HAPIT APO JOS

WPS

2004

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Additional Copies: Book Depository
Box 2270 CPO
1099 Manila, Philippines

Picture Credits:

Pictures on pages 8, 18, 39, 56, 84, 89, 102, 131, 215, 223, 224, 228, 253, 275, 277, 287, 300, 304, 306, 308, 313, 341, 356, 496, 515, 531, 558, 601 used by permission of the ©1978 David C. Cook Publishing Co.

Picture on page 331 from the United Bible Society's New Readers Series.

All other illustrations by Horace Knowles ©The British & Foreign Bible Society, 1954, 1967, 1972.

© WPS 2004

The New Testament in
Mayoyao Ifugao

90.12-204-5M 12.121P-041005M

Printed in the Philippines by Philippine Bible Society

.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Apostolic Vicariate of Bontoc-Lagawe
STA. RITA CATHOLIC MISSION
2616 Bontoc, Mt. Province
Philippines

This translation of the New Testament into the Mayoyao Ifugao language is a great step forward for all the Christian Churches of the Mayoyao. I gladly endorse it. With this endorsement goes my prayer that just as the translation was painstakingly worked on in a spirit of ecumenical cooperation, so it will help to strengthen and cement further that same spirit among the various Christian Churches of Mayoyao. That is the only way we can go as followers of Jesus Christ.

F. Claver, S.J.

Francisco F. Claver, S.J.
Vicar Apostolic of Bontoc-Lagawe
February 13, 2004

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Ngachan ni Libju **Achakngana**

Matthew 1
Mark 84
Luke 135
John 218
Acts 280
Romans 360
1 Korinto. 399
2 Korinto. 435
Galatia 459
Efesus 473
Filipos 486
Kolosas. 495
1 Tesalonika 504
2 Tesalonika 512
1 Timoti 517
2 Timoti 528
Titus 536
Filemon 541
Hebrews 544
James 574
1 Peter 583
2 Peter 594
1 John 601
2 John 611
3 John 613
Jude 615
Apokalipsis. 619
Hini Penhod na an Hapiton 661

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

MATTHEW

Hini oma'-atan tay an libju

Hitay an Ebanghelyo an intula' Matthew ja ipa-innila na an hi Hesus hini Hennag Apo Jos an Mamahhod an pinilin Apo Jos an manakhu ja mun-ap-apo hana Hudju ja an amin hana mamati ay hija. Impa-innila na an chin ingkarin Apo Jos chin hophopapna hay hachi tatakhu na an Hudju ja nipa-annung khapo ay Hesus.

Ay tay an tula' ja ipatikhaw na an hi Hesus hini natakhay an mehtolo an hennag Apo Jos an umali heto lota. Hotti gwa ay hija hini apfalinan an mangpa-innila ay ni urchin Apo Jos ja ay ni atona an mun-ap-apo.

Hana intuchu na an nitula' ay tay an libju ja pinanuh Matthew. Hay oha hi intula' na ja chin tukhun Hesus hi gwachaana hichi pfuludna hi hay amatan chi pi'takhuwan, tamu ja hay lagpfun chi midchum ay ni Pun-ap-apugwan Apo Jos. (Kapitulo 5-7) Hay oha khu an intula' na ja chin imbilin Hesus hachi himpolo ta chugwa an adalana an hennag na an i muntudtuchu. (Kapitulo 10) Intula' na khu hana in-arig Hesus an oma'-atan ni Pun-ap-apugwan Apo Jos. (Kapitulo 13) Ja intula' na hana intuchun Hesus hi ma'ma-at ja unot machakngan hini Pun-ap-apugwan Apo Jos an apogpokhan tay lota. (Kapitulo 24-25)

Cho-or hana istorya an ay tay libjun Matthew ja angkhay chi achakngana. An amat hachi manomnom an linala-e an nannig chin pfittuwan ja immuy cha ad Betlehem, ja chin chimmalanan Peter chin chanum. Ja chin khu nangakhahan Hesus chin chugwa an napfulaw, ja chin nangalan cha hi pela' chin ta-on chi ekan ta gway empfajad cha hi pakha. Ja hachi khu pangngarig chin ay numpokhah hi ubas, ja chin chugwa an unga, ja chin kasar chin empfalay chi ari, ja chin himpolo an pfabpfalahang.

Chin himpangapo an narpugwan Hesu Kristo

1 1 Hay hato chi napfulog an himpangapo an narpugwan Hesu Kristo an holag Ari David an narpu ay Abraham.
2 Nunholag hi Abraham ta hi Isaak. Nunholag hi Isaak ta hi Jakob. Nunholag hi Jakob ta hi Judah ja chin a-akhi na an linala-e. 3 Ja nunholag cha Judah ay Tamar ta cha Perez ja hi Zerah. Nunholag hi Perez ta hi Hezron. Nunholag hi Hezron ta hi Ram. 4 Ja nunholag hi Ram ta hi Aminadab. Nunholag hi Aminadab ta hi Nashon. Nunholag hi Nashon ta hi Salmon. 5 Ja nunholag cha Salmon ay Rahab ta hi Boaz. Nunholag cha Boaz ay Ruth ta hi

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Obed. Nunholag hi Obed ta hi
Jesse. 6 Ja nunholag hi Jesse ta
hi David an hija chin Arin chi
Israel. Nunholag cha Ari David
ay Batsheba an namalo ay Uriah
ta hi Solomon. 7 Ja nunholag hi
Solomon ta hi Rehoboam.
Nunholag hi Rehoboam ta hi
Abijah. Nunholag hi Abijah ta hi
Asa. 8 Ja nunholag hi Asa ta hi
Jehoshafat. Nunholag hi
Jehoshafat ta hi Joram.
Nunholag hi Joram ta hi Uziah.
9 Ja nunholag hi Uziah ta hi
Jotam. Nunholag hi Jotam ta hi
Ahaz. Nunholag hi Ahaz ta hi
Hezekiah. 10 Ja nunholag hi
Hezekiah ta hi Manaseh. Nunholag
hi Manaseh ta hi Amos. Nunholag
hi Amos ta hi Josiah. 11 Ja
nunholag hi Josiah ta hi Jekoniah
ja chin a-akhi na. Ja metongor
chin timpon Jekoniah chin
nangapfakan hachi eBabilon hay
hachi Hudju ja enekak cha chicha
ad Judea ta in-uy cha ad Babilon.
12 Chin agawwachaan cha ad
Babilon, ja nunholag hi Jekoniah
ta hi Shealtiel. Nunholag hi
Shealtiel ta hi Zerubabel. 13 Ja
nunholag hi Zerubabel ta hi
Abiud. Nunholag hi Abiud ta hi
Eliakim. Nunholag hi Eliakim ta hi
Azor. 14 Ja nunholag hi Azor ta hi
Zadok. Nunholag hi Zadok ta hi
Akim. Nunholag hi Akim ta hi
Eliud. 15 Ja nunholag hi Eliud ta hi
Eleazar. Nunholag hi Eleazar ta hi
Mattan. Nunholag hi Mattan ta hi
Jakob. 16 Ja nunholag hi Jakob ta
hi Josep an ahagwan Mary an
hijay nangto'khong ay Hesus an
ma-ali hi Kristo.
17 Hotti himpolo ta apat hana
napfulog an himpangapo nete-a
ay Abraham ingkhana ay Ari
David. Ja himpolo ta apat khu
nete-a ay Ari David ingkhanah
chin nangpakakan cha ay chicha
ta immuy cha ad Babilon. Ja
himpolo ta apat khu hana
napfulog an himpangapo nete-a
chin agawwachaan cha ad
Babilon ingkhanah chin
nitu'khungan Kristo.

Chin nitu'khungan Hesu Kristo

18 Amat heto chin
nitu'khungan Hesu Kristo an
empfalay Mary. Nihahhapit hi
Mary an ahagwaon Josep.
Agkhuy cha pay tenom-on ja
inannilan Mary an nunhapfin hija
khapo ay ni apfalinan ni Espiritu
Santo. 19 Na'na-unnud hi Josep
hana urchin chi Hudju, muti achi
na podhon an pfa-inan hi Mary.
Hotti hay nenomnom na an aton
ja un amat hina an ma-id ar-ali ja
tenaynana hi Mary. 20 Khuna
nomnomnomon hitay an aton
muti enenop na hi nalo-ana ja
tinnig na han angher Apo Jos an
nangali hi, “Josep an holag Ari
David, achi a mun-ub-ubjah an
manget-on ay Mary. Ti nunhapfin
hija khapo ay ni apfalinan ni
Espiritu Santo. 21 Hot eto'khong
na han lala-e ja hay epengachan
mu ja hi Hesus,[a] ti hija hini

[a] **1:21** Hitay ngachan an hi Hesus ja hay podhona an hapiton ja Manakhu.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

manakhu hi tatakhu na ta achi
cha matoy khapoh pfahor cha."
Hitay chi inalin chin angher.
22 Na-at an amin hay hato ta
nipa-annung chin inalin Apo Jos
an impadtun profeta Isaiah,
23 chin nangarjana hi,
"Munhapfin han pfupfai an ma-id
oh-ohhah lala-e nangelo' ay hija,
hot eto'khong na han lala-e an
mangadnan hi Emanuel."[b] Hitay
podhona an hapiton ay tay
ngachan an Emanuel ja hi Apo Jos
ja gawwacha ay chita-o. 24 Enelan
Josep ja inunud na chin inalin
chuy angher. Hotti entoloy na an
nanget-on ay Mary 25 muti
nungkhipid hi Josep ingkhanah
neto'khong chin empfalay Mary
an lala-e. Ja nginadnan Josep hija
hi Hesus.

Chin nundayawan hachi mun-anomnom an linala-e ay Hesus

2 1 Neto'khong hi Hesus ad
Betlehem an provincian chi
Judea, an nun-ap-apugwan Ari
Herod. Ja gwacha han
mun-anomnom an linala-e an
narpu hichi pfutajan omarkhaw
ja immuy cha ad Jerusalem. Ja
khun cha epfokha hachi tatakhu
hi, 2 "Chaad mah hinuy unga an
neto'khong an Ari ju an Hudju?
Ti tinnig mi han pfittuwan hichi
pfutajan omarkhaw an hinjar ni
nitu'khungana, hijaot un ami
immali ta i mi dayawon hija."
3 Unot chengngor Ari Herod
hitay khun allon hachi linala-e,
ja napukhit hi punnomnomana,
ja amat khu hina an amin hachi
tatakhu ad Jerusalem.
4 Empa-ajag Herod an amin hana
a-ap-apon chi papachi ja hana
memehtolon chi urchin Moses, ja
empfokha na nu ngay
pitu'khungan ni Hennag Apo Jos
an Mamahhod. 5 Tempfar cha ja
inali cha hi, "Meto'khong ad
Betlehem an provincian chi
Judea. Ti amat heto chin
impatula' Apo Jos ay profeta
Micah hi nangarjana hi,
6 'Hichuy pfuglay ad Betlehem
an provincian chi Judea, ja achi
matalili-an ti mumpfalin hi
ma-ar-ali an pfuglay. Ti gwa han
mun-ap-apo an marpu ad
Betlehem an mangpapto' hana
tatakhu' an holag Israel.' "[c]

7 Amat hichi ja empa-ajag Ari
Herod hachi mun-anomnom an
linala-e ta un cha umi-igway ta
enhanhana ay chicha nu
a'-anuna chin nahhun an
nannikhan cha chin pfittuwan.
8 Napfalin ja hennag na chicha
an umuy ad Betlehem ja inali
na hi, "Umuy aju ta ep-ephod
ju an i hingiton hinuy an unga.
Chinakngan ju ayya ja
numpfangngad aju ta ipa-innila
ju ay ha-in ta mi'juja' khu an i
mundayaw ay hija."

9-10 Napfalin an chengngor
cha hitay inalin Ari Herod ja
entoloy cha an umuy ta i cha
hingiton hichin unga. Ja tinnig

[b] **1:23** Isaiah 7:14 [c] **2:6** Micah 5:2

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

cha khu chin pfittuwan an narpu
hichi pfutajan omarkhaw, ja achi
anhan chin an-anla cha. Ja khun
cha un-unuchon chin pfittuwan
ingkhana hi inta'chug na chin
agawwachaan chin unga.
11 Himmikhop cha ay chuy an
pfalay ja tinnig cha chin unga ja
hi Mary an ammod na.
Nunheppe cha an nundayaw ay
hija ja nun-ipapfutay cha hachi
isagot cha an pfalitu', ja insenso,
ja mira. 12 Ja numpa-enop hi
Apo Jos ay chicha ja inali na hi
achi cha mumpfangngad ay Ari
Herod. Hotti empacheh cha an
umanamut an nab-on chin
enenggwa cha.

Chin nangpfakgwitan cha ay Hesus hichi ad Egypt

13 Nakak hachi linala-e ja
nun-enop khu hi Josep ja tinnig
na han angher Apo Jos. Ja inalin
chin angher hi, “Pfumangon a ta
ipfakgwit mu hini unga ja hi ina
na. Umuy aju ad Egypt ja
nihihidchi aju ingkhana hi ha-in
chi mangali hi mumpfangngad
aju. Ti tan hay nenomnom Ari
Herod ja honakhona hana umali
an maningit ay tay unga ta
epapatoy na.” 14 Hotti
pfimmangon hi Josep ja enekak
na chin unga ja hi Mary ay chuy
an lapfi, ja immuy cha ad Egypt.
15 Ja nihihidchi cha ingkhanah
chin natajan Ari Herod. Na-at
hay hato ta mipa-annung chin
inalin Apo Jos an impadtun han
ohan profeta hi nangarjana hi,
“Ajakha' hini empfalay u ta
makak ad Egypt.”[d]

16 Unot inannilan Ari Herod
an un pfinarpfalijan hachi
mun-anomnom an linala-e hija ja
nunhegla chin pfungot na.
Hennag na hachi hinchalo na ta
umuy cha ad Betlehem ja hana
nun-ehnot an pfuglay ta i cha
patajon an amin chi
ung-ungungnga an linala-e an
chugway tagwona ja
mumpababa. Ti impa-innilan
hachi mun-anomnom an linala-e
chin timpo an nitu'khungan ni
unga. 17 Na-at hitay ta
mipa-annung chin impadtun
profeta Jeremiah hi nangarjana
hi, 18 “Gwa han mun-okhab an
magngor ad Ramah, an kumila ja
omepfer. Hi Rakel ja khuna
kilaan hachi empfapfalay na. Ja
achi na podhon an
mumpa-ay-ajub ti nun-atoy
cha.”[e]

Chin numpfangngachan cha Josep ad Israel

19 Nihihidchi cha pay ad
Egypt chin natajan Ari Herod.
Nun-enop khu hi Josep ja tinnig
na han angher Apo Jos. Inalin
chin angher hi, 20 “Pfumangon a
ta ekak mu hini unga ja hi ina
na, ta mumpfangngad aju ad
Israel. Ti natoy hini mamhod an
mamatoy ay ni unga.” 21 Hotti
pfimmangon hi Josep ja
empacheh cha an

[d] **2:15** Hosea 11:1 [e] **2:18** Jeremiah 31:15

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

mumpfangngad ad Israel. 22 Muti
chengngor Josep an hi Arkelaus
an empfalay Herod chi nepallog
an mun-ap-apo ad Judea, ja
temma-ot an mumpfangngad
hichi. Numpa-enop khu hi Apo
Jos ja inali na hi achi cha umuy
ad Judea ta un cha umuy ad
Galilee. Ja inunud Josep.
23 Immuy cha ad Nazaret an
provincian chi Galilee. Hot
nipa-annung chin inalin hachi
profeta an "Ma-ali hija an oha an
eNazaret."

Chin nuntudtuchugwan John Bautista

3 1 Ay chuy an timpo ja
immuy hi John Bautista
hichi let-ang ad Judea an khun i
mangaskasaba. Ja hay khuna
allon ja, 2 "Muntutuju aju ja
chin-ug ju hana pfahor ju. Ti
achi mapfajag hot machakngan
hini Pun-ap-apugwan Apo Jos hi
tatakhu." 3 Hitay an hi John ja
hija chin impadtun profeta Isaiah
ay tay intula' na an nangarjana
hi, "Gwa han khun mun-ugwap
hichi let-ang an khuna allon
hachi tatakhu hi, 'Epaphod ju
hini agwun ni umali an Apo.
Anchongon ju hana nakillokillo
an chalan ta maphod hi
agwuna.' "[f]

4 Han lopfong John ja
na-apfor an chutchut chi kemer,
ja chin pfalekeh na ja lalat. Hay
khuna ijilog ja chuchun ja
chilu. 5 Ja cho-ocho-or chin
tatakhu an narpu ad Jerusalem
ja hana apfuglapfuglay ad Judea
ja an amin hana pfuglay an
nun-ehegkhon ay chuy
gwanggwang an Jordan an
immuy chin agawwachaan
John. 6 Khun cha ipudnu hana
pfahor cha hon numpabautisar
cha ay John hichi gwanggwang
an Jordan. 7 Ja cho-or hachi
Farisee ja Saducee an ni'juy ta i
cha me'pabautisar ay John.
Unaagkhu tinnig chicha ja inali
na hi, "Cha'ju an lomahlalahlah!
Ngay nangali hi mapfalin an
mergwang aju ay ni pundusaan
Apo Jos hana pfimmahor?
8 Achi mapfalin, ti mahapor an
aton juy maphod an
mangpatikhaw an umannung an
chin-ug ju hana pfahor ju. 9 Ja
achi ju punhohodlanan an
mi'takhu khapo ta holag cha'ju
ay Abraham. Hay allo' ay cha'ju
ja anong un hato pfato ja
mapfalin an pumpfalinon Apo
Jos hi holag Abraham ta
maparkhan aju! 10 Hini
Punhugijan Apo Jos ja amat hi
gwahay an lenallajat ni
munli-oy hi ajiw. Ti an amin
chi ajiw an achi maphod chi
pfunga na ja mali-oy ta mituud
ay ni apoy hot mapoolan. Ja
amat hina hini umali an
adusaan ju.

11 Gwa han umali an metob
ay ha-in ja munnaud an

[f] **3:3** Isaiah 40:3

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

napfagpfagto. Ja achi mapfalin
an ipadchunga' ay hija.[g] Ha-in
ayya ja bautisara' cha'ju hi
chanum ta matikhaw an chin-ug
ju hana pfahor ju, muti hija ja
bautisaran cha'ju hi Espiritu
Santo ja apoy. 12 Ja to'nona hay
hana namati ay cha nuy agkhuy
namati an amat ay ni muntaap
an etapar na hini chukhi ta
mataynan hini pfokhah. Ja
enorpfong na hini pfokhah ja
penoolana hini chukhi hi apoy
an achi madmachop."

Chin numpabautisaran Hesus

13 Amat hichi ja nakak hi Hesus
ad Galilee ja immuy ay John hichi
gwanggwang an Jordan ta i
me'pabautisar. 14 Achi podhon
John an hijay mumbautisar ay
Hesus ja inali na hi, "Ha-in koma
chi mumpabautisar ay he-a, ta
pfu-un agkhu he-a chi
mumpabautisar ay ha-in."
15 Tempfar Hesus ja inali na hi,
"Achi a mun-okhon, ta ad ugwani
ja aton ta an amin chi magpong an
penhod Apo Jos." Hotti inapfulut
John ja binautisarana.
16 Napfalin an nabautisaran hi
Hesus, ja chimma-ar ja nipfughor
ad langit. Tinnig na chin Espiritu
Santo an nun-ohop an amat hi
kaloma chin tikhaw na, ja
numpatto' ay hija. 17 Ja gwa han
chengngor cha an hapit an narpu
ad langit an nangali hi, "Hitay
hini podpodho' an Empfalay u.
Mun-an-anlaa' khapo ay hija."

Chin nanoptopngan Satanas ay Hesus

4 1 Napfalin an nabautisaran
hi Hesus ja enedchong ni
Espiritu Santo an umuy hichi
let-ang ta toptopngan Satanas.
2 Agkhuy nangnangan hi Hesus
hi apat chi poloh arkhaw hotti
hemmenaang. 3 Ja immuy hi
Satanas an i manopngan ay hija
ja inali na hi, "He-a ja' hini
Empfalay Apo Jos. Hotti allom
hay hato pfato ta mumpfalin cha
hi tenapay ta gway anum."
4 Tempfar Hesus ja inali na hi,
"Achi. Ti allona ay ni hapit Apo
Jos hi, 'Pfu-un hini anun ja
angkhay chi atakhuwan chi
takhu, ti mahahapor khu an
amin hini hapit an marpu ay Apo
Jos ja un gway pi'takhuwan.' "[h]
5 Amat hichi ja initnud
Satanas hi Hesus ja immuy cha
ad Jerusalem an nasantuwan an
siudad, ja i cha numpatto' chin
Templo. 6 Ja inalin Satanas ay
hija hi, "He-a ja' hini Empfalay
Apo Jos, hotti oma'pfaw a. Ti
allona ay ni Hapit Apo Jos hi,

---

[g] **3:11** Literal: *munnaud an napfagpfagto, ja achiya' mipfilang an mangchon ay ni hapato na.* Ay chuy an timpo ja hini mangaan ay ni hapaton ni apo ja tamun chi nababbabaan an takhala. Hotti hay penhod John an allon ja nababbaba pay hija mu hay nababa an takhala nu mipadchung ay Hesu Kristo.

[h] **4:4** Deuteronomy 8:3

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

‘Honakhon Apo Jos hana angher
na ta halimunan chi-a, ja
tapajaon chi-a hot achi a
mepahpah hi pfato.’ ”[i] 7 Tempfar
Hesus ja inali na ay Satanas hi,
“Achi, ti achi' podhon an
toptopngan hi Ama. Ti nitula'
khu ay ni Hapit Apo Jos an
allona hi, ‘Achim toptopngan hi
Apo Jos an Apom.’ ”[j]
8 Initnud khu Satanas hi Hesus
ja immuy cha han pfuludna an
nata'nang hi munnaud, ja
impatikhaw na an amin hana
numpfino-ob-on an
pun-ap-apugwan heto lota ja hini
enachangjan cha. 9 Ja inali na ay
Hesus hi, “An amin hay hato an
pun-ap-apugwan ay tay lota ja
ichat u ay he-a nu munheppe a
an mundayaw ay ha-in.”
10 Tempfar Hesus ja inali na hi,
“Makak aot, Satanas! Ti allona
ay ni hapit Apo Jos hi, ‘Hi Apo
Jos an Apom chi edaydayaw mu
ja unuchom ja angkhay.’ ”[k]
11 Amat hichi ja nakak hi
Satanas. Ja immuy hachi angher
Apo Jos an nanulungan ay
Hesus.

Chin nangte-aan Hesus an puntudtuchugwan

12 Unagkhu chengngor Hesus
an nipfalud hi John Bautista ja
numpfangngad ad Galilee
13 muti agkhuy numpfangngad
ad Nazaret, an i ne'heto ad
Kapernaum an nehnot hichi
Baybay ad Galilee ja hajop chin
lota an inchat Apo Jos chin holag
cha Zebulun ja holag Naftali.
14 Amat hichi ja nipa-annung
chin inalin Apo Jos an impadtun
profeta Isaiah hi nangarjana hi,
15 “Ad Galilee an gwachaan
hachi holag cha Zebulun ja holag
Naftali, an negpong ay ni baybay
an chammang ni gwanggwang an
Jordan ja hijay gwachaan hana
Hentil. 16 Hachi tatakhu hichi ja
napfajag an naheherngan chi
pi'takhuwan cha, muti
mahilagwan cha ad ugwani han
mumpfinang an hilaw. Hichuy
pfuglay cha an naherngan an
amat ad Chalom ja nahilagwan
ad ugwani.”[l]
17 Nete-a ay chuy ja ente-an
Hesus an khun mangaskasaba an
khuna allon hi, “Muntutuju aju
ja chin-ug ju hana pfahor ju. Ti
achi mapfajag hot machakngan
hini Pun-ap-apugwan Apo Jos hi
tatakhu.”

Chin nahhun an enajakhan Hesus an adalana

18 Gwa han ohan arkhaw an
khun chumalan hi Hesus hichi
pingngit ni Baybay ad Galilee, ja
gwa han tinnig na an chugwa an
linala-e an hin-akhi, an cha
Simon an nangadnan hi Peter, ja
hi Andrew an ibpfa na. Gwa an
khun cha manapfukur ti tamu
chay mangachiw. 19 Ja ni'hapit
hi Hesus ja inali na hi, “Umali

[i] **4:6** Psalms 91:11-12 [j] **4:7** Deuteronomy 6:16 [k] **4:10** Deuteronomy 6:13
[l] **4:15-16** Isaiah 9:1-2

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

aju ta mitnud aju ay ha-in, ta
gway honakho' an i mun-ajag
hana tatakhu ta mi'-unud cha ay
ha-in." 20 Amat hichi ja tenaynan
cha hachi tapfukur cha ja nitnud
cha ay Hesus.
21 Empacheh cha an umuy ja
tinnig Hesus han chugwa khu an
linala-e an hin-akhi, an cha
James ay John an empfalay
Zebedee. Inu-umpfun cha an
hen-a-amma ay chuy pfalangay
cha an khun cha ephod hachi
tapfukur cha. Enajakhan Hesus
cha chuy an hin-akhi, 22 ja
tenaynan chaot chin pfalangay ja
hi ama cha, ja nitnud cha ay
Hesus.

Chin nangpatengngan Hesus hachi mumpunchokhoh

23 Immuy hi Hesus hana
apfuglapfuglay ad Galilee an i
nuntudtuchu hana sinagogan chi
Hudju. Ja engkasaba na hini
Ebanghelyo an mangpa-innila ay
ni umali an Pun-ap-apugwan Apo
Jos ay tay lota. Ja khuna
epatenong an amin chi chokhoh
ja likhat cha. 24 Nunchongor hay
hato khuna aton an amin ad
Syria, hotti in-uy cha ay hija
hachi mumpunchokhoh ja hachi
mumpunlikhat an nun-ahu'lungan
ja mumpun-orchah ja
nun-apechoy. Ja empatenong
Hesus chichan amin.
25 Cho-ocho-or cha an nakhagong
an narpu ad Galilee ja hachi
himpolo an pfuglay an nangadnan
hi Dekapolis, ja ad Jerusalem, ja
ad Judea, ja hachi apfuglapfuglay
hichi chammang ni gwanggwang
an Jordan, ja ninitnud cha ay
Hesus.

Chin nangtuchugwan Hesus nu ngachah hana akha'khaja

5 1 Unot tinnig Hesus hachi
atakhutakhu an nakhagong
ja nunti-id han pfuludna ja
inumpfun. Ja immuy hachi

Hi Hesus an khun muntudtuchu

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

disipolo na ay hija 2 ja ente-a na
an muntudtuchu. Inali na hi,
3 “Akha'khaja hana tatakhu an
mangapfulut an ma-id olog cha
an mangat hi maphod nu achi
tomolong hi Apo Jos, ti chichay
midchum ay ni
Pun-ap-apugwana. 4 Akha'khaja
hana tatakhu an kumila an
muntutuju hi pfahor cha ti ichat
Apo Jos chi pun-ar-alenagwaan
chi nomnom cha. 5 Akha'khaja
hana tatakhu an napakumbaba ti
me'pfanoh cha hay hana
mun-aphod an ingkarin Apo Jos.
6 Akha'khaja hana tatakhu an
munhenaang ja ma-ugaw an
mangat hi magpong, ti mapnek
cha. 7 Akha'khaja hana tatakhu
an gway nignikha na ti
nignikhaon khu Apo Jos chicha.
8 Akha'khaja hana tatakhu an
e-ohha chay nomnom cha ay ni
penhod Apo Jos, ti tikhan cha hi
Apo Jos. 9 Akha'khaja hana
tatakhu an mangipanuh hi
pun-oh-ohhaan chi tatakhu, ti
ma-ali cha an empfapfalay Apo
Jos. 10 Akha'khaja hana tatakhu
an maparpalikhat khapo hi
pangatan cha hana magpong an
penhod Apo Jos, ti midchum cha
ay ni Pun-ap-apugwana.
11 Akha'khaja aju nu
pahigwon ja pinarpalikhat cha'ju
ja un cha tugwali luti-on hon
nun-epa-abpfa chay pfahor ay
cha'ju khapo hi ni'-unuchan ju ay
ha-in. 12 Mun-an-anla aju nu
ma-at hay hato, ti gwacha han
lagpfu ju an napfalor an
enchachaag Apo Jos hichi ad
langit. Nomnomon ju an hija khu
chi enat cha hay hachi profetan
Apo Jos chin nahop.”

Chin in-arig Hesus an ahin ja hilaw

13 Inalin khu Hesus hi, “Cha'ju
an khun mi'-unud ay ha-in ja
khenong aju hi ahin hay hana
tatakhu ay tay lota. Muti nu achi
ju etoloy an mi'-unud ja hihiya
aju ay ni penomhaw an ahin an
ma-id mahpay tamtam na.
Penomhaw ayya ja achi mi-ahin
ja ma-id herpfi na, hotti un
metapar ja ilait chi tatakhu.
14 Amat aju khu hi hilaw an
khun manilagwan hana tatakhu
ay tay lota. Nomnomon ju an
hini pfuglay an gwa hi
panpantoto' chi pfulludna ja
ma'-attikhaw ti ma-id munhalin.
15 Achi ta-o torkhan hay panor ja
i ta-o halinan, ta un ta-o gwot
epatto' hay napataw ta an amin
hana humikhop ay nuy an pfalay
ja mahilagwan cha. 16 Amat hina
khu an matikhaw koma hana
mun-aphod an khun ju aton ta
munhilaw aju, ta dayawon chi
tatakhu hi Apo Jos an Ama ju an
gwa ad langit.”

Ipa-annung Hesus hana urchin Moses

17 Inalin khu Hesus hi,
“Unchani ja khemhon ju hi una'
immali an mangpa'-igwin hay
hana urchin Apo Jos ja hana
intudtuchun hachi profetan Apo
Jos. Muti achi an hay immaliya'
ja ta mipa-annung hay hato.
18 Umannung hitay allo' ay
cha'ju an ma-upfah hitay lota ja

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ad uchu muti achi ma-ub-upfah
hay hato urchin Apo Jos, anong
un hay it-ittang hi nikhulit,
ingkhanah ma-at an amin chi
nitula'. 19 Hotti hana
mangpa'-igwin hi oha ay cha tay
an urchin, anong un hini
it-ittangan, ja tinuchugwan cha
khu hana uchumna ta pe'-at cha,
ja chichay nababa ay ni
Pun-ap-apugwan Apo Jos. Hana
ayya mangunud ay cha tay an
urchin ja tinuchugwan cha hana
uchumna ta unuchon cha, ja
chichay natakhay ay ni
Pun-ap-apugwan Apo Jos. 20 Hay
allo' ay cha'ju ja mahapor an
ilahiyan ju hachi Farisee ja
memehtolon chi urchin Moses ay
ni magpong an pi'takhuwan ju.
Ti achi ju ayya ja achi aju
midchum ay ni Pun-ap-apugwan
Apo Jos.”

Hini oma'-atan chi mapfungot

21 Ja inalin khu Hesus hi,
“Chin khun cha itudtuchu chin
nahop ja, ‘Achi aju pomatoy, ti
hana pomatoy ja mechalom cha
hot madusa cha.’ 22 Muti hay
allo' ay cha'ju ja, anong un hay
pfumungtan hi ibpfah takhu ja
madusa. Hini mangali ay ni ibpfa
na an takhu hi, ‘Ma-id inherpfim’
ja hugijon chi Sanhedrin. Ja hini
mangali hi ‘Un a nagwonggwong’
hot madusa ad impferno an
gwachaan chi apoy.
23 Hotti, gwa ayya chi in-uy
mu hichi Templo an i idaton ay
Apo Jos ja nenomnom mu an
gway enat mu hi pukhiton chi
ibpfam ay he-a, 24 ja egwallang
mu hini im idaton ta
mumpfangngad a ta i ju epfanag
hini pukhitona ay he-a. Napfalin
ayya ja un mu etoloy an i
mundaton.
25 Nu khulat ta gway
mangchalom ay he-a ja itnud
chi-a an umuy hichi korti ja hay
maphod hi atom ja epacham
gwot an epfanag hini pfahor mu
ay ni nangchalom ay he-a ta achi
khahin un chi-a ijuy ay ni hugi.
Ti nu achim ayya aton heto hot
echalom chi-a ay ni hugi. Ja hini
hugi ja ichat chi-a ay ni pulih ta
ipipfalud chi-a. 26 Ja allo' ay he-a
an achi chi-a ipapfutay hi
pfaluchan ingkhana hi pfajacham
an ami-amin hini mortam.”

Achi ta umilugtap

27 Entoloy khu Hesus an
nangali hi “Chengngor ju khu
hitay khun cha itudtuchu chin
nahop an ‘Achi aju umilugtap.’
28 Muti hay allo' ay cha'ju ja
anong mangkay un hini aton ni
lala-e an mannig ay ni pfupfai ja
khuna nomnomon hini podhona
an aton, ja hihiya an
ne'kammalala. 29 Nu hini agwan
an matam chi chumalat hi
pfumahulam ja to'-onot un mu
u-iton ja entapar mu. Ti
anongkay ja ma-id hini oha an
mata ja akhaja ta mi'takhu taot
ni' ad langit. Ti anong un
chugway mata ja mituud
chamchama an amin hini achor
mu ad impferno. 30 Ja nu hini
agwan an ngamoy mu chi
chumalat hi pfumahulam ja
to'-onot un mu potnan. Ti

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

anongkay ja ma-id hini oha an
ngamoy ja akhaja ta mi'takhu
taot ni' ad langit. Ti anong un
chugway ngamoy ja mituud
chamchama hini achor mu ad
impferno.”

Achi koma munhijan hana hempfalay

31 Inalin khu Hesus hi, “Hay
oha khu an khun cha ituchu chin
nahop ja, ‘Hini lala-e an
manghijan hi ahagwa na ja
mahapor an gway mapermaan hi
tula' an nunhijan cha ta u-ugnan
ni pfupfai.’ 32 Muti hay allo' ay
cha'ju ja, nu khulat ta hini
pfupfai an agkhuy na inlugtap
hini ahagwa na ja achi khulaton
ni lala-e an ihijan hini pfupfai. Ti
atona ayya, ja hijay chumalat hi
umilugtapan ni pfupfai hi un
marhin hi uchumna. Ja hay
lala-e an mangahagwa hi pfupfai
an nihijan, ja hihiya an
immilugtap.”

Hini oma'-atan chi munhapata

33 Inalin khu Hesus hi, “Hay
oha khu hi khun itudtuchun
hachi tatakhu chin nahop ja,
‘Achi ju pa'-iyon hay enhapata
ju. Mahapor an aton an amin
hana enhapata ay ni ngachan
Apo Jos.’ 34 Muti hay allo' ay
cha'ju ja achi aju koma
munhapata. Achi aju koma
munhapata an ad langit chi
ehapata ju, ti hijay trono an
inu-umpfunan Apo Jos. 35 Achi
aju khu munhapata an hitay lota
chi ehapata ju, ti hijay
nangchacha'-angan Apo Jos. Achi
aju khu munhapata ay ni
ngachan an Jerusalem, ti hijay
pfuglay ni Napfagpfagto an Ari
an hi Apo Jos. 36 Achi aju khu
munhapata ay ni ulu ju, ti anong
un hay oha hi pfuu' ay ni ulu ju
ja ma-id olog ju an
mangpapuchaw ja mangpangitit.
37 Hay maphod ja nu allon ju hi,
‘Aa, ato’’ ja enat ju. Ja nu allon
ju hi, ‘Achi' aton’ ja achi ju aton.
Hana punhapataan hay hato an
ngachan ja narpu ay Satanas.”

Achi ta-o epfalloh hay napukhit

38 Inalin khu Hesus hi, “Hay
oha khu an chengngor ju an
khun mitudtuchu ja, ‘Nu gway
munlu-it ay ni matam ja lu-iton
cha khu hini matan ni limmu-it
ta pfalloh na. Ja nu gway
mamanguwan ay ni pfapfam ja
panguwan cha khu ta pfalloh
na.’[m] 39 Muti hay allo' ay cha'ju
ja achi ju epfalloh hay napukhit
an enat chi takhu ay cha'ju. Nu
gway manoplat ay ni apeng mu
ja entajam khu hini oha. 40 Ja nu
gway mangchalom ay he-a ta
alaona hini lopfong mu ja achim
i-achi, ja anong kay ja ne'-ala na
khu hini jaket mu. 41 Ja nu gway
mangpapilit an itulud mu hija hi
ohah kilomitlu ja achi a
mun-ad-achi, ja anong kay ja
intulud mu hi chugwah
kilomitlu. 42 Ichatam hana

[m] **5:38** Exodus 21:24

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

mun-achaw ja pa-utangam nu
gway umutang.”

Podhon ta-o hana khun pfomohor ay chita-o

43 Inalin khu Hesus hi, “Hay
oha khu hi chengngor ju an
khun mitudtuchu ja,
‘Podpodhon ju hana ibpfa ju an
tatakhu, ja apfoholan ju hana
mabmapfohhor ay cha'ju.’
44 Muti hay allo' ay cha'ju ja
podpodhon ju hana
mabmapfohhor ay cha'ju ja
ekalalakhan ju hato an
mamarpalikhat ay cha'ju. 45 Nu
amat hetoy aton ju hot cha'juy
empfapfalay Apo Jos ad langit.
Ti hijay nangephod ay ni hukhit
an khun pfumutay ta
munchichipat an mahilagwan
ta-o an amin, an anong un hana
napukhit ja hana maphod an
takhu. Ja hijay mangchat hi
uchan ay ni lotan hana tatakhu
an mangat hi maphod ja anong
un hana khun mangat hi
napukhit. 46 Ma-id lagpfu ju nu
hana mammamhod ay cha'ju chi
podpodhon ju ja angkhay. Ti
anong un hay hana me'pepela'
an khun munhenger hi pakha ja
podpodhon cha hana
mammamhod ay chicha. 47 Ja
nu hana i-ibpfa ju ja angkhay
chi pangpatikhagwan ju hi
maphod ja un aju chamchama
amat hana ma-id anila na ay
Apo Jos, ti hitay chi khun cha
khu aton. 48 Mahapor an
mi'takhu aju hi magpong an
amat ay Ama ju ad langit an
magpong.”

Hay aton an umchat

6 1 “Tikhan ju ta achi ju
epa-akhaja hana maphod an
khun ju aton ta achi khahin un
annilaon hana tatakhu. Ti nu
amat hetoy aton hot ma-id
lagpfu ju ay Jos Ama an gawwa
ad langit. 2 Hotti hana umchat
hay hana napubli, achi cha
khurkhulaton an mangpa-innila
ay ni inchat cha. Ti hitay chi
khun aton hana mumpfuhuur an
etongor cha hi acho'lan chi
tatakhu hichi sinagoga ja hichi
palaha an ipa-innila hini inchat
cha, ta gway aton cha kan
kaykhu an madayaw. Allo' ay
cha'ju hi nakhibpfoh an enala
cha hini dayaw cha hot
angkhaynana, ma-id lagpfu cha
ay Apo Jos. 3 Hay aton ju koma
an umchat hay hana napubli, ja
achi khahin un annilaon ni ikhid
an ngamoy hini inchat ni agwan
an ngamoy. 4 Achi khahin un
gway manginnila ay ni inchat ju.
Ti anong un ma-id oh-ohhah
nanginnila ay ni maphod an enat
ju, ja tinnig chamchama Jos
Ama, ja hijay mangchat hi lagpfu
ju.”

Hay aton an mungkalalag

5 Ja inalin khu Hesus hi,
“Mungkalalag aju ayya ja achi
ju eng-enghon hana
mumpumpfuhuur. Am-amja' cha
an tumata'chug an mungkalalag
hi acho'lan chi tatakhu hichi
sinagoga ja hichi palaha ta
gway aton cha kan kaykhu an
madayaw. Muti allo' ay cha'ju

an nakhibpfoh an enala cha hini
dayaw cha hot ma-id lagpfu cha
ay Apo Jos. 6 Cha'ju ayya, nu
mungkalalag aju ja humikhop
aju ay ni kwarto ju ja
impfukhot ju hini pantaw ja un
aju gwot mungkalalag ay Jos
Ama an achi matikhaw. Hotti
anong un ma-id oh-ohhah
nanginnila ay tay maphod an
enat ju, ja tinnig chamchama
Jos Ama, ja hijay mangchat hi
lagpfu ju. 7 Ja nu mungkalalag
aju, ja achi khahin un ju
lupillupiton hay allon ju. Ti
hitay chi khun aton hana
agkhuy nanginnila ay Apo Jos,
an hay khemhon cha ja
chonglon Apo Jos hana kalalag
cha nu anchu-anchu-oy. 8 Hi
Apo Jos an Ama ju ja ani'-ila na
hana mahapor ju ja un ju
epfokha, hotti achi khahin un ju
lupillupiton an mungkalalag.
9 Amat heto chi aton ju an
mungkalalag:

‘Jos Ama an gawwa ad
langit, he-a adni' chi
daydayawon chi tatakhu.
10 He-a adni' chi mun-ap-apo ay
cha'mi.
Hini adni' penhod mu chi
aton mi heto lota an amat
ay ni khun cha aton hina
ad langit.
11 Ichat mu khu hay anun mi ad
ugwani an arkhaw.
12 Ja pakawanom an amin chi
pfahor mi, amat khu ay ni
pammakawan mi hay hana
pfimmahor ay cha'mi.
13 Ja i-achawwim ay cha'mi
hana atopngan an achi ami
pa'-ahchor, ta achi cha'mi
apfakon ay Satanas.’

14 Mahapor an pakawanon ju
hana pfimmahor ay cha'ju hot
pakawanon cha'ju khu ay Ama ju
ad langit. 15 Muti achi aju ayya
pomakawan ja achi cha'ju khu
pakawanon ay Jos Ama.”

Hay aton an mun-ayunar

16 Ja inalin khu Hesus hi, “Nu
mun-ayunar aju, achi aju amat
hana mumpumpfuhuur an
tatakhu an ipatikhaw cha an
amat cha hi mun-ayyong.
Nguningunit cha ja agkhuy
nahukhud hini pfuu' cha, ta
ipa-innila cha an khun cha
mun-ayunar. Allo' ay cha'ju an
nakhibpfoh an enala cha hini
dayaw cha, hot ma-id lagpfu cha
ay Apo Jos. 17 Cha'ju ayya, nu
mun-ayunar aju, lampfon ju hini
ulu ju ja mun-ihu aju 18 ta achi
matikhaw an khun aju
mun-ayunar. Ti anong un ma-id
oh-ohhah nanginnila ay tay
maphod an enat ju ja tinnig
chamchama Jos Ama, ja
nangamong hija an mangchat hi
lagpfu ju.”

Hini nahamad an enachangjan ad langit

19 Ja inalin khu Hesus hi,
“Achi aju mun-amung hana
enachangjan ay tay lota an
mapfutan, ja machonot, ja
ma-akaw. 20 Ehakhanaan ju gwot
hini achor ju ay ni enachangjan
ad langit an achi mapfutan, achi
machonot ja achi ma-akaw. 21 Ti
hini ipfilang ju an napfalor ay

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

cha'ju ja hinuy hini mun-o-onan
ay ni nomnom ju.
22 Hini mata ju chi hilaw nuy
achor ju. Nu maphod hini pannig
ju ja mahilagwan an amin hini
nomnom ju. 23 Muti napukhit
ayya hini pannig ju ja
munhehellong an amin hini
nomnom ju. Hotti nu ma-id
manilagwan ay ni pi'takhuwan ju
hot munnaud aju an naherngan.
24 Hini takhala ja achi
mapfalin an munchehhan an
mi'tamu ay ni chugwa an ap-apo,
ti hay atona ja podhona hini oha
ja chin-ug na hini oha. Unuchona
hini oha ja pinahiw na hini oha.
Amat khu hina ay cha'ju an achi
mapfalin an punchehhanon ju an
munserbi ay Apo Jos ja hay
enachangjan.
25 Hitay chi khapo na hi
pangarja' ay cha'ju hi achi aju
mundanag ay ni pi'takhuwan ju,
hi hay anun ja inumon ju. Ja
achi aju mundanag hi hay
elopfong ju. Hay atakhuwan ja
pfu-un anun ja elopfong ja
angkhay. 26 Tikhagwun ju akay
ni' hay hana hagwiti an achi cha
muntanum ja mumpfoto', ja
ma-id alang cha, muti hi Apo Jos
an Na-ilangitan an Ama ju ja
panganuna chamchama chicha.
Hotti achi aju mundanag, ti
munna'naud aju an napfalor mu
hay hana hagwiti. 27 Ma-id chi
oha hi mangpa-anchu'chu'-oy hi
pi'takhuwana khapo hi danag na.
28 Ja anagkha ta madanakhan
aju hi elopfong ju? Tikhan ju
akay ni' hay hana palagwer hichi
acha an achi cha muntamu ja
mun-apfor. 29 Allo' ay cha'ju an
ma-id oha hi me'me'nong chi
lopfong na hay hato palagwer,
anong un hi Ari Solomon an
pfuher chin lopfong na. 30 Hana
agkhu ni' holo' an un homangaw
hon napoolan ja khun lupfungan
Apo Jos hi maphod. Hotti un
chah achi om-omod ay cha'ju?
It-ittang kaykhu hini pammati ju!
31 Hotti achi aju agkhu
madanakhan ja inali ju chi,
‘Ngay nin i ta-o pangalan hi
anun, ja hay inumon ja
elopfong?’ 32 Hay hana gwah to
lota an agkhuy namati ja hay
hato chi ikhimoh cha an
hingiton. Muti anilan Jos Ama an
gwa ad langit an mahapor ju hay
hato. 33 Hotti hay pachot-anan
juwot ni' ja hini pun-ap-apugwan
Apo Jos ay cha'ju ja hini
pangatan ju ay ni magpong an
penhod na, hot an amin hana
mahapor ju ja ichat na.
34 Hotti achi aju madanakhan
hi hay likhat an umali hi uchum
chi arkhaw. Khenong ta umali
hinuy an arkhaw ja un
hanguwon, ti ammuna otni' hana
likhat ad ugwani an arkhaw hi
hanguwon ju.”

Achi hugijon chi padchung an takhu

7 1 Inalin khu Hesus hi, “Achi
ju hugijon hana papadchung
ju an tatakhu ta achi cha'ju khu
hugijon ay Apo Jos. 2 Ti hugijon
cha'ju khu an amat ay ni aton ju
an manugwi hi uchumna. Ti hini
punlukud ju ay ni ibpfa ju an
takhu ja amat hina khu hini

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

punlukud Apo Jos ay cha'ju.
3 Anagkha ta matikhaw mu hini
pfahor ni padchung mu an takhu
an amat ay ni it-ittang an pfuta,
muti niya an achim matikhaw
hini ot-ottong an pfahor mu an
amat hi pfin-u an immuy ay ni
matam? 4 Achi mapfalin an
allom ay ni padchung mu an
takhu hi, ‘Ijam ta aanu' hinuy
pfuta ay ni matam’ nu gawwacha
hini pfin-u an immuy ay ni
matam. Un chah pa'-at a ay tay?
5 Mumpfuhuur a! Pahhunom pay
an ánun hinuy pfin-u an immuy
ay ni matam hot mattag hini
pannig mu an mangaan ay ni
pfutan ni padchung mu an takhu.
6 Allo' khu hitay pangngarig,
an achi ju ichat hana napfalor an
khina-u hana na-akhar an aho ti
omalat cha. Ja achi ju khu ichat
hana pfoong hana pfapfuy, ti
pun-ilait cha.”

Chin nangtuchugwan Hesus hi aton an mungkalalag

7 Ja inalin khu Hesus hi,
“Mun-achaw aju hot michatan
aju, hingiton ju hot chakngan ju,
mungkorkug aju hot mipfughor
hini pantaw. 8 Ti hini
mun-achaw ja michatan, ja hini
maningit ja machakngana, ja
hini mungkorkug ay ni pantaw ja
mipfughor.
9 Ma-id ammod hi mangchat
hi pfato nu hay tenapay chi
epfokhan ni empfalay na. 10 Ja
achi na khu ichat chi ulog nu
khachiw chi epfokha na. 11 Hotti,
anong un aju khun pfumahor ja
anila ju an mangchat hi
mapmaphod ay ni empfalay ju.
Nu amat hina chi khun ju aton,
ja un chah achi om-omod hi Ama
ju an gwa ad langit an ichatana
hi mapmaphod hana mumpfokha
ay hija? 12 Hotti hini podhon ju
an aton chi tatakhu ay cha'ju ja
hija khu chi aton ju ay chicha.
Hitay chi ituchun ni urchin
Moses ja hachi profetan Apo
Jos.”

Hana chugwa an pantaw

13 Ja inalin khu Hesus hi,
“Mi'hikhop aju ay ni
nahugkhipfit an pantaw. Ti gwa
han ampfilog an pantaw an
nalaka hi hongkhopan muti un
agwun an mi-uy ad impferno, ja
cho-or hana manggwa. 14 Ja
nahugkhipfit hini pantaw an
humikhupan, ja nalikhat hini
agwun an mi-uy ay ni
pi'takhuwan an ma-id chi
pogpogna, ja un cha tortollo
hana manakngan ay tay an
chalan.”

Chin pangngarig han ajiw ja hini pfunga na

15 Inalin khu Hesus hi, “Achi
aju ma-allilaw hana munlahlah
an profeta. Mumpatikhaw cha an
maphod cha an amat hi karnero
an ma'ma-ulloy, muti hini
umannung an oma'-atan cha ja
un cha amat hi khenger an
pomatoy. 16 Imatunan ju chicha
nu tikhan ju hana napukhit an
pfungan ni khun cha aton. Ma-id
alaon ju hi ubas ay ni karkalunay
ja ma-id khu alaon ju hi higos
hay hana nun-apakhatan an

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

holo'. 17 Hini ayya maphod an
ajiw ja pfumunga hi maphod.
Hini ayya napukhit an ajiw ja
pfumunga khu hi napukhit.
18 Achi pfumunga hini maphod
an ajiw hi napukhit ja achi khu
pfumunga hini napukhit an ajiw
hi maphod. 19 An amin hana
ajiw an achi pfumunga hi
maphod ja mali-oy ta mituud ay
ni apoy hot mapoolan. 20 Ja
amat hina khu hana munlahlah
an profeta, an ma-innila hini gwa
ay ni nomnom cha ay ni pfungan
ni khun cha aton.

21 Achi an amin hana mangali
ay ha-in hi, ‘Apo, Apo’ ja
midchum ay ni Pun-ap-apugwan
Apo Jos. Hana midchum ja hana
khun mangat ay ni penhod Ama
an gwa ad langit. 22 Ay nuy an
arkhaw an Panugija' hi tatakhu
ja cho-or hana mangali hi,
‘Anagkha, Apo, an un he-ay
narpugwan ni apfalinan mi an
numpadtu, ja penakak mi hana
napukhit an ispiritu ay ni
apfalinan ni ngachan mu, ja
cho-or chin enat mi an milagro
ay ni apfalinam?’ 23 Ja tompfala'
an allo' ay chicha hi, ‘Ma-id
oh-ohhah anila' ay cha'ju. Hotti
makak aju, cha'ju an khun
mangat hi napukhit.’ ”

Han chugwa an linala-e an numpakhad hi pfalay

24 Inalin khu Hesus hi, “Hitay
chi amatan ni takhu an
munchongor ay ni ituchu' ja
inunud na, an mipadchung ay ni
manomnom an lala-e an
numpakhad hi pfalay na.
Empfo-eh na hichin pfato ta
hijay nangpapfunana chin tu-ud.
25 Napfalin an naha'-ad chin
pfalay ja pimmuwo' ja
nunchatong. Ja nituchug chin
chanum ay chuy an pfalay muti
agkhuy natu'-in, ti nehamad chin
tu-ud an nipapfun chin pfato.
26 Ja hini ayya munchongor ay
ni ituchu' ja achi na unuchon, ja
mipadchung ay ni napfongang an
takhu an numpakhad hi pfalay
na muti una impapfun chin tu-ud
chin panag. 27 Immali khu chin
puwo' ja nunchatong. Immijah ja
natu'-in chin pfalay ja
nun-apa'-i.”

28 Nakhibpfoh hitay
nuntudtuchugwan Hesus, ja
nanor chin tatakhu an
nakhagong chin panudtuchu na.
29 Ti matikhaw cha an gway
apfalinana, an achi amat hachi
memehtolon chi urchin Moses.

Han na-unit an empatenong Hesus

8 1 Unot nunchayyu hi Hesus
ay chuy pfuludna ja cho-or
chin tatakhu an nangunud. 2 Ja
gwacha han lala-e an na-unit an
immuy ay Hesus an i nunheppe
ja inali na hi, “Apo, otong hini
apfalinam hotti podhom ayya ja
epatenonga'.” 3 Ja hen-an Hesus
chin na-unit ja inali na hi,
“Podho'. Hotti tomenong a.” Ja
emmat an na-aan gwot chin unit
na. 4 Ja inalin Hesus hi, “Achi
la-ahna ja gway im pangar-arjan
ay tay an na-at ay he-a. Hay
atom ja umuy a ay ni pachi ta i a
mumpatikhaw an temmenong a.
Ja ipidaton mu ay hija hini allon

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ni urchin Moses an khun idaton
ay Apo Jos an panginnilaan an
umannung an na-aan hini unit
mu.”

Chin nangpatengngan Hesus han takhalan han kapitan an eRome

5 Emmatam cha Hesus ad
Kapernaum ja gwa han kapitan
chi hinchalo an eRome an
immuy ay hija. Ja
numpakpaka-ahi 6 ja inali na hi,
“Apo, gwa han takhala' an un
la-ahna ja napechoy ja gwa an
numpepekheng hichi pfalay mi ja
munnaud an malikhatan.” 7 Ja
inalin Hesus hi, “Aa, umuy ta, ta
epatenong u hija.” 8 Muti
inalinot chin kapitan hi, “Apo,
khahinon un a mi'jali hi pfalay
mi. Ti pfuma-ina'. Ti ammuna un
mu allon hi tomenong hitay
takhala' hot ma-at. 9 Ti anong un
ha-in ja gway apo' an khun
mamaar ay ha-in, ja gwacha khu
hana hinchalo' an khun u
pfaalon. Ti allo' ay ni oha an
hinchalo hi, ‘Umuy a!’ ja immuy.
Ja allo' khu ay ni oha hi, ‘Umali
a!’ ja immali. Ja allo' ay ni
takhala' hi, ‘Atom hitay!’ ja enat
na. Ja om-omod ay he-a an gway
apfalinam an mangali hot
ma-at.” 10 Ja nanor hi Hesus hi
nangngolana ay tay inali na. Ja
inali na hachi tatakhu an
ninitnud ay hija hi, “Umannung
hitay allo' ay cha'ju, an ma-id
oha hi Hudju hi tinnig u an gway
pammati na an mi'padchung ay
ni otong an pammatin tay pfu-un
Hudju. 11 Allo' ay cha'ju hi
cho-or hay hana tatakhu an
marpu hana nunlene'gwoh tay
lota ta me'-orpfong cha ay cha
Abraham, Isaak ja hi Jakob hichi
Pun-ap-apugwan Apo Jos.
12 Muti cho-or hana Hudju an
holag Abraham an midchum
koma ay ni Pun-ap-apugwan Apo
Jos ja agkhuy cha penenhod an
mi'-unud, hot pakakon Apo Jos
chicha ta umuy cha ay ni
munhehellong. Ja mihihidchi cha
an midchum hana khun
mun-okhab ja khun mungngelot
hana pfapfa cha.”
13 Amat hichi ja ni'hapit khu
hi Hesus chin kapitan ja inali na
hi, “Aa, umanamut a. Ti ma-apja
hini empfokham khapo ay ni
pammatim.” Ja emmat, an unot
ay chuy ja temmenong chin
takhala na an napechoy.

Chin nangpatengngan Hesus hachi cho-or an mumpunchokhoh an tatakhu

14 Immuy cha Hesus hichi
pfalay cha Peter an adalana. Ja
tinnig na chin pfupfai an ammod
ni ahagwan Peter an
numpepekheng, ti mapfi-ah han
potang na. 15 Penchon Hesus ja
na-aan gwot chin potang na.
Amat hichi ja pfimmangon hitay
pfupfai ja enhakhanaana cha
Hesus hi anun cha. 16 Unot
nahilip ja in-uy cha ay Hesus
hachi cho-or an tatakhu an
nun-ahu'lungan hi napukhit an
ispiritu. Ja un ammuna chin aton
Hesus an munhapit hon
nun-a-akak hachi napukhit an
ispiritu. Ja nun-epatenong na an
amin hachi mumpunchokhoh.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Napuwo' chin papor an nunlukhanan hachi adalan

17 Ay tay an enat na ja
nipa-annung chin inalin profeta
Isaiah hi nangarjana hi,
“Hena'pfatana hana likhat ja
chokhoh ta-o ta tomenong ta-o.”

Achi nalaka chi mi'-unud ay Hesus

18 Khapo hachi cho-or an
tatakhu an khun malimali-ub ay
Hesus ja inali na hachi disipolo
na ta mumpfalangay cha ta gway
aton cha an umuy hichi
chammang ni baybay. 19 Agkhuy
cha pay nakak ja gwa han
mehtolon chi urchin Moses an
immuy ay hija ja inali na hi,
“Rabbi, mimitnucha' ay he-a an
amin hi omajam.” 20 Tempfar
Hesus ja inali na hi, “Un chah
angkhiloh, ti ha-in an
Na-ilangitan an Takhu ja ma-id
nunhitugwa' hi khun u alo-an, an
uchu'chuna agkhu ni' hay hana
amunin ti gway hogong hi
humigpan cha, ja hay hana
hagwiti ti gway hapang hi
pumpattu-an cha.” 21 Ja immuy
khu han oha an disipolo na, ja
inali na hi, “Apo, mi'jaliya' koma
ay he-a muti unchani mah ta
umanamota' pay ta uja' ilupfu' hi
ama.” 22 Muti inalin Hesus ay
hija hi, “Achi ti tan enajakha'
he-a ta mitnud a ay ha-in, ti hay
hana agkhuy namati chi
manikhaw hay hana i-ibpfa cha
an natoy.”

Chin nangpata'chukhan Hesus han puwo'

23 Amat hichi ja nunlukhan
hi Hesus chin pfalangay ja
nitalinud khu hachi disipolo
na. 24 Empacheh cha ta umuy
cha ad Gadara ja
himpfumagkha ja gwacha han
mapfi-ah an puwo'.
Nuntepja'-ong chin chanum ja
nittugwan chin pfalangay ja
gwa an munlinong. Hi Hesus

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ayya ja gwa an nanallo'.
25 Immuy hachi disipolo na ja
pfinangon cha hi Hesus. Ja
inali cha hi, “Apo, tulungan
cha'mi! Ti tayya an marteng
ta-o!” 26 Enelan Hesus ja inali
na hi, “Anagkha ta toma-ot
aju? Un kaykhu it-ittang hini
pammati ju!” Lemmeggwat ja
inhingar na chin puwo' ja chin
chanum an khun muntipja'-ong.
Khemmenong cha ja munnaud
an malenong. 27 Nanor hachi
tatakhu an nannig ja khun cha
allon hi, “Ngachah chi
atakhuwan tay an takhu?
Anong un puwo' ja chanum ja
unuchon cha hini allona!”

Chin nangpakakan Hesus hachi napukhit an ispiritu an nun-eho'long chin chugwa an lala-e

28 Emmatam cha Hesus hichi
chammangna, an pfuglay hachi
eGadara. Ja chinittum na han
chugwa an linala-e an narpu
cha hichi lijang an lupfu' ja
nun-ahu'lungan cha hi napukhit
an ispiritu. Hay hachi chugwa
an linala-e ja munnaud an
mun-apfungot cha hotti ma-id
aton chi takhu an maloh ay ni
agawwachaan cha. 29 Ja
ini'gwap cha an nangali hi,
“He-a an Empfalay Apo Jos!
Ngachah ni atom ay cha'mi?
Un a chah immali an
mamalikhat ay cha'mi an un
agkhuy pay nachakngan hini
timpo na?” 30 Ja cho-or hachi
apfapfupfapfuy an nenebtaw ay
chuy agawwachaan cha an
khun cha munhu-oy. 31 Ja
numpakpaka-ahi hachi
napukhit an ispiritu an inali
cha ay Hesus hi, “Nu pakakon
cha'mi, ja un ami mah ni'
meho'long hachi pfapfuy.” 32 Ja
inalin Hesus hi, “Umuy aju!”
Hotti nun-a-akak hachi
napukhit an ispiritu ay cha
chuy chugwa an linala-e ja
i cha nun-eho'long hachi
apfapfupfapfuy. Ja
nungkhakhayyat hachi pfapfuy
an nunchayyu ja nun-ilipaw
cha ay chuy baybay ja
nun-arteng cha. 33 Hachi khun
mumpfantay hachi pfapfuy ja
nungkhakhayyat cha an nakak.
Ja immuy cha hichi pfuglay an
i nangpa-innila an amin chin
tinnig cha an na-at hachi
nahuhu'lungan an linala-e ja
hachi pfapfuy. 34 Hotti
napfu-ar hachi tatakhu an i
nanittum ay Hesus. Un chaot
tinnig hi Hesus ja
numpakpaka-ahi hachi tatakhu
an nangali hi makak hija ay
nuy pfuglay cha.

Chin nangpatengngan Hesus han napechoy an lala-e

9 1 Amat hichi ja nunlukhan
cha Hesus chin pfalangay ta
pfumad-ang cha an umuy ad
Capernaum an pfuglay na. 2 Ja
gwah chi han napechoy an lala-e
an impfapfalahhong cha an in-uy
ay Hesus. Na-ormana chin
pammati cha ja inali na ay chuy
napechoy hi, “Achi a
madanakhan, akhi', ti
napakawan hana pfahor mu.”

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

3 Ja gwa hichi hana uchumna an
memehtolon chi urchin Moses an
khun cha allon hi, “Anagkha
agkhu ni' hitay an takhu an
ipadchung na hichuy achor na ay
Apo Jos, an allona hi un
pomakawan hi pfahor.” 4 Anilan
Hesus chin khun cha
nomnomnomon ja inali na ay
chicha hi, “Anagkha ta amat hina
hini nomnom ju an napukhit?
5 Ma-id olog chi takhu an
mamakawan hi pfahor ja ma-id
khu olog cha an mangpatenong
hi chokhoh.[n] 6 Muti ay ha-in an
Na-ilangitan an Takhu ja
epatenong u hitay an napechoy
ta panginnilaan ju an gwacha
khu chi apfalina' heto lota an
mamakawan hi pfahor.” Ja inali
na chin napechoy hi,
“Pfumangon a ja impi-ug mu
hinuy pfalahhong mu ja
immanamut a.” 7 Ja
natantanna'chug chin napechoy
ja immanamut. 8 Unagkhu tinnig
hachi atakhutakhu chin na-at ja
nang-entata-ot cha, ja khun cha
dayawon hi Apo Jos an nangchat
hi amat hina an apfalinan ay ni
ohan takhu.

Chin nangajakhan Hesus ay Matthew

9 Empacheh Hesus ja gwa an
khun umuy ja tinnig na han
lala-e an hay ngachana ja hi
Matthew. Oha hija an khun
munhenger hi pakha an
inu-umpfun hichin opihhina
na. Ja inalin Hesus ay hija hi,
“Umali a ta mitnud a ay
ha-in.” Amat hichi ja nitnud hi
Matthew ay Hesus.

10 Ja gwa han namenghan
an i nangan hi Hesus ja hachi
disipolo na hichi pfalay cha
Matthew. Ja ne'-orpfong hachi
cho-or an khun munhenger hi
pakha ja hachi uchumna an
allon cha an napfahulan an
tatakhu an i ni-ib-ipfun ay cha
Hesus ja cha chuy disipolo na.
11 Tinnig hachi Farisee ja inali
cha hachi disipolon Hesus hi,
“Anagkha mah hitay mehtolo
ju ta me'-orpfong hay hachi
khun munhenger hi pakha ja
hachi uchumna an
nun-apfahulan?” 12 Unot
chengngor Hesus hitay inali
cha ja tempfar na ja inali na
ay chicha hi, “Hana gway
chokhoh na chi munhapor hi
choktor an pfu-un hini ma-id
chokhoh na. 13 Annilaon ju
koma hini podhon Apo Jos an
hapiton ay tay impatula' na hi
nangarjana hi, ‘Hay aton ju an
munnignikha hi papadchung ju
ja napfarpfalor ay ha-in mu
hini pangdatunan ju hi
animar.’[o] Ti immalija' an
tomolong hana napfahulan ta

---

[n] **9:5** Hay pammatin chin Hudju ja hi Apo Jos ja angkhay chi gway apfalinana an mamakawan hi pfahor ja an mangpatenong hi chokhoh.
[o] **9:13** Hosea 6:6

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

chu'khon cha hana pfahor cha
an pfu-un hana mangali hi
ma-id pfahor cha."

Chin agkhuy ni'-ayunalan hachi disipolon Hesus

14 Gwacha hana disipolon
John Bautista an immuy ay
Hesus ja inali cha hi, "Cha'mi
ayya ja khun ami mun-ayunar ja
amat hina khu hachi Farisee.
Hotti anagkha ta hato disipolom
ja achi cha mi'-ayunar?"
15 Tempfar Hesus ja inali na hi,
"Nu khulat ta gway mungkasar ja
un ju chah allon hi umayyong
hay hana na-ila nu gawwacha
pay hini mungkasar? Achi mit
mapfalin. Muti umali han
arkhaw an ekak cha hini lala-e
an nungkasar ja hijay
pun-ayunalan cha. Hotti
gawwachaa' ayya ja achi pay
mun-ayunar hato disipolo'."
16 Ja nun-arig hi Hesus ja
inali na hi, "Ma-id manger-ob
hi pfakhu an pfinacha ay ni
nachochonot an lopfong. Ti nu
amat hetoy atona hot
mun-ohon hini pfakhu an
ner-ob ja inatona hini
nachochonot hot omom-omod
an mapfingit. 17 Ma-id khu
mangitto hi pa'-arpoh an
chanum chi ubas ay ni na-usar
an lalat an khun pittugwan hi
ma-inum. Ti nu amat hetoy
atona hot mapfughi hini lalat,
ja metapar hini chanum chi
ubas ja mapa'-i khu hini lalat.
Hini ayya pa'-arpoh an chanum
chi ubas ja mitto ay ni pfakhu
an lalat ta meha'pfa."

Chin nanakhuwan Hesus han empfalay chi ap-apo ja chin nangpatengngana han pfupfai

18 Gwa an khun munhapit hi
Hesus ja immuy han oha an
ap-apo an i nunheppe ay hija. Ja
inali na hi, "Mi'jali a adni' hi
pfalay mi, ti unot pa'-atoy han
empfalay u an pfupfai, ta ho'-om
hija ta tumakhu." 19 Amat hichi
ja nitnud hi Hesus ja hachi
disipolo na. 20 Ja gwa han ohan
pfupfai an khun mangunud ay
chicha an hay chokhoh na ja achi
maymajat han chala an khun
pfumutay ay hija hi himpolo ta
chugwa hi tagwon. Immuy ay
chuy negpong chin khatud Hesus
ja hene'khad na hini khalampfay
ni lopfong na. 21 Ti hay gwa hi
nomnom na ja un ammuna hi
una he'khachon chin lopfong
Hesus hot tomenong hija.
22 Nunligkhoh hi Hesus ja tinnig
na chin pfupfai, ja inali na hi,
"Achi a madanakhan, hiton akhi',
ti khapo ay ni pammatim ja
temmenong a." Ja emmat an
temmenong gwot hija.
23 Un chaagkhu emmatam
chin pfalay chin ap-apo ja tinnig
Hesus hachi atakhutakhu an
khun cha mahanala' an umiha, ja
hachi uchumna an khun
manongngali. 24 Ja inali na hi,
"Makak aju adchiya, ti agkhuy
natoy hichuy an unga an un
nanallo'." Muti kenekejan cha
hitay inali na. 25 Impapfutay
Hesus hachi tatakhu an
nakhagong ja himmikhop. Ja
inugnana chin ngamoy chuy

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

unga ja pfimmangon. 26 Ja
nunchongor hitay an enat na
hachi apfuglapfuglay.

Chin nangpatengngan Hesus han chugwa an napfulaw ja han nakalud

27 Gwa an empacheh cha
Hesus ja khun mangumangunud
han chugwa an napfulaw. Ja
ini'gwap cha an nangali hi, “Apo
an holag Ari David, ka-ahiyan
cha'mi adni'.” 28 Unot
himmikhop hi Hesus ay chuy
nunhihittugwana ja immuy hachi
napfulaw ja inalin Hesus ay
chicha hi, “Mamati aju chah an
gway apfalina' an mangakhahan
ay cha'ju?” Tempfar cha ja inali
cha hi, “Aa, Apo, mamati ami.”
29 Amat hichi ja hen-an Hesus
chin mata cha ja inali na hi, “Hot
ma-at hinuy pinati ju.” 30 Ja
mitikhaw gwot chin mata cha. Ja
na'na'-allon Hesus ay chicha hi,
“Tikhan ju ta ma-id i ju
pangar-arjan ay tay an na-at.”
31 Muti agkhuy cha inunud hitay
inali na, ti un chaagkhu ay
nun-ipa-innila hitay enat Hesus
hi apfuglapfuglay.
32 Gwa an epacheh cha chuy
chugwa an na-akhahan ja in-uy
cha khu han lala-e an nakalud
khapo ta nahuhu'lungan hi
napukhit an ispiritu. 33 Empakak
Hesus chin napukhit an ispiritu
ja himmapit chin lala-e. Ja nanor
chin atakhutakhu an nakhagong
ja khun cha allon hi, “Ma-id
tintinnig ta-o hi mipadchung ay
tay heto ad Israel.” 34 Muti inalin
hachi Farisee hi, “Un kaykhu
hini ap-apon chi nun-apukhit an
ispiritu chi nangchat ay hija ay
ni apfalinana an khun
mangpakak hana napukhit an
ispiritu.”

Un tortollo hana khun mi'tamu ay ni tamun Apo Jos

35 Khun munlawlaw hi Hesus
an amin hana pfarju ja pfuglay
an khun muntudtuchu hay hana
sinagoga. Engkasaba na hini
Ebanghelyo an mangpa-innila ay
ni umali an Pun-ap-apugwan Apo
Jos. Ja khuna epatenong an amin
chi chokhoh ja likhat cha.
36 Unaagkhu tinnig hachi
tatakhu an nakhagong ja na-apja
chin nignikha na. Ti amat cha hi
karnero an maliglikhatan ja
naka'ka-ahi khapo ta ma-id
mangpuno' ay chicha. 37 Ja inali
na hachi disipolo na hi, “Cho-or
hana mabto' muti un aju tortollo
an mumpfoto', ti cho-or hana
tatakhu an nehahagkhana an
matuchugwan muti tan un aju
tortollo an umuy muntuchu.
38 Hotti ekalalag ju ay Ama an
khun mangpagpong hi
mumpfoto' ta honakhona hana
umuy mumpfoto'.”

Chin nannakhan Hesus chin himpolo ta chugwa an apostol na

10 1 Enajakhan Hesus chin
himpolo ta chugwa an
adalana ja inchatana chicha hi
apfalinan an mangpakak hi
napukhit an ispiritu an khun
meho'long. Inchat na khu hay
apfalinan cha an mangpatenong
an amin hi chokhoh. 2 Ja hay

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

hato chi ngachan hay hachi
himpolo ta chugwa an
nginadnana hi apostol. Chin
nahhun ja hi Simon an
nangadnan hi Peter, ja hi
Andrew an akhi na, ja hi James
an empfalay Zebedee, ja hi John
an akhi na, 3 ja hi Philip, ja hi
Bartolomew, ja hi Tomas, ja hi
Matthew an chin khun
munhenger hi pakha, ja hi James
an empfalay Alfeus, ja hi Tadeus,
4 ja hi Simon an oha an Zealot, ja
hi Judas Iskariot an hijay
mangngina ay Hesus. 5 Hennag
Hesus hay hato himpolo ta
chugwa ja hijah tay chi imbilina
an inali na ay chicha hi, “Achi
aju umuy hana pfuglay chi
Hentil ja achi aju khu umuy hana
pfuglay chi Samaritan. 6 Hay
pahhunon ju gwot ni' an omajan
ja hana gwachaan hachi holag
Israel an amat cha hi karnero an
na-utaw. 7 An amin chi omajan
ju ja mangaskasaba aju ja allon
ju hi, ‘Achi mapfajag hot
machakngan hini
Pun-ap-apugwan Apo Jos hi
tatakhu.’ 8 Epatenong ju hana
mumpunchokhoh, ja tinakhu ju
hana natoy ja akhahan ju khu
hana na-unit, ja pun-epakak ju
hana napukhit an ispiritu an
nun-eho'long. Ja achi aju
mumpapfajad, ti agkhuy ju
pfinajachan hitay apfalinan an
nichat ay cha'ju. 9 Achi aju
mun-ochon hi pihu, 10 ja
hape-eng. Achi aju mun-ochon hi
hay pun-orkhan ju ja hay hapato
ja hay pfunguhan. Ti an amin
hana muntamu ja kalintikhan
cha an omagwat hana mahapor
cha ay ni takhu an pi'tamuwan
cha.

11 Nu omatam aju ay ni ohan
pfuglay ja tikhan ju hay takhu an
mamhod an mangajakhan ay
cha'ju, ja me'heto aju ay hija
ingkhana hi akakan ju ay nuy an
pfuglay. 12 Nu humikhop aju ay
ni pfalay ja allon ju hi, ‘Pomhod
hini pi'takhuwan ju an nunheto
ay tay an pfalay.’ 13 Ja nu hini
nunheto ay ni pummangiliyan ju
ja apfuluton cha hitay allon ju
hot pomhod cha. Muti achi cha
ayya apfuluton hot
mumpfangngad hini bindisyon
ay cha'ju. 14 Ja nu khulat ta hana
tatakhu ay nuy an pfuglay ja achi
cha'ju podhon an mangiliyon ja
achi cha egngor hini itudtuchu
ju, ja pumpu'pu-an ju hay chapor
an nep-ot ay ni chapan ju hi
akakan ju ay nuy an pfalay
wenno pfuglay. [p] 15 Umannung
hitay allo' ay cha'ju an umali
ayya hini arkhaw an Panugijan
Apo Jos hi tatakhu, ja
machamchamot hini dusan hana
tatakhu ay nuy an pfuglay mu
hachi tatakhu ad Sodom ja
Gomorah an khenhob Apo Jos
chin timpon Abraham.

---

[p] **10:14** Aton cha hitay ta panginnilaan an taynan cha hana tatakhu ay chuy an pfuglay ta un cha ikhad, ja hugijon Apo Jos chicha khapo hi achi cha pammatiyan ay ni hapit na.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

16 Tan pfaalo' cha'ju an amat
hi na'na-unnud an karnero an
umuy hana achaan chi tatakhu
an amat hi mun-apfungot an
khenger. Hotti manomnom ja
ma'ma-ulloy aju koma.
17 Tikhagwun ju, ti gwacha
mangkay hana tatakhu an
pfumuhur ay cha'ju. Ijuy cha'ju
hana hugi ta echalom cha'ju, ja
ipahuplit cha'ju hichi sinagoga.
18 Ja ijuy cha'ju hana gobernador
ja ar-ari khapo hi immunuchan
ju ay ha-in. Ja hinuy chi timpo
an puntihtikhuwan ju ay chicha
ja hana Hentil ay ni hapit u.
19 Nu echalom cha'ju ja achi aju
madanakhan hi hay allon ju an
ehongpfat ju ay chicha. Ti ay nuy
an timpo an humanguwan ju ja
ituchun Apo Jos hay ehongpfat
ju. 20 Ti pfu-un cha'ju ja angkhay
chi munhapit, an hini Espiritun
Apo Jos chi mangchalan ay
cha'ju. 21-22 Ay nuy an timpo ja
pfuhulon cha'ju an amin hi
tatakhu khapo ay ni
nangunuchan ju ay ha-in. Hana
uchumna ja anong un hana
a-akhi cha ja epfaag cha hana
ap-apo ta patajon cha. Amat khu
hina chi aton ni oha an ammod
hay empfalay na. Ja hana
ungunga, chu'khon cha hana
a-ammod cha ja empapatoy cha
chicha. Muti hana mangedpor
hay hato ingkhanah atajan cha
an achi cha epfot hini pammati
cha, ja mi'takhu cha. 23 Nu
palikhaton cha'ju ay ni oha an
pfuglay ja lomajaw aju ta umuy
aju ay ni oha. Umannung hitay
allo', an achi ju pacha'puhon an
lawlagwon an amin hana
apfuglapfuglay ad Israel hot
umali hini arkhaw an
pumpfangngacha' an
Na-ilangitan an Takhu."
24 Ja inalin khu Hesus hi,
"Hini mun-ad-achar ja achi
nangatngato mu hini mehtolo na.
Ja hini takhala ja achi
napfagpfagto mu hini apo na.
25 Hotti nu ma-apfoholan hini
mehtolo, ja nomnomon ni khun
mitudtuchugwan an anong un
hija ja ma-apfoholan khu. Ja
amat khu ay ni himpfut, an
ma-apfoholan nu ma-apfoholan
hini apo na. Ja ay ha-in an apo
ju, ja tayya an ma-apfoholana', ti
nan allon cha hi un ha-in hi
Beelzebul an ap-apon chi
napukhit an ispiritu. Hotti achi
mehalla an omom-omod an
pfuhulon cha'ju an tatakhu'.
26 Hotti achi aju toma-ot ay
chicha. Ti an amin hana ilili'-ud
cha an aton an achi ma-innila ad
ugwani muti gwa han arkhaw an
ma-innila chamchama. 27 Hotti
nu amat heto ja an amin hana
inali' ay cha'ju ad ugwani an
immi'-igway ta-o, ja epagngor
jun to hi achaan chi tatakhu. Ad
ugwani ja i-am-amu heto unig
muti i'gwap jun to hichi
pfutayna. 28 Ja achi aju toma-ot
hay hana umali an mamatoy ay
ni achor ju, ti ma-id olog cha an
mamatoy ay ni lennagwa ju.
Eta-ot juwot ni' hi Apo Jos an
gway apfalinana an mama'-i ay
ni achor ja lennagwa hichi
impferno. 29 Anila ju an anong
un hini chugwa an pfucheng an

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

mahalape, ja ma-id oh-ohha hi
makhah ay tay lota nu achi
apfuluton Jos Ama. 30 Ja anong
un hay hana pfuu' ju ja
pfinibpfilang na. 31 Hotti achi
aju toma-ot, ti napfarpfalor aju
mu hay hana cho-or an
pfucheng. 32 An amin hana achi
mangpfa-in an mangpa-innila hi
nidchuman cha ay ha-in, ja achi'
khu ipfa-in chicha an ipa-innila
hichi gwachaan Ama ad langit.
33 Muti hay hana mangpfa-in ay
ha-in hi hangon hana tatakhu,
ipfa-in u khu chicha hichi
gwachaan Ama ad langit.
34 Un chah khemhon ju un
hay apanuhan ju chi immaliya'
heto lota? Achi amat heto, ti
hitay immaliya' ja mangchat hi
punchichinnu'-ukhan ju.
35 Khapo ay ha-in ja chu'khon ni
lala-e hinuy ammod na an lala-e,
ja chu'khon ni pfupfai hinuy
ammod na an pfupfai, ja
chu'khon ni na-apo an pfupfai
hini ammod ni ahagwa na.
36 Hana pfuhur ni ohan takhu an
namati ja hana a-akhi na. 37 Hini
ayya takhu an ot-ottong chi
pamhod na ay ni ammod na
wenno empfalay na mu hini
pamhod na ay ha-in ja achi'
ipfilang hi takhu'. 38 Ja achi'
ipfilang hi takhu' hini achi
mami-ug ay ni kros na ta
unuchona'.[q] 39 Ti hini ayya
takhu an mangpa-ennongan ay ni
pi'takhuwana heto lota ja
angkhay, ja achi mi'takhu ay Apo
Jos. Muti hini takhu an man-ug
ay ni pi'takhuwana heto lota
khapo hi pangunuchana ay ha-in,
ja mi'takhu ay Apo Jos hi ma-id
chi pogpogna.
40 Hini mangakhamid ay
cha'ju ja inakhamicha' khu. Ja
hini mangakhamid ay ha-in ja
inakhamid na hi Ama an nannag
ay ha-in. 41 Hini mangakhamid
ay ni profetan Apo Jos khapo ta
profeta ja michatan hi lagpfu an
hihiya ay ni lagpfun chi ohan
profeta. Ja hini mangakhamid ay
ni magpong an takhu khapo ta
magpong ja michat ay hija hini
lagpfun chi oha an magpong an
takhu. 42 Ja allo' ay cha'ju an
hini takhu an tomolong hi oha
an nabnababba an namati khapo
hi pangunuchana ay ha-in, anong
un himpfahpfahhu hi chanum chi
ichat na hi inumona, ja gwachay
linagpfu na ay nuy an enat na."

Chin inalin Hesus hachi hennag John Bautista

11 1 Napfalin hitay
nuntukhunan Hesus
hachi himpolo ta chugwa an
adalana ja empacheh na an
umuy muntudtuchu ja
mangaskasaba hachi
apfuglapfuglay chi Hudju. 2 Ay
chuy an timpo ja nipfabpfalud hi
John Bautista ja chengngor na

[q] **10:38** *mami-ug ay ni kros na*: hay podhona an hapiton ja hodlona hana likhat an umali khapoh pangunuchana ay Hesus anong un hijay chumalat hi i na atajan.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

chin khun at-aton Hesu Kristo.
Hotti hennag na hana disipolo na
3 an umuy ay Hesus an i
mangpfokha hu-un hija chah hini
inalin John an hennag Apo Jos
an hahadchon cha, wenno hay
oha. 4 Enhanhan cha ay Hesus ja
tempfar na ja inali na ay chicha
hi, “Mumpfangngad aju ta allon
ju ay John hay hato tinnig ju ja
chengngor ju. 5 Allon ju chi
tinnig mi an hana napfulaw ja
tumikhaw cha, hana napechoy ja
chumalan cha, hana na-unit ja
temmenong cha, hana napo-it ja
chomngor cha, ja hana nun-atoy
ja timmakhu cha. Ja khun
mekasaba hini maphod an Hapit
Apo Jos hana napubli. 6 Ja allon
ju khu chi madmachennor hini
takhu an achi munhalinchugwa
hini nomnom na ay ha-in.”

7 Amat hichi ja empacheh
chin disipolon John an nakak ja
inalin Hesus hini oma'-atan John
ay cha chuy atakhutakhu. Inali
na hi, “Chin immajan ju ay John
hichi let-ang ja ngay nenomnom
ju hi i ju tikhan? Unchah hay
potaar an khun
mumpfiwpfiwwapfiw? Pfu-un.
8 Hot ngachah mah chi i ju
tinnig? Un aju chah immuy ta
tikhan ju hay takhu an maphod
chi lopfong na? Pfu-un khuh ni',
ti hana ayya khun munlopfong hi
maphod ja hay pfalay chi ari chi
punhihittugwan cha. 9 Hotti
ngachah tugwali chi i ju tinnig?
Hay profetan Apo Jos? Aa, ja
allo' ay cha'ju an napfagpfagto
pay hija mu hana uchumna an
profeta. 10 Ti hi John hini
nitulungan ni nitula' an Hapit
Apo Jos hi nangarjana hi, ‘Tayya
an honakho' hitay
mangpangpangullu ja un he-a ta
ehakhana na hini agwum.’ ”[r]
11 Ja inalin khu Hesus hi,
“Umannung hitay allo' ay cha'ju
an hi John Bautista hini
napfagpfagto an amin hi hay
takhu heto lota. Muti
napfagpfagto pay hini
nabnababba an takhu an
nidchum ay ni Pun-ap-apugwan
Apo Jos hi tatakhu. 12 Nete-a
chin immaliyan John ja ingkhana
ad ugwani ja cho-or hachi
mungkhikhihhu an
mun-e-egkhad an midchum ay ni
Pun-ap-apugwan Apo Jos.
13 Hini oma'-atan chuy
Pun-ap-apugwana ja intuchun
hachi profetan Apo Jos ja chin
Urchin Moses ingkhanah
immaliyan John Bautista. 14 Ja
na-awatan ju koma an hi John
hinuy nipadtu an Elijah an
umali. 15 Hotti pa-ennongan ju
an munchongor ay tay allo'.

16 Allo' ay cha'ju hini
e'-e'nongan ju an tatakhu ad
ugwani an timpo, an me'me'nong
aju hana ung-ungungnga an
um-umpfun hinun palaha an
munlewlegwa muti ma-id mapto'
hi podhon cha. Ti i'gwap hana
uchumna an allon cha ay ni khun
cha pe'lewlegwa hi,

[r] **11:10** Malachi 3:1

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

17 ‘Nanongngali ami muti
agkhuy aju temmajaw. Ja
emmepfer ami muti agkhuy aju
ni'kila.’ 18 An amat ay cha'ju an
ma-id mapto' hi podhon ju. Ti
immali hi John Bautista ja khun
mun-ayunar ja achi umin-inum
hi pfajah, ja allon ju hi un
mun-angaw. 19 Ja tan immaliya'
an Na-ilangitan an Takhu, ja
khuna' me'-orpfong an me'-an, ja
nuja an pahigwona' an khun ju
allon hi, ‘Tikhan ju akay ni' hitay
an takhu an nahopo ja khun
mapfutong. Ja ni'khayyum khu
hana khun munhenger hi pakha
ja hana uchumna an
nun-apfahulan an tatakhu!’ Hotti
tayya an pahigwon cha'mi an
chugwa. Muti nomnomon ju
hitay, an hini aphod ja
kinala-eng Apo Jos ja matikhaw
ay ni pi'takhuwan hay hana
nangapfulut ay ni itudtuchu mi
ay John.”

Hini dusan hana tatakhu an agkhuy namati ay Hesus

20 Nunhapit khu hi Hesus ja
pinahiw na hana tatakhu an gwa
ay cha chuy pfuglay an
nangatana hachi otong an
milagro ti agkhuy cha
chamchama chin-ug hana pfahor
cha. 21 Ja inali na hi, “Ka-ahi cha
hay hana eKorazin ja eBetsaida!
Nu na-at ad Tiro ja ad Sidon
hachi otong an milagro an enat u
ay chuy pfuglay cha, hot gwa
agkhu ni' an napfajag an
nunlopfong cha hi kamma ja
inlipfu chay chapor ay ni ulu cha
an pangpatikhagwan chay
nan-ukhan cha hi pfahor cha.
22 Allo' ay cha'ju hi, umali ayya
hini arkhaw an Panugijan Apo
Jos an amin hi tatakhu, ja
machamchamot hini dusan hana
eKorazin ja eBetsaida mu hay
hana eTiro ja hana eSidon. Ti
hay hato an eKorazin ja
eBetsaida ja khun cha tikhan hay
hato milagro ja achi cha
chamchama chu'khon hana
pfahor cha. 23 Ja hay hana
eKapernaum, khemhon chaot un
cha ma-ar-ali an napfagpfagto.
Muti pfu-un an chicha chi umuy
ad chalom. Ti nu na-at ad Sodom
hachi otong an milagro an enat u
ay nuy pfuglay cha hot
chidchin-ug agkhu ni' hachi
eSodom hana pfahor cha hot
agkhuy koma khenhob Apo Jos
chin pfuglay cha ta gawwacha
ingkhana ad ugwani. 24 Allo' ay
cha'ju hi, umali ayya hini arkhaw
an Panugijan Apo Jos hana
tatakhu, ja machamchamot hini
dusan hana tatakhu ad
Capernaum mu hay hachi
tatakhu ad Sodom an khenhob
Apo Jos chin timpon Abraham.”
25 Emmopoh hitay an inalin
Hesus ja nungkalalag an inali na
hi, “Ama, munyamana' ay he-a
an Ap-apo hina ad langit ja heto
lota, ta agkhuy mu impa-innila
hay hato hana tatakhu an
mangali an manomnom an
cho-or chi achar cha, ta hay hana
ma-id achar na chi
nangpa-innilaam. 26 Maphod
hitay, Ama, ti hijah tay hini
penhod mu.” 27 Inalin khu Hesus
hachi tatakhu hi, “Impulang Ama

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

an amin ay ha-in ta ha-in chi
mangpagpong. Ma-id chi
uchumnah nanginnila hi
oma'-ata' nu pfu-un hi Ama ja
angkhay. Amat hina khu ay Ama
an ma-id chi hay nanginnila hi
oma'-atana nu pfu-un ha-in an
Empfalay na ja hana podho' an
pangpa-innilaan ay hija.
28 Umali aju an amin ay ha-in,
cha'ju an machachamtan ja
maliglikhatan.[s] Ehchor ju an
amin ay ha-in hot ha-in chi
mangchat hi pun-ar-alenagwaan
ju. 29 Unuchon ju hana tukhun u
ja mumpatuchu aju ay ha-in, ti
ma-oloja' ja napakumbaba, hot
mun-ar-alenagwa aju. 30 Ti hana
tukhun u ja achi nalikhat hi
unuchon an achi pumalikhat."

Hay amatan chi ngilin an Hapfachu

12 1 Unot achi mapfajag ja
enenggwan cha Hesus
han natamman hi trigo. Ja
netongor ja Hapfachu an ngilin

Trigo

chi Hudju. Hemmenaang hachi
disipolo na an ninitnud ay hija ja
ente-a cha an pfumangkhi hachi
trigo ta anun cha. 2 Gwacha
hachi Farisee an nannig ja inali
chaot ay Hesus hi, "Tikham akay
ni' hay hato disipolom an khun
cha mun-utim. Ja un chah pfu-un
tamu chi mun-utim an pa'-iyona
hini urchin ta-o, an paniyaw chi
muntamu ti ngilin?" 3 Tempfar
Hesus ja inali na hi, "Un ju chah
agkhuy pfinaha chin enat chin
apo ta-o an hi Ari David ja chin
numpun-ibpfa na hi i cha
hemmenaangan, 4 an himmikhop
hi David hichin pfalay Apo Jos ja
enala na chin tenapay an netpfar
ay Apo Jos, ja inana ja inchatana
khu chin numpun-ibpfa na. Ja
paniyaw chi mangan ay ni
netpfar an tenapay, ti hana
papachi chi mangan ja angkhay.
Ja ma-id inalin Apo Jos hi un
pfahor hitay enat cha. 5 Ja
pfinaha ju mit khu ay ni urchin
Moses hini aton chi pachi, an
khun cha muntamu hichi Templo
hi nun Hapfachu an ngilin, ja
pfu-un pfahor hitay khun cha
aton. 6 Allo' ay cha'ju an gwacha
ad ugwani an mimidchum ay
cha'ju hini napfagpfagto mu hini
Templo. 7 Allon ni Hapit Apo Jos
hi, 'Hini aton ju an munnignikha
hi papadchung ju an tatakhu chi
napfarpfalor ay ha-in mu hini
pangdatunan ju hi animar.'[t] Nu

[s] **11:28** Hay hato allon Hesus an machamot ja hija hana cho-or an apfig ja urchin chi Hudju an ipapilit cha an unuchon chi takhu.
[t] **12:7** Hosea 6:6

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

na-awatan ju hitay hot achi ju
koma papfaholon hana ma-id
pfahor na." 8 Ja en-ang-angonoh
Hesus an nangali hi, "Ha-in an
Na-ilangitan an Takhu chi
mangali nu ngay paniyaw ay ni
arkhaw chi ngilin."

Chin nangpatengngan Hesus han lala-e hi Hapfachu an ngilin

9 Ato'togna chin
agawwachaan cha hichi pajaw
ja immuy cha Hesus hichi
sinagoga. 10 Ja gwa hichi han
lala-e an napechoy chin oha
an ngamoy na. Ja khun
hempfogpfokhon hana tatakhu
ay Hesus hi, "Mapfalin chah
ay ni urchin Moses chi
mangpatenong hi munchokhoh
hi timpon chi ngilin?" Ja
henehemmon cha hay
pehallaan ni pampfar Hesus ta
gway ipapfahor cha ay hija.
11 Muti tempfar Hesus ja inali
na hi, "Nu khulat ta gway oha
hi karnero ju an na-ubhung hi
pfito hi arkhaw chi ngilin, ja
un ju chah achi i inaton khapo
ta ngilin? 12 Ja munnaud an
napfarpfalor hini takhu mu hay
karnero. Hotti achi puma'-i ay
ni urchin hini pangatan hi
maphod anong un arkhaw chi
ngilin." 13 Ja inalin Hesus ay
chuy napechoy hi, "U'jachom
hini ngamoy mu." Unaot
inu'jad ja numpfangngad
mahpay an mechon chin
ngamoy na ja ni'padchung chin
oha. 14 Amat hichi ja nakak
hachi Farisee ja i cha
nunhahappitanan nu ngay aton
cha an mamatoy ay Hesus.

Hini pfaar Apo Jos an pinili na

15 Inannilan Hesus hitay
khun hahapiton hachi Farisee
ja nakak ay chuy an pfuglay.
Cho-or hachi ninitnud ay hija
ja empatenong na an amin
hachi gway chokhoh na. 16 Ja
inali na ay chicha ta ma-id i
cha pangar-allan ay ni
nitakhuwana. 17 Inali na hitay
ta ipa-annung na chin intula'
profeta Isaiah chin nangarjana
hi,

18 "Tayya hitay pfaar u an
pinili'.
Hijay podpodho' ja
munchenola' ay hija.
Honakho' hitay Espiritu' ta
munheto ay hija
Ja ipa-innila na hini ato' an
manugwi hi tatakhu.
19 Ja achi me'hohongnger ja
achi mun-ugwap,
Ja achi mango-otong an
munhapit hichi kurha.
20 Achi na punhopi' hini nahpa'
an hepeng,
Ja achi na odpon hini
mamadchop an panor.[u]
Amat heto chi atona
ingkhana hi mangapfak
hini magpong an planon
Apo Jos,

[u] **12:20** Hini podhon tay texto an hapiton ja hi Hesus ja achi na te-a-an hana mamagkhah hi pammati na ta una gwot tulungan chicha.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

21 ja hijay pangehcholan an
amin chi tatakhu.”

Narpu ay Apo Jos hini apfalinan Hesus an pfu-un hi Satanas

22 Gwa han in-uy cha ay
Hesus an lala-e an napfulaw ja
nakalud khapo ta nahuhu'lungan
hi napukhit an ispiritu. Empakak
Hesus chin napukhit an ispiritu
ja himmapit chin nakalud ja
mitikhaw chin mata na. 23 Ja
nanor hachi tatakhu an nannig
ay tay an na-at. Khun cha allon
hi, “Ma-id mapto' nu hitay hini
Mamahhod an holag Ari David?”
24 Muti unagkhu chengngor
hachi Farisee hitay inalin hachi
tatakhu ja inali cha hi, “Un
kaykhu hi Beelzebub an ap-apon
chi nun-apukhit an ispiritu hini
nangchat ay hija ay ni apfalinana
an khun mangpakak hana
napukhit an ispiritu.” 25 Ani'-ilan
Hesus chin khun cha nomnomon
ja inali na ay chicha hi, “Nu
khulat ta hana tatakhu ay ni oha
an himpangili ja ma-a-aggwa cha
ta un chicha khu hon
numpapattoy cha, hot un lo'tatna
hot mapa'-i hinuy an himpangili.
Amat hina khu nu itannong hana
hen-a-amma hon numpapattoy
cha, hot un lo'tatna hot mapa'-i
cha khu. 26 Oma'-at hina khu nu
hi Beelzebub an hi Satanas chi
mangpakak hi napukhit an
ispiritu. Nu amat heto hot un
mah hi Satanas hon ne'patoy khu
hay hana in-inupfor na. Ja khulat
ta amat heto chi i na amatan hot
un hija hon pina'-i na khu hini
pun-ap-apugwana. 27 Allon ju hi
un narpu ay Beelzebub hitay
apfalina' an mangpakak hi
napukhit an ispiritu. Ja gwacha
khu hana padchung ju an Hudju
an khun mangpakak hi napukhit
an ispiritu. Hot un ju chah allon
un narpu ay Beelzebub hini
apfalinan cha? Hotti tayya an
hay hato padchung ju
chamchama an Hudju chi
muntihtikhu an nehahalla hini
khun ju nomnomnomon ay ha-in.
28 Ay ha-in ja inchat ni Espiritun
Apo Jos hini apfalina' an
mangpakak hi napukhit an
ispiritu, ja hay hato chi
panginnilaan ju an nete-a hini
pun-ap-apugwan Apo Jos ay tay
lota.

29 Hi Satanas ja amat ay ni
mapfi-ah an takhu an
mumpfantay ay ni pfalay na. Nu
khulat ta gway mamhod an
mangakaw ay ni khina-u na ja
ma-id olog na. Khahin un
kha-utan hinuy mapfi-ah an
takhu ja un ma-ala hana khina-u
na. 30 Hana takhu an achi
midchum ay ha-in ja chicha hini
pfomopfohhor ay ha-in. Ja hay
hana achi tomolong an
mangajakhan hana tatakhu an
mi'-unud ay ha-in ja chicha hana
mangaapfor hi tatakhu ta achi
cha midchum ay ha-in.

31 Hotti hitay chi allo' ay
cha'ju, an mapakawan an amin
hana pfumahulan chi tatakhu ja
hana pangallan cha hi napukhit
an mipfuhur hi ibpfa chah takhu.
Muti hana munhapit hi mipfuhur
ay ni Espiritu Santo ja achi cha
mapakawan ta pfahor cha ja

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ingkhana. 32 Ja an amin hana
munhapit hi napukhit ay ha-in
an Na-ilangitan an Takhu ja
mapakawan cha, muti hana
munhapit hi napukhit ay ni
Espiritu Santo ja achi cha
mapakawan, ta pfahor cha ad
ugwani ja ingkhana ay ni
me-aggwa an pi'takhuwan."

Hay napukhit ja maphod an ajiw

33 "Hini ayya ma-ali an
maphod an ajiw ja maphod chi
pfunga na. Napukhit ayya hini
pfunga na ja hija hini napukhit
an ajiw. Ti hini pfungan ni
ajiw chi panginnilaan ay ni
kalahe na. 34 Hotti cha'ju an
napukhit chi nomnom na ja
achi mehalla an hay pfumutay
ay ni ta-o ju ja napukhit. Ti
hini pfumutay ay ni ta-on ni
takhu ja hijah nuy hini gwa ay
ni nomnom na. 35 Nahamad
ayya hini takhu an maphod
hini nomnom na ja maphod
hini hapitona. Napukhit ayya
hini takhu an napukhit hini
gwa ay ni nomnom na ja
napukhit khu chi hapitona.
36 Allo' ay cha'ju hi, ay nuy
arkhaw an Punhugijan Apo Jos
ja hongpfatan hana tatakhu ay
hija an amin hana agkhuy cha
enor-olo'la an hinapit. 37 Ti
hini hinapit mu chi panugijan
Apo Jos ay he-a. Maphod ayya
ja hijay panginnilaan an
maphod hini nomnom mu hot
achi a madusa. Napukhit ayya
ja hijay panginnilaan hi gway
pfahor mu hot madusa a."

Hay ma-achar chin profeta an hi Jonas

38 Amat hichi ja himmapit
chin uchumna an Farisee ja
memehtolon chi urchin Moses an
inali cha ay Hesus hi, "Apo,
ipatikhaw mu adchiya hay
milagro ta panginnilaan mi an
narpu ay Apo Jos hini
apfalinam." 39 Ja inalin gwot
Hesus hi, "Un aju kaykhu
mumpunlahlah an tatakhu ad
ugwani an timpo, ti napukhit
hini nomnom ju ja chin-ug ju hi
Apo Jos. Itugtukha ju an
mangpfokha hi hay ipatikhaw u
hi panginnilaan ju an narpu ay
Apo Jos hitay apfalina'. Muti
ma-id, ti un angkhay hini oma'-at
chin na-at ay profeta an hi Jonah
chi ipatikhaw u ay cha'ju. 40 Ti
hi Jonah ja inu'mun chin ekan ja
nihihidchi poto na hi toloh
arkhaw. Amat hina khu ay ha-in
an Na-ilangitan an Takhu, an
milupfu-a' hi toloh arkhaw.
41 Machakngan ayya chin
arkhaw an Panugijan Apo Jos hi
tatakhu hot mi'ta'chug hay hana
eNineveh hot chichay
mangpatikhaw an gway pfahor
ju. Ti hay hachi eNineveh ja
chengngor cha chin engkasaban
Jonah ja chin-ug chay pfahor
cha. Ja tayya an ad ugwani ja
gawwa ay cha'ju han
napfagpfagto mu hi Jonah an
muntugtukhun ay cha'ju ja niya
an achi ju chu'khon hana pfahor
ju. 42 Ja mi'ta'chug khu hichin
pfupfai an reyna ad Sheba chin

nahop hot hijay mangpatikhaw
an gway pfahor ju. Ti hichuy an
reyna ja narpu hi achawwi ta i
na chonglon hichin manomnom
an muntukhun an hi Ari
Solomon. Ja tayya an gawwa ay
cha'ju ad ugwani han
napfagpfagto mu hi Solomon
muti niya an achi ju chonglon
hini tukhuna."

Hay pumpfangngachan ni napukhit an ispiritu ay ni takhu an nakakana

43 Inalin khu Hesus hi, "Nu
makak hini oha an napukhit an
ispiritu an neho'long ay ni takhu
hot umuy hana lukhar an ma-id
nunheto ta i maningit hi i na
pun-enanaan muti ma-id
machakngana. 44 Hotti allona hi,
'Un u gwot pfangngachon chin
pfalay an tenayna'.' Hotti
mumpfangngad ja tikhana chin
pfalay na an maleneh ja
napanuh, ti ma-id nepallog an
munheto. 45 Hot epacheh na khu
an i mun-aw-agwit hi peto hi
munna'naud an napukhit an
ispiritu ta gway pun-ibpfa na an i
munheto ay ni pfalay an
tenaynana. Hotti munna'naud an
ka'ka-ahi hinuy an takhu mu
hichin pengpenghana. Ja hijah
nuy chi ma-at ay cha'ju ad
ugwani an nunchongor ay tay
tukhun u muti achi ju pattiyon."

Hana a-ammod ja a-akhin Hesus

46 Gwa an khun muntudtuchu
hi Hesus chin tatakhu ja
emmatam chin ammod na an hi
Mary ja chin a-akhi na an
linala-e ay chuy agawwachaana.
Timmata'chug cha hichi pfutayna
ja empa-ajag cha hi Hesus ti
penhod cha an mi'hapit ay hija.
47 Ja gwa han oha an nangali ay
Hesus hi, "Chiya an gwacha hi
inam ja hana a-akhim an
timmata'chug hichi pfutayna ja
khun chi-a epa-ajag ta mi'hapit
cha ay he-a." 48 Ja inalin Hesus
hachi tatakhu hi, "Aa, muti un
chah chicha chi a-ammod u ja
a-akhi' ja angkhay?" 49 Ja
lenchong na hachi disipolo na ja
inali na hi, "Hay hato khu chi
a-ammod u ja a-akhi'. 50 Ti hay
hana khun mangat ay ni penhod
Ama an gwa ad langit ja chichay
mipfilang hi a-akhi' ja chichay
a-ammod u."

Chin pangngarig han khun munhapuwa' hi pfugwa

13 1 Ay chuy gwot an
arkhaw ja nakak cha
Hesus ay chuy an pfalay ja
immuy cha hichi pingngit chi
baybay, ja inumpfun hi Hesus.
2 Ja munhihi'-ig hachi
atakhutakhu an mali-ub ay hija,
hotti immuy nunlukhan han
pfalangay an nebnebtaw ay chuy
palantag an timmata'chukhan
chin cho-or an tatakhu, ja
inumpfun ta muntuchu. 3 Ja
cho-or chin intuchun Hesus an
in-ari-arig na. Ja inali na hi,
"Gwa han ohan takhu an immuy
nunhapuwa' hi pfugwa hichi
hapfar na. 4 Khun munhapuwa'
ja nepochag chin uchumna ay ni
chalan, ja numpanga-ali chin
hagwiti ja nun-a-an cha. 5 Chin

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

uchumna ja nepochag chin
mapfinato an lota. Khagkhaju
cha an hemmangaw ti
maymayyapit chin lota 6 muti
chin apfi-ahan chi hukhit ja
na'leng, ti un nitutu-i chin
hemmangagwana. 7 Nepochag
khu chin uchumna chin acho'lan
chi holo' an nun-apakhatan. Un
chaagkhu hemmangaw ja
emma'lap hachi nun-apakhatan
an holo' ja hina'pfungan cha chin
nitanum hotti agkhuy
penomhod. 8 Ja chin uchumna ja
nepochag chin maphod an lota,
ja numpangahangaw cha ja
numpangapfunga cha. Ja hachi
uchumna ja pfimmunga hi
hinkhakhahot, ja hachi uchumna
ja pfimmunga hi unum chi polo,
ja hachi uchumna ja pfimmunga
hi tolom polo." 9 Ja inalin khu
Hesus hi, "Pa-ennongan ju an
munchongor ay tay allo'."
10 Immuy hachi disipolo ay
Hesus ta i cha epfokha hi,
"Anagkha mah ta pangngarig
hini atom an muntudtuchu ay
cha tay an tatakhu?" 11 Ja inalin
Hesus hi, "Aa, ti cha'ju hana
pangpa-innilaan Apo Jos ay ni
oma'-atan ni Pun-ap-apugwana.
Hana ayya uchumna an achi
mi'-unud ja achi mipa-innila ay
chicha. 12 Ti hini takhu an
mi'-unud ay ni ituchu' ja
umannung an ma-ug-ugman hini
mituchu ay hija ta chomchom-or
chi annilaona. Hini ayya takhu
an una lamangon an achi
mi'-unud ay ni ituchu' ja anong
un hini anila na ja ma-utaw ay ni
nomnom na. 13 Hotti hini ato' an
muntudtuchu ja pangngarig, hot
anong un cha khun tikhan hana
khun u aton ja chengngor cha
hana khun u itudtuchu ja achi
cha chamchama ma-awatan.
14 Ti immannung chin impadtun
profeta Isaiah hi nangarjana hi,

'Hay hato an tatakhu, anong
un nun-alu-angan hana
inga cha ja achi cha
chomngor,
Ja anong un himulimuli hini
mata cha ja achi cha
tumikhaw.
15 Empop cha hachi inga cha ta
achi cha chonglon chi
tukhun,
Ja inimit cha hachi mata cha
ta achi cha tikhan hini
umannung an oma'-atana.
Ja pfimmato hini nomnom
cha.
Ti allon Apo Jos hi, "Anaad
tugwali ta achi cha podhon
an tumikhaw ja an
chomngor? Ja anagkha ta
achi cha podhon an
matuchugwan? Ja anagkha
ta achi cha chu'khon hana
pfahor cha ja achi cha
mungkalalag ay ha-in ta
takhuwo' chicha?" ' "[v]

16 Ja inalin Hesus hachi
disipolo na hi, "Akha'khaja aju ti
mitikhaw hana mata ju ja
chomngor hana inga ju. 17 Ja
umannung hitay allo' ay cha'ju

[v] **13:14-15** Isaiah 6:9-10

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

an akha'khaja aju pay mu hachi
cho-or an profetan Apo Jos ja
magpong an tatakhu chin nahop,
ti penhod cha an ah-upan an
manikhaw hato khun ju tikhan
muti agkhuy cha ni'tikhaw. Ja
penhod cha khu an munchongor
hato khun ju chonglon muti
agkhuy cha ne-egngor.
18 Hotti chonglon ju ta allo'
hini podhon tay pangngarig an
hapiton. 19 Hana pfugwa an
nepochag ay ni chalan ja hija
hana tatakhu an nunchongor ay
ni mitudtuchu an oma'-atan ni
Pun-ap-apugwan Apo Jos ja
agkhuy cha na-awatan. Ja umuy
hi Satanas ta akagwona chin
hapit an chengngor cha. 20 Ja
hana ayya nepochag ay ni
mapfinato an lota ja hija hana
tatakhu an nun-an-anla an
nunchongor ay ni Hapit Apo Jos
ja inapfulut cha gwot, 21 muti un
na'na'-omtang, ti agkhuy
limmamot hini hapit na ay
chicha. Unchani ta umali hana
apalikhatan ja apahigwan khapo
hi nangapfulutan cha ay ni hapit
Apo Jos ja chin-ug chaot hini
pammati cha. 22 Ja hana ayya
nepochag ay ni acho'lan chi holo'
an napakhatan ja hija hana
tatakhu an nunchongor, muti
immali ayya hana pundanakhan
ay tay pi'takhuwan ja hana
homalegwa an nomnom hi
omachangjanan, ja nahi-ig hini
Hapit Apo Jos ja achi cha
mi'pfunga. 23 Hana ayya
nepochag ay ni maphod an lota
ja hija hana nunchongor ay ni
Hapit Apo Jos ja na-awatan cha.
Ja pfimmunga cha hi maphod,
hachi uchumna ja hinkhakhahot
chi pfunga cha, ja hachi
uchumna ja hin-u'num chi polo,
ja hachi uchumna ja
hintotlompolo.”

Chin pangngarig han holo' an ne'hangaw han nitanum an trigo

24 Inalin khu Hesus hachi
atakhutakhu han pangngarig an
amat heto, “Hini pipadchungan
tay Pun-ap-apugwan Apo Jos ja
mipadchung ay ni takhu an i na
enhamar han pfinlungan an
trigo. 25 Unot limmapfi an nalo'
an amin chi tatakhu ja immuy
hini pfuhur na ja i na nun-epfeta'
an intanum han holo' ay chuy
trigo ja nakak. 26 Ja hemmangaw
chin trigo ingkhana an
numpfuhug, ja matikhaw hachi
holo' an ne'hangaw. 27 Ja immuy
hachi takhala na ja inali cha ay
ni apo cha an nanghapfar hi,
‘Apo, maphod chin intanum mu
an trigo ay ni hapfar mu, muti
gwa mangkay hana holo' an
nun-epfeta' ay nuy trigo.’
28 Tempfar chin apo cha ja inali
na hi, ‘Aa, ti gwacha han pfuhur
ta-o an hijay nangat.’ Ja inali cha
hi, ‘Ti podhom ayya ja i mi
pumpfa'khut hinuy holo'.’
29 Muti inali na hi, ‘Achi ju, ti
unchani ja ni'pfa'khut hana trigo.
30 Anong kay ja ne'-otong hana
holo' ingkhana an machakngan
chin ahebto'. Ja allo' hana
mumpfoto' ta pahhunon cha an
ánun hana holo' ja pfina-ud cha
ta i cha poolan, ja un chaot
etoloy an pfot-on hinuy trigo ta

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

amungon cha ja i cha emponpon
ay ni alang u.' "

Chin pangngarig han pfugwan chi lakotta

31 Intuchun khu Hesus han
pangngarig ja inali na hi, "Hini
Pun-ap-apugwan Apo Jos ja
mipadchung ay ni ohan pfugwan
chi lakotta an intanum han takhu
ay ni hapfar na. 32 Hija hini
it-ittangan an amin hi pfugwa
heto lota muti hemmangaw ayya
ja khun um-umuy chi arkhaw ja
umajiw ja ot-ottongan mu hay
hana uchumna an hamcha'. Ja
mapfalin an pun-emengan chi
hagwiti hini hepeng na."

Han in-arig Hesus hi pfino'pfo'

33 Ja intuchun khu Hesus han
pangngarig ja inali na hi, "Hini
Pun-ap-apugwan Apo Jos ja
ipadchung u khu ay ni pfino'pfo'
an inidchum han pfupfai han
toloh halug an alena. Ja
impala'-ukhun chuy it-ittang an
pfino'pfo' hichuy cho-or an
alena."
34 Pangngarig chin enat Hesus
an nangtuchu an amin hay hato,
ja ma-id intuchu na hi agkhuy na
in-arig. 35 Enat na heto ta
mipa-annung chin inalin chin
oha an profetan Apo Jos hi
nangarjana hi,

"Pangngarig hini
panudtuchu' ay chicha,
Ja chin agkhuy nipa-innila
nete-a chin narmugwan
tay lota ja itudtuchu' ay
chicha ad ugwani."[w]

Chin nangpa-innilaan Hesus chin in-arig na an nepfeta' an holo'

36 Amat hichi ja tenaynan
Hesus chin atakhutakhu ja
himmikhop cha ay ni pfalay an
nunhihittugwan cha. Ja ni'hapit
chin disipolo na ja inali cha hi,
"Ituchum adchiya ngay i-arig ni
holo' an nepfeta' ay ni trigo."
37 Ja inalin Hesus hi, "Hini ayya
nuntanum ay ni maphod an trigo
ja ha-in an Na-ilangitan an
Takhu. 38 Hini ayya hapfar ja
hija hitay lota. Hana maphod an
pfugwan chi trigo ja chicha hana
tatakhu an nidchum ay ni
Pun-ap-apugwan Apo Jos. Hana
ayya holo' ja chicha hana
tatakhun Satanas. 39 Hinuy
pfuhur an i nangpfeta' ay ni holo'
ja hi Satanas. Hini pfoto' ja hija
hini apogpokhan tay lota, ja
hana mumpfoto' ja chicha hana
angher. 40 Tipunon cha hachi
holo' ja mapoolan cha, ja amat
hina khu chi ma-at chin
apogpokhan tay lota. 41 Ti ha-in
an Na-ilangitan an Takhu, ja
honakho' hana angher u ta umuy
cha an amin ay ni
Pun-ap-apugwa', ta amungon cha
an amin hana nangat hi napukhit
ja hana chimmalat hi
pfimmahulan chi ibpfa chah
takhu. 42 Amungon cha ja intuud
cha ay ni khun munchalang an
apoy hot mun-okhab cha ja

[w] **13:35** Psalms 78:2

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

mungngelot hana pfapfa cha.
43 Ja hana ayya magpong an
tatakhu ja humilaw cha ay ni
Pun-ap-apugwan Ama cha an
amat ay chuy hukhit. Hotti
pa-ennongan ju an ekhongahan
hitay allo'."

Chin pangngarig chin nilulupfu' an pfalitu' ja chin perlas

44 Inalin khu Hesus hi, "Hini
Pun-ap-apugwan Apo Jos ja
mipadchung han pfalitu' an
nilulupfu' han lota. Unot
chinakngan han ohan takhu ja
munnaud an mun-an-anla. Amat
hichi ja khinapfunana ja
empacheh na an i nangepla' an
amin hachi khina-u na ta i na
pola-on hichuy an lota an
nilub-an chuy pfalitu'.
45 Hay oha khu an
pipadchungan ni Pun-ap-apugwan
Apo Jos ja amat ay ni
mungkumerchu hi perlas an
homenad an i maningit hi maphod
an perlas. 46 Unaagkhu
chinakngan han ma'-aphod an
perlas ja ina enepla' an amin hana
khina-u na ta pola-ona hichuy an
perlas."

Chin pangngarig chin tapfukur an napnu hi akhachikhachiw

47 Inalin khu Hesus hi, "Hini
Pun-ap-apugwan Apo Jos ja
mipadchung han tapfukur an
en-apja cha hichi baybay ja
cho-or hachi numpfino-ob-on an
khachiw an ne'na. 48 Napnu ayya
chin tapfukur ja khinujud cha ta
echa-ar cha. Inumpfun cha ta
polenan cha hana maphod hi
ihcha ja nun-itto cha hana
tempfa. Hana ayya achi mihcha
ja nun-etapar cha. 49 Amat hina
khu chi ma-at chin apogpokhan
tay lota. Umali hana angher ta
annikhon cha hana tatakhu an
napukhit chi ugali na, ja
annikhon cha khu hana tatakhu
an ipfilang Apo Jos hi magpong.
50 Hot hana napukhit chi ugali
na ja etapar cha ay ni apoy. Ja
mun-okhab cha ja mungngelot
hana pfapfa cha."
51 Ja inalin Hesus hi, "Hot
na-awatan ju chah an amin hay
hato?" Ja inali cha chi aa. 52 Ja
inali na khu hi, "Hot ma-awatan
ju hitay allo' an nu gway
mehtolon chi urchin Moses an
natudtuchugwan ay ni oma'-atan
tay Pun-ap-apugwan Apo Jos, ja
mipadchung ay ni oha an
nangpfalay an gway enha'pfa na
hi pfakhu an khina-u, ja gwacha
khu chi enha'pfa na hi napfajag
an khina-u. Hot anila na an
mangpapfutay ay ni mahapor na,
nu pfakhu wenno napfajag."

Chin nan-ukhan hachi eNazaret ay Hesus

53 Napfalin an intuchun
Hesus hay hato an pangngarig
ja nakak 54 ta numpfangngad ay
ni pfuglay an emmer-erkhana.
Ja immuy hichi sinagoga an i
nuntudtuchu. Ja nanor hachi
khun munchongor, ja inali cha
hi, "An ngay nangalan tay ay ni
nomnom na? Ja ngay nangalana
ay ni apfalinana an mangat hi
milagro? 55 Un chah pfu-un
hitay hini empfalay ni

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

karpentero? Un chah pfu-un hi
Mary chi ammod na, ja a-akhi
na cha James ay Josep ja hi
Simon ja hi Judas? 56 Ja
ne'hehetto khu hana i-ibpfa na
an pfinapfai. Hot ngay
nangalana ay ni nomnom na ja
apfalinana?" 57 Ja angkhay
hachi ja pfen-on cha. Ja inalin
Hesus ay chicha hi, "Egngor
hana tatakhu hini profeta an
narpu hi uchumna an pfuglay
muti achi cha egngor ay ni
pfuglay an narpugwana ja
anong un hini pamilya na."
58 Hotti ma-id cho-or hi milagro
hi enat Hesus ad Nazaret khapo
hi achi cha pammatiyan ay hija.

Chin namatajan Ari Herod ay John Bautista

14 1 Nunchongor chin
oma'-atan Hesus hachi
apfuglapfuglay ja chengngor khu
Herod an ap-apo ad Galilee. 2 Ja
inali na hachi takhala na hi,
"Hitay an hi Hesus ja hija khuh
ni' hi John Bautista an un
nummahu, hijaot un gway
apfalinana an mangat hi
milagro." 3-4 Inalin Herod hitay
khapo ta hijay nangpapatoy ay
John. Chimmalat chin
himminglan John, ti hi Herod ja
ma-id mahamma na ja i na
penloh hi Herodias an ahagwan
Philip an ibpfa na. Khun allon
John ay Herod hi pfahor hitay
enat Herod, hotti hennag na
hana i naniliw ay John ja
impipfalud na. 5 Penhod na an
mangpapatoy ay John muti
ma-id enat na, ti temma-ot hija
hachi tatakhu an namati ay John
an hijay profeta.
6 Unot nachakngan chin
arkhaw an i nitu'khungan Herod
ja nun-ajag hi tatakhu ta pfehtaan
cha. Ja gwa han empfalay
Herodias ay Philip an pfalahang
ja immuy nunsala ta tikhan hachi
tatakhu an na-amung.
Enamnagwan Herod chin enat na
an nunsala, 7 hotti enhapata na an
ichat ay hija nu ngachah ni
epfokha na. 8 Timpug nuy
pfalahang chin ammod na an hi
Herodias nu ngay epfokha na ay
chuy Ari hi ichat na. Ja hay
intukhun Herodias ja inali na ay
ni pfalahang hi epfokha na ay
Herod hini ulun John Bautista ta
itto cha hi chuju ja inchat cha ay
hija. Inunud chin pfalahang chin
intukhun ni ammod na, 9 ja
muntutuju hi Ari Herod chin inali
na muti un amat ja inimit na, ti
chengngor hachi na-ila chin
enhapata na. 10 Hotti hennag na
han hinchalo na ta immuy hichi
pfaluchan ta i na pinutulan chin
ulun John. 11 Ja initto na chin ulu
han chuju ja in-uy na ay chuy
pfalahang. Ja in-uy khu chuy
pfalahang ay chuy ammod na an
hi Herodias. 12 Ja immuy hachi
disipolon John ja enala cha chin
achor na ta i cha inlupfu'.
Napfalin ja i cha impa-innila ay
Hesus hitay an na-at.

Chin namanganan Hesus chin lemay lipfu an linala-e

13 Inannilan Hesus an penatoy
cha hi John ja initnud na hachi
disipolo na an nakak ay chuy an

pfuglay ta i cha mun-ohha an i
mun-eblajan. Hotti nunlukhan
cha han pfalangay ja empacheh
cha an umuy. Muti unagkhu
inannilan hachi tatakhu hi
apfuglapfuglay chin immajan cha
Hesus ja chinallan cha an
nangunud.
14 Unagkhu emmatam cha
Hesus ja nakak ay chuy
pfalangay ja tinnig na hachi
atakhutakhu. Ja na-apja hini
nignikha na ay chicha, ja
empatenong na hachi
mumpunchokhoh. 15 Unot gwa
an nahilip ja immuy hachi
disipolo ay Hesus ja inali cha hi,
“Honakhom hato tatakhu ta
umuy cha hachi pfarju ta i cha
ngumina hi anun cha. Ti chiya
an nahilip ja ma-id pfarpfalay ay
tay agawwachaan ta-o.” 16 Ja
inalin Hesus hi, “Achi khahin un
cha makak ta cha'juwot chi
mangchat hi anun cha.” 17 Ja
inali cha ay hija hi, “Ma-id ichat
ta-o hi anun cha, Apo, ti tan un
angkhay han lema an tenapay ja
han chugwa an khachiw chi gwa
heto.” 18 Ja inalin Hesus hi, “Ijali
ju ay ha-in.” 19 Amat hichi ja
impapfun Hesus hachi tatakhu.
Enala na chin lema an tenapay ja
chin chugwa an khachiw, ja
entangad na an nunyaman ay
Apo Jos. Napfalin ja initta-ittang
na ja inchat na hachi disipolo ta
egwanah cha hachi tatakhu.
20 Nangan cha hotti na-apchan
cha an amin. Inamung hachi
disipolo hachi nahagwar ja
nun-apnu han hempolo ta han
chugwa an pfahkit. 21 Ja umuy
hi lemay lipfu hana linala-e an
penangan Hesus, ja to-ona hachi
nidchum an pfinapfai ja
inung-ungungnga.

Chin chimmalanan Hesus chin chanum

22 Unot napfalin hay hato ja
hennag Hesus hachi disipolo na
ta i cha nunlukhan chin
pfalangay ta ipangpangullu cha
an umuy chin chammangna.
Nuntaynan hi Hesus ja
nun-ipa-anamut na chin tatakhu.
23 Un chaot nakak ja nunti-id hi
Hesus ay chuy pfuludna ta i
omohha an mungkalalag.
Gwa an nadhom ja gawwa pay
hi Hesus hichi pfuludna an
emmo-ohha. 24 Ja chin pfalangay
an nunlulukhanan hachi disipolo
ja gwacha hichi khawwan chi
baybay. Ja khun
matangitangillig, ti gwa han ijah
an mangpapfangngad ay chuy
pfalangay ja mapfi-ah an
muntipja'-ong chin chanum.
25 Unot penghan chi talanu ja
nangunud hi Hesus ay chuy
agawwachaan cha an khun
chumalan ay chuy chanum.
26 Unot tinnig hachi disipolo ja
nang-entata-ot cha. Ja ini'gwap
cha hi, “Chiya han pfanig!” 27 Ja
himmapit gwot hi Hesus ja inali
na hi, “Achi aju toma-ot ti ha-in.
Hotti papfi-ahon ju hini nomnom
ju.” 28 Amat hichi ja ni'hapit hi
Peter ja inali na hi, “Ti he-a
ayya, Apo, ja mapfalin chah an
me'chalana' ay tay chanum ta
umaliya' ay he-a?” 29 Ja inalin
Hesus hi, “Aa, hotti umali a.” Ja

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Inalin Peter hi, “Apo, tulungana'!”
14:30

pfimmutay hi Peter chin
pfalangay ja ente-a na an
chumalan ay chuy chanum an
umuy ay Hesus. 30 Muti
unaagkhu tinnig chin chanum an
khun muntipja'-ong ja temma-ot,
ja ente-a na an munlinong. Ja
nun-ugwap an allona hi, “Apo,
tulungana'!” 31 Inchugwagwan
Hesus chin ngamoy na ja
penchona hi Peter ja inali na ay
hija hi, “Un kaykhu it-ittang hini
pammatim! Agkhuy a koma
nunharhalinchugwa.” 32 Amat
hichi ja immuy cha ni'lukhan
chin pfalangay ja khemmenong
gwot chin ijah. 33 Ja hachi
nunlulukhan ay chuy pfalangay
ja ente-a cha an mundayaw an
allon cha hi, “Umannung an he-a
hini Empfalay Apo Jos.”
34 Pfinad-ang cha chin baybay
ja emmatam cha ad Genesaret.
35 Immatunan hachi tatakhu ad
Genesaret hi Hesus hotti
empa-ajag cha an amin hana
mumpunchokhoh hay hachi
nun-ehegkhon an apfuglapfuglay
ta in-uy cha ay Hesus. 36 Ja
numpakpaka-ahi cha ay Hesus ta
hachi mumpunchokhoh ja ho'-on
cha chin lopfong na, anong un
hichin khalampfay na. Ja
numpangatenong hachi nan-a
chin lopfong na.

Hachi ugali an empfanoh chin a-ammod

15 1 Gwacha hachi
uchumna an Farisee ja
memehtolon chi urchin Moses an
narpu ad Jerusalem ja immuy
cha ay ni gwachaan Hesus. Ja
inali cha ay hija hi, 2 “Anagkha
mah ta hachi disipolom ja achi
cha khun unuchon chin intuchun
hachi a-ammod ta-o an paniyaw
chi mangan nu agkhuy ta
numpfulu?” 3 Ja inalin khu
Hesus hi, “Cha'ju mah, chin-ug ju
ja' hana urchin Apo Jos, ti
hinurpfuchan ju hini aton ju an
mangat hana nepfanoh an ugali
ju. 4 Ti in-urchin Apo Jos an,
‘Mahapor an unuchon ju hana
a-ammod ju.’ Ja in-urchina khu
an, ‘Hini mamahiw ay ni ammod
na an lala-e wenno pfupfai ja
patoy hini ohong na.’ 5 Muti
nab-on hini khun ju itudtuchu, ti
hay allon ju ja nu enetpfar ni
takhu ay Apo Jos hay mapfalin
hi itolong na hana a-ammod na,
ja achi na ichat ay cha nuy
ammod na, ta achi mapa'-i chin
inali na an netpfar ay Apo Jos.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

6 Hotti tayya an khapo ay ni
pangatan ju ay nuy nepfanoh an
ugali ju ja amat hi ma-id pfalor
nuy umannung an urchin Apo
Jos.
7 Un aju kaykhu mumpfuhuur!
Umannung chin impadtun
profeta Isaiah an oma'-atan ju
chin nangarjana hi,
8 ‘Allon Apo Jos hi, “Hay hato
an tatakhu ja khuna'
edaydayaw ay chicha
muti un mepogpog ay ni ta-o
cha
an achi cha nomnomon an
umunud ay ha-in.
9 Ma-id inherpfin ni khun cha
aton an mundayaw ay
ha-in
ti un hana urchin an enephod
chi takhu hini khun cha
itudtuchu,
hon inali cha hi un narpu ay
ha-in.” ’ ”[x]
10 Enajakhan Hesus hachi
tatakhu ta immuy cha ay hija ja
inali na ay chicha hi, “Chonglon
ju hitay allo' ta ma-awatan ju.
11 Pfu-un hana anun an umuy ay
tay ta-o chi mangpapukhit ay ni
ohan takhu. Ti hini
mangpapukhit ay hija ja hana
na-uti-ot an nomnom na an
pfumutay ay ni ta-o na.”
12 Immuy hachi disipolo ay
Hesus ja inali cha hi, “Anilam,
Apo, an pukhiton hachi Farisee
hinuy inalim.” 13 Ja nun-arig hi
Hesus an nangali hi, “An amin
chi homangaw an pfu-un hi
Ama ad langit chi nangtanum ja
mapfa'khut. 14 Un cha ikhad,
hay hachi Farisee, ti allon cha
hi khun cha ituchu hini agwun
chi tatakhu muti napfulaw cha.
Ja nu itnud ni napfulaw hini
padchung na an napfulaw hot
muntunud cha an makhah hay
khohang.” 15 Ja nunhanhan pay
hi Peter an empfokha na ay
Hesus nu ngay podhon tay
pangngarig an hapiton.
16 Tempfar Hesus ja inali na hi,
“Un chah anong un cha'ju ja
achi ju pay ma-awatan? 17 Ti
umannung chin inali' an hana
anun an umuy ay tay ta-o ja
achi umuy ay ni nomnom ni
takhu, an un umuy ay ni poto
na ja pfumutay khu ta metapar.
18 Ti hini mangpapukhit ay ni
ohan takhu ja hana na-uti-ot an
nomnom na an pfumutay ay ni
ta-o na.
19 Hini napukhit an nomnom
chi takhu ja hijay arpugwan chi
napukhit. Ja hay ipfunga na ja
napukhit an ugali, an amat hay
hana i pomatoy, me-elo' hi
pfu-un ahagwa cha, omakaw,
munlahlah an muntihtikhu, ja
pumahiw. 20 An amin hay hato
an napukhit an ugali ja hijay
mangpapukhit ay ni ohan
takhu. Hini ayya un ta mangan
an agkhuy ta numpfulu ja
pfu-un hinuy chi mangpapukhit
ay ni takhu.”

[x] **15:8-9** Isaiah 29:13

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Chin pammatin chin pfupfai an Hentil

21 Napfalin hay hato ja nakak
cha Hesus ta umuy cha han
pfuglay an nehegkhon ad Tiro ja
ad Sidon. 22 Ja gwah chi han
pfupfai an eKana-an an Hentil.
Immuy ay Hesus ja
numpakpaka-ahi an nangali hi,
“Apo an holag Ari David,
ka-ahiyana' adni', ti
nahuhu'lungan han empfalay u
an pfupfai hi napukhit an ispiritu
ja munnaud an maliglikhatan.”
23 Muti agkhuy tempfar Hesus.
Immuy hachi disipolo ja inali cha
ay hija hi, “Apo, honakhom hitay
an pfupfai, ti tan khun
mangumangunud an lulud an
mumpakpaka-ahi.” 24 Ja inalin
Hesus hi, “Hay immaliya' ja ta
hingito' hana holag Israel an
amat hi karnero an na-utaw,
pfu-un hana Hentil an amat ay
tay an pfupfai.” 25 Nehnot
chamchama chin pfupfai ay hija
ja nunheppe ja inali na hi, “Apo,
tulungana' adni'.”
26 Impangngarig Hesus an
nunhapit ja inali na hi,
“Panganun ta-o pay hana
ung-ungungnga ta ma-apchan
cha. Ti achi maphod un alaon
hini anun hana ung-ungungnga
ja empa-an hana aho.”[y]
27 Tempfar chin pfupfai ja inali
na hi, “Umannung hini inalim,
Apo, muti nu ipadchung cha'mi
an Hentil hi aho, ja anun chi aho
hana mun-akhah hi un mangan
hana nang-aho.” 28 Ja inalin
Hesus hi, “Otong hinuy
pammatim! Hotti ma-at hini
penhod mu.” Ja unot na-omtang
hi nangarjan Hesus ay tay ja
nakak chin napukhit an ispiritu
an nehoho'long ay chuy unga.

Chin nangpatengngan Hesus hachi mumpunchokhoh

29 Amat hichi ja nakak cha
Hesus ay chuy an pfuglay ja
numpfangngad hichi Baybay ad
Galilee. Nunti-id han pfuludna ja
inumpfun. 30 Ja cho-ocho-or
hachi immuy ay hija, an initnud
cha hachi napilay, napfulaw,
napunguchan, nakalud, ja hachi
pay uchumna an gway chokhoh
na. In-uy cha chin agawwachaan
Hesus ja nun-epatenong na
chicha. 31 Ja manoto'-ong hachi
atakhutakhu an nannig, ti
himmapit hachi nakalud, ja
nepfangngad hachi
nun-apunguchan, ja khun
chumalan hachi napilay, ja
mitikhaw hachi matan hachi
napfulaw. Ja khun cha
daydayawon hi Apo Jos an Jos
cha an holag Israel.

Chin namanganan Hesus hachi nahulok hi apat chi lipfu an tatakhu

32 Chin me-atloh arkhaw hi
nihihidchijan cha ad Galilee ja
enajakhan Hesus hachi disipolo ja
inali na hi, “Tayya an nignikhao'

[y] **15:26** Hay hato ung-ungungnga an hinapit Hesus ja hachi Hudju.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

hay hato an tatakhu ti ne'hehetto
cha ay chita-o hi toloh arkhaw ja
chiya an napoh chin hongot cha.
Achi' podhon an mangpa-anamut
ay chicha an agkhuy cha nangan,
ti mahichingan cha an umuy."
33 Ja inalin chin disipolo na hi,
"Hotti ngay mah aton ta-o? Ti
ma-id i ta-o pangalan hi omanay
hi epa-an ay cha tay an cho-or an
tatakhu, ti tan nenebtaw hitay
agwachaan ta-o hichi pfuglay."
34 Ja inalinot Hesus hi, "Atanay
tenapay hi gawwa ay cha'ju?"
Tempfar cha ja inali cha hi, "Ti
tan un peto, ja han tortollo an
i-itang an khachiw."
35 Amat hichi ja impapfun
Hesus hachi tatakhu. 36 Enala na
chin peto an tenapay ja chin
khachiw, ja nunyaman ay Apo
Jos. Napfalin ja initta-ittang na ja
inchat na hachi disipolo ta
egwanah cha hachi tatakhu, ja
enat cha. 37 Nangan hachi
tatakhu hotti na-apchan cha an
amin. Inamung chin disipolo
hachi nahagwar ja nun-apnu han
peto an otong an pfahkit. 38 Hay
pfilang hachi nangan ja apat hi
lipfu an linala-e, ja to-ona hachi
nidchum an pfinapfai ja
inung-ungungnga. 39 Amat hichi
ja impa-anamut Hesus hachi
tatakhu ja nunlukhan cha Hesus
han pfalangay ta umuy cha han
ohan pfuglay an ad Magadan.

Chin nangarjan cha ay Hesus hi atona hay milagro an panginnilaan ay ni apfalinana

16 1 Immuy hachi uchumna
an Farisee ja Saducee ay
Hesus ta toptopngan cha. Inali
cha ta ipatikhaw na hay milagro
ta panginnilaan cha an narpu ay
Apo Jos hini apfalinana. 2 Muti
agkhuy inapfulut Hesus ja inali
na hi, "Nu gwan mahilip ta
munlatikha ad uchu ja allon ju
chi ukhaw ay nuy
mun-inggwi'gwiit. 3 Ja nu gwa
ayya ta nanong ta mango-orpfob
ja allon ju chi lomomlom ay nuy
an arkhaw. Anila ju an
mangmatunan ay ni podhonan
hapiton hana matikhaw hichi ad
uchu, ja anagkha mah ta achi ju
imatunan hini podhonan hapiton
hay hato khun ma'ma-at ad
ugwani an timpo? 4 Un aju
kaykhu mumpunlahlah an
tatakhu ad ugwani an timpo, ti
napukhit chi nomnom ju ja
chin-ug ju hi Apo Jos. Itugtukha
ju an mangpfokha hi hay
ipatikhaw u hi panginnilaan ju
an narpu ay Apo Jos hitay
apfalina'. Muti ma-id, ti un
angkhay hini amat chin na-at
chin profeta an hi Jonah chi
ipatikhaw u ay cha'ju." Amat
hichi ja empacheh Hesus ja
tenaynana chicha.

Hini pfino'pfo' hachi Farisee ja hachi Saducee an hija hana khun cha itudtuchu an nehahalla

5 Amat hichi ja nunlukhan cha
Hesus chin pfalangay ja
pfinad-ang cha chin baybay.
Emmatam cha hichi
chammangna ja nenomnom
hachi disipolo an nalichuwan
cha an nunhongot. 6 Himmapit
hi Hesus ja inali na ay chicha hi,

“Elanna mangkay, achi la-ahna
ja i ju inapfulut hini pfino'pfo'
hachi Farisee ja hachi Saducee.”
7 Ja khun munhahapit chin
disipolo an khun cha allon chi,
“Inalin Hesus hinuy khapo ta
ma-id hengngot ta-o hi tenapay.”
8 Ani'-ilan Hesus chin khun cha
hapiton ja inali na hi, “Anagkha
ta unagkhu hini a-id chi tenapay
chi ikhimoh ju an haphapiton?
Un kaykhu it-ittang hini
pammati ju! 9 Akamoh ja achi ju
ma-awatan. Nomnomon ju chin
lema an tenapay an empa-an u
hachi lemay lipfu an tatakhu, ja
atanay pfahkit hi pinnu ju chin
nahagwar? 10 Ja nomnomon ju
khu chin peto an tenapay an
empa-an u hachi apat hi lipfu an
tatakhu, ja atana hachi otong an
pfahkit hi pinnu ju chin
nahagwar? 11 Na-awatan ju
koma an pfu-un hay tenapay chi
khun u hapiton. Hay allo' ja achi
ju apfuluton hini pfino'pfo' hachi
Farisee ja hachi Saducee.” 12 Ja
na-awatan mahpay chin disipolo
an pfu-un hini pfino'pfo' an
mangpalu'-ukhu hi tenapay chi
khuna hapiton, an hay penhod
na an hapiton ja hini khun
itudtuchun hachi Farisee ja
Saducee.

Chin nangarjan Peter an hi Hesus ja hija hini Hennag Apo Jos an Mamahhod

13 Immuy cha Hesus han
lukhar an nehnot ad Cesarea
Filipos. Ja inali na hachi disipolo
hi, “Ngachah tugwali chi allon
hana tatakhu hi oma'-ata' an
Na-ilangitan an Takhu?”
14 Tempfar cha ja inali cha hi,
“Gwacha hana mangali hi un
he-a hi John Bautista. Ja gwacha
khu hana mangali hi un he-a hi
Elijah, ja allon khu hana
uchumna hi un he-a hi Jeremiah
wenno hay uchumna an profeta
chin nahop.” 15 Ja inali na hi,
“Cha'ju mah? Ngay allon ju
tugwali hi oma'-ata'?” 16 Tempfar
Simon Peter ja inali na hi, “He-a
hini Hennag Apo Jos an
Mamahhod. He-a hini Empfalay
ni mamattakhu an Jos.” 17 Ja
inalin Hesus hi, “Akha'khaja a,
Simon an empfalay Jona, ti
pfu-un takhu chi nangtuchu ay
he-a ay tay an inalim, ti hi Ama
an gwa ad langit chi nangtuchu.
18 Ja ha-in chi mangali ay he-a,
an he-a hi Peter an hay podhona
an hapiton ja pfato. Ja hitay an
pfato chi pangpfanguna' ay ni
iglesia', an hija hana tatakhu an
mamati ay ha-in. Ja anong un
hini apfalinan chi patoy ja achi
na apfakon chicha. 19 Ja ichat u
ay he-a hini torpfo' ni
Pun-ap-apugwan Apo Jos. Hotti
nu gwacha chi achim i-apfulut
heto lota ja achi khu mi-apfulut
ad langit. Ja hini i-apfulut mu
heto lota ja mi-apfulut khu ad
langit.” 20 Ja na'na'-allon Hesus
hi, “Achi ju pay epfa'pfaag hachi
tatakhu an ha-in hini Hennag
Apo Jos an Mamahhod.”

Chin nangpa-innilaan Hesus ay ni umali an atajana

21 Nete-a ay chuy ja khun
ipa'pa-innilan Hesus hachi

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

disipolo hana umali an
punlikhatana. Khuna allon hi,
“Mahapor an umuja' ad
Jerusalem, ti mahapor an
hortapo' hana cho-or an likhat
an epaha'pfat hay hana
a-ap-apon chi Hudju ja hana
a-ap-apon chi papachi ja
memehtolon chi urchin Moses.
Patajona' muti ay ni me-atloh
arkhaw hot mummahuwa'.”
22 Chengngor Peter hitay an
inalin Hesus ja enegnad Peter
hija ja inali na hi, “Achi
maphod an im hapiton chi
amat hina, Apo, ti achi
mapfalin an ma-at hay hato ay
he-a!” 23 Muti nunchu-ug hi
Hesus ja inali na ay Peter hi,
“Makak a, Satanas, ay ha-in!
Achi mapfalin an halegwaona'
ay he-a. Ti hini podhom ja
pfu-un hini penhod Apo Jos,
an un me'-ampoy ay ni penhod
chi tatakhu.”
24 Inalin Hesus hachi
disipolo na hi, “Hini mamhod
an midchum ay ha-in ja
mahapor an chu'khona hini
pi'takhuwana heto lota ja
pi-ukhona hini kros na,[z] ja
inunucha'. 25 Ti hini takhu an
mangpa-ennongan ay ni
pi'takhuwana heto lota ja
angkhay ja achi mi'takhu ay
Apo Jos. Muti hini takhu an
man-ug ay ni pi'takhuwana
heto lota khapo hi
pangunuchana ay ha-in, ja
mi'takhu ay Apo Jos hi ma-id
chi pogpogna. 26 Anong un
alan ni takhu an amin chi
enachangjan ay tay lota ja
ma-id pfalor na hu-un ma-utaw
chamchama hini pi'takhuwana
ja nadusa hija hi ma-id chi
pogpogna. Ma-id ichat na hi
hugwar ni pi'takhuwana.
27 Mumpfangngacha' an
Na-ilangitan an Takhu an
magwachaan ay ni apfalinan ja
pfinang Apo Jos ja itnud u
hana angher, hot oha-ohao' an
amin chi tatakhu an ichatan hi
lagpfu na an me-okor ay ni
ne'-at na. 28 Muti umannung
hitay allo' an gwacha hana
uchumna ay cha'ju an achi
matoy hot ah-upan cha hini
pangte-aa' an Pun-ap-apugwan
an Na-ilangitan an Takhu.”[a]

Chin narmanan chin tikhaw Hesus

17 1 Nalahin chi unum hi
arkhaw ja initnud Hesus
hi Peter ja cha James ay John an
hin-akhi, hotti un cha
emma-angkhay an nunti-id han
pfuludna. 2 Unagkhu la-ahna ja
tinnig cha hi Hesus an narman

---

[z] **16:24** *pi-ukhon hini kros na*; hay podhona an hapiton ja hodlona hana likhat an umali khapo hi pangunuchana ay Hesus anong un hijay chumalat hi i na atajan.

[a] **16:28** Chin nete-aan ni Pun-ap-apugwan Hesu Kristo ja chin nummahuwana ta temmolo ad langit ja inumpfun ay ni nun-appit hi agwan Ama na ja unaot honakhon hini Espiritu Santo hachi tatakhu na.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

chin tikhaw na. Humili hichin
angah na an amat ay chuy
hukhit, ja pomoo' chin pinuchaw
chin lopfong na. 3 Tinnig cha
khu ja gawwacha cha Moses ay
Elijah an khun cha mi'hapit ay
Hesus. 4 Himmapit hi Peter ja
inali na ay Hesus hi, “Apo,
maphod ta immali ta-o heto.
Penhod mu ayya ja
mun-ephocha' hi tolo hi apfong
ta henohha aju ay cha Moses ja
hi Elijah.” 5 Unagkhu khun
munhapit hi Peter ja
himpfumagkha ja gwa han
munhenag an pfonot an
nunli'nup ay chicha. Ja gwacha
han hapit an narpu ay chuy
pfonot an allona hi, “Hitay hini
podpodho' an Empfalay u.
Mun-an-anlaa' khapo ay hija.
Hotti egngor ju hija!” 6 Unagkhu
chengngor hachi tolo an adalan
hichuy an hapit ja nunlu'pfub
cha ti nang-entata-ot cha.
7 Nehnot hi Hesus ja hen-a na
chicha, ja inali na hi, “Achi aju
toma-ot. Tuma'chug aju.”
8 Menohgwat cha hi Hesus ja
nama-id chin numpun-ibpfa na
an un angkhay hija.

9 Amat hichi ja empacheh cha
an nunchayyu ja khun allon
Hesus ay chicha hi, “Achi ju
epfa'pfaag hitay an tinnig ju
ingkhana hi mummahuwa' an
Na-ilangitan an Takhu.” 10 Ja
inalin hachi adalan hi, “Anagkha
mah, Apo, ta hachi memehtolon
chi urchin Moses ja ituchu cha an
mahapor an mahhun hi Elijah an
umali ja un umali hini
Mamahhod?” 11 Tempfar Hesus ja
inali na hi, “Umannung an
mahapor an mahhun hi Elijah an
umali an manghakhana hana
tatakhu ja un umali hini
Mamahhod. 12 Muti allo' ay cha'ju
hi immali mahpay hi Elijah muti
agkhuy cha immatunan ja enat
cha an amin hana napukhit an
penhod cha an aton ay hija. Ja
amat khu ay ha-in an Na-ilangitan
an Takhu, an palikhatona' ay
chicha.” 13 Na-awatan hachi tolo
an adalan hitay inali na, an
hichuy Elijah an hinapit na ja hi
John Bautista.

Chin nangpatengngan Hesus han mun-orchah an unga

14 Emmatam cha Hesus ay
chuy agawwachaan hachi
numpun-ibpfa cha ja cho-or chin
tatakhu an na-amung. Ja
gawwacha han lala-e an nidchum
chin tatakhu an immuy ay Hesus.
Nunheppe an numpakpaka-ahi ja
inali na hi, 15 “Apo, ka-ahiyam
adni' han empfalay u an lala-e. Ti
un mun-orchah ja munnaud an
malikhatan. Mahmahkhod an
mepolo' hi apoy ja makhah hi
gwanggwang. 16 Ja un u agkhu
in-ali ay cha tay disipolom ta
epatenong cha ja ma-id olog
cha.” 17 Ja inalin Hesus hi,
“Munlinapoh aju kaykhu an
tatakhu an napukhit chi ugali na.
An akamoh an una' napfajag an
gawwacha ay cha'ju ja inanuha'
cha'ju, ja un kaykhu la-ahna ja
ingkhana ad ugwani ja ma-id
pammati ju. Ijali ju heto hini
unga.” 18 In-uy cha ja inalin
Hesus hi “Makak a, ton napukhit

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

an ispiritu.” Ja nakak chin
nehoho'long an ispiritu, ja ma-id
mahpay chin likhat chuy unga.
19 Ay chuy an arkhaw ja
immi-igway cha Hesus ay cha
chuy disipolo na ja inali cha ay
hija hi, “Anagkha ta ma-id olog
mi an mangpakak ay nuy
napukhit an ispiritu?”
20 Tempfar Hesus ja inali na hi,
“Ti aa, ti un it-ittang hini
pammati ju. Umannung hitay
allo' ay cha'ju, nu gwa koma hay
pammati ju hi mipadchung ay ni
it-ittang an pfugwan chi lakotta,
ja mapfalin an allon ju ay tay
pfuludna hi omo'-ojay ta umuy
hichi pangngerna, hot umuy. An
amin ja mapfalin ju an ma-at nu
nahamad hini pammati ju ay
ha-in. 21 Muti hichuy an kalahen
chi ispiritu ja achi makak nu achi
ta mungkalalag ja mun-ayunar.”

Chin me-aggwa an nangpa-innilaan Hesus ay ni atajana ja amahuwana

22 Gwa han namenghan an
na-amung cha Hesus ja hachi
disipolo na ad Galilee ja inalin
Hesus ay chicha hi, “Ha-in an
Na-ilangitan an Takhu, ja achi
mapfajag hot michata' hana
pfuhur u, 23 hot patajona'. Muti
ay ni me-atloh arkhaw hot
mummahuwa'.” Ja immayyong
hachi disipolo hi nangngolan cha
ay tay.

Chin numpfajachan cha Hesus ay ni pakha an michat hi Templo

24 Emmatam cha Hesus ja
hachi disipolo na ad Kapernaum
ja gwah chi hana khun
munhenger hi pakha an michat
hi Templo. Immuy cha ay Peter
ja inali cha hi, “Hinuy mehtolo
ju an hi Hesus, pi'pfajad na chah
hini pakha?” 25 Ato'togna ja
inalin Peter hi, “Aa, pfajachana.”
Unot numpfangngad hi Peter
chin gwachaan cha Hesus ja
nahhun hi Hesus an ni'hapit ja
inali na hi, “Ngay tugwali allom,
Simon? Ngay anilam hi
punhengelan hana ar-ari heto
lota hi pakha? Un chah hana
pamilya cha, wenno hana
uchumna an tatakhu?”
26 Tempfar Peter ja inali na hi,
“Ti hana ma-id nikhamilana an
tatakhu chi mahenger chi pakha
cha.” Ja inalin khu Hesus hi,
“Aa, hotti achi khahin un
me'pfajad hana empfapfalay.
27 Muti anong un amat heto, ja
mumpfajad ta, ta ma-id
apahigwan. Hotti umuy a ta i a
mamunggwit, ta hini mahhun an
me'na an khachiw ja ta-angom
hini ta-o na hot gwacha han
chakngam an pela' an omanay ay
ni pakha ta an chugwa. Alaom ja
in-uy mu hana munhenger.”

Hay allon Hesus hi napfagpfagtuwan

18 1 Hichin gawwachaan
cha ad Capernaum ja
immuy hachi disipolo ay Hesus
ja inali cha hi, “Ngachah chi
napfagpfagto ay cha'mi ay ni
Pun-ap-apugwan Apo Jos?”
2 Enajakhan Hesus han
ung-ungnga ja impita'chug na,
3 ja inali na hi, “Umannung hitay

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

allo', an mahapor an hukatan ju
hini nomnom ju hi na-umlong an
amat hi nomnom chi
ung-ungnga. Ti achi ju ayya hot
achi aju midchum ay ni
Pun-ap-apugwan Apo Jos. 4 Hini
mangpakumbaba ay ni achor na,
an amat ay tay unga, ja hija hini
napfagpfagto ay ni
Pun-ap-apugwan Apo Jos.
5 Hini mangakhamid hi takhu
an nabnababba an amat ay tay
unga khapo hi pammati na ay
ha-in ja ma-id uchumna hi
inakhamid na nu pfu-un ha-in.
6 Muti hini takhu an chimmalat
hi pfimmahulan chi oha an
nabnababba an namati ay ha-in,
ja madusa. To'-onot un ekho-od
hay machamot an pfato ay ni
pfokhang na ja intuud hichi
baybay ta marteng, mu hini un
hijay chumalat hi pfumahulan.
7 Ahighikha hana tatakhu ay
tay lota ti khun cha
matoptopngan. Umannung an
cho-or hana khun pfumahulan, ti
khangayna. Muti munna'naud an
ka-ahi hini takhu an chumalat hi
pfumahulan. 8 Hotti nu hini
ngamoy wenno hu-i chi chumalat
hi pfumahulam ja to'-onot un mu
potnan! Ti anong kay ja un
oh-ohha hini ngamoy wenno hu-i
ja akhaja ta mi'takhu taot ni' ad
langit. Ti anong atag un
chugway ngamoy ja hu-i ja
mituud ta chamchama hichi
impferno an gawwachaan chi
apoy an achi madmachop. 9 Ja
nu hini matam chi chumalat hi
pfumahulam ja to'-onot un mu
u-iton ja entapar mu! Ti anong
kay ja un oh-ohha hini mata ja
akhaja ta mi'takhu taot ni' ad
langit. Ti anong un chugway
mata ja mituud ta chamchama
hichi impferno an gawwachaan
chi apoy.”

Chin pangngarig han na-utaw an karnero

10 Entoloy Hesus an nangali
hi, “Tikhan ju ta achi ju
pahigwon hana amat ay tay an
unga, ti allo' ay cha'ju hi
halimunan hana angher cha an
gawwacha ay Ama ad langit.
11 Ja ha-in an Na-ilangitan an
Takhu ja immaliya' an manakhu
hana na-utaw an tatakhu.
12 Nomnomon ju akay ni' hitay
allo'. Nu khulat ta gwa hay takhu
an hingkhahot chi karnero na, ja
na-utaw chi oha. Ngay tugwali
atona? Taynana hini hijam chi
polo ta han hijam an karnero
hichi pahto ta i na hingiton hini
oha an na-utaw. 13 Ja
chinakngana ayya hot
munna'naud pay chi
pun-an-anlaana khapo ay nuy
oha an nachakngan mu hachi
hijam chi polo ta hijam an
agkhuy na-utaw. 14 Amat hina
khu an achi podhon Ama ad
langit an ma-utaw hana tatakhu
na, anong un hay oha an
nababa.”

Hay aton nu gway ibpfa an pfimmahor

15 “Nu khulat ta gway
ibpfam an namati ja
pfimmahor ay he-a, ja umuy a
ay hija ta chumuchuwwa aju

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

an munhapit ta allom hini
pfahor na. Ja apfulutona ayya
hini tukhun mu ta muntutuju
hot maphod an mepfangngad
hini i ju pun-oh-ohhaan.
16 Muti achi na ayya apfuluton
ja ajakham hay oha wenno
chugwa hi pun-ibpfam ta
muntutunud aju an i
manukhun ay hija ta gway
chugwa wenno tolo an
mun-oh-ohha an muntihtikhu
ay ni allon ju. 17 Nu achi na
khu egngor ja ipa-innilam ay
ni iglesia. Ja nu achi na khu
egngor hini tukhun chi iglesia,
ja chu'khon ju hija an amat ay
ni achi ju khun pangidchuman
hana Hentil ja hana uchumna
an achi mi'-unud ay Apo Jos.[b]
18 Umannung hitay allo' ay
cha'ju an hini achi ju i-apfulut
heto lota ja achi khu mi-apfulut
ad langit. Ja hini i-apfulut ju
heto lota ja mi-apfulut khu ad
langit.
19 Ja hay oha khu hi allo' ay
cha'ju ja nu chugwa aju an
mun-oh-ohha an mungkalalag
hot aton Ama an gwa ad langit
hini epfokha ju. 20 Ti anong un
aju chugwa wenno tolo an
na-amung khapo hi nidchuman
ju ay ha-in, ja gawwachaa' ay
cha'ju."

Chin pangngarig han takhala an achi pomakawan

21 Amat hichi ja immuy hi
Peter ay Hesus ja inali na hi,
"Apo, nu khulat ta gway oha hi
ibpfa an takhu an khun
pfumapfumahor ay ha-in hon
numpakawan, ja apo'pongna
mah hi pamakawanan? Ti
ammuna nin hini mumpapeto an
pamakawanan." 22 Tempfar
Hesus ja inali na hi, "Achi amat
hina, an hay amatana ja
numpapetoy polo ta han peto an
pakawanom hini ibpfam an
takhu." 23 Amat hichi ja gwa han
in-arig Hesus an oma'-atan ni
Pun-ap-apugwan Apo Jos an
pun-achalan ay ni aton an
mamakawan hi ibpfa. Inali na
hi,"Gwa han ohan ari an
podhona an hengelon chin
inutang hachi takhala na.
24 Ente-a na an munhenger hotti
empa-ajag na han ohan takhala
an himpoloy milyon chin utang
na. 25 Ma-id omanay hi
pumpfajad na ja inalin chuy ari
hi 'Ma-id ayya omanay hi
pumpfajad mu ja epla' mu an
amin hana khina-um ja mingina
aju an pamilya ta gway pamajad
mu ay tay utang mu.'
26 Nunheppe hichuy takhala an
numpakpaka-ahi ay chuy ari ja
inali na hi, 'Apo Ari, ka-ahiyana'
adni'! Ta hadhachom muti
pfajacha' an amin hato utang u.'
27 Ninignikhan tay an ari ja inali
na hi, 'Aa, hotti umanamut a ja
angkhaynana an achi' epapfajad
hitay otong an utang mu.'
28 Unagkhu nakak hichuy
takhala ja chinittum na han

[b] **18:17** Literal: *hana Hentil ja hana munhenger hi pakha.*

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

padchung na an takhala an
immutang ay hija hi lemay
khahot. Empfogkhangana hitay
oha an takhala ja khuna allon hi,
‘Hukatam gwot chin inutang mu
ay ha-in!’ 29 Nunheppe hichuy
gway utang na ja
numpakpaka-ahi ja inali na hi,
‘Hadhachom adni' muti hukata'
hitay utang u ay he-a.’ 30 Muti
ma-id nignikhan tay an takhu ja
unaagkhu i impipfalud ingkhana
an hukatana chin utang na.
31 Tinnig hachi numpun-ibpfa
cha an takhala hitay enat na ja
napukhit hi i cha
punnomnoman. Hotti i cha
empfaag ay chuy ari an apo
cha. 32 Empa-ajag chin ari
hichuy takhala ja inali na hi,
‘Napukhit hitay an im enat! Un
u agkhu penakawan chin otong
an utang mu ja inali' hi achim
pfajachan khapo ta
numpakpaka-ahi a, 33 ja
anagkha ta achim nignikhaon
hinuy padchung mu an takhala
an gway utang na ay he-a?
Kina-ahiyam koma khu an amat
ay ni enat u ay he-a.’
34 Nunlinapoh chin pfungot tay
an ari ja impipfalud na hichuy
takhala na ta maparpalikhat
ingkhana hi hukatana an amin
chin otong an utang na.
35 Amat heto khu chi aton Ama
an gwa ad langit ay cha'ju nu
achi napudnu hini
pammakawanan ju hi
papadchung ju an tatakhu.”

Hay intuchun Hesus hana mumpunhihijan an hempfapfalay

19 1 Napfalin an inalin
Hesus hay hato ja nakak
ad Galilee ja immuy ad Judea an
chammang ni gwanggwang an
Jordan. 2 Cho-or chin tatakhu an
nangunud, ja empatenong na
hachi gway chokhoh na.
3 Ja gwacha hachi uchumna
an Farisee an immuy ay hija ta
toptopngan cha. Ja inali cha hi,
“Ngay allom, mapfalin chah ay
ni urchin ta-o an ihijan ni lala-e
hini ahagwa na an pfupfai nu
ngachah chuy an chumalat hi
achi na pamhochan ay hija?”
4 Tempfar Hesus ja inali na hi,
“Anila' an pfinaha ju hini Hapit
Apo Jos hi nangarjana hi, chin
hunhunana an narmugwan tay
lota ja himpfun Apo Jos chi
takhu an lala-e ja pfupfai. 5 Ja
inalin Apo Jos hi ‘Hijaot un
taynan ni lala-e hana a-ammod
na ta i midchum ay ni ahagwa na
an pfupfai, hot mumpfalin cha hi
ohah achor.’[c] 6 Hotti achi cha
chugwa an un cha oh-ohha. Hotti
hini numpfalinon Apo Jos hi
oh-ohha ja achi mapfalin an
punhijanon chi takhu.” 7 Ja
inalin khu hachi Farisee hi, “Nu
amat hina ayya, ja anagkha mah
ta agkhuy empagwan Moses an
ihijan ni lala-e hini ahagwa na
an pfupfai? Ti in-urchina an
ichatan ni lala-e hini pfupfai hi
tula' an napermaan an nunhijan

[c] **19:5** Genesis 2:24

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

cha ja unaot pakakon.”
8 Tempfar Hesus ja inali na hi,
“Chin hunhunana ja achi amat
heto. Muti khapo ta munnaud
aju an nalikhat hi matuchugwan,
hijaot un himmikha hi Moses ja
in-urchina hini aton ni lala-e nu
ihijana hini ahagwa na. 9 Hay
allo' ay cha'ju ja, nu khulat ta
hini pfupfai an achi na lugtapan
hini ahagwana ja un tugwali
luti-on ni lala-e an manghijan ta
i pumiggwa, ja hihiya an
immilugtap chamchama.”
10 Himmapit hachi disipolon
Hesus ja inali cha hi, “Nu amat
hina ayya an mepagwa chi
punhijanan, ja uchu'chuna agkhu
ni' un ta achi marhin.” 11 Ja
inalin Hesus hi, “Aa, gwacha
hana uchumna an nichatan hi
apfalinan ay Apo Jos ta achi cha
marmarhin. Muti achi an amin
chi tatakhu ja kaya cha an aton
hitay. 12 Numpfino-ob-on hini
khumapo hi achi arhinan chi
linala-e. Hana uchumna ja un
nihikhud an un ma-id pamhod
cha an marhin, ja hana uchumna
ja achi cha marhin ti napnahan
cha. Ja hana uchumna ja achi
cha marhin khapo ta achi cha
podhon an mahalegwa an
munserbi ay Apo Jos. Hana
mungkaya an mangat ay tay ja
inunud cha koma.”

Penenpenhod Hesus hachi ung-ungungnga

13 Gwa han namenghan an
in-uy cha hachi ung-ungungnga
ay Hesus, ti podhon cha an eh-a
na hini ngamoy na ta
ekalalakhana chicha, muti
nun-ihingar hachi disipolo
chicha. 14 Ja inalin Hesus hachi
disipolo na hi, “Anong khu ja
in-ali cha ay ha-in hato
ung-ungungnga. Achi ju epagwa,
ti hay hana tatakhu an
mi'padchung hi ung-ungungnga
ja chicha chi midchum ay ni
Pun-ap-apugwan Apo Jos.”
15 Amat hichi ja enohha-ohha na
an hen-a ta engkalalakhana
chicha. Napfalin ja empacheh
cha Hesus an umuy.

Han achangjan an takhu

16 Immuy han lala-e ay Hesus
ja inali na hi, “Apo, ngay ngata
maphod hi pe'-at u ta
magwachaana' hi pi'takhuwan an
ma-id chi pogpogna?” 17 Ja
inalin Hesus ay hija hi, “Anagkha
ta ha-in chi punhanhanam nu
ngay maphod hi atom? Oh-ohha
hi Apo Jos an maphod. Hotti nu
penhod mu an mi'takhu hi ma-id
chi pogpogna, ja unuchom hana
urchina.” 18 Ja inalin khu chin
lala-e hi, “Ngachan hay hana
urchin an unucho'?” Tempfar
Hesus ja inali na hi, “Achi aju
pomatoy, ja achi aju umilugtap,
ja achi aju omakaw, ja achi aju
muntihtikhu hi achi umannung.
19 Unuchon ju hana a-ammod ju,
ja podhon ju hana papadchung
ju an takhu an amat ay ni
pamhod ju ay ni achor ju.”
20 Tempfar chin lala-e ja inali na
hi, “Khun u unuchon hay hato an
urchin. Hot ngay uchumna pay
hi ato'?” 21 Ja inalin Hesus ay
hija hi, “Nu penhod mu an ma-id

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

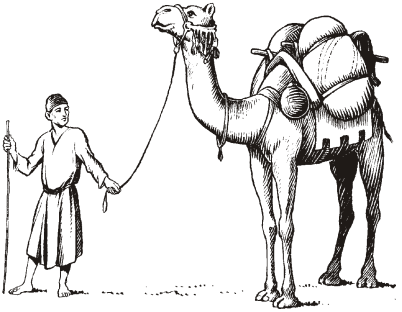

Kemer

oh-ohha hi pungkulangam ja
umuy a ta epla' mu an amin hana
enachangjan mu, ja inchat mu
hini pola' na hana napubli, hot
michatan a hi enachangjan ad
langit. Enat mu ayya hitay ja
immali a ta mitnud a ay ha-in."
22 Unaagkhu chengngor hitay
inalin Hesus ja immayyong an
nangpacheh, ti munnaud chi
enachangjana ja ay-ayyugwana.
23 Ni'hapit hi Hesus hachi
disipolo na ja inali na hi, "Allo'
ay cha'ju hi nalikhat hana
achangjan an midchum ay ni
Pun-ap-apugwan Apo Jos.
24 Nalaklaka agkhu ni' hini
kemer an lompfot ay ni opfot ni
tanud mu hini achangjan an
midchum ay ni Pun-ap-apugwan
Apo Jos." 25 Nanor hachi
disipolo hi nangngolan cha ay
tay, ja inali cha hi, "Hotti nu
achi mi'takhu hana achangjan, ja
ngay ngachah mah chi hay
mi'takhu ay Apo Jos?"
26 Emmohchong Hesus chicha ja
inali na hi, "Hana achi mapfalin
chi takhu ja mapfalin an amin ay
Apo Jos." 27 Himmapit hi Peter
ja inali na ay Hesus hi, "Hot
cha'mi mah an nanaynan an
amin ta nitnud ami ay he-a?"
28 Ja inalin Hesus ay chichan
amin hi, "Umannung hitay allo'
ay cha'ju, an machakngan ayya
hini ahukatan tay lota ja
ma-innila hini apfalina' an
Na-ilangitan an Takhu, ti
umpfuna' ay ni tronon chi
mumpapto' ta mun-ap-apowa'. Ja
mi-ipfun aju han himpolo ta
chugwa an trono ta midchum aju
ay ha-in an mun-ap-apo hana
tatakhu an narpu ay ni himpolo
ta chugwa an holag Israel. 29 Ja
hana nanaynan hi pfalay cha,
a-akhi cha, a-ammod cha,
empfapfalay cha, ja lota cha
khapo hi pamhod cha an
munserbi ay ha-in, ja
cho'cho'-olan chi michat ay
chicha ay tay pi'takhuwan cha
heto lota, ja oma'-angonoh ja
michatan cha khu hi pi'takhuwan
hi ma-id chi pogpogna. 30 Cho-or
cha hana nun-apfagto heto lota
an chicha chi mi-ud-uchichi
hichi ad langit. Ja gwacha hana
tatakhu an ma-id
nitagtakhuwana heto lota muti
chicha agkhu chi mipapfagpfagto
ad langit."

Chin pangngarig hana me'pfo'la an mumpokhah hi ubas

20 1 Inalin Hesus hi, "Hitay
chi pipadchungan ni
Pun-ap-apugwan Apo Jos, an
amat ay ni takhu an gway
kharchina an natamman hi ubas.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Nalum chin ubas ja henerhelong
na an umuy mun-ajag hana
mumpokhah. 2 Gwacha hachi
chinakngana hotti
nunhahappitanan cha an
malagpfuwan cha hi henohha hi
denarius hi ohay arkhaw, ja
unaot honakhon chicha an i
mumpokhah ay ni ubas. 3 Unot
nungkhagwa ja immuy khu hichi
palaha an i maningit hi uchumna
an i me'pokhah. Chinakngana
han linala-e an numpangata'chug
ti ma-id i cha pe'pfo'laan. 4 Ja
inali na ay chicha hi, ‘Mangunud
aju hay hana immuy hichi
kharchin u ta i aju me'pokhah ay
ni ubas, muti lagpfuwo' cha'ju ay
ni ohto an lagpfu ju.’ 5 Ja immuy
hato an linala-e. Unot gwa an
naha'-ad ja gwacha khu hachi
hennag na an i me'pokhah.
Unagkhu gwa khu an napujaw ja
gwacha khu hachi uchumna an
hennag na an midchum an i
me'pokhah. 6 Unot gwa an
mahilip ja immuy pay an i
maningit khu hay uchumna an i
me'pokhah, ja gwacha pay hachi
chinakngana an ma-id at-aton
cha. Ja inali na ay chicha hi,
‘Anagkha ta linahin ju hitay ohay
arkhaw an ma-id tinamtamuwan
ju?’ 7 Tempfar cha ja inali cha hi,
‘Ti ma-id immali an nangajakhan
ay cha'mi ta i ami me'pfo'la.’ Ja
inali na khu hi, ‘Hot mangunud
aju hichi kharchin u ta i aju
me'pokhah ay ni ubas.’ Ja immuy
cha. 8 Unot gwa an madhom ja
inalin chuy takhu ay ni khuna
pumpfantajon ay chuy kharchina
hi, ‘Ajakham hana nuntamu ta
ichat mu hini pfino'la cha.
Pahhunom hana ne-ang-angonoh
an immali ja en-ang-angonoh mu
hay hana nahnahhun.’ 9 Amat
hichi ja immuy hachi nangte-a hi
nahilip ja enala cha chin linagpfu
cha an henohha hi denarius.
10 Inannilan hachi nahnahhun an
nangte-a an nuntamu chin
herhelong hini pfino'lan hana
nangte-a hi nahilip, ja khemhon
cha gwot hi cho'cho'-or chi
michat ay chicha. Na-ajakhan
cha ta pe'-ala cha hichin pfino'la
cha, muti un chaagkhu ne'-ala ja
un mi'padchung ay ni nichat
hana uchumna. 11 Hotti
ngimmulungur cha an inali cha
ay chuy numpapfo'la hi,
12 ‘Anagkha mah ta un
na-omtang hi nuntamuwan hato
uchumna ja ay cha'mi an
henen-arkhaw mi an naghitan an
nuntamu, ja un la-ahna ja un
mumpapadchung hitay
panerchum ay cha'mi.’ 13 Ja chin
nangpapfo'la ja inali na ay chuy
oha ay chicha hi, ‘Agkhuy u
lenahlahan cha'ju. Ti
nunhahappitanan ta-o mit hini
pfo'laon ju hi ohay arkhaw.
14 Hotti tayya, alaom hitay
pfino'lam ta umanamut a. Hay
podho' ja pumpapadchungo' hini
ichat u ay cha'ju, anong un hay
hana ne-ang-angonoh an
nuntamu. 15 Un ju chah agkhuy
anila an ikhacha' an
mangpadchong hi pihu'? Hotti
anagkha ta pukhitona' hi una'
ma'ma-idchat?’ ” 16 Ja
en-ang-angonoh Hesus an
nangali hi, “Amat hina tugwali

ay ni Pun-ap-apugwan Apo Jos,
an mipapfagpfagto hana
uchumna an ma-id pfirpfilang na
heto lota, ja mi-ud-uchichi hana
uchumna an napfagpfagto ad
ugwani."

Chin me-atlo an nangpa-innilaan Hesus ay ni atajana

17 Khun munti-id cha Hesus
an umuy ad Jerusalem ja
en-ohha na hachi himpolo ta
chugwa an adalana, ja inali na
ay chicha hi, 18 "Chonglon ju!
Tayya an umuy ta-o ad
Jerusalem ja ha-in an
Na-ilangitan an Takhu ja
michata' hay hachi a-ap-apon chi
papachi ja hachi memehtolon chi
urchin Moses. Hugijona' ay
chicha ja epapatoja'. 19 Ja
mipulanga' hay hana Hentil an
mangekejan ja manuplit ay
ha-in. Epfakhata' han kros ta
matoja', muti ay ni me-atlon
arkhaw ja mummahuwa'."

Chin empfokhan chin ahagwan Zebedee ay Hesus

20 Immuy ay Hesus chin
ahagwan Zebedee ja initnud na
hachi chugwa an empfalay na
an linala-e an adalan.
Nunheppe ay Hesus ja inali na
hi, "Apo, gwa akkay han
epfokha' ay he-a." 21 Ja inalin
Hesus hi, "Ngachah nuy
epfokham?" Tempfar na ja
inali na hi, "Machakngan ayya
chin pipapfagpfagtuwam ta
umpfun a an mun-ap-apo, ja
allom mah ta mi-ipfun hay
hato chugwa an empfalay u an
mi'-ap-apo, oha ay ni nun-appit
hi agwan mu ja oha ay ni
nun-appit hi ikhid mu." 22 Ja
inalin Hesus ay cha chuy
chugwa an adalana hi, "Ma-id
anila ju ay ni epfokha ju.
Agkhuy ju atag anila chi hay
oma'-atana. Un chah angkhiloh
un aju pa'-ahchor ay ni likhat
an ha'pfato'?" Ja inali cha hi,
"Olog mi." 23 Ja inalin khu
Hesus hi, "Umannung an
ha'pfaton ju hana likhat an
amat ay ni likhat u. Muti tan
pfu-un ha-in chi
mangpadchong ay ni mi-ipfun
ay tay nun-appit hi agwan u ja
ay tay nun-appit hi ikhid u, ti
hi Ama chi mangpadchong ay
ni enchachaag na." 24 Unagkhu
inannilan hachi himpolo an
papadchung cha an adalan
hichuy an empfokhan cha
James ay John ja mapfungot
cha. 25 Hotti inam-amamung
Hesus chicha an amin, ja una
allon hi, "Nomnomon ju akay
ni' hana khun mun-ap-apo hi
tatakhu heto lota an khun cha
ipapilit hini podhon cha. Ja
hana mun-ap-apo an gway
apfalinana, ja khun cha
palikhaton hana tatakhu an
khun cha pfaapfaalon. 26 Achi
koma amat hetoy aton ju. Ti
hini mamhod an ma-ar-ali ja
mahapor an tulunganay
padchung na an takhu. 27 Ja
hini mamhod an mumpfalin hi
pangulu ja mahapor an
munhimpfut hana padchung na
an takhu. 28 Amat ay ha-in an
Na-ilangitan an Takhu, an

agkhuja' immali ta cha'ju an
tatakhu chi munserbi ay ha-in.
Muti immaliya' an munserbi
hana cho-or an tatakhu, ja ta
matoja' an pfajad chi pfahor
cha."

Chin nangpatengngan Hesus han chugwa an napfulaw

29 Tenaynan cha Hesus ad
Jeriko ja cho-or chin tatakhu an
ninitnud. 30 Ja gwa han chugwa
an napfulaw an inu-umpfun ay
chuy pingngit chi kurha an khun
mun-ad-adchaw. Un chaot
chengngor an maloh hi Hesus ja
ente-a cha an mun-ugwap an
mangali hi, "Hesus an holag Ari
David, ka-ahiyan cha'mi adni'!"
31 Hachi tatakhu ja inhingar cha
chicha ta khomenong cha muti
en-om-omod hachi napfulaw an
nangi'gwap hi, "Apo Hesus an
holag Ari David, ka-ahiyan
cha'mi adni'!" 32 Inta'chug Hesus
ja empa-ajag na chicha. Ja
empfokha na hi, "Ngay podhon
ju hi ato' ay cha'ju?" 33 Ja inali
cha hi, "Apo, penhod mi an
mitikhaw hato mata mi!" 34 Ja
ninignikhan Hesus chicha, ja
hen-a na chin mata cha. Ja
mitikhaw gwot chin matan hachi
napfulaw ja nitnud cha ay Hesus.

Chin nangdaydayawan chin tatakhu ay Hesus hi omajana ad Jerusalem

21 1 Empacheh cha Hesus
an khun cha homnot ad
Jerusalem. Emmatam cha ad
Betfage an achaan chuy
pfulludna an nangadnan hi Olibo
ja hennag Hesus han chugwa an
disipolo na 2 an inali na hi,
"Ipangulu ju ay chuy pfarju hichi
chammangna. Nu omatam aju
hot chakngan ju han
nekhokho'-od an donkey ja han
pfo'tot an empfalay na. Upfachon
ju ja in-ali ju heto. 3 Ja nu gway
mangpfokha hi, 'Anagkha ta
alaon ju hato donkey?' ja allon ju
hi, 'Alaon mi, ti nan mahapor
Apo ta-o,' hot i-apfulut cha."
4 Na-at hitay ta mipa-annung
chin inalin chin profetan Apo Jos
chin hophopapna hi nangarjana
hi,

5 "Allon ju hana tatakhu an
eSion hi,
'Chiya an umali hichuy Ari
ju,
An napakumbaba ja
nunhahakkay han pfo'tot
an donkey.' "[d]

6 Immuy hachi chugwa an
disipolo ja inunud cha chin inalin
Hesus. 7 Enala cha chin donkey ja
chin empfalay na ja in-uy cha ay
Hesus. Enopnan cha chin khatud
cha hi lopfong ja nunhakay hi
Hesus ay ni oha. 8 Hi khun cha
omajan ja chenom-or chin
tatakhu, ja nunloh-op cha chin
uchumna an lopfong cha hon
en-ap-ap cha chin chalan. Hachi
uchumna ja numpateng cha chin
tupfun chi ajiw ja nun-e-ap-ap cha
khu ay chuy chalan. 9 Hachi ayya

[d] **21:5** Zechariah 9:9

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

nangpangpangullu ja hachi khun
mangun-unud an atakhutakhu ja
khun cha i'gwap hi,
“Madaydayaw a an holag Ari
David. Mabindisyonan a an
hennag Apo Jos. Madaydayaw hi
Apo Jos ad langit!”
10 Unagkhu emmatam cha
Hesus ad Jerusalem ja napfu-ar
hachi atakhutakhu ja khun cha
allon hi, “Ngay ngachan tay an
takhu?” 11 Ja hachi nitnud ja
hi-a-ali cha hi, “Hitay hinuy
profetan Apo Jos an hi Hesus an
eNazaret hichi provincian chi
Galilee.”

Chin nangpakakan Hesus hachi khun mungngina hichi Templo

12 Immuy hi Hesus ay chuy
partug chi Templo ja
chinakngana hachi khun
mungkumerchu hi animar an
hijay khun nguminaan hana
takhu hi ipidaton cha ay Apo
Jos. Ja nun-epakak na hay hachi
khun ngumina ja mungngina.
Nun-ipfu-allo na hachi lamehaan
hachi khun munhukat hi pihu, ja
chin umpfunan hachi khun
mungngina hi hagwiti an pfalug.
13 Ja inali na ay chicha hi,
“Allona ay ni hapit Apo Jos hi,
‘Hitay pfalay u ja pfalay an
pungkalalakhan.’ ”[e] Muti tayya
an numpfalinon ju hi a-amungan
chi mangakaw.[f]
14 Chin agwachaan Hesus
hichi Templo ja immuy ay hija
hachi nun-apfulaw ja hachi
nun-apilay ja nun-epatenong na.
15 Muti hachi a-ap-apon chi
papachi ja hachi memehtolon chi
urchin Moses ja emmomohchong
cha hay hato milagro an enat na,
ja chedchengngor cha hachi
ung-ungungnga an gwah chi
partug chi Templo an khun cha
i'gwap hi, “Madaydayaw hitay
holag Ari David!” Ja pfimmungot
hato a-ap-apo 16 ja inali cha ay
Hesus hi, “Chonglom akay ni'
hay hato khun cha i'gwap.” Ja
inalin Hesus hi, “Aa, chengngor
u. Un ju chah agkhuy pfinaha
hitay Hapit Apo Jos hi
nangarjana hi,

‘Tinuchugwam hana
ung-ungungnga ja hana
pa'-ipfutay an khun
mun-inum
Ta mapmaphod hini aton cha
an mundayaw ay he-a.’ ”[g]

17 Amat hichi ja tenaynan
Hesus chicha ad Jerusalem ja
immuy nunnanong ad Betani.

Chin nangtubtupfan Hesus han ajiw an higos

18 Chin nun-inggwi'gwiit ja
pfimmugwah cha Hesus an
mumpfangngad ad Jerusalem ja
hemmenaang hija. 19 Enamang
na han ajiw an higos ay chuy
pingngit chuy chalan ja immuy
ta i omala hay pfunga na.
Unagkhu emmatam chin achaan
chuy ajiw ja ma-id oh-ohhah
pfunga na, an un angkhay chin
malupfong an tupfu na. Ja inalin

[e] **21:13** Isaiah 56:7 [f] **21:13** Jeremiah 7:11 [g] **21:16** Psalms 8:2

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Dinaydayaw hachi tatakhu hi Hesus chin emmatamana ad Jerusalem

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Hesus ay chuy an ajiw hi, “He-a
ton ajiw, achi a mahpay
pfumungpfunga ja ingkhana!”
Unot empa-opoh Hesus hitay an
inali na ja na'leng chin higos.
20 Nanor hachi disipolo ja khun
cha allon hi, “Anagkha ta ngay
na-at ta hin-alina ja i na'leng
hitay higos?” 21 Ja inalin Hesus
hi, “Umannung hitay allo' ay
cha'ju, nu munchomo' aju ay Apo
Jos an atona hini epfokha ju, an
achi munharhalinchugway
nomnom ju, hot mapfalin an
aton ju khu chi amat ay tay enat
u ay tay higos. Ja pfu-un hitay ja
angkhay, an mapfalin an allon ju
ay tay an pfulludna hi, ‘Makak a
heto ta i a mituud hichi baybay’
hot ma-at. 22 Hotti nu ngachah
chi ekalalag ju ay Apo Jos, ja
ma-at an ma-at nu gway
pammati ju.”

Chin nangpfokhaan cha nu ngay narpugwan chi apfalinan Hesus

23 Emmatam cha ad Jerusalem
ja immuy cha ay chuy partug
chuy Templo. Khun muntudtuchu
hi Hesus ja immuy hachi
a-ap-apon chi papachi ja hachi
uchumna an a-ap-apon chi Hudju
ja empfokha cha ay hija hi,
“Ngachah chi narpugwan ni
apfalinam an mangat hay hato
khun mu aton? Ja ngay nangchat
ay nuy apfalinam?” 24 Tempfar
Hesus ja inali na hi, “Unchani
adchiya ta topfalon ju pay hitay
pe'pfokha'. Nu topfalon ju hot
allo' ay cha'ju hini narpugwan tay
apfalina' an mangat hato.
25 Hotti allon ju adchiya
tugwali, ngay nannag ay John
Bautista an immali an khun
mumbautisar? Hi Apo Jos wenno
hay takhu?” Ja khun cha
manghempfopfogkha an khun cha
allon hi, “Hot ngachah chi allon
ta-o mah? Nu allon ta-o hi un
hennag Apo Jos hot allona hi ‘Nu
hi Apo Jos chi nannag ay John ja
anagkha mah ta agkhuy ju pinati
hija?’ 26 Ja nu allon ta-o khu hi
hennag chi hay takhu hot
pfumungot hay hato tatakhu, ja
unakkay gway aton cha ay
chita-o, ti namati cha an amin an
profetan Apo Jos hi John.”
27 Hotti hay nampfar cha ay
Hesus ja inali cha hi, “Ma-id anila
mi nu ngachah chi nannag ay
hija.” Tempfar khu Hesus ja inali
na hi, “Nu amat hina hot achi' khu
epfaag nu ngay nangchat ay ha-in
hi apfalina' an mangat hay hato.”

Chin pangngarig han chugwa an hin-akhi

28 Inalin khu Hesus hachi
a-ap-apo hi, “Ut-utnuwon ju akay
ni' nu ngay penhod tay
pangngarig an hapiton. Gwa han
lala-e an chugwa han empfalay
na an linala-e. Immuy ni'hapit ay
chuy panguluwan ja inali na hi,
‘Umuy a akay ta i a muntamu
hichi kharchin ta-o.’ 29 Ja inalin
chin panguluwan hi, ‘Ti tan
mahulit hotti achiya' umuy.’
Muti unagkhu nahnahop ja
nunnomnom ja immuy
chamchama. 30 Immuy khu hi
ama cha ay chuy netob ja inali

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

na khu hi, ‘Umuy a akay ta i a
muntamu hichi kharchin ta-o.’ Ja
inalin chin netob hi, ‘Aa, umuja',’
muti agkhuy chamchama immuy.
31 Hot ngay allon ju ay cha tay
an chugwa hi nangat ay ni
penhod ama na?” Tempfar cha ja
inali cha hi, “Hinuy
panguluwan.” Ja inalin Hesus hi,
“Aa, ja umannung hitay allo' ay
cha'ju, an khun mahhun hana
nun-apfahulan an tatakhu an
midchum ay ni Pun-ap-apugwan
Apo Jos, an amat hana khun
munhenger hi pakha ja hana
putah. 32 Ti immali hi John an
nangtuchu hana magpong an
pe'-at cha ja inunud cha. Muti
cha'ju ayya ja agkhuy ju inunud.
Tinnig ju mit hitay enat cha an
namati ja agkhuy ju tugwali
chin-ug hana pfahor ju ta ni'pati
aju koma.”

Chin pangngarig hana khun me'pfengpfeng

33 Inalin khu Hesus hi,
“Chonglon ju pay hitay oha khu
an pangngarig. Gwa han ohan
lala-e an nuntanum hi cho-or hi
ubas ay ni kharchina. Enalad na
chin kharchin ja tinau-ana han
pfato an khun cha
pang-amungan hi chanum chi
ubas hi un cha lochehon.
Empaha'-ad na khu han
nata'nang an ab-abpfong an
oma-ayyan chi mumpfantay.
Napfalin hay hato ja
empapfengpfeng na hichuy
kharchina ja unot makak an
umuy hichi achawwi. 34 Unot
nachakngan chin ahipokhah ja
hennag na hachi takhala na an i
me'-aggwa ay chuy penokhah
cha an ubas. 35 Muti hay hato an
ne'pfengpfeng ja enala cha hachi
takhala ja numpakhuh cha
hichuy oha, penatoy cha khu
hichuy oha, ja nungkhajang cha
hichuy oha. 36 Ja hennag na khu
hana cho'cho'-or pay an takhala
na, ja hihiya, an pinalikhat hachi
ne'pfengpfeng. 37 Unot
oma'-angonoh ja hennag na chin
empfalay na an lala-e an umuy
me'-aggwa ta alom ja egngor
hachi ne'pfengpfeng hija. 38 Muti
unot nangalimutugwan hachi
ne'pfengpfeng hichuy empfalay
na ja nunhahapit cha ja inali cha
hi, ‘Hijah tay hini empfalay ni
khun ta-o pe'pfengpfengan an
hijay mamanoh ay tay lotan ama
na. Unot la-ahna ja penatoy ta-o
ta chita-oy manghe'-a ay tay
lota.’ 39 Amat hichi ja enekak
cha ja penatoy cha.” 40 Ja inalin
Hesus hachi a-ap-apon chi
papachi ja hachi Farisee hi,
“Ngachah tugwali chi aton tay
an takhu hay hachi
ne'pfengpfeng ay hija?”
41 Tempfar cha ja inali cha hi,
“Epapatoy na kaykhu hay hato
an napupukhit an tatakhu ja
empapfengpfeng na hinuy
kharchin hi uchumna an achi
ngumangannu an mangchat ay ni
khaggwa na.” 42 Ja entoloy
Hesus an nangali hi, “Anila' an
pfinaha ju hitay nitula' an Hapit
Apo Jos hi nangarjana hi,

> ‘Hinuy pfato an namlenan
> hay hana mumpakhad hi
> pfalay

Ja hijay numpfalin hi
na-ahammad an pognad
tay an pfalay.
Hi Apo Jos chi nangat ay tay,
Ja nakaskasda-aw hi
pannikhan ta-o!' [h]
43 Hijaot un u khun allon ay
cha'ju an pfu-un mahpay cha'ju
an Hudju chi tatakhun Apo Jos
an midchum ay ni
Pun-ap-apugwana, ti enaan
cha'ju ja empallog na hana khun
mangat ay ni penhod na.
44 Hinuy pfato an namlenan cha
ja nu gway makhah ta me'na ay
tay an pfato ja mun-igwa-itay. Ja
nu me'na hitay an pfato ay ni
takhu hot mun-akhupung."
45 Unagkhu chengngor hachi
a-ap-apon chi papachi ja hachi
Farisee hay hato in-arig Hesus ja
anila cha an chicha hana khuna
hapiton an nan-ug ay hija.
46 Penhod cha an tiligwon hi
Hesus muti agkhuy cha entoloy ti
toma-ot cha hachi cho-or an
tatakhu an nangapfulut an
profetan Apo Jos hija.

Chin pangngarig hachi na-ila an i me'kasar

22 1 Inalin khu Hesus han
ohan pangngarig an
amat heto. 2 "Hini pipadchungan
tay Pun-ap-apugwan Apo Jos ja
ipadchung u han ari an
nunhakhana ta mungkasar hini
empfalay na an lala-e.
3 Nachakngan chin arkhaw an
pungkasalan cha ja hennag chuy
ari hachi takhala na ta i cha
allon ta umali hachi na-ila. Muti
achi cha penhod an i me'kasar.
4 Hennag na khu hachi uchumna
an takhala ta i cha khu allon ay
cha chuy na-ila hi, 'Umali aju ti
tan nehakhana hitay kasar, ja
naparti hato nepatapfa an pfakah
hi ihcha ta-o, ti nan marhin
hinuy empfalay na.' 5 Muti
agkhuy cha enegngor chin i
nun-ila ja unagkhu immuy hichuy
oha an i muntamuh pajaw, ja
immuy khu hichuy oha an i
mungkumerchu. 6 Ja na-ala agkhu
hato uchumna an na-ila ja
chimpap cha hay hachi takhala an
khun mun-ajag, ja pinalikhat cha
ja penatoy cha chicha.
7 Pfimmungot chin ari ja hennag
na hachi hinchalo na ta i cha
penatoy hay hachi namatoy chin
takhala na ja khenhob cha chin
pfuglay cha. 8 Ja enajakhana hachi
uchumna an takhala na ja inali na
hi, 'Tayya an enep-ephod u an
enhakhana hitay kasar muti hachi
na-ila ja achi cha ma-ikari. 9 Hotti
umuy aju hana kurha ay tay an
pfuglay ta-o ta ajakhan ju an amin
hana tatakhu an ah-upan ju.'
10 Amat hichi ja immuy chin
takhala na hachi kurha ja initnud
cha an amin hana inah-upan cha
an tatakhu, napukhit man wenno
mapmaphod chi ugali cha.
Na-amung cha hichi pungkasalan
hotti napnu hichuy pfalay.
11 Amat hichi ja immuy chin
ari ta i mi'-an-annila hay hachi

[h] **21:42** Psalms 118:22

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

immuy ne'kasar, ja gwa han
tinnig na an takhu an agkhuy
ne'lopfong ay ni empegwanah
nuy ari an elopfong hachi ay
ne'kasar. 12 Ja inalin chin ari ay
hija hi, ‘Anagkha ta ni'hikhup a
an agkhuy mu ne'lopfong hinuy
lopfong chi me'kasar?’ Muti
khemmegkhenong hichuy takhu.
13 Ja inalinot chin ari hachi
takhala na hi, ‘Kha-utan ju hini
ngamoy na ja hu-i na ja entapar
ju hichi munhehellong, hot
midchum hana khun mun-okhab
ja mungngelot hana pfapfa na
hichi.’ ”
14 Ja en-ang-angonoh Hesus
an nangali hi, “Cho-or hana
ajakhan Apo Jos muti un tortollo
hana piliyona an midchum ay
nuy Pun-ap-apugwana.”

Chin nangpfokhaan cha nu ichat cha hini pakha cha ay ni Emperador ad Rome

15 Hachi Farisee an ne-egngor
hay hato inalin Hesus ja nakak
cha ta i cha hahapiton hay aton
cha an manoptopngan ay hija ta
alom ja gway ehallaana ay ni
atona an munhapit. 16 Hotti
hennag cha hachi uchumna an
disipolo cha an Farisee ja
nitnud khu hachi uchumna an
Herodianes.[i] Immuy cha ja inali
cha ay Hesus hi, “Apo, anila mi
an umannung hana khun mu
allon anong un pahigwon chi
tatakhu. Ti anong un
nun-atakhay hana tatakhu an
munchongor wenno nababa ja
khun mu gwot itudtuchu hini
umannung an podhon Apo Jos.”
17 Ja khun cha
hempfogpfogkhon an allon cha
hi, “Hotti hay podhon mi
adchiya an annilaon ja ngay
punnomnomam? Mapfalin chah
ay ni urchin ta-o an Hudju nu
mumpfajad ta-o hi pakha ay ni
Emperador ad Rome? Pfajachan
mi chah wenno achi mi?”
18 Na-orman Hesus an un cha
toptopngan hija ja inali na hi,
“Anagkha ta toptopngana' ay
cha'ju an khun
pfumuhupfuhuur? 19 I-ali ju hay
pihu an michat hi pakha ta
tikha'.” Inchugwagwa cha han
denarius an pihu 20 ja inali na
hi, “Ngay nang-angah ay tay
gwa ay tay pihu? Ja ngay
nang-enngachan ay tay an
nitula'?” 21 Tempfar cha ja inali
cha hi, “Hini Emperador.” Ja
inalin khu Hesus hi, “Hotti
ichat ju ay ni Emperador hini
michat ay ni Emperador, ja
inchat ju ay Apo Jos hini
michat ay Apo Jos.” 22 Un
chaagkhu chengngor hichuy
nampfar na ja nanor cha, ti
agkhuy nehalla an
nungkhokhodchong. Hotti

[i] **22:16** Hachi Herodianes ja Hudju cha an nun-appit ay Ari Herod an enhaad chi eRome. Hachi ayya Farisee ja achi cha podhon an mun-ap-apo hachi eRome ay chicha an Hudju, muti ni'-apfulut cha chin achi pamhochan hachi Herodianes ay Hesus.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

tenaynan cha hi Hesus ja nakak cha.

Intuchun Hesus an gway amahuwan chi tatakhu

23 Ay chuy khu an arkhaw ja gwacha hay hana uchumna an Saducee an immuy ay Hesus. Saducee ayya ja achi cha mamati an gway amahuwan. 24 Ja inali cha ay hija hi, “Apo, intula' Moses chi urchin ay chita-o an, matoy ayya hini oha an lala-e an narhin ja ma-id empfalay na, ja mahapor an ahagwaon ni akhi na an lala-e hitay an pfupfai an napfalo, ta hana empfapfalay cha ja mipfilang an empfalay nuy natoy an ibpfa na. 25 Hotti gwacha han peto an hin-a-agkhi an linala-e ay tay an pfuglay mi. Narhin hitay panguluwan ja natoy an ma-id empfalay cha. Hijaot un nepallog chin netob ta enahagwa na khu hitay an pfalo 26 ja natoy khu an ma-id empfalay cha. Hotti nepallog khu chin me-atlo ja ingkhana chin me-apeto ja nun-a-atoy cha an amin an ma-id empfalay cha. 27 Oma'-angonoh ja ne-etoy hitay an pfupfai an napfalo. 28 Hotti nu allom chi gway amahuwan chi natoy ja ngacha mah ay cha tay peto an linala-e chi nang-en-ahagwa ay tay pfupfai nu umali hini amahuwan chi tatakhu? Ti enahagwa cha mit an amin hitay an pfupfai.”
29 Tempfar Hesus ja inali na hi, “Nehalla aju ti ma-id anila ju ay ni Hapit Apo Jos ja hini apfalinana. 30 Mummahu ayya hana tatakhu ja achi cha mangah-ahagwa, an amat cha hay hana angher ad langit an achi mangahagwa. 31 Ja hini ayya amahuwan chi nun-a-atoy, un ju chah agkhuy pfinaha chin nitula' an Hapit Apo Jos hi nangarjana hi, 32 ‘Ha-in chi Jos an khun dayawon Abraham, ja hi Isaak, ja hi Jakob.’[j] Inali na hitay anong un napfajag an nanattoy cha Abraham. An hay podhona an hapiton ja hijay Jos hana mamattakhu an pfu-un Jos chi natoy. Hotti niya an khun aju mehalla nu ehaot ju hini amahuwan chi natoy.” 33 Ja nanor hachi atakhutakhu hi nangngolan cha hay hato intuchu na.

Hini napfarpfalor an urchin hi unuchon

34 Unagkhu chengngor hachi Farisee an ma-id olog hachi Saducee an manoptopngan ay Hesus ja nuntutunud cha an immuy ta i cha khu toptopngan hija. 35 Ja himmapit chin oha ay chicha an mehtolon chi urchin Moses ta toptopngana hi Hesus, ja empfokha na hi, 36 “Rabbi, ngay ngachah nuy urchin Apo Jos an napfarpfalor hi unuchon?” 37 Tempfar Hesus ja inali na hi, “Hini urchin an

[j] **22:32** Exodus 3:6

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

allona hi, ‘Mahapor an podhon
ju hi Apo Jos an amin hi
puhu ja nomnom ja pfi-ah ju
ja an amin hi pi'takhuwan
ju.’[k] 38 Hitay hini napfarpfalor
an urchin hi unuchon. 39 Ja
oma'-at hina khu hitay
me-aggwa an urchin an allona
hi, ‘Podhon ju hini padchung
ju an takhu an amat ay ni
pamhod ju ay ni achor ju.’[l]
40 Hay hato chugwa an urchin
chi nepognachan an amin hana
urchin ja chin intula' hachi
profeta.”

Hay oma'-atan ni allon cha an Mamahhod

41 Ay chuy an na-amungan
hachi Farisee ja gwa han
empfokhan Hesus ay chicha
42 an inali na hi, “Ngay anila ju
hi oma'-atan nuy Hennag Apo
Jos an Mamahhod? Ngay
nangholag ay hija?” Tempfar cha
ja inali cha hi, “Hijay holag Ari
David.” 43 Ja inalin khu Hesus
hi, “Nu holag na ayya hini
Mamahhod ja anagkha tugwali ta
allon khu David hi ‘Apo’ ay hija?
Umannung an hijay Apon David,
ti enchalan ni Espiritu Santo hi
David ta inali na hi,
44 ‘Inalin Apo Jos ay nuy
tenangad u an Apo' hi,
“Umpfun a ay tay nun-appit
hi agwan u,
Ingkhana hi pangapfaka' an
amin hana pfuhur mu ta
he-ay tangachon cha.” ’[m]
45 Inalin Ari David ay tay
Hennag Apo Jos an Mamahhod
hi, ‘Apo’ ti napfagpfagto mu
hija. Nu amat heto chi allon Ari
David hotti hini hahadchon ju ja
pfu-un la-eng holag David ja
angkhay.”
46 Ma-id oh-ohhah pampfar
cha ja tabpfi na ay chuy ja
mun-okhon cha an i mangpfokha
hi uchumna.

Chin namahigwan Hesus hachi Farisee ja memehtolon chi urchin Moses

23 1 Inalin khu Hesus hachi
nakhagong an tatakhu ja
hachi disipolo na hi, 2 “Hay
hachi memehtolon chi urchin
Moses ja hachi Farisee, ja nehaad
cha an muntudtuchu ay nuy
urchin Moses, 3 hotti mahapor an
unuchon ju an amin hana ituchu
cha. Muti achi ju pe'-at hana
khun cha aton. Ti achi cha khun
unuchon hana khun cha
itudtuchu. 4 Cho-or hana
nalikhat an allon hachi Farisee hi
aton hachi tatakhu an achi cha
pa'-at, ja ma-id oh-ohha hi
itolong cha. 5 Ipatpatikhaw cha
hana khun cha aton ta gway aton
kan kaykhu chi tatakhu an
mangdayaw ay chicha.
Epa-otong cha hana
pangittugwan hi texto an
ingkha-ut cha ay ni ulu cha ja ay
ni ta'lay cha, ja nun-ipa-anchu-oy
cha hana khalampfay chi lopfong
cha. 6 Ja am-amja-on cha khu an

[k] **22:37** Deuteronomy 6:5 [l] **22:39** Leviticus 19:18 [m] **22:44** Psalms 110:1

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

i umpfun hana umpfunan chi
a-ap-apo hichi sinagoga ja nun
gwachaan chi pfehta. 7 Ja
penhod cha khu an gway khun
mangpa'pa-innila ay chicha hi
acho'lan chi tatakhu, ja mahapor
an allon hi ‘Rabbi’ ay chicha.
8 Muti ay cha'ju ayya ja achi
khahin un cha allon hi, ‘Rabbi’
ay cha'ju, ti hin-a-agkhi aju ja un
oh-ohha hini mehtolo ju. 9 Ja
ma-id chi oha hi takhu hi i ju
dayawon an allon hi, ‘Ama’ ay
hija, ti un oh-ohha hini dayawon
ju an Ama ju an gwa ad langit.
10 Ja achi khahin un allon hana
i-ibpfa ju hi ‘Apo’ ay cha'ju ti
ha-in an hi Kristo hini oh-ohha
an Apo ju. 11 Hini
napfagpfagtuwan ay cha'ju ja
hija hinuy khun tomolong hana
i-ibpfa na an takhu. 12 Hini
mangpapfagto ay ni achor na ja
ma-ibaba. Ja ma-ipapfagto hana
mumpakumbaba.

13 Ka-ahi aju, cha'ju an
memehtolon chi urchin Moses ja

Epa-otong cha hana pangittugwan hi texto an ingkha-ut cha ay ni ulu cha ... 23:5

cha'ju an Farisee, ti mumpfuhuur
aju! Henalegwa ju hana tatakhu
an midchum ay ni
Pun-ap-apugwan Apo Jos. Achi
aju midchum ja enchagkha ju
khu an nangpagwa hana
mamhod an midchum. 14 Ka-ahi
aju an khun munlahlah! Ti
pomloh aju hi khina-un chi pfalo,
ja khurkhulaton ju an
manganchu-oy an mungkalalag
ta allon kan kaykhu hana
tatakhu hi nasantuwan aju. Hotti
munnaud chi i ju adusaan khapo
hay hato khun ju aton! 15 Ka-ahi
aju mangkay an memehtolon chi
urchin Moses ja cha'ju an Farisee
ti un aju mumpfuhuur! Ti
pfad-angon ju hana baybay ja
umuy aju hana ni-achawwi an
pfuglay ta i aju mannig hi
midchum ay cha'ju, anong un
hay oh-ohha. Ja nu gway
midchum, hot pfumi-ah an
mangat ay ni napukhit an khun
ju aton. Madusa aju ad impferno
hi ma-id pogpogna ja e-ar-alla na
pay hinuy dusan nuy oha an
nidchum ay cha'ju.

16 Ka-ahi aju, ti un aju
napfupfulaw ja khun aju agkhu
muntuchu hi agwun. Nu khulat
ta gway munhapata ja hinuy
Templo chi ehapata na, ja allon
ju hi pfu-un pfahor hini achi na
pangatan ay nuy enhapata na.
Muti nu khulat ta hini pfalitu'
hichi Templo chi enhapata na ja
allon ju hi pfahor nu achi na
aton hinuy enhapata na.
17 Naherngan tugwali hinuy
nomnom ju! Un ju chah agkhuy
anila an napfagpfagto hini

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Templo mu hini pfalitu'? Hini
pfalitu' ja napfalor ay Apo Jos
khapo ta gawwacha ay ni
Templo. 18 Ja amat hina khu nu
gway munhapata ja hini altar chi
ehapata na, ja allon ju hi pfu-un
pfahor hini achi na pangatan ay
ni enhapata na. Muti nu khulat
ta hini indatona an negwallang
ay nuy altar chi enhapata na ja
pfahor nu achi na aton hini
enhapata na. 19 Naherngan hini
nomnom ju! Un ju chah agkhuy
anila an napfagpfagto hini altar
mu hini negwallang an nidaton
ay Apo Jos? Hinuy nidaton ja
napfalor ay Apo Jos khapo ta
gawwacha ay ni altar. 20 Hini
munhapata an hini altar chi
enhapata na, ja midchum an
amin hana gwa ay ni altar an
pe'hapata na. 21 Ja amat hina
khu, hini munhapata an hini
Templo chi ehapata na ja
midchum an amin hana gwa ay
ni Templo an pe'hapata na, ja hi
khu Apo Jos an nunheto. 22 Ja
hini munhapata an hichi ad
langit chi ehapata na ja nidchum
hichuy tronon Apo Jos ja hi Apo
Jos an inu-umpfun ay nuy trono
an pe'hapata na.

23 Ka-ahi aju mangkay, cha'ju
an memehtolon chi urchin Moses
ja cha'ju an Farisee ti un aju
mumpfuhuur! Manu ti anong un
hana munnaud an i'-i'-itang an
i'nut ju, ja khun ju ichat hini
khaggwan Apo Jos. Muti tayya
an achi ju nomnomon hana
napfarpfalor an urchin, an amat
ay ni allon Apo Jos hi
mungkhochong koma hini aton
ju an munhugwi, ja chin khu
inali na hi nignikhaon ju hana
ka-ahi, ja chin inali na hi achi
aju munlahlah. Hay aton ju
koma ja khun ju ichat hini
khaggwan Apo Jos muti achi ju
alichuwan an mangunud hay
hato napfarpfalor an urchin.
24 Un aju napfupfulaw an
memehtolo! Ti pa-ennongan ju
an ánun hinuy it-ittang an imo'
ay ni inumon ju ja agkhuy ju
gwot anila an ni'-u'mun ju hini
otong an kemer.

25 Ka-ahi aju, cha'ju an
memehtolon chi urchin Moses ja
cha'ju an Farisee, ti mumpfuhuur
aju! Ti ipatpatikhaw ju an
mangat hi maphod muti hini
pi'takhuwan ju ja na-ikot ja
mangakaw. Amat aju ay ni takhu
an ep-ephod na an ulahan hini
nangimpfuttay ni pfahu ja chuju,
muti achi na ulahan hichi chohar
na. 26 Naherngan hinuy nomnom
ju an Farisee! Ulahan ju pay
hinuy unig ni pfahu ja chuju, hot
maleneh khu hini
nangimpfuttay.

27 Ka-ahi aju, cha'ju an
memehtolon chi urchin Moses ja
cha'ju an Farisee, ti mumpfuhuur
aju! Oma'-at aju hi lupfu', ti hini
nangimpfuttay ja napintulan hi
mapuchaw ja maphod hini
tikhaw na, muti hichi unig ja
nittugwan hi paang ja napfulu'
an achor chi natoy. 28 Amat hina
khu ay cha'ju, an maphod hi
pannig chi tatakhu hana
ipatpatikhaw ju an ugali ju, muti
napnu aju hi lahlah ja napukhit
hini nomnom ju.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

29 Ka-ahi aju, cha'ju an
memehtolon chi urchin Moses ja
Farisee, ti mumpfuhuur aju! Un
ju agkhu khun ep-e-ep-ephod
hana lupfu' chin profetan Apo
Jos, ja ar-arkuhan ju hana lupfu'
hana magpong an takhu. 30 Allon
ju hi, ‘Nu cha'mi koma chi
gawwacha chin timpon chin
a-ammod mi, hot agkhuy ami
ne'-op ay chuy namatajan cha
hachi profetan Apo Jos.’ 31 Hotti
tayya an cha'ju hitay
mangpa-innila an holag cha'ju
hay hachi namatoy hachi
profeta. 32 Hot takha, ikhibpfoh
ju an aton hato napupukhit an
ena-enat chin a-apo ju.
33 Haw cha'ju pay an
lomahlalahlah an khun
umallilaw hi tatakhu, ngay nin
aton ju ta achi aju umuy ad
impferno? 34 Hijaot agkhu un u
honakhon hay hana profeta ja
mun-anomnom an tatakhu ja
hana muntudtuchu ay ni Hapit
Apo Jos. Muti anila' an patajon
ju hana uchumna, ja epepfakhat
ju hana uchumna hi kros. Ja
pumpakhuh ju hana uchumna
hina sinagoga ju ja lomajaw cha
ayya, hon inunud ju nu ngay
omajan cha ta palikhaton ju
chicha. 35 Cha'ju chi manchor hi
dusan nuy nun-a-atajan an amin
chin magpong an tatakhu an
penatopatoy cha. Nahhun hi
Abel an penatoy cha ja hachi
uchumna ingkhanah chin
namatajan cha ay Zekariah an
empfalay Barakiah an inah-upan
cha ay ni numpfattanan ni altar
ja hini Templo. 36 Umannung
hitay allo' ay cha'ju, an cha'ju an
tatakhu ad ugwani chi manchor
an amin hi dusa khapo hi
nun-a-atajan hato tatakhun Apo
Jos.
37 Haw inay atag kaykhu
cha'ju an tatakhu ad Jerusalem,
an un la-ahna ja un ju patajon
hana profeta ja nungkhajang ju
an amin hana honakhon Apo Jos
ay cha'ju! Khun u
nomnonomnomon an
manga-allungan ay cha'ju an
amat hi upfuwan an elo'-ob na
hana empah na, muti achi ju
podhon! 38 Hotti tayya an te-a-an
cha'ju ay Apo Jos ja ipulang na
hitay pfuglay ay cha'ju ta un aju
ikhad. 39 Allo' ay cha'ju hi
achiya' mahpay matigtikhaw ay
cha'ju ingkhanah chin arkhaw an
pangallan ju hi, ‘Mabindisyonan
hini Hennag Apo Jos an immali
an mun-ap-apo ay chita-o.’ ”[n]

Impa-innilan Hesus hini apa'-iyan ni Templo

24 1 Unagkhu gwa an
makak hi Hesus hichi
Templo ja gwacha gwot hachi
disipolo na. Ja podhon cha an
ipatikhaw ay Hesus hichuy Templo
an napfarpfalongabpfingan. 2 Ja
inalin Hesus hi, “Tayya an
matikhaw ju hitay aphod tay
Templo, muti umannung hitay
allo' ay cha'ju, an umali han

[n] **23:39** Psalms 118:26

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

arkhaw hot mun-ahagwer ja
mun-egwa-at cha hay hato pfato
an apja na.”

Hana likhat an umali chin ang-angonoh chi ar-arkhaw

3 Nunti-id cha Hesus ay chuy
pfulludna an ad Olibo ja
inumpfun. Immi-igway hachi
disipolo na an i ni'hapit ay hija ja
inali cha hi, “Apo, a'-anunay
pa-atan hay hato inalim?
Ipa-innilam adchiya hay
pangmatunan ay ni
pumpfangngacham an
apogpokhan tay lota.” 4 Tempfar
Hesus ja inali na hi, “Tikhagwun
ju gwot ni' ta achi aju
ma-allilaw. 5 Ti cho-or chi umali
an mangali hi, ‘Ha-in hini
Hennag Apo Jos an Mamahhod,’
ja cho-or chay mamati muti un
cha napfarpfalijan. 6 Ja chonglon
ju an gway mungkhukhupfat
hana nehegkhon an pfuglay ja
ipa-innila cha khu an gway
mungkhukhupfat hana
nun-i-achawwi an pfuglay, muti
achi aju tomakhaw. Ti mahapor
an ma-at hay hato muti pfu-un
pay hitay chi pogpogna. 7 Hay
ma-at ja mungkhukhupfat chi
apfuglapfuglay ja anong un hay
hana nasyon. Ja gwachay khihu
ja umali chi ulat ton
numpfino-ob-on an pfuglay.
8 Muti hay hato ja un pay te'te-an
hana umali an punlikhatan heto
lota.

9 Ijuy cha'ju hana hugi ta
palikhaton cha'ju, ja patajon
chay uchumna. Ja pfuhulon
cha'ju an amin hi tatakhu khapo
hi nangunuchan ju ay ha-in.
10 Ay nuy an timpo ja cho-or
hana man-ug ay ni pammati cha
ay ha-in. Ja hana tatakhu ja
itannong cha hon inliput cha
hana ibpfa cha hay hana ap-apo
ta patajon cha. Hot
mumpfipfinnuhur cha. 11 Ja
cho-or hana umali an munlahlah
an profeta, ja cho-or hana
allilagwon cha. 12 Khapo hi
chom-olan hato napukhit an
khun aton chi tatakhu ja
ma-apfak hini
pumpepennohhochan cha.
13 Muti hana mangedpor hay
hato ingkhanah atajan cha an
achi cha epfot hini pammati cha,
ja mi'takhu cha. 14 Ja mekasaba
hitay Ebanghelyo ta mipa-innila
hini Pun-ap-apugwan Apo Jos an
amin hi apfuglapfuglay ta
chonglon chi atakhutakhu. Na-at
ayya hitay hot mapogpog hitay
lota.”

Chin apa'-iyan ni pfuglay ad Jerusalem

15 Entoloy Hesus an nangali
hi, “Unchani hot tikhan ju hini
na-ali-ali an ‘Pumapa'-i an
Apfopfohor hi Pannikhan Apo
Jos’ an hija chin hinapit chin
profetan Apo Jos an hi Daniel. Ti
tikhan ju an i tuma'chug hichi
Templo an nasantuwan. Cha'ju
an khun mumpfaha, mahapor an
ma-awatan ju. 16 Nu pfumutay
hitay na-ali an Pumapa'-i hot
lomajaw hana gwa ad Judea ta
umuy cha hichi pfuludna. 17 Hini
takhu an gwa hi partug ni pfalay
na ja achi agkhu i humikhop ta

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

alaonay khina-u na, ta un
ato'togna ja empacheh na an
lomajaw. 18 Ja hini takhu an
gawwa hichi pajaw ja achi na
ihi-ar an umanamut an i mangala
hi uchumnah lopfong na ta un
ato'togna ja lemmajaw.
19 Munnaud aju an malikhatan
ay nuy an timpo, om-omod hay
hana numpunhapfin ja hana
khun mumpahuhu!
20 Mungkalalag aju ta ma-at ayya
hay hato ja achi metongor hi
ahitungnin wenno hay Hapfachu
an arkhaw chi ngilin. 21 Ti nete-a
chin na-apjaan tay lota ja
ingkhana ad ugwani ja ma-id chi
hay immali hi likhat hi
mi'padchung ay tay umali an
munlinapoh an likhat. Ja anong
un hi uchum chi arkhaw ja ma-id
ma-at hi likhat an amat heto.
22 Ma-umah an amin chi tatakhu
nu agkhuy koma inhumang Apo
Jos an mangpaho'ho'chod ay nuy
timpo an punlikhatan cha.
Ho'ho'chochona khapo hi
khohkhoh na hay hana tatakhu
an pinili na.

23 Nu khulat ta gway mangali
hi, ‘Tayya hini Hennag Apo Jos
an Mamahhod!’ wenno ‘Chuyya
hija!’ ja achi ju pattiyon. 24 Ti
gwacha hana pfumarpfali an
mangali hi un chicha anu hini
Hennag Apo Jos an Mamahhod,
ja uchumna ja allon cha hi
chicha anu chi profetan Apo Jos.
Gway apfalinan cha an mangat
hi numpfino-ob-on an milagro ta
mapfalijan chi tatakhu, anong un
hana tatakhu an pinilin Apo Jos
nu apfalinan cha an aton.
25 Hotti pa-ennongan ju, ti tayya
an impa-innila' an amin hay hato
ja un cha ma-at.

26 Nu khulat ta gway mangali
hi, ‘Numpfangngad hi Kristo ja
gawwa hichi let-ang’ ja achi aju
umuy an i mannig. Ja nu khulat
ta allon cha khu hi, ‘Gwah to
unig’ ja achi ju pattiyon. 27 Ti
ha-in an Na-ilangitan an Takhu
ja mumpfangngacha' an amat hi
ilat an mepfachong ad uchu ja
tikhan an amin chi tatakhu.
28 Anila ju an ay ni achaan chi
natoy ja ma-amung hana hagwiti
an i omman ay ni achor na.”[o]

Chin pumpfangngachan Hesus an marpu ad langit

29 Entoloy Hesus an nangali
hi, “Mahi'nut an ma-at hay hato
an likhat an inali' hot homelong
hichuy hukhit ja achi khu
humilaw hichuy pfulan.
Makiharpfu ad uchu hot
mun-a-akhah hachi pfittuwan.
30 Ja gwa han matikhaw ad uchu
an panginnilaan ay ni khumaju
an umaliya' an Na-ilangitan an
Takhu. Kumila hana atakhutakhu
heto lota ti nehnot hini ahugijan
cha. Ja una' gwot tikhan ay
chicha an Na-ilangitan an Takhu,

[o] **24:28** Hini allon chi uchumna an nun-achar ay tay Biblia ja hini penhod tay an hapiton ja mumpfangngad ayya hi Hesu Kristo ja gwacha hana matikhaw an panginnilaan.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

an marpuwa' ad langit an
midchum hi pfonot. Munnaud
chi pfinang u ja magwachaana'
hi apfalinan. 31 Khumangoh hay
abpfuu ja honakho' hana angher
u an umuy ay tay nunlene'gwoh
tay lota ta amungon cha hana
tatakhu an pinili' an amin hi
apfuglapfuglay."

Hay epa-achar ni ajiw an higos

32 Inalin khu Hesus hi,
"Nomnomon ju hini ajiw an
higos ti gwa han epa-achar na. Ti
hini ayya higos, nu tikhan ju an
umugho' ja tumupfu hot
ma-annila an nehnot hini
tijarkhaw. 33 Amat hina khu, nu
tikhan ju an khun ma-at hay hato
inali', hot ma-annila ju an
nenehnot hini pumpfangngacha'.
34 Umannung hitay allo' an achi
pay matoy an amin chi tatakhu
ay tay an himpangapo hot ma-at
an amin hay hato inali'. 35 Hitay
lota ja ad uchu ja ma-upfah cha,
muti achi ma-ub-upfah hitay
hapit u."

Ma-id nanginnila hi pumpfangngachan Hesu Kristo

36 Entoloy Hesus an nangali
hi, "Ma-id oh-ohhah nanginnila
ay nuy arkhaw wenno oras an
pumpfangngacha', anong un
hana angher Apo Jos ja ha-in an
Empfalay na. Angkhay hi Jos
Ama chi nanginnila. 37 Hay
oma'-atan ni pumpfangngacha'
an Na-ilangitan an Takhu ja amat
chin na-at chin timpon Noah,
38 an chin agkhuy pay nartotan
tay lota ja khun mangmangan
hachi tatakhu, ja khun cha
mangin-inum, ja khun cha
mumpun-ah-ahagwa ingkhanah
chin arkhaw an himmikhupan
cha Noah chin papor.
39 Khe'-emhon cha ja immali
chin lotot ja ni-anud cha an amin
hot nun-a-atoy cha. Amat hina
ay ni pumpfangngacha' an
Na-ilangitan an Takhu.
40 Ay nuy pumpfangngacha' ja
nu gway chugwa hi takhu an
khun muntamu hichi pajaw,
ma-ala hini oha ja mataynan hini
oha. 41 Ja khulat na ta gwacha
hay chugwa hi pfupfai an khun
mungkheleng, ma-ala hini oha ja
mataynan hini oha. 42 Hotti
pe'hehemad ju, ti agkhuy ju anila
hini timpo an pumpfangngacha'
an Apo ju. 43 Anila ju an nu
khulat ta hini ammod ay ni oha
an pfalay ja anila na hini timpo
an umaliyan ni mangakaw, hot
tumu-ar ta mumpfantay ta
epagwa na hi humigpana ay ni
pfalay na. 44 Hotti
munhahagkhana aju, ti
mumpfangngacha' an
Na-ilangitan an Takhu ay ni
timpo an agkhuy ju anila."

Hay oma'-atan hana na'na-unnud an takhala ja hana ngumangannu

45 "Allo' ay cha'ju hay amatan
chi takhala an manomnom ja
mapagtarkan. Hijay potpot-on ni
apo na an mangpagpong ay ni
pfalay na, ja managwit ay ni
enarkhaw an pe'-an hana
papadchung na an takhala ay ni
timpon chi punhapulan cha.
46 Mun-an-anla hini takhala an

chakngan ni apo na an khun
mangat ay ni impatamu na.
47 Allo' ay cha'ju hi ehaad tay
apo na hitay an takhala ta hijay
mumpfantay an amin ay ni
enachangjana. 48 Muti khulat ta
napukhit hini nomnom tay an
takhala ja allona hi, ‘Aa, tayya
an mapfajag ja un umanamut
hini apo',’ 49 ja ente-a na an
mumpanuplit hana padchung na
an takhala, ja khun mangmangan
ja khun mi'-in-inum hana khun
mapfutong. 50 Umali han timpo
an agkhuy inannilan tay takhala
ja umanamut hinuy apo na hot
ah-upana hato an khuna aton.
51 Hot punnauchon nuy apo na
an palikhaton hija ja etapar na
ad impferno ta midchum hay
hana tatakhu an mumpfuhuur ta
maparpalikhat. Ja mun-okhab
cha ja mungngelot chi pfapfa
cha.”

Chin pangngarig han himpolo an pfabpfalahang

25 1 Inalin Hesus hi, “Amat
heto chi pipadchungan
tay Pun-ap-apugwan Apo Jos.
Mipadchung han himpolo an
pfabpfalahang an nahnag an i
manittum ay ni lala-e an marhin.
Enala cha chin panor cha ja
empacheh cha. 2 Natottot chin
lema ay chicha ja manomnom
khu chin lema. 3 Ti hachi lema
an natottot ja inugnan cha chin
panor cha muti ma-id uchumna
hi inugnan cha hi lana[p] hi itto
cha chin panor cha hi un mapoh
hini nitto. 4 Hachi lema ja
manomnom, ti nenomnom cha
an mangala pay hi pfoterja an
nittugwan hi lana ta gway
usaron cha hi un machop chin
chilag cha. 5 Nataktak chin lala-e
an i cha chittumon hotti
immijahop cha ja nalo' cha hi
papannochan cha ay hija.
6 Unagkhu temmonga ja gwa
han mun-ugwap an allona hi,
‘Chan umali hini lala-e an
marhin! Umali aju ta i ta-o
chittumon.’ 7 Napfalle'gwachang
hachi himpolo an
pfabpfalahang ja enhakhana
cha chin panor cha. 8 Ja inalin
hachi lema an natottot hay
hachi lema an manomnom hi,
‘Achi aju amat hina ta ichatan
cha'mi ay nuy lana ju, ti tan
mamadchop hay hato panor
mi.’ 9 Ja inalin hachi lema an
manomnom hi, ‘Achi mapfalin
ti un akkay ad-adchi hi usaron
ta-o an amin. Umuy aju gwot
ta un aju i ngumina.’
10 Immuy cha an i ngumina ja
unchaagkhu nakak ja emmatam
hichin lala-e. Nitnud hachi
lema an nunhahagkhana an
immuy ay chuy pfalay an
pungkasalana. Himmikhop cha
ja nipfukhot ja nicha-ig chin
pantaw.
11 Ma-id umijahop ja tuwoy
chin lema an natottot an

[p] **25:3** Hini khun usaron hana Hudju ta gway itto cha hi panor ja hini lana an pohog chi lencheh cha an olibo.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

pfabpfalahang ja khun cha
mun-ugwap hichi pfutayna an
allon cha hi, ‘Apo! Ipfughor
mu ta mi'hikhop ami!’ 12 Ja
tempfar chin lala-e ja inali na
hi, ‘Achi mapfalin, ti
umannung an ma-id anila' ay
cha'ju.’ ”
13 Ja en-ang-angonoh Hesus
an nangali hi, “Hotti pe'hehemad
ju, ti agkhuy ju anila hini arkhaw
ja oras an pumpfangngacha'.”

Chin pangngarig han tolo an takhala an nichatan hi pihu

14 Inalin khu Hesus hi, “Amat
heto khu chi pipadchungan ni
Pun-ap-apugwan Apo Jos.
Mipadchung ay ni takhu an
munhakhana an i mumpfaat.
Empapfokha na hana takhala na
ta ipulang na ay chicha hinuy
enachangjana ta ikumerchu cha.
15 Hotti inchat na ay chicha hini
me-okor ay ni la-eng cha an
mungkumerchu. Inchatana chin
oha hi lemay lipfu, ja inchatana
khu chin oha hi chugway lipfu,
ja inchatana khu chin oha hi
ohay lipfu, ja unaot epacheh an
umuy.
16 Chin ayya oha an takhala
an nichatan hi lemay lipfu ja
ingkumerchu na gwot ja lemah
lipfu chin intu-u na. 17 Hichuy
khu oha an nichatan hi chugwah
lipfu ja ingkumerchu na ja
chugwah lipfu khu chin intu-u
na. 18 Ja na-ala agkhu hitay oha
an nichatan hi ohay lipfu ja
unaagkhu kaykhu ay in-ukah ta
eha'pfa na chin pela' chuy apo
na.
19 Nalahin chi at hichi hi
arkhaw ja numpfangngad chin
apon hachi takhala, ja
empapfokha na chicha ta
annilaona nu atanay intu-un ni
pihu na. 20 Immuy chin oha an
inchatana hi lemah lipfu ja
inugnana chin himpoloh lipfu, ja
inali na hi, ‘Apo, lemay lipfu
chin impulang mu ay ha-in ja
ingkumerchu' ja tayya han lemay
lipfu khu an intu-u na.’ 21 Inalin
chin apo na hi, ‘Maphod a an
takhala ja mapagtarkan.
Empa-ennongam an nangpapto'
ay nuy it-ittang an impulang u ay
he-a, hotti ehaad u he-a an
mangpapto' hi cho'cho'-or. Hot
me'-an-anla a ay ha-in.’ 22 Ja
immuy khu chin oha an
inchatana hi chugway lipfu ja
inali na hi, ‘Apo, chugway lipfu
chin impulang mu ay ha-in ja
ingkumerchu' ja tayya han
chugway lipfu khu an intu-u na.’
23 Ja inalin chin apo na hi,
‘Maphod a an takhala ja
mapagtarkan. Empa-ennongam
an nangpapto' ay nuy it-ittang an
impulang u ay he-a, hotti ehaad
u he-a an mangpapto' hi
cho'cho'-or. Hot me'-an-anla a ay
ha-in.’ 24 Ja immuy khu chin oha
an inchatana hi ohay lipfu ja
inali na hi, ‘Apo, anila' an
mapfungot a an takhu, ja khun
cha'mi alan ta
pungkumerchuwon cha'mi ta
gway atom an omachangjan.
25 Hotti temma-ota' atag ja ija'
in-ukah hitay pela' mu ta
meha'pfa. Tayya an
nunchochodcha hotti alaom.’

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

26 Ja inalin chin apo na hi,
‘Napukhit a an takhala ti
nahachot a! Nu anilam koma an
khun u pungkumerchuwon cha'ju
ta gway ato' an omachangjan,
27 ja anagkha ta agkhuy mu mah
ni' i imbangko hinuy pela' u ta
gway ma-ala' hi intu-u na ad
ugwani an numpfangngacha'?’
28 Ja inalin chin apo na hachi
uchumna an takhala na hi,
‘Alaon ju hichuy pela' an gwa ay
hija ta ichat ju ay chuy takhala
an himpoloy lipfu chi pihu na.
29 Ti hini mangpa-ennongan ay
ni nichat ay hija ja ma-ug-ugman
ta cho'cho'-or. Muti hini ayya
achi mangpa-ennongan ay ni
nichat ay hija hot anong un hay
it-ittang hi gwa ay hija ja
pfangngachon Apo Jos. 30 Ja
hitay ayya ma-id herpfi na an
takhala, etapar ju hichi
gwachaan chi munhehellong ta
midchum hana khun mun-okhab
an mungngelot chi pfapfa na.’ ”

Chin ahumarjaan chi tatakhu

31 Inalin khu Hesus hi,
“Mumpfangngacha' an
Na-ilangitan an Takhu an
magwachaan hi pfinang ja
apfalinan. Mitnud hana
a-anghe-angher ja umpfuna' ay ni
trono' an mun-ap-apo. 32 An
amin hana tatakhu ja ma-amung
cha an humango ay ha-in. Ja
khaggwo' chicha an amat hi
mumpahtor an annikhona hana
karnero ja inannig na khu hana
khancheng. 33 Hana magpong an
tatakhu an ipadchung u hi
karnero, ja ipi-uy u ay tay
nun-appit hi agwan u. Ja hana
ipadchung u hi khancheng,
ipi-uy u ay tay nun-appit hi ikhid
u.

34 Ja ha-in an Ari, allo' hay
hana tatakhu an gwa ay tay
nun-appit hi agwan u hi,
‘Binindisyonan cha'ju ay Jos Ama
hotti umali aju an midchum ay
ni Pun-ap-apugwan Apo Jos an
enchachaag na hichin
narmugwan tay lota hi pfanoh
ju. 35 Ti hemmenaanga' ja
penangana' ay cha'ju, na-ugaga'
ja inchat juy ininum u. Ma-id
anila' hi uja' punnangngan hon
minangiliya' ay cha'ju. 36 Ma-id
pohodna hi pe'lopfong u ja
linupfungana' ay cha'ju.
Nunchokhoha' ja enggwangala'
ay cha'ju, ja nipfalucha' ja
immali aju an nannig ay ha-in.’

37 Hot allon cha tay an
magpong an tatakhu hi, ‘Apo,
a'-anunay nannikhan mi ay he-a
an hemmenaang ja penangan mi
he-a, wenno na-ugaw ja inchat
mi hay ininum mu? 38 A'-anunay
immaliyam ja minangili mi he-a,
wenno ma-id pohodna hi
pe'lopfong mu ja linupfungan mi
he-a? 39 Ja ngay nunchogham
wenno nipfalucham ja immali
ami an nannig ay he-a?’ 40 Ja
ha-in an Ari, ja allo' ay chicha hi,
‘Umannung hitay allo' an hay
hato an enat ju an temmolong
hay hana tatakhu', anong un
hana ma-id pfirpfilang na an
takhu, ja hihiya an ha-in chi
nangatan ju.’

41 Ja allo' khu hana tatakhu
an gwa ay tay nun-appit hi ikhid

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

u hi, ‘Makak aju, cha'ju an
nahumarja ta madusa aju. Umuy
aju ad impferno an gwachaan chi
apoy an achi madmachop an
nechachaag hi pituuchan Satanas
ja hana i-ibpfa na an nun-apukhit
an angher. 42 Ti hemmenaanga'
ja agkhuja' penangan ay cha'ju.
Na-ugaga' ja ma-id inchat ju hi
ininum u. 43 Ma-id anila' hi uja'
punnangngan ja agkhuja'
minangili ay cha'ju. Ma-id
pohodna hi pe'lopfong u ja
agkhuja' linupfungan ay cha'ju.
Nunchokhoha' ja nipfalucha' ja
ma-id immali ay cha'ju an
nanggwangar ay ha-in.’ 44 Hot
allon cha hi, ‘Apo, a'-anunay
nannikhan mi ay he-a an
hemmenaang, ja na-ugaw, ja
ma-id im punnangngan, ja ma-id
pohodna hi pe'lopfong mu, ja
nunchokhoh a, ja nipfalud a, ja
agkhuy chi-a hinalimunan?’ 45 Ja
allo' ay chicha hi, ‘Umannung
hitay allo' ay cha'ju, an hini enat
ju an agkhuy nanulungan hay
hana nababa an tatakhu', ja
hihiya an ha-in chi nangatan ju.’
46 Hotti hay hato ja umuy cha
ad impferno ta madusa cha hi
ma-id pogpogna. Ja hana
magpong an tatakhu, ja mi'takhu
cha ay Apo Jos hi ma-id
pogpogna.”

Chin nunhahappitanan cha hi aton cha an mamatoy ay Hesus

26 1 Napfalin an intuchun
Hesus hay hato ja inali
na hachi disipolo na hi, 2 “Anila
ju an malahin chi chugwah
arkhaw hot machakngan chin
Pfehta an Pangnomnoman cha
chin Nalohan chin Angher Apo
Jos chin A-apo cha ad Egypt, ja
ha-in an Na-ilangitan an Takhu,
me-agwata' hana pfuhur u ta
epfakhata' han kros.”
3 Netongor ja na-amung hachi
a-ap-apon chi papachi ja hana
uchumna an a-ap-apon chi Hudju
hichi pfalay nuy Natakhay an
Pachi, an hi Kayfas.
4 Nunhahappitanan cha hay aton
cha an maniliw ay Hesus ta
ma-id oh-ohhah manginnila ta
epapatoy cha. 5 Ja inali cha hi,
“Achi ta-o koma etongor ay tay
umali an pfehta an acho'lan chi
tatakhu, ti unchani ja chumalat
ja gway pumpapattajan chi
tatakhu.”

Chin nanghiitan han pfupfai hi lanob chin ulun Hesus

6 Hichin agawwachaan cha
Hesus ad Betani hi pfalay cha
Simon an oha an na-unit an
enakhahan Hesus 7 ja khun cha
mangan hi himmigpan han
pfupfai. Inu-ugnana han
alabastro an pfoterja an
nittugwan hi na'-angngina an
lanob. Nehnot chin pfupfai ay
Hesus ja inhiit na chin lanob
chin ulu na. 8 Unot tinnig hachi
disipolo na ja lemmallata' cha ja
khun cha allon hi, “Ay-ayyu a
mah hichuy an lanob an una
am-amhan. 9 Uchu'chuna agkhu
ni' una ingngina ta ichat na hini
pfajad na hay hana napubli.”
10 Muti anilan Hesus hini khun
cha allon ja inali na hi, “Achi ju
amujuwan hija! Pfuher hitay

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

enat na ay ha-in. 11 Hana ayya
publi ja gawwacha cha ay cha'ju
hi a-arkha-arkhaw, muti ha-in ja
nehnot chin arkhaw an panayna'
ay cha'ju. 12 Hitay an pfupfai ja
inhiit na hitay lanob ay tay achor
u ta mehahagkhana ay nuy umali
an pilub-a'. 13 Umannung hitay
allo'. An amin chi omajan hana
mangkaskasaba ay ni Ebanghelyo
ay tay nunlene'gwoh tay lota, ja
pigpiggwon cha hitay enat tay
pfupfai ta achi malidlichuwan."

Ni'-apfulut hi Judas hi pamatajan cha ay Hesus

14 Amat hichi ja immuy hi
Judas Iskariot, an oha ay cha
chuy himpolo ta chugwa an
adalan Hesus, ta i ni'hapit hachi
a-ap-apon chi papachi. 15 Inali
na ay chicha hi, "Atanay lagpfu'
nu e-agwat u hi Hesus ay
cha'ju?" Ja inchatan cha hija hi
tolompolo hi pela'. [q] 16 Hotti
nete-a ay chuy ja henehemmon
Judas hay atona an mangtuchu
ay Hesus ta tiligwon cha.

Chin ni'-orpfungan Hesus hachi adalana chin Pfehta

17 Nachakngan chin penghan
chi arkhaw chi Pfehta an
Panganan cha hi Tenapay an
Ma-id Pfino'pfo' na.[r] Immuy
hachi adalan ay Hesus ja inali
cha hi, "Ngay podhom hi i mi
punhakhanaan ay ni anganan
ta-o ay tay Pfehta?" 18 Ja inalin
Hesus hi, "Umuy aju ad
Jerusalem hichi pfalay nuy lala-e
an anila ta-o, ja allon ju ay hija
hi, 'Empaad nuy Apo ta-o an
allon mi hi gwa an machakngan
hini timpo an pa-atan chin
ene'chan Apo Jos an ma-at ay
ha-in. Hotti umaliya' an
midchum hana adalan u ta heto
pfalay ju chi anganan mi ay tay
an Pfehta.' " 19 Hotti inunud
hachi adalan chin inali na ja
immuy cha ta i cha nunhakhana
ay ni anun cha ay chuy an pfehta
an i cha Pangnomnoman chin
Nalohan chin Angher Apo Jos.
20 Unagkhu nadhom ja
ne'-orpfong hi Hesus hachi
himpolo ta chugwa an adalan
ay chuy an pfalay. 21 Khun cha
mangan ja inalin Hesus hi,
"Umannung hitay allo' ay
cha'ju, an gwa han oha ay
cha'ju an i mangpfaag ay ha-in
hana pfuhur u." 22 Magkhoh hi
punle'naan hachi adalan ay
chuy inalin Hesus ja un
gwahchinonon hon at hi
mangpfokha hi, "Apo, un chah
ha-in hini allom an mangat?"
23 Tempfar Hesus ja inali na
hi, "Hini mangngina ay ha-in
ja oha an khun me'hawhaw ay

---

[q] **26:15** Hini ohan pihun chi Hudju ja pfalor na hini pfino'lan chi ohan takhu hi apat hi arkhaw.

[r] **26:17** Hinuy an penghan chi arkhaw nuy Pfehta chi khun cha pamartiyan hana pfo'tot an karnero an ihcha cha, ta Pangnomnoman cha Chin Nalohan Chin Angher Apo Jos chin A-apo cha ad Egypt.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ha-in hi tenapay ay tay chuju.
24 Ti ha-in an Na-ilangitan an
Takhu ja matoja' an matoy ta
mipa-annung chin impatula'
Apo Jos hachi profeta chin
hopapna. Muti ka-ahi hini
mangngina ay ha-in! To'-onot
un agkhuy neto'khong hija!"
25 Ja himmapit hi Judas an
hija hinuy mangngina ay Hesus
ja inali na hi, "Apo, un chah
ha-in hini mangat?" Ja inalin
Hesus hi, "Aa, he-a."

Chin angonoh chi pi'-orpfungan Hesus hachi adalan

26 Gwa an khun cha mangan
ja unot alan Hesus han tenapay
ja nunyaman ay Apo Jos ja
initta-ittang na. Ja enggwanah
na chin adalan ja inali na hi,
"Tayya, alaon ju hitay tenapay ja
inan ju, ti hitay hini achor u."
27 Ja enala na khu chin pfahu an
nittugwan hi chanum chi ubas.
Nunyaman ay Apo Jos ja inchat
na ay chicha ja inali na hi,
"Hini'-itangon ju an inumon 28 ti
hijah tay hini chala' an
mangpa-annung hi ne'tobpfalan
Apo Jos ay cha'ju. Umajuh hitay
chala' ta gway aton chi pfahor
hana cho-or an tatakhu an
mapakawan. 29 Allo' ay cha'ju hi
hitay chi ang-angonohna hi
pi'-inuma' hi chanum chi ubas
ingkhanah chin arkhaw an
pi'-inuma' ay cha'ju ay nuy
nat-on an chanum chi ubas ay
nuy Pun-ap-apugwan Ama."
30 Emmopoh hitay inalin
Hesus ja engkanta cha han ohan
Psalm ja un chaot epacheh an
umuy hichi pfulludna an ad
Olibo.

Chin nangpa-innilaan Hesus hi panghaotan Peter ay hija

31 Inalin Hesus chin adalana
hi, "Ad ugwani an lapfi ja
anila' an te-a-ana' ay cha'ju. Ti
allona ay ni hapit Apo Jos hi,
'Patajo' hini khun mumpahtor
hot mahihija' hay hana
karnero.'[s] 32 Muti nummahuwa'
ayya ja ipangulu' an umuy ad
Galilee ta hichi
punchichittuman ta-o."
33 Himmapit hi Peter ja inali
na hi, "Anong un chi-a taynan
hato uchumna an adalan, muti
ay ha-in ja achi' mangkay
taytaynan he-a." 34 Ja inalin
Hesus ay Peter hi, "Umannung
hitay allo'. Ehaota' ay he-a hi
mumpitlo ad ugwani an lapfi
ja unot tumalanu." 35 Muti
inalin Peter hi, "Achi' ehaot
he-a, anong una' me-etoy." Ja
amat khu hina chin inalin an
amin hachi adalan.

Chin nungkalalakhan Hesus ad Getsemane

36 Amat hichi ja immuy cha
Hesus han lukhar an nangadnan hi
Getsemane, ja inali na chin adalan
hi, "Mehetay aju ta umuja'
mungkalalag." 37 Muti initnud na
cha Peter ja hachi chugwa an

[s] **26:31** Zechariah 13:7

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

empfalay Zebedee. Munnaud an
munchokhoh hi punnomnomana,
38 hotti inali na ay chicha hi,
“Ma-id ay chita an munnaud an
machamot hi punle'naa' ja tan
omata' hi matoy. Hotti mehetay
aju ja achi aju agkhu malo' ta un
aju mi'tu-ar ay ha-in.” 39 Ja
pfinumtaw ja i nunheppe an
nungkalalag ja inali na hi, “Ama,
nu mapfalin koma, ja i-achawwim
adni' hini umali an apalikhata'.
Muti pfu-un hini podho' chi ma-at
ta hini podhom.”
40 Numpfangngad hi Hesus chin
agawwachaan chin tolo an
adalana ja chinakngana chicha an
nanallo'. Ja inali na ay Peter hi,
“Un chah achi mapfalin an mi'tu-ar
a ay ha-in hi ohay upfun mah ni'?
41 Achi aju agkhu malo' ta un aju
gwot me'kalalag ta achi aju
ma-apfak nu matopngan hini
pammati ju. Ti anila' an ay ni
nomnom ju ja podhon ju an
mi'-unud muti ma-id olog ni achor
ju.” 42 Amat hichi ja immuy an i
khu nungkalalag ja inali na khu hi,
“Ama, nu achi mapfalin an
ergwanga' ay tay uja' apalikhatan
ja apfuluto' ta ma-at hini penhod
mu.” 43 Numpfangngad khu chin
agawwachaan hachi tolo an
adalan ja chinakngana chicha an
nanallo', ti achi medpor chin enlo'
cha. 44 Hotti tenaynana khu
chicha ja immuy nungkalalag an
hihiya chin engkalalag na. 45 Chin
petlon chi pumpfangngachana ja
inali na hachi adalan hi, “Hot
anagkha mah un aju mamamallo'
ja mun-en-enana? Pfumangon aju
ti toja an nachakngan hitay timpo
an ene'chan Apo Jos hi ipulanga'
an Na-ilangitan an Takhu ay cha
nuy napfahulan an tatakhu.
46 Lomeggwat aju, ti chuja an
umali hichuy nangngina ay ha-in.”

Chin naniligwan cha ay Hesus

47 Khun pay munhapit hi
Hesus ja emmatamot hi Judas,
an oha ay cha chuy himpolo ta
chugwa an adalan, an
impfupfulog na hachi cho-or an
tatakhu an numpumpfangid ja
numpumpang-or cha. Hay
nannag ay chicha ja chin
a-ap-apon chi papachi ja chin
uchumna an a-ap-apon chi
Hudju. 48 Ja intuchun Judas han
pangmatunan cha ay Hesus, an
hini takhu an agwalona ja hija
chi tiligwon cha. 49 Un chaot
emmatam ja immuy hi Judas ja
enagwar na hi Hesus ja inali na
hi, “Immali ami, Apo!” 50 Ja
inalin Hesus ay hija hi, “Akhi',
anagkha ta immali a heto?” Ja
nehom hachi numpun-ibpfan
Judas an i numpangugnan ay
Hesus.
51 Heno'not chin oha an
nun-ibpfan Hesus chin pfangid
na ja impakhit na chin takhalan
chi natakhay an pachi hotti
nakhingahan chin inga na. 52 Ja
inalin Hesus hi, “Ehe-ot mu gwot
hinuy pfangid mu. Ti nu
pomatoy a an usarom chi pfangid
ja mumpfangngad an hija khu
chi im atajan. 53 Khemhom un
amat hetoy atom an tomolong ay
ha-in muti agkhuy mu
nenomnom an nu podho' an
mumpatolong hot allo' ay Ama ta

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

honakhona gwot hay hingkhahot
hi lipfu an angher ta gway
tomolong ay ha-in. 54 Muti nu
ato' hitay ja ngay mah aton ni
nitula' an Hapit Apo Jos an
mipa-annung?"
55 Ja inalin Hesus hachi
atakhutakhu hi, "Una' chah
ngumangannu ta numpfapfangid
ja numpun-ochon aju hi pang-or
an immali an mampap ay ha-in?
A-arkha-arkhaw ja gawwacha
ta-o an amin hichi Templo hi
khun u puntudtuchugwan ja
agkhuja' tiniliw. 56 Muti na-at
hay hato ta mipa-annung hana
impatula' Apo Jos chin profeta."
Nakhibpfoh hitay an inalin Hesus
ja nahija' hachi adalan ja
nataynan hija.

Chin nanumarjaan chin a-ap-apo ay Hesus

57 Hay hachi naniliw ay Hesus
ja in-uy cha hija ay ni pfalay
chin natakhay an pachi an hi
Kayfas, ti hichi chi na-amungan
chin memehtolon chi urchin
Moses ja chin uchumna an
a-ap-apon chi Hudju. 58 Khun
mangun-unud hi Peter
ingkhanah emmatam chin partug
chin pfalay chuy natakhay an
pachi. Himmikhop ja ni-ipfun
hachi gwarja ta annilaona hay
ma-at.
59 Chin a-ap-apon chi papachi
ja an amin chin numpun-ibpfa
cha an membron chi Sanhedrin,
ja henehemmon cha hay
panghi'-ingan cha hi pamatajan
cha ay Hesus, anong un achi
ohto. 60 Muti ma-id chinakngan
cha, anong un cho-or hana
nunlahlah an nuntihtikhu. Unot
napfaypfajag, ja gwa han chugwa
an immuy hichi sango, 61 ja inali
cha hi chengngor cha an inalin
Hesus hi, "Pa'-iyo' hini Templon
Apo Jos muti un umuy chi toloh
arkhaw hot eha'-ad u khu."
62 Hotti timma'chug chin
Natakhay an Pachi ja inali na ay
Hesus hi, "Anagkha ta achi a
tompfar? Ngay pampfar mu hay
hato epapfahor cha ay he-a?"
63 Muti khemmegkhenong hi
Hesus. Ja inalin khu chin
natakhay an pachi hi, "Allo' ay
he-a hi mahapor an ipudnum
khapo ay tay mamattakhu an Jos
nu he-a chah hini Mamahhod an
Empfalay Apo Jos?" 64 Tempfar
Hesus ja inali na hi, "Ti niya mah
an he-a chi nangali. Ja hay allo'
khu ay cha'ju ja umali han
arkhaw an panikhan ju ay ha-in
an Na-ilangitan an Takhu an
mi-i-ibpfun ay ni nun-appit hi
agwan Apo Jos an gway
apfalinana. Ja tikhana' khu hi
pumpfangngacha' an marpu ad
uchu an midchum hi pfonot."
65 Amat hichi ja hina'-in chin
natakhay an pachi chin lopfong
na khapo hi pfungot na. Ja inali
na hachi tatakhu hi, "Tayya an
chengngor ta-o hitay inali na an
ipadchung na hitay achor na ay
Apo Jos. Hotti un chah khahin
khu un gway muntihtikhu?
66 Ngay allon ju tugwali?" Ja
hi-a-ali cha hi, "Un ta-o gwot
epapatoy, ti otong chi pfahor
na!" 67 Ja tinuppaan cha chin
angah na ja hinuntuk cha, ja

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

henoplat chin uchumna 68 hon
inali cha hi, “Nu profeta a, he-a
an Kristo, ja pfugwaom adchiya
nu ngachah nuy nanuntuk ay
he-a.”

Chin nanghaotan Peter ay Hesus

69 Ay chuy an ni-i-ibpfunan
Peter chin partug chuy pfalay ja
immuy han pfalahang an
takhala ay hija ja inali na hi,
“Oha a ja' an khun mitnud ay
Hesus an eGalilee.” 70 Enhaot
Peter ja inali na hay hachi
gwah chi hi, “Pfu-un mangkay!
Ma-id anila' ay nuy allom.”
71 Immuy hichi pingngit chin
partug ja tinnig han oha khu an
pfalahang an takhala. Ja inali
na hachi ni'tata'chug hi, “Hitay
an lala-e, ja hija chi oha an
khun mitnud ay Hesus an
eNazaret.” 72 Ja hen-enhaot khu
Peter an inali na hi, “Anilan
Apo Jos an umannung an
agkhuy u anila hinuy an takhu.”
73 Unot achi mapfajag ja immuy
hachi ni'tata'chug ta inali cha
ay Peter hi, “Umannung an
nidchum a ay chicha, ti omod
hinuy atom an munhapit an
hapit chi eGalilee.” 74 Ja
hen-enhaot Peter an inali na hi,
“Pfu-un numpay! Anong ja
dusaona' ay Apo Jos hi un
lahlah hitay allo', ti agkhuy u
anila hinuy an takhu an khun
ju hapiton.” Ja timmalanu gwot
chin agwitan. 75 Ja nenomnom
Peter chin inalin Hesus ay hija
an, “Ehaota' hi mumpitlo ad
ugwani an lapfi ja unot
tumalanu.” Pfimmutay hi Peter
ja achi anhan chin kila na
khapo hi tutuju na.

Chin nang-ajan chan Hesus ay Pilato

27 1 Unot gwa an nagwa-ah
ja na-amung chin
a-ap-apon chi papachi ja chin
uchumna an a-ap-apon chi Hudju
ta nunhahapit cha hay i cha aton
an mamatoy ay Hesus. 2 Napfalin
ja pinawwid cha chin ngamoy na
ja in-uy cha ay chuy Gobernador
an hi Pilato ta mahumarja.

Chin natajan Judas

3 Hi ayya Judas an nangngina
ay Hesus, unaot inannila an
hugijon cha hi Hesus ta matoy, ja
nuntutuju chin enat na. Enala na
chin tolompolo an pela' an inchat
hachi a-ap-apon chi papachi ja
hachi uchumna an ap-apo, ja
immuy ay chicha. 4 Ja inali na
hi, “Pfimmahola' ti ingngina' han
takhu an ma-id pfahor na ja tan
patajon cha hija.” Ja inali cha hi,
“He-aot ti un chah gway anila
mi?” 5 Hotti impuchit Judas chin
pela' hichi Templo ja nakak.
Immuy numpfe'khor ja natoy.
6 Nun-alan hachi a-ap-apon
chi papachi chin pela' ja inali cha
hi, “Achi ay chita mapfalin ay ni
urchin ta-o an i ta-o idchum
hitay ay ni pihun ni Templo, ti
hijay palit chi ohan takhu. Hot
ngay pang-atan ta-o?” 7 Hay
nunhahappitanan cha ja pomla'
cha han lotan chin khun
munchugwin hi pfanga ta gway
panglub-an cha hu-un gway
matoy hi mangili cha. 8 Hijaot un

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

cha nginadnan hichuy lota hi
Lota an Negwa'gwa-an hi Chala,
ja hijay ngachana ingkhana ad
ugwani. 9 Hotti nipa-annung chin
inalin Jeremiah an profetan Apo
Jos hi nangarjana hi,
"Enala cha chin tolompolo
an pela' an
nunhahappitanan cha chuy
Hudju an holag Israel hi
palit na.
10 Ja inchat cha an pfajad han
lotan nuy khun
munchugwin hi pfanga, ti
hijah tay chi inalin Apo
Jos ay ha-in hi ma-at."[t]

Chin nunhumarjaan Pilato ay Hesus

11 Timmata'chug hi Hesus hi
gwachaan gobernador Pilato ja
inalin Pilato ay hija hi, "Un chah
he-a hini Arin chi Hudju?"
Tempfar Hesus ja inali na hi, "Ti
niya mah an inalim." 12 Muti
agkhuy henongpfatan Hesus
hachi cho-or an empapfahor
hachi a-ap-apon chi papachi ja
hachi uchumna an a-ap-apon chi
Hudju. 13 Ja inalin Pilato ay hija
hi, "Un chah achim chonglon
hay hato cho-or an epapfahor
cha ta achim topfalon?" 14 Muti
agkhuy tenomtompfar hi Hesus,
ja nanor hi Pilato.
15 Hay khun aton gobernador
Pilato hi un Pfehtan Chin
Nalohan Chin Angher Apo Jos, ja
emmengha ay hija an khun
mangpfu-aan hi oha hi nipfalud
an piliyon hachi tatakhu. 16 Ja
netongor ay chuy an timpo ja
gwa han nipfalud an hi Barabas[u]
chi ngachana, ja nunchongor
hachi nun-apupukhit an enat na.
17 Gwa an na-amung hachi
atakhutakhu ja inalin Pilato ay
chicha hi, "Ngachan nuy penhod
ju hi ipfu-aa' hi pfalud ad ugwani
an pfehta? Hi Barabas wenno hi
Hesus an ma-ali hi Kristo?"
18 Inali na hitay ti anila na an
hachi a-ap-apo chi nang-agwat
ay Hesus khapo hi ámoh cha, ja
podhona khu an chonglon nu
ngay pi'-alin hachi tatakhu.
19 Hay oha khu hi pamhochan
Pilato an mangpfu-aan ay Hesus
ja ay chuy inu-umpfunana ay
chuy umpfunan chi munhugwi,
ja gwa han empaad cha an inalin
ni ahagwa na an, "Achi a
manger-er hi im aton ay nuy an
takhu an ma-id pfahor na, ti
enenop u ad a-ukhab, ja
atattata-ot ja tan una'
omelo-elob." 20 Muti hay hachi
a-ap-apon chi papachi ja hachi
uchumna an a-ap-apo ja
enchokhochokhor cha hachi
tatakhu ta allon chay Barabas chi
mipfu-aan, ja matoy koma hi
Hesus. 21 Hotti chin piggwana hi
nangarjan Pilato hi, "Hot
ngachan ni penhod ju hi
mipfu-aan ay cha tay an
chugwa?" ja inali cha gwot hi,
"Hi Barabas!" 22 Ja inalin khu

[t] **27:9-10** Zechariah 11:12-13, Jeremiah 32:6-9
[u] **27:16** Wenno: *hi Hesus Barabas*.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Pilato hi, “Nu amat hina ayya ja
ngay allon ju hi ato' ay tay an hi
Hesus an ma-ali hi Kristo?” Ja
hi-a-ali cha hi, “Epepfakhat mu
hi kros!” 23 Ja inali na khu hi,
“Anagkha? Ngay tugwali pfahor
na?” Muti en-ar-alla cha an
nangi'gwap hi, “Epepfakhat mu!”
24 Amat hichi ja tinikhaw
Pilato an achi ma-arjan hachi
tatakhu ja gwa an
munhohongnger cha. Hotti
empa-ala na han pfatja an
nittugwan hi chanum ja
numpfulu ta tikhan hachi
atakhutakhu. Ja inali na hi,
“Tayya an pfinulugwa' hay hato
ngamoy u ta panginnilaan ju an
agkhuja' ne'-ampoy ay cha'ju ay
tay i ju pamatajan ay tay an
takhu. Hotti nangamong aju!”
25 Ja inalin hachi tatakhu hi,
“Aa, nangamong ami. Epapatoy
mu ja anong kay ja cha'mi ja
hana holag mi chi ipuypujan chi
pfahor.” 26 Hotti na-arjan hi
Pilato ja impfu-aana hi Barabas,
muti hi Hesus ja impahuplit na ja
impulang na hachi hinchalo na
ta i cha epfakhat hi kros.

Chin nanangkhatangkhaan cha ay Hesus

27 Initnud hachi hinchalo hi
Hesus an inhikhop chin pfalay
chi gobernador, ja inamung cha
an amin chin nun-ibpfa cha an
hinchalo. 28 Enaan cha chin
lopfong na ja linupfungan cha
han lopfong an mumpfolah an
amat hi lopfong chi ari. 29 Ja
pfenalengawngaw cha han
pagwit ja impihu'lub cha ay chuy
ulun Hesus an amat hi korona.
Ja enala cha han lunu ja
empachon cha chin agwan an
ngamoy na an amat hi hinjar chi
ari. Nunheppe cha ay hija hon
tenangkhatangkhaan cha hi khun
cha pangarjan hi, “Madaydayaw
a, he-a an Arin chi Hudju.”
30 Hon tinuppaan cha ja enala
cha khu chin lunu ja impakhuh
cha ay chuy ulu na. 31 Himmikha
cha an nangekejan ay hija ja
enaan cha chin impilopfong cha
an mumpfolah ja empallog cha
chin lopfong na. Ja initnud cha
an i epfakhat hi kros.

Chin nangpfakhatan cha ay Hesus

32 Hi khun cha omajan ja
chinittum cha han hi Simon an
eCyrene. Impapilit hachi
hinchalo an pi-ukhona chin kros
Hesus. 33 Ja emmatam cha ay
chuy pfulludna an nangadnan hi
Golgota, an hay podhona an
allon ja pfulludna an amat hi
ulun chi paang. 34 Ja allon chaot
ta ipa-inum cha ay Hesus han
pfajah an nidchuman hi
mumpa-it ta poh-onay chokhoh
hi pangpfakhatan cha ay hija.
Muti unaagkhu tenamtaman ja
achi na penhod hotti agkhuy na
ininum.
35 Amat hichi ja empfakhat
cha. Ja numpfepfeleng hachi
hinchalo ta machoto' hay
mumpangala hachi lopfong
Hesus. 36 Ja inumpfun cha an
khun mumpfantay. 37 Ja gwa
han ne'pfakhat cha ay chuy uhun
chin ulu na an natutula-an ay ni
chiklamu cha ay hija, an hay

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

nitula' ja, “Hitay hi Hesus an
Arin chi Hudju.” 38 Ja gwacha
khu han chugwa an lala-e an
napfahulan an ne'chehhan an
nepfakhat, hotti nun-appiton cha
hi agwan Hesus chin oha, ja
nun-appit hi ikhid chin oha.
39 Gwa hachi tatakhu an naloh ja
munggwiggwikhigwig cha hon
pinahiw cha hi Hesus 40 an inali
cha hi, “Un mangkay tugwali
he-a hini nangali hi pa'-iyom hini
Templo muti un umuy hi toloh
arkhaw ja eha'-ad mu khu! Hot
chaadma mah hini apfalinam ta
takhuwom hinuy achor mu? Nu
umannung an he-a hini Empfalay
Apo Jos, ja mun-opah a ay nuy
kros!” 41 Amat khu hina an
tenangkhatangkhaan chin
a-ap-apon chi papachi ja hachi
memehtolon chi urchin Moses ja
hachi uchumna an a-ap-apon chi
Hudju, an khun cha allon hi,
42 “Tinakhu na hana uchumna an
tatakhu muti ma-id olog na an
manakhu ay chuy achor na. Hija
anu hini Ari ta-o an holag Israel,
hotti mun-opah koma ay chuy
kros hot mamati ta-o ay hija.
43 Mamati hija anu ay Apo Jos ja
allona an hija hini Empfalay Apo
Jos, hotti hi Apo Jos chi
manakhu ay hija nu penhod na.”
44 Anong un chin chugwa an
ne'pfapfakhat ja khun cha
pi'pahiw hi Hesus.

Chin natajan Hesus

45 Unagkhu gwa an naha'-ad
ja himpfumagkha ja hemmelong
an amin ay chuy an lota
ingkhana hichin napujaw. 46 Ja
chin napujaw ja unagkhu la-ahna
ja nun-ugwap hi Hesus an
nangali hi, “Eli, Eli, lama
sabachtani?” an hay podhona an
hapiton ja, “Jos u, Jos u,
anagkha ta tene-a-ana' ay he-a?”
47 Chengngor hachi uchumna an
ni'tata'chug hichuy an ini'gwap
na ja inali cha hi, “Niya an
khuna ajakhan hi Elijah an
manakhu ay hija.” 48 Chin oha ja
temmagtag an i emmala han
oma'-at hi apoh ja entamor na
han pfimmanger an pfajah, ja
empa-aw na han paor. Immuy ay
chuy kros ja intumu' na chin
ta-on Hesus ta inumona. 49 Muti
inalin hachi uchumna hi,
“Khenong adchiya tugwali ta
tikhan ta-o hu-un umali hi Elijah
an manakhu ay hija.” 50 Ja
impiggwan Hesus an nun-ugwap
ja na-ongoh chin hochohcha na.

51 Ja hichi Templo ad
Jerusalem ja himpfumagkha ja
na-ittang chin ma-u'tor an
kurtina an nanahhalin ay chuy
Na-assantuwan an Kwarto, nete-a
chin uhuna ja chimmapoh chin
puuna. Ja nungkhihu, ja naphar
hachi o-otong an pfato. 52 Ja
nipfughor hachi lupfu' ja
timmakhu hachi cho-or an
nun-a-atoy an tatakhun Apo Jos,
53 ja pfimmutay cha ay ni lupfu'
cha. Nalahin chin nummahuwan
Hesus ja immuy hato an
namahuwan an tatakhu ad
Jerusalem an Siudad Apo Jos, ja
cho-or hachi nanikhaw ay
chicha.

54 Chin kapitan chi hinchalo
ja chin numpun-ibpfa na an

khun mumpfantay ay Hesus ja
nale'na cha chin khihu ja tinnig
cha hachi na-at, ja
nang-entata-ot cha. Ja inali cha
hi, “Umannung ay chita an
Empfalay Apo Jos hitay an
takhu!”
55 Ja gwah chi chin cho-or
an pfinapfai an nenebtaw an
nannig chin natajan Hesus.
Chicha hana ninitnud ay Hesus
nete-a chin agawwachaana ad
Galilee an khun tomolong ay
hija. 56 Ja nidchum cha Mary
Magdalen, ja hi Mary an
ammod cha James ay Josep, ja
hini ahagwan Zebedee.

Chin nilub-an Hesus

57 Unot gwa an mahilip, ja
emmatam han achangjan an
lala-e an e-Arimatea, an hi Josep
chi ngachana. Oha hija an
disipolon Hesus. 58 Immuy ay
Pilato an i nangippug ta i na
ilupfu' chin achor Hesus.
Inapfulut Pilato ja inali na ta
opahon cha chin achor Hesus ja
inchat cha ay Josep. 59 Enalan
Josep ja pinuttiputana han
pfinacha an maphod ja maleneh.
60 Ja in-uy Josep chin achor
Hesus ay chuy pa'-ephod cha an
linijangan cha an pfato an hijay
ilub-ana hu-un matoy. Ja
impahikhup na chin achor Hesus
ja inulina han otong an pfato an
tanglib chin lupfu' ja unot
makak. 61 Ja gwah chi khu cha
Mary Magdalen ja chin oha an
Mary an inu-umpfun cha an
homahhakhang ay chuy lupfu'.

Chin nangpapfantajan cha chin nilub-an Hesus

62 Hichuy an arkhaw ja
Alemana an Punhakhanaan hachi
Hudju ay ni Hapfachu an khun
cha ngilinon. Ja chin
nun-ingwi'gwiit an ngilin ja
immuy hachi a-ap-apon chi
papachi ja hachi Farisee ay
Pilato 63 ja inali cha hi, “Apo
Gobernador, nenomnom mi an
chin atattakhun nuy munlahlah
an hi Hesus, ja inali na hi
mummahu hija ay ni me-atloh
arkhaw hi natajana. 64 Hotti un
chah achi mapfalin an gway im
pumpfantajon ay nuy lupfu' na
ingkhanah chin me-atloh arkhaw
ay ni natajana? Ti khemhon ja
gway umuy hana disipolo na an i
manglajaw ay nuy achor na ta
gway aton cha an mamarpfalijan
hato tatakhu an allon chay
nummahu hija. Hot
pa-am-amchon cha chin lahlah
na.” 65 Ja inalin Pilato hi, “Aa,
ajakhan ju hana hinchalo ta
ep-ephod ju an pfantajan hinuy
lupfu'.” 66 Hotti immuy cha hichi
lupfu' ja linita cha hi maphod
chin tanglib ta matikhaw nu
gway mangpfughor, ja
empapfantay cha hachi hinchalo.

Chin nummahuwan Hesus

28 1 Unot nun-inggwi'gwiit
an Markhachu an
nalahin chin ngilin, ja
pfimmugwah cha Mary
Magdalen ay Mary an chin
nun-ibpfa na an immuy hichi

lupfu'. 2 Himpfumagkha ja gwa
han mapfi-ah an khihu ti
nun-opah han angher Apo Jos an
narpu ad langit, ja inulina chin
pfato an tanglib ja inumpfunana.
3 Mumpfinang hichuy angher an
amat hi ilat, ja munnaud chin
pinuchaw chin lopfong na.
4 Nang-entata-ot hachi gwarja ja
khun cha munggwoggwog, ja
nun-achapor cha an amat cha hi
natoy. 5 Muti ni'hapit chin
angher hachi pfinapfai ja inali na
hi, “Achi aju toma-ot. Anila' an
khun ju hingiton hi Hesus an
empfakhat cha chin kros. 6 Ma-id
heto ti nummahu ti hijah tay
chin inali na. Umali aju ta tikhan
ju chin negwagwallangana.
7 Hotti khalakhalon ju an umuy
ay ni gwachaan hana disipolo na
ta allon ju hi, ‘Nummahu hi
Hesus, ja ipangpangulu na an
umuy ad Galilee ta hichi chi i ju
panittuman ay hija.’ Hitay chi
allon ju.” 8 Temma-ot hachi
pfinapfai muti mun-an-anla cha
khu. Empacheh cha gwot an
umuy ta i cha ipa-innila hay
hachi disipolon Hesus.
Mun-igwigwilit cha an umuy 9 ja
unagkhu himpfumagkha ja
gwacha hi Hesus an i nanittum
ay chicha. Ja inali na hi, “Omod
aju.” Nehnot cha ja nunheppe
cha ja impukhud cha chin hu-i
na ja nundayaw cha ay hija.
10 Ja inalin Hesus hi, “Achi aju
toma-ot. Umuy aju ta i ju allon
hachi disipolo' an i-ibpfa' ta
umuy cha ad Galilee ta hichi
punchichittuman mi.”

Chin nangchatan cha hi pasuksuk hachi gwarja

11 Immuy hato pfinapfai hichi
gwachaan hachi disipolon Hesus,
ja gwa an nunhalemottongan
hachi hinchalo an nunggwarja
chin lupfu' ja empacheh chin
uchumna an umuy ad Jerusalem
ta ipa-innila cha hay hachi
a-ap-apon chi papachi hay hato
na'na-at. 12 Empapfokhan hachi
a-ap-apon chi papachi hay hachi
uchumna an a-ap-apon cu
unhahappitanan cha nu ngay
aton cha ta achi cha epfaag hini
umannung an na-at. Hotti hay
inali cha ja un cha pfajachan
hachi hinchalo, 13 ja intuchu cha
hini allon cha an amat heto,
“Hay allon ju hana tatakhu ja
immali hachi disipolon Hesus ja
inah-upan cha'mi an nanallo' ja
enlajaw cha chin achor na ay
chuy an lapfi. 14 Hijay allon ju
ja, nu khulat ta chonglon
Gobernador ja allonay, ‘Anagkha
ta amat hetoy na-at?’ ja
nangamong ami an mangar-alo'
ay hija hot ma-id ma-at ay
cha'ju.” 15 Hotti enalan hachi
hinchalo chin pasuksuk ja enat
cha chin inalin hachi a-ap-apo.
Ja ingkhana ad ugwani ja hitay
chi khun allo-allon hana Hudju.

Chin numpatikhan Hesus hachi adalana

16 Immuy chin himpolo ta oha
an adalan Hesus ad Galilee ay
chuy pfulludna an inalin Hesus.
17 Ja un chaot tinnig hi Hesus ja

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

dinaydayaw cha hija, muti
gwacha hachi uchumna an
munharhalinchugway nomnom
na hi un hi Hesus hichuy
numpatikhaw. **18** Nehnot hi
Hesus ja inali ni hi, “An amin chi
apfalinan hichi ad langit ja heto
lota ja nichat ay ha-in. **19** Hotti
umuy aju hana nunlene'gwoh tay
lota ta itudtuchugwan ju an amin
chi tatakhu ta mi'-unud cha ay
ha-in. Bautisaran ju chicha ay ni
ngachan Jos Ama ja ha-in an
Empfalay na ja hini Espiritu
Santo. **20** Ja an amin chin
in-urchin u ay cha'ju hi unuchon
ju, ja ituchu ju khu hana
tatakhu ta pe'-at cha.

Nomnomon ju an
mimidchuma' ay cha'ju hi
a-arkha-arkhaw ja ingkhanah
chin apogpokhan tay lota.”

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Enajakhan Hesus cha Peter ay Andrew an hin-akhi

MARK

Hini oma'-atan tay an libju

Hini nangtula' ay tay an libju ja hi Mark an empfalay Mary ad Jerusalem (Acts 12:12). Hana nangachar ay tay Biblia ja mano'cho'-or ay chicha chi mangali an hitay Mark ja hija hi John Mark an akhin Barnabas (Kolosas 4:10). Ja hijay nitnud ay cha Paul ay Barnabas chin pengpenghan chi i cha nunlawlagwan an ay nangkaskasaba ay tay Ebanghelyo (Acts 12:25; 13:5). Anila ta-o khu an hi Mark ja oha hija an ne'kakadwa ay Apostol Peter (1 Peter 5:13). Cho-or khu hana mangali an hi Peter hini nun-achalan Mark hana intula' na an en-enat Hesu Kristo.

Intolong Mark hitay libju hana Hentil an tatakhu, nidchum hana Hentil an gwa ad Rome. Hijaot un tortollo hana padtu ay ni Daan an Tulag an ni'tula' na, an achi amat ay cha Matthew ay Luke. Inidchum khu Mark an enlawlawag hana ugalin ja hapit chi Hudju ta ma-awatan hana Hentil, amat ay ni Mark 3:17; 7:1-4, 11, 34.

Hitay an libju an intula' Mark ja ipa-innila na an hi Hesus ja neto'khong an numpfalin hi takhu an munserbi ay Apo Jos ja hana tatakhu. Hini versikulo an nitula-an tay ja gwa ay ni 10:45 an allona hi, "Amat ay ha-in an Na-ilangitan an Takhu, an agkhuja' immali ta cha'ju an tatakhu chi munserbi ay ha-in. Muti immaliya' an munserbi hana cho-or an tatakhu ja ta matoja' an pfajad chi pfahor cha." Penhod Mark an hana mamaha ay tay an intula' na ja ma-awatan cha an hi Hesus ja maphod an amin chi khuna aton, hijaot un cho'cho'-or hini inali na an ena-enat Hesus mu hana intudtuchu na. Penaneknekana hini apfalinan ja haad

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Hesus an Empfalay Apo Jos khapo hachi nakaskasda-aw an milagro an en-enat na, ja khapo hi nangakhahana hachi gway chokhoh na ja nangpakakana hachi napukhit an ispiritu an nun-eho'long.

Hini ang-angonoh tay an libju ja agkhuy nidchum hachi nahnahhun an manuskrito an nitula' hi Griego an hapit (16:9-20). Hotti hay allon chi uchumna ja ma-id mapto' nu hi Mark chi nangtula'.

Chin nuntudtuchugwan John Bautista

1 1 Hitay itula' u ja hitay Ebanghelyo an manapit ay ni oma'-atan Hesu Kristo an Empfalay Apo Jos. Hay nete-aana ja 2 chin inalin Apo Jos an impatula' na ay profeta Isaiah hi nangarjana hi,

"Tayya an honakho' hay mangpangpangullu an manghakhana ay ni agwum.[a]
3 Gwa han khun mun-ugwap hichi let-ang an khuna allon hachi tatakhu hi,
'Epaphod ju hini agwun ni umali an Apo.
Anchongon ju hana nakillokillo an chalan ta maphod hi agwuna.' "[b]

4 Ja emmat, ti tinnig cha hi John Bautista hichi let-ang ja tinudtuchugwana hachi i nunchongor. Ja hay engkasaba na ja, "Muntutuju aju ja chin-ug ju hana pfahor ju ja mumpabautisar aju ta pakawanon Apo Jos hana pfahor ju." 5 Ja cho-ocho-or chin tatakhu an narpu ad Jerusalem ja hana apfuglapfuglay ad Judea an immuy chin agawwachaan John. Khun cha ipudnu hana pfahor cha hon numpabautisar cha ay John hichi gwanggwang an Jordan.

6 Han lopfong John ja na-apfor an chutchut chi kemer, ja chin pfalekeh na ja lalat. Hay khuna ijilog ja chuchun ja chilu. 7 Ja khun mangaskasaba an allona hi, "Gwacha han umali an metob ay ha-in an munnaud an napfagto ja achi mapfalin an ipadchunga' ay hija.[c] 8 Ha-in ayya ja binautisara' cha'ju hi chanum, muti hija ja bautisaran cha'ju hi Espiritu Santo."

---

[a] **1:2** Malachi 3:1 [b] **1:3** Isaiah 40:3

[c] **1:7** Literal: *munnaud an napfagpfagto, ja achiya' mipfilang an munheppe an mangaan ay ni hapato na.* Ay chuy an timpo ja hini mangaan ay ni hapaton ni apo ja tamun chi nababbabaan an takhala. Hotti hay penhod John an allon ja nababbaba pay hija mu hay nababa an takhala nu mipadchung ay Hesu Kristo.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Chin numpabautisaran Hesus

9 Chin khun
puntudtuchugwan John ja
immuy hi Hesus an narpu ad
Nazaret an provincian chi
Galilee, ja i numpabautisar ay
John hichi Jordan. 10 Unot
chimma-ar hi Hesus ja tinnig na
an nipfughor ad langit. Ja
tinnig na chin Espiritu Santo an
nun-ohop an amat hi kaloma
chin tikhaw na, ja numpatto' ay
hija. 11 Ja gwa han chengngor
cha an hapit an narpu ad langit
an nangali ay hija hi, “He-a
hini podpodho' an Empfalay u.
Mun-an-anlaa' khapo ay he-a.”

Chin nanoptopngan Satanas ay Hesus

12 Amat hichi ja enedchong ni
Espiritu Santo hi Hesus an umuy
hichi let-ang. 13 Ja nihichi hi
apat chi polo hi arkhaw ja
tenopngatopngan Satanas. Ja
gwah chi hana atattata-ot an
animar muti gwa hachi angher
Apo Jos an immuy ay Hesus an
nanulungan ay hija.

Chin nangte-aan Hesus an nuntudtuchugwan ad Galilee

14 Napfalin an nipfalud hi
John ja numpfangngad hi Hesus
ad Galilee an i nangkaskasaba ay
ni Ebanghelyo an narpu ay Apo
Jos. 15 Khuna allon hi, “Tayya an
nachakngan chin arkhaw an
ene'chan Apo Jos. Achi mapfajag
hot machakngan hini
Pun-ap-apugwana hi tatakhu.
Hotti chu'khon ju hana pfahor ju
ja pinati ju hitay Ebanghelyo an
khun u itudtuchu.”

Chin nangajakhan Hesus han apat an khun manapfukur

16 Gwa han namenghan ja
enenggwan Hesus hichi pingngit
ni Baybay ad Galilee ja tinnig na
cha Simon ay Andrew an
hin-akhi. Gwa an khun cha
manapfukur ti tamu chay
mangachiw. 17 Ni'hapit hi Hesus
ja inali na hi, “Umali aju ta
mitnud aju ay ha-in, ta gway
honakho' an i mun-ajag hana
tatakhu ta mi'-unud cha ay
ha-in.” 18 Amat hichi ja tenaynan
cha hachi tapfukur cha ja nitnud
cha ay Hesus.
19 Gwa an emmo'-ojay cha ja
tinnig khu Hesus cha James ay
John an hin-akhi an empfalay
Zebedee. Inu-umpfun cha ay
chuy pfalangay cha an khun cha
ephod hachi tapfukur cha.
20 Enajakhan Hesus cha chuy an
hin-akhi ja nitnud cha khu ay
hija. Hotti tenaynan cha chin
ammod cha an hi Zebedee ja
hachi numpun-ibpfa na an khun
me'pfo'la ay hija.

Chin nangpakakan Hesus han napukhit an espiritu an neho'long han lala-e

21 Napfalin hay hato ja immuy
cha Hesus ad Kapernaum. Unot
nachakngan chin Hapfachu an
ngilin chi Hudju, ja immuy cha
hichi sinagoga ja ente-an Hesus
an muntudtuchu. 22 Ja nanor
hachi tatakhu chin panudtuchu
na, ti matikhaw cha an gway

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

apfalinana, an achi amat hachi
memehtolon chi urchin Moses.
23 Ay chuy gwot ja gwa han
lala-e ay chuy sinagoga an
nahuhu'lungan hi napukhit an
ispiritu. Ja nungkii ja inali na hi,
24 “Hesus an eNazaret! Ngachah
chi atom ay cha'mi? Un a chah
immali an mangdusa ay cha'mi?
Anila' he-a, an he-a hini
nasantuwan an Empfalay Apo
Jos.” 25 Ja himmingar hi Hesus
ja inali na ay chuy napukhit an
ispiritu hi, “Khomegkhenong a,
ja makak aot!” 26 Unot inalin
Hesus hitay ja nun-egwakhot
chin napukhit an ispiritu hichuy
lala-e an nihuhu'lungana ja
ini'gwap na an nungkii ja nakak.
27 Nanor cha an amin ja khun
cha munhahapit an khun cha
allon hi, “Ngay ngachah tay
nabnab-on an panudtuchu?
Anong un hana nehoho'long an
napukhit an ispiritu ja gway
apfalinana an mummanjar ay
chicha hon inunud cha hini
allona.” 28 Ja nunchongor hi
apfuglapfuglay hichi ad Galilee
hana ena-enat Hesus.

Chin nangpatengngan Hesus hachi tatakhu an mumpunchokhoh

29 Nakak cha Hesus chin
sinagoga ja empacheh cha an
umuy hi pfalay cha Simon ja hi
Andrew, ja nitnud cha James ay
John. 30 Gwah chi chin pfupfai
an ammod chin ahagwan Simon
an numpepekheng, ti mapfi-ah
han potang na. Unot ne-atam cha
Hesus ja impa-innila cha ay hija.
31 Immuy hi Hesus ay chuy
munchokhoh ja pfenohgwat na.
Na-aan gwot chin potang na ja
enhakhanaana cha Hesus hi anun
cha.
32 Gwa an na-uynu hichin
hukhit ja in-uy cha ay Hesus
hachi mumpunchokhoh ja hachi
nun-ahu'lungan hi napukhit an
ispiritu. 33 An amin chi tatakhu
ay chuy an pfuglay ja na-amung
cha hi pfalay cha Simon. 34 Ja
empatenong Hesus hachi
numpfino-ob-on an chokhoh
hachi cho-or an tatakhu.
Nun-epakak na khu chin cho-or
an nun-apukhit an ispiritu. Ja
agkhuy na nunhapiton hay hachi
napukhit an ispiritu, ti anila cha
an hija hini Hennag Apo Jos an
Mamahhod muti achi na podhon
an chichay mangpfaag.

Chin nuntudtuchugwan Hesus ad Galilee

35 Chin nun-inggwi'gwiit hi
herhelong ja pfimmangon hi
Hesus ja nakak ay chuy an pfalay
ta immuy han lukhar an ma-id
takhu ta i mungkalalag. 36 Unot
pfimmangon cha Simon ja hachi
numpun-ibpfa na ja i cha
hiningit hi Hesus. 37 Un
chaagkhu chinakngan ja inali
cha hi, “An amin hana tatakhu ja
khun chi-a i hingiton.” 38 Ja
inalin Hesus hi, “Umuy ta-o
chamchama hana uchumna an
nun-ehnot an pfuglay ta gway
ato' an mungkasaba khu ay
chicha. Ti hijah tay hini
immaliya'.” 39 Amat hichi ja
immuy hi Hesus hana
apfuglapfuglay ad Galilee ja

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

khun mangaskasaba hachi
sinagoga cha. Ja nun-epakak na
hachi napukhit an ispiritu an
nun-eho'long ay cha chuy
uchumna an tatakhu.

Chin nangpatengngan Hesus han lala-e an na-unit

40 Gwa han namenghan an
immuy han lala-e an na-unit ay
Hesus. Nunheppe ja
numpakpaka-ahi an nangali hi,
“Apo, otong hini apfalinam hotti
podhom ayya ja epatenonga'.”
41 Ninignikhan Hesus hitay an
na-unit ja hen-a na, ja inali na hi,
“Podho'. Hotti tomenong a.”
42 Ja emmat an na-aan gwot chin
unit na. 43-44 Ja na'na'-allon
Hesus ay hija hi, “Achi la-ahna ja
gway im pangar-arjan ay tay an
na-at ay he-a. Hay atom ja umuy
a ay ni pachi ta i a
mumpatikhaw an temmenong a.
Ja ipidaton mu ay hija hini allon
ni urchin Moses an khun idaton
ay Apo Jos an panginnilaan an
umannung an na-aan hini unit
mu.” 45 Muti hichuy lala-e an
temmenong ja agkhuy na inunud
chin inalin Hesus. Immuy ja
khuna hapihapiton chin na-at ay
hija.

Nunchongor hichuy an enat
Hesus hotti ma-id atona an umuy
hachi pfuglay an acho'lan chi
tatakhu, ti tinnig cha ayya hon
hemmajomhom cha ay hija.
Hotti un khun umuy hachi
lukhar an ma-id nunheto, muti
cho-or chamchama hachi tatakhu
an khun umuy ay hija an narpu
hi apfuglapfuglay.

Chin nangpatengngan Hesus han lala-e an napechoy

2 1 Nalahin chi at hichi hi
arkhaw ja numpfangngad hi
Hesus ad Kapernaum, ja
inannilan hachi tatakhu an
immuy hija ay chuy pfalay an
khuna chumakngan. 2 Achi
omopoh hachi tatakhu an umuy
ay chuy agwachaana ingkhanah
napnu cha anong un chin
negpongan chin pantaw, ja khun
cha munhihi'-ig. Gwa an khun
mangaskasaba hi Hesus 3 ja in-ali
cha han napechoy an
impfapfalahhong han apat an
linala-e. 4 Muti khapo ta cho-or
hachi tatakhu ja ma-id enat cha
an i mangehnot ay Hesus. Hotti
in-uy cha chin atop chin pfalay
ja khinutapfan cha chin negpong
ay chuy gwachaan Hesus.
Napfalin ja inujuy cha chin
napechoy. 5 Unagkhu tinnig
Hesus hitay otongngan an
pammati cha ja inali na ay chuy
napechoy hi, “Akhi', napakawan
hana pfahor mu.” 6 Ja gwa hichi
hana uchumna an memehtolon
chi urchin Moses an ni-i-ibpfun
ja khun cha nomnomnomon hi,
7 “Anagkha agkhu ni' hitay an
takhu an ipadchung na hichuy
achor na ay Apo Jos, an allona hi
un pomakawan hi pfahor. Ti un
chah gway uchumna hi
mamakawan hi pfahor an un hi
Apo Jos ja angkhay.” 8 Anilan
Hesus hini gwa ay ni nomnom
cha ja inali na ay chicha hi,
“Anagkha ta amat hina hini
nomnom ju? 9 Ma-id olog chi

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Khinutapfan cha chin pfopfong ta gway pangujujan cha chin napechoy

takhu an mamakawan hi pfahor
ja ma-id khu olog cha an
mangpatenong hi chokhoh.[d]
10 Muti ay ha-in an Na-ilangitan
an Takhu ja epatenong u hitay
an napechoy ta panginnilaan ju
an gwacha khu chi apfalina' heto
lota an mamakawan hi pfahor."
Ja inali na chin napechoy hi,
11 "Allo' ay he-a hi pfumangon a,
ipi-ug mu hinuy pfalahhong mu
ja immanamut a." 12 Ja tinnig
hachi tatakhu an
natantanna'chug chin napechoy,
impi-ug na chin nipfalahhungana
ja empacheh na an umanamut.
Nanor an amin hachi tatakhu ja
khun cha mundaydayaw ay Apo
Jos ja khun cha allon hi,
"Anagkha ay chita an nabnab-on
hitay tinnig ta-o ad ugwani an
arkhaw."

Chin nangajakhan Hesus ay Levi an mungngadngachan khu hi Matthew

13 Nakak hi Hesus ad
Kapernaum ja immuy khu ay
chuy pingngit chi baybay ad
Galilee. Na-amung hachi tatakhu
ja ente-a na an tuchugwan chicha.
14 Napfalin ja empacheh na ja
unagkhu gwa an khun chumalan
ja tinnig na han khun munhenger
hi pakha an hay ngachana ja hi
Levi an empfalay Alfeus, an
inu-umpfun chin opihhina na. Ja
inalin Hesus ay hija hi, "Umali a

[d] **2:9** Hay pammatin chin Hudju ja hi Apo Jos ja angkhay chi gway apfalinana an mamakawan hi pfahor ja an mumpatenong hi chokhoh.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ta mitnud a ay ha-in.” Amat hichi
ja nitnud hi Levi ay Hesus.
15 Ja gwa han namenghan an i
nangan hi Hesus ja hachi
disipolo na hichi pfalay Levi. Ja
ne'-orpfong hachi cho-or an khun
munhenger hi pakha ja hachi
uchumna an allon cha an
napfahulan an tatakhu an khun
umalipfuypfuy ay Hesus.
16 Hachi Farisee an khun
muntudtuchu ay ni urchin Moses
ja tinnig cha an ne'-orpfong cha
Hesus hachi mapahiw an tatakhu
ja inali cha hachi disipolo na hi,
“Anagkha mah hitay Apo ju ta
me'-orpfong hay hachi khun
munhenger hi pakha ja hachi
uchumna an nun-apfahulan?”
17 Unot chengngor Hesus hitay
inali cha ja tempfar na ja inali na
ay chicha hi, “Hana gway
chokhoh na chi munhapor hi
choktor an pfu-un hana ma-id
chokhoh na. Immalija' an
tomolong hana napfahulan ta
chu'khon cha hana pfahor cha an
pfu-un hana mangali hi ma-id
pfahor cha.”

Chin agkhuy ni'-ayunalan chin disipolon Hesus

18 Gwa han namenghan an
khun mun-ayunar hachi
disipolon John Bautista ja amat
khu hachi Farisee. Immuy hachi
uchumna an tatakhu ay Hesus ja
inali cha hi, “Tinnig mi an khun
mun-ayunar hachi disipolon
John Bautista ja amat hina khu
hana disipolon hachi Farisee.
Hotti anagkha ta hato disipolom
ja achi cha mi'-ayunar?”
19 Tempfar Hesus ja inali na hi,
“Nu khulat ta gway mungkasar ja
un ju chah allon hi achi mangan
hay hana i na-ila nu gawwacha
pay hini mungkasar? Achi mit
mapfalin. 20 Muti umali han
arkhaw an ekak cha hini lala-e
an nungkasar ja hijay
pun-ayunalan cha. Hotti
gawwachaa' ayya ja achi pay
mun-ayunar hato disipolo'.”
21 Ja nun-arig hi Hesus ja inali
na hi, “Ma-id manger-ob hi
pfakhu an pfinacha ay ni
nachochonot an lopfong. Ti nu
amat hetoy atona hot mun-ohon
hini pfakhu an ner-ob ja inatona
hini nachochonot hot
omom-omod an mapfingit.
22 Ma-id khu mangitto ay ni
pa'-arpoh an chanum chi ubas ay
ni na-usar an lalat an khun
pangittugwan hi ma-inum. Ti nu
amat hetoy atona hot mapfughi
hini lalat, ja metapar hini
chanum chi ubas ja mapa'-i khu
hini lalat. Hini ayya pa'-arpoh an
chanum chi ubas ja mitto ay ni
pfakhu an lalat ta meha'pfa.”

Hini oma'-atan chi Hapfachu an ngilin

23 Gwa han ohan Hapfachu an
ngilin chi Hudju an nanggwaan
cha Hesus han natamman hi trigo.
Pfimmangkhi hachi disipolo na
chin trigo ja inutim cha ta anun
cha. 24 Gwacha hachi Farisee an
nannig ja inali chaot ay Hesus hi,
“Tikham akay ni' hay hato
disipolom an khun cha mun-utim.
Ja un chah pfu-un tamu chi
mun-utim an pa'-iyona hini

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

urchin ta-o, an paniyaw chi
muntamu ti ngilin?” 25 Tempfar
Hesus ja inali na hi, “Un ju chah
agkhuy pfinaha chin enat chin
apo ta-o an hi Ari David ja chin
numpun-ibpfa na hi i cha
hemmenaangan? 26 Chin
nehaachan Abiatar an Natakhay
an Pachi ja himmikhop hi David
chin pfalay Apo Jos ja enala na
chin tenapay an netpfar ay Apo
Jos, ja inana ja inchatana khu
chin numpun-ibpfa na. Ja
paniyaw chi mangan ay ni netpfar
an tenapay, ti hana papachi chi
mangan ja angkhay. Ja ma-id
inalin Apo Jos hi un pfahor hitay
enat cha.” 27 Ja en-ang-angonoh
Hesus an nangali hi, “Agkhuy
enephod Apo Jos hana tatakhu ta
ngilinon cha hini Hapfachu. Hini
nangephochan Apo Jos ay ni
Hapfachu an ngilin ja ta
aphochan chi tatakhu. 28 Hotti
ha-in an Na-ilangitan an Takhu
chi mangali nu ngay paniyaw ay
ni arkhaw chi ngilin.”

Chin nangpatengngan Hesus han napechoy chi ngamoy na

3 1 Gwa khu han ohan arkhaw
an ngilin ja immuy hi Hesus
hichi sinagoga ja gwa hichi han
lala-e an napechoy chi oha an
ngamoy na. 2 Ja henehemmonot
hachi na-amung hi un epatenong
Hesus hichuy lala-e ay chuy an
arkhaw chi ngilin ta gway
ipapfahor cha ay hija. 3 Ja inalin
gwot Hesus ay chuy napechoy
chi ngamoy na hi, “Umali a
heto.” Ja immuy. 4 Ja inalin
Hesus hachi tatakhu hi, “Allon ju
adchiya tugwali nu ngay allon ni
urchin Moses hi aton ta-o hi un
ngilin. Tomolong ta-o chah hi
takhu wenno mun-ephod ta-o hi
napukhit? Inali na chah hi
takhuwon ta-o hini ohan takhu
wenno patajon ta-o?” Muti
khemmegkhenong cha.
5 Intikhaw Hesus hachi
atakhutakhu ja pfimmungot, ti
napukhit chi punnomnomana
hachi pfimmatoy nomnom na. Ja
inalin Hesus chin lala-e hi,
“U'jachom hini ngamoy mu.”
Unaot inu'jad ja numpfangngad
mahpay an mechon chin ngamoy
na. 6 Amat hichi ja nakak hachi
Farisee hichi sinagoga ja i cha
ni'-amung hay hachi allon cha an
Herodianes[e] ta i cha
punhahappitanan hay aton an
mamatoy ay Hesus.

Chin cho-or an tatakhu an nangunud ay Hesus

7 Nakak hi Hesus ja hachi
disipolo na ay chuy an pfuglay ja
immuy cha hichi pingngit chi
baybay. Ja cho-or hachi eGalilee
an nitnud ay chicha. Ja cho-or
khu hachi narpu ad Judea, 8 ja

[e] **3:6** Hachi Herodianes ja Hudju cha an nun-appit ay Ari Herod an enhaad chi eRome. Hachi ayya Farisee ja achi cha podhon an mun-ap-apo hachi eRome ay chicha an Hudju, muti ni'-apfulut cha chin achi pamhochan hachi Herodianes ay Hesus.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ad Jerusalem, ja ad Idumea, ja
ay chuy chammang chi
gwanggwang an Jordan. Ja gwa
hana narpu ad Tiro ja ad Sidon ja
ay chuy nunlene'gwoh an
apfuglapfuglay. Immuy cha ay
Hesus ti chengngor cha hana
natnat-on an khuna aton.
9 Cho-or hachi tatakhu hotti
inalin Hesus hachi disipolo na ta
i cha tikhan hay pfalangay hi
punlukhanana ta pfumpfumtaw
ta achi mahajomhoman. 10 Ti
lini-ub hachi cho-or an tatakhu
hi Hesus, ja anong un hachi
mumpunchokhoh ja munhihi'-ig
cha an i mehnot ta gway aton
cha an man-a ay hija ta
tomenong cha. 11 Tinnig ayya
hachi tatakhu an nun-ahu'lungan
hi napukhit an ispiritu hi Hesus
hon nunheppe cha hon nungkii
cha an nangali hi, “He-a hini
Empfalay Apo Jos!” 12 Ja
inhingar Hesus chicha ta ma-id i
cha pangar-allan ay ni
nitakhuwana.

Chin namiliyan Hesus chin himpolo ta chugwa an adalana

13 Napfalin hay hato ja
inti-id Hesus han pfulludna, ja
enajakhana hachi penhod na
an itnud. Ja un chaagkhu
na-amung ja 14 pinilin Hesus
han himpolo ta chugwa an
ngenadnana hi apostol ta
mimidchum cha ay hija ta
gway honakhona an i
mangaskasaba. 15 Ja ichatana
chicha hi apfalinan an
mangpakak hi napukhit an
ispiritu an khun meho'long.
16 Hay hato chi pinili na, an hi
Simon an ngenadnana hi Peter,
17 ja cha James ay John an
empfapfalay Zebedee an
ngenadnan Hesus hi Boanerges,
an hay podhona an hapiton ja
amat hi ichor, 18 ja hi Andrew, ja
hi Philip, ja hi Bartolomew, ja hi
Matthew, ja hi Tomas, ja hi
James an empfalay Alfeus, ja hi
Tadeus, ja hi Simon an oha an
Zealot, 19 ja hi Judas Iskariot an
hijay mangngina ay Hesus.

Chin nangarjan hachi a-ap-apo hi un nahuhu'lungan hi Hesus

20 Amat hichi ja immanamut
cha Hesus. Ja na-amung gwot
hachi tatakhu hotti ma-id chi hay
aton cha Hesus an mangan.
21 Unagkhu inannilan chin
a-akhin Hesus hachi na'na-at ja
empacheh cha ta i cha ekak ay
chuy nunnanangngana. Ti
chengngor cha chin khun allon
hachi tatakhu hi un emmangaw
hi Hesus. 22 Ja inalin hachi
memehtolon chi urchin Moses an
narpu ad Jerusalem hi,
“Nahuhu'lungan mangkay hitay
an hi Hesus ay Beelzebub an hini
ap-apon chi nun-apukhit an
ispiritu, ja un kaykhu hi
Beelzebub hini nangchat ay hija
ay ni apfalinana an khun
mangpakak hi napukhit an
ispiritu.” 23 Hotti enajakhan
Hesus chicha ja inali na hitay an
pangngarig, “Nomnomon ju
adchiya. Un chah hi Satanas hon
empakak na hini achor na? 24 Nu
khulat ta hana tatakhu ay ni oha
an himpangili ja ma-a-aggwa cha

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ta un chicha khu hon
numpapattoy cha, hot un lo'tatna
hot mapa'-i hinuy an himpangili.
25 Amat hina khu nu itannong
hana hen-a-amma hon
numpapattoy cha, hot lo'tatna
hot munhihijan cha. 26 Oma'-at
hina khu nu hi Satanas hon
ne'patoy khu hay hana in-inupfor
na. Ja khulat ta amat heto chi i
na aton hot ma-a-aggwa hini
pun-ap-apugwana hot mapogpog.
27 Hi Satanas ja amat ay ni
mapfi-ah an takhu an
mumpfantay ay ni pfalay na. Nu
khulat ta gway mamhod an
mangakaw ay ni khina-u na ja
ma-id olog na. Khahin un
kha-utan hinuy mapfi-ah an
takhu ja un ma-ala hana khina-u
na.

28 Umannung hitay allo' ay
cha'ju, an mapakawan an amin
hana pfumahulan chi tatakhu ja
hana pangallan cha hi napukhit
an mipfuhur hi ibpfa chah takhu.
29 Muti hana munhapit hi
mipfuhur ay ni Espiritu Santo ja
achi cha mapakawan, ta pfahor
cha ja ingkhana." 30 Inalin Hesus
hitay khapo ta pinahiw cha hini
Espiritu Santo an gwa ay hija hi
nangarjan cha hi un hi Satanas
chi nangchat ay ni apfalinana.

Hana a-ammod ja a-akhin Hesus

31 Emmatam chin ammod
Hesus an hi Mary ja chin a-akhi
na an linala-e ay chuy
agawwachaana. Timmata'chug
cha hichi pfutayna ja empa-ajag
cha hi Hesus. 32 Inu-umpfun hi
Hesus an linili-ub chin cho-or an
tatakhu ja inali cha ay hija hi,
"Chiya an gwacha hi inam ja
hana a-akhim an timmata'chug
cha hichi pfutayna, ja khun chi-a
epa-ajag ta mi'hapit cha ay he-a."
33 Ja inalin Hesus hi, "Aa, muti
un chah chicha chi ammod u ja
a-akhi' ja angkhay?" 34 Intikhaw
Hesus hachi inu-umpfun an
nangakhawwong ay hija ja
entoloy na an nangali hi, "Hay
hato khu chi a-ammod u ja
a-akhi'. 35 Ti hay hana mangat ay
ni penhod Apo Jos ja chichay
mipfilang hi a-akhi' ja chichay
a-ammod u."

Chin pangngarig han khun munhapuwa' hi pfugwa

4 1 Gwa khu han namenghan
ja immuy hi Hesus hichi
pingngit chi baybay ja ente-a na
an muntudtuchu. Munhihi'-ig
hachi atakhutakhu an mali-ub ay
hija, hotti immuy nunlukhan han
pfalangay an nebnebtaw ay chuy
palantag an timmata'chukhan
chin cho-or an tatakhu, ja
inumpfun ta muntudtuchu. 2 Ja
cho-or chin intuchun Hesus an
in-ari-arig na. Ja inali na hi,
3 "Ep-ephod ju an chonglon. Gwa
han ohan takhu an immuy
nunhapuwa' hi pfugwa hichi
hapfar na. 4 Khun munhapuwa'
ja nepochag chin uchumna ay ni
chalan, ja numpanga-ali chin
hagwiti ja nun-a-an cha. 5 Chin
uchumna ja nepochag chin
mapfinato an lota. Khagkhaju
cha an hemmangaw ti
maymayyapit chin lota, 6 muti
chin apfi-ahan chuy hukhit ja

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

na'leng, ti un nitutu-i chin
hemmangagwana. 7 Nepochag
khu chin uchumna chin acho'lan
chi holo' an nun-apakhatan. Un
chaagkhu hemmangaw ja
emma'lap hachi nun-apakhatan
an holo' ja hina'pfungan cha chin
nitanum, hotti agkhuy ni'pfunga.
8 Ja chin uchumna ja nepochag
chin maphod an lota, ja
numpangahangaw cha ja
numpangapfunga cha. Ja hachi
uchumna ja pfimmunga cha hi
hintotlompolo, ja hachi uchumna
ja pfimmunga hi unum chi polo,
ja hachi uchumna ja pfimmunga
hi hingkhahot." 9 Ja inalin khu
Hesus hi, "Pa-ennongan ju an
munchongor ay tay allo'."

Empfaag Hesus hini podhon ni pangngarig an hapiton

10 Unot nakak hachi cho-or an
tatakhu, ja immuy hachi himpolo
ta chugwa an adalan Hesus ja
hachi uchumna an nitnud ay
chicha ta i cha hanhanan ay
Hesus hay podhon chin
pangngarig an hapiton. 11 Ja
inalin Hesus hi, "Aa, cha'ju hana
pangpa-innilaan Apo Jos ay ni
oma'-atan ni Pun-ap-apugwana
an agkhuy na empfaag chin
hophopapna. Hana ayya achi
mi'-unud ja pangngarig hini ato'
an mangtuchugwan ay chicha.
12 Hot anong un himulimuli hini
mata cha ja achi cha khun tikhan
hana khun u aton, ja anong un
nun-alu-angan hana inga cha ja
achi cha chamchama ma-awatan
hana khun u itudtuchu. Chu'khon
cha koma hana pfahor cha ta
pakawano' chicha."[f] 13 Ja inalin
khu Hesus ay chicha hi,
"Umannung chah an agkhuy ju
anila hitay an pangngarig? Ngay
aton ju mah an manginnila hi
uchumna? 14 Hitay hini podhona
an hapiton. Hachi pfugwa an
nihapuwa' ja hija hini Hapit Apo
Jos an khun mitudtuchu. 15 Ja
hana nepochag ay ni chalan ja
hija hana tatakhu an nunchongor
ay ni Hapit Apo Jos muti immuy
hi Satanas ta akagwona chin
hapit an chengngor cha. 16 Ja
hana ayya nepochag ay ni
mapfinato an lota ja hija hana
tatakhu an nun-an-anla an
nunchongor ay ni Hapit Apo Jos
ja inapfulut cha gwot, 17 muti un
na'na'-omtang, ti agkhuy
limmamot hini hapit na ay
chicha. Unchani ta umali hana
apalikhatan ja apahigwan khapo
hi nangapfulutan cha ay ni Hapit
Apo Jos ja chin-ug chaot hini
pammati cha. 18 Ja hana ayya
nepochag ay ni acho'lan chi holo'
an napakhatan ja hija hana
tatakhu an nunchongor, 19 muti
immali ayya hana pundanakhan
ay tay pi'takhuwan ja hana
homalegwa an nomnom hi
omachangjanan ja hana
uchumna an ma-amnagwan, ja
nahi-ig hini Hapit Apo Jos ja
achi cha mi'pfunga. 20 Hana ayya
nepochag ay ni maphod an lota

[f] **4:12** Isaiah 6:9

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ja hija hana nunchongor ay ni
Hapit Apo Jos, ja inapfulut cha
ja inunud cha, ingkhana hi
matikhaw hana maphod an
pfunga cha. Hachi uchumna ja
hintotlompolo, ja hachi uchumna
ja hin-u'num chi polo, ja hachi
uchumna ja hinkhakhahot chi
pfunga cha."

Chin pangngarig han panor an nepataw

21 Inalin khu Hesus hi, "Achi
ta-o torkhan hay panor ja i ta-o
halinan wenno epachaor hi kama,
ta un ta-o gwot epatto' hay
napataw. 22 Ja amat hina khu hay
hato in-arig u, ti an amin hana
enha'pfan Apo Jos an agkhuy na
pay impa-innila ja umali han
arkhaw hot ipa-innila na. Ja hana
achi ma-awatan ja umali khu han
arkhaw hot ma-awatan. 23 Hotti
pa-ennongan ju an munchongor
ay tay allo'."
24 Ja inalin khu Hesus hi,
"Ehemad ju an munchongor hay
hato allo'. Hini lopong ni aton ju
ja hija khu hini lopong ni aton
Apo Jos ay cha'ju ja ma-ug-ugman
pay. 25 Hini takhu an gway
pamhod na an mi'-unud ay ni
ituchu' ja umannung an
ma-ug-ugman hini anila na. Hini
ayya takhu an una lamangon an
achi mi'-unud ay ni ituchu' ja
anong un hini maphod an anila na
ja ma-utaw ay ni nomnom na."

Chin pangngarig ni oma'-atan ni homangaw an pfugwa

26 Inalin khu Hesus han
pangngarig an amat heto. "Hini
Pun-ap-apugwan Apo Jos ja
mipadchung ay ni ma-at nu gway
i munhamar hi pakhuy.
27 Napfalin ja khun um-umuy chi
arkhaw ja malo' hini khun
muntamu hi amadhomadhom
hon pfimmangon hi nun nanong
an i muntamu. Ja khun
homangaw chin intanum na, ja
achi na anila hini aton cha an
khun homangaw, 28 ti un cha
ikhad. Mahhun hini lumipiyana
ja unot mumpfoto ja unot
mumpfohpfoh. 29 Unchani ta
natong ja immuy khu hini
nangtanum ta i na pfot-on,
anong una agkhuy inannila hini
enat cha an hemmangaw."

Chin pangngarig han pfugwan chi lakotta

30 Inalin khu Hesus hi, "Tayya
han oha an i-arig u an
pipadchungan tay
Pun-ap-apugwan Apo Jos.
31 Mipadchung ay ni ohan
pfugwan chi lakotta an hija hini
it-ittangan an amin hi pfugwa
heto lota. 32 Muti hemmangaw
ayya ja khun um-umuy chi
arkhaw ja umajiw ja ot-ottongan
mu hana uchumna an hamcha'.
Umanchu-oy hana hepeng na ja
hijay pun-emengan chi hagwiti."
33 Ja cho-or pay chin
pangngarig an inalin Hesus hi
khuna puntudtuchugwan ay ni
hapit Apo Jos, an ne-ano'nong ay
ni kaya cha an ma-awatan. 34 An
amin chin nuntudtuchugwana ja
pangngarig chin khuna aton,
muti unchani ta umi-igway cha
ayya hana adalana hon empfaag

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

na ay chicha hini podhona an
hapiton.

Chin nangpita'chukhan Hesus han puwo'

35 Unot gwa an nahilip ja
inalin Hesus hachi disipolo na hi,
“Pfumad-ang ta-o ay tay baybay.”
36 Hotti ni'lukhan cha chin
pfalangay an inu-umpfunan Hesus
ja tenaynan cha hachi tatakhu. Ja
nitnud khu hachi uchumna an
pfalangay. 37 Unagkhu
himpfumagkha ja gwacha han
mapfi-ah an puwo'. Ja mapfi-ah
an muntipja'-ong chin chanum ja
nittugwan chin pfalangay ja gwa
an munlinong. 38 Hi Hesus ayya
ja i nanallo' han opfog ay chuy
halugitiw chin pfalangay. Immuy
hachi disipolo na ja pfinangon
cha hi Hesus. Ja inali cha hi,
“Rabbi! Anagkha ta nanallo' a ti
tayya an marteng ta-o!” 39 Enelan
Hesus ja inali na chin puwo' ja
chin chanum an khun
muntipja'-ong hi, “Khomenong
aju!” Khemmenong cha ja
munnaud an malenong. 40 Ja
inalin Hesus hachi disipolo na hi,
“Anagkha ta temma-ot aju? Un
chah ma-id pammati ju ay ha-in?”
41 Ja nang-entata-ot cha ja khun
cha allon chi, “Ngachah ay chita
tay an takhu? Anong un puwo' ja
chanum ja unuchon cha hini
allona!”

Chin nangpakakan Hesus chin cho-or an napukhit an ispiritu han ohan lala-e an eGerasa

5 1 Entortoloy cha Hesus an
immuy ja emmatam cha
hichi chammangna, an pfuglay
hachi eGerasa. 2 Unot pfimmutay
hi Hesus chin pfalangay ja
chinittum na han lala-e an narpu
hichi lijang an lupfu' ja
nahuhu'lungan hi napukhit an
ispiritu. 3 Hitay an mun-angaw ja
un amja' na an munhehetto hana
lijang an lupfu', ja anong un cha
epacha an pfangkelengan ja
ma-id olog cha. 4 Un chaagkhu
pfangkelengan hon nunhopchot
na ja ad-adchi cha pa-adchon ay
hija. 5 A-arkha-arkhaw ja
amadhomadhom ja mihihidchi
lupfu' ja un la-ahnaon hichi
pfuludna, hon ingkhimoh na an
kumii, hon nun-okhod na chin
achor na hi pfato. 6 Nebnebtaw
hi Hesus hi nannikhan tay an
lala-e ja entagtag na an i
nanittum ja nunheppe an
mundayaw ay hija. 7 Ja ini'gwap
na an nangali hi, “Hesus an
Empfalay chi Napfagto an Jos!
Ngachah ni atom ay ha-in?
Ehapatam ay Apo Jos ta achiya'
adni' palikhaton!” 8 Hay
nangarjana ay tay ja inalin Hesus
ay chuy napukhit an ispiritu hi
makak ay chuy takhu. 9 Ja inalin
Hesus ay hija hi, “Ngay ngachan
mu?” Tempfar na ja inali na hi,
“Linipfulipfu ami, ti
munhikhapfu ami.” 10 Ja
pemmakhomakhoh hachi
napukhit an ispiritu an inali cha
hi, “Achi cha'mi adni' epakak ay
tay an pfuglay.” 11 Ja cho-or
hachi apfapfupfapfuy an khun
munhu-oy ay chuy an pfulludna.
12 Ja numpakpaka-ahi hachi
napukhit an ispiritu an inali cha

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ay Hesus hi, “Hotti un ami mah
ni' meho'long hay hachi
pfapfuy!” 13 Ja inalin Hesus hi,
“Umuy aju.” Hotti nun-a-akak
hachi napukhit an ispiritu ay
chuy an lala-e ja i cha
nun-eho'long hachi
apfapfupfapfuy. Ja
nungkhakhayyat hachi pfapfuy
an nunchayyu ja nun-ilipaw cha
ay chuy baybay ja nun-arteng
cha. Ja hay pfilang chin pfapfuy
ja chugway lipfu.
14 Hachi khun mumpfantay
hachi pfapfuy ja nungkhakhayyat
cha an nakak. Ja immuy cha
hichi pfuglay cha ja hachi
uchumna an pfuglay an i
nangpa-innila hato an tinnig cha.
Hotti napfu-ar hachi tatakhu an i
mi'tikhaw. 15 Un chaot emmatam
chin agawwachaan Hesus ja
tinnig cha chin mun-angaw an
ni-i-ibpfun an nunlolopfong ja
nagwachaan hi maphod an
nomnom. Ja nang-entata-ot cha.
16 Ja impa-innilan hachi nannig
ay chuy na-at chin lala-e an
nakakan hachi ispiritu ja chin
khu na-at hachi pfapfuy. 17 Ja
numpakpaka-ahi hachi tatakhu
an nangali hi makak hi Hesus ay
nuy pfuglay cha. 18 Gwa an
mi'lukhan hi Hesus chin
pfalangay ja inalin chuy an lala-e
an nakakan hachi napukhit an
ispiritu hi, “Mitnucha' adni' ay
he-a.” 19 Muti inalin Hesus hi,
“Un aot umanamut ta im
ipa-innila hana khakhayyum mu
hitay maphod an enat Apo Jos ay
he-a ja hini nunnignikhaana ay
he-a.” 20 Hotti immanamut ja i
na impa-innila an amin chin
nunlene'gwoh an apfuglapfuglay
ad Dekapolis hitay mapmaphod
an enat Hesus ay hija. Ja an
amin hachi nangngor ja
nanannor cha.

Chin nanakhuwan Hesus chin empfalay Jairus ja chin nangpatengngana han pfupfai

21 Nunlukhan khu cha Hesus
ay ni pfalangay ja numpfangngad
cha chin narpugwan cha.
Na-am-amamung khu hachi
tatakhu ja lini-ub cha hija ay
chuy agawwachaana an pingngit
chi baybay. 22 Ja immuy ay
Hesus han lala-e an hi Jairus an
ap-apon han sinagoga hichi. Ja
nunheppe ay Hesus 23 an
numpakpaka-ahi an nangali hi,
“Mi'jali a adni' hi pfalay mi, ti
gwa an ma-u'lud han empfalay u
an pfupfai, ta ho'-om hija ta
tomenong ta gway atona an
mi'takhu.” 24 Amat hichi ja
nitnud hi Hesus ja immuy cha, ja
khun munhihi'-ig hachi tatakhu
an immalipfuypfuy ay hija. 25 Ja
gwa han pfupfai an khun
mangunud ay chicha an hay
chokhoh na ja achi maymajat
han chala an khun pfumutay ay
hija hi hempolo ta chugwa hi
tagwon. 26 Nunnaud an
nalikhatan ti khinahto na an
amin chi pela' na an i
numpa-akhah, muti agkhuy
na-akhahan an unagkhu
emmom-omod. 27 Immuy ay
chuy negpong chin khatud Hesus
ja hene'khad na chin lopfong na.
Ti chengngor na hana

impa-innila cha an khun aton
Hesus, 28 ja hay gwa hi nomnom
na ja un ammuna hi una
he'khachon chin lopfong na hot
tomenong. 29 Ja emmat, an najat
gwot chin chala an khun
pfumutay ay hija, ja nale'na na
an temmenong chin chokhoh na.
30 Nale'nan Hesus an gwa han
immuy an apfalinana han takhu
hotti nunligkhoh ja inali na hi,
“Ngay nane'khad ay tay lopfong
u?” 31 Ja himmapit hachi
disipolo na ja inali cha hi, “Apo,
ngay machoto' hi nane'khad ay
he-a, an tan cho-or hato tatakhu
an nali-ub ay he-a an khun
munhihi'-ig.” 32 Muti khun
matmatmaton Hesus ta tikhana
hini nane'khad ay hija.
33 Inannilan chin pfupfai hitay
na-at ay hija ja immuy nunheppe
ay Hesus ja khun mun-elob. Ja
empfaag na an amin hini na-at.
34 Ja inalin Hesus ay hija hi,
“Khapo ay ni pammatim ja
temmenong a. Hotti mun-an-anla
a an umanamut ti achi
mumpfangpfangngad hini
chokhoh mu.”
35 Unagkhu khun mi'hapit hi
Hesus chin pfupfai ja ne-atam
gwot chin hennag cha an narpu
hichi pfalay cha Jairus. Ja inali
cha ay Jairus hi, “Achi ta-o
ungalon hitay Apo ta-o, ti natoy
chamchama atag hini empfalay
mu.” 36 Unot chengngor Hesus ja
inali na ay Jairus hi, “Achi a
mundanag. Ehchor mu ay ha-in.”
37 Amat hichi ja empacheh cha
muti empagwan Hesus chi hay
mitnud, hotti un angkhay hi
Peter ja cha James ay John an
hin-akhi chi nitnud. 38 Ne-atam
cha Hesus hichi pfalay cha Jairus
ja chengngor cha hachi
hingalangala an tatakhu an khun
cha mahanala' an umiha.
39 Himmikhop hi Hesus ja inali
na hi, “Anagkha ta mahanala' aju
an umiha? Agkhuy natoy hichuy
unga an un nanallo'.” 40 Muti
kenekejan cha hitay inali na.
Amat hichi ja impapfutay Hesus
chicha an amin, ja un angkhay
chin a-ammod chin unga ja hachi
ini-itnud na chi impahikhop na
ay chuy agawwachaan chuy
unga. 41 Immu-immuy hi Hesus
ja inugnana chin ngamoy chin
unga ja inali na ay ni hapit cha
an Hudju hi, “Talita, kum” an
hay podhona an hapiton ja,
“Pfumangon a, hiton unga.”
42 Amat hichi ja
napfanpfannangon chin unga ja
chimmalan, ja nanor hachi
nannig. Hitay an unga ja
muntagwon hi gway hempolo ta
chugwa. 43 Ja inalin Hesus hi,
“Ichatan ju hitay unga hi anuna.
Ja achi la-ahna ja gway i ju
pangar-arjan ay tay an na-at.”

Agkhuy penenhod hachi eNazaret chin intudtuchun Hesus

6 1 Nitnud hachi disipolo na
hi nakakan Hesus an
omajana ay chuy pfuglay an
emmer-erkhana. 2 Nachakngan
chin Hapfachu an ngilin ja
immuy hichi sinagoga an i
nuntudtuchu. Ja cho-or chi
nanor ay chuy panudtuchu na, ja
khun cha allon hi, “An ngay i

nangalan tay ay ni nomnom ja
apfalinana? Ti tan otong chi
apfalinana an mangat hi milagro!
3 Un chah pfu-un hitay chin
karpentero an empfalay Mary?
Un chah pfu-un a-akhi na cha
James ay Joses ja hi Judas ja hi
Simon? Ja ne'hehetto khu hana
i-ibpfa na an pfinapfai." Ja un
angkhay hato ja pfen-on cha. 4 Ja
inalin Hesus ay chicha hi,
"Egngor hana tatakhu hini
profeta an narpu hi uchumna an
pfuglay muti achi cha egngor ay
ni pfuglay an narpugwana, an
anong un hana i-ibpfa na."
5 Hotti ma-id aton Hesus an
mangat hi milagro ay chuy an
pfuglay cha, an un angkhay han
tortollo an mumpunchokhoh an
hen-a na ja temmenong cha. 6 Ja
nanor hi Hesus khapo hi achi cha
pammatiyan ay hija.

Chin nannakhan Hesus chin hempolo ta chugwa an adalana

Amat hichi ja pfina-er Hesus
hachi apfuglapfuglay an i
muntudtuchu. 7 Enajakhana
hachi hempolo ta han chugwa an
adalana ja hininchuggwa na
chicha an hennag an i
muntudtuchu, muti inchatana
chicha hi apfalinan an
mangpakak hi napukhit an
ispiritu an neho'long. 8 Ja inali
na ay chicha hi, "Un aju
mangew-egwayya an umuy. Hay
pfunguhan chi ugnan ju ja
angkhay. Achi aju munhongot ja
munhape-eng ja mun-ochon hi
pihu. 9 Mumpunhapato aju muti
un ammuna hini inlolopfong ju.
10 Nu gway i ju punnangngan hi
pfalay ja hijay punnanangngan ju
ingkhana hi akakan ju ay nuy an
pfuglay. 11 Ja nu khulat ta hana
tatakhu ay ni oha an pfuglay ja
achi cha'ju podhon an
mangiliyon ja achi cha egngor
hini itudtuchu ju, ja nu makak
aju ayya ay nuy an pfuglay ja
pumpu'pu-an ju hay chapor hi
nep-ot ay ni chapan ju ta
panginnilaan an hugijon Apo Jos
hana tatakhu ay nuy an pfuglay
khapo hi achi cha pammatiyan
ay ni hapit na."
12 Amat hichi ja empacheh
hachi adalan an i mangaskasaba
hachi tatakhu ta mahapor an
chu'khon cha hana pfahor cha.
13 Cho-or chin nun-eho'long an
napupukhit an ispiritu an
nun-epakak cha. Ja nun-i-apjut
chay lanob hachi
mumpunchokhoh hon
numpangatenong cha.

Chin namutulan Herod chin ulun John Bautista

14 Hi Ari Herod ja chengngor
na hachi ena-enat Hesus ti
nunchongor chin ngachana hi
apfuglapfuglay. Ja khun allon
chin uchumna an tatakhu hi,
"Hitay an hi Hesus ja hija hi
John Bautista an un nummahu,
hijaot un gway apfalinana an
mangat hi milagro." 15 Ja inalin
hachi uchumna hi hija hi profeta
Elijah an un immali an
numpatikhaw. Ja gwacha khu
hachi khun mangali hi oha hija
an profeta an un oma'-at chin
profetan Apo Jos chin nahop.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

16 Muti unagkhu chengngor
Herod hachi ena-enat Hesus ja
khuna allon hi, “Hijah tay ay
chita hi John Bautista an
empapotor u chi ulu na, ja tayya
an nummahu.” 17 Inalin Herod
hitay khapo ta hijay nangpatiliw
ja nangpipfalud ay John.
Chimmalat chin himminglan
John, ti hi Herod ja ma-id
mahamma na ja i na penloh hi
Herodias an ahagwan Philip an
ibpfa na. 18 Khun allon John ay
Herod hi pfahor hitay enat na an
namloh ay ni ahagwan ibpfa na,
19 hijaot un pfen-on Herodias hi
John, ja penhod na an epapatoy.
Muti ma-id enat na, 20 ti toma-ot
hi Herod ay John, hotti
empapfantay na khapo ta anila
na an magpong an takhu an
immunud ay Apo Jos.
Penpenhod Herod an
munchongor ay ni itudtuchun
John anong un omab-a-ab-ab
hini puhu na.

21 Amat hichi ja nachakngan
chin arkhaw an nitu'khungan Ari
Herod ja ay chuy mahpay chi
panghi'-ingan Herodias an
mangpapatoy ay John. Amat
hetoy na-at, an empa-ajag Herod
hachi nun-angangato an
a-ap-apon chi khupferno, ja
hachi a-ap-apon chi hinchalo ja
hachi uchumna an ma-ar-ali an
tatakhu ad Galilee. 22 Ja gwa
han empfalay Herodias ay Philip
an pfalahang ja immuy nunsala
ta tikhan hachi tatakhu an
na-amung. Ja enamnagwan
Herod ja hachi tatakhu chin enat
na an nunsala, hotti inalin Herod
ay hija hi, “Epfokham chi hay
penenhod mu hot ichat u ay
he-a.” 23 Ja enhapata na an
nangali hi, “Nu ngachah ni
epfokham ja ichat u an ichat,
anong un makhaggwa hitay
agawwachaan ta-o an uja'
nun-ap-apugwan.” 24 Immuy
chin pfalahang ay chuy ammod
na an hi Herodias ja inali na hi,
“Ngay ngata epfokha' ay Ari
Herod?” Ja inalin Herodias hi,
“Hay epfokham ja ichat Herod
hini ulun John Bautista ay he-a.”
25 Ja engkhalakhar chuy
pfalahang an numpfangngad chin
agawwachaan cha Herod ja inali
na hi, “Hay podho' hi ichat mu
ay ha-in ad ugwani ja hini ulun
John Bautista an mimitto hi
chuju.” 26 Ja nunheglay tutujun
Ari Herod ay chuy inali na muti
un amat ja inimit na, ti achi na
podhon an pa'-iyon chin
enhapata na an chengngor hachi
na-amung. 27 Hotti amat hichi ja
hennag na han hinchalo an
immuy hichi pfaluchan ta i na
pinutulan chin ulun John. 28 Ja
initto na chin ulu han chuju ja
in-uy na ay chuy pfalahang. Ja
in-uy khu chuy pfalahang ay
chuy ammod na an hi Herodias.
29 Unot chengngor hachi
disipolon John hitay na-at ja i
cha enala chin achor na ta i cha
inlupfu'.

Chin namanganan Hesus chin lemay lipfu an tatakhu

30 Numpfangngad hachi
himpolo ta chugwa an apostol ja
inali cha ay Hesus an amin chin

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

intudtuchu ja ena-enat cha. 31 Ja
inalin Hesus ay chicha hi, “I ta-o
omohha ta gway aton ta-o an
mun-eblajan hi na'na'-omtang.” Ti
achi omopoh chin tatakhu an
mun-en-enlog an umuy ja ma-id
aton cha Hesus an mangan.
32 Amat hichi ja i cha nunlukhan
han pfalangay an i emmohha.
33 Muti cho-or chamchama chin
nannig an nangmatunan ay cha
Hesus hi nangpachihan cha. Hotti
tenaynan cha hachi
apfuglapfuglay an
numpun-arpugwan cha ja
entagtag cha an umuy, hotti
nahhun cha an emmatam ay chuy
omajan cha Hesus. 34 Unagkhu
emmatam cha Hesus ja
pfimmutay ay chuy pfalangay, ja
tinnig na hachi cho-or an tatakhu,
ja na-apja chin nignikha na. Ti
amat cha hi karnero an ma-id chi
hay mangpuno' ay chicha. Amat
hichi ja ente-a naot an
muntudtuchu ja ma-ar-ar chin
intuchu na. 35-36 Unot gwa an
nahilip ja immuy hachi disipolo
ay Hesus ja inali cha hi,
“Honakhom hato tatakhu ta umuy
cha hachi nun-ehnot an pfarju ta i
cha ngumina hay anun cha. Ti
chiya an nahilip ja ma-id
pfarpfalay ay tay agawwachaan
ta-o.” 37 Ja inalin Hesus hi,
“Cha'juwot chi mangchat hi anun
cha.” Ja inalin hachi disipolo na
hi, “Un chah hay allom ja cha'mi
chi mungkhahto hi linipfu[g] hi
mingina hi tenapay an mepa-an
ay chicha?” 38 Ja inali na ay
chicha hi, “Atanay tenapay hi
gwa ay cha'ju? I ju tikhan.” I cha
tinikhaw ja numpfangngad cha, ja
inali cha hi, “Tayya han lema an
tenapay ja han chugwa an
khachiw.” 39 Ja inalin Hesus
hachi tatakhu hi,
“Ma-aggwa-aggwa aju an umpfun
hana holo'.” 40 Hotti
na-aggwa-aggwa cha hi
hinkhakhahot, ja henlermay polo
an numpanga-umpfun. 41 Enalan
Hesus chin lema an tenapay ja
chin chugwa an khachiw, ja
entangad na an nunyaman ay Apo
Jos. Napfalin ja initta-ittang na
chin tenapay ja inchat na hachi
disipolo na ta egwanah cha hachi
tatakhu. Ja enat na khu chin
khachiw. 42 Nangan cha hotti
na-apchan cha an amin.
43 Inamung hachi disipolo chin
nahagwar ja nun-apnu han
hempolo ta chugwa an pfahkit.
44 Ja umuy hi lemay lipfu hana
linala-e an nidchum hay hachi
nangan.

Chin chimmalanan Hesus chin chanum

45 Unot napfalin hay hato ja
hennag Hesus hachi disipolo
na ta i cha munlukhan chin
pfalangay ta ipangpangullu cha
an umuy ay chuy chammangna
ad Betsaida. Nuntaynan hi
Hesus ja nun-ipa-anamut na

[g] **6:37** Literal: *mungkhahto hi chugway khahot hi denarius*. Hini oha an denarius ja hija hini pfino'lan ni ohan takhu hi hen-arkhaw.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

chin tatakhu. 46 Un chaot
nakak ja nunti-id hi Hesus ay
chuy pfuludna ta i
mungkalalag. 47 Gwa an
nadhom ja gawwacha pay hi
Hesus hichi pfuludna an
emmo-ohha. Ja nungkhinawwa
chin pfalangay an
nunlulukhanan hachi disipolo
ay chuy baybay. 48 Inudhungan
Hesus hachi disipolo na ja
tinnig na an malikhatan cha
an mangedchong ay chuy
pfalangay, ti gwa han ijah an
mangpapfangngad ay chicha.
Unot penghan chi talanu ja
nangunud hi Hesus ay chuy
agawwachaan cha an khun
chumalan ay chuy chanum.
Gwa an ilahiyana chicha
49-50 ja tinnig cha hija, hotti
nang-entata-ot cha. Nun-ugwap
cha, ti khemhon cha un pfanig
an khun chumalan ay chuy
baybay. Ja himmapit gwot hi
Hesus ja inali na hi, “Achi aju
toma-ot ti ha-in. Hotti
papfi-ahon ju hini nomnom
ju.” 51 Amat hichi ja ni'lukhan
hija chin pfalangay ja
khemmenong gwot chin ijah.
Ja nunnaud an nanor hachi
disipolo na, 52 ti anong un cha
tinnig chin enat na an
nangpacho-or chin tenapay, ja
agkhuy cha na-awatan hay
hato tinnig cha an enat na, ti
pfimmato hini nomnom cha.

Chin nangpatengngan Hesus hachi mumpunchokhoh ad Genesaret.

53 Pfinad-ang cha chin baybay
ja emmatam cha ad Genesaret ja
engkho-od cha chin pfalangay.
54 Un chaot pfimmutay ay chuy
pfalangay ja immatunan hachi
tatakhu hi Hesus.
55 Nun-ekhalakhar hachi tatakhu
an umuy hachi nun-ehegkhon an
apfuglapfuglay an i
mangpfalahhong hay hachi
mumpunchokhoh, ta ijuy cha ay
ni anila cha an agawwachaan
Hesus. 56 Ja an amin chin
immajan Hesus, anong un
it-ittang wenno otongngan an
pfuglay ja hana nun-ebtaw an
lukhar, ja inamung cha hachi
mumpunchokhoh ay ni palaha an
pummarkhachuwan. Ja
numpakpaka-ahi cha ay Hesus ta
hachi mumpunchokhoh ja ho'-on
cha chin khalampfay chin
lopfong na. Ja numpangatenong
an amin hachi nan-a chin
lopfong na.

Empatenong Hesus hachi mumponchokhoh

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Hachi ugalin chi Hudju an khun mepfamepfanoh

7 1 Gwa han namenghan an hachi Farisee ja chin
uchumna an memehtolon chi
urchin Moses an narpu ad
Jerusalem ja na-amung cha ay
chuy gwachaan Hesus. 2 Ja
nalimuhan cha an khun mangan
hay hachi uchumna an disipolon
Hesus an agkhuy cha numpfulu.
3 Ti hitay chi oha hi ugalin chin
Farisee ja an amin chin uchumna
an Hudju, an paniyaw chi
mangan nu agkhuy numpfulu, ti
hijay intuchun chin a-ammod.
4 Paniyaw khu ay chicha hi
mangan hana nanginaan hichi
tenchaan nu achi cha mumpfulu.
Ja cho-or pay chi urchin, an
amat ay ni aton cha an
mangulahan hi pfahu ja
pun-otanan ja pfanga an khumo'.
5 Hijaot un hachi Farisee ja hachi
memehtolon chi urchin Moses ja
inali cha ay Hesus hi, “Anagkha
mah ta hachi disipolom ja achi
cha khun unuchon chin intuchun
hachi a-ammod an paniyaw chi
mangan nu agkhuy ta
numpfulu?” 6 Ja inalin Hesus ay
chicha hi, “Umannung chin
impadtun profeta Isaiah an
oma'-atan ju an mumpfuhuur. Ti
intula' Isaiah hi,

‘Allon Apo Jos hi, Hay hato
an tatakhu ja khuna'
edaydayaw ay chicha muti
un mepogpog ay ni ta-o
cha an achi cha
nomnomon an umunud ay
ha-in.
7 Ma-id inherpfin ni khun cha
aton an mundayaw ay
ha-in, ti un urchin an
enephod chi takhu hini
khun cha itudtuchu, hon
inali cha hi un narpu ay
ha-in.’ ”[h]

8 Ja inalin Hesus ay chicha hi,
“Empolag ju agkhu hana urchin
Apo Jos ta hana ugali an
intuchun chi takhu hini
khenokhotan ju.”
9 Entoloy Hesus an nunhapit
ja inali na hi, “Nakha'-ila aju ti
niya an chin-ug ju hana urchin
Apo Jos, ti hinurpfuchan ju hini
aton ju an mangat hana
nepfanoh an ugali ju. 10 Ti
impa-innilan Moses hitay an
urchin Apo Jos an, ‘Mahapor an
unuchon ju hana a-ammod ju.’ Ja
hitay oha khu an, ‘Hini
mamahiw ay ni ammod na an
lala-e wenno pfupfai ja patoy
hini ohong na.’ 11 Muti nab-on
hini khun ju itudtuchu. Ti hay
allon ju ja nu enetpfar ni takhu
ay Apo Jos[i] hay mapfalin hi
itolong na hay hana a-ammod
na, 12 ja hijay panghi'-ingan ju
an Farisee an mangali hi achi na
ichat ay cha nuy ammod na, ta
achi mapa'-i chin inali na an

---

[h] **7:6-7** Isaiah 29:13

[i] **7:11** *enetpfar ay Apo Jos*: hay nitula' hana manuskrito ja *Korban* an hay podhona an hapiton ja midaton ay Apo Jos.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

netpfar ay Apo Jos. 13 Hotti
tayya an khapo ay ni pangatan ju
ay nuy ugali ju an khun ju ituchu
ja amat hi ma-id pfalor nuy
umannung an urchin Apo Jos. Ja
cho-or hana uchumna an khun ju
aton an oma'-at hina."

Hay mangpapukhit hi ohah takhu

14 Enajakhan khu Hesus hachi
tatakhu ja inali na ay chicha hi,
"An amin aju, ja chonglon ju
hitay allo' ta ma-awatan ju.
15 Pfu-un hana anun an umuy ay
tay ta-o chi mangpapukhit ay ni
ohan takhu. Ti hana
mangpapukhit ay hija ja hana
na-uti-ot an narpu ay ni nomnom
na an pfumutay ay ni ta-o na.
16 Hotti pa-ennongan ju an
munchongor ay tay allo'."
17 Amat hichi ja tenaynan cha
Hesus hachi cho-or an tatakhu ja
immanamut cha, ja henanhanan
hachi disipolo na nu ngay penhod
na an hapiton ay nuy inali na an
pangngarig. 18 Tempfar Hesus ja
inali na hi, "Un chah anong un
cha'ju ja achi ju pay ma-awatan?
Ti umannung chin inali' an hana
anun an umuy ay tay ta-o ja achi
mangpapukhit ay ni ohan takhu.
19 Ti hana u'munona ja achi umuy
ay ni nomnom na, an un umuy ay
ni poto na ja pfumutay khu ta
metapar." Hay oha khu hi
intuchun Hesus ay tay an inali na
ja an amin chi ma-an ja achi
paniyaw hi panganan.
20 Entoloy Hesus an nangali
hi, "Hini marpu ay ni nomnom ni
takhu chi mangpapukhit ay hija.
21 Ti hini napukhit an nomnom
chi takhu ja hijay arpugwan chi
napukhit. Ja hay ipfunga na ja
hay napukhit hi ugali, an amat
hay hana khun me-elo' hi pfu-un
ahagwa cha, omakaw cha,
pomatoy cha, 22 umilugtap cha,
omamnaw cha, aton chay
napukhit ay ni ibpfa chah takhu,
pfumarpfali cha, aton cha hana
napukhit an penhod chi achor,
omaamoh cha, pumahiw cha,
mumpa-akhaja cha, ja un cha
munlokhom. 23 An amin hay
hato an napukhit an ugali ja
narpu ay ni nomnom chi takhu ja
hay hato chi mangpapukhit ay
hija."

Chin pammatin han pfupfai an Hentil

24 Napfalin hay hato ja nakak
hi Hesus ta umuy hana pfuglay
an nehegkhon ad Tiro ja ad
Sidon. Himmikhop han pfalay ti
penhod na an achi cha annilaon
muti inannila cha chamchama.
25-26 Ja gwa han pfupfai ay chuy
an pfuglay an narpu ad Fenisia
an provincian chi Syria, an
Griego hini hapit na an pfu-un
Hudju. Ja gwa han empfalay na
an pfupfai an nahuhu'lungan hi
napukhit an ispiritu. Unaagkhu
chengngor an gwa hi Hesus ja
immuy gwot an i nunheppe ay
hija ja numpakpaka-ahi ta
pakakona chin nehoho'long ay
chuy empfalay na.
27 Impangngarig Hesus an
nunhapit ja inali na hi,
"Panganun ta-o pay hana
ung-ungungnga ta ma-apchan
cha. Ti achi maphod un alan hini

anun hana ung-ungungnga ja
empa-an hana aho."[j] 28 Tempfar
chin pfupfai ja inali na hi,
"Umannung hini inalim, Apo,
muti nu ipadchung cha'mi an
Hentil hi aho, ja anun chi aho
hana mun-a-akhah hi un mangan
hana ung-ungungnga." 29 Ja
inalin Hesus ay hija hi, "Maphod
hitay enat mu an nampfar, hotti
mapfalin an umanamut a, ti
nakak mahpay hini napukhit an
ispiritu ay ni empfalay mu."
30 Immanamut chin pfupfai ja
enatamana chin empfalay na an
numpepekheng ja ma-id chin
napukhit an ispiritu ay hija.

Chin nangakhahan Hesus han takhu an napo-it ja nangutar

31 Napfalin hitay ja tenaynan
Hesus hana pfuglay an
nun-eh-ehnot ad Tiro ja
enenggwa na ad Sidon ja unot
hana pfuglay an Dekapolis ta
numpfangngad hichi Baybay ad
Galilee. 32 Gwah chi han lala-e
an napo-it ja nangutar. In-uy cha
ay Hesus ja numpakpaka-ahi cha
ta ho'-ona ta tomenong. 33 Amat
hichi ja en-o'-ojay Hesus chin
napo-it ja chenho' na chin inga
na, ja unaot tod-on chin tuppa na
ja inchi'lah na ay chuy himot
chuy lala-e. 34 Ja entangad Hesus
ad uchu ja khapo hi otong an
nignikha na ja inali na ay chuy
napo-it hi, "Effata" an hay
podhona an hapiton ja
"Mipfughor." 35 Ja
himpfumagkha ja chomngor chin
ingan chuy lala-e ja ma-anchong
mahpay chin panapit na.
36 Ja inalin Hesus hachi
tatakhu hi ma-id i cha
pangar-arjan ay chuy an na-at.
Na'na-arjona hi achi cha
ipa-innila muti un chaagkhu
khun omala an mangpa-innila.
37 Nanor cha ja khun cha allon
hi, "Mapmaphod ay cha'ju an
amin hitay enat na. Ti niya an
anong un hana napo-it ja
chomngor cha, ja hana nangutar
ja munhapit cha."

Chin namanganan Hesus hachi apat hi lipfu an tatakhu

8 1 Gwa khu han namenghan
an na-amung hachi cho-or
an tatakhu ay chuy
agawwachaan Hesus. Nihihidchi
cha ja napoh chin hongot cha. Ja
enajakhan Hesus hachi disipolo
na ja inali na hi, 2 "Tayya an
nignikhao' hay hato an tatakhu ti
ne'hehetto cha ay chita-o hi toloh
arkhaw ja chiya an napoh chin
hongot cha. 3 Achi' podhon an
mangpa-anamut ay chicha an
agkhuy cha nangan, ti
mahichingan cha an umuy, ti
hana uchumna ja achawwi hana
nun-arpugwan cha." 4 Himmapit
chin disipolo na ja inali cha chi,
"Hotti ngay mah aton ta-o? Ti
ma-id i ta-o pangalan hi omanay
hi epa-an ay cha tay cho-or an
tatakhu, ti tan nenebtaw hitay
agwachaan ta-o hichi pfuglay."

[j] **7:27** Hay hato ung-ungungnga an hinapit Hesus ja hachi Hudju.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

5 Ja inalinot Hesus hi, “Atanay
tenapay hi gawwa ay cha'ju?”
Tempfar cha ja inali cha hi, “Ti
tan un peto.”
6 Inalin Hesus hachi tatakhu
ta umpfun cha. Enala na chin
peto an tenapay ja nunyaman ay
Apo Jos. Napfalin ja initta-ittang
na ja inchat na chin disipolo na
ta egwanah cha hachi tatakhu, ja
enat cha. 7 Ja gwacha khu han
tortollo an i-itang an khachiw ja
nunyaman khu hi Hesus ja inali
na ta egwanah hachi adalana.
8 Nangan hachi tatakhu hotti
na-apchan cha an amin. Inamung
chin disipolo hachi nahagwar ja
nun-apnu cha han peto an otong
an pfahkit. 9 Hay pfilang hachi
nangan ja umuy hi apat hi lipfu.
Impa-anamut Hesus hachi
tatakhu 10 ja nunlukhan hija ja
chin disipolo na chin pfalangay
ta umuy cha ad Dalmanuta.

Chin agkhuy namatiyan hachi Farisee ay Hesus

11 Emmatam cha Hesus ja
gwacha hachi Farisee an i
mi'tukki ay hija. Tenoptopngan
cha ta ipatikhaw na hay
milagro ta panginnilaan cha an
narpu ay Apo Jos hini
apfalinana. 12 Machamot hi
punnomnoman Hesus ja inali na
hi, “Anagkha cha'ju an tatakhu
ad ugwani an timpo ta
itugtukha ju an mangpfokha hi
hay ipatikhaw u hi panginnilaan
ju an narpu ay Apo Jos hitay
apfalina'. Allo' ay cha'ju hi
ma-id oh-ohhah ipatikhaw u hi
hay amat hina.”
13 Ja tenaynan Hesus chicha
ja nunlukhan khu chin
pfalangay, ja empacheh cha an
pfumad-ang chin chammangna.

Hini pfino'pfo' hachi Farisee an hija hana khun cha itudtuchu an nehahalla

14 Chin disipolon Hesus ja
nalichuwan cha an nunhongot ja
un oh-ohha han inu-ugnan cha
an tenapay hichi pfalangay.
15 Himmapit hi Hesus ja inali na
hi, “Elanna mangkay, achi
la-ahna ja i ju inapfulut hini
pfino'pfo' hachi Farisee ja hini
pfino'pfo' Herod.” 16 Ja khun
munhahapit hachi disipolo an
khun cha allon chi, “Inalin Hesus
hinuy khapo ta ma-id hengngot
ta-o hi tenapay.” 17 Ani'-ilan
Hesus hini khun cha hapiton ja
inali na hi, “Anagkha ta unagkhu
hini a-id chi tenapay chi ikhimoh
ju an haphapiton? Akamoh ja
achi ju annilaon hini apfalina'.
Unchani ja un pfimmato hini
nomnom ju. 18 Anong un khun
mummulimuli hay hana mata ju
ja achi ju matikhaw. Ja anong un
nun-alu-angan hay hana inga ju
ja achi megngor. Khenong chi un
ju nalichuwan hana ena-enat u.
19 Chin nangi-ittanga' chin lema
an tenapay an empa-an u hachi
lemay lipfu an tatakhu, ja atanay
pfahkit hi pinnu ju chin
nahagwar?” Tempfar cha ja inali
cha hi, “Himpolo ta chugwa.”
20 Ja inalin khu Hesus hi, “Ja
chin nangi-ittanga' chin peto an
tenapay an empa-an u hachi apat
hi lipfu hi tatakhu, ja atana

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

hachi o-otong an pfahkit hi
pinnu ju chin nahagwar?” Ja
inali cha hi, “Peto.” 21 Ja inalin
Hesus hi, “Aa, hotti un ju chah
achi pay ma-awatan hini podho'
an allon?”

Chin nangakhahan Hesus han napfulaw

22 Emmatam cha Hesus ad
Betsaida ja in-uy cha han
napfulaw ay hija.
Numpakpaka-ahi cha ta ho'-ona ta
ma-akhahan. 23 Hotti penchon
Hesus chin napfulaw ja initnud na
ja in-uy na hichi pingngit chuy an
pfuglay. Inchi'lah Hesus chin
tuppa na ay chuy matan chuy
napfulaw ja hen-a na ja inali na
hi, “Gway chah matikhaw mu?”
24 Ja nummohmohgwat chin
napfulaw ja inali na hi, “Gwacha.
Chiya hachi tatakhu muti oma'-at
cha hi ajiw an khun
munchallachallan.” 25 Impiggwan
Hesus an nan-a chin mata na. Ja
nunchiyat na ja mattag mahpay
chi pannig na. 26 Inalin Hesus ay
chuy napfulaw hi, “Umanamut a,
muti achim e'gwa ay chuy pfuglay
an narpugwan ta.”

Chin nangmatunan Peter hi nitagtakhuwan Hesus

27 Napfalin hitay ja empacheh
Hesus ja hachi disipolo na an
umuy hachi apfuglapfuglay an
nun-ehnot ad Cesarea Filipos. Hi
khun cha omajan ja inali na hi,
“Ngachah tugwali chi allon hana
tatakhu hi oma'-ata'?” 28 Tempfar
cha ja inali cha hi, “Gwacha
hana mangali hi un he-a hi John
Bautista. Ja gwacha khu hana
mangali hi un he-a hi Elijah, ja
allon khu hana uchumna hi un a
oha an profeta chin nahop.” 29 Ja
inalin Hesus hi, “Cha'ju mah?
Ngay allon ju tugwali hi
oma'-ata'?” Tempfar Peter ja inali
na hi, “He-a hini Hennag Apo Jos
an Mamahhod.” 30 Ja na'na'-allon
Hesus hi, “Achi ju pay epfa'pfaag
hitay hana tatakhu.”

Chin nangpa-innilaan Hesus hi atajana ja amahuwana

31 Nete-a ay chuy ja khun
ipa'pa-innilan Hesus hachi
disipolo na hini cho-or an umali
an punlikhatana. Khuna allon
hi, “Ha-in an Na-ilangitan an
Takhu ja cho-or chi likhat hi
hortapo'. Ja pfuhulona' hay
hana a-ap-apon chi Hudju ja
hana a-ap-apon chi papachi ja
memehtolon chi urchin Moses.
Patajona' muti ay ni me-atloh
arkhaw hot mummahuwa'.”
32 Ja enhamahamaid Hesus an
nangali hay hato ja enegnad
Peter hija ja inali na hi, “Achim
khun allon hinuy.” 33 Muti
nunligkhoh hi Hesus ja intikhaw
na hachi disipolo na ja inhingar
na hi Peter ja inali na hi,
“Makak a, Satanas, ay ha-in! Ti
hini podhom ja pfu-un hini
penhod Apo Jos, an un
me'-ampoy ay ni penhod chi
tatakhu.” 34 Amat hichi ja
enajakhan Hesus chin tatakhu ja
chin disipolo na, ja inali na ay
chicha hi, “Hini mamhod an
midchum ay ha-in ja mahapor
an chu'khona hini pi'takhuwana

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

heto lota ja pi-ukhona hini kros
na,[k] ja inunucha'. 35 Ti hini
ayya takhu an
mangpa-ennongan ay ni
pi'takhuwana heto lota ja
angkhay, ja achi mi'takhu ay
Apo Jos. Muti hini takhu an
man-ug ay ni pi'takhuwana heto
lota khapo hi pangunuchana ay
ha-in ja hitay Ebanghelyo, ja
mi'takhu ay Apo Jos hi ma-id
chi pogpogna. 36 Anong un alan
ni takhu an amin chi
enachangjan ay tay lota ja
ma-id pfalor na hu-un ma-utaw
chamchama hini pi'takhuwana
ja nadusa hija hi ma-id chi
pogpogna. 37 Ma-id ichat na hi
hugwar ni pi'takhuwana.
38 Cho-or cha ad ugwani chi
nan-ug ay Apo Jos ja napukhit
hana ugali cha. Hotti hay hana
tatakhu an mangpfa-in ay ha-in
ja hana khun u ituchu, ja ha-in
an Na-ilangitan an Takhu, ja
ipfa-in u khu chicha ay ni
arkhaw an pumpfangngacha', an
magwachaan ay ni pfinang ja
apfalinan Ama ja mimitnud
hana nasantuwan an angher."

9 1 Ja en-ang-angonoh Hesus
an nangali hi, "Umannung
hitay allo' an gwacha hana
uchumna ay cha'ju an achi
matoy hot ah-upan cha hini
ete-aan ni Pun-ap-apugwan Apo
Jos hi tatakhu ay tay lota an
gwachaan hi apfalinan."

Chin narmanan chin tikhaw Hesus

2 Nalahin chi unum hi arkhaw
ja initnud Hesus hi Peter ja hi
James ja hi John hotti un cha
emma-angkhay an nunti-id han
pfuludna. Unagkhu la-ahna ja
tinnig cha hi Hesus an narman
chin tikhaw na, 3 ja pomoo' chin
pinuchaw chin lopfong na, an
ma-id chi ipadchungan chin
pinuchaw na heto lota. 4 Tinnig
cha khu ja gawwacha cha Elijah
ay Moses an khun cha mi'hapit
ay Hesus. 5 Himmapit hi Peter ja
inali na ay Hesus hi, "Apo,
maphod ta immali ta-o heto.
Mun-ephod ami hi tolo hi apfong
ta henohha aju ay cha Moses ja
hi Elijah." 6 Ma-id mapto' hi i na
hapiton ti nang-entata-ot cha.

7 Unagkhu himpfumagkha ja
gwa han pfonot an nunli'nup ay
chicha. Ja gwacha han hapit an
narpu ay chuy pfonot an allona
hi, "Hitay hini podpodho' an
Empfalay u. Hotti egngor ju
hija!" 8 Un chaagkhu
munlengngalengngaw ja
himpfumagkha ja nama-id chin
numpun-ibpfan Hesus an un
angkhay hija.

9 Amat hichi ja empacheh cha
an nunchayyu ja khun allon
Hesus ay chicha hi, "Achi ju
epfa'pfaag hitay an tinnig ju
ingkhana hi mummahuwa' an
Na-ilangitan an Takhu."

---

[k] **8:34** *pi-ukhona hini kros na*; hay podhona an hapiton ja hodlona hana likhat an umali khapo hi pangunuchana ay Hesus anong un hijay chumalat hi i na atajan.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

10 Inunud cha hitay inali na muti
khun cha haphapiton nu ngay
podhona an allon ay ni
nangarjana hi mummahu hija.
11 Ja inali cha ay Hesus hi,
“Anagkha mah, Apo, ta hachi
memehtolon chi urchin Moses ja
ituchu cha an mahapor an
mahhun hi Elijah an umali ja un
umali hini Mamahhod?”
12 Tempfar Hesus ja inali na hi,
“Umannung an mahapor an
mahhun hi Elijah an umali an
manghakhana hana tatakhu ja un
umali hini Mamahhod. Muti
gwacha khu hini Hapit Apo Jos
an nitula' hi nangarjana hi, ha-in
an Na-ilangitan an Takhu ja
cho-or chi uy u hortapon hi
likhat ja chu'khona' hay hana
tatakhu. 13 Ja allo' ay cha'ju hi
immali mahpay hi Elijah ja enat
cha an amin hana napukhit an
penhod cha an aton ay hija, ti
hijah tay chi inalin ni Hapit Apo
Jos an ma-at ay hija.”[l]

Chin nangpakakan Hesus han napukhit an ispiritu an khun meh-ap han unga

14 Emmatam cha Hesus ay
chuy agawwachaan hachi
uchumna an disipolo na ja tinnig
cha hachi cho-or an tatakhu an
nangakhawwong ay chicha. Ja
gawwacha hachi memehtolon chi
urchin ja khun cha mi'hanu an
mi'hahapit hay hachi disipolo.
15 Unagkhu tinnig hachi tatakhu
hi Hesus ja nanor cha ja
temmagtag cha an i mang-alaw
an mangali ay hija hi, “Maphod ta
immali a.” 16 Ja empfokhan
Hesus hay hachi disipolo na hi,
“Ngachah ni khun ju
pi'hahannugwan ay chicha?”
17 Ja gwa han lala-e ay cha chuy
tatakhu an tenompfar ja inali na
hi, “Rabbi! In-ali' ay he-a hitay
empfalay u an lala-e an un
la-ahnaon nahe'pan hi napukhit
an ispiritu, hijaot un makalud.
18 Gwa ayya ta neh-ap hini
ispiritu hon numpfitug ja
mungngelot chi pfapfa na hon
immupag hini ta-o na hon
nangu-ulajat. Ja un u agkhu inali
ay cha tay disipolom hi pakakon
cha ja ma-id olog cha.” 19 Ja
inalin Hesus hi, “Munlinapoh aju
kaykhu an tatakhu. An akamoh
an una' napfajag an gawwacha ay
cha'ju ja inanuha' cha'ju, ja un
kaykhu la-ahna ja ingkhana ad
ugwani ja ma-id pammati ju. Ijali
ju heto hini unga.” 20 In-uy cha ja
unagkhu tinnig chuy neh-ap an
ispiritu hi Hesus ja enggwakhot
na chin unga ja pimmanullipullig
ja immupag chin ta-o na. 21 Ja
empfokhan Hesus ay chuy aman
chuy unga hi, “A'-anunay
nangte-aana hi amatana heto?”
Tempfar na ja inali na hi, “Nete-a
chin a-ung-ungnga na.
22 Empachapachan ni ispiritu an
mamatoy ay hija hi khuna
pangpulu-an hi apoy ja
pangtuuchana hi gwanggwang.
Hotti ka-ahiyan cha'mi adni', Apo,

[l] **9:13** Hitay Elijah an napfuwa ay tay an versikulo ja hi John Bautista.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ja tinulungan cha'mi ta alom adni'
ja gway apfalinam." 23 Ja inalin
Hesus hi, "Anagkha ta allom hi,
nu gway apfalina'? Mapfalin an
amin ay ni takhu an gway
pammati na ay Apo Jos." 24 Ja
munluluwa an nangi'gwap hichuy
ammod chuy unga hi, "Gwa hitay
pammati' muti tan un ad-adchi
hotti un mu adni' ug-ugman!"
25 Tinnig Hesus an cho-or hachi
tatakhu an umuy ay chicha ja
henonglar naot hichuy napukhit
an ispiritu ja inali na hi, "He-a an
napukhit an ispiritun chi po-it ja
kalud, allo' ay he-a hi makak a ay
tay unga ja achi a
mumpfangpfangngad!"
26 Nungkii chin neh-ap an ispiritu
ja mun-a-ajog-og chin unga hi
akakan chin ispiritu. Amat hi un
natoy chin tikhaw chuy unga
hotti inalin hachi tatakhu hi,
"Chiya an natoy." 27 Muti
penchon Hesus ja pfinangona ja
impata'chug na hichuy unga.
28 Napfalin ja himmikhop cha
Hesus ay chuy pfalay an
nunhihittugwan cha ta
immi-igway cha ja un allon hachi
disipolo na hi, "Anagkha ta ma-id
olog mi an mangpakak ay nuy
napukhit an ispiritu?" 29 Tempfar
Hesus ja inali na hi, "Hinuy an
kalahen chi ispiritu ja achi makak
nu achi ta mungkalalag ay Apo
Jos."

Chin me-aggwa hi nangpa-innilaan Hesus hi atajana ja amahuwana

30 Empacheh cha Hesus ja
enenggwa cha ad Galilee. Penhod
Hesus an ma-id manginnila ay
chuy agawwachaan cha 31 ti
khuna tuchugwan chin disipolo
na. Ja inali na ay chicha hi, "Ha-in
an Na-ilangitan an Takhu, ja achi
mapfajag hot michata' hana pfuhur
u hot patajona'. Muti ay ni
me-atloh arkhaw hot
mummahuwa'." 32 Muti agkhuy
cha na-awatan hitay an inali na ja
mun-okhon cha an manghanhan.

Intuchun Hesus nu ngachah chi napfagpfagto

33 Amat hichi ja emmatam
cha Hesus ad Kapernaum.
Unagkhu gwa an himmikhop
cha han pfalay ja empfokhan
Hesus hachi disipolo na hi,
"Ngachah ni khun ju
punhahannugwan ay nuy chalan
hi khun ta-o umaliyan?" 34 Muti
pfimma-in cha an mampfar ti
chin khun cha haphapiton ja nu
ngachah chi napfagpfagto ay
chicha. 35 Inumpfun hi Hesus ja
enajakhana hachi himpolo ta
chugwa an adalana ja inali na
ay chicha hi, "Hini mamhod an
mamangulu ja mahapor an
na-upfay ja hijay mi-ud-uchichi,
ja tomolong an amin hi
tatakhu." 36 Penchon Hesus han
ung-ungnga ja impata'chug na.
Len-om na ja inali na ay chicha
hi, 37 "Hini mangakhamid hi
takhu an nabnababba an amat
ay tay unga khapo hi pammati
na ay ha-in ja ma-id uchumna
hi inakhamid na nu pfu-un
ha-in. Ja hini mangakhamid ay
ha-in ja pfu-un ha-in ja angkhay
chi inakhamid na, ti inakhamid

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

na khu hi Ama an nannag ay
ha-in.”

Hini achi pfumuhur ja hihiya na ay chita-o

38 Inalin John ay Hesus hi,
“Apo, tinnig mi han ohan takhu
an khun mangpakak hi napukhit
an ispiritu ay ni apfalinan ni
ngachan mu. Ja inhingar mi ta
epokhong na, ti agkhuy nidchum
ay chita-o.” 39 Ja inalin Hesus ay
chicha hi, “Achi ju epagwa.
Ma-id chi hay mangat hi milagro
ay ni apfalinan ni ngachan u, ja
napfalin ja gway i na agkhu allon
hi napukhit ay ha-in. 40 Ti chicha
ja un hihiya na ay chita-o nu
achi cha pfumuhur. 41 Ja
umannung hitay allo' ay cha'ju
an hini takhu an
magmagkhohkhoh ay cha'ju
khapo hi nidchuman ju ay ha-in,
anong un himpfahpfahhu hi
chanum chi ichat na hi inumon
ju, ja gwachay linagpfu na ay
nuy an enat na. 42 Muti hini
takhu an chimmalat hi
pfimmahulan chi oha an
nabnababba an namati ay ha-in,
ja madusa. To'-onot un ekho-od
hay machamot an pfato ay ni
pfokhang na ja intuud hichi
baybay ta marteng, mu hini un
hijay chumalat hi pfumahulan.
43-44 Hotti nu hini ngamoy mu
chi chumalat hi pfumahulam ja
to'-onot un mu potnan! Ti
anongkay ja oh-ohha hini
ngamoy ja akhaja ta mi'takhu
taot ni' ad langit. Ti anong un
chugway ngamoy ja mituud a
chamchama hichi impferno an
gawwachaan chi apoy an achi
madmachop. 45-46 Ja nu hini
hu-im chi chumalat hi
pfumahulam ja to'-onot un mu
potnan! Ti anongkay ja oh-ohha
hini hu-i ja akhaja ta mi'takhu
taot ni' ad langit. Ti anong un
chugway hu-i ja mituud a
chamchama hichi impferno. 47 Ja
nu hini matam chi chumalat hi
pfumahulam ja to'-onot un mu
u-iton! Ti anongkay ja oh-ohha
hini mata ja akhaja ta mi'takhu
taot ni' ad langit. Ti anong un
chugway mata ja mituud a
chamchama hichi impferno.
48 Hini oma'-atana hichi
impferno ja mun-apfighan cha hi
pfekheh an achi matmatoy, ja
mapleng cha hi apoy an achi
madmachop.”

49 Ja inalin khu Hesus hi, “An
amin chi tatakhu ja mahapor an
metnob cha hi likhat ta gway
aton cha an pomhod. An amat ay
ni anun an midaton, an mahapor
an gway ahina ja un akhajaon
Apo Jos.”[m] 50 Ja inalin khu
Hesus hi, “Maphod hini ahin
muti penomhaw ayya ja achi
mumpfangngad hini tatam na.
Hotti amat aju koma hi maphod
an ahin ta mun-oh-ohha aju.”

---

[m] **9:49** Literal: *An amin chi tatakhu ja ma-ahinan cha hi apoy.* Cho-or chay mangali hi un likhat chin impadchung Hesus hi ahin.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Hay intuchun Hesus hana mumpunhihijan an hempfalay

10 1 Nakak cha Hesus ad Galilee ta immuy cha ad Judea ja un chaot pfad-angon hini gwanggwang an Jordan. Cho-or khu chin tatakhu an immuy ay hija hotti intudtuchugwana chicha, ti hitay chi emmengha hi atona.

2 Ja gwacha hachi uchumna an Farisee an immuy ay hija ta toptopngan cha. Ja inali cha hi, “Ngay allom, mapfalin chah ay ni urchin ta-o an ihijan ni lala-e hini ahagwa na an pfupfai?” 3 Ja inalinot Hesus hi, “Ngay tugwali allon chin urchin Moses?” 4 Tempfar cha ja inali cha chi, “Hay in-urchin Moses ja mapfalin an ihijan ni lala-e hini ahagwa na, nu ichatana hi tula' an napermaan an nunhijan cha ja unaot pakakon.” 5 Ja inalin Hesus hi, “Umannung an in-urchin Moses hitay, muti hay khapo na ja munnaud aju an nalikhat hi matuchugwan. 6 Ti chin ayya hunhunana an narmugwan tay lota ja himpfun Apo Jos chi takhu an lala-e ja pfupfai. 7 Ja inalin Apo Jos hi, ‘Hijaot un taynan ni lala-e hana a-ammod na ta i midchum ay ni ahagwa na an pfupfai, 8 hot mumpfalin cha hi ohah achor.’[n] Hotti achi cha chugwa an un cha oh-ohha. 9 Hotti hini numpfalinon Apo Jos hi oh-ohha ja achi mapfalin an punhijanon chi takhu.”

10 Unot numpfangngad cha Hesus chin nunhihittugwan cha ja entoloy chin disipolo na an nunhanhan ay tay an intuchu na. 11 Ja inalin Hesus ay chicha hi, “Hini lala-e an manghijan hi ahagwa na ta i pumiggwa ja hihiya an inlugtap na hini ahagwa na. 12 Ja lugtap khu ay ni pfupfai nu ihijana hini ahagwa na ja nangahagwa hi aha.”

Chin numbindisyonan Hesus chin ung-ungungnga

13 Gwa han namenghan an in-uy cha hachi ung-ungungnga ay Hesus, ti podhon cha an eh-a na hini ngamoy na ta bindisyonana chicha, muti nun-ihingar hachi disipolo chicha. 14 Unot tinnig Hesus hitay an enat hachi disipolo na ja himmingar an inali na hi, “Anong khu ja in-ali cha ay ha-in hato ung-ungungnga. Achi ju epagwa, ti hay hana tatakhu an mi'padchung hi ung-ungungnga ja chicha chi midchum ay ni Pun-ap-apugwan Apo Jos. 15 Umannung hitay allo' ay cha'ju an hini aton ju an mangapfulut ay ni Pun-ap-apugwan Apo Jos ja mahapor an amat ay ni aton ni unga an mangakhamid hi michat ay hija. Ti nu achi amat heto hot achi aju midchum.” 16 Amat hichi ja len-om na hachi

[n] **10:7-8** Genesis 2:24

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ung-ungungnga ja enohha-ohha
na an hen-a ta binindisyonana
chicha.

Han achangjan an takhu an immuy ay Hesus

17 Unagkhu empacheh cha
Hesus an umuy ay chuy i cha
omajan ja gwa han lala-e an
khun tomagtag an i nunheppe ay
hija. Ja inali na hi, “Maphod a,
Apo. Hotti ngay allom hi ato' ta
magwachaana' hi pi'takhuwan an
ma-id chi pogpogna?” 18 Ja
inalin Hesus ay hija hi, “Anagkha
ta allom hi una' maphod? An un
hay maphod ja hi Apo Jos ja
angkhay. 19 Anilam ja' hana
urchin an allon cha hi, ‘Achi aju
pomatoy, ja achi aju umilugtap,
ja achi aju omakaw, ja achi aju i
muntihtikhu hi achi umannung,
ja achi aju pfumarpfali, ja
unuchon ju hana a-ammod ju.’ ”
20 Tempfar chin lala-e ja inali na
hi, “Khun u unuchon hay hato an
urchin, nete-a chin
a-ung-ungnga'.” 21 Intikhaw
Hesus ay hija ja narmu chin
otong an pamhod na ay chuy an
lala-e ja inali na hi, “Gwacha pay
han oha an agkhuy mu enat.
Epla' mu an amin hana
enachangjan mu ja inchat mu
hini pola' na hana napubli, hot
michatan a hi enachangjan ad
langit. Enat mu ayya hitay ja
immali a ta mitnud a ay ha-in.”
22 Unaagkhu chengngor hitay an
inalin Hesus ja nun-itong na ja
immayyong an nangpacheh, ti
munnaud chin enachangjana ja
ay-ayyugwana.

23 Inggwingin Hesus hachi
disipolo na ja inali na ay chicha
hi, “Munnaud an nalikhat hana
achangjan an midchum ay ni
Pun-ap-apugwan Apo Jos!” 24 Ja
nanor hachi disipolo na hi
nangarjana ay tay ja impiggwa
na an nangali hi, “Cha'ju an
empfapfalay u, nalikhat
mangkay chi midchum ay ni
pi'takhuwan ay Apo Jos.
25 Nalaklaka agkhu ni' hini
kemer an lompfot ay ni opfot ni
tanud mu hini achangjan an
midchum ay ni Pun-ap-apugwan
Apo Jos.” 26 Nanor hachi
disipolo na hi nangngolan cha
ay tay, ja inali cha hi, “Hotti nu
achi mi'takhu hana achangjan ja
ngay ngachah mah chi hay
mi'takhu ay Apo Jos?”
27 Emmohchong Hesus chicha ja
inali na hi, “Hana achi
mapfalinan chi takhu ja kayan
Apo Jos ti mapfalin an amin ay
hija.” 28 Himmapit hi Peter ja
inali na hi, “Hot cha'mi mah an
nanaynan an amin ta nitnud
ami ay he-a?” 29 Ja inalin Hesus
hi, “Umannung hitay allo' ay
cha'ju, an hana nanaynan hi
pfalay cha, a-akhi cha, a-ammod
cha, empfapfalay cha ja lota cha
khapo hi pamhod cha ay ha-in
ja hitay Ebanghelyo, 30 ja
cho'cho'-olan chi michat ay
chicha ay tay pi'takhuwan cha
heto lota. Gway ehakhanan Apo
Jos hi pfalay cha, a-akhi cha,
a-ammod cha, empfapfalay cha
ja lota cha. Maparpalikhat cha
khu muti oma'-angonoh ja
michatan cha hi pi'takhuwan an

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ma-id chi pogpogna. 31 Cho-or
cha hana nun-apfagto heto lota
an chicha chi mi-ud-uchichi
hichi ad langit. Ja gwacha hana
tatakhu an ma-id
nitagtakhuwana heto lota muti
chicha agkhu chi
mipapfagpfagto ad langit."

Chin me-atlo an nangpa-innilaan Hesus ay ni atajana

32 Khun ipangpangullun Hesus
hi khun cha punti-ichan an umuy
ad Jerusalem. Ja unagkhu
la-ahna ja nun-elob chin disipolo
na ja nanor cha. Henhenod
Hesus hachi himpolo ta chugwa
an adalana ja impa-innila na khu
hay hana ma-at ay hija. 33 Inali
na hi, "Chonglon ju! Tayya an
umuy ta-o ad Jerusalem ja ha-in
an Na-ilangitan an Takhu ja
michata' hay hachi a-ap-apon chi
papachi ja hachi memehtolon chi
urchin Moses. Hugijona' ay
chicha ja epapatoja'. Ja
mipulanga' hay hana Hentil 34 an
mangekejan ja manuppaan ja
manuplit ay ha-in. Patajona' muti
ay ni me-atlon arkhaw ja
mummahuwa'."

Penhod cha James ay John an mi'-ap-apo ay Hesus

35 Cha James ay John an
empfalay Zebedee ja immuy cha
ay Hesus an i nangali hi, "Apo,
gwa han epfokha mi ay he-a."
36 Ja inalin Hesus hi, "Ngachah
nuy epfokha ju?" 37 Tempfar cha
ja inali cha hi, "Machakngan
ayya chin pipapfagpfagtuwam ta
umpfun a an mun-ap-apo, ja hay
epfokha mi ja pi'papfun cha'mi
an mi'-ap-apo, oha ay ni
nun-appit hi agwan mu ja oha ay
ni nun-appit hi ikhid mu." 38 Ja
inalin Hesus ay chicha hi, "Ma-id
anila ju ay nuy empfokha ju.
Agkhuy ju atag anila chi hay
oma'-atana. Un chah angkhiloh
un aju pa'-ahchor ay ni likhat an
ha'pfato' ja pa'-ahchor ay ni
patoy an amat ay tay uja'
pancholan an ataja'?" 39 Ja inali
cha hi, "Olog mi." Ja inalin
Hesus ay chicha hi, "Umannung
an ha'pfaton ju hana likhat an
amat ay ni likhat u, ja matoy aju
an amat ay ni ato' an matoy.
40 Muti tan pfu-un ha-in chi
mangpadchong ay ni mi-ipfun ay
tay nun-appit hi agwan u ja ay
tay nun-appit hi ikhid u, ti hi
Apo Jos chi mangpadchong ay ni
enchachaag na."

41 Unagkhu inannilan hachi
himpolo an padchung cha an
adalan hichuy an empfokhan cha
James ay John ja mapfungot cha.
42 Hotti inam-amamung Hesus
chicha an amin, ja una allon hi,
"Nomnomon ju akay ni' hana
khun mun-ap-apo hi tatakhu
heto lota an khun cha ipapilit
hini podhon cha. Ja hana
a-ap-apo an gway apfalinana, ja
khun cha palikhaton hana
tatakhu an khun cha
pfaapfaalon. 43 Achi koma amat
hetoy aton ju. Ti hini mamhod
an ma-ar-ali ja mahapor an
tulunganay padchung na an
takhu. 44 Ja hini mamhod an
mumpfalin hi pangulu ja
mahapor an munhimpfut an

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

amin chi tatakhu. 45 Amat ay
ha-in an Na-ilangitan an Takhu,
an agkhuja' immali ta cha'ju an
tatakhu chi munserbi ay ha-in.
Muti immaliya' an munserbi
hana cho-or an tatakhu ja ta
matoja' an pfajad chi pfahor
cha."

Chin nangpatengngan Hesus han napfulaw an hi Bartimeus

46 Ene'gwan Hesus ja chin
disipolo na ad Jeriko ja gwa an
malahin cha ay chuy an pfuglay
ja nitnud khu chin cho-or an
tatakhu. Ja gwah chi han
napfulaw an hi Bartimeus chi
ngachana an empfalay Timeus.
Inu-umpfun hija ay chuy
pingngit chi kurha an khun
mun-ad-adchaw. 47 Unaot
chengngor an maloh hi Hesus an
eNazaret ja ente-a na an
nun-ugwap an nangali hi, "Hesus
an holag Ari David, ka-ahiyana'
adni'!" 48 Cho-or hachi
nanghingar ay hija ta
khomenong muti en-om-omod
chin napfulaw an nangi'gwap hi,
"Hesus an holag Ari David,
ka-ahiyana' adni'!" 49 Inta'chug
Hesus ja inali na hachi tatakhu
hi, "Ajakhan ju hichuy lala-e."
Hotti enajakhan cha ja inali cha
ay hija hi, "Munchenor a, ti
chuyya an ajakhan chi-a ay Apo
Hesus." 50 Enaana chin
enhahapfelloy na an lopfong ja
natantanna'chug an umuy ay
Hesus. 51 Ja inalin Hesus ay hija
hi, "Ngay podhom hi ato' ay
he-a?" Tempfar chuy napfulaw ja
inali na hi, "Apo, podho' an
mitikhaw hitay mata'!" 52 Ja
empfokhan Hesus hi, "Aa, hotti
umuy a ay ni omajam, ti
mitikhaw hini matam khapo ay
ni pammatim." Ja mitikhaw
gwot chin matan chuy napfulaw
ja nitnud ay cha Hesus.

Chin nangdaydayawan chin tatakhu ay Hesus chin immajana ad Jerusalem

11 1 Empacheh cha Hesus ja
khun cha homnot ad
Jerusalem. Emmatam cha ad
Betfage ja Betani an achaan chuy
pfulludna an nangadnan hi Olibo
ja hennag Hesus han chugwa an
disipolo na 2 an inali na hi,
"Ipangulu ju ay chuy pfarju hichi
chammangna. Nu omatam aju
hot chakngan ju gwot han
nekhokho'-od an donkey an
pfo'tot an agkhuy nahak-hakajan.
Upfachon ju ja in-ali ju heto. 3 Ja
nu gway mangpfokha hi,
'Anagkha ta alaon ju hitay
donkey,' ja allon ju hi, 'Alaon mi,
ti nan mahapor Apo ta-o muti un
na-omtang hot epepfangngad
na.' "

4 Immuy hachi chugwa an
disipolo ja immannung, ti
chinakngan cha chin inali na an
donkey an pfo'tot an
nekhokho'-od chin pantaw han
pfalay ay chuy pingngit chuy
kurha. Unagkhu gwa an khun
cha upfachon 5 ja inalin hachi
ni'tata'chug hi, "Anagkha ta
alaon ju hitay donkey?" 6 Ja inali
cha hi, "Alaon mi ti nan
mahapor Apo ta-o." Ja agkhuy
empagwan chin tatakhu hi

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Higos

nangujuchan cha. 7 In-uy cha
chin donkey ay Hesus ja enopnan
cha chin khatud na hi lopfong ja
nunhakay hi Hesus. 8 Hi khun
cha omajan ja chenom-or chin
tatakhu, ja nunloh-op cha chin
uchumna an lopfong cha hon
en-ap-ap cha chin chalan. Hachi
uchumna ja nun-e-ap-ap cha
hachi tupfun chi ajiw an i cha
numpateng. 9 Hachi ayya
nangpangpangullu ja hachi khun
mangun-unud an atakhutakhu ja
khun cha i'gwap hi,
"Madaydayaw a! Mabindisyonan
a an hennag Apo Jos! 10 Epaphod
mu adni', Apo Jos, hini
pun-ap-apugwan tay Ari mi an
mepallog chin ammod mi an hi
Ari David! Madaydayaw hi Apo
Jos ad langit!"
11 Unagkhu emmatam cha
Hesus ad Jerusalem ja
himmikhop hija hichi Templo. Ja
tinnig na an amin chi hay gwa
hichi muti khapo ta nahilip ja
empacheh na an umuy ad Betani.
Ja nitnud chin himpolo ta
chugwa an adalana.

Chin nanubtupfan Hesus chin ajiw an higos

12 Chin nun-inggwi'gwiit ja
empacheh cha Hesus ad Betani ta
mumpfangngad cha ad
Jerusalem, ja hemmenaang hi
Hesus. 13 Enamang na han ajiw
an higos an cho-or chi tupfu na.
Ja immuy an i mangala koma hay
pfunga na. Unagkhu emmatam
chin achaan chuy ajiw ja ma-id
oh-ohhah pfunga na an un
angkhay chin malupfong an tupfu
na, ja pfu-un ahipfungan chi
higos. 14 Ja inalin Hesus ay chuy
an ajiw hi, "He-a ton ajiw, mete-a
ad ugwani ja ma-id oh-ohha hi
mangan hi hay pfungam." Ja
chedchengngor chin disipolo na
hitay an inalin Hesus.

Chin nangpakakan Hesus hachi khun mungngina hichi Templo

15 Unagkhu emmatam cha
Hesus ad Jerusalem ja immuy ay
chuy partug chi Templo ja
chinakngana hachi khun
mungkumerchu hi animar an

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

hijay khun nguminaan hana
takhu hi ipidaton cha ay Apo
Jos. Ja nun-epakak na hachi
khun ngumina ja mungngina.
Nun-ipfu-allo na hachi lamehaan
hachi khun munhukat hi pihu, ja
chin umpfunan hachi khun
mungngina hi hagwiti an pfalug.
16 Ja empagwa na hachi tatakhu
an mange'gwa hachi khun cha
ingina ay chuy partug chuy
Templo. 17 Ay chuy
puntudtuchugwan Hesus hachi
tatakhu ja inali na hi, "Allona ay
ni Hapit Apo Jos hi, 'Hitay pfalay
u ja pfalay an pungkalalakhan.'[o]
Muti tayya an numpfalinon ju hi
a-amungan chi mangakaw."[p]
18 Unot inannilan hachi
a-ap-apon chi papachi ja
memehtolon chi urchin hitay an
enat Hesus ja khun cha
nomnomnomon hay aton cha an
mamatoy ay hija. Ti toma-ot cha
ay hija khapo ta nanor hachi
tatakhu ay chuy khuna ituchu.
19 Ja nahilip ayya hon nakak hi
Hesus ja hachi adalana ad
Jerusalem.

Hay ma-achar ay chuy ajiw an higos

20 Hichin nun-inggwi'gwiit hi
nannanong an pumpfangngachan
cha Hesus ad Jerusalem ja tinnig
cha chin ajiw an higos an
na'leng, anong un chin lamot na.
21 Ja nenomnom Peter chin enat
Hesus ja inali na hi, "Chiya, Apo,
an na'leng hichuy higos an
tinubtupfam!" 22 Ja inalin Hesus
hi, "Mamati aju ay Apo Jos.
23 Umannung hitay allo' ay
cha'ju, nu munchomo' aju ay Apo
Jos an atona hini epfokha ju, an
achi munharhalinchugway
nomnom ju, hot mapfalin an
allon ju ay tay an pfulludna hi,
'Makak a ta i a mituud hichi
baybay' hot ma-at. 24 Hotti hay
allo' ay cha'ju ja nu ngachah chi
ekalalag ju ay Apo Jos, ja ma-at
an ma-at nu munchomo' aju ay
hija an atona. 25 Nu mungkalalag
aju ta nepanomnom hi hay
pfimmahor ay cha'ju ja
pakawanon ju, ta pakawanon
cha'ju khu ay Ama ju ad langit.
26 Muti achi aju ayya
pomakawan ja achi cha'ju khu
pakawanon ay Jos Ama an gwa
ad langit."

Chin nanghanhanan cha nu ngay narpugwan chi apfalinan Hesus

27 Emmatam cha ad Jerusalem
ja unagkhu gwa an khun
munchallachallan hi Hesus ay
chuy partug chuy Templo ja
immuy hay hachi a-ap-apon chi
papachi ja hachi memehtolon chi
urchin Moses ja hachi uchumna
an a-ap-apon chi Hudju. 28 Ja
empfokha cha ay hija hi,
"Ngachah chi narpugwan ni
apfalinam an mangat hay hato
khun mu aton? Ja ngay nangchat
ay nuy apfalinam?" 29 Tempfar
Hesus ja inali na hi, "Unchani
adchiya ta topfalon ju pay hitay

[o] **11:17** Isaiah 56:7 [p] **11:17** Jeremiah 7:11

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

pe'pfokha'. Nu topfalon ju hot
allo' ay cha'ju hini narpugwan
tay apfalina' an mangat hato.
30 Hotti allon ju adchiya tugwali,
ngay nannag ay John Bautista an
immali an khun mumbautisar?
Hi Apo Jos wenno hay takhu?"
31 Ja khun cha
manghempfopfogkha an khun
cha allon hi, "Hot ngachah chi
allon ta-o mah? Nu allon ta-o hi
un hennag Apo Jos hot allona hi,
'Nu hi Apo Jos chi nannag ay
John ja anagkha mah ta agkhuy
ju pinati hija?' 32 Ja nu allon ta-o
khu hi hennag chi hay takhu hot
pfumungot hay hato tatakhu." Ti
temma-ot hachi a-ap-apo hachi
tatakhu ti namati cha an amin an
umannung an profetan Apo Jos
hi John. 33 Hotti hay nampfar
cha ay Hesus ja inali cha hi,
"Ma-id anila mi nu ngachah chi
nannag ay hija." Tempfar khu
Hesus ja inali na hi, "Nu amat
hina hot achi' khu epfaag nu
ngay nangchat ay ha-in hi
apfalina' an mangat hay hato."

Chin pangngarig hana khun me'pfengpfeng

12 1 Amat hichi ja inalin
khu Hesus ay chicha
hitay an pangngarig. "Gwa han
ohan lala-e an nuntanum hi
cho-or hi ubas ay ni kharchina.
Enalad na chin kharchin ja
tinau-ana han pfato an khun cha
pang-amungan hi chanum chi
ubas hi un cha lochehon.
Empaha'-ad na khu han
nata'nang an ab-abpfong an
oma-ayyan chi mumpfantay.
Napfalin hay hato ja
empapfengpfeng na hichuy
kharchina ja unot makak an
umuy hichi achawwi.
2 Unot nachakngan chin
ahipokhah ja hennag na han
ohan takhala na an i me'-aggwa
ay chuy penokhah cha an ubas.
3 Muti hay hato an
ne'pfengpfeng ja enala cha chin
takhala ja numpakhuh cha ja
empapfangngad cha an ma-id
oh-ohhah inchat cha. 4 Hennag
na khu han oha an takhala na
ja numpang-or cha ja
pinarpalikhat cha. 5 Hennag na
khu chin me-atlo an takhala na
ja penatoy cha. Ja amat hina
khu hay hachi cho-or an
takhala na an nepallog.
Numpakhuh chay uchumna ja
penatoy cha chin uchumna.
6 Un emma-emmat heto ja
napoh chin takhala na, ja un
angkhay hini oh-ohha an
empfalay na an lala-e an
penpenhod na. Oma'-angonoh ja
hennag na hitay an empfalay na
an allona hi, 'Alom ja egngor
hachi ne'pfengpfeng hija.' 7 Muti
nunhahapit hay hachi
ne'pfengpfeng ja inali cha hi,
'Hijah tay hini empfalay ni
khun ta-o pe'pfengpfengan an
hijay mamanoh ay tay lotan
ama na. Unot la-ahna ja
penatoy ta-o ta chita-oy
manghe'-a ay tay lota na.'
8 Amat hichi ja enala cha ja
penatoy cha, ja i cha entapar
hichi pingngit chin kharchin."
9 Ja inalin Hesus hachi tatakhu
hi, "Ngachah tugwali chi aton

tay an takhu hay hachi
ne'pfengpfeng ay hija? Umuy
hija ja epapatoy na chicha ja
empapfengpfeng na hi
uchumna." 10 Ja
en-ang-angonoh Hesus an
nangali hi, "Anila' an pfinaha ju
hitay nitula' an Hapit Apo Jos
hi nangarjana hi,
'Hinuy pfato an namlenan
hay hana khun
mumpakhad hi pfalay
Ja hijay numpfalin hi
na-ahammad an pognad ni
pfalay.
11 Hi Apo Jos chi nangat ay tay,
Ja nakaskasda-aw hi
pannikhan ta-o!' "[q]
12 Empa-opoh Hesus an
nangali hay hato ja penhod hachi
a-ap-apon chi Hudju an tiligwon
hija. Ti anila cha an mipfuhur
hinuy an pangngarig ay chicha
an nan-ug ay Hesus. Muti agkhuy
cha entoloy, ti temma-ot cha
hachi cho-or an tatakhu. Amat
hichi ja tenaynan cha hi Hesus.

Chin nangpfokhaan cha nu ichat cha hini pakha cha ad Rome

13 Gwacha hachi uchumna an
Farisee ja Herodianes an hennag
cha an immuy ay Hesus an i
manoptopngan ta hehemmon cha
un gway ehallaana ay ni atona
an munhapit. 14 Immuy cha ja
inali cha ay Hesus hi, "Apo, anila
mi an umannung hana khun mu
allon anong un pahigwon chi
tatakhu. Ti anong un
nun-atakhay hana tatakhu an
munchongor wenno nababa ja
khun mu gwot itudtuchu hini
umannung an podhon Apo Jos."
Ja khun cha hempfogpfogkhon
an allon cha hi, "Hotti hay
podhon mi adchiya an annilaon
ja mapfalin chah ay ni urchin
ta-o an Hudju nu mumpfajad ta-o
hi pakha ay ni Emperador ad
Rome? Ngay allom, pfajachan mi
chah wenno achi mi?"
15 Na-orman Hesus an un cha
toptopngan hija ja inali na hi,
"Anagkha ta toptopngana'? I-ali
ju hay pihu an michat hi pakha
ta tikha'." 16 Inchugwagwa cha
han pihu ja inali na hi, "Ngay
nang-angah ay tay gwa ay tay
pihu? Ja ngay nang-enngachan
ay tay an nitula'?" Ja inali cha
hi, "Hini Emperador." 17 Ja
inalin khu Hesus hi, "Hotti ichat
ju ay ni Emperador hini michat
ay ni Emperador, ja inchat ju ay
Apo Jos hini michat ay Apo Jos."
Un chaagkhu chengngor hichuy
nampfar na ja nanor cha, ti
agkhuy nehalla an
nungkhokhodchong.

Intuchun Hesus an gway amahuwan chi tatakhu

18 Gwa hay hana uchumna an
Saducee an immuy ay Hesus.
Saducee ayya ja achi cha mamati
an gway amahuwan. Ja inali cha
ay hija hi, 19 "Apo, intula' Moses
chi urchin ay chita-o an matoy
ayya hini oha an lala-e an narhin

[q] **12:10-11** Psalms 118:22-23

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ja ma-id empfalay na, ja
mahapor an ahagwaon ni akhi na
an lala-e hitay an pfupfai an
napfalo, ta hana empfapfalay cha
ja mipfilang an empfalay nuy
natoy an ibpfa na. 20 Hotti
gwacha han peto an hin-a-agkhi
an linala-e. Narhin hitay
panguluwan ja natoy an ma-id
empfalay cha. 21 Hijaot un
nepallog chin netob ta enahagwa
na khu hitay an pfalo ja natoy
khu an ma-id empfalay cha.
Hotti nepallog khu chin me-atlo
22 ja ingkhana chin me-apeto ja
nun-atoy cha an amin an ma-id
empfalay cha. Oma'-angonoh ja
ne-etoy hitay an pfupfai an
napfalo. 23 Hotti nu allom chi
gway amahuwan chi natoy ja
ngacha mah ay cha tay an peto
an linala-e chi nang-en-ahagwa
ay tay pfupfai nu umali hini
amahuwan chi tatakhu? Ti
enahagwa cha mit an amin hitay
an pfupfai."

24 Tempfar Hesus ja inali na
hi, "Nehalla aju ti ma-id anila ju
ay ni Hapit Apo Jos ja hini
apfalinana. 25 Mummahu ayya
hana tatakhu ja achi cha
mangah-ahagwa, an amat cha
hay hana angher Apo Jos an achi
mangahagwa. 26 Ja hini ayya
amahuwan chi nun-a-atoy ja un
ju chah agkhuy pfinaha chin
nitula' an Hapit Apo Jos an chin
nannikhan Moses chin ajiw an
khun chumalang, ja inalin Apo
Jos ay hija hi, 'Ha-in chi Jos an
khun dayawon Abraham, ja hi
Isaak, ja hi Jakob.'[r] Inali na
hitay anong un napfajag an
nanattoy cha Abraham. 27 An
hay podhona an hapiton ja hijay
Jos hana mamattakhu an pfu-un
Jos chi natoy. Nunnaud aju an
nehalla nu ehaot ju hini
amahuwan chi natoy."

Hini napfarpfalor an urchin

28 Gwa han oha an mehtolon
chi urchin Moses an ni'tata'chug
chin khun punhahappitan cha
Hesus ja chin Saducee.
Chengngor na an maphod chin
nampfar Hesus ja inali na ay hija
hi, "Apo, ngay ngachah nuy
urchin Apo Jos an napfarpfalor
hi unuchon?" 29 Tempfar Hesus
ja inali na hi, "Hini urchin an
allona hi, 'Chonglon ju, cha'ju an
holag Israel. Un oh-ohha hini
Apo ju an hi Apo Jos ja ma-id
uchumna. 30 Mahapor an podhon
ju hi Apo Jos hi an amin hi puhu
ja nomnom ja pfi-ah ju ja an
amin hi pi'takhuwan ju.'[s] 31 Hini
me-aggwa ja, 'Podhon ju hana
padchung ju an takhu an amat ay
ni pamhod ju ay ni achor ju.'[t]
Ma-id chi uchumna an urchin an
napfarpfalor mu hay hato." 32 Ja
inalin chin mehtolon chi urchin
hi, "Umannung hini inalim, Apo.
Un oh-ohha hi Apo Jos an ma-id
uchumna. 33 Ja umannung khu
an mahapor an podhon ta-o hija

[r] **12:26** Exodus 3:6 [s] **12:29-30** Deuteronomy 6:4-5
[t] **12:31** Leviticus 19:18b

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

hi an amin hi puhu ja nomnom
ja pfi-ah ja hi an amin hi gwa ay
tay pi'takhuwan, ja penhod ta-o
chi papadchung ta-o an takhu an
amat ay ni pamhod ay tay achor.
Napfarpfalor hay hato ay Apo
Jos mu an amin chi animar an
khun midaton ay hija ja hana
uchumna an khun midaton.”
34 Unot chengngor Hesus hitay
nampfar na ja anila na an
manomnom hichuy an lala-e ja
inali na hi, “Niya an na-awatam,
hotti nehnot hini pidchumam ay
ni Pun-ap-apugwan Apo Jos.” Ja
empokhong cha an munhanhan
ti mun-okhon cha an
mangpfokha hi uchumna.

Hay oma'-atan ni allon cha an Mamahhod

35 Hi khun puntudtuchugwan
Hesus hichi Templo ja inali na
hi, “Hay khun itudtuchun hachi
memehtolon chi urchin, ja hini
Hennag Apo Jos an Mamahhod
ja marpu hi holag Ari David.
Anagkha nin ta allon cha hitay?
36 Ti anong un hi Ari David ja
enchalan ni Espiritu Santo ta
intula' na hitay Hapit Apo Jos an
nangarjana hi,

‘Inalin Apo Jos ay nuy
tenangad u an Apo' hi,
“Umpfun a ay tay nun-appit
hi agwan u,
Ingkhana hi pangapfaka' an
amin hana pfuhur mu ta
he-ay tangachon cha.” ’

37 Inalin Ari David ay tay
Hennag Apo Jos an Mamahhod
hi, ‘Apo’ ti napfagpfagto mu hija.
Nu amat heto chi allon Ari David
hotti hini hahadchon ju ja pfu-un
la-eng holag David ja angkhay.”
Ja hachi cho-or an tatakhu an
nunchongor chin khun
itudtuchun Hesus, ja penpenhod
cha.

Pinahiw Hesus hachi memehtolon chi urchin

38 Entoloy na an nuntudtuchu
ja inali na hi, “Tikhagwun juwot
ni' ta achi aju munchunu hay
hana memehtolon chi urchin
Moses. Ti hay hana ayya ja un
cha mumpa-akhaja an
munlopfong hi makhajad, ja
podhon cha an gway khun
mangpa'pa-innila ay chicha hi
acho'lan chi tatakhu. 39 Ja
am-amja-on cha khu an i umpfun
hana umpfunan chi a-ap-apo
hichi sinagoga ja nun gwachaan
chi pfehta. 40 Ja pomloh cha hi
khina-un chi pfalo ja
khurkhulaton cha an
manganchu-oy an mungkalalag
ta allon kan kaykhu hana
tatakhu hi nasantuwan cha. Hotti
munnaud chi i cha adusaan
khapo hay hato khun cha aton.”

Chin chugwa an hepeng an inchat han pfalo

41 Inumpfun hi Hesus ay chuy
nehnot hi khun cha
pun-amungan hi pihu hichi
Templo ja khuna titigkhan chin
tatakhu an mangitto hi pihu.
Cho-or chin a-achangjan an
nangitto hi cho-or hi pihu. 42 Ja
immuy han oha an napubli an
pfalo ja ni'juy na han chugwa an
hepeng. 43 Enajakhan Hesus hay

hachi disipolo na ja inali na hi,
“Umannung hitay allo' ay cha'ju.
Napfarpfalor hichuy it-ittang an
inchat chuy napubli an pfalo mu
an amin hana inchat chi
uchumna. 44 Ti hay hachi
achangjan ja khun cha mangchat
muti un hini upag chi
enachangjan cha chi khun cha
ichat. Hichuy ayya an pfalo an
napubli ja khapo hi pamhod na
an mangchat ja inunghiw na an
inchat hichuy pela' na.”

Impa-innilan Hesus chi apa'-iyan ni Templo

13 1 Unagkhu gwa an
makak cha Hesus hichi
Templo ja inalin han oha an
disipolo na hi, “Tikham, Apo,
hitay Templo an mapmaphod ja
napfarpfalongabpfingan, an
o-otong hay hato pfato an apja
na!” 2 Tempfar Hesus ja inali na
hi, “Tayya an matikhaw ju hitay
otong an Templo an
napfarpfalongabpfingan, muti
umali han arkhaw hot
mun-ahagwer ja mun-egwa-at
cha hay hato pfato an apja na.”

Hana likhat ja apahigwan chi namati

3 Nunti-id cha Hesus ay chuy
pfulludna an ad Olibo an
ni-a-adchumang chin Templo ja
inumpfun. Immi-igway cha Peter
ja hi James ja hi John ja hi
Andrew an i ni'hapit ay hija. 4 Ja
inali cha hi, “Apo, a'-anunay
pa-atan hay hato inalim?
Ipa-innilam adchiya hay
pangmatunan ay ni pa-atana.”
5 Tempfar Hesus ja inali na hi,
“Tikhagwun ju gwot ni' ta achi
aju ma-allilaw. 6 Ti cho-or chi
umali an mangali hi, ‘Ha-in hini
Hennag Apo Jos an Mamahhod’
ja cho-or chay mamati muti un
cha mapfarpfalijan. 7 Nu
chonglon ju an gway
mungkhukhupfat hana
nehegkhon an pfuglay ja
ipa-innila cha khu an gway
mungkhukhupfat hana
nun-i-achawwi an pfuglay, ja
achi aju tomakhaw. Ti mahapor
an ma-at hay hato muti pfu-un
pay hitay chi pogpogna. 8 Hay
ma-at ja mungkhukhupfat chi
apfuglapfuglay ja anong un hay
hana nasyon. Ja gwachay khihu
ton numpfino-ob-on an pfuglay,
ja umali chi ulat. Muti hay hato
ja un pay te'te-aan hana umali an
punlikhatan heto lota.

9 Hotti cha'ju an khun u
tuchugwan ja pa-ennongan ju. Ti
ijuy cha'ju hana hugi ta echalom
cha'ju, ja ipahuplit cha'ju hichi
sinagoga. Ja ijuy cha'ju hay hana
gobernador ja ar-ari khapo hi
nangunuchan ju ay ha-in, ja
hinuy chi timpo an
puntihtikhuwan ju ay chicha ay
ni hapit u. 10 Ja mahapor an
mekasaba hitay Ebanghelyo an
amin hi apfuglapfuglay ja un
mapogpog hitay lota.

11 Nu tiligwon cha'ju ja
enchalom cha'ju ja achi aju
madanakhan hi hay aton ju an
manongpfatan ay chicha. Ti ay
nuy an timpo ja ituchun Apo Jos
hay ehongpfat ju. Hot pfu-un
cha'ju ja angkhay chi munhapit,

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

an hini Espiritu Santo chi
mangchalan ay cha'ju. 12-13 Ay
nuy an timpo ja pfuhulon cha'ju
an amin hi tatakhu khapo hi
nangunuchan ju ay ha-in. Hana
uchumna ja anong un hana
a-akhi cha ja epfaag cha hana
a-ap-apo ta patajon cha. Amat
khu hina chi aton ni oha an
ammod hay empfalay na. Ja
hana ungunga, chu'khon cha
hana a-ammod cha ja empapatoy
cha chicha. Muti hana
mangedpor hay hato ingkhanah
atajan cha an achi cha epfot hini
pammati cha, ja mi'takhu cha."

Hini Pumapa'-i an Apfopfohor hi Pannikhan Apo Jos

14 Entoloy Hesus an nangali
hi, "Unchani hot tikhan ju hini
na-ali-ali an 'Pumapa'-i an
Apfopfohor hi Pannikhan Apo
Jos' an immuy agkhu ni' ta i
tuma'chug hichi Templo an
agkhuy nechaag hi i na
oma-ayyan. Cha'ju an khun
mumpfaha, mahapor an
ma-awatan ju. Nu pfumutay
hitay na-ali an Pumapa'-i hot
lomajaw hana gwa ad Judea ta
umuy cha hichi pfuludna. 15 Hini
takhu an gwa hi partug nuy
pfalay na ja achi agkhu i
humikhop ta alaonay khina-u na,
ta un ato'togna ja empacheh na
an lomajaw. 16 Ja hini takhu an
gwa hichi pajaw ja achi na ihi-ar
an umanamut an i mangala hi
uchumnah lopfong na ta un
ato'togna ja lemmajaw.
17 Munnaud aju an malikhatan
ay nuy an timpo, om-omod hay
hana numpunhapfin ja hana
khun mumpahuhu!
18 Mungkalalag aju ta ma-at ayya
hay hato ja achi metongor hi
ahitungnin. 19 Ti nete-a chin
na-apjaan tay lota ja ingkhana ad
ugwani ja ma-id chi hay immali
hi likhat hi mi'padchung ay tay
umali an munlinapoh an likhat.
Ja anong un hi uchum chi
arkhaw ja ma-id ma-at hi likhat
an amat heto. 20 Ma-umah an
amin chi tatakhu nu agkhuy
koma inhumang Apo Jos an
mangpaho'ho'chod ay ni timpo
an punlikhatan cha.
Ho'ho'chochona khapo hi
khohkhoh na hay hana tatakhu
an pinili na.
21 Nu khulat ta gway mangali
hi 'Tayya hini Hennag Apo Jos
an Mamahhod!' wenno 'Chuyya
hija' ja achi ju pattiyon. 22 Ti
gwacha hana pfumarpfali an
mangali hi un chicha anu hini
Hennag Apo Jos an Mamahhod,
ja uchumna ja allon cha hi
chicha anu chi profetan Apo Jos.
Gway apfalinan cha an mangat
hi numpfino-ob-on an milagro ta
mapfalijan chi tatakhu, anong un
hana tatakhu an pinilin Apo Jos
nu apfalinan cha an aton.
23 Hotti pa-ennongan ju, ti tayya
an impa-innila' an amin hay hato
ja un cha ma-at."

Chin pumpfangngachan Hesus an marpu ad langit

24 Entoloy Hesus an nangali
hi, "Mahi'nut an ma-at hay hato
an likhat an inali' hot homelong

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

hichuy hukhit ja achi khu
humilaw hichuy pfulan.
25 Makiharpfu ad uchu hot
mun-a-akhah hachi pfittuwan.
26 Ay nuy an timpo ja tikhana' an
Na-ilangitan an Takhu, marpuwa'
ad langit an midchum hi pfonot.
Magwachaana' hi pfinang ja
munnaud chi apfalina'. 27 Ja
honakho' hana angher u an umuy
ay tay nunlene'gwoh tay lota ta
amungon cha hana tatakhu an
pinili' an amin hi
apfuglapfuglay.”

Hay epa-achar ni ajiw an higos

28 Inalin khu Hesus hi,
“Nomnomon ju hini ajiw an
higos ti gwa han epa-achar na. Ti
hini ayya higos, nu tikhan ju an
umugho' ja tumupfu hot
ma-innila an nehnot hini
tijarkhaw. 29 Amat hina khu, nu
tikhan ju an khun ma-at hato
inali', hot ma-innila ju an nehnot
hini pumpfangngacha'.
30 Umannung hitay allo' an achi
pay matoy an amin chi tatakhu
ay tay an himpangapo hot ma-at
an amin hay hato inali'. 31 Hitay
lota ja ad uchu ja ma-upfah cha,
muti achi ma-ub-upfah hitay
hapit u.”

Ma-id nanginnila hi pumpfangngachan Hesu Kristo

32 Entoloy Hesus an nangali
hi, “Ma-id oh-ohhah nanginnila
ay ni arkhaw wenno oras an
pumpfangngacha', anong un
hana angher Apo Jos ja ha-in
an Empfalay na. Angkhay hi
Jos Ama chi nanginnila.
33 Hotti pe'hehemad ju ja
ni'hahalichit ju, ti agkhuy ju
anila hini timpo an
pumpfangngacha'. 34 Hay
oma'-atan chi pumpfangngacha'
ja amat hi takhu an
munhakhana an i mumpfaat.
Ipulang na ay cha nuy takhala
na hini pfalay na ta
gwahchinonon hon anila nay
pe'-at na. Ja inali na ay ni oha
ta pfapfabpfantajana hini
pantaw. 35 Amat hina khu ay
cha'ju an pe'hehemad ju, ti
agkhuy ju anila hini timpo an
pumpfangngacha' an Apo ju,
nu mahihilip, tongan chi lapfi,
tumalanu, wenno hi herhelong.
36 Ti nu himpfumagkha ja
gwachaa', ja maphod nu achi
cha'ju ah-upan an nanallo'.
37 Hotti hitay inali' ay cha'ju ja
allo' an amin hi tatakhu ta
munhahagkhana cha ay ni
pumpfangngacha'.”

Chin nunhahappitanan cha hi aton cha an mamatoy ay Hesus

14 1 Chugway arkhaw hi
malahin ja un
machakngan chin penghan chi
arkhaw chin Pfehta an Panganan
cha hi Tenapay an Ma-id
Pfino'pfo' Na, ja arkhaw an
pangnomnoman hachi Hudju
chin Nalohan Chin Angher Apo
Jos. Hachi a-ap-apon chi papachi
ja chin memehtolon chi urchin,
ja nunhahapit cha hay aton cha
an maniliw ay Hesus ta ma-id
manginnila ta epapatoy cha. 2 Ja
inali cha hi, “Achi ta-o koma
etongor ay tay umali an pfehta

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

an acho'lan chi tatakhu, ti
unchani ja chumalat hi
pumpapattajan chi tatakhu."

Chin nanghiitan han pfupfai hi lanob chin ulun Hesus

3 Hichin agawwachaan cha
Hesus ad Betani hi pfalay Simon
an oha an na-unit an enakhahan
Hesus, ja khun cha mangan hi
himmigpan han pfupfai.
Inu-ugnana han alabastro an
pfoterja an nittugwan chi
na'-angngina an lanob an allon
cha an nardo. Nehnot chin
pfupfai ay Hesus ja ento'gwab na
chin pfoterja ja unaot ihiit chin
lanob ay chuy ulun Hesus.
4 Lemmallata' hachi uchumna an
nangmomodhong ay chuy enat
na ja hingupfungupfu cha an
mangali hi, "Ay-ayyu a mah
hichuy an lanob an una
am-amhan. 5 Munnaud an
nangina hichuy an lanob an
pfo'laon hi ohay tagwon.
Uchu'chuna agkhu ni' una
ingngina ta ichat na hini pfajad
na hay hana napubli." Ja khun
cha amujuwan chin pfupfai.
6 Muti nunhapit hi Hesus ja inali
na hi, "Achi ju amujuwan hija!
Khegkhenong aju ta ikhad hija, ti
pfuher hitay enat na ay ha-in.
7 Hana ayya publi ja gawwacha
cha ay cha'ju hi a-arkha-arkhaw
ja mapfalin an tulungan chicha
hi kompormi an arkhaw. Ha-in
ayya ja nehnot chin arkhaw an
panayna' ay cha'ju. 8 Hitay an
pfupfai ja enat na hini mapfalina
an pe'-at. Ti inhiit na ta lanob ay
tay achor u ta memehhod ay ni
umali an pilub-a'. 9 Umannung
hitay allo'. An amin chi omajan
hana mangkaskasaba ay ni
Ebanghelyo ay tay nunlene'gwoh
tay lota, ja pigpiggwon cha hitay
enat tay pfupfai ta achi
malidlichuwan."

Ni'-apfulut hi Judas hi pamatajan cha ay Hesus

10 Amat hichi ja immuy hi
Judas Iskariot, an oha ay cha
chuy himpolo ta chugwa an
adalan Hesus, an i nangali hay
hachi a-ap-apon chi papachi hi
e-agwat na hi Hesus ay chicha.
11 Nun-an-anla cha an nangngor
ja inali cha hi ichat cha hay pihu
an lagpfu na. Hotti henehemmon
Judas hay atona an mangtuchu
ay Hesus ta tiligwon cha.

Chin ni'-orpfungan Hesus hachi adalana chin Pfehta

12 Nachakngan chin penghan
chi arkhaw chi Pfehta an
Panganan cha hi Tenapay an
Ma-id Pfino'pfo' Na, ja hichuy chi
khun cha pumpartiyan hi pfo'tot
an karnero an pangnomnoman
cha chin Nalohan Chin Angher
Apo Jos. Immuy hachi adalan ay
Hesus ja inali cha hi, "Ngay
podhom hi i mi punhakhanaan
ay ni anganan ta-o ay tay
pfehta?" 13 Hennag Hesus han
chugwa ay chicha ja inali na hi,
"Umuy aju ad Jerusalem.
Chittumon cha'ju han lala-e an
nangpipi-ug han pun-otanan, ja
unuchon ju 14 ay ni pfalay an i
na humigpan, ja allon ju ay ni
nunheto hi, 'Inalin ni Apo ta-o hi

chaad mah anu hini kwarto an
panganana an pe'-anan mi an
adalana ad ugwani an pfehta.'
15 Hot hini nunheto ay nuy an
pfalay ja ituchu na hini
nangenna'jab an otongngan an
kwarto an gwah chi an amin chi
mahapor. Ja hichi chi
punhakhanaan ju ay ni anganan
ta-o."
16 Empacheh chin chugwa an
adalan an umuy ad Jerusalem ja
immannung an amin chin inalin
Hesus. Ja enhakhana cha chin
anun cha ay chuy an pfehta an i
cha Pangnomnoman chin
Nalohan chin Angher Apo Jos.
17 Unagkhu nadhom ja immuy
cha Hesus hachi himpolo ta
chugwa an adalana ay chuy an
pfalay. 18 Khun cha mangan ja
inalin Hesus hi, "Umannung
hitay allo' ay cha'ju, an gwa han
oha ay cha'ju an ne'-o-orpfong an
i mangpfaag ay ha-in hana
pfuhur u." 19 Magkhoh hi
punle'naan hachi adalan ay chuy
inalin Hesus ja un gwahchinonon
hon at hi mangpfokha hi, "Apo,
un chah ha-in hini allom an
mangat?" 20 Tempfar Hesus ja
inali na hi, "Ohanna ay cha'ju an
himpolo ta chugwa chi
mangngina ay ha-in. Khun
me'hawhaw ay ha-in hi tenapay
ay tay chuju. 21 Ti ha-in an
Na-ilangitan an Takhu ja matoja'
an matoy ta mipa-annung chin
impatula' Apo Jos hachi profeta
chin hopapna. Muti ka-ahi hini
mangngina ay ha-in. To'-onot un
agkhuy neto'khong hija!"
22 Gwa an khun cha mangan
ja unot alan Hesus han tenapay
ja nunyaman ay Apo Jos ja
initta-ittang na. Ja enggwanah
na chin adalan ja inali na hi,
"Anun ju, ti hitay hini achor u."
23 Ja enala na khu hini pfahu an
nittugwan hi chanum chi ubas.
Nunyaman ay Apo Jos ja inchat
na ay chicha ta hini'-itangon cha
an inumon. 24 Ja inali na hi,
"Hijah tay hini chala' an
mangpa-annung hi ne'tobpfalan
Apo Jos ay cha'ju. Umajuh hitay
chala' ta gway aton chi pfahor
hana cho-or an tatakhu an
mapakawan. 25 Allo' ay cha'ju hi
hitay chi ang-angonohna hi
pi'-inuma' hi chanum chi ubas
ingkhanah chin arkhaw an
panginuma' ay ni nat-on an
chanum chi ubas ay nuy
Pun-ap-apugwan Apo Jos."
26 Emmopoh hitay inalin
Hesus ja engkanta cha han ohan
Psalm ja un chaot epacheh an
umuy hichi pfulludna an ad
Olibo.

Impa-innilan Hesus chin panghaotan Peter ay hija

27 Inalin Hesus chin adalana
hi, "Anila' an te-a-ana' ay cha'ju
an amin. Ti allona ay ni Hapit
Apo Jos hi, 'Patajo' hini khun
mumpahtor hot mahihija' an
amin hay hana karnero.'[u]
28 Muti nummahuwa' ayya ja

[u] **14:27** Zechariah 13:7

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ipangulu' an umuy ad Galilee ta
hichi punchichittuman ta-o."
29 Ja inalinot Peter hi, "Anong
un chi-a taynan hato uchumna
an adalan ja achi' taytaynan
he-a." 30 Ja inalin Hesus ay hija
hi, "Umannung hitay allo'.
Ehaota' ay he-a hi mumpitlo ad
ugwani an lapfi ja unot
mumpiggwa an tumalanu han
agwitan." 31 Muti impapilit Peter
an nangali hi, "Achi' ehaot he-a,
anong una' me-etoy." Ja amat
khu hina chin inalin an amin
hachi adalan.

Chin nungkalalakhan Hesus hichi ad Getsemane

32 Amat hichi ja immuy cha
Hesus han lukhar an nangadnan
hi Getsemane, ja inali na chin
adalana hi, "Mehetay aju ta
umuja' mungkalalag." 33 Muti
initnud na hi Peter ja hi James ja
hi John. Munnaud an
munchokhoh hi punnomnomana,
34 hotti inali na ay chicha hi,
"Ma-id ay chita an munnaud an
machamot hi punle'naa' ja tan
omata' hi matoy. Hotti mehetay
aju ja achi aju agkhu malo' ta un
aju mi'tu-ar ay ha-in."
35 Nakhibpfoh chin inali na ja
pfinumtaw an i nunheppe an
nungkalalag ta nu mapfalin ayya
ja achi na koma ho'mon hini
umali an punlikhatana. 36 Inali
na hi, "Ama, mapfalin mu an
aton an amin hini penhod mu,
hotti nu mapfalin ja ergwanga'
ay nuy umali an apalikhata'.
Muti pfu-un hini podho' chi
ma-at ta hini podhom."

37 Numpfangngad hi Hesus chin
agawwachaan chin tolo an
adalana ja chinakngana chicha an
nanallo'. Ja inali na ay Peter hi,
"Simon, un a chah agkhu nalo'? Un
chah achi mapfalin an mi'tu-ar a ay
ha-in hi ohay upfun mah ni'?
38 Achi aju agkhu malo' ta un aju
gwot me'kalalag ta achi aju
ma-apfak nu matopngan hini
pammati ju. Ti anila' an ay ni
nomnom ju ja podhon ju an
mi'-unud muti ma-id olog ni achor
ju." 39 Amat hichi ja immuy an i
khu nungkalalag ay Apo Jos ja
piniggwa na chin engkalalag na.
40 Numpfangngad khu hi
agawwachaan cha chuy tolo an
adalan ja chinakngana chicha an
nanallo', ti achi medpor chin enlo'
cha. Pfimma-in cha ja ma-id
mapto' hi pampfar cha ay Hesus.
41 Hotti hin-immuy khu hi Hesus
an i nungkalalag. Ja chin petlon
chi numpfangngachana ja inali na
hachi adalan hi, "Hot anagkha
mah un aju agkhu mamallo' ja
mun-en-enana? Ammuna akay ni'
hini enlo' ju, ti toja an nachakngan
hitay timpo an ene'chan Apo Jos hi
ipulanga' an Na-ilangitan an
Takhu ay cha nuy napfahulan an
tatakhu. 42 Lomeggwat aju, ti
chuja an umali hichuy nangngina
ay ha-in."

Chin naniligwan cha ay Hesus

43 Khun pay munhapit hi
Hesus ja emmatamot hi Judas,
an oha ay cha chuy himpolo ta
chugwa an adalan, an
impfupfulog na hachi cho-or an
tatakhu an numpumpfangid ja

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

numpumpang-or cha. Hay
nannag ay chicha ja chin
a-ap-apon chi papachi ja chin
memehtolon chi urchin Moses ja
chin uchumna an a-ap-apon chi
Hudju.
44 Ja intudtuchun Judas han
pangmatunan cha ay Hesus, an
hini takhu an agwalona ja hija
chi tiligwon cha ta gwarjaan cha
an ekak. 45 Hotti un chaot
emmatam ja immuy hi Judas ta
enagwar na hi Hesus ja inali na
hi, “Apo!” 46 Ja nehom hachi
numpun-ibpfa na an i
numpangugnan ay Hesus.
47 Heno'not chin oha an
ni'tata'chug ay Hesus chin
pfangid na ja impakhit na chin
takhalan chi natakhay an pachi
hotti nakhingahan chin inga na.
48 Ja inalin Hesus hachi tatakhu
hi, “Una' chah ngumangannu ta
numpfapfangid aju ja
numpun-ochon aju hi pang-or an
immali an mampap ay ha-in?
49 A-arkha-arkhaw ja gawwacha
ta-o an amin hichi Templo hi
khun u puntudtuchugwan ja
agkhuja' tiniliw. Mahapor
chamchama an mipa-annung
hana nitula' an Hapit Apo Jos.”
50 Nakhibpfoh hitay an inalin
Hesus ja nahija' hachi adalan ja
nataynan hija.
51 Gwa han unga an lala-e an
khun mangunud ay cha Hesus
an nun-u-uloh ja angkhay.
Lenom hachi tatakhu an
tiligwon hotti linapchu' cha chin
uloh na. 52 Ja at hi nangepolag
chin uloh hotti lemmajaw an
nummomolleh.

Chin nanumarjaan chin a-ap-apo ay Hesus

53 Nun-ugnan cha hi Hesus ja
in-uy cha ay ni pfalay chin
natakhay an pachi. Hichi chi
na-amungan an amin chi
a-ap-apon chi papachi ja
memehtolon chi urchin Moses ja
chin uchumna an a-ap-apon chi
Hudju. 54 Khun mangun-unud hi
Peter ingkhanah emmatam chin
partug chin pfalay chuy
natakhay an pachi. Ja ni-ipfun ay
cha chuy gwarja an mi'-anichu.
55 Chin a-ap-apon chi papachi
ja an amin chin numpun-ibpfa
cha an membron chi Sanhedrin,
ja henehemmon cha hay
panghi'-ingan cha an pamatajan
ay Hesus muti ma-id chinakngan
cha. 56 Ti cho-or chi nunlahlah
an nuntihtikhu an nangpe'la hi
pfahor Hesus, muti agkhuy
numpapadchung chin inali cha.
57 Gwacha hachi uchumna an
munlahlah an timma'chug ta
tihtikhuwan cha 58 an chengngor
cha an inalin Hesus hi, “Pa'-iyo'
hini Templo an hena'-ad chi
tatakhu, muti un umuy chi toloh
arkhaw hot eha'-ad u hay oha hi
mepallog an pfu-un takhuy
nangephod.” 59 Muti anong un
chicha ja achi mumpapadchung
chin inali cha. 60 Hotti
timma'chug chin natakhay an
pachi ay chuy gawwachaan cha
ja inali na ay Hesus hi, “Anagkha
ta achi a tompfar? Ngay pampfar
mu hay hato epapfahor cha ay
he-a?” 61 Muti khemmegkhenong
hi Hesus. Ja inalin khu chin

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

natakhay an pachi hi, “He-a chah
hini Mamahhod an Empfalay ni
madaydayaw an Jos?”
62 Tempfar Hesus ja inali na hi,
“Umannung hinuy inalim, ja
umali han arkhaw an panikhan
ju ay ha-in an Na-ilangitan an
Takhu an mi-i-ibpfun ay ni
nun-appit hi agwan Apo Jos an
Napfagpfagtuwan. Ja tikhana'
khu hi pumpfangngacha' an
marpu ad uchu an midchum hi
pfonot.” 63-64 Amat hichi ja
hina'-in chin natakhay an pachi
chin lopfong na khapo hi pfungot
na. Ja inali na hachi tatakhu hi,
“Tayya an chengngor ta-o hitay
inali na an ipadchung na hini
achor na ay Apo Jos. Hotti un
chah khahin khu un gway
muntihtikhu? Ngay allon ju
tugwali?” Ja inapfulut cha an
amin an gway pfahor na hotti
mahapor an matoy hija. 65 Ja
ente-an hachi uchumna an
manuppaan chin angah na ja
inukupan cha chin mata na.
Nunhuntuk cha hija hon inali
cha hi, “Nu profeta a, pfugwaom
adchiya nu nga cha nuy
nanuntuk ay he-a.” Ja nunla'la'
hachi gwarja ja nunhoplat cha
hija.

Chin nanghaotan Peter ay Hesus

66 Ay chuy an ni-i-ibpfunan
Peter chin partug chuy pfalay ja
naloh han pfalahang an takhalan
chi natakhay an pachi.
67 Unaagkhu tinnig hi Peter an
ni'-a-anichu ja emmomohchong
na ja inali na hi, “Oha a ja' an
khun mitnud ay Hesus an
eNazaret.” 68 Enhaot Peter ja
inali na hi, “Pfu-un mangkay!
Achi' anila ja achi' ma-awatan
hinuy khun mu allon.” Amat
hichi ja empacheh na an umuy
hichi pingngit chin partug. Ja
timmalanu han agwitan.
69 Hintinnig khu chin pfalahang
hi Peter ja inali na hachi
ni'tata'chug hi, “Hitay an lala-e,
ja hija chi oha an khun mitnud
ay cha Hesus.” 70 Ja hen-enhaot
khu Peter. Unot achi mapfajag ja
inalin hachi ni'tata'chug ay hija
hi, “Umannung an nidchum a ay
chicha, ti un a chah pfu-un
eGalilee?” 71 Ja enhaot khu Peter
an inali hi, “Pfu-un numpay!
Anong ja dusaona' ay Apo Jos hi
un lahlah hitay allo', ti agkhuy u
anila hinuy an takhu an khun ju
hapiton!” 72 Ja ay chuy gwot ja
impiggwan chin agwitan an
timmalanu, ja nenomnom Peter
chin nangarjan Hesus ay hija hi,
“Ehaota' hi mumpitlo ad ugwani
an lapfi ja un mumpiggwa an
tumalanu han agwitan.” Ja achi
anhan chin kilan Peter khapo hi
tutuju na.

Chin nang-ajan chan Hesus ay Pilato

15 1 Chin mun-agwagwa-ah
ja na-amung chin
a-ap-apon chi papachi ja
memehtolon chi urchin Moses ja
chin uchumna an a-ap-apon chi
Hudju, ja an amin chin
Sanhedrin ta nunhahapit cha hay
i cha aton ay Hesus. Napfalin ja
pinawwid cha hi Hesus ja in-uy
cha ay chuy Gobernador an hi

Pilato ta mahumarja. 2 Ja
empfokhan Pilato ay Hesus hi,
“Un chah he-a hini Arin chi
Hudju?” Tempfar Hesus ja inali
na hi, “Ti niya mah an inalim.”
3 Ja cho-or chi empapfahor hachi
a-ap-apon chi papachi ay Hesus,
4 ja inalin khu Pilato hi, “Tayya
an chengngor mu an amin hay
hato chiklamu ay he-a ja un mu
chah achi topfalon?” 5 Muti
agkhuy tenomtompfar hi Hesus
ja nanor hi Pilato.

Chin nunhugijan Pilato ay Hesus

6 Hay khun aton Gobernador
Pilato hi un Pfehtan Chin
Nalohan Chin Angher Apo Jos,
ja emmengha ay hija an khun
mangpfu-aan hi oha hi nipfalud
an piliyon hachi tatakhu. 7 Ay
chuy an timpo ja cho-or cha
hachi nipfalud, ti gway
penatopatoy cha chin
ne'papattajan cha hi khupferno,
ja hi Barabas chi oha ay chicha.
8 Ja inalin hachi tatakhu ay
Pilato ta ipfu-aana hay ohah
pfalud ti hijah tay chi
empa-engha na an aton. 9 Ja
inalin Pilato hi, “Penhod ju
chah an ipfu-aa' hitay Ari ju an
Hudju?” 10 Inali na hitay ti
anila na an hachi a-ap-apon chi
papachi chi nang-agwat ay
Hesus khapo hi ámoh cha, ja
podhona khu an chonglon hay
pi'-alin hachi tatakhu. 11 Muti
chin a-ap-apon chi papachi ja
enchokhochokhor cha hachi
tatakhu ta allon cha ay Pilato hi
Barabas chi mipfu-aan an
pfu-un hi Hesus. 12 Himmapit
khu hi Pilato ja inali na hi, “Nu
amat hina ayya ja ngay allon ju
hi ato' ay Hesus an allon ju an
Ari ju an Hudju?” 13 Ja
hi-u-ugwap cha an nangali hi,
“Epepfakhat mu hi kros!” 14 Ja
inalin Pilato hi, “Anagkha?
Ngay tugwali pfahor na?” Muti
en-ar-alla cha an nangi'gwap hi,
“Epepfakhat mu!” 15 Hotti
inunud Pilato chin inali cha ti
podhona an pa-anlaon chicha.
Impfu-aana hi Barabas muti hi
Hesus ja impahuplit na ja
impulang na hachi hinchalo na
ta i cha epfakhat hi kros.

Chin nanangkhatangkhaan cha ay Hesus

16 Initnud hachi hinchalo hi
Hesus an inhikhop chin pfalay
chi gobernador ja inamung cha
an amin chin nun-ibpfa cha an
hinchalo. 17 Linupfungan cha hi
Hesus han lopfong an
mumpfolah an amat hi lopfong
chi ari. Ja pfenalengawngaw cha
han pagwit ja impihu'lub cha ay
chuy ulun Hesus an amat hi
korona. 18 Ja ente-a cha an
kekejan hi khun cha pangarjan
hi, “Madaydayaw a, he-a an
Arin chi Hudju.” 19 Ja
numpakhuh cha chin ulu na ja
nuntuppaan cha hon
tenangkhatangkhaan cha hon
nunheppe cha an nundayaw ay
hija. 20 Himmikha cha an
nangekejan ay hija ja enaan cha
chin impilopfong cha an
mumpfolah ja empallog cha chin
lopfong na. Ja initnud cha an i
epfakhat hi kros.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

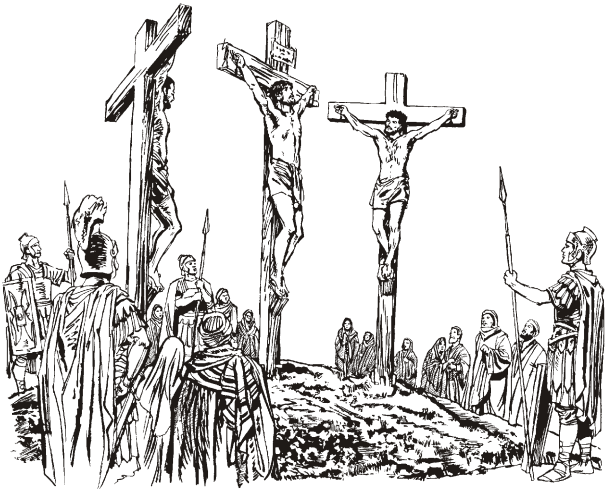

Empfakhat cha hi Hesus ja chin chugwa an napfahulan

Chin nangpfakhatan cha ay Hesus

21 Hi khun cha omajan ja
chinittum cha han hi Simon an
umuy ad Jerusalem. ECyrene hi
Simon ja empfalay na cha
Alexander ja hi Rufus. Impapilit
chin hinchalo an pi-ukhon Simon
chin kros Hesus. 22 Ja entoloy
cha an umuy ay chuy pfulludna
an nangadnan hi Golgota, an hay
podhona an allon ja pfulludna an
amat hi ulun chi paang.
23 Emmatam cha ja allon chaot
ta ipa-inum cha ay Hesus han
pfajah an nidchuman hi mira ta
poh-onay chokhoh hi
pangpfakhatan cha ay hija. Muti
achi penhod Hesus an inumon.
24 Amat hichi ja empfakhat cha.
Ja numpfepfeleng hachi hinchalo
ta machoto' hay mumpangala
hachi lopfong Hesus.
25 Nungkhagwa chin
nangpfakhatan cha ay Hesus.
26 Ja gwa han ne'pfakhat cha
chin kros na an natutula-an ay ni
chiklamu cha ay hija, an hay
nitula' ja "Hitay hini Arin chi
Hudju." 27 Ja gwacha khu han
chugwa an lala-e an napfahulan
an ne'chehhan an nepfakhat,
hotti nun-appiton cha hi agwan
Hesus chin oha, ja nun-appit hi
ikhid chin oha. 28 Hotti
nipa-annung chin Hapit Apo Jos
hi nangarjana hi, "Ni'pfilang cha
hini Hennag Apo Jos an oha an
napfahulan."[v] 29 Gwa hachi
tatakhu an naloh ja
munggwiggwikhigwig cha hon
pinahiw cha hi Hesus an inali
cha hi, "Un mangkay tugwali
he-a hini nangali hi pa'-iyom hini
Templo muti un umuy chi toloh
arkhaw ja eha'-ad mu khu!

[v] **15:28** Isaiah 53:12

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

30 Hot chaadma mah hini
apfalinam ta takhuwom hini
achor mu ja nun-opah a ay nuy
an kros!” 31 Amat khu hina ja
tenangkhatangkhaan chin
a-ap-apon chi papachi ja hachi
memehtolon chi urchin Moses an
khun cha allon hi, “Tinakhu na
hana uchumna an tatakhu muti
ma-id olog na an manakhu ay
chuy achor na. 32 Tikhan ta-o
adchiya hitay Hennag Apo Jos an
Arin hato holag Israel, nu
mun-opah ay tay kros ta gway
aton ta-o an mamati ay hija.”
Anong un chin chugwa an
ne'pfapfakhat ja khun cha
pi'pahiw hi Hesus.

Chin natajan Hesus

33 Unagkhu gwa an naha'-ad
ja himpfumagkha ja hemmelong
an amin ay chuy an lota
ingkhana hichin napujaw. 34 Ja
chin napujaw ja unagkhu la-ahna
ja nun-ugwap hi Hesus an
nangali hi, “Eloi, Eloi, lama
sabachtani?” an hay podhona an
hapiton ja, “Jos u, Jos u,
anagkha ta tene-a-ana' ay he-a?”
35 Chengngor hachi uchumna an
ni'tata'chug hichuy an ini'gwap
na ja inali cha hi, “Niya an
khuna ajakhan hi Elijah an
manakhu ay hija.” 36 Chin oha ja
temmagtag an i emmala han
oma'-at hi apoh ja entamor na
han pfimmanger an pfajah, ja
empa-aw na han paor. Immuy ay
chuy kros ja intumu' na chin
ta-on Hesus ta inumona. Ja inali
na hi, “Khenong adchiya tugwali
ta tikhan ta-o hu-un umali hi
Elijah an mangpah ay hija!” 37 Ja
nun-ugwap hi Hesus ja na-ongoh
chin hochohcha na. 38 Ja hichi
Templo ad Jerusalem ja
himpfumagkha ja na-ittang chin
ma-u'tor an kurtina an
nanahhalin ay chuy
Na-assantuwan an Kwarto, nete-a
chin uhuna ja chimmapoh chin
puuna. 39 Ja unot tinnig chin
kapitan chi hinchalo an
nanahhangot ay Hesus chin enat
na an natoy ja inali na hi,
“Umannung ay chita an
Empfalay Apo Jos hitay an
takhu!” 40 Ja gwah chi hachi
uchumna an pfinapfai an
nenebtaw an nannig chin natajan
Hesus. Ja nidchum cha Mary
Magdalen ja hi Salome, ja hi
Mary an ammod cha James ay
Joses. 41 Chicha hana ninitnud
ay Hesus nete-a chin
agawwachaana ad Galilee an
khun tomolong ay hija. Ja gwah
chi khu chin cho-or an pfinapfai
an ninitnud ay Hesus chin
immajana ad Jerusalem.

Chin nilub-an Hesus

42-43 Hichuy an arkhaw ja
Alemana an Punhakhanaan hachi
Hudju ay ni Hapfachu an khun cha
ngilinon. Gwa han hi Josep an
e-Arimatea, an oha an malihpito
an membron chi Sanhedrin, ja oha
khu an mamannod ay ni
Pun-ap-apugwan Apo Jos. Unot
gwa an mahilip ja jinagjag na chin
ta-ot na ja immuy ay Pilato an i
nangippug ta i na ilupfu' chin
achor Hesus. 44 Nanor hi Pilato
chin nangngolana an natojagkhu

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

gwot hi Hesus, hotti empapfokha
na chin kapitan chi hinchalo ta i na
emamad un umannung. 45 Unot
chengngor Pilato chin inalin chin
kapitan an natoy hi Hesus ja
inapfulut na an opahon Josep chin
achor na. 46 Amat hichi ja immuy
hi Josep an i ngimmina hi maphod
an pfinacha ja i na empah chin
achor Hesus. Pinuttiputana ja
unaot ipahikhop han linijangan
cha an lupfu'. Ja inulina han otong
an pfato ja intanglib na ay chuy
lupfu'. 47 Ja gwah chi khu cha
Mary Magdalen ja hi Mary an
ammod Joses, ja tinikhaw cha chin
i nanglub-an Josep chin achor
Hesus.

Chin nummahuwan Hesus

16 1 Chin nahilip an
nalahin chin ngilin ja
immuy cha Mary Magdalen ja hi
Mary an ammod James ja hi
Salome an i ngimmina hi
mumpfango an lanob ta elanob
cha ay chuy achor Hesus. 2 Hotti
chin nun-inggwi'gwiit an
Markhachu ja pfimmugwah cha
an immuy hi lupfu' ja ne-atam
cha hi gwa an hurhulajap chin
hukhit. 3 Ja khun cha
munhahapit an nangali hi,
“Ngacha mah ta'gway mangulin
chin pfato an tanglib ni lupfu'?”
4 Ti khun cha nomnomon an
otongngan chin tanglib.
Emmatam cha ja un chaagkhu
menohgwat ja nangalimutugwan
cha an nipapa'-igwin chin
tanglib. 5 Un chaagkhu
himmikhop ja tinnig cha han
unga an lala-e an inu-umpfun hi
nun-appit hi agwan cha an
nunlolopfong hi mapuchaw. Ja
temma-ot hachi pfinapfai. 6 Ja
inalin chin lala-e ay chicha hi,
“Achi aju tomakhaw. Anila' an
khun ju hingiton hi Hesus an
eNazaret an empfakhat cha chin
kros. Ma-id heto ti nummahu!
Tayya chin nanggwagwallangan
cha chin achor na. 7 Hotti un aju
gwot umuy ay ni gwachaan cha
Peter ja hana uchumna an
disipolo na ta allon ju hi,
‘Ipangulun Hesus an umuy ad
Galilee ta hichi chi i ju
panittuman ay hija, amat heto
khu chin inali na ay cha'ju.’ ”
8 Temmakhaw hachi pfinapfai ja
higwogwoggwog cha hi ta-ot
cha, hotti pfimmutay cha hichi
lupfu' ja lemmajaw cha. Ja ma-id
i cha nangarjan ay tay tinnig
cha, ti temma-ot cha.

Chin numpatikhagwan Hesus ay Mary Magdalen[w]

9 Nummahu hi Hesus chin
Chumingkhu hi herhelong ja hay
nahhun hi numpatikhagwana ja hi
Mary Magdalen, chin pfupfai an
nangpakakan Hesus chin peto an
napukhit an ispiritu an
nehoho'long. 10 Empacheh Mary

[w] **16:9** Hitay Kapitulo 16:9-20 ja mapfalin an pfu-un hi Mark chi nangtula'. Ti chin ang-angonoh chin intula' na ja na-utaw ja ma-id nanginnila nu ngay nangtula' hato nepallog an versikulo.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

an i mangpa-innila hay hachi
numpun-ibpfan Hesus ja
chinakngana chicha an khun
kumila khapo ay chuy natajan
Hesus. 11 Ay chuy nangngolan cha
an timmakhu hi Hesus an tinnig
Mary ja agkhuy cha pinati.

Chin numpatikhagwan Hesus han chugwa an takhu

12 Chin me-aggwa an
numpatikhagwan Hesus ja han
chugwa an disipolo an khun
chumalan an umuy hichi pfarju.
Muti chin pengpenghana ja
agkhuy cha immatunan, ti nat-on
chin tikhaw na. 13 Un chaagkhu
inannila an hija hi Hesus an
nummahu ja numpfangngad cha
ad Jerusalem ta i cha impa-innila
hachi uchumna an disipolo, muti
achi cha chamchama pattiyon.

Chin numpatikhagwan Hesus chin himpolo ta oha an adalana

14 Napfalin ja immuy khu hi
Hesus chin agawwachaan chin
himpolo ta oha an adalan ja
metongor hi khun cha anganan.
Inhingar na chicha ti un ma-id
pammati cha ja pfimmato chin
nomnom cha, ti un cha achi
pattiyon chin inalin hachi nannig
ay hija an nummahu. 15 Ja inali
na ay chicha hi, “Lawlagwon ju
an amin hitay lota ta i ju ekasaba
hitay Ebanghelyo an amin hi
tatakhu. 16 Ja hini ayya mamati
ay ha-in ja numpabautisar, hot
mi'takhu ay Apo Jos. Hini ayya
achi mamati hot mahugwi ta
nadusa. 17 Hana mamati ay ha-in
ja ichata' chicha hi apfalinan an
panginnilaan an ha-in chi
nannag ay chicha. Khapo ay ni
apfalina' ja pun-epakak cha hana
napukhit an ispiritu an
nun-eho'long, ja munhapit cha hi
numpfino-ob-on an hapit an
pfu-un hapit cha. 18 Anong un
cha ugnan chi ulog wenno
pa-inuman cha chicha hi pfininu,
ja ma-id ma-at ay chicha.
Ammuna un cha eh-a hini
ngamoy cha hana
mumpunchokhoh hot tomenong
cha.”

Chin timmalakhujan Hesus ad langit

19 Napfalin an nunhapit hi
Apo Hesus hachi adalana ja
timmalakhuy hija ad langit ja i
inumpfun ay nuy nun-appit hi
agwan Apo Jos. 20 Ja immuy
hachi adalana hachi
apfuglapfuglay an i
nangkaskasaba ay ni
Ebanghelyon Apo Hesus. Ja
khuna tulungan chicha, ja khuna
tihtikhuwan an umannung hini
itudtuchu cha hi nangchatana ay
chicha hi apfalinan an mangat hi
milagro.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Betlehem

LUKE

Hini oma'-atan tay an libju

Hini nangtula' ay tay an libju ja hi Luke an oha an choktor an namati ay Hesu Kristo. Hijay cho'cho'-or chi intula' na an enat Hesus ja hana intudtuchu na, nete-a chin nipadtu an pitu'khungan John Bautista ja hi Hesu Kristo ingkhana chin nummahuwana ja chin temmalakhujana ad langit. Hi Luke khu chi nangtula' ay ni toloy tay an libju an Acts, mipanggip hachi enat chin apostol Hesu Kristo, ja hay enat hachi cho-or an namati chin napfalin hi numpfangngachan Hesus ad langit. Hay nangtulungana ay tay chugwa an libju ja hi Teofilus an allon hana uchumna an oha an natakhay an takhu ad Rome. Ma-id anila ta-o hi uchumna hi atatakhu na.

Hitay an libju an intula' Luke ja ipa-innila na an hi Hesus ja hija hini Hennag Apo Jos an Mamahhod, wenno Mesias, an hijay ingkarin Apo Jos an manakhu hana Hudju ja hana uchumna an tatakhu an mamati ay hija. Intula' na an hi Apo Jos ja pinili na hi Hesus ta ekasaba na hitay Ebanghelyo hana napubli (4:18). Hotti ay tay an libju ja cho-or hana mapfaha an oma'-atan Hesus, ja hana tatakhu an numpfino-ob-on chi mahapor cha, om-omod hachi numpunchokhoh ja hachi nun-ahu'lungan hi napukhit an ispiritu, ja hachi tatakhu an khun cha pahigwon.

Cho-or hana istorya an ay tay Luke chi pachakngana ja angkhay an hija hay hato. Chin kantan hachi angher, ja hachi khun mumpahtor an i nannig ay Hesus chin nitu'khungana, ja chin nataynan Hesus hichi templo, ja chin inistoryan Hesus an achangjan an takhu ja hi Lazarus, ja chin istoryan chin maphod an takhu an Samaritan ja chin unga an nakak hi pfalay cha ama na.

Hana uchumna an intula' Luke ay tay an libju ja hini oma'-atan chi kalalag, ja hini Espiritu Santo ja hini an-anla, ja hachi pfinapfai an khun tomolong ay chuy tamun Hesus, ja hini pammakawan Apo Jos hi pfahor, ja hini punhakhanaan chi namati ay ni pumpfangngachan Hesus Kristo.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Han intula' Luke ay Teofilus

1 1 Apo Teofilus, cho-or hachi
nunnomnom an nangtula'
hana na'na-at hichin
gawwachaan Hesus ay chita-o.
2 Hana uchumna an ninitnud ay
Hesus an khun mangi-ali ay ni
tukhun Apo Jos, ja impa-innila
cha ay cha'mi hay hana tinnig
cha an en-enat na. 3 Hotti ha-in
khu ja enep-ephod u an
menahmahan an amin, ja
pinanuh u ta itula' u ay he-a, 4 ti
podho' an annilaom an
umannung an amin hana nituchu
ay he-a.

Chin nangpa-innilaan chin angher hi pitu'khungan John Bautista

5 Hitay an itula' u ay he-a ja
hachi na'na-at nete-a chin
nun-ap-apugwan Ari Herod ad
Judea. Ay chuy an timpo ja gwa
han ohan pachi an hi Zekariah
an holag pachi Abijah. Ja hi
Elisabet an ahagwa na ja oha
khu an holag Aaron an
pengpenghan chi pachi. 6 Cha
tay an hempfalay ja magpong
cha hi pannig Apo Jos, ti khun
cha unuchon an amin chi
urchina. 7 Muti ma-id empfalay
cha, ti un mumpfahig hi Elisabet
ja nala-ay cha khu an chugwa.
8 Nachakngan chin arkhaw an
cha Zekariah chi umuy ad
Jerusalem an munserbi ay Apo
Jos hichi Templo. 9 Immuy cha
ay cha chuy numpun-ibpfa na an
papachi ja numbobonot cha nu
ngachah ay chicha chi i
manorkhan chin insenso hichi
Templo, ti hitay chi khun aton
chi papachi. Ja hay nabonot ja hi
Zekariah.
10 Chin himmigpan Zekariah
hichi Templo hi i na panorkhan
chin insenso, ja khun
mungkalalag hachi tatakhu hichi
pfutayna. 11 Unagkhu gwa an
khun mapoolan chin insenso ja
tinnig Zekariah han angher Apo
Jos an timmata'chug ay ni
nun-appit hi agwan ay chuy altar
an penonodnochan chi insenso.
12 Nun-objot ja nang-entata-ot hi
Zekariah ay chuy an tinnig na.
13 Ja inalin chuy angher hi,
“Achi a toma-ot, Zekariah. Ti tan
una' immali an mangali ay he-a
an chengngor Apo Jos chin
kalalag mu. Hot magwachaan aju
ay Elisabet hi empfalay an lala-e.
Ja hay epengachan mu ay ni
unga ja hi John. 14 Meto'khong
ayya hitay an unga hot munnaud
chi pun-an-anlaan ju ja me'-anla
khu hana cho-or an tatakhu.
15 Ti ipapfagton Apo Jos hija. Ja
magwachaan hija ay ni apfalinan
ni Espiritu Santo, anong un hi
pihahabpfinana. Ja mahapor an
achi khu uminum hi pfajah ja
hana uchumna an pfumutong.”
16 Ja inali na khu hi, “Umilog
ayya hitay unga ja ituchugwana
hana cho-or an tatakhu an holag
Israel ta muntutuju cha ja
mumpfangngad cha ay Apo Jos.
17 Hijay honakhon Apo Jos an
umali an manghakhana hi
umaliyan ni Apo. Chin apfalinan
ni Espiritu Santo an gawwa ay
profeta Elijah ja hijay magwacha
khu ay hija. Ja ipanuh na hay

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

hana hen-a-amma ta
mun-oh-ohha cha. Ja
ituchugwana hana ngumangannu
ay Apo Jos ta pomhod hini
nomnom cha. Hitay chi atona an
manghakhana hana tatakhu ja un
umali hini Apo.”
18 Muti inalin Zekariah hi, “Ti
ngay panginnilaa' un umannung
hitay inalim? Ti tayya an lakaja'
ja pfakit hi ahagwa'.” 19 Tempfar
na ja inali na hi, “Ha-in hi
Gabriel an oha an angher an
khun honakhon Apo Jos.
Hennakha' an immali ta
ipa-innila' hitay maphod an inali
na hi ma-at ay he-a. 20 Ja khapo
ta achim pattiyon hitay inali', hot
makalud a ja ingkhana chin
arkhaw an pitu'khungan ni
empfalay ju. Ti hitay an inali' ja
ma-at an ma-at ay ni timpo an
ene'chan Apo Jos hi pa-atana.”
21 Umijahop hachi tatakhu an
gawwa hichi pfutayna an khun
cha nomnomnomon hi,
“Anagkha ta ahop ja achi
pfumutay hi Zekariah?” 22 Ja
unagkhu pfimmutay ja achi
humapit an un khun munhinjar
ti nakalud. Ja inannilan hachi
tatakhu an gway numpatikhaw
ay hija hichi hikhop chi Templo.
23 Nakhibpfoh chin arkhaw
an punserbiyan Zekariah hichi
Templo ja immanamut.
24 Immuy chi at hichi hi arkhaw
ja nunhapfin hi Elisabet an
ahagwa na ja nilulu-u' hi lemay
pfulan. 25 Ja khun
nomnomnomon Elisabet hi,
“Maphod ta kina-ahiyana' ay
Apo Jos ta inchat na hitay
empfalay u ta achiya' mahpay
mipfapfa-in.”

Chin nangpa-innilaan ni angher hi pitu'khungan Hesus

26 Chin me-adchang hi pfulan
hi nunhapfinan Elisabet ja
hennag Apo Jos hi angher
Gabriel an immuy ad Nazaret an
provincian chi Galilee. 27 Immuy
hi Gabriel han pfalahang an hi
Mary an nihahhapit an
ahagwaon Josep an oha an holag
Ari David. 28 Henongkhop hitay
angher chin agawwachaan Mary
ja inali na hi, “Mun-an-anla a
Mary, ti engkhohkhohan chi-a ay
Apo Jos ja hijay gawwacha ay
he-a.” 29 Ja temma-ot hi Mary ja
khuna nomnomnomon chin
inalin chin angher ay hija. 30 Ja
inalin khu chin angher hi, “Achi
a toma-ot Mary, ti podhon Apo
Jos an ekhohkhohan chi-a.
31 Hot munhapfin a ja eto'khong
mu han lala-e, ja hay
epengachan mu ja hi Hesus. 32 Ja
magwachaan hija hi apfalinan,
hot allon cha chi hijay Empfalay
Apo Jos an Napfagpfagto. Ja
ipapfun Apo Jos hija an mun-ari
an amat ay apo na an hi Ari
David 33 ta hijay mun-ap-apo an
amin hay hana holag Israel. Ja
hitay an pun-ap-apugwana ja
achi mapogpog.” 34 Tempfar
Mary ja inali na hi, “Ti aa, muti
un chah la-ahnaon nunhapfina'
an un ma-id ahagwa'?” 35 Ja
inalin chin angher hi, “Mapfalin
an munhapfin a, ti ipa-alin Apo
Jos hini Espiritu Santo an gway
apfalinana. Hotti meto'khong

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

hitay an unga an ma-id oh-ohha
hi pfahor na ja hijay ma-ali hi
Empfalay Apo Jos. 36 Ja hi
ibpfam khu an hi Elisabet an
allon cha an mumpfahig, ja
unum chi pfulan hini
inhahabpfina an anong un
munnaud an pfakit. 37 Ti hi Apo
Jos ja gway apfalinana an
mangat an amin hi podhona an
aton." 38 Ja inalin Mary hi, "Aa,
apfuluto' an ma-at hini penhod
Apo Jos an ma-at ay ha-in an
pfaar na." Amat hichi ja nakak
chin angher.

Chin i nanggwangalan Mary ay Elisabet

39 Agkhuy napfajag ja immuy
hi Mary ay chuy pfuglay an
gawwachaan cha Zekariah ad
Judea. 40 Immuy hichi pfalay
cha ja himmikhop ja inali na ay
Elisabet hi, "Tan immaliya',
ibpfa'." 41 Ja unot chengngor
Elisabet chin inalin Mary ay
hija ja enhe'jad chin unga an
inhahabpfina. Nagwachaan hi
Elisabet ay ni apfalinan ni
Espiritu Santo 42 ja ini'gwap na
an nangali hi, "He-a Mary chi
akha'khaja an amin hi pfinapfai!
Ja hini unga an inhahabpfin mu
ja omepa-anla ay Apo Jos!
43 Anagkha agkhu ni' ta ha-in
an nababa an takhu chi
egwangar mu Mary, an un he-a
chi nihahabpfinan ni Apo ta-o?
44 Ja tan un u agkhu chengngor
hini inalim ay ha-in ja enhe'jad
tay unga an inhahabpfin u
khapo hi an-anla na.
45 Mun-an-anla a, ti namati a an
ma-at hini inalin Apo Jos ay
he-a!"

Chin nungkantaan Mary hi nundayawana ay Apo Jos

46 Ja inalin Mary hi,
"Edaydayaw u hi Apo Jos,
47 ja mun-an-anlaa' ta
tinakhuwa' ay hija.
48 Ti una' nababa an takhu an
pfaar Apo Jos ja agkhuja'
agkhu ni' nalichuwan ay
hija.
Mete-a ad ugwani ja hay
allon chi tatakhu ja ha-in
chi akha'khaja,
49 khapo ay tay maphod an
enat Apo Jos ay ha-in,
ti napfagto ja nasantuwan
hija!
50 Ti khuna ipa-ipatikhaw chi
nignikha na hana tatakhu
an umunud ay hija,
nete-a chin hophopapna ja
ingkhana ad ugwani.
51 Impatikhaw Apo Jos hini
apfalinana an mama'-i hi
napukhit an nomnom hana
mumpa-akhaja.
52 Nunlo-eh na hana uchumna
an napfagto an ap-apo
ja empapfagto na hana
nababa an tatakhu.
53 Penangana hana
munhenaang hi maphod hi
anun,
ja penakak na hana
achangjan an
nangew-egwayya cha.
54-55 Ja tinulungan chita-o an
holag Israel an pfaar na,
ti hijah nuy chin inali na
chin a-apo ta-o.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Ja nenomnom na an
nignikhaon hi Abraham, ja
an amin hana holag na hi
ma-id chi pogpog na!”
56 Ja ni'hihidchi hi Mary ay
Elisabet hi toloh pfulan ja unot
umanamut.

Chin nitu'khungan John Bautista

57 Nachakngan chin arkhaw
an tumu'khungan Elisabet ja
ento'khong na han lala-e. 58 Unot
chengngor hachi hahakhokhong
na ja hachi a-akhi na hini otong
an nignikhan Apo Jos ay Elisabet
ja ne'-an-anla cha an amin.
59 Gwa an gwaloh arkhaw chin
unga ja immuy hachi mungkugit
ja kinugit cha. Ja podhon cha an
hi Zekariah chi epengachan cha
ta pfunatona hi ama na. 60 Muti
inalin Elisabet hi, “Pfu-un ta hi
John chi epengachan ta-o ay
hija.” 61 Ja inali cha hi, “Ti aa,
muti un chah gway a-ammod ju
hi nangngachan hi John?” 62 Ja
inhinjar cha ay Zekariah ta
annilaon cha nu ngay podhona
hi epengachan. 63 Inhinjar
Zekariah ta ichat cha hay
puntula-ana. Ja nanor cha an
amin hi nangtula-ana an hini
ngachan chuy unga ja hi John.
64 Ja un gwot ay chuy ja
pfimmutay chin hapit Zekariah ja
khuna edaydayaw hi Apo Jos.
65 Ja an amin hachi
hahakhokhong cha ja narmu chin
ta-ot cha ay Apo Jos khapo hay
hato an na-at. Ja nunchongor
hitay an amin hachi
apfuglapfuglay ad Judea. 66 An
amin hachi nangngor ja khun
cha nomnomnomon hi, “Ngay
nin amatan tay an unga hi un
umilog?”

Chin impadtun Zekariah

67 Nagwachaan hi Zekariah ay
ni apfalinan ni Espiritu Santo ja
numpadtu an inali na hi,
68 “Edaydayaw ta-o hi Apo Jos
an Apo ta-o an holag
Israel.
Ti tinulungana hana tatakhu
na ja hennag na hay
Manugwar hi pfahor cha
69 an narpu ay ni holag Ari
David an pfaar na,
ja gway apfalinana an
manakhu ay chita-o.
70 Hija chin impa-innilan chin
nasantuwan an profeta an
inalin Apo Jos hi
71 haniyan chita-o hay hana
pfuhur ta-o
ja hana humihigkha ay
chita-o.
72 Ja ipa-annung na khu chin
inali na chin a-ammod ta-o
an nignikhaona chicha
ja achi na alichuwan chin
napfalor an ne'tobpfalana
ay chicha.
73 Ja ingkarin Apo Jos ay
Abraham an apo ta-o
74 an haniyan chita-o hana
pfuhur ta-o
ta ma-id i ta-o toma'tan an
umunud ay Apo Jos,
75 ta magpong ja najusan hini
aton ta-o an munserbi ay
hija ingkhana hi
apogpokhan chi
pi'takhuwan.”
76 Ja inalin khu Zekariah hi,

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

"He-a hiton empfalay u chi
ma-ali hi profetan tay
Numpfagto an Jos.
He-a chi mangpangpangullu
ja un umali hini Apo ta im
ipa-innila hana tatakhu ta
munhakhana cha.
77 Ja ipa-innilam khu an
pakawanon Apo Jos hana
pfahor cha hot mi'takhu
cha.
78-79 Ti na-anuh hi Apo Jos ja
ma-id pogpog ni
nignikha na.
Hot gwa han ipa-ali na an
marpu ad langit an
manenakhan ay chita-o an
nun-aherngan an ne'cha hi
patoy.
Ja edchong chita-o ay ni
malenong an
pi'takhuwan."
80 Gwa an khun omer-ellog
hi John ja khun omor-ortong
chin nomnom na. Ja i
nun-ohha han lota an ma-id
chi nunheto ingkhanah chin
arkhaw an pumpatikhagwana
ja pangte-aana an
panuchugwan hachi holag
Israel.

Chin nitu'khungan Hesus

2 1 Hichin nitu'khungan John
Bautista ja hi Emperador
Agustus chi ap-apo ad Rome. Ja
in-urchina ta an amin chi
tatakhu ja i cha mumpalehta.
2 Ay chuy an pengpenghana an i
cha pumpalehtaan ja hi
Kwirinius chi gobernador ad
Syria. 3 Ja oha-ohanna hon
empacheh na an i mumpalehta
ay ni pfuglay an narpugwan chin
a-apo na.
4 Ne'pacheh khu Josep an
narpu ad Nazaret an provincian
chi Galilee, ta umuy ad Betlehem
an provincian chi Judea. Ti hijah
tay chi pfuglay an nitu'khungan
Ari David an nangholag ay hija.
5 Ja initnud na hi Mary an
nihahhapit an ahagwaona ta
umuy cha me'palehta. Ja ay chuy
ja nunhahabpfin hi Mary. 6 Chin
gawwachaan cha ad Betlehem ja
nachakngan chin arkhaw an i
tumu'khungan Mary. 7 Hotti
ento'khong na han lala-e an
pengpenghan chi empfalay na.
Pinuttiputana ja empapekheng
na chin anganan chi ampfaju, ti
ma-id i cha pe'nangngan.

Chin numpatikhan chin angher hachi khun mumpahtor

8 Ay chuy an lapfi ja gwacha
hachi timmu-ar an khun
mumpahtor hi karnero hichi
pahto. 9 Unagkhu himpfumagkha
ja numpatikhaw han angher Apo
Jos ay chicha ja nahenakhan cha
chin pfinang Apo Jos, ja
nang-entata-ot cha. 10 Muti
inalin chin angher hi, "Achi aju
toma-ot, ti tan una' immali an
mangpa-innila han maphod an
na-at an pun-an-anlaan an amin
chi tatakhu. 11 Ti ad ugwani ja
neto'khong hini Manakhu ay
cha'ju hichi ad Betlehem an
pfuglay Ari David, an hija hi
Kristo an Apo ta-o. 12 Hitay chi
pangmatunan ju ay hija, an
naputtiputan ja nepapappekheng
han anganan chi ampfaju."

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

13 Unagkhu himpfumagkha ja
pfimmutay khu hachi
cho-odcho-or an angher ja khun
cha mundaydayaw ay Apo Jos an
hay khun cha allon ja,
14 “Madaydayaw hi Apo Jos an
gwa hichi ad langit. Pomhod hini
pi'takhuwan ju heto lota, cha'ju
an tatakhu an engkhohkhohana.”
15 Ja unot nakak chin
cho-odcho-or an angher an
numpfangngad cha ad langit, ja
nunhahapit hay hachi khun
mumpahtor ja inali cha hi,
“I ta-o gwot mah hichi ad
Betlehem ta i ta-o tikhagwun
hitay an na-at an impa-innilan
Apo Jos ay chita-o.” 16 Ja
engkhalakhar cha an i tikhan ja
chinakngan cha hi Mary ja hi
Josep ja tinnig cha tatagwa chin
pfu'jug an nepapappekheng chin
anganan chi ampfaju. 17 Un
chaot tinnig ja impa-innila cha
an amin chin inalin chin angher
an oma'-atan chin unga. 18 Ja
nanor cha an amin hachi
nangngor chin inali cha. 19 Hi
Mary ayya ja enhemahemad na
an khun nomnomnomon hay
hato an na-at. 20 Ja
numpfangngad hachi khun
mumpahtor hichi pahto ja khun
cha edaydayaw hi Apo Jos khapo
ay ni chengngor cha ja tinnig
cha, ti immannung an amin chin
inalin chin angher.

Chin nangchatan cha hi ngachan Hesus

21 Nachakngan chin
me-agwaloh arkhaw chin unga ja
impakugit cha. Ja empengachan
cha hi Hesus, ti hijay inalin chin
angher ja un mihapfin.

Chin nangdatunan cha ay Hesus hichi Templo ad Jerusalem

22 Nachakngan chin arkhaw
an immajan cha Josep ay Mary
hichi Templo ad Jerusalem ta
ipidaton cha hini ni-urchin an
idaton ni pfupfai an
temmo'khong ta maleneh hi
pannig Apo Jos. Hotti ne'-ajon
cha hi Hesus hichi Templo. 23 Ti
allon ni urchin Apo Jos an
midaton ay hija an amin chi
panguluwan an lala-e.[a] 24 Ja
impidaton cha chin ni-urchin an
chugwa an kaloma wenno pfalug
an daton chi pfupfai an
temmo'khong.[b]
25 Gwa han lala-e ad Jerusalem
an hi Simeon chi ngachana.
Maphod chi ugali na, ti khuna
unuchon an amin chi urchin Apo
Jos. Ja una ipipitti-an an
hahadchon hini umaliyan ni
Manakhu ay chicha an holag

---

[a] **2:23** Exodus 13:2

[b] **2:24** Hay intuchun ni Urchin Moses ja hini pfupfai an nangto'khong hi empfalay na an lala-e ja mipfilang hi nalukhit hi apat chi poloh arkhaw. Napfalin ja ijuy na hay pfo'tot chi karnero wenno hay kaloma hichi Templo ad Jerusalem ta ichat na ay ni pachi ta idatona ay Apo Jos. Hot mipfilang khu hini pfupfai hi maleneh hi pannig Apo Jos.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Israel. Ja gwacha ay hija hini
Espiritu Santo 26 an nangali hi,
“Achi a matoy ingkhana hi
tikham hi Kristo an honakhon
Apo Jos.” 27 Enedchong ni
Espiritu Santo hi Simeon an
immuy hichi Templo chin
nundatunan cha Josep ay Mary ta
ma-unud hini urchin Moses.
28 Hina'jujun Simeon chin unga ja
endaydayaw na hi Apo Jos an
inali na hi, 29 “Tayya an
impa-annung mu, Apo Jos, hini
inalim ay ha-in. Mun-an-anlaa', ti
angkhaynana hi hahadcho' hotti
mapfalin an alaona' ad ugwani.
30 Ti tinikhaw u mahpay hini
hennag mu an Manakhu ay cha'mi
an holag Israel, 31 an hija chin
empagpong mu an mipa-innila an
amin hi tatakhu. 32 Hija chi hilaw
an manenakhan hana Hentil ta
annilaon cha an mi'takhu ay Apo
Jos. Ja hijay mangpapfagto hana
tatakhum an holag Israel.” 33 Ja
nanor cha Josep ay Mary ay tay
an inalin Simeon. 34 Ja
binindisyonan Simeon chicha ja
inali na ay Mary hi, “Hitay an
empfalay mu ja pinilin Apo Jos ta
hijay khumapo hi adusaan hana
cho-or an holag Israel, ja cho-or
khu hana mi'takhu khapo ay hija.
Hijay mangpa-innila ay ni
oma'-atan Apo Jos, muti cho-or
chi mamahiw ay hija, 35 ja hijay
panginnilaan an napukhit chi
nomnom cha. Ja munchokhoh chi
im punnomnoman Mary, khapo
hay hato an i ma-at.”

36 Ja gwacha khu han oha an
pfakit an profeta an hay
ngachana ja hi Ana an empfalay
Fanuel an holag Aser. Petoy
tagwon hi narhinana 37 ja
napfalo, ingkhana ay chuy an
timpo an nuntagwon hi gwaloy
polo ta han apat. Khun
umu-umuy hichi Templo an i
mungkalalag ja mun-ayunar hi
a-arkhagwan ja anong un lapfi.
38 Gawwacha pay cha Josep ay
Mary hichi Templo hi immajan
Ana. Nunyaman hi Ana ay Apo
Jos ja inali na hini amatan Hesus
hay hachi tatakhu an mamannod
ay ni pangpfu-aan Apo Jos hay
hana tatakhu an holag Israel.

39 Nakhibpfoh an enat cha
Josep ay Mary an amin hana
urchin Apo Jos ja immanamut
cha ad Nazaret an provincian chi
Galilee. 40 Emmer-ellog hi Hesus
ja numpfalin hi manomnom, ti
empapto' Apo Jos hija.

Chin nanakngan chin a-ammod Hesus ay hija hichi Templo

41 Atagwotagwon hon khun
umuy cha Josep ay Mary ad
Jerusalem an i me'pfehta ta
Pangnomnoman cha chin
Nalohan chin Angher Apo Jos
chin a-apo cha ad Egypt. 42 Gwa
an himpolo ta chugwa chi
tagwon Hesus ja ni'juy hija ay
cha Josep ay Mary chin i cha
pe'pfehtaan ad Jerusalem.
43 Gwa an nakhibpfoh chin
pfehta ja empacheh cha an
umanamut. Ja nuntaynan hi
Hesus ad Jerusalem muti agkhuy
anilan chin ammod na, 44 ti
khemhon cha chi un gwa an
ni'pfupfulog. Hijaot un cha
chimmalan hi ohay arkhaw ja un

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

cha ete-a an maningit ay Hesus
hachi i-ibpfa cha ja khakhayyum
cha. 45 Ma-id chinakngan cha
hotti numpfangngad cha ad
Jerusalem an i maningit. 46 Chin
me-atloh arkhaw ja un cha
chakngan hi Hesus hichi Templo
an ni-i-ibpfun hay hachi
memehtolon chi urchin Moses ta
munchochongngor ay chicha, ja
cho-or chin empfogpfokha na.
47 Ja nanor an amin hachi
nangnangngor chin atona an
mi'hahapit ja homongpfat.
48 Unagkhu tinikhaw cha ama na
ay ina na ja nanor cha khu. Ja
inalin Mary hi, “Anagkha ta amat
hetoy im enat? Ti tayya an khun
mi hingihingiton he-a ja ma-id
mapto' hi aton mi.” 49 Ja inalin
Hesus hi, “Anagkha ta ija' khun
hingihingiton ay cha'ju? Un ju
chah agkhuy anila an mahapor
an mehehettuwa' heto Pfalay
Ama?” 50 Muti agkhuy cha
na-awatan chi podhona an
hapiton.

51 Amat hichi ja nitnud hi
Hesus ay chicha an immanamut
ad Nazaret. Ja inunud na an amin
chi allon cha. Ja hi Mary ja khuna
nomnomnomon hay hachi an
na'na-at. 52 Emmer-ellog hi Hesus
ja khun manomnomnoman. Ja
emmar-alla chin anlan Apo Jos ay
hija ja amat hina khu hachi
tatakhu.

Chin nuntudtuchugwan John Bautista

3 1 Hichin me-ahimpolo ta
leman tagwon hi
nun-ap-apugwan Emperador
Tiberius ad Rome, ja hi Pontius
Pilato chi gobernador ad Judea
ja hi Herod chi ap-apo ad
Galilee. Hi Philip an ibpfan
Herod chi ap-apo ad Iturea ja
Trakonitis, ja hi Lisanias chi
ap-apo ad Abilene. 2 Hay hachi
natakhay an pachi hichi Templo
ad Jerusalem ja cha Anas ay
Kayfas. Ay chuy an timpo ja
nihihidchi hi John an empfalay
Zekariah hichi let-ang. Ja hichi
chi nangpa-innilaan Apo Jos ay
hija hi hay i na ituchu. 3 Hotti
lene'gwoh John hichuy lota an
nun-ehnot ay chuy gwanggwang
an Jordan an khun i
mangaskasaba, an hay khuna
allon ja, “Muntutuju aju ja
chin-ug ju hana pfahor ju ja
mumpabautisar aju ta
pakawanon Apo Jos hana pfahor
ju.” 4 Hitay chin impatula' Apo
Jos ay profeta Isaiah hi
nangarjana hi,

“Hichi let-ang ja gwacha han
khun mun-ugwap an
khuna allon hachi tatakhu
hi,
‘Epaphod ju hini agwun ni
umali an Apo.
Anchongon ju hana
nakillokillo an chalan ta
maphod hi agwuna.
5 Taponan ju hana na-alu-an ja
nunchotalon ju an amin
hana pfuludna.
Ja enanchong ju hana
nali'-oli'-ot an chalan
ja enep-ephod ju ta ma-id
humalipadchung,
6 ta an amin chi tatakhu ja
tikhagwun cha hini hennag

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Apo Jos an Manakhu ay
chita-o.' "[c]
7 Cho-or chin tatakhu an
immuy ay John an i
mumpabautisar. Ja inali na ay
chicha hi, "Cha'ju an
lomahlalahlah! Ngay nangali hi
mapfalin an mergwang aju ay ni
pundusaan Apo Jos hana
pfimmahor? 8 Achi mapfalin, ti
mahapor an aton juy maphod an
mangpatikhaw an umannung an
chin-ug ju hana pfahor ju. Ja
achi ju punhohodlanan an
mi'takhu khapo ta holag cha'ju
ay Abraham. Hay allo' ay cha'ju
ja anong un hato pfato ja
mapfalin an pumpfalinon Apo
Jos hi holag Abraham ta
maparkhan aju! 9 Hini
Punhugijan Apo Jos ja amat hi
gwahay an lenallajat ni munli-oy
hi ajiw. Ti an amin chi ajiw an
achi maphod chi pfunga na ja
mali-oy ta mituud ay ni apoy hot
mapoolan. Ja amat hina hini
umali an adusaan ju."
10 Ja inalin hana tatakhu hi,
"Hot ngay aton mi mah?"
11 Tempfar John ja inali na hi,
"Hini gway chugwa hi lopfong
na ja ichat na hini oha ay ni
ma-id lopfong na. Ja hini khu
gway anuna ja ichatana hana
napohan." 12 Gwacha hachi
uchumna an khun munhenger hi
pakha an ni'juy ta me'pabautisar
cha. Ja empfokha cha ay John hi,
"Ngay pe'-at mi, Apo?"
13 Tempfar na ja inali na hi,
"Achi ju khun hulukan hini
hengelon ju." 14 Ja ne'pfokhan
hachi uchumna an hinchalo hi,
"Hot cha'mi mah? Ngay pe'-at
mi?" Tempfar na ja inali na hi,
"Achi aju mumpabpapfahor ja
tomattata-ot ta gway i ju
panghunungan hi pangalan hi
pela', ja achi ju unguhan hini
herchu ju."
15 Unagkhu chengngor chin
tatakhu chin khuna allon ja khun
cha nomnomnomon nu hi John
hini Hennag Apo Jos an
hahadchon cha. 16 Ja inalin John
ay chichan amin hi, "Pfu-un
ha-in hini Mamahhod. Ti gwa
han umali an metob ay ha-in an
munnaud an napfagpfagto. Ja
achi mapfalin an ipadchunga' ay
hija.[d] Ha-in ayya ja bautisara'
cha'ju hi chanum muti hija ja
bautisaran cha'ju hi Espiritu
Santo ja apoy. 17 Ja to'nona hay
hana namati ay cha nuy agkhuy
an amat ay ni muntaap an etapar
na hini chukhi ta mataynan hini
pfokhah. Ja enorpfong na hini
pfokhah ja penoolana hini
chukhi hi apoy an achi

---

[c] **3:4-6** Isaiah 40:3-5

[d] **3:16** Literal: *munnaud an napfagpfagto, ja achiya' mipfilang an mangaan ay ni hapato na.* Ay chuy an timpo ja hini mangaan ay ni hapaton ni apo ja tamun chi nababbabaan an takhala. Hotti hay penhod John an allon ja nababbaba pay hija mu hay nababa an takhala nu mipadchung ay Hesu Kristo.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

madmachop." 18 Ja cho-or pay
chin tukhun John chin tatakhu ja
engkasaba na khu hini maphod
an hapit Apo Jos.
19 Ja inhingar John hi Herod
an ap-apo ad Galilee, ti penloh
na hi Herodias an ahagwan ibpfa
na. Ja cho-or chi uchumna hi
napukhit an enat na. 20 Ja
en-om-omod na an nangat hi
napukhit ti i na impipfalud hi
John.

Chin numpabautisaran Hesus ay John Bautista

21 Chin agkhuy na pay
nipfaluchan ja binautisaran John
hachi cho-or an tatakhu ja ni'juy
hi Hesus an ne'pabautisar.
Napfalin an binautisaran John ja
nungkalalag hi Hesus. Ja
nipfughor ad langit 22 ja
nun-ohop ay hija hini Espiritu
Santo an amat hi kaloma chi
tikhaw na. Ja gwa han
chengngor cha an hapit an narpu
ad langit an nangali hi, "He-a
hini podpodho' an Empfalay u.
Mun-an-anlaa' khapo ay he-a."

Chin himpangapo an narpugwan Hesus

23 a Hay hato chi napfupfulog
an himpangapo an narpugwan
Josep an khemhon chin tatakhu
hi un hijay ammod Hesus.
38 Himpfun Apo Jos hi Adam ja
nunholag ta hi Set. Nunholag hi
Set ta hi Enos. 37 Ja nunholag hi
Enos ta hi Kainan. Nunholag hi
Kainan ta hi Mahalil. Nunholag
hi Mahalil ta hi Jared. Nunholag
hi Jared ta hi Enok. Nunholag hi
Enok ta hi Metusela. 36 Ja
nunholag hi Metusela ta hi
Lamek. Nunholag hi Lamek ta hi
Noah. Nunholag hi Noah ta hi
Shem. Nunholag hi Shem ta hi
Arfaxad. Nunholag hi Arfaxad ta
hi Kainan. 35 Ja nunholag hi
Kainan ta hi Shelah. Nunholag hi
Shelah ta hi Eber. Nunholag hi
Eber ta hi Peleg. Nunholag hi
Peleg ta hi Reu. Nunholag hi Reu
ta hi Serug. 34 Ja nunholag hi
Serug ta hi Nahor. Nunholag hi
Nahor ta hi Terah. Nunholag hi
Terah ta hi Abraham. Nunholag
hi Abraham ta hi Isaak.
Nunholag hi Isaak ta hi Jakob.
33 Ja nunholag hi Jakob ta hi
Judah. Nunholag hi Judah ta hi
Perez. Nunholag hi Perez ta hi
Hezron. Nunholag hi Hezron ta
hi Ram. Nunholag hi Ram ta hi
Aminadab. 32 Ja nunholag hi
Aminadab ta hi Nashon.
Nunholag hi Nashon ta hi
Sarmon. Nunholag hi Sarmon ta
hi Boaz. Nunholag hi Boaz ta hi
Obed. Nunholag hi Obed ta hi
Jesse. 31 Ja nunholag hi Jesse ta
hi David. Nunholag hi David ta
hi Natan. Nunholag hi Natan ta
hi Matata. Nunholag hi Matata ta
hi Mena. Nunholag hi Mena ta hi
Melea. 30 Ja nunholag hi Melea
ta hi Eliakim. Nunholag hi
Eliakim ta hi Jonam. Nunholag
hi Jonam ta hi Josep. Nunholag
hi Josep ta hi Judah. Nunholag
hi Judah ta hi Simeon. 29 Ja
nunholag hi Simeon ta hi Levi.
Nunholag hi Levi ta hi Mattat.
Nunholag hi Mattat ta hi Jorim.
Nunholag hi Jorim ta hi Eliezer.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Nunholag hi Eliezer ta hi Joshua.
28 Ja nunholag hi Joshua ta hi
Er. Nunholag hi Er ta hi
Elmadam. Nunholag hi Elmadam
ta hi Kosam. Nunholag hi Kosam
ta hi Adi. Nunholag hi Adi ta hi
Melki. 27 Ja nunholag hi Melki ta
hi Neri. Nunholag hi Neri ta hi
Shealtiel. Nunholag hi Shealtiel
ta hi Zerubabel. Nunholag hi
Zerubabel ta hi Resa. Nunholag
hi Resa ta hi Joanan. 26 Ja
nunholag hi Joanan ta hi Joda.
Nunholag hi Joda ta hi Josek.
Nunholag hi Josek ta hi Semein.
Nunholag hi Semein ta hi
Matatias. Nunholag hi Matatias
ta hi Maat. 25 Ja nunholag hi
Maat ta hi Nagai. Nunholag hi
Nagai ta hi Esli. Nunholag hi Esli
ta hi Nahum. Nunholag hi
Nahum ta hi Amos. Nunholag hi
Amos ta hi Matatias. 24 Ja
nunholag hi Matatias ta hi Josep.
Nunholag hi Josep ta hi Jannai.
Nunholag hi Jannai ta hi Melki.
Nunholag hi Melki ta hi Levi.
Nunholag hi Levi ta hi Mattat.
23 b Ja nunholag hi Mattat ta hi
Heli. Nunholag hi Heli ta hi
Josep an allon cha an ammod
Hesus. Ja tolom poloh tagwon
Hesus ja una ete-a an
muntudtuchu.

Chin nanopngatopngan Satanas ay Hesus

4 1 Napfalin an nabautisaran
hi Hesus ja nagwachaan hi
apfalinan ni Espiritu Santo.
Nakak hichi gwanggwang an
Jordan ja enedchong ni Espiritu
Santo an umuy hichi let-ang. 2 Ja
immuy hi Satanas an i
nanopngatopngan ay Hesus hi
agkhuy na nangnanganan hi apat
chi polon arkhaw hotti
hemmenaang. 3 Inalin Satanas ay
hija hi, “He-a ja' hini Empfalay
Apo Jos. Hotti allom hay hato
pfato ta mumpfalin cha hi
tenapay ta gway anum.”
4 Tempfar Hesus ja inali na hi,
“Achi. Ti allona ay ni hapit Apo
Jos hi, ‘Pfu-un hini anun ja
angkhay chi atakhuwan chi
takhu.’ ”[e]

5 Amat hichi ja initnud
Satanas hi Hesus ja immuy cha
han pfuludna, ja impatikhaw na
hi na'na'-omtang an amin hana
numpfino-ob-on an
pun-ap-apugwan heto lota. 6 Ja
inali na ay Hesus hi, “Ichatan
chi-a hi apfalinan an mun-ap-apo
an amin hay hato an
pun-ap-apugwan ta he-a chi
ipapfagpfagton chi tatakhu. Ti
nichat an amin hay hato lota ay
ha-in hotti mapfalin an ichat u
ay ni podho' an pangchatan. 7 Nu
mundaydayaw a ay ha-in hot
ichat u an amin ay he-a hay
hato.” 8 Tempfar Hesus ja inali
na hi, “Achi. Ti allona ay ni hapit
Apo Jos hi, ‘Hi Apo Jos an Apom
chi edaydayaw mu ja unuchom
ja angkhay.’ ”[f]

9 Initnud khu Satanas hi Hesus
ja immuy cha ad Jerusalem an i

[e] **4:4** Deuteronomy 8:3 [f] **4:8** Deuteronomy 6:13

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

numpatto' chin Templo. Ja inalin
Satanas ay hija hi, “He-a ja' hini
Empfalay Apo Jos, hotti
oma'pfaw a. 10 Ti allona ay ni
hapit Apo Jos hi, ‘Honakhon Apo
Jos hana angher na ta halimunan
chi-a,’ [g] 11 ja allona khu hi,
‘Tapajaon chi-a hot achi a
mepahpah hi pfato.’ ”[h]
12 Tempfar Hesus ja inali na ay
Satanas hi, “Achi, ti achi' podhon
an toptopngan hi Ama. Ti allon
khu ni hapit Apo Jos hi, ‘Achim
toptopngan hi Apo Jos an
Apom.’ ”[i]
13 Empa-opoh Satanas an
nanopngatopngan ay Hesus muti
ma-id olog na, ja tenaynana ta
hachona khu hay uchumnah
arkhaw.

Chin te'te-an chi nuntudtuchugwan Hesus

14 Numpfangngad hi Hesus ad
Galilee an nagwachaan hi
apfalinan ni Espiritu Santo. Ja
impa-innila cha hana ena-enat
Hesus an amin hana
nunlene'gwoh an apfuglapfuglay
ja chengngor an amin chin
tatakhu. 15 Ja khun umuy hana
sinagoga an i muntudtuchu, ja
hachi nunchochongngor ja khun
cha dayawon hija.

Agkhuy penenhod hachi eNazaret chin intudtuchun Hesus

16 Gwa han ohan arkhaw an
immuy hi Hesus ad Nazaret, chin
pfuglay an emmer-erkhana.
Nachakngan chin Hapfachu an
arkhaw an pungngilinan chi
Hudju ja ni'juy hichi sinagoga
cha, ti hitay chi emmengha ay
hija. Timma'chug ta hijay
mangepfaha ay ni hapit Apo Jos,
17 hotti inchat cha ay hija han
nalolo-ot an nitula-an chin inalin
chin profeta an hi Isaiah.
Pfini'lag na ja chinakngana chin
podhona an pfahaon hi
nangarjana hi,

18 “Hini Espiritun Apo Jos ja
gwacha ay ha-in.
Piniliya' ay hija an umuy
mangkaskasaba ay ni
maphod an hapit Apo Jos
hay hana napubli.
Hennakha' an umali an
mangpa-innila an
mipfu-aan hana pfinalud
Satanas,
tumikhaw hana napfulaw,
ja matulungan hana
maliglikhatan.
19 Hennakha' khu an
mangpa-innila an
takhuwon Apo Jos hana
tatakhu na ad ugwani.”[j]

20 Nakhibpfoh an pfinaha na ja
leno-ot na khu ja empfangngad na
ay chuy nangchat ay hija ja
inumpfun an muntudtuchu. Ja an
amin hachi tatakhu hichi
sinagoga ja intittikhaw cha ay
Hesus. 21 Ja inali na ay chicha hi,
“Ad ugwani an arkhaw ja
nipa-annung hitay nitula' an hapit

[g] **4:10** Psalms 91:11 [h] **4:11** Psalms 91:12 [i] **4:12** Deuteronomy 6:16
[j] **4:18-19** Isaiah 61:1-2

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Apo Jos an chengngor ju.”
22 Dinayaw an amin hachi
tatakhu hija ja nanor cha, ti
megngor chin khuna hapiton.
Muti inali cha hi, “Un chah pfu-un
hitay hini empfalay Josep?” 23 Ja
inalin Hesus ay chicha hi, “Gwa
han hapit an allona hi, ‘He-a an
choktor, akhaham otni' hini achor
mu.’ Ja anila' an hijay allon ju ay
ha-in, ti allon ju hi, ‘Gwacha anu
hana milagro an enat mu ad
Kapernaum hotti pe'-at mu
adchiya heto pfuglay ta-o.’ ” 24 Ja
inalin khu Hesus ay chicha hi,
“Umannung hitay allo' ay cha'ju,
an egngor hana tatakhu hini
profeta an narpu hi uchumna an
pfuglay muti achi cha egngor ay
ni pfuglay an narpugwana.
25 Umannung hitay allo' ay cha'ju.
Chin timpon profeta Elijah ja
agkhuy immud-uchan hi toloh
tagwon ta han khaggwa, ja
na-ulat an amin chi tatakhu ay tay
an lota. Ja ay chuy an timpo ja
cho-or hachi pfalo heto ad Israel.
26 Muti agkhuy hennag Apo Jos
hi Elijah ta umuy tomolong hay
hachi an pfalo an Hudju, ta hini
agkhu ni' tinulungana ja chin
pfalo an pfu-un Hudju ad Zarefat
an provincian chi Sidon.
27 Ja cho-or khu hachi
nun-a-unit heto ad Israel chin
tempon profeta Elisha. Ja ma-id
oh-ohha hi enakhahan Apo Jos
ay chicha, muti hi agkhu ni'
Naaman an eSyria an pfu-un
Hudju chi na-akhahan.”
28 Ja nang-enpfupfungot hachi
tatakhu an gwa hichi sinagoga hi
nangngolan cha ay tay an khun
allon Hesus. 29 Lemmeggwat cha
ja enekak cha hi Hesus, ja inti-id
cha ay chuy pfulludna an ha'jab
chin nunhihittugwan cha ta
okhahon cha koma han tukhi.
30 Muti un hin-alina ja
enenggwan Hesus chin khawwan
hachi tatakhu ja khun umuy.

Chin nangpakakan Hesus han neho'long an napukhit an ispiritu

31 Amat hichi ja immuy hi
Hesus ad Kapernaum an
provincian chi Galilee.
Nachakngan chin Hapfachu an
ngilin chi Hudju ja ni'juy hija
hichi sinagoga an i nuntudtuchu
hachi tatakhu. 32 Ja nanor cha
chin panudtuchu na ti gway
apfalinana. 33 Ja gwa hichi han
ohan lala-e an nahuhu'lungan hi
napukhit an ispiritu. Ja impfi-ah
na an nungkii ja inali na hi,
34 “Hesus an eNazaret! Ngachah
ni atom ay cha'mi? Un a chah
immali an mangdusa ay cha'mi?
Anila' he-a, an he-a hini
nasantuwan an Empfalay Apo
Jos.” 35 Ja himmingar hi Hesus
ja inali na ay chuy napukhit an
ispiritu hi, “Khomegkhenong a,
ja makak aot!” Tinu'-in chin
napukhit an ispiritu chin lala-e
chin gwachaan hachi tatakhu ja
nakak. Muti ma-id natipor ay
chuy lala-e. 36 Nanor cha an
amin ja gwahchinonon hon inali
na hi, “Ngachah nuy aton tay an
munhaphapit? Anong un hana
nehoho'long an napukhit an
ispiritu ja gway apfalinana an
mummanjar ay chicha hon
nun-a-akak cha.” 37 Ja

nunchongor hi apfuglapfuglay
hana ena-enat Hesus.

Chin nangpatengngan Hesus hachi cho-or an munchokhoh an tatakhu

38 Nakak hi Hesus hichi
sinagoga ja immuy hichi pfalay
cha Simon an adalana. Ja gwah
chi chin pfupfai an ammod chin
ahagwan Simon an mapfi-ah han
potang na. Ja numpakpaka-ahi
cha ay Hesus ta tulungana.
39 Henontan Hesus hichuy
munchokhoh ja empakak na chin
potang na, ja na-aan.
Napfanpfannangon hija ja
enhakhanaana cha Hesus hi anun
cha.
40 Gwa an na-uynu hichin
hukhit, ja nun-i-ali cha hachi
mumpunchokhoh ay Hesus.
Enohha-ohha na an hen-a chicha
ja temmenong cha an amin.
41 Hachi cho-or an napukhit an
espiritu an nehoho'long chin
uchumna an tatakhu ja
nun-a-akak cha an khun cha
pun-i'gwap an mangali ay Hesus
hi, “He-a hini Empfalay Apo
Jos!” Muti himmingar hi Hesus
ja agkhuy na nunhapiton chicha,
ti anila cha an hija hini Hennag
Apo Jos an Mamahhod muti achi
na podhon an chichay
mangpfaag.

Chin nuntudtuchugwan Hesus ad Judea

42 Unot nagwa-ah ja nakak hi
Hesus ta immuy han lukhar an
ma-id takhu, ja ingkhimoh hachi
tatakhu an i hingiton. Inah-upan
cha ja pinala-ud cha ta achi pay
makak ay chuy pfuglay cha.
43 Himmapit hi Hesus ja inali na
hi, “Achi, ti mahapor an umuja'
khu hana uchumna an pfuglay ta
uja' ekaskasaba hini Ebanghelyo
an mangpa-innila ay ni umali an
Pun-ap-apugwan Apo Jos. Ti
hijah tay hini nannakhana' ay
Ama.” 44 Amat hichi ja immuy
hachi sinagogan chi Hudju hichi
provincian chi Judea an i
mangaskasaba.

Chin nahhun an enajakhan Hesus an adalana

5 1 Gwa han ohan arkhaw an i
timmata'chug hi Hesus hichi
pingngit chi Baybay ad
Genesaret ja khun muntudtuchu.
Ja munhihi'-ig hachi tatakhu an i
munchongor ay ni hapit Apo Jos
ja hemmajomhom cha ay hija
hotti ma-id atona an muntuchu.
2 Tinnig na han chugwa an
nipipingngit an pfalangay an
tenaynan hachi khun
mangachiw, ti i cha nun-ulah
chin tapfukur cha. 3 Ja immuy
nunlukhan hi Hesus ay chuy oha
an pfalangay Simon, ja
pfinokhaana hi Simon ta
eb-ebtaw na. Inumpfun hi Hesus
chin pfalangay ja ente-a na an
muntudtuchu chin tatakhu an
gawwacha ay chuy palantag
chuy baybay.
4 Nakhibpfoh chin
nuntudtuchugwan Hesus hachi
tatakhu ja inali na ay Simon hi,
“Edchong mu hitay pfalangay ay
chuy adchalum ta manapfukur
aju.” 5 Tempfar Simon ja inali na

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

hi, “Apo, timmu-ar ami an
nanapfukur ad a-ukhab ja ma-id
oh-ohha hi khinachiw mi! Muti
anong un amat heto ja khapo ta
he-a chi nangali ja aton mi.”
6 Gwa an negpong cha chin
adchalum ja intuud cha chin
tapfukur. Cho-or chin ne'na an
khachiw ja mun-apfipfingit chin
tapfukur cha. 7 Ja gwinakhijan
cha chin ibpfa cha ay chuy oha
an pfalangay ta gway tomolong
ay chicha. Immuy cha ja pinnu
cha chin chugwa an pfalangay hi
khachiw ja gwa an
mumpunlinong, ti mun-achamot.
8 Unagkhu tinnig Simon Peter
hitay an na-at ja nunheppe ay
Hesus ja inali na hi, “Apo,
pfuma-ina' ay he-a, ti ohaa' an
napfahulan an takhu. Hotti achi
a mehnot ay ha-in.” 9 Ja nanor
cha Simon ay chuy cho-or an
khinachiw cha. 10 Ja amat hina
khu ay cha James ay John an
empfalay Zebedee an khun itnud
Simon an i manapfukur. Ja inalin
Hesus ay Simon hi, “Achi a
pfuma-in an midchum ay ha-in.
Ti mete-a ad ugwani ja hay
tamum ja un a i mun-ajag hana
tatakhu ta mi'-unud cha ay
ha-in.” 11 Amat hichi ja encha-ar
cha chin pfalangay ja tenaynan
cha an amin ta nitnud cha ay
Hesus.

Chin nangpatengngan Hesus han na-unit

12 Gwa han ohan arkhaw an
gawwacha hi Hesus han pfuglay
an agwachaan han lala-e an
na-unit. Unagkhu tinikhaw tay
na-unit hi Hesus ja i nunheppe
ay hija ja numpakpaka-ahi an
nangali hi, “Apo, otong hini
apfalinam hotti podhom ayya ja
epatenonga'.” 13 Ja hen-an Hesus
chin na-unit ja inali na hi,
“Podho'. Hotti tomenong a.” Ja
emmat an na-aan gwot chin unit
na. 14 Ja inalin Hesus hi, “Ma-id
im pangar-arjan ay tay an na-at
ay he-a. Hay atom ja umuy a ay
ni pachi ta i a mumpatikhaw an
temmenong a. Ja ipidaton mu ay
hija hini allon ni urchin Moses
an khun idaton ay Apo Jos an
panginnilaan an umannung an
na-aan hini unit mu.” 15 Muti
anong un agkhuy penenhod
Hesus an i na ipa-innila ja
nunchongor chamchama chin
enat na. Achi omopoh hachi
cho-odcho-or an tatakhu an
umuy munchongor ay Hesus ja
hachi umuy mumpa-akhah hi
chokhoh cha. 16 Muti
umu-udchum hon immuy
nun-ohha hi Hesus ta gway atona
an mungkalalag.

Chin nangpatengngan Hesus han napechoy an lala-e

17 Gwa han namenghan an
khun muntudtuchu hi Hesus, ja
ni-i-ibpfun hachi uchumna an
Farisee ja hachi memehtolon chi
urchin Moses. Narpu cha hana
apfuglapfuglay ad Galilee ja
Judea, ja ad Jerusalem.
Nagwachaan hi Hesus ay ni
apfalinan Apo Jos ja
nun-epatenong na chin
mumpunchokhoh. 18 Gwa han
napechoy an impfapfalahhong han

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Hini oma'-atan chi pfalay cha ad Palestine chin timpon Hesus

linala-e ta i cha ihikhop ta
pe-ehnot cha ay Hesus. 19 Muti
ma-id aton cha, ti nahodhod hichin
pfalay hi tatakhu. Hotti in-uy cha
chin atop chin pfalay ja
khinutapfan cha. Napfalin ja
inujuy cha chin napechoy ay chuy
tongan chin tatakhu an
agawwachaan Hesus. 20 Unagkhu
tinnig Hesus hitay otongngan an
pammati cha ja inali na ay chuy
napechoy hi, "Akhi', napakawan
hana pfahor mu." 21 Ja
gwahchinonon hon inalin hachi
memehtolon chi urchin Moses ja
hachi Farisee hi, "Anagkha agkhu
ni' hitay an takhu an ipadchung na
hichuy achor na ay Apo Jos. Ti un
chah gway uchumna hi
mamakawan hi pfahor an un hi
Apo Jos ja angkhay?" 22 Ani'-ilan
Hesus hini khun cha
nomnomnomon ja inali na ay
chicha hi, "Anagkha ta amat hina
hini nomnom ju? 23 Ma-id olog chi
takhu an mamakawan hi pfahor ja
ma-id khu olog cha an
mangpatenong hi chokhoh.[k]
24 Muti ay ha-in an Na-ilangitan an
Takhu ja epatenong u hitay an
napechoy ta panginnilaan ju an
gwacha khu chi apfalina' heto lota
an mamakawan hi pfahor." Ja inali
na chin napechoy hi, "Allo' ay he-a
hi pfumangon a, ipi-ug mu hinuy
pfalahhong mu ja immanamut a."
25 Ja tinnig hachi tatakhu an
natantanna'chug chin napechoy,
impi-ug na chin pfalahhong na ja
immanamut an khun
mundaydayaw ay Apo Jos.
26 Nanor an amin hachi tatakhu ja
khun cha mundaydayaw ay Apo
Jos an khun cha allon hi, "Anagkha
ay chita an nabnab-on hitay tinnig
ta-o ad ugwani an arkhaw!"

Chin nangajakhan Hesus ay Levi

27 Nakhibpfoh hay hato an
enat Hesus ja pfimmutay ay chuy

[k] **5:23** Hay pammatin chin Hudju ja hi Apo Jos ja angkhay chi gway apfalinana an mamakawan hi pfahor ja an mumpatenong hi chokhoh.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

an pfalay. Ja tinnig na hi Levi an
oha an khun munhenger hi
pakha an inu-umpfun hichin
opihhina na. Ja inalin Hesus ay
hija hi, “Umali a ta mitnud a ay
ha-in.” 28 Amat hichi ja
tenaynana an amin chin tamu na
ja nitnud ay Hesus. 29 Ja gwa
han namenghan an i impartiyan
Levi hi Hesus hichi pfalay cha. Ja
i ni'hahali-ochot hi Hesus hachi
cho-or an papadchung Levi an
khun munhenger hi pakha ja
hachi uchumna an tatakhu.
30 Ngimmulungur hachi Farisee
ja hachi papadchung cha an
khun muntudtuchu ay ni urchin
Moses ja inali cha hachi
disipolon Hesus hi, “Anagkha ta
khun aju me'-orpfong hay hachi
khun munhenger hi pakha ja
hachi uchumna an
nun-apfahulan?” 31 Tempfar
Hesus ja inali na hi, “Hana gway
chokhoh na chi munhapor hi
choktor an pfu-un hana ma-id
chokhoh na. 32 Immalija' an
tomolong hana napfahulan ta
chu'khon cha hana pfahor cha an
pfu-un hana mangali hi ma-id
pfahor cha.”

Agkhuy ni'-ayunar hachi disipolon Hesus

33 Gwa hana immuy ay Hesus
an nangali hi, “Hana disipolon
John Bautista ja omarkhaw cha
an mun-ayunar ja mungkalalag.
Ja amat hina khu hana disipolon
hana Farisee. Muti hay hato
disipolom ja achi cha
mi'-ayunar?” 34 Tempfar Hesus ja
inali na hi, “Nu khulat ta gway
mungkasar ja un ju chah allon hi
achi mangan hay hana i na-ila nu
gawwacha pay hini mungkasar?
Achi mit mapfalin. 35 Muti umali
han arkhaw an ekak cha hini
lala-e an nungkasar ja hijay
pun-ayunalan cha. Hotti
gawwachaa' ayya ja achi pay
mun-ayunar hato disipolo'.”

36 Ja nun-arig hi Hesus ja inali
na hi, “Ma-id manger-ob hi
pfakhu an lopfong ay ni
nachochonot an lopfong. Ti nu
amat hetoy atona hot un ay-ayyu
hini pfakhu an lopfong ja
mahahamma hi tikhan.

37 Ma-id khu mangitto hi
pa'-arpoh an chanum chi ubas ay
ni na-usar an lalat an khun
pittugwan chi ma-inum. Ti nu
amat hetoy atona hot mapfughi
hini lalat, ja metapar hini
chanum chi ubas ja mapa'-i khu
hini lalat. 38 Hini ayya pa'-arpoh
an chanum chi ubas ja mitto ay
ni pfakhu an lalat ta meha'pfa.
39 Ja hini uminum hi na'na an
chanum chi ubas ja achi na
podhon hini pa'-arpoh. Ti allona
hi mapmaphochan hini na'na.”

Hay amatan chi ngilin an Hapfachu

6 1 Gwa han ohan Hapfachu
an ngilin chi Hudju an
nanggwaan cha Hesus han
natamman hi trigo. Pfimmangkhi
hachi disipolo na chin trigo hon
inutim cha ja inan cha. 2 Tinnig
hachi Farisee ja inali chaot hi,
“Anagkha ta khun aju mun-utim?
Un chah pfu-un tamu chi
mun-utim an pa'-iyona hini

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

urchin ta-o, an paniyaw chi
muntamu ti ngilin?” 3 Tempfar
Hesus ja inali na hi, “Un ju chah
agkhuy pfinaha chin enat chin
apo ta-o an hi Ari David ja chin
numpun-ibpfa na hi i cha
hemmenaangan, 4 an himmikhop
hi David hichin pfalay Apo Jos ja
enala na chin tenapay an netpfar
ay Apo Jos, ja inana ja inchatana
khu chin numpun-ibpfa na. Ja
paniyaw chi mangan ay ni
netpfar an tenapay, ti hana
papachi chi mangan ja angkhay.
Ja ma-id inalin Apo Jos hi un
pfahor hitay enat cha.” 5 Ja
en-ang-angonoh Hesus an
nangali hi, “Ha-in an
Na-ilangitan an Takhu chi
mangali nu ngay paniyaw ay ni
arkhaw chi ngilin.”

6 Gwa khu han ohan Hapfachu
an i nuntudtuchugwan Hesus
han ohan sinagoga, ja gwa hichi
han lala-e an napechoy chin
agwan an ngamoy na. 7 Ja
henehemmonot hachi
memehtolon chi urchin Moses ja
hachi Farisee hi un epatenong
Hesus hichuy lala-e ay chuy an
arkhaw chi ngilin ta gway
ipapfahor cha ay hija. 8 Anilan
Hesus chin khun cha
nomnomnomon muti inali na ay
chuy napechoy chi ngamoy na
hi, “Umali a ta mi'ta'chug a
heto.” Amat hichi ja i ni'ta'chug.
9 Ja inalin Hesus hay hachi
tatakhu hi, “Allon ju adchiya
tugwali nu ngay inalin ni urchin
Moses hi aton ta-o hi un ngilin.
Tomolong ta-o chah hi takhu
wenno mun-ephod ta-o hi
napukhit? Inali na chah hi
takhuwon ta-o hini ohan takhu
wenno un ta-o amhan hini
pi'takhuwana?” 10 Intikhaw
Hesus hachi atakhutakhu ja
unaot allon ay chuy napechoy hi,
“U'jachom hini ngamoy mu.”
Unaot inu'jad ja numpfangngad
mahpay an mechon chin ngamoy
na. 11 Ja nang-enpfupfungot
hachi Farisee ja hachi
memehtolon chi urchin Moses, ja
nunhahapit cha nu ngachah chi i
cha aton ay Hesus.

Chin namiliyan Hesus hachi himpolo ta chugwa an adalana

12 Gwa han namenghan an
immuy hi Hesus hichi pfuludna
ja timmu-ar an nungkalalag ay
Apo Jos. 13 Unot nagwa-ah ja
immuy an i nangajakhan hachi
disipolo na. Ja pinili na han
hempolo ta chugwa an
numpfalinona hi apostol. 14 Ja
hay hato chi ngachan cha, an hi
Simon, an nginadnana hi Peter,
ja hi Andrew an akhi na, ja hi
James, ja hi John, ja hi Philip, ja
hi Bartolomew, 15 ja hi Matthew,
ja hi Tomas, ja hi James an
empfalay Alfeus, ja hi Simon an
oha an Zealot, 16 ja hi Judas an
empfalay James, ja hi Judas
Iskariot an hijay mangngina ay
Hesus.

Chin nuntudtuchugwan Hesus ja chin nangpatengngana hachi mumpunchokhoh

17 Amat hichi ja nunchayyu
cha han nunchochottar ja
timmata'chug hi Hesus. Ay chuy

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

an timmata'chukhana ja
na-amung hachi cho-or an
tatakhu an khun mitnud ay hija
ja hachi uchumna an narpu hi
apfuglapfuglay hichi ad Judea, ja
ad Jerusalem ja amat khu ad
Tiro ja ad Sidon an nehehegkhon
hichi baybay. Na-amung cha an
amin an munchongor hay ituchu
na, ja empatenong Hesus hachi
gway chokhoh na. 18 Ni'juy chin
nun-ahu'lungan hi napukhit an
ispiritu ja nun-epakak Hesus
hachi an ispiritu ay chicha. 19 Ja
penhod an amin hachi
atakhutakhu an ho'-on hi Hesus,
ti un ammuna un cha ho'-on hija
hon gwa han immuy an
apfalinana ay chicha hon
temmenong cha an amin.

Chin nangtuchugwan Hesus nu ngachah hana akha'khaja

20 Intikhaw Hesus ay cha chuy
disipolo na ja inali na hi,
“Akha'khaja aju an napubli, ti
midchum aju ay ni
Pun-ap-apugwan Apo Jos!
21 Akha'khaja aju an
munhenaang ad ugwani, ti
mappog aju. Akha'khaja aju an
khun kumila ad ugwani, ti
unchani hot mun-an-anla aju!
22 Akha'khaja aju an
ma-apfoholan, mipapa'-igwin ja
me-enga-engadnan ja pa-abpfaan
cha hi pfahor khapo hi
pi'-unuchan ju ay ha-in an
Na-ilangitan an Takhu.
23 Ipatikhaw ju hini achi anhan
an anla ju nu ma-at hay hato ay
cha'ju, ti gwacha han lagpfu ju
an napfalor an enchachaag Apo
Jos hichi ad langit. Nomnomon
ju an hija khu chi enat hachi
a-ammod cha hachi profetan Apo
Jos chin nahop.
24 Ka-ahi aju gwot ni', cha'ju
an achangjan, ti hempog ju hini
aphochan chi pi'takhuwan ju ad
ugwani muti mapogpog!
25 Ka-ahi aju khu an mamabhug
ad ugwani, ti unchani hot
homenaang aju! Ka-ahi aju an
makmakekke ad ugwani, ti
unchani hot umayyong ja kumila
aju! 26 Ka-ahi aju, cha'ju an khun
padayawon an amin chi tatakhu,
ti nomnomon ju an anong un
achi umannung an profeta, ja
dinayaw chin a-ammod ju.”

Hay pamhochan hana khun pfumuhur

27 Inalin khu Hesus hi, “Hitay
chi itukhun u ay cha'ju.
Podpodhon ju hana
mabmapfohhor ay cha'ju ja hay
maphod chi aton ju hay hana
humihigkha ay cha'ju.
28 Ekalalag ju ta ekhohkhohan
Apo Jos hay hana muntubtub ja
mamahipahiw ay cha'ju. 29 Ja nu
gway manoplat ay ni apeng mu
ja entajam khu hini oha. Ja nu
gway mangala ay ni lopfong mu
ja achim i-achi, ja anong kay ja
ne'-ala na khu hini uchumna.
30 Ja ichatam an amin hana
mun-achaw. Ja nu gway ne'-ala
cha hi khina-um ja achim
pfangngachon. 31 Ja hini podhon
ju an aton chi tatakhu ay cha'ju
ja hija khu chi aton ju ay chicha.
32 Ma-id linagpfu ju nu hana
mammamhod ay cha'ju chi

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

podpodhon ju ja angkhay. Ti
anong un hay hana achi khun
mi'-unud ay ni hapit Apo Jos ja
podpodhon cha hana
mammamhod ay chicha. 33 Ja
ma-id khu linagpfu ju nu aton
juy maphod hana anila ju an
mangat khu hi maphod ay cha'ju.
Ti hitay chi khun aton hana achi
khun mi'-unud ay Apo Jos. 34 Ja
ma-id khu linagpfu ju nu
pa-utangan ju ja angkhay hay
hana anila ju an gway panukat
na. Ti anong un hay hana achi
khun mi'-unud ay ni hapit Apo
Jos ja pa-utangan cha hay
padchung cha nu anila cha an
gway panukat cha. 35 Muti achi
aju koma amat hina ta un ju
gwot podhon hana achi
mammamhod ay cha'ju ja aton
juy mapmaphod ay chicha. Ja
mumpa-utang aju anong un hana
anila ju an ma-id i cha pangalan
hi pangojoh cha. Nu amat hetoy
i ju aton hot otong chi lagpfu ju
ja ma-ali aju an empfapfalay ni
Napfagpfagto an Jos. Ti hi Apo
Jos ja magmakhohkhoh an
anong un hay hana ma-id anila
na an munyaman ay hija ja hana
khun pfumahor. 36 Otong chi
nignikhan Apo Jos hotti amat aju
khu.”

Achi hugijon hay padchung an takhu

37 Inalin khu Hesus hi,
“Achi ju hugijon hana
papadchung ju an tatakhu hot
achi cha'ju khu hugijon ay Apo
Jos. Achi ju papfaholon hana
papadchung ju an tatakhu hot
achi cha'ju khu papfaholon ay
Apo Jos. Pakawanon ju hana
papadchung ju an tatakhu hot
pakawanon cha'ju khu ay Apo
Jos. 38 Umchat aju hot
mangchat khu hi Apo Jos ay
cha'ju. Ti hini lopong ni ichat
ju ja amat hina khu hini
lopong ni ichat Apo Jos, ja
cho'cho'-or pay an nahodhod ja
nipu'-ug ja mun-etatappar hini
mepfangngad ay cha'ju.”
39 Ja inalin Hesus hitay
pangngarig ay chicha. “Achi
mapfalin an itnud ni napfulaw
hini padchung na an napfulaw.
Ti nu amat hetoy aton cha hot
muntunud cha an makhah hay
khohang.
40 Hini mun-ad-achar ja achi
nangatngato mu hini mehtolo
na. Muti nakhibpfoh ayya an
natuchugwan ja mapfalin an
mi'padchung ay ni mehtolo na.
41 Anagkha ta matikhaw mu
hini pfahor ni padchung mu an
takhu an amat ay ni it-ittang an
pfuta, muti niya an achim
matikhaw hini ot-ottong an
pfahor mu an amat hi pfin-u an
immuy ay ni matam? 42 Achi
mapfalin an allom ay ni
padchung mu an takhu hi, ‘Ijam
ibpfa', ta aanu' hinuy pfuta ay ni
matam’ nu achim tikhan hini
pfin-u an immuy ay ni matam.
Un chah pa'-at a ay tay?
Mumpfuhuur a! Pahhunom pay
an aanun hinuy pfin-u an immuy
ay ni matam hot mattag hini
pannig mu an mangaan ay ni
pfutan ni padchung mu an
takhu.”

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Han ajiw ja hay pfunga na

43 Inalin khu Hesus hi, “Achi
pfumunga hini maphod an ajiw
hi napukhit ja achi khu
pfumunga hini napukhit an ajiw
hi maphod. 44 Hini pfungan ni
ajiw chi panginnilaan ay ni
kalahe na. Ma-id alaon ju hi
higos ay ni karkalunay ja ma-id
khu alaon ju hi ubas ay ni
ugwoy. 45 Amat hina khu hana
tatakhu. Nahamad ayya hini
takhu an maphod hini gwa ay ni
nomnom na ja maphod hini
hapitona. Napukhit ayya hini
takhu an napukhit hini gwa ay ni
nomnom na, ja napukhit khu chi
hapitona. Ti hini pfumutay ay ni
ta-on ni takhu ja hijah nuy hini
gwa ay ni nomnom na.”

Chin pangngarig han chugwa an linala-e an numpakhad hi pfalay

46 Inalin khu Hesus hi,
“Anagkha ta allon ju an ha-in chi
Apo ju ja achi ju unuchon hini
allo'? 47 Allo' ay cha'ju hini
amatan ni takhu an umali ay
ha-in an munchongor ay ni
ituchu' ja inunud na.
48 Mipadchung ay ni takhu an
numpakhad hi pfalay na an
empfo-eh na hichin pfato ta hijay
nangpapfunana chin tu-ud.
Napfalin an naha'-ad chin pfalay
ja nunchatong. Ja nituchug chin
chanum ay chuy an pfalay muti
agkhuy natu'-in, ti nehamad chin
tu-ud an nipapfun chin pfato.
49 Ja hini ayya munchongor ay
ni ituchu' ja achi na unuchon, ja
mipadchung ay ni takhu an
numpakhad hi pfalay na muti
una impapfun chin tu-ud chin
lota. Immali khu chin otong an
chatong ja nituchug ay ni
agawwachaan chin pfalay. Ja
himpfumagkha ja natu'-in ja
nun-apa'-i.”

Chin nangpatengngan Hesus han takhalan han kapitan an eRome

7 1 Empa-opoh Hesus hay
hato inali na hachi tatakhu
ja immuy hichi ad Kapernaum.
2 Ja gwa hichi han ohan kapitan
chi hinchalo. Ja gwa han takhala
na an podpodhona an khun
munchokhoh ja khumaju an
matoy. 3 Unot chengngor chin
kapitan an immali hi Hesus ja
pfinaar na hachi uchumna an
ap-apon chi Hudju ta i cha
pfokhaan hi Hesus ta epatenong
na hichuy takhala na. 4 Immuy
cha ay Hesus ja numpakpaka-ahi
cha an nangali hi, “Umali a adni',
ti mahahapor ni kapitan hini
tolong mu. 5 Ti anong un pfu-un
padchung an Hudju ja podpodhon
chita-o. Ti empaha'-ad na han
sinagoga mi.” 6 Amat hichi ja
ni'juy hi Hesus ay chicha.

Unagkhu gwa an mehnot cha
Hesus ay chuy pfalay chin
kapitan ja chinittum chaot hachi
hennag na an khayyum na. Ja
inali cha ay Hesus chin inalin ni
kapitan an amat heto. Inali na hi,
“Apo, khahinon un a mi'jali hi
pfalay mi. Ti pfuma-ina'. 7 Ja
pfuma-ina' khu an umali ay he-a.
Ti ammuna un mu allon hi
tomenong hitay takhala' hot
ma-at. 8 Ti anong un ha-in ja

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

gway apo' an khun mamaar ay
ha-in, ja gwacha khu hana
hinchalo' an khun u pfaalon. Ti
allo' ay ni oha an hinchalo hi,
‘Umuy a!’ ja immuy. Ja allo' khu
ay ni oha hi, ‘Umali a!’ ja
immali. Ja allo' ay ni takhala' hi,
‘Atom hitay!’ ja enat na. Ja
om-omod ay he-a an gway
apfalinam an mangali hot
ma-at.” 9 Ja nanor hi Hesus hi
nangngolana ay tay inali cha.
Nunligkhoh ja inali na hachi
atakhutakhu an ninitnud ay hija
hi, “Allo' ay cha'ju hi ma-id oha
hi Hudju hi tinnig u an gway
pammati na an mi'padchung ay
ni otong an pammatin tay pfu-un
Hudju.” 10 Numpfangngad hay
hachi hennag chin kapitan ja
chinakngan cha chin takhala an
temmenong.

Chin nanakhuwan Hesus han empfalay han pfalo

11 Amat hichi ja immuy khu hi
Hesus han ohan pfuglay an ad
Nain. Ja ninitnud hachi disipolo
na ja hachi cho-or an tatakhu.
12 Unagkhu gwa an mehnot cha
ay chuy an pfuglay ja chinittum
cha hachi umuy munlapfun.
Hichuy an natoy ja un oh-ohha
an lala-e an empfalay han pfalo.
Ja cho-or chin tatakhu ay chuy
an pfuglay an nitnud.
13 Unagkhu tinnig Apo Hesus
hichuy an pfalo ja ninignikha na
ja inali na hi, “Ammuna,
epokhong mu an kumila.”
14 Immuy ja hen-a na chin
longon chuy natoy ja inta'chug
hachi nangpipi-ug. Ja inalin
Hesus chin natoy hi, “Pfumangon
a.” 15 Pfimmangon hichuy natoy
ja himmapit. Ja inalin Hesus
chin pfalo hi, “Tayya hitay
empfalay mu.” 16 Nang-entata-ot
an amin hachi atakhutakhu ja
nundaydayaw cha ay Apo Jos ja
khun cha allon hi, “Tayya an
numpatikhaw ay chita-o hitay an
napfagto an profeta. Maphod ti
tayya an nenomnom chita-o an
takhuwon ay Apo Jos.” 17 Hitay
an enat Hesus ja nunchongor an
amin hichi ad Judea ja chin
nun-ehnot an pfuglay.

Chin inalin Hesus hachi hennag John Bautista

18 Chin disipolon John
Bautista ja impa-innila cha ay
hija an amin chi ena-enat Hesus.
Hotti hennag John han chugwa
an disipolo na 19 an umuy ay
Hesus ta i mangpfokha hu-un
hija chah hini inalin John an
hennag Apo Jos an hahadchon
cha, wenno hay oha.
20 Unot emmatam hachi
hennag John ja inali cha ay Hesus
hi, “Hennag cha'mi ay John
Bautista ta mahmahan mi hu-un
he-a chah chin inali na an
mamahhod an umali?” 21 Amat
hichi ja empatenong Hesus hachi
mumpunchokhoh ja nun-epakak
na hachi nun-eho'long an
napukhit an ispiritu ja inchatana
hi pannig hachi nun-apfulaw.
22 Nakhibpfoh hay hato an enat
Hesus ja unaot allon ay cha chuy
hennag John hi, “Mumpfangngad
aju ta allon ju ay John hay hato
tinnig ju ja chengngor ju. Allon ju

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

chi tinnig mi an hana napfulaw ja
tumikhaw cha, hana napechoy ja
chumalan cha, hana na-unit ja
temmenong cha, hana napo-it ja
chomngor cha, ja hana nun-atoy
ja timmakhu cha. Ja khun
mekasaba hini maphod an Hapit
Apo Jos hana napubli. 23 Ja allon
ju khu hi madmachennor hini
takhu an achi munhalinchugwa
hini nomnom na ay ha-in."

Chin impa-innilan Hesus an oma'-atan John Bautista

24 Amat hichi ja nakak hachi
hennag John, ja inalin Hesus hini
oma'-atan John ay cha chuy
atakhutakhu. Inali na hi, "Chin
immajan ju ay John hichi let-ang
ja ngay nenomnom ju hi i ju
tikhan? Unchah hay potaar an
khun mumpfiwpfiwwapfiw?
Pfu-un. 25 Hot ngachah mah chi i
ju tinnig? Un aju chah immuy ta
tikhan ju hay takhu an maphod
chi lopfong na? Pfu-un khuh ni',
ti hana ayya khun munlopfong hi
maphod ja maphod chi
pi'takhuwan cha, ja hay pfalay
chi ari chi punhihittugwan cha.
26 Hot ngachah tugwali chi i ju
tinnig? Hay profetan Apo Jos?
Aa, ja allo' ay cha'ju an
napfagpfagto pay hija mu hana
uchumna an profeta. 27 Ti hi
John hini nitulungan ni nitula'
an hapit Apo Jos hi nangarjana
hi, 'Tayya an honakho' hitay
mangpangpangullu ja un he-a ta
ehakhana na hini agwum.' "[l]
28 Ja inalin khu Hesus hi, "Allo'
ay cha'ju an hi John Bautista hini
napfagpfagto an amin hi hay
takhu heto lota. Muti
napfagpfagto pay hini
nabnababba an takhu an
nidchum ay ni Pun-ap-apugwan
Apo Jos hi tatakhu."
29 Achechenor hi pangngolan
hachi cho-or an tatakhu ja anong
un hachi khun munhenger hi
pakha chin inalin Hesus. Ti
inunud cha hana magpong an
in-urchin Apo Jos ja
numpabautisar cha ay John.
30 Muti hana Farisee ja
memehtolon chi urchin Moses ja
ngumanu cha an mangapfulut
chin penhod Apo Jos hi aton cha
ja agkhuy cha khu
numpabautisar ay John.
31 Ja inalin khu Hesus hi,
"Allo' ay cha'ju hini e'-e'nongan
ju an tatakhu ad ugwani an
timpo, an 32 me'me'nong aju
hana ung-ungungnga an
um-umpfun hinun palaha an
munlewlegwa muti ma-id mapto'
hi podhon cha. Ti i'gwap hana
uchumna an allon cha ay ni khun
cha pe'lewlegwa hi, 'Nanongngali
ami muti agkhuy aju temmajaw.
Ja emmepfer ami muti agkhuy
aju ni'kila.' 33 An amat ay cha'ju
an ma-id mapto' hi podhon ju. Ti
immali hi John Bautista ja khun
mun-ayunar ja achi umin-inum
hi pfajah, ja allon ju hi un
mun-angaw. 34 Ja tan immalija'
an Na-ilangitan an Takhu, ja

[l] **7:27** Malachi 3:1

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

khuna' me'-orpfong an me'-an, ja
nuja an pahigwona' an khun ju
allon hi, ‘Tikhan ju akay ni' hitay
an takhu an nahopo ja khun
mapfutong. Ja ni'khayyum khu
hana khun munhenger hi pakha
ja hana uchumna an
nun-apfahulan an tatakhu!’ Hotti
tayya an pahigwon cha'mi an
chugwa. 35 Muti nomnomon ju
hitay, an hini aphod ja
kinala-eng Apo Jos ja matikhaw
ay ni pi'takhuwan hay hana
nangapfulut ay ni intudtuchu mi
ay John.”

Han pfupfai an cho-or chi pfahor na an penakawan Hesus

36 Gwa han Farisee an hi
Simon chi ngachana an
nangajakhan ay Hesus ta mi'juy
hichi pfalay cha an i me'-an.
Hotti ni'juy hi Hesus ja i
ne'-orpfong. 37 Ay chuy an
pfuglay an ni'jajan Hesus ja gwa
han pfupfai an mi'lalala-e.
Chengngor na an i nummangili
hi Hesus ay chuy nunhitugwan
chin Farisee ja in-uy na han
mumpfango an lanob an ninitto
han alabastro an pfoterja.
38 Timmata'chug hichin
negpongan Hesus ja khun kumila
ja nuntidtid chin luwa na hichin
hu-in Hesus. Impu'nah chuy
pfupfai chin pfuu' na ja inungngu
na chin hu-in Hesus ja unaot khu
epelanob chin mumpfango an
lanob.
39 Unot tinnig chin Farisee an
nangajakhan ay Hesus ja khuna
nomnomnomon hi, “Mu pfu-un
ay chita profeta hi Hesus. Ti
khulat ta profeta hot anila na an
napukhit chi ugalin tay an
pfupfai an khun man-a ay hija.”
40 Ja inalin Hesus ay chuy
Farisee hi, “Simon, gwa han allo'
ay he-a.” Tempfar Simon ja inali
na hi, “Ngachah nuy allom,
Apo?” 41 Ja inalin Hesus hi,
“Gwa han chugwa an lala-e an
immutang han khun
mumpa-utang hi pihu. Lemay
khahot chi utang chin oha ja
lemay polo chi utang chin oha.
42 Ma-id epfangngad cha ja
agkhuy na empapallog. Ngachah
tugwali chi anilam ay cha tay an
chugwa hi ot-ottong chi pamhod
na ay chuy immutangan cha?”
43 Tempfar Simon ja inali na hi,
“Hinuy nin ot-ottong chi utang
na.” Ja inalin Hesus hi,
“Umannung hitay nampfar mu.”
44 Nunligkhoh ay chuy pfupfai ja
inali na ay Simon hi, “Tikham
hitay an pfupfai. Tan immalija'
heto pfalay ju ja agkhuy mu enat
hini ugali ta-o an ma-id inchat
mu hi chanum ta nangulah u ay
tay hu-i'. Muti hitay an pfupfai ja
inulahana hay hato hu-i' ay ni
luwa na ja impu'nah na hichuy
pfuu' na ay tay hu-i'. 45 Ja
agkhuja' inungngu ay he-a hi
immaliya' muti
inungngu-ungngun tay an pfupfai
hay hato hu-i' an ente-a na hi
chimmaknga'. 46 Ma-id ni-i'chat
mu hi lanob ta elanob u ay tay
pfuu' u muti hitay an pfupfai ja
lenanob na hitay hu-i' hi
mumpfango an lanob. 47 Ja tayya
an allo' ay he-a an hitay otong an
impatikhaw na an pamhod na ja

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

hijay panginnilaan an
napakawan hay cho-or an pfahor
na. Muti hini takhu an it-ittang
hini empakawana an pfahor ja
it-ittang khu hini pamhod na ay
Apo Jos.”
48 Ja inalin khu Hesus ay chuy
pfupfai hi, “Napakawan an amin
chi pfahor mu.” 49 Khun
nomnomnomon chin uchumna
an ne'-orpfong ay Hesus hi,
“Ngachah agkhu ni' tay an takhu
an mamakawan pay hi pfahor?”
50 Ja inalin Hesus ay chuy
pfupfai hi, “Khapo ay ni
pammatim ja mi'takhu a. Hotti
mun-an-anla a an umanamut.”

Hana pfinapfai an nitnud ay Hesus

8 1 Immuy chi at hichi hi
arkhaw ja immuy hi Hesus
hachi apfuglapfuglay ja
apfarjupfarju an khun
mangkaskasaba ay ni Ebanghelyo
an mangpa-innila ay ni umali an
Pun-ap-apugwan Apo Jos hi
tatakhu ay tay lota. Ini-itnud na
hachi himpolo ta chugwa an
adalana. 2 Nitnud khu chin
uchumna an pfinapfai an
empatenong Hesus chi chokhoh
cha ja hachi uchumna an
nangpakakana hi napukhit an
ispiritu an nun-eho'long ay
chicha. Oha hi Mary an
nginadnan cha hi Magdalen an
nakakan han peto an napukhit an
espiritu an nehoho'long. 3 Ja hi
Joana an ahagwan ni ap-apon
chi takhalan Ari Herod an hi
Chusa, ja hi Susana, ja chin
cho-or pay an pfinapfai an
temmolong an nangchat chin
mahapor cha Hesus ay cha chuy
adalana.

Chin pangngarig han khun munhapuwa' hi pfugwa

4 Cho-or pay chin uchumna an
tatakhu an khun umuy ay Hesus
an narpu cha hi numpfino-ob-on
an pfuglay. Unot chenom-or
hachi tatakhu ja inali na hitay an
pangngarig. 5 “Gwa han ohan
takhu an immuy munhapuwa' hi
pfugwa hichi hapfar na. Khun
munhapuwa' ja nepochag chin
uchumna ay ni chalan ja
nun-ilait cha, ja numpanga-ali
chin hagwiti ja nun-a-an cha.
6 Chin uchumna ja nepochag
chin mapfinato an lota. Ja
hemmangaw cha muti agkhuy
napfajag ja nun-alango cha ja
na'leng, ti un nitutu-i chin
hemmangagwana. 7 Nepochag
khu chin uchumna chin acho'lan
chi holo' an nun-apakhatan. Un
chaagkhu hemmangaw ja
emma'lap hachi nun-apakhatan
an holo' ja hina'pfungan cha chin
nitanum ja agkhuy penomhod.
8 Ja chin uchumna ja nepochag
chin maphod an lota, ja
numpangahangaw cha ja
numpangapfunga cha hi
cho-odcho-or an hinkhakhahot.”
Ja inalin khu Hesus hi,
“Pa-ennongan ju an munchongor
ay tay allo'.”
9 Henanhanan hachi adalan ay
Hesus nu ngay podhon tay an
pangngarig an hapiton. 10 Ja
inalin Hesus hi, “Aa, ti cha'ju
hana pangpa-innilaan Apo Jos ay

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ni oma'-atan ni
Pun-ap-apugwana. Hana ayya
uchumna an achi mi'-unud ja
pangngarig hini ato' an
mangtuchugwan ay chicha. Hot
anong un himulimuli hini mata
cha ja achi cha khun tikhan hana
khun u aton, ja anong un
nun-alu-angan hana inga cha ja
achi cha chamchama ma-awatan
hana khun u itudtuchu.[m]
11 Hitay chi podhon tay an
pangngarig an hapiton. Hana
pfugwa an nihapuwa' ja hija hini
hapit Apo Jos an khun
mitudtuchu. 12 Ja hana nepochag
ay ni chalan ja hija hana tatakhu
an nunchongor ay ni hapit Apo
Jos muti immuy hi Satanas ta
akagwona chin hapit an
chengngor cha ta achi cha
mamati ta achi cha mi'takhu ay
Apo Jos. 13 Ja hana ayya
nepochag ay ni mapfinato an lota
ja hija hana tatakhu an
nun-an-anla an nunchongor ay ni
hapit Apo Jos ja inapfulut cha,
muti un na'na'-omtang, ti agkhuy
limmamot hini hapit na ay
chicha. Unchani ta immali hana
apalikhatan khapo hi
nangapfulutan cha ay ni hapit
Apo Jos ja chin-ug cha hini
pammati cha. 14 Ja hana ayya
nepochag ay ni acho'lan chi holo'
an napakhatan ja hija hana
tatakhu an nunchongor, muti
immali ayya hana pundanakhan
ay tay pi'takhuwan ja hana
homalegwa an nomnom hi
omachangjanan ja hana
pun-an-anlaan heto lota, ja
nahi-ig hini pammati cha ja achi
cha mi'pfunga. 15 Hana ayya
nepochag ay ni maphod an lota
ja hija hana nunchongor ay ni
hapit Apo Jos ja intanum cha ay
ni nomnom cha ja na-ennongan
cha an unuchon ingkhana an
matikhaw hini pomhochan chi
pi'takhuwan cha."

Hay aton hi natorkhan an hilaw

16 Inalin khu Hesus hi, "Achi
ta-o torkhan hay panor ja i ta-o
halinan wenno epachaor hi
kama, ta un ta-o gwot epatto'
hay napataw ta mahilagwan hay
takhu an humikhop ay nuy an
pfalay. 17 Ja an amin hana
nilili'-ud ja gwa han arkhaw an
mipatikhaw. Ja hana achi
ma-innila ad ugwani ja gwa khu
han arkhaw hot ma-innila
chamchama. 18 Hotti tikhan ju
hini aton ju an munchongor ay
ni ituchu'. Ti hini takhu an
mi'-unud ay ni ituchu' ja
umannung an ma-ug-ugman hini
anila na. Hini ayya takhu an una
lamangon an achi mi'-unud ay ni
ituchu' ja anong un hini anila na
ja ma-utaw ay ni nomnom na."

Hana a-ammod ja a-akhin Hesus

19 Emmatam chin ammod
Hesus an hi Mary ja chin a-akhi
na an linala-e ay chuy
agawwachaana. Muti ma-id aton
cha an mehnot, ti cho-or hachi

[m] **8:10** Isaiah 6:9

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

tatakhu. 20 Ja gwa han nangali
ay Hesus hi, “Chiya an gwacha
hi inam ja hana a-akhim an
timmata'chug hichi pfutayna ja
khun chi-a epa-ajag ta mi'hapit
cha ay he-a.” 21 Ja inalin Hesus
hachi tatakhu hi, “Hana
mangegngor ja mangunud ay
tay hapit Apo Jos ja chicha chi
a-ammod u ja a-akhi'.”

Chin nangpita'chukhan Hesus han puwo'

22 Gwa han ohan arkhaw ja
inalin Hesus chin adalana hi,
“Pfumad-ang ta-o ay tay
baybay.” Nunlukhan cha han
pfalangay ja ente-a cha an
umuy. 23 Gwa an khun cha
umuy ja i nalo' hi Hesus.
Unagkhu himpfumagkha ja
gwacha han mapfi-ah an puwo'.
Nuntipja'-ong chin chanum ja
nittugwan chin pfalangay ja
gwa an munlinong. 24 Immuy
hachi disipolo na ja pfinangon
cha hi Hesus. Inali cha hi,
“Apo! Tayya an marteng ta-o!”
Enelan Hesus ja inhingar na
chin puwo' ja chin chanum an
khun muntipja'-ong.
Khemmenong chin puwo' ja
chin chanum ja munnaud an
malenong.
25 Ja inali na hachi adalana
hi, “Un chah ma-id pammati ju
ay ha-in?” Nanor cha ja
nang-entata-ot cha ja khun cha
allon chi, “Ngachah ay chita tay
an takhu? Anong un puwo' ja
chanum ja unuchon cha hini
allona!”

Chin nangpakakan Hesus hachi cho-or an napukhit an espiritu han lala-e

26 Entortoloy cha an khun
umuy ja emmatam cha hichi
chammangna, an pfuglay hachi
eGerasa. 27 Pfimmutay hi Hesus
chin pfalangay ja immuy ay
chuy palantag chin baybay ja
chinittum na gwot han lala-e an
eGerasa an nahuhu'lungan hi
nun-apukhit an espiritu. Un
mummomolleh ja achi na
podhon an munheto hi pfalay
an un amja' na an munhehetto
hana lijang an lupfu'.
28-29 Omarkhaw an mahu'lungan
hitay an lala-e ja anong un cha
ugnan ja pfangkelengan hana
ngamoy na ja hu-i na hon
nunhopchot na hon empalajaw
ni napukhit an espiritu ta umuy
hichi let-ang. Unot tinnig tay an
lala-e hi Hesus ja nungkii ja
nunheppe ay hija. Ja ini'gwap
na an mangali hi, “Hesus an
Empfalay chi Napfagto an Jos!
Ngachah chi atom ay ha-in?
Achiya' adni' palikhaton!” Hay
nangarjana ay tay ja inalin
Hesus ay chuy napukhit an
espiritu ta makak ay chuy
takhu. 30 Ja inalin Hesus ay hija
hi, “Ngay ngachan mu?”
Tempfar na ja inali na hi,
“Linipfulipfuwa'.” Ti cho-or
hachi napukhit an espiritu an
nun-eho'long ay hija. 31 Ja
inalin hachi napukhit an
espiritu hi, “Achi cha'mi adni'
ipi-uy ad chalom.” 32 Ja cho-or

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

hachi apfapfupfapfuy an khun
munhu-oy ay chuy an
pfulludna. Ja numpakpaka-ahi
hachi napukhit an ispiritu an
inali cha ay Hesus hi, “Hotti un
ami mah ni' meho'long hay
hachi pfapfuy!” Ja inalin Hesus
hi, “Umuy aju.” 33 Hotti
nun-a-akak hachi napukhit an
espiritu ay chuy an lala-e ja i
cha nun-eho'long hachi
apfapfupfapfuy. Ja
nungkhakhayyat hachi pfapfuy
an nunchayyu ja nun-ilipaw cha
ay chuy baybay ja nun-arteng
cha.
34 Unagkhu tinnig hachi khun
mumpfantay hachi pfapfuy chin
na-at ja nungkhakhayyat cha
an nakak. Ja immuy cha hichi
pfuglay cha ja hachi uchumna an
pfuglay an i nangpa-innila hay
hato an tinnig cha. 35 Hotti
napfu-ar hachi tatakhu an i
mi'tikhaw. Un chaot emmatam
chin agwachaan Hesus ja tinnig
cha chin lala-e an ni-i-ibpfun an
nunlolopfong ja nagwachaan hi
maphod an nomnom. Ja
nang-entata-ot cha. 36 Ja
impa-innilan hachi nannig chin
enat Hesus an nangpakak hay
hachi napukhit an espiritu.
37 Khapo hi nunnaud an
temma'tan cha ja empfokhan an
amin hachi eGerasa ta makak hi
Hesus ay nuy pfuglay cha. Hotti
nunlukhan cha Hesus chin
pfalangay ta epacheh cha. 38 Ja
hichuy an lala-e an nakakan
hachi napukhit an espiritu ja
inali na ay Hesus hi, “Mitnucha'
adni' ay he-a.” Muti inalin Hesus
hi, 39 “Achi, ta un aot umanamut
ta im ipa-innila hitay maphod an
enat Apo Jos ay he-a.” Hotti
immanamut ja i na impa-innila
an amin hachi tatakhu ay chuy
an pfuglay hitay mapmaphod an
enat Hesus ay hija.

Chin nanakhuwan Hesus chin empfalay Jairus ja chin nangpatengngana han pfupfai

40 Unagkhu numpfangngad
cha Hesus chin chammangna an
narpugwan cha ja mun-an-anla
hachi tatakhu an nanannod ay
hija. 41 Ja immuy ay Hesus han
lala-e an hi Jairus an ap-apon
han sinagoga hichi. Ja nunheppe
ay Hesus ja numpakpaka-ahi ta
mi'juy hi Hesus hichi pfalay cha.
42 Ti gwa an ma-u'lud hini
oh-ohha an empfalay na an
pfupfai an himpolo ta chugwa
chi tagwona. Hotti ninitnud hi
Hesus ta umuy cha ja khun
munhihi'-ig hachi tatakhu an
munli-ub ay hija.
43 Ja gwa han ohan pfupfai an
khun mangunud ay chicha an
hay chokhoh na ja achi
maymajat han chala an khun
pfumutay ay hija hi himpolo ta
chugwa hi tagwon. Khun
mumpa-akhah muti ma-id
oh-ohha hi nanginnila an
mangakhahan ay hija. 44 Immuy
ay chuy negpong chin khatud
Hesus ja hene'khad na chin
khalampfay ni lopfong na ja
najat gwot chin chala an khun
pfumutay ay hija. 45 Ja inalin
Hesus hi, “Ngay nane'khad ay
ha-in?” Ja ohanna hon inali cha

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

hi, “Pfu-un mangkay ha-in.” Ja
himmapit hi Peter ja inali na hi,
“Apo, cho-or hay hato nali-ub ay
he-a an tatakhu an khun
munhihi'-ig.” 46 Ja inalin Hesus
hi, “Ti aa muti nu han nane'khad
ay ha-in. Ti omod an nale'na' an
gwa han immuy an apfalina' ay
hija.” 47 Na-orman tay an pfupfai
an inannilan Hesus chin enat na
hotti immuy nunheppe ay hija an
khun mun-elob. Ja chengngor an
amin hachi tatakhu chin khuna
allon ay Hesus an khapo na hi
nane'khachana ay chuy lopfong
na, ja chin enat na an
temmenong. 48 Ja inalin Hesus
ay hija hi, “Khapo ay ni
pammatim ja temmenong a.
Hotti mun-an-anla a an
umanamut.”

49 Unagkhu khun mi'hapit hi
Hesus chin pfupfai ja ne-atam
gwot chin hennag cha an narpu
hi pfalay cha Jairus. Ja inali na
ay Jairus hi, “Achi ta-o ungalon
hitay Apo ta-o, ti natoy
chamchama hini empfalay mu.”
50 Chengngor Hesus hitay ja inali
na ay Jairus hi, “Achi a
mundanag. Ehchor mu ay ha-in
hot tumakhu hini empfalay mu.”
51-53 Ne-atam cha Hesus hichi
pfalay cha Jairus ja gwa hana
khun umiha ja inalin Hesus hi,
“Epokhong ju an umiha, ti
agkhuy natoy hichuy unga an un
nanallo'.” Muti kenekejan cha
chin inalin Hesus, ti anila cha an
natoy. Himmikhop hi Hesus ja
hay ni'higpona ja hi Peter ja hi
John ja hi James ja chin
a-ammod chuy unga ja angkhay.
54 Amat hichi ja nehnot hi Hesus
ay chuy unga ja inugnana chin
ngamoy na ja inali na hi,
“Pfumangon a, hiton unga.”
55 Timmakhu hichin unga ja
napfanpfannangon. Ja inalin
Hesus hi, “Ichatan ju hija hi
anuna.” 56 Nanor hachi a-ammod
na ja inalin Hesus ay chicha hi,
“Ma-id i ju pangar-arjan ay tay
an na-at.”

Chin nannakhan Hesus chin himpolo ta chugwa an adalana

9 1 Enajakhan Hesus hachi
himpolo ta chugwa an
adalan ta inchatana chicha hi
apfalinan an mangpakak an amin
hi nehoho'long an napukhit an
ispiritu ja an mangpatenong hi
chokhoh, 2 ja unaot honakhon
chicha an umuy ta i cha ekasaba
hini umali an Pun-ap-apugwan
Apo Jos hi tatakhu ja an i
mangpatenong hana
mumpunchokhoh. 3 Ja inali na
ay chicha hi, “Un aju
mangew-egwayya an umuy. Achi
aju mumpfunguhan ja
mun-ochon hi hape-eng, hongot
ja pihu, anong un hay ihukat ju.
4 Nu umuy aju ay ni oha an
pfalay ja podhon cha'ju an
mangiliyon, ja munnanannong
aju ingkhana hi akakan ju. 5 Ja
nu achi cha'ju podhon an
mangiliyon, ja nu makak aju
ayya ay nuy an pfuglay ja
pumpu'pu-an ju hay chapor an
nep-ot ay ni chapan ju ta hitay
chi panginnilaan an hugijon Apo
Jos hana tatakhu ay chuy an
pfuglay khapo hi achi cha

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

pammatiyan ay ni hapit na.”
6 Amat hichi ja empacheh chin
adalan an immuy hi
apfarjupfarju ta i cha engkasaba
hini Ebanghelyo. Ja
nun-epatenong cha hachi
mumpunchokhoh an amin ay
chuy immajan cha.

Chin khun pundanakhan Herod ay Hesus

7 Chengngor Herod an ap-apo
ad Galilee an amin hana ena-enat
Hesus ja ma-id mapto' hi i na
punnomnoman. Ti khun allon
hachi uchumna hi, “Hitay an hi
Hesus ja hija hi John Bautista an
un nummahu.” 8 Ja khun khu
allon hachi uchumna hi un hija
hi Elijah an immali an
mumpatikhaw. Ja gwacha khu
hachi khun mangali hi un oha
hija an profetan Apo Jos chin
nahop an nummahu. 9 Ja khun
allon Herod hi, “Empapotor u
hini ulun John muti ngay
ngachah tay khu an hi Hesus an
ikhimoh cha an haphapiton?”
Hotti penenhod Herod an
pe'mamad an tikhan hi Hesus.

Chin namanganan Hesus han lemay lipfu an tatakhu

10 Numpfangngad hachi
himpolo ta chugwa an apostol ja
inali cha ay Hesus an amin chin
ena-enat cha. Amat hichi ja
initnud Hesus chicha ta
immi-igway cha an immuy han
pfuglay an ad Betsaida.
11 Unagkhu inannilan hachi
tatakhu hi apfuglapfuglay chin
immajan cha Hesus ja chinallan
cha an nangunud. Emmatam cha
chin agwachaan cha Hesus ja
inali na ay chicha hi, “Maphod ta
immali aju.” Ja intuchu na gwot
ay chicha hini oma'-atan ni
Pun-ap-apugwan Apo Jos hi
tatakhu ja nun-epatenong na
hachi gway chokhoh na.
12 Unot gwa an nahilip ja
immuy chin himpolo ta chugwa
an adalan ay Hesus ja inali cha
hi, “Honakhom hato tatakhu ta
umuy cha mannig hi anun cha
ja punnangngan cha hay hachi
nun-ehnot an pfarju. Ti tan
ma-id pfarpfalay ay tay
agawwachaan ta-o.” 13 Ja inalin
Hesus hi, “Cha'juwot chi
mangchat hi anun cha.” Ja
inalin hachi adalan hi, “Ma-id
ichat ta-o hi anun cha, Apo, ti
tan un angkhay han lema an
tenapay ja han chugwa an
khachiw chi gwa heto. Ad-adchi
ami mangkay pa-angina hi anun
an amin hato an tatakhu.” 14 Ti
lemay lipfu chin pfilang chin
linala-e an nidchum ay chuy an
khagong. Ja inalin khu Hesus
hi, “A-aggwon ju hato tatakhu
ta henlermay polo cha hon
impapfun ju.” 15 Hotti
ena-aggwa cha ja impapfun cha
an amin hachi tatakhu.
16 Enalan Hesus chin lema an
tenapay ja chin chugwa an
khachiw, ja entangad na ad
uchu an nunyaman ay Apo Jos.
Napfalin ja initta-ittang na ja
inchat na hachi adalan ta
egwanah cha hachi tatakhu.
17 Nangan cha ja na-apchan cha
an amin. Inamung hachi adalan

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

hachi nahagwar ja nun-apnu
han hempolo ta chugwa an
pfahkit.

Chin nangarjan Peter an hi Hesus ja hija hini Apo an Mamahhod

18 Gwa han namenghan an
tenaynan Hesus hachi
atakhutakhu ta i nun-ohha an
nungkalalag. Ja ninitnud hachi
disipolo na, ja inali na ay chicha
hi, “Ngachah tugwali chi allon
hana tatakhu hi oma'-ata'?”
19 Tempfar cha ja inali cha hi,
“Gwacha hana mangali hi un
he-a hi John Bautista. Ja gwacha
khu hana mangali hi un he-a hi
Elijah, ja allon khu hana
uchumna hi un a oha an profeta
chin nahop an nummahu.” 20 Ja
inali na hi, “Cha'ju mah? Ngay
allon ju tugwali hi oma'-ata'?”
Tempfar Peter ja inali na hi,
“He-a hini Hennag Apo Jos an
Mamahhod!” 21 Ja na'na'-allon
Hesus hi, “Achi ju pay epfa'pfaag
hitay hana tatakhu.”

Chin nangpanomnoman Hesus ay ni umali an punlikhatana

22 Ja inalin khu Hesus hi,
“Ha-in an Na-ilangitan an Takhu,
ja mahapor an hortapo' hana
cho-or an likhat, ja pfuhulona'
hana a-ap-apon chi Hudju, ja
hana a-ap-apon chi papachi ja
hana memehtolon chi urchin
Moses. Patajona' muti ay ni
me-atloh arkhaw hot
mummahuwa'.” 23 Ja inali na khu
ay chichan amin hi, “Hini mamhod
an midchum ay ha-in ja mahapor
an chu'khona hini pi'takhuwana
heto lota ja pi-ukhona hini kros
na[n] hi a-arkha-arkhaw, ja
inunucha'. 24 Ti hini ayya takhu an
mangpa-ennongan ay ni
pi'takhuwana heto lota ja angkhay,
ja achi mi'takhu ay Apo Jos. Muti
hini takhu an man-ug ay ni
pi'takhuwana heto lota khapo hi
pangunuchana ay ha-in, ja
mi'takhu ay Apo Jos hi ma-id chi
pogpogna. 25 Anong un alan ni
takhu an amin chi enachangjan ay
tay lota ja ma-id pfalor hu-un
ma-utaw chamchama hini
pi'takhuwana ja nadusa hija hi
ma-id chi pogpogna. 26 Hini takhu
an mangpfa-in ay ha-in ja hana
khun u ituchu, ja ha-in an
Na-ilangitan an Takhu ja ipfa-in u
khu hija ay ni arkhaw an
pumpfangngacha' an magwachaan
hi apfalinan ja pfinang u ja hini
pfinang Ama ja hana nasantuwan
an angher na. 27 Muti umannung
hitay allo' an gwacha hana
uchumna ay cha'ju an achi matoy
hot ah-upan cha hini ete-aan ni i
Pun-ap-apugwan Apo Jos hi
tatakhu ay tay lota.”

Chin narmanan ni tikhaw Hesus

28 Nalahin chin ohay
markhachu ja initnud Hesus hi

---

[n] **9:23** *pi-ukhona hini kros na*; hay podhona an hapiton ja hodlona hana likhat an umali khapo hi pangunuchana ay Hesus anong un hijay chumalat hi i na atajan.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Peter ja hi John ja hi James, ja
nunti-id cha han pfuludna ta i
cha mungkalalag. 29 Gwa an
khun mungkalalag hi Hesus ja
narman chin tikhaw chin angah
na ja pomoo' chin pinuchaw chin
lopfong na. 30 Unagkhu la-ahna
ja gwacha han chugwa an
linala-e an khun mi'hapit ay hija,
an cha Moses ay Elijah.
31 Numpatikhaw cha an
nagwachaan hi apfalinan ja
pfinang Apo Jos ja khun cha
haphapiton hini umali an atajan
Hesus ad Jerusalem ta
mipa-annung chin ene'chan Apo
Jos an ma-at. 32 Khun michumor
cha Peter muti na-aan chin enlo'
cha, ti tinikhaw cha hi Hesus an
gway pfinang na ja chin chugwa
an linala-e an ni'tata'chug.
33 Gwa an makak cha Moses ja
inalin gwot Peter ay Hesus hi,
“Apo, maphod ta immali ta-o
heto. Mun-ephod ami hi tolo hi
apfong ta henohha aju ay cha
Moses ja hi Elijah.” Inalin Peter
hitay, ti un na-apfu khapo chin
tinnig cha. 34 Unagkhu khun
munhapit hi Peter ja
himpfumagkha ja gwa han
pfonot an linigmana chicha. Ja
temma-ot hachi adalan, ti
nun-opah chin pfonot ja
lini'nupana chicha. 35 Ja gwacha
han hapit an narpu ay chuy
pfonot an allona hi, “Hitay hini
Empfalay u an pinili'. Hotti
egngor ju hija!” 36 Inta'chug chin
khun munhapit ja matikhaw hi
Hesus an un emmo-ohha. Ja
agkhuy empfa'pfaag hachi adalan
hato tinnig cha an na-at
ingkhanah napfalin an nummahu
hi Hesus.

Chin nangpatengngan Hesus han mun-orchah an unga

37 Chin nun-inggwi'gwiit ja
nunchayyu cha ja cho-or hachi
tatakhu an immuy an i
nanittum ay Hesus. 38 Unagkhu
la-ahna ja gwa han lala-e an
nanggwapan ay Hesus ja inali
na hi, “Rabbi! Ka-ahiyam adni'
han oh-ohha an empfalay u an
lala-e! 39 Ti khun mahu'lungan
hi napukhit an ispiritu hon
himpfumagkha hon nun-ugwap
hon immalipag ingkhana an
umupag hini ta-o na.
Punnauchon tay napukhit an
ispiritu an palikhaton hija ja
ahop hon un makak. 40 Ja
numpakpaka-ahiya' hay hachi
disipolom ta pakakon cha hitay
napukhit an ispiritu muti ma-id
olog cha.” 41 Ja inalin Hesus hi,
“Munlinapoh aju kaykhu an
tatakhu an napukhit chi ugali
ju. An akamoh an una' napfajag
an gawwacha ay cha'ju ja
inanuha' cha'ju, ja un kaykhu
la-ahna ja ingkhana ad ugwani
ja ma-id pammati ju.” Ja inali
na chin ammod na hi, “Ijalim
heto hini empfalay mu.” 42 Gwa
an mehnot chin unga ay Hesus
ja inhungpfub chin napukhit an
ispiritu ja impa-alipag na. Muti
henonglar Hesus hichin ispiritu
ja penakak na. Empatenong na
chin unga ja inali na ay ama na
hi, “Tayya hitay empfalay mu.”
43 Ja nanor an amin hachi
tatakhu ay ni otongngan an

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

apfalinan Apo Jos an gwa ay
Hesus.

Chin me-aggwa hi nangpa-innilaan Hesus ay ni atajana

Khun cha pay haphapiton
hichuy enat na ja inalin Hesus
hachi disipolo na hi, 44 “Achi ju
alichuwan hitay allo' ay cha'ju!
Ha-in an Na-ilangitan an Takhu,
ja achi mapfajag hot michata'
hana pfuhur u ja patajona'.”
45 Muti agkhuy cha na-awatan
hitay inali na, ti agkhuy
impa-innilan Apo Jos ay chicha,
ja mun-okhon cha an
manghanhan.

Hay allon Hesus hi napfagpfagto

46 Gwacha han khun
punhohongngilan hachi adalan
nu ngachah chi napfagpfagto ay
chicha. 47 Inannilan Hesus chin
khun cha nomnomnomon, hotti
penchona han ohan ung-ungnga
ja timma'chug cha an chugwa.
48 Ja inali na ay chicha hi, “Hini
mangakhamid hay hana namati
an mipadchung ay tay unga ja
inakhamicha' khu. Ja hini
mangakhamid ay ha-in ja
inakhamid na hini nannag ay
ha-in. Ti hini nabnababba ay
cha'ju ja chichay napfagpfagto ay
Apo Jos.”

Un tomolong hini achi pfumuhur

49 Inalin John ay Hesus hi,
“Apo, tinnig mi han ohan takhu
an khun mangpakak hi napukhit
an espiritu ay ni apfalinan ni
ngachan mu. Ja inhingar mi ta
epokhong na, ti agkhuy nidchum
ay chita-o.” 50 Ja inalin Hesus ay
chicha hi, “Achi ju epagwa. Ti un
hihiya na ay cha'ju nu achi
pfumuhur ay cha'ju.”

Hachi Samaritan ja agkhuy cha minangili hi Hesus

51 Unot gwa an khun
mehmehnot chin arkhaw an
puntalakhujan Hesus ad langit ja
nenomnom na an umuy an umuy
hichi ad Jerusalem. 52 Hotti
hennag Hesus hana
mangpangpangulu an umuy
mangpa-innila han ohan pfarjun
chi Samaritan ta ehakhanaan cha
hija. 53 Muti achi penhod hachi
tatakhu hichi an mangiliyon hi
Hesus khapo ta Hudju ja un
maloh an umuy ad Jerusalem.
54 Unagkhu inannilan chin
adalan an cha James ay John
chin inalin hay hachi Samaritan
ja empfokha cha ay Hesus hi,
“Apo, epfokha mi chah ay Apo
Jos ta khobhona hay hana
Samaritan?” 55 Muti nunligkhoh
hi Hesus ja inhingar na chicha.
56 Amat hichi ja empacheh cha
an umuy han oha an pfarju.

Hay aton an mangunud ay Hesus

57 Un chaagkhu khun
chumalan an umuy ja gwa han
immuy ay Hesus an nangali hi,
“Mimitnucha' ay he-a an amin hi
omajam.” 58 Tempfar Hesus ja
inali na hi, “Un chah angkhiloh, ti
ha-in an Na-ilangitan an Takhu ja
ma-id nunhitugwa' hi khun u
alo-an, an uchu'chuna agkhu ni'
hay hana amunin ti gway hogong

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

hi humigpan cha, ja hay hana
hagwiti ti gway hapang hi
pumpattu-an cha." 59 Ja inalin
khu Hesus han oha hi, "Mi'jali a
ay ha-in." Tempfar na ja inali na
hi, "Mapfalin, Apo, muti unchani
mah ta umanamota' pay ta uja'
ilupfu' hi ama." 60 Muti inalin
Hesus ay hija hi, "Achi, ti hay
hana agkhuy namati chi
manikhaw hay hana i-ibpfa cha
an natoy. Muti ay he-a ja tamum
chi i mangpa-innila ay ni umali an
Pun-ap-apugwan Apo Jos." 61 Ja
inalin khu han oha ay hija hi,
"Apo, mi'jalija' ay he-a. Muti
khenong mah ta umuja' pfumukha
pay hichi pfalay mi." 62 Muti
inalin Hesus ay hija hi, "Unchah
gway takhu hi mun-alachu ja
nunliligkhoh? Amat khu hina ay
ni takhu an nangte-a an mi'-unud
ay ha-in ja nunligkhoh hay hana
homalegwa, ja ma-id inherpfin ni
punserbiyana ay ni
Pun-ap-apugwan Apo Jos."

Chin nannakhan Hesus chin petompolo ta han chugwa an tatakhu

10 1 Gwa han ohan arkhaw
ja pinilin Hesus han
petoy polo ta chugwa an tatakhu
ja hininchuggwa na chicha an
hennag ta ipangulu cha an umuy
hay hana pfarju ja pfuglay an
nenomnom na an omajan. 2 Ja
inali na ay chicha hi, "Cho-or
hana mabto' muti un aju tortollo
an mumpfoto', ti cho-or hana
tatakhu an nehahagkhana an
matuchugwan muti tan un aju
tortollo an umuy muntuchu.
Hotti ekalalag ju ay Ama an
khun mangpagpong hi
mumpfoto' ta honakhona hay
umuy mumpfoto'." 3 Ja inali na
khu hi, "Tan pfaalo' cha'ju an
amat hi na'na-unnud an pfo'tot
an karnero an umuy hana achaan
chi tatakhu an amat hana
mun-apfungot an khenger. 4 Achi
aju mun-ochon hi pihu, hape-eng
ja hapato, ja achi aju khu
mi'hapihapit hana alagwon ju
hiton chalan. 5 Nu humikhop aju
hi ohah pfalay ja hitay chi
mahhun hi allon ju, 'Pomhod
hini pi'takhuwan ju an nunheto
ay tay an pfalay.' 6 Ja nu gway
mangapfulut ay ni pomhochan
cha hot pomhod cha. Muti ma-id
ayya mangapfulut hot
mumpfangngad hini bindisyon
ay cha'ju. 7 Munnanannong aju
ay nuy an pfalay ja anun ju ja
inumon ju hay epahango cha ay
cha'ju, ti hitay chi lagpfu ju. Ti
an amin hana muntamu ja
kalintikhan cha an omagwat hi
linagpfu cha ay ni takhu an
pi'tamuwan cha. Achi aju i
mumpfa-er hi i ju punnangngan.
8 Nu umuy aju ay ni oha an
pfuglay ja penhod cha'ju an
mangiliyon, ja ihcha ju an amin
chi hay epahango cha ay cha'ju.
9 Ja epatenong ju hay hana
mumpunchokhoh ay nuy an
pfuglay, ja allon ju ay chichan
amin hi, 'Nehnot hini
Pun-ap-apugwan Apo Jos ay tay
lota.' 10 Muti nu umuy aju ay ni
oha an pfuglay ja achi cha'ju
ayya podhon an mangiliyon, ja
umuy aju ay nuy kurha ja inali ju

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ay chicha hi, 11 ‘Anong un hay
chapor ay tay an pfuglay ju an
nep-ot ay tay chapan mi ja
pu'pu-an mi ta panginnilaan ju
an nakhibpfoh hini tamu mi ay
cha'ju. Hotti ikhad aju. Ti nuyya
an chengngor ju hitay inali mi an
nehnot hini Pun-ap-apugwan
Apo Jos ay tay lota.’ ” 12 Ja
inalin khu Hesus hi, “Hotti allo'
ay cha'ju, an umali ayya hini
arkhaw an Panugijan Apo Jos hi
tatakhu, ja machamchamot hini
dusan hana tatakhu ay tay an
pfuglay mu hachi tatakhu ad
Sodom an khenhob Apo Jos chin
timpon Abraham.”

Chin amatan hana tatakhu ay ni pfuglay an agkhuy namati ay Hesus

13 Inalin khu Hesus hi, “Ka-ahi
cha hay hana eKorazin ja
eBetsaida! Nu na-at ad Tiro ja ad
Sidon hachi otong an milagro an
enat u ay chuy pfuglay cha hot
gwa agkhu ni' an napfajag an
inumpfun cha an nunlolopfong
hi kamma ja inlipfu chay chapor
ay ni ulu cha an
pangpatikhagwan chay
nan-ukhan cha hi pfahor cha.
14 Umali ayya hini arkhaw an
Panugijan Apo Jos an amin hi
tatakhu ja machamchamot hini
dusan hana eKorazin ja eBetsaida
mu hay hana eTiro ja eSidon. Ti
hay hato an eKorazin ja
eBetsaida ja khun cha tikhan hay
hato milagro ja achi cha
chamchama chu'khon hana
pfahor cha. 15 Ja hay hana
eKapernaum, khemhon chaot un
chicha chi ma-ar-ali an
napfagpfagto. Muti pfu-un an
chicha chi umuy ad chalom.”
16 Ja ni'hapit khu hi Hesus
hachi adalana ja inali na hi,
“Hay hana mangegngor ay cha'ju
ja enegngola' khu. Ja hay hana
achi mamhod ay cha'ju ja
agkhuja' khu penenhod ay
chicha. Ja hay hana achi
mamhod ay ha-in ja agkhuy cha
khu penenhod hi Ama an nannag
ay ha-in.”

Chin numpfangngachan chin petompolo ta han chugwa

17 Immuy chi at hichi hi
arkhaw ja numpfangngad chin
petoy polo ta chugwa an
hennag Hesus an immuy
nuntudtuchu. Ja mun-an-anla
cha an mangali hi, “Apo,
anong un hana napukhit an
ispiritu ja nuntornug cha ay
cha'mi ja lemmajaw cha khapo
ay ni apfalinan ni ngachan
mu.” 18 Tempfar Hesus ja inali
na hi, “Amat tugwali hina, ti
tinnig u hi Satanas an amat hi
ilat an nakhah ad langit.
19 Inchat u ay cha'ju chi
apfalinan an mangkhamchit hi
ulog ja hana pomatoy an
oneneper ja an mangameh khu
hana pfumuhur ay cha'ju an
ipangpanguluwan Satanas.
Hotti achi cha'ju apfakon.
20 Muti achi aju mun-an-anla
khapo ta muntornug hana
napukhit an ispiritu ay cha'ju.
Hay pun-an-anlaan ju gwot ja
hini nitula-an ni ngachan ju ad
langit.”

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Akha'khaja hana tatakhu an nangpa-innilaan Apo Jos hi oma'-atan Hesus

21 Emmopoh hitay an inalin
Hesus ja empa-anlan ni Espiritu
Santo hija ja nungkalalag an
inali na hi, “Ama, munyamana'
ay he-a an Apo hina ad langit ja
heto lota, ta agkhuy mu
impa-innila hay hato hana
tatakhu an mangali an
manomnom an cho-or chi achar
cha, ta hay hana ma-id achar na
chi nangpa-innilaam. Maphod
hitay, Ama, ti hijah tay chi
penhod mu.” 22 Inalin khu Hesus
hachi tatakhu hi, “Impulang Ama
an amin ay ha-in ta ha-in chi
mangpagpong. Ma-id uchumnah
nanginnila hi oma'-ata' nu pfu-un
hi Ama ja angkhay. Amat hina
khu ay Ama an ma-id chi hay
nanginnila hi oma'-atana nu
pfu-un ha-in an Empfalay na ja
hana podho' an pangpa-innilaan
ay hija.”

23 Emmopoh chin inalin Hesus
ja nunligkhoh ay cha chuy
disipolo na ja inali na hi,
“Akha'khaja aju ti tayya an khun
ju tikhan hay hato khun
ma'ma-at. 24 Ja umannung hitay
allo' ay cha'ju an akha'khaja aju
pay mu hachi cho-or an profetan
Apo Jos ja magpong an tatakhu
chin nahop, ti penhod cha an
ah-upan an manikhaw hato khun
ju tikhan muti agkhuy cha
ni'tikhaw. Ja penhod cha khu an
munchongor hato khun ju
chonglon muti agkhuy cha
ne-egngor.”

Chin pangngarig han maphod an Samaritan

25 Gwa han ohan arkhaw ja
khun muntudtuchu hi Hesus ja
timma'chug han ohan mehtolon
chi urchin Moses ta toptopngana
hi Hesus. Ja empfokha na hi,
“Rabbi, ngay pe'-at u ta
magwachaana' hi pi'takhuwan an
ma-id chi pogpogna?”

26 Tempfar Hesus ja inali na hi,
“Ngay allon ni urchin Apo Jos?
Ngachah chi anilam hi podhona
an hapiton?” 27 Ja inalin chin
lala-e hi, “Allon ni urchin Apo Jos
hi mahapor an podhon ta-o hi
Apo Jos an amin hi puhu ja
nomnom ja pfi-ah ta-o, ja an amin
ay tay pi'takhuwan ta-o.[o] Ja allon
khu tay urchin Apo Jos hi podhon
ta-o hana papadchung ta-o an
tatakhu an amat ay ni pamhod ay
tay achor ta-o.”[p] 28 Ja inalin
Hesus hi, “Umannung hinuy
inalim. Hotti atom hay hato hot
mi'takhu a ay Apo Jos.”

29 Ja achi podhon chin lala-e
an mapfa-inan hotti inali na khu
hi, “Aa, ja ngay ngachah hay
hana padchung u an tatakhu?”
30 Tempfar Hesus ja inali na hi,
“Gwa han ohan lala-e an narpu
hichi ad Jerusalem an umuy ad
Jeriko, ja pfinta-an chi
mangakaw. Nun-ala cha chin
lopfong na, ja numpakhuh cha ja

[o] **10:27** Deuteronomy 6:5 [p] **10:27** Leviticus 6:7

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

tenaynan cha hija an gwa an
mamattoy. 31 Netongor ja naloh
han oha an pachi. Ja tinnig na
chin lala-e an mamattoy ja
inliglig na. 32 Gwacha khu han
Levita an naloh chin agwachaana
ja gwan tinnig na ja inliglig na
khu. 33 Ja naloh khu han ohan
Samaritan an nunhahakkay. Ja
unot emmatam chin gwachaan
chin mamattoy an lala-e ja tinnig
na ja ninignikha na hija.
34 Immuy ja inulahana[q] ja
enakhahana hi lanob ja pfinachar
na chin hukhat na ja unaot
ehakay, ja in-uy na han ohan
pfalay an khun ma-apfangan ja
hinalimunana. 35 Chin
nun-inggwi'gwiit ja inchat na
han pihu ay chuy khun
mumpfantay ay chuy pfalay ja
inali na hi, ‘Halimunam hitay an
lala-e ja un ayya ad-adchi hitay
hi khahtuwom ay hija ja
pfajacha' hi pumpfangngacha'.’ ”
36 Ja empfokhan Hesus ay chuy
mehtolon chi urchin hi, “Ngay
allom tugwali ay cha tay an tolo
an naloh chi gway ni'-ibpfa na ay
tay lala-e an pfinta-an cha?”
37 Tempfar na ja inali na hi,
“Hinuy nanakha-uy ay hija.” Ja
inalin Hesus ay hija hi, “Hotti
hijah tay chi atom.”

Minangilin cha Marta ay Mary hi Hesus

38 Entoloy cha Hesus ja hachi
adalan an umuy ja ne-atam cha
han ohan pfarju. Ja gwa han
pfupfai ay chuy an pfarju an hi
Marta chi ngachana, ja
enajakhana chicha hichi pfalay
cha. 39 Ja gwa han ibpfan Marta
an hay ngachana ja hi Mary. Ja
enep-ephod Mary an inumpfun
chin hangon Hesus ta
munchongor chin haphapitona.
40 Muti hi Marta ja agkhuy
ne-egngor, ti cho-or chin
ehaghakhana na. Immuy ay
Hesus ja inali na hi, “Achim adni'
aton hina, ti tan una' empa-ohha
ay ibpfa' an munhakhana. Ta
allom ay hija ta tulungana'!”
41 Tempfar Hesus ja inali na hi,
“Anagkha kaykhu, Marta, ta un
cho-or chi pundanakham 42 an
un hitay hini oha an mahapor. Ti
tan pinilin Mary hini
mapmaphochan hotti ma-id chi
hay mangpagwa ay hija an
munchongor.”

Chin nangtuchugwan Hesus hi aton an mungkalalag

11 1 Gwa han ohan arkhaw
an nakak hi Hesus an i
nungkalalag. Emmopoh chin
kalalag na ja inalin han ohan
disipolo na hi, “Apo, ituchugwan
cha'mi adchiya an mungkalalag,
amat chin enat John hachi
disipolo na.” 2 Ja inalin Hesus ay
chicha hi, “Nu mungkalalag aju
ja amat heto chi aton ju:

‘Ama, he-a adni' chi
daydayawon chi tatakhu.

[q] **10:34** Literal: *inulahana hi pfajah*. Ay chuy an timpo ja hay khun cha i-ulah hi hukhat ja hay pfajah an chanum chi ubas an narpoh.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

He-a adni' chi mun-ap-apo
ay cha'mi.
3 Ichat mu khu hay anun mi ad
ugwani an arkhaw.
4 Ja pakawanom an amin chi
pfahor mi, amat khu ay ni
pammakawan mi hay hana
pfimmahor ay cha'mi.
Ja i-achawwim ay cha'mi
hana atopngan an achi ami
pa'-ahchor.' "
5 Inalin khu Hesus hay hachi
disipolo na hi, "Nu khulat ta
gway oha ay cha'ju hi immuy ay
ni khayyum na hi tongan chi
lapfi ja inali na hi, 'Akhi',
ichatana' adni' hay epa-an u
6 han mangili an immali an
nunnanong hi pfalay mi, ti ma-id
oh-ohhah epa-an u ay hija.' 7 Nu
ngay allon ni i na numpfokhaan
hi, 'Achi a umali hina an
mamangopfangon, ti tayya an
nicha-ig hitay pantaw ja tan
ene-ello' u hay hato
ung-ungungnga. Hotti ma-id ato'
an pfumangon an mangchat ay ni
epfokham.' 8 Hotti allo' ay cha'ju
hi anong un cha pfelot an
khayyum ja achi na podhon an
pfumangon an mangchat ay ni
epfokha na. Muti khapo ta achi
na penhod an gway ipahiw cha
ay hija, ja pfumangon
chamchama an mangchat ay ni
mahapor na." 9 Ja inalin Hesus
hi, "Hitay chi allo' ay cha'ju.
Mun-achaw aju hot michatan
aju, hingiton ju hot chakngan ju,
mungkorkug aju hot mipfughor
hini pantaw. 10 Ti hini
mun-achaw ja michatan, ja hini
maningit ja machakngana, ja
hini mungkorkug ay ni pantaw ja
mipfughor.
11 Ma-id ammod hi mangchat
hi ulog nu hay khachiw chi
epfokhan ni empfalay na. 12 Ja
achi na khu ichat chi oneneper
nu iklug chi epfokha na. 13 Hotti
anong un aju khun pfumahor ja
anila ju an mangchat hi
mapmaphod ay ni empfalay ju.
Nu amat hina chi khun ju aton ja
un chah achi om-omod hi Ama ju
an gwa ad langit an ichat na hini
Espiritu Santo hay hana
mumpfokha ay hija?"

Narpu ay Apo Jos hini apfalinan Hesus an pfu-un hi Satanas

14 Gwa han namenghan an
empakak Hesus han ohan
ispiritun chi nakalud an
nehoho'long han ohan takhu. Ja
unot gwa an empakak na ja
himmapit chin lala-e. Ja nanor
chin tatakhu an nannig ay chuy
an na-at. 15 Muti allon hachi
uchumna hi, "Un kaykhu hi
Beelzebub an hini ap-apon chi
nun-apukhit an ispiritu hini
nangchat ay hija ay ni apfalinana
an khun mangpakak hana
napukhit an ispiritu." 16 Ja hachi
uchumna ja podhon cha khu an
toptopngan hi Hesus, ja inali cha
ta ipatikhaw na hay milagro an
panginnilaan an narpu ay Apo
Jos hini apfalinana. 17 Ani'-ilan
Hesus chin khun cha nomnomon
ja inali na ay chicha hi, "Nu
khulat ta hana tatakhu ay ni oha
an himpangili ja ma-a-aggwa cha
ta un chicha khu hon
numpapattoy cha, hot un lo'tatna

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

hot mapa'-i hinuy an himpangili.
Amat hina khu nu itannong hana
hen-a-amma hon numpapattoy
cha, hot lo'tatna hot mapa'-i cha
khu. 18 Oma'-at hina khu ay ni
allon ju an hi Beelzebub an hi
Satanas chi mangpakak hi
napukhit an ispiritu. Nu amat
heto hot un mah hi Satanas hon
ne'patoy khu hay hana in-inupfor
na. Ja khulat ta amat heto chi i
na amatan hot un hija hon pina'-i
na khu hini pun-ap-apugwana.
19 Allon ju an narpu ay
Beelzebub hitay apfalina' an
mangpakak hi napukhit an
ispiritu. Ja gwacha khu hana
padchung ju an Hudju an khun
mangpakak hi napukhit an
ispiritu. Hot un ju chah allon un
narpu ay Beelzebub hini
apfalinan cha? Hotti tayya an
hay hato padchung ju
chamchama an Hudju chi
muntihtikhu an nehahalla hini
khun ju nomnomnomon ay ha-in.
20 Ay ha-in ja narpu ay Apo Jos
hini apfalina' an mangpakak hi
napukhit an ispiritu, ja hay hato
chi panginnilaan ju an hennakha'
ay Apo Jos an mun-ap-apo.
21 Hi Satanas ja amat ay ni
mapfi-ah an takhu an
mumpfantay ay ni pfalay na.
Enhahagkhana na hana armas na
ta pfantajana hana khina-u na.
22 Muti nu umali hay oha an
mapfi'pfi-ah hot apfakona hija ja
penloh na an amin hana armas
na an nangehcholana, ja nun-ala
na an amin hana khina-u an
naploh ta pun-epfangngad na ay
cha nuy tatakhu an namlohana.
23 Hana tatakhu an achi
midchum ay ha-in ja chicha hini
pfomopfohhor ay ha-in. Ja hay
hana achi tomolong an
mangajakhan hana tatakhu an
mi'-unud ay ha-in ja chicha hana
mangapfor hi tatakhu ta achi cha
midchum ay ha-in."

Hini pumpfangngachan ni napukhit an ispiritu ay ni takhu an nakakana

24 Inalin khu Hesus hi, "Nu
makak hini oha an napukhit an
ispiritu an neho'long ay ni takhu
hot umuy hana lukhar an ma-id
nunheto ta i maningit hi i na
pun-enanaan muti ma-id
machakngana. Hotti allona hi,
'Un u gwot pfangngachon chin
pfalay an tenayna'.' 25 Hotti
mumpfangngad ja tikhana chin
pfalay na an maleneh ja
napanuh. 26 Hot epacheh na khu
an i mun-aw-agwit hi peto hi
munna'naud an napukhit an
ispiritu ta gway pun-ibpfa na an i
munheto ay ni pfalay an
tenaynana. Hotti munna'naud an
ka'ka-ahi hinuy an takhu mu
hichin pengpenghana."

Hini nahamad hi punchenolan

27 Gwa an khun munhapit hi
Hesus ja nun-ugwap han ohan
pfupfai ay chuy an khagong ja
inali na ay Hesus hi,
"Madmachennor hini ammod mu
an nangto'khong ja nangpa-ilog
ay he-a." 28 Muti tempfar Hesus
ja inali na hi, "Munna'naud an
machenor hay hana munchongor
ja mangat ay ni hapit Apo Jos."

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Chin nangarjan cha ay Hesus ta atona hay milagro

29 Gwa an khun chomchom-or
chin tatakhu an immuy an
munchongor ay Hesus ja entoloy
na an munhapit ja inali na hi,
“Un aju kaykhu mumpunlahlah
an tatakhu ad ugwani an timpo,
ti napukhit hini nomnom ju.
Itugtukha ju an mangpfokha hi
hay ipatikhaw u hi panginnilaan
ju an narpu ay Apo Jos hitay
apfalina'. Muti ma-id, ti un
angkhay han oma'-at chin na-at
ay profeta an hi Jonah chi
ipatikhaw u ay cha'ju. 30 Ti chin
nanakhuwan Apo Jos ay Jonah
chi nanginnilaan hachi eNineveh
an hi Apo Jos chi nannag ay hija.
Amat hina khu ay cha'ju ad
ugwani. Nu mummahuwa' hot
hijay panginnilaan ju an hi Apo
Jos chi nannag ay ha-in an
Na-ilangitan an Takhu. 31 Ja
anila ju an hichin pfupfai an
reyna ad Sheba chin nahop ja
narpu hichi achawwi an immuy
ay ni agawwachaan Ari Solomon
ta i nunchongor chin tukhuna. Ja
tayya an ad ugwani ja gawwa ay
cha'ju han napfagpfagto mu hi
Solomon muti niya an achi ju
chonglon hini tukhuna.
Machakngan ayya hini arkhaw
an Panugijan Apo Jos hi tatakhu
hot mi'ta'chug hitay an pfupfai
hot hijay mangpatikhaw an gway
pfahor ju. 32 Ja mi'ta'chug khu
hay hachi eNineveh hot chichay
mangpatikhaw an gway pfahor
ju. Ti hay hachi eNineveh ja
chengngor cha chin engkasaban
Jonah ja chin-ug chay pfahor
cha. Ja tayya an ad ugwani ja
gawwa han napfagpfagto mu hi
Jonah an muntugtukhun ay
cha'ju ja niya an achi ju chu'khon
hana pfahor ju.”

Hini hilaw tay achor

33 Inalin khu Hesus hi, “Achi
ta-o torkhan hay panor ja i ta-o
ihinop wenno halinan, ta un ta-o
gwot epatto' hay napataw ta
mahilagwan hay takhu an
humikhop ay nuy an pfalay.

Panor

34 Hini mata ju chi hilaw nuy
achor ju. Nu maphod hini pannig
ju ja mahilagwan an amin hini
nomnom ju. Muti napukhit ayya
hini pannig ju ja munhehellong
an amin hini nomnom ju.
35 Tikhagwun ju mah ta
mahihillagwan hini
pi'tatagkhuwan ju ta achi
munhehellong. 36 Nu hini hilaw
chi magwacha ay cha'ju an ma-id
chi munhehellong hot
mahilagwan an amin hini
nomnom ju an amat hi gway
mumpfinang an hilaw an
manenakhan ay ni pi'takhuwan
ju.”

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Chin namahigwan Hesus hachi Farisee ja memehtolon chi urchin Moses

37 Emmopoh chin khun punhapitan Hesus ja enajakhan han Farisee ta umuy me'-an ay hija. Hotti immuy hi Hesus ja i ne'-orpfong ay chicha. 38 Tinnig chin Farisee an agkhuy ni'pfulu hi Hesus ja nanannor, ti hinuy chi khun aton hana Hudju ja un cha mangan. 39 Muti inalin Hesus ay hija hi, “Cha'ju an Farisee, ipatpatikhaw ju an mangat hi maphod muti hini pi'takhuwan ju ja na-ikot ja mangakaw. Amat aju ay ni takhu an ep-ephod na an ulahan hini nangimpfuttay ni pfahu ja chuju, muti achi na ulahan hini chohar na. 40 Natottot aju an takhu! Un chah hi Apo Jos an nangephod ay ni mamattikhaw ja agkhuy na ne'-ephod hay hana achi matikhaw? 41 Tomolong aju hay hana napubli hot malenehan hini puhu ju.

42 Cha'ju an Farisee, ja manu ti anong un hana munnaud an i'-i'-itang an i'nut ju ja khun ju ichat hini khaggwan Apo Jos. Muti tayya an achi mungkhochong hini aton ju an munhugwi, ja ma-id pamhod ju ay Apo Jos. Hay koma aton ju ja khun ju ichat hini khaggwan Apo Jos muti achi ju alichuwan an mangunud hay hato napfarpfalor an urchin. 43 Un aju kaykhu munnaud an Farisee an am-amja-on ju an i umpfun hana umpfunan chi ap-apo hichi sinagoga. Ja penhod ju khu an gway khun mangpa'pa-innila ay cha'ju hi acho'lan chi tatakhu. 44 Muti ka-ahi aju, ti oma'-at aju hi ni-ukah an lupfu' an pungkhakhattinan chi tatakhu, ti agkhuy cha anila an gway nilupfu'.”

45 Ja inalin han ohan mehtolon chi urchin Moses hi, “Apo, nidchum ami an memehtolo an napfa-inan ay tay inalim hay hato Farisee.” 46 Ja inalin gwot Hesus hi, “Aa, cha'ju an memehtolo ja ka-ahi aju mangkay khu, ti cho-or hana nalikhat an allon ju hi aton hachi tatakhu an achi cha pa'-at, muti ma-id oh-ohha hi itolong ju. 47 Ka-ahi aju pay, ti un ju agkhu khun ep-e-ep-ephod hana lupfu' chin profetan Apo Jos an penatoy hachi a-apo ju chin nahop. 48 Hotti tayya an cha'ju hitay mangpa-innila an un aju me'-ampoy hichin enat chin a-apo ju. Ti chichay namatoy hachi profetan Apo Jos chin nahop ja cha'ju chi khun mun-ephod hi lupfu' cha ad ugwani. 49 Ja ani'-ilan Apo Jos, hijaot una allon hi, ‘Honakho' hay hana profeta ja hay hana pfaar u an umuy hay hana Hudju, ja anila' an patajon cha chi uchumna ja palikhaton chay uchumna.’ 50 Hotti ikhad aju, cha'ju an tatakhu ad ugwani an ar-arkhaw, ti an amin chin profetan Apo Jos an nete-a chin hophopapna ingkhana ad ugwani ja penatopatoy cha. Cha'ju chi manchor hi dusan ni

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

nun-a-atajan chan amin.
51 Nahhun hi Abel an penatoy
cha ja hachi uchumna ingkhanah
chin namatajan cha ay Zekariah
an inah-upan cha ay ni
numpfattanan ni altar ja hini
Templo. Hotti tayya an allo' ay
cha'ju, an cha'ju an tatakhu ad
ugwani chi manchor an amin hi
dusa khapo hi nun-a-atajan hato
tatakhun Apo Jos. 52 Ka-ahi aju
mangkay an memehtolon chi
urchin Moses. Ti henalegwa ju
hana tatakhu ay ni aton cha an
manginnila ay ni podhon Apo
Jos an pe'-at cha. Achi ju podhon
an unuchon ja enchagkha ju khu
an nangpagwa hana mamhod an
mangunud."

53 Emmopoh chin inalin Hesus
ja nakak ay chuy an pfalay. Ja
limmapoh chin aton hachi
Farisee ja memehtolon chi urchin
an mamahiw ay hija. Inunud cha
khu hija ja cho-or chin
henanhanan cha, 54 ti un cha
hehemmon nu gway ehallaana ta
gway aton cha an mamahiw ay
hija.

Achi unuchon hana munlahlah an tatakhu

12 1 Gwa an khun
ma-ammu-ammung chin
cho-ocho-or an tatakhu ja khun
cha munhihi'-ig. Ja ni'hapit hi
Hesus hay hachi disipolo na ja
inali na hi, "Tikhagwun ju otni'
ta achi aju ma-alinan hana
lahlah hay hachi Farisee, ti amat
ay ni pfino'pfo' an inla-ok ayya
hana khun ta-o anun ja
lomanona hini tatam na. 2 Ti an
amin chi meha'pfa ja gwa han
arkhaw hot mipapfutay, ja an
amin hini mili'-ud ja gwa han
arkhaw hot ma-innila. 3 Hotti nu
amat heto, ja an amin chi
mili'-ud an hapiton ja gwa han
arkhaw hot ma-innila
chamchama. Anong un hay i ju
i-am-amu hichi kwarto ju ta
ma-id mangngor ja gwa han
arkhaw hot mi'gwap."

Hay toma'tan ta-o

4 Inalin khu Hesus hi, "Allo' ay
cha'ju an khakhayyum u hi achi
aju toma-ot hay hana umali an
mamatoy ay ni achor ju. Ti un
makhibpfoh hini pomatajan cha
ja angkhaynana hi ma-at cha ay
cha'ju. 5 Muti ipa-innila' hini i ju
toma'tan. Eta-ot juwot ni' hi Apo
Jos an gway apfalinana an
mamatoy ay ni achor ja
mangtuud ay ni lennagwa hichi
impferno. Hija gwot ni' chi eta-ot
ju. 6 Anila ju an anong un hini
lema an pfucheng an mahalape
ja ma-id oh-ohha hi alichuwan
Apo Jos. 7 Ja anong un hay hana
pfuu' ju ja pfinibpfilang na. Hotti
achi aju toma-ot, ti napfarpfalor
aju mu hay hana cho-or an
pfucheng."

Hay mangpfaag hi nidchumana ay Hesus ja hay manghaot

8 Inalin khu Hesus hi, "Allo' ay
cha'ju, an amin hana achi
mangpfa-in an mangpa-innila hi
nidchuman cha ay ha-in, ja ha-in
an Na-ilangitan an Takhu, achi'
khu ipfa-in chicha an ipa-innila
hana angher Apo Jos ad langit.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

9 Muti hay hana mangpfa-in ay
ha-in hi hangon hana tatakhu,
ipfa-in u khu chicha hi hangon
hana angher Apo Jos. 10 Ja an
amin hana munhapit hi napukhit
an mipfuhur ay ha-in an
Na-ilangitan an Takhu ja
mapakawan cha, muti hana
munhapit hi napukhit an
mipfuhur ay ni Espiritu Santo ja
achi cha mapakawan. 11 Nu ijuy
cha'ju hichi sinagoga ta i cha'ju
echalom hi hangon hay hana
a-ap-apo, ja achi aju
madanakhan hi hay aton ju an
manongpfatan ay chicha. 12 Ti ay
nuy an timpo an humanguwan ju
ja ituchun ni Espiritu Santo hay
ehongpfat ju."

Chin pangngarig han natottot an achangjan

13 Ja gwa han oha ay cha
chuy an nakhagong an himmapit
ja inali na hi, "Apo, allom
adchiya ay ibpfa' ta khaggwona
hini pfanoh mi ja inchat na hini
khaggwa'." 14 Muti inalin Hesus
hi, "Akhi', ngay nangali ay he-a
hi un ha-in chi hugi an
mangaggwa hi pfanoh ju an
hin-akhi?" 15 Ja entoloy Hesus
an nangali ay chichan amin hi,
"Tikhan ju hini pe'-at ju ta achi
aju omamnaw. Ti hitay
pi'takhuwan ja agkhuy netata'-od
hi enachangjan." 16 Amat hichi
ja inali na hitay pangngarig.
"Gwa han ohan achangjan an
lala-e an cho-or han pfento' na.
17 Ja nenomnom na hi, 'Ngachah
chi ato'? Ti tayya an achi
omanay hato pang-ittugwa' hay
hato pfento' u.' 18 Na-omtang ja
nenomnom na ja inali na hi, 'Aa,
hitay chi ato'. Paluho' hay hato
alang u ta mumpakhacha' hi
o-ot-ottong ta gway
pang-ittugwa' hay hato pfento' u
ja hay hato khina-u'. 19 Hot allo'
ay tay achor u hi, "Tayya!
Maphod hi punle'le'naam, ti
tayya an nehahagkhana an amin
chi mahapor mu hi
atagwotagwon. Hotti un a
tumuttungaw, ton achor, ja khun
a mangmangan ja khun a
umin-inum ja nun-an-anla a." '
20 Muti inalin Apo Jos ay hija hi,
'He-a ton natottot an lala-e, ad
ugwani an lapfi ja mapogpog
hini pi'takhuwam. Hotti ngay
mangan hay hato pfento' mu?' "
21 Ja en-ang-angonoh Hesus an
nangali hi, "Oma'-at heto chi hay
amatan hay hana mangkhimoh
an mun-amung hi khina-u muti
napubli cha ay Apo Jos."

Ichat Apo Jos chi mahapor ta-o

22 Ja inalin khu Hesus hay
hana disipolo na hi, "Hitay chi
khapo na hi pangarja' ay cha'ju
hi achi aju mundanag ay ni
pi'takhuwan ju, hi hay i ju anun
ja hay elopfong ju. 23 Hay
atakhuwan ja pfu-un hay anun ja
elopfong ja angkhay.
24 Tikhagwun ju akay ni' hay
hana hagwiti an achi cha
muntanum ja mumpfoto', ja
ma-id alang cha, muti panganun
chamchama Apo Jos chicha.
Hotti achi aju mundanag, ti
munna'naud an napfalor aju mu
hay hana hagwiti. 25 Ma-id chi

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

oha hi mangpa-anchu'chu'-oy hi
pi'takhuwana khapo hi danag na.
26 Hotti nu achi ju kaya an
mangat ay tay, ja un chah
chamchama lumugwon ni danag
ju hana mahapor ju? 27 Tikhan ju
akay ni' hay hana palagwer an
achi cha muntamu ja mun-apfor.
Allo' ay cha'ju an ma-id oha hi
me'me'nong chi lopfong na hay
hato palagwer, anong un hi Ari
Solomon an pfuher chin lopfong
na. 28 Hana agkhu ni' holo' an un
homangaw hon napoolan ja khun
lupfungan Apo Jos hi maphod.
Hotti un chah achi om-omod ay
cha'ju? It-ittang kaykhu hini
pammati ju! 29 Hotti pfu-un
koma hay aton ju an maningit hi
anun ja inumon chi mun-o-onan
ay ni nomnom ju. 30 An amin
hay hana gwah to lota an agkhuy
namati ja hay hato chi ikhimoh
cha an hingiton. Muti anilan Jos
Ama an mahapor ju hay hato.
31 Hotti hay pa-ennongan juwot
ni' ja hini pun-ap-apugwan Apo
Jos ay cha'ju, hot an amin hana
mahapor ju ja ichat na."

Hini nahamad an enachangjan ad langit

32 Inalin khu Hesus hi, "Cha'ju
an adalan u, anong un aju
tortollo, ja achi aju toma-ot, ti
podpodhon Ama ju an midchum
aju ay ni Pun-ap-apugwana.
33 Epla' ju hana khina-u ju ta
ichat ju hay hana napubli.
Ehakhanaan ju gwot hini achor
ju ay ni enachangjan ad langit an
achi machonot, achi mapoh, achi
ma-akaw ja achi mapfutan. 34 Ti
hini ipfilang ju hi napfalor ay
cha'ju ja hinuy chi mun-o-onan
ay ni nomnom ju."

Hana mangpa-ennongan an takhala

35 Inalin khu Hesus hay hachi
adalan hi, "Amat aju koma hi
takhala an ehehemad cha an
muntamu an amin hi timpo. Ja
tenotorkhan cha hini chilag cha
36 ta hahadchon cha hini
pumpfangngachan ni apo cha an i
ne'khagong hi kasar. Ta nu
umanamut ayya ja nungkorkug ja
nehahagkhana cha gwot an
mangpfughor ay ni pantaw.
37 Uchu'chuna hay hana an
takhala an chakngan ni apo cha
an matu-ar ja mahi-ar. Allo' ay
cha'ju hi munhukat hitay apo ta
gway atona an mangehakhanaan
hay hato takhala na ja unaot
ajakhan ay ni anganan ta
panganuna. 38 Uchu'chuna hay
hana takhala an chakngan ni apo
cha an gwa an nunhahagkhana,
anong un tongan chi lapfi wenno
penghan chi talanu. 39 Anila ju an
nu khulat ta hini ammod ay ni
oha an pfalay ja anila na hini
timpo an umaliyan ni mangakaw,
hot mumpfantay ta epagwa na hi
humigpana ay ni pfalay na.
40 Hotti munhahagkhana aju, ti
mumpfangngacha' an
Na-ilangitan an Takhu ay ni
timpo an agkhuy ju anila."

Hay oma'-atan hana na'na-unnud an takhala ja hana ngumangannu

41 Ja inalin Peter hi, "Apo, un
chah cha'mi an adalan mu chi

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

pangarjam ay tay an pangngarig
wenno ay cha tay an tatakhu?”
42 Tempfar Apo Hesus ja inali na
hi, “Tayya an allo' ay cha'ju hini
amatan chi takhala an
manomnom ja mapagtarkan.
Hijay potpot-on ni apo na an
mangpagpong ay ni pfalay na, ja
managwit ay ni enarkhaw an
pe'-an hana papadchung na an
takhala ay ni timpon chi
punhapulan cha. 43 Mun-an-anla
hini takhala an chakngan ni apo
na an khun mangat ay ni
impatamu na. 44 Allo' ay cha'ju hi
ehaad tay apo na hitay an takhala
ta hijay mumpfantay an amin ay
ni enachangjana. 45 Muti khulat
ta nomnomon nuy an takhala ja
allona hi, ‘Aa, tayya an mapfajag
ja un umanamut hini apo',’ ja
ente-a na an mumpanuplit hana
padchung na an takhala, ja khun
mangmangan ja khun mi'-in-inum
ja napfutong. 46 Umali han timpo
an agkhuy inannilan tay takhala
ja umanamut hinuy apo na hot
ah-upana hato an khuna aton. Hot
punnauchon nuy apo na an
palikhaton hija ja etapar na ad
impferno ta midchum hay hana
tatakhu an ngumangannu ta
maparpalikhat. 47 Hini ayya
takhala an nanginnila hi
ipatamun ni apo na ja una tugwali
achi aton hot munna'naud chi
dusa na. 48 Hini ayya takhala an
agkhuy nanginnila hi ipatamun ni
apo na ja nehalla hay enat na, ja
manghan hini dusa na. Cho-or chi
hengelon Apo Jos hay hana
nangchatana hi cho-or, ja
munna'naud chi hengelona hay
hana nangchatana hi
cho'cho'-olan.”

Hi Hesus chi khumapo hi punchichinnu'-ukhan chi tatakhu

49 Inalin khu Hesus hi,
“Khapo hi immaliya' heto lota
ja humarjaon Apo Jos an amin
chi tatakhu. Ja podho' gwot an
mete-a hitay. 50 Anila' an
pachao' hay munnaud an
punlikhata' ja munchokhoh
hitay nomnom u ingkhana hi
pa-atana. 51 Un chah khemhon
ju un hay apanuhan ju chi
immaliya' heto lota? Achi amat
heto, ti hitay immaliya' ja
mangchat hi
punchichinnu'-ukhan ju.
52 Mete-a ad ugwani ja
ma-a-aggwa hana hen-a-amma.
Nu khulat ta lema cha ja
na-aggwa cha ta tolo cha ay ni
pangngerna ja chugwa cha ay
ni pangngerna. 53 Hini ammod
an lala-e ja chu'khona hini
lala-e an empfalay na, ja
chu'khon ni empfalay na an
lala-e hi ama na. Amat hina
khu ay ni ammod an pfupfai an
chu'khona hini pfupfai an
empfalay na, ja chu'khon ni
empfalay na an pfupfai hini
ammod na an pfupfai. Ja
chu'khon ni ina hini inapuna an
pfupfai, ja chu'khon khu ni
na-apo an pfupfai hini ammod
ahagwa na.”

Hay pangmatunan hi oma'-atan chi ma'ma-at

54 Ja inalin khu Hesus hay
hachi atakhutakhu hi, “Nu

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

tikhan ju hichi alimhan
omarkhaw an mahjong ja allon
ju hi, ‘Chiya an umuchan,’ ja
umuchan tatagwa. 55 Nu hini
ijah ja narpu hichi negpongan
chi let-ang ja allon ju an
munnaud an hukhit, ja humkhit
tatagwa. 56 Mumpfuhuur aju! Ti
anila ju an mangmatunan ay ni
podhonan hapiton hana
matikhaw hichi ad uchu ja heto
lota. Ja anagkha mah ta achi ju
imatunan hini podhonan hapiton
hay hato khun ma'ma-at ad
ugwani an timpo?”
57 Inalin khu Hesus hi,
“Anagkha ta achi ju ut-utnuwon
hay maphod hi pe'-at ju? 58 Ti
amat aju ay ni gway utang na ja
immali hini nangutangana an
mangchalom ay hija. Hay
maphod hi atom ja ay ni khun ju
chumalanan an omajan ay ni
hugi, ja empacham an mi'hapit ta
epfanag ju. Nu achim ayya aton
heto hot echalom chi-a ay ni
hugi. Ja hini hugi ja ichat chi-a
ay ni pulih ta ipipfalud chi-a.
59 Ja allo' ay he-a an achi chi-a
ipapfutay hi pfaluchan ingkhana
hi pfajacham an amin hini utang
mu.”

Hana achi man-ug hi pfahor cha ja achi cha mi'takhu ay Apo Jos

13 1 Gwacha chin uchumna
an takhu an ne'khagong
an nangpa-innila ay Hesus hay
hana eGalilee an empapatoy
Pilato hi khun cha
pumpadatunan hichi Templo ad
Jerusalem. 2 Ja inalin Hesus ay
chicha hi, “Unchah hay nomnom
ju ja ot-ottong chi pfahor hay
hato mu hay hana uchumna an
eGalilee khapo ta amat heto chi
enat cha an nun-a-atoy? 3 Achi
mapfalin an amat heto. Allo' ay
cha'ju, nu achi ju chu'khon hana
pfahor ju hot ma-upfah aju khu
an amin. 4 Ja ngay tugwali allon
ju chin himpolo ta gwalo an
natoy an nakhatnan chin
natu'-inan chin anchu-oy an
pfalay ad Siloam? Unchah hay
nomnom ju ja munnaud chi
impukhit cha mu hay hana
uchumna an mihihidchi ad
Jerusalem? 5 Achi amat hina.
Allo' ay cha'ju, nu achi ju
chu'khon hana pfahor ju hot
ma-upfah aju khu an amin.”

Chin pangngarig han ajiw an agkhuy pfimmunga

6 Ja inalin Hesus ay chicha
hitay pangngarig. “Gwa han
lala-e an nuntanum hi ajiw an
higos ay ni lota na. Immuy an i
nannig nu gway pfunga na ja
ma-id oh-ohha. 7 Ja inali na ay
chuy khuna pungkharchinon hi,
‘Me-atloh tagwon ad ugwani hi
khun u uma-umaliyan an
pannikhan hi pfungan tay an
intanum u an ajiw, ja tan agkhuy
pfimmungpfunga. Hotti
li-ajomot! Ti tayya an hija agkhu
chi mun-onan ay tay lota.’
8 Tempfar chin khun
mungkharchin ja inali na hi,
‘Apo, hadhachon ta adchiya pay
hi ohah tagwon ta tapfu-a'
hichuy puun chuy ajiw. 9 Ja
maphochot ni' un pfumunga ay

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

tay umali an tagwon. Ja un ayya
achi ja impali-oy mu.' "

Chin nangpatengngan Hesus han napfo'-ong an pfupfai hi arkhaw chi ngilin

10 Gwa han Hapfachu an
pungngilinan chi Hudju ja khun
muntudtuchu hi Hesus han ohan
sinagoga. 11 Ja gwacha han
pfupfai an pfino'-ong chi
napukhit an ispiritu hi himpolo
ta gwaloh tagwon ja achi
ma-an-anchong hichin khatud
na. 12 Unot tinnig Hesus hichuy
an pfupfai ja pfinokhaana ja inali
na ay hija hi, "Ad ugwani ja
nawaya-an a ay tay likhat mu."
13 Amat hichi ja hen-an Hesus
hija ja na-u'jad gwot chin khatud
na ja dinaydayaw na hi Apo Jos.
14 Khapo ay tay enat Hesus ja
pfimmungot chin pangulun chuy
an sinagoga. Ja inali na hay
hachi tatakhu hi, "Khinumchang
chi arkhaw hi puntamuwan, ja
hay hato an arkhaw chi
umaliyan ju an pumpa-akhahan
an pfu-un hay Hapfachu an
ngilin." 15 Ja inalin Hesus hi,
"Mumpfuhuur aju! Un chah
angkhiloh un ngilin ayya ja achi
ju ipfu-aan hana pfakah ja
ampfaju ju ta i cha uminum?
16 Nu khun ju aton hitay an
anong un ngilin, ja un chah achi
om-omod ay tay an pfupfai an
holag Abraham, an pfinalud
Satanas hi himpolo ta gwaloh
tagwon, ja achi agkhu ni'
tulungan ta mipfu-aan?" 17 Ay
chuy an inalin Hesus ja
pfimma-in hachi achi mamhod
ay chuy enat na. Muti
mun-an-anla hachi cho-or an
tatakhu khapo hay hachi milagro
an khuna aton.

Hay pipadchungan ni Pun-ap-apugwan Apo Jos

18 Inalin khu Hesus hi, "Amat
heto chi pipadchungan tay
Pun-ap-apugwan Apo Jos.
19 Ipadchung u han it-ittang an
pfugwan chi lakotta an enalan
han lala-e ja i na intanum ay ni
kharchina. Hemmangaw ayya ja
emmotong ja immajiw. Ja hana
hepeng na chi pun-emengan chi
hagwiti."
20 Ja inalin khu Hesus hi, "Amat
heto khu chi pipadchungan tay
Pun-ap-apugwan Apo Jos.
21 Ipadchung u khu ay ni pfino'pfo'
an inidchum han pfupfai han toloh
halug an alena. Ja impala'-ukhun
chuy it-ittang an pfino'pfo' hichuy
cho-or an alena."

Chin nituchu an nahugkhipfit an pantaw

22 Chin khun omajan cha
Hesus hichi ad Jerusalem ja
empacharchallana an
muntudtuchu chin pfuglay ja
apfarjupfarju an khun cha agwun.
23 Ja gwa han nangali ay hija hi,
"Apo, un chah tortollo chi tatakhu
hi mi'takhu ay Apo Jos hi ma-id
chi pogpogna?" 24 Tempfar Hesus
ja inali na ay chicha hi,
"Pe'hehemad ju gwot ni' an
mi'hikhop ay ni nahugkhipfit an
pantaw. Ti tayya han allo' ay
cha'ju, an cho-or mangkay hana
mamhod an humikhop muti achi

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

cha mi'hikhop. 25 Hini ama ay
chuy pfalay, nu impfukhot na
ayya hini pantaw hot mataynan
aju hina pfutayna. Ja anong un
aju mungkorkug an khun ju allon
hi, ‘Apo, ipfughor mu adni' hitay
pantaw,’ hot tompfar ja allona hi,
‘Ma-id oh-ohhah anila' ay cha'ju!’
26 Ja allon ju khu hi, ‘Anagkha an
un ami khun me'-orpfong ay he-a.
Ja nuntudtuchu a pay hichi
pfuglay mi.’ 27 Ja tompfar khu hot
allona hi, ‘Ma-id numpay anila' ay
cha'ju. Hotti makak aju, cha'ju an
khun mangat hi napukhit.’ 28 Ja
mun-okhab aju ja mungngelot ay
tay pfapfa ju nu tikhan ju cha
Abraham, Isaak, ja hi Jakob, ja an
amin hachi profeta an gwahna
cha ay ni Pun-ap-apugwan Apo
Jos ad langit ja pakakon cha'ju.
29 Ja gwacha hana tatakhu an
marpu ay tay nunlene'gwoh tay
lota ta me'-orpfong cha ay ni
pumpfehtaan ad langit.
30 Gwacha hana uchumna an
allon cha hi ma-id pfirpfilang na
heto lota, an najuna ja chicha
agkhu ni' chi mipapfagpfagto ay
ni Pun-ap-apugwan Apo Jos. Ja
gwacha hana allon cha hi
napfagpfagto heto lota, an chicha
chi mi-ud-uchichi.”

Chin pamhochan Hesus hana tatakhu ad Jerusalem

31 Emmopoh hay hato an inalin
Hesus ja immuy hachi uchumna an
Farisee ay hija ja inali cha hi,
“Makak a heto ta umuy a hi
uchumnah pfuglay, ti nan podhon
Ari Herod an epapatoy chi-a.”
32 Ja inalin Hesus ay chicha hi,
“Umuy aju ta allon ju ay nuy
na-uti-ot chi nomnom na an ad
ugwani ja hi magwiit ja
pun-epakak u hana neho'long an
napukhit an ispiritu ja epatenong u
hana munchokhoh, ja ay nuy
me-atloh arkhaw ja khibpfoho'
hana tamuwa'. 33 Ja anong un
amat hina chin inalin Ari Herod, ja
etoloy u an umuy ad ugwani ja hi
magwiit ja hi ahhanchi hichi ad
Jerusalem. Ti ngay atajan ni ohan
profetan Apo Jos nu pfu-un
chamchama hichi ad Jerusalem?
34 Haw inay atag kaykhu cha'ju an
tatakhu ad Jerusalem, an un
la-ahna ja un ju patajon hana
profeta ja nungkhajang ju an amin
hana honakhon Apo Jos ay cha'ju.
Khun u nomnomnomon an
manga-allungan ay cha'ju an amat
hi upfuwan an elo'-ob na hana
empah na, muti achi ju podhon!
35 Hotti tayya an te-a-an cha'ju ay
Apo Jos ja ipulang na hinuy
pfuglay ay cha'ju ta un aju ikhad.
Allo' ay cha'ju hi achiya' mahpay
matigtikhaw ay cha'ju ingkhana
chin arkhaw an pangallan ju hi,
‘Mabindisyonan hini Hennag Apo
Jos an immali an mun-ap-apo ay
chita-o.’ ”[r]

Chin nangpatengngan Hesus han lala-e hi arkhaw chi ngilin

14 1 Gwa han ohan
Hapfachu an ngilin chi

[r] **13:35** Psalms 118:26

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Hudju ja i ne'-an hi Hesus hi
pfalay han ap-apon chi Farisee.
Ja henehemmon chin tatakhu
hay atona. 2 Ja gwacha han
lala-e an numpanga-o'mom chi
hu-i na ja ta'lay na an immuy ay
Hesus. 3 Empfokhan Hesus ay
cha chuy Farisee ja memehtolon
chi urchin Moses hi, “Mapfalin
chah ay ni urchin Moses chi
mangpatenong hi munchokhoh
hi timpon chi ngilin?” 4 Muti
khemmegkhenong cha. Amat
hichi ja hen-an Hesus chin
munchokhoh ja temmenong, ja
inali na hi, “Umanamut a.” 5 Ja
inali na ay chicha hi, “Nu khulat
ta gway empfalay ju wenno
pfakah ju an na-ubhung hi pfito,
ja un ju chah achi i inaton khapo
ta ngilin?” 6 Ja ma-id nampfar
cha.

Chin intukhun Hesus hana mummangili ja hana mangili

7 Chin agawwachaan Hesus ay
chuy pfalay an i na ne'-anan, ja
tinnig na hachi na-ila an
mumpopolloh an i umpfun hachi
umpfunan chin napili an tatakhu.
Ja inali na hi, 8 “Nu khulat ta
enajakhan chi-a an i mi'-amung
hay kasar ja achi a i umpfun ay
ni umpfunan hana napili an
tatakhu. Ti unchani ja umali hini
takhu an akha'khaja mu he-a ja
hijay umpfun. 9 Ti umali hini
nun-ila ay cha'ju an chugwa hot
allona ay he-a hi, ‘I a mannig hay
pi-ipfunam ta ipapfun ta-o hitay
mangili.’ Ja apfaloloy ja khun
ur-ulayyon an i mipingngit.
10 Hitay koma chi atom. Nu
na-ajakhan a, ja i a mi-ipfun
hichi pingngit na. Hot umali hini
nun-ila ay he-a hot i chi-a
ipapfun ay ni mapmaphod an
umpfunan. Hot napfagto a hi
pannig hana papadchung mu an
mangili. 11 Hini mangpapfagto
ay ni achor na ja ma-ibaba. Ja
ma-ipapfagto hana
mumpakumbaba.”
12 Ja inalin Hesus ay chuy
nun-ila ay hija hi, “Nu mumparti
a ayya, ja achim e-ajag hana
khakhayyum mu, ja hana
a-akhim, ja hana achangjan an
hakhokhong mu. Ti ilaon chi-a hi
piggwana hot ma-ohngan hini
enat mu ay chicha. 13 Hay koma
atom ja nu mumparti a ayya ja
hana napubli, hana napechoy,
hana napi-on ja hana napfulaw
chi ilaom. 14 Hot madmachennor
a ti ma-id epfangngad cha ay
he-a, muti hi Apo Jos ja ohngana
hitay maphod an enat mu ay ni
arkhaw an pummahuwana hay
hana magpong an tatakhu.”

Chin pangngarig han otongngan an pfehta

15 Unot chengngor han oha an
ne'-o-orpfong ay chicha hitay ja
inali na ay Hesus hi,
“Madmachennor hini takhu an
me'-an ay nuy enhakhanan Apo
Jos ay ni Pun-ap-apugwana ad
langit.” 16 Tempfar Hesus ja inali
na hi, “Gwa han ohan takhu an
nunchaan ta mumparti. Ja
nun-ila hi cho-or hi tatakhu.
17 Nachakngan chin arkhaw an
pumpartiyana ja hennag na chin
takhala na an i nangajakhan

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

hachi tatakhu ta umali cha, ti
nehahagkhana an amin. 18 Muti
an amin hay hato an na-ajakhan
ja cho-or chin pampfar cha an
homalegwa. Inalin chin oha ay
chuy takhala hi, ‘Tan achiya'
mi'jali, ti gwa han ngininaa' an
lota, ja tan un u i emamad an
tikhan.’ 19 Ja inalin chin
me-aggwa hi, ‘Tan achiya' mi'jali,
ti un gwa han ngininaa' an
himpolo an pfakah, ja tan una'
umuy ta uja' epacha an i-alachu.’
20 Ja inalin khu chin oha hi, ‘Tan
una' pa'-arhin hotti achiya'
mi'jali.’

21 Numpfangngad hichuy
takhala ja inali na an amin hay
hato ay chuy apo na.
Pfimmungot hichuy apo na ja
inali na hi, ‘Ekhalakhar mu an
umuy hana kurha ja hana chalan
ay tay an pfuglay ta itnud mu
hana napubli ja hana napechoy
ja hana napfulaw ja hana napi-on
ta i-alim chicha heto.’ 22 Unot
na'na'-omtang ja napfanangngad
chin takhala ja inali na ay chuy
apo na hi, ‘Enat u hini inalim
muti tayya an achi pay mapnu
hitay pfalay.’ 23 Ja inali na khu
ay chuy takhala na hi, ‘Nu amat
hina ja umuy a hana nebtaw an
kurha ja pfarju ta pilitom hana
tatakhu an umali heto ta gway
aton tay pfalay u an mapnu.’
24 Ja inalin chuy apo hay hachi
na-amung ay chuy pfalay na hi,
‘Tayya, an allo' ay cha'ju hi achi
pe'tamtam hay hachi nahhun an
na-ajakhan an agkhuy immali
hitay enhakhana'.’ ”

Hana likhat chi mi'-unud ay Hesus

25 Cho-or chin tatakhu an khun
mangumangunud ay Hesus ja
nunligkhoh ja inali na ay chicha hi,
26 “An amin hana mamhod an
midchum ay ha-in ja mahapor an
ot-ottong hini pamhod na ay ha-in
mu hini pamhod na ay ni ammod
na, ahagwa na, empfapfalay na,
a-akhi na ja anong un hini
pi'takhuwana ja un mipfilang hi
disipolo'. 27 Ja mahapor khu an
pi-ukhona hini kros na[s] ja
inunucha'. Achi na ayya aton hay
hato ja achi mipfilang hi disipolo'.

28 Nu khulat ta gwa hay oha
ay cha'ju hi munnomnom an
mumpakhad hi pfalay na, ja un
chah achi umpfun hi mahhun ta
nomnomona nu omanay chi pela'
na hi khahtuwona ingkhanah
apfalinana? 29 Nu achi na
nomnomon hini khahtuwona ja
ente-a na an mana'-ad ay ni
tu-ud, ja napoh hini pela' na ja
ma-id pamalina ay nuy pfalay.
Hot kekejan an amin chi tatakhu
an mannig ay tay an ente-a na an
pakhachon an pfalay 30 hot allon
cha hi, ‘Tayya han takhu an
nunte-a an mumpakhad muti
chiya an ma-id olog na an
mamalin.’

---

[s] **14:27** *pi-ukhona hini kros na:* hay podhona an hapiton ja hodlona hana likhat an umali khapoh pangunuchana ay Hesus anong un hijay chumalat hi i na atajan.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

31 Amat khu hina ay ni oha an
ari an un himpoloh lipfu chi
hinchalo na ja podhona an
khupfaton han ohan ari an
chugwam poloh lipfu chi
hinchalo na. Un chah achi
umpfun hi mahhun ta
munnomnom nu olog na an
khupfaton hinuy ari an
cho'cho'-or chi hinchalo na?
32 Nu nomnomona ta ma-id olog
na ja achi na etoloy an i
mi'khupfat hotti honakhona hana
takhu na an i mamajaw ay chuy
oha an ari." 33 En-ang-angonoh
Hesus an nangali hi, "Hot amat
hina khu ay cha'ju nu podhon ju
an mumpfalin hi disipolo', ja
mahapor an chu'khon ju an amin
hay hana gwa ay cha'ju."

Han penomhaw an ahin

34 Inalin khu Hesus hi, "Hini
umunud ay ha-in ja padchung
nay ahin an maphod an mi-ahin.
Muti nu achi na etoloy an
mi'-unud ja hihiya ay ni
penomhaw an ahin an ma-id
mahpay tamtam na. Penomhaw
ayya ja achi mi-ahin 35 ja ma-id
herpfi na an anong mah ni' un
allon hi un itapfu'. Hot unot
etapar. Hotti pa-ennongan ju an
munchongor ay tay allo'."

Chin pangngarig han na-utaw an karnero

15 1 Gwa han namenghan
an cho-or chi tatakhu an
i nunchongor ay Hesus an
nidchuman hana khun
munhenger hi pakha ja hana
uchumna an allon cha hi
napfahulan an tatakhu. 2 Ja
mungngulongor hachi Farisee ja
memehtolon chi urchin Moses ja
inali cha hi, "Anagkha mah hi
Hesus ta hanguwona hay hachi
nun-apfahulan an tatakhu ja
ne'-orpfong khu ay chicha?"
3 Amat hichi ja inalin Hesus ay
chicha hitay an pangngarig.
4 "Nu khulat ta gway oha ay
cha'ju hi hingkhahot chi karnero
na, ja na-utaw chi oha. Ngay
tugwali atona? Taynana hini

Hingiton ni pastor hini oha an karnero an na-utaw

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

hijam chi polo ta han hijam an
karnero hichi pahto ta i na
hingiton hini oha an na-utaw
ingkhanah chakngana. 5 Ja
chinakngana ayya hot
mun-an-anla an mami-ug 6 an
mang-anamut. Hot ajakhana
hana khakhayyum na ja
hahakhokhong na hot allona hi,
‘Mun-an-anla ta-o, ti toja an
chinaknga' hitay karnero an
na-utaw.’ 7 Allo' ay cha'ju hi
amat hina khu an munna'naud
chi pun-an-anlaan cha ad langit
khapo ay ni ohan takhu an
nan-ug hi pfahor na mu ay ni
hijam chi polo ta han hijam an
tatakhu an mangali hi ma-id
pfahor cha hotti achi cha
mahapor an muntutuju.”

Chin pangngarig han na-utaw an pihu

8 Ja entoloy Hesus an
nangali hi, “Amat hina khu
han pfupfai an gway himpolo
hi pela' na an napfalor, ja
na-utaw chin oha. Ngay
tugwali atona? Torkhana hini
panor ta gway panikhana, ja
munhikhid ta ep-ephod na an
hingiton ingkhana hi
chakngana. 9 Chinakngana ayya
hot ajakhana hana
khakhayyum na ja hana
hahakhokhong na hot allona
ay chicha hi, ‘Mun-an-anla
ta-o, ti toja an chinaknga'
hitay na-utaw an pela' u.’
10 Allo' ay cha'ju hi amat hina
khu an mun-an-anla hi Apo
Jos ja hana angher na khapo
ay ni oha an takhu an nan-ug
hi pfahor na.”

Chin pangngarig han na-utaw an empfalay

11 Ja entoloy Hesus an nangali
hi, “Gwacha han ohan lala-e an
chugway empfalay na an
linala-e. 12 Inalin chin
uchichiyan ay ama na hi, ‘Ama,
ichat mu gwot an amin hini
epfanoh mu ay ha-in.’ Amat hichi
ja ene'chan ama cha chin
epfanoh na chin chugwa an
empfalay na.
13 Immuy chi at hichi hi
arkhaw ja nun-inginan tay
uchichiyan hichin pfanoh na ja
enala na chin nungnginaana ja
empacheh na. Immuy hichi
achawwi an pfuglay ja khinahto
na an amin hi ma-id chi poot na.
14 Napoh chin pela' na ja
netongor ja ulat ay chuy an
pfuglay ja ma-id i na pangalan hi
mahapor na. 15 Amat hichi ja
i ne'-op han ohan takhu ay chuy
an pfuglay. Ja hay tamu na ja i
khun munchukhan. 16 Munnaud
an munhenaang ja podhona an i
me'-an chin anun chi pfapfuy,
muti ma-id mangchat hi anuna.
17 Amat hichi ja nunnomnom ja
inali na hi, ‘An akamoh hini khun
anun hana takhalan ama ja
gwachaa' heto an matoy hi
henaang na. 18 Hotti una-ot
mumpfangngad ay ama ta allo' ay
hija hi, numpfahola' ay Apo Jos ja
ay he-a. 19 Ja achiya' mipfilang hi
empfalay mu. Muti ipfilanga' adni'
hi oha an takhalam.’

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

20 Amat hichi ja empacheh na
an mumpfangngad ay ama na.
Achawwi pay chin agwachaana
ja immatunan ama na ja narmu
chin otong an nignikha na. Amat
hichi ja temmagtag an i nanittum
ja len-om na hija. 21 Ja inalin
chin unga hi, ‘Ama, numpfahola'
ay Apo Jos ja ay he-a. Ja achiya'
mipfilang hi empfalay mu.’
22 Muti inalin gwot ama na hay
hachi takhala na hi, ‘Ekhalakhar
ju ta i ju alan hini
mapmaphochan an lopfong ta
epelopfong ju ay hija.
Hinghingan ju ja hinapatuwan
ju. 23 Ja i ju alaon hini matapfa
an pfakah ta partiyon ju ta
mumpfehta ta-o. 24 Ti khenong
atag chi un natoy hitay empfalay
u ja un tumakhu, i nun-utaw ja
tayya an immanamut.’ Amat
hichi ja numpfehta cha.
25 Hichin panguluwan ja
narpu an i nuntamu. Unagkhu
gwan me-atam hi pfalay cha ja
chengngor na chin hingalangala.
26 Ja enajakhana chin ohan
takhala ja empfokha na hi,
‘Ngachah chuy khun cha aton?’
27 Tempfar chin takhala ja inali
na hi, ‘Immanamut hi ibpfam
hotti impartiyan amam ay ni
empatapfa na an pfakah, ti
immanamut an mamattakhu.’
28 Pfimmungot chin panguluwan
ja achi na podhon an mi'hikhop.
Amat hichi ja pfimmutay hi ama
na ja inar-alo' na. 29 Muti inali
na hi, ‘Tikham akay ni', Ama.
Atanay tagwon hi nanganuha' an
nangatan hana impatamum ja
inunud u an amin hana inalim ay
ha-in. Ja ma-id mah ni' oha hi
khancheng hi inchat mu ta
partiyon mi hay hana
khakhayyum u. 30 Ja unagkhu
immanamut hitay empfalay mu
an nangahto an amin hana
empfanoh mu ay hija hi ma-id
chi poot na ja i na pay
empfabpfapfai, ja impartiyam
agkhu ni' ay ni empatapfam an
pfakah.’ 31 Ja inalin ama na hi,
‘Amat heto, ton empfalay u. Ay
tay a-arkha-arkhaw ja gawwacha
a ay ha-in ja an amin hato
khina-u' ja khina-um. 32 Hotti un
ta-o chah achi mun-an-anla ja
impartiyan ta-o? Ti tayya an
khenong atag chi un natoy hi
ibpfam ja un tumakhu, i
nun-utaw ja tayya an
immanamut.’ ”

Han nakha'-ila an takhala

16 1 Inalin Hesus hachi
disipolo na hi, “Gwacha
han ohan achangjan an
nangpapfantay chin
enachangjana han takhala na.
Inchiklamu cha ay hija chin
khun aton chin takhala na an
agkhuy na empa-ennongan
hichuy tamu na. 2 Hotti
empapfokha na hichuy takhala
na ja inali na hi, ‘Ngachah nuy
inali cha an im enat? Ijalim an
amin hana lehtaan an gwa ay
he-a, ti tan aanu' he-a ad
ugwani.’ 3 Nunnomnom hitay an
takhala ja inali na hi, ‘Ngachah
chi ato'? Ti tan aanuna' ay tay
tamu'. Ad-adchiya' an i mi'tamu
hi anu' ja pfuma-ina' khu an
mun-achaw. 4 Aa, anila' mahpay

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

hay ato', ta gway aton chi
tatakhu an mange'-op ay ha-in
nu aanuna' ay tay tamu'.' 5 Ja
enohha-ohha na an enajakhan
hana gway utang na ay chuy apo
na. Inali na chin oha hi, 'Atanay
utang mu ay ni apo'?' 6 Tempfar
na ja inali na hi, 'Hingkhahot an
angang hi mantika.' Ja inalin
khu chin takhala hi, 'Tayya hitay
lihhipfum hotti alaom ta
hukatam gwot hitay nitula' hi un
lemay polo hini utang mu.' 7 Ja
inali na khu chin oha hi, 'Atanay
utang mu ay ni apo'?' Tempfar
na ja inali na hi, 'Hingkhahot an
pfajon hi trigo.' Ja inalin chin
takhala hi, 'Tayya hitay
lihhipfum ta hukatam hitay
nitula' hi un gwaloy polo hini
utang mu.' 8 Unot inannilan chin
apo na hitay enat na ja inali na
hi, 'Mu agkhu ni' an tayya kan
kaykhu an nakha'-ila hitay an
takhala. Ti anila na hini
aphochan ni pi'takhuwana.' " Ja
inalin khu Hesus hi, "Tikhan ju
an munna'naud an nakha'-ila
hana agkhuy namati mu hana
namati, ti anila cha an me'kadwa
hi papadchung cha an agkhuy
namati. 9 Hotti tayya han allo' ay
cha'ju. Hay maphod ja
khahtuwon ju hini enachangjan
ju heto lota ay ni ap-aphochan
chi tatakhu, ta umali ayya hini
apogpokhan chi pi'takhuwan an
ma-id mahpay pungkhahtuwan,
ja mun-an-anla hana tinulungan
ju an tatakhu an manittum ay
cha'ju ad langit an agwachaan
chi pi'takhuwan an ma-id chi
pogpog na.

10 Hini takhu an mapagtarkan
an mangpapapto' an mangat hi
it-ittang an tamu ja epapapto' na
khu an tamuwan hay ot-ottong.
Muti hini munloko hi it-ittang an
tamu ja om-omod an lukuwana
hini ot-ottong. 11 Hotti mahapor
an anila ju an mangpapto' hana
enachangjan heto lota nu podhon
ju an michatan hi nahamad an
enachangjan ad langit. 12 Ja
mahapor khu an anila ju an
manalimun hay hana
enachangjan chi uchumna nu
podhon ju an michatan. 13 Hini
takhala ja achi mapfalin an
munchehhan an mi'tamu ay ni
chugwa an ap-apo, ti hay atona
ja podhona hini oha ja chin-ug
na hini oha. Unuchona hini oha
ja pinahiw na hini oha. Amat
hina khu ay cha'ju an achi
mapfalin an punchehhanon ju an
munserbi ay Apo Jos ja hay
enachangjan."

14 Unot chengngor hachi
Farisee an mammamhod hi pela'
chin inalin Hesus ja
piniwpigwitan cha ja pinahiw
cha hija. 15 Ja inalin Hesus ay
chicha hi, "Cha'ju hana tatakhu
an mangpatpatikhaw an
magpong aju muti anilan Apo
Jos hini nun-u-uttor ay ni
nomnom ju. Gwa hana khun aton
chi tatakhu an khemhon chay
maphod muti unagkhu
ipapfubpfungot hi Apo Jos.

16 Chin urchin Moses ja chin
intula' chin profetan Apo Jos ja
hijay nangtuchu hi aton chin
tatakhu ingkhanah immaliyan
John Bautista. Nete-a ay chuy ja

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

khun mekasaba hini Ebanghelyo
an mangpa-innila ay ni umali an
Pun-ap-apugwan Apo Jos. Ja
cho-or cha an mungkhikhihhu an
mamhod an midchum. 17 Muti
anong un ma-upfah hitay lota ja
ad uchu muti achi ma-utaw hini
urchin Moses, an anong un hay
it-ittang hi nikhulit.
18 Hini lala-e an manghijan hi
ahagwa na ta i pumiggwa ja
hihiya an immilugtap
chamchama. Ja hihiya an
immilugtap khu hini lala-e an
mangahagwa ay ni pfupfai an
nihijan.”

Han achangjan ja hi Lazarus

19 Ja inalin Hesus hitay an
pangngarig. “Gwacha han ohan
pfa'nang an nun-angingina an
amin chi lopfong na, ja
a-arkha-arkhaw hon maphod hini
khuna anun. 20 Ja gwacha khu
han napubli an hay ngachana ja
hi Lazarus an napoghaan an amin
chi achor na. Ja i cha
empapekheng hichin pantaw ni
pfalay chuy pfa'nang. 21 Penhod
Lazarus an anun hay makhah ay
ni lamehaan ni pfa'nang muti achi
cha podhon an ichat. Me'chagkha
khu ja i khun chirchilan hachi aho
hay hachi pogha na.
22 Nachakngan chin natajan
Lazarus ja in-uy hana angher
chin lennagwa na an i nidchum
ay Abraham. Natoy khu chin
pfa'nang ja nilupfu' 23 ja immuy
hichi ad chalom, ja munnaud an
malikhatan. Tenangad na ja
tinnig na cha Abraham ay
Lazarus an ni-a-achawwi. 24 Ja
nun-ugwap ay hi Abraham ja
inali na hi, ‘Apo Abraham,
ka-ahiyana' adni' ta allom ay
Lazarus ta tod-ona hay chanum
ta ijali na an itidtid ay tay himot
u. Ti tan munnaucha' an
malikhatan ay tay apoy.’
25 Tempfar Abraham ja inali na
hi, ‘Nomnomnomom an chin
achaam hichi lota ja maphod an
amin chi ni'takhuwam. Hi
Lazarus ayya ja ma-id pohodna
hi ni'takhuwana. Ad ugwani ja
gwa heto hi Lazarus an
mun-an-anla ja gwa a hina an
malikhatan hi munnaud. 26 Ja
me'chagkha khu ja tayya han
enephod Apo Jos an
numpfattanan ta, hotti achi
mapfalin an gway marpu heto an
umali hina. Ja ma-id khu marpu
hina hi umali heto.’ 27 Tempfar
chin pfa'nang ja inali na hi, ‘Ti
kan un ayya amat hina ja
honakhom adni' hi Lazarus ta
umuy hichi pfalay cha ama. 28 Ti
gwacha han lema an a-akhi', ta i
na tukhunon chicha ta achi cha
mi'jali heto achaan chi likhat.’
29 Muti inalin Abraham hi, ‘Gwa
hichi hana impatula' Apo Jos an
intuchun Moses ja hachi profeta
an pfahaon cha.’ 30 Ja inalin chin
pfa'nang hi, ‘Achi omanay hinuy,
Apo Abraham, ti nu gwachay
natoy an mummahu an umuy ay
chicha hot muntutuju cha.’
31 Muti inalin Abraham hi, ‘Nu
achi cha pattiyon chin impatula'
Apo Jos an intuchun Moses ja
hachi profeta, ja anong un gway
mummahu ja achi cha
chamchama mamati.’ ”

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Hini oma'-atan chi mamakawan hi ibpfa

17 1 Ja inalin Hesus hay hachi disipolo na hi, “Umannung an umali hana khumapo hi pfumahulan chi tatakhu, ti khangayna. Muti munna'naud an ka-ahi hini takhu an chumalat hi pfumahulan. 2 To'-onot hi un ekho-od hay machamot an pfato ay ni pfokhang na ja intuud hichi baybay ta marteng, mu hini un hijay chumalat hi pfumahulan chi oha an pa'-amati ay ha-in, anong un hay oha an nababa. 3 Hotti pa-ennongan ju hini pe'-at ju. Ihingar mu hini ibpfam nu pfumahor, ja pakawanom nu umali an mumpakawan ay he-a. 4 Anong un mumpapeto an pfumahor ay he-a hi hen-arkhaw hon immali an mumpakawan ja mahapor an pakawanom hija.”

Hay pfi-ah chi pammati

5 Inalin hachi apostol ay Hesus hi, “Ipapfi'pfi-ah mu hitay pammati mi!” 6 Tempfar Hesus ja inali na hi, “Nu gwa koma hay pammati ju hi mipadchung ay ni it-ittang an pfugwan chi lakotta, ja mapfalin an allon ju ay tay otong an ajiw hi, ‘Mapfa'khut a ta i a mitanum hichi baybay!’ hot ma-at.”

Hay tamun chi takhala

7 Inalin khu Hesus hi, “Nu khulat ta gwacha ay cha'ju chi gway takhala na an i nun-alachu wenno nun-enchog hi karnero ja immanamut, ja un mu chah allon hi, ‘Umali a gwot ta umpfun a ta mangan a’? 8 Achim an hay allom ja, ‘I a munhukat ja enhakhanam ta mahhuna' an mangan ja un a me'-an.’ 9 Achi khahin un a munyaman ay ni takhalam. Atona tugwali hana inalin ni apo na ti tamu na. 10 Amat hina khu ay cha'ju. Napfalin an enat ju an amin chi inalin Apo Jos an pe'-at ju ja hay gwahna koma ay ni nomnom ju ja, ‘Un ami tugwali takhala, hotti enat mi hitay tamu mi.’ ”

Chin nangpatengngan Hesus han himpolo an nun-a-unit

11 Entoloy Hesus chin omajana ad Jerusalem ja ene'gwa na ay nuy numpfattanan chi Samaria ja Galilee. 12 Ja unagkhu gwa an me-atam cha han oha an pfarju ja gwa han himpolo an linala-e an nun-a-unit an alagwona. Tinnig cha chuy an linala-e hi Hesus ja inta'chug cha ta achi cha mehnot. 13 Ja hi-u-ugwap cha an mangali hi, “Apo Hesus, ka-ahiyan cha'mi adni'!” 14 Tinnig Hesus chicha ja inali na hi, “Umuy aju mumpatikhaw hay hana papachi.”[t] Ja gwa an

---

[t] **17:14** Inalin Hesus hi umuy cha mumpatikhaw hay hana papachi ti hana papachi chi mangali nu umannung an na-akhahan hini na-unit. Mapfaha hitay an urchin Moses ay ni Leviticus 14:1-32.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

khun cha umuy ja temmenong
cha an amin. 15 Tinikhaw chin
oha an na-aan chin unit na ja
numpfangngad ja khuna
pun-i'gwap an mundayaw ay
Apo Jos. 16 Temmagtag an i
nunheppe ay Hesus ja
nunyaman. Ja un pay Samaritan
hitay an lala-e. 17 Ja inalin
Hesus hi, “Un chah achi
himpolo chi temmenong?
Chaadma mah hini hijam?
18 Anagkha ta un oha hitay
Hentil chi numpfangngad an
nunyaman ay Apo Jos?”
19 Amat hichi ja inalin Hesus ay
hija hi, “Tuma'chug a ta umuy
a ay ni omajam, ti tan
temmenong a khapo ay ni
pammatim.”

Hini umaliyan ni Pun-ap-apugwan Apo Jos

20 Gwa hana Farisee an
nangpfokha ay Hesus hi,
“A'-anunay umaliyan ni
Pun-ap-apugwan Apo Jos ay
chita-o?” Tempfar Hesus ja inali
na hi, “Hini umaliyana ja ma-id
pangmatunan hi mamattikhaw.
21 Ja achi mapfalin an allon cha
hi, ‘To heto’ wenno ‘Chiya hichi’
ti tayya an gawwacha ay cha'ju ad
ugwani.”
22 Amat hichi ja inalin khu
Hesus hachi disipolo na hi,
“Umali han arkhaw an
umijahop aju hi
pumpfangngacha' an
Na-ilangitan an Takhu, muti
achiya' pay umali. 23 Allon chi
tatakhu ay cha'ju hi, ‘Tayya
heto hini Hennag Apo Jos an
Mamahhod!’ wenno ‘Chiya
hichi!’ Achi ju unuchon chicha.
24 Ti ha-in an Na-ilangitan an
Takhu ja mumpfangngacha' an
amat hi ilat an mepfachong ad
uchu ja tikhan an amin chi
tatakhu. 25 Muti hay mahhun ja
munlikhata' ja chu'khona' hi
tatakhu ad ugwani. 26 Hay
oma'-atan ni pumpfangngacha'
an Na-ilangitan an Takhu ja
amat chin na-at chin timpon
Noah 27 an chin tatakhu ja un
cha khun mangmangan ja
mangin-inum ja
mumpun-ah-ahagwa ingkhanah
chin arkhaw an himmikhopan
cha Noah chin papor.
Khe'-emhon cha ja immali chin
lotot ja narteng cha an amin.
28 Hihiya khu hini na-at chin
timpon Lot an un cha khun
mangmangan ja mangin-inum,
ngumina ja mungngina,
muntamu ja mumpakhad chin
tatakhu. 29 Ja unot nachakngan
chin arkhaw an nakakan Lot
hichi ad Sodom ja amat hi
uchan chin apoy an narpu ad
uchu ja nagpfu cha an amin.
30 Ja amat hina khu nu
mumpfangngacha' an
Na-ilangitan an Takhu an
marpu ad langit, an khemhon
chi tatakhu una' achi
mumpfangngad.
31 Ay nuy an arkhaw an
pumpfangngacha' ja hini takhu
an gwa hi partug ni pfalay na ja
achi agkhu i humikhop ta
alaonay khina-u na, ta un
ato'togna ja empacheh na an
lomajaw. Ja hini takhu an

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

gawwa hichi pajaw ja achi
umanamut an mangala hi
khina-u na ta un ato'togna ja
lemmajaw. 32 Un ju chah agkhuy
anila hichin na-at chin ahagwan
Lot?[u] 33 Hini takhu an
mangpa-ennongan ay ni
pi'takhuwana heto lota ja
angkhay, ja achi mi'takhu ay Apo
Jos. Muti hini takhu an man-ug
ay ni pi'takhuwana heto lota ja
mi'takhu ay Apo Jos hi ma-id chi
pogpog na. 34 Allo' ay cha'ju hi,
chin pumpfangngacha' ja nu
gway chugwa hi takhu an
nunchechelloh an nanallo',
ma-ala hini oha ja mataynan hini
oha. 35 Ja khulat na ta gwacha
hay chugwa hi pfinapfai an khun
mungkheleng, ma-ala hini oha,
ja mataynan hini oha. 36 Ja
anong un hay chugwa hi linala-e
an khun muntamu, ma-ala hini
oha ja mataynan hini oha." 37 Ja
empfokhan hachi adalan hi,
"Apo, chaad chi pa-atan hato?"
Ja inali na hi, "Anila ju an ay ni
achaan chi natoy ja ma-amung
hana hagwiti an i omman ay ni
achor na."[v]

Chin pangngarig han napfalo ja han hugi

18 1 Ja inalin Hesus hay
hachi disipolo na hitay
an pangngarig ta ituchu na an
mahapor an etortoloy cha an
khun mungkalalag ta achi cha
inganuy. 2 Ja inalin Hesus hi,
"Gwa han hugi han ohan pfuglay
an ma-id ta-ot na ay Apo Jos. Ja
achi na ipfilang hana
papadchung nah takhu. 3 Ja gwa
han ohan napfalo ay chuy an
pfuglay an omarkhaw an umuy
ay tay hugi an khun i
mangamangali hi, 'Tulungana'
adni' ay ni achi ohto an i cha
nangchaloman ay ha-in.' 4 Khun
umu-umuy hitay an pfalo hon
nginangannun tay hugi. Muti
oma'-angonoh ja nenomnom na
hi, 'Anong tatagwa un ma-id
ta-ot u ay Apo Jos ja achi'
ipfilang hana papadchung u an
takhu 5 ja tulunga' hitay an pfalo
ta epadchong u an hijay omapfak
ay ni nangchaloman cha ay hija,
ti tan pahikhaona' ay tay khuna
uma-umaliyan.' " 6 Ja inalin
Hesus hi, "Nu chengngor ju hitay
inalin tay napukhit an hugi an
tulungana hitay an napfalo, 7 ja
un chah achi om-omod ay Apo
Jos an tulungana hay hana
tatakhu an pinili na an khun
mumpatolong ay hija hi
a-arkha-arkhaw ja alapfilapfi?
Allo' ay cha'ju hi achi na
ekhenkhenong an 8 manulungan
ay chicha. Anong chamchama un
amat heto chi aton Apo Jos ja chin
pumpfangngacha' an Na-ilangitan
an Takhu ja cho-or hana humikha

[u] **17:32** Chin na-at ay chuy ahagwan Lot ja mapfaha ay ni Genesis 19:26.
[v] **17:37** Hini allon chi uchumna an nun-achar ay tay Biblia ja hini penhod tay an hapiton ja mumpfangngad ayya hi Hesu Kristo ja gwacha hana matikhaw an panginnilaan.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ja mangnganuy an mungkalalag, ti
ma-id pammati cha.”

Chin pangngarig han Farisee ja han khun munhenger hi pakha

9 Ja inalin khu Hesus hitay
pangngarig hay hachi
mumpa-akhaja an tatakhu an
nange-ehchor ay ni aphod cha ja
khun cha pumahiw hana
uchumna an tatakhu. Ja inali na
hi, 10 “Gwa han chugwa an
linala-e an i nungkalalag hichi
Templo. Farisee chin oha ja
munhenger hi pakha chin oha.
11 Gwan himmikhop cha ja i
nun-ohha an nungkalalag hitay
an Farisee ja inali na hi,
‘Agyamana', Apo Jos, ta achiya'
amat hana uchumna an khun
omakaw, ja puma'-i hi urchin ja
khun umilugtap. Ja agyamana' ta
achiya' amat ay tay khun
munhenger hi pakha an
napfahulan. 12 Ti chugwah
arkhaw chi pungngilina' hi ohay
markhachu an achiya' khun
mangan, ja khun u ichat hini
apagkapollon an amin hay hana
khun u i'nut ja pfo'laon.’ 13 Muti
hitay khun munhenger hi pakha
ja nenebtaw an timmata'chug.
Pfuma-in an mangtangad an
mungkalalag muti unaot
nun-ug-ug chin pfokha' na ja inali
na hi, ‘Apo Jos, ka-ahiyana' adni'
an oha an napfahulan.’ ” 14 Ja
inalin Hesus hi, “Tayya han allo'
ay cha'ju, an hitay khun
munhenger hi pakha ja
immanamut an penakawan Apo
Jos chi pfahor na. Muti hitay an
Farisee ja agkhuy napakawan. Ti
hini mangpapfagto ay ni achor na
ja ma-ibaba. Ja ma-ipapfagto hini
mumpakumbaba.”

Binindisyonan Hesus chin ung-ungungnga

15 Gwa han namenghan an
in-uy cha hachi ung-ungungnga
ay Hesus, ti podhon cha an eh-a
na hini ngamoy na ta
bindisyonana chicha. Unot tinnig
hachi disipolo na ja nun-ihingar
cha chicha. 16 Ja enajakhan gwot
Hesus hachi ung-ungungnga ja
inali na hachi disipolo na hi,
“Anong khu ja in-ali cha ay ha-in
hato ung-ungungnga. Achi ju
epagwa, ti hay hana tatakhu an
mi'padchung hi ung-ungungnga
ja chicha chi midchum ay ni
Pun-ap-apugwan Apo Jos.
17 Umannung hitay allo' ay
cha'ju an hini aton ju an
mangapfulut ay ni
Pun-ap-apugwan Apo Jos ja
mahapor an amat ay ni aton chi
unga an mangakhamid hi michat
ay hija. Ti nu achi amat hetoy
aton ju hot achi aju midchum.”

Han achangjan an takhu

18 Nunhanhan han ohan
ap-apon chi Hudju ay Hesus ja
inali na hi, “Maphod a, Apo.
Hotti ngay allom hi ato' ta
magwachaana' hi pi'takhuwan an
ma-id chi pogpogna?” 19 Ja
inalin Hesus ay hija hi, “Anagkha
ta allom hi una' maphod? An un
hay maphod ja hi Apo Jos ja
angkhay. 20 Anilam ja' hana
urchin an allon cha hi, ‘Achi aju
umilugtap, ja achi aju pomatoy,

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ja achi aju omakaw, ja achi aju
muntihtikhu hi achi umannung,
ja unuchon ju hana a-ammod
ju.' "[w] 21 Tempfar chin lala-e ja
inali na hi, "Khun u unuchon hay
hato an urchin, nete-a chin
a-ung-ungnga'." 22 Chengngor
Hesus hitay ja inali na hi,
"Gwacha pay han oha an agkhuy
mu enat. Epla' mu an amin hana
enachangjan mu ja inchat mu
hini pola' na hana napubli, hot
michatan a hi enachangjan ad
langit. Enat mu ayya hitay ja
immali a ta mitnud a ay ha-in."
23 Unaagkhu chengngor hitay
inalin Hesus ja immayyong hija,
ti munnaud chin enachangjana ja
ay-ayyugwana. 24 Emmohchong
Hesus hitay an achangjan ja inali
na hi, "Munnaud an nalikhat
hana achangjan an midchum ay
ni Pun-ap-apugwan Apo Jos.
25 Nalaklaka agkhu ni' hini
kemer an lompfot ay ni opfot ni
tanud mu hini achangjan an
midchum ay ni Pun-ap-apugwan
Apo Jos." 26 Hachi nangngor ja
empfokha cha ay Hesus hi,
"Hotti nu achi mi'takhu hana
achangjan, ja ngay ngachah mah
chi hay mi'takhu?" 27 Tempfar
Hesus ja inali na hi, "Hana achi
mapfalinan chi takhu ja mapfalin
an amin ay Apo Jos."
28 Himmapit hi Peter ja inali na
ay Hesus hi, "Hot cha'mi mah an
nanaynan hi nunhitugwan mi ta
nitnud ami ay he-a?" 29 Ja inalin
Hesus ay chichan amin hi,
"Umannung hitay allo' ay cha'ju,
an hana nanaynan hi pfalay cha,
ahagwa cha, a-akhi cha,
a-ammod cha ja empfapfalay cha
khapo hi punserbiyan cha ay ni
Pun-ap-apugwan Apo Jos 30 ja
cho'cho'-olan chi michat ay
chicha ay tay pi'takhuwan cha
heto lota, ja oma'-angonoh ja
michatan cha khu hi pi'takhuwan
an ma-id chi pogpogna."

Chin me-atlo an nangpanomnoman Hesus ay ni atajana

31 En-ohhan Hesus hachi
hempolo ta chugwa an adalana
ja inali na ay chicha hi,
"Chonglon ju! Tayya an umuy
ta-o ad Jerusalem ja umannung
an ma-at an amin hana intula'
hana profeta an ma-at ay ha-in
an Na-ilangitan an Takhu, 32 an
mipulanga' hana Hentil an
mangekejan ja mamahiw ja
manuppaan 33 ja manuplit ay
ha-in. Patajona' muti ay ni
me-atlon arkhaw ja
mummahuwa'." 34 Muti ma-id
oh-ohha hi anilan hachi adalan
chin khun hapiton Hesus, ti
khenong chi nahahallinan hini
nomnom cha ja agkhuy cha pay
na-awatan hini podhona an
allon.

Chin nangpatengngan Hesus han napfulaw

35 Gwa an omatam cha Hesus
hichi ad Jeriko ja gwa han

[w] **18:20** Exodus 20:12-16; Deuteronomy 5:16-20

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

napfulaw an inu-umpfun ay
chuy pingngit chi chalan an
khun mun-ad-adchaw.
36 Nale'nan chuy an napfulaw
an cho-or hachi maloh ja
empfokha na hi, “Ngay ngachan
hay hana?” 37 Ja inali cha ay
hija hi, “Chiya an un maloh hi
Hesus an eNazaret.” 38 Amat
hichi ja ini'gwap chin napfulaw
an nangali hi, “Hesus an holag
Ari David, ka-ahiyana' adni'!”
39 Hachi nangpangpangullu ja
inhingar cha hija ta
khomenong, muti en-om-omod
chin napfulaw an nangi'gwap
hi, “Hesus an holag Ari David,
ka-ahiyana' adni'!” 40 Inta'chug
Hesus ja inali na hi, “Ijali ju
hichuy napfulaw ay ha-in.”
In-uy cha ay Hesus ja inali na
hi, 41 “Ngay podhom hi ato' ay
he-a?” Ja inalin chin napfulaw
hi, “Apo, podho' an mitikhaw
hitay mata'.” 42 Ja inalin Hesus
hi, “Mitikhaw hini matam
khapo hi pammatim.” 43 Ja
mitikhaw gwot chin matan chin
napfulaw ja nitnud ay Hesus ja
khuna daydayawon hi Apo Jos.
Ja an amin hachi tatakhu an
nannig ay tay an na-at ja
dinaydayaw cha khu hi Apo
Jos.

Hi Hesus ja hi Zakeyus

19 1 Entoloy cha Hesus an
umuy ad Jerusalem ja
enenggwa cha ad Jeriko. 2 Ja
gwa han lala-e an achangjan
hichi ad Jeriko an hay ngachana
ja hi Zakeyus. Oha hija an
ap-apon hana khun munhenger
hi pakha. 3 Podhona an pi'tikhaw
hi Hesus muti khapo ta
ho'ho'chod ja ma-id atona, ti
lini-ub chin cho-or an tatakhu hi
Hesus. 4 Hotti hay enat na ja
entagtag na ta impangulu na ja
emmajat han sikamor an ajiw ta
gway atona an manikhaw ay
Hesus an maloh. 5 Unagkhu
emmatam hi Hesus chin
agawwachaan Zakeyus ja
tenangad na ja inali na ay hija
hi, “Zakeyus, mun-opah a gwot,
ti tan mi'jalija' ay he-a ad ugwani
hichi pfalay ju.” 6 Khinalakhar
Zakeyus an nun-opah ja
nun-an-anla an nangali hi,
“Maphod ta mi'jali a hi pfalay
mi.” 7 Ja an amin hachi tatakhu
an nannig an ni'juy hi Hesus ay
Zakeyus ja hingungulungor cha
an nangali hi, “Anagkha ta i
mumpamangili hi Hesus ay ni
pfalay tay an khun munhenger hi
pakha an napfahulan?”
8 Timma'chug hi Zakeyus ja inali
na ay Apo Hesus hi, “Tayya an
ad ugwani ja ichat u hitay
khaggwan tay khina-u' hay hana
napubli, ja epfangngad u an
amin chi enakaw u hi
mumpa-apat ay ni pfalor na.”
9 Ja inalin Hesus ay hija hi, “Ad
ugwani ja immali hini
panakhuwan Apo Jos ay tay an
pamilya, ti oha khu hija an
numpfalin hi umannong an holag
Abraham khapo hi pammati na.
10 Ti ha-in an Na-ilangitan an
Takhu, ja immaliya' an maningit
hay hana na-utaw an tatakhu ta
takhuwo' chicha.”

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Chin pangngarig han ap-apo an nangpakumerchu hi pela' na

11 Nehnot cha ad Jerusalem ja
khemhon hachi tatakhu unot
machakngan hini
Pun-ap-apugwan Apo Jos nu
umuy cha ad Jerusalem. Hotti
entoloy Hesus an nangali ay tay
an pangngarig. 12 Ja inali na hi,
“Gwa han oha an ap-apo an
umuy han achawwi an pfuglay
an i munhapata ta mun-ari ja
unot mumpfangngad ay chuy
pfuglay an pun-ap-apugwana.
13 Empapfokhan tay ap-apo han
himpolo an takhala na ja
inchatana chicha an amin hi
pela'[x] ja inali na hi, ‘Ikumerchu
ju hitay ingkhana hi
pumpfangngacha'.’
14 Amat hichi ja empacheh na.
Muti khapo ta achi podhon hachi
tatakhu ay chuy pfuglay an
pun-ap-apugwana ja hennag cha
hachi umuy an i mangpa-innila
an achi cha podhon an mun-ari
hija ay chicha. 15 Nunhapata
chamchama an hijay ari hotti
numpfangngad. Ja empapfokha
na chin himpolo an takhala an
inchatana hi pela' ta annilaona
nu atanay intu-u na. 16 Immuy
chin oha ja inali na hi, ‘Apo,
ingkumerchu' chin pela' mu ja
tayya an numpapolo hitay intu-u
na.’ 17 Ja inalin chin apo na hi,
‘Maphod a an takhala.
Empa-ennongam an nangpapto'
ay nuy it-ittang an impulang u ay
he-a, hotti pumpfantajo' he-a hi
himpolo hi pfuglay.’ 18 Immuy
khu chin oha an takhala ja inali
na hi, ‘Apo, tayya an numpalema
hitay intu-un chin pela' mu.’
19 Ja inalin chin apo na hi,
‘Maphod. Hotti pumpfantajo'
he-a hi lema hi pfuglay.’
20 Immuy khu chin oha an
takhala ja inali na hi, ‘Apo, tayya
atag an epfangngad u chin pela'
mu. Ti un u teneplakhan ja
enha'pfa'. 21 Temma-ota' atag ay
he-a, ti anila' an mapfungot a an
takhu, ja khun cha'mi alan ta
pungkumerchuwon cha'mi ta
gway atom an omachangjan.’
22 Ja inalin chin apo na hi,
‘Napukhit a an takhala! Anong
un amat hina chi allom ja
ipatikhaw na chamchama an
napukhit hitay enat mu. Ti nu
anilam an mapfungota' an takhu
ja khun u pungkumerchuwon
cha'ju ta gway ato' an
omachangjan, 23 ja anagkha ta
agkhuy mu mah ni' i imbangko
hinuy pela' u ta gway ma-ala' hi
intu-u na ad ugwani an
numpfangngacha'?’ 24 Ja inalin
chin ap-apo hachi
numpangata'chug hi, ‘Alaon ju
hichuy pela' an gwa ay hija ta
ichat ju ay chuy takhala an
cho'cho'-olan chi intu-u na.’ 25 Ja
inali cha ay tay ap-apo hi, ‘Apo,
anagkha ta i ta-o agkhu ichat ay
hija, ti un ta-o chah i ug-ugman

[x] **19:13** Literal: *inchatana chicha hi henohha hi mina*. Hitay mina an inchat na ja pfalor chi pfino'la hi toloh pfulan.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

an un numpapolo hini intu-u
na?’ 26 Ja inali na hi, ‘Allo' ay
cha'ju hi hini mangpa-ennongan
ay ni nichat ay hija ja
ma-ug-ugman. Muti hini ayya
achi mangpa-ennongan ay ni
nichat ay hija hot anong un hay
it-ittang hi gwa ay hija ja
pfangngachon Apo Jos.’ 27 Ja
inali na khu hi, ‘An amin hachi
pfuhur u an achi mamhod an
ha-in chi mun-ari ay chicha ja
in-ali ju ay ha-in ta patajon
ta-o.’ ”

Chin nangdaydayawan chin tatakhu ay Hesus an umuy ad Jerusalem

28 Emmopoh hay hato an
inalin Hesus ja impangulu na ta
umuy cha ad Jerusalem. 29 Un
chaagkhu nehnot ad Betfage ja
Betani an achaan chuy pfulludna
an nangadnan hi Olibo ja hennag
Hesus han chugwa an disipolo na
an inali na hi, 30 “Ipangulu ju ay
chuy pfarju hichi chammangna.
Nu omatam aju hot chakngan ju
han nekhokho'-od an pfo'tot an
donkey an agkhuy
nahak-hakajan. Upfachon ju ja
in-ali ju heto. 31 Ja nu gway
mangpfokha hi, ‘Anagkha ta
alaon ju hitay donkey?’ ja allon
ju hi, ‘Alaon mi, ti nan mahapor
Apo ta-o.’ ”

32 Immuy cha ja immannung
an amin chin inalin Hesus.
33 Gwa an khun cha upfachon
chin donkey ja inalin chin khun
mumpfantay hi, “Anagkha ta
alaon ju hitay donkey?” 34 Ja
inali cha hi, “Alaon mi ti nan
mahapor Apo ta-o.” 35 Amat
hichi ja enala cha chin donkey ja
in-uy cha ay Hesus. Enopnan cha
chin khatud na hi lopfong ja
enhakay cha hi Hesus. 36 Gwa an
khun umuy ja nunloh-op cha
chin uchumna an lopfong cha
hon en-ap-ap cha chin chalan.

37 Gwa an lemmammag cha
ay chuy pfulludna an ma-ali hi
Olibo ja an amin chin mimitnud

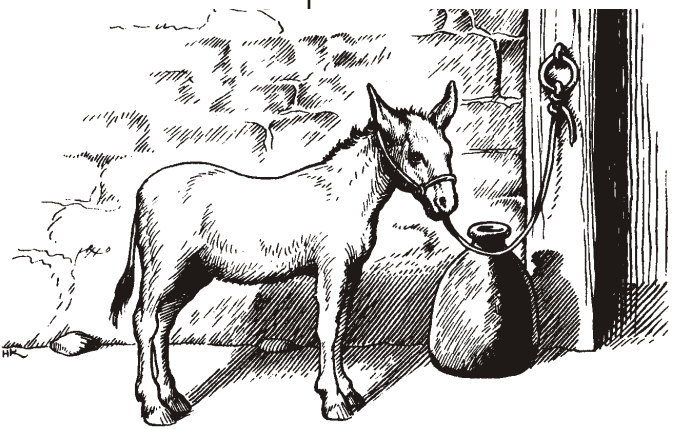

Pfo'tot an donkey

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ay Hesus ja ente-a cha an
mangi'gwap an mangdaydayaw
ay Apo Jos. Ja nun-an-anla cha
khapo hachi tinnig cha an
milagro an enat Hesus. 38 Ja
ini'gwap cha an mangali hi,
“Madaydayaw a an Ari an
hennag Apo Jos! I-ali nay i ta-o
pe'-oh-ohhaan ay Apo Jos. Hotti
mipapfagpfagto hi Apo Jos ad
langit!”[y] 39 Ja inalin hachi
uchumna an Farisee an
ne'khakhawwong hi, “Apo,
ihingar mu hay hachi disipolom
an khun mundaydayaw ay he-a!”
40 Tempfar Hesus ja inali na hi,
“Nu khomenong cha hot
mepallog hay hana pfato an
mundayaw.”

Kinilaan Hesus hachi tatakhu ad Jerusalem

41 Gwa an enamang Hesus ad
Jerusalem ja kinilaana hana
tatakhu hichi, 42 ja inali na hi,
“Inannila ju koma ad ugwani
hini mangchat hi pomhochan ju.
Muti tayya an achi ju
ma-imatunan. 43 Umalin to han
arkhaw an hay hana pfuhur ju ja
umali cha an me'papattoy ay
cha'ju. Li'muton cha hini pfuglay
ju ja mun-ephod cha hi alad an
munlene'gwoh ay ni pfuglay ju
hot ma-id aton ju an lomajaw.
44 Apfakon cha'ju ja penatoy
cha'ju an munheto ja
pun-idchum cha hana
empfapfalay ju. Anong un hana
pfinatto an pfalay ju ja
mun-apa'-i cha. Ti agkhuy ju
tugwali immatunan hini immali
an Manakhu ay cha'ju.”

Chin nangpakakan Hesus hachi khun mungngina hichi Templo

45 Ne-atam cha Hesus hichi ad
Jerusalem ja himmikhop ay chuy
partug chi Templo. Ja
nun-epakak na hay hachi khun
mungkumerchu. 46 Ja inali na ay
chicha hi, “Allona ay ni hapit
Apo Jos hi, ‘Hitay pfalay u ja
pfalay an pungkalalakhan.’ ”[z]
Muti tayya an numpfalinon ju hi
a-amungan chi mangakaw.[a]
47 Nete-a ay chuy ja
a-arkha-arkhaw ja khun
muntudtuchu hi Hesus hichi
Templo. Muti hay hachi
a-ap-apon chi pachi ja
memehtolon chi urchin Moses ja
a-ap-apon chi tatakhu, ja podhon
cha an patajon hija. 48 Muti
ma-id aton cha an mamatoy ti
khun gwacha gwachay tatakhu
an mamhod an munchongor ay
hija.

Chin nangpfokhaan cha nu ngay narpugwan chi apfalinan Hesus

20 1 Gwa han ohan arkhaw
an khun muntudtuchu hi
Hesus hichi Templo an khuna
ekasaba hini Ebanghelyo. Ja
immuy ay Hesus hay hachi
a-ap-apon chi papachi ja hachi
memehtolon chi urchin Moses ja
hachi uchumna an a-ap-apon chi
Hudju. 2 Ja empfokha cha ay hija

[y] **19:38** Psalms 118:26 [z] **19:46** Isaiah 56:7 [a] **19:46** Jeremiah 7:11

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

hi, “Ngachah chi narpugwan ni
apfalinam an mangat hay hato
khun mu aton? Ja ngay nangchat
ay tay apfalinam?” 3 Tempfar
Hesus ja inali na hi, “Unchani
adchiya ta topfalon ju pay hitay
pe'pfokha'. Hotti allon ju adchiya
tugwali, 4 ngay nannag ay John
Bautista an immali an khun
mumbautisar? Hi Apo Jos wenno
hay takhu?” 5 Ja khun cha
manghempfopfogkha an khun
cha allon chi, “Hot ngachah chi
allon ta-o mah? Nu allon ta-o hi
un hennag Apo Jos hot allona hi,
‘Nu hi Apo Jos chi nannag ay
John ja anagkha mah ta agkhuy
ju pinati hija?’ 6 Ja nu allon ta-o
khu hi hennag chi hay takhu hot
pungkhajang chita-o hay hato
tatakhu, ti namati cha an
profetan Apo Jos hi John.”
7 Hotti hay nampfar cha ay
Hesus ja inali cha hi, “Ma-id
anila mi nu ngachah chi nannag
ay hija.” 8 Tempfar khu Hesus ja
inali na hi, “Nu amat hina hot
achi' khu epfaag nu ngay
nangchat hi apfalina' an mangat
hay hato.”

Chin pangngarig hana khun me'pfengpfeng

9 Amat hichi ja inalin khu
Hesus hachi tatakhu hitay an
pangngarig. “Gwa han ohan lala-e
an nuntanum hi cho-or hi ubas ay
ni kharchina ja unaot
epapfengpfeng. Ja nakak an
immuy hi achawwi hi pfuglay ja i
napfajag hichi. 10 Unot
nachakngan chin ahipokhah ja
hennag na han ohan takhala na ta
i me'-aggwa ay chuy penokhah
cha an ubas. Muti hay hato an
ne'pfengpfeng ja numpakhuh cha
hitay an takhala ja
empapfangngad cha an ma-id
oh-ohha hi inchat cha ay hija.
11 Hennag na khu han oha an
takhala na ja numpakhuh cha khu
ja pinalikhat cha ja
empapfangngad cha an ma-id
oh-ohha hi inchat cha ay hija.
12 Hennag na khu chin me-atlo an
takhala na ja pinalikhat cha ja
empapfangngad cha an
nun-ahukhatan. 13 Ja inalin tay
nangpapfengpfeng hi, ‘Ngachah
ni' chi ato'? Ijam ta honakho' hitay
podpodho' an empfalay u ta alom
ja egngor hachi ne'pfengpfeng
hija.’ 14 Muti unot
nangalimutugwan hachi
ne'pfengpfeng hichuy empfalay
na ja nunhahapit cha ja inali cha
hi, ‘Hijah tay hini empfalay ni
khun ta-o pi'pfengpfengan an
hijay mamanoh ay tay lotan ama
na. Unot la-ahna ja penatoy ta-o
ta chita-oy manghe'-a ay tay lota.’
15 Amat hichi ja enekak cha ja
penatoy cha.” Ja inalin Hesus
hachi tatakhu hi, “Ngachah
tugwali chi aton tay an takhu hay
hachi ne'pfengpfeng ay hija?
16 Umuy hija ja epapatoy na
chicha ja epapfengpfeng na hi
uchumna.” Unot chengngor hachi
tatakhu chin inalin Hesus ja inali
cha hi, “Achi adni' ma-at hay
hato.” 17 Emmohchong Hesus
hachi tatakhu ja inali na hi, “Hotti
ngay podhona an hapiton ay tay
an nitula' an hapit Apo Jos hi
nangarjana hi,

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

‘Hinuy pfato an namlenan
hay hana mumpakhad hi
pfalay
Ja hijay numpfalin hi
na-ahammad an pognad
tay an pfalay.’[b]
18 An amin hini makhah ta me'na
ay tay an pfato ja mun-igwa-itay.
Ja nu me'na hitay an pfato ay ni
takhu hot mun-akhupung.”

Chin nangpfokhaan cha nu ichat cha hini pakha cha ad Rome

19 Emmopoh hay hato an
inalin Hesus ja podhon hachi
memehtolon chi urchin Moses ja
hachi a-ap-apon chi papachi an
tiligwon hija. Ti anila cha an
mipfuhur hichuy an pangngarig
ay chicha an nan-ug ay Hesus.
Muti agkhuy cha entoloy, ti
temma-ot cha hay hachi tatakhu.
20 Muti nanganap cha
chamchama hi aton cha an
maniliw ay hija. Ja hennag chaot
hachi umuy an i mamarpfali an i
muntoon hi pehallaan Hesus hi
hapitona ta gway panghi'-ingan
cha an i mangchalom ay hija ay
ni gobernador. 21 Ja inali cha ay
Hesus hi, “Apo, anila mi an
umannung hana khun mu allon
ja hana khun mu itudtuchu. Ja
anila mi khu an achim lomanon
hini ituchum ta ipan-uy mu ay ni
penhod hay hana munchongor
muti ituchum chamchama hini
umannung an podhon Apo Jos.”
22 Ja khun cha hempfogpfogkhon
an allon cha hi, “Hotti hay
podhon mi adchiya an annilaon
ja mapfalin chah ay ni urchin
ta-o an Hudju nu mumpfajad ta-o
hi pakha ay ni Emperador ad
Rome? Pfajachan mi chah wenno
achi mi?” 23 Na-orman Hesus an
un cha toptopngan hija ja inali
na hi, 24 “I-ali ju hay pihu an
michat hi pakha ta tikha'.”
Inchugwagwa cha han pihu ja
inali na ay chicha hi, “Ngay
nang-angah ay tay gwa ay tay
pihu? Ja ngay nang-enngachan
ay tay an nitula'?” Tempfar cha
ja inali cha hi, “Hini
Emperador.” 25 Ja inalin khu
Hesus hi, “Hotti ichat ju ay ni
Emperador hini michat ay ni
Emperador, ja inchat ju ay Apo
Jos hini michat ay Apo Jos.”
26 Nanannor cha chin enat na an
hemmongpfat, ti ma-id chi hay
nappap cha hi hinapit na hi
sangwanan hana tatakhu an
chumalat hi pangchaloman cha
ay hija, hotti un cha
khemmegkhenong.

Hay amatan chi amahuwan chi tatakhu

27 Gwa hay hana uchumna an
Saducee an immuy ay Hesus.
Saducee ayya ja achi cha mamati
an gway amahuwan. 28 Ja inali
cha ay hija hi, “Apo, intula'
Moses chin urchin ay chita-o an,
matoy ayya hini oha an lala-e an
narhin ja ma-id empfalay na, ja
mahapor an ahagwaon ni akhi na
an lala-e hitay an pfupfai an

[b] **20:17** Psalms 118:22

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

napfalo, ta hana empfapfalay cha
ja mipfilang an empfalay nuy
natoy an ibpfa na. 29 Hotti
gwacha han peto an hin-a-agkhi
an linala-e. Narhin chin
panguluwan ja natoy an ma-id
empfalay cha. 30 Hijaot un
nepallog chin netob ta enahagwa
na khu hitay an pfalo ja natoy
khu an ma-id empfalay cha.
31 Hotti nepallog khu chin
me-atlo ja ingkhana chin
me-apeto ja nun-atoy cha an
amin an ma-id empfalay cha.
32 Oma'-angonoh ja ne-etoy hitay
an pfupfai an napfalo. 33 Hotti
nu allom chi gway amahuwan
chi natoy ja ngacha mah ay cha
tay an peto an linala-e chi
nang-en-ahagwa ay tay pfupfai
nu umali hini amahuwan chi
tatakhu? Ti enahagwa cha mit an
amin hitay an pfupfai."

34 Tempfar Hesus ja inali na
hi, "Hana tatakhu ay tay lota ja
mangahagwa cha. 35 Ja hay hana
napili an mamahuwan an
mi'takhu hi ma-id chi pogpogna
ja achi cha mangah-ahagwa,
36 an amat cha hay hana angher
an achi cha matmatoy. Ti
empfapfalay Apo Jos chicha an
minahuwana. 37 Ja hini ayya
amahuwan chi nun-a-atoy, ja
anong un hi Moses ja pi'-ali na
an mummahu hana natoy. Ti
chin intula' na an oma'-atan chin
ajiw an khun chumalang ja
allona an hi Apo Jos ja hijay Jos
an khun dayawon Abraham, ja hi
Isaak ja hi Jakob, anong un
napfajag an nanattoy cha
Abraham.[c] 38 An hay podhona
an hapiton ja hijay Jos hana
mamattakhu an pfu-un Jos chi
natoy, ti ay ni hangon Apo Jos ja
mamattakhu an amin chi
lennagwan chi takhu. Hotti niya
an khun aju mehalla nu ehaot ju
hini amahuwan chi natoy." 39 Ja
inalin hachi uchumna an
memehtolon chi urchin Moses hi,
"Maphod hitay intuchum, Apo!"
40 Ja empokhong cha an
munhanhan, ti mun-okhon cha
an mangpfokha hi uchumna.

Hay oma'-atan ni Kristo

41 Ja inalin Hesus ay chicha hi,
"Hay nitudtuchu ja hini Hennag
Apo Jos an Mamahhod ja marpu
hi holag Ari David. Hotti anagkha
tugwali ta allon khu David hi
'Apo' ay hija? 42 Umannung an
hijay Apon David, ti gwa han
intula' David ay ni Libjun chi
Psalms an allona hi,

'Inalin Apo Jos ay nuy
tenangad u an Apo' hi,
"Umpfun a ay tay nun-appit
hi agwan u,
43 Ingkhana hi pangapfaka' an
amin hana pfuhur mu ta
he-ay tangachon cha." '[d]

44 Inalin Ari David hi, 'Apo' ti
napfagpfagto hitay Hennag Apo
Jos an Mamahhod mu hija. Nu
amat heto chi allon David, ja
hini hahadchon ju ja pfu-un
la-eng holag David ja angkhay."

[c] **20:37** Exodus 3:6 [d] **20:43** Psalms 110:1

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Pinahiw Hesus hachi memehtolon chi urchin

45 Gwa an munchochongngor
hachi tatakhu ja inalin Hesus hay
hachi disipolo na hi,
46 “Tikhagwun juwot ni' ta achi
aju munchunu hay hana
memehtolon chi urchin Moses. Ti
hay hana ayya ja un cha
mumpa-akhaja an munlopfong hi
makhajad ja podhon cha an
gway khun mangpa'pa-innila ay
chicha hi acho'lan chi tatakhu. Ja
am-amja-on cha khu an i umpfun
hana umpfunan chi a-ap-apo
hichi sinagoga ja nun gwachaan
chi pfehta. 47 Ja pomloh cha hi
khina-un chi pfalo ja
khurkhulaton cha an
manganchu-oy an mungkalalag
ta allon kan kaykhu hana
tatakhu hi nasantuwan cha. Hotti
munnaud chi i cha adusaan
khapo hay hato khun cha aton.”

Chin inchat chin pfalo an pfupfai

21 1 Unagkhu emmohgwat
Hesus ja tinnig na hay
hachi a-achangjan an khun cha
pun-itto hay hachi pihu cha chin
pun-amungan hi pihu hichi
Templo. 2 Tinnig na khu han oha
an napubli an pfalo an ni'juy na
han chugwa an hepeng. 3 Inalin
Hesus hi, “Umannung hitay allo'
ay cha'ju. Napfarpfalor hichuy
it-ittang an inchat chuy napubli
an pfalo mu an amin hana inchat
hachi uchumna. 4 Ti hay hachi
achangjan ja khun cha mangchat
muti un hini upag chi
enachangjan cha chi khun cha
ichat. Hichuy ayya an pfalo an
napubli ja khapo hi pamhod na
an mangchat ja inunghiw na an
inchat hichuy pela' na.”

Impa-innilan Hesus hay apa'-iyan ni Templo

5 Khun haphapiton hay hachi
uchumna an adalan chin aphod
chin Templo, ti cho-or chin
ma'ma'-inah an pfato an apja na
ja chin cha'lig na an na-arkuhan
hi khina-u an indaton cha ay Apo
Jos. Ja inalin Hesus hi, 6 “Tayya
an matikhaw ju hay hato, muti
umali han arkhaw hot
mun-ahagwer ja mun-egwa-at
cha hay hachi pfato an apja na.”

Hana likhat ja apahigwan chi namati

7 Ja inali cha hi, “Apo,
a'-anunay pa-atan hay hato
inalim? Ipa-innilam adchiya hay
pangmatunan hi pete-aan hay
hato an ma-at.” 8 Tempfar Hesus
ja inali na hi, “Tikhagwun ju
gwot ni' ta achi aju ma-allilaw.
Ti cho-or hana umali an mangali
hi, ‘Ha-in hini Hennag Apo Jos
an Mamahhod.’ Ja allon cha khu
hi, ‘Nehnot hini Panugijan Apo
Jos hi tatakhu.’ Muti tikhan ju ta
achi aju ma-allilaw ja achi ju
unuchon. 9 Nu chonglon ju an
gway mungkhukhupfat ja achi
aju toma-ot. Ti mahapor an
mahhun an ma-at hay hato muti
pfu-un pay hitay chi pogpogna.”
10 Ja inali na ay chicha hi,
“Mungkhukhupfat chi
apfuglapfuglay ja anong un hay
hana nasyon. 11 Ja gwachay

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Chin templo ad Jerusalem

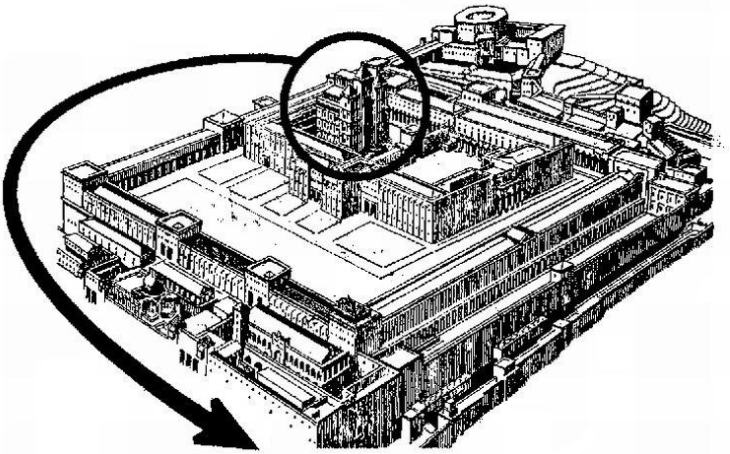

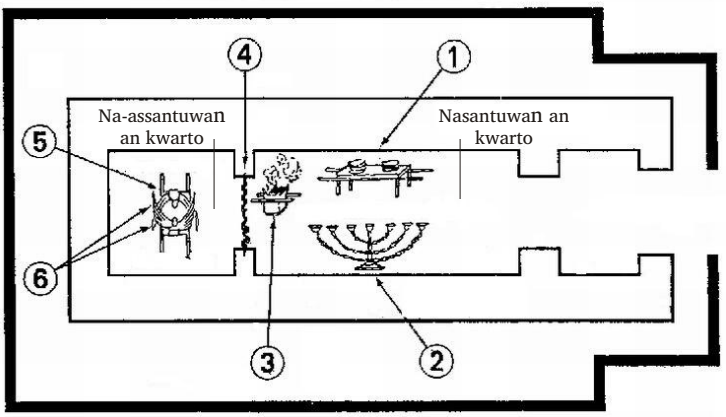

1. Lamehaan an khun pegwallangan ni tenapay an Netpfar ay Apo Jos
2. Ipattu-an chi hilaw
3. Altar an khun pontorkhan ay ni insenso
4. Kurtina
5. Kahon an nittugwan chin himpolo an urchin Apo Jos
6. Chugwa an napfalitu-an an kerubim

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

mapfi-ah hi khihu ja gway ulat ja
cho-or chi mun-a-atoy hi
chokhoh hi apfuglapfuglay. Ja
cho-or pay chi atattata-ot an
ma-at ad uchu an pangmatunan.
12 Muti achi pay ma-at hay
hato, an hay mahhun ja tiligwon
cha'ju ja palikhaton cha'ju.
Echalom cha'ju hichi sinagoga ja
impfalud cha'ju. Ja echalom
cha'ju hay hana ar-ari ja
gobernador khapo hi ni'-unuchan
ju ay ha-in. 13 Ja ay tay
panumarjaan cha ay cha'ju ja
hijay timpo ju an mangali ay
chicha ay ni hapit u. 14 Itanum
ju ay ni nomnom ju an ma-id chi
i ju pundanakhan nu ngachah chi
allon ju. 15 Ti ha-in chi
mangtuchu ay cha'ju hay allon ju
hot ma-id olog ni mamuhur ay
cha'ju an mampfar.
16 Anong un hana a-ammod,
a-akhi, ja khakhayyum ju ja ichat
cha'ju hay hana mamuhur ay
cha'ju. Ja patajon chay
uchumnan cha'ju. 17 Pfuhulon
cha'ju an amin hi tatakhu khapo
hi nangunuchan ju ay ha-in.
18 Muti anong un amat heto ja
achi matoy hini lennagwa ju, ti
halimunan Apo Jos. 19 Nu edpor
ju hay hato an likhat hot
mi'takhu aju hi ma-id chi
pogpogna.”

Impa-innilan Hesus hini apa'-iyan ad Jerusalem

20 Inalin khu Hesus hi, “Nu
matikhaw ju an li'muton chi
hinchalo heto ad Jerusalem hot
annilaon ju an nehnot hini
apa'-iyana. 21 Hot lomajaw hana
gwa ad Judea ta umuy cha hichi
pfuludna. Ja hay hana gwah to
ad Jerusalem ja makak cha. Ja
hana nakak ad Jerusalem ja achi
cha khu mumpfangngad. 22 Ti
hay hato chi arkhaw hi
pangdusaan Apo Jos ad
Jerusalem ta mipa-annung hini
nitula' an hapit na. 23 Munnaud
an malikhatan aju ay nuy an
timpo, om-omod hay hana
numpunhapfin ja hana khun
mumpahuhu! Ja nunhegla hana
atattata-ot an ma-at ay tay an
pfuglay ja umali hini pfungot
Apo Jos ay cha tay an tatakhu.
24 Ja patajon hana hinchalo hana
uchumna an tatakhu, ja enala
cha hana uchumna hi pfalud ja
in-uy cha hana apfuglapfuglay ay
tay lota. Ja hana Hentil chi
mehannot heto ad Jerusalem
ingkhana hi mapogpog hana
arkhaw an ene'chan Apo Jos ay
chicha.”

Chin pumpfangngachan Hesus an arpugwana ad langit

25 Inalin khu Hesus hi, “Gwa
hana pangmatunan an ma-at ay
chuy hukhit ja pfulan ja hachi
pfittuwan nu mehnot hini
apogpokhan tay lota. Ja
mungkhongaah ja muntipja'-ong
an amin hana chanum heto lota
ta an amin chi tatakhu ja ma-id
mapto' hi aton cha.
26 Hegwogwoggwog cha hi ta-ot
cha hay hato an ma-at heto lota,
ti makiharpfu ad uchu. 27 Ay nuy
an timpo ja tikhana' an
Na-ilangitan an Takhu an marpu
ad langit an midchum ay ni

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

pfonot. Munnaud chi pfinang u
ja magwachaana' hi apfalinan.
28 Nu tikhan ju an mete-a hay
hato inali' ay cha'ju an ma-at, ja
ehehemmad ju, ti ay nuy hini
khopong chi umaliya', ja hijay
panginnilaan ju an khun homnot
hini ipfu-aanan ju."

Hay epa-achar ni ajiw an higos

29 Emmopoh hay hato an
inalin Hesus ja inali na khu hitay
an pangngarig. "Nomnomon ju
hini ajiw an higos ja hana
uchumna an ajiw. 30 Ti hay hato
ajiw, nu tikhan ju an tumupfu
hot ma-innila an nehnot hini
tijarkhaw. 31 Amat hina khu, nu
tikhan ju an khun ma-at hay hato
inali', hot ma-annila ju an nehnot
hini pun-ap-apugwan Apo Jos hi
tatakhu. 32 Umannung hitay allo'
an achi pay matoy an amin chi
tatakhu ay tay an himpangapo
hot ma-at an amin hay hato
inali'. 33 Hitay lota ja ad uchu ja
ma-upfah cha, muti achi
ma-ub-upfah hitay hapit u."

Mahapor an pi'pipitti-an

34 Inalin khu Hesus hi,
"Epa-ennongan ju ta pfu-un hana
na-inlubungan an pun-an-anlaan
ja apfukngan ja hana
pundanakhan heto lota chi
mun-o-onan ay ni pi'takhuwan
ju. Ti nu hay hato chi mun-onan
ay ni nomnom ju hot
himpfumagkha ja machakngan
hini arkhaw an Punhugijan Apo
Jos hot ma-ah-upan aju. 35 Ti
ma-id oh-ohha hi takhu ay tay
lota hi achi mahumarja.
36 Pe'hehemad ju ja achi ju
epogpokhong an mungkalalag ta
mapfalinan ju an anuhan hay
hato ma'ma-at, hot achi aju
pfuma-in an humango ay ha-in
an Na-ilangitan an Takhu ay ni
pumpfangngacha'."
37 A-arkha-arkhaw ja khun
muntudtuchu hi Hesus hichi
Templo, ja nadhom ayya hon
inhinud na hichi pfulludna an ad
Olibo. 38 Gwa ayya an
nannanong hon immuy hachi
tatakhu hichi Templo ta i cha
munchongor chin itudtuchu na.

Ni'-apfulut hi Judas hi pamatajan cha ay Hesus

22 1 Gwa an machakngan
chin arkhaw an
Panganan cha ay ni Tenapay an
Ma-id Pfino'pfo' Na an hitay chi
arkhaw an punnomnoman chi
Hudju chin Nalohan chin Angher
Apo Jos chin Pfarpfalay chin
A-apo cha ad Egypt. 2 Hachi
a-ap-apon chi papachi ja hachi
memehtolon chi urchin ja
hehemmon cha hay aton cha an
mamatoy ay Hesus an ma-id
manginnila, ti temma-ot cha chin
tatakhu. 3 Amat hichi ja
neho'long hi Satanas ay Judas
Iskariot an oha ay cha chuy
himpolo ta chugwa an adalan
Hesus. 4 Ja immuy hi Judas an i
ni'hapit hay hachi a-ap-apon chi
papachi ja hachi a-ap-apon chi
gwarja hichi Templo ta e-agwat
na hi Hesus ay chicha.
5 Nun-an-anla cha ja inali cha hi
ichat cha hay pihu an lagpfu na.
6 Ja inapfulut Judas hotti

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

henehemmona hay timpo an
ma-id cho-or hi tatakhu ta gway
atona an mangtuchu ay Hesus ta
tiligwon cha.

Chin nanghakhanaan cha Hesus ay ni anun cha ay ni pfehta

7 Nachakngan chin penghan
chi arkhaw chi Pfehta an
Panganan cha hi Tenapay An
Ma-id Pfino'pfo' Na, ja hichuy
hini khun cha pumpartiyan hi
pfo'tot an karnero an
Pangnomnoman cha Chin
Nalohan Chin Angher Apo Jos.
8 Hotti hennag Hesus cha Peter
ay John an inali na ay chicha hi,
"Umuy aju ta i ju ehakhana hay
anun ta-o an pangnomnoman
ta-o hi Nalohan chin Angher Apo
Jos." 9 Ja empfokha cha hi,
"Chaamah chi i mi
punhakhanaan?" 10 Tempfar na
ja inali na hi, "Chonglon ju. Nu
me-atam aju ad Jerusalem hot
chittumon cha'ju han lala-e an
nangpipi-ug han pun-otanan.
Unuchon ju hija ay ni pfalay an i
na humigpan, 11 ja allon ju ay ni
nunheto hi, 'Inalin ni Apo ta-o hi
chaad mah anu hini kwarto an
pe'-anan mi an adalana ad
ugwani an pfehta.' 12 Hot hini
nunheto ay nuy an pfalay ja
ituchu na hini nangenna'jab an
otongngan an kwarto an gwah
chi an amin chi mahapor. Ja
hichi chi punhakhanaan ju ay ni
anganan ta-o."
13 Un chaot emmatam ja
immannung an amin chin inalin
Hesus. Ja enhakhana cha chin
anun cha ay chuy an pfehta an i
cha Pangnomnoman chin
Nalohan chin Angher Apo Jos.
14 Unagkhu nadhom ja
ne'-orpfong hi Hesus ay cha chuy
apostol na ay chuy an pfalay.
15 Ja inalin Hesus ay chicha hi,
"Otong chi pamhod u an
me'-orpfong ay cha'ju ay tay i
ta-o pangnomnoman chin
Nalohan Chin Angher Apo Jos ja
una-ot matoy. 16 Hitay chi
ang-angonoh hi pe'-ana' ay tay an
ngilin ingkhana hi mipa-annung
hini penhod na an hapiton ay ni
Pun-ap-apugwan Apo Jos ad
langit." 17 Ja enala na chin pfahu
an nittugwan hi chanum chi ubas
ja nunyaman ay Apo Jos ja inali
na ay chicha hi, "Hini'-itangon ju
an inumon, 18 ti hitay chi
ang-angonoh hi pi'-inuma' hi
chanum chi ubas ingkhanah
machakngan chin
Pun-ap-apugwan Apo Jos hi
tatakhu." 19 Enala na khu han
tenapay ja nunyaman ay Apo Jos
ja initta-ittang na. Ja enggwanah
na ay chicha ja inali na hi,
"Hitay hini achor u an midaton
khapo ay cha'ju. Hitay chi khun
ju aton ta pangnomnoman ju ay
ha-in."
20 Napfalin chin nanganan cha
ja enala na chin pfahu ja inali na
hi, "Hitay chanum chi ubas ja
hija hini mun-ajuh an chala' an
pangpa-annungan ay ni pfakhu
an ne'tobpfalan Apo Jos ay
cha'ju. 21 Ja allo' ay cha'ju hi hini
mangngina ay ha-in ja gawwacha
ay cha'ju an ne'-o-orpfong. 22 Ti
ha-in an Na-ilangitan an Takhu
ja matoja' an matoy, ti hijah tay

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

chi empagpong Apo Jos an
ma-at. Muti ka-ahi hini
mangngina ay ha-in." 23 Ja
ente-a cha an munhahapit an
allon cha hi, "Ngay ngachah ay
chita-o chi i mangat heto?"

Chin nunhohongngilan hachi adalan Hesus nu ngay napfagpfagto ay chicha

24 Ente-an hachi adalan an
punhohongngilan nu ngay
napfagpfagto ay chicha an amin.
25 Ja inalin Hesus ay chicha hi,
"Hana ari heto lota an khun
mangpapto' hi tatakhu ja khun
cha ipapilit hini podhon cha. Ja
hana mun-ap-apo an gway
apfalinana ja podpodhon cha an
epa-akhaja hana khun cha
at-aton. 26 Muti achi koma amat
hetoy aton ju. Hini mamhod an
ma-ar-ali ja amat koma hi hijay
ung-ungngaan. Ja hini mamhod
an mumpfalin hi pangulu ja
mahapor an tulunganay
padchung na an takhu.
27 Ay ni ugalin chi takhu ja
ipapfun cha hini napfagto an apo
ta hachona hini ijalin ni takhala
an anuna. Muti ha-in an Apo ju
ja impadchung u hitay achor u hi
pfaar. 28 Cha'ju ja gawwacha aju
ay ha-in an amin hi uja'
nunliglikhatan. 29 Chin enat Ama
an nangpadchong hi uja'
pun-ap-apugwan ja hitay khu chi
ato' ay cha'ju. 30 Nu umali chin
pun-ap-apugwa' ja me'-an aju ja
mi'-inum aju ay ni enhakhana' an
anganan ta-o. Ja umpfun aju hi
umpfunan chi ari ta cha'juy
mun-ap-apo hana tatakhu an
narpu ay ni himpolo ta chugwa
an holag Israel."

Chin nangarjan Hesus hi ehaot Peter hija

31 Ja inalin khu Hesus ay
Simon Peter hi, "Simon,
chonglom akay ni' hitay allo'.
Inippug Satanas ay Ama ta umali
ta pachaona an pa'-iyon hini
pammati ju an adalan u. 32 Muti
engkalalakha' he-a, Simon, ta
achi mapa'-i hini pammatim.
Inhalimuwat mu ayya ja
papfi-ahom hana papadchung
mu an adalan." 33 Tempfar
Simon ja inali na hi, "Apo,
ehehemad u an mitnud ay he-a
anong un ta mipfalud wenno
matoy." 34 Ja inalin Hesus hi,
"Peter, tayya han allo'. Ehaota'
ay he-a hi mumpitlo ad ugwani
an lapfi ja unot tumalanu."

Chin nangarjan Hesus hay hachi adalana an ugnan cha chi mahapor cha

35 Ja inalin khu Hesus hi,
"Chin nannakha' ay cha'ju ja
ma-id inugnan ju hi pihu ja
hape-eng ja hapato. Ja ngay
ngachah chi agkhuy nichat ay
cha'ju?" Ja inali cha hi,
"Ma-id." 36 Ja unaot khu allon
ay chicha hi, "Hot ad ugwani ja
hay allo' ay cha'ju ja hini gway
pihu na, ja hape-eng na ja
inugnana. Ja hini ma-id pfangid
na ja ingngina na hay lopfong
na ta gway pungngina na.
37 Gwa han nitula' an hapit Apo
Jos hi nangarjana hi, 'Impfilang
cha hini Hennag Apo Jos an

oha an napfahulan.'[e] Ja
umannung hitay an ma-at ay
ha-in ad ugwani." 38 Ja inalin
hachi adalan hi, "Tayya han
chugwa an pfangid." Ja inalin
Hesus hi, "Hot ammuna."

Chin nungkalalakhan Hesus hichi pfulludna ad Olibo

39 Nakak hi Hesus ad
Jerusalem ta umuy hichi
pfulludna an Olibo an
empa-engha na an khun omajan.
Ja nitnud hay hachi adalana ay
hija. 40 Un chaot ne-atam ja inali
na ay chicha hi, "Mungkalalag
aju ta achi aju ma-apfak nu
matopngan hini pammati ju."
41 Nakhibpfoh chin inali na ja
pfinumtaw ja i nunheppe an
nungkalalag. 42 Ja inali na hi,
"Ama, podhom ayya adni' ja
ergwanga' ay nuy umali an
apalikhata'. Muti pfu-un hini
podho' chi ma-at ta hini
podhom." 43 Amat hichi ja
numpatikhaw han ohan angher
an narpu ad langit ja impapfi-ah
na chin nomnom Hesus.
44 Khapo chin machamot an
punnomnomana ja impapati na
an mungkalalag ja nachalaan
chin lengot na an khun
muntidtid.

45 Nakhibpfoh chin
nungkalalakhana ja timma'chug
ja i na tinnig hachi adalana. Ja
chinakngana chicha an nanallo',
ti nunheglay immayyungan cha
chin khun allon Hesus. 46 Ja inali
na ay chicha hi, "Anagkha ta
mamallo' aju agkhu? Pfumangon
aju ta mungkalalag aju ta achi
aju ma-apfak nu matopngan hini
pammati ju."

Chin nampapan cha ay Hesus

47 Khun pay munhapit hi
Hesus ja emmatam hachi cho-or
an tatakhu an impapangulun
Judas an oha ay chicha an
adalan Hesus. Ja nehnot ay
Hesus ta enagwar na. 48 Muti
inalin Hesus ay hija hi, "Judas,
un chah pamhod mu hitay
pangagwalam ay ha-in an
Na-ilangitan an Takhu? Anila' an
hini nangatam ay tay ja ta
ituchuwa' ay he-a hay hato
tatakhu."

49 Unot na-orman hachi
adalan Hesus chin ma-at ja inali
cha hi, "Apo, pumpakhit mi chah
hay hato?" 50 Amat hichi ja
impakhit tatagwa chin oha chin
pfangid na ay chuy takhalan chin
natakhay an pachi, ja na-aan
chin agwan an inga na. 51 Muti
inalin Hesus hi, "Ammuna." Ja
hen-a na chin hukhat ja
nepfangngad chin ingan chin
takhala. 52 Amat hichi ja inalin
Hesus hachi a-ap-apon chi
papachi ja hachi a-ap-apon chi
gwarja hichi Templo ja hachi
uchumna an a-ap-apo an immuy
an mampap ay hija hi, "Una'
chah ngumangannu ta
numpfapfangid ja numpun-ochon
aju hi pang-or an immali an

[e] **22:37** Isaiah 53:12

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

mampap ay ha-in?
53 A-arkha-arkhaw ja gawwacha
ta-o an amin hichi Templo ja
agkhuja' tiniliw. Muti na-at
chamchama hitay, ti hitay chi
ne'cha an timpon chi pangatan ju
hi podhon ju ja hini podhon ni
ap-apon chi napukhit an hi
Satanas.”

Chin nanghaotan Peter ay Hesus

54 Nun-ugnan cha hi Hesus ja
in-uy cha ay ni pfalay chin
natakhay an pachi. Ja khun
mangun-unud hi Peter. 55 Ja
gwacha han pun-anichuwan ay
chuy partug chuy pfalay, ja
ni-ipfun hi Peter an mi'-anichu.
56 Gawwah chi han takhala an
pfupfai ja tinnig na hi Peter, ti
nahilagwan chin apoy an khun
cha pun-anichuwan, ja tenoto'-or
na hija ja inali na hi, “Oha ja'
hitay an khun mitnud ay chuy
lala-e an tiniliw cha.” 57 Enhaot
Peter an inali na hi, “Agkhuy u
anila hichuy an takhu.”
58 Gwa an na'na'-omtang ja
immatunan khu han oha an
takhu ja inali na ay Peter hi,
“Oha a ja' an khun mitnud ay
chuy an lala-e.” Tempfar Peter ja
inali na hi, “Achiya' mangkay
khun mitnud ay hija!”
59 Immuy chi ohah upfun ja
gwa khu han ohan lala-e an
impapilit na an nangali hi,
“Ninitnud ay chita hitay ay chuy
lala-e an tiniliw cha, ti un chah
pfu-un eGalilee?” 60 Tempfar
Peter ja inali na hi, “Ma-id
mangkay anila' ay chuy khun mu
hapiton!” Agkhuy na pay
empa-opoh hitay me-atlo an
nanghaotana ay Hesus ja
timmalanu gwot chin agwitan.
61 Nunligkhoh hi Hesus ja
emmomohchong na hi Peter. Ja
nenomnom Peter chin nangarjan
Hesus ay hija an “Ehaota' hi
mumpitlo ad ugwani an lapfi ja
unot tumalanu.” 62 Pfimmutay hi
Peter ja achi anhan chin kila na
khapo hi tutuju na.

Chin napahigwan ja nahuplitan Hesus

63 Hachi khun munggwarja ay
Hesus ja ente-a cha an manuntuk
ja an mangekejan ay hija. 64 Ja
inukupan cha chin mata na ja
inali cha ay hija hi, “Nu profeta
a, pfugwaom adchiya nu
ngachah nuy nanuntuk ay he-a.”
65 Ja cho-or pay chi umipapfa-in
an inali cha ay Hesus.

Chin nang-ajan chan Hesus ay cha chuy a-ap-apon chi Hudju

66 Unagkhu nagwa-ah ja
na-amung hachi a-ap-apon chi
papachi ja hachi memehtolon chi
urchin ja hachi uchumna an
a-ap-apon chi Hudju. Ja
empapfokha cha hi Hesus ta
munhahapit cha. 67 Ja inali cha
ay hija hi, “Epfaag mu nu he-a
hini Hennag Apo Jos an
Mamahhod.” Tempfar Hesus ja
inali na hi, “Anong chamchama
un u allon ja achiya' pattiyon.
68 Ja nu ha-in chi mangpfokha
ay cha'ju ja achi aju chamchama
tompfar. 69 Muti tan allo' ay
cha'ju hi ha-in an Na-ilangitan an
Takhu, ja ipapfuna' ay ni

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

nun-appit hi agwan Apo Jos an
gway apfalinana, ta
mun-ap-apowa' ad ugwani ja
ingkhana." 70 Ja inali cha an
amin chi, "Hot he-a chah
tatagwa hini Empfalay Apo Jos?"
Tempfar Hesus ja inali na hi, "Ti
niya mah an cha'ju chi nangali."
71 Ja nunhahapit cha ja inali cha
hi, "Tayya an chengngor ta-o hay
hato inali na hotti un chah
khahin khu un gway
muntihtikhu?"

Chin nang-ajan chan Hesus ay Pilato

23 1 Amat hichi ja initnud
hachi tatakhu an in-uy
hi Hesus ay Pilato an gobernador
ad Judea ta mahumarja.
2 Enchalom cha hi Hesus ja inali
cha hi, "Tinnig mi hitay an takhu
an una allilagwon hay hato
tatakhu ay tay an pfuglay mi. Ja
intukhuna khu an achi mi ichat
hana pakha ay ni Emperador ad
Rome. Ja allona khu chi un hija
hini Kristo an Ari an pinilin Apo
Jos." 3 Ja empfokhan Pilato ay
Hesus hi, "Un chah he-a hini
Arin chi Hudju?" Tempfar Hesus
ja inali na hi, "Ti niya mah an
inalim."

4 Amat hichi ja inalin Pilato
hachi a-ap-apon chi papachi ja
hachi tatakhu hi, "Ma-id chi
machaknga' hi hay panghi'-ingan
hi pangchaloman ay tay an
takhu." 5 Muti impapilit cha an
khun cha allon hi, "Hitay hini
mangchokhochokhor hi
atakhutakhu ta achi cha unuchon
hini khupferno. Ente-a na hichi
ad Galilee ja ingkhana ad Judea
ja tan ne-atam heto ad
Jerusalem."

Chin nang-ajan chan Hesus ay Herod

6 Chengngor Pilato hay hato
inali cha ja empfokha na nu
eGalilee hi Hesus. 7 Unagkhu
inannilan Pilato an eGalilee hi
Hesus ja impa-uy na ay Herod an
Ari hichi ad Galilee, ti netongor
ja gawwacha ad Jerusalem. 8 Ja
madmachennor hi Herod an
nanikhaw ay Hesus, ti napfajag
an penhod na an tikhagwun hija.
Ti chengngor na an amin hini
ena-enat Hesus ja podhona an
pi'tikhaw hay atona hi milagro.
9 Cho-or chin empfokhapfokha
na muti agkhuy tenomtompfar hi
Hesus.

10 Ja chin a-ap-apon chi
papachi ja memehtolon chi
urchin an numpangata'chug, ja
impapilit cha an gway pfahor
Hesus. 11 Amat hichi ja hi Herod
ja hachi hinchalo na ja khun cha
kekejan hon pinahiw cha hi
Hesus. Linupfungan cha hija hi
maphod an amat hi lopfong chi
ari ja un chaot epapfangngad ay
Pilato. 12 Cha Pilato ay Herod ja
munchu'-ukhan cha muti ay chuy
an arkhaw ja ente-a cha an
mungkhayyum.

Chin nangarjan cha an epepatoy cha hi Hesus

13 Empapfokhan Pilato hachi
a-ap-apon chi papachi, ja hachi
uchumna an ap-apo, ja hachi
tatakhu. 14 Ja inali na ay chicha

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

hi, “In-ali ju hitay an takhu ja
inali ju an intudtuchu na hay
aton chi tatakhu an
ngumangannu. Muti tayya an
chengngor ju an menahmaha'
hitay impapfahor ju ay hija ja
ma-id umannung. 15 Anong un hi
Herod ja ma-id chinakngana hi
pfahor tay an takhu. Hijaot una
empapfangngad ay chita-o. Hotti
tayya an ma-id matikhaw hi uja'
panghi'-ingan an pamatajan ay
hija. 16 Hotti ipahuplit u hija ja
un u ipfu-aan.” 17 Hay khun aton
Gobernador Pilato hi un Pfehtan
chin Nalohan chin Angher Apo
Jos, ja emmengha ay hija an
khun mangpfu-aan hi oha hi
nipfalud an piliyon hachi
tatakhu. 18 Ja nunchechehhan
hay hachi tatakhu an nangi'gwap
hi, “Epapatoy mu hi Hesus! Ti hi
Barabas chi podhon mi hi
ipfu-aam!” 19 Hitay an hi
Barabas ja nipfalud, ti pemmatoy
ja nginangannu nay khupferno.
20 Ni'hapit khu hi Pilato hachi
tatakhu khapo hi pamhod na an
mangpfu-aan ay Hesus. 21 Muti
hi-u-ugwap cha an nangali hi,
“Epepfakhat mu! Epepfakhat mu
hi kros!” 22 Ja empetlon Pilato
an ni'hapit hachi tatakhu ja inali
na hi, “Anagkha? Ngay tugwali
pfahor na? Ma-id ay chita
chinaknga' hi enat na hi
panghi'-ingan hi pamatajan ay
hija. Hotti tayya an ipahuplit u
hija ja un u ipfu-aan.” 23 Muti
entotoloy cha pay an nangi'gwap
hi, “Epepfakhat mu hi Hesus hay
kros!” Ja na-unud chin khun cha
i'gwap.

24 Hotti inapfulut Pilato chin
inali cha an epapatoy na hi
Hesus. 25 Impfu-aana chin
empfokha cha an hi Barabas an
ngimmangannu ja pemmatoy. Ja
impulang na hi Hesus ay chicha
ta aton cha hini podhon cha an
aton ay hija.

Chin nangpfakhatan cha ay Hesus

26 Ini-itnud hachi hinchalo hi
Hesus, ja enalaw cha han hi
Simon an eCyrene an umuy ad
Jerusalem. Ininat cha hija ja
impapi-ug cha chin kros ja khuna
i-un-unud ay Hesus. 27 Cho-or
chin tatakhu an khun
mangun-unud ay Hesus ja khun
kumila hachi uchumna an
pfinapfai, ti nignikhaon cha hija.
28 Nunligkhoh hi Hesus ja inali
na ay chicha hi, “Cha'ju an
pfinapfai an eJerusalem, achiya'
kilaan ta hay hana achor ju ja
hana empfapfalay juwot ni' chi
kilaan ju. 29 Ti umali han arkhaw
an punlikhatan ju hot allon ju hi,
‘Akha'khaja hana pfinapfai an
agkhuy emmempfalay ja agkhuy
numpahuhu ta ma-id me'chagkha
hi hay i cha punlikhatan.’ 30 Ay
chuy an timpo chi pangarjan chi
tatakhu hi, ‘Megchay aju adni',
ton pfuludna, ta khapfunan
cha'mi.’ 31 Nu ay ha-in an ma-id
pfahor na ja palikhatona' hot
munna'naud pay hana gway
pfahor na.” 32 Ini-itnud cha khu
han chugwa an pfalud an i cha
pe'pfakhat.

33 Ja unchaagkhu ne-atam ay
chuy pfurpfulludna an amat hi
ulun chi paang, ja empfakhat cha

hi Hesus chin kros. Ne'pfakhat
cha khu hachi chugwa an pfalud
ay chi kros cha, ja nun-appit chin
oha hi agwan Hesus, ja nun-appit
chin oha hi ikhid. 34 Ja inalin
Hesus hi, “Ama, pakawanom
adni' hay hato tatakhu, ti agkhuy
cha anila hitay khun cha aton.”
Ja numpfeleng hachi hinchalo nu
ngay mumpangala hay hachi
lopfong Hesus. 35 Khun titigkhan
hachi numpangata'chug an
tatakhu hi Hesus ja ente-an hachi
a-ap-apon chi Hudju an
mamahiw ay hija ja khun cha
allon hi, “Tinakhu na hana
uchumna an tatakhu ja chaad
mah ta haniyana hichuy achor
na nu hija chi Kristo an pinilin
Apo Jos?” 36 Anong un hachi
hinchalo ja nehnot cha ay Hesus
ja ni'pahiw cha hija. Intumu' cha
han pfimmanger an pfajah chin
ta-o na 37 ja inali cha hi,
“Takhuwom hini achor mu nu
he-a hini Arin chi Hudju.” 38 Ti
gwa han nitula' ay chuy kros
Hesus an allona hi, “Hijah tay
hini Arin chi Hudju.”

39 Chin oha an pfalud an
ne'pfapfakhat ja pinahiw na hi
Hesus ja inali na hi, “Un chah
pfu-un he-a hi Kristo? Chaad
mah ta takhuwom hini achor mu
ja cha'mi!” 40 Muti chin oha an
pfalud ja inhingar na hija ja inali
na hi, “Un chah ma-id ta-ot mu
ay Apo Jos ta allom hinuy? An
un ta-o numpapadchung an
nahugi an matoy. 41 Ja chita
ayya ja nahugi ta khapo hana
enat ta an napukhit. Muti hitay
an takhu ja ma-id napukhit hi
enat na.” 42 Amat hichi ja inali
na ay Hesus hi, “Achiya' adni'
alichuwan an pi-idchum nu
umali a an mun-ap-apo.” 43 Ja
inalin Hesus ay hija hi,
“Umannung hitay allo' ay he-a,
ad ugwani an arkhaw ja
midchum a ay ha-in ad
Paradise.”

Chin natajan Hesus

44-45 Gwa an naha'-ad ja
himpfumagkha ja hemmelong
chin hukhit ja munhehellong an
amin ay chuy an lota ingkhana
hichin napujaw. Ja hichi Templo
ad Jerusalem ja himpfumagkha
ja na-ittang chin ma-u'tor an
kurtina an nanahhalin ay chuy
Na-assantuwan an Kwarto. 46 Ja
ini'gwap Hesus an nangali hi,
“Ama, ichat u ay he-a hitay
lennagwa'.” Nakhibpfoh hitay an
inali na ja na-ongoh chin
hochohcha na. 47 Unot tinnig
chin kapitan chi hinchalo hichin
na-at ja nundaydayaw ay Apo
Jos ja inali na hi, “Umannung an
ma-id pfahor tay an takhu.”
48 An amin chin tatakhu an
na-amung an nannig hay hato an
na-at ja immanamut cha ja khun
cha pun-ug-ug hachi pfokha' cha
hi tutuju cha. 49 Ja hay hachi
nangin-innila ay Hesus ja hay
hachi pfinapfai an ninitnud ay
hija an narpu ad Galilee ja
nuntaynan cha ta tikhan cha nu
ngay ma-at.

Chin nilub-an Hesus

50-51 Gwacha han ohan lala-e
an hay ngachana ja hi Josep an

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

e-Arimatea an provincian chi
Judea. Maphod ja magpong hija
an takhu. Oha khu hija an
mamannod ay ni
Pun-ap-apugwan Apo Jos hi
tatakhu. Ja anong un oha hija an
membron chi Sanhedrin ja
agkhuy immapfulut chin
nunhahappitanan cha an aton
cha ay Hesus. 52 Ja immuy ay
Pilato an i nangippug ta i na
ilupfu' chin achor Hesus. 53 Amat
hichi ja i na empah chin achor
Hesus ja pinuttiputana hi
pfinacha ja unaot ipahikhop han
linijangan cha an pfato an lupfu'
an ma-id pay i nilupfu'. 54 Ja
gwa an mahilip ay chuy Alemana
an arkhaw chi Punhakhanaan
hachi Hudju hotti mete-a hini
arkhaw chi ngilin.[f]

55 Hachi ayya pfinapfai an
narpu ad Galilee an ninitnud ay
Hesus ja nangunud cha ay Josep.
Tinnig cha chin lupfu' ja chin
enat Josep an nanglupfu' chin
achor Hesus. 56 Immanamut cha
ja nunhakhana cha hi
mumpfango an lanob ta gway
epelanob cha chin achor Hesus.
Ja timmungaw cha ay chuy an
Hapfachu an mi'ngilin, ti hitay
chi urchin Moses.

Chin nummahuwan Hesus

24 1 Unot nun-inggwi'gwiit
an Markhachu an
nalahin chin ngilin, ja
pfimmugwah chin pfinapfai an
immuy hichi lupfu' ta in-uy cha
chin lanob an enhakhana cha.
2 Un chaagkhu emmatam ja
nangalimutugwan cha an
nipapa'-igwin chin tanglib chin
lupfu'. 3 Himmikhop cha ja tinnig
cha an ma-id hichin achor Apo
Hesus. 4 Ja mun-am-amungaw
hay hachi pfinapfai. Unagkhu
himpfumagkha ja gwa han
chugwa an linala-e an
timmata'chug an pomoo' chi
lopfong cha. 5 Nang-entata-ot
hachi pfinapfai ja inloppolop
cha. Ja inalin hachi angher ay
chicha hi, “Anagkha ta hingiton
ju hini mamattakhu ay tay an
ilub-an chi natoy? 6 Ma-id heto,
ti nummahu! Nomnomon ju chin
inali na hi agawwachaan ju ad
Galilee 7 hi nangarjana hi, ‘Ha-in
an Na-ilangitan an Takhu, ja
mahapor an mipulanga' hay hana
napfahulan an tatakhu ja
epfakhata' hay kros ja chin
me-atloh arkhaw hot
mummahuwa'.’ ” 8 Ja nenomnom
mahpay hachi pfinapfai chin
inalin Hesus.

9 Numpfangngad cha hichi
agawwachaan hachi himpolo ta
oha an adalan ja hachi uchumna
an numpun-ibpfa cha. Ja
impa-innila cha an amin chin
tinnig cha ja chengngor cha.
10 Chin pfinapfai an cha Mary
Magdalen, ja hi Joana, ja hi
Mary an inan James, ja chin
uchumna an pfinapfai an

[f] **23:54** Hini Hapfachu an khun ngilinon chi Hudju ja mete-a hi Alemana hi nahilip ingkhana hi Hapfachu hi nahilip.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Na-ulin chin tanglib chin lupfu' Hesus

numpun-ibpfa cha chi
nangpa-innila ay cha chuy
apostol. 11 Muti khemhonot
hachi apostol un cha pangar-ali,
hijaot un cha agkhuy pinati chin
inali cha. 12 Un angkhay hi Peter
chi pfimmutay ja temmagtag an
immuy hichi lupfu'. Unagkhu
emmatam ja inhichip na ja un
hay tinnig na ja chin nami'lug
cha ay Hesus an negwagwallang.
Amat hichi ja empacheh na ja
khuna nomnomnomon hitay an
na-at.

Chin numpatikhan Hesus han chugwa an tatakhu an umuy ad Emaus

13 Ay chuy khu an arkhaw ja
gwa han chugwa an takhu an
khun umuy ad Emaus an himpolo
ta oha chi kilomitlu hi inachawwi
na ad Jerusalem. Cha tay an
chugwa ja khun cha mitnud ay
Hesus chin khuna
puntudtuchugwan. 14 Khun cha
haphapiton an amin hachi
en-enat chin tatakhu ay Hesus.
15 Ay chuy an khun cha
panaphapitan ja nehnot hi Hesus
ja nitnud ay chicha. 16 Tinikhaw
cha muti agkhuy cha immatunan,
ti achi na podhon an
mumpa-innila. 17 Ja inalin Hesus
ay chicha hi, “Ngachah atag nuy
khun ju haphapiton hi khun ju
chumalanan?” Inta'chug cha ja
tinnig na an ahighikha chin angah
cha khapo chin khun cha
haphapiton. 18 Inalin chin oha an
hi Kleopas hi, “He-a nin ja
angkhay chi i nummangili ad
Jerusalem an agkhuy nanginnila
chin na'na-at hichi ay tay immuy
an ar-arkhaw.” 19 Inalin Hesus hi,
“Ngay ngachah hana na-at?”
Tempfar cha ja inali cha hi, “Hay
hana ena-enat cha ay Hesus an

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

eNazaret. Oha hija an profeta an
hennag Apo Jos. Ja matikhaw
hana tatakhu an gway apfalinana
an muntudtuchu ja an mangat hi
milagro. 20 Muti hachi a-ap-apon
chi papachi ja hachi uchumna an
a-ap-apo mi chi nangpulang ay
hija ay Pilato ta hugijona an gway
pfahor na ja empapatoy na. Ja
empepfakhat na hija han kros.
21 Hijay enehchor mi an
mangepfangngad ay chita-o an
holag Israel ay ni
pun-ap-apugwan ta-o. Ja ad
ugwani chi me-atlo hi arkhaw
chin natajana. 22 Ja gwa han
nakasda-aw an na-at ad ugwani, ti
hana uchumna an ibpfa mi an
pfinapfai ja pfimmugwah cha an
immuy hichi lupfu' 23 ja un
chaagkhu inhichip ja ma-id chin
achor Hesus. Immali cha an
nangali an tinnig cha hana angher
an nangpa-innila an nummahu hi
Hesus. 24 Amat hichi ja immuy
hachi uchumna an ibpfa mi hichi
lupfu' ja tinnig cha an umannung
hichin inalin hachi pfinapfai muti
ma-id tinnig cha ay Hesus.” 25 Ja
inalin Hesus ay chicha hi,
“Natottot aju kaykhu, ti nalikhat
hi pamatiyan ju hachi inalin chin
profetan Apo Jos! 26 Un ju chah
agkhuy anila an mahapor an
hortapon tay an Kristo hato an
likhat ja unot mipapfagto?” 27 Ja
impa-innilan Hesus an amin hay
hana nitula' an hapit Apo Jos an
ma-at ay hija, nete-a hichin intula'
Moses ingkhana hichin intula'
hachi profeta.

28 Gwa an mehnot cha chin
pfuglay an omajan cha ja
enchapchapoh Hesus an amat hi
achawwi pay chi omajana.
29 Muti impa-ud cha hija ja inali
cha hi, “Achi a umuy ta meheto
ta-o, ti chiya an mahilip.” Amat
hichi ja nitnud ay chicha.
30 Inumpfun cha an mangan ja
enalan Hesus chin tenapay ja
nunyaman ay Apo Jos ja unaot
itta-ittangon an inchat ay chicha.
31 Ay chuy an nangatana ja
immatunan cha mahpay an hija
hi Hesus. Unagkhu amat hichi ja
na-upfah hija. 32 Ja khun
munhapit cha chuy an chugwa
an inali cha hi, “Anagkha ta
agkhuy ta immatunan ad anachi
hi khuna pi'hapitan ay chita
hichi chalan? Hijaot un ta khun
mun-an-anla hi nangtuchugwana
ay ni hapit Apo Jos.”

33 Amat hichi ja empacheh
chaot an numpfangngad hichi ad
Jerusalem. Ja chinakngan cha an
na-a-amung hachi himpolo ta
oha an adalan ja hachi uchumna
an numpun-ibpfa cha. 34 Ja
inalin hachi adalan hi,
“Umannung an nummahu hi Apo
Hesus, ti numpatikhaw ay Simon
Peter.” 35 Amat hichi ja
impa-innilan khu chin chugwa
chin na-at ay chicha hichi ad
Emaus, an hay nangmatunan cha
khu ay Apo Hesus hi
nangitta-ittangana chin tenapay.

Chin numpatikhan Hesus hachi adalana

36 Ay chuy an khun cha
punhahapitan ja numpatikhaw hi
Hesus an timmata'chug ay chuy
nuntotongngaan cha, ja inali na

hi, “Hay lenong chi magwacha
ay cha'ju.” 37 Ja nun-abjot cha ja
nang-entata-ot cha, ti khemhon
cha un pfanig hitay tinnig cha.
38 Ja inali na ay chicha hi, “Achi
aju toma-ot ja achi aju
munharhalinchugwa.
39 Tikhagwun ju hay hato hukhat
tay ngamoy u ja hay hato hu-i'
an un ha-in. Aplohona' hot
annilaon ju an gway achor u ja
tungar u. Ti un chah gway achor
ja tungar chi pfanig?” 40 Unaot
inali hay hato ja impatikhaw na
chin ngamoy na ja chin hu-i na.
41 Nanannor cha ja mun-an-anla
cha an nannig ay Hesus muti
munharhalinchugwa chamchama
chin nomnom cha. Amat hichi ja
empfokhan Hesus ay chicha nu
gway mapfalin hi ma-an. 42 Ja
inchat cha han negkhong an
khachiw 43 ja tittinnig cha an
enala na ja inana.

44 Nakhipfoh an nangan ja
inali na ay chicha hi, “Hay hato
chin inali-ali' ay cha'ju chin khun
ju pitnuchan ay ha-in, an
mahapor an ma-at ay ha-in an
amin chi intula' Moses ja chin
intula' chin profeta ja hini nitula'
an libjun chi Psalms.” 45 Amat
hichi ja inchatana chicha hi
maphod an nomnom an
manginnila ay ni hapit Apo Jos.
46 Ja inali na ay chicha hi,
“Hitay chin nitula' an hapit Apo
Jos, an mahapor an matoy hi
Kristo ja unot mummahu ay ni
me-atlo hi arkhaw. 47 Ja ekasaba
cha hitay tukhun Apo Jos an
allon cha hi, ‘Chu'khon ju hana
pfahor ju hot pakawanon cha'ju
ay Apo Jos.’ Heto ad Jerusalem
chi pangte-aan cha an
pangtudtuchugwan ja unot hay
hana uchumna an
apfuglapfuglay.”

48 Ja inalin khu Hesus hi,
“Cha'ju chi muntihtikhu an
umannung hay hato an na-at.
49 Ipa-ali' hini Espiritu Santo an
inalin Ama. Hotti hahadchon ju
heto ja achi aju makmakak
ingkhana hi umali an mangchat
hi apfalinan ju an muntihtikhu.”

Chin timmalakhujan Hesus

50 Emmopoh hay hato an inali
na ja initnud na hachi na-amung
an tatakhu ja nakak cha ad
Jerusalem. Un chaot ne-atam ad
Betani ja entag-oy na chin
ngamoy na ta ijapfana chicha.
51 Ay chuy an khuna pangijapfan
ay chicha ja khun tumalakhuy ad
uchu. 52 Ja dinaydayaw cha hija
ja numpfangngad cha ad
Jerusalem an nunhegla chi
an-anla cha. 53 Ja khun cha
umu-umuy hichi Templo an i
mundaydayaw ay Apo Jos.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

JOHN

Hini oma'-atan tay an libju

Hini nangtula' ay tay an libju ja hi apostol John an empfalay cha Zebedee ay Salome an eGalilee. Hini khapu na an intula' na hitay ja mapfaha ay tay kapitulo 20 versikulo 31:"…ta gway aton ju an mamati an hi Hesus ja hija hini Empfalay Apo Jos an hini Hennag na an Mamahhod, ja ta magwachaan aju hi nahamad an pi'takhuwan khapo hi pe'-oh-ohhaan ju ay hija." Hotti cho-or hini mapfaha ay tay an Ebanghelyo an mangpatikhaw ay ni kinajos Hesu Kristo an Empfalay Apo Jos. Mapfaha khu hini oma'-atan chi pammati ja hini pi'takhuwan an ma-id chi pogpogna.

Ay ni te'te-an tay libju an intula' John ja impa-innila na an hi Hesus ja hija hini ma-ali an Hapit Apo Jos, ja hitay an Hapit ja numpfalin hi takhu, ja ne'heto heto lota ta tikhagwun chi tatakhu ja ta annilaon chay nomnom ja kinajos tay Ama. Ja inidchum na an intula' ay tay an libju han peto an milagro an enat Hesus an panginnilaan an umannung an Jos hija. Ja hija hay hato: chin nunlomanana hi chanum ta numpfalin hi pfajah (2:1-11); chin nangpatengngana chin empfalay chi ohan opiser chi khupferno (4:46-54); chin nangpatengngana chin lala-e an gwa ad Betsaida (5:1-18); chin namanganana hachi cho-or an tatakhu (6:6-13); chin chimmalanana chin chanum (6:16-21); chin nangakhahana chin napfulaw (9:1-17); chin nanakhuwana ay Lazarus (11:1-15).

Intula' khu John hana nangchipatan Hesus ay ni oma'-atana. Amat chin inalin Hesus an oma'-at hija hi anun (6:35), hija hini hilaw (9:5), hija hini pantaw (10:7), hija hini chalan (14:6), hija hini nahamad an nitanum an ubas (15:1).

Cho-or khu hana ma-achar ay tay an libju an oma'-atan Jos Ama ja hini tamu na, ja amat hina khu ay ni Espiritu Santo. Mapfaha hini ingkarin Jos Ama an pummahuwan chi natoy (5:21), ja hini kinapfagto na (10:29), hini kinasanto na (17:11), ja allona khu an magpong hija an Ama (17:25). Ja ay ni kapitulo 14 ingkhana hi 16 ja mapfaha hini tamun chi Espiritu Santo an muntihtikhu ay ni umannung an tudtuchu, ja hija hini munheto hana namati ay Kristo, ja hija chi tomolong an manuchugwan ay chicha.

Gwacha hana uchumna an inalin Hesus an ay tay an libju chi achakngana ja angkhay: chin ni'hapitana ay Nicodemus hi hay aton an mipiggwa an meto'khong (3:1-21), chin ni'hapitana chin pfupfai an eSamaria hi amatan chi chanum an mangchat hi pi'takhuwan (4:1-2618); chin nuntudtuchugwana chin Pfehta an Pangephochan cha hi A-ab-abpfong (kapitulo 7); chin in-arig na an oma'-atan chi maphod an pastor chi karnero (kapitulo 10); chin nungkalalakhana ay Ama na chin khumaju an atajana (kapitulo 17). Hini aha an intuchun John an amin hana intula' na ja hini oma'-atan chi nahamad an pamhod. Impa-innila na chin oha an pfakhu

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

an urchin Apo Hesus an mahapor an mumpepennohhochan ta-o an amat ay ni enat na an namenhod ay chita-o. (13:34)

Hini Hapit an numpfalin hi takhu

1 1 Chin hunhunana an
agkhuy na-apja hitay lota,
ja hikhud an gawwacha han
Hapit an ma-id uchumna nu
pfu-un hi Kristo. Gawwacha hija
ay Apo Jos ja Jos khu hija.
2 Hotti gawwacha hija ay Apo
Jos chin hunhunana. 3 Khapo
ay tay an Hapit ja un marmu
an amin hana narmu, ja ma-id
oh-ohha hi narmu an agkhuy
na limmu. 4 Hitay an Hapit an
hi Kristo ja hijay narpugwan
chi pi'takhuwan, ja hitay
pi'takhuwan ja hijay hilaw an
manenakhan hi nomnom chi
tatakhu. 5 Ti khenong chi un
naherngan hitay lota khapo hi
agkhuy nanginnilaan chi
tatakhu ay Apo Jos hotti hi
Kristo chi nunhilaw. Ja hitay an
hilaw ja achi amehon chi
munhehellong.

6 Gwacha han lala-e an
nangngachan hi John,[a] an
hennag Apo Jos 7 an
muntihtikhu hay oma'-atan tay
an hilaw an hi Kristo, ta khapo
ay tay atona ja mamati an amin
chi tatakhu. 8 Pfu-un hi John chi
ma-ali an hilaw, an un hija chin
hennag Apo Jos an muntihtikhu
hay oma'-atan tay an hilaw. 9 Ti
hi Kristo an hini umannung an
hilaw ja umali heto lota ta
mahenakhan an amin chi
tatakhu. 10 Ja gawwacha ay tay
lota an himpfu na ja anong un
hijay Nampfu hi tatakhu ja
agkhuy cha immatunan.
11 Anong un chin tatakhu ay
chuy pfuglay na ja agkhuy cha
inapfulut hija. 12 Muti chin
nangapfulut ja namati ay hija, ja
inchatana chicha hi kalintikhan
an mipfilang hi empfapfalay Apo
Jos. 13 Hay enat cha an
numpfalin hi empfapfalay Apo
Jos ja achi amat ay ni aton ta-o
an tatakhu an meto'khong, ja
achi khapo hi pamhod chi
hempfalay an magwachaan hi
empfalay cha, ti hi Apo Jos chi
nanghumang an pun-empfalay
chicha.

14 Hitay ma-ali an Hapit ja
numpfalin hi takhu, ja ne'heto ay
chita-o ay tay lota. Impatikhaw
na ay chita-o an amin chi
khohkhoh Apo Jos ja hini
umannung an oma'-atana.
Tinikhaw mi chi kinajos na an
oh-ohha an Empfalay Jos Ama.
15 Hitay chi tinihtikhuwan John
ja ini'gwap na an nangali hi,
“Hija chin inali-ali' ay cha'ju an
umali an metob ay ha-in an
napfagpfagto, ja gawwacha hija

---

[a] **1:6** Hitay an hi John ja hi John Bautista, pfu-un chin oha an John an adalan Hesus an nangtula' ay tay an libju.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

chin hunhunana ja una-ot
magwacha."
16 Nakhotkhotap chi maphod
an enat na ay chita-o ti otongngan
chi khohkhoh na. 17 Ti chin ayya
urchin Apo Jos ja impatula' na ay
Moses hotti impa-innila na, muti
hini ayya umannung an oma'-atan
Apo Jos ja hini khohkhoh na, ja hi
Hesu Kristo chi nangpa-innila ay
chita-o. 18 Ma-id chi hay
nanikhaw ja nangpa-innila ay
Apo Jos, an un angkhay hi Hesu
Kristo an oh-ohha an Empfalay
na. Ti Jos khu hija an ninidchum
ay Ama na.

Chin tinihtikhuwan John Bautista

19 Gwa han namenghan an
hennag chin a-ap-apon chi Hudju
ad Jerusalem chin uchumna an
papachi ja Levita an immuy
hichin agawwachaan John, ta
hanhanan cha nu ngay
nitakhuwana. 20 Agkhuy enhaot
John an empfaag na hini
umannung an pfu-un hija chi
Hennag Apo Jos an Mamahhod.[b]
21 Ja empfokha cha khu hi,
"Hotti ngay nitakhuwam mah?
He-a chah chin profeta Elijah an
un a nummahu?" Ja inali na hi,
"Pfu-un." Hen-empfokha cha khu
hi, "Hotti he-a chah hini Profeta
an hahadchon mi an umali?" Ja
inali na khu hi, "Pfu-un." 22 Ja
hen-empfokha cha khu hi, "Hot
ngay nitakhuwam mah?
Mahapor an epfaag mu hini
oma'-atam ta gway ipa-innila mi
hana nannag ay cha'mi."
23 Tempfar John ja inali na hi,
"Ti anila ju chin impadtun
profeta Isaiah hi nangarjana hi,
'Hichi let-ang ja gwacha han
khun mun-ugwap an khuna allon
hachi tatakhu hi, "Epaphod ju
hini agwun ni umali an Apo." '[c]
Ja ha-in hitay hinapit Isaiah."
24 Gwa hachi uchumna an
Farisee an nidchum hay hana
hennag cha 25 ja empfokha cha
hi, "Hot anagkha mah ta un
he-a hon khun a mumbautisar
un pfu-un he-a hini Mamahhod,
ja pfu-un he-a hi Elijah, ja
pfu-un he-a hinuy Profeta an
umali?" 26 Tempfar John ja
inali na hi, "Ha-in ayya ja
khuna' mumbautisar hi chanum
muti gwa han ninidchum ay
cha'ju an achi ju imatunan.
27 Hijay metob ay ha-in muti
achi mapfalin an ipadchunga' ay
hija, ti munnaud hija an
napfagpfagto."[d]

---

[b] **1:20** Hitay Hennag Apo Jos an Mamahhod ja hijay ma-ali hi Mesias ay ni hapit chi Hudju, ja hi Kristo ay ni hapit chi Griego.
[c] **1:23** Isaiah 40:3
[d] **1:27** *muti achi mapfalin an ipadchunga' ay hija.* Literal: *ja achiya' mipfilang an mangaan ay ni hapato na.* Ay chuy an timpo ja hini mangaan ay ni hapaton ni apo ja tamun chi nababbabaan an takhala. Hotti hay penhod John an allon ja nababbaba pay hija mu hay nababa an takhala nu mipadchung ay Hesu Kristo.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

28 Na-at hay hato ad Betani ay
ni chammang ni gwanggwang an
Jordan, an hichi chi
numbautisaran John chin
tatakhu.

Hi Hesus chi amat hi pfo'tot chi karnero an midaton

29 Unot chin nun-ingwi'gwiit
ja tinnig John hi Hesus an khun
umuy ay chuy agawwachaana, ja
inali na hi, “Chuyya hini amat hi
pfo'tot chi karnero an inchat Apo
Jos an midaton ta ma-aan hana
pfahor ta-o an tatakhu heto lota.
30 Hitay hichin inali' ay cha'ju
an, ‘Gwacha han metob ay ha-in
an napfagpfagto, ti gawwacha
hija chin hunhunana ja una-ot
magwacha.’ 31 Anong un ha-in ja
agkhuy u anila hitay an umali.
Muti hijaot una' pfinaar ay Apo
Jos an mumbautisar hi chanum
ta ipa-innila' hija ay cha'ju an
holag Israel.”
32 Ja nuntihtikhu hi John an
inali na hi, “Umannung an
tinnig u hini Espiritun Apo Jos
an nun-ohop ay hija an narpu
ad langit an amat hi kaloma
chin tikhaw na. 33 Agkhuy u
immatunan hija muti hi Apo
Jos an namaar ay ha-in an
mumbautisar hi chanum, ja
hijay nangali ay ha-in hi, ‘Hini
takhu an tikham an omajan ni
Espiritu ja hija hini
mumbautisar hi Espiritu Santo.’
34 Ja na'na-atigkha' an hijah
tay chi na-at, ja umannung
hitay tihtikhuwa' ay cha'ju an
hija hini Empfalay Apo Jos.”

Chin nahhun an adalan Hesus

35 Chin nun-inggwi'gwiit ja
gawwah chi khu hi John ja han
chugwa an disipolo na.
36 Unaagkhu tinikhaw hi Hesus
an maloh ja inali na hi, “Chuyya
chin inali' an amat hi pfo'tot chi
karnero an inchat Apo Jos an
midaton.” 37 Unot chengngor
chin chugwa an disipolo na hitay
an inali na ja nitnud cha ay
Hesus. 38 Nunligkhoh ja tinnig
na chicha an ninitnud, ja inali na
hi, “Ngachah chi penhod ju?”
Tempfar cha ja inali cha hi,
“Chaadmah chi nunhihittugwam,
Rabbi?” Ay ni hapit chi Hudju ja
Rabbi chi pangali cha ay ni khun
muntuchu. 39 Tempfar Hesus ja
inali na hi, “Mi'jali aju ay ha-in
ta tikhan ju hini
nunhihittugwa'.” Hotti nitnud
cha ay hija. Emmatam cha chin
napujaw, ja ni-ib-ipfun cha.
40 Hay ngachan chin oha ay
cha chuy an chugwa an
nangngor chin inalin John an i
nitnud ay Hesus, ja hi Andrew an
akhin Simon Peter. 41 Amat hichi
ja china'puh Andrew an i mannig
ay ibpfa na an hi Simon. Unaot
tinikhaw hi ibpfa na ja inali na
hi, “Tinikhaw mi mahpay hini
Mamahhod, an hija hini ma-ali
an Mesias.” Hitay an Mesias ja hi
Kristo hi hapit chi Griego. 42 Ja
initnud Andrew hi ibpfa na an hi
Simon ja immuy cha ay Hesus.
Unagkhu emmohchong Hesus hi
Simon ja inali na hi, “He-a hi
Simon ja hay ngachan amam ja

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

hi John, muti mangadnan a hi
Sefas.” Hitay an ngachan an
Sefas ja hihiya ay Peter, an hay
podhona an hapiton ja pfato.

Chin nangajakhan Hesus ay cha Philip ja hi Nataniel

43 Gwa khu an
nun-inggwi'gwiit ja nenomnom
Hesus an umuy ad Galilee.
Tinikhaw na hi Philip ja inali na
ay hija hi, “Mi'jali a ay ha-in.”
44 Hi Philip ja eBetsaida an
pfuglay khu cha Andrew ay
Peter. 45 Inapfulut Philip chin
inalin Hesus ja i na tinnig hi
Nataniel. Ja inali na hi,
“Chinittum mi hini Mamahhod
an hinapit Moses ay ni intula' na
ay ni urchin Apo Jos, ja nitula'
khu hachi libjun chi profetan
Apo Jos chin pengpenghana. Hay
ngachana ja hi Hesus an
eNazaret, an empfalay Josep.”
46 Ja inalin Nataniel hi, “Un
chah gway maphod hi marpu ad
Nazaret?” Ja inalin Philip hi,
“Mi'jali a akay ni' ta tikham.” Ja
ni'juy. 47 Unot tinnig Hesus hi
Nataniel an gwa an me-atam ja
inali na hi, “Tayya han takhu an
nahamad an holag Israel ja ma-id
lahlah na.” 48 Ja inalin Nataniel
hi, “Ngay nanginnilaam ay
ha-in?” Tempfar Hesus ja inali na
hi, “Tinnig u he-a an inu-umpfun
han puun chi ajiw an higos ja
unot umali hi Philip an
mangagwit ay he-a.” 49 Ja inalin
Nataniel ay hija hi, “Rabbi,
umannung an he-a hini Empfalay
Apo Jos! He-a hini Ari mi an
holag Israel!” 50 Ja inalin Hesus
hi, “Niya an namati a khapo ta
inali' hi tinnig u he-a hi
inu-umpfunam han puun chi
higos. Cho-or pay chi tikham hi
o-ot-ottong an ma'ma-at mu
hitay.” 51 Ja inalin khu Hesus hi,
“Umannung mangkay hitay allo'
ay cha'ju, an matikhaw ju an
mipfughor ad langit. Ja tikhan ju
khu hana angher Apo Jos an
munhigwar an khun tomolo an
umuy ad langit hon
numpfangngad an umali ay ha-in
an Na-ilangitan an Takhu.”

Chin kasar ad Cana

2 1 Nalahin chi chugwah
arkhaw, ja gwacha han
kasar ad Kana an provincian chi
Galilee. Ja gawwah chi hi Mary
an ammod Hesus 2 ja ne'-ajag
cha khu hi Hesus ja hachi
disipolo na. 3 Unagkhu
khimminagwa chin kasar ja
napoh chin pfajah, ja inalin chin
ammod Hesus ay hija hi, “Chiya
an napoh hichuy inumon hachi
tatakhu.” 4 Ja inalin Hesus ay
hija hi, “Ikhacha', ina, hi ato', ti
agkhuy pay nachakngan hini
timpo an pangpa-innilaa' ay ni
oma'-ata'.” 5 Amat hichi ja inalin
ina na hachi takhala hi,
“Unuchon ju nu ngay allona hi
aton ju.”
6 Gwa han unum an pfato an
pfuhih an khun cha
pangittugwan hi chanum an
mipfulu. Ti paniyaw ay cha nuy
Hudju nu achi cha mumpfulu
hon nangan cha. Ja himpoloh
tempfa hi chanum chi mitto ay ni
oha an pfuhih. 7 Amat hichi ja

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Inalin Hesus hi, "Punggwon ju hay hachi pfuhih hi chanum." 2:7

inalin Hesus hachi takhala hi,
"Punggwon ju hay hachi pfuhih
hi chanum." Hotti pinnu cha.
8 Ja unaot khu allon ay chicha
hi, "Amat hina ja pinau' ju ta
ichat ju ay chuy khun
mangpadchong ay tay kasar."
Enat cha 9 hot tenamtaman chin
khun mangpadchong ay chuy
kasar chin chanum an
numpfalinon Hesus hi pfajah.
Muti agkhuy na anila nu ngay
nangalan cha ay chuy pfajah an
un angkhay hachi pimmau' chi
nanginnila. Enajakhana hichuy
lala-e an nungkasar 10 ja inali na
hi, "Hay ugali ta-o ja ipa-inum
ta-o hi mahhun hini
mapmaphochan an pfajah, ja
unchani ayya ta cho-or chi
ininum chi tatakhu, ja un ta-o
ipapfutay hini achi munnaud an
maphod. Muti tan he-a, ja
en-ang-angonoh mu an
impa-inum hitay pfuher an
pfajah!"
11 Enat Hesus hitay ad Kana
an provincian chi Galilee, ja
hijah tay chi pengpenghan chi
milagro hi enat na an
nangpatikhagwana ay ni
nakaskasda-aw an apfalinana. Ja
namati hachi disipolo na ay hija.
12 Napfalin hitay ja empacheh
cha Hesus ja hi ina na ja hachi
ibpfa na an linala-e ja hachi
disipolo na, ja immuy cha ad
Kapernaum ja nihihidchi cha.

Chin immajan Hesus ay ni Templo ad Jerusalem

13 Gwa an machakngan hichin
pfehtan chi Hudju an
Pangnomnoman cha chin
Nalohan ni Angher Apo Jos chin
Pfalay chin A-ap-apo cha ad

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Penakak Hesus hachi khun munkumerchu hichi templo

Egypt, ja immuy hi Hesus ad
Jerusalem. **14** Unot ne-atam ay
chuy partug chi Templo ja
chinakngana hachi khun
mungkumerchu hi pfakah,
karnero ja kaloma an hijay khun
nguminaan hana tatakhu hi
ipidaton cha ay Apo Jos. Ja
tinnig na khu hachi
numpanga-umpfun an khun
munhukat hi pihun hachi
tatakhu hi pihun chi Hudju.
15 Enala na hachi tali ja enephod
na hi huplit ja nun-epakak na
hachi khun mungkumerchu ja
hachi karnero ja pfakah ay chuy
partug chi Templo. Nun-ipfu-allo
na khu hachi lamehaan an
nun-egwallangan hachi pihu
hotti nun-egwa-at cha. **16** Inali na
hachi khun mungngina hi
kaloma hi, “Pun-ekak ju hana
ingina ju! Achi ju pumpfalinon
hitay pfalay Ama hi
pungkumerchuwan!” **17** Ja
nenomnom chin disipolo na
hichin nitula' an hapit Apo Jos hi
nangarjana hi, “Amat hi
chumalang hitay puhu' khapo hi
punnomnoma' ay tay pfalay
mu.”[e]

18 Napfalin an tinnig hachi
a-ap-apon chi Hudju hichuy an
enat Hesus ja empfokha cha ay
hija hi, “Anagkha ta un he-a hon
enat mu chi amat heto?
Ipatikhaw mu adchiya ay cha'mi
hay panginnilaan an he-a ja
gway apfalinam.” **19** Tempfar
Hesus ja inali na hi, “Pa'-iyon ju
hitay Templo muti un umuy hi
toloh arkhaw hot eha'-ad u khu,
ta panginnilaan ju ay ni
apfalina'.” **20** Ja inali cha hi,
“Apat chi polo ta han unum hi
tagwon ja un mapakhad hitay
Templo ja un chah olog mu an
mamakhad hi toloh arkhaw?”

[e] **2:17** Psalms 69:9

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

21 Muti hini templo an hinapit
Hesus ja hini achor na. 22 Ja chin
nummahuwana ay chuy me-atloh
arkhaw hi natajana, ja un
nomnomon hachi disipolo na
hitay an inali na. Ja pinati cha
mahpay chin nitula' an Hapit
Apo Jos ja hachi inalin Hesus.

Anilan Hesus hini nomnom chi tatakhu

23 Ay chuy an ne'pfehtaan
Hesus ad Jerusalem, ja cho-or chi
namati ay hija khapo ta tinnig
cha hana ena-enat na an
nangpatikhaw an gway
apfalinana. 24 Muti hi Hesus ja
agkhuy nunchunu ay chicha, ti
ani'-ila nay nitakhuwan cha.
25 Achi khahin un gway
mangpa-innila ay hija ay ni
oma'-atan chi tatakhu ti ani'-ila
na hini nomnom cha.

Chin ni'hapitan Nicodemus ay Hesus

3 1 Gwacha han ohan Farisee
an ap-apon chi Hudju an hi
Nicodemus chi ngachana. 2 Gwa
han ohan nadhom ja immuy hi
Nicodemus ay Hesus ja inali na
hi, “Rabbi, anila mi an he-ay
mehtolo an hennag Apo Jos, ti
omod an cho-or hana khun mu
aton an achi ma-at chi takhu nu
ma-id hi Apo Jos an mangchat hi
apfalinan.” 3 Himmapit hi Hesus
ja inali na hi, “Umannung
mangkay hitay allo' ay he-a, an
achi midchum hini takhu ay ni
Pun-ap-apugwan Apo Jos nu achi
mumpiggwa an meto'khong.”
4 Ja inalin Nicodemus hi, “Aa,
muti ngay aton ni ma-ilog an
meto'khong khu? Unchah
mapfalin an mumpfangngad ay
ni poton ina na ta mumpiggwa
an meto'khong?” 5 Tempfar
Hesus ja inali na hi, “Umannung
hitay allo' ay he-a an mahapor an
meto'khong hini takhu hi
chanum ja ay ni Espiritu Santo ja
un midchum ay ni
Pun-ap-apugwan Apo Jos. 6 Hini
takhu ja omempfalay hi takhu.
Hini ayya Espiritu Santo ja ichat
nay pfakhu an na-ispirituwan an
pi'takhuwan. 7 Achi a mamannor
ay ni inali' an mahapor an
mumpiggwa aju an meto'khong.
8 Ti un amat ay ni ijah an
mumpfurpfuluud muti ma-id
mapto' hi arpugwana ja omajana,
an un ikhad hija. Amat hina khu
ay ni Espiritu Santo an muntamu
ay ni takhu ta mumpiggwa an
meto'khong.” 9 Ja inalin
Nicodemus hi, “Hot ngay
amatana mah?” 10 Tempfar
Hesus ja inali na hi, “He-ay oha
an ma-ar-ali an muntudtuchu
hana holag Israel ja anagkha ta
achim ma-awatan hitay inali'?
11 Umannung hitay allo' ay he-a,
an anila mi ja tinnig mi hana
khun mi hapiton. Anong un amat
hina ja achi ju pattiyon hana
khun mi tihtikhuwan. 12 Tayya
an impa-innila' ay cha'ju hini
oma'-atan hana gwah to lota ja
niya an achiya' pattiyon. Hotti
om-omod an achi aju mamati nu
etoloy u an mangpa-innila hana
khun ma'ma-at ad langit. 13 Ti
ma-id ohah takhuh immuy ad
langit ja numpfangngad ta

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ipa-innila na hini oma'-atana, an
un angkhay ha-in an Na-ilangitan
an Takhu an narpu ad langit.
14 Hay ma-at ay ha-in ja amat
chin khumo' an ulog an nipfitin
chin ajiw an empacho' Moses.[f]
Amat hina khu ay ha-in an
Na-ilangitan an Takhu an
mipfitina' han kros, 15 ta an amin
hana mamati ay ha-in ja
mi'takhu cha hi ma-id chi
pogpogna. 16 Ti otong hini
pamhod Apo Jos hay hana
tatakhu ay tay lota. Hijaot una
impa-ali hini oh-ohha an
Empfalay na ta an amin hana
mamati ay hija ja achi cha
ma-utaw ta un chaot mi'takhu hi
ma-id chi pogpogna.

17 Agkhuy hennag Apo Jos
hini Empfalay na an immali heto
lota an manugi hi takhu ta
madusa cha, an hay nannakhan
Ama na ja umali an Manakhu hi
tatakhu. 18 Hana ayya mamati ay
ni Empfalay na ja achi cha
mahugi an madusa. Ja hana ayya
achi mamati ja napfalin an
nahugi cha an madusa, ti achi
cha pattiyon hini oh-ohha an
Empfalay na. 19 Hini adusaan
cha ja immali hini manilagwan
hi tatakhu, muti penpenhod cha
hini munhehellong mu hini
mumpapattar, ti napukhit hana
khun cha aton. 20 Ti hana khun
mangat hi napukhit ja pfuhulon
cha hini mumpapattar ja achi
cha mehnot ay ni hilaw, ti achi
cha podhon an mapfu-ihan hana
napukhit an khun cha aton.
21 Hana ayya khun mi'takhu hi
magpong ja umali cha ay ni
hilaw ta matikhaw hana maphod
an khun cha aton khapo ay ni
apfalinan Apo Jos.”

Chin nanapitan John Bautista ay ni amatan Hesus

22 Napfalin hay hachi, ja
immuy cha Hesus ja hachi
disipolo na hichi provincian chi
Judea. Nihihidchi cha hi at hichi
hi arkhaw ta mumbautisar cha.
23 Ja gwacha khu hi John
Bautista ad Enon an nehnot ad
Salim. Hichi khuna
pumbautisaran an acho'lan chi
chanum. Ja gwa hachi immuy ay
hija an numpabautisar. 24 Ay
chuy ja agkhuy pay nipfalud hi
John.

25 Ja gwa han
nunhohongngilan cha chuy
disipolon John ja han ohan
Hudju, an chumalat hini aton an
mun-ulah ta maleneh hini takhu
hi pannig Apo Jos. 26 Immuy cha
ay John ja inali cha hi, “Rabbi,
anilam chah hini khun aton chin
nun-ibpfam an takhu chin
agawwachaan ju hichi
chammang chi Jordan, chin khun
mu tihtikhuwan ay cha'mi? Gwa

[f] **3:14** Mapfaha hitay ay ni Numbers 21:4-9. Chin agawwachaan hachi Israelitas hichi let-ang ja gwacha han namenghan an cho-or hana enalat chi ulog. Hana na-alat an temmangad ay chuy khumo' an ulog ja agkhuy cha natoy.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

mangkay an khun mumbautisar
ad ugwani ja hijay omajan an
amin chi tatakhu." 27 Ja inalin
John hi, "Aa, ti otong hini
apfalinana, ja ma-id apfalinan hi
amat hina nu pfu-un hi Apo Jos
chi mangchat. 28 Chengngor ju
mit chin inali' an pfu-un ha-in
hini Mamahhod muti ha-in hini
hennag Apo Jos an
mangpangpangullu ja un umali
hija. 29 Ti amat heto, an una'
amat ay ni lala-e an
mangpangpangulu ay ni kasar ni
khayyum na an mungkasar.
Anong un pfu-un hijay
mangahagwa ay ni pfalahang ja
otong chi anla na an manginnila
an immali hini lala-e an
mangahagwa ay hija. Amat hina
khu ay ha-in, an hini enat u ja
enhakhana' hini umaliyan ni
Mamahhod, ja munnaud chi
pun-an-anlaa' ti tan immali hija.
30 Mahapor an hijay
ipapfagpfagton chi tatakhu ta
pfu-un ha-in."

31 Hana tatakhu ja gawwacha
cha ay tay lota, ja hana gwah to
lota chi khun cha hapihapiton.
Hini ayya narpu ad langit ja
hijay napfagpfagto an amin.
32 Hapitona hana tinnig na ja
chengngor na muti un tortollo
hana mangapfulut ay ni khuna
tihtikhuwan. 33 Ja hana
mangapfulut ay ni khuna
tihtikhuwan ja tihtikhuwan cha
khu an umannung hana hapit
Apo Jos. 34 Ti hapit Apo Jos
hana allon ni Hennag na an
muntihtikhu, ti hijay nangchatan
Apo Jos an amin hi apfalinan ni
Espiritu Santo. 35 Ti hi Jos Ama,
ja podpodhona hitay an
Empfalay na ja impulang na an
amin ay hijay apfalinan ta hijay
mangpapto'. 36 Hana ayya
mamati ay tay an Empfalay na ja
mi'takhu cha hi ma-id chi
pogpogna. Hana ayya man-ug ay
tay Empfalay na ja achi cha
mi'takhu, ja ho'mon cha hini
ma-id pogpogna an pundusaan
Apo Jos ay chicha khapo hi
pfungot na.

Chin ni'hapitan Hesus han pfupfai an eSamaria

4 1 Inannilan Hesus an
chengngor hachi Farisee an
cho'cho'-or hachi khun i
mumpabautisar ay hija an
numpfalin hi disipolo na mu ay
John. 2 Muti pfu-un hi Hesus chi
khun mumbautisar an un hachi
disipolo na. 3 Hotti amat hichi ja
nakak cha Hesus ad Judea ja
numpfangngad cha ad Galilee.
4 Ja mahapor an e'gwa cha hichi
provincian chi Samaria.

5-6 Gwa an naha'-ad ja
ne-atam cha hichi ad Sikar an
ohan pfuglay ad Samaria, an
nehnot ay ni lota an empfanoh
Jakob chin nahop ay Josep an
empfalay na. Ay chuy an lotan
Jakob ja gwa han pfupfun ja
inu-umpfun hi Hesus ay chuy
ngapfar na, ti na'-ablay an
chimmalachalan.

7-8 Emmo-ohha hi Hesus, ti
nakak hachi disipolo na an i
ngumina hi anun cha ay chuy
nehnot an pfuglay. Ay chuy
inu-umpfunan Hesus ja immuy

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Inumpfun hi Hesus ay chuy ngapfar chin pfupfun ad Sikar

han pfupfai an eSamaria ay
chuy an pfupfun an i huma'chu.
Ni'hapit hi Hesus ja inali na hi,
"Mi'-inuma' adni' ay tay chanum
ju." **9** Ja nanannor chin pfupfai,
ti hachi Hudju ja khun cha
pahigwon hachi eSamaria ja
ugali cha an achi cha
midmidchum ay chicha.[g] Ja
inalin chin pfupfai hi, "Aa, muti
Hudju a ja', ja anagkha ta
la-ahna ja ha-in an eSamaria chi
pumpfokhaam hi hay inumom?"
10 Tempfar Hesus ja inali na hi,
"Nu inannilam hini ichat Apo
Jos, ja nu imatunana' an
nangpfokha ay he-a hi chanum,
hot he-aot koma chi
mangpfokha ay ha-in ta ichat u
hini chanum an mangchat hi
nahamad an pi'takhuwan." **11** Ja
inalin chin pfupfai hi, "Apo,
ma-id panggwo' mu ja
adchalum khu hitay an pfupfun.
Hot ngay pangalam ay ni allom
an chanum an mangchat hi
nahamad an pi'takhuwan?
12 Chin apo mi an hi Jakob chi
nangpfanoh ay tay an pfupfun
an khun cha uminuman hachi
empfapfalay na, ja anong un
hachi khuna panganun. Un chah
hay allom ja napfagpfagto a mu
hi Jakob?" **13** Tempfar Hesus ja
inali na hi, "Hana na-ugaw an
uminum ay tay an chanum ja
ma-ugaw cha khu. **14** Muti hini
ayya uminum ay ni chanum an
ichat u ja achi mahpay
ma-ugaw. Ti hini chanum an
ichat u ja amat hi opfob ay ni
achor na an achi matmatchu', ja
ichat nay pi'takhuwan an ma-id
chi pogpogna." **15** Ja inalin chin
pfupfai hi, "Apo, hot ichatana'
mah ay ni allom an chanum ta
achiya' ma-ugaw ja achi khahin
una' khun uma-umali heto an
huma'chu." **16** Ja inalin Hesus
hi, "Im agwiton hini ahagwam
ja numpfangngad aju heto."
17 Inalin chin pfupfai hi, "Ma-id
ahagwa'." Ja inalin Hesus hi,
"Aa, umannung hinuy inalim an
ma-id ahagwam ad ugwani.
18 Muti numpalema a an narhin,
ja hini ayya lala-e an
nun-i-ibpfam ad ugwani ja
pfu-un ahagwam. Hotti

[g] **4:9** Wenno: *hachi Hudju ja achi cha mi'-usar hay hana pfahu an khun usaron chi eSamaria.*

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

umannung hinuy inalim.” 19 Ja
inalin khu chin pfupfai hi,
“Apo, imatuna' an profeta a.
Hotti tayya han epfokha' ay
he-a. 20 Chin a-apo mi an
eSamaria, ja hitay an pfuludna
chi khun cha pundayawan ay
Apo Jos. Cha'ju ayya an Hudju,
ja hay allon ju ja khahin un ad
Jerusalem chi i pundayawan.
Ngachah chi mapto' ay tay?”
21 Ja inalin Hesus ay hija hi,
“Mamati a akay ni' ay tay allo',
ti umali han arkhaw an pfu-un
hitay pfuludna chi pundayawan
chi tatakhu ay Jos Ama ja
pfu-un khu ad Jerusalem.
22 Cha'ju an eSamaria, agkhuy
ju inannila hi Apo Jos an khun
ju dayawon. Muti cha'mi an
Hudju ja anila mi, ti hini
Manakhu hi tatakhu ja marpu
hana Hudju. 23 Muti umali han
timpo ja mete-a ad ugwani, an
hana umannung an mundayaw
ay Jos Ama ja nahamad hini
aton cha an mundayaw ja
mumpa-echalan cha ay ni
Espiritu Santo. Hitay hini
podhon Apo Jos an aton chi
tatakhu an mundayaw ay hija.
24 Hi Apo Jos ja ispiritu an achi
matikhaw. Hotti hana
mundayaw ay hija ja mahapor
an mumpachalan cha ay ni
Espiritu Santo ja annilaon cha
hini nahamad an aton an
mundayaw.” 25 Ja inalin chin
pfupfai hi, “Anila' an umali hini
Mesias, an hinuy ma-ali an hi
Kristo. Nu umali ja ipa-innila na
an amin hana agkhuy ta-o pay
anila.” 26 Tempfar Hesus ja inali
na hi, “Ha-in an khun mi'hapit
ay he-a hini inalim an
hahadchon ju.”

27 Khun pay mi'hapit hi Hesus
hi numpfangngachan hachi
disipolo na, ja nanor cha hi
nannikhan cha ay Hesus an khun
mi'hapit hi pfupfai. Muti ma-id
oha hi nangpfokha nu ngay
mahapor chuy pfupfai ja
anagkha ta khun mi'hapit hi
Hesus ay hija. 28 Amat hichi ja
tenaynan chin pfupfai chin
pfanga an iha'chu na, ja
numpfangngad ay nuy pfuglay
cha. Ja inali na chin tatakhu hi,
29 “Umali aju akay ni' ta i ta-o
tikhagwun han lala-e an
chinittum u ja inali na an amin
hana ena-enat u. Ma-id mapto'
un hijah nuy hi Kristo an hini
allon cha an Mamahhod?”
30 Amat hichi ja empacheh cha
an i mannig ay Hesus.

31 Gwa an nakak chin pfupfai
ja impapilit chin disipolon Hesus
ta mangan hija. 32 Muti inalin
Hesus hi, “Gwa han nabnab-on
an khun u anun an agkhuy ju
anila chi oma'-atana.” 33 Ja khun
cha nomnomnomon hi, “Un chah
gway uchumna hi nang-ali hi
anun Hesus?” 34 Ja inalin Hesus
hi, “Hay ayya tanud u ja hini
pangata' ay ni penhod ni nannag
ay ha-in ja hay ato' an mamalin
ay ni ipatamu na. 35 Gwa han
khun ju allon an amat heto. Hini
pakhuy an nebkhay ja hachon ta
umuy hi apat chi pfulan ja un
mabto'. Muti allo' ay cha'ju hi
ahebto' ad ugwani. Tikhagwun ju
hachi tatakhu an khun cha

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

umali. Oma'-at cha hi pakhuy an
natong an munhohhood hi
mamto', ti nehahagkhana cha an
mamati. 36 Hana i mumpfoto' ja
malagpfuwan cha, ja hana
pfento' cha ja mi'takhu cha hi
ma-id chi pogpogna. Hotti
numpadchung an hini
numpfokhay ja hini numpfoto' ja
mun-an-anla cha. 37 Ti
umannung hitay khun cha allon,
an egpfay chi oha ja pfot-on chi
oha. Amat hina khu ay ni tamun
Apo Jos, an 38 hennag u cha'ju ta
i ju pfot-on hana agkhuy ju
na-unglan. Hotti cha'ju hini
mamto' hana pfungan chi
na-unglan hana nahnahhun."

39 Cho-or hana eSamaria an
namati ay Hesus khapo ta inalin
chuy pfupfai hi, "Inalin nuy an
lala-e an amin hana ena-enat u."
40 Hotti immuy cha ay Hesus ja
inali cha hi, "Achi a adchiya
umuy ta mehetheto ta-o pay."
Hotti nihichi hi Hesus hi
chugwah arkhaw. 41 Ja
cho'cho'-or pay hay hachi namati
khapo hi nangngolan cha ay
chuy khuna itudtuchu. 42 Ja inali
cha chin pfupfai hi, "Pfu-un
hinuy inalim ja angkhay chi
namatiyan mi, ti enhemad mi an
nunchongor ay hija, ja anila mi
an umannung an hija hini
Manakhu hi tatakhu."

Chin nangpatengngan Hesus han empfalay chi ap-apo

43 Nalahin chi chugwah
arkhaw ja nakak cha Hesus ad
Samaria ta umuy cha hichi ad
Galilee an emmer-erkhana.
44 Immuy hichi hi Hesus ti hijay
nangali hi, "Hini profeta ja achi
egngor hana tatakhu ay ni
pfuglay an narpugwana." 45 Muti
un chaagkhu emmatam ad
Galilee ja inapfulut hachi
tatakhu hi Hesus, ti tinnig cha an
amin hana enat na an
pangpa-innilaana ay ni
apfalinana chin ne'pfehtaan cha
ad Jerusalem.

46 Amat hichi ja
numpfangngad cha Hesus ad
Kana an pfuglay hichi Galilee, an
nangephochana chin chanum hi
pfajah. Ja gwa ad Kapernaum
han ap-apo an nunchokhoh han
empfalay na an lala-e. 47 Unot
chengngor tay ap-apo an nakak
hi Hesus ad Judea ta umuy ad
Galilee, ja immuy an i
numpakpaka-ahi ay Hesus ja
inali na hi, "Apo, mi'jali a adni'
hichi pfalay mi ad Kapernaum ta
epatenong mu han empfalay u an
lala-e, ti gwa an ma-u'-u'lud."
48 Ja inalin Hesus hi, "Tan
khahin hi gway tikhan ju hi
panginnilaan ay ni apfalina' ja un
aju mamati ay ha-in." 49 Ja
inalin gwot chin ap-apo hi, "Apo,
panga-ahim ta mi'jali a adni' ta
achi matoy hini empfalay u."
50 Ja inalin Hesus hi,
"Umanamut a, ti temmenong
hini empfalay mu." Pinati na
chin inalin Hesus ja empacheh
na an umanamut.

51 Gwa an khun umuy ja
chinittum na hachi takhala na an
nangali ay hija hi, "Temmenong
hini empfalay mu." 52 Ja
henanhanana hi a'-anunay

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

temmengngana ja inali cha hi,
“Temmenong ad akhapfan hi
napujaw.” 53 Ja nenomnom chin
lala-e an hichuy chin timpo an
nangarjan Hesus hi,
“Temmenong hini empfalay mu.”
Hotti an amin cha an
hen-a-amma ja namati cha ay
Hesus.
54 Piggwana hitay hi nakakan
Hesus ad Judea ta umuy ad
Galilee an nangatana hi milagro
an nangpatikhaw ay ni
apfalinana.

Chin nangpatengngan Hesus han lala-e an munchokhoh ad Jerusalem

5 1 Nalahin chi at hichi hi
arkhaw ja gwa han pfehtan
chi Hudju ad Jerusalem, ja
immuy hi Hesus an i me'pfehta.
2 Ja gwa han pohong ad
Jerusalem an nangadnan hi
Betesda hi hapit chi Hudju, an
nehnot chin Pantaw chi Karnero.
Ja gwah chi han lema an
piligman 3 an khun
pumpepegkhengan hay hachi
mumpunchokhoh. Gway
napfulaw, napi-on ja napechoy,
an munhohhood hi puntepja-an
chuy chanum. 4 Ti umu-udchum
anu hon khun umuy han angher
Apo Jos ay chuy an pohong ta
i na puntepja-on. Ja hini ayya
mahhun an i muntamor nu
muntepja', ja hijay ma-akhahan
chi chokhoh na.
5 Ja gwa ay chuy han ohan
lala-e an khun munchokhoh hi
tolompolo ta han gwalo hi
tagwon. 6 Tinnig Hesus hija an
numpepekheng ja inannila na an
napfajag hichuy chokhoh na.
Nehnot hi Hesus ja inali na ay
hija hi, “Podhom chah an
tomenong hini chokhoh mu?”
7 Tempfar chin munchokhoh ja
inali na hi, “Ti aa, Apo, muti
ma-id atag chi mangla'-oy ay
ha-in ta uja' etamor ay chuy
chanum nu muntepja'. Ja
enhehemad u an i me'tamor hon
nahhun hay hana uchumna.” 8 Ja
inalin Hesus hi, “Pfumangon a ja
lena'-oy mu hinuy opfog mu ja
chimmalan a.” 9 Ja pfimmangon
ja lina'-oy na chin opfog na ja
khun chumalan. Hay na-atan tay
ja Hapfachu an ngilin chi Hudju,
10 hijaot un inalin hachi
uchumna an a-ap-apon chi Hudju
ay chuy lala-e an empatenong
Hesus hi, “Hapfachu ad ugwani
an ngilin, ja pina'-im hini urchin
ta-o ti niya an inu-ugnam hinuy
opfog mu.” 11 Tempfar chin
lala-e ja inali na hi, “Hini
nangpatenong ay tay chokhoh u
chi nangali ay ha-in hi la'-ajo'
hitay opfog u ja chimmalana'.”
12 Ja inali cha hi, “Ngay ngachan
nuy an lala-e an nangali ay
nuy?” 13 Muti ma-id mapto' hi
logngona, ti nunlonoh hi Hesus
ay chuy acho'lan chi nakhagong.
14 Unot achi mapfajag ja
immuy hi Hesus hichi Templo ja
inah-upana chin lala-e an
empatenong na ja inali na hi,
“Niya an temmenong a, hotti
epokhong mu an pfumahor ta
ma-id umali hi om-omod an
likhat ay he-a.” 15 Nakak chin
lala-e ja i na impa-innila hachi

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

a-ap-apon chi Hudju an hi Hesus
chin nangpatenong ay hija.
16 Hijaot un cha ente-a an
namarpalikhat ay Hesus ti i na
empatenong hinuy munchokhoh
hi arkhaw an ngilin.
17 Himmapit hi Hesus ja inali na
ay chicha hi, “Tumamutamu hi
Ama hi a-arkha-arkhaw ja
mahapor an hijay pe'-at u.”
18 Chumalat hitay an inali na ja
emmomod chin aton hachi
a-ap-apon chi Hudju an
munnomnom hi aton cha an
mangpapatoy ay hija. Ti pina'-i
na hini urchin cha hi
numpatengngana hi chokhoh ay
ni arkhaw an ngilin. Ja
me'chagkha khu ja impadchung
na hini achor na ay Apo Jos hi
nangarjana hi, hi Apo Jos chi
Ama na.

Hini apfalinan ni Empfalay Apo Jos

19 Himmapit hi Hesus ja inali
na hi, “Umannung hitay allo' ay
cha'ju, an ha-in an Empfalay Apo
Jos, ja achi mapfalin an una'
umi-igway an mangat ay ni ato',
an hay khun u aton ja hana khun
u tikhan an aton Ama. Ti an
amin hini aton Ama, ja hija khu
chi pe'-at u. 20 Ti hi Ama ja
penenpenhocha' an Empfalay na
ja khuna ituchu ay ha-in an amin
hana khuna aton. Ja ot-ottong
pay chi ituchu na hi ato' an
milagro mu hay hato tinnig ju,
hot mamannor aju. 21 Hi Ama ja
khuna pummahuwon hana
nun-atoy ta mi'takhu cha. Ja
amat hina khu ay ha-in an
Empfalay na, an ichat u hini
nahamad an pi'takhuwan hay
hana penhod u an pangchatan.
22 Ja pfu-un hi Ama hini manugi
hi tatakhu, ti inchat na ay ha-in
an Empfalay na hini apfalinan an
manugi. 23 Ti penhod na an hay
hachi tatakhu ja padayawona' an
Empfalay na, an amat ay ni aton
cha an mangpadayaw ay hija.
Achiya' ayya padayawon ja
hihiya an achi cha padayawon hi
Ama an nannag ay ha-in.
24 Umannung hitay allo', an
hana michatan ay ni nahamad an
pi'takhuwan an ma-id chi
pogpogna ja hana mangawatan
ay ni khun u ituchu ja namati
cha ay Ama an nannag ay ha-in.
Achi cha mahpay mahugi ta
matoy cha, muti mi'takhu cha hi
ma-id chi pogpogna. 25 Ja
umannung khu hitay an allo'.
Umali han timpo, ja mete-a ad
ugwani, an hana ma-id pay
pi'takhuwan na ay Apo Jos ja
chonglon cha hini hapit u an
Empfalay na. Ja hana mangat ay
ni chengngor cha ja mi'takhu
cha. 26 Hi Ama hini arpugwan
chi pi'takhuwan, ja ene'cha na an
amat hina khu hini pi'takhuwa'
an Empfalay na. 27 Ja inchatana'
khu hi apfalinan an manugi, ti
ha-in hini Na-ilangitan an Takhu.
28 Achi aju masda-aw ay tay
inali', ti umali han arkhaw an
chonglon an amin hana
nun-a-atoy hini ajag u 29 hot
mumpangapfutay cha ay ni lupfu'
cha, ja michatan hana nangat hi
maphod hi pi'takhuwan an ma-id
chi pogpogna, ja mahugi hana

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

nangat hi napupukhit ta madusa
cha.
30 Achi mapfalin an
omo-ohhaa' hon enat uy ato'. Ti
nu ha-in chi manugi ja mahapor
an unucho' hini ituchun Apo
Jos. Hotti nahamad hini ato' an
manugi, ti pfu-un hini penhod u
chi unucho' an hini penhod nuy
nannag ay ha-in. 31 Nu ha-in ja
angkhay chi mangali ay ni
oma'-ata' ja mapfalin an allon ju
hi achi umannung. 32 Muti gwa
han oha an manihtikhuwan ay
ha-in, ja anila' an umannung
hini panihtikhu na ay ha-in.
33 Ja hennag ju khu hachi
immuy ay John Bautista an i
nunhanhan, ja impa-innila na
hini umannung an oma'-ata'.
34 Achi' allon hay hato khapo ta
munhochola' ay ni
nuntihtikhuwan John wenno
hay uchumna hi tatakhu, muti
hay pangarja' ja ta mamati aju
ta gway aton ju an mi'takhu.
35 Hi John ja mipadchung hi
hilaw an numpfinang, ja
madmachennor aju chin pfinang
na hi na'na'-omtang. 36 Muti
gwa han oha an nahamhamad
chi panihtikhu na ay ha-in mu
hi John, an hija hay hato
milagro an khun u aton an
inalin Ama hi ato'. Hay hato chi
panginnilaan an hennakha' ay
Ama. 37 Hay oha hi
muntihtikhu ja hi Ama an
nannag ay ha-in. Muti agkhuy
ju chengchengngor chi hapit na
ja agkhuy ju tintinnig hini
oma'-atana, 38 ja agkhuy ju
intanum ay ni nomnom ju hini
intuchu na, ti achiya' pattiyon
an hennag na. 39 Khun ju
acha-achalon hini nitula' an
Hapit Apo Jos, ti hay khemhon
ju ja hijay pangalan ju hi
pi'takhuwan hi ma-id chi
pogpogna. Muti ha-in hini khun
hapiton hay hato an Hapit na,
40 ja achi ju chamchama
podhon an umali ay ha-in an
gway apfalinana an mangchat
hi nahamad an pi'takhuwan.
41 Achi' khun hapulon chi
pundayawan chi tatakhu ay
ha-in, muti anong un u
hapulon ja achi aju mundayaw
42 ti anila' an ma-id pamhod ju
ay Apo Jos. 43 Ti hi Ama chi
nannag ay ha-in an immali
heto lota ja tan achiya'
apfuluton ay cha'ju. Hay hana
agkhu ni' uchumna an ma-id
chi nannag ay chicha, an un
cha ikhad hon immali cha,
hon inapfulut ju.
44 Pa-appodhon ju nu
padayawon cha'ju hay hana
i-ibpfa ju, muti achi ju agkhu
pachot-anan hini pedayawan
Apo Jos ay cha'ju. Hijaot un
aju achi mamati ay ha-in.
45 Anong un aju amat heto ja
pfu-un ha-in chi mangchalom
ay cha'ju ay Ama. Hana intula'
Moses an nange-ehcholan ju
chi mangchalom ay cha'ju.
46 Ti nu umannung an pinati
ju hi Moses hot namati aju
koma ay ha-in, ti ha-in hini
hinapit Moses ay ni intula' na.
47 Muti agkhuy ju pinati chin
intula' na, hijaot un aju achi
mamati ay ni hapit u.”

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Chin namanganan Hesus hachi lemay lipfu an tatakhu

6 1 Immuy chi at hichi hi
arkhaw ja pfimmad-ang cha
Hesus chin baybay ad Galilee an
nangadnan khu hi Tiberias.
2 Cho-or chin tatakhu an
nangunud ti tinnig cha hana
milagro an en-enat na an
nangpatikhaw ay ni apfalinana,
ti nun-epatenong na hachi
mumpunchokhoh. 3 Nunti-id cha
Hesus ja chin disipolo na han
pfulludna ja inumpfun cha.
4 Metongor ay chuy ja
machakngan chin pfehtan chi
Hudju an Pangnomnoman cha
chin Nalohan chin Angher Apo
Jos. 5 Unagkhu
nuntigkhatigkhaw hi Hesus ja
tinnig na hachi cho-or an tatakhu
an khun mehmehnot ay hija, ja
inali na ay Philip hi, "Chaad nin
chi i ta-o nguminaan hi epa-an
hay hato tatakhu?" 6 Inali na
hitay ta toptopngana hi Philip, ti
ani'-ilan Hesus hini atona.
7 Tempfar Philip ja inali na hi,
"Anong un inginay pfino'la hi
gwaloy pfulan[h] ja achi omanay
hi hini'-itangon cha." 8 Ja inalin
Andrew an oha ay cha chuy
adalan Hesus an ibpfan Simon
Peter hi, 9 "Tayya han
ung-ungnga an lala-e an
nunhohongot hi lema an
tenapay[i] ja chugwa an khachiw.
Muti achi omanay ti cho-or hato
tatakhu." 10 Ja inalin Hesus hi,
"Ipapfun ju hachi tatakhu." Hotti
impapfun cha ay chuy
agawwachaan cha an acho'lan
chi holo'. Ja umuy hi lemay lipfu
hachi linala-e ay chuy an
khagong. 11 Enalan Hesus chin
lema an tenapay ja nunyaman ay
Apo Jos, ja empe-ap-apong na
hachi tatakhu an
numpanga-umpfun. Ja enat na
khu chin khachiw. Nangan cha
hotti na-apchan cha an amin.
12 Unagkhu na-apchan chin
tatakhu ja inalin Hesus hachi
disipolo na hi, "I ju tipunon hay
hachi nun-ahagwar ta ma-id
metapar." 13 Hotti enat cha ja
nun-apnu han himpolo ta
chugwa an pfahkit chin
nun-ahagwar ay chuy lema an
tenapay an inan hachi tatakhu.
14 Tinnig hachi tatakhu hichuy
enat Hesus an nangpatikhaw ay ni
apfalinana, ja inali cha hi, "Hijah
tay hini nipadtu an Profetan Apo
Jos an umali heto lota."
15 Ani'-ilan Hesus an khun cha
nomnomon an piliton cha hija an
mumpfalin hi ari cha. Muti achi
na podhon, hotti tenaynana
chicha ja inti-id na khu ay chuy
an pfulludna ta i omohha.

---

[h] **6:7** Literal: *Anong un inginay chugway khahot hi denarius.* Hini oha an denarius ja hija hini pfino'lan ni ohan takhu hi hen-arkhaw.
[i] **6:9** Hitay an tenapay ja na-apja hi barley, an hija hini khun anun chi napubli.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Chin chimmalanan Hesus hichin chanum

16 Gwan nahilip ja nunchayyu
hachi disipolon Hesus hichi
baybay, 17 ja nunlukhan cha han
pfalangay ta umuy cha hichi
chammangna an ad Kapernaum.
Gwa an nadhom ja ma-id pay
tinnig cha hi mangunud ay
Hesus. 18 Unagkhu
himpfumagkha ja immali han
mapfi-ah an ijah ja nuntipja'-ong
chin chanum. 19 Khun
mungkhaud hachi disipolon
Hesus ja unagkhu immachawwi
cha hi lema wenno unum hi
kilomitlu ay chin pingngit chi
baybay an narpugwan cha, ja
tinnig cha hi Hesus an khun
chumalan ay chuy chanum, ja
khun mehmehnot ay chicha. Ja
nang-entata-ot cha. 20 Himmapit
hi Hesus ja inali na hi, “Achi aju
toma-ot ti ha-in.” 21 Ja
nun-an-anla cha an nanglukhan
ay hija. Na'na'-omtang ja
emmatam cha chin pingngit chi
baybay an negpongan ni i cha
omajan.

22 Chin nun-ingwi'gwiit ja
gawwacha cha pay hachi tatakhu
ay chuy pingngit chuy baybay an
chammang ni immajan hachi
disipolon Hesus. Tinnig cha an
ma-id uchumna hi pfalangay, ja
anila cha an agkhuy ni'lukhan hi
Hesus chin oh-ohha an
nunlukhanan hachi disipolo na.
23 Muti ay chuy an nanong ja
gwacha chin uchumna an
pfalangay an narpu ad Tiberias
an nangta'chug ay chuy
negpongan chin nanganan hachi
tatakhu ay chuy tenapay an
nunyamanan Apo Hesus ay Apo
Jos. 24 Tinnig hachi tatakhu an
ma-id hi Hesus, ja ma-id khu
hachi disipolo na, hotti amat
hichi ja ni'lukhan cha chin
pfalangay, ja ne'pacheh cha an
umuy ad Kapernaum ta i cha
hingiton hi Hesus.

Hi Hesus ja mipadchung hi anun an mangchat hi pi'takhuwan

25 Unot inah-upan hachi
tatakhu hi Hesus ay chuy
chammangna an ad Capernaum
ja inali cha ay hija hi, “Rabbi,
a'-anunay immaliyam heto?”
26 Ja inalin Hesus hi,
“Umannung hitay allo', an hini
khuna' paningitan ay cha'ju ja
khapo ta inan ju chin tenapay ja
na-apchan aju. Achiya' khun
hingiton khapo ta na-awatan ju
hana enat u an panginnilaan ju
ay ni apfalina'. 27 Hay maphod hi
aton ju ja pfu-un hini anun heto
lota chi epa-ennongan ju an
itamu, ti hay hato ja mapogpog.
Hay epa-ennongan ju an hingiton
ja hini anun an achi mapogpog,
an hijay mangchat hi
pi'takhuwan an ma-id chi
pogpogna. Hini mangchat ay tay
an achi mapogpog an anun ja un
angkhay ha-in an Na-ilangitan an
Takhu, ti hi Ama chi nangchat hi
kalintikha'.” 28 Ja empfokha cha
ay hija hi, “Hot ngay aton mi an
mangat ay ni penhod Apo Jos?”
29 Tempfar Hesus ja inali na hi,
“Hay podhon Apo Jos hi aton ju
ja mamati aju ay ha-in an

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

hennag na." 30 Ja empfokha cha
khu hi, "Hot gwacha mah chi
ipatikhaw mu ta panginnilaan mi
ay ni apfalinam ta gway aton mi
an mamati ay he-a. Hotti ngay
mah atom? 31 Hi Moses ja
penangana chin a-apo ta-o hi
mana hichi let-ang. Ti allona ay
ni hapit Apo Jos hi, 'Penangana
chicha ay ni anun an narpu ad
langit.' "[j] 32 Tempfar Hesus ja
inali na hi, "Umannung hitay
allo', an pfu-un hi Moses chi
nangchat ay chuy inan cha an
narpu ad langit, an hi Ama chi
nangchat. Ja chin khun cha anun
an narpu ad langit, ja pfu-un
hijay nahamad an anun an ichat
Apo Jos ay cha'ju ad ugwani.
33 Ti hinuy nahamad an anun an
ichat Apo Jos ja hijah nuy hini
narpu ad langit ta ichat nay
pi'takhuwan hay hana tatakhu an
mamati ay hija." 34 Ja inali cha
hi, "Apo, khun mu akay mah
ichat hinuy allom an anun ay
cha'mi." 35 Ja inalin Hesus hi,
"Ha-in hini mipadchung hi anun
an mangchat hi pi'takhuwan. Ti
hini mamati ay ha-in ja achi
homenhenaang ja achi
ma-ug-ugaw. 36 Muti umannung
chin inali', an anong una'
tinikhaw ay cha'ju ja agkhuja'
pattiyon. 37 An amin hana
ene'chan Ama an mumpfalin hi
tatakhu' ja umali cha ay ha-in. Ja
hini umali ay ha-in ja
akhamicho' an achi' epakak. 38 Ti
immaliya' an narpu ad langit ta
ato' hini penhod Ama an nannag
ay ha-in an pfu-un hini penenhod
u. 39 Hijah tay chi penhod Ama
hi ato', an pummahuwo' an amin
hana inchat na ay ha-in ay tay
umali an apogpokhan tay lota ta
ma-id oh-ohha hi ma-utaw. 40 Ti
hitay hini penhod Ama, ta an
amin hana tatakhu an nanginnila
ja namati ay ha-in, ja mi'takhu
cha hi ma-id chi pogpogna. Hotti
pummahuwo' chicha chin
apogpokhan tay lota."

41 Unot chengngor hachi Hudju
chin inali na ja ente-a cha an
mungngulungur, ti achi cha
penhod chin inali na an, "Ha-in
hini mipadchung hi anun an narpu
ad langit." 42 Ja khun cha allon hi,
"Unchah pfu-un hitay hini
empfalay Josep an hi Hesus? Anila
ta-o cha nuy a-ammod na, ja
anagkha ta allona hi un narpu hija
ad langit?" 43 Ja inalin Hesus ay
chicha hi, "Epokhong ju an
mungngulungur. 44 Ma-id chi hay
oha hi mamati ay ha-in an khahin
un hi Ama an nannag ay ha-in chi
mangehnot ay chicha. Hana ayya
mamati ja pummahuwo' chicha
chin apogpokhan tay lota. 45 Ti
gwa han nitula' an hapit Apo Jos an
intula' hachi profeta hi nangarjana
hi, 'An amin chi tatakhu ja
tuchugwan Apo Jos.'[k] Hini
munchongor ay ni ituchun Ama ja
khenokhotana, ja mamati ay ha-in.
46 Ma-id chamchama nannig ay
Ama, ti un angkhay ha-in an narpu
ay hija chi nannig. 47 Umannung

[j] **6:31** Exodus 16:4-5 [k] **6:45** Isaiah 54:13

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

hitay allo', hana mamati ay ha-in ja
mi'takhu cha hi ma-id chi
pogpogna. 48 Ja ha-in hini
mipadchung hi anun an mangchat
hi nahamad an pi'takhuwan.
49 Chin a-apo ju an nangan chin
mana hichin agawwachaan cha
hichi let-ang ja nun-a-atoy cha
chamchama. 50 Muti hitay inali' an
anun an narpu ad langit, ja hini
mangan hot achi matoy. 51 Ja
ha-in hini mipadchung hi anun an
narpu ad langit an mangchat hi
pi'takhuwan. Hini mangan ay tay
an anun ja mi'takhu hi ma-id chi
pogpogna. Ti hitay an anun ja hija
hitay achor u an ichat u ta gway
aton chi tatakhu an mi'takhu."
52 Chengngor hachi Hudju ja
ente-a cha khu an
nunhohongnger ja inali cha hi,
"Ngay aton tay an takhu an
mangchat ay chuy achor na ta
anun ta-o?" 53 Ja inalin Hesus hi,
"Umannung hitay allo'. Nu achi
aju me'-an ay tay achor u an
Na-ilangitan an Takhu, ja
mi'-inum ay tay chala', hot achi
aju magwachaan hi nahamad an
pi'takhuwan. 54 Hana ayya
me'-an ay tay achor u ja mi'-inum
ay tay chala' ja magwachaan cha
hi pi'takhuwan an ma-id chi
pogpogna, ja pummahuwo'
chicha chin apogpokhan tay lota.
55 Ti hitay achor u ja nahamad
an anun, ja hini chala' ja
nahamad an ma-inum. 56 Hana
me'-an ay tay achor u ja mi'-inum
ay tay chala' ja me'-oh-ohha cha
ay ha-in. Ja gawwachaa' khu ay
chicha. 57 Hi Ama an
mamattakhu chi nannag ay
ha-in, hijaot un gwa ay ha-in
hini nahamad an pi'takhuwan.
Amat khu hina hana mangan ay
ha-in, an magwachaan cha hi
nahamad an pi'takhuwan. 58 Ti
ha-in hini nahamad an anun an
narpu ad langit, an achi amat
chin khun anun hachi a-apo ju
chin nahop. Ti hay hachi nangan
ay chuy an anun, ja nun-a-atoy
cha chamchama. Muti hana ayya
me'-an ay tay an anun, ja
mi'takhu cha hi ma-id chi
pogpogna." 59 Inalin Hesus hay
hato chin nuntudtuchugwana ay
ni sinagoga ad Kapernaum.
60 Chengngor hachi disipolon
Hesus hitay an intuchu na, ja
cho-or chay nangali hi,
"Mun-achamot kaykhu hay hato
khuna ituchu ja ngachah chi
mangngor?" 61 Inannilan Hesus
an khun cha mungngulungur ja
inali na hi, "Un ayya angkhay hay
hato inali' ja napukhit hi
punnomnoman ju, 62 ja ngay
nomnomon ju nu tikhana' an
Na-ilangitan an Takhu an
mumpfangngad ad langit an
narpugwa'? 63 Hay allo' ja hini
mangchat ay ni nahamad an
pi'takhuwan ja hini Espiritun Apo
Jos an pfu-un hitay lamoh. Ja
hana inali' ay cha'ju ja narpu ay ni
Espiritun Apo Jos, hotti hay hato
chamchama chi mangchat hi
pi'takhuwan. 64 Muti gwachay
uchumna ay cha'ju chi achi
mamati ay ha-in." Inalin Hesus
hitay ti napfajag an ini'-ila na
hana achi mamati ay hija ja hini
oha an i mangngina ay hija. 65 Ja
entoloy Hesus an nangali hi,

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

"Anila' an gway achi mamati ay
cha'ju. Hijaot un u inali hi ma-id
chi hay oha hi mamati ay ha-in an
khahin un ekhohkhohan Ama
chicha."
66 Chumalat hay hachi nun-ali
na ja cho-or hachi ninitnud ay hija
an nun-akak. 67 Ja inalin Hesus
hachi himpolo ta chugwa an
adalan hi, "Cha'ju ngay, un ju chah
podhon an me-ekak?" 68 Tempfar
Simon Peter ja inali na hi, "Apo,
ngay uchumna hi i mi unuchon?
An un he-a ja angkhay chi
mangtuchu ay ni aton an mi'takhu
hi ma-id chi pogpogna. 69 Ja
namati ami ay he-a ti inannila mi
an he-a hini pinilin Apo Jos an
nasantuwan." 70 Ja inalin khu
Hesus hi, "Aa, ti ha-in chi namili ay
cha'ju an himpolo ta chugwa an
adalan u. Muti anong ja gwa han
oha ay cha'ju an amat ay Satanas
hini nomnom na." 71 Hay
pitulungan tay an inalin Hesus ja
hi Judas an empfalay Simon
Iskariot. Ti anong un oha hija hay
hachi himpolo ta chugwa an
adalan, ja hija chi i mangngina ay
Hesus ta patajon cha.

Chin a-akhin Hesus ja agkhuy cha namati

7 1 Napfalin hay hato ja
lene'gwoh Hesus ad Galilee.
Ja agkhuy immuy ad Judea ti
penhod hachi a-ap-apon chi
Hudju an patajon hija. 2 Gwa an
machakngan chin pfehtan chi
Hudju an Pangephochan cha hi
A-ab-abpfong,[l] 3 ja inalin chin
a-akhin Hesus an linala-e ay hija
hi, "Ti un la-ahna ja tenaynam
hitay an pfuglay ta mi'jali a ad
Judea ta pi'tikhaw hana
disipolom hichi hana milagro an
khun mu aton. 4 Hini takhu an
mamhod an ma-ar-ali ja achi na
ili'-ud hana khuna aton. Gwacha
ay he-a hini apfalinan an mangat
hi milagro, hotti mumpa-innila a
hana tatakhu." 5 Inali cha hitay,
ti anong un chicha an a-akhin
Hesus ja agkhuy cha khu namati
ay hija. 6 Tempfar Hesus ja inali
na hi, "Achiya' mi'jali, ti agkhuy
pay nachakngan hini ne'cha an
timpo an omaja'. Manu ay cha'ju
ti timpo ju an amin chi arkhaw.
7 Achi cha'ju pfuhulon hay hana
tatakhu heto lota. Muti ha-in
ayya, ja tan khuna' pfuhulon, ti
khun u ipa-innila an napukhit
hana khun cha aton. 8 Cha'juy
umuy an i me'pfeha ti achiya'
mi'jali. Ti agkhuy pay
nachakngan hini timpo an
pangpa-innilaa' ay ni oma'-ata'."
9 Amat hetoy inali na, hotti
nuntaynan ad Galilee.

Chin ne'pfehtaan Hesus ad Jerusalem

10 Unot immuy hachi a-akhi
na an i me'pfehta, ja nangunud
hi Hesus muti agkhuy

[l] **7:2** Hitay an Pfehta an Pangephochan cha hi A-ab-abpfong ja petoh arkhaw. Hana Hudju ja ephod cha hay ab-abpfong hi punnangngan cha ta pangnomnoman cha chin pfimmabpfagwiyan chin a-apo cha hichi let-ang.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

numpatpatikhaw. 11 Hachi
a-ap-apon chi Hudju ja khun cha
hingiton hi Hesus ay chuy
gwachaan chi pfehta, ja khun
cha epfogpfokha hachi tatakhu
nu ngay agawwachaana. 12 Muti
hachi tatakhu ja un cha khun
i-am-amu an manaphapapit ay
hija. Allon chi uchumna hi,
“Maphod hija an takhu.” Ja allon
khu chi uchumna hi, “Achi, ti un
umallilaw hi tatakhu.” 13 Muti
khun cha ili'li'-ud an hapiton ta
achi chonglon hachi a-ap-apon
chi Hudju, ti toma-ot cha.

14 Gwa an nungkhinagwa chin
pfehta ja immuy hi Hesus hichi
Templo ja ente-a na an
muntudtuchu. 15 Nanannor hachi
a-ap-apon chi Hudju ja inali cha
hi, “An ngay i nangalan tay ay ni
la-eng na, an un agkhuy
nun-ehkor?” 16 Ja inalin Hesus
hi, “Hay hato khun u ituchu ja
agkhuy narpu ay tay nomnom u,
an un narpu an amin ay Apo Jos
an nannag ay ha-in. 17 Hana
mangapfulut an mangat ay ni
penhod Apo Jos, ja achi cha
munharhalinchugwa an hana
khun u itudtuchu ja narpu ay
Apo Jos, an agkhuy narpu ay tay
nomnom u. 18 Ti nu hini takhu ja
ikhad hija hon inali na hini gwa
ay ni nomnom na, ja hay
podhona ja hijay padayawon chi
tatakhu. Muti ay ha-in ja achi
amat heto. Ti hay podho' ja hi
Apo Jos an nannag ay ha-in chi
madaydayaw, ja hijah tay chi
panginnilaan ju an umannung
hana khun u itudtuchu.
19 Umannung an hi Moses chi
nangpa-innila ay cha'ju ay ni
urchin Apo Jos. Muti ma-id
oh-ohha ay cha'ju hi khun
mangunud ay ni allon ni urchin.
Ti khulat ta khun ju aton hot
ma-id i ju punnomnoman an
mamatoy ay ha-in.” 20 Tempfar
cha ja inali cha hi, “Un a kaykhu
mun-angaw. Ti un chah gway
nangali hi un chi-a patajon?”
21 Ja inalin khu Hesus hi,
“Unagkhu angkhay chin
nangakhaha' hichin munchokhoh
hi Hapfachu an ngilin, ja
manoto'-ong aju, ti panijagwon
ju chi muntamu hi ngilin.
22-23 Hot un chah pfu-un tamu
hini pumpakugitan ju ay ni
empfapfalay ju an linala-e, an
anong un Hapfachu? In-urchin
Moses an mahapor an ipakugit ju
hana empfapfalay ju an linala-e
ay ni me-agwalo an arkhaw.
Muti pfu-un tatagwa hi Moses
chi narpugwan tay ti nete-a chin
timpon hachi nahnahhun an
a-apo ju. Ja anong un metongor
hi Hapfachu ja khun ju unuchon
ta achi mapa'-i hitay urchin
Moses. Ja anagkha ta mapfungot
aju ay ha-in chin nangakhaha' hi
munchokhoh hichin timpon chi
ngilin? 24 Achi koma ato'togna
hon hinugi ju hini takhu nu
agkhuy ju menahmahan ta
emamad ju hini umannung.”

Chin nunnomnoman cha un hi Hesus hini Mamahhod

25 Amat hichi ja inalin chin
uchumna an tatakhu ad
Jerusalem hi, “Un chah pfu-un
hitay hini Hesus an podhon cha

an patajon? 26 Muti tayya an
khun muntudtuchu hi acho'lan
chi tatakhu ja ma-id hay ar-allon
hachi a-ap-apo ta-o. Unchani ja
un cha inannila an hija hini
Hennag Apo Jos an Mamahhod.
27 Muti pfu-un nin, ti umali ayya
hini Mamahhod ja ma-id
oh-ohhah manginnila ay ni
arpugwana, ja anila ta-o ja' hini
narpugwan tay an takhu."
28 Amat hichi ja ini-i'gwap Hesus
an muntudtuchu hichi Templo ja
inali na hi, "Mapfalin an anilaa'
ay cha'ju ja anila ju hini
narpugwa'. Muti pfu-un ha-in chi
nanghumang an immali heto
lota, an gwacha hini nannag ay
ha-in. Umannung an amin hini
khuna allon muti agkhuy ju
inannila hija. 29 Ha-in ja anila'
hija, ti hijay narpugwa' ja hijay
nannag ay ha-in."
30 Un chaot chengngor hay
hato nun-alin Hesus ja penhod
cha an tiligwon hija muti agkhuy
na-at, ti agkhuy nachakngan chin
ene'chan Apo Jos an timpo hi
pangatan cha. 31 Cho-or
chamchama hana tatakhu an
namati ay hija. Ja khun cha allon
hi, "Ti un chah gway umali khu
hi cho'cho'-or chi atona an
panginnilaan an narpu hini
apfalinana ay Apo Jos? Hotti hija
khuh ni' hini Hennag Apo Jos an
Mamahhod."

Chin nannakhan cha hachi gwarja an i maniliw ay Hesus

32 Chengngor chamchama
hachi Farisee chin khun
i-am-amun chin tatakhu an khun
cha haphapiton hi Hesus. Hotti
hay enat chin Farisee ja hachi
a-ap-apon chi papachi, ja un cha
hennag hachi khun munggwarja
hichi Templo ta i cha tiligwon hi
Hesus. 33 Ja gwa an khun
muntudtuchu hi Hesus ja inali na
hi, "Achi mapfajag hitay
pi'hihittugwa' ay cha'ju hot
mumpfangngacha' ay ni
agawwachaan nuy nannag ay
ha-in. 34 Hotti hingitona' ay cha'ju
muti achiya' machakngan, ti achi
mapfalin an mi'jali aju ay ni uja'
omajan." 35 Nunhahapit khu chin
a-ap-apon chi Hudju ja inali cha
hi, "Ngay nin i na omajan ta achi
ta-o machakngan? Un chah umuy
hija hichi achawwi an pfuglay chi
Griego an agawwachaan hana
uchumna an i-ibpfa ta-o an Hudju
ta hichi puntudtuchugwana ad
ugwani? 36 Ngay podhona an
hapiton ay nuy inali na an,
'Anong una' hingiton ja achiya'
machakngan, ja achi mapfalin an
mi'jali aju ay ni uja' omajan?' "

Hini chanum an mangchat hi nahamad an pi'takhuwan

37 Nachakngan chin angonoh
an arkhaw chi pfehta an hijah
tay hini am-amchan an
pun-an-anlaan chi tatakhu. Ja
timma'chug hi Hesus ja khuna
i'-i'gwap an mangali hi, "An amin
aju an ma-ugaw, ja umali aju ay
ha-in an uminum. 38 Hijah tay
hini nitula' an Hapit Apo Jos an
oma'-atan ni takhu an mamati ay
ha-in, an allona hi,
'Padchungnay gwa ay hija han
opfob an khun pfumutajan ni

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

chanum an mangchat hi
nahamad an pi'takhuwan.' "
39 Hini hinapit Hesus ay tay ja
hija hini Espiritu Santo an
honakhon Apo Jos ta munheto
hana namati. Ti ay chuy an
timpo ja achi pay munheto hini
Espiritu Santo hi tatakhu, ti
agkhuy pay numpfangngad hi
Hesus ad langit an
mipapfagpfagto.
40 Hachi uchumna an
nangngor ay tay inalin Hesus ja
inali cha hi, "Umannung an hijah
tay hini Profetan Apo Jos an
hahadchon ta-o." 41 Ja inalin
chin uchumna hi, "Hijay Kristo
an Hennag Apo Jos an
Mamahhod." Ja inalin khu chin
uchumna hi, "Achi ti un chah ad
Galilee chi arpugwan ni
Mamahhod? 42 Hay nitula' an
Hapit Apo Jos an hini ayya
Mamahhod ja holag Ari David, ja
meto'khong ad Betlehem an
pfuglay an narpugwan Ari
David."
43 Amat hichi ja na-aggwa
hachi tatakhu, ti numpfino-ob-on
chin nenomnom cha ay Hesus.
44 Podhon hachi uchumna an
tiligwon muti ma-id hay nangat
ay chicha.

Chin agkhuy namatiyan hachi a-ap-apon chi Hudju

45 Amat hichi ja hachi khun
munggwarja hichi Templo ja
numpfangngad cha ay chuy
gawwachaan hachi a-ap-apon chi
papachi ja hachi Farisee an
nannag ay chicha. Ja
henanhanan cha hi, "Hot
chaadma mah hi Hesus?
Anagkha ta agkhuy ju tiniliw?"
46 Tempfar cha ja inali cha hi,
"Agkhuy mi ay chita, ti ma-id
chengchengngor mi hi amat ay
ni panudtuchu na." 47 Ja inalin
hachi Farisee hi, "Ma-id ay chita
an niya an anong un cha'ju ja
na-allilaw aju. 48 Un chah hay
anila ju ja cha'mi an a-ap-apo ja
Farisee ja mamati ami ay hija?
Ma-id mangkay oh-ohha ay
cha'mi hi mamati. 49 Hana
namati ay hija ja hana agkhuy
nanginnila ay ni urchin ta-o, ja
chichay dusaon Apo Jos!"
50 Gawwah chi hi Nicodemus an
oha khu an Farisee. Hitay an hi
Nicodemus ja hija chin i ni'hapit
ay Hesus chin ohan lapfi. Inali na
hachi numpun-ibpfa na hi,
51 "Ay ni urchin ta-o, ja achi
mapfalin an hugijon hini takhu
nu agkhuy pay nahumarja.
Mahapor an humarjaon ta
chonglon hay allona ta
mapfu-ihan nu gway enat na an
napukhit." 52 Ja inali cha hi,
"Anagkha, un a chah eGalilee?
Muti ep-ephod mu akay ni' an
pfahaon hini Hapit Apo Jos hot
annilaom an ma-id allona hi
gway profetan Apo Jos an marpu
ad Galilee."

Chin pfupfai an nappap an ne-elo' hi lala-e an pfu-un ahagwa na

8 53 Numpanga-anamut cha
an amin 1 muti hi Hesus ja
immuy hichi pfulludna an Olibo.
2 Chin nun-inggwi'gwiit ja
pfimmugwah hija an
numpfangngad hichi Templo.

Na-amung khu chin tatakhu ja
lini-ub cha hija. Amat hichi ja
inumpfun hi Hesus ja ente-a na
an muntudtuchu. 3 Gwa an khun
muntudtuchu ja immali hachi
memehtolon chi urchin Moses ja
hachi Farisee. Ini-itnud cha han
pfupfai an inah-upan cha an
ne-elo' han lala-e an pfu-un
ahagwa na. Impata'chug cha
hichuy pfupfai ay chuy acho'lan
chi tatakhu, 4 ja inali cha ay
Hesus hi, “Apo, hitay an pfupfai
ja inah-upan cha an ne-elo' han
lala-e an pfu-un ahagwa na. 5 Ja
allon ni urchin Moses, an hini
pfupfai an amat heto ja
pumpfu-or ingkhana hi matoy.
Hotti ngay allom?” 6 Inali cha
hitay ta topngan cha hi Hesus ta
mehalla ayya hini pampfar na
hot hijay panghi'-ingan cha an
pangchaloman ay hija. Muti
agkhuy tenompfar hi Hesus, ja
nunjakhotto ja enerchong na
chin lodlochong na an muntula'
ay chuy lota. 7 Entoloy cha an
munhanhan ay hija ja
lemmeggwat ja inali na hi, “Hay
allo' ja hini ma-id pfahor na ay
cha'ju chi mahhun an mam-or ay
tay pfupfai.” 8 Amat hichi ja
nunjakhotto khu an nangtoloy an
nuntula' ay chuy lota. 9 Un
chaagkhu chengngor hichuy inali
na, ja un ohanna hon nakak, an
impangpangulun hachi
mena'ma-ellog. Ja un angkhay hi
Hesus chi nataynan ja chin
pfupfai an timmata'chug.
10 Lemmeggwat hi Hesus ja inali
na ay chuy pfupfai hi, “Chaad
cha mah? Un chah ma-id chi hay
oh-ohhah nuntaynan ta gway
mam-or ay he-a?” 11 Tempfar
chuy pfupfai ja inali na hi,
“Ma-id, Apo.” Ja inalin Hesus hi,
“Anong un ha-in, ja achi' hugijon
he-a an matoy. Hotti umanamut
a, ja achim ipigpiggwa an
pfumahor.”

Hi Hesus chi hilaw tay lota

12 Entoloy Hesus an
nangtudtuchugwan hachi
tatakhu ja inali na hi, “Ha-in chi
hilaw an manenakhan hana
nomnom chi tatakhu heto lota.
Hana mangunud ay ha-in ja achi
cha chumalan hi munhehellong,
ti mahenakhan cha ay tay an
hilaw an mangchat hi nahamad
hi pi'takhuwan.” 13 Hachi Farisee
an ne-e'-egngor ja inali cha hi,
“Un he-a hon tinihtikhuwam hini
achor mu. Ngay machoto' nu
umannung hini khun mu allon?”
14 Tempfar Hesus ja inali na hi,
“Anong un ha-in chi
manihtikhuwan ay tay achor u,
ja umannung chamchama hini
panihtikhu', ti anila' hini
narpugwa' ja hini omaja'. Cha'ju
ayya ja agkhuy ju anila. 15 Achi
magpong hini aton ju an
munhugi ti un khun marpu ay
cha'ju an tatakhu. Ha-in ayya ja
ma-id chi hay oha hi ija' hugijon.
16 Muti khulat ta ha-in chi
munhugi ja magpong, ti achiya'
omo-ohha, an gwacha hi Ama an
nannag ay ha-in an mi'hugi. 17 Ja
allon ni urchin ju an mahapor an
pattiyon hini numpadchung an
allon chi hay chugwa hi
muntihtikhu. 18 Ohaa' an

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

manihtikhuwan ay tay achor u,
ja me-aggwa hi Ama an nannag
ay ha-in." 19 Ja empfokha cha hi,
"Hot chaad mah hi amam?"
Tempfar Hesus ja inali na hi, "Nu
inannilaa' koma ay cha'ju hot
inannila ju khu hi Ama. Muti
agkhuja' anila, hijaot un ma-id
khu anila ju ay Ama." 20 Chin
khun puntudtuchugwan Hesus an
amin hay hato ja hichi Templo
ay chuy negpongan chuy khun
cha pangittugwan hi pihu. Muti
ma-id chi hay i naniliw ay hija ti
agkhuy pay nachakngan chin
timpo an ene'chan Apo Jos an
atajana.

Chin nangarjan Hesus hi achi mapfalin an mi'juy hana Hudju ay ni omajana

21 Entoloy Hesus an nunhapit
ja inali na hi, "Umali han arkhaw
ja tayna' cha'ju ja hingitona',
muti matoy aju an agkhuy
napakawan hana pfahor ju. Achi
mapfalin an mi'jali aju ay ni
omaja'." 22 Chengngor hachi
a-ap-apon chi Hudju ja khun cha
munhahapit an mangali hi,
"Anagkha nin ta allona hi, 'Achi
mapfalin an mi'jali aju ay ni
omaja'?' Una chah patajon
hichuy achor na?" 23 Inalin khu
Hesus hi, "Cha'ju ja narpu aju ay
tay lota. Muti ha-in ja narpuwa'
ad langit. 24 Hijaot un u inali hi
matoy aju an agkhuy napakawan
hana pfahor ju, ti umannung an
ma-at nu achi ju pattiyon chin
inali' ay cha'ju an oma'-ata'."
25 Ja inali cha hi, "Hot ngay
oma'-atam mah?" Tempfar Hesus
ja inali na hi, "Hini oma'-ata' ja
hija chin khun u allo-allon nete-a
chin pengpenghana. 26 Cho-or
hana mapfalin an allo' ja cho-or
koma hana ipapfahor u ay cha'ju.
Muti hay pachot-ana' otni' hi
ipa-innila' ja hana chengngor u
ay nuy nannag ay ha-in, ti
umannung an amin hana khuna
allon." 27 Hachi nunchongor ay
Hesus ja agkhuy cha na-awatan
an hi Jos Ama chi khuna
hapiton. 28 Hotti entoloy Hesus
an nangali hi, "Nu makhibpfoh
an ipfitina' an Na-ilangitan an
Takhu, hot annilaon ju an
umannung hini allo' an oma'-ata'.
Ja annilaon ju an achiya'
umi-igway hon empadchong u
chi hay ato'. Hay intuchun Ama
ay ha-in chi hapito' ja angkhay.
29 Ja gawwacha ay ha-in hini
nannag ay ha-in an achiya'
taytaynan, ti khun u aton an
amin hini podhona." 30 Ja ay cha
chuy an nunchongor ja cho-or
chay namati ay hija.

Hana empfapfalay Abraham

31 Amat hichi ja inalin Hesus
hachi Hudju an namati ay hija
hi, "Nu epa-ennongan ju an
mangat ay ni ituchu' hot cha'juy
ma-ali hi disipolo'. 32 Annilaon ju
hana umannung, hot mipfu-aan
aju ta achi aju mahpay himpfut."
33 Inalin hachi Hudju hi, "Holag
cha'mi mangkay ay Abraham ja
ma-id chi hay namenghan hi i mi
numpfalinan hi himpfut. Ja
anagkha ta allom hi un ami
mipfu-aan?" 34 Tempfar Hesus ja
inali na hi, "Umannung hitay

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

allo', an hini khun pfumahor ja
himpfut chi pfahor. 35 Hini
himpfut ja un nene'-op ay ni apo
na, ja gway arkhaw hot pakakon
wenno ingina na. Achi amat ay
ni oha an unga ay ni pamilya na
an achi ma-aan. 36 Hotti nu ha-in
an Empfalay Apo Jos chi
mangpfu-aan ay cha'ju ja
umannung an mipfu-aan aju.
37 Anila' an hi Abraham chi
nangholag ay cha'ju muti achi
aju amat ay hija. Ti niya an achi
ju apfuluton hini itudtuchu',
hijaot un aju munnomnom an
mamatoy ay ha-in. 38 Hato khun
u hapiton ja hana impatikhaw
Ama ay ha-in. Amat hina khu ay
cha'ju an hini khun ju aton ja
hini intuchun ni ammod ju."
39 Ja inali cha hi, "Aa, muti hi
Abraham chi ammod mi." Ja
inalin Hesus hi, "Nu umannung
an holag cha'ju ay Abraham, ja
anagkha ta achi ju unuchon hana
ena-enat na an maphod, 40 an
hay khun ju nomnomnomon ja
hay aton ju an mamatoy ay ha-in
an nangtuchu ay cha'ju hana
umannung an chengngor u ay
Apo Jos. Ma-id ay chita amat
heto hi enat Abraham. 41 Hini
ammod ju hini inunud ju." Ja
inali cha hi, "Pfu-un cha'mi chi
ne-akhah an ma-id anila mi hi
ammod mi. Hi Apo Jos chi ama
mi an khun mi unuchon ja ma-id
uchumna." 42 Ja inalin Hesus hi,
"Nu umannung an hi Apo Jos chi
ama ju hot podhona' koma, ti
narpuwa' ay hija ja una' umali
heto lota. Pfu-un ha-in chi
nanghumang hi immali heto lota
an hi Ama chi nannag ay ha-in.
43 Achi ju ma-awatan hana khun
u allon ti un tugwali ma-id
eke-ekejana hi pangngolan ju
hana khun u ituchu. 44 Amat aju
ay ni ammod ju an hi Satanas ja
podhon ju an unuchon hini
penhod na. Hija ja
pemmatopatoy nete-a chin
hophopapna. Ipapa'-igwina an
amin chi umannung ti ma-id
oh-ohha hi magpong hi ugali na.
Lomahlalahlah ti hijay
emmengha hi ugali na ja hijay
arpugwan an amin chi lahlah.
45 Muti ha-in, khapo ta
umannung hana khun u allon, ja
achiya' pattiyon ay cha'ju.
46 Nomnomon ju man nu
ngachah chi hay epapfahor ju ay
ha-in. Ma-id khuh ni'. Ti
umannung an amin chi allo' ja
anagkha ta achiya' pattiyon?
47 Hana tatakhun Apo Jos ja
chonglon cha hini tukhuna. Achi
ju khun unuchon hi Apo Jos ti
pfu-un cha'juy tatakhu na."

Gawwacha hi Hesus ja un meto'khong hi Abraham

48 Inalin khu hachi Hudju hi,
"Umannung man chin inali mi
an Samaritan a an
nahuhu'lungan hi napukhit an
ispiritu." 49 Ja inalin Hesus hi,
"Achi ju allon hi una'
nahuhu'lungan, ti un u khun
padayawon hi Ama, muti niya
an una' chochohhon ay cha'ju.
50 Ja achi' allon hitay khapo ta
podho' an madaydayaw, ti hi
Ama chi mangdaydayaw ay
ha-in ja hijay manugi hana

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

mamipihhor ay ha-in.
51 Umannung hitay allo', hini
mangunud ay ni ituchu' ja achi
matmatoy." 52 Ja inalin hachi
Hudju hi, "Umannung an un a
nahuhu'lungan. Ti nun-a-atoy
cha Abraham ja chin profetan
Apo Jos, ja anagkha ta allom hi
achi matmatoy hana mangunud
ay ni ituchum? 53 Un a chah
napfagpfagto mu hi Abraham an
apo ta-o ja hachi profeta an
nun-a-atoy? Akamoh kaykhu
hini atom ay ni achor mu."
54 Ja inalin khu Hesus hi, "Nu
ha-in chi mangpapfagto ay tay
achor u ja ma-id herpfi na. Gwa
han mangdaydayaw ay ha-in,
hija hi Ama an allon ju an Apo
Jos ju. 55 Muti munlahlah aju ti
agkhuy ju inannila hija. Ha-in
ja anila' hija. Nu allo' hi ma-id
anila' ay hija hot omata' ay
cha'ju an munlahlah. Ti
umannung an anila' hija ja
khun u unuchon hini allona.
56 Hi Abraham an apo ju ja
khun mun-an-anla chin
atattakhu na ti anila na an
tikhana hini arkhaw an
umaliya'. Tinnig na ja
nunna'naud chin anla na." 57 Ja
inalin hachi Hudju hi,
"Unagkhu ma-id pay lemay polo
hi tagwon mu, ja inalim agkhu
hi un mu tinnig hi Abraham?"
58 Tempfar Hesus ja inali na hi,
"Umannung hitay allo'. Agkhuy
pay neto'khong hi Abraham ja
gawwachaa'." 59 Un chaagkhu
chengngor hitay an inali na ja
numpichit cha hachi pfato ta
ipuhit cha ay hija. Muti khun
mihalin hachi tatakhu ja
pfimmutay hichi Templo ja
tenaynana chicha.

Chin nangakhahan Hesus han lala-e an napfulaw

9 1 Hi khun chumalanan cha
Hesus ja inah-upan cha han
lala-e an napfulaw nete-a hichin
nitu'khungana. 2 Ja inalin hachi
disipolo na hi, "Rabbi, ngay
nangpfahor ta neto'khong hitay
lala-e an napfupfulaw? Unchah
hija wenno hana ammod na?"
3 Tempfar Hesus ja inali na hi,
"Pfu-un hay pfahor nay
chimmalat hi napfulagwana ja
pfu-un khu hay pfahor hana
a-ammod na. Hay umannung hi
khapo na ja penhod Apo Jos an
mangpatikhaw ay ni apfalinana
hi pangpatenongana ay hija.
4 Mahapor an aton ta-o hana
ipatamun Apo Jos an nannag ay
ha-in. Achi ta-o i-un-unchani, ti
umali hini timpo an ma-id aton
ta-o an mangat. Amat hana i
muntamu an muntamu cha hi
a-arkhagwan, ti nadhom ayya ja
ma-id i muntamu. 5 Ay tay
agawwachaa' ay cha'ju ja ha-in
hini hilaw an manenakhan hana
nomnom chi tatakhu ay tay
lota."
6 Napfalin an inalin Hesus
hitay ja tinuppaana chin lota ja
pinilot na ta numpfalin hi pito'.
Enala na, ja in-apjut na chin
matan chuy napfulaw. 7 Ja inali
na hi, "Umuy a ta i a mun-ihu
hichi pohong ad Siloam." Hitay
ngachan an Siloam ja Nahnag
hini podhona an hapiton. Hotti

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

immuy nun-ihu chin lala-e ja
immanamut an mitikhaw
mahpay chin mata na. 8 Unagkhu
tinnig hachi hahakhokhong na ja
hachi uchumna an khun mannig
ay hija an un omanad-adchaw, ja
inali cha hi, “Un chah pfu-un
hitay chin napfulaw an u-umpfun
an khun mun-ad-adchaw?”
9 Inalin hachi uchumna hi,
“Hija.” Ja inalin hachi uchumna
hi, “Pfu-un ay chita, an un
me'me'nong ay hija.” Muti inalin
chin lala-e hi, “Ha-in chin
napfulaw.” 10 Ja inali cha hi,
“Ngay enat mu ta mitikhaw hini
matam ad ugwani?” 11 Tempfar
na ja inali na hi, “Hinuy allon
cha an hi Hesus, ja in-apjut na
han pito' ay tay mata', ja unaot
allon hi una' umuy mun-ihu hichi
pohong ad Siloam. Inunud u ja
immuja' nun-ihu ja tayya an
mitikhaw hitay mata' ad
ugwani.” 12 Ja inali cha hi,
“Hotti chaad mah hini allom an
hi Hesus?” Tempfar na ja inali na
hi, “Ma-id machoto' hi
agawwachaana.”

Nunhanhan hachi Farisee ay chuy napfulaw an na-akhahan

13 Amat hichi ja in-uy cha
chin lala-e hachi Farisee ta i cha
epfaag an enakhahan Hesus hija.
14 Hapfachu an ngilin chin
nang-apjutan Hesus chin pito' hi
nangakhahana chin napfulaw.
15 Empfokhan hachi Farisee ay
hija hi, “Ngay enat mu ta
mitikhaw hini matam ad
ugwani?” Ja inali na hi, “Ti amat
heto an in-apjut na han pito' ay
tay mata' ja immuja' nun-ihu.
Napfalin ja mitikhaw mahpay
hitay mata'.” 16 Ja khun
munhahapit hachi Farisee ja
inalin chin uchumna hi, “Hini
nangat ay tay ja pfu-un hi Apo
Jos chi nannag ay hija, ti achi na
khun unuchon hini urchin Apo
Jos an ma-id muntamu hi
ngilin.” Ja inalin hachi uchumna
hi, “Un chah gway apfalinan chi
napfahulan an mangat hi amat
heto an milagro?” Na-aggwa cha,
17 hijaot un cha impiggwa an
pa-ahhanhanan ay chuy lala-e ja
inali cha hi, “He-a an mangali hi
una enakhahan hini matam, ngay
allom hi oma'-atana?” Tempfar
na ja inali na hi, “Hay anila' ay
hija ja profetan Apo Jos.”

18 Hachi ayya a-ap-apon chi
Hudju ja achi cha mamati an
napfupfulaw hija ja unot
mitikhaw hini mata na. Khahin
un cha empa-ajag hachi
ammod na 19 ja empfokha cha
hi, “Umannung chah an hitay
hini empfalay ju an allon ju
an neto'khong ja un tugwali
napfupfulaw? Nu napfulaw ja
anagkha ta mitikhaw hana
mata na ad ugwani?”
20 Tempfar hachi ammod na ja
inali cha hi, “Aa, hijah tay
hini empfalay mi ja umannung
an neto'khong an napfulaw.
21 Muti ma-id anila mi ay ni
enat na an na-akhahan. Ja
agkhuy mi khu anila hini
nangakhahan ay hija. Ma-ilog,
hotti hijay panghanhanan ju, ti
anila nay pampfar na.”
22 Amat hinay enat cha an

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

nampfar ti toma-ot cha hachi
a-ap-apon chi Hudju. Ti
nunhahappitanan hachi
a-ap-apo an hini takhu an
manihtikhuwan an hi Hesus
hini Mamahhod, ja aanun cha
ay ni sinagoga ta achi
mimidchum hana papadchung
na an Hudju. 23 Hijaot un cha
inali hi, “Ma-ilog, hotti hijay
panghanhanan ju.”
24 Hotti empa-ajag khu hachi
Farisee chin lala-e ja inali cha hi,
“Munhapata a ay Apo Jos ta
epfaag mu hini umannung! Ti
anila mi an napfahulan an takhu
hinuy an nangakhahan ay he-a.”
25 Ja inalin chin lala-e hi, “Ma-id
ni' mapto' hi un napfahulan
wenno agkhuy. Ti un hay anila'
ja una' napfulaw ja tan ad
ugwani ja mitikhaw hitay mata'.”
26 Ja inali cha hi, “Muti ngay
enat na ta mitikhaw hana
matam?” 27 Tempfar na ja inali
na hi, “Un aju humupar! Chun u
inali ay cha'ju ad anachi muti
nan un ju achi chonglon. Ja
anagkha ta ejarkhaw ju an
epfokha. Unchani ja un ju
podhon an mumpfalin hi disipolo
na.” 28 Un chaagkhu chengngor
hitay an inali na ja pinahiw cha
hija ja inali cha hi, “Un kaykhu
he-a hini disipolo na. Ti cha'mi
ayya ja hi Moses chi khun mi
unuchon. 29 Ti anila mi an
ni'hapit hi Apo Jos ay Moses.
Muti hinuy an takhu ja ma-id
pay anila mi hi narpugwana!”
30 Ja inalin chin lala-e hi, “Haw
cha'ju pay hina, an enakhahana
hitay mata' ti gway apfalinana, ja
agkhuy ju pay anila hini
narpugwana. 31 Un chah
hongpfatan Apo Jos chi kalalag
hana napfahulan an tatakhu?
Achi, ti anila ta-o an hana khun
mundayaw ay hija an khun cha
unuchon hini allona, ja chichay
mahongpfatan chi kalalag na.
32 Nete-a chin narmugwan tay
lota ja ma-id chengchengngor
ta-o hi takhu hi nangakhahan
hana neto'khong an napfulaw ta
tumikhaw cha. 33 Achi mapfalin
an aton tay an takhu chi amat
heto nu pfu-un hi Apo Jos chi
nannag ay hija.” 34 Ja inalin khu
hachi Farisee hi, “He-a agkhu ni'
an napfahulan nete-a chin
nitu'khungam ja un chah he-ay
mangtuchugwan ay cha'mi?”
Amat hichi ja penakak cha hija.

Hini agkhuy namati ja impadchung Hesus hi napfulaw

35 Chengngor Hesus an
penakak chin Farisee chin lala-e
an enakhahana, ja i na hiningit.
Chinakngana ja inali na hi,
“Mamati a chah ay ni
Na-ilangitan an Takhu?”
36 Tempfar na ja inali na hi,
“Hotti ngay ngachana mah, Apo,
ta pattiyo'?” 37 Inalin Hesus hi,
“Tinnig mu mahpay, ti khun
mi'hapit ay he-a ad ugwani.”
38 Ja inalin khu chin lala-e hi,
“Apo, mamatiya' ay he-a!” Ja
nunheppe an nundayaw ay
Hesus. 39 Ja inalin Hesus hi,
“Immaliya' heto lota ta ma-innila
hana nanginnila ay Apo Jos ja
hana agkhuy nanginnila ay hija.
Hana ayya agkhuy nanginnila ay

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Apo Jos ja mipadchung cha hi
napfulaw, ja aanu' hini pfinulaw
cha ta tumikhaw cha. Ja hana
mangali hi anila cha hi Apo Jos
muti un cha munlahlah, ja
ipatikhaw u an napfulaw cha."
40 Chengngor hachi uchumna an
Farisee an gwa an ni'tata'chug ja
inali cha hi, "Un chah hay allom
ja napfulaw ami khu?"
41 Tempfar Hesus ja inali na hi,
"Nu khulat ta apfuluton ju an
napfulaw aju hot mapfalin an
mapakawan hana pfahor ju. Muti
nan ipapilit ju an agkhuy aju
napfulaw ti anila ju hi Apo Jos,
ja hihiya an achi mapakawan
hana pfahor ju."

Chin pangngarig han khun mumpahtor hi karnero

10 1-2 Inalin khu Hesus hi,
"Umannung hitay allo'
ay cha'ju. Nu khulat ta gway
kular chi karnero, ja hini takhu
an manggwa ay ni pantaw, ja
hija hini umannung an khun
mumpahtor. Hini ayya omajat an
manggwa ay nuy alad ja un
mangakaw wenno pomatoy.
3 Hini khun mumpfantay an gwa
ay ni pantaw ni kular ja
ipahikhop na hini khun
mumpahtor ja angkhay. Ja
imatunan hana karnero hini
hapit na ja oha-ohaona an
ajakhan chicha ta mitnud cha an
mi'pfutay. 4 Napfalin an impfutay
na an amin hana karnero ja
impangpangullu na. Mangunud
hana karnero ti imatunan cha
hini hapit na. 5 Achi cha
unuchon hini agkhuy cha anila,
an un chaot lomajaw, ti achi cha
imatunan hini hapit na." 6 Inalin
Hesus hitay pangngarig ja
agkhuy cha na-awatan hini
podhona an hapiton.

Hi Hesus hini maphod an pahtor

7 Hotti inalin khu Hesus hi,
"Umannung hitay allo' ay cha'ju.
Ha-in hini pantaw ni kular chi
karnero, an hijay agwun an
humikhop. 8 An amin hana
uchumna an nahhun mu ha-in an
immali, ja chicha hana
mangakaw ja mamatoy hana
karnero. Muti achi chonglon
hana karnero chicha. 9 Ha-in hini
pantaw an agwun cha. Hana
humikhop ay tay an pantaw ja
takhuwo' chicha. Halimuna'
chicha an amat ay ni khun
mumpahtor an halimunana hana
karnero hi pfumutajan cha hi
i cha anganan ingkhana hi
humigpan cha. 10 Hini omakaw,

Han pastor an impfupfulog na hana karnero na

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ja ma-id uchumna hi
nomnomona nu pfu-un hini
atona an i omakaw, pomatoy ja
puma'-i. Ha-in ayya ja immaliya'
ta hana tatakhu an ipadchung u
hi karnero' ja mi'takhu cha hi
nahamad an ma-id chi pogpog
na.
11 Ha-in hini maphod an khun
mumpahtor. Ti nehahagkhanaa'
an matoy khapo ay chicha.
12 Hini ayya khun mapfajachan
an mumpahtor ja taynana hana
karnero nu gway umali hi
khenger. Taynana ti pfu-un hijay
nanghe'-a. Hot pun-alat ni
khenger hana karnero ja
nun-apfur cha ja nun-ahija' cha.
13 Taynan nuy khun mumpfantay
ti un hini pfino'la na chi podhona
ja angkhay, ja achi na ihi-ar hana
karnero. 14-15 Ha-in hini maphod
an khun mumpahtor. Anilaa' ay
Ama ja anila' khu hija. Amat
hina khu an anila' hana karnero'
ja anilaa' ay chicha. Halimuna'
chicha, ja nehahagkhanaa' an
matoy khapo ay chicha.
16 Gwacha hana uchumna an
karnero' an agkhuy pay ni'hikhop
ay tay an kular. Mahapor an
pi'pahikhop u chicha. Me-egngor
cha ay ni hapit u ja me'-oh-ohha
cha hay hana nahhun an
na-ajakhan. Ja ohaa' an khun
mumpahtor ay chichan amin.
17 Podpodhona' ay Ama, ti
apfuluto' chi ataja' ta gway ato'
an mummahu. 18 Ma-id
mangpagpong hi ataja', an ha-in
chi nangapfulut hi ataja'. Ti gwa
ay ha-in an mangpagpong ay ni
ataja' ja gwa khu ay ha-in hini
apfalinan ta mummahuwa'. Hitay
hini inalin Ama hi ato'."
19 Chimmalat chin inalin
Hesus ja na-a-aggwa khu chin
Hudju. 20 Cho-or cha an nangali
hi, "Un mangkay ay chita
mun-angaw hitay an takhu ti
nahuhu'lungan! Anagkha ta i ta-o
chodchonglon hija?" 21 Muti
allon chin uchumna hi, "Nu allon
ju hi nahuhu'lungan, ja un chah
amat hinay panaphapit na? Ja un
chah olog khu chi napukhit an
ispiritu an mangakhahan hi
napfulaw ta tumikhaw?"

Chin namahigwan hachi Hudju ay Hesus

22 Nachakngan chin pfehtan
chi Hudju an pangnomnoman
cha chin arkhaw an Nidatunan
chin Templo ad Jerusalem. Ja
netongor an ahitungnin.
23 Gawwacha hi Hesus hichi
Templo an khun chumalan ay
chuy Pfarkon Ari Solomon.
24 Na-amung hachi Hudju ja
lini-ub cha hija ja inali cha hi,
"Epfaag mu gwot hini ohto, ti
tan ma-id mapto' hi i mi
punnomnoman. He-a chah hini
Hennag Apo Jos an Mamahhod
wenno pfu-un?" 25 Tempfar
Hesus ja inali na hi, "Ina-alli' ay
cha'ju muti achiya' chamchama
pattiyon. Hi Ama chi nangchat
ay ni apfalina' ta ma-at hay hana
khun u aton, ja hay hato chi
panginnilaan ju nu ngay
oma'-ata'. 26 Muti tan achiya'
chamchama pattiyon ti pfu-un
cha'ju hini karnero'. 27 Hay
ipfilang u hi karnero' ja hana

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

mangkhongahan ay ni allo'.
Anila' chicha ja unuchona'.
28 Ichat u ay chicha hini
nahamad an pi'takhuwan an
ma-id chi pogpogna, hot achi cha
ma-utaw, ja ma-id chi hay oha hi
gway apfalinana an mamloh ay
chicha ay ha-in. 29 Ti hi Ama chi
napfagpfagto an amin ja hijay
nangchat ay chicha ay ha-in. Ja
ma-id olog chi uchumna an
mamloh ay chicha ay hija. 30 Ti
ha-in ja hi Jos Ama ja un ami
oh-ohha."

31 Chengngor hachi Hudju
hichuy an inali na ja pimmichit
cha khu hi pfato ta ipuhit cha ay
hija. 32 Inalin Hesus ay chicha hi,
"Cho-or chi maphod hi enat u hi
inalin Ama hi ato' ja tinnig ju.
Ngachah ay cha tay enat u chi i
ju panghi'-ingan hi pangajangan
ay ha-in?" 33 Tempfar hachi
Hudju ja inali cha hi, "Pfu-un
hay maphod hi enat mu chi
pangajangan mi ay he-a muti
hini pangpadchungam ay ni
achor mu ay Apo Jos. Un ta-o
numpapadchung an tatakhu ja
un chah achi mipfuhur hitay ay
Apo Jos?" 34 Ja inalin Hesus hi,
"Un ju chah nalichuwan chin
nitula' an Hapit Apo Jos hi
nangarjana hachi a-apo ta-o an
Hudju chin hophopapna hi,
'Inali' hi, amat aju hi jos.'[m]
35 Hotti hachi tatakhu an
enajakhan Apo Jos an i
mangpa-innila ay ni Hapit na, ja
ma-ali cha hi jos. Mapfaha hitay
ay ni Hapit Apo Jos ja achi
ma-ub-upfah. 36 Hotti un chah
achi om-omod ay ha-in an
inumlaan Apo Jos ja hennakha'
an immali heto lota? Anagkha ta
allon ju hi un mipfuhur ay Apo
Jos hini pangpfaakha' an ha-in
hini Empfalay na? 37 Nu achi'
aton hini khun aton Ama hot
mapfalin an achiya' pattiyon ay
cha'ju. 38 Muti tayya an khun u
unuchon hi Ama. Hotti hay hato
khun u aton chi pattiyon ju nu
achi ju pattiyon hana khun u
allon. Hot annilaon ju an
gawwacha hi Apo Jos ay ha-in
ja gawwachaa' khu ay hija."

39 Chengngor hachi Hudju
hitay an inali na ja henlenom
cha khu an maniliw ay hija muti
nun-irpfut na ja tenaynana
chicha.

40 Amat hichi ja pfimmad-ang
hi Hesus chin gwanggwang an
Jordan ta numpfangngad chin
khun pumbautisaran John
Bautista hachi tatakhu. Ja
nihihidchi hija. 41 Cho-or chin
tatakhu an immuy ay Hesus ja
inali cha hi, "Ma-id en-enat John
hi milagro muti umannung an
amin hini impa-innila na an
oma'-atan tay an takhu." 42 Ja
cho-or chin tatakhu hichi an
namati ay Hesus.

Chin natajan Lazarus

11 1-2 Gwacha han tolo an
hin-a-agkhi ad Betani an
cha Lazarus ja hi Mary ja hi

[m] **10:34** Psalms 82:6

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Marta. Hitay an hi Mary ja hija
chi nanghiit chin mumpfango an
lanob chin hu-in Apo Hesus, ja
pinu'nahana ay chuy pfuu' na. Ja
hi Lazarus ja khun munchokhoh
3 hotti empepaad chin a-akhi na
an pfinapfai hi Hesus, ta allon
cha an hini khayyum na an
penpenhod na ja khun
munchokhoh. 4 Chengngor Hesus
hitay ja inali na hi, “Hinuy
chokhoh Lazarus ja pfu-un hijay
atajana, muti hinuy an
nunchoghana ja ta gway aton
Apo Jos an madayaw, ja gway
ato' khu an Empfalay na an
madayaw.”

5 Penpenhod Hesus cha Marta
ay Mary ja hi Lazarus. 6 Muti
anong una inannila an khun
munchokhoh hi Lazarus ja una
khinulat an entaktak hi chugwah
arkhaw, 7 ja unaot allon hachi
disipolo na hi, “Mumpfangngad
ta-o ad Judea.” 8 Ja inali cha hi,
“Rabbi, agkhuy napfajag chin
nakakan ta-o hi pamhochan
hachi Hudju hi pangajangan
chi-a. Ja anagkha ta i ta-o khu
mumpfangngad hichi?” 9 Ja
inalin gwot Hesus hi, “Himpolo
ta chugwah oras hini
a-arkhagwan, ja hini chumalan
hi a-arkhagwan ja achi
mahalipadchung, ti gwa hini
hilaw ay tay lota an manilagwan
ay ni agwuna. 10 Muti hini takhu
an chumalan hi lapfi ja
mahalipadchung, ti ma-id ay hija
hini hilaw.” 11 Ja entoloy Hesus
an nangali hi, “Hi akhi ta-o an hi
Lazarus ja nanallo', muti umuja'
ta uja' pfangunon.” 12 Ja inalin
chin disipolo na hi, “Maphod,
Apo, ta nanallo' ta gway atona an
tomenong.” 13 Inali cha hinuy ti
khemhon cha un ohto an nanallo'
muti hay penhod Hesus hi allon
ja natoy hi Lazarus. 14 Hotti
immohag na an nangali ay
chicha hi, “Natoy hi Lazarus,
15 muti khapo ay cha'ju ja
mun-an-anlaa' ta mama-icha' hi
natajana ta gway aton ju an
mamati nu tikhan ju hay ato'.
Hotti umuy ta-o hichi pfalay
cha.” 16 Ja hi Tomas, an
nangadnan hi Nun-eper, ja inali
na hachi padchung na an
disipolo hi, “Ti mi'juy ta-o
mangkay ad Judea ta patajon
cha ayya hi Hesus ja anong kay
ja ne-etoy ta-o ay hija.”

Hi Hesus hini pummahuwan ja arpugwan chi pi'takhuwan

17 Emmatam cha Hesus ad
Betani ja inannila cha an nalahin
chi apat hi arkhaw hi nilub-an
Lazarus. 18 Hitay an Betani ja
toloh kilomitlu chi inachawwi na
ad Jerusalem, 19 ja cho-or chin
Hudju an immu'-uy ta i cha
egwangar cha Marta ay Mary
khapo ta natoy chin akhi cha an
hi Lazarus. 20 Unagkhu inannilan
Marta an khun umali hi Hesus ja
immuy ta i na chinittum. Ja
nuntaynan hi Mary. 21 Ja inalin
Marta ay Hesus hi, “Apo, nu
gawwa ah to chin ar-arkhaw hot
agkhuy natoy hi ibpfa'. 22 Muti
anong un ad ugwani ja anila' an
ichat Apo Jos ay he-a chi
epfokham.” 23 Ja inalin Hesus hi,
“Pfumangon hi ibpfam.” 24 Ja

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

inalin khu Marta hi, “Anila' an
mummahu hija chin
ang-angonoh na an
pummahuwan an amin chi
natoy.” 25 Ja inalin Hesus ay hija
hi, “Ha-in hini pummahuwan ja
ha-in hini arpugwan chi
pi'takhuwan. Hini mamati ay
ha-in ja, anong un matoy, ja
mi'takhu hi ma-id chi pogpogna.
26 Hini takhu an namati ay ha-in,
ja magwachaan hi pi'takhuwan
an ma-id chi pogpogna. Pattiyom
chah hitay?” 27 Tempfar Marta ja
inali na hi, “Aa, Apo, pattiyo' an
he-a hi Kristo, hini Empfalay Apo
Jos an Mamahhod an umali heto
lota.”

28 Empa-opoh Marta hitay
inali na ja numpfangngad ta i na
enajakhan hi ibpfa na an hi
Mary. Ja in-am-amu na hi, “Niya
an immali hini Apo ta-o ja nan
epa-ajag chi-a.” 29 Unagkhu
chengngor Mary hitay ja
napfanpfannutay ta i na
chinittum hi Hesus, 30 ti
gawwacha pay hija ay chuy i
nanittuman Marta an agkhuy pay
ne-atam hichi pfuglay. 31 Hachi
Hudju an immuy hi pfalay cha
Mary an i ni-ib-ipfun ja tinnig
cha an napfanpfannutay hi Mary.
Ja inunud cha ti khemhon cha
un i umiha hichi lupfu'. 32 Unot
emmatam hi Mary chin
gwachaan Hesus ja nunheppe ay
hija. Ja inali na hi, “Apo, nu
gawwa ah to chin ar-arkhaw hot
agkhuy natoy hi ibpfa'.”
33 Tinnig Hesus an khun kumila
hi Mary ja hachi Hudju an
numpun-ibpfa na, ja machamot
chi punnomnomana khapo hi
nignikha na ay chicha.
34 Empfokha na hay i cha
nanglub-an. Ja inali cha hi,
“Mi'jali a, Apo, ta i ta-o tikhan.”
35 Ja khun mun-a-agkhah chi
luwan Hesus 36 ja inalin hachi
Hudju hi, “Chiya an otong hini
pamhod na ay Lazarus.” 37 Muti
inalin hachi uchumna hi, “Gway
apfalinana an nangpfangngad ay
ni pannig nuy napfulaw, ja
anagkha mah ta agkhuy na
empatenong chin chokhoh
Lazarus ta agkhuy natoy?”

Chin timmakhuwan Lazarus an natoy

38 Munnaud an machamot hi
punnomnoman Hesus chin
immajan cha hichi lupfu'. Lijang
chin nanglub-an cha an
natanglipfan hi ampfilog an
pfato. 39 Inalin Hesus hi,
“Ipa'-igwin ju hichuy tanglib.”
Inalin Marta an ibpfan Lazarus
hi, “Apo, anong ja gwa an
immakhub ti apat hi arkhaw chi
nalahin hi nilub-ana.”
40 Tempfar Hesus ja inali na hi,
“Aa, muti hay inali' ja
mipatikhaw ay he-a hini kinajos
Apo Jos nu mamati a ay ha-in.”
41 Enaan cha chin tanglib ja
entangad Hesus ja inali na hi,
“Ama, agyamana' ta chengngor
mu hini inali'. 42 Anila' an khuna'
chonglon ay he-a, muti allo'
hitay ta chonglon cha tay
tatakhu an ni'tata'chug, ta gway
aton cha an mamati an he-a chi
nannag ay ha-in.” 43 Napfalin ja
ini'gwap Hesus an nangali hi,

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Ini'gwap Hesus an nangali hi, "Lazarus, pfumutay a!" 11:43

"Lazarus, pfumutay a!" 44 Amat
hichi ja pfimmutay an
napuputtiputan chin achor na ja
anong un chin ulu na. Ja inalin
Hesus ay chicha hi, "Upfachon ju
hichuy nelelepfod an pfinacha ta
gway atona an umanamut."

Chin nunhahappitanan cha hi pamatajan cha ay Hesus

45 Hachi Hudju an i
ni-ib-ipfun ay Mary ja tinnig cha
chin enat Hesus, ja cho-or chay
namati ay hija. 46 Muti gwacha
gwot kaykhu hachi uchumna an i
nangpfaag hachi Farisee ay chuy
enat Hesus. 47 Hotti hachi
Farisee ja hachi a-ap-apon chi
papachi ja empa-ajag cha chin
uchumna an a-ap-apon chi Hudju
ja inali cha hi, "An ngacha mah
ay chita chi aton ta-o? Ti tan
cho-or hana milagro an khun
aton nuy an takhu! 48 Nu achi
ta-o epagwa hot mamati an amin
hato tatakhu ay hija. Ja hay
metob ja nu chonglon hana
eRome an gway ohah mumpfalin
hi ap-apo hot umali cha
mangkay an mama'-i ay ni
Templon Apo Jos ja hato pfuglay
ta-o an Hudju hot megwa-at
ta-o!" 49 Muti gwa han oha ay
chicha an hi Kayfas chi
ngachana, hija chi natakhay an
pachi ay chuy an tagwon. Ja
inali na hi, "Un chah ma-id
oh-ohhah anila ju? 50 Ma-awatan
ju koma an mapmaphochan un
gway oha hi matoy ta achi ta-o
matoy an amin ja achi ta-o
ma-umah an Hudju." 51 Hitay an
inalin Kayfas ja agkhuy narpu ay
ni nomnom na ti enchalan Apo
Jos hija an natakhay an pachi ay
chuy an tagwon, ta ipadtu na an
e-atoy Hesus hana Hudju. 52 Ja
pfu-un hachi Hudju ja angkhay
chi e-atoy na, muti midchum an
amin hana empfapfalay Apo Jos
an negwa-at hi apfuglapfuglay ta
mun-oh-ohha cha. 53 Tabpfi na
ay chuy ja nenomnom hachi
a-ap-apon chi Hudju hay aton
cha an mamatoy ay Hesus.
54 Hotti agkhuy numpatpatikhaw
hi Hesus ja hachi disipolo na hay
hachi tatakhu ad Judea. Hotti
han enat cha ja inhinud cha han
ohan pfuglay an nangadnan hi
Efraim an nehnot hichi let-ang.
Ja nihihidchi cha.

55 Ja gwa an machakngan
chin pfehtan chi Hudju an
Pangnomnoman cha chin
Nalohan chin Angher Apo Jos

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

hachi Pfalay chin A-apo cha ad
Egypt. Ja cho-or chay tatakhu an
narpu hi numpfino-ob-on an
pfuglay an immuy ad Jerusalem
ta aton cha chin ugali cha an i
khun mun-amoh, ta maleneh cha
hi pannig Apo Jos ja un
machakngan chin pfehta.
56 Khun cha hingiton hi Hesus ja,
na-amung ayya hana tatakhu
hichi Templo hon khun cha
manghenhahanhan an mangali
hi, “Ngay allon ju tugwali? Achi
nin ngata mi'jali hi Hesus an
me'pfehta?” 57 Hachi ayya
a-ap-apon chi papachi ja hachi
Farisee ja inali cha hi, nu gway
nanginnila ay ni agawwachaan
Hesus ja epfaag na ta gway aton
chi hay i maniliw ay hija.

Chin nanghiitan Mary chin mumpfango an lanob chin hu-in Hesus

12 1 Unum chi arkhaw ja un
machakngan hichin
Pfehtan chin Nalohan chin
Angher Apo Jos, ja immuy hi
Hesus ad Betani an pfuglay cha
Mary ja hi Marta ja hi Lazarus,
chin natoy an minahuwan Hesus.
2 Ja impartiyan cha hija. Hi
Marta chi khun munhakhana ja i
ne'-orpfong hi Lazarus ay cha
Hesus. 3 Amat hichi ja enalan
Mary han lanob an munnaud an
nangina an maphod chi
hunghung na, an allon cha an
nardo. Chugway pfahu chin
lanob an empelanob Mary ay ni
hu-in Hesus ja impu'nah na chin
pfuu' na. Ja napnu chin pfalay an
agawwachaan cha hi pfangon
chin lanob. 4 Gawwah chi hi
Judas Iskariot an oha an adalan
an i mangngina ay Hesus. Ja
unagkhu gwa an tinnig na chin
enat Mary ja inali na hi,
5 “Anagkha ta agkhuy ju
ingngina hinuy an lanob ta ichat
ju hini ngina na hana publi? Un
angkhaynana hon napfalor, an
pfo'laon hi ohay tagwon.” 6 Inali
na hitay muti najuna gwot ja
ma-id nignikha na hana publi. Ti
hini pfalor ni lanob chi
nun-o-onan hichin nomnom na,
khapo ta emmengha an hijay
mamangchon chin pihun cha
Hesus ja khuna a'-aanan. 7 Ja
inalin Hesus hi, “Achi ju
papfaholon hitay an pfupfai.
Ikhad hija ti enhaha'pfa na hitay
an lanob ta enchaag na an
melanob ay tay achor u ja una'
i milupfu'. 8 Hana ayya publi ja
gawwacha cha ay cha'ju hi
a-arkha-arkhaw, muti ha-in ja
nehnot chin arkhaw an panayna'
ay cha'ju.”

Chin nunhahappitanan cha hi aton cha an mamatoy ay Lazarus

9 Unot chengngor chin
cho-or an Hudju an gwacha hi
Hesus ad Betani, ja immuy cha
an i nanikhaw ay hija. Ja
pfu-un hija ja angkhay chi i
cha tikhan muti penhod cha
an pi'tikhaw hi Lazarus an
minahuwan Hesus. 10 Ja
nunhahappitanan hachi
a-ap-apon chi papachi an
pi-idchum cha hi Lazarus an
epapatoy. 11 Ti nete-a chin
nummahuwana ja cho-or chi

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Hudju an nan-ug hachi
a-ap-apo cha ta mamati cha ay
Hesus.

Chin nundaydayawan cha ay Hesus hi omajana ad Jerusalem

12 Chin nun-inggwi'gwiit ja
cho-or chay tatakhu an na-amung
ad Jerusalem an me'pfehta ay ni
Pfehtan chin Nalohan chin Angher
Apo Jos. Un chaot chengngor an
gwa an omatam hi Hesus 13 ja
emmala cha hachi tupfu an amat hi
tupfun chi khattiloy. Ja i cha
chinittum hi Hesus ja khun cha
i'gwap an mangali hi,
"Madaydayaw hi Apo Jos!
Mabindisyonan hitay an hennag
Apo Jos. Madaydayaw hitay Ari
ta-o an holag Israel!" 14 Empa-alan
Hesus han pfo'tot an donkey ja
nunhakay, ti hijah nuy chin nitula'
an hapit Apo Jos hi nangarjana hi,

15 "Achi aju toma-ot, cha'ju an
eSion,
Chiya an khun umali hichuy
Ari ju
an nunhahakkay han pfo'tot
an donkey."[n]

16 Agkhuy pay na-awatan chin
disipolon Hesus hichuy an enat
na, ingkhana hi nummahu ja un
cha annilaon an nipa-annung
chin nipadtu ay ni hapit Apo Jos
ja na-at ay hija.

17 Chin cho-or an tatakhu an
nannig chin enat Hesus hi
namokhaana ay Lazarus hichi
lupfu' ta timmakhu, ja khun cha
haphapiton. 18 Nunchongor hitay
an milagro an enat Hesus, hijaot un
cho-or chay tatakhu an i nanittum.
19 Amat hichi ja nunhahapit hachi
Farisee an allon cha hi,
"Angkhaynana, ma-id mapfalin
ta-o. Ti tayya, an amin hato
tatakhu ja immunud cha ay hija."

Chin i naningitan hachi Griego ay Hesus

20 Gwacha chin uchumna an
Griego an ni'juy ad Jerusalem ta
me'pfehta cha. 21 Immuy cha ay
Philip an eBetsaida ad Galilee, ja
inali cha hi, "Apo, podhon mi an
mi'hapit ay Hesus." 22 Immuy hi
Philip ay Andrew an i nangpfaag
ay nuy inali cha, ja immuy cha
an chugwa ay Hesus an i
mangali. 23 Ja inalin Hesus hi,
"Nehnot chin timpo an
ipapfagtuwa' an Na-ilangitan an
Takhu. 24 Umannung hitay allo'
ay cha'ju. Hini pfugwa, nu achi
mitanum ay tay lota hot achi
homangaw ja achi chom-or an un
hihiya an oh-ohha. Muti nitanum
ayya ja amat hi un natoy muti
homangaw ja cho-or chi pfunga
na.[o] 25 Ti hini takhu an un hini

---

[n] **12:15** Zechariah 9:9. Hay ugalin chi ar-ari chin nahop ja, nu mehnot cha ay ni oha an pfuglay an i cha khupfaton hon nunhakay cha hi ampfaju. Muti nu maphod hini panggep cha ay ni omajan cha, ja hay donkey chi punhakajan cha.

[o] **12:24** Hitay pfugwa an mitanum ja i-arig na hi Hesus an mangchat ay ni achor na an matoy ta mi'takhu an amin hana mamati ay hija.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

pi'takhuwana heto lota chi
podpodhona ja angkhay, ja achi
mi'takhu ay Apo Jos. Muti hini
takhu an man-ug ay ni
pi'takhuwana heto lota ja
mi'takhu ay Apo Jos hi ma-id chi
pogpog na. 26 Hini mamhod an
mangat ay ni penhod u ja
mahapor an unuchona' ta an
amin chi hay agawwachaa', ja
gawwacha khu hija. Ja
ipapfagton Ama hana mangat ay
ni penhod u."

Chin nangpa-innilaan Hesus ay ni atajana

27 Entoloy Hesus an nangali
hi, "Machamot hitay uja'
punle'naan ad ugwani, muti un u
chah allon ay Ama hi, 'Haniyana'
adni' ay tay an umali an
punlikhata'?' Achi mapfalin ti
hini immaliya' heto lota ja ta
lahino' hini ne'cha an ataja'."
28 Ja inalin khu Hesus hi, "Ama,
ipatikhaw mu hini kinajos mu!"
Ja gwacha gwot han tenompfar
ad langit an nangali hi,
"Impatikhaw u hini kinajos u ja
ipiggwa' khu an aton."
29 Chengngor hachi na-amung an
tatakhu an ni'tata'chug hichuy
hapit ja inali cha hi, "Niya an
immichor!" Ja inalin hachi
uchumna hi, "Niya han angher
Apo Jos an ni'hapit ay hija."
30 Ja inalin Hesus ay chicha hi,
"Cha'ju koma chi mangngor ay
nuy an hapit, ti agkhuy ni-ali
hinuy an hapit khapo ay ha-in.
31 Khumaju an machakngan han
panugijan Apo Jos hana tatakhu
ay tay lota, hot ma-apfak hini
ap-apo heto lota an hi Satanas.
32 Muti ha-in nu mipfitina' hot
ma-akhuy-uy an amin chi
tatakhu an umali ay ha-in."
33 Inali na hitay ta ipa-innila na
ay chicha hini atona an matoy.
34 Tempfar chin tatakhu an inali
cha hi, "Hay anila mi hi allona
ay ni hapit Apo Jos ja ma-id chi
hay umali hi atajan ni
Mamahhod an hi Kristo. Hotti
anagkha ta allom hi mahapor an
mipfitin hini Na-ilangitan an
Takhu? Ngay ngachah nuy an
Na-ilangitan an Takhu?"
35 Tempfar Hesus ja inali na hi,
"Ha-in an mipadchung hi hilaw
ja un na'na'-omtang chi
pipidchuma' ay cha'ju. Hotti
pa-ennongan ju gwot an mangat
hay hana itudtuchu' ad ugwani
an gawwachaa' ta achi aju
ma-ah-upan ay ni munhehellong.
Ti hini chumalan ay ni hehellong
ja ma-id mapto' hi agwuna.
36 Hotti mamati aju akay ni' ay
ha-in an manilagwan ay cha'ju
ad ugwani an agawwachaa' ay
cha'ju ta mahilagwan hana
nomnom ju."

Chin agkhuy namatiyan hachi Hudju

Emmopoh chin inalin Hesus ja
tenaynana chicha ja ma-id anila
cha hi immajana. 37 Anong un
cho-or chin milagro an enat na ta
pannikhan cha koma an narpu
hini apfalinana ay Apo Jos ja
achi cha chamchama mamati ay
hija. 38 Hotti nipa-annung chin
intula' profeta Isaiah hi
nangarjana hi,

"Apo, anagkha mah ta ma-id
chi hay namati chin
intudtuchu mi,
ja ma-id khu chi hay
nanginnila ay ni
apfalinam?"[p]
39 Umannung hitay an intula'
Isaiah an un honger hachi
tatakhu an mamati. Hijaot un
intula' khu Isaiah hi,
40 "Un lo'tat ja pfinulaw Apo
Jos hana mata cha ta achi
cha tumikhaw,
ja henerngana hini nomnom
cha ta un chaot mah achi
maka-awat.
Ti allon Apo Jos hi, 'Anagkha
tugwali ta achi cha podhon
an tumikhaw ja achi cha
podhon an ma-awatan. Ja
anagkha ta achi cha
chu'khon hana pfahor cha
ja achi cha mungkalalag ay
ha-in ta takhuwo'
chicha?' "[q]
41 Intula' Isaiah hitay ti
nipatikhaw ay hija hini
nakaskasda-aw an apfalinan
Hesus, hijaot una intula' chi
oma'-atana. 42 Cho-or
chamchama hachi a-ap-apon chi
Hudju an namati ay Hesus. Muti
agkhuy cha inar-ali, ti toma-ot
cha hay hachi Farisee an nangali
hi un cha ánun chicha ay ni
sinagoga nu tihtikhuwan cha an
namati cha ay Hesus. 43 Ti
napfalor ay chicha hini
pedayawan cha hi tatakhu mu
hini dayaw an marpu ay Apo Jos.

Hana inalin Hesus chi manugi ay ni takhu

44 Ja ini'gwap Hesus an
nangali hi, "Hini namati ay ha-in
ja pfu-un ha-in ja angkhay chi
pinati na, an pinati na khu hini
nannag ay ha-in. 45 Hini nannig
ay ha-in ja hihiya an tinnig na
hini nannag ay ha-in.
46 Immaliya' heto lota an
munhilaw ta achi mahpay
maherngan chi nomnom hana
mamati ay ha-in. 47 Hini
nangngor ay tay tukhun u ja achi
na unuchon, ja pfu-un ha-in chi
manugi ay hija. Ti una' immali
heto lota an manakhu hi tatakhu,
an agkhuja' immali an manugi ay
chicha. 48 Muti nu machakngan
hini Punhugijan Apo Jos, ja hana
tatakhu an nan-ug ay ha-in ja ay
ni tukhun u ja mahugi cha khapo
hay hana hapit u an agkhuy cha
pinati. 49 Ti achiya' omo-ohha
hon empadchong u hini allo', ti
hi Ama an nannag ay ha-in ja
inali na an amin chi hapito'.
50 Ja anila' an mi'takhu hi ma-id
chi pogpogna hini mangat ay ni
allon Apo Jos. Hijaot un an amin
hini hapito' ja hana intuchun
Ama hi allo'."

Chin nangulahan Hesus chin hu-in hachi adalana

13 1 Gwa an machakngan
chin pfehtan chi Hudju
an Pangnomnoman cha chin
Nalohan chin Angher Apo Jos, ja

[p] **12:38** Isaiah 53:1 [q] **12:40** Isaiah 6:10

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

anilan Hesus an nehnot hini
arkhaw an panaynana ay tay lota
ta mumpfangngad ay Ama na.
Nete-a chin hopapna ja
penpenhod na hana tatakhu na
ay tay lota, muti ad ugwani ja
ipatikhaw na hini nunhegla an
pamhod na.
2 Ay chuy an nadhom ja
na-orpfong cha Hesus ja hachi
adalana ja empanomnom
mahpay Satanas ay Judas an
empfalay Simon Iskariot hay
atona an mangngina ay Hesus.
3 Hi Hesus ja anila na an
impulang Ama na an amin ay
hija ta hijay khun mangpagpong.
Ja anilan Hesus an hi Apo Jos
chi narpugwana ja hija khu chi
pumpfangngachana. 4 Amat hichi
ja timma'chug hi Hesus ja
lenoh-op na chin negtap an
lopfong na, ja enala na han
tugwarja ja empfar-oh na.
5 Inhiit na han chanum han
pfatja ja ente-a na an ulahan
chin hu-in hachi adalana hon
pinu'nahana ay chuy tugwarja an
empfar-oh na. 6 Ja unot negpong
ay Simon Peter ja inalin Peter ay
hija hi, “Apo, un chah he-a
agkhu chi mun-ulah ay tay
hu-i'?” 7 Tempfar Hesus ja inali
na hi, “Agkhuy mu pay anila
hitay khapo na an pangata' heto,
muti unchani hot annilaom.” 8 Ja
inalin Peter hi, “Achi mapfalin
unagkhu ni' la-ahna ja he-a chi
mangulahan hato hu-i'!” Ja
inalin khu Hesus hi, “Nu achim
pa-ulah hini hu-im ay ha-in hot
achi a mangkay mipfilang hi
takhu'.” 9 Ja inalin Simon Peter
hi, “Ti un ayya amat hina, Apo,
hotti ulaham hato hu-i', ja
inidchum mu mah an pi'-ulah
hato ngamoy u ja hitay ulu'!”
10 Ja inalin Hesus hi, “Nun-amoh
ayya hini takhu ja maleneh an
amin hini achor na, hotti
angkhay hana hu-i chi khun
ipiggwa an ulahan. Maleneh aju
an amin, muti gwa han oha ay
cha'ju an achi maleneh.” 11 Ti
ani'-ilan Hesus hini mangngina
ay hija, hijaot una inali hi, “Gwa
han oha ay cha'ju an achi
maleneh.”
12 Napfalin an inulahan
Hesus hachi hu-i cha ja
inlopfong na khu chin lenoh-op
na an lopfong, ja numpfangngad
an i ni-ipfun chin nanganan
cha. Ja inali na hi, “Na-awatan
ju chah hitay enat u ay cha'ju?
13 Khun ju allon hi un ha-in chi
Manudtuchu ay cha'ju ja ha-in
chi Apo ju, ja umannung.
14 Muti tayya an anong un ha-in
an Apo ju an Manudtuchu ay
cha'ju, ja inulaha' hana hu-i ju.
Hotti anong koma un cha'ju ja
munhin-i-innulah aju hi hu-i.
15 Hay nangata' ay tay ja ta
gway tuntunchon ju ta pe'-at ju.
16 Umannung hitay allo' ay
cha'ju. Hini takhala ja achi
napfagpfagto mu hini apo na, ja
achi khu napfagpfagto hini
pfaar mu hini khun mamaar ay
hija. Hotti nu ha-in an Apo ju
ja enat u hitay, ja un chah
napfagpfagto aju mu ha-in ta
achi ju pe'-at? 17 Tayya an
inannila ju mahpay hitay
umannung an tukhun u, hotti

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

madmachennor aju nu unuchon
ju.
18 Pfu-un cha'ju an amin hini
nangarja', ti anila' hini oma'-atan
an amin hana pinili'. Mahapor an
ma-at hini nitula' an Hapit Apo
Jos an nangarjana hi, 'Hini
nan-ug ay ha-in ja oha an khun
me'-an ay ha-in.'[r] 19 Ipa-innila'
hitay ay cha'ju ja un ma-at, ta
tikhan ju ayya an nipa-annung ja
namati aju an ha-in hini Kristo
an Mamahhod. 20 Umannung
hitay allo' ay cha'ju, an hini
mangakhamid hay hana takhu an
honakho' ja inakhamicha' khu. Ja
hini mangakhamid ay ha-in ja
inakhamid na khu hi Ama an
nannag ay ha-in."

Chin nangpa-innilaan Hesus hi pangpfaakhan Judas ay hija hana pfuhur na

21 Empa-opoh Hesus hay
hato inali na ja machamot hi
punnomnomana, ja enhemad
na an nangali chin adalana hi,
"Umannung hitay allo' ay
cha'ju. Gwacha han oha ay
cha'ju an i mangpfaag ay ha-in
hana pfuhur u."
22 Nanghenmomohgwat hachi
adalana ti agkhuy cha anila nu
ngay pitulungan chuy an inali
na. 23 Ja gwa han oha an
adalan an penenpenhod Hesus
an nechechelloh ay hija. 24 Ja
inhinjar Simon Peter chin
nechechelloh ay Hesus ta
hanhanana ay Hesus chi
ngachan ni allona an i
mangpfaag ay hija hana pfuhur
na. 25 Hotti inggwingi na ay
Hesus ja inali na hi, "Apo,
epfaag mu man hini adalan an
i mangpfaag ay he-a."
26 Tempfar Hesus ja inali na
hi, "Hini pangchata' ay ni
tenapay an ehawhaw u ja hija
hini i mangpfaag ay ha-in."
Amat hichi ja enala na han
tenapay ja enhawhaw na, ja
inchat na ay Judas an
empfalay Simon Iskariot.
27 Chinugwagwan Judas chin
tenapay ja neho'long gwot hi
Satanas ay hija. Ja inalin
Hesus ay hija hi, "Umuy aot ta
im aton hini nenonomnom mu
an aton." 28 Hachi uchumna an
adalan ja agkhuy cha na-orman
hitay an i inalin Hesus ay
Judas. 29 Hay khemhon hachi
uchumna ja un pfinaar Hesus
ta i ngumina hay mahapor cha
ay chuy an pfehta, ti hi Judas
chi mamangchon chin pihu
cha. Ja khemhon khu hachi
uchumna hi unakkay pfinaar
Hesus an i mangchat hay
tolong hay hana napubli.
30 Unot enalan Judas chin
tenapay ja nakak. Nanadhom
ay chuy an nakakana.

Chin oha an inidchum Hesus an in-urchin

31 Nakak hi Judas ja inalin
Hesus hi, "Ad ugwani ja timpo
na an mipapfagpfagtuwa' an

[r] **13:18** Psalms 41:9

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Na-ilangitan an Takhu, ja
khapo ay ha-in ja
mipapfagpfagto hi Ama. 32 Ja
nu mipapfagto hi Apo Jos
khapo ay ha-in ja achi na
etantan an mangpapfagpfagto
khu ay ha-in.
33 Cha'ju an impfilang u hi
empfapfalay, achi mapfajag hot
tayna' cha'ju. Hingitona' ay
cha'ju muti tan ipiggwa' an
mangali chin inali' hachi
a-ap-apon chi Hudju, an achi
mapfalin an mi'jali aju gwot ay
ni omaja'. 34 Ja tayya han oha
an idchum u an i-urchin hot
unuchon ju. Mahapor an
mumpepennohhochan aju an
amat ay ni enat u an namenhod
ay cha'ju. 35 Ti nu
mumpepennohhochan aju ja
hijay pangmatunan an amin chi
tatakhu an cha'juy disipolo' an
immunud ay ha-in."

Chin nangpa-innilaan Hesus hi panghaotan Peter ay hija

36 Empfokhan Simon Peter ay
Hesus hi, "Hotti ngay mah im
omajan, Apo?" Ja inalin gwot
Hesus hi, "Achi mapfalin an
mi'jali a chamchama ay ni
omaja', ta unchani ja un a
mangunud." 37 Ja inalin khu
Peter hi, "Anagkha mah, Apo,
ta achi mapfalin an mitnucha'
ad ugwani? Nehahagkhanaa' an
matoy khapo ay he-a." 38 Ja
inalin Hesus hi, "Un chah
angkhiloh un mu ichat hini
pi'takhuwam khapo ay ha-in?
Tayya an allo' hini umannung,
an ehaota' ay he-a hi mumpetlo
ad ugwani an lapfi ja unot
tumalanu."

Hi Hesus chi chalan an umuy ay Jos Ama

14 1 Inalin Hesus hi, "Achi
aju madanakhan, ta un
aju gwot mamati ay Apo Jos ja
mamati aju khu ay ha-in. 2 Hichi
pfalay Ama, ja cho-or chi
punhitugwan, hotti umuja' ta ija'
ehakhana hini pi'hitugwan ju. Nu
achi umannung hot achi' koma
allon ay cha'ju. 3 Nu nakhibpfoh
ayya an enhakhana' hini
pi'hitugwan ju hot
mumpfangngacha' ta agwito'
cha'ju ta mihihidchi aju ay ni
agawwachaa'. 4 Ti anila ju mit
hini chalan an mangedchong ay
ni omaja'." 5 Ja inalin Tomas ay
hija hi, "Apo, agkhuy mi anila
hini omajam, hotti ngay mah
panginnilaan mi ay ni chalan?"
6 Tempfar Hesus ja inali na hi,
"Ha-in chi chalan ja ha-in chi
umannung ja ha-in chi arpugwan
chi nahamad an pi'takhuwan.
Ma-id umuy ay Ama nu pfu-un
ha-in chi agwuna. 7 Nu inannilaa'
koma ay cha'ju hot ni'-annila ju
khu hi Ama. Mete-a ad ugwani ja
inannila ju hija ja tinnig ju." 8 Ja
ne'pfokhan Philip ay hija hi,
"Apo, ipatikhaw mu mah hi
Amam ay cha'mi ta mapnek
ami." 9 Tempfar Hesus ja inali na
hi, "Akamoh kaykhu hini
ninidchuma' ay cha'ju ja agkhuja'
pay la-eng inannila ay he-a,
Philip, ja anagkha ta allom hi un
u ipatikhaw hi Ama ay cha'ju? Ti
hini takhu an nanikhaw ay ha-in

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ja tinikhaw na khu hi Ama. 10 Un
mu chah achi pattiyon an hi Ama
ja gawwacha ay ha-in ja
gawwachaa' khu ay hija? Hay
hato ayya an khun u allon ay
cha'ju ja pfu-un ha-in chi
narpugwana, an hi Ama.
Gawwacha hija ay ha-in, ja hijay
mangat ay ni penhod na an aton.
11 Mahapor an pattiyon ju an
gawwachaa' ay Ama ja
gawwacha khu hi Ama ay ha-in.
Nu achi ju ayya pattiyon khapo
ta un u khun hapiton, ja mamati
aju koma khapo hay hato
milagro an khun u aton.
12 Umannung hitay allo' ay
cha'ju, an hini takhu an mamati
ay ha-in ja mapfalin an atona
hana khun u aton, ja gwa pay chi
ma-at na hi ot-ottong, ti
mumpfangngacha' ay Ama. 13 Ja
an amin hana epfokha ju khapo
hi ne'-oh-ohhaan ju ay ha-in, ja
ato' ta gway aton Ama an
madaydayaw khapo ay ha-in an
Empfalay na. 14 Hotti an amin
hana epfokha ju khapo hi
ne'-oh-ohhaan ju ay ha-in ja
ato'."

Chin nangarjan Hesus hi umali hini Espiritu Santo an munheto hay hana namati

15 Inalin Hesus hi, "Hini
panginnilaan an gway pamhod ju
ay ha-in ja hini pangunuchan ju
hay hana urchin u. 16 Epfokha'
ay Ama ta ipa-ali na hay oha khu
hi Tomolong an munheto ay
cha'ju hi ma-id chi pogpogna.
17 Hijah tay hini Espiritu Santo
an hijay mangtuchu ay cha'ju an
amin hana umannung. Hana
ayya agkhuy namati ay ha-in ja
achi mapfalin an apfuluton cha
hitay Espiritu Santo, ti achi cha
imatunan ja ma-id anila cha ay
hija. Cha'ju ayya ja anila ju, ti
gawwacha ad ugwani ja umali
han arkhaw hot munheto ay
cha'ju.
18 Anong un u taynan cha'ju ja
achi aju mumpfalin hi ngoho, ti
mumpfangngacha'. 19 Achi
mapfajag hot achiya' mahpay
tikhan hay hana agkhuy namati.
Muti cha'ju ayya, ja hintikhana'
khu. Ja khapo ta matattakhuwa'
ja mi'tattakhu aju khu. 20 Ay nuy
an timpo ja annilaon ju an
gawwachaa' ay Apo Jos,
ja gawwacha aju ay ha-in ja
gawwachaa' khu ay cha'ju.
21 Hini takhu an mangapfulut
hay hana urchin u ja inunud na,
ja hija hini ma-ali hi gway
pamhod na ay ha-in. Ja hini
gway pamhod na ay ha-in ja
penhod Ama ja penhod u khu, ja
ipa-innila' hini oma'-ata' ay hija."
22 Ja inalin Judas, pfu-un hi
Judas Iskariot, hi, "Apo, anagkha
ta cha'mi ja angkhay chi
pangpa-innilaam ay ni oma'-atam
ja achi an amin hi tatakhu?"
23 Tempfar Hesus ja inali na hi,
"Hini gway pamhod na ay ha-in
ja unuchona hini allo'.
Podpodhon Ama hija ja umali
ami an munheto ay hija. 24 Hini
ayya ma-id pamhod na ay ha-in
ja achi na unuchon hini allo'.
Hay hato an inali' ay cha'ju ja
agkhuy narpu ay ha-in ja
angkhay, ti hi Ama an nannag ay

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ha-in chi khun mangtuchu ay ni
khun u allon.
25 Impa-innila' hay hato ay tay
an agawwachaa' ay cha'ju. 26 Ja
unchani ta umali hini Tomolong,
an hija hini Espiritu Santo an
ipa-alin Ama, ta etoloy na hini
tamu' an mangitudtuchu ay
cha'ju, ja epanomnom na an
amin hay hana inali'.
27 Hay tayna' ay cha'ju ja hini
nahamad an pomhochan chi
pi'takhuwan ju, an achi amat ay
ni khun allon chi tatakhu an
pomhochan chi pi'takhuwan.
Hotti achi aju madanakhan ja
achi aju toma-ot. 28 Chengngor
ju chin inali' hi umuja' muti
mumpfangngacha'. Hot nu
umannung an penenhocha' ay
cha'ju ja mun-an-anla aju koma
hi omaja' hichi achaan Ama, ti
napfagpfagto hija mu ha-in.
29 Impa-innila' hitay ay cha'ju ja
un ma-at ta tikhan ju ayya an
nipa-annung, ja namati aju ay
ha-in. 30 Achi' anchu-ajon hitay
pi'hapita' ay cha'ju ti nganngani
an umali hini mun-ap-apo heto
lota an hi Satanas. Ma-id
chamchama apfalinana an
mangapfak ay ha-in, 31 muti
apfuluto' hana ene'chan Ama an
ma-at ta gway aton chi tatakhu
an manginnila an podpodho' hi
Ama. Hijaot un u aton an amin
chi hay inali na hi ato'.
Hot lomeggwat aju ta umuy
ta-o."

Hi Hesus ja mipadchung hi nitanum an ubas

15 1 Inalin Hesus hi, "Ha-in
hini nahamad an
nitanum an ubas ja hi Ama hini
khun manalimun. 2 An amin
hana halepeng an achi pfumunga
ja ánun ni khun manalimun.
Hana ayya halepeng an khun
pfumunga ja portu-ana ta gway
atona an ngumalenge ta
chomchom-or ja pomhod chi
pfumungaana. 3 Ja cha'ju an
disipolo' hini halepeng an
nalenehan mahpay khapo hana
hapit u an intudtuchu' ay cha'ju.
4 Mimidchum aju ay ha-in ja
mimidchuma' khu ay cha'ju. Ti

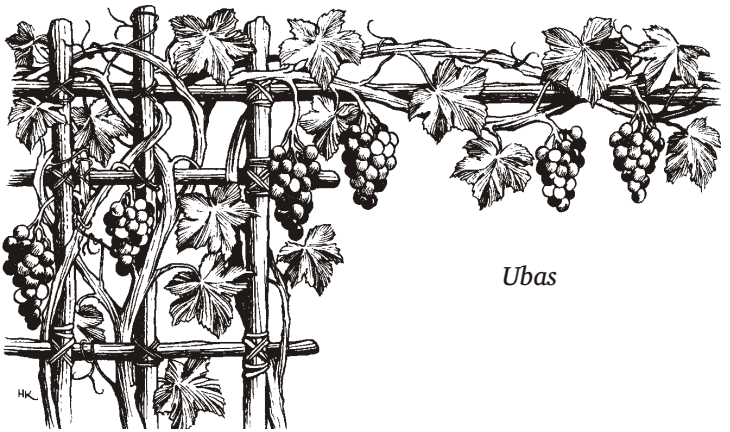

Ubas

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

amat ay ni halepeng, an achi
pfumunga nu na-aan ay ni achor
na. Amat hina khu an ma-id
pfungan ni pammati ju nu achi
aju mimidchum ay ha-in.”
5 Impiggwan Hesus an nangali
hi, “Ha-in hini nahamad an
nitanum an ubas ja cha'ju hana
halepeng na. Hini mimidchum ay
ha-in ja mimidchuma' khu ay hija,
hot cho-or chi pfunga na. Muti nu
umachawwi aju ay ha-in hot
ma-id oh-ohhah ma-at ju. 6 Hini
ayya achi mimidchum ay ha-in ja
metapar an amat ay ni halepeng
an na-aan ay ni ubas. Unchani ta
malango hana na-aan an halepeng
ja tiniptipun ta mapoolan. 7 Nu
mimidchum aju ay ha-in, ja
khokhotan ju hana intudtuchu' ta
khun ju unuchon, hot ma-at an
amin chi epfokha ju. 8 Hini
pfumungaan ju hi cho-or ja ichat
nay dayaw ay Ama. Nu amat heto
ayya hot hijay panginnilaan hi
nangunuchan ju ay ha-in.
9 Penpenhocha' ay Ama ja amat
hina khu hini pamhod u ay cha'ju.
Hotti mimidchum aju ay ha-in ta
magwachaan aju ay tay pamhod
u. 10 Nu khun ju unuchon hana
urchin u hot magwacha ay cha'ju
hitay pamhod u. An amat khu ay
ha-in, an khun u unuchon hana
urchin Ama ja gawwacha ay ha-in
hini pamhod na.
11 Inali' hay hato ta
magwachaan aju hi an-anla an
amat ay ni anla an gwa ay ha-in.
Ja achi kumuchang chi i ju
pun-an-anlaan. 12 Hitay chi
urchin u ay cha'ju, an mahapor
an mumpepennohhochan aju an
amat ay ni nahamad an pamhod
u ay cha'ju. 13 Hini oma'-atan chi
nahamad an pamhod an ma-id
ipadchungana, ja hini
pangchatan ay ni pi'takhuwan ta
gway aton hana khakhayyum an
matakhu. 14 Ma-ali aju an
khakhayyum u nu khun ju
unuchon hana in-urchin u.
15 Achi' mahpay ipfilang cha'ju
hi takhala, ti hini ayya takhala ja
achi na ma-innila hana khun
aton ni apo na. Cha'ju ayya ja
impfilang u cha'ju hi
khakhayyum, hijaot un u
impa-innila ay cha'ju an amin
hana chengngor u ay Ama.
16 Pfu-un cha'juy namili ay ha-in
ti ha-in chi namili ay cha'ju an i
mangat ay ni tamun Apo Jos, ja
mapmaphod hini pfunga na, an
achi ma-upfah. Nu amat hetoy
aton ju hot ichat Ama an amin
hana epfokha ju an namati ay
ha-in. 17 Hotti hitay chi urchin u
ay cha'ju, an mahapor an
mumpepennohhochan aju.”

Hana achi mamati ja pfuhulon cha hana namati ay Hesus

18 Inalin khu Hesus hachi
disipolo na hi, “Pfuhulon cha'ju
hay hana tatakhu an agkhuy
namati ay ha-in. Muti
nomnomon ju an pfinuhula' hi
nahhun ja unot cha'ju. 19 Nu
amat aju hay hana agkhuy
namati ay ha-in hot podpodhon
cha'ju, ti ipfilang cha'ju hi ibpfa
cha. Muti achi aju amat ay
chicha, ti pinili' cha'ju an
tatakhu' hot ma-id ni'-ibpfaan ju
ay chicha. Hijaot un cha'ju

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

pfuhulon ay chicha. 20 Hotti
nonomnomon ju chin inali' ay
cha'ju, an hini takhala ja achi
napfagpfagto mu hini apo na.
Pinalikhata' an Apo ju, hotti
anong un cha'ju ja pi'palikhat
cha'ju. Ja khulat ta gway
nangapfulut hana intudtuchu' hot
apfuluton cha khu hana
itudtuchu ju. 21 Hay pangatan
cha heto ja khapo ta cha'juy
tatakhu', ti agkhuy cha anila hi
Ama an nannag ay ha-in. 22 Nu
agkhuja' immali an nuntudtuchu
ay chicha hot pfu-un pfahor hini
achi cha pammatiyan ay ha-in.
Muti tayya an chengngor cha
hana hapit u, hotti ma-id
pampfar cha. 23 Hana pfumuhur
ay ha-in ja ni'pfuhur cha khu hi
Ama. 24 Ja nu ma-id impatikhaw
u ay chicha hi milagro an achi
ma-at chi tatakhu hot pfu-un
pfahor hini achi cha pammatiyan
ay ha-in. Muti tayya an tinnig
cha hachi milagro, ja pfinuhula'
chamchama ja anong un hi Ama.
25 Achi koma amat heto muti
mahapor an mipa-annung hini
nitula' an Hapit Apo Jos hi
nangarjana hi, 'Pfinuhula' anong
un ma-id nanghunungan cha.'[s]
26 Unchani ta umali hini
Tomolong an ipa-ali' an marpu
ay Ama, hot tihtikhuwana' ay
hija. Hija hini Espiritu Santo
an marpu ay Ama ta ituchu na
an amin chi hay umannung.
27 Hotti cha'ju khu, ja mahapor
an tihtikhuwana', ti cha'juy
ini-itnud u nete-a chin
nuntudtuchugwa'."

16 1 Entoloy Hesus an
nangali hi, "Inali' hay
hato ay cha'ju ta gwa ayya an
ma-at ja achi ju epolag hini
pammati ju. 2 Allo' ay cha'ju hi
hay hana papadchung ju an
Hudju ja ánun cha'ju ay ni
sinagoga ta achi aju mimidchum
ay chicha. Ja umali pay han
timpo an gway mamatoy ay
cha'ju, ti khemhon cha un
maphod ay Apo Jos. 3 Aton cha
hay hato ay cha'ju, ti ma-id anila
cha ay Ama, ja ma-id khu anila
cha ay ha-in. 4 Muti impa-innila'
hay hato ta nachakngan ayya
hini pamalikhatan cha ay cha'ju,
hot mepanomnom an ina-alli'
hay hato."

Hini tamun ni Espiritu Santo

Ja entoloy Hesus an nangali
hi, "Chin nangte-aa' an
nuntudtuchugwan ja agkhuy u
impa-innila hay hato an ma-at ti
gawwachaa' ay cha'ju. 5 Ja tan
ad ugwani ja mumpfangngacha'
ay ni nannag ay ha-in an immali
heto lota. Muti tan ma-id chi oha
ay cha'ju hi mangpfokha hi,
'Ngachah chi im omajan?' 6 An
unagkhu hitay nangarja' ay
cha'ju an akaka' chi
nonomnomon ju, ja niya agkhu
an immayyong aju. 7 Muti
umannung hitay allo', an hay
ap-aphochan juy panayna' ay
cha'ju ta umali hini Tomolong an

[s] **15:25** Psalms 35:19; Psalms 69:4

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

hija hini Espiritu Santo. Ti nu
achiya' umuy hot achi khu umali
hini Espiritu Santo. Hijaot una'
umuy ta honakho' hija an umali
ay cha'ju. 8 Ja umali ayya hot
hijay mangpa-innila ay cha nuy
agkhuy namati ay ha-in chi
oma'-atan chi pfahor, ja
ni'pa-innila na hini aphod u, ja
hini oma'-atan chi panugijan Apo
Jos ay chicha, ti nehahalla cha.
9 Hitay oha an ipa-innilan ni
Espiritu Santo ja pfahor hini
agkhuy cha namatiyan ay ha-in.
10 Hitay khu oha ja ipa-innilan ni
Espiritu Santo an ha-in chi
magpong. Hay pangannilaan cha
ja hini pummahuwa' an omaja'
ay Ama, ja achiya' mahpay
matigtikhaw heto lota. 11 Ja
ipa-innila na khu hini oma'-atan
chi panugijan Apo Jos, ti
napfalin an nahugi hi Satanas an
khun mun-ap-apo heto lota.
12 Cho-or pay koma chi allo'
ay cha'ju muti anila' an achi aju
pa'-ahchor ad ugwani.
13 Unchani ta umali hini
Espiritu Santo an mangtuchu hi
umannung hot tulungan cha'ju
ta gway aton ju an mangannila
an amin hi umannung. Hana
allona ja agkhuy narpu ay hija,
an una ipa-innila hana
chengngor na ay Ama, ja
ipa-innila na hana ma'ma-at.
14 Ipapfagtuwa' ay hija ay ni
pangpa-innilaana ay cha'ju hana
penhod u an allon. 15 Ti an
amin hana gwa ay Ama ja gwa
khu ay ha-in, hijaot un u allon
hi ipa-innilan ni Espiritu Santo
ay cha'ju hana allo' ay hija."

Chin immayyungan hachi disipolon Hesus ja mahukatan hi an-anla

16 Entoloy Hesus an nangali
hi, "Achi mapfajag hot achiya'
tigtikhan ay cha'ju, ja achi khu
mapfajag hot tikhagwuna'." 17 Ja
khun manghinpfopfogkha hachi
disipolon Hesus an allon cha hi,
"Ngay nin podhona an allon ay
tay nangarjana hi, 'Achi
mapfajag hot achiya'
matigtikhaw ay cha'ju, ja achi
khu mapfajag hot matikhagwa'?'
Ja anagkha mah ta allona hi,
'Ma-at hay hato ti
mumpfangngacha' ay Ama?'
18 Nga khun tay 'achi mapfajag'
an hinapit na? Ma-id machoto'
nu ngay podhona an hapiton."
19 Na-orman Hesus an penhod
cha an hanhanan ay hija, ja inali
naot hi, "Khun aju
manghinpfopfogkha nu ngay
penhod u an allon ay tay
nangalla' hi, achi mapfajag hot
achiya' tigtikhan ay cha'ju, ja
achi khu mapfajag hot
tikhagwuna'. 20 Umannung hitay
allo' ay cha'ju, an umali han
timpo an kumilaan ja
umayyungan ju, muti hana
agkhuy namati ja mun-an-anla
cha. Lumapoh hini umayyungan
ju muti unchani hot mahukatan
hi an-anla. 21 Amat ay ni
tomo'khong an pfupfai, an ma-id
eke-ekejana hi punle'naana.
Unchani ta ento'khong na hini
pfu'jug ja achi na mahpay
manomnom chin chokhoh na, ti
unot mun-an-anla khapo ay ni

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

unga an ento'khong na. 22 Amat
hina khu ay cha'ju an ma-id
pohodna hi punle'naan ju ad
ugwani, muti unchani ta hi
pannikhana' ay cha'ju hot
munnaud chi i ju pun-an-anlaan.
Ja nehamad hitay an an-anla ju
an achi maploh. 23 Ay nuy an
timpo an punchichittuman ta-o
ja ma-id mahpay hanhanan ju ay
ha-in. Umannung hitay allo' ay
cha'ju. An amin hana epfokha ju
ay Apo Jos khapo hi ni'-ibpfaan
ju ay ha-in ja inchat na.
24 Ingkhana ad ugwani ja ma-id
empfokha ju khapo hi ni'-ibpfaan
ju ay ha-in. Hotti ete-a ju an
khun mun-achaw ta michatan
aju, hot munnaud chi
pun-an-anlaan ju."

Enapfak Hesus hana napukhit an gwah to lota

25 Entoloy Hesus an nangali
hi, "Hini enat u an nangtudtuchu
ay cha'ju ja un pangngarig. Muti
umali han timpo an achi'
ipangngarig hini allo' ay cha'ju ta
un u pun-emohag an
mangtudtuchu ay ni oma'-atan
Ama. 26 Ay nuy an timpo ja hijay
pangpfokhaan ju hi mahapor ju
khapo hi ni'-ibpfaan ju ay ha-in.
Achi khahin un ha-in chi
mangpfokha ay hija. 27 Ti hi
Ama ja podpodhon cha'ju, ti
penenpenhocha' khu ay cha'ju ja
pinati ju an narpuwa' ay hija.
28 Ja umannung an narpuwa' ay
Ama ja immaliya' heto lota.
Unchani hot makaka' heto lota ta
mumpfangngacha' ay Ama."
29 Inalin hachi disipolo na ay
hija hi, "Niya mah an
nun-emohag mu hini enat mu an
nunhapit ad ugwani an agkhuy
mu impangngarig. 30 Tan
ma-awatan mi ad ugwani an
anilam an amin, anong un hana
nomnom chi tatakhu. Ti anilam
hana hanhanan cha ay he-a ja un
chaot ehanhan. Hijaot un mi
pattiyon an hi Apo Jos chi
narpugwam." 31 Tempfar Hesus
ja inali na hi, "Hotti pattiyona'
chah ad ugwani? 32 Muti
nonomnomon ju hitay an allo',
an nehnot hini timpo an
punhihijanan ju, ja
mumpanga-anamut aju ja
taynana' an omo-ohha. Muti
achiya' chamchama omo-ohha ti
gawwa hi Ama an pun-i-ibpfa'.
33 Impa-innila' hay hato ta cha'ju
an ninidchum ay ha-in ja
magwachaan aju hi lenong.
Khangayna an malikhatan aju an
mi'takhu heto lota. Muti
ipapfi-ah ju hini nomnom ju! Ti
enapfak u hana napukhit an
gwah to lota."

Chin nangkalalakhan Hesus hachi adalana

17 1 Empa-opoh Hesus an
nangali hay hato ja
entangad na ad uchu an
mungkalalag ay Ama na ja inali
na hi, "Ama, nachakngan hini
ene'cham an timpo, hotti
ipapfagpfagtuwa' an Empfalay
mu, ta gway ato' an
mangpapfagpfagto ay he-a. 2 Ti
inchatana' hi apfalinan an
mangpadchong an amin hi
tatakhu. Hotti an amin hana

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

pinilim an tatakhu', ja ichata'
chicha hi pi'takhuwan an ma-id
chi pogpogna. 3 Ja hini
oma'-atan chi pi'takhuwan an
ma-id chi pogpogna ja hija hini
nanginnilaan cha ay he-a an
oh-ohha an umannung an Jos, ja
ay ha-in an hi Hesu Kristo an
hennag mu an immali heto lota.
4 Empapfagpfagto' he-a ay ni
nangata' hay hana impatamum
ay ha-in ta medaydayaw a heto
lota, ja tayya an pfinalin u. 5 Ad
ugwani ja mumpfangngacha' ay
he-a, Ama, hotti epfangngad mu
ay ha-in hichin glorya' an
gawwa ay ha-in hi agkhuy pay
narmugwan tay lota ja hi
agawwachaa' ay he-a.

6 Impa-innila' he-a hay hana
pento' mu an tatakhu'. Tatakhum
chicha ja impulang mu ay ha-in,
ja inunud cha hini hapit mu.
7 Hotti ad ugwani ja inannila cha
an narpu ay he-a an amin hana
gwa ay ha-in. 8 Intuchu' ay
chicha hana intuchum ay ha-in,
ja inapfulut cha. Ja inannila cha
an umannung an he-a chi
narpugwa', ja pattiyon cha an
he-ay nannag ay ha-in.

9 Khun u ekalalakhan chicha
ad ugwani. Achi' ekalalakhan
hana agkhuy namati, an hay
ekalalakha' ja hay hana tatakhu
an inchat mu ay ha-in, ti
tatakhum chicha. 10 An amin
hana tatakhu' ja tatakhum, ja
tatakhu' an amin hana tatakhum.
Ja madaydayawa' ad ugwani
khapo ay chicha. 11 Tan umaliya'
ay ni achaam ad ugwani ja tayna'
hitay lota, muti tan gawwacha
cha pay ay tay lota. Hotti hay
kalalag u ay he-a, Ama an
Nasantuwan, ja halimunam
chicha ay ni apfalinam an amat
ay ni inchat mu ay ha-in ta
mun-oh-ohha cha an amat ay ni
nun-oh-ohhaan ta. 12 Ay tay
ninidchuma' ay chicha ja
hinalimuna' chicha ay ni
apfalinam an inchat mu ay ha-in.
Ja ma-id oh-ohhah na-utaw ay
chicha, an un angkhay hini oha
an ne'cha an ma-utaw, ta gway
aton ni nitula' an Hapit mu an
mipa-annung. 13 Ja tan umaliya'
ay he-a ad ugwani, hijaot un u
allon hay hato ay chicha ja un u
taynan hitay lota, ta munnaud
chi pun-an-anlaan cha ay ha-in.
14 Intuchu' an amin hini tukhun
mu ay chicha ta unuchon cha,
hijaot un apfoholan hana agkhuy
namati chicha. Ti ma-id
ni'-ib-ibpfaan cha hay hana
agkhuy namati an amat khu ay
ha-in an ma-id ni'-ibpfaa' ay
chicha an agkhuy namati.
15 Achi' allon hi un mu agwiton
hay hato ta taynan cha hitay
lota. Muti ekalalag u ta haniyam
chicha ta achi cha ma-apfak ay
Satanas. 16 Ti amat cha ay ha-in
an ma-id chi ni'-ib-ibpfaana hay
hana agkhuy namati an tatakhun
Satanas. 17 Hini Hapit mu ja hija
hini umannung. Hotti
ipa-innilam ay chicha ta
chu'khon chay pfahor ja
na'na-unnud cha ay ni umannung
an Hapit mu. 18 Hennakha' an
immali heto lota an
mangtudtuchugwan hato
tatakhu, hotti honakho' khu

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

chicha an umuy hay hana
agkhuy namati ta itudtuchu cha
hini tukhun mu. 19 Khapo hay
hato mangapfulut ay ni
umannung an tukhun ja ichat u
hitay pi'takhuwa' ta gway aton ni
pi'takhuwan cha an me'cha ay
he-a.
20 Pfu-un hay hato ja angkhay
chi ekalalakha', an idchum u an
amin hay hana mamati ay ha-in
khapo hi puntudtuchugwan cha.
21 Hay kalalag u, Ama, ja
mun-oh-ohha cha koma an amin
ja me'-oh-ohha cha ay chita, an
amat ay he-a an gawwacha ay
ha-in, ja gawwachaa' khu ay
he-a. Mun-oh-ohha cha koma ta
pattiyon chi tatakhu an he-a chi
nannag ay ha-in. 22 Inchat u ay
chicha hini glorya an inchat mu
ay ha-in ta mun-oh-ohha cha an
amat ay ni nun-oh-ohhaan ta.
23 Ha-in chi gawwacha ay
chicha, ja he-ay gawwacha ay
ha-in. Hot mun-oh-ohha cha ja
annilaon chi tatakhu an he-ay
nannag ay ha-in, ja penenpenhod
mu chicha an amat ay ni enat mu
an namenhod ay ha-in. 24 Hay
podho', Ama, ja hay hana
tatakhu an impulang mu ay ha-in
ja umali cha an me'heto hina ad
langit an umaliya', ta pi'tikhaw
cha hini glorya an inchat mu ay
ha-in khapo ta penenpenhocha'
ay he-a nete-a chin agkhuy pay
narmugwan tay lota. 25 Ama an
magpong, hana agkhuy namati ja
ma-id anila cha ay he-a. Muti
anila' he-a, ja inannilan hay hato
an he-a chi nannag ay ha-in.
26 Impa-innila' he-a ay chicha ja
etortoloy u an aton, ta hini
pamhod mu ay ha-in ja
gawwacha ay chicha, ja
gawwachaa' khu ay chicha."

Chin naniligwan cha ay Hesus

18 1 Empa-opoh Hesus an
nungkalalag ja
empacheh cha ay cha chuy
adalana. Pfinad-ang cha hini
henge an Kidron an na-alu-an ja
immuy cha ay chuy
chammangna an natamman hi
ajiw an olibo. 2 Hi Judas an
nangngina ay Hesus, ja ani'-ila
na hichuy an na-alu-an ti hichuy
chi emmengha hi khun omajan
Hesus ja hachi adalana. 3 Hotti
initnud Judas han hempfontog
an hinchalo ja hachi khun
munggwarja hichi Templo an
pfinaar hachi a-ap-apon chi
papachi ja hachi Farisee, ja
immuy cha ay chuy an na-alu-an.
Numpunchilag cha ja
numpun-ochon cha hi pfangid ja
pang-or. 4-5 Hi Hesus an
nanginnila an amin hana ma-at
ay hija, ja i na chinittum chicha.
Ja gwa hi Judas an ni'tata'chug
ay chicha. Ja inalin Hesus hi,
"Ngay ngachan nuy hingiton ju?"
Tempfar cha ja inali cha hi, "Hini
hingiton mi ja hi Hesus an
eNazaret." Ja inali na hi, "Ha-in."
6 Ay chuy nangarjana hi, "Ha-in"
ja nun-ipfugnud cha ja agkhuy cha
nale'na ja nun-atu'-in cha. 7 Ja
impiggwan Hesus an nangali hi,
"Ngay ngachah nuy hingiton ju?"
Ja inali cha khu hi, "Hi Hesus an
eNazaret." 8 Ja inalin Hesus hi, "Ti
inali' mit an ha-in hi Hesus. Nu

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ha-in ayya hini hingiton ju an
tiligwon, ja toja' ja. Muti achi ju
pi-idchum hay hato
numpun-ibpfa'." 9 Inali na hitay ta
mipa-annung chin inali na ay Ama
na an, "Ma-id oh-ohhah uja'
inutaw ay cha tay an tatakhu' an
impulang mu ay ha-in." 10 Inu'noh
Simon Peter chin pfangid na ja
enhegwat na, ja na-aan chin
agwan an ingan ni ohan takhalan
chin Natakhay an Pachi. Ja hini
ngachan chuy an takhala ja hi
Malkus. 11 Ja inalin Hesus hi,
"Peter, ehe-ot mu hinuy pfangid
mu. Un mu chah chamchama
epagwa an un u inapfulut hini
ene'chan Ama an uja'
punlikhatan."

Chin nang-ajan cha ay Hesus hi achaan ni Natakhay an Pachi

12 Amat hichi ja hachi
hinchalo ja chin ap-apo cha ja
hachi gwarja an Hudju, ja tiniliw
cha hi Hesus ja pfina-ud cha chin
ngamoy na. 13 Hay nahhun hi
nang-ajan cha ja ay Anas an
ammod chin ahagwan Kayfas an
Natakhay an Pachi ay chuy an
timpo. 14 Hitay an hi Kayfas chin
nangali hachi a-ap-apon chi
Hudju hi, "Mapmaphod un gway
oha hi matoy ta achi ta-o matoy
an amin an Hudju."[t]

Chin nahhun an nanghaotan Peter ay Hesus

15 Hi Simon Peter ja han oha an
nun-ibpfa na an adalan ja
nangunud cha ay cha Hesus.
Hichuy oha an adalan ja
an-annilan chuy Natakhay an
Pachi, hotti ni'hikhupon cha ay
chuy na-alad an partug an
nunhitugwan ni Natakhay an
Pachi. 16 Hi Peter ayya ja agkhuy
cha an-annila hotti nataynan hichi
pfutayna. Muti ni'hapit chin
nun-ibpfa na han pfupfai an khun
mumpfantay ay chuy pantaw ja
ni'hikhupona hi Peter. 17 Ja inalin
chin pfupfai ay Peter hi, "Oha a ja'
an disipolon chuy lala-e an tiniliw
cha." Ja inalin Peter hi "Pfu-un
mangkay ha-in." 18 Tungnin ay
chuy an lapfi, hotti nun-apoy hachi
takhala ja hachi gwarja ta gway
pun-anichuwan cha.
Timmata'chug cha an nalili-ub ay
chuy apoy ja ni'tata'chug hi Peter
an khun mi'-anichu.

Chin nanumarjaan ni Natakhay an Pachi ay Hesus

19 Amat hichi ja ente-an chin
Natakhay an Pachi an hi Anas an
munhanhan ay Hesus nu ngay
amatan hana disipolo na ja ngay
ngachah hana khuna itudtuchu.
20 Ja inalinot Hesus hi, "Hini enat
u an nuntudtuchu ja chengngor an
amin chi tatakhu. Khuna'
muntudtuchu hay hana sinagoga
ja hichi Templo an khun
pa-amungan an amin chi Hudju, ja
ma-id oh-ohhah intuchu' hi
agkhuy cha chengngor. 21 Hotti
anagkha ta epfokham ay ha-in?
Hay koma pangpfokhaam ja hay

[t] **18:14** John 11:50

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

hana nangngor ay ni intudtuchu', ti
anila cha." 22 Unagkhu inalin
Hesus hitay ja henoplat han ohan
gwarja ja inali na hi, "Un chah
ma-id pfa-in mu ta amat hinay
pampfar mu ay tay Natakhay an
Pachi?" 23 Tempfar Hesus ja inali
na hi, "Allom adchiya tugwali nu
ngay inali' hi nehahalla. Ma-id
ayya ja anagkha ta hoplatona'?"
24 Amat hichi ja impi-uy Anas
hi Hesus an napfabpfa-ud ay
Kayfas an natakhay an pachi ta
hijay munhumarja nu gway
machakngan hi panghi'-ingan an
pangchaloman ay hija.

Chin me-aggwa ja me-atlo an nanghaotan Peter ay Hesus

25 Ja gawwacha pay hi Peter an
ni'tata'chug an khun mi'-anichu
hichi pfutayna. Ja gwa hana
nangali ay hija hi, "He-a khuh ni'
hini oha an disipolon chuy lala-e
an tiniliw cha." Ja enhaot Peter ja
inali na hi, "Pfu-un mangkay
ha-in." 26 Ja gwa khu ay chuy han
ohan takhalan ni Natakhay an
Pachi, an akhin ni takhala an
khiningahan Peter. Ja inali na hi,
"Un chah pfu-un he-a chin
tinikhaw u hichi na-alu-an an
ninitnud ay hija?" 27 Enhaot khu
Peter ja timmalanuwot chin
agwitan.

Chin nanumarjaan Pilato ay Hesus

28 Napfalin an nahumarja hi
Hesus hichi achaan Kayfas ja
na'-arkhaw. Ja in-uy hachi
a-ap-apon chi Hudju hija ay
Gobernador Pilato. Muti agkhuy
himmikhop hachi Hudju ay chuy
pfalay na, ti podhon cha an
me'-an ay chuy Pfehtan chin
Nalohan chin Angher Apo Jos an
khun cha ngilinon.[u] 29 Hotti hi
Pilato chi pfimmutay ja inali na
ay chicha hi, "Anagkha? Ngay i
ju pangchaloman ay tay an
takhu?" 30 Tempfar cha ja inali
cha hi, "Ti nu ma-id pfahor na
hot agkhuy mi in-ali ay he-a,
Apo Gobernador." 31 Ja inalin
Pilato hi, "Gway urchin ju an
Hudju, hotti ekak ju ta cha'juy
manugi." Tempfar hachi Hudju
ja inali cha hi, "Achi, ti matoy
koma hija, muti achi ju mit
apfuluton an cha'mi an Hudju chi
mamatoy hay pfimmahor."
32 Na-at hitay ta mipa-annung
chin inalin Hesus an oma'-atan ni
atajana.
33 Himmikhop khu hi Pilato
ay chuy punhumarjaan ja
empa-ajag na hi Hesus, ja inali
na hi, "Un chah he-a hini arin
chi Hudju?" 34 Ja inalinot Hesus
hi, "Narpu chah ay he-a hinuy
inalim wenno ngay nangali ay
he-a ja un mu allon?" 35 Ja inalin
Pilato hi, "Pfu-una' Hudju, hotti
ngay nanginnilaa' ay he-a? Hachi
i-ibpfam an Hudju ja hachi
a-ap-apon chi papachi chi
nang-ali ay he-a. Hotti ngachah
tugwali chi im enat?" 36 Tempfar

[u] **18:28** Hay oha hi urchin chi Hudju nu timpon chi pfehta ja paniyaw ay chicha chi mi'hikhop hi pfalay chi pfu-un Hudju.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Hesus ja inali na hi, “Hini
pun-ap-apugwa' ja pfu-un heto
lota. Ti nu khulat ta gwah to lota
hini pun-ap-apugwa', hot
me'papattoy hana tatakhu' ta
achiya' ichat hay hana Hudju.
Muti achiya' amat ay chicha.”
37 Ja inalin Pilato hi, “Hotti
umannung chah an ari a?”
Tempfar Hesus ja inali na hi, “Ti
niya mah an inalim. Hitay chi
khapo na hi immaliya' heto lota
an neto'khong, ta tihtikhuwa'
hini umannung. An amin hana
mamhod an manginnila ay ni
umannung, ja chonglon cha hana
allo'.” 38 Ja inalin Pilato hi,
“Ngay ngachah nuy umannung
an khun mu hapiton?”

Amat hichi ja pfimmutay khu
hi Pilato ja inali na hay hachi
Hudju hi, “Ma-id chi machaknga'
hi hay panghi'-ingan hi
pangchaloman ay hija. 39 Hotti
hay aton ta-o ja hini emmengha
an khun ta-o aton, an
machakngan ayya hitay Pfehta
hon impfu-aa' hay oha hi pfalud
an penhod ju an mipfu-aan. Hotti
podhon ju ayya ja ipfu-aa' hitay
Ari ju an Hudju.” 40 Ja ini'gwap
cha gwot an nangali hi, “Achi,
pfu-un hija chi penhod mi hi
ipfu-aam ta hi Barabas!” Hitay
an hi Barabas ja oha an
pemmatoy.

19 1 Amat hichi ja
impahuplit Pilato hi
Hesus. 2 Pfinalengawngaw hachi
hinchalo han pagwit ja
impihu'lub cha chin ulun Hesus
an amat hi korona. Ja
impilopfong cha han mumpfolah
an lopfong an amat hi lopfong
chi ari, 3 ja numpenpenalog cha
an mehnot ay hija an mangali hi,
“Madaydayaw a, he-a an Arin chi
Hudju,” hon henaplat cha.

4 Pfimmutay khu hi Pilato ja
inali na hachi Hudju hi, “Tayya
an ipapfutay u hija ta
panginnilaan ju an ma-id chi
machaknga' hi hay panghi'-ingan
hi pangchaloman ay hija.”
5 Amat hichi ja impapfutay cha
hi Hesus an nunlolopfong hichin
mumpfolah, ja inhuhu'lub na
chin pagwit an korona. Ja inalin
Pilato hachi tatakhu hi, “Tayya,
ta emohchong ju hitay an
takhu.” 6 Unot emmohchong
hachi khun munggwarja hichi
Templo ja hachi a-ap-apon chi
papachi hi Hesus, ja at cha hi
nangi'gwap an nangali hi,
“Epepfakhat mu hija! Epepfakhat
mu hay kros!” Ja inalin Pilato hi,
“Hotti tayya, ikhad aju an i
mangpfakhat. Ti tan ay ha-in ja
ma-id mangkay oh-ohhah
chinaknga' hi panghi'-ingan hi
pangchaloman ay hija.” 7 Muti
himmapit hachi Hudju ja inali
cha hi, “Achi, ti gwa han urchin
mi an inlukhangeh na hi
nangarjana hi un hija hini
Empfalay Apo Jos. Ja hini dusan
ni manglukhangeh ay tay an
urchin ja mahapor an matoy.”

8 Unagkhu chengngor Pilato
hichin inali cha ja emmom-omod
chin ta-ot na. 9 Amat hichi ja
himmikhop khu ay chuy
punhumarjaan ja inali na ay
Hesus hi, “Chaad chi
narpugwam?” Muti agkhuy

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

tenomtompfar hi Hesus. 10 Ja
inalin Pilato hi, “Anagkha ta
achiya' topfalon ay he-a? Anilam,
ha-in chi gway apfalinana an
mangpfu-aan ay he-a ja an
mangpapfakhat ay he-a.”
11 Tempfar Hesus ja inali na hi,
“Aa, muti ma-id ayya hini
apfalinam an inchat Apo Jos ay
he-a ja un chah la-ahnaon gway
ma-at mu ay ha-in? Hotti hini
takhu an nangpulang ay ha-in ay
he-a, ja hijay machamchamot chi
pfahor na.” 12 Unagkhu
chengngor Pilato chin inalin
Hesus ja ente-a na an
munnomnom hay atona an
mangpfu-aan ay hija. Muti
impapilit hachi Hudju an
nangi'gwap hi, “Nu ipfu-aam
ayya hitay an takhu, ja hijay
panginnilaan mi an achim
apfuluton hini Emperador ad
Rome! Hini mangali hi hijay oha
an ari ja pfuhur ni Emperador!”[v]
13 Unot chengngor Pilato hichin
inali cha ja impapfutay na khu hi
Hesus, ja i inumpfun ay chuy
umpfunan chi hugi ay chuy
nacha'cha-an an nginadnan hachi
Hudju hi Gabata. 14 Ja ay chuy
ja arkhaw an Punhakhanaan cha
ay ni Pfehtan chin Nalohan chin
Angher Apo Jos. Gwa an
maha'-ad ja inalin Pilato hachi
Hudju hi, “Tayya, emohchong ju
hitay an Ari ju.” 15 Muti ini'gwap
cha an nangali hi, “Epapatoy mu!
Epapatoy mu! Epepfakhat mu hi
kros.” Ja inalin Pilato hi, “Un ju
chah podhon an epepfakhat u
hitay an Ari ju?” Tempfar hachi
a-ap-apon chi papachi ja inali
cha hi, “Hini Emperador ad
Rome chi ari mi ja ma-id
uchumna!” 16 Hotti inunud
Pilato hini penhod hachi tatakhu
ja impulang na hi Hesus hachi
mangpfakhat ay hija.

Chin nangpfakhatan cha ay Hesus

Amat hichi ja initnud hachi
hinchalo hi Hesus 17 ja
impapi-ug cha hichin kros ay
hija. Ja emmatam cha ay chuy
pfulludna an nangadnan hi
Golgota ay ni hapit chi Hudju, an
hay podhona an allon ja
pfulludna an amat hi ulun chi
paang. 18 Ay chuy an lukhar chi
nangpfakhatan cha ay hija ay
chuy kros. Ja gwa han chugwa
an ne'chehhan an nepfakhat, ja
khinakhawwa cha chin kros
Hesus. 19 Ja gwa han intula'
Pilato han tabla ja empepfakhat
na ay chuy kros Hesus. Hay
intula' na ja, “Hitay hi Hesus an
eNazaret, an Arin chi Hudju.”
20 Chin lukhar an nangpfakhatan
cha ay Hesus ja nehnot ad
Jerusalem, hotti cho-or chin
Hudju hi naloh an namaha chin
intula' Pilato. Nitula' hi toloh
kalahen chi hapit, an hapit chi
Hudju ja Griego ja Latin.

---

[v] **19:12** Hini Emperador ad Rome chi nanghaad ay Pilato an mun-ap-apo ad Judea. Hotti gway apfalinan ni Emperador an mangaan ay Pilato nu gway pfahor na.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

21 Unagkhu angkhay ay chuy
nitula' ja khun mungngulungur
hachi a-ap-apon chi papachi ja
i cha inali ay Pilato hi, “Agkhuy
mu koma intula' an hija hini Arin
chi Hudju. Hay intula' mu koma
ja ‘Inalin tay chi hija hini Arin
chi Hudju.’ ” 22 Tempfar Pilato ja
inali na hi, “Hichuy chi enat u an
nangtula', hotti achi mahukatan.”
23 Napfalin an empfakhat cha
hi Hesus ja enalan chin apat an
hinchalo hachi enaan cha an
lopfong na, ja en-ap-apong cha.
Enala cha khu chin ohan lopfong
na an na-apfor an ma-id
nuncha'-itana. 24 Ja inalin hachi
hinchalo hi, “Achi ta-o koma
i-ittangon hitay ta un ta-o
pumpfilingan ta nangamong hay
mangala.” Enat cha ja
nipa-annung hitay nitula' an
Hapit Apo Jos hi nangarjana hi,

“Khinakhaggwa cha hana
lopfong u,
ja numpfipfilingan cha hini
na-apfor an lopfong u.”[w]

25 Ja timmata'chug hi inan
Hesus ja han ibpfan ina na an
pfupfai, ja hi Mary an ahagwan
Klopas, ja hi Mary Magdalen, an
nenehnot cha ay chuy kros na.
26 Unot inudhungan Hesus chin
ammod na ja chin ohan adalana
an penenpenhod na an
ni'tata'chug, ja inali na chin
ammod na hi, “Ina, hinuy adalan
u chi ipfilang mu hi empfalay mu
ad ugwani.” 27 Ja inali na khu ay
chuy an adalana hi, “Ipfilang mu
hija hi inam.” Hotti nete-a ay
chuy ja in-anamut chuy adalana
hi Mary ta mihihidchi pfalay cha.
28 Inannilan Hesus an napfalin
an amin hini nichat an
tamuwana heto lota, ja inali na
hi, “Tayya an na-ugaga'.” Inali na
hitay ta mipa-annung chin nitula'
an Hapit Apo Jos.[x] 29 Ja gwa
han malokong hichi an nanapnu
hi pfajah an pfimmanger. Hotti
enalan hachi hinchalo ja entamor
cha han oma'-at hi apoh ay chuy
an pfajah ja empa-aw na han
paor, ja intumu' cha ay chuy ta-o
na ta inumona. 30 Unot hinihip
Hesus hichuy pfimmanger an
pfajah ja inali na hi, “Tan
napfalin hini tamuwa' heto lota.”
Injungjung na ja na-ongoh chin
hochohcha na.

Chin nanuhakhan cha chin taglang Hesus

31 Amat hichi ja immuy hachi
a-ap-apon chi Hudju ay Pilato an
i nangippug ta ipa-ipong cha
hachi hu-in hachi tolo an takhu
an nepfapfakhat ay chuy kros
cha, ta gway aton cha an matoy
ja un cha opahon chicha. Hay
nangatan cha ja Alemana an
arkhaw chi punhakhanaan cha
ay ni pfehta, ja Hapfachu an
ngilin chi Hudju chin
nun-inggwi'gwiit, hotti ma-id
koma mepfapfakhat hi takhu ay
chuy an Hapfachu, om-omod ay
chuy an pfehta. 32 Inapfulut
Pilato hotti immuy hachi

[w] **19:24** Psalms 22:18 [x] **19:28** Psalms 22:15

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

hinchalo an i numpangipong
hachi hu-in hachi chugwa an
ne'chehhan ay Hesus an
nepfakhat. 33 Muti un chaagkhu
nehnot ay Hesus ja tinnig cha an
natoy, hijaot un cha agkhuy
ni'-ipong chin hu-i na. 34 Oha ay
cha chuy hinchalo chi
nangchuhag ay chuy hu'-ud na
chin taglang Hesus ja immajuh
hachi chala ja chanum.
35 Ha-in an nangtula' ay tay ja
allo' ay cha'ju hi umannung hitay
intula' u, ti ha-in chi oha an
nannig ay tay an na-at ay Hesus.
Enhamad u an nanihtikhuwan ay
tay umannung an na-at ta gway
aton ju khu an mamati. 36 Ti
na-at hay hato ta mipa-annung
hini nitula' an Hapit Apo Jos hi
nangarjana hi, "Ma-id oh-ohhah
ma-ipong ay ni tungar na."[y]
37 Ja gwa khu han oha an nitula'
an Hapit Apo Jos hi nangarjana
hi, "Tikhagwun cha hichuy an
takhu an chinuhag cha."[z]

Chin nilub-an Hesus

38 Napfalin hay hato ja gwa
han oha an lala-e an immuy ay
Pilato an hi Josep an e-Arimatea.
Hitay an lala-e ja oha an
disipolon Hesus muti agkhuy na
impa-innila khapo hi ta-ot na
hachi a-ap-apon chi Hudju.
Immuy ay Pilato an i nangippug
ta i na ilupfu' chin achor Hesus,
ja inapfulut Pilato. Hotti enala
na chin achor Hesus. 39 Ja ni'juy
hi Nikodemus an chin i ni'hapit
ay Hesus chin ohan nadhom. Ja
inugnana han mumpfango an
porpoh an mira an nala-okan hi
aloes, an nahulok hi tolompoloh
kilo. 40 Amat hichi ja enekak cha
chin achor Hesus ja i cha enala
han pfakhu an maphod an
pfinacha. Khun cha ittugwan hi
porpoh hon enlepfod cha chin
achor na, ti hijah tay chi ugalin
chi Hudju nu gway ilupfu' cha hi
natoy. 41 Ay chuy pangnger chin
nangpfakhatan cha ay Hesus ja
gwa han na-alu-an an agwachaan
han pa'-ephod an lupfu' an lijang
an ma-id pay i nilupfu'. 42 Ay
chuy ja arkhaw an
Punhakhanaan chi Hudju chin
umali an Hapfachu ja khapo ta
gwa an machakngan chin ngilin,
ja hitay nenehnot an lupfu' chi
nang-ajan cha chin achor Hesus.

Chin nummahuwan Hesus

20 1 Unot nun-inggwi'gwiit
an Markhachu an
nalahin chin ngilin, ja
pfimmugwah hi Mary Magdalen
an immuy ay chuy nilub-an
Hesus. Ja nangalimutugwana an
na-ulin chin pfato an tanglib.
2 Amat hichi ja temmagtag hi
Mary an immuy ay cha Simon
Peter ja chin oha an adalan an
penpenhod Hesus. Ja inali na ay
chicha hi, "Enala cha chin achor
Apo ta-o ti ma-id hichi lupfu', ja
ma-id machoto' hi i cha
nang-ajan." 3 Ja unot inalin Mary
hitay ja empacheh cha Peter an

[y] **19:36** Psalms 34:20 [z] **19:37** Zechariah 12:10

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

umuy hichi lupfu'. 4 Nun-etagtag
cha ja ma-aher chin oha mu hi
Peter, hotti nahhun an ne-atam.
5 Ja unaagkhu inhichip ja tinnig
na chin nami'lug cha ay Hesus an
negwagwallang, muti agkhuy
himmikhop. 6 Ne'-atam khu hi
Simon Peter ja nunchapchapoh
an himmikhop ay chuy lupfu'. Ja
tinnig na chin pfinacha an
negwagwallang, 7 ja chin oha an
pfinacha an nepapattang chin
pangngerna an naloh-op chin
ulun Hesus. 8 Ja ni'hikhop khu
chin ohan adalan an nahhun an
ne-atam, ja ni'tikhaw na chin
emma'-atana ja pinati na an
nummahu hi Hesus. 9 Ti agkhuy
cha pay na-awatan hini nitula' an
Hapit Apo Jos an mahapor an
mummahu hija.

Chin numpatikhagwan Hesus ay Mary Magdalen

10 Amat hichi ja immanamut
hachi chugwa an adalan. 11 Hi
Mary ayya ja nuntaynan an
timmata'chug an khun kumila
hichi lupfu'. Unaagkhu inhichip
chin lupfu' 12 ja tinnig na han
chugwa an angher Apo Jos an
nunlolopfong hi mumpuchaw.
Inu-umpfun cha chin
negwagwallangan chin pfinacha
an namuttiput cha ay Hesus.
Inu-umpfun chin oha ay chuy
nun-appit hi ullugwan ja
inu-umpfun chin oha ay chuy
unchayyan. 13 Empfokhan hachi
angher ay hija hi, “Anagkha ta
khun a kumila?” Tempfar na ja
inali na hi, “Tayya an enala cha
chin achor Apo Hesus ja ma-id
machoto' hi i cha nang-ajan.”
14 Inali na hitay ja nunggwingi,
ja tinnig na han takhu an
timmata'chug, muti agkhuy na
immatunan un hi Hesus.
15 Himmapit hi Hesus ja inali na
hi, “Anagkha ta kumila a?
Ngachah ni hingitom?” Khemhon
Mary un hija hini khun
mumpfantay ay chuy an lukhar,
hijaot una inali hi, “Nu he-a ayya
adni', ibpfa', chi nangala ay ni
achor Hesus ja ituchum hini
nang-ajam ta uja' alaon.”
16 Inalin khu Hesus ay hija hi,
“Mary” ja nang-inliligkhoh hi
Mary ja inali na hi, “Raboni!” an
hay podhona an hapiton ja
mehtolo ay ni hapit chi Hudju.
17 Ja inalin khu Hesus ay hija hi,
“Achiya' ug-ugnan ti agkhuja'
pay numpfangngad ay Ama. Hay

Tinnig Mary Magdalen hi Hesus an nummahu

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

atom ja un aot umuy hana
i-ibpfa' an disipolo' ta allom ay
chicha hi mumpfangngacha' ay
Ama an hijay Ama ju khu, ja Jos
u an Jos ju khu." 18 Hotti
empacheh Mary ja immuy ay cha
chuy disipolon Hesus ja inali na
hi, "Umannung an tinnig u hini
Apo ta-o." Ja impa-innila na
hachi inalin Hesus ay hija.

Chin numpatikhagwan Hesus hachi disipolo na

19 Chin nadhom ay chuy an
Markhachu ja na-amung hachi
disipolon Hesus han pfalay. Ja
incha-ig cha hachi pantaw, ti
toma-ot cha hachi a-ap-apon chi
Hudju. Unagkhu himpfumagkha
ja gwacha hi Hesus an
timmata'chug ay chuy
nuntotongngaan cha, ja inali na
hi, "Hay lenong chi magwacha
ay cha'ju." 20 Empa-opoh na an
inali hitay ja impatikhaw na chin
ngamoy na ja taglang na an
napfilatan. Ja mun-an-anla hachi
disipolo na an nannig ay hija.
21 Impiggwan Hesus an nangali
hi, "Hay lenong chi magwacha
ay cha'ju." Ja entoptop na an
nangali hi, "Honakho' cha'ju an i
muntudtuchu, an amat ay ni enat
Ama an nannag ay ha-in."
22 Inhapud na ay chicha ja inali
na hi, "Magwachaan aju ay ni
Espiritu Santo. 23 Hijay
mangtuchugwan ay cha'ju ta
hana ayya allon ju an
napakawan chi pfahor na
ja napakawan, ja hana ayya allon
ju hi agkhuy napakawan chi
pfahor na ja agkhuy."

Chin agkhuy namatiyan Tomas

24 Ay tay an numpatikhagwan
Hesus hay hachi disipolo na, ja
netongor ja ma-id chin oha ay cha
chuy adalana an hi Tomas, an
nginadnan cha hi Nun-eper. 25 Ja
impa-innilan hachi uchumna an
disipolon Hesus ay Tomas an
tinnig cha hini Apo cha. Muti
inalin Tomas hi, "Mahapor an
tikha' ja inaploh u hini pfilat ni
ngamoy na, ja mahapor an
aploho' khu hini taglang na an
natuggwi'. Achi' ayya ja achiya'
mamati an nummahu hija."
26 Unot immuy chi ohay
markhachu ja na-am-amamung
khu hachi disipolon Hesus ja
ni'-amung hi Tomas. Nichacha-ig
khu hachi pantaw chuy pfalay an
a-adchaan cha muti anong un
emmat ja himmikhop chamchama
hi Hesus, ja timma'chug ay chuy
nuntongngaan cha, ja inali na hi,
"Hay lenong chi magwacha ay
cha'ju." 27 Ja inali na ay Tomas
hi, "Tayya hato ngamoy u, hot
umali a ta aplohom hato pfilat. Ja
ni'-aploh mu khu hitay taglang u.
Achi a humalihalinchugwa ta un
a gwot mamati." 28 Ja inalin
Tomas hi, "Aa, he-a chi Apo' ja
Jos u." 29 Ja inalin khu Hesus ay
hija hi, "Namati a ti tinikhagwa'.
Muti akha'khaja hana tatakhu an
anong una' achi tikhan ja mamati
cha ay ha-in."

Hini khapo na ta nitula' hitay an libju

30 Cho-or pay chin en-enat
Hesus an tinnig hachi disipolo na

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

an nangpatikhaw ay ni
apfalinana an agkhuy nitula' ay
tay an libju. 31 Muti hay hato chi
pinili' an intula' ta gway aton ju
an mamati an hi Hesus ja hija
hini Empfalay Apo Jos an hini
Hennag na an Mamahhod, ja ta
magwachaan aju hi nahamad an
pi'takhuwan khapo hi pidchuman
ju ay hija.

Chin numpatikhagwan Hesus han peto an adalana

21 1 Gwacha khu han ohan
arkhaw an
numpatikhagwan hi Hesus hay
hachi adalana ay chuy pingngit
chi Baybay an Tiberias. Ja amat
heto chin enat na an
numpatikhaw ay chicha. 2 Ay
chuy an arkhaw ja
nunchichittum cha Simon Peter,
ja hi Tomas an nangadnan hi
Nun-eper, ja hi Nataniel an
eKana ad Galilee, ja hachi
chugwa an empfalay Zebedee, ja
han chugwa pay an adalan
Hesus. 3 Inalin Simon Peter hachi
numpun-ibpfa na hi, “Tan uja'
manapfukur.” Ja inali cha hi,
“Hot umuy a ayya ja mi'jali ami.”
Amat hichi ja empacheh cha an i
nunlukhan han pfalangay.
Timmu-ar cha an manapfukur
ingkhana hi nagwa-ah, muti
ma-id oh-ohha hi enala cha.
4 Unagkhu gwa an nagwa-ah
ja timmata'chug hi Hesus ay
chuy pingngit chi baybay, muti
agkhuy cha immatunan.
5 Himmapit hi Hesus ja inali na
hi, “Omod, gwacha chah chi
khinachiw ju?” Tempfar cha ja

Napnu chin tapfukur hi khachiw

inali cha hi, “Ma-id numpay
oh-ohha.” 6 Ja inalin khu Hesus
hi, “Ituud ju hinuy tapfukur ju ay
ni nun-appit hi agwan ni
pfalangay hot gwa han ma-ala
ju.” Enat cha ja un chaagkhu
lenom an mangujud chin
tapfukur ja ad-adchi cha, ti
na'-apnu hi khachiw. 7 Chin oha
an adalan an penpenhod Hesus
ja inali na ay Peter hi, “Hot
anagkha ay chita an un hi Apo
Hesus hichuy.” Unot inannilan
Simon Peter an hi Hesus hini
himmapit, ja inlopfong na chin
ena'-aana an lopfong ja
emma'pfaw an himmalug, ja
chimma-ar hichi pingngit na an
agawwachaan Hesus. 8 Chin
pfalangay ja achi achawwi ay
chuy pingngit na, ti un
hingkhahot hi mitlu chi
inachawwi na. Hotti chin ayya
numpun-ibpfan Peter ja khun cha
eh-ehnot chin pfalangay ay chuy
pingngit na, ja khun cha khu

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

khujuchon chin tapfukur an
napnu hi khachiw. 9 Gwa an
emmatam cha ay chuy
palantagna ja tinikhaw cha han
apoy. Ja gwa han nenegkhong an
khachiw ja han tenapay an
negwagwallang. 10 Ja inalin
Hesus ay chicha hi, “Ijali ju hay
tortollo ay nuy khinachiw ju.”
11 Amat hichi ja immuy hi Simon
Peter ay chuy pfalangay ja
encha-ar na chin tapfukur an
na'-apnu hi o-otong an khachiw.
Hay pfilang na ja hingkhahot ta
han lemay polo ta han tolo
(153). Ja anong un at hichi chin
pfilang hachi khachiw ja agkhuy
napa'-i chin tapfukur. 12 Inalin
Hesus ay chicha hi, “Umali aju ta
mangan ta-o.” Ja khun
mun-ong-ongang hachi adalan an
mangali hi, “Ngay ngachan mu?”
muti immatunan cha an hija hi
Hesus. 13 Ja enalan Hesus chin
tenapay ja empapong na, ja enat
na khu chin khachiw. 14 Hitay
chi me-atlo an numpatikhan
Hesus hachi adalana nete-a chin
nummahuwana.

Chin nangohtan Hesus ay Peter hay oma'-atan chi pamhod na ay hija

15 Napfalin an nangan cha ja
inalin Hesus ay Simon Peter hi,
“Simon, an empfalay John,
ot-ottong chah hini pamhod mu
ay ha-in mu hini pamhod cha tay
i-ibpfam?” Ja inalin Peter hi,
“Aa, Apo, anilam an podpodho'
he-a.” Ja inalin khu Hesus hi,
“Hotti ipahtulam hana tatakhu
an namati ay ha-in, an amat hi
pahtor an mun-enchog hi pfo'tot
an karnero.” 16 Ja impiggwan
Hesus an nangali ay Peter hi,
“Simon, an empfalay John,
podpodhona' chah ay he-a?” Ja
inalin Peter hi, “Aa, Apo, anilam
an podpodho' he-a.” Ja hin-inalin
khu Hesus hi, “Hotti halimunam
hana tatakhu' an namati ay
ha-in.” 17 Ja impitlon Hesus an
nangali hi, “Simon, an empfalay
John, podpodhona' chah ay
he-a?” Lo'tat ja pimmukhit chin
punle'naan Peter hi
nangpiggwapiggwaan Hesus an
nangali hi, “Podpodhona' chah
ay he-a?” Ja inalin Peter hi,
“Apo, anilam an podpodho' he-a,
ti anilam an amin.” Ja inalin
Hesus hi, “Hotti halimunam hana
tatakhu'. 18 Umannung hitay allo'
ay he-a an chin a-ungam ja un a
ikhad hon en-apjam chi pfalekeh
mu. Ja nu gway penhod mu hi
omajan ja immuy a. Muti
unchani ta mala-ay a, hot
u'jachom hana ngamoy mu ja
kha-utan chi-a ta ijuy chi-a ay ni
achim podhon an omajan.”
19 Inalin Hesus hitay ta
impa-innila na hini aton Peter an
matoy ta michat hini dayaw ay
Apo Jos. Ja entoptop na an
nangali ay Peter hi, “Unuchona'.”

Chin nanghanhanan Peter nu ngay ma-at ay John

20 Nunligkhoh hi Peter ja
tinnig na an khun mangunud
chin ohan adalan an penpenhod
Hesus. Hija hichin nenehnot ay
Hesus chin nanganan cha an
nangali ay Hesus hi, “Apo, ngay

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ngachan ni mangpfaag ay he-a
hana pfuhur mu?” 21 Unot tinnig
Peter ja inali na ay Hesus hi,
“Apo, hichuy mah ibpfa', ngay
ma-at ay hija?” 22 Ja inalin
Hesus hi, “Achi khahin un mu
annilaon. Ti ikhacha' nu allo' hi
matattakhu ingkhana hi
pumpfangngacha'. Muti ay he-aot
ni' an hay allo' ja unuchona'.”
23 Khapo ay tay an inalin Hesus
ja gwa hana namati an khun
mangali hi achi anu matmatoy
hitay an adalan Hesus. Muti
ma-id inalin Hesus hi amat heto,
an un hay inali na ja, “Ikhacha'
nu allo' hi matattakhu ingkhana
hi pumpfangngacha'.”

Hini ne-ang-angonoh an nitula'

24 Ha-in an nangtula' ay tay,
ja ha-in chin adalan an
penenpenhod Hesus, ja ha-in
hitay khun muntihtikhu an amin
hato nitula' ay tay an libju. Ja
anila mi an umannung hay hato
intula' u. 25 Achi angkhay hay
hato chi enat Hesus, ti cho-or
pay. Nu amoton an itula' hot
ad-adchi hitay lota hi
pegwallangan chi alibjulibju an
mephod.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ACTS
(Aramid)

Hini oma'-atan tay an libju

Hitay libju an Acts ja hijay nitula-an hana en-enat hachi apostol an toloy ni ebanghelyo an intula' Lukas. Hi Lukas ja oha hija an choktor an umu-udchum hon nitnud ay Apostol Paul chin i na nunlawlagwan an khun mangaskasaba. Hana nitula' ay tay an libju ja hana nakaskasda-aw an en-enat hachi apostol ja chin te'te-an chi i cha nuntudtuchugwan hichi siudad chi Jerusalem ja hichi provincian chi Judea ja Samaria ja an amin hana pfuglay ay tay an lota.

Nalaklaka an ma-awatan hana tamun chin apostol nu annilaon ta-o hini ma-awatan cha an oma'-atan ni Hennag Apo Jos an Mamahhod wenno Kristo ay chuy an timpo. Hini umannung an podhon ni Mamahhod an hapiton ja hini enhaad Apo Jos an umali an mun-ap-apo. Hotti hini mapfaha an allon tay an libju an hahadchon hana Hudju hini umaliyan Kristo wenno hini Mamahhod, ja hay podhonan hapiton ja un cha hahadchon hini pannakhan Apo Jos han ari an mun-ap-apo ay chicha, muti agkhuy cha anila hini ngachan ni ari an hahadchon cha.

Chin nitu'khungan Hesu Kristo ja mangam-ammeh hini siudad ad Rome ti cho-or chi pfuglay hi enameh cha, anong un chin pfuglay chi Hudju an Israel. Unot ente-an Hesus an muntudtuchu ja mangat hachi milagro, ja khemhonot hachi uchumna an Hudju hi alom ja hija chi mangpangulu ay chicha ta apfakon cha hachi eRome an pfuhur cha. Agkhuy cha anila an hini immaliyan Kristo ja ta takhuwona hana tatakhu an napfahulan. Hotti inannilan hachi Hudju an achi podhon Hesus an manulungan ay chicha an mi'khukhupfat hachi pfuhur cha ja agkhuy cha namati un hija hini Kristo an hahadchon cha. Hotti un cha kaen munhohhood. Agkhuy cha gwot anila an hini hahadchon cha ja hija hi Hesus.

Hotti napfalin an numpfangngad hi Hesus ad langit, ja hay tamun hachi apostol ja un cha khun ipa-innila an minahuwan Apo Jos hi Hesus ja hijay panginnilaan an hija hini Mamahhod. Hachi Hudju ja pattiyon cha an Hapit Apo Jos hana nitula' an Da-an an Tulag. Hotti khun epanomnom hachi apostol hana nipadtu ay ni Da-an an Tulag an oma'-atan ni Mamahhod ja hana ma-at ay hija, hon impatikhaw cha an nipa-annung hay hato chin ni'takhuwan ja nummahuwan Hesus.

Cho-or hachi Hudju an na-arjan ja namati cha ay Hesus. Cho-or khu hachi Hentil an namati. Muti na-ala agkhu hachi uchumna an Hudju ja un cha ngongohmolon hachi Hentil ja allon cha agkhu hi un cha achi mi'takhu ay Apo Jos nu achi cha unuchon hana ugalin chi Hudju. Hotti hi Apo Jos ja enaramat na hachi apostoles an nangpa-innila an achi akha'khaja hachi Hudju mu hachi Hentil, ti an

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

amin hana mamati ay Apo Hesus ja mi'takhu cha ja magwachaan cha hi Espiritu Santo.

Gwacha khu han mapfaha ay tay an libju an Emperador an eRome ja hana ma-ali an Romano. Hitay Rome ja ot-ottongan an pfuglay ad Italy ja hichi chi agawwachaan ni Emperador an nangato an Ap-apo cha. Hachi hinchalo ad Italy chi nangapfak hana cho-or an pfuglay, hotti an amin hana enapfak cha ja hini Emperador chi numpfalin hi Apo cha. Hitay khu Emperador chi mamili hay mumpfalin hi Ari ja hay gobernador an mangenchog ay ni pfuglay cha. An amin hana takhu an nunheto ad Italy ja chichay ma-ali hi Romano, midchum hana tatakhu an narpu hi uchumna an pfuglay an enapfak cha an nangala hi hichula cha ad Italy. An amin hana ma-ali hi Romano ja gwacha han ma-itolong ni khupferno cha an amat heto. Nu khulat ta gway pfimmahulan ni Romano ja achi cha punhuplit ingkhana an mahumarja. Muti nu pfu-un ayya Romano chi pfumahor ja takhan chay huplit ingkhana an epfaag na hini pfahor na. Ja nu Romano khu ja nu agkhuy cha enep-ephod an hinumarja hini pfahor na ja mapfalin an mumpatolong ay ni nangatngato an mumpfanag hi kaso an hini Emperador. Muti hana pfu-un Romano ja achi mapfalin. Mapfaha ta-o an hi Paul ja Hudju muti nunpalehta hichi ad Rome hotti mipfilang khu hija hi Romano.

Cho-or pay hana mapfaha ta-o ay tay an libju ti cho-or hana nakaskasda-aw an enat hana apostol. Gwacha hana atattata-ot an na-at ay chicha ja hana napalikhatan cha an henorhortap cha. Pfahaon ta-o ta annilaon ta-o an hi Apo Hesus ja hinalimunana hachi apostol ta pfumi-ah koma hini pammati ta-o an chin enat Apo Hesus hana apostol na ja atona khu ay chita-o an namati, ti hini apfalinana ja agkhuy narnarman.

---

1 1 Chin nahhun an intula' u,
Apo Teofilus, ja intula' u an
amin chin ena-enat Hesus ja chin
intudtuchu na chin nangte-aana
an i nuntudtuchugwan
2 ingkhana chin timmalakhujana
ad langit. Chin agkhuy na pay
timmalakhujan ja gwa hana
imbilina hachi pinili na an
apostol khapo ay ni apfalinan ni
Espiritu Santo. 3 Napfalin an
natoy ja nummahu ja ingkhana
chin timmalakhujana ad langit ja
apat chi polo hi arkhaw an khun
mumpatikhaw hay hachi apostol
na. Ja cho-or chin ena-enat na an
nanginnilaan cha an umannung
an nummahu hija, ja khuna
ituchu ay chicha hini oma'-atan
ni Pun-ap-apugwan Apo Jos.
4 Ja gwacha han ohan
arkhaw an ne'-anan Hesus hachi
apostol ja inali na ay chicha hi,
“Achi aju makak heto ad
Jerusalem ta hachon ju hini
ingkarin Jos Ama an ipa-ali na
hini Espiritu Santo ay cha'ju, an
hijah tay chin inali' ay cha'ju.
5 Binautisaran John hana
tatakhu hi chanum muti achi
mapfajag hot mabautisaran aju
hi Espiritu Santo.”

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Chin timmalakhujan Hesus ad langit

6 Gwacha khu han namenghan
an na-amungan hachi disipolo
na, ja numpatikhaw hi Hesus ay
chicha ja empfokha cha ay hija
hi, “Apo, unchah ad ugwani chi
pangepfangngacham ay tay
khupferno ay chita-o an holag
Israel?” 7 Ja inalin Hesus hi,
“Achi mapfalin an annilaon ju, ti
ikhad hi Jos Ama an nange'cha
hi timpo an a-atan hana
ma'ma-at. 8 Muti ipa-innila' an
umali hini Espiritu Santo ay
cha'ju ta magwachaan aju hi
apfalinan an i manihtikhuwan ay
ha-in heto ad Jerusalem, ja an
amin hi pfuglay ay tay an
provincia ad Judea, ja hichi
provincian chi Samaria, ja an
amin hi apfuglapfuglay.”
9 Unot inalin Hesus hitay ja
timmalakhuy ad uchu ja khun
cha pachipchipuhan ingkhana
an hinalinan chi pfonot.
10 Tenattangad cha ad uchu ja
unagkhu himpfumagkha ja
gwacha han chugwa an
linala-e an nunlolopfong hi
mapuchaw an ni'tata'chug.
11 Ja inalin chuy chugwa hi,
“Cha'ju an eGalilee, anagkha ta
tatangngachon ju ad uchu?
Hitay an hi Hesus an tinnig ju
an immuy ad langit, ja umali
han arkhaw an mumpfangngad
heto lota an midchum hi
pfonot, an hihiya ay tay tinnig
ju hi timmalakhujana ad
langit.”

Chin numpiliyan cha han mihukat ay Judas Iskariot

12 Napfalin hitay an na-at ay
chuy pfulludna an Olibo ja
numpfangngad hachi apostol
hichi ad Jerusalem an ohay
kilumitluy inachawwi na.
13 Ne-atam cha ad Jerusalem ja
immuy chaot ay chuy
nangenna'jab an kwarto an khun
cha punnangngan. Ja hay
ngachan hay hachi apostol ja hi
Peter, ja hi John, ja hi James, ja hi
Andrew, ja hi Philip, ja hi Tomas,
ja hi Bartolomew ja hi Matthew,
ja hi James an empfalay Alfeus, ja
hi Simon an oha an Zealot, ja hi
Judas an empfalay James. 14 Ja
hay empachot-anan cha an aton ja
khun cha mun-oh-ohha an amin
an mungkalalag. Ja khun
midchum hachi uchumna an
pfinapfai, ja hi Mary an ammod
Hesus, ja hachi a-akhi na an
linala-e.
15 Immuy chi at hichi hi
arkhaw ja gwahna cha khu an
na-amung hachi namati, ja hay
pfilang cha ja hingkhahot ta han
chugwampolo. Ja timma'chug hi
Peter ja inali na hi, 16 “A-akhi',
mahapor an mipa-annung chin
hapit Apo Jos an impa-innilan ni
Espiritu Santo ay Ari David. Chin
intula' Ari David ja nipa-annung
ay Judas an hijay nangpangulu
hachi naniliw ay Hesus. 17 Ja
anila ta-o an oha hi Judas ay
cha'mi an apostol, ti hija chi oha
an napili an mi'tamu ay tay tamu
mi.”

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

18 Hitay chi na-at ay Judas.
Chin pihu an linagpfuna hi
nangatanah napukhit ja enepla'
cha han lota. Hichuy lota chi
nakhahana ja napfughi chin poto
na ja natoy. 19 Chengngor an
amin hachi tatakhu ad Jerusalem
hitay an na-at, hijaot un cha
nginadnan hichuy lota an
nakhahana hi Akeldama, an hay
penhod na an allon ja Lota an
Negwa'gwa-an hi Chala.
20 Ja inalin khu Peter hi,
"Chin intula' David han ohan
Psalm ja, 'Un koma adni'
mapfau hini pfalay na ta ma-id
munhetheto.'[a] Ja allon ni oha
khu an Psalm hi 'Gwacha koma
hay mepallog ay tay an tamu
na.'[b] 21-22 Hotti mahapor an
piliyon ta-o hay mihukat ay
Judas ta midchum ay cha'mi an
apostol an manihtikhuwan chin
nummahuwan Apo Hesus. Hay
piliyon ta-o ja mahapor an oha
hija an khun mitnud ay cha'mi
an disipolon Hesus chin
agawwachaana heto lota, nete-a
chin numpabautisarana ay John
ingkhana chin timmalakhujana
ad langit." 23 Ja inalin hachi
na-amung han ngachan han
chugwa an lala-e an pumpiliyan
cha, an cha Josep Justus an
mungngachan khu hi Barsabas,
ja hi Mattias. 24 Ja nungkalalag
cha ay Apo Jos an inali cha hi,
"Apo Jos, he-a chi nanginnila
an amin hi nomnom chi takhu,
hotti ipa-innilam hini pinilim ay
cha tay chugwa 25 ta mihukat
ay Judas an apostol. Ti chin-ug
Judas hini kina-apostol na ja
immuy ay ni ne'cha an
immajana." 26 Napfalin cha an
nungkalalag ja imbonot cha
chin ngachan chin chugwa ja
hay nabonot ja chin ngachan
Mattias, hotti hijay nidchum
chin himpolo ta oha an apostol.

Nagwachaan hachi namati ay ni apfalinan ni Espiritu Santo

2 1 Nachakngan chin pfehta
an Pentekostes ja na-amung
an amin chin namati ay Hesus
han oha an pfalay. 2 Ja unagkhu
himpfumagkha ja gwa han
chengngor cha an mumpfuluud
an amat hi mapfi-ah an ijah an
narpu ad uchu, ja nun-onan ay
chuy an pfalay an agawwachaan
cha. 3 Ja tinnig cha han amat hi
chalang chi apoy an
numpun-ohop hi oha-ohanna ay
chicha. 4 Ja nagwachaan cha an
amin ay ni apfalinan ni Espiritu
Santo ja ente-a cha an hihahapit
hi numpfino-ob-on an hapit, ti
hijay enchalan ni Espiritu Santo
hi hapiton cha.
5 Ay chuy an timpo ja cho-or
hachi Hudju ad Jerusalem an
nehamad chi aton cha an
mi'-unud ay ni urchin Apo Jos,
ja narpu cha hi numpfino-ob-on
an apfuglapfuglay an
numpfino-ob-on chi hapit cha.
6 Ja un chaagkhu chengngor
chin hingalangala ja na-amung

[a] **1:20** Psalms 69:25 [b] **1:20** Psalms 109:8

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

hachi cho-or an tatakhu ay ni
gwachaan hachi namati. Ja
nanor cha ti un oha-ohanna ay
chicha hon chengngor na hini
hapit na an khun ihapit hachi
namati. 7 Ja nanor cha ja inali
cha hi, “Anagkha ta amat heto?
Unchah pfu-un eGalilee hay
hato? 8 Muti anagkha mah ta
gwahchinonon hon chengngor
ta-o hini numpfino-ob-on an
hapit ta-o an agkhuy cha ja'
anila? 9 Ja tan gwahto ta-o an
ePartia, eMedia, e-Elam, ja
gwahto hato eMesopotamia,
eJudea, eKapadosya, ja gwahto
khu hato ePontus, ja e-Asia,
10 eFrigia, ePamfilia, e-Egypt, ja
hato narpu hachi apfuglapfuglay
ad Libya an nehnot ad Cyrene,
ja anong un hato eRome. 11 Ja
Hudju chi uchumna ay chita-o
ja Hentil chi uchumna an khun
mi'-unud ay ni tudtuchun chi
Hudju. Ja gwahto khu hato
eKrete ja e-Arabia. Ja an amin
hana numpfino-ob-on an hapit
ta-o, ja tayya an chonglon ta-o
an ihapit cha ay ni pangarjan
cha hana maphod an khun aton
Apo Jos an mangpatikhaw ay ni
kinapfagto na.” 12 Ma-id
machoto' hi nomnomon cha, ja
khun cha manghinpfopfogkha
an allon cha hi, “Anaad ay
chita ta amat heto? Ngachah
chi podhona an hapiton?”
13 Muti hachi uchumna ja
kenekejan cha hay hachi an
namati ja nun-ali cha hi, “Un
mangkay nun-apfutong hay
hachi!”

Chin nangaskasabaan Peter an namatiyan chin toloh lipfu hi tatakhu

14 Timma'chug hi Peter ja
hachi himpolo ta oha an ibpfa na
an apostol ja ini'gwap na an
nangali hachi atakhutakhu hi,
“Cha'ju an papadchung u an
Hudju ja cha'ju an amin an
ne'heto ad Jerusalem,
ekhongahan ju akay ni' hitay
allo' ta annilaon ju nu ngay
amatana. 15 Khemhon ju gwot
un ami nun-apfutong muti
agkhuy ami ti ma-id pay uminum
hi nungkhagwa. 16 Hitay na-at ay
cha'mi ja hijah tay chi
nipa-annungan chin inalin chin
profetan Apo Jos an hi Joel
hichin hopapna hi nangarjana hi,
17 ‘Hitay chi allon Apo Jos.
Chin angonoh chi ar-arkhaw
ja ipa-ali' hini Espiritu' an
amin hi tatakhu,
hot ipadtun hana
empfapfalay ju an linala-e
ja pfinapfai hay podho' an
ipa-innila ay cha'ju,
ja tikhan hana ungunga an
linala-e hay ipatikhaw u ay
chicha,
ja empon hana lallakay hay
epa-enop u ay chicha.
18 Ja anong un hana pfaar an
linala-e ja pfinapfai an
namati ay ha-in,
ja pi'chata' khu chicha hi
Espiritu Santo ay nuy an
arkhaw
ta ipadtu cha hana ipa-innila'
ay chicha.

19 Ja gwacha hana ato' hichi ad
uchu ja hina lota an
nabnab-on an
mangpatikhaw hi apfalina',
hot tikhan chi tatakhu heto
lota hay chala ja apoy ja
cho-or an aho'.
20 Homelong hichuy hukhit ja
pfumlah hichuy pfulan an
amat hi chala
ja unot machakngan chin
ma-id ipadchungana an
arkhaw an panugijan Apo
Jos hi tatakhu.
21 Muti an amin hana takhu an
mumpfokha hi tolong ay
ha-in ja takhuwo'
chicha,an allon Apo
Jos.' "[c]
22 Entoloy Peter an munhapit
ja inali na hi, "Cha'ju an
papadchung u an holag Israel,
chonglon ju adchiya hitay allo'.
Hi Hesus an eNazaret ja
cho-odcho-or chi milagro an enat
na heto pfuglay ju, ti inchat Apo
Jos hini apfalinana an mangat
hana achi kayan chi tatakhu an
aton, ta annilaon ju an hi Apo
Jos chi nannag ay hija. Anila ju
an umannung hitay. 23 Hitay an
hi Hesus ja ne-agwat ay cha'ju ja
empapatoy ju hana napukhit an
tatakhu ta empfakhat cha hi
kros. Muti hini umannung an
oma'-atana ja hitay hini
nipa-annungan chin ene'chan
Apo Jos an ma-at. 24 Empapatoy
ju muti minahuwan Apo Jos hija
ta amehona hini patoy, ti achi
mapfalin an munchochodcha hija
ay ni patoy. 25 Hi Hesus chi
nipa-annungan chin intula' Ari
David chin hopapna hi
nangarjana hi,
'Apo, achiya' toma-ot,
ti anila' an gawwacha a ay
ha-in
ja khuna' tulungan an amin
hi timpo.
26 Hijaot una' mun-an-anla ja
khun u tihtikhuwan hini
aphocham, Apo.
Ja anong un matoy hitay
achor u ja munchomo-a' ay
ni inalim Apo Jos an atom.
27 Ti ha-in an na'na-unnud an
empfalay mu ja anila' an
achiya' taynan hichi lupfu'
ja achim apfuluton an
mapfulu' hitay achor u.
28 Ti impa-innilam ay ha-in hini
ato' ta mi'takhuwa' ay he-a
hi ma-id chi pogpogna.
Ja he-ay pun-i-ibpfa', hijaot
un munnaud chi
pun-an-anlaa'.' "[d]
29 Entoloy Peter an nunhapit
ja inali na hi, "A-akhi',
umannung hitay allo' ay cha'ju,
an natoy hi David ja nilupfu' hini
achor na, ja ingkhana ad ugwani
ja matikhaw ju an gawwah to
lota hini lupfu' na, hotti pfu-un
hini achor na chi khuna hapiton
ay tay. 30 Oha hi David an
profeta an nanghapataan Apo Jos
an piliyona hay ohah holag na ta
mun-ari hi uchum chi tagwon an
amat ay hija. 31 Inannilan David

[c] **2:17-21** Joel 2:28-32 [d] **2:25-28** Psalms 16:8-11

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

an mahuwan Apo Jos hinuy an
holag na an hija hini Hennag
Apo Jos an Mamahhod. Hotti
hitay Mamahhod chi impadtu na
an achi mataynan hichi lupfu' ja
achi mapfalin an mapfulu' hini
achor na. 32 Hitay an hi Hesus ja
hija hini mamahhod an
minahuwan Apo Jos. Ja
tihtikhuwan mi an umannung
hitay, ti umannung an tinnig mi
an amin an nummahu.
33 Timmalakhuy ad langit ja
nipapfagto ay ni nun-appit hi
agwan Apo Jos. Ja inchatan Ama
na hi apfalinana an mangpa-ali
ay ni Espiritu Santo ti hijah tay
chi ingkari na. Hotti hay hato
chengngor ju ja tinnig ju, ja enat
ni Espiritu Santo an impa-alin
Hesus. 34 Ti pfu-un hi David chi
timmalakhuy ad langit. Hotti
pfu-un hini achor na chi hinapit
na ay tay intula' na an,

‘Inalin Apo Jos ay ni Apo' hi,
“Umpfun a ay tay nangappit
hi agwan u,
35 Ingkhana hi apfako' hana
pfumuhur ay he-a ta he-ay
tangachon cha.” ’ ”[e]

36 Ja inalin khu Peter hi,
“Hotti pa'pa-allo' ay cha'ju an
holag Israel, an hi Hesus an
empepfakhat ju chin kros ja hijay
hennag Apo Jos an mamahhod.
Ja hija khu chi impapfagton Apo
Jos ta hijay Apo ta-o.”

37 Unagkhu chengngor hachi
tatakhu hitay inalin Peter ja
nunheglay enat cha an
nuntutuju, ja inali chaot ay Peter
ja chin i-ibpfa na an apostol hi,
“A-akhi, ngay mah aton mi?”
38 Tempfar Peter ja inali na hi,
“Chu'khon ju gwot an amin hana
pfahor ju ja numpabautisar aju
an amin ta ipatikhaw ju an hi
Hesu Kristo chi Apo ju, ta
mapakawan an amin chi pfahor
ju ja un ichat Apo Jos hini
Espiritu Santo ay cha'ju. 39 Ti
hitay chi ingkarin Apo Jos, an
ipa-ali na hini Espiritu Santo ay
chita-o ja hana empfapfalay ta-o
ja an amin hana uchumna an
tatakhu hi apfuglapfuglay an
ajakhana an midchum ay hija.”

40 Ja cho-or pay chin inalin
Peter ja enhamhamad na an
nuntukhun an inali na hi,
“Mamati aju ay Hesus ta
mi'takhu aju ta achi aju
midchum ay ni adusaan hana
tatakhu ad ugwani an napukhit
chi ugali cha an achi mamati.”
41 Cho-or chay namati chin inali
na ja numpabautisar cha gwot ja
umuy hi toloy lipfu hana
nidchum an namati ay Hesus ay
chuy an arkhaw. 42 Ja impapati
cha an khun mun-achar ja an
mi'-unud hay hana itudtuchun
hachi apostol. Ja khun cha
munlalammong ja mun-oh-ohha
cha an mungkalalag ja an
mangan ay ni pangnomnoman
cha chin natajan Hesus.

43 Hachi atakhutakhu ja
narmu chin ta-ot cha ay Apo Jos
hichin nannikhan cha hachi

[e] **2:34-35** Psalms 110:1

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Empatenong Peter chin napilay an khun mun-ad-adchaw

cho-or an milagro an ena-enat
hachi apostol an nangpatikhaw
hi apfalinan Apo Jos. 44 Amat
hichi ja khun ma-am-amamung
hachi namati ja khun cha
manghin-i-idchat hi mahapor chi
oha-ohanna ay chicha.
45 Uchumna ja ingngina cha hay
khina-u cha ta gway ichat cha
hay hana munlikhat an me-okor
ay ni mahapor cha.
46 A-arkha-arkhaw hon
nun-oh-ohha cha an immuy hichi
Templo. Ja khun cha ma-amung
an mangan hichi pfarpfalay cha
an gwachaan hi an-anla, ja ma-id
na-ikot ay chicha. 47 Ja khun cha
mundaydayaw ay Apo Jos, ja
penhod an amin chi tatakhu
hana maphod an ugali cha. Ja
enarkhaw an khun ug-ugman
Apo Jos hachi namati an
tinakhu na.

Chin napilay an na-akhahan

3 1 Gwacha han
himpumupujaw ja ni'juy cha
Peter ay John hichi Templo ay ni
oras an khun pungkalalakhan.
2 Ja gwacha han ohan napilay an
lala-e an achi chumalan nete-a
chin nitu'khungana.
A-arkha-arkhaw ja khun cha ijuy
hichi Templo hon impapfun cha
ay ni pantaw an nginadnan cha
hi Maphod, ta mun-achaw hi
pihun hana humikhop. 3 Gwa an
tinnig na cha Peter ay John an
humikhop cha ja nun-achaw hi
hay ichat cha. 4 Ja emmohchong
cha hija ja inalinot Peter hi,
“Mohgwaton cha'mi.” 5 Ja
emmohgwat na ay chicha ja
hehennod na hay ichat cha.
6 Muti inalin Peter hi, “Ma-id
oh-ohha hi pihu' muti hini
gwacha ay ha-in ja hijay itolong
u ay he-a. Tomenong a khapo ay
ni apfalinan Hesu Kristo an
eNazaret, hotti tuma'chug a ja
chimmalan a.” 7 Ja penchon
Peter chin agwan an ngamoy na
ta tulungana an tuma'chug.
Unagkhu hin-a'-alina ja

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

na-anchong chin hu-i na 8 ja
nelaneggwat ja chimmalan ti
temmenong. Ja ni'hikhop hija
hichi Templo an khun chumalan
ja khun lomatto' an
mundaydayaw ay Apo Jos. 9 Ja
tinnig an amin chin tatakhu hija
an khun chumalan ja
mundaydayaw ay Apo Jos. 10 Ja
immatunan cha an hija chin
u-umpfun an khun
mun-ad-adchaw ay chuy pantaw
an nangadnan hi Maphod, ja
nanor cha ay chuy an na-at.

Chin nuntudtuchugwan Peter hichi Templo

11 Pfimmutay cha Peter ay
John ay ni pfarkon an nginadnan
cha hi Pfarkon Solomon, ja chin
lala-e an nepatenong ja pfinijaw
na chicha. Hitatagtag chin
tatakhu an umuy hi gwachaan
cha ti nanor cha ay chuy
natnat-on an na-at. 12 Unagkhu
tinnig Peter ja inali na hi,
“A-akhi' an holag Israel, anagkha
ta nanannor aju? Ja anagkha ta
pa-emmohchongon cha'mi?
Unchah khemhon ju un cha'mi
chi nangpachallan ay tay an
lala-e khapo hi apfalinan mi
wenno khapo ta na'na-unnud ami
ay Apo Jos? 13 Mahapor an
annilaon ju an hitay an hi Apo
Jos an khun dayawon hachi
a-ammod ta-o, an cha Abraham,
ja hi Isaak, ja hi Jakob, chi
nangat ta ipapfagpfagto na hini
Apo mi an hi Hesus an pfaar na.
En-agwat ju hija hachi a-ap-apo
ja chin-ug ju hija chin
nunhumarjaan Pilato, an anong
una podhon an ipfu-aan ja
in-achi ju. 14 Chin-ug ju hi Hesus
an magpong ja ma-id oh-ohha hi
pfahor na, ja inali ju agkhu ay
Pilato an hay ipfu-aana ja chin
oha an pemmatoy! 15 Penatoy ju
hini khun mangchat hi
pi'takhuwan muti minahuwan
Apo Jos chamchama. Ja
tihtikhuwan mi an umannung
hitay, ti ni'tikhaw mi. 16 Ja
anagkha ta chimmallan hitay an
lala-e? Aa, ti hini apfalinan
Hesus ja hini pammati mi ay hija
chi nangpachallan ay tay an
lala-e an anila ju ja tinnig ju. Hi
Hesus chi nangpapfi-ah ay ni
nomnom na an mamati ay hija,
hijaot un temmenong ad ugwani
hi agawwachaan ju.”

17 Entoloy Peter an nunhapit
ja inali na hi, “A-akhi', anila' an
chin nangpapatajan ju ay Hesus,
ja agkhuy ju anila an hija chi
hennag Apo Jos an mamahhod.
Ja anong un chin a-ap-apo ta-o ja
agkhuy cha khu anila. 18 Muti
chin natajan Hesus ja
nipa-annung chin impadtun
hachi profetan Apo Jos chin
hopapna. Ti impa-innilan Apo
Jos ay chicha an mahapor an
matoy hini honakhona an
mamahhod. Ja tan ad ugwani chi
na-atana. 19 Hotti chu'khon ju
hana pfahor ju ja numpfangngad
aju ay Apo Jos ta pakawanona an
amin chi pfahor ju. 20 Nu amat
hetoy aton ju, ja i-alin Apo Jos
chi pun-ar-alenagwaan ju ja
unaot honakhon khu hi Hesus an
umali, hija an pinili na an
hahadchon ta-o. 21 Muti

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

mahapor an mihihidchi hija ad
langit ingkhana an machakngan
chin arkhaw an
pangpa-annungann Apo Jos an
amin chin impa-innila na an
inalin hachi nasantuwan an
profeta chin hopapna. 22 Hay
oha an impa-innila na ja hitay
inalin Moses hi nangarjana hi,
‘Honakhon Apo Jos han profeta
an umali ay cha'ju an amat ay
ha-in an profeta na, ja oha hija
khu an ibpfa ta-o an holag Israel,
ja mahapor an unuchon ju an
amin chi hay allona. 23 Ti an
amin chi achi mangngor ja
milahin cha hana tatakhun Apo
Jos ta madusa cha.’ ”[f]

24 Entoloy Peter an nunhapit
ja inali na hi, “Hachi khu
uchumna an profetan Apo Jos
nete-a ay Samuel ja an amin
chin netonetob ay hija, ja
impa-innila cha khu hato
na'na-at ad ugwani. 25 Chita-o
ad ugwani chi mangagwat
hana ingkarin Apo Jos an
inalin hachi profeta na, ja
nidchum ta-o chin
ne'tobpfalana chin a-ammod. Ti
inali na ay Abraham hi, ‘Hini
holag mu chi pomhochan an
amin chi tatakhu heto lota.’[g]
26 Hotti chita-o chi nahhun an
nangpa-aliyana ay Hesus an
pfaar na ta pomhod hini
pi'takhuwan ta-o, ti tulungan
chita-o ay Apo Jos an man-ug
hay hana nihikhud an pfahor
ta-o.”

Chin nahumarjaan cha Peter ay John

4 1 Khun pay mi'hapit cha
Peter hay hachi tatakhu, ja
numpanga-ali hachi uchumna an
papachi ja hini kapitan chi
gwarja hichi Templo ja hana
uchumna an Saducee. 2 Ja
pfimmungot cha, ti khun
itudtuchun cha Peter ay John an
nummahu hi Hesus, hotti
mummahu an amin chi natoy.
3 Hotti chimpap cha cha Peter ay
John ja khapo ta madhom, ja
impipfalud cha chicha ta
mun-inggwi'gwiit ja un cha
mahumarja. 4 Muti cho-or khu
hay hachi ne-egngor an namati
chin intuchu cha. Ja hay pfilang
chi linala-e an namati ja umuy hi
lemay lipfu.

5 Nun-inggwi'gwiit ja
na-amung cha ad Jerusalem hay
hachi pangulu ja hachi uchumna
an a-ap-apon chi Hudju ja hachi
memehtolon chi urchin Moses.
6 Ni'-amung han natakhay an
pachi an hi Anas, ja hi Kayfas ja hi
John ja hi Alexander ja hana
uchumna an a-akhin Anas.
7 Empapfokha cha hi Peter ja hi
John ja ente-a chaot an
munhanhan an allon cha hi,
“Ngay nangalan ju ay ni apfalinan
ju an nangpatenong ay tay
napilay? Wenno ngay nangchat
ay ni apfalinan ju?”
8 Nagwachaan hi Peter ay ni
apfalinan ni Espiritu Santo ja inali

[f] **3:22-23** Deuteronomy 18:15, 19 [g] **3:25** Genesis 22:18

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

na hi "Cha'ju an pangulu ja
a-ap-apo, 9 nu mahumarja ami ad
ugwani khapo ay ni maphod an
na-at ay tay napilay ja hini enat
na an nepatenong 10 ja chonglon
ju hitay. Mahapor an annilaon
ta-o an amin chi holag Israel an
nepatenong hitay lala-e an
natikhaw ju khapo ay ni apfalinan
Hesu Kristo an eNazaret an
empepfakhat ju chin kros muti
minahuwan Apo Jos. 11 Hitay an
hi Hesus ja hija hini allona ay ni
hapit Apo Jos an mipadchung hi
pfato an namlenan ju an khun
mumpakhad hi pfalay, muti hijay
numpfalinon Apo Jos hi
na-ahammad an pognad tay an
pfalay."[h] 12 Ja entoloy Peter an
nangali hi, "Hi Hesus ja angkhay
chi Manakhu hi tatakhu, ti ma-id
uchumna hi hennag Apo Jos an
Manakhu ay chita-o ay tay lota nu
pfu-un hija. Hija hini mahapor an
punhocholan ta-o."

13 Nanor hachi a-ap-apon chi
Hudju ay ni impatikhaw cha Peter
ay John an anong un cha agkhuy
ne'-ehkor ja ma-id chi nangato hi
haad cha, ja achi cha chamchama
toma-ot an homongpfat. Ja
na-awatan hachi a-ap-apo an hay
achi cha pfuma-inan ja oha cha an
khun mitnud ay Hesus. 14 Ja ma-id
ma-ali cha ay cha Peter ay John, ti
ni'tata'chug chin lala-e an
nepatenong. 15 Hotti penakak cha
chicha ay chuy punhumarjaan ta
gway aton cha an munhahapit.
16 Ja inali cha hi, "Ngay aton ta-o
mah ay cha tay, ti an amin hana
tatakhu heto ad Jerusalem ja
inannila cha an gwachay enat cha
tay hi otongngan an milagro ja
achi mehaot. 17 Mahapor an
ihingar ta-o chicha ta epokhong
cha an i haphapiton hini oma'-atan
Hesus, ta achi chomchom-or chi
mangannila." 18 Hotti empaghop
cha khu cha Peter ay John, ja
nun-ihingar cha ta epokhong cha
an muntihtikhu ja an mangtuchu
ay ni oma'-atan Hesus. 19 Tempfar
cha Peter ay John ja inali cha hi,
"Hotti nomnomon ju adchiya.
Maphod chah ay Apo Jos nu
cha'juy ma-unud ta pfu-un hi Apo
Jos? 20 Ti ay cha'mi mangkay ja
achi mapfalin an epokhong mi an
mangali chin tinnig mi ja
chengngor mi ay Hesus."
21 Chengngor hachi a-ap-apo hitay
ja impiggwa cha an nangali ay cha
Peter an madusa cha nu etoloy cha
an muntudtuchu ay ni oma'-atan
Hesus. Muti penakak cha
chamchama ti ma-id manomnom
cha hi aton cha gwot an mangdusa
ay chicha, ti temma-ot cha hachi
cho-or an tatakhu an khun
mundaydayaw ay Apo Jos khapo
ay tay milagro an na-at. 22 Hichuy
napilay ja nahulok hi apat chi
poloy tagwona ja un tomenong.

Chin nungkalalakhan hachi namati

23 Unot nipfu-aan cha Peter ay
John ja immuy cha hachi i-ibpfa
cha an namati ja impa-innila cha

[h] **4:11** Psalms 118:22

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

an amin chin inalin hachi
a-ap-apon chi papachi ja hachi
a-ap-apon chi Hudju. 24 Unagkhu
chengngor hachi namati chin
inali cha ja nun-oh-ohha cha an
nungkalalag an inali cha hi, “Apo
Jos an Apo mi, he-a chi Nampfu
an amin ad uchu ja heto lota ja
hichi baybay ja an amin hana
nagwacha. 25 He-a chi nangali
hana impatula' ni Espiritu Santo
chin apo mi an hi Ari David an
pfaar mu hi nangarjana hi,
‘Anagkha ta hana Hentil ja
pfimmungot cha ay Apo
Jos,
ja anagkha ta i monnomnom
hana Hudju hay i cha aton
an ma-id herpfi na?
26 Ja na-amung hana ar-ari ja
a-ap-apo heto lota
ja nehahagkhana cha an
mi'khupfat ay Apo Jos
ja ay Kristo an pinili na an
Mamahhod.’[i]
27 Ja na-at chin impa-innilam,
Apo Jos, ti nunchichittum cha
Herod ja hi Pontius Pilato ja
hana Hentil ja anong un hana
Hudju an holag Israel ay tay an
pfuglay, ja nunhahappitanan cha
chin enat cha an namatoy ay
Hesus an nasantuwan an pfaar
mu, an enhaad mu an hija hini
Kristo an Mamahhod. 28 Ja
umannung an penatoy cha, muti
khapo ta he-a chi khun
mangpapto', ja nipa-annung ay
tay an enat cha chin ene'cham
chin hopapna an penhod mu an
ma-at. 29 Anilam, Apo Jos, hini
inali cha an nanattata-ot ay
cha'mi hotti papfi-ahon cha'mi an
pfaar mu ta achi ami toma-ot an
i muntudtuchu ay ni hapit mu.
30 Ja ipatikhaw mu hini
apfalinam ta epatenong mi hana
mumpunchokhoh ja aton mi
hana uchumna an milagro khapo
ay ni apfalinan Hesus an
nasantuwan an pfaar mu.”
31 Unot napfalin chin
nungkalalakhan cha ja a'-alina ja
negwakhot chin pfalay an i cha
na-amungan. Ja nagwachaan cha
ay ni apfalinan ni Espiritu Santo,
hotti agkhuy cha temma-ot an i
muntudtuchu ay ni hapit
Apo Jos.

Manghin-i-idchat hana namati

32 An amin hachi nahhun an
namati ja nun-oh-ohha cha hi
nomnom ja le'na. Ma-id na-ikot an
un chaot khun manghin-i-idchat
hi mahapor chi oha-ohanna ay
chicha. 33 Ja nagwachaan hana
apostol hi otong an apfalinan an i
manihtikhuwan ay ni
nummahuwan Apo Hesus. Ja
otong hini khohkhoh Apo Jos an
amin hana namati. 34 Ma-id chi
hay namati an kumuchang chi
mahapor na. Ti hana gway lota
wenno pfalay cha ja ingngina cha
35 ta inchat cha hini pola' na
hachi apostol, ta chichay
mangchat hay hana ma-id
mapfalina an namati. 36 Amat
hina han enat Josep an ohan

[i] **4:25-26** Psalms 2:1-2

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

holag Levi an eCyprus.
Nginadnan hachi apostol hi
Barnabas ti hay podhona an
hapiton ja khun mangpapfi-ah hi
nomnom. 37 Ingngina na han lota
na ja inchat na chin pola' na hachi
apostol.

Cha Ananias ay Safira.

5 1 Gwacha han hempfalay an
cha Ananias ja hi Safira, ja
enepla' cha han pajaw cha ta
gway pi-i'chat cha hachi apostol.
2 Muti nunhappitanan cha an
hempfalay an a'-aanan cha chin
pihu an pola' ni pajaw ja un cha
ichat. In-uy Ananias chin
uchumna an pihu hachi apostol,
3 ja inalin Peter hi, "Anagkha
he-a Ananias ta inunud mu chin
empanomnom Satanas ja
lenahlaham hini Espiritu Santo ta
enha'pfam hini aggwan ni pihu
an pola' nuy pajaw ju? 4 Lota ju
hinuy hotti gwa ay cha'ju nu
ingina ju wenno achi ju. Ja
napfalin an enepla' ju, ja ikhad
aju nu gway penhod ju an aton
ay ni pola' na. Anagkha ta
nenomnom mu an mangat heto?
Hi Apo Jos mangkay chi
lenahlaham an pfu-un hay
takhu." 5-6 Unagkhu chengngor
Ananias hitay ja natu'-in ja
natoy. Ja gwa hichi hachi
uchumna an ungunga an linala-e
ja pfini'lukhan cha chin achor na
ja i cha inlupfu'. Ja
nang-entata-ot cha an amin an
nangngor ay tay an na-at.
7 Immuy chi toloh oras ja
immali hi ahagwan Ananias an
hi Safira muti agkhuy na anila
chin na-at ay ahagwa na.
8 Empfokhan Peter ay Safira hi,
"Allom adchiya, un chah
angkhay hitay hi pola' ni pajaw
ju?" Ja inali na hi "Aa, angkhay
hinuy." 9 Ja inalinot Peter hi,
"Anagkha ta nunhappitanan ju
an hempfalay an padpachaon
hini Espiritun Apo Jos? Niya an
umali hana i nanglupfu' ay
ahagwam ja i chi-a khu
pi'lupfu'!" 10 Himpfumagkha ja
natu'-in hi Safira ay chuy
negpongan Peter ja natoy.
Himmikhop hachi ungunga an
linala-e ja tinnig cha an natoy
hija hotti enala cha khu ja i cha
encheloh ay ahagwa na.
11 Nang-entata-ot an amin hana
namati ja amat hina khu an amin
hana ne-egngor ay tay an na-at.

Chin cho-or an milagro an enat hachi apostol

12 Khun ma-amung an amin
hachi namati ay ni Pfarkon
Solomon hichi Templo ja cho-or
chi numpfino-ob-on an milagro
an ena-enat hachi apostol an
panginnilaan an gawwa ay
chicha hini apfalinan Apo Jos.
13 Anong un hachi agkhuy
namati ja khun cha dayawon
hachi immunud ay Hesus, muti
mun-okhon cha an midchum ay
chicha. 14 Ja khun cha
ma-ug-ugman hachi namati ay
Apo Hesus ti cho-odcho-or hachi
linala-e ja pfinapfai an khun
midchum an mamati. 15 Cho-or
chi enat hachi apostol an
milagro, hijaot un cha nun-i-ali
hachi mumpunchokhoh, ja

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

nun-epapekheng cha chicha hi
kama wenno ap-ap hichi
pingngit chi kurha, ta naloh ayya
hi Peter ja anong un cha
ma-agwaan ay ni agwa na ja
temmenong cha.
16 Numpanga-ali khu hachi
tatakhu an narpu hachi
nun-ehnot an pfuglay ad
Jerusalem ja nun-i-ali cha hachi
mumpunchokhoh ja hay hachi
nahu'lungan hi napukhit an
ispiritu, ja temmenong cha an
amin.

Chin nipfaluchan hachi apostol

17 Chin natakhay an pachi ja
chin i-ibpfa na an Saducee ja
nunlinapoh chin ámoh cha hachi
apostol. 18 Hotti impatiliw cha
chicha ta mipfalud cha. 19 Muti
ay chuy an lapfi ja immuy han
angher Apo Jos ja i na impfughor
hachi pantaw chin pfaluchan ja
impfutay na chicha ja inali na hi,
20 "Umuy aju hichi Templo an i
mangpa-innila hachi tatakhu ay
ni pfakhu an pi'takhuwan an
narpu ay Apo Jos." 21 Inunud
hachi apostol chin inali na, hotti
gwa an na'-arkhaw ja immuy cha
hichi Templo an i muntudtuchu.

Amat hichi ja inamung chin
natakhay an pachi hachi
nun-ibpfa na, ja enajakhan cha
an amin hachi a-ap-apon chi
Hudju ta munhahapit cha. Ja
hennag cha hachi i mangagwit
hachi apostol, ti khemhon cha un
cha gawwa hichi pfaluchan.
22 Muti unagkhu emmatam hachi
hennag cha hichi pfaluchan ja
ma-id hachi apostol, hotti
numpfangngad cha hichi
punhumarjaan ja inali cha hachi
a-ap-apo hi, 23 "Immuy ami hichi
pfaluchan ja nun-atorpfo' ja
gawwacha pay hana khun
munggwarja hichi pantaw. Muti
un mi agkhu impipfughor ja
ma-id hay hachi pfalud."
24 Unagkhu chengngor chin
ap-apon chi gwarja hichi Templo
ja chin a-ap-apon chi pachi ja
ma-id machoto' hi nomnomon
cha ti agkhuy cha anila nu ngay
pumpfanakhan hachi na'na-at.
25 Ja gwa han immuy ay chicha
an nangali hi, "Chin linala-e an
impipfalud ju ja gawwacha cha
mangkay hichi Templo an khun
muntudtuchu hana tatakhu."
26 Hotti immuy hachi gwarja
ja chin a-ap-apo cha an
i mangagwit ay chicha ta
epfangngad cha hichi
punhumarjaan. Ja agkhuy cha
pinilit chicha ti toma-ot cha hi
pangajangan hachi tatakhu ay
chicha.

27 Eneghop cha hachi apostol
hichi punhumarjaan ta
humarjaon hachi a-ap-apon chi
Hudju, ja inalin chin natakhay
an pachi hi, 28 "Inhingar mi
cha'ju ta epokhong ju an i
mangitudtuchu ay nuy an takhu
an inunud ju. Muti tan agkhuy ju
enegngor ja natuchugwan cha
gwot an amin hato tatakhu heto
ad Jerusalem. Ja cha'mi ochot
chi papfaholon ju an
nangpapatoy ay hija."
29 Tempfar cha Peter ja chin
i-ibpfa na an apostol ja inali cha
chi, "Aa, ti mahapor an unuchon

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

mi hi Apo Jos an pfu-un hay
takhu. 30 Hi Apo Jos an khun
dayawon chin a-ammod ta-o ja
minahuwana hi Hesus an
empapatoy ju chin kros. 31 Ja
impapfagto na gwot hi Hesus ta
inumpfun ay ni nun-appit hi
agwana an mi'-ap-apo. Ja hija
khu chi Ap-apo ja Manakhu ay
chita-o an holag Israel ta gway
aton ta-o an man-ug hi pfahor
ta-o ja ta gway aton ta-o an
mapakawan. 32 Tihtikhuwan mi
an umannung an amin hay hato,
ja tihtikhuwan khu ni Espiritu
Santo an inchat Apo Jos an amin
hana mi'-unud ay hija."

33 Unagkhu chengngor hachi
a-ap-apo hitay ja pfimmungot
cha ja penhod chaot an patajon
hachi apostol. 34 Muti gwacha
han oha ay chicha an hi Gamaliel
an Farisee. Hitay an lala-e ja
mehtolon chi urchin Moses an
lihpituwon chi tatakhu.
Timma'chug hija ja impapfutay
na hachi apostol ta umi-igway
cha an munhahapit an a-ap-apo.
35 Ja inali na hi, "A-akhi an
holag Israel, pa-anomnomon ta-o
gwot ni' hini i ta-o aton ay cha
tay. 36 Nomnomon ta-o chin
lala-e an hi Teudas. Khuna allon
hi hijay napfagpfagto ja nidchum
chi apat hi khahot an tatakhu ay
hija. Penatoy cha hi Teudas ja
nunhihijan hay hachi nun-ibpfa
na ja hijah chuy chi pogpogna.
37 Nepallog khu han oha an hi
Judas an eGalilee chin timpo an
pumpalehtaan cha hi ngachan.
Cho-or khu hachi immunud ay
hija ja penatoy cha khu, ja
nunhihijan hay hachi nun-ibpfa
na. 38 Hotti ad ugwani ja hay
itukhun u ay cha'ju, ja ma-id
koma at-aton ta-o ay chicha ta
un cha ikhad. Ti nu narpu hi
nomnom chi takhu hay hato
khun cha aton hot ma-id toloy
na. 39 Muti nu umannung an hi
Apo Jos chi khun mangat hay
hato ja ma-id chamchama olog
ta-o an mangpata'chug ay chicha.
Oha khu ja unchani ja ma-id
uchumna hi khun ta-o pfuhulon
nu pfu-un hi Apo Jos." 40 Ja
enegngor cha chin intukhun
Gamaliel. Impahikhop cha khu
hachi apostol ja impahuplit cha
chicha ja inhingar cha ta achi
cha ipigpiggwa an i mangali ay
ni oma'-atan Hesus. Ja impfu-aan
cha chicha.

41 Amat hichi ja nakak hachi
apostol ay chuy punhumarjaan ja
khun cha mun-an-anla, ti
impfilang Apo Jos chicha an
mi'likhat ja an mapfa-inan khapo
hi ni'-unuchan cha ay Hesus.
42 A-arkha-arkhaw hon immuy
cha hichi Templo ja anong un
hana pfarpfalay an
i mangkaskasaba an hi Hesus
hini Kristo an mamahhod.

Chin namiliyan cha han peto an khun tomolong

6 1 Hichi ad Jerusalem ja
khun chomchom-or hay
hachi namati. A-arkha-arkhaw ja
gwacha hachi khun manggwanah
hay itolong cha hachi namati an
khun makuchangan hi mahapor
cha. Muti hachi Hudju an Griego
chi hapit cha ja ne'hohongnger

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

cha hachi Hudju an khun
munhapit hi Hebrew, an allon
cha hi khun cha lah-angan hana
pfalo an papadchung cha ta hana
pfalo an Hebrew chi hapit cha
chi michatan hi tolong ja
angkhay. 2 Chengngor hachi
apostol hitay an na-at, hotti
inamung cha an amin hachi
namati ja inali cha ay chicha hi,
“Pfu-un cha'mi chi
mangpachot-anan ay tay an tamu
an khun munggwanah hana
mitolong, ti kan epokhong mi
agkhu an i mangkaskasaba ay tay
Hapit Apo Jos. 3 Hotti hay aton
ta-o, a-akhi, ja piliyon ta-o hay
peto an linala-e an nidchum ay
chita-o an maphod chi
ahaphapitan cha ja manomnom
ja nagwachaan cha ay ni
apfalinan ni Espiritu Santo, ta
chichay ehaad mi an khun
mangchat hana mitolong, 4 ta
hay pachot-anan mi an aton ja
un ami mungkalalag ja khun
umuy muntudtuchu ay ni hapit
Apo Jos.”

5 An amin hachi na-amung ja
penhod cha chin inalin hachi
apostol ja pinili cha han peto an
linala-e. Oha hi Stephen an
nehamad chi pammati na ja
nagwachaan ay ni apfalinan ni
Espiritu Santo, ja hi Philip, ja hi
Prokoros, ja hi Nikanor, ja hi
Timon, ja hi Parmenas, ja hi
Nikolaus an e-Antokya an Hentil
muti khun mi'-unud ay ni ugalin
chi Hudju. 6 Ja in-uy cha hay hato
peto hay hachi apostol. Ja
eneh-an hachi apostol hachi
ngamoy cha ja engkalalakhan cha
chicha. 7 Amat hichi ja
emmom-omod pay an
nunchongor hitay Hapit Apo Jos
ja khun ma-ug-ugman hay hachi
namati ad Jerusalem. Anong un
hana papachin chi Hudju ja
cho-or chay namati ay Hesus.

Chin nampapan cha ay Stephen

8 Otong chi tolong Apo Jos ay
Stephen ja inchatana hija hi
apfalinan an mangat hi o-otong
an milagro ja hana uchumna an
achi kayan chi takhu an aton, ja
tinnig chin tatakhu. 9 Muti
gwacha hachi pfimmuhur ay
Stephen an dati an himpfut an
nawaya-an, ja khun cha
ma-amung han sinagoga cha. Ja
gwacha khu hay hachi uchumna
an Hudju an eCyrene, ja
e-Alexandria, ja eSilisya, ja
e-Asia, ja immuy cha ni'hongnger
ay Stephen. 10 Muti agkhuy
na-ahujan hija ti tinulungan ni
Espiritu Santo ay ni enat na an
nunhapit. 11 Hotti i cha
pfinajachan hachi uchumna an
linala-e ta munlahlah cha, ja inali
cha hi, “Chengngor mi hitay an hi
Stephen ja khun munhapit hi
mipfuhur ay ni urchin Moses ja hi
Apo Jos!” 12 Enchokhochokhor
cha hay hachi tatakhu ja hachi
a-ap-apon chi Hudju ja hachi
memehtolon chi urchin Moses, ta
chupopon cha gwot hi Stephen ja
in-uy cha hichi punhumarjaan.
13 Ja enajakhan cha hana
munlahlah an muntihtikhu ja
inali cha hi, “Hitay an lala-e ja
khuna pahigwon hini nasantuwan
an Templo heto ad Jerusalem ja

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

hini urchin Moses. 14 Ti
chengngor mi an inali na an hi
Hesus an eNazaret ja pa'-iyona
hini nasantuwan an Templo ta-o
ja hukatana anu hana ugali ta-o
an empfanoh Moses." 15 Ja hachi
na-amung ay chuy punhumarjaan
ja emmomohchong cha hi
Stephen ja tinnig cha chin angah
na an me'me'nong hi angah chi
angher.

Chin nunhapitan Stephen

7 1 Inalin chin natakhay an
pachi ay Stephen hi,
"Umannung chah hitay inali
cha?" 2 Tempfar Stephen ja inali
na hi, "Cha'ju an a-ammod ja
a-akhi, chonglon ju mah hitay
allo'. Anila ju an hi Apo Jos an
napfagto ja numpatikhaw ay
Abraham an ammod ta-o chin
agawwachaana ad Mesopotamia
hi agkhuy na pay numpfunakhan
ad Haran. 3 Ja inalin Apo Jos ay
hija hi, 'Taynam hitay pfuglay ju
ja hana i-ibpfam ta umuy a han
lukhar an ituchu' ay he-a.'[j]
4 Hotti nakak cha Abraham hichi
ad Mesopotamia, an nginadnan
cha hi Kaldea, ja immuy cha ad
Haran. Napfalin an natoy hi ama
na ja un honakhon Apo Jos hija
an umali heto pfuglay ta-o.
5 Agkhuy inchat Apo Jos ay
Abraham hitay an lota, anong
mah ni' un hay hinggwanit, muti
na-ikari an lota na ti mepfanoh
hay hana holag na. Ja chin
nangarjan Apo Jos ay tay an
kari, ja ma-id pay empfalay
Abraham. 6 Amat heto chin
inalin Apo Jos ay hija an, 'Hana
holag mu ja umuy cha han
pfuglay an pfu-un pfuglay cha, ja
palikhaton cha chicha ja
pumpfalinon cha hi himpfut hi
apat chi khahot hi tagwon.
7 Muti hugijo' hachi
mamarpalikhat ay chicha ja un
cha makak ta umali cha heto, ta
heto chi pundayawan cha ay
ha-in.' 8 Ja intuchun Apo Jos an
mahapor an makugit cha
Abraham ja hana linala-e an
holag na ta hinjar ni
ne'tobpfalana ay chicha. Hotti
neto'khong hi Isaak an empfalay
Abraham, ja kinugit Abraham ay
ni me-agwalo an arkhaw na. Ja
enat khu Isaak chin empfalay na
an hi Jakob. Ja enat khu Jakob
chin himpolo ta han chugwa an
empfapfalay na an linala-e an
nangholag ay chita-o.
9 Ja anila ju chin enat hachi
a-ammod an nangholag ay chita-o
an Hudju. Nunlinapoh chin ámoh
cha ay Josep an akhi cha, hotti
ingngina cha ja numpfalin hi
himpfut hichi ad Egypt. Muti
gawwacha hi Apo Jos ay hija 10 ja
tinulungana an amin chin i na
nunlikhatan. Ja inchatan Apo Jos
hi Josep hi nomnom ta un maphod
chi pannig chin Faraon ay hija.
Hijaot un enhaad ni Faraon hija hi
gobernador hi apfuglapfuglay ad
Egypt, ja impulang na ay hija an
amin hachi khina-u na.

[j] **7:3** Genesis 12:1

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

11 Amat hichi ja na-ulat cha
ad Egypt ja ad Kana-an, ja
nunnaud cha an nalikhatan. Ja
ma-id pangalan chin a-ammod
ta-o ad Kana-an hi anun cha.
12 Unot chengngor Jakob an
gway anun ad Egypt ja hennag
na chin empfapfalay na an
nangholag ay chita-o ta i cha
ngumina hi anun cha. 13 Ja chin
piggwana an i cha nguminaan ja
empfaag Josep an hija chin akhi
cha, ja inannilan khu ni Faraon
an gway a-akhin Josep. 14 Ja
hennag Josep chin i mangagwit
ay ama na an hi Jakob ja hay
hana uchumna an i-ibpfa cha. Ja
petom polo ta han lema cha an
immuy ad Egypt. 15 Ne-atam cha
Jakob ad Egypt ja hichi chi
natajana. Ja hichi khu chi
natajan chin uchumna an
a-ammod ta-o. 16 Ja in-uy cha
chin tungar chi nun-atoy chin
lota ad Shekem an ngininaan
Abraham ay ni holag Hamor chin
hopapna ja hichi chi nilub-an
cha.

17 Gwacha an machakngan
chin timpo an pangpa-annungan
Apo Jos chin ingkari na ay
Abraham an omajan cha ad
Kana-an, ja khun chomchom-or
chin holag Jakob ad Egypt.
18 Immuy chi atagwotagwon ja
khun munhinhinukat hachi
mun-ari ad Egypt ja gwacha han
oha an nepallog an nun-ari an
ma-id chengchengngor na hi
oma'-atan Josep. 19 Ja cho-or
chin napukhit an enat na an
namarpalikhat chin a-ammod
ta-o ja in-urchina an etapar cha
hana pa'-eto'khong ta mun-a-atoy
cha. 20 Ay chuy an nun-ariyana
chi nitu'khungan Moses an
mapmaphod an unga. Ja toloh
pfulan hi nunhalimunan ina na
hichi pfalay cha. 21 Napfalin ja
in-uy na hichi gwanggwang, ja
chinakngan chuy empfalay ni
Faraon an pfupfai. Impa-ilog na
ja impfilang na hija hi empfalay
na. 22 Ja natuchugwan hi Moses
an amin hi nomnom chi e-Egypt,
ja madayaw an amin chi hapit na
ja atona."

23 Entoloy Stephen an
nunhapit ja inali na hi, "Gwa an
apat chi poloh tagwon Moses ja
nenomnom na an i manikhaw nu
ngay amatan hachi i-ibpfa na an
holag Israel. 24 Ja inah-upana
chin e-Egypt an khuna
pumpakhuh chin ohan Hudju. Ja
tinulungana hichuy ibpfa na ja
penatoy na hichuy e-Egypt.
25 Khemhon Moses un anilan
chin i-ibpfa na an Hudju an hijay
usaron Apo Jos an tomolong ay
chicha, muti agkhuy cha.
26 Nun-inggwi'gwiit ja
inah-upana khu chin chugwa an
Hudju an khun mumpatoy. Ja
immuy hi Moses an munta-in ja
inali na hi, 'Achi aju mumpatoy,
ti un aju hin-ibpfa.' 27 Muti chin
oha an pfimmahor ay chuy ibpfa
na ja inturchuna hi Moses ja inali
na hi, 'Ngay nanghaad ay he-a an
mun-ap-apo ja manugi ay
cha'mi? 28 Una' chah khu patajon
an amat ay ni enat mu ad
akhapfan ay nuy e-Egypt?'
29 Unot chengngor Moses an
na-innila chin enat na ja

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

lemmajaw, ja i ne'heto hichi ad
Midian. Narhin hichi ja
en-empfalay na chin chugwa an
linala-e.
30 Immuy chi apat chi poloh
tagwon ja numpatikhaw ay
Moses chin Angher Apo Jos[k] ay
chuy khun munchalang an ajiw
an nehnot hichi pfuludna ad
Sinai. 31 Ja nanor hi Moses hotti
henontana ta pa'pa-atigkhana, ja
chengngor na hini hapit Apo Jos
an inali na hi, 32 'Ha-in chi Jos
an khun dayawon chin a-ammod
mu an hi Abraham ja hi Isaak ja
hi Jakob.' Ja gimmoggwog hi
Moses hi ta-ot na ja inimit na.
33 Ja inalin Apo Jos hi, 'Ánum
hini hapatom ti nasantuwan
hitay achaam.' 34 Ja inali na khu
hi, 'Tinnig u an amin chi enat
hachi e-Egypt an namarpalikhat
hana tatakhu' ja chengngor u
hini kila cha, hijaot una' umali ta
takhuwo' chicha. Hotti tayya an
honakho' he-a an mumpfangngad
ad Egypt ta atom hana penhod u
an ma-at ta matulungan cha.' "
35 Khun munhapit hi Stephen
ja inali na hi, "Hitay an hi Moses
ja agkhuy inapfulut hachi
a-ammod ta-o hija an
mun-ap-apo, an inali cha hi,
'Ngay nanghaad ay he-a an
mun-ap-apo ja manugi ay
cha'mi?' Muti hi Moses chi
enhaad Apo Jos an
mangpangpangulu ja an
tomolong ay chicha ta makak
cha ad Egypt. Ja chin angher an
numpatikhaw ay chuy ajiw an
khun munchalang chi
temmolong ay hija. 36 Ja hi
Moses chi nangpangulu ay
chicha chin nakakan cha ad
Egypt. Cho-or chin enat na hi
milagro hichi ad Egypt, ja hichi
Baybay an Mumpfolah, ja hichi
khu let-ang hi apat chi poloh
tagwon, an panginnilaan an gwa
ay hija hini apfalinan Apo Jos.
37 Hi Moses chi nangpa-innila
hachi a-ammod ta-o an,
'Honakhon Apo Jos ay cha'ju han
profeta an amat ay ha-in. Oha
hija an holag Israel an amat ay
chita-o.' 38 Hi Moses chi
ni'hapitan chin angher Apo Jos
chin na-amungan hachi a-ammod
ta-o hichi pfuludna an ad Sinai.
Ja hijay nangagwat hana hapit
Apo Jos an mangchat hi
pi'takhuwan. Ja hichuy an hapit
Apo Jos chi khun mepfanopfanoh
ay chita-o an holag chi Israel.
39 Muti chin a-ammod ta-o, ja
chin-ug cha hi Moses an achi cha
pattiyon chin inali na, ti
immingoho cha hachi ugalin chi
e-Egypt an tenaynan cha. 40 Chin
nunti-ichan Moses ad Sinai ja
inalin chin tatakhu ay Aaron hi,
'Ephod mu mah hay jos ta-o ta
gway mangpangulu ay chita-o. Ti
tan ma-id hinuy mun Moses an
nangpangulu ay chita-o chin
nakakan ta-o ad Egypt ja ma-id
mapto' nu ngay na-at ay hija.'

---

[k] **7:30** Hitay Angher Apo Jos ja ma-id uchumna nu pfu-un hi Hesu Kristo an numpatikhaw ay Moses.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

41 Hotti hinuy chi nangapjaan
cha chin pfolor an oma'-at hi
pfo'tot an pfakah ja impartiyan
cha ja pfinehtaan cha ti penhod
cha chin enapja cha. 42 Hijaot un
chin-ug Apo Jos chicha ta ikhad
cha an mundayaw ay chuy
hukhit ja pfulan ja pfittuwan an
gawwacha ad uchu. Ja hitay chin
Hapit Apo Jos an intula' chin
profeta na hi nangarjana hi,
‘Cha'ju an holag Israel,
pfu-un ha-in chi
nangidatunan ju hana
naparti an animar ja hana
daton ju
chin apat chi poloh tagwon
an agawwachaan ju hichi
let-ang.
43 Ti khun ju ita-in chin
pfa'pfa'lay chin pfolor an
ma-ali hi Molok
ja chin pfolor an ma-ali hi
Refan an ngachan chi
pfittuwan,
ti hay hato chi enephod ju an
khun ju dayawon.
Hotti pakako' cha'ju ta umuy
aju han pfuglay an
achawwi mu ad
Babilon.’ ”[l]
44 Entoloy Stephen an
nunhapit ja inali na hi, “Hachi
a-ammod ta-o ja enephod cha
chin torcha an apfong an
panginnilaan an gawwacha hi
Apo Jos ay chicha hichi let-ang.
Ja ene-e'nong cha chin
impatikhaw Apo Jos ay Moses hi
aton cha an mun-ephod. 45 Natoy
hi Moses ja nepallog hi Joshua
an nangpangpangulu ay chicha
chin immaliyan cha heto. Ja chin
torcha an apfong an nepfanoh ay
chicha, ja inta-in cha heto chin
nangpakakan Apo Jos hana
nunheto ad Kana-an ta nepallog
cha. Ja gawwah to chin apfong
ingkhanah chin nun-ap-apugwan
Ari David. 46 Ja penpenhod Apo
Jos hi David hotti empfokhan
David nu mapfalin an eha'-ad na
hay pfalay an pundayawan hachi
holag Jakob ay hija. 47 Muti
pfu-un hi Ari David chi
nunha'-ad hi pfalay an
pundayawan ay Apo Jos, ti chin
empfalay na an hi Ari Solomon
chi nana'-ad. 48 Muti hitay
munnaud an napfagto an Jos ja
achi munheto hana pfalay an
ephod chi takhu, ti hitay chi
intula' chin profeta chin hopapna
49 an inalin Apo Jos hi,
‘Ad langit chi umpfuna' an
mun-ap-apo ja hichi lota
chi pangcha'-anga',
hot ngay amatan chi pfalay
an ephod ju hi
punhitugwa'?
Ma-id chi hay pfalay an
nepakhad an maphod hi
uja' pun-enanaan.
50 Ti ha-in chi nangephod an
amin chi nagwacha.’ ”[m]
51 Ja inalin khu Stephen hi,
“Munnaud aju an ngumangannu
an amat aju hi Hentil an ma-id
anila cha ay Apo Jos ja achi cha
chonglon hini allona. Hihiya aju

[l] **7:42-43** Amos 5:25-27 [m] **7:49-50** Isaiah 66:1-2

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Numpfu-or cha hi Stephen

chin a-ammod ta-o chin
hopapna, ti tan khun ju
pfuhupfuhulon hini Espiritu
Santo. 52 Gwacha chah chi oha
an profetan Apo Jos an agkhuy
pinalikhat chin a-ammod ta-o?
Penatoy cha an amin hana
nangpa-innila ay ni umaliyan
Hesus an magpong an empfalay
Apo Jos. Ja tan ad ugwani ja
cha'ju chi nangpappap ja
nangpapatoy ay hija. 53 Cha'ju
chi nangpapfanhan cha chin
urchin Apo Jos an in-alin hachi
angher, muti anong ja agkhuy ju
chamchama inunud!”

Chin nam-olan cha ay Stephen

54 Chengngor hachi khun
munhumarja chin inalin Stephen
ja nun-itti-ittib cha hi pfungot
cha. 55 Muti hi Stephen ja
nagwachaan ay ni apfalinan ni
Espiritu Santo ja entangad na ad
uchu, ja tinnig na hini pfinang
Apo Jos ja tinnig na khu hi
Hesus an timmata'chug ay chuy
nun-appit hi agwan Apo Jos.
56 Ja inali na hi, “Chuyya an
matikhaw u ad langit, ja chiya
hini Na-ilangitan an Takhu an
timmata'chug ay chuy nun-appit
hi agwan Apo Jos!” 57 Unchaot
chengngor hitay ja hi-u-ugwap
cha ja empop cha chin inga cha
ja hitatagtag cha an i namohpoh
ay Stephen. 58 Ja nungkhujud
cha hija an in-uy hichi pingngit
chi pfuglay ja un cha pumpfu-or.
Ja hachi nangchalom ay Stephen
ja nun-egwallang cha hachi
lopfong ay ni timmata'chukhan
han unga an lala-e an hay
ngachana ja hi Saul. 59 Ja khun
cha pumpfu-or ja khun
mungkalalag hi Stephen ja inali
na hi, “Apo Hesus, alaom hitay
lennagwa'.” 60 Ja nunheppe ja
ini'gwap na an nangali hi, “Apo
Hesus, achim ipfilang hitay enat

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

cha hi pfahor cha.” Unaot inali
hichuy ja natoy.

Chin namarpalikhatan Saul hana namati

8 1 Ni'-apfulut hi Saul hi
namatajan cha ay Stephen.
Ja nete-a ay chuy an arkhaw ja
cho-or hachi mamarpalikhat chin
namati ad Jerusalem. Hotti
negwa-at hachi namati an
immuy hachi apfuglapfuglay
hichi provincian chi Judea ja ad
Samaria, ja hachi apostol chi
nataynan. 2 Ay chuy natajan
Stephen ja immuy hachi namati
an linala-e ta i cha inlapfun, ja
munnaud chin immayyungan cha
khapo ay hija. 3 Hi Saul ja
penhod na an pa'-iyon hachi
namati, hotti khun umuy hachi
numpunhitugwan cha hon
pfinalak na hachi linala-e ja
pfinapfai, ja impipfalud na.

Chin nangaskasabaan Philip ad Samaria

4 Chin namati an negwa-at
hachi apfuglapfuglay ja khun cha
ekaskasaba hini hapit Apo Jos.
5 Oha hi Philip an immuy ay ni
oha an pfuglay ad Samaria, ja
intuchu na an hi Hesus ja hija
hini Kristo an hahadchon cha an
marpu ay Apo Jos. 6 Chengngor
hachi atakhutakhu hana
intuchun Philip ja tinnig cha khu
hay hachi milagro an khuna
aton, ja pinati cha. 7 Ti cho-or
hachi napukhit an ispiritu an
hi-u-ugwap cha an nun-akak ay
cha chuy tatakhu an
nihuhu'lungan cha. Ja chin
nun-apechoy ja nun-apilay ja
temmenong cha. 8 Hijaot un
nunheglay an-anla cha ay chuy
an pfuglay.

Hi Simon an mun-anap

9 Gwacha han lala-e ay chuy
an pfuglay an hi Simon. Napfajag
hitay an khun mun-anap hotti
cho-or chi eSamaria an inapfu
na. Mumpa-akhaja hija an
allonay hijay napfagto an takhu.
10 Ja enegngor an amin chin
tatakhu hi Simon, anong un
hachi pfapfa'nang ja hana ma-id
mapfalina, an khun cha allon hi,
“Hitay an takhu ja
na-ab-apfunijanan, ti tan gwa ay
hija hini ma-id ipadchungana an
apfalinan Apo Jos.” 11 Ja pinati
cha hi Simon ti napfajag an
napfalipfalijan hachi tatakhu ay
ni atona an mun-anap. 12 Muti
chin namatiyan cha chin
engkasaban Philip an
Ebanghelyo an mangpa-innila ay
ni oma'-atan ni Pun-ap-apugwan
Apo Jos ja hi Hesu Kristo, ja
numpabautisar cha an linala-e ja
pfinapfai. 13 Ja anong un hi
Simon ja ni'pati ja ne'pabautisar.
Hotti ninitnud ay Philip ja
nanannor hija hachi khun
ma'ma-at an milagro ja hachi
uchumna an achi kayan chi
takhu an aton.

14 Chengngor hachi apostol ad
Jerusalem an inapfulut chin
eSamaria hini hapit Apo Jos,
hotti hennag cha hi Peter ja hi
John an umuy hichi. 15 Unchaot
ne-atam ja engkalalakhan cha
hachi namati ta magwachaan cha

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ay ni Espiritu Santo. 16 Ti
agkhuy cha pay nagwachaan hi
Espiritu Santo ti un cha
nabautisaran hi chanum ja
angkhay khapo hi namatiyan cha
ay Apo Hesus. 17 Hotti eneh-an
cha Peter ay John hachi ngamoy
cha hay hachi namati ja
nagwachaan cha ay ni Espiritu
Santo.
18 Unagkhu tinnig Simon
hichuy enat cha Peter ta
nagwachaan hachi namati ay ni
Espiritu Santo chin nan-aan cha,
ja inchugwagwa na han pihu,
19 ja inali na hi, “Ichatana' mah
ay tay an apfalinan ta an amin
hana ho'-o' an takhu, ja
magwachaan cha hi Espiritu
Santo.” 20 Ja inalinot Peter hi,
“Hini mangkay pihum chi
mang-uy ay he-a ad impferno. Ti
unchah khemhom un manginaan
hini apfalinan an ichat Apo Jos?
21 Achi a midchum ay tay an
tamu, ti anilan Apo Jos an
napukhit hini nomnom mu.
22 Chu'khom hinuy nenomnom
mu an napukhit ja nungkalalag a
ay Apo Jos ta pakawanon chi-a
nu mapfarpfalin. 23 Ti matikhaw
u an nunhegla hini ámoh mu ja
nakha-utan a hi pfahor.” 24 Ja
inalin Simon hi, “Ekalalakhana'
mah ta achi ma-at ay ha-in hay
hato an inalim.”
25 Gwa an napfalin chin
nuntihtikhuwan cha Peter ay
John ja chin nangtudtuchugwan
cha ay ni Hapit Apo Jos, ja
numpfangngad cha ad
Jerusalem. Ja khun cha ekasaba
hini Ebanghelyo hana enenggwa
cha an apfarjupfarju ad Samaria.

Chin nunchittuman cha Philip ja chin ap-apo an e-Etiopia

26 Gwacha han angher Apo
Jos an nangali ay Philip hi,
“Munchayyu a ja enenggwam
hichi let-ang ingkhana hi
chakngam hini kurha an narpu
ad Jerusalem an mi-uy ad Gaza.”
27 Hotti immuy gwot ja
chinittum na han lala-e an
e-Etiopia an narpu ad Jerusalem
an i ne'dayaw ay Apo Jos, an
umanamut hichi pfuglay cha.
Hitay an lala-e ja ma-ar-ali, ti
hini haad na ja hijay khun
manalimun an amin hi pihun ni
Kandace an hinuy chin
pungngachan cha ay ni reyna
cha ad Etiopia. 28 Ay chin
nunlulugkhanana an kalesa ja
khun mumpfaha ay ni intula'
chin profeta an hi Isaiah. 29 Ja
inalin ni Espiritu Santo ay Philip
hi, “Hontam hichuy
nunlulugkhanana.”
30 Temmagtag hi Philip an i
nehnot ja chengngor na an
khuna pfahaon chin intula'
profeta Isaiah, ja inali na hi,
“Ma-awatam chah hini khun mu
pfahaon?” 31 Ja inali na hi,
“Achi' numpay, ti ma-id
mangtuchu ay ha-in.” Ja inali na
ay Philip ta mi'lukhan hija chin
kalesa an nunlulugkhanana. 32 Ja
hitay hapit Apo Jos an khuna
pfahaon ja allona hi,

“Hay enat na, ja oma'-at hi
karnero an achi

omar-aleggwah hu-un cha khorton,
ja oma'-at khu hi pfo'tot an karnero an achi mun-ukha hu-un cha po'lehan.
Ti khemmegkhenong hija.
33 Ja pfina-inan cha hija ja achi mungkhochong chin enat cha an nanugi.
Ma-id manaphapapit ay ni holag na
ti penogpog cha hini pi'takhuwana heto lota."[n]
34 Ja inalin chin ap-apo ay Philip hi, "Ngachah chi podhon nuy profeta an hapiton ay tay, hini achor na wenno hay uchumna?" 35 Ja hitay an intula' Isaiah chi nanghunungan Philip an nangtuchu ay ni oma'-atan Hesus.

36 Khun cha um-umuy ja emmatam cha han gwachaan chi chanum ja inalin chin ap-apo hi, "Tayya mah han chanum hotti mapfalin chah an bautisarana'?" 37 Ja inalin Philip hi, "Ti umannung ayya an namati a ja aton ta." Ja tempfar na ja inali na hi, "Aa, umannung an namatiya' an hi Hesu Kristo chi Empfalay Apo Jos." 38 Hotti impita'chug chin ap-apo hichin kalesa ja immuy cha ay chuy chanum, ja numpabautisar hija ay Philip. 39 Muti un chaagkhu chimma-ar ja himpfumagkha ja enekak ni Espiritu Santo hi Philip. Ja ma-id mahpay matikhaw chuy ap-apo ay Philip muti entoloy na an immanamut an khun mun-an-anla.
40 Unagkhu hin-a'-alina ja gwa hi Philip ad Azotus, ja lenawlaw na hachi apfuglapfuglay an i khun mangkaskasaba ay ni Ebanghelyo ingkhana hi ne-atamana ad Cesarea.

Chin namatiyan Saul

9 1 Hi Saul ja entoloy na an khun manattata-ot hay hana namati ay Hesu Kristo ja enat na an amin chi mapfalina ta epapatoy na chicha. Hijaot un immuy ay ni natakhay an pachin chi Hudju 2 ta epa-apja na hay tula' ta ipatikhaw na hana a-ap-apon hana sinagoga ad Damaskus an gway apfalinana an mamalak hana ah-upana an namati an linala-e wenno pfinapfai ta i na ipahumarja chicha hichi ad Jerusalem.

3 Empacheh cha Saul an umuy ad Damaskus ja gwa an omatam cha, ja himpfumagkha ja gwacha han mumpfinang an narpu ad langit ja henenakhana chin gwachaan cha Saul. 4 Natu'-in ja chengngor na han hapit an nangali hi, "Saul, Saul, anagkha ta parpalikhatona' ay he-a?" 5 Ja inalin Saul hi, "Apo, ngay ngachan mu mah?" Ja inalin chin khun munhapit hi, "Ha-in hi Hesus an khun mu parpalikhaton. 6 Hotti lomeggwat a ta etoloy mu an umuy ad Damaskus hot

[n] **8:32-33** Isaiah 53:7-8

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Natu'-in hi Paul ja chengngor na chin hapit Hesus

mipa-innila ay he-a hini atom.”
7 Hay hachi linala-e an nitnud ay
Saul ja inta'chug cha ja na-ukum
cha ti chengngor cha chin hapit,
muti ma-id tinnig cha hi khun
munhapit. 8 Hotti lemmeggwat
hi Saul ja unaagkhu chijaton ja
achi mitikhaw chin mata na,
hotti un cha pepenchon an in-uy
ad Damaskus. 9 Ja toloh arkhaw
an achi tumikhaw hini mata na
ja agkhuy nangnangan ja
immin-inum.

10 Gwa han namati ad
Damaskus an hi Ananias ja
numpatikhaw hi Apo Hesus ay
hija ja inali na hi, “Ananias!”
Tempfar na ja inali na hi, “Toja'
ja, Apo.” 11 Ja inalin Apo Hesus
hi, “Umuy a hichi pfalay Judas
an negpong ay ni kurha an
nangadnan hi Ma-anchong, ta im
tikhan han eTarsus an hi Saul an
gwa an khun mungkalalag. 12 Ti
impatikhaw u ay hija han lala-e
an nangadnan hi Ananias an
immuy nan-a ay hija ta
mepfangngad an mitikhaw hini
mata na.” 13 Muti inalin Ananias
hi, “Aa Apo, muti cho-or hana
nangali an hinuy an lala-e ja
munnaud an napukhit hana
ena-enat na an namarpalikhat
hay hana namati ay he-a hichi ad
Jerusalem. 14 Ja tan ad ugwani
ja gwah to, ti inchatan hachi
a-ap-apon chi papachi hi
apfalinana an umali an maniliw
ay cha'mi an amin an khun
mundayaw ay he-a.” 15 Muti
inalin Apo Hesus hi, “Umuy a, ti
hijay pinili' an i mangpa-innila
ay ha-in hana Hentil ja anong un
hana ari cha ja hana khu
i-ibpfam an holag Israel. 16 Ja
ha-in chi mangpa-innila ay hija
ay ni atona an mapalikhat khapo
hi pangunuchana ay ha-in.”

17 Hotti immuy hi Ananias ja
himmikhop ay chuy pfalay an
agawwachaan Saul. Ja hen-a na
hi Saul ja inali na hi, “Akhi' Saul,

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

hi Apo Hesus an numpatikhaw
ay he-a ay chuy kurha hi
immaliyan ju, ja hijay nannag ay
ha-in ta gway aton ni matam an
mitikhaw ja ta magwachaan a ay
ni apfalinan ni Espiritu Santo."
18 Ja unagkhu himpfumagkha ja
gwacha han amat hi lahhip an
nalo'gwab ay chuy matan Saul ja
mitikhaw mahpay. Amat hichi ja
timma'chug hija ja
numpabautisar. 19 Ja unagkhu
nangan ja numpfangngad chin
pfi-ah na.

Chin nuntuchugwan Saul ad Damaskus

Ne'nanannong hi Saul hachi
namati ad Damaskus hi at hichi
hi arkhaw. 20 Ja ente-a naot an i
muntudtuchu hay hachi
sinagoga, ja intudtuchu na an hi
Hesus chi Empfalay Apo Jos.
21 Ja nanor an amin hachi
nangngor ja inali cha hi,
"Unchah pfu-un hitay chin khun
mamarpalikhat hachi namati ay
Hesus ad Jerusalem ta ma-umah
cha koma? Ja tan immali khu
heto ta tiligwona hay hana
namati ta ijuy na hay hachi
a-ap-apon chi papachi hichi ad
Jerusalem." 22 Muti khun
pfumi'pfi-ah hi Saul an
muntudtuchu, ja impatikhaw na
an hi Hesus hini Hennag Apo Jos
an Mamahhod. Ja ma-id pampfar
hachi Hudju ad Damaskus.

23 Immuy chi at hichi hi
arkhaw ja nunhahapit chin Hudju
hay aton cha an mamatoy ay Saul.
24 A-arkhagwan ja anong un lapfi
ja gwacha hachi mumpfopfotta'
ay ni agwun an pfumutay ay nuy
an pfuglay, ta maloh ayya hi Saul
ja penatoy cha. Muti inannilan
Saul hichuy plano cha. 25 Hotti
gwa han ohan nadhom an hachi
namati an tinudtuchugwan Saul,
ja in-uy cha hija ay ni alad nuy an
pfuglay. Initto cha hija han upfi ja
inujuy cha ta gway atona an
makak.

Chin immajan Saul ad Jerusalem

26 Immuy hi Saul ad
Jerusalem ja midchum koma hay
hachi namati muti toma-ot cha,
ti achi cha pattiyon an
umannung an namati hija.
27 Muti initnud Barnabas hi Saul
ja in-uy na hachi apostol ja
impa-innila na chin na-at, an
numpatikhaw ja ni'hapit hi Apo
Hesus ay Saul ay ni chalan an
mi-uy ad Damaskus. Ja inali na
khu an hi Saul ja agkhuy
nun-og-okhon an nangkaskasaba
ay Hesus hichi ad Damaskus.
28 Hotti nidchum hi Saul ay
chicha ja agkhuy temma'ta-ot an
nanglawlaw an i khun
mangitudtuchu ay Apo Hesus ad
Jerusalem. 29 Ja i khun
me'hohollahor hi Saul hachi
Hudju an munhapit hi Griego
muti achi cha podhon an
chonglon ja un chaagkhu podhon
an patajon hija. 30 Ja inannilan
hachi uchumna an namati an
ma-at hitay, hotti intulud cha
hija hichi ad Cesarea ja
impilukhan cha han papor ta
umuy hi pfalay cha ad Tarsus.

31 Amat hichi ja nepokhong
chin aparpalikhatan hachi

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

namati hi apfuglapfuglay hichi
ad Judea ja ad Galilee ja ad
Samaria, ja khun cha omer-ellog
hi pammati. Khun cha
chomchom-or khapo ay ni tolong
ni Espiritu Santo, ja ni'takhu cha
an gway ta-ot cha ay Apo Jos.

Chin nangpatengngan Peter ay cha Eneas ay Dorkas

32 Hi Peter ja khuna
lawlagwon hachi apfuglapfuglay
ta i na pfihhitaon hana namati.
Ja immuy hichi ad Lidda han
ohan arkhaw. 33 Ja chinakngana
han lala-e an hi Eneas an
napechoy an agkhuy
pfimmangpfangon hi gwaloy
tagwon. 34 Inalin Peter hi, “He-a
Eneas, epatenong chi-a ay Hesu
Kristo hotti tuma'chug a ja
linupig mu hini opfog mu.” Ja
natantanna'chug hi Eneas.
35 Cho-or hachi tatakhu ad Lidda
ja ad Sharon an nannig an
temmenong hija ja namati cha
khu ay Apo Hesus.

36 Ja gwacha han ohan pfupfai
an namati ad Jopa an hi Tabita,
an hay ngachana hi hapit chi
Griego ja Dorkas, an hay
podhona an hapiton ja urha.
Hitay an hi Dorkas ja cho-or
hana maphod an khuna aton, ja
khuna tulungan hay hana
napubli. 37 Ay chuy an
agawwachaan Peter ad Lidda ja
nunchokhoh hi Tabita ja natoy.
Amat hichi ja enamoh cha ja
empapekheng cha han
nangenna'jab an kwarto. 38 Ja
chengngor hachi namati ad Jopa
an gwacha hi Peter hichi ad
Lidda an nehnot ad Jopa, hotti
hennag cha han chugwa an lala-e
an i numpakpaka-ahi an nangali
hi, “Umuy ta-o gwot mah hichi
pfuglay mi.” 39 Hotti ni'-uy hi
Peter ay chicha. Ne-atam cha ad
Jopa ja in-uy cha hija hichin
nangenna'jab an kwarto an
gwachaan chuy natoy. Ja
khinagong hachi pfalo hi Peter ja
khun cha kumila ja khun cha
ipatikhaw hachi lopfong an
inukhutan Dorkas chin atattakhu
na. 40 Impapfutay Peter an amin
hachi tatakhu ja nunheppe an
nungkalalag. Ja inligkhoh na ay
chuy natoy ja inali hi, “Tabita,
pfumangon a!” Unagkhu la-ahna
ja chiniyat na, ja tinnig na hi
Peter ja pfimmangon hija.
41 Penchon Peter chin ngamoy
na ta tuma'chug, ja enajakhana
hachi pfalo ja hachi uchumna an
namati ja impatikhaw na an
timmakhu hi Dorkas.

Engkalalakhan Peter hi Dorkas an natoy

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

42 Chengngor an amin hachi
tatakhu ad Jopa hitay an na-at ja
cho-or chay namati ay Apo
Hesus.
43 Gwacha han hi Simon ad
Jopa an khun mun-okhot hi lalat
ja hijay nummangili ay Peter hi
at hichi hi arkhaw.

Chin numpatikhagwan chin angher Apo Jos ay Kornelius

10 1 Gwa han ohan lala-e
ad Cesarea an hi
Kornelius an kapitan han
hingkhahot an hinchalo an
nginadnan cha hi Bonggoy chi
Italy. 2 Hitay an lala-e ja pfu-un
Hudju muti khun me'daydayaw
ay Apo Jos. Ja amat cha khu
hina an amin an hen-a-amma.
Cho-or chi khuna ichat an tolong
hay hana ma-id mapfalina an
Hudju, ja e-epong na an khun
mungkalalag ay Apo Jos. 3 Gwa
han himpumupujaw an khun
mungkalalag, ja gwa han
impatikhaw Apo Jos ay hija. Ja
na'na-atigkhana han henongkhop
an angher Apo Jos ay chuy
a-adchaana. Ja inalin chin
angher ay hija hi, “Kornelius!”
4 Temma-ot hi Kornelius ja
nunchiyat na an nannig ay chuy
angher ja inali na hi, “Ngachah
nuy, Apo?” Ja inalin chin angher
hi, “Chengngor Apo Jos hana
kalalag mu ja tinnig na an amin
hana khun mu aton an tomolong
hana napubli, ja inapfulut na.
5 Hotti honakhom hay umuy ad
Jopa ta i na pfokhaan han lala-e
an hi Simon Peter 6 an
nunnanannong han pfalay Simon
an nipipingngit hichi baybay.
Hay tamun Simon ja un khun
mun-ekhe ja mun-okhot hi lalat.”
7 Unot nakak chin angher, ja
enajakhan Kornelius han chugwa
an ene-e'-op na ja han ohan
hinchalo na an khun tomolong
ay hija ja khun khu me'dayaw ay
Apo Jos. 8 Ja inali na an amin
chin na-at, ja hennag na chicha
an umuy ad Jopa.

Chin impatikhaw Apo Jos ay Peter

9 Chin nun-inggwi'gwiit hi
naha'-ad ja gwa an omatam hachi
hennag Kornelius an khun umuy
ad Jopa. Netongor ja immuy hi
Peter ay chuy pfopfong ni pfalay
Simon an i mungkalalag.
10 Hemmenaang hi Peter ja
podhona an mangan. Gwa an
khun cha ehakhana chin anuna, ja
gwacha han impatikhaw Apo Jos
ay hija. 11 Amat hi nagwangan ad
uchu ja gwacha han amat hi uloh
an ampfilog an khun ma-ujuy, an
nun-akha'chan chin
nunchinugkhuwana. 12 Ja
nipfapfa'jug hachi
numpfino-ob-on an animar ja
nidchum hana he-adcha-adchap
ay tay lota, ja hana hetayyatayyap
ad uchu, an panijagwon chi
Hudju hi ihcha. 13 Ja gwacha han
hapit an nangali hi, “Tayya, Peter,
mumparti a hi ihcham.” 14 Muti
inalin Peter hi, “Achi' aton, Apo,
ti ma-id chi inih-ihcha' hi amat
heto, ti paniyaw ay ni urchin.”
15 Ja inalin khu chin hapit hi,
“Achim allon hi paniyaw hana
allon Apo Jos ad ugwani hi pfu-un
paniyaw.” 16 Ja numpitlo an inali

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

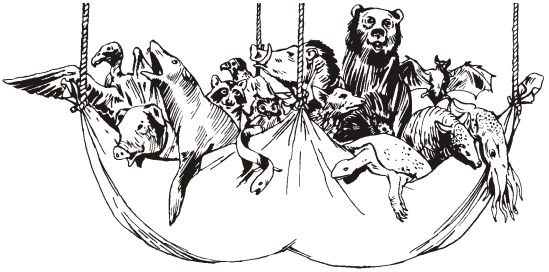

Gwacha han hapit an nangali hi, "Tayya, Peter, mumparti a hi ihcham." 10:13

na hitay ja un tomolo chin uloh
ad uchu.
17 Khun nomnomnomon Peter
hini penhod tay tinnig na an
hapiton, ja netongor ja emmatam
hachi hennag Kornelius ja
impatuchu cha hana tatakhu hini
agwun an umuy hichi pfalay cha
Simon. Gwa an emmatam cha ay
chuy pfalay Simon ja immuy cha
ay chuy pantaw, 18 ja nun-ali cha
ta hanhanan cha nu hichuy hini
pfalay an nunnangngan Simon an
nangadnan khu hi Peter. 19 Hi
Peter ja gwa an khuna
nomnomnomon chin impatikhaw
Apo Jos ja inalin ni Espiritu
Santo ay hija hi, "Nuy han tolo
an linala-e an manapor ay he-a.
20 Hotti khumahad a ta im
tikhan. Achi a mun-okhon an
mi'juy, ti ha-in chi nannag ay
chicha." 21 Khimmahad hi Peter
ja inali naot hachi linala-e hi,
"Ha-in hini khun ju hingiton
hotti ngay mahapor ju?" 22 Ja
inali cha hi, "Hennag cha'mi ay
Kornelius an kapitan hichi ad
Cesarea. Magpong hija an takhu,
ja khun me'dayaw ay Apo Jos, ja
an amin hana papadchung mu an
Hudju ja eto' cha hini aphod na.
Ja gwacha han angher Apo Jos
an nangali ay hija ta epa-ajag
chi-a hichi pfalay cha ta
chonglona hay ituchum."
23 Hotti empaghop Peter ja
minangili na chicha ay chuy
nadhom.

Nun-inggwi'gwiit ja ne'pacheh
na ay chicha an umuy, ja nitnud
khu hachi uchumna an namati
an eJopa. 24 Nun-inggwi'gwiit
khu ja emmatam cha hichi ad
Cesarea an punhohhochan cha
Kornelius an hen-a-amma ja chin
uchumna an enajakhana an ibpfa
na ja khakhayyum na. 25 Ja gwa
an humikhop hi Peter ay chuy
pfalay cha ja chinittum Kornelius
ja nunheppe an mundayaw ay
hija. 26 Muti empaleggwat Peter

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ja inali na hi, “Achi a munheppe
ay ha-in. Tuma'chug a, ti un ta
numpadchung an takhu.” 27 Ja
khun munhapit cha Peter ay
Kornelius hi khun cha
humikhupan hichi pfalay ja
tinnig Peter hachi cho-or an
tatakhu an na-amung. 28 Ja inali
na ay chicha hi, “Anila ju an
paniyaw ay cha'mi an Hudju chi
i midchum hana Hentil muti
intuchun Apo Jos ay ha-in hi
achi' koma panijagwon chi hay
uja' idchuman hana papadchung
u an tatakhu an pfu-un Hudju.
29 Hijaot una' agkhuy
nun-ad-achi chin
nangpa-ajakhana' ja tan
immalija'. Hotti ngachah ni
epfokha ju ay ha-in?” 30 Ja inalin
Kornelius hi, “Ay tay immuy an
ar-arkhaw ja gwa han
hinpumupujaw ja khuna'
mungkalalag heto pfalay mi.
Unagkhu himpfumagkha ja
numpatikhaw han lala-e an
timmata'chug an pomoo' chi
lopfong na. 31 Ja inali na ay
ha-in hi, ‘Kornelius, chengngor
Apo Jos hana kalalag mu ja
tinnig na an amin hana khun mu
aton an tomolong hana napubli,
ja inapfulut na. 32 Hotti
honakhom hay i mamokhaan han
hi Simon Peter hichi ad Jopa an
nunnanannong han pfalay Simon
an nipipingngit hichi baybay.
Hay tamun Simon ja un khun
mun-ekhe ja mun-okhot hi lalat.’
33 Hotti tan empa-ajag u he-a ja
maphod ta immali a. Ja tan
na-amung ami ja anila mi an
gawwa hi Apo Jos hotti podhon
mi an chonglon hay inalin Apo
Jos hi ipa-innilam ay cha'mi.”

Chin nuntudtuchugwan Peter hi pfalay cha Kornelius

34 Ja ente-an Peter an
nunhapit ja inali na hi, “Ad
ugwani ja inannila' an
munchichipat hini pannig Apo
Jos an amin hi tatakhu. 35 Ti
apfuluton Apo Jos an amin hana
nahamad chi aton cha an
mundayaw ay hija ja khun cha
aton hini podhona, anong un
numpfino-ob-on chi narpugwan
cha. 36 Hotti anila ju hini
Ebanghelyo an impa-innilan Apo
Jos ay cha'mi an holag Israel an
khapo chin enat Hesu Kristo hi
natajana hichi kros ja napogpog
chin ni'pfipfinnuhulan ta-o ay
Apo Jos. Ja hi Hesu Kristo chi
Apo ta-o an amin an tatakhu.
37 Anila ju an, napfalin chin
nangkaskasabaan John Bautista
ay ni aton an mumpabautisar, ja
nipa-innila hana ena-enat Hesu
Kristo hichi ad Galilee ja hana
uchumna an apfuglapfuglay ad
Judea. 38 Ja anila ju an inchat
Apo Jos hini Espiritu Santo ja
hini apfalinana ay Hesus an
eNazaret. Hotti an amin chi
immajana ja cho-or chi enat na
an maphod, ja empatenong na an
amin hana pinarpalikhat Satanas,
ti gwacha hi Apo Jos ay hija.
39 Cha'mi an apostol ja tinnig mi
an amin hana enat na hichi ad
Jerusalem, ja hana uchumna an
pfuglay chi Hudju. Ja
empepfakhat cha hija han kros ja
natoy. 40 Muti chin me-atlon

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

arkhaw hi natajana ja
minahuwan Apo Jos hija. Ja
impatikhaw Apo Jos hija 41 ay
cha'mi an timmakhu, ja ne'-an
ami ay hija. Muti agkhuy
nipatikhaw an amin hi tatakhu
an un angkhay cha'mi an pinilin
Apo Jos an i manihtikhuwan ay
ni tinnig mi. 42 Ja hi Hesus chi
nangali ay cha'mi hi i ami
mangaskasaba ta ipa-innila mi
hana tatakhu an hijay pinilin
Apo Jos an manugi hana
mamattakhu ja hana nun-atoy ay
nuy arkhaw an punhugijana.
43 Ja hitay an hi Hesus chin
inalin an amin hachi profetan
Apo Jos hi khapo ay hija ja
mapakawan hana pfahor an amin
chi mamati ay hija.”

Nagwachaan hachi Hentil ay ni apfalinan ni Espiritu Santo

44 Gwa an khun pay munhapit
hi Peter ja nagwachaan an amin
hachi nunchochongngor ay ni
apfalinan ni Espiritu Santo. 45 Ja
nanor hachi namati an Hudju an
nitnud ay Peter, ti tinnig cha an
anong un hachi Hentil ja
inchatan Apo Jos ay ni Espiritu
Santo. 46 Ti chengngor cha an
khun cha munhapit hi
numpfino-ob-on an hapit an
pfu-un hapit cha, ja khun cha
mundaydayaw ay Apo Jos. Ja
inalin Peter hi, 47 “Tan
nagwachaan hato Hentil hi
Espiritu Santo an amat khu ay
chita-o, hotti ma-id koma
mangpagwa ay chicha hi
abautisaran cha hi chanum.”
48 Hotti inalin Peter ta
mumpabautisar cha ta ipatikhaw
cha an hi Hesu Kristo chi Apo
cha, ja enat cha.
Pemmakhomakhoh cha ay Peter
ta mihichi pay hi at hichi
arkhaw.

Chin hongpfat Peter hachi namahiw ay hija ad Jerusalem

11 1 Chengngor hachi
apostol ja hachi
papadchung cha an namati ad
Judea chin na-at, an anong un
hana Hentil ja namati cha ay ni
hapit Apo Jos. 2 Chin
numpfangngachan Peter ad
Jerusalem ja pinahiw hachi
uchumna an Hudju an namati, ti
khun cha pay unuchon an amin
hana urchin chi Hudju. Ja inali
cha hi, 3 “Achi maphod hini enat
mu ti immuy a ay ni pfalay hana
Hentil, ja ne'-an a pay ay
chicha!” 4 Hotti enep-ephod
Peter an nangpa-innila an amin
chin na-at ja inali na hi,
5 “Hichin achaa' ad Jopa ja gwa
han ohan arkhaw an khuna'
mungkalalag, ja gwacha han
nipatikhaw ay ha-in. Tinnig u
han oma'-at hi ampfilog an uloh
an nun-akha'chan chin
nunchinugkhuwana, an khun
ma-ujuy chin achaa'. 6 Ja
na'na-atigkha' hay hachi
numpfino-ob-on an animar an
nipfa'jug ay chuy uloh. Gwacha
hana atap an animar ja hana
he-adcha-adchap ay tay lota ja
hana hetayyatayyap ad uchu, an
panijagwon ta-o an Hudju hi
ihcha. 7 Ja chengngor u han
hapit an nangali hi, ‘Tayya,

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Peter, mumparti a hi ihcham.’
8 Tempfar u ja inali' hi, ‘Achi'
aton, Apo, ti ma-id inih-ihcha' hi
amat heto, ti paniyaw ay ni
urchin.’ 9 Ja inalin chin hapit an
narpu ad uchu hi, ‘Achim allon
hi paniyaw hana allon Apo Jos
ad ugwani hi pfu-un paniyaw.’
10 Ja numpitlo an inali na hitay
ja un tomolo chin uloh ad uchu.
11 Ja ay chuy gwot ja emmatam
han tolo an linala-e an hennag
han kapitan chi hinchalo ad
Cesarea an immali an
mamokhaan ay ha-in. 12 Ja
inalin ni Espiritu Santo an
mitnucha' ay chicha, an achiya'
mun-okhon. Ja nitnud khu hay
hato unum an ibpfa ta-o an
namati ja immuy ami hichi
pfalay kapitan Kornelius. 13 Ja
impa-innilan Kornelius han
tinnig na an angher an
timmata'chug hichi pfalay cha an
nangali hi, ‘Honakhom hay umuy
ad Jopa an i mangajakhan han
lala-e an hay ngachana ja hi
Simon Peter. 14 Ti hijay
mangtuchu ay cha'ju an
hen-a-amma ay ni aton ju an
mi'takhu ay Apo Jos hi ma-id chi
pogpogna.’ 15 Ja unagkhu gwa
an khuna' munhapit ja immali
hini Espiritu Santo ay chicha an
amat hichin na-at ay chita-o chin
Pentekostes. 16 Ja nenomnom u
chin inalin Apo Hesus an,
‘Binautisaran John hana tatakhu
hi chanum muti mabautisaran
aju hi Espiritu Santo.’ 17 Hot tan
hay hana Hentil, ja mi'padchung
cha ay chita-o ad ugwani, ti
inchat Apo Jos ay chicha hini
Espiritu Santo chin namatiyan
cha ay Apo Hesu Kristo. Hotti un
chah ha-in an pfaar Apo Jos chi
mangpagwa ay ni penhod na an
aton?” 18 Un chaagkhu
chengngor hitay an inalin Peter
ja empokhong cha an mamahiw
ay hija, ja nundaydayaw cha ay
Apo Jos an allon cha hi, “Hotti
amat hina ayya, ja ekhohkhohan
Apo Jos hay hana Hentil, ta
gway aton cha an man-ug hi
pfahor cha ta mi'takhu cha hi
ma-id chi pogpogna.”

Hana namati ad Antokya

19 Nete-a chin namatajan cha
ay Stephen ja khun cha
palikhaton hachi namati ad
Jerusalem hotti negwa-at cha. Ja
immuy hana uchumna ad Fenisia
ja ad Cyprus ja ad Antokya, ja
khun cha muntudtuchu ay ni
hapit Apo Jos, muti hachi Hudju
ja angkhay chi tinuchugwan cha.
20 Muti gwacha hana uchumna
an eCyprus ja eCyrene an immuy
ad Antokya, ja inidchum cha khu
hay hana Hentil an engkasabaan
ay ni oma'-atan Apo Hesus. 21 Ja
khapo ta gwa hini apfalinan Apo
Jos ay chicha an muntudtuchu,
ja cho-or chi namati, ja ni'-unud
cha ay Apo Hesus.
22 Chengngor hachi namati ad
Jerusalem chin na-at ad Antokya
hotti hennag cha hi Barnabas ta
umuy hichi. 23 Ne-atam hija ja
nun-an-anla chin nanginnilaana
ay ni nangekhohkhohan Apo Jos
hachi tatakhu. Hotti tinukhuna
chicha ta ehamad cha an mamati
ay Apo Hesus ta hija ja angkhay

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

chi unuchon cha. 24 Maphod an
takhu hi Barnabas an
nagwachaan ay ni apfalinan ni
Espiritu Santo ja pammati, ja
cho-or chi tinulungana ad
Antokya ta namati cha khu ay
Apo Hesus.
25 Immuy hi Barnabas ad
Tarsus ta i na hingiton hi Saul.
26 Chinakngana ja initnud na an
numpfangngad ad Antokya.
Umuy chi ohay tagwon hi
ninidchuman cha ay chuy khun
a-am-amungan hachi namati ja
tinuchugwan cha hachi cho-or an
tatakhu. Ja hachi namati ad
Antokya chi nahhun an na-ali an
Krischano.
27 Hichin nihihidchijan cha
Barnabas ay Saul ad Antokya ja
gwacha hana profetan Apo Jos
an immali an narpu ad
Jerusalem. 28 Ja gwacha han
oha ay chicha an hi Agabus, ja
timma'chug hichi na-amungan
hachi namati, ja impa-innilan ni
Espiritu Santo ay hija ta allona
hi ma-ulat an amin chi
apfuglapfuglay. Ja immannung
an na-at chin inali na hichin
nun-ap-apugwan Klaudius an
Emperador. 29 Chengngor hachi
namati ad Antokya chin inalin
Agabus, ja nunhahapit cha ta
ichatan cha hachi i-ibpfa cha an
namati ad Judea hay mapfalin
an ichat chi oha-ohanna hi
tolong. 30 Ja empachon cha
chin amung cha ay cha
Barnabas ay Saul ta chichay
mangchat hay hachi
mangpangpangulu hi namati ad
Jerusalem.

Chin namatajan cha ay James ja chin nipfaluchan Peter

12 1 Ay chuy an timpo ja
empapfalak Ari Herod
chin uchumna an namati ad
Jerusalem ja pinalikhat na. 2 Ja
empapotor na chin ulun James
an ibpfan John. 3 Ja tinnig Herod
an penhod hana Hudju chin enat
na hotti impapfalak na khu hi
Peter. Netongor ay chuy ja
pfehtan chi Hudju an Panganan
cha hi Tenapay an Ma-id
Pfino'pfo' na. 4 Gwa an pfinalak
cha hi Peter ja impipfalud na, ja
gwacha han himpolo ta han
unum an hinchalo an
munggwarja, ta hen-a'pat cha an
mumpenallog an munggwarja ay
hija. Ti nenomnom Ari Herod an
humarjaon hi Peter ay ni
acho'lan chi tatakhu nu mapfalin
chin ngilin ja unaot epapatoy.
5 Hotti gwinagwarjaan cha hi
Peter hichi pfaluchan, muti hachi
namati ja pena-ennongan cha an
nungkalalag ay Apo Jos ta
tulungana hija.

Chin pfimmutajan Peter hichi pfaluchan

6 Chin mun-inggwi'gwiit ja un
hugijon Herod hi Peter, hotti
nalo' hija an napfapfangkelengan
hi chugwa hi pfangkeleng, ja
khinakhawwan han chugwa an
gwarja. Ja gwacha khu hana
nunggwarja chin pantaw chuy
pfaluchan. 7 Unagkhu
himpfumagkha ja gwacha han
angher Apo Jos an timmata'chug
ay chuy achaan Peter ja

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

nahilagwan chin pfaluchan.
Enegwor na hi Peter ja inali na
hi, “Khalakhalom an
pfumangon.” Pfimmangon hi
Peter ja na-aan chin pfangkeleng
ay chuy ngamoy na. 8 Ja inalin
khu chin angher hi, “E-apjam
hini pfalekeh mu ja nunhapato
a.” Ja enat Peter ja inalin khu
chin angher hi, “Alaom hinuy
lopfong mu ja nitnud a ay ha-in.”
9 Nitnud hi Peter ay chuy angher
an pfumutay muti khemhona un
empa-enop Apo Jos hichuy khun
ma-at. 10 Linahin cha chin
chugwa an pantaw an
nagwarjaan ja gwa an me-atam
chin khumo' an pantaw an mi-uy
hichi kurha, ja himpfumagkha ja
nipfughor. Gwa an khun cha
chumalan ay chuy kurha ja
unagkhu a'-alina ja nama-id
chin angher.

11 Amat hichi ja
nunhalemottongan Peter an achi
khun mun-en-enop ja inali na hi,
“Immannung an hennag Apo Jos
hinuy angher na ta haniyana' ay
ni aton Ari Herod, ja hana
napukhit an penhod hana Hudju
an ma-at ay ha-in.”

12 Amat hichi ja immuy hi
Peter hichi pfalay cha Mary an
inan John Mark an na-amungan
hachi cho-or an namati an khun
mungkalalag. 13 Nungkorkug hi
Peter ay chuy pantaw ja immuy
han takhala an hi Roda ta i na
tikhan. 14 Unaagkhu immatunan
chin hapit Peter ja nunheglay
an-anla na ja nalichuwana an
mangpfughor chin pantaw, ja
unagkhu temmagtag an i

Khun mungkurkug hi Peter chin pfalay an na-amungan hachi namati

mangpa-innila hachi uchumna
an gwacha hi Peter hichi
pfutayna an timmata'chug. 15 Ja
inali cha hi, “Un a kaykhu
mun-angaw!” Muti impapilit na
an umannung, ja inali cha hi,
“Unakkay hini angher na.”
16 Khun mungkomungkorkug hi
Peter hotti i cha impfughor. Ja
un chaagkhu tinnig an hija
tatagwa ja nanor cha.
17 Penajapan Peter chicha ta
khomenong cha, ja impa-innila
na chin enat Apo Jos an
nangpapfutay ay hija hichi
pfaluchan. Ja inali na khu hi,
“Ipa-innila ju hitay an na-at ay
James an akhin Apo Hesus ja
hana uchumna an a-akhi ta-o an
namati.” Ja tenaynana chicha ta
umuy han ohan pfuglay.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

18 Unagkhu gwa an
na'-arkhaw ja ma-id mapto' hi
nomnomon hachi hinchalo an
khun munggwarja, ti nama-id hi
Peter. 19 Impahingit Ari Herod hi
Peter muti agkhuy cha
chinakngan. Ja hinugi na hachi
hinchalo an nunggwarja ta
matoy cha. Napfalin hitay ja
nakak hi Ari Herod ad Judea ja
immuy ad Cesarea ta nihihidchi.

Chin natajan Ari Herod

20 Chin agawwachaan Ari
Herod hichi ja nunlinapoh chin
pfungot na hay hachi tatakhu ad
Tiro ja ad Sidon. Hotti khun cha
hingiton hay aton cha an
me'pfajaw ay hija, ti hini pfuglay
an nun-ap-apugwan Herod chi
khun arpugwan ni anun cha. Hay
enat cha ja pinahhun cha an
ni'hapit han hi Blastus an khun
munggwarja ay ni pfalay Ari
Herod ta tomolong hija ay ni
aton cha an me'pfajaw ay Herod.
Ja nun-oh-ohha cha an immuy ay
Herod ta i cha uyyachon chin
pfungot na.
21 Nachakngan chin arkhaw
an ene'chan Ari Herod hi
a-amungan hachi tatakhu, ja
nunlopfong hija hi lopfong chi
ari ja inumpfun ay ni trono na.
Ja nunhapit hija hachi
atakhutakhu. 22 Chengngor hachi
tatakhu ja ini'gwap cha an
nangali hi, “Pfu-un takhu hitay
khun munhapit muti oha an
ab-apfunijan an madayaw!” 23 Ja
inapfulut Ari Herod an dayawon
cha hija an agkhuy na inali an hi
Apo Jos chi madayaw ja
angkhay. Hotti ay chuy gwot ja
nunchoghon ni angher Apo Jos
hija, ja nun-a-an chi pfekheh
chin achor na ja unot matoy.
24 Ja khun mitudtuchu hini
hapit Apo Jos hi apfuglapfuglay
ja khun chomchom-or hachi
namati. 25 Ja khinibpfoh cha
Barnabas ay Saul chin tamu cha
ad Jerusalem ja numpfangngad
cha ad Antokya ja initnud cha hi
John an hi Mark khu chi
ngachana.

Chin nannakhan cha ay Barnabas ja hi Saul an i mangaskasaba

13 1 Hichi ad Antokya ja
nidchum hay hana
namati hana uchumna an profeta
ja hana manudtuchu. Hay
ngachan hay hato ja hi Barnabas,
hi Simeon an nangadnan khu hi
Niger, hi Lucius an eCyrene, hi
Manaen an nun-ibpfan Ari
Herod, ja hi Saul. 2 Gwa han
ohan arkhaw an khun
mun-ayunar hay hachi namati ad
Antokya ja khun cha
mundaydayaw ay Apo Jos. Ja
inalin ni Espiritu Santo ay chicha
hi, “Et-on ju cha Barnabas ay
Saul, ti gwa han ipatamu' ay
chicha.” 3 Hotti entortoloy cha
an mundaydayaw ja nun-ayunar
ja hen-a cha hi Barnabas ja hi
Saul ta engkalalakhan cha ja un
chaot honakhon chicha.

Chin immajan cha Paul ad Cyprus

4 Amat hichi ja enedchong ni
Espiritu Santo cha Barnabas ay
Saul ta nunchayyu cha ad
Seleusia ja un chaot munlukhan

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Chin nahhun an numbiyahiyan Apostol Paul Acts 13:1–14:28

hi papor ta umuy cha ad Cyprus.
5 Ja nitnud hi John Mark an
tomolong ay chicha. Un chaot
emmatam hichi ad Cyprus ja
inta'chug cha han pfuglay an ad
Salamis, ja ente-a cha an
muntudtuchu ay ni hapit Apo Jos
hay hana sinagoga an khun
a-amungan chi Hudju.
6 Lene'gwoh cha ad Cyprus ja
ingkhana ad Pafos an
nanittuman cha han ohan Hudju
an hi Bar-Jesus an mun-anap, ja
allona hi un profetan Apo Jos
hija muti achi umannung.
7 Hitay an mun-anap ja hijay
pun-i-ibpfan han manomnom an
Gobernador an hi Sergius Paulus.
Empapfokhan tay Gobernador
cha Barnabas ay Saul ti penhod
na an chonglon hini hapit Apo
Jos. 8 Muti hi Bar-Jesus an hay
ngachana hi hapit chi Griego ja
Elimas, an hay podhona an
hapiton ja mun-anap, ja podhona
an pa'-iyon chin khun ituchun
cha Barnabas ay Saul ta achi
pattiyon chin Gobernador. 9 Muti
hi Saul an nangadnan hi Paul ja
nagwachaan ay ni apfalinan ni
Espiritu Santo ja ne'pfottog ay
Elimas 10 ja inali na hi, “He-a an
empfalay chi diablo, he-a hini
pfumuhur an amin hi magpong.
Na-uti-ot hini nomnom mu, ja
ehahallam an amin hana
magpong an hapit Apo Jos. 11 Ad
ugwani ja dusaon chi-a ay Apo
Jos. Pfulagwon chi-a ta achi
mitikhaw hini matam hi at hichi
hi arkhaw.” Unagkhu
himpfumagkha ja achi mitikhaw
chin matan Elimas ja khun
mun-ap-apo-ap hay mamchon ay
hija. 12 Unagkhu tinnig chin
Gobernador hitay an na-at ay
Elimas ja namati, ti
nakaskasda-aw hini apfalinan
Apo Hesus an khun cha
itudtuchu.

Chin immajan cha Paul ad Antokya an provincian chi Pisidia

13 Amat hichi ja nakak cha
Paul hichi ad Pafos ja nunlukhan
cha han papor an umuy hichi ad

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Perga an provincian chi Pamfilia,
ja un muntaynan hi John Mark
ta mumpfangngad hichi ad
Jerusalem. 14 Amat hichi ja
nakak cha Paul ad Perga ta umuy
cha hichi ad Antokya an
provincian chi Pisidia. Ne-atam
cha ad Antokya ja unot
nachakngan chin Hapfachu an
pungngilinan chi Hudju ja ni'juy
cha hichi sinagoga ja ni-ipfun
cha. 15 Napfalin an nepfaha chin
intula' Moses ja chin uchumna an
intula' hachi profetan Apo Jos, ja
empapfokhan hachi a-ap-apon
chuy sinagoga cha Paul ja inali
cha hi, “A-akhi, nu gwacha ayya
chi pi'tukhun ju ja ni'-ali ju
mah.” 16 Hotti lemmeggwat hi
Paul ja penajapana hachi tatakhu
ta khomenong cha, ja inali na hi,
“Cha'ju an a-akhi' an holag Israel
ja cha'ju khu an Hentil an khun
me'dayaw ay Apo Jos, chonglon
ju hitay allo'. 17 Hini Jos ta-o an
holag Israel ja pinili na chin
a-ammod ta-o ja nunholakhona
chicha ta chenom-or cha hichi ad
Egypt. Ja enekak na chicha ad
Egypt khapo ay ni otong an
apfalinana. 18 Hinalimunana
chicha hi apat chi polo hi
tagwon hichi let-ang ingkhana hi
19 enapfak na chin peto an
nasyon hichi ad Kana-an ja
empfanoh na chin a-apo ta-o.
20 Nete-a hichin immajan cha
ad Egypt ingkhana chin immajan
cha ad Kana-an ja immuy chi apat
hi khahot ta han lemay polo hi
tagwon. Napfalin hitay ja enhaad
Apo Jos hana mun-ap-apo ay
chicha ingkhana hi
nun-ap-apugwan Samuel an
profeta na. 21 Chin
nun-ap-apugwan Samuel ja
empfokha cha ay Apo Jos hay Ari
cha. Ja pinilin Apo Jos hi Saul an
empfalay Kish an holag Benjamin
ta hijay mun-ari, ja nun-ari hi
apat chi poloh tagwon. 22 Ja
enaan Apo Jos hi Saul ta empallog
na hi Ari David an mun-ari ay
chicha. Ja tinihtikhuwan Apo Jos
hini oma'-atan David hi
nangarjana hi, ‘Hinuy empfalay
Jesse an hi David, ja podpodho'
hija, ti khuna unuchon an amin
hana penhod u hi atona.’[o]
23 Holag David chin inalin Apo
Jos an Manakhu ay chita-o an
holag Israel, ja nipa-annung hitay
chin nangpa-aliyana ay Hesus.
24 Nahhun hi John Bautista an
immali ja unot hi Hesus. Ja
engkasaban John ay chita-o an
holag Israel an mahapor an
chu'khon ta-o hana pfahor ta-o ja
numpabautisar ta-o. 25 Unot gwa
an mapfalin chin tamun John ja
inali na hi, ‘Ngay anila ju hi
oma'-ata'? Pfu-un ha-in hini
mamahhod an Manakhu hi
tatakhu. Hijay metob ay ha-in, ja
anong un u podhon an mumpfalin
hi himpfut na ja achiya'
mipfilang, ti munnaud hija an
napfagto.’ ”
26 Ja entoloy Paul an nunhapit
ja inali na hi “A-akhi' an holag

[o] **13:22** 1 Samuel 13:14

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Abraham, ja cha'ju khu an Hentil
an khun me'dayaw ay Apo Jos,
chita-o chi nangpa-innilaan Apo
Jos ay ni atona an manakhu hi
tatakhu. 27 Muti hachi tatakhu
hichi ad Jerusalem ja chin
a-ap-apo cha, ja agkhuy cha
immatunan an hi Hesus hini
Hennag Apo Jos an Mamahhod.
Ja anong un cha khun pfahaon hi
ahapfahapfachu hana intula' chin
profetan Apo Jos chin nahop, ja
agkhuy cha na-awatan an hi
Hesus hini khun cha hapiton ay
ni intula' cha. Muti impa-annung
cha chamchama hay hachi inalin
hachi profeta chin nanugijan cha
ay Hesus. 28 Anong un ma-id
pfahor na hi pamatajan cha, ja
chinagchag cha hi Pilato ta
empapatoy na. 29 Gwa an
napfalin an impa-annung cha an
amin chin nitula' an ma-at ay
Hesus ja empah cha hija chin
kros ja i cha inlupfu'. 30 Muti
minahuwan Apo Jos hija. 31 Chin
nummahuwana ja cho-or chi
arkhaw hi numpatikhana chin
numpun-ibpfa na an narpu ad
Galilee hi immajan cha hichi ad
Jerusalem. Ja chicha ad ugwani
chi mangpa-innila ay Hesus ay
chita-o an Hudju. 32 Hotti tayya
an immali ami heto an
mangpa-innila ay tay maphod an
hapit Apo Jos an hija hitay. Chin
ingkarin Apo Jos chin a-ammod
ta-o, 33 ja impa-annung na ad
ugwani ay chita-o an holag cha
chin nummahuwan Hesus. Hijah
tay chin inalin Apo Jos ay ni
me-aggwa an Psalm hi
nangarjana hi,

‘He-a chi empfalay u
Ja ad ugwani ja impatikhaw
u an ha-in chi amam.’[p]

34 Ja gwa hana uchumna an
ingkarin Apo Jos an nipa-annung
ay Hesus. Hay ingkari na ja
mahuwana hi Hesus ta achi khu
matoy, ja hitay chi oha an nitula'
an hapit Apo Jos hi nangarjana
hi,

‘Ichat u an ichat ay cha'ju an
amin hana bindisyon an
ingkari' ay Ari David.’[q]

35 Hi Hesus hini
nipa-annungan tay an ingkari na,
ti gwacha khu han allon ni oha
an Psalm an inalin Ari David ay
Apo Jos hi,

‘Anila' an ha-in an
na'na-unnud an empfalay
mu, ja achim apfuluton an
mapfulu' hitay achor u.’[r]

36 Hi David ayya, napfalin an
enat na hana penhod Apo Jos
chin atattakhu na ja natoy. Ja
nilupfu' ay ni nilub-an chin
a-ammod na ja napfulu' chin
achor na. 37 Muti hi Hesus ayya
ja agkhuy napfulu' chin achor na
ti minahuwan Apo Jos.”

38 Entoloy Paul an nunhapit,
ja inali na hi, “A-akhi', mahapor
an innilaon ju hitay. Khapo chin
enat Hesus ja mapfalin an
mapakawan an amin chi pfahor
ta-o. Hitay chi ipa-innila mi ay
cha'ju ad ugwani. 39 Khapo ay

[p] **13:33** Psalms 2:7 [q] **13:34** Isaiah 55:3 [r] **13:35** Psalms 16:10

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

tay enat Hesus ja ipfilang Apo
Jos hi magpong an amin hana
mamati ay hija, muti ma-id chi
oha hi mipfilang hi magpong hi
pannig Apo Jos khapo hi
pangunuchana ay ni urchin
Moses. 40 Hotti tikhan ju gwot ni'
ta achi ma-at ay cha'ju chin
impatula' Apo Jos chin profeta hi
nangarjana hi,
41 ‘Chonglon ju, cha'ju an khun
tomangkhatangkha,
ti gwa han ato' ad ugwani an
atattakhu ju an natnat-on,
hot masda-aw aju, muti
matoy aju chamchama.
Ti achi ju pattiyon,
anong un gway
mangpa-innila ay
cha'ju!’ ”[s]
Angkhay hitay hi inalin Paul.
42 Gwa an pfimmutay cha Paul
ay Barnabas ay chuy sinagoga, ja
inalin chin tatakhu hi, nu
mapfarpfalin, ja etoloy cha koma
hini itudtuchu cha ay ni umali an
Hapfachu. 43 Pfimmutay cha an
amin chin tatakhu ja cho-or chi
nitnud ay cha Paul ay Barnabas
an Hudju ja Hentil an khun
mi'-unud ay ni urchin chi Hudju.
Ja tinukhun cha Paul ay Barnabas
chicha ta etortoloy cha an
monhochor ay ni khohkhoh Apo
Jos.
44 Unot nachakngan chin
Hapfachu, ja na-amung an amin
chin tatakhu ay chuy an pfuglay
ta chonglon cha hini hapit Apo
Jos. 45 Unagkhu tinnig chin
Hudju hachi atakhutakhu an
na-amung ja emma'-amoh cha. Ja
unagkhu nunhapit hi Paul ja
ente-a cha an mamahiw ay hija
ja an mama'-i chin khuna
hapiton. 46 Muti agkhuy
temma-ot cha Paul ay Barnabas
ja inali cha hi, “Mahapor an
cha'ju an Hudju chi mahhun an
pangtuchugwan mi ay tay hapit
Apo Jos. Muti tayya an chin-ug
ju, hotti un cha'ju hon hinugi ju
hini achor ju an achi mipfilang
an mi'takhu ay Apo Jos hi ma-id
chi pogpogna. Hotti nangamong
aju ta hay hana Hentil chi i mi
pangtuchugwan. 47 Ti amat heto
chin inalin Apo Jos an,
‘Pinili' cha'ju an manilagwan
hay hana Hentil
ta tuchugwan ju an amin hay
hana tatakhu heto lota ay
tay hapit u,
ta gway aton cha an mi'takhu
ay ha-in hi ma-id chi
pogpogna.’ ”[t]
48 Ja unot chengngor hachi
Hentil chin inalin Paul ja
mun-an-anla cha ja khun cha
haphapiton hini aphod ni hapit
Apo Jos an chengngor cha. Ja an
amin hana pinilin Apo Jos an
mi'takhu hi ma-id chi pogpogna
ja namati cha. 49 Ja nunchongor
chin hapit Apo Jos an amin
hachi apfuglapfuglay hichi.
50 Muti chinagchag chin Hudju
hay hachi a-ap-apon chuy an
pfuglay ja hana ma-ar-ali an
pfinapfai an khun me'dayaw

[s] **13:41** Habakkuk 1:5 [t] **13:47** Isaiah 49:6

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

hachi Hudju ta mi'pahiw cha ay
cha Paul ay Barnabas. Amat
hichi ja empakak cha chicha ay
chuy pfuglay cha ad Antokya.
51 Cha Paul ay Barnabas ja
pinu'pu-an cha chin chapor ay
chuy chapan cha ta panginnilaan
chin tatakhu ad Antokya an
napfalin chin tukhun cha ay
chicha hotti un cha ikhad. Amat
hichi ja empacheh cha an umuy
ad Ikonium. 52 Ja hay hachi
nataynan an namati hichi ad
Antokya ja nagwachaan cha hi
an-anla ja ay ni apfalinan ni
Espiritu Santo.

Chin enat cha Paul ad Ikonium

14 1 Emmatam cha Paul
hichi ad Ikonium ja
immuy cha hichin sinagoga an
khun a-amungan chi Hudju.
Ja cho-or chi namati an Hudju ja
Hentil ti megngor chin
panudtuchu cha. 2 Muti gwacha
khu hana agkhuy namati an
Hudju, ja hinurpfuchan cha ta
mapa'-i chin nomnom hachi
Hentil ta pfuhulon cha hachi
namati. 3 Nihihidchi chamchama
cha Paul ay Barnabas hi at hichi
hi arkhaw ja agkhuy cha
temma-ot an un chaot entoloy an
nuntudtuchu ay ni oma'-atan ni
khohkhoh Apo Jos. Ja
tinihtikhuwan Apo Jos an
umannung chin intuchu cha hi
nangchatana ay chicha hi
apfalinan an mangat hi milagro.
4 Ja nunchinu'-ukhan chi
nomnom chin tatakhu ay chuy
an pfuglay, hotti na-aggwa cha,
an gway ne'-ampoy chin Hudju ja
gway uchumna an ne'-ampoy
chin apostol.
5 Amat hichi ja hay enat hachi
Hudju ja chin a-ap-apo cha ja
hachi uchumna an Hentil, ja
nunhahappitanan cha an
palikhaton ja pumpfu-or cha
hachi apostol. 6 Unot inannilan
cha Paul ay Barnabas chin khun
cha hahapiton ja lemmajaw cha
ta immuy cha hichi ad Listra ja
ad Derbe an provincian chi
Likonia, ja chin nunlawlaw an
pfuglay. 7 Ja engkasaba cha hini
Ebanghelyo an amin hachi
apfuglapfuglay an immajan cha.

Chin enat cha Paul ay Barnabas ad Listra an provincian chi Likonia

8 Ja gwacha han lala-e hichi ad
Listra an napilay, an agkhuy
chimmarchalan nete-a chin
nitu'khungana. 9 Ja ne-egngor tay
an napilay chin khun ituchun
Paul. Emmohchong Paul ja
na-ormana an gway pammatin
chuy napilay an mepatenong.
10 Ja ini'gwap Paul an nangali hi,
“Tuma'chug a.” Ja
natantanna'chug hichuy napilay
ja khun munchallachallan.
11 Unagkhu tinnig hachi tatakhu
hitay enat Paul ja hi-u-ugwap cha
hi hapit cha ad Likonia ja khun
cha allon chi, “Tayya an immali
hay hato ab-apfunijan an
numpatikhaw an amat hi takhu.”
12 Ja nginadnan cha hi Barnabas
hi Zeus an ngachan chi oha an jos
cha. Ja nginadnan cha khu hi Paul
hi Hermes ti hijay khun
munhapit. 13 Gwacha han pfalay
hichi pingngit ad Listra an khun

cha pundayawan ay Zeus, ja gwa
han mumpfuni an khun
mundaton. Ja enalan chuy
mumpfuni hachi pfuta-ar an
pfakah ja hachi palagwer ja in-uy
na ta mundaton cha ay cha Paul
ay Barnabas. 14 Unagkhu
inannilan cha Barnabas ay Paul
hitay i cha aton ja nunhagwek cha
chin lopfong cha ta ipatikhaw cha
an napukhit chi punnomnoman
cha. Ja entagtag cha an i nun-utor
hachi na-amung an tatakhu. Ja
khun cha i'gwap an mangali hi,
15 “Cha'ju an tatakhu, anagkha ta
idatunan cha'mi? An un ami khu
takhu an amat ay cha'ju. Immali
ami heto an muntudtuchu ay
cha'ju ay tay maphod an tukhun
Apo Jos, ta chu'khon ju hana
khun ju pundatunan, ti ma-id
ichat na hi aphochan, ta un aju
gwot mi'-unud ay Apo Jos an
mamattakhu an nangapja ay tay
lota, ja hichi ad uchu, ja hichi
baybay ja an amin chi hay
nagwacha. 16 Chin hopapna ja
inikud Apo Jos an dayawon hachi
Hentil hini penhod cha an
dayawon. 17 Muti anong un amat
heto ja gwa hana khuna aton an
panginnilaan an hijay umannung
an Jos, ti khuna ichat hana
aphochan chi tatakhu. Hijay
mangchat hi uchan ja
papfungaona an amin chi
mitanum ta omanay hi anun ta
mi'takhu ta-o an gwachaan hi
an-anla.” 18 Ja anong un inalin
chin apostol hitay ja nalikhatan
cha chamchama an nangpagwa
hachi tatakhu an mundaton ay
chicha.

19 Nalahin chi at hichi hi
arkhaw ja immali hana Hudju an
agkhuy namati an narpu ad
Antokya ja ad Ikonium ta
unuchon cha hi Paul. Ja
chinagchag cha chin tatakhu
hichi ad Listra ta numpfu-or cha
hi Paul. Ja khinujukhujud cha an
in-uy hichin pingngit chuy
pfuglay, ti hay anila cha ja
natoy. 20 Muti inunud hay hachi
namati ja lini-ub cha hi Paul ja
pfimmangon hija. Ja timma'chug
ja chimmalan an numpfangngad
ay chuy pfuglay.
Nun-inggwi'gwiit ja empacheh
cha Paul ay Barnabas an immuy
hichi ad Derbe.

Chin me-aggwa an immajan cha Paul ad Antokya an provincian chi Pisidia

21 Emmatam cha hichi ad
Derbe ja ente-a cha khu an
mangkaskasaba ay ni Ebanghelyo
ja cho-or chin inawis cha an
namati ay Hesu Kristo. Napfalin
ad Derbe ja numpfangngad cha
khu hichi ad Listra, ja ad
Ikonium, ja unot ad Antokya an
provincian chi Pisidia. 22 An
amin hay hato pfuglay an
immajan cha ja khun cha
muntudtuchu ta papfi-ahon cha
hachi namati. Ja tinukhun cha
chicha ta munchochodcha cha ay
ni pammati cha. Ja intuchu cha
khu an cho-or hana likhat hi
hopkhon chi namati ja un
omatam ay ni Pun-ap-apugwan
Apo Jos ad langit. 23 An amin
hana iglesia an immajan cha ja
enhaad cha hana

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

mangpangpangulu hi namati. Ja khun cha mun-ayunar ja mungkalalag, ta ehchor cha hay hato pinili cha ay Apo Hesu Kristo an pinati cha.

24 Amat hichi ja empacheh khu cha Paul ay Barnabas ja ene-enggwa cha hichi provincian chi Pisidia ja un chaot omatam ay ni provincian chi Pamfilia. 25 Ja nuntudtuchu cha ay ni hapit Apo Jos ad Perga an provincian chi Pamfilia ja un chaot ichayyu an umuy hichi ad Atalia. 26 Oma'-angonoh ja nunlukhan cha han papor hichi pingngit chi baybay ad Atalia an mumpfangngad ad Antokya an narpugwan cha, ti pfinalin cha mahpay hana impatamun Apo Jos ay chicha. Hichi ad Antokya chi nangkalalakhan chin namati ay chicha an enehchor cha ay Apo Jos ta hijay mangkhohkhohan ay chicha ay ni pangatan cha ay ni impatamu na ay chicha.

27 Unot emmatam cha Paul ad Antokya ja inamung cha chin namati ta impa-innila cha an amin chin impatamun Apo Jos ay chicha, ja hini tolong na hi nangaskasabaan cha hachi Hentil ta gway aton cha khu an mamati. 28 Ja nihihidchi cha Paul ay Barnabas ay cha chuy papadchung cha an namati ad Antokya hi at hichi hi arkhaw.

Chin na-amungan hachi namati ad Jerusalem

15 1 Gwacha hachi namati an narpu ad Judea an immuy ad Antokya, ja khun cha muntudtuchu hi umapfu an khun cha allon hachi namati hi, “Nu achi aju mumpakugit, achi aju mi'takhu ay Apo Jos, ti hitay chin urchin Moses.” 2 Muti achi apfuluton cha Paul ay Barnabas ja ne'hohongnger cha ay chicha. Khapo ta ma-id epfanakhana ja nunhahapit hay hachi namati ja pinili cha hi Paul ja hi Barnabas ja hana uchumna an namati, ta chichay hennag cha an umuy hichi ad Jerusalem an i mi'hapit chin apostol ja hachi papangulun chi namati hichi ta epfanag cha.

3 Empacheh cha an umuy ad Jerusalem ja enenggwa cha ad Fenisia ja ad Samaria. Ja khun cha ipa-innila hachi namati an gwacha mahpay hana Hentil an ni'-unud ay Hesus. Mun-an-anla hay hachi namati hi nangngolan cha ay tay inalin cha Paul.

4 Ne-atam cha ad Jerusalem ja mun-an-anla chin apostol ja hana pangulun chi namati ja an amin hana namati, ja inali cha hi, “Maphod ta immali aju.” Amat hichi ja impa-innilan cha Paul chin en-enat Apo Jos ay chicha. 5 Muti timma'chug hay hachi uchumna an Farisee an namati ja inali cha hi, “Mahapor an mumpakugit hana Hentil, ja mahapor an allon ta-o ta unuchon cha hini urchin Moses.”

6 Amat hichi ja na-amung chin apostol ja hachi pangulun chi namati ta nunhahappitanan cha hitay an inali cha. 7 Uja-ud hi nunhahappitanan cha ja timma'chug hi Peter ja inali na

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

hi, “A-akhi, anila ju an chin
pengpenghana, ja ha-in chi
pinilin Apo Jos ay chita-o an
i mangtuchu ay ni Ebanghelyo,
ta gway aton hana Hentil an
mangngor ja mamati. 8 Hi Apo
Jos an nanginnila an amin hi
nomnom chi takhu chi
nangpatikhaw ay chita-o an
Hudju an apfulutona khu hana
Hentil, ti inchat na khu ay chicha
hini Espiritu Santo an amat khu
ay ni nangchatana ay chita-o.
9 Numpapadchung chi enat Apo
Jos ay chita-o an Hudju ja ay
chicha an Hentil, ti penakawana
an amin hana pfahor cha khapo
hi namatiyan cha. 10 Hotti un
ta-o chah achi ipahikha hi Apo
Jos nu palikhaton ta-o hana
Hentil an namati? Anong otni'
un chin a-ammod ja chita-o ja
ad-adchi ta-o pa'-at ay ni urchin
Moses. 11 Muti namati ta-o an un
ta-o mi'takhu ay Apo Jos khapo
hi khohkhoh na an in-alin Apo
Hesus, amat khu hina hay hana
Hentil.”

12 Nepallog cha Barnabas ay
Paul an nunhapit, ja
khemmegkhenong an amin hachi
tatakhu an na-amung ta
chonglon cha khu chin pi'-ali
cha. Ja impa-innila cha hana
enat Apo Jos chin Hentil hi
nangchatana hi apfalinan cha
Paul an nangat chin cho-or an
numpfino-ob-on an milagro an
panginnilaan an inapfulut na
chin nuntudtuchugwan cha hana
Hentil. 13 Un chaot napfalin an
nunhapit ja nepallog khu hi
James ja inali na hi, “A-akhi,
chonglon ju hitay pi'-ali'.
14 Chengngor ju chin inalin
Simon Peter ad anachi an enat
Apo Jos hi nangpatikhagwana ay
ni pamhod na hana uchumna an
Hentil ta midchum cha hay hana
tatakhu na. 15 Hitay ayya an enat
Apo Jos ay cha tay Hentil ja
hijah tay chin inalin Apo Jos an
impatula' na hachi profeta chin
nahop hi nangarjana hi,

16 ‘Chin nun-ap-apugwan hachi
holag Ari David
ja mipadchung hi pfalay an
napa'-i ja agkhuy natoloy.
Muti ha-in an hi Apo Jos ja
mumpfangngacha'
ta pfanguno' hini
pun-ap-apugwan cha.
17 Ja an amin chi tatakhu ja
tomangad cha ay ha-in,
ja midchum an amin hana
Hentil an pinili' hi
tatakhu'.
18 Hitay chi impa-innilan Apo
Jos chin
pengpenghana.’ ”[u]

19 Entoloy James an nunhapit
ja inali na khu hi, “Hay gwa ay
ha-in ja achi ta-o agkhu
palikhaton hana Hentil an
namati ay Apo Jos. 20 Hay aton
ta-o ja muntula' ta-o ay chicha,
ta allon ta-o hi achi cha mi-ihcha
hi nabnijan ja achi cha me-elo' hi
pfu-un ahagwa cha, ja achi cha
khu mi-ihcha hana agkhuy

[u] **15:16-18** Amos 9:11

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

naglot ja hana chala. 21 Ti hay
hato khun ta-o unuchon an
Hudju ja gwa ay ni Urchin Moses
an napfajag an khun mitudtuchu
hi ahapfahapfachu hichi
sinagogan chi Hudju hi
apfuglapfuglay.”

Chin tula' an impi-uy cha hachi Hentil an namati

22 Hachi apostol ja hachi
pangulun chi namati ja an amin
hachi namati, ja inapfulut cha
chin inalin James. Ja pinili cha
hay mitnud ay cha Paul ay
Barnabas an mumpfangngad ad
Antokya. Hay napili ja han
chugwa an linala-e an cha Judas
an mungngadngachan hi
Barsabas ja hi Silas. 23 Ja
empachon cha han tula' an hay
nitula' ja allona hi,
“Cha'mi an apostol an a-akhi
ju hi pammati ja hato khun
mangpangpangulu chi namati
heto ad Jerusalem, ja tayya an
muntula' ami ay cha'ju an a-akhi
mi an Hentil hina ad Antokya ja
ad Syria ja ad Silisya. 24 Ti
chengngor mi an gwacha hana
narpu heto an immali hina
achaan ju an nab-on chi i cha
intudtuchu, ja na-apfu aju an
ma-id mapto' hi i ju unuchon.
Ipa-innila mi an pfu-un cha'mi
chi nannag hay hachi immali
hina an nuntudtuchu hi
nehahalla. 25 Hijaot un mi
nunhahappitanan an honakhon
mi hato chugwa an linala-e an
mitnud ay cha tay podpodhon
ta-o an a-akhi an cha Barnabas
ay Paul. 26 Ti anila ta-o an cha
Paul ay Barnabas ja impusta cha
hini pi'takhuwan cha an mangat
an amin hi tamun Apo ta-o an hi
Hesu Kristo. 27 Hotti tan
honakhon mi cha Judas ay Silas
an mangali ay ni intula' mi ay
cha'ju 28 an empanomnom ni
Espiritu Santo ay cha'mi. Ti achi
mahapor an i mi ipapilit ay
cha'ju an umunud hana khun mi
aton an Hudju. Angkhay hay
hato chi mahapor hi unuchon ju.
29 Achi aju mi-ihcha hi nabnijan
ja hi chala. Ja achi aju khu
umihcha hi agkhuy naglot ja achi
aju me-elo' hi pfu-un ahagwa ju.
Aphochan ju hay hato nu
unuchon ju. Angkhay hay hato
chi penhod mi an allon ay
cha'ju.”
30 Napfalin an intula' cha ja
hennag cha chin linala-e an
mang-uy chin tula' ad Antokya.
Ne-atam cha ja inamung cha an
amin hachi namati ja inchat cha
chin tula'. 31 Pfinahan chin
tatakhu ja mun-an-anla cha ay
chuy maphod an tukhun. 32 Cha
Judas ay Silas ja profetan Apo
Jos, hotti cho-or chin
intugtukhun cha hachi namati, ja
impapfi-ah cha hini pammati
cha. 33 Nihichi cha Judas ay Silas
hi at hichi hi arkhaw, ja chin
pumpfangngachan cha ad
Jerusalem ja inalin hay hachi
namati ad Antokya hi, “Hi Apo
Jos chi manalimun ay cha'ju
ingkhanah omataman ju ad
Jerusalem.” Ja numpfangngad
cha ay cha chuy nannag ay
chicha. 34 Muti penhod Silas an
muntaynan ad Antokya.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

35 Nuntaynan khu cha Paul ay
Barnabas hichi ad Antokya ja
ni'lammong cha chin cho-or an
namati an muntudtuchu ja
mangkaskasaba ay ni hapit
Apo Jos.

Chin nunhijanan cha Paul ay Barnabas

36 Unot immuy chi at hichi hi
arkhaw ja inalin Paul ay
Barnabas hi, “I ta mah
pfangngachon an tikhan an amin
hana intuchugwan ta an namati
ay Apo Jos, ta i ta emamad hini
oma'-atan ni pammati cha.”
37 Inapfulut Barnabas ja penhod
na an pi'jajon cha hi John Mark.
38 Muti hi Paul ja achi na penhod
an pitnuchon hi John Mark, ti
tenaynana chicha ad Pamfilia ja
agkhuy na entoloy an tomolong
ay chicha. 39 Ja nunhongnger
cha Paul ay Barnabas ja nunhijan
cha. Initnud Barnabas hi John
Mark, ja nunlukhan cha han
papor an umuy ad Cyprus.
40 Pinilin khu Paul hi Silas hi
pun-ibpfa na. Ja engkalalakhan
chin namati ad Antokya, ta hi
Apo Jos chi manalimun ay
chicha ay ni agwun cha, ja un
chaot epacheh. 41 Ja enenggwa
cha hichi ad Syria ja ad Silisya ja
nuntugtukhun cha hachi namati
ay Hesus ta me'-er-ellog cha hi
pammati.

Chin nidchuman Timoti ay cha Paul ay Silas

16 1 Immuy cha Paul ay
Silas hichi ad Derbe ja
ad Listra an agwachaan han
namati an hi Timoti chi
ngachana. Hi ina na ja Hudju an
namati ja Griego hi ama na. 2 Ja
khun haphapiton hachi namati
ad Listra ja ad Ikonium hini
kina-aphod Timoti. 3 Penhod
Paul an mangitnud ay Timoti
hotti kinugit na khapo hay hana
Hudju hichi, ti anila cha an amin
an Griego hi ama na hotti
agkhuy nakugit. 4 Amat hichi ja
initnud Paul hi Timoti ja immuy
cha hachi apfuglapfuglay an i
mangpa-innila chin
nunhahappitanan cha hay hachi
apostol ja hachi pangulun chi
namati ad Jerusalem an mahapor
an unuchon chin intula' cha an
urchin. 5 Hotti khun me'-er-ellog
chin pammatin hachi namati, ja
enarkhaw an khun cha
chomchom-or.

Chin impatikhaw Apo Jos ay Paul an eMasedonia an lala-e

6 Ja podhon cha Paul an umuy
hichi provincian chi Asia an i
muntudtuchu muti agkhuy cha
entoloy ti empagwan ni Espiritu
Santo. Hotti ene'gwa cha hichi
provincian chi Frigia ja ad
Galatia. 7 Ja ne-atam cha hichi
pingngit chi provincian chi Misia
ja penhod cha an umuy hichi
provincian chi Bitinia muti
empagwan khu ni Espiritun Apo
Hesus. 8 Hotti un cha inchayyu
an umuy hichi ad Troas an ohan
pfuglay chi Misia. 9 Ay chuy an
lapfi ja nipatikhaw ay Paul han
lala-e an eMasedonia an
timmata'chug an khun
mumpakpaka-ahi an mangali hi

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

"Umali aju adni' heto ad
Macedonia ta tulungan cha'mi."
10 Amat hichi ja nunhakhana cha
ja ne'hakhanaa' khu[v] ta umuy
ami ad Macedonia, ti na-awatan
mi an enajakhan cha'mi ay Apo
Jos an i mangkaskasaba ay tay
Ebanghelyo hay hana tatakhu
hichi.

Chin namatiyan Lidia ad Filipos

11 Hotti nakak ami ad Troas ja
nunlukhan ami han papor an
munchapchapoh an umuy ad
Samotrace. Nunnanong ami hichi
ja nun-inggwi'gwiit ja immuy
ami khu ad Neapolis ay nuy
provincian chi Macedonia.
12 Emmatam ami ad Neapolis ja
enehlong mi hichi ad Filipos an
otongngan an pfuglay an
nidchum ay ni pun-ap-apugwan
chi Rome. Manghan hi ohay
chumingkhu hi nunnangngan mi
hichi. 13 Gwa an nachakngan
chin Hapfachu an ngilin chi
Hudju ja nakak ami ay chuy
pfuglay ja immuy ami hichi
gwanggwang an i manikhaw hay
pungkalalakhan chi Hudju. Ja
enataman mi hachi pfinapfai an
na-a-amung, ja ni-ipfun ami ta
muntudtuchu ami. 14 Oha ay cha
tay an pfinapfai ja hi Lidia an
eTiatira an khun mungngina hi
nangina an pfinacha. Oha hija an
khun me'daydayaw ay Apo Jos.
Ja inchatan Apo Jos hija hi
pannaka-awat ja namati mahpay
chin inalin Paul.
15 Numpabautisar hi Lydia ja
chin numpun-ibpfa na an ne'heto
hichi pfalay cha. Napfalin ja inali
na hi, "Mi'jali aju mah ta
munnanong aju hi pfalay mi, nu
ipfilanga' ay cha'ju hi oha an
namati ay Apo ta-o an hi Hesus."
Achi na pijon an mangali hotti
ni'juy ami.

Chin nipfaluchan Paul ad Filipos

16 Gwa han namenghan an
umuy ami hichi khun
pungkalalakhan, ja chinittum mi
han pfupfai an himpfut an
nahuhu'lungan hi napukhit an
espiritu an gway apfalinana an
mangali hay hana ma-at ay ni
ohan takhu hi uchum chi
arkhaw. Hotti cho-or chi lagpfun
tay an mun-anap an khun alaon
hachi apo na.
17 Khun mangumangunud
hitay pfupfai ay cha'mi ay Paul ja
khuna i'gwa-i'gwap hi, "Cha tay
an linala-e ja pfaar tay napfagto
an Jos. Ja immali cha an
mangtuchu ay ni aton an
mi'takhu ay Apo Jos." 18 Ja
a-arkha-arkhaw an amat hetoy
khun aton tay an pfupfai, ja lo'tat
ja impahikha na hi Paul. Ja
nunligkhoh ja inali na chin
nehoho'long an ispiritu hi, "Ay ni
apfalinan Hesu Kristo ja epakak
u he-a." Ja ay chuy an
nangarjana ja nakak gwot chin
nehoho'long ay chuy pfupfai.
19 Unagkhu inannilan hachi apon
chuy pfupfai an ma-id mahpay

[v] **16:10** Hi Luke an nangtula' ay tay an libju ja ni'juy ay chicha.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Chin me-aggwa an numbiyahiyan Apostol Paul Acts 15:36–18:22

pumpihuwan cha ja chimpap cha
hi Paul ja hi Silas. Ja
nungkhujud cha an in-uy hichi
palaha ta ijuy cha hay hana
ap-apo ay chuy pfuglay. **20** Ja
inali cha hay hachi a-ap-apo cha
an Romano hi, “In-ali mi ay
cha'ju hay hato Hudju an
pumapa'-i ay tay an pfuglay ta-o.
21 Ti khun cha itudtuchu hana
ugali cha an mekontra ay ni
urchin ta-o ja achi mapfalin an
unuchon ta-o an Romano.”
22 Pinahiw hachi tatakhu cha
Paul ja nun-epa-aan chin
a-ap-apo chin lopfong cha ja
impahuplit cha chicha.
23 Napfalin ja impipfalud cha, ja
inali cha ay chuy khun
munggwarja chin pfaluchan ta
hahalichitona an pfantajan
chicha. **24** Inunud chuy gwarja
chin inalin chin ap-apo na hotti
in-uy na cha Paul hichi
pumpfaluchan ja impahikhop na
chicha hichi chohachohar na.
Enala na han ajiw an khun cha
pangorpit hi hu-in chi mipfalud,
ja inorpit na chin hu-i cha ja
tenorpfo' na.

25 Gwa an temmonga ja khun
mungkalalag ja mungkankanta
cha Paul ay Silas an
mundaydayaw ay Apo Jos. Ja
khun chodchonglon chin
uchumna an nipfalud. **26** Ja
unagkhu himpfumagkha ja gwa
han mapfi-ah an khihu. Ja
nun-a-egwor an amin chin
pfaluchan. Ja un a'-alina ja
nun-ipfughor an amin chin
pantaw ja nun-a-aan khu an
amin chin pfangkeleng hachi
nun-ipfalud.

27 Ja pfimmangon chin khun
munggwarja ja tinnig na chin
pantaw an nun-ipfughor. Ja
khemhona un lemmajaw an amin
hachi nun-ipfalud, hotti hinu'nut
na chin pfangid na ta patajona

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

hini achor na. 28 Unot tinnig
Paul chin atona ja nun-ugwap an
allona hi, “Achim patajon hini
achor mu ti tayya ami heto an
amin.” 29 Numpfokha chin
gwarja hay hilaw ja entagtag na
an umuy ay chuy achaan cha
Paul. Ja khun munggwoggwog hi
ta-ot na ja nunheppe ay chicha.
30 Ja initnud na chicha an
pfumutay ja inali na hi, “A-akhi',
ituchu ju adni' hay ato' ta
mi'takhuwa' ay Apo Jos.”
31 Tempfar cha Paul ja inali cha
hi, “Mamati a ay Apo ta-o an hi
Hesus hot takhuwon cha'ju, he-a
ja an amin aju an hen-a-amma.”
32 Ja intugtukhun cha Paul hini
hapit Apo Jos ay hija ja an amin
cha an hen-a-amma. 33 Ja ay
chuy an lapfi ja in-uy chin
gwarja chicha han gwachaan chi
chanum ta inulahana chin
hukhat cha, ja un cha
mumpabautisar an amin an
hen-a-amma. 34 Napfalin ja
eneghop na cha Paul ay Silas ay
ni pfalay cha ta panganuna. Ja
nunheglay an-anla cha an
hen-a-amma khapo hi namatiyan
cha ay Apo Jos.

35 Ja gwa an nanong ja
hennag hachi a-ap-apo an
Romano hachi polih an i mangali
chin gwarja ta epakak na cha
Paul ay Silas. 36 Hotti inalin chin
gwarja ay Paul hi, “Tayya an
inalin hana apo mi an makak aju
heto pfaluchan. Hotti amat hina
ja makak aju ta ma-id chi hay
mannig ay cha'ju.” 37 Muti inalin
Paul hachi polih hi, “Unchah
amat hina chi aton mi an makak?
Impapfalud cha'mi an agkhuy
cha'mi hinumarja. Allon ju hay
hachi a-ap-apo hi ma-id tinnig ju
hi pfahor mi ja impahuplit
cha'mi hi acho'lan chi tatakhu, ja
numpapadchung ta-o an
Romano. Ja un ju chah allon hi
makak ami an ma-id oha hi
manginnila? Achi mapfalin!
Allon ju ta umali hachi a-ap-apo
ta chichay mangitnud ay cha'mi
an makak.”

38 Amat hichi ja
numpfangngad chin polih hay
hachi a-ap-apo cha an i
mangpa-innila chin inalin Paul.
Unot chengngor chin a-ap-apo an
un Romano cha Paul ja temma-ot
cha. 39 Hotti immuy cha hichi
pfaluchan an i numpakawan ay
cha Paul. Ja impapfutay cha hi
Paul ja hi Silas an inali cha hi,
“Makak aju ta umuy aju hi
uchumna hi pfuglay.” 40 Ja
nakak cha Paul ay chuy
pfaluchan ja immuy cha hichi
pfalay cha Lidia. Ja tinukhun cha
hachi namati ja un cha epacheh.

Chin pimmalinahan hachi agkhuy namati an Hudju ad Tesalonika

17 1 Empacheh cha Paul ay
Silas ja ene'gwa cha
hichi ad Amfipolis ja ad
Apolonia ja un chaot me-atam ad
Tesalonika an achaan han
sinagoga an khun a-amungan chi
Hudju. 2 Ja ni'juy hi Paul hichi
sinagoga ti hijah tay chi khuna
aton an amin hi apfuglapfuglay
hi omajana. Ja intuchu na hana
nitula' an Hapit Apo Jos hi toloh
Hapfachu. 3 Ja intuchu na khu

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

hana impatula' Apo Jos ay ni
Hapit na an oma'-atan Hesu
Kristo, an mahapor an matoy ja
mummahu. Ja inali na khu hi,
“Hitay an hi Hesus ja hija hini
mamahhod an hennag Apo Jos.”
4 Gwacha hachi Hudju an
nidchum ay cha Paul, ti namati
cha chin intuchu na. Ja gwacha
hachi cho-or an Griego an khun
me'dayaw ay Apo Jos, ja namati
cha khu, ja anong un hachi
cho-or an ma-ar-ali an pfinapfai.
5 Muti emmaamoh hana Hudju
an agkhuy namati ja inamung
cha hachi achi mangngor an
pfolakpfor ta i cha pumapa'-i ay
chuy an pfuglay. Ja enajakhan
cha hachi tatakhu ta
muncheche'-op cha an
pumalinah. Lini-ub cha chin
pfalay cha Jason ti khemhon cha
un gawwa hichi cha Paul ay Silas
ta e-agwat cha hay hachi
tatakhu. 6 Khapo ta ma-id
chinakngan cha ay cha Paul, ja
chimpap cha hi Jason ja hachi
uchumna an namati. Ja nunla'la'
cha chicha an in-uy hay hachi
ap-apon chuy an pfuglay. Ja
khun cha i'gwap an mangali hi
“Gwa han chugwa an linala-e an
khun pumalinah an amin hi
omajan cha. Ja nan immali cha
khu heto pfalay ta-o an
pumapa'-i. 7 Ja hitay an hi Jason
ja minangili na chicha. An amin
cha tay ja achi cha unuchon hini
urchin ni Emperador, ti gwa anu
han oha an ari cha an hi Hesus.”
8 Chengngor hachi a-ap-apo ja
hachi tatakhu hitay an ini'gwap
cha ja napukhit hi
punnomnoman cha. 9 Ja
menortan hachi a-ap-apon chuy
pfuglay cha Jason ja un chaot
ipfu-aan chicha.

Chin nuntudtuchugwan Paul hay hana Hudju ad Berea

10 Unot gwa an nadhom ja
hennag hachi namati an
eTesalonika cha Paul ay Silas an
umuy ad Berea. Gwa an ne-atam
cha ja immuy cha khu hichi
sinagoga. 11 Ja mapmaphod chin
nomnom hachi Hudju ad Berea
mu hachi Hudju ad Tesalonika.
Ti penpenhod cha an
munchongor chin khun ituchun
Paul, ja a-arkha-arkhaw ja
ingkhimoh cha an pfahaon hini
Hapit Apo Jos ta panginnilaan
cha un umannung chin khuna
ituchu. 12 Ja cho-or hachi Hudju
an namati, ja anong un hachi
ma-ar-ali an pfinapfai an Griego
ja hachi uchumna an linala-e an
Griego. 13 Muti unagkhu
chengngor hachi Hudju an
eTesalonika an gwacha cha Paul
ad Berea an khun muntudtuchu
ay ni hapit Apo Jos ja nangunud
cha, ja enchokhochokhor cha
hachi tatakhu ta pfuhulon cha
cha Paul. 14-15 Inannilan hachi
namati ad Berea an
numpanga-ali hachi Hudju an
eTesalonika ja initnud cha hi
Paul an immuy hichi pingngit chi
baybay ta nunlukhan cha han
papor an umuy ad Atenas. Ja
nuntaynan cha Silas ay Timoti ad
Berea. Numpfangngad hachi
nangtulud ay Paul ja inali cha ay
cha Silas ay Timoti chin empaad

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Paul ta achi cha mapfajag ja
nangunud cha gwot ad Atenas.

Chin immajan Paul ad Atenas

16 Hi punhohhochan Paul ay
chicha ad Atenas ja himmihigkha
an mammannig hachi
cho-odcho-or an apfolopfolor an
khun cha daydayawon.
17 A-arkha-arkhaw hon khun
umuy hi Paul hichi sinagoga an
khun manudtuchugwan hachi
Hudju ja hachi uchumna an khun
me'meha. Nuntudtuchu khu hichi
palaha ta me-egngor khu hay
hana gawwah chi. 18 Gwa hana
chinittum Paul an khun
muntudtuchu, ja hana uchumna
ja Epicureo, ja Estoico hana
uchumna, ja khun cha
me'hongnger ay hija.[w] Allon
hachi uchumna hi, "Ngachah
hana khun allon tay an ma-id
poot na." Ja inalin khu hachi
uchumna hi, "Amat una khun
ituchu hana uchumna an jos an
khun cha daydayawon hi
uchumna an pfuglay." Inali cha
hay hato ti khun ekasaban Paul
hini oma'-atan Hesus ja chin
nummahuwana. 19 Hotti
pfinokhaan cha hi Paul ja initnud
cha hichi punhumarjaan an
Areopagus. Ja inali cha hi,
"Podhon mi adchiya an chonglon
hitay nabnab-on an khun mu
ituchu. 20 Ti ma-id chengngor mi
hi amat hina hotti podhon mi an
annilaon hini penhod na an
hapiton." 21 Ti hachi e-Atenas ja
hachi uchumna an ne'heto ay
chuy an pfuglay ja podpodhon
cha an ma-amung an
munhahhahapit ja
munchongchongor hay natnat-on
hi i cha chonglon.

22 Timma'chug hi Paul ay chuy
punhumarjaan ja inali na hi,
"Cha'ju an e-Atenas, anila' an
munnaud chi pamhod ju an
mundayaw. 23 Ti tinnig u heto
pfuglay ju hana cho-or an khun ju
pundaydayawan hana jos ju. Ja
gwa han oha an altar an tinnig u
an nitutula-an hi, 'Hitay hini altar
an nipfa-i ay ni jos an agkhuy
na-innila.' Hitay jos an agkhuy ju
anila chi penhod u an ipa-innila
ay cha'ju ad ugwani. 24 Gwacha
han Apo Jos an nangapja ay tay
lota ja an amin chi nagwacha, ja
hijay ap-apo an amin hichi ad
langit ja heto lota. Ja pfu-un
hachi pundayawan an hena'-ad
chi tatakhu chi i na punhitugwan.
25 Ja achi khahin un gway ichat

---

[w] **17:18** Hay hato Epicureo ja hay allon cha ja un amat hina ja narmu hitay lota an ma-id chi hay nampfu. Ja allon cha khu an natoy ayya hini takhu ja na-upfah hini lennagwa na. Hotti hini aton an mi'takhu ja unuchon ta-o hana penpenhod tay achor. Hay hato ayya Estoico ja mi'-apfulut cha an mama-id hini lennagwan ni takhu an natoy. Muti khun cha ituchu an mahapor an unuchon ta-o hana marpu ay tay nomnom, an achi ta-o mahalegwa khapo hi chokhoh wenno hana pun-an-anlaan an khun le'naon chi achor, ta hitay nomnom koma chi mangpapto' ay tay achor.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

chi takhu ay hija, ti gwa an amin
ay hija, ja hijay narpugwan an
amin chi gwacha, anong un hitay
pi'takhuwan ja hochohcha ta-o.
26 Ja hijay nunlumu chin nahhun
an takhu an narpugwan an amin
hana numpfino-ob-on an takhu ay
tay lota. Hijay nange'cha an amin
hi timpo ja hana pogpog chi lota
an punhitugwan cha. 27 Hitay chi
enat na ta gway aton chi tatakhu
an munnomnom ja manginnila ay
hija. Ti achi achawwi hi Apo Jos
ay chita-o. 28 Ja amat heto han
khun cha allon an, 'Hini nahamad
an madayaw chi narpugwan tay
pi'takhuwan ta-o, ja
pun-od-odmajan ta-o, ja matakhu
ta-o khapo ay hija.' Ja allon cha
khu hi, 'Immannung an chita-o
chi enapjan Apo Jos an empfalay
na.' 29 Ja nu chita-o chi empfalay
na ja achi mapfalin an ipadchung
ta-o hija hi pfolor an pfalitu'
wenno khumo' wenno pfato an
enephod chi nala-eng an tatakhu.
30 Chin hopapna ja inanuhan Apo
Jos hana nehahalla an khun aton
chi tatakhu, ti ma-id pay anila cha
ay hija. Muti ad ugwani ja inali na
an mahapor an chu'khon an amin
chi tatakhu heto lota hana
napukhit an khun cha aton. 31 Ti
enegpong na han ohan arkhaw an
pahumarjaan an amin chi tatakhu
an gwa heto lota. Ja gwacha han
pinili na an magpong chi
panumarjaana. Ja hay
panginnilaan ay hija ja natoy ja
nummahu."

32 Ja unot chengngor hachi
tatakhu chin inalin Paul an gway
natoy hi nummahu ja ente-an
hachi uchumna an mangekejan.
Muti hachi uchumna ja allon cha
hi, "Penhod mi pay an
munchongor ay ni khun mu
itudtuchu hi piggwana." 33 Amat
hichi ja tenaynan Paul chicha.
34 Ja gwacha hachi uchumna an
nangegngor chin intuchu na ja
nidchum cha an namati, an oha
hi Dionisius an oha an khun
munhumarja, ja han ohan
pfupfai an hi Damaris ja hana
uchumna.

Chin na-at ay Paul ad Korinto

18 1 Napfalin chin tamun
Paul ad Atenas ja
empacheh na an umuy hichi ad
Korinto. 2 Hichi chi nanittumana
han hempfalay an cha Akila ay
Priscila. Hitay an hi Akila ja
Hudju an narpu ad Pontus.
Unchaot pa'-ali an narpu ad
Rome, khapo ta in-urchin
Emperador Klaudius an makak
an amin chi Hudju hichi. 3 Ja
ni'hihidchi hi Paul ay cha Akila,
ti numpadchung hini pe'pfo'laan
cha an mun-ephod hi torcha.
4 Ahapfahapfachu hon khun
umuy hi Paul hichi sinagoga an i
mi'hahapit ja muntuchu ay ni
hapit Apo Jos, ti penhod na an
mamati hana Hudju ja Hentil.

5 Ja unot immali cha Silas ay
Timoti an narpu ad Macedonia ja
ingkhimoh Paul an i ekasabaan
hachi Hudju, ja khuna
tihtikhuwan an hi Hesu Kristo
hini mamahhod an hennag Apo
Jos. 6 Muti khapo ta papa'-iyon
ja papahhigon hachi Hudju chin
khun ituchun Paul ja

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Hi Apostol Paul an khun muntudtuchu ad Korinto

jinagjakhana chin chapor ay
chuy lopfong na ta panginnilaan
cha an ma-id i-amuju cha ay hija.
Ja inali na ay chicha hi, “Hotti
tayya, cha'juy nangpfahor ay ni
adusaan ju ay Apo Jos. Ma-id
pfahor u. Mete-a ad ugwani hot
umuja' hay hachi Hentil ta
chichay uja' itudtuchugwan.”
7 Hotti tenaynana chicha ja
immuy ay ni pfalay han ohan
Hentil an hi Titius Justus an
khun me'dayaw ay Apo Jos.
Nihihidchi hi Paul chin pfalay
cha an nehahagkhokhong chin
sinagoga. 8 Gwa han ap-apon
chuy sinagoga an hi Krispus ja
namati cha an hen-a-amma ay
Apo Hesus. Ja cho-or hachi
uchumna an eKorinto an namati
chin intuchun Paul ja un chaot
mumpabautisar.
9 Gwa han ohan nadhom ja
numpatikhaw hi Apo Hesus ay
Paul ja inali na hi, “Achi a
toma-ot ja achim epokhong an
khun mangamangali ay tay hapit
u, 10 ti ha-in chi pun-i-ibpfam.
Ma-id mapfalin hana tatakhu an
mama'-i ay he-a, ja cho-or hana
mumpfalin hi tatakhu' ay tay an
pfuglay.” 11 Hotti nihihidchi hi
Paul ad Korinto hi ohay tagwon
ta han unum chi pfulan an khun
muntudtuchu ay ni hapit
Apo Jos.
12 Nehannot hi Galio an
gobernador ay chuy an provincia
ad Akaya. Ja ay chuy
nun-ap-apugwana ja chimpap
hachi agkhuy namati an Hudju
hi Paul ja in-uy cha hichi
punhumarjaan. 13 Ja inali cha ay
Gobernador Galio hi, “Hitay an
lala-e ja khuna tugtukhunon
hana tatakhu ta nat-on hini aton
cha an mundayaw ay Apo Jos ta
mipfuhur ay ni urchin mi.” 14 Ja
gwa an tompfar hi Paul muti
nahhun hi Galio an nunhapit ja
inali na hi, “Nu gway pina'-i na
hi urchin chi khupferno wenno

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

hay enat na an napukhit, ja
mapfalin an ha-in chi
nangamong an manumarja ay
hija. 15 Muti un ayya angkhay
hana haphapit ja hana ngachan
chi takhu ja hana urchin ju an
Hudju hon nunhahannugwan ju,
ja achi' mangkay hugijon hana
amat hina, hotti un aju ikhad."
16 Amat hichi ja empakak na
chicha an amin.

17 Un chaot pfimmutay ja
chimpap cha hi Sostenes, han
ohan ap-apon chi sinagoga. Ja
nunhuplihuplit cha ay chuy
partug chin punhumarjaan. Ja
gawwacha hi Galio muti una
khun hintigtikhon.

Chin numpfangngachan Paul ad Antokya

18 Ja nihihidchi hi Paul hachi
namati ad Korinto hi at hichi hi
arkhaw. Napfalin ja pfimmokha
ja initnud na cha Priscila ay
Akila an umuy ad Syria.
Nunlukhan cha hi papor ja
enenggwa cha ad Kenkrea. Ja
numpamullang hi Paul ta
panginnilaan an impa-annung
na han enhapata na ay Apo Jos.
19 Ne-atam cha ad Efesus ja
immuy hi Paul hichi sinagoga
an i mi'hahapit hachi Hudju.
Chin nangpachihana khu ja
tenaynana cha Priscila ay Akila
ad Efesus. 20 Penhod hachi
Hudju an mihihidchi pay hi
Paul muti agkhuy na inapfulut.
21 Ja gwa an epacheh na ja
inali na hi, "Podhon ayya Apo
Jos ja mumpfangngacha' heto hi
uchum chi arkhaw." Ja
nunlukhan han papor ta makak
ad Efesus.

22 Emmatam hi Paul ad
Cesarea ja immuy ad Jerusalem
an i mi'hahapit hachi namati ja
un muncha'puh ad Antokya.
23 Nihihidchi hi Paul ad Antokya
hi at hichih arkhaw ja unot khu
umuy hachi apfuglapfuglay ad
Galatia ja ad Frigia, ta i na
papfi-ahon hini pammatin hachi
namati.

Chin nuntudtuchugwan Apolos ad Efesus ja ad Korinto

24 Ja gwacha han ohan Hudju
an hi Apolos an e-Alexandria an
immuy ad Efesus. Nala-eng an
muntudtuchu ja cho-or chi anila
na ay ni Hapit Apo Jos.
25 Natudtuchugwan hija ay ni
oma'-atan Hesus ja ingkhimoh na
an i muntudtuchu ay ni anila na.
Ja agkhuy nehalla muti gwa han
kulang na. Ti un hini intuchun
John Bautista an oma'-atan
Hesus ja hini enat John an
mumbautisar chi anila na ja
angkhay. 26 Ja achi toma-ot hi
Apolos an khun umuy hichi
sinagoga an i mi'hahapit ja
muntudtuchu. Ja unot chengngor
cha Priscila ay Akila ja inannila
cha an kulang chi anila na, hotti
initnud cha hichi pfalay cha, ja
enhamhamad cha an intuchu ay
hija hini oma'-atan Hesu Kristo ja
hini aton Apo Jos an manakhu hi
tatakhu. 27 Amat hichi ja
nenomnom Apolos an umuy ad
Akaya, ja tinulungan hachi
namati ad Efesus hija. Empachon
cha han tula' ta ichat na hana

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

i-ibpfa cha an namati ad Akaya
ta mangiliyon cha hija. Ja gwa
an ne-atam hi Apolos ad Akaya
ja chinakngana hachi namati. Ja
cho-or chi intolong na ay chicha
khapo ay ni khohkhoh Apo Jos.
28 Ti gway apfalinana an
me'hohollahor hana Hudju hi
acho'lan chi tatakhu, ja enapfak
na. Impatikhaw na ay chicha
hana allona ay ni hapit Apo Jos
an hi Hesus hini Mamahhod an
Hennag Apo Jos.

Nagwachaan hana namati ad Efesus ay ni apfalinan ni Espiritu Santo

19 1 Chin agawwachaan
Apolos ad Korinto, ja
nakak hi Paul ad Frigia ja
impfupfuludna an immuy ad
Efesus. Gwa hana chinakngana
an namati, 2 ja inali na ay chicha
hi, “Enagwat ju chah hini
Espiritu Santo chin namatiyan
ju?” Tempfar cha ja inali cha hi,
“Agkhuy mi atag, ti ma-id
chengngor mi nu gway Espiritu
Santo.” 3 Ja inalin khu Paul ay
chicha hi, “Hot ngay inannila ju
ay ni i ju numpabautisaran?” Ja
tempfar cha ja inali cha hi, “Hini
pamonjag John.” 4 Hotti inalin
Paul hi, “Chin intuchun John an
abautisaran chi tatakhu ja hijay
panginnilaan an chin-ug hachi
tatakhu hana pfahor cha. Ja inali
na khu hi mamati cha ay ni
metob an umali an hi Hesus.”
5 Un chaot chengngor hitay
inalin Paul ja numpabautisar cha
khu ta panginnilaan an namati
cha ay Hesus. 6 Unot eneh-an
Paul chin ngamoy na ay chicha
ta engkalalakhana ja
nagwachaan cha ay ni apfalinan
ni Espiritu Santo. Ja nunhapit
cha hi numpfino-ob-on an hapit
ja khun cha mumpadtu. 7 Hay
pfilang cha an amin ja himpolo
ta han chugwa.

8 Ay chuy toloh pfulan ja
ahapfahapfachu hon immuy hi
Paul hichi sinagoga. Ja achi
toma-ot an i khun
mi'hami'hahapit ja me'hohod-er
hachi Hudju ta ipa-innila na hini
oma'-atan ni Pun-ap-apugwan
Apo Jos ta gway aton cha koma
an mamati. 9 Muti gwacha hana
ngumangannu an Hudju an achi
mamati, ja ay chuy an
na-amungan cha ja pinahiw cha
chin intuchun Paul an pammati
ay Hesus. Hotti tenaynan Paul
chicha ja initnud na hachi
namati ja immuy cha han
puntudtuchugwan Tiranus, ta
entoloy na an nuntudtuchu ja
ni'hahapit hi a-arkha-arkhaw.
10 Amat hichi ja khun
muntudtuchu hi Paul hichi hi
chugwah tagwon, hotti an amin
hachi tatakhu hichi provincian
chi Asia, Hudju ja Hentil, ja
chengngor cha hini hapit
Apo Jos.

Chin na-at hachi peto an empfapfalay Seva

11 Nakaskasda-aw hana
numpfino-ob-on an milagro an
enat Paul khapo ay ni apfalinan
Apo Jos. 12 Anong un hay hana
panju ja lopfong an khun egtap
Paul ja enalan hachi tatakhu ja

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

in-uy cha hay hana
mumpunchokhoh. Ja
numpangatenong chin chokhoh
cha, ja nun-akak khu hana
nun-apukhit an ispiritu an
nun-eho'long ay chicha. 13 Ja
gwacha hana Hudju an linala-e
an khun munlawlaw hi
apfuglapfuglay an khun
mangpakak hi nun-eho'long an
napukhit an ispiritu. Ja
nenomnom cha khu an
mangpakak hi ispiritu ay ni
ngachan Hesus, ta allon cha ay
ni napukhit an ispiritu hi,
"Epakak mi he-a ay ni apfalinan
Hesus an khun ituchun Paul."
14 Gwa han namenghan an enat
heto han peto an linala-e an
empfapfalay han natakhay an
pachin chi Hudju an hi Seva chi
ngachana. 15 Ja tempfar chin
napukhit an ispiritu ja inali na
hi, "Anila' hi Hesus ja anila' khu
hi Paul muti cha'ju mah?" 16 Ja
chin lala-e an nahuhu'lungan ja
chimpap na chicha ja
nunhuplihuplit na ja na-apfak
cha. Ja lemmajaw cha an
nun-ahukhatan ja nun-amolehan.
17 Chengngor hachi Hudju ja
Hentil an gawwa ad Efesus hitay
an na-at ja temma-ot cha, ja
khun cha dayawon hi Hesu
Kristo. 18 Ja na-am-amamung
hachi cho-or an namati ja
impudnu cha chin khun cha aton
an mumpfuni ja mun-anap. 19 Ja
inamung hachi uchumna ay
chicha hachi libju an khun cha
pangtikhan ay ni khun cha aton
an mun-anap, ja in-uy cha ay
chuy acho'lan chi tatakhu ja
pinoolan cha. Ja hay pfalor chin
alibjulibju an napoolan ja umuy
hi lemay lipfu hi pela'.[x] 20 Hotti
khun chomchom-or hana
nunchongor ay ni hapit Apo Jos
ja cho-or chay namati ja
nehamad chi pammati cha.

Chin nakiharpfuwan hana tatakhu ad Efesus

21 Amat hichi ja nenomnom
Paul an i munlawlaw hichi ad
Macedonia ja ad Akaya ja
ingkhana ad Jerusalem. Ja inali
na hi, "Nu makhibpfoh an uja'
lawlagwon hay hato an pfuglay
ja mahapor an munchapoha' ad
Rome." 22 Hotti hennag na cha
Timoti ay Erastus an khun
tomolong ay hija ta chichay
mangpangulu ad Macedonia ja
nuntaynan hija ad Efesus. 23 Ja
chin agawwachaana hichi ja
nakiharpfu hachi tatakhu ad
Efesus, chimmalat chin
nitudtuchu an pammati ay
Hesus. 24 Ti gwacha han lala-e
an hi Demetrius an khun
muntanag hi khumo' ta ephod na
hi pfapfa'pfa'lay an oma'-at ay ni
templo an khun cha pundayawan
ay ni oha an jos cha an hi
Artemis. Ja cho-or chi ma-alan
cha Demetrius ay tay an khun
cha pe'pfo'laan. 25 Inamung

[x] **19:19** Literal: *lemay lipfu hi drachma.* Hini oha an drachma, an hija chin pihu cha, ja hijay pfo'laon ni ohah takhu hi ohay arkhaw.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Demetrius an amin hachi khun
me'pfo'la ay hija ja hana
uchumna an ni'padchung chi
pe'pfo'laan cha ja inali na ay
chicha hi, “A-akhi, anila ta-o an
hini pfimma'nangan ta-o ja hitay
khun ta-o pe'pfo'laan. 26 Ja khun
ta-o tikhan ja chonglon hana
khun aton tay lala-e an hi Paul.
Khuna itudtuchu an achi
umannung an jos hay hana
pfolor an enephod chi takhu. Ja
nakhujud hachi cho-or an
tatakhu heto ad Efesus ta pinati
cha hini ituchu na, ja hana khu
apfuglapfuglay heto ad Asia ja
gwacha chi namati. 27 Hotti nu
khomegkhenong ta-o ja pfu-un
hitay tamu ta-o ja angkhay chi
pahigwon chi tatakhu, muti
midchum hini templo an
pundayawan ay ni napfagto an
jos ta-o an hi Artemis. Hot
mapa'-i khu hini apfagton
Artemis an khun ta-o dayawon
an amin heto ad Asia ja hana
apfuglapfuglay.”

28 Ja unot chengngor chin
tatakhu hitay an inalin
Demetrius ja pfimmungot cha ja
hi-u-ugwap cha an nangali hi,
“Madaydayaw hi Artemis an jos
ta-o heto ad Efesus.” 29 Ja
pimmalinah hachi tatakhu ay
chuy an pfuglay ja chimpap cha
cha Gayus ay Aristarkus an
eMasedonia an khun mitnud ay
Paul. Ja nungkhuykhuy cha an
ijuy hichi khun a-amungan chi
tatakhu an pumbuybuyaan hana
ay-ayam. 30 Ja penhod Paul an
mangunud ta i mi'hahapit hachi
atakhutakhu muti empagwan
hachi namati. 31 Ja anong un
hachi uchumna an a-ap-apon chi
provincia an khakhayyum Paul,
ja hennag cha han i
numpakpaka-ahi ay hija ta achi
mi'juy ay chuy na-amungan
hachi tatakhu.

32 Amat hichi ja hingalangala
chin tatakhu ti un gwahchinonon
hon ini'gwap cha chin podhona
an allon ja ma-id mapto' hi
chonglon. Ja cho-or chin agkhuy
nangannila nu anagkha ta i cha
ni'-amung. 33 Hachi uchumna an
Hudju an nidchum an ni'-amung
ja impata'chug cha hi Alexander
ta ipa-innila na hachi tatakhu an
pfu-un chicha an Hudju chi
khimmapo hi nakiharpfuwan
cha. Penajapan Alexander hachi
tatakhu ta panginnilaan an gwa
han allona. 34 Muti unagkhu
immatunan chin tatakhu an
Hudju hija ja nunchechehhan
cha an nangi'gwap hi,
“Madaydayaw hi Artemis an jos
ta-o heto ad Efesus.” Ja khun cha
mun-umun-ugwap ingkhana hi
immuy hi chugwah upfun.

35 Oma'-angonoh ja
timma'chug han ohan ap-apo ja
khemmenong hachi tatakhu, ja
inali na ay chicha hi, “A-akhi,
anila ta-o an amin, an chita-o an
e-Efesus chi khun manalimun ay
ni templo an pundayawan ay
Artemis an madaydayaw, ja chin
pfato an pfolor na an nakhah an
narpu ad uchu. 36 Achi mapfalin
an gway mun-ad-achi ay tay
inali'. Hotti achi ta-o koma amat
heto ta un ta-o khomegkhenong
ta achi ta-o mehalla. 37 Cha tay

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

an linala-e an in-ali ju heto ja
ma-id enakaw cha hichi
pundayawan ta-o ja agkhuy cha
pinahiw hi Artemis an khun ta-o
dayawon. 38 Hotti nu gway
penhod cha Demetrius an
echalom, ja gwacha hana hugi
ta-o an khun mangpanuh hi
chiklamu, ja gwa hini arkhaw an
khun punhumarjaan. Hotti nu
podhon cha ja in-uy cha hichi.
39 Nu gwacha hay uchumna hi
podhon ju hi mepfanag ja
mahapor an hachon ta-o hini
ne'cha an khun a-amungan chi
tatakhu. 40 Unchani ja chita-oy
papfaholon chi khupferno an
nangpangpangulu ay tay i ta-o
nakiharpfuwan. Ja nu gway
mangpfokha hi anagkha ta amat
heto, ngay pampfar ta-o?”
41 Amat hichi ja nun-ipa-anamut
na chin tatakhu.

Chin numpfangngachan cha Paul ad Macedonia ja ad Greece

20 1 Napfalin hitay ja
inamung Paul hachi
namati ja tinugtukhuna chicha
ta pfumi-ah cha hi pammati.
Napfalin ja pfimmokha ja
empacheh na an umuy ad
Macedonia. 2 Ja an amin hachi
apfuglapfuglay an enenggwana
ja tinukhuna hachi namati
ingkhana hi ne-atam ad Greece.
3 Ja nihihidchi hi toloh pfulan.
Gwa an mun-ar-alimanman an
munlukhan hi papor an umuy ad
Syria ja chengngor na an
nunhahapit hachi Hudju an i cha
pfuta-an ta patajon cha hija.
Amat hichi ja agkhuy entoloy
Paul an umuy ja numpfangngad
ta agwuna khu ad Macedonia.
4 Ja gwacha hana numpun-ibpfa
na an cha Sopater an empfalay
Pirus an eBerea, ja cha
Aristarkus ay Secundus an
eTesalonika, ja hi Gayus an
eDerbe, ja hi Timoti, ja cha
Tikikus ay Trofimus an e-Asia.
5 Impangulu cha an immuy ad
Troas ta hichi chi papannochan
cha ay cha'mi[y] ja hi Paul. Ja
nuntaynan ami ay Paul ad
Filipos. 6 Napfalin chin ngilin chi
Hudju an khun cha anganan hi
tenapay an ma-id pfino'pfo' na, ja
nunlukhan ami hi papor an
nangunud ad Troas. Immuy chi
lemah arkhaw ja ne-atam ami ja
chinakngan mi chin
numpun-ibpfa mi an
nangpangpangullu. Ja nihihidchi
ami hi ohay markhachu.

Chin nakhahan Eutikus ad Troas

7 Ja chin Hapfachu hi nadhom
ja na-amung ami an namati an
mangan ay ni pangnomnoman
chin natajan Kristo. Napfalin ja
ente-an Paul an muntudtuchu
ingkhana hi temmonga ti inali na
hi epacheh mi chin
mun-inggwi'gwiit. 8 Ja cho-or
chin hilaw ay chuy nangenna'jab
an kwarto ay chuy pfalay an
na-amungan mi. 9 Ja gwa han
ohan unga an lala-e an hi Eutikus

[y] **20:5** Hi Luke an nangtula' ay tay an libju chi oha an nitnud ay Paul.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

an inu-umpfun chin tagwa. Ja
khun muntumuntugtukhun hi
Paul ja khun michumor hi
Eutikus ja na-omtang ja nalo'.
Unagkhu a'-alina ja nakhah ja
immuy hichi ahpfuna. Un cha
agkhu i lena'-oy ja nanattoy.
10 Amat hichi ja ni'pfutay hi Paul
ta tikhana hi Eutikus ja
nunjakotto ja hina'juju na, ja
inali na hi, “Achi aju kumila ti
matakhu.” 11 Ja henongkhop ami
ay Paul ja nangan ami. Ja
entoloy Paul an ni'hahapit hachi
tatakhu ingkhana hi na'-arkhaw
ja un ami makak. 12 Ja
in-anamut cha hi Eutikus an
mamattakhu ja mun-an-anla an
amin chin tatakhu.

Chin inalin Paul hachi pangulun chi namati ad Efesus

13 Amat hichi ja nunlukhan
ami hi papor ta ipangulu mi an
umuy ad Asos, ti hichi chi inalin
Paul hi punhoochan mi ay hija ta
echallana an mangunud. 14 Ja
chinakngan cha'mi ad Asos ja
ni'lukhan hi Paul ta umuy ami an
amin hichi ad Mitilene. 15 Ja
chin nun-inggwi'gwiit ja
enenggwa mi ad Kios. Entoloy mi
an umuy ja emmatam ami ad
Samos chin me-aggwah arkhaw
ja emmatam ami ad Miletus chin
me-atloh arkhaw. 16 Ti inlahiyan
mi ad Efesus an agkhuy mi
inta'chug, khapo ta achi podhon
Paul an mahalegwa ami. Ti
umi-iyyahop hi pe-ataman mi ad
Jerusalem ta ah-upan mi hini
pfehtan chi Hudju an allon cha
hi Pentekostes. 17 Hotti chin
agawwachaan mi ad Miletus ja
hennag Paul hana immuy ad
Efesus an i mamokhaan hachi
pangulun chi namati hichi ta
umali cha an mi'chittum ay
cha'mi. 18 Immali cha ja inalin
Paul ay chicha hi, “Anila ju an
amin chi en-enat u an nete-a
chin immaliya' heto ad Asia,
19 an enat u an amin chi tamun
Apo Jos an na-ugman hi luwa ja
panagpakumbaba. Ja cho-or
hachi likhat an henortap u khapo
hachi Hudju an namarpalikhat
ay ha-in. 20 Anila ju khu an
agkhuy u en-aamoh an
nangtuchu ay ni hapit Apo Jos
ti aphochan ju. Hotti
intudtuchugwan cha'ju ay ni
khun ju a-amungan ja anong un
hichi pfarpfalay ju. 21 Ja anila ju
khu an numpadchung chin
intuchu' hachi Hudju ja hachi
Hentil, an mahapor an chu'khon
ta-o hana pfahor ta-o ay Apo Jos
ta mamati ta-o ay Apo Hesu
Kristo. 22 Ja tayya an umuja' ad
Jerusalem ad ugwani, ti hijah tay
chi inalin ni Espiritu Santo, ja
agkhuy u anila nu ngay ma-at ay
ha-in hichi. 23 Muti anila' an
mipfalucha' ja malikhatana', ti
hitay chi inalin ni Espiritu Santo
an amin hi immaja'. 24 Muti achi'
nonomnomon hitay pi'takhuwa',
ti hini napfalor ay ha-in ja hini
pangibpfoha' ay tay impatamun
Apo Hesus ay ha-in an
i manihtikhuwan ay ni
Ebanghelyo an panginnilaan ay
ni khohkhoh Apo Jos.

25 Ja ad ugwani ja anila' an
cha'ju an engkasabaa' ay ni

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Chin me-atlo an numbiyahiyan Apostol Paul Acts 18:23–21:16

oma'-atan ni pun-ap-apugwan
Apo Jos, ja angkhaynana an
achiya' khu tigtikhan. 26 Hotti
chonglon ju hitay allo'. Nu gway
achi mamati ay cha'ju an
ma-utaw chi pi'takhuwana ja
ma-id pfahor u. 27 Ti ma-id
oh-ohha hi agkhuy u intuchu ay
cha'ju ay ni tukhun Apo Jos.
28 Hotti pe'pa-ennongan ju hini
pammati ju. Ja halimunan ju khu
hana uchumna an namati an
impulang ni Espiritu Santo ay
cha'ju. Enchokhan ju chicha an
oma'-at ay ni khun mumpahtor
hi karnero, ti hi Apo Jos ja
numpfalinon chita-o hi tatakhu
na khapo chin chalan Kristo an
nun-ajuh chin natajana. 29 Ti
tayna' cha'ju ja anila' an gwa
hana uchumna an takhu an
umali an mama'-i ay ni pammati
ju, an amat hana atattata-ot an
khenger an khun omman hi
karnero.

30 Ja anong un hana
ninidchum ay cha'ju an namati,
ja gwachay muntudtuchu hi
umallilaw, ja makhujud mangkay
hana namati ja ni'-unud cha ay
chicha. 31 Hotti pa-ennongan ju
ta achi aju ma-allilaw. Ja
nomnomon ju chin nihihinnaa'
ay cha'ju hi toloh tagwon an
khun muntudtuchu. Lapfi ja
arkhagwan ja intugtukha' an
nanukhun ay cha'ju an na-ugman
hi luwa'.

32 Hotti ad ugwani ja ehchor u
cha'ju ay Apo Jos ja ay ni ingkari
na an khohkhoh na ay cha'ju.
Hijay gway apfalinana an
mangpapfi-ah ay ni pammati ju
ja ichat na hana bindisyon an
epfanoh na hana numpfalinona
hi tatakhu na. 33 Ma-id
enamnagwa' hi pihu ja pfalitu' ja
lopfong ju. 34 Ti anila ju an khun
u pfo'laon hana mahapor mi
hana numpun-ibpfa'. 35 An amin

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

hana enat u ja impatikhaw u an
mahapor an mahlo ta-o an
muntamu ta gway itolong ta-o
hana ma-id mapfalina. Achi ta-o
alichuwan chin inalin Apo Hesus
hi nangarjana hi, ‘Akha'khaja
hay hana mangchat mu hay hana
chumagwat.’ ”
36 Napfalin chin inalin Paul ja
numpunheppe cha ja
nungkalalag cha an amin. 37 Ja
nun-agwar cha hi Paul ja khun
cha kumila. 38 Ti ahighikha chin
inalin Paul an achi cha mahpay
tigtikhan hija. Amat hichi ja
intulud cha hichi pingngit chi
baybay ja nunlukhan han papor.

Chin immajan cha Paul ad Jerusalem

21 1 Tenaynan mi hachi
namati an narpu ad
Efesus ja nunlukhan ami han
papor an umuy ad Kos.
Nun-ingwi'gwiit ja ne-atam ami
ad Rodes ja nuncha'puh ami ad
Patara. 2 Hichi ad Patara ja
inah-upan mi han ohan papor an
umuy ad Fenisia ja ni'lukhan
ami. 3 Amat hichi ja khun ami
umuy ja enamang mi hichi ad
Cyprus an nun-appit hi ikhid. Ja
entortoloy mi an umuy ingkhana
hi ne-atam ami ad Tiro an
provincian chi Syria an
pangpahan cha chin kargan chin
papor. Ja ne-eghad ami. 4 Ja
chinakngan mi hachi namati ja
nihihidchi ami hi ohay
markhachu. Ja inalin hachi
namati ay Paul ta achi koma
umuy ad Jerusalem, ti
impa-innilan ni Espiritu Santo an
gway ma-at ay hija hichi.
5 Anong un amat hetoy inali cha,
muti napfalin chamchama chin
nunnangngan mi hichi ja
empacheh mi an umuy. Ja
intulud cha'mi an amin hachi
namati an anong un chin
pfinapfai ja ung-ungungnga
ingkhana hichi pingngit chi
baybay, ja numpunheppe ami an
nungkalalag. 6 Napfalin ja
nanghempfopfogkha ami. Hotti
nunlukhan ami ja empacheh
hachi nangtulud ay cha'mi an
umanamut.
7 Tenaynan mi ad Tiro ja
emmatam ami ad Tolemais, ja
i mi enggwangar hachi namati
hichi ja nunnanong ami ay
chicha hi ohay lapfi. 8 Chin
nun-inggwi'gwiit ja empacheh mi
an umuy ad Cesarea. Emmatam
ami ja i ami nunnanong ay Philip
an oha an khun muntudtuchu ay
tay Ebanghelyo. Nidchum hija ay
cha chuy peto an pinilin hachi
namati ad Jerusalem ta
pachot-anan cha hini aton an
manggwanah hachi ma-itolong
hana gway mahapor na. 9 Ja
gwacha han apat an
pfabpfalahang an empfalay
Philip an khun mumpadtu hay
hana ipa-innilan Apo Jos ay
chicha.
10 Ja unot immuy hi at hichi
hi arkhaw ja immali han ohan
profetan Apo Jos an hi Agabus
an narpu hichi ad Judea. 11 Hay
enat Agabus ja khina-utana chin
hu-i na ja ngamoy na chin allot
Paul an enala na ja unaot allon
hi, “Amat heto hini inalin ni

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Espiritu Santo an aton hachi
Hudju ad Jerusalem an
manga-utan ay ni nang-allot ay
tay, ta e-agwat cha hachi
Hentil." 12 Chengngor mi hitay ja
numpakpaka-ahi ami ja hana
uchumna an gwah chi ta achi
adni' umuy hi Paul ad Jerusalem.
13 Muti tempfar Paul ja inali na
hi, "Anagkha ta kumila aju, ti
tan pakapujon ju agkhu hitay
nomnom u. Ti enhakhana' hitay
achor u ta anong kay ja
ipfalucha' wenno patajona' pay
khapo hi pangtudtuchugwa' ay ni
oma'-atan Apo Hesus." 14 Ja
agkhuy inapfulut Paul chin inali
mi, hotti timmuchung ami ja
inali mi hi, "Hot hay podhon Apo
Jos chi ma-at ay he-a."
15 Immuy chi at hichi hi
arkhaw ja nunhakhana ami an
umuy ad Jerusalem. 16 Ja nitnud
hachi uchumna an namati an
eCesarea ja in-uy cha'mi ay chuy i
mi punnangngan an pfalay cha
Nason. Hi Nason ja eCyprus ja
oha hija hachi nahnahhun an
namati.

Chin intukhun James ay Paul hi atona

17 Ja emmatam ami ad
Jerusalem ja mun-an-anla hachi
namati an nummangili ay
cha'mi. 18 Chin nun-inggwi'gwiit
ja immuy ami ay cha Paul an i
mannig ay James, ja
na-a-amung an amin hachi
pangulun chi namati. 19 Ja
kinabla-awan Paul chicha ja
inali na an amin chi ena-enat
Apo Jos hachi Hentil an
tinuchugwana. 20 Napfalin an
chengngor cha chin inalin Paul
ja dinaydayaw cha hi Apo Jos.
Ja inali cha ay Paul hi, "Akhi
mi, amat heto, an linipfulipfu
chay Hudju an namati ay Hesus
muti ipapati cha khu an khun
unuchon hana urchin Moses.
21 Ja chengngor cha hini allon
hana khun mamahiw ay he-a an
khun mu anu tukhunon hana
Hudju an gwa hichi
apfuglapfuglay chi Hentil ta
chu'khon cha hana urchin
Moses. Ti inalim anu chi achi
cha ipakugit hana empfalay cha
an linala-e, ja achi cha khu aton
hana ugali ta-o an Hudju.
22 Hotti ngay aton ta-o mah? Ti
unchani ja annilaon cha an
gwahto a. 23 Nu ngay amat heto
chi aton ta-o. Gwahto han apat
an linala-e an nunhapata ay
Apo Jos. 24 Hotti mitnud a mah
ay chicha ta umuy aju hichi
Templo ja mi'ngilin a ay ni
ugali ta-o an Hudju. Ja he-a
mah chi mamajachan hana
animar an ipidaton cha ta
napfalin ja i cha numpamullang
an pangtikhan an enat cha chin
enhapata cha. Nu atom hitay ja
ma-innila an achi umannung
hini pahiw an chengngor cha, ti
matikhaw an anong un he-a ja
khun mu unuchon hana urchin
Moses. 25 Muti hachi ayya
Hentil an namati ja achi khahin
un cha aton an amin chi urchin
ta-o. Tinula-an mi chicha ta
impa-innila mi hana bilin an
unuchon cha. Inali mi hi achi
cha umihcha hi nabnijan ja

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

chala ja hay agkhuy naglot, ja
achi cha me-elo' hi pfu-un
ahagwa cha."
26 Hotti nun-inggwi'gwiit ja
nitnud hi Paul hay hachi apat an
linala-e ta umuy cha hichi
Templo ta ngilinon cha hinuy
ugalin chi Hudju. Ja himmikhop
hi Paul hichi Templo ta
ipa-innila na hay hana papachi
an makhibpfoh ayya chi petoh
arkhaw ja un cha ipidaton hini
allon ni urchin Moses.

Chin naniligwan cha ay Paul

27 Ja gwa an nachakngan chin
me-apeto an arkhaw ja gwacha
hana uchumna an Hudju an
narpu hichi provincian chi Asia
an nannig ay cha Paul hichi
Templo. Ja chenokhochokhor
cha hachi tatakhu an na-amung
ja chimpap cha hi Paul. 28 Ja
ini'gwap cha an nangali hi,
"A-akhi mi an holag Israel,
chadchaan cha'mi man ta achi
lomajaw hitay an lala-e! Ti hitay
ja khun umuy hiton
apfuglapfuglay an ay manukhun
hana tatakhu ta pahigwon
chita-o an Hudju ja hini urchin
Moses ja anong un hitay
nasantuwan an Templo. Ja
me'chagkha khu ja gway
impahikhop na an Hentil ay tay
nasantuwan an Templo ja
paniyaw hitay." 29 Inali cha
hitay ti tinnig cha an
muntutunud cha Paul ay
Trofimus an oha an e-Efesus ad
Jerusalem, ja khemhon chaot un
oha hija an in-uy Paul hichi
Templo, muti agkhuy na.

30 Ja unot chengngor hachi
tatakhu chin inali cha ja
hi-u-ugwap cha. Ja nun-etagtag
cha an umuy hichi Templo.
Numpohpoh cha hi Paul ja
nungkhujud cha an ipapfutay. Ja
incha-ig cha chin pantaw ni
Templo. 31 Gwa an khun cha
punhuplit hi Paul ta patajon cha,
muti gwacha han immuy
nangpfaag ay ni ap-apon chi
hinchalo an Romano, ja
impa-innila na an nakiharpfu
hachi tatakhu.
32 Amat hichi ja pfinokhaan
chuy ap-apo hachi uchumna an
kakapitan ja hachi hinchalo ja
hetatagtag cha an umuy ay chuy
achaan Paul. Unot tinnig hachi
tatakhu hay hachi hinchalo ja
chin apo cha an immali ja
empokhong cha an manoplit ay
Paul. 33 Immuy chin ap-apon chi
hinchalo ay Paul ja tiniliw na ja
impapfangkeleng na hi chugwah

Tiniliw ni ap-apon chi hinchalo hi Paul ja impapfangkeleng na

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

pfangkeleng. Ja inali na hachi
tatakhu hi, “Ngachan tay an
takhu ja ngay tugwali enat na?”
34 Gwahchinonon hon
nun-ugwap hachi tatakhu ja achi
numpapadchung hini allon cha,
hotti ma-id mapto' nu ngay
umannung. Hotti inalin chin
a-ap-apo hay hachi hinchalo ta
ijuy cha hi Paul hichi kampo.
35 Ja gwa an emmatam cha hichi
ti-ichan an umuy hichi kampo ja
emmomod chin pfungot chin
tatakhu, ja pini-ug hachi
hinchalo hi Paul ta achi ikhihun
hachi takhu. 36 Ja khun
mangumangunud hachi tatakhu
an khun cha i'gwap an mangali
hi, “Patajon ta-o gwot!”

Chin hongpfat Paul hana epapfahor cha ay hija

37 Ja gwa an ipahikhop cha hi
Paul hichi kampo ja inali na ay
chuy ap-apon chi hinchalo hi,
“Gwacha han allo' ay he-a.” Ja
inalin chin ap-apo hi, “Unchah
angkhiloh anilam an munhapit hi
Griego? 38 Ti amat un he-a chin
e-Egypt an kimmiharpfu an
nangpangulu hi apat hi lipfu an
ngumangannu an lala-e an
immuy hichi let-ang.” 39 Tempfar
Paul ja inali na hi, “Pfu-un ha-in,
ti Hudjuwa' an eTarsus an oha an
otongngan an pfuglay hichi
provincian chi Silisya. Hot
unchah achi mapfalin an
mi'hahapita' hachi tatakhu?”
40 Ja inapfulut chin ap-apon chi
hinchalo, hotti timma'chug hi
Paul ay chuy ha'japfan ja
penajapana hachi tatakhu.
Khemmegkhenong cha ja ente-an
Paul an munhapit hi hapit chi
Hudju.

22 1 Ja inalin Paul hi,
“Cha'ju an a-ammod ja
a-akhi, chonglon ju ta annilaon
ju hini oma'-atana.” 2 Un
chaagkhu chengngor an nunhapit
hija hi hapit chi Hudju ja ma-id
et-etot, ja entoloy Paul an
nangali hi, 3 “Ha-in ja Hudjuwa'
an neto'khong hichi ad Tarsus an
provincian chi Silisya, muti heto
ad Jerusalem chi emmerkha'.
Nun-achala' ay Gamaliel an anila
ta-o an ma-ar-ali an mehtolo, ja
tinuchugwana' an amin hana
urchin chin a-ammod ta-o. Ja
nunhegla hini pamhod u an
munserbi ay Apo Jos an amat
khu ay cha'ju ingkhana ad
ugwani. 4 Ja pinarpalikhat u
hachi namati ay Hesus ti
nunchupap u chicha, linala-e ja
pfinapfai, hon impipfalud u ja
empapatoy u pay chin uchumna.
5 Ja anilan ni natakhay an pachi
ja hana uchumna an ap-apo ta-o
an umannung hitay allo' ti
chichay nangpa-apjaa' hana tula'
an mangpa-innila hana i-ibpfa
ta-o an Hudju hichi ad Damaskus
an gway apfalina' an mamalak
hay hana namati ay Hesu Kristo,
ja an mang-ali ay chicha heto ad
Jerusalem an
napfapfangkelengan ta madusa
cha.

Chin nanihtikhuwan Paul ay ni enat na an namati

6 Muti chin omaja' ad
Damaskus ja unagkhu gwa an

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

me-atama' chin naha'-ad ja
himpfumagkha ja nahenakhana'
han pomoo' an narpu ad langit,
7 ja natu'-ina'. Ja chengngor u
han hapit an nangali hi, ‘Saul,
Saul, anagkha ta palikhatona' ay
he-a?’ 8 Ja inali' hi, ‘Apo, ngay
ngachan mu mah?’ Ja inali na ay
ha-in hi, ‘Ha-in hi Hesus an
eNazaret an khun mu
palikhaton.’ 9 Tinnig chin
numpun-ibpfa' chin mumpfinang
muti agkhuy cha ne-egngor chin
hapit an chengngor u. 10 Ja inali'
hi, ‘Apo, ngay podhom hi ato'?’
Ja inali na hi, ‘Lomeggwat a ta
umuy a hichi ad Damaskus ta
hichi chi panginnilaam ay ni
empadchong Apo Jos hi atom.’
11 Pfinulagwa' ay chuy tinnig u
an pomoo'. Hotti una' pepenchon
hachi numpun-ibpfa' an immuy
ad Damaskus.

12 Hichi ad Damaskus ja
gwacha han ohan lala-e an hi
Ananias an na'na-unnud ay ni
urchin ta-o, ja lihpituwon an
amin hachi Hudju an gawwah
chi. 13 Ja immali an ni'ta'chug ay
ha-in ja inali na hi, ‘Akhi' Saul,
ad ugwani ja mitikhaw hini
matam!’ Ja himpfumagkha ja
mitikhaw mahpay ja tinnig u
hija. 14 Ja inalin khu Ananias ay
ha-in hi, ‘Hi Apo Jos an khun
dayawon chin a-ammod ta-o chi
namili ay he-a ta annilaom nu
ngachah ni penhod na hi atom,
ja ta gway enat mu an nannig ay
ni magpong an pfaar na an hi
Hesu Kristo ja an nangngor ay ni
hapit na. 15 Ti honakhon chi-a an
i muntihtikhu an amin hi tatakhu
ay ni tinnig mu ja chengngor mu.
16 Hotti ad ugwani ja achim
etaktak ta epfokham ay Apo Jos
ta pakawanona hana pfahor mu,
ja numpabautisar a.’

17 Chin numpfangngacha' heto
ad Jerusalem ja immuja' hichi
Templo an i mungkalalag. Ja
gwa han nipatikhaw ay ha-in.
18 Tinnig u hi Apo Hesus an
khun mi'hapit ay ha-in ja inali na
hi, ‘Khalakhalom ta makak a
heto ad Jerusalem, ti achi
apfuluton hachi tatakhu hini
khun mu tihtikhuwan an
oma'-ata'.’ 19 Ja inali' ay hija hi,
‘Apo, anagkha ta achiya'
pattiyon, ti anila cha an ha-in
chin khun umuy hichi sinagoga
an mumpanoplit ja
mangpapfalud hana namati ay
he-a. 20 Ja chin namatajan cha
ay Stephen ja ohaa' an ni'-apfulut
chin enat cha an namatoy ay
hija, ti ni'tata'chukha' an
nanangchon chin lopfong cha.’
21 Ja inali na khu ay ha-in hi,
‘Makak a, ti honakho' he-a an
umuy hichi achawwi an achaan
hana Hentil.’ ”

22 Gwa an khun
munchochongngor hachi Hudju,
muti unagkhu inalin Paul hi un
napfaar an umuy hana Hentil, ja
emmomod chin pfungot cha. Ja
hi-u-ugwap cha an nangali hi,
“Patajon ta-o gwot ta achi
mi'takhu hitay amat heto.” 23 Ja
khun cha mun-umun-ugwap ja
nun-egwalaggwag cha chin
lopfong cha ja nun-ipatu'-ug cha
chin chapor khapo hi pfungot
cha. 24 Hotti inalin chin ap-apon

chi hinchalo hachi hinchalo na ta
ipahikhop cha hi Paul hichi
kampo. Ja inali na hi punhuplit
cha ja un cha hanhanan nu ngay
enat na an chimmalat chin
nun-ugwapan chin tatakhu. 25 Ja
gwa an khina-utan cha hi Paul ta
hupliton cha, ja inalin Paul chin
oha an kapitan chi hinchalo an
ni'tata'chug hi, “Unchah mapfalin
ay ni urchin ta-o an ipahuplit ju
hay Romano nu agkhuy pay
nahumarja?” 26 Ja unot
chengngor chin kapitan hichuy
inalin Paul ja immuy ay chuy
ap-apo cha ja inali na hi, “Ngay
aton ta-o mah? Ti Romano anu
hichuy takhu an i mi hupliton.”
27 Hotti immuy chin ap-apon chi
hinchalo ay Paul ja inali na hi,
“Un chah umannung an Romano
a?” Tempfar Paul ja inali na hi,
“Aa, ohaa' an Romano.” 28 Ja
inalin chin ap-apo hi, “Ohaa' khu
an numpfalin hi Romano muti
cho-or chi pfinajacha'.” Ja inalin
Paul hi, “Ha-in ayya ja
neto'khonga' an Romano, ti
Romano hana ammod u.”
29 Hotti numpumpfugnud hachi
hinchalo an manoplit ay hija ti
temma-ot cha, ja anong un chin
ap-apo cha ja ne'ta-ot hi i na
nangpapfangkelengan ay Paul an
oha an Romano.

Chin nahumarjaan Paul

30 Penhod chamchama chin
ap-apon chi hinchalo an
hanhanan nu ngay ipapfahor
hachi Hudju ay Paul. Hotti chin
nun-inggwi'gwiit ja inamung na
hachi a-ap-apon chi pachi ja an
amin hachi uchumna an khun
munhumarja ad Jerusalem ta
humarjaon cha. Empa-aana chin
pfangkeleng Paul ja in-uy na ay
chicha.

23 1 Emmohchong Paul
hachi khun munhumarja
ja inali na hi, “A-akhi', nete-a hi
a-unga' ja hay anila' ja maphod
chi ni'takhuwa' hi pannig Apo
Jos.” 2 Ja gwa han natakhay an
pachi an hi Ananias an nangngor
ay tay inalin Paul, ja inali na
hachi linala-e an nenehnot ay
Paul ta hoplaton cha hini ta-o na.
3 Ja inalin Paul ay hija hi,
“Maphod a kaykhu hi pannig chi
tatakhu muti napukhit hini
nomnom mu. Hi Apo Jos chi
mangpfalloh ay tay enat mu ay
ha-in. Ti hini urchin Apo Jos chi
panghunungan ju an manumarja
ay ha-in, ja mipfuhur ay ni
urchin hini nangallam hi
hoplatona'.” 4 Ja inalin hachi
linala-e an nenehnot ay Paul hi,
“Anagkha agkhu ni' he-a ta
pfa-inam hitay natakhay an
pachi an enhaad Apo Jos.”
5 Tempfar Paul ja inali na hi,
“A-akhi, agkhuy u anila an hija
hini natakhay an pachi, ti khulat
ta anila' hot agkhuy u inali hini
amat hina. Ti allona ay ni hapit
Apo Jos hi, ‘Achi ju haphapiton
chi mama'-i hay hana nehaad an
mun-ap-apo hi tatakhu.’ ”[z]

[z] **23:5** Exodus 22:28

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

6 Muti natikhaw Paul an hachi
uchumna an ni'-amung ja
Saducee, ja chin uchumna ja
Farisee. Hotti ini'gwap na an
nangali hachi khun munhumarja
hi, “A-akhi, ohaa' an Farisee, ja
Farisee chin a-ammod u, ja tan
mahumarjaa' khapo hi pammati'
ay ni amahuwan chi natoy.”
7 Unchaot chengngor hitay ja
ente-an hachi Farisee ja Saducee
an munhahannu ja
nanghinchuchu'-ukhan cha hi
nomnom. 8 Ti achi pattiyon
hachi Saducee an gway
amahuwan chi natoy ja achi cha
khu pattiyon an gway angher ja
lennagwa. Muti hana Farisee ja
pattiyon cha an amin hay hato.
9 Amat hichi ja
ngemmalawngaw cha, ja
timma'chug chin uchumna an
Farisee an mehtolon chi urchin
chi Hudju ja inali cha hi, “Ma-id
mangkay machakngan mi hi
pfahor tay. Unakkay gwa hay
angher wenno ispiritu an ni'hapit
ay hija.” 10 Ja unot la-ahna ja
en-om-omod cha an nunhahannu.
Ja temma-ot chin ap-apon chi
hinchalo ti unchani ja numpfingit
cha chin achor Paul. Hotti inali na
hachi hinchalo na ta umuy cha
agwiton hi Paul ta epfangngad
cha hichi kampo.
11 Ay chuy an nadhom ja
numpatikhaw hi Apo Hesus ay
Paul ja inali na hi, “Papfi-ahom
hini nomnom mu, ti
tinihtikhuwana' heto ad
Jerusalem, ja mahapor an amat
hina khu chi atom hichi ad
Rome.”

Chin nunhahappitanan hachi Hudju hi pamatajan cha ay Paul

12 Chin nun-inggwi'gwiit hi
nanong ja na-amung hachi
uchumna an Hudju ta
ikumkumukum cha an
munhahapit nu ngay aton cha an
mamatoy ay Paul. Ja enhapata
cha ay Apo Jos an achi cha
mangmangan ja umin-inum
ingkhana hi patajon cha.
13 Nahulok cha hi apat chi polo
an nangapfulut ay tay an aton
cha. 14 Napfalin ja immuy cha
hachi a-ap-apon chi pachi ja
hana uchumna an a-ap-apon chi
Hudju ja inali cha hi,
“Nunhahapit ami ja enhamad mi
an nanghapata ay Apo Jos an
achi ami mangan ja uminum
ingkhana hi patajon mi hi Paul.
15 Hotti hay allon mi hi aton ju
an a-ap-apo, ja allon ju ay ni
ap-apon chi hinchalo an Romano
hi gwacha pay chi podhon ju an
hanhanan ay Paul, ta gway atona
an mangpapfutay ay hija. Ja
munhakhana ami ta pfuta-an mi
hichi chalan ta patajon mi.”
16 Muti gwa han lala-e an
empfalay han pfupfai an ibpfan
Paul an ne-egngor ay tay
nunhahappitanan cha. Ja immuy
hichi kampo an i nangpfaag ay
Paul. 17 Ja unot chengngor Paul
ja enajakhana han ohan kapitan
ja inali na hi, “Ijuy mu adni'
hitay unga ay ni ap-apo ju ti gwa
han ipa-innila na ay hija.” 18 Ja
in-uy chin kapitan hichuy unga
chin apo na. Ja inali na hi, “Apo,
in-ali' hitay unga ay he-a, ti una'

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

pfinokhaan ay chuy nipfalud an
hi Paul, ja gwa anu hay
ipa-innilan tay unga ay he-a.”
19 Ja penchon chin ap-apo
hichuy unga ja i na en-ohha, ja
inali na hi, “Ngachah chi allom?”
20 Tempfar na ja inali na hi,
“Nun-oh-ohha hana Hudju ta
epfokha cha anu ay he-a ta ipi-uy
mu hi Paul hi magwiit hichi
punhumarjaan cha. Ja hay anu
pangali cha ja gwacha pay chi
hanhanan cha ay hija. 21 Muti
achim adni' apfuluton, ti gwa
han nahulok hi apat chi polo an
linala-e an mumpfopfotta' ay hija
hichi chalan. Hay hachi an
linala-e ja enhapata cha ay Apo
Jos an achi cha mangmangan ja
umin-inum ingkhana hi patajon
cha hi Paul. Nunhahagkhana cha
hotti un cha hahadchon hay
pangpa-ajam.” 22 Amat hichi ja
inalin chin ap-apon chi hinchalo
hi, “Aa, muti achim epfa'pfaag hi
uchumna an impa-innilam ay
ha-in hitay.” Ja empakak na.

Chin nang-ajan cha ay Paul ay Gobernador Felix

23 Gwa an nakak chin unga ja
enajakhan chuy ap-apo han
chugwa an kapitan. Ja inali na
hi, “Ehakhana ju hana hinchalo
ta chugway khahot chi manallan
ja petoy polo chi mangampfaju ja
chugway khahot khu chi
mumpunhu'-ud, ta ijuy ju hi Paul
ad Cesarea ad ugwani an
madhom. 24 Mahapor an gway
ampfaju hi punhakajan Paul. Ja
gwinarjaan ju ingkhana hi
e-atam ju ay Gobernador Felix.”
25 Ja tinula-an chuy ap-apo hi
Gobernador Felix ja inali na hi,
26 “Apo Gobernador Felix,
ha-in hi Klaudius Lisias an
muntula' ay he-a. 27 Tayya
an ipa-ali' hitay an lala-e an
chimpap hachi Hudju. Gwa
an patajon cha, muti
inah-upa' ja immuy ami ay
cha nuy hinchalo' ja inagwit
mi, ti inannila mi an oha hija
an Romano. 28 Ja penhod u
an annilaon nu ngachah ni
ipapfahor cha ay hija, hotti
in-uy u hichi punhumarjaan
cha. 29 Muti un u agkhu
chodchonglon chin khun cha
punhahappitanan ja ma-id
chinaknga' hi pfahor na hi
pangpapatajan wenno
pangpipfaluchan cha, an un
angkhay hini nunhohod-ilan
cha khapo ay ni urchin cha
an Hudju. 30 Muti chengngor
u an gwa hana Hudju an
nanghapata an mamatoy ay
hija. Hijaot un u gwot
impa-ali ay he-a ja inali' khu
hana mangchalom ta he-ay
pangchaloman cha.”
31 Amat hichi ja inunud hachi
hinchalo chin inalin chuy ap-apo
cha ja initnud cha hi Paul. Ja ay
chuy an lapfi ja emmatam cha ad
Antipatris. 32 Nun-inggwi'gwiit ja
numpfangngad hachi hinchalo an
nanallan hi kampo cha ta hachi
nangampfaju chi nangitnud ay
Paul an immuy ad Cesarea.
33 Gwa an emmatam cha ja in-uy
cha hi Paul ay Gobernador Felix
ja inchat cha chin tula'. 34 Ja
unot pfinahan Gobernador Felix

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ja empfokha na ay Paul nu
ngachah chi provincia hi
nitu'khungana. Ja inalin Paul hi
ad Silisya. 35 Ja inalin
Gobernador Felix hi, “Humarjao'
he-a hu-un umali hana
mangchalom ay he-a ta chonglo'
hay pi'-alim.” Ja empagwarja na
hi Paul chin hinchalo na ay chuy
nunhihittugwana an pfalay Ari
Herod.

Chin nanumarjaan Gobernador Felix ay Paul

24 1 Immuy chi lemay
arkhaw hi nipfaluchan
Paul ad Cesarea ja un omatam
cha Ananias an natakhay an
pachi ja chin uchumna an
a-ap-apon chi Hudju. Ja initnud
cha han ohan abugado an hi
Tertulus. Immuy cha ay
Gobernador Felix ta echalom cha
hi Paul. 2 Empapfokhan ni
gobernador hi Paul ja inalin
gwot Tertulus hi, “Madayaw an
Gobernador, otong hitay anla mi,
ti ay tay nun-ap-apugwam ja
malenong hay hato
apfuglapfuglay ja otong chi
penomhochan tay pfuglay mi.
3 Hotti machenor ami ja otong
khu chi punyamanan mi ay he-a.
4 Achi' podhon an tomaktak ay
he-a, hot achi' anchu-ajon muti
pe-egngor mu mah hitay
ho'ho'chod an hapiton mi.
5 Hay natikhaw mi an
oma'-atan tay an lala-e ja
napukhit an takhu, ti hijay
chumalat hi akiharpfuwan hana
Hudju hi apfuglapfuglay. Hija
khu chi mangpangpangulu hana
tatakhu an khun mundayaw han
ohan eNazaret. 6 Penhod na an
pa'-iyon hana allon ni urchin an
paniyaw hi aton hichi Templo ad
Jerusalem, muti tiniliw mi.
Penhod mi an echalom ay ni
urchin mi an Hudju. 7 Muti
immali hini ap-apon chi hinchalo
an hi Lysius, ja pinilit na an
inagwit hi Paul ay cha'mi ja
impa-ali na heto. 8 Ja hennag
cha'mi ta he-ay pangchaloman
mi anu ay hija. Nu humarjaom
hija hot annilaom an umannung
an amin hato impapfahor mi ay
hija.” 9 An amin hachi Hudju ja
ne'-ampoy cha an inali cha hi,
“Hija piman, umannung
hay hana.”
10 Napfalin an nunhapit hi
Tertulus ja nunhapiton ni
gobernador hi Paul. Ja inali na
hi, “Apo Gobernador, anila' an
napfajag an khun a munhumarja
ay cha'mi an Hudju, hijaot una'
achi mun-okhon an manongpfat
ay tay inali cha. 11 Mapfalin an
hanhanam ay cha tay
mangchalom ta annilaom an un
himpolo ta chugwah arkhaw chi
immuy ay chuy immaja' ad
Jerusalem an i nundaydayaw ay
Apo Jos. 12 Ja ma-id tinnig hato
Hudju hi khun u
pe'hohongngilan ja pumapa'-iyan
hichi Templo wenno hichi
sinagoga ja anong un hichi
pfuglay. 13 Hotti ma-id chi hay
ipatikhaw cha hi atikhan an
umannung hana khun cha
ipapfahor ay ha-in. 14 Muti
apfuluto' an khun u unuchon
chin intuchun Hesus ay ni ato' an

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

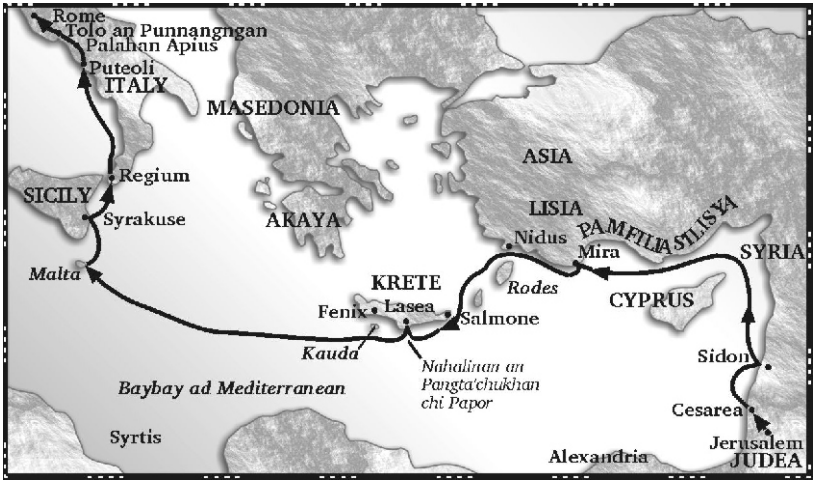

Chin immajan Paul ad Rome Acts 23:23–28:16

mundayaw ay Apo Jos an khun
dayawon chin a-ammod mi, ja
hitay hini allon hato nangchalom
ay ha-in hi nehalla. Muti
mamatiya' an amin ay ni urchin
Moses ja hana uchumna an
intula' hana profetan Apo Jos
chin nahop. 15 Numpadchung
hini hahadchon mi ay cha tay
Hudju an chin pummahuwan
Apo Jos hay hana nun-atoy an
magpong ja hana napfahulan.
16 Hotti hinahalimid u an
unuchon an amin chi podhon
Apo Jos ta maphod hitay
konsensia' hi sangwanana ja
hana papadchung u an tatakhu.
17 Ja napfajag an mama'-icha'
hichi ad Jerusalem muti
numpfangngacha' hichi ta ijuy u
han pihu an inchat cha hichi
uchumna an pfuglay an michat
hay hana ma-id mapfalina an
Hudju. Ja nundatona' khu ay Apo
Jos. 18 Chin gawwachaan mi
hichi Templo an mangat ay ni
urchin mi an Hudju ja
inah-upana' ay chicha an ma-id
cho-or hi numpun-ibpfa' ja
agkhuy ami pimmapa'-i. 19 Muti
gwacha hana uchumna an Hudju
an narpu ad Asia an chichay
nanginnila ay ni enat u, hotti
chicha koma chi mangchalom nu
gway pangchalomana'. 20 Muti
tan ma-id cha, hotti hay hato chi
mangali nu gwachay pfahor u hi
chinakngan cha chin
nanumarjaan cha ay ha-in hi
gwachaan hana a-ap-apo an
khun munhumarja ad Jerusalem.
21 Ja ma-id an un u ini'gwap an
nangali ay chicha hi,
‘Mahumarjaa' khapo hi pammati'
ay ni amahuwan chi natoy.’ ”
22 Hi Gobernador Felix ja
anila na hini oma'-atan chi
pammati ay Hesus, hijaot una
achi podhon an etoloy cha an
munhumarja ay chuy an arkhaw.
Ja inali na hi, “Unchani ta umali
hini ap-apon chi hinchalo an hi

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Lisias ja un u ipanuh hitay
chalom ju." 23 Ja inali na han
ohan kapitan ta epagwarja na hi
Paul, muti achi cha ijuy hi
pfaluchan ja ipalubos cha hana
khakhayyum na an mang-ali hi
mahapor na.
24 Immuy chi at hichi hi
arkhaw ja immali khu cha
Gobernador Felix ja hi
ahagwa na an hi Drusila an
Hudju. Ja empapfokhan Felix hi
Paul ta chonglon cha hay ituchu
na an oma'-atan chi pammati ay
Hesus. 25 Ja intuchun Paul hini
oma'-atan chi magpong an ugali,
ja hay aton an mangono'nong hi
pe'-at, ja hini umali an arkhaw
an punhugijan Apo Jos. Ja
temma-ot hi Gobernador Felix ja
inali na hi, "Ammuna, umuy a ad
ugwani ta unchani ta piggwana
khu." 26 Hay oha hi nangallana
ay tay ja hahadchona hay ichat
Paul hi pasuksuk. Hijaot una
khun epapfokha hi Paul ta
munhapit cha.
27 Amat hichi ja immuy chi
chugwah tagwon ja nehannot
hi Gobernador Porcius Festus ay
Gobernador Felix. Ja chin
na-aanan Gobernador Felix ja
agkhuy na impapfu-aan hi Paul,
ti podhona an achi ma-aan hini
pamhod hana Hudju ay hija.

Chin nahumarjaan Paul ay Gobernador Festus

25 1 Ja gwa an chin
me-atloh arkhaw hi
nungobernadolan Festus hichi
provincian chi Judea ja nakak ad
Cesarea ta umuy ad Jerusalem.
2 Ja unot ne-atam ad Jerusalem
ja immuy hachi ap-apon chi
pachi ja hachi uchumna an
ap-apon chi Hudju ay
Gobernador Festus, ja
impa-innila chaot chin enchalom
cha ay Paul. Ja chinagchag cha
hija 3 ta nu mapfarpfalin ja
ipa-ali na hi Paul ad Jerusalem,
ti nunhahappitanan cha khu an
pfota-an cha hichi chalan ta
patajon cha. 4 Tempfar
Gobernador Festus ja inali na hi,
"Aa, muti gwacha hi Paul hichi
ad Cesarea an nipfapfalud ja
tayya an mumpfangngacha'
hichi. 5 Hotti hay aton ta-o ja
mi'-ali hana ap-apo ju ta hichi
chi pangchaloman ju ay hija nu
gway pfahor na."
6 Ja nunnanannong hi
Gobernador Festus ad Jerusalem
hi nahulok hi ohay markhachu ja
un mumpfangngad ad Cesarea, ja
nitnud cha chuy a-ap-apo.
Ne-atam cha hichi ja chin
nun-inggwi'gwiit ja immuy hini
gobernador hichi punhumarjaan,
ja empapfokhana hi Paul. 7 Ja un
chaot in-ali hi Paul ja lini-ub
hachi Hudju, ja cho-or chin
napukhit an nun-ali cha an
pfahor na, muti ma-id ipatikhaw
cha hi un umannung chin
empapfahor cha.
8 Tempfar Paul ja inali na
ay Gobernador Festus hi,
"Ma-id enat u hi pfahor an
nama'-i ay ni urchin mi an
Hudju ja hay mipfuhur ay ni
Templo ad Jerusalem, ja anong
un hini urchin ni Emperador
ad Rome."

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

9 Muti penhod Gobernador
Festus chamchama an aton hini
podhon hachi Hudju, hijaot una
inali ay Paul hi, “Hot nu ngay
epapfangngad chi-a ad Jerusalem
ta hichi chi panumarjaa'
ay he-a?”
10 Ja inalin Paul hi, “Anagkha
ta khahinon una' umuy hichi?
Tan gwahtowa' hi sangwanam ja
he-a mit hini hugi an enhaad ni
Emperador, hotti heto koma chi
panumarjaana'. Ja anilam mit an
ma-id chi hay pfahor u hay hana
Hudju. 11 Nu gwacha ayya chi
pfahor u hi pamatajana' ja
apfuluto' an matoja'. Muti nu
agkhuy immannung hay hato
enchalom cha ay ha-in ja achi
mapfalin an uja' ichat ay chicha
ta patajona'. Hotti uchu'chuna un
hini Emperador ad Rome chi
manumarja ay ha-in.”
12 Amat hichi ja ni'hapit hi
Gobernador Festus hay hachi
khun manukhun ay hija.
Napfalin ja inali na ay Paul hi,
“Inalim mahpay chi penhod mu
an hini Emperador chi
manumarja ay he-a, hotti hijah
tay chi ma-at.”

Chin nunchongolan cha Ari Agripa ay Paul

13 Immuy chi at hichi hi
arkhaw ja immali cha Ari Agripa
ay Bernice an ibpfa na an pfupfai
ad Cesarea, ta i cha pfumihhita
ay Gobernador Festus. 14 Ja
nihihidchi cha hi at hichi hi
arkhaw ja un ipa-innilan
Gobernador Festus ay nuy ari
hini oma'-atan Paul, an inali na
hi, “Gwahto han ohan lala-e an
hi Paul an impipfalud
Gobernador Felix chin
nun-ap-apugwana. 15 Ja chin
immaja' ad Jerusalem ja
enchalom hana ap-apon chi
pachi ja hana uchumna an
ap-apon chi Hudju, ja inali cha
chi un u hugijon hi Paul. 16 Muti
inali' ay chicha hi, ay ni ugali mi
an Romano, ja achi mi ipalubos
an dusaon cha hay nipfalud nu
agkhuy cha nunhihinnango ay
cha nuy nangchalom ay hija ta
gway atona an manongpfatan
hana enchalom cha. 17 Hotti chin
immaliyan cha heto, ja agkhuy u
entaktak, ta chin
nun-inggwi'gwiit ja immuja'
hichi punhumarjaan ja
empapfokha' hi Paul. 18 Ja
timma'chug hachi nangchalom
ay hija ta munhapit cha ja
khenemho' un cho-or chi
napukhit hi pfahor na muti
ma-id, 19 an un cha
nunhohongnger ay ni aton cha
an mundayaw ay ni Jos cha ja
nunhohongngilan cha khu han
natoy an hi Hesus an inalin Paul
hi timmakhu. 20 Ja agkhuy u
anila nu ngay ato' an manumarja
hi amat heto, hotti empfokha' ay
Paul nu podhona an umuy ad
Jerusalem ta hichi chi
panumarjaan cha ay hija. 21 Muti
inalin Paul hi achi, ta hay
podhona ja mapfantajan heto
ingkhana hi pang-aja' ay hija ad
Rome ta hini Emperador chi
manumarja ay hija. Hotti
impipfabpfalud u heto ta
nangamong hay pangpa-aja' ay

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

hija ad Rome." 22 Ja inalin Ari
Agripa ay Gobernador Festus hi,
"Podho' khu an pe-egngor hay
allon tay an hi Paul." Ja inalin
Festus hi, "Aa, hotti unchani ta
magwi'gwiit ja un mu chonglon."
23 Chin nun-inggwi'gwiit ja
nunlopfong cha Ari Agripa ay
Bernice hi lopfong chi ari. Ja
cho-or chin a-ap-apon chi
hinchalo ja hachi uchumna an
ma-ar-ali an tatakhu an nitnud
ay chicha an ni'hikhop hichi
punhumarjaan. Ja empapfokhan
Gobernador Festus hi Paul.
24 Impahikhop cha hi Paul ja
nunhapit hi Gobernador Festus ja
inali na hi, "Apo Ari Agripa ja
cha'ju an amin an ni'-ali, hitay an
takhu ja hijah tay chi enchalom
an amin hana Hudju heto ad
Cesarea ja anong un hichi ad
Jerusalem, an numpange'gwapan
cha an epapatoy u anu hija.
25 Muti ma-id chinaknga' hi
pfahor na hi pamatajan ay hija.
Ja tan penhod na an hini
Emperador chi manumarja ay
hija, hotti nenomnom u an ipi-uy
ad Rome. 26 Muti ma-id machoto'
nu ngay itula' u ay ni Emperador.
Hijaot un u empa-ajag hija heto
ta humarjaon ta-o, om-omod ay
he-a Apo Ari Agripa, ta napfalin
ayya an hinumarja ta-o ja
annilao' hay itula' u. 27 Ti una'
chah natottot ta uja' ipahumarja
chi pfalud an ma-id intula' u hi
pfahor na?"

26 1 Inalin Ari Agripa ay
Paul hi, "Hot humapit a
ta topfalom hato enchalom cha
ay he-a." Ja timma'chug hi Paul
ja ente-a na an munhapit, ja inali
na hi, 2 "Apo Ari Agripa,
munchenola' ta he-a chi
pampfala' ad ugwani hato
enchalom hachi Hudju ay ha-in.
3 Ti anila' an anilam an amin chi
ugali mi ja hana khun mi
punhahannugwan an Hudju. Hot
anuham adni' an munchongor ay
tay hapito'.
4 An amin hana papadchung u
an Hudju ja anila cha chi
emma'-atan chi ni'takhuwa' hichi
pfalay mi ja anong un hichi ad
Jerusalem, an nete-a hichin
a-ung-ungnga' ja ingkhana ad
ugwani. 5 Napfajag an inannila
cha, nu podhon cha an
tihtikhuwan, an ohaa' an
ninidchum hana Farisee an
na'na-unnud an amin hana
urchin mi an Hudju. 6 Ja tan ad
ugwani ja mahumarjaa' khapo hi
pammati' chin ingkarin Apo Jos
hay hachi a-ammod mi chin
nahop, an mahuwana chi natoy.
7 Ja hijah tay khu chi
hahalimichon an amin hachi
himpolo ta chugwa an tribon chi
Hudju an khun mundaydayaw ay
Apo Jos hi a-arkha-arkhaw ja
lapfi. Ja hitay an pattiyon mi,
Apo Ari, chi nangchalomana'
hana i-ibpfa' an Hudju.
8 Anagkha ta nalikhat hi pattiyon
ju an mahuwan Apo Jos hana
nun-atoy?
9 Chin im-immuy ja amat hina
khu chin pannig u ay Hesus an
eNazaret, an inalin chi uchumna
hi nummahu. Hay anila' ja
maphod ay Apo Jos hini cho-or
an enat u an nama'-i hay hana

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

namati ay Hesus. 10 Hitay chi
enat u ad Jerusalem, an
numpa-ephocha' hi tula' hay
hana ap-apon chi pachi an
nangchat hi apfalina' an i
mangpapfalud hachi namati ay
Hesus. Ja gwacha ayya hay
patajon cha ay chicha hon khuna'
mi'-apfulut. 11 Ja enohha-ohha'
an immuy hana sinagoga an
namalikhat hana namati ta
ipapilit u an chu'khon cha koma
hi Hesus. Ja khapo chin
hihhingar u hana namati ja
immuja' hachi ni-achawwi an
pfuglay chi Hentil hon
nunchopap u ja pinalikhat u
chicha.

12 Ja gwa han oha an arkhaw
an omaja' ad Damaskus an
nanangchona' khu chin tula' chin
ap-apon chi pachi an nangchat hi
apfalina' an mangpapfalud hana
namati. 13 Ja unot gwa an
naha'-ad hi khun mi omajan, Apo
Ari, ja hin-a'-alina ja tinnig u han
pomoo' an narpu ad langit an
munnaud mu hichi hukhit, ja
nahenakhan ami an amin. 14 Ja
nun-atu'-in ami ja chengngor u
han hapit an nangali ay ha-in ay
ni hapit mi an Hudju hi, ‘Saul,
Saul, anagkha ta palikhatona' ay
he-a? Ma-id uchumna hi
palikhatom nu pfu-un hini achor
mu nu ngangannugwom hini
panuplit Apo Jos ay he-a.’ 15 Ja
inali' hi, ‘Apo, ngay ngachan mu
mah?’ Ja inali na hi, ‘Ha-in hi
Hesus an khun mu palikhaton.
16 Muti lomeggwat a, ti tayya an
numpatikhagwa' ay he-a, ti he-a
chi pinili' an honakhon an i
muntihtikhu ay tay nannikham
ay ha-in ja hay hana uchumna hi
ipatikhaw u ay he-a. 17 Honakho'
he-a an umuy hana Hudju ja
Hentil, ja haniya' he-a ay chicha.
18 Ipa-innilam ay chicha hini
oma'-ata' ta mahilagwan hini
nomnom cha ja ta chu'khon cha
hana pfahor cha, ta hi Apo Jos
chi unuchon cha an pfu-un hi
Satanas. Ja mamati cha ay ha-in
ta mapakawan an amin chi hay
pfahor cha ja ta mipfilang cha hi
tatakhun Apo Jos.’

19 Hotti, Apo Ari Agripa, chin
chengngor u an hapit Hesus an
narpu ad langit ja inunud u. 20 Ja
chin nahhun an intudtuchugwa' ja
hana Hudju ad Damaskus ja unot
hana Hudju ad Jerusalem ja an
amin chi pfuglay hichi provincian
chi Judea ja anong un hana
Hentil. Ja intukhun u an mahapor
an chu'khon cha hay pfahor cha ta
mamati cha ay Apo Jos, ja aton
cha hana maphod an pangtikhan
hi narmanan chi pi'takhuwan cha.
21 Khapo ay tay khun u ituchu ja
tiniligwa' hana Hudju hichi
Templo ta patajona'. 22 Muti
ingkhana ad ugwani ja khuna'
tulungan ay Apo Jos, hijaot una'
tuma'chug an mangpa-innila ay
Hesus ay cha'ju an amin,
natakhay ja nababa. Ja hitay an
allo' ja ma-id nat-onana chin
impa-innilan Moses ja hachi
profetan Apo Jos an ma-at, 23 an
mahapor an matoy hini hennag
Apo Jos an mamahhod ta mahhun
an mummahu, ta hilagwana hana
nomnom chi atakhutakhu, Hudju
ja Hentil, ta annilaon cha hini

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

aton Apo Jos an manakhu ay
chicha."
24 Gwa an khun munhapit hi
Paul ja ini'gwap Gobernador
Festus an nangali hi, "Mun-angaw
a Paul! Unakkay empa-angaw
chi-a ay ni cho-or an enachar mu."
25 Ja inalin Paul hi, "Achiya'
mun-angaw, Apo Gobernador, ti
an amin chi allo' ja nahamad ja
umannung. 26 Achiya' toma-ot an
manapit hay hato hi gwachaan Ari
Agripa, ti anila na mit an amin
hato inali'. Ja anila' an chengngor
na hay hato na'na-at ti mamallag.
27 Apo Ari Agripa, un a chah achi
mamati hachi profetan Apo Jos?
Anila' an namati a." 28 Ja inalin Ari
Agripa ay Paul hi, "Unchah hay
khemhom ja unagkhu na-omtang
ja namatiya' gwot ay Hesus?"
29 Tempfar Paul ja inali na hi,
"Hay ekalalag u ay Apo Jos, ja
anong un na-omtang wenno
mapfaypfajag, ja mamati a. Ja
mamati aju koma an amin an
munchongor ay tay allo' ad
ugwani, ta oma'-at aju ay ha-in,
muti pfu-un hitay napfangkelenga'
chi ipadchungan ju, ta hitay
pammati'."
30 Ja lemmeggwat cha Ari
Agripa ja hi Gobernador Festus
ja hi Bernice ja chin uchumna an
ni-i-ibpfun, 31 ja pfimmutay cha
ta umi-igway cha an
munhahapit. Ja inali cha hi,
"Ma-id pfahor nuy an takhu hi
pamatajan wenno pangpfaluchan
ay hija." 32 Ja inalin Ari Agripa
ay Gobernador Festus hi, "Nu
agkhuy na inali hi un hini
Emperador chi manumarja
ay hija hot mapfalin an
mipfu-aan hija ad ugwani."

Chin nang-ajan cha ay Paul ad Rome

27 1 Inhumang cha
Gobernador Festus an
ipi-uy cha hi Paul ay ni
Emperador ad Rome. Hotti
impulang cha hija ja hana
uchumna an pfalud ay Julius an
ohan kapitan hay hachi hinchalo
an nginadnan cha hi Bonggoy chi
Emperador. 2 Nunlukhan ami
han ohan papor an narpu ad
Adramitium an manggwa hana
apfuglapfuglay hichi pingngit chi
baybay ad Asia. Ja ni'lukhan hi
Aristarkus an eTesalonika an
provincian chi Macedonia.
3 Empacheh mi an umuy ja chin
nun-inggwi'gwiit ja inta'chug mi
ad Sidon. Ja na-anuh hi Julius ay
Paul, ti inapfulut na an i na
egwangar hana i-ibpfa na hichi
ta ichatan cha hija hi mahapor
na. 4 Tenaynan mi ad Sidon ta
etoloy mi an umuy ja gwa han
puwo' an nanalegwa ay cha'mi,
hotti un mi titinnud chin
pingngit chi lota ad Cyprus ta
mahahallinan ami. 5 Ja naloh
ami ad Silisya ja Pamfilia ja un
ami me-atam ad Mira an
provincian chi Lisia. 6 Ja hichi
chin nanakngan chin kapitan han
papor an narpu ad Alexandria an
umuy ad Italy, hotti nuntomman
ami an nunlukhan.
7 Ja entoloy mi an umuy hi at
hichi hi arkhaw muti nun-ur-ulloy
chin papor an umuy khapo chin
puwo', ja nalikhatan ami an umuy

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ay ni negpongan chi Nidus. Un ami
agkhu emmatam ad Nidus ja
pfimmi-ah chin puwo' an khun
cha'mi epapfangngad. Hotti
titinnud mi chin pingngit chuy lota
ad Krete ja nalahin ami ad
Salmone. 8 Ja anong un mi
titinnud chin pingngit chi lota ja
nalikhatan ami chamchama. Ja
emmatam ami han pfuglay an
nginadnan cha hi "Nahalinan an
Pangta'chukhan chi Papor" an
nehnot ad Lasea.

9 Khapo hi nataktakan mi ja
nalahin chin Arkhaw an
Panagayunar ja na-ah-upan ami
chin ahipuwo'. Hijaot un allon
Paul hi, 10 "A-akhi, anila' an
mapa'-i mangkay hitay papor nu
khun ta-o umu-umuy, ja gway
mun-etapar hi karga ja gway
marteng ay chita-o." 11 Muti chin
mummanihu ja chin nangpapor ja
penhod cha an muncha'puh. Ja
enegngor chin kapitan chin inali
cha an agkhuy na inunud chin
inalin Paul. 12 Ja anong un hana
ibpfa mi ja penhod hachi
cho'cho'-or an etoloy mi, ti chin
nangta'chukhan mi ja achi anu
maphod hi punnangngan hi
ahipuwo'. Hay penhod cha ja
omatam ami koma ad Fenix an
ohan pfuglay ad Krete an
nalele'nachan ta mihihidchi ami
ingkhana hi malahin chin
ahipuwo'.

Chin nangah-upan chin puwo' ay cha Paul hichi baybay

13 Mun-ur-ulloy chin ijah,
hotti inali cha hi mapfalin an
epacheh mi. Ja ininat cha chin
hangor chin papor ja entoloy mi
an tunchon chin pingngit chi lota
ad Krete. 14 Ma-id mapfajag ja
gwacha han mapfi-ah an puwo'
an naloh ad Krete. 15 Ja napuwo'
chin nunlukhanan mi, hotti
ma-id olog chin mummanihu an
mangtoloy. Hotti agkhuy
nummanihu ta un chin ijah chi
nangtulud ay cha'mi. 16 Ja
emmatam ami ad Kauda an
it-ittang an pfuglay an lene'gwoh
chi baybay, ja nahalinan ami.
Nalikhatan cha an nanglukhan
chin pfalangay an neneg-od ay
chuy papor ta achi mapa'-i.
17 Unchaot inlukhan chin
pfalangay ja khina-utan cha chin
papor ta achi mapa'-i hachi ajiw
an apja na. Ja temma-ot cha ti
unchani ja in-uy cha'mi chin
puwo' ay ni negpongan chi Libya
ja mihakhad hini papor ay ni
panag. Hotti impababa cha chin
napfilag an torcha an khun
mang-uy ay ni papor, ta
mun-ur-ulloy an umuy, ja khun
itulud chin ijah hichuy papor.
18 Nagwi'gwiit khu ja khun
pumupumuwo' hotti
nun-epa-a'pfaw cha chin karga ta
jimmagpaw ja temmapaw chin
papor. 19 Ja chin khu
nun-inggwi'gwiit ja
nun-epa-a'pfaw cha hachi
alimatong chuy papor. 20 Ja
immuy chi at hichi hi arkhaw an
ma-id matikhaw mi hi hukhit ja
pfittuwan ja mapfi-ah pay chin
puwo', ja hay anila mi ja hichuy
chi atajan mi.

21 Immuy chi at hichi hi
arkhaw hi agkhuy mi

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

nangnanganan ja timma'chug hi
Paul ja inali na hi, “A-akhi,
chengngor ju koma chin inali' hi
agwachaan ta-o ad Krete hot achi
ta-o agkhu ni' malikhatan ja
ma-id nun-etapar hi karga.
22 Muti anong un emmat heto ja
achi aju madanakhan, ti anila' an
ma-id oh-ohha hi matoy ay
chita-o an un angkhay hitay
papor chi mapa'-i. 23 Ti ohaa' an
takhun Apo Jos an khun
mundaydayaw ay hija ja hennag
na han ohan angher an immali
ay ha-in ad a-ukhab. 24 Ja inali
na hi, ‘Paul, achi a toma-ot, ti
mahapor an mahumarja a ay ni
Emperador ad Rome. Ja khapo
ay he-a ja ka-ahiya' cha nuy
numpun-ibpfam an ni'lukhan ta
ma-id chi hay matoy.’ 25 Hotti
achi aju madanakhan ti pattiyo'
an hitay impa-innilan Apo Jos ja
mipa-annung. 26 Muti mihakhad
hitay papor han lota.”

27 Immuy chi chugwah
markhachu an gawwachaan mi
hichi baybay ad Mediterranean
ja ma-id mapto' hi
pangedchongan chin puwo' ay
chuy papor. Ja gwa an
temmonga ay ni me-ahimpolo ta
apat an arkhaw ja inannilan
mahpay hachi khun muntamu
ay chuy papor an gwa an
mehnot ami han lota. 28 Ja
lempong cha chin inidchalom
chin chanum ja apat chi poloh
mitlu. Ja na'na'-omtang khu ja
lempong cha ja un tolompoloh
mitlu chi inidchalom na. 29 Ja
temma-ot cha ti unchani ja
mihakhad hichuy papor hi
pfato. Hotti enala cha chin apat
an hangor an neneg-od hichi
uchichi na, ja engkhah cha ta
impata'chug na chin papor. Ja
oha-ohanna ja ijahopan chay
pa'-arkhagwana.

30 Hachi khun muntamu ay
chuy papor ja penhod cha an
lomajaw. Hotti enala cha chin
pfalangay an nilulukhan ja
inujuy cha. Ja inali cha hi un cha
e-apja chin uchumna an hangor
hichi pangulun chin papor ta
aton cha an munlukhan chin
pfalangay ta lomajaw cha. 31 Ja
inalin Paul chin kapitan ja hachi
hinchalo hi, “Tikhagwun ju otni',
ti nu makak hay hato khun
muntamu ay tay papor ja matoy
ta-o an amin.” 32 Hotti pfinoghat
hachi hinchalo chin kho-od chin
pfalangay ja nakhah ay chuy
chanum.

33 Gwa an ma'-arkhaw ja
inalin Paul hi, “Tayya an
chugway markhachuy
temmata'tan ju an agkhuy aju
nangnangan. 34 Hotti mangan
aju ta gway ijilog ju, ti anila' an
ma-id oh-ohha hi matoy ay
chita-o.”

35 Inalin Paul hitay ja enala
na han tenapay ja nunyaman ay
Apo Jos ta tikhan cha an amin.
Inittang na chin tenapay ja
nangan. 36 Ja pfimmi-ah chin
nomnom cha ja ne'-an cha.
37 Ja hay pfilang mi an amin an
ni'lulukhan ja chugway khahot
ta han petompolo ta han unum.
38 Nakhipfoh ami an nangan ja
nun-epa-a'pfaw cha chin
uchumna an agkhuy mi inan ta

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Napa'-i chin papor an nunlukhanan cha Paul

jimmagpaw chin papor ja temmapaw.

Chin napa'-iyan chin papor an nunlukhanan cha Paul

39 Unot na'-arkhaw ja gwacha han enamang cha an lota an agkhuy cha anila. Un chaot tinnig chin palantag na ja podhon cha an chuma-ar chin papor ta khumahad cha. 40 Hotti pfinoghat cha chin kho-od hachi hangor ta umuy hichin papor, ja enaan cha khu chin nikha-ut ay ni ajiw an pummanihuwan, ja pfinilag cha khu chin torcha ta gway aton ni ijah an mang-uy ay ni papor hichi palantag na. 41 Ja empacheh mi an umuy muti unagkhu la-ahna ja nihu'chud chin ulun chin papor han panag ja chimma-ar. Ja chin uchichi na ja gwa pay ay ni chanum ja mapfi-ah chin tepja' hot nun-apa'-i.

42 Hay nenomnom hachi hinchalo ja patajon cha an amin hana pfalud ta achi cha humalug an lomajaw. 43 Muti achi podhon chin kapitan an patajon cha hi Paul, hotti empagwa na. Ja inali na hachi nanginnila an humalug ta chichay mahhun an oma'pfaw hichi baybay ta humalug cha an umuy hichi lota. 44 Ja un mangunud chin uchumna an omchon hana tabla ja ajiw an na-aan ay chuy papor. Hitay chi enat mi an amin an chimma-ar an ma-id oh-ohha hi narteng.

Chin agawwachaan cha Paul ad Malta

28 1 Chimma-ar ami ja inannila mi an hay ngachan chuy an lota an gwa ay

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

chuy khawwan chuy baybay ja
ad Malta. 2 Ja hachi tatakhu ay
chuy an pfuglay ja mapmaphod
chi enat cha ay cha'mi. Nun-apoy
cha hi nun-anichuwan mi, ti
tungnin ja khun umuchan.
3 Amat hichi ja i namateng hi
Paul ja intongo mi. Ja unagkhu
immatong chin pateng ja
pfimmutay han ohan ulog an
ninidchum. Enehpfat na chin
ngamoy Paul ja nipfipfitin.
4 Unagkhu tinnig hachi eMalta
chin nipfipfitin an ulog ja
gwahchinonon hon inali na hi,
“Oha ay chita hitay an
pemmatoy ti omod. Anong atag
un agkhuy narteng ja matoy
chamchama an pfalloh ni pfahor
na.” 5 Muti enggwalaggwag Paul
ja nakhah chin ulog ay chuy
apoy ja ma-id na-at ay hija.
6 Hehemmon hachi eMalta nu
pfumlar chin ngamoy Paul
wenno matu'-in ta matoy, muti
napfaypfajag an hehennod cha ja
ma-id na-at ay hija. Ja narman
chin nomnom cha ja inali cha hi
oha hija an ab-apfunijan.
7 Ja hini ap-apo cha ay chuy
an pfuglay ja hi Publius an
cho-or chi lota na an nehegkhon
ay chuy pingngit chi baybay. Ja
maphod chi enat na an
nummangili ay cha'mi hi toloh
arkhaw. 8 Netongor ja gwa an
numpepekheng hi aman Publius
an penopomtang ja na-ertor.
Immuy hi Paul ay hija ja
engkalalakhana an khuna eh-a
chin ngamoy na, ja temmenong
hichuy an lakay. 9 Unot
chengngor hachi tatakhu hichin
na-at ja numpanga-ali an amin
chin mumpunchokhoh ja
engkalalakhan khu Paul hot
numpangatenong cha.
10-11 Nihihidchi ami ad Malta
hi toloh pfulan ja cho-or chi
in-inchat hachi tatakhu ay
cha'mi. Ja gwa han ohan papor
an narpu ad Alexandria an
nginadnan cha hi “Nun-eper an
Madayaw” an nihihidchi khu ta
malahin chin ahipuwo', ja hichuy
chi nunlukhanan mi. Ja
nun-ichat hachi eMalta an amin
chi mahapor mi ay ni agwun mi.

Chin immajan cha Paul ad Rome

12 Amat hichi ja ne-atam ami
ad Sirakuse ja nunnanong ami hi
toloh arkhaw. 13 Ja empacheh mi
khu ja ne-atam ami ad Regium.
Chin nun-inggwi'gwiit ja gwacha
han ijah an timmulong an
nangtulud ay chuy papor an
nunlukhanan mi. Hotti
empacheh mi khu ja emmatam
ami hichi ad Puteoli ay chuy
me-aggwan arkhaw. 14 Ja
chinakngan mi hachi uchumna
an namati ja enajakhan cha'mi
an munnanong hi ohay
markhachu. Napfalin ja entoloy
mi an umuy ad Rome.

Chin emmataman cha Paul ad Rome

15 Chengngor hachi namati ad
Rome an gwa an omatam ami, ja
immali cha an manittum ay
cha'mi. Chinittum mi hana
uchumna ay ni pfuglay an
nangngachan hi palahan Apius,
ja hana uchumna ja chinittum mi

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ay ni pfuglay an allon cha hi
“Tolo an Punnangngan”. Ja unot
tinnig Paul chicha ja nunyaman
ay Apo Jos ja pfimmi-ah mahpay
chin nomnom na.
16 Emmatam ami ad Rome ja
agkhuy cha impipfalud hi Paul,
hotti un nunhehetto han
pun-abangan ja khun gwarjaan
han ohan hinchalo.

Chin nuntudtuchugwan Paul ad Rome

17 Immuy chi toloh arkhaw ja
empa-ajag Paul hachi a-ap-apon
chi Hudju ad Rome. Na-amung
cha ja inali na hi, “A-akhi, anong
un ma-id atag enat u hi napukhit
hana i-ibpfa ta-o an Hudju ja
agkhuy u pinahiw hana ugali
ta-o an intuchun chin a-ammod,
muti impipfalucha' chamchama
ad Jerusalem ja en-agwata'
hana Romano. 18 Hinumarjaa'
hachi Romano ja penhod cha an
ipfu-aana' ti ma-id chinakngan
cha hi pfahor u hi pamatajana'.
19 Muti achi penhod hachi
Hudju, hijaot una' napilitan an
nangali hi umaliya' heto ad
Rome ta hini Emperador chi
manumarja ay ha-in. Anong un
emmat heto ja achi' nomnomon
an echalom hana i-ibpfa ta-o ad
Jerusalem. 20 Hijaot un u
empa-ajag cha'ju ta munhahapit
ta-o, ti tan podho' an ipa-innila
ay cha'ju an
napfapfangkelengana' khapo hi
pammati' hana ingkarin Apo Jos
ay chita-o an holag Israel, an
umaliyan Kristo ja chin
amahuwan chi natoy.” 21 Ja inali
cha ay hija hi, “Ma-id tula' an
narpu hay hachi i-ibpfa ta-o ad
Jerusalem hi nanginnilaan mi.
Anong un hana uchumna an
ibpfa mi an narpu hichi ja ma-id
inar-ali cha hi napukhit hi enat
mu. 22 Muti podhon mi an
chonglon nu ngachah chi allom
an oma'-atan tay pammati, ti
chengngor mi an khun cha
pahigwon hana papadchung mu
an namati ay Hesus hiton
apfuglapfuglay.” 23 Amat hichi ja
enegpong cha han arkhaw hi
a-amungan cha.

Nachakngan chin arkhaw an
enegpong cha ja cho-or cha an
na-amung chin nunhihittugwan
Paul. Ja nuntudtuchu hija
nete-a chin nannanong ja
ingkhana hi nadhom, ta
impa-innila na hini oma'-atan ni
Pun-ap-apugwan Apo Jos. Ja
ni'-ali na khu chin intula' cha
Moses ja chin profetan Apo Jos
chin hopapna an oma'-atan
Hesus ta gway aton cha an
mamati. 24 Ja gwacha chin
uchumna an namati muti
gwacha chamchama chin
agkhuy. 25 Amat hichi ja gwa
an epacheh cha ja khun cha
munhohod-er, ja
en-ang-angonoh Paul an nangali
hi, “Umannung chin inalin ni
Espiritu Santo hachi a-ammod
ta-o an impatula' na ay profeta
Isaiah hi nangarjana hi,
26 ‘Umuy a ta allom hachi
tatakhu hi,
Khun ju chonglochonglon
muti achi ju chamchama
ma-innila,

"Khun ju tikhatikhan muti
achi ju ma-imatunan.
27 Ti tayya an un ju tugwali
achi podhon an chonglon
ja achi ju podhon an tikhan
ja achi ju podhon an
innilaon.
Ti nu penhod ju ja
engkhongahan ju koma ta
ma-innila ju
ta mi'takhu aju ay ha-in, an
allon Apo Jos." ' "[a]
28 Ja inalin khu Paul hi,
"Mahapor an annilaon ju an
mituchu hini hapit Apo Jos hana
Hentil, hot ekhongahan cha hot
mi'takhu cha ay hija." 29 Ja unot
inalin Paul hitay ja
himmanohongnger cha an
nun-akak.
30 Nihihidchi hi Paul hi
chugwah tagwon ay ni
nun-abangana an pfalay, ja
minangili na an amin chi hay
immuy ay hija. 31 Ja agkhuy
temma-ot ja ma-id nangpagwa ay
hija an mangekaskasaba ay Apo
Hesu Kristo ja an mangtuchu ay
ni oma'-atan ni Pun-ap-apugwan
Apo Jos.

[a] **28:26-27** Isaiah 6:9-10

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Rome

ROMANS

Hini oma'-atan tay an libju

Hitay an tula' ja intula' Apostol Paul an nitolong hana namati ad Rome. Gwa hana nangali an intula' na hitay chin agawwachaana hichi provincian chi Akaya hi toloh pfulan (Acts 20:2-3) ay ni pfuglay an Korinto, nete-a chin angonoh ni 55 wenno 56 A.D.

Hay oha hi khapuna hi nuntula-ana ja podhona an ipa-innila hachi eRome hini i na pfumihhitaan ay chicha (1:8-15; 15:22-33). Allona khu hini oma'-atan tay Ebanghelyo, an hija hini planon Apo Jos ta mipfilang hi magpong hana tatakhu hi pannig na. Hitay an kinalinteg an ichat Apo Jos ja mepognad hi pammati ja angkhay (3:22).

Mete-a ay tay an bersikolo ja ente-an Paul an mangpa-innila ay ni oma'-atan chi kinalinteg. Hay nahhun hi impa-innila na ja an amin chi takhu ja napfahulan, Hudju ja Hentil. Hotti ingkapilitan an misina cha ay Apo Jos ja madusa cha an achi cha mipfilang hi magpong hi pannig Apo Jos. Ja impa-innila na khu an achi mumpfalin hi magpong hini takhu khapo hi pangunuchana hana urchin Apo Jos, ti ma-id olog chi takhu an mangunud an amin hi urchin. Hini pangpfilangan Apo Jos hi takhu hi magpong ja khapo hi pammati na ay Kristo ja angkhay (3:20-22).

Ay ni kapitulo 5 ingkhana hi 8, ja inalin Paul hini oma'-atan ni pfakhu an pi'takhuwan an michat hana namati khapo hi namatiyan cha ay Kristo. Maphod hitay an nidchuman chi namati ay Apo Jos ja gwa khu ay chicha hini Espiritu Santo an hija hini tomolong ta mahi-ig hini napfahulan an atatakhu. Ay cha tay an kapitulo ja hapitona khu hini umannung an pe-usaran ni urchin Apo Jos, ja hana napukhit an gwa hi nomnom, ja hini Espiritu Santo an khun tomolong hay hana namati.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Ay ni kapitulo 9 ingkhana hi 11, ja impa-innilan Paul hini planon Apo Jos hana Hudju ja hana Hentil. Inali na an hini nan-ukhan hana cho-or an Hudju ay Kristo ja me'-annolot ay ni planon Apo Jos, ta gway aton hana Hentil an midchum an mi'takhu ay Apo Jos khapo ay ni enat Kristo. Ja inali na khu an hini nan-ukhan chi Hudju ay Kristo ja achi munchochodcha, ti mamati cha ay hija hi uchum chi arkhaw.

Ay ni me-ang-angonoh an kapitulo, ja gwacha hana nitukhun an oma'-atan chi pi'takhuwan chi namati an unuchon cha, om-omod ay ni aton cha an mumpepennohhochan, ja hini aton cha an manghin-a-apfulut hi ohanna ay chicha.

Gwacha pay han oha an nitukhun, an hini namati ja unuchon chay urchin chi khupferno, ja mi'takhu cha an napanuh, ja anila chay maphod hi aton ja hana napukhit an achi aton.

---

1 1 Ha-in hi Paul an oha an pfaar Kristo Hesus. Piniliya' ay Apo Jos an mumpfalin hi apostol ja enhaacha' an oha an mangkaskasaba ay ni Ebanghelyo an impa-innila na. 2 Hitay an Ebanghelyo ja ina-allin Apo Jos chin nahop ja impa-innila na hay hachi profeta na ja intula' cha ta nidchum ay ni Nasantuwan an Hapit na. 3 Ja hay hapiton tay Ebanghelyo ja hini oma'-atan ni Empfalay na an hi Hesu Kristo. Hini ayya oma'-atan ni kinatakhu na ja narpu ay ni holag Ari David. 4 Ja ay ni kinajos ja kinasanto na, ja nipatikhaw chin nummahuwana an hija hini Empfalay Apo Jos an otong chi apfalinana. Hijay Apo ta-o an amin. 5 Khapo ay hija, ja engkhohkhohana' ay Apo Jos ja enhaacha' hi apostol an i muntudtuchu ay tay Ebanghelyo hana achaan chi Hentil ta alom ja mamati cha ay Kristo ja ni'-unud cha ta hijay medaydayaw hi apfuglapfuglay. 6 Ja cha'ju khu hina, nidchum aju hana tatakhu an enajakhan Apo Jos an ne'-oh-ohha ay Hesu Kristo.

7 Tayya an muntula-a' ay cha'ju an amin hina ad Rome an penpenhod Apo Jos ja an pinili na an mumpfalin hi tatakhu na.

Hi Apo Jos an Ama ta-o ja hi Apo Hesu Kristo chi mangkhohkhohan ay cha'ju ja mangpaphod ay ni pi'takhuwan ju.

Achi anhan hini pamhod Paul an i pfumihhita ad Rome

8 Hay mahhun hi penhod u an allon ja munyamana' ay Apo Jos khapo ay cha'ju an amin, ti niya an nunchongor hini pammati ju hi apfuglapfuglay. Ja chonglon Apo Jos hitay punyamana' khapo ay Hesu Kristo. 9 Hi Apo Jos an ipapati' an punserbiyan ay tay uja' pangekaskasabaan ay ni Ebanghelyo an panginnilaan ay ni oma'-atan ni Empfalay na, ja anila na an ikhikhimoh u an

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ekalalakhan cha'ju. 10 Khun u
ekalalag ta, penhod ayya Apo
Jos, ja alom tatagwa ja umaliya'
hina an pfumihhita ay cha'ju.
11 Ti achi hitay pamhod u an
umali an mannig ay cha'ju ta
tomolonga' ay ni na-ispirituwan
an pi'takhuwan ju ta pfumi-ah
aju hi pammati. 12 Hay podho'
an hapiton ja
manghinpipinnapfi-ah ta-o hi
nomnom, ti matulungan hini
pammati ju khapo ay tay
pammati' ja matulungan khu
hitay pammati' khapo ay ni
pammati ju.
13 A-akhi, penhod u an annilaon
ju an napfajag an khun u
nomnomon an umali hina muti
khuna' mahamahalegwa ingkhana
ad ugwani. Ti achi hitay pamhod u
an umali an manuchugwan ay
cha'ju ta chom-or hana mamati ay
Hesu Kristo, an amat chin
nuntudtuchugwa' hana uchumna
an pfuglay chi Hentil. 14 Ti
impulang Apo Jos ay ha-in hini
tamun chi mangaskasaba an amin
hi takhu, hana Griego ja hana
pfu-un, hana gway achar na ja
hana ma-id. 15 Hijaot una'
mun-e-egkhad an umali an
mangekasaba ay tay Ebanghelyo
ay cha'ju hina ad Rome.

Hini apfalinan tay Ebanghelyon Kristo

16 Achi' ipfa-in hitay
Ebanghelyo an khun ituchu ti
hijah tay chi epa'gwaan ni
apfalinan Apo Jos an manakhu
an amin hana mamati. Hay hana
Hudju chi nahhun hi
nipa-innilaan tay Ebanghelyo ja
unot hana Hentil. 17 Hitay
Ebanghelyo chi panginnilaan hi
aton Apo Jos ta mipfilang ta-o hi
magpong, khapo hi pammati ay
Hesu Kristo ja angkhay. Ti hitay
hini nangarjana hi, “Hini takhu
an ipfilang Apo Jos an magpong
khapo ay ni pammati na ja
mi'takhu hi ma-id chi
pogpogna.”[a]

Hay hana man-ug ay Apo Jos ja omom-omod hini i cha pfumahulan

18 Hi Apo Jos an gwa ad
langit ja khuna ipa-innila an
dusaona an amin hana pfumuhur
ay hija an khun mangat hi
napukhit. Khapo ay ni napukhit
an khun cha aton ja ipa'-igwin
cha hini anila cha an umannung
an oma'-atan Apo Jos. 19 Ja achi
mehaot hini oma'-atana ti hi Apo
Jos chi nangpa-innila hi tatakhu
hotti nalawag ay chichan amin.
20 Nete-a chin narmugwan tay
lota ja mamallag hini kinajos na
ja hini apfalinana an ma-id
pogpogna. Ti anong un achi
matikhaw hi Apo Jos,
ja matikhaw an amin hay hato
enephod na. Hotti ma-id chi hay
pampfar chi tatakhu an
manghaot ay ni oma'-atan Apo
Jos. 21 Anong un cha ani'-ila an
gway Apo Jos muti agkhuy cha

[a] **1:17** Habakkuk 2:4

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

penadayawan. Ja ma-id khu
anila cha an munyaman ay hija.
Ja unagkhu nanat-on hini
punnomnoman cha an oma'-atan
Apo Jos. Ma-id herpfin ni amat
heto hotti umannung an
naherngan hini nomnom cha.
22 Allon cha hi un cha
manomnom muti nehahalla cha.
23 Ti na-ala chaagkhu ja achi cha
mundayaw ay Apo Jos an
napfagto ja achi matmatoy, ta un
cha agkhu mundayaw hana
pfolor an enephod cha an oma'-at
hi takhu an khun matoy, wenno
amat hi hagwiti an khun tomajap
wenno hana animar an khun
chumalan wenno mun-achap.
24 Khapo ta chin-ug cha hi
Apo Jos ja tene-a-an Apo Jos
chicha ta ikhad cha an mangat
hana napupukhit an podpodhon
tay achor. Hijaot un cha khun
aton hana akhakha'-ihaw hi
oha-ohanna ay chicha. 25 Ti
chin-ug cha hini umannung an
Jos ja inunud cha hana achi
umannung an jos. Na-ala
chaagkhu ta hay dayawon cha ja
punserbiyan cha ja hana
enephod Apo Jos an pfu-un
agkhu hi Apo Jos an Nampfu,
hija an madaydayaw hi ma-id
pogpogna. Amen!
26 Hitay chi khapo na ta
tene-a-an Apo Jos chicha ta aton
cha hana akhakha'-ihaw an
penhod chi achor. Hana ayya
pfinapfai ja chin-ug cha hini
ne'cha an aton chi pfupfai ta
hana agkhu padchung cha an
pfinapfai chi i cha akhamangon.
27 Ja emmat khu hana linala-e an
hay amnagwan cha ja hana
padchung cha an linala-e ta
chicha agkhu chi i cha
akhamangon. Apfapfa-in hay
hato an khun cha aton. Hotti
hitay chi amatan ni ho'mon cha
an pfalloh ni nehahalla an
punnomnom cha ay Apo Jos.
28 Ja khapo ta chin-ug cha
hini anila cha an oma'-atan Apo
Jos ja tene-a-ana chicha ta hini
napukhit chi mun-o-onan ay ni
nomnom cha. Hijaot un cha
en-om-omod an aton chi hay
napukhit. 29 Ti gwa ay chicha an
amin chi kalahin chi pfahor.
Na-amnagwan cha ja na-amhan.
Omaamoh cha hana khina-un
hana ibpfa cha, ja pomatoy cha.
Munhohongnger cha, ja
pfarpfalijan cha ja apfoholan cha
hana ibpfa cha. Munhapit cha hi
mipfuhur hana ibpfa cha, 30 ja
mumpipinnahiw cha. Chu'khon
cha hi Apo Jos. Ma-id lihpito cha
hi ibpfa cha, mumpa-akhaja cha
ja hini achor cha chi ipapfagto
cha. Mun-ephod cha pay hana
uchumna hi i cha aton an
napupukhit. Ja achi cha unuchon
hana ammod cha. 31 Ma-id
pfa'pfa-in cha ja achi cha
mapagtarkan. Ma-id pamhod ja
nignikha cha hi ibpfa cha.
32 Anila cha hini magpong an
urchin Apo Jos an allona chi
hana amat hetoy pi'takhuwana ja
ho'monay adusaana hi ma-id
pogpogna, muti khun chaagkhu
etortoloy an mangat hay hato. Ja
emmomod cha kaykhu tatagwa ti
dayawon cha hana uchumna an
mangat hay hato khun cha aton.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Magpong hini aton Apo Jos an manugi

2 1 Mapfalin an pahigwon ju
hay hato napukhit an
hinapit u muti achi ju allon hi
ma-id oh-ohha hi hongpfatan ju
ay Apo Jos. Ti unchani ja he-a an
manugi ay ni oha an takhu ja
khun mu khu pe'-at hini pfahor
na, hotti hongpfatam ay Apo Jos.
Ti nu hugijom hija ja un hihiya
an hini achor mu chi hinugim.
2 Inannila ta-o an magpong hini
pundusaan Apo Jos hana amat
hina an mangat hi napukhit.
3 Nu ay he-a an manugi ay ni
oha an takhu ja khun mu khu
aton hini pfahor na ja un chah
khemhom un mu elajagwan hini
aton Apo Jos an manugi ay he-a?
4 Un mu agkhu tugwali
ngongohhajon hitay otong an
kina-aphod ja anuh Apo Jos.
Agkhuy mu nenomnomnom an
khun ipatikhaw Apo Jos hini
kina-aphod na ta gway atom an
man-ug hana pfahor mu. 5 Muti
niya an achim podhon an
chu'khon hana pfahor mu ti
pfimmato hini nomnom mu.
Hotti un mu inug-ugman hini
ho'mom an dusa ay ni arkhaw an
pangpatikhan Apo Jos ay ni
pfungot na ja hini magpong an
atona an manugwi. 6 Ti ichat
Apo Jos hini lagpfun chi
oha-ohanna an me-okor ay ni
enat na chin ni'takhuwana heto
lota. 7 Hana tatakhu an
nanganuhan an mangat hi
maphod khapo ta podhon cha an
hi Apo Jos chi mangpapfagto ja
mangpadayaw ay chicha ja
khapo ta podhon cha an mi'takhu
ay hija ja ingkhana, ja chichay
ichatana hi pi'takhuwan an ma-id
chi pogpogna. 8 Muti hana
tatakhu an hini podpodhon tay
achor chi i cha pachot-anan ja
khun cha himpo'-iton ay ni
umannung an hapit Apo Jos, ta
hana napukhit chi khun cha
unuchon, ja ho'mon chan to hini
pfungot Apo Jos ja hini munnaud
an pundusaana ay chicha. 9 An
amin hana mangat hi napukhit ja
umannung an dusaon Apo Jos
chicha hot munnaud cha an
malikhatan, om-omod hana
Hudju ja anong un hana Hentil.
10 Muti hana mangat hi maphod,
ja ipapfagton Apo Jos, ja
ichatana chicha hi lenong chi
pi'takhuwan, om-omod hana
Hudju ja anong un hana Hentil.
11 Ti ma-id pahhikhon Apo Jos
ay ni atona an manugi.
12 An amin hana pfumahor ja
umannung an dusaon Apo Jos hi
ma-id pogpogna. Hana ayya
Hentil, ja ma-id anila cha hay
hana urchin an impulang Apo Jos
hana Hudju. Hotti achi na
papfaholon chicha khapo hi
agkhuy cha nangunuchan hay
hato urchin. Muti dusaona
chamchama chicha, ti cho-or chi i
cha pfimmahulan. Ja hana ayya
Hudju, an chicha hana
nangpulangana hana urchina, ja
dusaona chicha khapo hi achi cha
khun pangatan hay hato an
urchin. 13 Ti hini apfuluton Apo
Jos hi magpong ja pfu-un hana
nunchongor ja angkhay ay ni

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

urchina muti hana mangat ay cha
tay an urchin. 14 Hay hana Hentil,
anong un ma-id anila cha ay ni
urchin an impulang Apo Jos hachi
Hudju, ja umu-udchum ja
me'-annolot hini khun cha aton ay
ni allon tay urchin. Hotti hana
maphod an khun cha nomnomon
an aton ja hijay amat hi urchin an
mangpapto' ay chicha. 15 Hotti
amat hi nitutula' hini urchin Apo
Jos ay ni nomnom cha. Ja hitay
konsensia cha ja ipa-innila na nu
maphod wenno napukhit hini
enat cha. Ja un chicha hon
inamujuwan ja pinasensya chay
achor cha. 16 Hotti hitay chi
amatana ay nuy arkhaw an
pangpulangan Apo Jos ay Kristo
Hesus ay ni panugijana hay hana
ena-enat chi tatakhu, anong un
hana inlili'-ud cha. Ja hitay chi
khun u pi'tuchu ay ni khun u
pangpa-innilaan ay tay
Ebanghelyo.

Hana takhu an mipfilang hi umannung an Hudju

17 Cha'ju an papadchung u an
Hudju hina, tayya han allo' ay
cha'ju. Punhohodlanan ju atag
hini kinaHudju ju ja munhochor
aju ay ni pangunuchan ju ay ni
urchin ta mi'takhu aju. Ja
empa-akhaja ju hini nanginnilaan
ju ay Apo Jos. 18 Ja allon ju kay
chi cha'ju an Hudju chi nanginnila
ay ni penhod Apo Jos, ja anila ju
an mangmatunan ay ni magpong,
ti nituchu ay ni urchin an inannila
ju. 19 Ja nunhohodlanan ju an
cha'ju hini umannung an
mangtuchu ay ni oma'-atan Apo
Jos hana tatakhu an amat hi
napfulaw, ta mahilagwan hini
naherngan an nomnom cha. 20 Ja
nunhohodlanan ju an anila ju an
manukhun hana tatakhu an amat
hi ung-ungnga khapo ta agkhuy
natuchugwan ja ma-id anila cha
ay ni umannung. Ehnger ju hini
urchin Apo Jos an gwa ay cha'ju,
an panginnilaan ay ni umannung.
21 Hotti tayya, nu kaya ju an
tuchugwan hana padchung ju an
takhu ja anagkha ta achi ju
tuchugwan hini achor ju? Ituchu
ju an achi cha omakaw, muti
angkhiloh un aju achi khun
omakaw? 22 Allon ju hi pfahor chi
umilugtap, muti angkhiloh un aju
achi khun umilugtap? Pahigwon
ju hana pfolor muti angkhiloh un
aju achi khun humikhop hana
templo an pundayawan cha hi
pfolor ta omakaw aju?
23 Eh-ehnger ju hini maphod an
urchin Apo Jos an inannila ju,
muti khun ju pa'-iyon hini dayaw
Apo Jos khapo ay ni achi ju
pangatan ay nuy urchin! 24 Hitay
chi hapiton chin nitula' an Hapit
Apo Jos hi nangarjana hi, “Hana
Hentil ja munhapit cha hi hay
mipfuhur ay Apo Jos khapo ay ni
napukhit an ugali ju an Hudju.”[b]

25 Hini enat ta-o an Hudju an
nakugit ta ma-innila an nidchum
ta-o hana tatakhun Apo Jos, ja
napfalor nu khun ta-o unuchon

[b] **2:24** Isaiah 52:5

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

hana urchin Moses. Muti nu achi
ta-o khun unuchon ja ma-id
inherpfin ni enat ta-o an nakugit
ti oma'-at ta-o hana Hentil an
pfu-un tatakhun Apo Jos.
26 Amat hina khu hana Hentil,
anong un cha agkhuy nakugit, nu
me'-annolot hini khun cha aton
ay ni urchin Apo Jos, ja ipfilang
na chicha hi tatakhu na an amat
hi nakugit. 27 Hotti hana Hentil
an agkhuy nakugit muti khun
cha aton hini ituchun ni urchin
Apo Jos ja chichay
mangpatikhaw an pfimmahor
aju an Hudju an nakugit ja
natuchugwan ay ni urchin muti
khun ju pa'-iyon.

28-29 Hotti ngachan ni takhu
an mipfilang hi umannung an
Hudju? Pfu-un an amin hana
holag chi Hudju an khun mangat
hana ugalin chi Hudju. Hini
umannung an Hudju ja chicha
hana nabarbaliwan chi nomnom
cha. Ja nga chah tugwali hana
mipfilang hi umannung an
nakugit? Pfu-un hay hana
nakugit chi achor na ja angkhay.
Hini umannung an kugit ja hini
tamun ni Espiritu Santo ay ni
nomnom ni ohan takhu ta
maleneh hi pannig Apo Jos.
Hana amat heto an mipfilang hi
umannung an Hudju ja anong un
achi dayawon chi takhu chicha
muti hi Apo Jos chi mangchat hi
dayaw cha.

3 1 Nu gway mangpfokha hi,
"Hot ngay nin henawwar ni
Hudju ay ni Hentil? Ja un chah
ma-id pfalor tay enat ta-o an
nakugit?" 2 ja hay allo' ja
munnaud an napfalor hitay
kinaHudju ta-o. Hay oha ja
chita-o an Hudju chi
nangpulangan Apo Jos hana
Hapit na an impitula' na. 3 Ja
mapfalin an allona khu hi, "Aa,
muti nu gwacha hana uchumna
an agkhuy immunud ay ni
Hapit na, ja un chah hay
podhona an hapiton ja epfahhaw
Apo Jos hana ingkari na ay
chita-o an Hudju?" 4 Nehalla
hitay allona. Munlahlah an amin
chi tatakhu muti hi Apo Jos ja
munchochodcha an magpong an
achi munlahlah. Ti nitula' ay ni
Hapit Apo Jos an allona hi,

"Ma-innila an umannung,
Apo Jos, hana khun mu
allon,
ja anong un chi-a hugijon hi
takhu ja achi a ma-apfak."[c]

5 Nu hay hato i ta-o
pfimmahulan an Hudju ja
ipatikhaw na an magpong hi Apo
Jos, ja un chah hay allon ta-o ja
achi maphod hini aton Apo Jos
an mangdusa ay chita-o an
Hudju? Amat hetoy aton chi
takhu an munhapit. 6 Muti
nehalla hitay i cha allon, ti nu
achi magpong hi Apo Jos an
manugi ay chita-o an Hudju,
chaad chi apfalinana an manugi
hana uchumna an tatakhu?

7 Mapfalin an gway tompfar
ja allona chi, "Achiya' koma

[c] **3:4** Psalms 51:4

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

hugijon ay Apo Jos khapo hi
pfahor u. Ti nu matikhaw hini
impukhit tay lahlah u, ja
ma'-attikhaw an umannung hi
Apo Jos ja mangchat hi
cho'cho'-or pay hi dayaw ay
hija." 8 Hini munhapit hi amat
heto ja hihiya una inali hi, "Ti
anong ja aton ta-oy napukhit
ta ipfunga nay maphod." Achi
mapfalin hitay, muti gwacha
chamchama hana pumapa'-i ay
ha-in an papfaholona' an inali'
anu hay hato. Hotti ne'cha hini
dusa hi ho'mon cha.

Ma-id oh-ohhah takhu hi magpong

9 Un chah hay allon ta-o ja
akha'khaja ta-o an Hudju mu hay
hana uchumna? Achi. Ti hitay chi
inali' ay cha'ju, an himpfut an amin
chi tatakhu hi pfahor, Hudju ja
Hentil. 10 Ti hitay chin nitula' an
Hapit Apo Jos hi nangarjana hi,
"Ma-id chi hay takhu hi
magpong hi pannig Apo
Jos, anong un hay
oh-ohha.
11 Ma-id chi hay oha hi
manginnila ay ni oma'-atan
Apo Jos
Ja achi cha khu epacha an
annilaon.
12 An amin hana tatakhu ja
chin-ug cha hi Apo Jos ja
pimmukhit an amin hini
pi'takhuwan cha.
Ma-id chi hay mangat hi
maphod, anong un hay
oh-ohha.[d]
13 Hana ta-o cha ja amat hi
lupfu' an napnu hi
mun-akhub, ti napukhit
hana hapit an pfumutay.
Munhapit cha hi pfumarpfali
hana i-ibpfa cha.
Ja munhapit cha khu hi
apa'-iyan chi ibpfa cha an
amat hi pfumininu an
angiw chi ulog.[e]
14 Munhapit cha ayya ja un hay
tubtub ja pfungot chi
pfumutay ay ni ta-o cha.[f]
15 Ja un ak-akidchi hon
pomatoy cha.
16 An amin chi hay omajan cha
ja chichay chumalat hi
apa'-iyan ja apalikhatan
chi takhu.
17 Ma-id anila cha an mi'takhu
hi maphod an mangpfunga
hi malenong an
pi'takhuwan.[g]
18 Ja ma-id anila cha an
toma-ot ay Apo Jos."[h]
19 Ja tayya an anila ta-o an
hana impitula' Apo Jos an
urchina ja pfu-un hana Hentil ja
angkhay chi pitulungana, ti
nidchum hana Hudju an chichay
nichatan hay hana urchin Moses.
Hotti ma-id chi hay oha hi takhu,
Hudju man wenno pfu-un, hi
me'tennagwar ay Apo Jos hi
panumarjaana ay ni pfahor cha.

---

[d] **3:10-12** Psalms 14:1-3; Psalms 53:1-3; Ecclesiastes 7:20
[e] **3:13** Psalms 5:9; Psalms 140:3 [f] **3:14** Psalms 10:7
[g] **3:15-17** Isaiah 59:7-8 [h] **3:18** Psalms 36:1

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Ja an amin chi tatakhu heto lota
ja gway pfahor hi hongpfatana
ay Apo Jos. 20 Ti ma-id chi hay
oha hi mipfilang hi magpong hi
pannig Apo Jos khapuh
pangunuchana hi urchin. Ti hitay
urchin ja una ipatikhaw an
napfahulan ta-o.

Ipfilang chita-o hi magpong khapo hi pammati

21 Muti ad ugwani ja
impa-innilan Apo Jos hini aton
chi takhu an mumpfalin hi
magpong hi pannig na, an achi
mepognad hi pangunuchan hi
urchin. Ja hitay aton an
mipfilang hi magpong ja
tihtikhuwan hana hapit Apo Jos
an nepa'gwa ay Moses ja hana
uchumna an profeta. 22 Hay
impa-innilan Apo Jos ja ipfilang
na hi magpong an amin hana
mangehchor ay Hesu Kristo
khapo hi pammati cha. Ay ni
pannig Apo Jos ja ma-id
nat-onan ni Hudju ay ni Hentil,
23 ti an amin chi tatakhu ja
pfimmahor cha ja ma-id oh-ohha
hi mipadchung ay Apo Jos an
magpong. 24 Muti khapo ay ni
ma-id pfajad na an khohkhoh
Apo Jos ay chita-o ja ipfilang
chita-o hi magpong khapo ta
pfinajachan Kristo Hesus hana
pfahor ta-o chin natajana hichi
kros. 25 Hijay inchat Apo Jos hi
matoy ta ha'pfatona hini dusan
ni pfahor ta-o. Ja khapuh chin
chala na an nun-ajuh ja gway
aton hana pfahor ta-o an
mapakawan nu mamati ta-o ay
hija. Hitay chi enat Apo Jos ta
annilaon ta-o an magpong hija ja
hugijona an amin chi pfahor.
Nete-a chin nahop ja
inan-anuhan Apo Jos hana
pfahor chi tatakhu an agkhuy na
pay dinusa 26 ta ad ugwani ja
impatikhaw na an nadusa hachi
pfahor chin natajan Hesu Kristo.
Hotti matikhaw an magpong hi
Apo Jos ja mapfalin ad ugwani
an ipfilang na hi magpong an
amin hana mamati ay Hesus.
27 Hotti ngay epa-akhaja ta-o
an Hudju? Ma-id. Ti pfu-un hana
khun ta-o aton chi pipfilangan
ta-o hi magpong ay Apo Jos muti
khapo hi pammati ta-o ay Hesus.
28 Ti anila ta-o an pfu-un hini
pangunuchan ta-o hi urchin chi
tikhan Apo Jos ta mipfilang ta-o
hi magpong, an hay tikhana ja
hini pangehcholan ta-o ay Hesu
Kristo. 29 Hi Apo Jos ja pfu-un
Jos hana Hudju ja angkhay ti
hija khu hini Jos hana Hentil.
Umannung an nidchum hana
Hentil, 30 ti na-ohha hi Apo Jos.
Hudju man wenno Hentil, ja
oh-ohha hini khapo na hi
pangpfilangana ay chicha hi
magpong an hija hini pammati
cha. 31 Un chah hay podhona an
hapiton ja etapar ta-o hini urchin
ta mepallog hitay pammati ay
Kristo? Achi. Ti khulat ta gway
pammati ta-o ay Kristo ja
pfalolan ta-o hitay urchin.

Khapo ay ni pammatin Abraham ja impfilang Apo Jos hija hi magpong

4 1 Nomnomon ta-o hi
Abraham an nangholag ay

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

chita-o an Hudju. Ngay anila ta-o
an na-at ay hija? 2 Nu impfilang
Apo Jos hija hi magpong khapo
hi khuna pangatan hi maphod ja
mapfalin an hitay chi eh-ehnger
na. Muti ma-id eh-ehnger na hi
sangwanan Apo Jos. 3 Ti hini
nitula' ay ni Hapit Apo Jos ja,
"Pinatin Abraham chin inalin
Apo Jos ja impfilang Apo Jos
hija hi magpong khapo chin
pammati na."[i] Hotti pfu-un
lagpfun ni nangunuchana hi
urchin.

4 Mapfalin an ipadchung u ay
ni khun me'pfo'la. Achi ta-o allon
hi un khohkhoh ay hija hini
herchu na ti na-unglana ay man.
5 Hotti amat heto. Hini takhu an
achi munchomo' an mangehchor
hay hana khuna aton, ta un
mamati ay Apo Jos an
mamakawan hi tatakhu an
napfahulan ta mipfilang cha hi
magpong, ja hijay mipfilang hi
magpong khapo hi pammati na.
6 Hijah tay khu chin inalin Ari
David hi nangarjana hi
akha'khaja hini takhu an ipfilang
Apo Jos hi magpong, an hay
khapo na ja pfu-un hana enat na.
7 Hay inali na ja

"Akha'khaja hini takhu an
penakawan Apo Jos hana
pfahor na ja nalichuwana.
8 Akha'khaja hini takhu an
achi nonomnomon Apo Jos
hini pfahor na."[j]

9 Ja hana akha'khaja an inalin
Ari David, ja un chah hana
Hudju an nakugit ja angkhay?
Pfu-un, ti midchum hana Hentil
anong un cha agkhuy nakugit. Ti
ipiggwa' an allon hi pinatin
Abraham chin inalin Apo Jos,
hijaot un mipfilang hija hi
magpong. 10 Ja ngay tugwali
anila ju hi a'-anunay na-atan tay?
Hichin chah napfalin an nakugit
hi Abraham wenno chin agkhuy
na pay nakugitan? Impfilang Apo
Jos hija hi magpong chin agkhuy
na pay nakugitan. 11 Ja chin
nakugitan Abraham ja hijay
pangmatunan hi nangpfilangan
Apo Jos ay hija hi magpong
khapo hichin pammati na. Hotti
hi Abraham ja amat hi aman
hana namati an agkhuy nakugit
an mipfilang hi magpong ay Apo
Jos khapo hi pammati cha. 12 Ja
hija khu chi aman hana Hudju an
nakugit an gway khu pammati
cha an amat chin pammatin tay
apo ta-o an hi Abraham chin
agkhuy na pay numpakugitan.

Mipa-annung hana karin Apo Jos hana mipfilang hi holag Abraham

13 Ingkarin Apo Jos ay
Abraham hi hija ja hana holag na
chi pangpapfanhana an amin ay
tay lota. Muti agkhuy ingkarin
Apo Jos hitay khapo hi
nangunuchan Abraham hi
urchin. Ingkari na khapo ta
pinatin Abraham chin inali na,
hijaot un impfilang Apo Jos hija
hi magpong. 14 Nu khulat ta
hana mangat an amin hana

[i] **4:3** Genesis 15:6 [j] **4:7-8** Psalms 32:1-2

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

urchin Apo Jos ja angkhay chi
pangchatana hay hato ingkari na,
ja ma-id inherpfin tay pammati
ta-o. Ja amat hi achi umannung
hitay ingkarin Apo Jos, ti un
chah gway takhu hi mangat an
amin hana urchin Apo Jos? **15** Ti
hay allon tay urchin ja dusaon
Apo Jos hana achi umunud.
Umannung an gwacha ayya chi
urchin ja achi mehalla an gway
achi mangunud hot pfumungot
hi Apo Jos.

16 Hotti hana ingkarin Apo
Jos ja ma-at hana tatakhu an
gway pammati na ta matikhaw
an narpu ay ni khohkhoh na
an pfu-un lagpfun ni enat cha
an maphod. Hot ma-at ay
chita-o an amin an mipfilang hi
holag Abraham, pfu-un hana
Hudju an nanginnila ay ni
urchin Apo Jos ja angkhay muti
midchum an amin chi gway
pammati na an amat ay
Abraham an hijay mipfilang hi
nangholag ay chita-o an amin.
17 Amat heto chin nitula' an
hapit Apo Jos an ingkari na ay
Abraham hi, "Pumpfalino' he-a
hi ammod chi cho-or an holag
hi apfuglapfuglay."[k]

Chin ingkarin Apo Jos ay
Abraham ja ma-at an ma-at ti
ma-id uchumna chi nungkari nu
pfu-un hi Apo Jos an pinatin
Abraham, ja hijay gway
apfalinana an manakhu hi natoy
ja an munlumu hana agkhuy
narmu khapo ay ni apfalinan ni
hapit na. **18** Pinatin Abraham an
ichat Apo Jos chi cho-or hi holag
na, anong un allon hi ma-id
namnama cha an omempfalay, ti
nala-ay cha. Hotti numpfalin hi
Abraham hi aman chi cho-or an
holag hi apfuglapfuglay ta
nipa-annung chin inalin Apo Jos
an, "Hini pfilang ni holag mu ja
amat hi pfilang hana pfittuwan
ad uchu."[l] **19** Ay chuy an timpo
ja hingkhahot chin tagwona an
munnaud an lakay. Hotti hay
pfilang na ja un amat hi natoy ti
un chah gway amat heto hi
omempfalay? Ja me'chagkha khu
ja mumpfahig hi ahagwa na an
hi Sarah. Muti anong ja agkhuy
nunharhalinchugwa hini
pammati na chin ingkarin
Apo Jos. **20** Agkhuy injudjujan
Abraham chin pammati na ay ni
karin Apo Jos muti unot
pfimmi'pfi-ah ja khun mundayaw
ay hija. **21** Ma-id i na
punharhalinchugwaan an hi Apo
Jos ja gway apfalinana an
mangpa-annung chin ingkari na.
22 Hijaot un impfilang Apo Jos
hija hi magpong khapo hi
pammati na. **23** Muti hitay
nangarjana hi, "Impfilang Apo
Jos hi magpong" ja pfu-un hi
Abraham ja angkhay chi
hapitona **24** ti midchum ta-o. Ti
ipfilang chita-o hi magpong nu
mamati ta-o ay Apo Jos an
nummahu ay Apo ta-o an hi
Hesus. **25** Inapfulut Apo Jos an
matoy hi Hesus khapo hi pfahor

---

[k] **4:17** Genesis 17:5 [l] **4:18** Genesis 15:5

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ta-o, ja minahuwana, ta
mipfilang ta-o hi magpong hi
pannig na.

En-atoy Hesu Kristo hana napfahulan

5 1 Hotti ad ugwani ja
impfilang chita-o ay Apo
Jos hi magpong khapo hi
pammati ta-o, hijaot un ta-o
ne'-oh-ohha ay hija khapo chin
enat Hesu Kristo an Apo ta-o.
2 Ja khapo ay tay an enat na ja
inidchum chita-o an mi'takhu ay
tay khohkhoh Apo Jos. Ja
mun-an-anla ta-o an munhood ay
ni pangpfagpfagtuwan Apo Jos
ay chita-o. 3 Pfu-un hay hato ja
angkhay chi i ta-o pun-an-anlaan
muti mun-an-anla ta-o khu hato
punlikhatan ta-o. Ti anila ta-o an
hay hato an likhat ja ipfunga nay
anuh ta-o an mangedpor. 4 Ja nu
gwa ay chita-o hini anuh an
mangedpor, hot apfuluton
chita-o ay Apo Jos. Ja nu
inapfulut chita-o, ja munchomo'
ta-o an mipapfagpfagto. 5 Ja achi
ta-o mapfa-inan an nunchomo'
hato an ingkarin Apo Jos, ti
inannila ta-o hini nunhegla an
pamhod na khapo ay ni Espiritu
Santo an inchat na ay chita-o.
6 Ma-id olog ta-o an manakhu
ay tay achor ta-o muti ay nuy
ene'chan Apo Jos an timpo, ja
hennag na hi Kristo ta natoy ta
hena'pfatana hini dusan ni
pfahor ta-o an napfahulan an
tatakhu. 7 Ja nalikhat an i e-atoy
ni ohan takhu hini ibpfa na an
takhu ta takhuwona, anong un
maphod hini ugalin nuy takhu an
e-atoy na. Anong nin ja gway
mangedpor ta e-atoy na hay
takhu an ma'-aphod chi ugali na.
8 Muti impatikhaw Apo Jos hitay
ma-id ipadchungana an pamhod
na ay chita-o. Ti khun ta-o pay
pfumahor ja en-atoy chita-o ay
Kristo ta takhuwon chita-o.
9 Hotti nu impfilang chita-o ay
Apo Jos hi magpong khapo chin
chalan Kristo an nun-ajuh chin
natajana, om-omod an haniyan
chita-o khu ay Kristo ay ni
pundusaan Apo Jos hana
napfahulan. 10 Ti umannung an
chin hopapna ja chita-oy pfuhur
Apo Jos. Muti ad ugwani ja
penogpog na chin pfuhur ta-o ay
hija hichin nang-atajan ni
Empfalay na an hi Hesu Kristo.
Ja tan ad ugwani an ne'-oh-ohha
ta-o ay Apo Jos, ja om-omod pay
an mi'takhu ta-o khapo chin
nummahuwan Kristo.
11 Hay oha khu ja
mun-an-anla ta-o ay ni
ne'-oh-ohhaan ta-o ay Apo Jos, ti
khapo ay Apo Hesu Kristo ja
numpfalinon chita-o hi khayyum
Apo Jos.

Hini pfungan ni pfahor Adam ja patoy, muti ay Kristo ja pi'takhuwan

12 Napfahulan an amin chi
tatakhu heto lota khapo ay ni
oh-ohha an takhu an hi Adam an
pfimmahor chin hophopapna. Ja
khapo ta pfimmahor ja ipfunga
nay atajan. Hijaot un an amin
chi takhu ja matoy, ti ne'pfahor
ta-o ay Adam an nangholag ay
chita-o an amin. 13 Nete-a chin

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

timpon Adam ja immali chi
pfahor ay tay lota, anong un chin
agkhuy pay nichatan ni urchin
Moses. Hotti pfu-un hini
nama'-iyan cha hana urchin hini
pfimmahulan cha. 14 Muti anong
un ma-id urchin Apo Jos hi
pina'-i cha an amat ay Adam an
intulli na chin in-urchin Apo Jos
ay hija, ja ma-innila an khun cha
chamchama pfumahor, ti nete-a
ay Adam ja ingkhana ay Moses ja
khun cha matoy.

Hi Adam ja etalato na hi
Kristo an ingkarin Apo Jos an
umali heto lota ay ni timpo an
ene'cha na. Ti hini enat cha an
chugwa ja gway na-at na an
amin hana tatakhu. 15 Muti achi'
allon hi numpadchung hini
pfungan ni enat cha, ti munnaud
an nat-on hini khohkhoh Apo Jos
ay ni pfahor Adam. Khapo chin
pfahor chin oha an takhu an hi
Adam, ja impfunga nay atajan
ta-o an amin an tatakhu. Muti
ot-ottong hini khohkhoh Apo
Jos, ja khapo ay ni khohkhoh tay
oha an takhu an hi Hesu Kristo ja
cho-or hana engkhohkhohan Apo
Jos an nipfilang hi magpong.
16 Ja nat-on khu hitay khohkhoh
Apo Jos ay nuy pfahor Adam. Ti
chimmalat chin oh-ohha an
pfahor Adam ja napfahulan an
amin chi tatakhu ja nahugi cha
an madusa. Muti nat-on hitay
khohkhoh Apo Jos. Ti anong un
cho-or chi pfahor chi tatakhu ja
mapfalin an mapakawan cha hot
mipfilang cha hi magpong hi
pannig Apo Jos. 17 Umannung an
chimmalat chin pfahor nuy oha
an takhu an hi Adam ja matoy an
amin chi tatakhu. Muti
munna'naud an napfalor chin
enat nuy oha an takhu an hi
Hesu Kristo. Ti khapo ay hija, ja
an amin hana mangagwat ay ni
otong an khohkhoh Apo Jos ta
mipfilang cha hi magpong hi
pannig na, ja mi'takhu cha ad
langit an mi'-ap-apo ay Hesu
Kristo.

18 Chimmalat chin oha an
pfahor chuy oha an takhu an hi
Adam ja nahugi an amin chi
tatakhu an madusa. Muti khapo
chin magpong an enat Kristo an
nange-atoy hana pfahor, ja
mapfalin an mipfilang hana
tatakhu hi magpong hi pannig
Apo Jos hot mi'takhu cha hi
ma-id pogpogna. 19 Ja khapo ay
ni oha an takhu an hi Adam an
nanglukhangeh ay Apo Jos ja
numpfalin an amin chi tatakhu
hi napfahulan. Muti khapo ay ni
oha an takhu an hi Hesu Kristo
an na'na-unnud ay Apo Jos ja
cho-or chi mumpfalin hi
magpong.

20 Chin nangpa-innilaan Apo
Jos ay ni urchina ay Moses ja
emmomod an nipatikhaw hana
cho-or an pfimmahulan chi
takhu. Muti anong un munnaud
hini pfahor chi takhu ja achi na
ilahiyan hini munna'naud an
khohkhoh Apo Jos. 21 Amat hi
emmapfak hini pfahor an
nangpfunga hi atajan an amin
chi tatakhu, muti na-apfak khapo
ay ni khohkhoh Apo Jos. Ad
ugwani ja hitay khohkhoh Apo
Jos chi mangab-apfak ti, khapo

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

chin enat Apo ta-o an hi Hesu
Kristo, ja mipfilang ta-o hi
magpong hi pannig Apo Jos, hot
mi'takhu ta-o hi ma-id chi
pogpogna.

Natoy ta-o hi pfahor muti mi'takhu ta-o ay ni pfakhu an pi'takhuwan

6 1 Unchani chah ja gway
mangali hi, ti nu amat hina
ja etortoloy ta-o an khun
pfumahor ta omom-omod pay an
ekhohkhohan chita-o ay Apo Jos.
2 Achi mapfalin an amat heto. Ti
nawaya-an ta-o hi apfalinan chi
pfahor an mangchachalan ay
chita-o, ja napogpog hini
napfahulan an pi'takhuwan.
Hotti anagkha ta i ta-o khu
mi'takhu hi pfahor? 3 Ani'-ila ju
mit an chin numpabautisaran
ta-o ta ma-innila an nidchum
ta-o ay Kristo, ja nidchum ta-o
khu ay hija an natoy. 4 Hotti hini
oma'-atan tay numpabautisaran
ta-o ja nidchum ta-o ay Kristo an
natoy ja nilupfu'. Ja nummahu hi
Kristo khapo ay ni apfalinan
Ama na, hotti ni'mahu ta-o khu
ta mi'takhu ta-o ad ugwani ay
tay pfakhu an pi'takhuwan.
5 Nidchum ta-o ay Kristo chin
natajana hotti umannung an
midchum ta-o khu chin
nummahuwana. 6 Anila ta-o an
chin nihikhud an atatakhu ta-o ja
nidchum an nepfakhat chin kros
Kristo ja napogpog chin
napfahulan an kinatakhu ta-o,
hot achi ta-o mahpay himpfut
tay pfahor an nangakha'-utan ay
chita-o. 7 Ti hini takhu an natoy
ja nawayawaya-an ay ni
apfalinan chi pfahor. 8 Nidchum
ta-o an ne-etoy ay Kristo hotti
mamati ta-o an nidchum ta-o ay
ni nahamad an pi'takhuwana.
9 Anila ta-o an nummahu hi
Kristo ja angkhaynana an achi
mahpay matmatoy ja ma-id chi
apfalinan chi patoy ay hija. 10 Ti
chin natajana ja napfalin an
enapfak na an amin chi apfalinan
chi pfahor. Hotti angkhaynana
an achi khahin una ipiggwa an
matoy. Ja ad ugwani an
nummahu ja gawwa an
matattakhu an khun mangat
ay ni pa-idaydayawan Apo Jos.
11 Hotti chita-o khu, ja ipfilang
ta-o hini achor ta-o an amat hi
natoy, ti tenaynan ta-o hini
pfahor an nangakha'-utan ay
chita-o. Ja ad ugwani ja mi'takhu
ta-o an khun mangchat hi dayaw
ay Apo Jos khapo hi nidchuman
ta-o ay Hesu Kristo. 12 Hitay
achor ta-o ja emmengha an khun
pfumahor. Muti ad ugwani ja
mahapor an achi ju apfuluton an
hini pfahor chi mangpadchong
ay cha'ju ta aton ju hini napukhit
an penhod chi achor. 13 Achi ta-o
e-agwat hitay achor ta-o, anong
un hay ohah alimatong na, ta
atonay napukhit, ta un ta-o gwot
e-agwat ay Apo Jos hitay achor
ta-o ja an amin hini alimatong na
an mangat hi maphod. Ti hitay
chi amatan ni takhu an nipfilang
hi natoy muti inchatan Apo Jos
hi pfakhu an pi'takhuwana.
14 Hotti ma-id apfalinan chi
pfahor an mangpadchong ay
chita-o ti achi ta-o mi'takhu

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

khapo hi pangunuchan hi urchin
muti mi'takhu ta-o khapo hi
khohkhoh Apo Jos.

Nawayawaya-an ta-o hi pfahor

15 Unchani chah ja gway
mangali hi, nu amat hina ja
etortoloy ta-o an khun pfumahor
ti mi'takhu ta-o ay ni khohkhoh
Apo Jos an pfu-un ay ni
pangunuchan hi urchin. Achi
mapfalin an amat heto.
16 Anilam an hini khun mu
unuchon ja hijay nang-inhimpfut
ay he-a ta unuchom hini allona.
Nu etoloy ta-o an khun pfumahor
ja amat ta-o hi himpfut tay
pfahor, ja ma-id uchumna hi
ipfunga na nu pfu-un hini
pundusaan Apo Jos ay chita-o hi
ma-id pogpogna. Hay maphod ja
ichat ta-o hitay pi'takhuwan ta-o
ay Apo Jos an mangunud ay ni
penhod na. Hot ipfunga nay
pi'takhuwan an magpong hi
pannig na.
17 Otong chi punyamana' ay
Apo Jos an anong un aju himpfut
chi pfahor chin hopapna muti ad
ugwani ja hinahalichit ju an
khun unuchon hana umannung
an tudtuchu an nituchu ay
cha'ju. 18 Ja nawayawaya-an aju
ay ni apfalinan chi pfahor ta ad
ugwani ja hini magpong chi
mangpadchong ay ni
pi'takhuwan ju. 19 Tan in-arig u
hitay oma'-atan chi himpfut ja
ap-apo ta nalaka hi ma-awatan
chi tatakhu, ti achi aju
maka-awat hay hato na-unig an
khun u ituchu. Ipiggwa' an allon
hi, chin hopapna ja inapfulut ju
an hana napupukhit chi
mangpadchong ay ni
pi'takhuwan ju ja emmala aju an
mangat hi napukhit. Hotti ad
ugwani ja apfuluton ju an hini
maphod chi mangpadchong ay ni
pi'takhuwan ju hot khun
pompomhod hini magpong an
pi'takhuwan ju ay Apo Jos.
20 Chin hopapna an himpfut aju
pay hi pfahor, ja achi mapfalin
ay cha'ju hini magpong an
pi'takhuwan. 21 Muti ngay
tugwali linagpfu ju an nangat
hay hachi pfahor an pfuma-inan
ju ad ugwani? Hay adusaan ay
Apo Jos chi pumpfanakhana.
22 Muti ad ugwani ja
nawayawaya-an aju hi pfahor ja
numpfalin aju hi himpfut Apo
Jos ta hijay unuchon ju. Hot
ipfunga na hini magpong an
pi'takhuwan ju an hay i na
pumpfanakhan ja hini
pi'takhuwan ad langit an ma-id
chi pogpogna. 23 Hini lagpfun
chi napfahulan ja atajan an hija
hini i-achawwiyan ta-o ay Apo
Jos ja ingkhana. Muti hini
khohkhoh Apo Jos hana mamati
ay Hesu Kristo ja pi'takhuwan an
ma-id pogpogna.

Nawayawaya-an ta-o ay ni urchin an nanghimpfut ay chita-o

7 1 A-akhi, anila' an
ma-awatan ju hitay uja'
allon an oma'-atan chi urchin.
Hotti anila ju an hini apfalinan
chi urchin ja miherpfi hana
mamattakhu ja angkhay. 2 Nu
khulat ta hini pfupfai an gway

ahagwa na, ja hay allon ni
urchin ja me'-adchum ay ni
ahagwa na. Muti nu khulat na ta
matoy hini ahagwa na an lala-e
ja ma-id ma-alin tay urchin.
Hotti mapfalin an mangahagwa
khu. 3 Hotti allon ta-o hi
immilugtap hini pfupfai an
mamattakhu pay hini ahagwa na
ja ay ne'-op hi oha an lala-e.
Muti natoy ayya hitay ahagwa na
ja ma-id ma-alin tay urchin ti
nawayawaya-an. Hot achi
pfumahor hi lugtap nu marhin
khu.

4 Amat mit hina ay cha'ju,
a-akhi, an ne-etoy aju ay Kristo,
hotti nawayawaya-an aju ay ni
apfalinan ni urchin an manugi ay
cha'ju. Ja nidchum aju ay hija an
nummahu ta gway aton ju an
munserbi ay Apo Jos. 5 Chin
hopapna ja khun ta-o unuchon
hana napukhit an penhod chi
achor, ja tan
emmom-omochagkhu hitay
pamhod ta-o an mangat hi
pfahor khapo hi nanginnilaan
ta-o ay ni urchin. Ja hini
ipfungan ni khun ta-o aton ja
hini atajan ta-o ja adusaan ta-o
ay Apo Jos hi ma-id pogpogna.
6 Muti ad ugwani, khapo hi
nidchuman ta-o ay Kristo chin
natajana ja nawayawaya-an ta-o
ay ni urchin an nanghimpfut ay
chita-o. Hotti hini punserbiyan
ta-o ay Apo Jos ad ugwani ja
agkhuy nepognad ay ni khun
ta-o pangunuchan hi urchin, ti
un pfungan ni pfakhu an
pi'takhuwan an inchat ni Espiritu
Santo ay chita-o.

Magpong hitay urchin muti ipatikhaw na hini oma'-atan chi pfahor

7 Unchani ja hay nomnomon
ju ja hay allo' ja napukhit hitay
urchin. Achi, an maphod. Muti
hitay urchin ja ipa-innila na ay
ha-in hini oma'-atan chi pfahor.
Amat koma ay tay allon tay
urchin hi nangarjana hi, “Achi
aju omamnaw.” Nu ma-id koma
hitay an urchin ja agkhuy u anila
an pfahor chi khun omamnaw.
8 Muti khapo ta una' napfahulan
ja amat hi pfimmi-ah hini pfahor
an gwa ay ha-in hi nanginnilaa'
ay tay urchin, ja narmu agkhu
chi cho-or hi uja' omamnagwan.
Muti nu ma-id hitay urchin ja
ma-id pfi-ah tay pfahor an
mamalud ay ha-in. 9 Chin
agkhuy u pay nanginnilaan ay ni
penhod tay urchin an hapiton, ja
mappokha' ay ni khun u pe'pe'-at.
Muti un u agkhu na-awatan hini
penhod tay urchin an hapiton ja
matikhaw an un otong hini
pfahor u, ja na-awata' an hay
pfilang u ja una' nanattoy hi
pannig Apo Jos. 10 Ja tayya an
hitay urchin an mangtuchu hi
hay aton ta mi'takhu ta-o ay Apo
Jos, ja hijay nanumarja ay ha-in
an matoy khapo hi achi' khun
pangunuchan ay tay urchin. 11 Ja
khapo ta una' napfahulan ja
na-apfuwa'. Ti khemho' gwot
una' mumpfalin hi magpong
khapo hi pangunucha' hi urchin.
Muti najunaot ja khun u pa'-iyon
hana urchin hot nahumarjaa' an
matoy. 12 Hotti ma-id i ta-o

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

pamahigwan ay tay urchin ti
narpu ay Apo Jos, ja an amin
hana urchina ja nasantuwan ja
magpong ja maphod.
13 Un chah hay podhona an
hapiton ja hitay maphod an
urchin Apo Jos ja hijay
mangedchong hi tatakhu ay ni i
cha atajan, an hija hini adusaan
cha hi ma-id pogpogna? Achi
amat heto, ti hini nangedchong
ay chita-o ja hitay pfahor ta-o.
Hay hato urchin ja maphod, muti
khapo ta khun ta-o pfumahor ja
hitay urchin chi usaron Apo Jos
an manugi ay chita-o. Hotti
khapo ay tay urchin, ja
mipatikhaw hini munlinapoh an
impukhit chi pfahor.

Ma-id apfalinan ta-o an mangat hi maphod nu achi tomolong hi Hesu Kristo ay chita-o

14 Anila ta-o an hay hato
urchin ja me'-annolot ay ni
penhod Apo Jos ti hijay
narpugwan cha. Muti ay ha-in ja
nihikhud hitay pfahor an gwa ay
ha-in ja oma'-ata' hi himpfut chi
pfahor. 15 Achi' ma-awatan hitay
achor u. Ti hana maphod an
penhod u an aton ja achi' khun
aton, ja hinujagkhu khun u
pfuhulon an napukhit an achi'
podhon an aton, ja hija agkhu
chi khun u aton. 16 Nu khun u
pfuhulon hay hato napukhit an
khun u aton ja matikhaw an ay
tay nomnom u ja apfuluto' an
maphod hitay urchin. 17 Achi'
khun khurkhulaton an khun aton
hay hato muti hini napfahulan
an atatakhu' chi khumapo hi
pangata'. 18 Anila' an amin hini
gwa ay ha-in ja ma-id oh-ohhah
maphod hi pannig Apo Jos. Gwa
hitay pamhod u an mangat hi
maphod muti khuna' matu'chud
ti ma-id olog u an mangat. 19 Ti
achi' khun aton hana maphod an
penhod u an aton ja hinujagkhu
napukhit an achi' podhon hini
khun u aton. 20 Hotti nu hitay
chi oma'-atana ja achi'
khurkhulaton an khun mangat hi
napukhit muti amat hi khuna'
makhujud ay tay pfahor an
nihikhud ay tay achor u.
21 Hotti hitay chi matikhaw u
hi oma'-atana, an podho' ayya
an mangat hi maphod hon
timmu'chud hini pfahor an gwa
ay ha-in. 22 Ti ay tay nomnom
u ja podpodho' hini urchin Apo
Jos 23 muti natikhaw u an
nat-on hini khun mangpadchong
ay tay achor u, an hija hitay
napfahulan an atatakhu' an
mi'khukhubpfat ay tay urchin
Apo Jos an podpodho', hot
khuna' pfumahor. Hotti una'
tugwali amat hi himpfut chi
pfahor. 24 Haw he-a pay hitay
amat heto an pi'takhuwan! Ti
tan hitay napfahulan an achor
ja ijuy chita hi atajan ja nga
chah chi manakhu ay ha-in?
25 Otong chi punyamana' ay
Apo Jos ti khapo chin enat
Hesu Kristo an Apo ta-o ja hijay
nanakhu ay chita-o.
Hotti hitay chi oma'-atana, an
ay tay nomnom u ja podho' an
unuchon hato urchin Apo Jos
muti khapo ta napfahulana' ja
khuna' pfumahor.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Hini pi'takhuwan an khun epapto' ni Espiritu Santo

8 1 Hotti ay chita-o an
nipfilang hi magpong khapo
hi nidchuman ta-o ay Kristo
Hesus ja achi ta-o mahugi an
madusa. 2 Ti khapo chin enat
Kristo Hesus an nange-atoy ay
chita-o, ja nagwachaan ta-o hi
pfakhu an pi'takhuwan an inchat
ni Espiritu Santo. Hitay Espiritu
chi nama'-i ay ni apfalinan chi
pfahor an namabpfalud ay
chita-o ja mang-uy ay chita-o hi
atajan. 3 Hini ayya urchin ja
ma-id olog na an mama'-i ay ni
apfalinan chi pfahor ti un ta-o
tatakhu an napfahulan ja ma-id
olog ta-o an mangat an amin hay
hato in-urchin Apo Jos. Muti hini
achi ma-at tay urchin ja enat Apo
Jos. Hennag na hini Empfalay na
an numpfalin hi takhu an amat
ay chita-o ta nepallog hija an
nadusa khapo hi pfahor ta-o. Ja
hitay chi enat Apo Jos an nama'-i
ay ni apfalinan chi pfahor an
mamabpfalud ay chita-o an
tatakhu 4 ta gway aton ta-o an
mi'takhu an mangunud an amin
hana nahamad an in-urchin Apo
Jos. Ja hini aton ta-o an
mangunud ja achi ta-o unuchon
hana napukhit an penhod chi
achor ta un ta-o mi'takhu ay ni
penhod ni Espiritu Santo hi i ta-o
pi'takhuwan. 5-6 Hini takhu an
khun mangunud ay ni napukhit
an penhod ni achor na, ja hay
hana chi khuna nomnomnomon
ta hijay at-atona. Ja hini
ipfungan chi amat heto ja atajan
hi ma-id chi pogpogna. Hini ayya
takhu an mangunud ay ni
Espiritu Santo, ja hini penhod
ni Espiritu chi mun-o-onan ay ni
nomnom na. Ja hay ipfunga na ja
malenong an nomnom ja
pi'takhuwan an ma-id pogpogna.
7 Hana tatakhu an hay
epa-ennongan cha ja hana
napukhit an penhod chi achor ja
pfuhur Apo Jos hini amat heto.
Ti un cha tugwali ilukhangeh
hitay urchin Apo Jos ja ma-id
olog cha an mangat ay ni penhod
na. 8 Hay hato takhu an khun
mangunud ay ni penhod ni achor
cha ja ma-id oh-ohha hi ma-at
cha an mangpachenor ay
Apo Jos.

9 Muti cha'ju ayya, ja pfu-un
hana penhod chi achor chi khun
mangpapto' ay cha'ju ti
nagwachaan aju ay ni Espiritu
Santo, ja hijay khun
mangpadchong ay ni
pi'takhuwan ju ad ugwani. Nu
khulat ta hay takhu an ma-id ay
hija hini Espiritu Santo an
narpu ay Kristo, ja pfu-un
takhun Kristo hija. 10 Muti nu
gawwa hi Kristo ay chita-o,
anong un matoy hitay achor
ta-o khapo hi pfahor, ja
mi'takhu ta-o, ti impfilang
chita-o hi magpong ay Apo Jos.
11 Ja khapo ay ni apfalinan ni
Espiritu Santo ja minahuwan
Apo Jos hi Hesu Kristo, hotti
amat hina khu, anong un ta-o
matoy, ja takhuwon khu Apo
Jos hitay achor ta-o, khapo ay
ni apfalinan ni Espiritu na an
gwa ay chita-o.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

12 Amat heto, a-akhi, hini enat
Apo Jos. Hotti hay mahapor ja
pfu-un hana napukhit an penhod
tay achor chi mangpapto' ay
chita-o ta hini Espiritu Santo.
13 Ti nu etoloy ta-o an khun
unuchon hana napukhit an
penhod chi achor ja achi mehalla
an dusaon chita-o ay Apo Jos hi
ma-id pogpogna. Muti nu
mumpatolong ta-o ay ni Espiritu
Santo ta mapogpog chin
napfahulan an kinatakhu ta-o, ja
magwachaan ta-o hi pi'takhuwan
an ma-id pogpogna.
14 An amin hana echalan ni
Espiritun Apo Jos ja chichay
empfapfalay Apo Jos. 15 Ti hitay
Espiritu Santo an gawwa ay
chita-o ja agkhuy chita-o
numpfalinon hi himpfut ta
tomatta-ot ta-o ay Apo Jos khapo
hi pfahor ta-o. Muti numpfalinon
chita-o hi empfapfalay Apo Jos.
Hijaot un mapfalin an allon ta-o
hi “Ama” ay hija. 16 Ja hitay an
Espiritu chi muntihtikhu ay tay
nomnom ta-o an umannung an
empfapfalay chita-o ay Apo Jos.
17 Ja khapo ta empfapfalay
chita-o ay Apo Jos ja midchum
ta-o ay Kristo an mangala hana
mun-aphod an pfanoh. Anila ta-o
an umannung hitay ti inapfulut
ta-o an mapalikhatan ta-o an
oma'-at chin na-at ay Kristo ta
midchum ta-o khu ay ni
apfagto na.

Hahadchon ta-o hini pamaligwan Apo Jos an amin hi gwacha

18 Ti ay ha-in ja anong kay
kaen ja hen-om hay hato
punlikhatan ta-o ad ugwani, ti
achi agkhu ni' me'nong ay ni
pangpapfagtuwan Apo Jos ay
chita-o hi uchum chi arkhaw.
19 Ja an amin hato matittikhaw
an limmun Apo Jos ja
me'hohhood cha ay ni timpo an
pangpatikhan Apo Jos ay ni haad
ta-o an empfapfalay na. 20 Ti hay
hato matittikhaw an limmun Apo
Jos ja narman chin maphod an
panuh cha chin hophopapna.
Muti un chah chicha chi
nunnomnom ja emmat heto, an
un hitay chi ene'chan Apo Jos hi
atona, muti achi munchochodcha
ja ingkhana. 21 Umali han
arkhaw an anong un hay hato
limmun Apo Jos ja ipapfakhu na
ta mapogpog hini i cha apa'-iyan
ja apfulu-an. Hotti mipfu-aan cha
an amat ay chita-o an
empfapfalay Apo Jos ay nuy
arkhaw an pangpapfagtuwana ay
chita-o. 22 Ja anila ta-o an hay
hato limmun Apo Jos, an nete-a
chin hophopapna ja ingkhana ad
ugwani ja khun cha
mun-ajomom an amat hi pfupfai
an mumpalikhat an tomo'khong.
23 Ja pfu-un hay hato
matittikhaw chi munlikhat ja
angkhay, ti anong un chita-o an
nichatan ay ni Espiritu, ti hitay
Espiritu chi pfilang na an nahhun
an inchat Apo Jos ay chita-o an
namati. Ja mun-ajomom ta-o
heto puhu ta-o an manghehemad
an mamannod ay ni timpo an
pangpatikhan Apo Jos ay ni haad
ta-o an empfapfalay na, ja
panukatana ay tay achor ta-o hi
hay achi matmatoy. 24 Hitay chi

hahadchon ta-o nete-a chin
namatiyan ta-o. Agkhuy na-at
hay hato, hijaot un ta-o
hahadchon. Ti nu napfalin ayya
an na-at ja ngay i ta-o
hahadchon? 25 Muti khapo ta
agkhuy pay na-at hay hato ja
an-anuhan ta-o an munhohhood
ingkhana hi a-atana.

26 Hitay punchomo-an ta-o ay
ni mamahhod an pi'takhuwan
ta-o ay Apo Jos ja khun chita-o
papfi-ahon. Ja amat hina khu an
gwa hini Espiritu Santo an
tomolong ay chita-o an amin hi
pungkulangan ta-o. Amat ay ni
aton ta-o an mungkalalag an
ma-id anila ta-o ay ni penhod
Apo Jos hi i ta-o epfokha. Muti
hitay Espiritu chi tomolong ay
chita-o an khun mun-ajomom an
mangali ay Apo Jos hana achi
ma-ali hi hapit. 27 Ja hi Apo Jos
an nanginnila ay tay nomnom
ta-o ja anila na khu hini
nomnom ni Espiritu na. Ti hana
khun ekalalag ni Espiritu ay
chita-o an tatakhu na, ja
me'-annolot ay ni penhod na.

28 An amin chi hay ma-at ja
pumpfalinon Apo Jos hi
aphochan ta-o an namati an
mammamhod ay hija ja an
enajakhana ta mipa-annung hini
penhod na an ma-at ay chita-o.
29 Nete-a chin hophopapna ja
ini'-ilan Apo Jos hana mumpfalin
hi empfalay na. Ja hay hato chi
pinilin Apo Jos hi pumpfalinona
hi oma'-at ay Hesu Kristo an
Empfalay na ta hi Hesus chi
mipfilang hi pangulluwan ta-o an
hin-a-agkhi an namati. 30 Ja
chita-o an pinili na, ja
enajakhana an mamati ay Kristo.
Ja chita-o an enajakhana ja
nipfilang ta-o hi magpong hi
pannig na khapo ay tay
namatiyan ta-o ay Kristo. Ja an
amin ta-o an impfilang na hi
magpong ja ma-id ehallaana an
ipapfagpfagto chita-o ay Apo Jos.

Ma-id mang-achawwi ay chita-o ay ni pamhod Kristo

31 Hotti hitay chi ma-awatan
ta-o. Nu gwacha hi Apo Jos ay
chita-o, ja ngachah chi hay
pfumuhur hi mangapfak ay
chita-o? 32 Anong un hini mismo
an Empfalay na ja agkhuy na
in-ikot ta inapfulut na an natoy
hija khapo ay chita-o. Nu inchat
Apo Jos hitay Empfalay na ja
una chah achi pi-idchum an ichat
an amin chi mahapor ta-o?
33 Anong un gway manghaliw ay
chita-o an pinilin Apo Jos, ja
achi mangapfak, ti impfilang
chita-o ay Apo Jos hi magpong.
34 Ja ngay mangchalom ay
chita-o? Hi Kristo ja natoy, ja
nummahu, ja timmalakhuy ad
langit, ja inumpfun ay ni
nun-appit hi agwan Jos Ama, ja
hijay khun mangekalalakhan ay
chita-o. 35 Hotti ma-id chi hay
oha hi gway apfalinana an
mang-achawwi ay chita-o ay ni
otong an pamhod Kristo. Anong
un cho-or chi punlikhatan, ja
pumalikhat, ja anong un ma-id
anun, anong un ta napubli,
anong un gway tomattata-ot ja
pomatoy, muntortoloy ta-o
chamchama ay ni otong an

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

pamhod Kristo. 36 Hana amat
heto an likhat chi hinapit tay
impatula' Apo Jos hi nangarjana
hi,
"Khapo hi ni'-unuchan mi ay
he-a, Apo, ja un mi
hahangkhaon chi atajan hi
a-arkha-arkhaw.
Mipadchung ami hi karnero
an nehahagkhana an
maparti."[m]
37 Muti anong un amat heto
chi apalikhatan ja omapfak ta-o
an omapfak khapo ay Kristo an
otong chi pamhod na ay chita-o.
38 Ja munchomo-a' an umannung
an, anong un hini patoy, ja hana
likhat tay pi'takhuwan, ja hana
angher, ja hana dimonyo, ja
hana khun ma'ma-at ad ugwani
ja uchum chi arkhaw, ja hana
uchumna an gway apfalinana
heto lota, 39 ja ad uchu, ja ad
Chalom, ja an amin hana
matigtikhaw, ja ma-id chi oha ay
cha tay hi gway apfalinana an
mang-achawwi ay chita-o ay ni
pamhod Apo Jos, khapo hi
nidchuman ta-o ay Kristo Hesus
an Apo ta-o.

Munchokhoh hi punnomnoman Paul khapo hi achi pamatiyan hana papadchung na an Hudju

9 1 A-akhi, umannung hitay
allo' ay cha'ju. Ti takhuwa'
ay Kristo hotti achiya'
munlahlah. Ipa-innilan tay
konsensia' an empadchong ni
Espiritu Santo an umannung hay
hato uja' hapiton. 2 Hay penhod
u hi allon ja tayya an munnaud
an munchokhoh hitay uja'
punnomnoman khapo hi achi
pamatiyan hana papadchung u
an Hudju ay Kristo. 3 Aa ja ha-in
chi mana'pfat ay ni adusaan cha
ay Apo Jos ta mapogpog hitay
pi'takhuwa' ay Kristo hu-unot ni'
mapfalin ta chichay mi'takhu.
4 Chicha hana holag Israel an
pinilin Apo Jos hi empfapfalay
na. Chichay nangpatikhagwana
ay ni pfinang na ja chichay
khuna pe'totobpfalan. Chichay
nangpa-innilaana hay hana
urchina ja nangtuchugwana hana
aton cha an mundayaw ay hija.
Ja maphod hana ingkari na ay
chicha. 5 Hachi nangholag ay
chicha ja hachi ma-ar-ali an
tatakhu chin hopapna. Ja
padchung cha an Hudju hini
nangholag ay ni narpugwan
Kristo ay ni kinatakhu na.
Hi Kristo chi Jos an khun
mangpapto' an amin ja hijay
madayaw hi ma-id pogpogna.
Amen!
6 Achi' allon hi ma-id chi hay
i nuntungpalan hachi karin Apo
Jos ay chicha. Ti hini oma'-atana
ja achi an amin hana holag Israel
ja umannung an tatakhun Apo
Jos. 7 Ja achi an amin hana
holag Abraham ja mipfilang cha
hi empfapfalay Abraham an
me'pfanoh hana ingkarin Apo
Jos. Ti hitay chin inalin Apo Jos
ay Abraham an, "Hi Isaak chi

[m] **8:36** Psalms 44:22

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

puun hana mipfilang hi holag
mu." **8** Hay penhod na an
hapiton ja hana holag Isaak ja
angkhay chi mipfilang hi holag
Abraham, ti hi Isaak chi
nitu'khung khapo chin ingkarin
Apo Jos. Hana ayya holag ni
empfalay Abraham ay ni oha an
pfupfai ja achi cha mipfilang hi
holag na. **9** Ti hitay chin ingkarin
Apo Jos an inali na hi, "Malahin
chi ohay tagwon hot tikhagwun
ju hitay apfalina' ti tomo'khong
hi Sarah hi lala-e an empfalay
ju."[n]

10-11 Ja oha khu ja nomnomon
ta-o chin inalin Apo Jos chin apo
ta-o an hi Isaak. Impa-innilan Apo
Jos an hini atona an mumpili ay
ni takhu an ekhohkhohana ja
pfu-un khapo hi maphod an enat
nuy an takhu. Ekhohkhohana
khapo ti hinuy chi inhumang na
an aton. Ti inhapfin Rebeka an
ahagwan Isaak chin nun-eper an
cha Jakob ay Esau, ja hi Isaak chi
ama cha an chugwa. Agkhuy cha
pay neto'khong ja ma-id pay
oh-ohha hi enat cha hi maphod
wenno napukhit, **12** ja ina'-allin
Apo Jos ay Rebeka hi, "Hini
pangpangulluwan ja epadchong
nuy uchichiyan."[o]
13 Ja nitula' khu ay ni Hapit Apo
Jos an allona hi, "Pinili' hi Jakob
an penhod u muti hi Esau ja
chin-ug u."[p]

14 Un chah hay allon ta-o ja,
achi magpong hi Apo Jos ti niya
an pinili na hini penhod na an
ekhohkhohan? Achi.
15 Kalintikhan Apo Jos an
mangat ay tay, ti hitay chin inali
na ay Moses an,

"Ekhohkhoha' hana penhod u
an ekhohkhohan,
Ja nignikhao' hana penhod u
an nignikhaon."[q]

16 Hotti hitay chi panginnilaan
ta-o an hini namiliyan Apo Jos
ay ni ohan takhu ja agkhuy
nepognad ay ni penhod nuy an
takhu wenno hay maphod hi
enat na, ti narpu ay ni khohkhoh
Apo Jos. **17** Ja mapfalin khu an
gwa hana uchumna an achi
ekhohkhohan Apo Jos, amat ay
ni Faraon an chin ari ad Egypt,
an nitula' ay tay Hapit Apo Jos
chin inalin Apo Jos ay hija an,
"Enhaad u he-a hi ari ta
mipatikhaw hini otong an
apfalina' ay ni ato' an pfumuhur
ay he-a, hot munchongor hini
ngachan u hi apfuglapfuglay."[r]
18 Hotti matikhaw ta-o an
ekhohkhohan Apo Jos hana
penhod na an ekhohkhohan ja
kalintikhana khu an epapfato
hini nomnom chi ohan takhu nu
penhod na.

19 Unchani ja gway mangali
hi, "Nu amat hina hi Apo Jos,
ja achi na koma papfaholon
hana tatakhu, ti umannung an
un chah gway apfalinan ta-o an
manukatan ay ni inhumang Apo
Jos an ma-at?" **20** Achi mapfalin

---

[n] **9:9** Genesis 18:10 [o] **9:12** Genesis 25:23 [p] **9:13** Malachi 1:2-3
[q] **9:15** Exodus 33:19 [r] **9:17** Exodus 9:16

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

an amat hinay allom. Ti un ta-o
takhu ja ngay kalintikhan ta-o
an mi'hullig ay Apo Jos? Amat
koma ay ni pfuhi, una chah
allon ay ni nangapja ay hija hi,
"Anagkha ta amat hetoy im
enat an nangapja ay ha-in?"
21 Achi mapfalin hini amat
heto. Ti hini mangapja hi pfuhi
ja ikhad hija ay ni penhod na
an oma'-atan ni ephod na.
Mapfalin an alana hini oha an
natep-or hi uklit ja ephod na hi
chugwah kalahin chi pfuhi, hini
aha ja pfuher an hinalitan, ja
hini aha ja un angang.
22 Oma'-at hina khu ay Apo Jos.
Kalintikhana an mangat ay ni
penhod na an aton. Podhona an
ipatikhaw hini pfungot na
khapo hi pfahor ja hini
apfalinana an mangdusa hana
tatakhu an pfimmahor. Muti
inan-anuhana hana khumapo hi
pfimmungtana an chicha hana
nehnot chi apa'-iyan cha. 23 Ti
penhod na an ipa-innila hini
ma-id ipadchungana an dayaw
na ay chita-o an penhod na an
ekhohkhohan, an ene'cha na an
mi'takhu ay ni maphod an
pi'takhuwan ad langit. 24 Ja
chita-o hini allona an
ekhohkhohana ti enajakhan
chita-o. Ja pfu-un cha'mi an
Hudju ja angkhay chi
na-ajakhan ti midchum aju khu
an Hentil. 25 Hitay chi inalin
Apo Jos ay tay impatula' na ay
ni profeta an hi Hosea,

"Ipfilang u hi tatakhu' hana
agkhuy u impfilang chin
hopapna,
Ja chin nasyon an pfinuhur u
ja podpodho' chicha ad
ugwani."[s]
26 Ja oha khu hi impatula'
Apo Jos ja,
"Hay hana pfuglay an
agwachaan hana tatakhu
an nangarja' hi pfu-un
tatakhu' chicha,
Ja machakngan han arkhaw
hi pangalla' ay chicha
hichi hi ipfilang u chicha
hi empfapfalay u, ha-in an
Jos an mamattakhu hi
ma-id pogpogna."[t]
27 Ja hachi ayya Hudju an holag
Israel, ja hitay chin impadtun
Isaiah hi nangarjana ay chicha
chin nahop hi,
"Anong makay un amat hi
pfilang chi panag hichi
baybay chi pfilang ta-o an
holag chi Israel, ja un ta-o
tortollo an takhuwon
Apo Jos.
28 Ti un himpfumagkhaot
ehemad Apo Jos an dusaon
hana tatakhu heto lota."[u]
29 Ja gwa khu hitay inalin
profeta Isaiah an,
"Oma'-at ta-o koma hana
tatakhu ad Sodom ja ad
Gomorah an dinusan Apo
Jos ja na-umah cha an
amin.
Muti khemmohkhoh hitay
Napfagto an Jos, ja

[s] **9:25** Hosea 2:23 [t] **9:26** Hosea 1:10 [u] **9:27-28** Isaiah 10:22-23

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

hinalimunana han tortollo
ay chita-o ta achi
mapogpog hitay holag
ta-o."[v]

Hini agkhuy namatiyan hachi Hudju ay Hesu Kristo

30 Hotti hitay chi penhod u an
ipa-innila. Hay hana Hentil an
agkhuy cha enhehemad an
hingiton nu ngay aton cha an
mipfilang hi magpong ay Apo Jos,
ja emmat an impfilang na chicha
hi magpong khapo hi namatiyan
cha ay Kristo. 31 Muti hana holag
Israel an nanghehemad an
mangunud ay ni urchin Moses ta
mumpfalin cha hi magpong hi
pannig Apo Jos ja natu'chud cha.
32 Anagkha tugwali ta amat heto?
Khapo ta nunhochor cha ay ni
pangunuchan cha ay ni urchin ta
mipfilang cha hi magpong hi
pannig Apo Jos. Ja agkhuy cha
anila an hana ipfilang Apo Jos hi
magpong ja hana namati ay Hesu
Kristo. Pfomopfohhor cha ay
Kristo, ti amat hi pfato an
humalipadchung ay chicha.
33 Hitay chin impatula' Apo Jos
ay nuy Hapit na hi nangarjana hi,

"Tikhan ju, epognad u han
pfato hina ad Sion an
ahalipadchungan chi
tatakhu,
Ja hijay mangkhah ay
chicha.
Muti hana mamati ay hija ja
ma-id chi hay i cha
pipfapfa-inan."[w]

Mi'takhu ta-o khapo hi pammati ay Hesu Kristo

10 1 A-akhi, achi anhan
hitay pamhod u an
mi'takhu hay hato papadchung u
an Hudju, ja hijah tay hini
e-arkhaw u an ekalalag ay Apo
Jos. 2 Achi mehaot an matikhaw
an pi'hahalichit cha an munserbi
ay Apo Jos muti achi cha
ma-awatan hini penhod Apo Jos
hi aton cha an munserbi. 3 Ti
achi cha penhod an annilaon hini
enat Apo Jos ta mipfilang hana
tatakhu hi magpong hi pannig
na, ja hinujagkhu pa-ennongan
cha ja hini pangunuchan cha ay
ni urchin Moses ta magpong cha
koma. Hotti agkhuy cha
inapfulut chin inalin Apo Jos hi
aton ta mipfilang ta-o hi
magpong. 4 Ti, khapo chin enat
Kristo, ja napogpog hini
punhocholan ta-o hi urchin ta an
amin hana mamati ay hija ja
chichay mipfilang hi magpong.
5 Hitay chin intula' Moses an
aton chi takhu an mumpfalin hi
magpong khapo hi pangunuchan
hi urchin, an "Hini takhu an
mangat an amin hay hato
urchin, ja mi'takhu ay Apo Jos
hi ma-id pogpogna."[x] 6 Muti
hana tatakhu an nipfilang hi
magpong khapo hi pammati na
ja me'-ampoy cha ay tay
impatula' Apo Jos ay Moses an
"Achi ta-o allon hi, 'Ngay nin
umuy ad langit?' " An hay

[v] **9:29** Isaiah 1:9 [w] **9:33** Isaiah 28:16 [x] **10:5** Leviticus 18:5

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

podhona an hapiton ja gway
umuy ta agwitona hi Kristo an
umali an manakhu ay chita-o.
7 “Ja achi ta-o khu allon hi,
‘Ngay nin umuy ad Chalom an
gwachaan hana nun-atoy?’ ”[y]
An hay podhona an hapiton ja
gway umuy ad Chalom an i
mangagwit ay Kristo. Achi ta-o
allon hitay ti napfalin an
immali hi Kristo heto lota an
manakhu ay chita-o ja
nummahu mahpay. 8 Muti
chita-o an namati ay Kristo ja
hay allon ta-o ja amat chin
intula' Moses an inalin Apo Jos
hi, “Agkhuy ni-a-achawwi ay
cha'ju hitay tukhun u. Mapfalin
ju an nomnomon ja
haphapiton.”[z] Ja hitay itukhun
Apo Jos ja mahapor an mamati
hana tatakhu ay Kristo, ja hija
hini khun mi ekasaba. 9 Ti nu
tihtikhuwan ju an hi Hesus chi
Apo ju ja nehamad hini
pammati ju an minahuwan Apo
Jos hija, ja mi'takhu aju. 10 Ti
hini nehamad chi pammati na
ja khuna tihtikhuwan, ja
ipfilang Apo Jos hi magpong
hot mi'takhu. 11 Ja nitula' ay
tay Hapit Apo Jos hi, “An amin
chi mamati ay hija ja ma-id chi
hay i cha pipfapfa-inan.”[a]
12 Nidchum an amin chi takhu
ay tay, an numpapadchung
hana Hudju ja hana Hentil. Ti
un na-ohha hini Apo ta-o an
amin, ja achi mapogpog hini
khohkhoh na an amin hana
mumpatolong ay hija. 13 Ti
hitay hini inalin tay Hapit Apo
Jos hi nangarjana hi, “An amin
hana mumpfokha hi tolong ay
Apo Jos ja takhuwona.”[b]

Ma-id pampfar hana Hudju hi achi cha pamatiyan ay Hesu Kristo

14 Ma-id aton cha an
mumpatolong ay Apo Jos nu
agkhuy cha namati ay hija. Ja
ma-id aton cha an mamati nu
ma-id chengchengngor cha hi
oma'-atana. Ja ma-id
munchongor nu ma-id hay
mangaskasaba. 15 Ja ma-id aton
cha an mangaskasaba nu achi
honakhon Apo Jos chicha. Muti
hay hato Hudju ayya ja ma-id
pampfar cha ti gwacha hana
hennag Apo Jos an i nuntuchu ay
chicha. Ti impitula' Apo Jos
hitay an allona hi,

> “Mun-an-anla ta-o hana
> umali an mangkaskasaba
> hana maphod an
> impa-innilan Apo Jos.”[c]

16 Muti un tortollo hana Hudju
an namati ay tay Ebanghelyo. An
amat chin inalin Isaiah hi
nangarjana hi, “Apo Jos,
anagkha mah ta ma-id chi hay
namati chin intudtuchu mi?”[d]
17 Hini ayya armugwan chi
pammati ja hini khun
punchongolan ay ni Hapit

---

[y] **10:6-7** Deuteronomy 30:12-13 [z] **10:8** Deuteronomy 30:14
[a] **10:11** Isaiah 28:16 [b] **10:13** Joel 2:32 [c] **10:15** Isaiah 52:7
[d] **10:16** Isaiah 53:1

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Apo Jos. Ja chonglon ta-o hini
Hapit Apo Jos khapo hana
mangkaskasaba ay ni oma'-atan
Kristo.
18 Un chah agkhuy namati
hana Hudju khapo ta ma-id
chengchengngor cha? Achi
amat heto. Ti gwa han
impatula' Apo Jos an allona hi,
"Hana khun cha itudtuchu ja
nunchongor an amin ay
tay lota,
Ja hana inali cha ja
nipa-innila an amin hi
apfuglapfuglay."[e]
19 Hotti chengngor hachi holag
Israel muti un chaakay agkhuy
na-awatan? Na-awatan cha, ti
anong un hachi Hentil ja
na-awatan cha. Ja gwa han
impatula' Apo Jos ay Moses an
inali na hana Hudju hi,
"Omaamoh aju ja pfumungot
aju nu tikhan ju hini ato'
an mangekhohkhohan
hana Hentil an
ngongohmolon ju, ti allon
ju hi ma-id anila cha ay
ha-in."[f]
20 Ja hay hato chi nun-emohag
Isaiah an inalin Apo Jos hi,
"Chinakngana' hay hana
Hentil an achi khun
maningit ay ha-in.
Anong un cha agkhuy
nunhanhan nu ngay
oma'-ata' ja
numpatikhagwa'
chamchama ay chicha."[g]
21 Muti hay hato ayya holag
Israel ja allon Apo Jos hi,
"Akamoh kaykhu an napfajag
hi pangchuchuwagwaa' ay
tay ngamoy u ay chicha,
muti una' tugwali ilukhangeh
ja pfinuhula' ay chicha."[h]

Hini achi mapogpog an khohkhoh Apo Jos hana Hudju

11 **1** Hotti un chah hay
podhona an hapiton ja
chin-ug Apo Jos hana holag
Israel an tatakhu na? Achi amat
hina. Ti ohaa' khu an holag Israel
an engkhohkhohan Apo Jos.
Narpuwa' ay Benjamin an holag
Abraham. **2** Agkhuy chin-ug Apo
Jos hana tatakhu na an pinippili
na chin hophopapna. Nomnomon
ju chin inalin Elijah an mapfaha
ay tay Hapit Apo Jos. Nunlili hija
ay Apo Jos khapo hana khun
aton hay hana papadchung na an
holag Israel, ja inali na hi, **3** "Apo
Jos, tayya an penatoy cha an
amin hana profetam, ja pina'-i
cha hana altar an khun cha
pamoolan hi hay idaton cha ay

---

[e] **10:18** Psalms 19:4. Ay nuy Psalm 19:4 ja hana matikhaw an limmun Apo Jos chi khuna hapiton, an chichay manihtikhuwan ay ni apfalinan Apo Jos an Nampfu. Muti ay tay tula' Apostol Paul an enchalan ni Espiritu Santo, ja khuna hapiton hini pangkaskasabaan ay ni Ebanghelyo hi apfuglapfuglay.
[f] **10:19** Deuteronomy 32:21 [g] **10:20** Isaiah 65:1 [h] **10:21** Isaiah 65:2

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

he-a. Ja tan oh-ohhaa' an
nataynan an khun mangunud ay
he-a, ja anagkha mah ti tan
podhona' khu an patajon." 4 Muti
amat hetoy enhongpfat Apo Jos
ay hija an, "Achi a oh-ohha. Ti
gwacha han petoy lipfu an
linala-e an pinili' hi tatakhu', ja
agkhuy cha ne'dayaw ay nuy
pfolor an Baal."[i] 5 Hitay chi
inalin Apo Jos, ja amat hina khu
ad ugwani an khapo ay ni
khohkhoh Apo Jos ja gwa han
tortollo an Hudju an pinili na hi
tatakhu na. 6 Hotti hitay
khohkhoh Apo Jos chi
nangpognachana chin
namiliyana ay chicha, an pfu-un
hay maphod an enat cha. Ti nu
nepognad ay ni maphod an khun
aton ja pfu-un khohkhoh Apo
Jos.

7 Hay penhod u hi ma-awatan
ju, ja hini mano'cho'-or ay chicha
an holag Israel ja agkhuy cha
chinakngan hini khun cha
hingiton. Angkhay hana tortollo
an pinilin Apo Jos chi nanakngan.
Hana uchumna ja henerngan Apo
Jos chin nomnom cha. 8 Ti hitay
chi hapiton tay impatula' Apo Jos
hi nangarjana hi,

"Hay dusan Apo Jos ay
chicha ja henerngana hini
nomnom cha ta achi cha
ma-awatan.
Ingkhana ad ugwani, anong
un gway mata cha ja achi
cha tumikhaw,
Ja anong un gway inga cha
ja achi cha chomngor."[j]

9 Ja inalin khu Ari David hi,

"Matiliw cha koma ay ni
khun cha pumpfehtaan an
amat hi hagwiti an
napfagwor,
Wenno hay animar an
nakhah hi pfito, ta madusa
cha koma.
10 Maherngan koma hini
nomnom cha ta achi cha
ma-awatan hini
umannung,
Ja machamtan cha koma hi
cho-or hi likhat ja
ingkhana."[k]

11 Un chah hay podhona an
hapiton ja nun-a-akhah hay hato
Hudju an agkhuy namati ja achi
cha pfumangpfangon? Achi amat
hina. Ti khapo ay tay nan-ukhan
cha ay Kristo ja gway aton hana
Hentil an mi'takhu. Ja hitay chi
inhumang Apo Jos an oma'-atana,
ta omaamoh hana Hudju ta alom
ja penhod cha khu an mi'takhu.
12 Ti chin pfimmahulan hachi
Hudju, ja impfunga na chi
aphochan hana tatakhu hi
anasyonasyon an pfu-un Hudju.
Ja ot-ottong pay chi ipfunga na nu
mamati ay Kristo an amin hana
Hudju an pinilin Apo Jos.

Achi epa-akhajan hana Hentil hini namiliyan Apo Jos ay chicha

13 Hotti hitay chi penhod u an
ipa-innila ay cha'ju an Hentil, an

[i] **11:2-4** 1 Kings 19:1-18 [j] **11:8** Isaiah 29:10; Deuteronomy 29:4
[k] **11:9-10** Psalms 69:22-23

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

enhaacha' ay Apo Jos hi apostol
ta cha'ju an Hentil chi uy u
tudtuchugwan. Ja hahalichito' an
muntudtuchu ay cha'ju 14 ta
alom ja omaamoh hana
papadchung u an Hudju hot
mi'-unud cha an mamati ta
mi'takhu cha.
15 Ti khapo hi achi cha
pamatiyan ay Kristo ja tenaynan
Apo Jos chicha ja inapfulut na
hana uchumna an tatakhu an
namati ay Kristo ta me'-oh-ohha
cha ay hija. Hotti
mapmaphochan pay nu mi'-unud
hay hato Hudju ta apfuluton Apo
Jos chicha, an amat cha hi natoy
muti tumakhu cha.
16 Mipadchung hato Hudju hi
tenapay an nidaton hini ittang na
ay Apo Jos, ja an amin hini
chumchum nuy an tenapay ja
mipfilang an ni'daton. Ja
mipadchung cha khu hi ajiw, an
nidaton ayya hini lamot na, ja
nidchum hana hepeng na an
ni'daton.
17 Hini nasyon an Israel ja
mipadchung hi ajiw an olibo an
khun halimunan Apo Jos. Ja
hana uchumna an nasyon an
Hentil ja mipadchung hi ajiw an
olibo an hemmangaw hichi acha
an ma-id manalimun. Ja khapo
ta hini mano'cho'-or an Hudju ja
achi cha apfuluton hini aton an
mi'takhu, ja nunhopa' Apo Jos
hana uchumna an hepeng, an
chicha hana Hudju an agkhuy
namati. Ja cha'ju an hepeng nuy
oha an ajiw an namati ay Kristo,
ja enhepeng cha'ju ay Apo Jos ay
nuy ajiw an khuna halimunan.
Hotti nidchum aju hana hepeng
an agkhuy nahpa', ja nidchum
aju khu an me'pfanoh hana
ingkarin Apo Jos an pfanoh cha
Abraham ja hana holag na.
18 Muti achi ju agkhu
ngongohmolon hay hato hepeng
an nahpa', ti un chah cha'ju an
hepeng chi atakhuwan tay an
ajiw, an unagkhu tatagwa hini
lamot. 19 Mapfalin an allon ju hi,
“Aa, muti nahpa' cha an hepeng
ta mepallog ami.” 20 Umannung
hitay muti nomnomon ju an hini
khapo na an nahpa' cha ja hini
achi cha pamatiyan ay Kristo. Ja
cha'ju ayya, ja nehepeng aju
khapo hi namatiyan ju ay Kristo.
Hotti achi aju mumpa-akhaja ta
un ju gwot pa-ennongan. 21 Ti nu
nunhopa' Apo Jos hato an
hepeng ja un chah cha'ju agkhu
ni' an Hentil ja un cha'ju achi
punhopa' ay Apo Jos nu epolag
ju hini pammati ju ay Kristo?
22 Hotti matikhaw ta-o hini
oma'-atan Apo Jos an
ma-agkhohkhoh muti anila na
khu an mangdusa. Hay hato
Hudju an nanglukhangeh ay Apo
Jos ja tenamtaman cha hini dusa
na ti nunhopa' na chicha. Ja
cha'ju ayya, ja impatikhaw na
hini khohkhoh na ay cha'ju. Ja
etoloy cha'ju an ekhohkhohan nu
etortoloy ju an mi'-unud. Muti nu
achi ju ayya ja un chah cha'ju
agkhu ni' ja un cha'ju achi
punhopa' ay Apo Jos? 23 Ja
anong un hato Hudju an nan-ug
ay Apo Jos, nu mumbaliw cha ta
mamati cha hot mepfangngad
cha ay nuy nahpa-an cha, ti

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

apfalinan Apo Jos an
mangpfangngad khu ay chicha.
24 Ti nu cha'ju an pfu-un Hudju
an na-ala ay nuy oha an olibo ja
mapfalin an mehepeng aju ay
nuy nat-on an olibo an khun
halimunan Apo Jos, ja nalaklaka
agkhu hana Hudju an nunhopa'
na hi epfangngad na ay ni
nahpa-an cha.

Engkhohkhohan Apo Jos hana Hudju ja hana Hentil

25 Cha'ju an a-akhi' an Hentil,
gwa han agkhuy impa-innilan
Apo Jos chin hopapna an
penhod u hi ma-awatan ju ta
achi ju allon hi un aju
akha'khaja ay Apo Jos mu hana
Hudju an holag Israel. Hay
ipa-innila' ja matoloy hitay
pan-ukhan hana mano'cho'-or an
Hudju ay Kristo ingkhana hi
mahi'nut an mamati an amin
hana Hentil an pinilin Apo Jos.
26 Ja metob an amin chi Israel
an takhuwon Apo Jos. An amat
ay tay nitula' ay tay Hapit Apo
Jos hi nangarjana hi,

"Hini umali an Manakhu ja
marpu ay ni pfuglay chi
Hudju ad Sion,
An hijay mamogpog an amin
hana mipfuhur ay Apo Jos
an ugalin chi Hudju an
holag Jakob.
27 Ja pakawano' chi pfahor cha
ta mipa-annung chin
ne'totobpfala' ay chicha
chin hopapna."[l]

28 Khapo ta agkhuy inapfulut
hato Hudju hini Ebanghelyo ja
mipfilang cha hi pfuhur Apo Jos.
Ja aphochan ju an Hentil an
namati an inidchum Apo Jos ay
ni tatakhu na. Muti khapo chin
ingkarin Apo Jos hachi a-apo cha
an Israel an pinili na, ja
munchochodcha hini pamhod
Apo Jos ay chicha. 29 Ti agkhuy
intutujun Apo Jos chin
namiliyana ay chicha an tatakhu
na ja chin nangekhohkhohana ay
chicha. 30 Cha'ju an Hentil an
agkhuy nangunud ay Apo Jos
chin hopapna, ja engkhohkhohan
cha'ju khapo hi agkhuy
immunuchan hachi Hudju. 31 Ja
ad ugwani ja hato Hudju hana
achi mamati ta khapo hi
nangkhohkhohan Apo Jos ay
cha'ju ja pe'-awat cha khu hini
khohkhoh na. 32 Ti penhod Apo
Jos an matikhaw hini oma'-atan
ta-o an tatakhu an napfabpfalud
hi pfahor, ta matikhaw ta-o hini
otong an khohkhoh na an
nanakhu ay chita-o an amin.

Hi Apo Jos chi madaydayaw

33 Natnat-on hitay khohkhoh
Apo Jos. Achi malukud hitay
nomnom ja la-eng na. Ad-adchi
ta-o pa'-innila hana khuna
nomnomon ja hana at-atona.
34 Ti hitay chin impatula' Apo
Jos hi nangarjana hi,

"Un chah gway oha hi
manginnila hi nomnom
Apo Jos?

[l] **11:26-27** Isaiah 59:20-21; Jeremiah 31:31-34

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Ja un chah gway oha hi
mangpadchong ay ni
atona?[m]
35 Ja un chah gway oha hi
gway inchat na ay Apo Jos
ta gway hengelona?"[n]
36 Ti an amin chi gwacha ja hijay
narpugwana. Limmu na an amin,
ja hijay mumpapto' an amin, ta
an amin ja ichat chay dayaw ay
hija. Hotti madaydayaw hi Apo
Jos hi ma-id chi pogpogna.
Amen.

Idaton hitay achor ay Apo Jos

12 1 A-akhi, umannung an
otong hitay khohkhoh
Apo Jos ay chita-o, hotti hay
pa'pa-allo' hi aton ju ja ichat ju
hini achor ju ay Apo Jos, ta hija
chi daton ju an mamattakhu ja
nasantuwan ja maka-ay-ayu, ti
hitay hini umannung an aton an
mundayaw. 2 Achi ju eng-enghon
hana ugalin chi agkhuy namati,
ta un ju apfuluton hini
punlomanan Apo Jos ay ni
nomnom ju ta ipapfakhu na hini
pi'takhuwan ju. Hot annilaon ju
hana penhod Apo Jos hi pe'-at ju
an maphod ja magpong ja
maka-ay-ayu ay hija.
3 Khapo ay tay apfalina' an
inchat Apo Jos ay ha-in an oha
an apostol na ja hay itukhun u hi
oha-ohanna ay cha'ju, a-akhi, ja
achi koma nangato chi
punnomnoman ju ay ni achor ju,
ta un ju gwot e-e'nong ay ni
lukud ni sagot an inchat Apo Jos
ay cha'ju. 4 Ti amat ay tay achor
an cho-or chi alimatong na, muti
achi numpapadchung hini ma-at
cha. 5 Amat hina khu ay chita-o
an namati, an cho-or ta-o muti
oma'-at ta-o hi oha hi achor
khapo hi ne'-oh-ohhaan ta-o ay
Kristo ja mun-oh-ohha ta-o an
amin an alimatong tay oha an
achor. 6 Ja numpfino-ob-on hana
apfalinan an inchat Apo Jos ay
chita-o khapo hi khohkhoh na, ja
nu nga chah chi inchat na an
apfalinan khapo ay ni khohkhoh
na ja mahapor an usaron ta-o.
Nu khulat ta inchat Apo Jos ay
he-a hini apfalinan an
mumpadtu, ja atom an me-okor
ay ni lukud ni pammatim. 7 Nu
sagot muy munserbi ja hijay
atom. Ja nu manudtuchu ja
muntuchu a. 8 Ja nu
manugtukhun, ja muntukhun a.
Ja nu hini sagot mu ja un a
mangchat ja ma'ma-idchat a. Ja
nu sagot muy mumpangulu, ja
hahalichiton. Ja nu sagot muy
munnignikha ja mun-an-anla a
an mangat.
9 Nahamad koma hini pamhod
ju hi ibpfa juh takhu. Chu'khon
ju hana napukhit ta khokhotan ju
hana maphod.
10 Mumpepennohhochan aju an
amat hi hin-a-agkhi, ja cha'juy
mangte'te-a an mangpadayaw ay
ni ibpfa ju an takhu ta pfu-un
hini achor ju chi padayawon ju.
11 Achi aju mungngongohhay ta
pe'hehemad ju an muntamu ay

[m] **11:34** Isaiah 40:13 [n] **11:35** Job 41:11

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

tay tamun Apo Jos. Ja achi
la-ahna ja napfau hini pamhod
ju, ta etotoloy ju an munserbi ay
Apo Jos. 12 Nomnomnomon ju
hana ingkarin Apo Jos an
hahadchon ju ta gway
mangpa-anla ay cha'ju. Anuhan
ju an amin chi hay likhat ju, ja
ikhikhimoh ju an mungkalalag.
13 Epa-engha ju an khun
tomolong hana padchung ju an
tatakhun Apo Jos nu gway
mahapor cha, ja mangiliyon ju
chicha.

14 Hana ayya mamalikhat ay
cha'ju ja ekalalag ju ay Apo Jos
ta ekhohkhohana chicha, ta achi
ju agkhu itubtupfan. 15 Me'-anla
aju hana khun mun-an-anla, ja
mi'kila aju hana khun kumila.
16 Mun-oh-ohha aju koma. Ja
achi aju mumpa-akhaja, ja
mumpakumbaba aju ta gway
aton ju an midchum hana
nababa an takhu. Achi ju allon
chi un cha'ju ja angkhay chi
gway nomnom na. 17 Achi ju
epfalloh hay napukhit hi enat chi
takhu ay cha'ju. Epacha ju an
aton hana ipfilang chi tatakhu an
maphod ja magpong. 18 Aton ju
an amin chi apfalinan ju ta
mapanuh hini aton ju an
mi'takhu an amin hi tatakhu, nu
mapfalin.

19 A-akhi, achi la-ahna ja i ta
omepfalloh, ta nangamong hi
Apo Jos an mangpfalloh nu gway
enat cha ay chita-o. Ti nitula' ay
ni hapit Apo Jos an allona hi,

"Ha-in an hi Apo Jos chi
gway apfalinana an
mangpfalloh hi napukhit,
Ja ha-in chi mangdusa hana
pfumahor."[o]

20 Hay aton ja unuchon ju hitay
oha an impatula' Apo Jos hi
nangarjana hi,

"Nu munhenaang hini pfuhur
ju, ja panganun ju.
Ja nu ma-ugaw, ja
pina-inuman ju.
Nu aton ju heto ja pfuma-in
cha ay cha'ju."[p]

21 Tikhan ju ta pfu-un hini
napukhit chi mangapfak ay
cha'ju, ta un ju gwot apfakon
hini napukhit khapo hi pangatan
ju hi maphod.

Unuchon ta-o hana a-ap-apo an nehaad

13 1 An amin chi takhu ja
mahapor an unuchon
cha hana a-ap-apo an muntamu
hi khupferno. Ti ma-id
mun-ap-apo nu pfu-un hi Apo Jos
chi nangchat ay ni kalintikhana,
ja hi Apo Jos chi khun
mangehaad hana mun-ap-apo.
2 Ja khulat ta ngangannugwon
hana tatakhu hay hana a-ap-apo,
ja hay nginangannu cha ja hitay
enhaad Apo Jos. Hotti hana achi
mangunud ja madusa cha. 3 Hay
hato a-ap-apo ja achi ta'tan hana
khun mangat hi maphod, ta hana
mangat hi napukhit ja chichay
tomatta-ot. Hotti nu penhod ju
an achi tomatta-ot hay hana

[o] **12:19** Deuteronomy 32:35 [p] **12:20** Proverbs 25:21-22

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

a-ap-apo ja aton chi maphod hot
edayaw cha'ju. 4 Ti enhaad Apo
Jos chicha ta gway mangitamu
hi ap-aphochan ju. Hotti nu aton
ju chi napukhit, ja toma-ot aju
koma, ti umannung an gway
apfalinan cha an mundusa ay
cha'ju. Ti chichay usaron Apo Jos
an mundusa hana mangat hi
napukhit. 5 Hijaot un mahapor
an unuchon ta-o hay hana
nehaad an a-ap-apo, pfu-un
khapo hi ta-ot ta-o hi pundusaan
Apo Jos ja angkhay, muti khapo
ta anila ta-o an hitay chi maphod
hi aton. 6 Ja hitay chi khapo na
an khun ta-o mumpfajad hi
pakha. Ti hana khun mun-ap-apo
ja khun cha munserbi ay Apo Jos
ay ni khun cha pangatan ay ni
nehaachan cha. 7 Hotti pfajachan
ta-o hana pakha ja hichula ta-o,
ja lihpituwon ta-o hana khun
mun-ap-apo ja hana uchumna an
gway haad na.

Mahapor an mumpepennohhochan ta-o

8 Achi ju epa-engha an achi
khun mumpfajad hi utang ju.
Muti hini pumpepennohhochan
ta-o ja hija ja angkhay hini amat
hi utang an ma-id chi
apogpokhana. Ti hini gway
pamhod na hi i-ibpfa nah takhu
ja inunud na hana urchin Apo
Jos. 9 Ti hana urchin an allon
cha hi, “Achi aju umilugtap, achi
aju pomatoy, achi aju omakaw,
ja achi aju na-amnagwan”[q] ja
hana uchumna an urchin, ja
ne-ohha cha ay tay oha an urchin
an allona hi, “Podpodhon ju hini
ibpfa ju an takhu an amat ay ni
pamhod ju ay ni achor ju.”[r] 10 Ti
nu gway pamhod hi ibpfah takhu
ja achi ta-o aton chi napukhit ay
chicha. Hotti amat heto ja
unuchon ta-o an amin chi urchin
Apo Jos.

Mi'takhu ta-o ay ni mumpapattar

11 Mahapor an aton ta-o heto ti
anila ta-o hini oma'-atana ad
ugwani an ar-arkhaw. Timpo na
an pfumangon aju ta pi'hahalichit
ju. Ti napfalin an namati ta-o ja
khun um-umuy chi arkhaw, hotti
khun mehmehnot chin
pumpfangngachan Hesu Kristo an
manakhu ay chita-o. 12 Ja amat hi
munhehellong ad ugwani muti
khumaju an ma'-arkhaw. Hotti
chu'khon ta-o hana tamun chi
hehellong ta ihu'lub ta-o hana
armas chi hinchalo an i
me'papattoy hi a-arkhagwan.
13 Ad ugwani ja mi'takhu ta-o
koma ay ni mumpapattar, an hay
penhod na an allon ja matikhaw
koma ay tay pi'takhuwan ta-o an
nahilagwan ta-o hi
na-ispirituwan. Achi ta-o khun
mapfutong ja i midchum hana
na-inlubungan an pun-an-anlaan.
Achi ta-o umilugtap ja achi ta-o
aton chi umipapfa-in. Achi ta-o
me'hohongnger ja achi ta-o
omaamoh. 14 Hay aton ta-o ja
unuchon ta-o chin ni'takhuwan

---

[q] **13:9** Exodus 20:13-15,17 [r] **13:9** Leviticus 19:18

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Apo ta-o an hi Hesu Kristo ta
matikhaw ay chita-o hini
atatakhu na. Ja ammuna, achi ju
nomnomon an aton hana
napukhit an podpodhon chi
achor.

Achi hugijon hini ibpfa an namati

14 1 Nu gway ibpfa an
agkhuy pay hemme'nad
hini pammati na ja apfuluton ju,
ja achi aju agkhu i mi'tukki ay
hija khapo ta achi mi'padchung
hini nomnom na ay cha'ju. 2 Nu
khulat ta hana mihcha, ja
gwacha hana achi mun-okhon an
ihcha cha an amin. Ja gwacha
khu hana uchumna an agkhuy
pay hemme'nad chi pammati na,
ja un hamcha' chi ihcha cha, ti
mun-okhon cha an umihcha hi
karne. 3 Hotti he-a an khun
mangihcha an amin hi mihcha ja
achim pahigwon hana umihcha
hi hamcha' ja angkhay. Ja amat
hina khu ay he-a an achi
umihcha hi karne ja achim
hugijon hana mangihcha an
amin hi mihcha, ti inapfulut Apo
Jos chicha. 4 Un chah he-a chi
mumpapfahor ay ni ohan takhu
an khun munserbi ay ni apo na?
Hini apo na chi gway apfalinana
an manugi nu maphod hini enat
na wenno napukhit. Ja nu hi
Hesu Kristo chi Apo an
punserbiyan ta-o ja apfulutona
hini enat ta-o, ti gway apfalinana
an tomolong ay chita-o an
mangat hi maphod.

5 Ja nu khulat ta hana arkhaw
an pundayawan ay Apo Jos, ja
gwacha hana tatakhu an mamati
an ngilinon cha hana uchumna
an arkhaw. Ja hana uchumna ja
mamati cha an numpapadchung
an amin chi arkhaw. Mahapor an
ehemad hini nomnom ta-o hana
maphod an aton ta achi ta-o
tantan-uy hay allon chi
uchumnah takhu. 6 Hana tatakhu
an gway ngilinon cha hi arkhaw
ja agkhuy cha nehalla, ti hay
punnomnom cha ja pa-idayawan
Apo Jos. Ja amat hina khu hana
umihcha an amin chi ihcha, ti
hijay aton cha an pa-idayawan
Apo Jos, ti khun cha munyaman
ay Apo Jos ta gway ihcha cha. Ja
anong un hana achi umihcha hi
uchumna an panijagwon cha, ja
daydayawon cha chamchama hi
Apo Jos, ti khun cha khu
munyaman ay Apo Jos ta gway
ihcha cha. 7 Hotti chita-o ayya
an namati ja pfu-un chita-o chi
mangpadchong ay tay
pi'takhuwan ta-o, ja pfu-un
chita-o chi mangpadchong ay ni i
ta-o atajan. 8 Ti mamattakhu ta-o
ayya ja mi'takhu ta-o an
munserbi ay Apo Hesus. Ja nu
matoy ta-o ja matoy ta-o an
pa-idayawana. Hotti matakhu
ta-o man wenno matoy ta-o,
takhu chita-o ay Kristo an Apo.
9 Ti natoy ja nummahu hi Kristo
ta hijay Apo ta-o an amin an
mamattakhu ja anong un hana
nun-atoy.

10 Hotti achi ta-o koma
papfaholon ja pahigwon hay
ibpfa ta-o an namati, ti humango
ta-o an amin ay Apo Jos ta
hugijon chita-o. 11 Ti nitula' ay
ni Hapit Apo Jos an allona hi,

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

"Ha-in an mamattakhu an
Jos, ja allo' ay cha'ju hi
An amin chi takhu ja
mumpunheppe cha ay
ha-in
Ja oha-ohanna ay chicha ja
mi'-apfulut cha an ha-in
chi Jos an madayaw."[s]
12 Hotti hachon ta-o chin
ahumarjaan ta-o ay Apo Jos ta
hijay mangali nu maphod wenno
napukhit hana ne'-at chi
oha-ohanna ay chita-o.

Achi ta-o mun-ephod hi pfumahulan chi ohah padchung an namati

13 Hotti achi ta-o
mumpipinnapfahor ta un ta-o
gwot ep-ephod an nomnomon ta
ma-id chi hay i ta-o aton hi
chumalat hi epfahhagwan ja
atopngan chi hay padchung ta-o
an namati. 14 Ad ugwani an
namatiya' ay Apo Hesus, ja anila'
an ma-id ihcha hi mipfilang hi
paniyaw ay Apo Jos. Muti hini
ohan namati an pattiyona an
paniyaw hana uchumna an ihcha
muti ni'tan-uy ja ni-ihcha, ja
pfahor na. 15 Nu mapa'-i hini
pammatin ni oha hi ibpfa khapo
hi nangihchaan ta-o ay ni
ipfilang na hi paniyaw, ja achi
amat hetoy aton an
mangpatikhaw hi pamhod ay
hija. Hotti pa-ennongan ta-o ta
achi angkhay ay ni anun ja
mapa'-i chi pammatin ni oha an
ibpfa, ti en-atoy khu Kristo hini
pi'takhuwana. 16 Ja tikhan ju ta
hitay wayawaya ju an mangat
hana allon ju an maphod ja achi
chumalat hi apahigwan tay
pammati ta-o. 17 Hini napfalor
ay ni pun-ap-apugwan Apo Jos ja
pfu-un hay i ta-o anun ja inumon
muti hini magpong an
pi'takhuwan, ja pun-oh-ohhaan,
ja anla an narpu ay ni Espiritu
Santo. 18 Nu amat hetoy aton an
munserbi ay Kristo ja pa-anlaona
hi Apo Jos ja apfuluton chi
tatakhu.

19 Hotti hahalichiton ta-o an
mangat hana mangpfunga hi
pun-oh-ohhaan ta-o an tomolong
hi pfumi-ahan ni pammatin chi
oha-ohanna ay chita-o. 20 Achi
hulit hi anun ja i ta-o pina'-i hini
tamun Apo Jos ay ni pi'takhuwan
ni ibpfa ta-o. Umannung an
ma-id paniyaw hi anun hi pannig
Apo Jos muti pfahor ta-o
chamchama nu hini pangihchaan
ta-o ja chumalat hi pfumahulan
ni oha an ibpfa. 21 Hay maphod
hi aton ja un la-ahna ja achi ta
umihcha hana karne an
panijagwon cha, ja achi ta-o
uminum hi pfumutong, wenno
aton hay uchumna an chumalat
hi pfumahulan ni oha an
padchung ta-o an namati.
22 Cha'ju an hemme'nad chi
pammati na an kaya ju an
mangat hana achi apfuluton chi
uchumna, ja un hi Apo Jos chi
nanginnila. Uchu'chuna hini
takhu an achi pahigwon ni

[s] **14:11** Isaiah 45:23

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

nomnom na hana enat na, ti
inunud na hana anila na an
maphod hi aton. 23 Hini takhu an
mun-okhon an mangan hay hana
uchumna an anun muti impapilit
na an inan, ja pfimmahor, ti hini
enat na an nangan ja agkhuy
nepognad hi pammati an
maphod hitay ina enat. Ja an
amin hana i ta-o aton an agkhuy
ta-o anila an omepachenor ay
Apo Jos hon enat chamchama, ja
pfahor.

Nomnomon ta-o hini aphochan ni ibpfa an takhu

15 1 Chita-o an nehamad
chi pammati na ja
anuhan ta-o hana pungkulangan
hana agkhuy hemme'nad chi
pammati na, ja pfu-un hitay
achor ja angkhay chi khun ta-o
nomnomon, 2 ta un oha-ohanna
hon enat nay aphochan hay hana
ibpfa an tatakhu ta pfumi-ah cha
hi pammati. 3 Ti hi Kristo, chin
agawwachaana heto lota, ja
pfu-un hini penhod ni achor na
chi nomnomnomona, ti inunud
na hi Ama na. An amat ay tay
impatula' Apo Jos hi nangarjana
hi, “Chin namahigwan chi
tatakhu ay he-a, Apo Jos, ja
nidchuma' an napahiw.”[t] 4 Ja an
amin hana impatula' Apo Jos
chin nahop ja nitula' ta gway
pun-achalan ta-o. Hot hitay
Hapit Apo Jos ja papfi-ahonay
nomnom ta anuhan ta-o an
hahadchon hana maphod an
inalin Apo Jos an ichat na hi
uchum chi arkhaw.
5 Hi adni' Apo Jos an
arpugwan chi anuh ja pfi-ah chi
nomnom chi tomolong ta gway
pun-oh-ohhaan ju, ti hitay chin
impatikhaw Hesu Kristo. 6 Hot
mun-oh-ohha aju an mundayaw
ay Apo Jos an Jos ja Aman Hesu
Kristo an Apo ta-o.
7 Manghin-a-apfulut aju an
amat ay ni enat Kristo an
nangapfulut ay chita-o ta
madayaw hi Apo Jos. 8 Achi ta-o
alichuwan an hi Kristo ja immali
ta tulungana hana Hudju ta
ipatikhaw na an umannung hi
Apo Jos. Ti impa-annung na
hachi inali na hachi a-ammod
cha chin nahop. 9 Hay khu oha
hi in-aliyana ja ta hachi Hentil ja
dayawon cha hi Apo Jos khapo
ta ninignikha na chicha. Hitay
chi hapiton tay impatula' Apo
Jos hi nangarjana hi,

“Midchuma' hana Hentil an
mundayaw ay he-a, Apo
Jos,
Ja ekanta' hana pundayaw u
ay he-a.”[u]

10 Ja gwa khu han impatula' na
hi nangarjana hi,

“Cha'ju an Hentil,
me'-an-anla aju hay hana
pinilin Apo Jos an
tatakhu na.”[v]

11 Ja gwa khu han oha an allona
hi,

[t] **15:3** Psalms 69:9 [u] **15:9** Psalms 18:49; 2 Samuel 22:50
[v] **15:10** Deuteronomy 32:43

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

"An amin aju an Hentil,
dayawon ju hi Apo Jos,
Ja an amin aju an tatakhu, ja
me'dayaw aju."[w]
12 Ja gwa khu han intula' profeta
Isaiah hi nangarjana hi,
"Gwacha han marpu ay ni
holag Jesse
An ipapfagton Apo Jos ta
hijay mangpapto' hana
Hentil,
Ja hija chi pangehcholan
cha."[x]
13 Hi Apo Jos an khun ta-o
pangehcholan chi mangchat hi
an-anla ja lenong ay cha'ju an
namati ay hija, ta khapo ay ni
apfalinan ni Espiritu Santo ja
mehamhamad pay chi i ju
pangehcholan hana inalin
Apo Jos.

Hini tamu an impulang Apo Jos ay Paul

14 A-akhi, achiya'
munharhalinchugwa an
umannung an maphod hini ugali
ju. Ja ma-awatan ju hi ohto hini
oma'-atan tay pammati ta-o ja
anila ju an manghintitinnukhun.
15 Muti anong ja tayya an
nun-ali' ay tay tula' u hana
uchumna hi achi' penhod hi
alichuwan ju. Ja hini kalintikha'
an mangat heto ja narpu ay Apo
Jos an nangkhohkhohan ay
ha-in. 16 Hijay nanghaad ay
ha-in ta munserbiya' ay Kristo
Hesus ay tay khun u
puntudtuchugwan ay cha'ju an
Hentil. Ti khun u ekasaba hitay
Ebanghelyo ay cha'ju, ja omata'
hi pachi an mangdaton ay cha'ju
ay Apo Jos ta maka-ay-ayu aju
ay hija khapo ay ni tamun ni
Espiritu Santo ay cha'ju an
tatakhu na.
17 Khapo hi ne'-oh-ohhaa' ay
Kristo Hesus ja mun-an-anlaa' an
mangpa-innila hay hato an enat
u an tamun Apo Jos. 18 Ma-id
uchumna hi uja' hapiton nu
pfu-un hato enat Hesu Kristo ta
ni'-unud hana Hentil khapo hana
tinnig cha an enat u ja hana
chengngor cha an intuchu'. 19 Ti
cho-or hana enat u an milagro ja
hana achi kayan chi takhu an
aton khapo ay ni apfalinan ni
Espiritu Santo an gwa ay ha-in.
Hotti nete-a ad Jerusalem ja
ingkhana ad Ilirikum ja
enlawlalawlaw u an
nangkaskasaba ay tay
Ebanghelyon Hesu Kristo. 20 Ti
hini podho' an aton ja umuja'
hana pfuglay hana agkhuy
nanginnila ay Kristo ta hichi uja'
pangkaskasabaan ay tay
Ebanghelyo. Ti pfu-un tamu' chi i
megtap hi ente-an chi uchumna
an mangaskasaba. 21 Hitay an
khun u aton ja me'-annolot ay
tay nitula' ay ni Hapit Apo Jos hi
nangarjana hi,
"Hana agkhuy
natudtuchugwan ay ni
oma'-atana,
ja mitudtuchugwan to ta
ma-innila cha,

[w] **15:11** Psalms 117:1 [x] **15:12** Isaiah 11:10

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Ja hana agkhuy
nangnangngor ay ni
oma'-atana,
ja chonglon chan to ta
ma-awatan cha."[y]

Penhod Paul an i omegwangar ad Rome

22 Hijaot una' mahalehalegwa
an umali hina achaan ju. 23 Muti
ad ugwani ja tan nakhibpfoh
hitay tamu', ti angkhaynana an
ma-id pay uchumna hi omaja'
heto. Ja napfajag an penpenhod
u an umali hina an mi'-in-innila
ay cha'ju. 24 Hotti hay
nenomnom u ja umalija' pay hina
achaan ju chin omaja' ad Spain.
Ja mapfalin an mumpatolonga'
ay cha'ju hay hana mahapor u ta
etoloy u an umuy ad Spain. Muti
mihinaa' pay ay cha'ju hi at hichi
hi arkhaw ta mun-an-anla ta-o an
munchichittum. 25 Muti achi' pay
epacheh ad ugwani, ti tan umuja'
ad Jerusalem ta ijuy u han
mitolong hana tatakhun Apo Jos
hichi. 26 Ti tayya agkhu ni' an
hay hana namati ad Macedonia
ja ad Greece ja nun-amung cha
hi pela' ta gway i-uy hi mitolong
hana napubli an tatakhun Apo
Jos hichi. 27 Anong un cha Hentil
ja un chicha ja nenomnom cha
an tomolong hay hachi Hudju an
namati. Amat heto tugwali aton
cha ti nomnomon cha hini utang
cha hana namati an Hudju. Ti
khapuh nangaskasabaan hana
Hudju ja nidchum cha an
nangala hana na-ispirituwan an
bindisyon Apo Jos hay hachi
Hudju. Hotti ad ugwani an khun
malikhatan hana Hudju ja
mahapor an tomolong cha khu
ay chicha. 28 Hotti nakhibpfoh
ayya an inchat u hitay inamung
an pihu ay chicha ja epacheh u
an umuy ad Spain ja agwu' hina
gwachaan ju. 29 Ja anila' an, ay
ni panggwaa' hina, ja munnaud
chi i ta-o pun-an-anlaan khapo
hana cho-or an pammindisyon
Kristo ay chita-o.

30 A-akhi, hay itugtukha' an
epfokha ay cha'ju ja tulungana'
ta ipapati ju adni' an khun
mangekalalakhan ay ha-in
khapo ta tatakhu chita-o ay
Apo Hesu Kristo, ja khapo ay
ni pamhod ta-o hi oha-ohanna
an narpu ay ni Espiritun Apo
Jos. 31 Ekalalag ju ta haniyana'
adni' ay Apo Jos ta ma-id chi
hay napukhit hi aton hay hana
agkhuy namati ad Judea ay
ha-in. Ja ekalalag ju khu ta
hana Hudju an tatakhun Apo
Jos ad Jerusalem ja
mun-an-anla cha an
mangagwat hay hato ijuy u.
32 Hay hato chi ekalalag ta-o
ta nu apfuluton Apo Jos ja
umaliya' hina an magwachaan
hi an-anla, hot munnaud an
pfumi-ah hitay nomnom u ay
ni umaliya' an
punggwangwalan ay cha'ju.
33 Hi Apo Jos an khun
mangpaphod hi pi'takhuwan

[y] **15:21** Isaiah 52:15

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

chi gawwa ay cha'ju an amin.
Amen.

Chin me-ang-angonoh an tukhun Paul hachi namati ad Rome

16 1 Penhod u an ipa-innila
ay cha'ju hitay oha an
pfupfai an ibpfa ta-o an namati,
an hi Febe chi ngachana, an
khun tomolong hay hana namati
ad Kenkrea. 2 Hotti mangiliyon
ju hu-un umali hina ti hitay chi
aton ta-o an tatakhun Apo Jos
hay hana ibpfa ta-o an khun
munserbi ay Apo Hesus. Nu
gway mahapor na ja tikhan ju ta
ichat ju, ti hitay an pfupfai ja
cho-or chi tinurtulungana, ja
ha-in chi aha.

3 Pakumustaa' cha nuy
hempfalay an cha Priscila ay
Akila. Hay hato chi nun-ibpfa' an
khun munserbi ay Kristo Hesus.
4 Impusta cha hini pi'takhuwan
cha khapo ay ha-in hotti otong
chi utang u ay chicha, ja pfu-un
ha-in ja angkhay, ti anong un
hana Hentil an namati hi
apfuglapfuglay. 5 Ja pi-idchum u
an pakumustaan hana uchumna
an namati an khun mummeha
hina pfalay cha.

Pakumustaa' hi Epenetus an
pfelot u an khayyum. Hija chi
nahhun an namati ay Kristo heto
provincian chi Asia.
6 Pakumustaa' hi Mary an
nangpapati an nuntamu hi
ap-aphochan ju. 7 Pakumustaa'
khu cha Andronikus ay Junia an
padchung u an Hudju, ti chichay
nun-ibpfa' an nipfalud chin
immuy an timpo. Cha tay ja
ma-ar-ali cha an apostol, ja
nahnahhun cha mu ha-in an
namati ay Kristo. 8 Pakumustaa'
khu hi Ampliatus an pfelot u an
khayyum khapo hi ne'-oh-ohhaan
mi ay Apo Hesu Kristo. 9 Amat
hina khu ay Urbanus an
padchung ta-o an khun munserbi
ay Kristo, ja hi khu Stakis an oha
khu an pfelot u an khayyum.
10 Pakumustaa' khu hi Apeles an
matikhaw an nehemad chi
pammati na ay Kristo, anong un
cho-or hana ina atopngan. Ja
amat hina khu ay cha
Aristobulus an pamilya 11 ja hi
Herodion an padchung u an
Hudju, ja hana pamilyan
Narsisus an namati ay Apo
Hesus. 12 Pakumustaa' khu cha
Trifena ay Trifosa an mangpapati
an munserbi ay Apo Jos, ja hi
khu Persis an pfelot u an
khayyum, an mangpapati an
mangat ay ni tamun Apo Hesus.
13 Pakumustaa' khu hi Rufus, an
na-innila khapo hi khuna
punserbiyan ay Apo Hesus, ja
pakumustaa' khu hi ina na an
impfilang u khu hi ammod u.
14 Pakumustaa' khu cha
Asinkritus, Flegon, Hermes,
Patrobas ja hi Hermas ja hana
uchumna an namati an
numpun-ibpfa cha.
15 Pakumustaa' khu cha Filologus
ja hi Julia, ja cha Nereus ja hini
ibpfa na an pfupfai, ja hi
Olimpas ja an amin hana
tatakhun Apo Jos an
numpun-ibpfa cha.

16 Mumpipinnakumusta aju an
mangpatikhaw an

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

mumpepennohhochan aju. An
amin hato namati ay Kristo ja
pakumustaan cha'ju khu.
17 Panga-ahi ju, a-akhi, ta
tikhan ju hay hana tatakhu an
nehahalla hini khun cha
itudtuchu, ti mipfuhur hana
umannung an tudtuchu an enachar
ju. Tan un cha pa'-iyon hini
pun-oh-ohhaan ju ja mun-ephod
cha hi i ju epfahhagwan hi
pammati. Tikhan ju ta achi aju i
midmidchum ay chicha. 18 Ti hay
hana mangat hi amat heto ja
pfu-un hi Apo ta-o an hi Kristo chi
khun cha punserbiyan an un hini
napukhit an penhod ni achor cha.
Apfugwon cha hay hana un-unud
an tatakhu khapo hana panaphapit
cha an mun-ayyo-ayyoh. 19 Hay
pangarja' ay tay ja nunchongor
hini nangunuchan ju ay tay
Ebanghelyo. Ja tayya kaykhu an
mun-an-anlaa' khapo ay cha'ju.
Muti hay podho' ja luma-eng aju an
mangat hi maphod, an khenong
chi ma-id anila ju an mangat hi
napukhit. 20 Achi mapfajag hot hi
Apo Jos an arpugwan chi lenong
chi pi'takhuwan ja ichat nay
apfalinan ju an manglamchit ay
Satanas hot apfakon ju hija.
Hi Apo ta-o an hi Hesus chi
mangkhohkhohan ay cha'ju.
21 Hi Timoti an khun
tomolong ay ha-in ja
pakumustaan cha'ju, ja
pakumustaan cha'ju khu ay cha
tay padchung u an Hudju an cha
Lucius ja hi Jason ja hi Sosipater.
22 Ha-in khu an hi Tertius an
nangpatula-an Paul ay tay an
tula' ja oha an ibpfa ju an namati
ay Apo Hesus, pi'pakumustaa'
cha'ju. 23-24 Pakumustaan cha'ju
khu ay Gayus an nummangili ay
ha-in ja nangpfalay ay ni khun
mi pummehaan. Ja pakumustaan
cha'ju khu ay Erastus an
Tosereron chi Municipio ja hitay
akhi ta-o an hi Kwartus.[z]
25 Madayaw hi Apo Jos.
Hijay gway apfalinana an
mangpapfi-ah hi pammati ju ay
tay Ebanghelyo an khun u
ekasaba, an hijay panginnilaan
ay ni oma'-atan Hesu Kristo.
Hitay an Ebanghelyo ja napfajag
an agkhuy nipa-innila 26 muti
ad ugwani ja impa-innilan Apo
Jos. Ja hitay khu chi impatula'
Apo Jos hay hachi profeta na
chin hopapna. Ja hi Apo Jos an
ma-id te'te-aana ja ma-id
apogpokhana, ja in-urchina an
mipa-innila hitay Ebanghelyo an
amin hi tatakhu hi
apfuglapfuglay ta gway aton
cha an mamati ja an mi'-unud
ay hija. 27 Hi Apo Jos ja
angkhay chi nanginnila an
amin. Madaydayaw hija hi
ma-id chi pogpogna khapo ay
Hesu Kristo. Amen.

---

[z] **16:23** Nidchum hitay versikulo 24 hay hana uchumna an manuskrito: Hi Apo ta-o an hi Hesus chi mangkhohkhohan ay cha'ju an amin.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

1 KORINTO

Hini oma'-atan tay an libju

Chin me-aggwa an nunlawlagwan Apostol Paul an i nangkaskasaba ay ni Ebanghelyo ja immuy pfimmihhita ad Korinto an ohan otong an pfuglay ad Akaya, an nidchum chin pun-ap-apugwan chi eRome. Otong hitay an siudad an hijay pfuglay chi Griego, Romano, ja Hudju. Khapo ta hitay an pfuglay ja nehnot hichi baybay ja cho-or hachi umuy hichi an i mungkumerchu. Hana khun cha ilukhan ja hana papor. Nunchongor hitay an pfuglay hi enachangjan, ja hana cho-or an lilijon hachi tatakhu hichi, ja hana khun cha umilugtapan, ja hana khun mangat hana uchumna pay an nun-apupukhit an ugali. Hi Paul ja nihihidchi hi chugwa hi tagwon an nangaskasaba ja cho-or hachi namati.

Nalahin chi toloh tagwon an nihihidchi hi Paul ad Efesus an nangaskasaba, ja gwa han chinagwat na an tula' an narpu hana khun mummeha ad Korinto (1 Korinto 7:1). Ja pfinaha na hachi inali cha an khun punhahannugwan hachi namati ja hana uchumna pay an problema cha. Hotti hini enhongpfat Paul ay tay an tula' cha ja hitay gwa ay tay nahhun an tula' Paul hana namati ad Korinto. Hotti ay tay an tula' na ja un nuntukhun ma-ipanggip ay ni khun cha punhohongngilan, ja hini achi cha pangaanan hana khun umilugtap an nidchum ay ni iglesia cha. Inidchum na khu an intula' hini hongpfat ni khun cha epfokha, an ngay aton chi tatakhu an marhin, ja hana pfalo, ja hana pay uchumna an ma-id ahagwa na, ja hana anun an ne'nong hana pfolor. Intukhuna khu hini panuh chi aton cha un cha ma-amung an mummeha, ja hana numpfino-ob-on an tamun ni Espiritu Santo ja hini pi-usarana. Hay oha hi intukhun Paul ja hini panuh ni aton cha an mun Santa Sena an hija hini pangnomnoman chin natajan Hesu Kristo, ti chengngor na an agkhuy napanuh hini khun cha aton. (1 Korinto 11:17-34) Ja en-angonoh na hana amahuwan hana natoy.

Hitay an tula' ja gway pfalor na ay chita-o, ti ma-achar hini problema an immali hana pa'-ihu'pap an namati an khun mummeha hichi Korinto an acho'lan chi pagano. Amat heto hana problema an khun umali ay chita-o an namati ad ugwani. Hitay khu chi pun-achalan hana enhongpfat Apo Jos hato an problema.

---

1 **1** Ha-in hi Paul an enajakhan Apo Jos an numpfalin hi apostol Kristo Hesus, ti hitay chi penhod na. Tayya an cha'mi ay tay ibpfa ta-o an hi Sostenes ja muntula' ami **2** ay cha'ju an tatakhun Apo Jos an khun ma-am-amamung an mummeha hina ad Korinto. Numpfalinon cha'ju ay Apo Jos

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

hi nasantuwan an tatakhu na
khapo hi nidchuman ju ay Kristo
Hesus. Ja pfu-un cha'ju ja
angkhay chi enajakhana muti
nidchum an amin hana tatakhu
hi apfuglapfuglay an khun
mundayaw ay Apo Hesu Kristo ti
hijay Apo ta-o an amin.
3 Hi Apo Jos an Ama ta-o ja hi
Apo Hesu Kristo chi
mangkhohkhohan ay cha'ju ja
mangchat hi pomhochan ni
pi'takhuwan ju.

Chin nunyamanan Paul khapo chin nangkhohkhohan Apo Jos hay hana namati ad Korinto

4 Achi' epokhong an
munyaman ay Apo Jos ti
matikhaw an engkhohkhohan
cha'ju ay hija khapo hi
nidchuman ju ay Hesu Kristo.
5 Ti, khapo ay tay ne'-oh-ohhaan
ju ay hija, ja nichatan aju hay
hana nun-apfalor an khun ichat
Apo Jos hi tatakhu na, an amat
ay ni nanginnilaan ju ay ni
umannung an tudtuchu ja ay ni
apfalinan ju an khun mangi-ali.
6 Ti limmamot ay ni nomnom ju
hana tinihtikhuwan mi an
oma'-atan Kristo. 7 Hijaot un
ma-id i ju nungkulangan hana
numpfino-ob-on an
na-ispirituwan an apfalinan ay
tay i ju punhohhoochan ay ni
pumpfangngachan Hesu Kristo
an Apo ta-o. 8 Hijay
mangpapfipfi-ah ay ni pammati
ju ta ma-id pungkulangan ju chin
arkhaw an pumpfangngachana
an Punhugijana hi tatakhu. 9 Ti
matalek hi Apo Jos an
nangajakhan ay cha'ju ta
me'-oh-ohha aju ay tay
Empfalay na an hi Hesu Kristo
an Apo ta-o.

Chin himminglan Paul hana pumapa'-i hi pun-oh-ohhaan

10 A-akhi, tayya han itukhun
u ay cha'ju khapo ay ni
apfalinan tay Apo ta-o an hi
Hesu Kristo. Mahapor an
munlalammong aju ta achi
la-ahna ja i aju
ma-aggwa-aggwa ta un aju
mun-oh-ohha hi nomnom.
11 Allo' hitay, a-akhi, ti gwa han
chengngor u an impa-innilan ni
pamilyan Kloe an khun aju
munhohongnger. 12 Hini
chengngor u ja gwa anu hana
khun mangali hi, “Cha'mi ayya
ja hi Paul chi nidchuman mi.”
Ja allon khuy uchumna hi, “Ja
cha'mi ja hi Apolos chi
nidchuman mi.” Ja allon khuy
uchumna hi “Ja hi Peter chi
nidchuman mi.” Ja hana
uchumna khu ja allon cha hi,
“Ti cha'mi ayya ja hi Kristo chi
nidchuman mi.” 13 Un agkhu
kaykhu la-ahna ja i ju
khinaggwakhaggwa hi Kristo!
Un chah ha-in an hi Paul chi
natoy hichi kros khapo hi
pfahor ju? Ja un chah ha-in khu
chi nidchuman ju chin
numpabautisaran ju? 14 Hinaot
ni' kaen ta ma-id chi hay
binautisara' ay cha'ju, an
angkhay cha Krispus ay Gayus.
15 Hotti ma-id chi oha ay cha'ju
hi gway panghi'-ingana an
mangali hi numpabautisar ta

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

midchum ay ha-in. 16 Aa ta'gwa,
ja gwacha khu cha Stefanas an
pamilya an binautisara' ja
angkhaynana khuh ni' hi anila'.
17 Ti agkhuja' hennag ay Kristo
ta uja' mumbautisar, muti una'
hennag an i mangkaskasaba ay
tay Ebanghelyo. Ja achi' khun
pa-akha'khajaon hini ato' an
mangaskasaba ta ipatikhaw u
hini kinala-eng u, ti achi'
podhon an ma-a'-aanan hini
apfalinan ni puntudtuchugwa'
ay ni enat Kristo an natoy hichi
kros.

Chin natajan Hesu Kristo chi atikhan ni kinala-eng Apo Jos

18 Hitay khun mekasaba an
enat Kristo chin natajana hichi
kros, ja achi pfalolan hana
tatakhu an ma-utaw chi
pi'takhuwana. Muti ay chita-o an
khun takhuwon Apo Jos ja anila
ta-o an hitay chi atikhan ni otong
an apfalinan Apo Jos an
manakhu hi tatakhu. 19 Amat ay
tay nitula' an hapit Apo Jos hi
nangarjana hi,

> "Pa'-iyo' hana enat chi
> tatakhu an nangehchor ay
> ni kinala-eng cha,
> Ja hini la-eng chi tatakhu an
> epa-akhaja cha,
> pumpfalino' hi ma-id
> herpfina."[a]

20 Ja emmat, ti anong un hana
manomnom an tatakhu, ja hana
gway achar na, ja hana khun
mundibati hana oma'-atan hana
gwah to lota, ja ma-id itolong na.
Ti impatikhaw Apo Jos an ma-id
herpfin tay na-inlubungan an
kinala-eng. 21 Ja hay ene'chan
Apo Jos khapuh kinala-eng na, ja
umad-adchi hini kinala-eng chi
tatakhu ta ma-annila cha hini
oma'-atana. Hay penhod na ja
takhuwona hana mamati ay
Kristo khapo ay ni umannung an
tudtuchu an khun mi ekasaba, an
allon hana agkhuy namati hi
ma-id herpfi na. 22 Achi pfalolan
hachi Hudju ti hay penhod cha
hi tikhagwun ja hana milagro an
pangtikhan ay ni apfalinan Apo
Jos ja un cha mamati. Ja
pahigwon khu hachi Hentil ti
hay penhod cha ja hana na-unig
an tudtuchu an narpu hi
nomnom chi takhu. 23 Muti hay
khun mi ekasaba ja chin natajan
Kristo hichi kros, ja pahigwon
hachi Hudju ti apfopfohor hi
pangngolan cha, ja hachi ayya
Hentil ja ma-id herpfi na ay
chicha. 24 Muti ay chita-o an
enajakhan Apo Jos, Hudju man
wenno Hentil, ja anila ta-o an
hitay enat Kristo chi
panginnilaan ay ni apfalinan ja
kinala-eng Apo Jos. 25 Ti hana
enat Apo Jos an allon chi
tatakhu hi ma-id chi pfalor na, ja
najunaot ja hijay napfarpfalor
mu hini kinala-eng cha. Ja hini
allon cha an na-apfakan Apo Jos
khapo hi natajan Kristo ja
najunaot ja hijay atikhan ni
apfalinan Apo Jos an ot-ottong

[a] **1:19** Isaiah 29:14

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

mu hini apfalinan chi tatakhu
heto lota.
26 A-akhi, nomnomon ju chin
oma'-atan ju chin nangajakhan
Apo Jos ay cha'ju. Ma-id chi
cho-or ay cha'ju hi nun-achar ay
ni kinala-eng chi takhu. Ja
ma-id khu chi cho-or ay cha'ju
an gway nangato hi haad na, ja
empfapfalay chi gway
mapfalina. 27 Ti pinilin Apo Jos
hana ma-id achar na ja la-eng
na hi pannig chi tatakhu ta
mapfa-inan hana
mangeh-ehnger ay ni achar cha.
Ja pinili na khu hana amat hi
ma-id pfirpfilang na an tatakhu
ta mapfa-inan hana
mangeh-ehnger hi apfalinan
cha. 28 Pinilin Apo Jos hana
milulumlum an tatakhu heto
lota, ja hana mapahpahiw, ja
hana allon cha hi ma-id
herherpfi cha, ta ipatikhaw na
an ma-id herpfin hana khun
pfalolan chi tatakhu. 29 Hotti
ma-id oha hi takhu hi
mumpa-akhaja hi sangwanana.
30 Ja hi Apo Jos chi
nangidchum ay chita-o ay Kristo
Hesus an hijay pangmatunan ay
ni umannung an kinala-eng Apo
Jos. Khapo ay Kristo ja
nipfilang ta-o hi magpong, ja
numpfalin ta-o hi nasantuwan
an tatakhun Apo Jos, ja
nawayawaya-an ta-o hi pfahor
ja patoy. 31 Hotti unuchon ta-o
hitay impatula' Apo Jos hi
nangarjana hi, “Hini mamhod
an gway eh-ehnger na, ja hini
koma enat Apo Jos chi ehnger
na.”[b]

Chin engkasaban Paul ja nepognad ay ni la-eng Apo Jos, pfu-un hay la-eng chi tatakhu

2 1 A-akhi, chin immaliya'
hina an nangkaskasabaan ay
ni oma'-atan Kristo an
impa-innilan Apo Jos ad ugwani,
ja agkhuja' nunhapit ay cha'ju hi
nun-a-unig an hapit, wenno hay
la-eng chi takhu. 2 Ti hay
nenomnom u ja nu umaliya' hina
ja un u ohhaon an ituchu hini
oma'-atan Hesu Kristo, om-omod
chin natajana hichi kros. 3 Ja
chin nihihinnaa', ja
mun-og-okhona' ja toma-ota', ti
unchani ja achi' ma-at an amin
hini penhod Apo Jos an ato'. 4 Ja
chin enat u an nangaskasaba ja
agkhuja' nunhapit hi
mangujukhuy ay cha'ju ta
mipa-innila hini kinala-eng u, ti
un hini apfalinan ni Espiritu
Santo chi nipatikhaw ay ni khun
u pungkaskasabaan. 5 Amat heto
chi enat u an nuntudtuchu ta
hini pammati ju ja achi
mepognad hi kinala-eng chi
takhu ta un mepognad ay ni
apfalinan Apo Jos.
6 Gwacha chamchama hana
na-unig an khun mi itudtuchu
hana hemme'nad chi pammati
na, muti agkhuy ni'padchung ay
ni kinala-eng chi takhu ay tay
lota, ja anong un hini la-eng

[b] **1:31** Jeremiah 9:24

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

hana khun mun-ap-apo heto
lota an mapogpog chi apfalinan
cha. 7 Hitay kinala-eng an khun
mi hapiton ja hini kinala-eng
Apo Jos an hija chin plano na
an inhumang na an aton chin
agkhuy pay narmugwan tay
lota, an midchum ta-o an
namati ay ni kinapfagto na.
Muti agkhuy na impa-innila
hitay hana tatakhu hichin
hopapna. 8 Hachi pangpangulu
ay tay lota, ja agkhuy cha
na-aw-awatan hitay an plano
na. Ti nu na-awatan cha koma
hot agkhuy cha empepfakhat
hini napfagto an Apo ta-o ay
chuy kros. 9 Hitay khun mi
hapiton ja hija hitay nitula' an
Hapit Apo Jos hi nangarjana hi,

"Hana enhakhanan Apo Jos
an michat hana mamhod
ay hija
ja agkhuy tinnig chi tatakhu
ja agkhuy cha chengngor,
ja ad-adchi cha
pa'-anomnom."[c]

10 Chita-o an namati chi
nangpa-innilaan Apo Jos hay
hato khapo ay ni Espiritu na an
gawwacha ay chita-o. Ti hini
Espiritun Apo Jos ja ma-id
oh-ohha hi agkhuy na anila,
anong un hana na-unig an
nomnom Apo Jos. 11 Ma-id
nanginnila ay ni nomnom ni
ohan takhu nu achi na ipa-innila,
ti hija ja angkhay chi nangila ay
ni gwa ay ni nomnom na. Hotti
amat hina khu ay Apo Jos an
ma-id nanginnila ay ni nomnom
na nu pfu-un hini Espiritu na.
12 Ay chita-o an namati ja pfu-un
hay na-inlubungan an nomnom
chi enagwat ta-o ta un hini
Espiritun Apo Jos, ta ma-awatan
ta-o an amin hana inchat Apo
Jos ay chita-o.

13 Hotti gwa ayya ta
muntudtuchu ami, ja hana khun
mi ituchu ja agkhuy nepognad hi
kinala-eng chi takhu heto lota, ti
narpu ay ni Espiritu Santo.
Ipa-innila mi hay hato na-ilangitan
an umannung an tudtuchu hana
tatakhu an nagwachaan hi Espiritu
Santo. 14 Hini ayya agkhuy namati
an ma-id hini Espiritun Apo Jos ay
hija, ja achi na agwaton hana
ipa-innilan tay Espiritun Apo Jos,
ti ay ni nomnom na ja ma-id herpfi
na ay hija. Ja achi na khu
ma-awatan ti khahin un gwacha
hini Espiritun Apo Jos ay ni ohan
takhu ja una ma-awatan. 15 Hini
ayya namati an gwa hini Espiritu
ay hija ja kaya na an imatunan an
amin nu ngachah chi maphod ja nu
ngachah chi napukhit. Muti hini
agkhuy namati an ma-id hini
Espiritu ay hija, ja achi na
ma-awatan hini gwa ay ni
nomnom hana namati. 16 Ti gwa
han impatula' Apo Jos hi
nangarjana hi,

"Un chah gway nanginnila hi
nomnom Apo Jos?
Ja un chah gway takhu hi
mapfalin an i manukhun
ay hija?"[d]

---

[c] **2:9** Isaiah 64:4 [d] **2:16** Isaiah 40:13

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Muti ay chita-o an namati ja
amat ay ni nomnom Kristo hini
punnomnom ta-o.

Agkhuy pay hemme'nad hini pammatin hana namati ad Korinto

3 1 A-akhi, chin
nuntudtuchugwa' ay cha'ju
ja agkhuy u impadchung ay ni
ato' an manudtuchugwan hana
hemme'nad chi pammati na an
khun echalan chi Espiritu Santo.
Ti ipfilang u pay cha'ju hi unga
ay ni pammati ju ay Kristo, ti
khun ju pay unuchon hana
penhod ni achor ju. 2 Chin
pengpenghana ja intuchu' hana
nalaklaka hi ma-awatan ju an
amat hi khatah an ipa-inum cha
hi pfu'jug, ti ma-id pay olog ju an
mangawatan hana naliglikhat an
mituchu, an mipadchung hana
khun anun chi ma-ilog. Muti
tayya an ingkhana ad ugwani ja
un aju pay khun unga-unga, 3 ti
khun ju pay unuchon hana
penhod ni achor ju. Ja
umannung hitay, ti un aju
omarkhaw an munhohongnger ja
manghen-e-ennaamoh. Ja nu
amat hetoy aton ju, ja matikhaw
an khun ju unuchon hana
penhod ni achor ju, an amat hi
tatakhu an na-inlubungan hini
nomnom ja ugali cha. 4 Ja nu
gway mangali an, “Hi Paul chi
nidchuman mi” ja allon khuy
uchumna hi, “Ja hi Apolos ay
cha'mi” ja un chah achi khu
ipatikhaw ni amat heto an hini
ugali ju ja un hihiya hana
tatakhu an na-inlubungan chi
ugali cha?

Agkhuy cha na-awatan hini aton cha Paul ay Apolos an khun munserbi ay Apo Jos

5 Mahapor an nomnomon ju
hini oma'-atan mi ay Apolos. Ti
un ami numpadchung an pfaar
Apo Jos ja angkhay. Khapo ay
cha'mi ja namati aju, muti un mi
enat hini tamu an ene'chan Apo
Jos hi aton chi oha-ohanna ay
cha'mi. 6 Hotti ay ha-in ja tamu'
chi muntanum, ja hi Apolos chi
nangtamu hi munhipfug, muti hi
Apo Jos chi khun
mangpahe'he'-on ay ni nitanum.
7 Hotti achi khahin un mabigbig
nu ngay nuntanum ja ngay
nunhipfug, ti hini mabigbig ja hi
Apo Jos an khun mangpahe-on hi
nitanum. 8 Hotti ma-id nat-onan
ni nangtamu hi muntanum ay ni
nangtamu hi munhipfug, ti
mun-oh-ohha ami ay tay tamu.
Ja lagpfuwon cha'mi ay Apo Jos
an me-okor ay ni enat chi
ohanna ay cha'mi. 9 Ti cha'mi an
manudtuchu, ja un ami
numpapadchung an khun
munserbi ay Apo Jos. Ja cha'ju
chi mipadchung hi pajaw Apo
Jos an khun mi puntamuwan.

Ja mipadchung aju khu ay ni
pfalay an khun pakhachon Apo
Jos. 10 Ja mipadchunga' hi ohan
takhu an nala-eng an
mumpakhad hi pfalay khapo ay
ni apfalinan an inchat Apo Jos ay
ha-in. En-apja' hini pfato an
ipattu-an nuy pfalay ja entoloy
hana uchumna an mumpakhad.
Muti hini mangtoloy an
mumpakhad ja pa-ennongana

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

hini atona. 11 Ti achi mapfalin
an maparkhan hini ne-apja an
pfato an ipattu-an chi tu-ud an
ma-id uchumna nu pfu-un hi
Hesu Kristo. 12 Muti mapfalin an
achi mumpapadchung hana
e-apjan hay hana mangtoloy an
mumpakhad ay tay an pfalay. Ti
uchumna ja e-apja chay pfalitu'
ja hana nun-angina an khumo' ja
pfato. Ja uchumna ja e-apja cha
chi ajiw ja khulun ja chakhami.
13 Chin arkhaw an Panugijan
Apo Jos hi tatakhu, ja ma-innila
hini pfalor ni en-apjan ni oha an
numpakhad, ti pachaon Apo Jos
hini penakhad na hi apoy nu
maghob wenno achi. 14 Ja hini
takhu an achi maghob chi
penakhad na, ja gway lagpfu na
an nuntamu. 15 Muti hini ayya
takhu an naghob hini penakhad
na ja ma-id chi hay linagpfu na.
Mi'takhu muti ma-id oh-ohha hi
lamo' na.

16 Anila ju mit an cha'ju an
namati hini templo an
punhitugwan Apo Jos, ti
gawwacha hini Espiritun Apo Jos
ay cha'ju. 17 Hotti nu gway
mama'-i ay ni panuh ja aphochan
tay templo ja dusaon Apo Jos
hija. Ti hitay an templo ja pfalay
Apo Jos, ti cha'ju hini templo na.

18 Achi ju allilagwon hini
achor ju. Nu gway ohanna ay
cha'ju an mangali hi un
manomnom an amat ay ni allon
chi tatakhu an manomnom ja
uchu'chuna una chu'khon hitay
na-inlubungan an nomnom, ja
usarona hini umannung an
nomnom an marpu ay Apo Jos.
19 Ti hitay na-inlubungan an
nomnom ja ma-id herpfi na
ay Apo Jos. Ti allona ay ni hapit
Apo Jos hi, “Hana tatakhu an
mangeh-ehnger ay ni
na-inlubungan an kinala-eng cha,
ja hitay kinala-eng cha ja hijay
pumpfalinon Apo Jos hi amat hi
pfito an akhahan cha.”[e] 20 Ja
gwa khu hitay nitula' hi
nangarjana hi, “Anilan Apo Jos
an ma-id herpfin chi nomnom
hana nun-ala-eng an tatakhu.”[f]
21 Hotti achi ju epa-akhaja hini
ohan takhu an inunud ju. Ti an
amin chi maphod ja nichat ay
cha'ju ta ap-aphochan ju an
amin. 22 Ha-in an hi Paul ja hi
Apolos ja hi Peter, ja amat hi
nichat ami ay cha'ju, ti
enajakhan cha'mi ay Apo Jos an
munserbi ay cha'ju. Ja anong un
hitay lota ja hini pi'takhuwan ju
ja hini atajan ju, ja hay hato
arkhaw ad ugwani ja hana umali
an ar-arkhaw, impulang Apo Jos
an amin ay cha'ju. 23 Ja cha'ju
ayya ja nidchum aju ay Kristo. Ja
nidchum hi Kristo ay Apo Jos.

Hachi apostol Hesu Kristo ja henortap chay likhat

4 1 Hay koma pannig ju ay
cha'mi ja pfaar Kristo an
nangpulangan Apo Jos ay ni
puntudtuchugwan ay tay
umannung an tudtuchu an

[e] **3:19** Job 5:13 [f] **3:20** Psalms 94:11

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

agkhuy nipa-innila chin
hopapna. 2 Ja hini allon cha an
maphod an pfaar ja mahapor an
mapagtarkan. 3 Muti un hihiya
ay ha-in nu cha'ju wenno hay
uchumna an tatakhu chi manugi
nu maphod hitay enat u an
nuntamu wenno achi. Anong un
ha-in ja achi' hugijon hana enat
u. 4 Ma-id chamchama anila' hi
enat u hi napukhit muti achi na
podhon an allon hi ma-id pfahor
u. Hi Apo Hesu Kristo ja angkhay
chi manugi ay ha-in. 5 Hotti achi
la-ahna ja i ju hinugi hini aton ni
padchung ju an takhu an
munserbi ay Apo Jos. Hachon ju
hini pumpfangngachan Apo
Hesus an umali ta ipa-innila na
an amin hana nehaha'pfa, ja
pfu-ihana hana nomnom chi
tatakhu. Hot oha-ohanna hon
enagwat na ay Apo Jos hini
dayaw an me-okor ay ni enat na.
6 A-akhi, an amin hay hato
intula' u ay cha'ju, ja cha'mi ay
Apolos chi enala' hi
pangchipatan ju ta achi
mahurpfuchan hana nitula' an
tukhun. Ma-id koma ohanna ay
cha'ju hi mangali hi un
napfarpfalor hini oha an khun
manudtuchu ja ma-id herpfin ni
oha. 7 Ngay nangali hi un aju
natnat-on mu hana uchumna an
tatakhu? Ja ngachah chi gwa ay
cha'ju an agkhuy inchat Apo Jos?
Hotti nu hi Apo Jos chi nangchat
ja anagkha ta mumpa-akhaja aju
an amat hi cha'ju chi
nang-intamu?
8 Anagkha agkhu ni', cha'ju an
eKorinto! Ti niya an hay
nomnomon ju ja gwa ay cha'ju
an amin hana apfalinan an ichat
ni Espiritu Santo ja hana
uchumna an khun ichat Apo Jos!
Ja hay anila ju ja numpfalin aju
gwot hi ari an mun-ap-apo, hotti
inlahiyan cha'mi an apostol ti
achi ami pay mun-ari.
Umannung koma an mun-ari aju
ta anong kay ja midchum ami ay
cha'ju an mun-ari! 9 Hay anila' an
oma'-atana ja enhaad cha'mi an
apostol ay Apo Jos ay ni
nababbabaan an haad, an
mipadchung ami hana tatakhu
an nahumarja an matoy hi
publiko ta tigtikhan chita kan
kaykhu hi tatakhu ja hana khuh
angher. 10 Khapo ay tay
punserbiyan ay Kristo ja ipfilang
cha'mi hi natottot. Muti niya an
ay cha'ju ja nala-eng aju khapuh
namatiyan ju ay Kristo. Ay
cha'mi ja ma-id anu apfalinan mi
muti cha'ju ayya ja kaya ju an
amin. Cha'ju khu hana khun
dayawon chi tatakhu muti cha'mi
ayya ja khun cha'mi
ngongohmolon. 11 Ingkhana ad
ugwani ja munhenaang ami ja
na-ugaw, ja ma-id pohodna hi
pe'lopfong mi. Khun cha'mi
palikhaton ja ma-id pohodna hi i
mi punhitugwan.
12 Mun-an-anuh ami an i
mi'tamu ta gway anun mi. Nu
gway pumippiloh ay cha'mi hon
engkalalakhan mi ta
ekhohkhohan Apo Jos chicha. Ja
nu gway mamalikhat ay cha'mi
hon inanuhan mi. 13 Ja nu gway
mamahiw ay cha'mi ja ma-uloy
chi panongpfat mi. Muti

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ingkhana ad ugwani ja hay
pangpfilangan cha ay cha'mi ja
amat ami hi khinalot an metapar
wenno amat hi chi-a an
ma-ulahan.
14 Agkhuy u intula' hay hato
ta pfa-ina' cha'ju. Muti hay khapo
na ta intula' u hay hato ja ta
matukhun aju, cha'ju an
impfilang u hi empfapfalay an
podpodho'. 15 Ti anong un
linipfulipfu hana khun
manalimun ay cha'ju ay ni
pangunuchan ju ay Kristo,
nomnomon ju an ha-in ja
angkhay chi ama ju. Ti
numpfalina' hi ama ju chin
namatiyan ju ay Kristo khapo hi
nuntudtuchugwa' ay ni
Ebanghelyo. 16 Hotti hay
pa'pa-allo' ay cha'ju ja
tuntunchona'. 17 Hijaot un u
honakhon hi Timoti an ipfilang u
hija hi empfalay an podpodho' ja
oha an mapagtarkan an munserbi
ay Apo Hesus. Epanomnom na ay
cha'ju hini oma'-atan hay hato
khun u aton khapo hi pammati'
ay Kristo, ja hija khu chi khun u
ituchu an amin hana namati hi
apfuglapfuglay.
18 Hana uchumna ay cha'ju ja
mumpa-akhaja cha anu, an
khemhon cha gwot una' achi
mumpfangngad an mannig ay
cha'ju. 19 Muti achi mapfajag hot
umaliya' hina, nu hijay penhod
Apo Jos, ta tikha' adchiya nu
umannung an gway apfalinan
cha tay an mumpa-akhaja wenno
un cha munhaphapit ja angkhay.
20 Ti hini pangtikhan ay ni
pun-ap-apugwan Apo Jos ay
chita-o ja pfu-un hana khun ta-o
hapiton muti hini apfalinan Apo
Jos an matikhaw ay tay
pi'takhuwan ta-o. 21 Hotti ikhad
aju nu ngay penhod ju. Nu achi
ju epaphod hini aton ju hot
umaliya' ta pun-ihingar u cha'ju.
Muti epaphod ju ayya ja
ipatikhaw u hini pamhod ja
a-uloy u ay cha'ju.

Hay aton chi iglesia ay ni namati an khun pfumahor

5 1 Gwa han chengngor u an
khun cha allon hi gwa han
oha ay cha'ju an khun mangat hi
akhakha'-ihaw, an enahagwa na
han pfupfai an enahagwan khuh
ama na! Anong un hana agkhuy
namati ja achi cha aton chi amat
heto. 2 Ja mumpa-akhaja aju
agkhu, ja achi aju pay pfuma-in
ja umayyong ay tay napukhit an
khun ma'ma-at. Mahapor an
pakakon ju hinuy an lala-e ta
achi midchum ay cha'ju an khun
ma-am-amamung an mummeha.
3 Ti anong una' mama'-id ay
cha'ju, ja ay tay nomnom u ja
gawwachaa' hina. Hotti khapo ay
tay apfalina' an inchat Apo Hesus
ay ha-in an pfaar na, ja hinugi'
hinuy an takhu an pfimmahor an
amat hi gawwachaa' ay cha'ju.
4-5 Hotti ma-amung aju ayya ja
gawwa ay cha'ju hini apfalinan
Apo ta-o an hi Hesus, e-agwat ju
hinuy an lala-e ay Satanas ta
palikhaton Satanas hini achor na
ta gway atona an matitilod ja
muntutuju, ta mi'takhu hija ay
nuy arkhaw an
pumpfangngachan Apo Hesus. Ja

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

pi'-apfulut u hitay an aton ju an
amat hi gawwachaa' ay cha'ju.
6 Manuwot ni' nun pa-akhaja ju
ja achi aju agkhu pfuma'pfa-in ay
ni napukhit an enat ni ohan ibpfa
ju hina. Un ju chah agkhuy anila an
hini oh-ohha an khun mangtoloy
an mangat hi pfahor ja ma-alinan
aju an amin, an amat ay ni it-ittang
an pfino'pfo' an ipala'-ukhu na hini
cho-or an alena? 7 Hotti mahapor
an epokhong ju chin napukhit an
ugali ju an mipadchung hi
pfino'pfo', ja enat ju hana maphod
an me'-annolot ay ni
pangpfilangan Apo Jos ay cha'ju hi
magpong. Mahapor an aton ju hina
ta mipadchung aju hi tenapay an
ma-id pfino'pfo' na an midchum ay
ni pfo'tot chi karnero an khorton
chi Hudju hu-un cha me'pfehta ay
ni Pangnomnoman cha chin
Nalohan chin Angher Apo Jos. Ti
hi Kristo an etalaton ni pfo'tot chi
karnero ja nidaton mahpay chin
natajana ta nawayawaya-an ta-o hi
pfahor. 8 Hotti ay tay khun ta-o
pe'pfehtaan, ja achi ta-o koma
anun hay tenapay an gway
pfino'pfo' na. An hay penhod u an
allon ja, ay tay pi'takhuwan ta-o an
namati, ja achi ta-o koma unuchon
hana napupukhit an ugali, ta un
ta-o unuchon hana maphod ja
umannung an ugali an agkhuy
nidchuman hi napukhit.
9 Chin oha an tula' u ja inali'
ay cha'ju hi achi aju midchum
hana tatakhu an mangat hi
akhakha'-ihaw. 10 Muti pfu-un
hana agkhuy namati chi allo' hi
chu'khon ju nu aton cha hina. Ti
nu podhon ju an chu'khon hana
agkhuy namati an khun me-elo'
hi pfu-un ahagwa cha ja hana
na-amnagwan ja hana mangakaw
ja hana khun mundayaw hi achi
umannung an jos, ja khahin un
aju makak ay tay lota. 11 Muti
hay penhod u an allon hi achi ju
pidchuman, ja hana khun
mangali hi un cha namati ja
khun cha chamchama me-elo' hi
pfu-un ahagwa cha, wenno
na-amnagwan, wenno khun
mundayaw hi achi umannung an
jos, wenno khun pumahiw hi
ibpfa cha an takhu, wenno khun
mapfutong, wenno mangakaw.
Achi aju pay i me'-orpfong ay ni
amat heto an takhu. 12-13 Ma-id
kalintikhan ta-o an manugi hana
agkhuy namati, ti nangamong hi
Apo Jos an manugi ay chicha.
Muti tamu ju chamchama chi
manugi hana ninidchum an khun
me'meha ay cha'ju. Ti gwa han
impatula' Apo Jos hi nangarjana
hi, "Ánun ju hini takhu an
ninidchum ay cha'ju an khun
mangat hi napukhit." [g]

Hini ohan namati ja achi na koma echalom hini padchung na an namati

6 1 Nu gway agkhuy ju
nungkina-awatan, ja
anagkha ta achi aju pfuma-in an
i mangchalom ay ni padchung ju
an namati ay ni hugi an agkhuy

[g] **5:12-13** Deuteronomy 17:7

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

namati? Allakhu chi hay
padchung ju an namati chi
mangpfanag. 2 Un ju chah
agkhuy anila an chita-o an
tatakhun Apo Jos chi manugi
hay hana tatakhu heto lota hi
uchum chi arkhaw? Nu amat
hetoy aton ju, ja kaya ju koma ad
ugwani an mangpfanag hana
chumalat hi punhohongngilan ju.
3 Ja anong un hana angher ja
chita-oy manumarja. Nu amat
hetoy oma'-atana, ja om-omod
koma an kaya ta-o an mamanuh
hana mepfanag an khun
ma'ma-at heto lota! 4 Hotti nu
gway epfanag ju ja anagkha ta i
aju mumpapfanag hana achi
ipfilang chi iglesia an takhu?
5 Intula' u hay hato ta gway aton
ju an pfuma-in. Un chah ma-id
oh-ohha ay cha'ju hi gway la-eng
na an mumpfanag hi kaso ju an
namati? 6 Muti niya an echalom
ni oha an namati hini padchung
na an namati. Ja hay khu agkhuy
namati chi manugi. 7 Anong un
hini aton ju an
manghenchachalom ja ipatikhaw
na an na-apfak aju hi napukhit.
Hay mapmaphochan ja un ju
anuhan hana mangat hi napukhit
ay cha'ju. Anong un cha'ju
pfarpfalijan ta alan chay khina-u
ju ja achi aju i munchalom.
8 Muti niya kaykhu an cha'ju pay
chi khun mangat hi napukhit ja
khun pfumarpfali ta alan juy
khina-un chi uchumna, anong un
hana papadchung ju an namati.
9 Anila ju mit an hana khun
mangat hi napukhit ja achi cha
midchum ay ni Pun-ap-apugwan
Apo Jos. Achi aju ma-allilaw. Ti
hana mangat hi akhakha'-ihaw,
ja hana khun mundayaw hi achi
umannung an jos, ja hana khun
me-elo' hi pfu-un ahagwa cha, ja
hana linala-e an akhamangon
cha hini padchung cha an lala-e,
achi cha midchum ay ni
Pun-ap-apugwan Apo Jos. 10 Ja
achi khu midchum hana
mangakaw, ja hana
na-amnagwan, ja hana khun
mumpfutong, ja hana khun
pumahiw hi ibpfa cha an takhu,
ja hana khun pomloh. 11 Amat
hina hana uchumna ay cha'ju
chin agkhuy ju pay namatiyan.
Muti ad ugwani, khapo chin
nidchuman ju ay Apo Hesu
Kristo, ja khapo ay ni apfalinan
ni Espiritun Apo Jos an gawwa
ay cha'ju, ja na-ulahan hana
pfahor ju ja numpfalin aju hi
nasantuwan an tatakhun Apo
Jos, ja ipfilang cha'ju an
magpong.

Achi ta-o me-elo' hi pfu-un ahagwa

12 Gwa hana uchumna ay
cha'ju an mangali hi, “Nawayaa'
an mangat an amin hi penhod u
an aton.” Umannung an
nawaya-an ta-o muti achi an
amin hini aton ja ap-aphochan.
Ay ha-in, anong un gway achi
mepagwa hi aton, ja achi la-ahna
hon enat u nu matikhaw an
makha-utana' ay nuy penpenhod
u an aton. 13 Allon khu hana
uchumna hi, “Hitay poto ja
munherpfi ay ni anun, ja hini
anun ja munherpfi ay tay poto.”

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Umannung hinuy, ti hijah tay chi
enephod Apo Jos hi
piherpfiyana, ja umali han
arkhaw hot pogpokhona hay
hato. Muti achi na penhod an
allon an enephod Apo Jos hitay
achor ta aton ta-o hana napukhit
an penpenhod ta-o. Ti na-apja
hitay achor ta-o ta gway aton
ta-o an munserbi ay Apo Hesus.
Ja hi Apo Hesus, khuna
halimunan hitay achor ta-o.
14 Munherpfi pay hitay achor
ta-o hi uchum chi arkhaw, ti
mahuwan chita-o ay Apo Jos ay
ni apfalinana an amat chin
nummahuwana ay Apo Hesus.
15 Anila ju an hay hato achor
ta-o an namati ja padchungnay
numpfino-ob-on an alimatong ni
achor Kristo. Hotti un chah alan
hini achor an nidchum ay Kristo
ta idchum ay ni pfupfai an
putah? Achi mapfalin!
16 Ma-awatan ju koma an nu
gway lala-e an me-elo' ay ni amat
hina an pfupfai ja mumpfalin cha
hi ohah achor. Ti hitay hini
hapiton ni impatula' Apo Jos ay
ni hapit na hi nangarjana hi,
"Hini chugwa ja mumpfalin cha
hi oh-ohha an achor."[h] 17 Muti
hini takhu an nidchum ay Apo
Hesus, ja ne'-oh-ohha ay hija hi
na-ispirituwan. 18 Hotti achi aju
i me-elo' hi pfu-un ahagwa ju.
Chu'khon ju hana amat hina an
pfumahulan. Ti hana uchumna
an pfahor an khun aton chi takhu
ja achi midchum hitay achor.
Muti hini takhu an umilugtap ja
hini achor na chi khuna
pfumahulan. 19 Anila ju mit an
hini achor ju ja templo an
punhitugwan ni Espiritu Santo
an inchat Apo Jos ay cha'ju.
Pfu-un kokgwa ju hini achor ju ti
un kokgwan Apo Jos, 20 ti
napfalor chin numpfajad Apo Jos
ay cha'ju. Hotti tikhan ju hini
piherpfiyan ni achor ju ta
miherpfi hana pedayawan
Apo Jos.

Hay oma'-atan chi mun-ahagwa

7 1 Hay hato chi ehongpfat u
hana empfokha ju ay ni tula'
ju ay ha-in. An hay maphod ja
achi marhin hini ohan takhu,
2 muti khapo ta cho-or hana
khun matopngan hon i cha
ne'-akhamang, hotti
mapmaphochan nu marhin aju ta
gwahchinonon hon gway ahagwa
na. 3 Cha'ju an linala-e ja achi
aju khun mun-inad-achi hana
ah-ahagwaan ju an pfinapfai, ja
amat khu hina ay cha'ju an
pfinapfai. Ti hitay chi
kalintikhan chi hen-ahagwa. 4 Ti
ay ni nun-ahagwaan ju ja inchat
ni pfupfai hini achor na ay ni
ahagwana an lala-e, hot gway
kalintikhana ay hija. Ja amat
hina khu ay ni lala-e. 5 Hotti
cha'ju an hempfalay ja achi aju
manghin-a-achi. Mapfalin an
mungkhipid aju hi at hichi hi
arkhaw nu nunhappitanan ju, ta
gway aton ju an mangpapati an

[h] **6:16** Genesis 2:24

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

mungkalalag. Ja napfalin ja un
aju khu malo' an hempfalay ta
achi aju matopngan ay Satanas
an i umilugtap khapo ta achi ju
kaya an edpor hini le'nan chi
achor. 6 Intula' u hay hato ta
annilaon ju an i-apfulut u an
marhin aju, muti pfu-un urchin
hitay. 7 Ti nu mapfarpfalin koma
ja oma'-at aju an amin ay ha-in
an kaya' an achi marmarhin.
Muti gwahchinonon hon gway
apfalinana an inchat Apo Jos ja
agkhuy numpapadchung.

8 Ja hitay khu chi pi'-ali' ay
cha'ju an ma-id ahagwa na ja
cha'ju an pfalo. Maphod nu
munchochodcha aju an achi
marhin an amat ay ha-in. 9 Muti
nu male'na ju an ad-adchi aju
pa'-edpor ay ni le'nan ni achor ju
an marhin, ja marhin aju.
Mapmaphochan hini un ta
marhin mu hini un ta e-edpor
hini achi anhan an le'nan chi
achor.

10 Ja ay cha'ju ayya an gway
ahagwa na ja hitay chi urchin ay
cha'ju, an agkhuy narpu ay ha-in
muti in-urchin Apo Hesus, an
hini pfupfai ja achi na ihijan hini
ahagwa na. 11 Muti khulat ta
gway chumalat ja inhijana, ja
achi khuh i marhin hi uchumna.
Munchochodcha an mun-enla-ah
wenno un mumpfangngad ay ni
ahagwa na. Amat hina khu ay
cha'ju an linala-e an achi ju
ihijan hana ah-ahagwaan ju an
pfinapfai.

12 Cha'ju ayya an nun-arhin an
agkhuy pay namati hini
ah-ahagwaan ju, ja hitay chi
anila' hi maphod hi pe'-at ju. Ti
ma-id in-urchin Apo Hesus hi
aton hana amat heto. Cha'ju an
linala-e an namati an agkhuy
namati chi ahagwa na ja achi ju
ihijan hinuy agkhuy namati, nu
apfulutona an etoloy ju an
munhempfalay. 13 Ja cha'ju khu
an pfinapfai an namati, achi ju
ihijan hini ahagwa ju an lala-e
an agkhuy namati, nu apfulutona
an etoloy ju an munhempfalay.
14 Ti anong un agkhuy namati
hini oha, ja hini aton ju an
munhempfalay ja magpong hi
pannig Apo Jos khapo ay he-a an
namati. Nu achi umannung hitay
ja mi'padchung hana
empfapfalay ju hana empfapfalay
chi agkhuy namati. Muti hini
umannung an oma'-atana ja
nipfilang cha hi nidaton ay Apo
Jos. 15 Muti khulat na ta hini
agkhuy namati ja penhod na an
ihijan hini namati an ahagwa na,
ja apfuluton ju. Achi khahin un
ju epagwa. Ti hay penhod Apo
Jos ja malenong hini
pi'takhuwan ta-o heto lota. 16 Ay
he-a an namati an pfupfai ja
ngay nanginnilaam nu he-a
agkhu ni' chi khumapo hi
pamatiyan ni ahagwam? Ja he-a
khu an lala-e an namati, ngay
nanginnilaam nu he-ay khumapo
hi pamatiyan ni ahagwam?

17 Muti anong un ngachah ni
oma'-atan ni haad ju chin
nangajakhan Apo Jos ay cha'ju,
ja etoloy ju an munserbi ay Apo
Jos ay nuy haad an inchat na ay
cha'ju. Hitay hini khun u ituchu
an amin hana namati hi

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

apfuglapfuglay. 18 Nu khulat ta
hini ohan takhu ja nakukkugit
chin nangajakhan Apo Jos ay
hija, ja achi na koma ehaot hini
nakugitana. Ja hini ayya agkhuy
nakugit ja achi khahin un
mumpakugit. 19 Achi pfalolan
Apo Jos nu nakugit a wenno
agkhuy a, ti hini pfalolana ja hini
pangunuchan ta-o ay ni urchina.
20 Hotti nu ngachah ni oma'-atan
chi ohan takhu chin nangajakhan
Apo Jos ay hija, ja achi na koma
hukatan. 21 Nu khulat ta himpfut
a, ja achi a madanakhan ay ni
oma'-atam. Muti mipfu-aan a
ayya otni' ta mawaya-an a an
himpfut ja maphochot. 22 Ti nu
himpfut a chin nangajakhan Apo
Hesus ay he-a ja nawaya-an a hi
pfahor ta hijay punserbiyam. Ja
he-a an pfu-un himpfut, ja
numpfalin a hi himpfut Kristo
chin namatiyam ay hija.
23 Napfalor chin numpfajad Apo
Jos ay chita-o ta numpfalin ta-o
hi tatakhu na, hotti achi ta-o
i-apfulut an hay takhu chi
manalegwa hi punserbiyan ta-o
ay hija. 24 Hotti ipiggwa' an allon
ay cha'ju, a-akhi, an nu ngachah
ni oma'-atan ju chin nangajakhan
cha'ju ay Apo Jos ja hijay
etortoloy ju ay ni pidchuman ju
ay hija.

25 Cha'ju ayya an agkhuy
narhin, ja ma-id in-urchin Apo
Hesus hi ipa-innila' ay cha'ju.
Muti pfilang an ohaa' an
mapagtarkan an pfaar Apo Jos
khapo hi khohkhoh na ay ha-in,
ja allo' hitay anila' an maphod hi
unuchon ju. 26 Cho-or hana khun
ta-o horhortapon an likhat ad
ugwani an ar-arkhaw, hijaot un u
allon hi munchochodcha aju an
mumpun-enla-ah. 27 Muti cha'ju
ayya an linala-e an nannarhin ja
achi ju ihijan hini ahagwa ju.
Hini ayya ma-id ahagwa na ja
achi i maningit hi ahagwa na.
28 Muti marhin aju ayya ja
pfu-un pfahor. Amat hina khu ay
cha'ju an pfabpfalahang an achi
aju pfumahor nu marhin aju.
Muti hay allo' ja mapmaphochan
pay nu achi ta marhin, ti achi'
podhon an hortapon ju hana
likhat chi hempfalay ay tay
pi'takhuwan heto lota.

29 Podho' an ma-awatan ju
hitay, a-akhi. Tan un ho'ho'chod
hitay timpo an i ta-o punserbiyan
ay Apo Hesus. Hotti mete-a ad
ugwani ja hini gway ahagwa na
ja pi'hahalichit na an mi'serbi ay
Apo Jos an amat hana khun aton
chi ma-id ahagwa na. 30 Nu
gway umayyungan ja
pun-an-anlaan, ja achi koma
homalegwa ay ni aton an
munserbi ay Apo Jos. Ja hana
khun mungkumerchu ja achi
homalegwa hini kumerchu hi
punserbiyan ay Apo Jos. 31 Ja
hana khun mangusar hana
khina-u heto lota, ja pfu-un
koma hijay mun-o-onan ay ni
nomnom cha ta achi cha khu
mahalegwa. Ti hitay lota ja hitay
pi'takhuwan ad ugwani ja achi
munchochodcha ti mapogpog
cha.

32 Hay podho' ja ma-id koma
cho-or hi i ju pundanakhan heto
lota. Hini lala-e an ma-id ahagwa

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

na ja e-ohha na hini nomnom na
ay ni atona an mangpa-anla ay
Apo Hesus ja an munserbi ay
hija. 33 Hini ayya gway ahagwa
na ja hini aton an mi'takhu heto
lota chi oma-ayyan ni nomnom
na, ja hay atona an mangpa-anla
ay ni ahagwa na, 34 hotti
makhaggwa hini nomnom na.
Amat hina khu ay ni pfalahang ja
hini pfupfai an mun-enla-ah. An
e-ohha na hini nomnom na an
munserbi ay Apo Hesus ja an
khun mangdaton ay ni achor ja
nomnom na ay hija. Hini ayya
pfupfai an narhin ja hini aton an
mi'takhu heto lota chi oma-ayyan
ni nomnom na, ja hay atona an
mangpa-anla ay ni ahagwa na.
35 Ap-aphochan ju hay hato an
inali'. Ti unchani ja khemhon ju
un u epagway marhin, ja achi.
Hay pangalla' hato ja ta maphod
ja mapanuh hini pi'takhuwan ju
heto lota, ja ma-id chi hay
homalegwa ay ni aton ju an
munserbi ay Apo Jos.

36 Nu khulat ta hini lala-e ja
ni'hahhapit hi pfupfai hi
ahagwaona muti mun-okhon ti
unchani ja pfahor na hi un
marhin, hay maphod hi atona ja
etoloy na an ahagwaon hini
pfupfai, om-omod nu achi anhan
hini pamhod na an marhin. Achi
pfumahor hu-una etoloy an
marhin. 37 Ja hini lala-e an
nehamad hini nomnom na an
achi na etoloy an ahagwaon hini
pfupfai an ni'hapitana, ti
podhona an achi marmarhin, ja
maphod hitay achi na arhinan,
nu agkhuy napilitan, ja nu kaya
na an edpor hini le'nan ni achor
na. 38 Hotti nu etoloy na an
ahagwaon wenno achi na, ja
numpadchung an maphod. Muti
mapmaphochan pay nu achi na
ahagwaon.

39 Hini pfupfai an gway
ahagwa na ja achi mapfalin an
pumiggwa nu matattakhu pay
hini ahagwa na. Muti natoy ayya
hini ahagwa na ja mapfalin an
marhin khu ay ni penhod na an
ahagwaon nu namati ay Hesu
Kristo. 40 Muti hay allo', ja
uchu'chuna nu munchochodcha
an mun-enla-ah. Ja hay anila' ja
hija khu chi penhod ni Espiritu
Santo an khun mangpadchong ay
tay nomnom u.

Hay oma'-atan chi ihcha an nabnijan

8 1 Hitay chi ehongpfat u ay
ni empfokha ju ay ni
oma'-atan chi ihcha an nabnijan.
Umannung chin inali ju, an
ani'-ila ta-o hini oma'-atan chi
pfuni. Muti nomnomon ju hitay.
Nu allon ta-o hi gway anila ta-o
ja lo'tatna ja numpa-akhaja ta-o.
Muti nu gway pamhod ta-o, ja
hini ap-aphochan chi uchumnay
nomnomon ta-o. 2 Nu hini ohan
takhu ja nomnomona an cho-or
chi anila na, ja matikhaw an
agkhuy na pay anila hini penhod
Apo Jos hi annilaona. 3 Hini
ayya mammamhod ay Apo Jos ja
hijay ipfilang Apo Jos hi takhu
na.

4 Hotti hay hongpfat u hato
empfokha ju ja amat heto. Anila
ta-o an hana pfolor ja achi cha

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

umannung an jos. Ja anila ta-o
khu an un oh-ohha hini
umannung an Jos. 5 Ti anong un
cho-or hana khun dayawon chi
tatakhu an allon cha hi jos cha
an gwah to lota ja ad apfunijan,
6 muti achi ta-o khun pattiyon.
Ti chita-o an namati, ja un oha
hini apfuluton ta-o an Jos, an
hijay Ama ta-o. Hijay narpugwan
an amin chi nagwacha, ja hijay
khun ta-o punserbiyan ay tay
pi'takhuwan ta-o. Ja oha khu
hini Apo ta-o an hi Hesu Kristo.
Hijay nangpa'gwaan Apo Jos ja
un mephod an amin chi
nagwacha, ja hijay narpugwan
tay pfakhu an pi'takhuwan ta-o.
7 Muti achi an amin chi
namati ja na-awatan cha hitay.
Ti hana uchumna ja emmengha
cha an khun mundayaw hi achi
umannung an jos chin agkhuy
cha namatiyan. Nu mi-ihcha cha
hana ihcha an nabnijan, ja ay ni
nomnom cha ja amat hi
pfinangngad cha chin khun cha
aton an mundayaw hi pfolor.
Hini konsensia cha ja agkhuy
nehamad, hotti napa'-i khapo hi
punharhalinchugwaan cha.
8 Achi' allon hi munchenor hi
Apo Jos ay chita-o khapo hi
anun. Achi mapa'-i hitay i ta-o
ni'-ibpfaan ay Apo Jos khapo hi
achi ta-o pi-ihchaan. Ja achi
pomhod hini ni'-ibpfaan ta-o ay
hija khapo hi pe'-anan ta-o.
9 Muti tikhan ju ta hitay an waya
ju ja achi chumalat hi
pfumahulan ni ibpfa ju an
munharhalinchugwa chi
nomnom na. 10 Ti nu khulat ta
he-a an nangawatan ay tay, ja
ni'juy a an i me'-an hichi templo
an pundayawan hi achi
umannung an jos. Nu gway
takhu hi maloh an agkhuy
nehamad hini konsensia na ja
tikhan chi-a an khun
me'-orpfong, ja mapfalin an hijay
chumalat hi i na idchuman an
i me'-an, anong un pfahor hi
punnomnomana. 11 Hotti khapo
ay tay an eh-ehnger mu an
na-awatam ja pina'-im hini
pammatin tay oha an agkhuy
hemme'nad chi pammati na. Ja
hija khu chi oha an ibpfam an
en-atoy Hesu Kristo. 12 Nu
pfimmahor a ay tay ibpfam an
agkhuy hemme'nad chi pammati
na an he-ay nama'-i ay ni
konsensia na an agkhuy
nehamad, ja pfimmahor a khu ay
Hesu Kristo. 13 Hotti nu
pfumahor hini oha an ibpfa an
namati khapo hi pangihchaa' hi
nabnijan ja achi' ipigpiggwa an
ihcha chi amat hina ta pfu-un
ha-in chi chumalat hi i na
pfumahulan.

Agkhuy henenger Paul hana kalintikhana an apostol

9 1 Ay ha-in ja kalintikha' an
mangpadchong ay ni pe'-at
u nu anila' an maphod. Ja
umannung an ohaa' khu an
apostol, ti ni'tikhaw u hi Hesus
an Apo ta-o. Ja namati aju khapo
ta enat u hini impatamun Apo
Hesus ay ha-in. 2 Anong un achi
apfuluton chi uchumna hi una'
apostol, ja cha'ju ayya ja achi aju
koma munharhalinchugwa. Ti

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

chin nidchuman ju ay Apo Hesus
chi panginnilaan ju an
umannung an apostola'.
3 Hitay chi pampfar u hana
khun munhanhan ay tay haad u.
4 Un chah ma-id kalintikhan mi
an mangala hana mahapor mi an
ichat hana khun mi
itudtuchugwan? 5 Ja nu khulat ta
gway ahagwa mi an namati, ja
un chah ma-id kalintikhan mi an
mangi-itnud ay chicha ay tay i
mi pangaskasabaan, an amat ay
cha Peter ja hana uchumna an
apostol ja hachi a-akhin Hesus?
6 Wenno un chah cha'mi ay
Barnabas ja angkhay chi ma-id
kalintikhana an munhenger hi
mahapor mi ta un cha'mi hon
intamu mu hini anun mi? 7 Achi
koma amat hina, ti un chah
gway hinchalo hi achi
malagpfuwan ta khahin un i
muntamu hi uchumna ta gway
pangalana hi mahapor na? Ja un
chah gway muntanum an ma-id
kalintikhana an mangan ay ni
na-unglana? Ja un chah gway
mun-enchog hi karnero an ma-id
kalintikhana an mi'-inum ay ni
khatah?
8 Hay hato an intula' u ja
pfu-un nomnom chi takhu ja
angkhay, an un hihiya hini
ituchun ni urchin Moses. 9 Ti
allon ni urchin Moses hi, “Achi
ju i ukupan hini ta-on ni pfakah
an khun mun-ili'.”[i] Un chah hana
pfakah chi ihihi-ar Apo Jos ay
tay an impatula' na? 10 Achi, ti
nidchum ta-o an tatakhu, ta hana
khun mun-alachu ja hana
mumpfoto', ja gwa hini
hahadchon cha an linagpfu cha
nu machakngan hini ahebto'.
11 Amat hina khu ay cha'mi, an
mipadchung ami hi muntanum
an intanum mi hini hapit Apo
Jos an nangpfunga hi namatiyan
ju ay Kristo. Hotti un chah
napukhit nu hengelon mi hay
ichat ju an mahapor mi an
mi'takhu ay tay lota? 12 Nu gway
kalintikhan hana uchumna an
nuntudtuchu ay cha'ju an
munhenger hi mahapor cha ay
cha'ju, ja om-omod koma ay
cha'mi an nahhun an
nanuchugwan ay cha'ju.
Anong un amat heto chi
kalintikhan mi ja ma-id
henenghenger mi ay cha'ju, ti
khun mi an-anuhan an khun
malikhatan an mamo'la hi
mahapor mi ta ma-id chi hay
homalegwa ay cha'ju an
munchongor ay tay Ebanghelyo
an mangpa-innila ay Kristo an
khun mi itudtuchu. 13 Ja anila ju
an hana khun muntamu hichi
Templo ja kalintikhan cha an
me'-an ay ni anun an khun ijuy
hana tatakhu an midaton ay Apo
Jos. Ti hana khun mundaton ay
ni altar ja gway alan cha hi
pfingay cha ay ni impadaton cha
ay chicha. 14 Amat khu hina
hana khun mangkaskasaba ay
tay Ebanghelyo, ti in-urchin Apo
Hesus an ma-id uchumna hi

[i] **9:9** Deuteronomy 25:4

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

pangalan cha hi mahapor cha nu
pfu-un hana khun cha
itudtuchugwan.
15 Muti ay ha-in ja agkhuy u
henenghenger hini kalintikha' ja
achiya' muntula' ta hengelo' ay
cha'ju ad ugwani.
Mapmaphochan pay una' matoy
mu hini un u pa'-iyon hitay inali'.
16 Achi' tatagwa epa-akhaja hitay
khun u pangkaskasabaan ay tay
Ebanghelyo, ti hitay chi
nanghaachan Apo Jos ay ha-in. Ja
nu achi' ayya aton ja ukumona' ay
Apo Jos. 17 Nu ha-in ayya chi
numpili ay tay an tamu ja
malagpfuwana' koma. Muti khapo
ta hi Apo Jos chi nangpulang ay
tay tamu ay ha-in, ja ato'
chamchama anong un ma-id
linagpfu'. 18 Hotti ngay mah
tugwali lagpfu'? Ma-id uchumna
nu pfu-un hitay anla' an
nangkaskasaba ay tay Ebanghelyo
an ma-id oh-ohha hi enagwat u
hana monchongor, anong un u
kalintikhan an munhenger hi
mahapor u.
19 Ma-id oha hi
mangakha'-utan ay ha-in khapo ta
khuna' pfajachan. Muti anong un
amat hina ja numpfalino' hitay
achor u an amat hi himpfut an
amin chi tatakhu ta cho'cho'-or
pay chi makhujukhuy u an
mamati ay Kristo. 20 Nu khulat ta
midchuma' hana Hudju, ja
unucho' hana urchin ja maphod
an ugali an mahapor an unuchon
chi Hudju ta gway ato' an
mangujukhuy ay chicha.
Nakha-utan cha ay tay urchin
Moses ja kapilitan unuchon cha.
Ja pfu-un mahpay hitay urchin
chi mangpapto' ay ha-in, muti
unucho' ta ma-id homalegwa ay
ni ato' an mangujukhuy ay chicha
an mamati ay Kristo an
intudtuchu' ay chicha. 21 Amat
hina khu an nidchuma' ayya hana
Hentil an achi khun mi'-unud
hana urchin chi Hudju, ja
ipatikhaw u khu an achi' unuchon
hana urchin ta gway ato' an
mangujukhuy ay chicha an
mamati ay Kristo. Achi' allon hi
achi' khun unuchon hana urchin
Apo Jos, ti hay umannung ja khun
u unuchon hana in-urchin Kristo.
22 Nu midchuma' khu hana
tatakhu an agkhuy hemme'nad
chi pammati na an gwacha pay
chi ab-apfig cha, ja epababa' hitay
achor u ay ni lukud ni pammati
cha ta gway ato' an mangpapfi-ah
ay ni pammati cha. Hotti an amin
chi kalahen chi tatakhu ja ato' an
amin chi mapfalin u an
mangpatikhaw an oma'-ata' ay
chicha ta gway panghi'-ingan an
mangedchong ay chicha ta
mi'takhu cha. 23 Ato' an amin
hato ta chom-or hana mamati ay
tay Ebanghelyo ta midchuma' ay
chicha an mangagwat hana
maphod an ichat Apo Jos.
24 Anila ju, nu gway uk-ukkit
chi tomagtag ja cho-or hana
mangte-a an tomagtag muti un
oh-ohha hini mangapfak ja hija
chi michatan hi linagpfu. Hotti
pe'hehemad ju hini pi'-unuchan
ju ay Kristo ta agwaton ju hini
ichat Apo Jos an linagpfu ju.
25 Hana mi'-uk-ukkit ja epokhong
cha an aton hay hana

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

mangpakabsut hi achor ta un cha
gwot aton hana tomolong an
mangpapfi-ah ay ni achor cha.
Amat hina khu ay chita-o, an
epokhong ta-o an aton hana achi
mangpapfi-ah hi pammati ta hay
aton ta-o ja hana tomolong an
mangpapfi-ah ay tay pammati
ta-o. Hay hato ja aton cha ta
omagwat cha hay linagpfu an
mapogpog. Muti chita-o ayya, ja
aton ta-o ta omagwat ta-o hay
linagpfu ta-o an achi mapogpog.
26 Hijaot una' amat hi khun
mi'-uk-ukkit, an ipapati' an
me'tagtag an achi' pfutpfutigwon
hitay mata' ingkhana hi
omatama' ay ni pepogpokhan ni
tomagtakhan. Ja omata' khu
hana khun me'pfok-heng an
mepmepto' chi panapa' na.
27 Hotti disiplinao' hitay achor u
ta pfu-un hini penpenhod na chi
unucho'. Ti khemhon ja khun ta
i mangaskasaba hana uchumna
an tatakhu ja najunaot ja achi
chita ipfilang ay Apo Jos.

Achi ta-o i midchum hana khagong an pundayawan hi achi umannung an jos

10 1 A-akhi, penhod u an
nomnomon ju hana
na'na-at chin a-ammod ta-o an
impangpanguluwan Moses. An
naligman cha an amin chin
pfonot an enhakhanan Apo Jos
an mangedchong ay ni agwun
cha. Ja pfinad-ang cha chin
baybay an nangadnan hi
Mumpfolah ja ma-id ar-ali ay
chicha. 2 Hini oma'-atana ja amat
hi nabautisaran cha chin pfonot
ja ay chuy baybay, ta
panginnilaan an nidchum cha an
amin ay Moses an
nangpangpangulu ay chicha. 3 Ja
khun cha mangan an amin ay ni
anun an khun ichat Apo Jos. 4 Ja
khun cha uminum an amin ay ni
chanum an inchat Apo Jos. Hay
etalaton chin pfato an
pfimmutajan chin chanum ja hi
Kristo an hija tatagwa chi
ninitnud ay chicha an khun
mangchat hana mahapor cha.
5 Anong kaykhu tatagwa un
otong chin tolong Apo Jos ay
chicha an amin, ja cho-or ay
chicha chi nangpapfungot ay
Apo Jos khapo hi nan-ukhan cha
ay hija. Hijaot un dinusan Apo
Jos chicha ja nun-a-atoy cha
hichi let-ang.

6 Hana na-at ay chicha ja
pun-achalan ta-o ta ma-aan ay
chita-o hini pamhod an mangat
hana nun-apukhit an penpenhod
cha an aton. 7 Achi ta-o
midchum hana khagong an
pundayawan hi achi umannung
an jos an amat chin enat hana
uchumna. Ti nitula' ay tay Hapit
Apo Jos chin enat cha an,
“Numpanga-umpfun hachi
tatakhu an khun mangan ja
uminum hay hana indaton cha
ay nuy pfolor cha, ja napfalin ja
nanajaw cha hana lumihog an
panaytajaw.”[j] 8 Ja achi ta-o

[j] **10:7** Exodus 32:6

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

me-elo' hi pfu-un ahagwa an
amat hana enat cha. Ti nadusa
cha khapo hay hato an enat cha
ja nunchechehhan chin chugwam
polo ta han tolo an lipfu
(23,000) an tatakhu an natoy ay
ni ohan arkhaw. 9 Mahapor an
achi ta-o topngan hi Kristo an
amat ay ni enat hachi uchumna
ja hempfat chi ulog chicha, hot
nun-a-atoy cha. 10 Ja achi ta-o
mungngulungor hana
pangpangulu ta-o an amat chin
enat hachi uchumna, ja hennag
Apo Jos hini angher an namatoy
ay chicha. 11 Hay hato an na-at
ay chicha ja na-at ta gway
pun-achalan ta-o. Ja impatula'
Apo Jos ta chita-o an khun
mi'takhu ad ugwani an
ang-angonoh chi ar-arkhaw, ja
toma-ot ta-o an mangat hay hana
enat cha. 12 Hotti nu nomnomon
ju an nahamad hini pammati ju,
ja pa-ennongan ju ta achi aju
pfumahor. 13 An amin hana
umali an atopngan ja un
khangayna ay chita-o an tatakhu.
Muti mapagtarkan hi Apo Jos
hotti achi na apfuluton an
matopngan aju ay ni achi ju kaya
an hodlon. Ti ay ni atopngan ju
ja ichat na hini apfalinan an
mahapor ju ta achi aju
pfumahor.

14 Hotti, hay allo' ay cha'ju
a-akhi' an podpodho', ja chu'khon
ju hana pundayawan cha hi achi
umannung an jos. 15 Anila' an
nanomnoman aju, hotti cha'ju ja
nomnomon ju nu umannung
hitay allo' wenno achi. 16 Nu
alaon ta-o hini chanum chi ubas
ja nunyaman ta-o ay Apo Jos ja
ni'-inum ta-o, ja ipatikhaw na an
nilammong ta-o an nidchum ay
Kristo ta mi'lak-am ta-o hana
mun-aphod an agwaton ta-o
khapo chin chala na an immajuh
chin natajana. Ja nu me'-an ta-o
ay ni tenapay an na-itta-ittang ja
ipatikhaw na an nilammong ta-o
ay ni achor Kristo an hija hana
namati. 17 Khapo ta oha hini
tenapay ja anong un ta-o cho-or
ja oh-ohha ta-o an achor, ti
nangan ta-o an amin ay ni
oh-ohha an tenapay. 18 Ja
nomnomon ju hana khun aton
hana Hudju an holag Israel. Ay
ni khun cha pi-ihchaan hana
animar an impadaton cha ay Apo
Jos ja ipatikhaw cha an
nilammong cha an me'daydayaw
ay hija.

19 Na-awatan ju chah hini
penhod u an allon? Achi' allon hi
umannung an gway apfalinan chi
pfolor, ja achi' khu allon hi gway
nat-onan hana ihcha an nabnijan
ja hana uchumna an ihcha.
20 Hay penhod u an allon ja hana
khun idaton chi agkhuy namati
hay hana jos cha ja pfu-un hi
Apo Jos chi khun cha
pangdatunan, an un hana
dimonyo. Ja achi' podhon an
gway i ju pi'-ibpfaan hana
dimonyo. 21 Achi mapfalin an
me'-an ja mi'-inum aju hana khun
ta-o pangnomnoman chin
natajan ni Apo ta-o an hi Kristo,
ja idchum ju an i me'-an ja
mi'-inum hana nidaton hi
dimonyo. 22 Nu khulat ta aton
ta-o hina ja achi mehalla an

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

mun-imun hi Apo Jos. Ja un
chah khemhon ju un aju
mapfi'pfi-ah mu hi Apo Jos?
23 Gwa ay cha'ju hana khun
mangali hi, kalintikha' an
mangat an amin hi penhod u an
aton. Umannung an nawaya ta-o
muti achi an amin chi i ta-o aton
ja aphochan ta-o. Ja achi an
amin chi aton ta-o ja
papfi-ahonay pammatin chi ibpfa
ta-o. 24 Achi ta-o hapulon hini
aphochan ta-o, ta hay
nomnomon ta-o ja hini aphochan
hana papadchung ta-o an takhu.
25 Nawaya aju an umihcha an
amin hi karne an khun cha
ingina, ja achi khahin un aju i
munhanhan nu nabnijan wenno
agkhuy. 26 Ti gwa han impatula'
Apo Jos hi nangarjana hi, hitay
lota ja an amin chi nagwacha ja
kokgwan Apo Jos.[k] 27 Ja nu
khulat ta gway agkhuy namati an
mangajakhan ay he-a ja penhod
mu an mi'juy, ja ihcham hana
e-ajag na, ja achi a munhanhan
nu ngay narpugwan ni ihcha.
28 Muti nu khulat ta gway
ne'-orpfong ay cha'ju an mangali
hi nabnijan hini mihcha, ja
achim ihcha khapo ay ni oha an
ibpfa, ta achi mapa'-i hini
konsensia na. 29 Mahapor an
nomnomom hini konsensian chi
uchumna, pfu-un hini achor mu
ja angkhay. Ti anong un a achi
makonsensia an mi-ihcha, ja
ngay herpfi na nu mapa'-i hini
konsensian ni ibpfam an takhu?
30 Nu mangana' an gwachaan hi
panagyaman ay Apo Jos ja
anagkha ta pahigwona'?
31 Hotti pa-ennongan ju ta an
amin chi aton ju, anong un hini
aton ju an mangan ja uminum,
ja aton ju ta pa-idaydayawan
Apo Jos. 32 Achi ju aton chi hay
homalegwa hi pammatiyan chi
ibpfa an takhu, Hudju man
wenno Hentil wenno hana
namati an tatakhun Apo Jos.
33 Hitay chi khun u unuchon, ti
epacha' an aton hini aphochan
chi takhu. Ja hay khun u
nomnomon ja pfu-un hini
aphochan tay achor u, muti hini
aphochan chi cho'cho'-or hi
takhu ta alom adni' ja mi'takhu
cha.

11 1 Hotti tunchon ju hato
maphod an khun u aton
an amat ay ni ato' an mangunud
ay Kristo.

Hachi pfinapfai ja mundalongdong cha hichi meha

2 Ja tayya an maphod hini
khun ju aton, ti khuna'
nomnomnomon ja khun ju
unuchon hana tudtuchu an
impa-innila' ay cha'ju. 3 Muti
gwa han oha an penhod u an
ma-awatan ju an amat heto. Hi
Kristo chi pangulun an amin chi
linala-e. Ja hana linala-e chi
pangulun hana pfinapfai an
ah-ahagwaan cha. Ja hi Apo Jos
chi pangulun Kristo. 4 Hotti hini
lala-e an mundalongdong an

[k] **10:26** Psalms 24:1

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

mungkalalag wenno mumpadtu
hichi meha, ja pa'-iyona hini
dayaw Kristo an pangulu na.
5 Muti hini pfupfai an
mungkalalag wenno mumpadtu
ja agkhuy nundalongdong ja
pa'-iyona hini dayaw ni ahagwa
na an lala-e an hijay pangulu na.
Ti apfapfa-in an hihiya ay ni
pfupfai an mumpamullang.
6 Achi ayya podhon ni pfupfai an
mundalongdong ja anong kay
kaen ja numpapo'leh an amat hi
lala-e wenno mumpamullang.
Muti apfapfa-in ay ni pfupfai an
i mumpapo'leh wenno
mumpamullang, hotti mahapor
an mundalongdong nu
i me'meha.

7 Hitay chi khapo na an achi
mundalongdong hini lala-e hichi
meha, ti enephod Apo Jos hini
lala-e an oma'-at ay hija, ja ichat
nay dayaw ay Apo Jos. Hini ayya
pfupfai ja hijay mangpatikhaw
ay ni dayaw ni lala-e an ahagwa
na. 8 Ti chin nangephochan Apo
Jos ay ni pengpenghan chi lala-e
ja pfupfai, ja pfu-un hini lala-e
chi na-ala hi pfupfai. Hini pfupfai
ja hijay na-ala hi lala-e. 9 Ja hay
oha pay, ja agkhuy enephod Apo
Jos hini lala-e khapo ay ni
pfupfai, an enephod nay pfupfai
ta gway pun-ibpfan ni lala-e.
10 Hotti mundalonglong hini
pfupfai ta mipatikhaw an
apfulutona hini ahagwa na an
lala-e an mangpangpangulu ay
hija. Ja nomnomona an anong
un hana angher Apo Jos ja
titigkhan cha hato khun ta-o
aton.

11 Anong un amat hina, nu ay
tay pi'takhuwan ta-o an namati
ay Apo Hesus ja mahapor ni
pfupfai hini lala-e, ja mahapor
khu ni lala-e hini pfupfai.
12 Umannung an chin
pengpenghan chi pfupfai ja
na-ala hi lala-e, muti nete-a ay
chuy ja an amin chi lala-e ja
narpu cha hi pfupfai. Muti hi
Apo Jos chi narpugwan ta-on
amin, linala-e ja pfinapfai, ja an
amin chi gwacha.

13 Hotti cha'ju mah, ngay
anila ju hi umannung? Maphod
chah hi un achi mundalongdong
hini pfupfai an mungkalalag ay
Apo Jos hichi meha? Achi kan
maphod. 14 Ani'-ila ta-o an ay ni
ugalin chi tatakhu ja apfapfa-in
ay ni lala-e nu ipa-anchu-oy na
hini pfuu' na. 15 Muti ay ni
pfupfai ja dayaw ay hija hini
anchu-oy an pfuu' na. Ti hijay
inchat Apo Jos an maphod an
halin ni ulu na. 16 Nu gway
mamhod an mi'tukki ay tay
inali', ja hay allo' ay cha'ju ja
hitay chi ugali an khun mi
itudtuchu, ja hitay chi khun
unuchon an amin hana namati.

Hini panuh ni pun-amungan ta-o an pangnomnoman chin natajan Apo Hesus

17 Tayya han allo' ay cha'ju. Ti
lo'tat ja tan humingala', ti
na-amung aju ayya agkhu
kaykhu an mundaydayaw ja
ma-id maphod hi ipfunga na ta
un hay napukhit. 18 Hay oha hi
chengngor u ja ma-am-amamung
aju ayya an mummeha hon

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

nanghentoto'-onan aju. Ja
mamatiya' an umannung khuh ni'
hitay an chengngor u, 19 ti
khangayna nu gway achi ju
pun-oh-ohhaan hi nomnom, ta
ma-innila hana apfuluton Apo
Jos an khun mangunud ay ni
umannung. 20 Muti hay impukhit
na ja na-amung aju ayya an
mangat ay ni pangnomnoman ju
chin natajan Apo Hesus ja pfu-un
hija chi khun ju nomnomon.
21 Cha'ju an uchumna ja
mun-e-egkhad aju an mangan
hana hengngot ju, ja achi ju
nomnomon hana ma-id pe'-ana.
Hotti gway napfutong anu, ja
munhenaang pay chi uchumna.
22 Munnaud aju kaykhu! An un
gwachay numpunhitugwan ju hi
anganan ju. Hotti un ju khuh ni'
ngongohhajon hitay iglesian Apo
Jos ay tay pama-inan ju hana
uchumna an ma-id mapfalina. Un
chah hay khemhon ju ja
padayawo' cha'ju nu amat hetoy
aton ju? Achi mapfalin!

23 Ipiggwa' an ituchu hato
an intudtuchun Apo Hesus an
intudtuchu' khu ay cha'ju. Ay
chuy an lapfi an ne-agwat hi
Hesus hachi pfuhur na, ja
na-orpfong cha hachi adalana.
Enala na han tenapay 24 ja
nunyaman ay Apo Jos. Napfalin
ja initta-ittang na ja inali na hi,
“Hitay hini achor u an midaton
khapo ay cha'ju. Hitay chi khun
ju aton an pangnomnoman ay
ha-in.” 25 Napfalin an nangan
cha ja enala na khu chin pfahu
an nittugwan chi chanum chi
ubas. Ja inali na hi, “Hitay
chanum chi ubas ja hija hini
mun-ajuh an chala' an
ipa-annungan ni pfakhu an
ne'tobpfalan Apo Jos ay cha'ju.
An amin chi pangatan ju ay tay
ja inumon ju an pangnomnoman
ju ay ha-in.” Hitay chi inalin Apo
Hesus. 26 Ti an amin chi
pangatan ju ay tay, an anun ju
hini tenapay ja inumon ju hini
chanum chi ubas, ja ipa-innila ju
chin natajan Apo Hesus ingkhana
hi pumpfangngachana.

27 Hotti hini takhu an me'-an
ay ni tenapay ja mi'-inum ay ni
chanum chi ubas, nu achi na
nomnomon hini umannung an
piherpfiyana, ja pfumahor ay
Apo Hesus, ti achi na pfalolan
hini achor ja chala na.
28 Ohannaon khempong na hini
achor na nu umannung hini
punnomnomana, ja unot me'-an
ja mi'-inum. 29 Ti hini takhu an
me'-an ja mi'-inum an achi na
nomnomon hini pun-oh-ohhaan
ta-o an achor Kristo, ja dusaon
Apo Jos. 30 Hijaot un cho-or cha
hina an nunchokhoh ja
kimmapoy ja gwacha pay hana
nun-atoy. 31 Nu inut-utnu ta-o
koma hini achor ta-o hot achi
chita-o agkhu ni' dusaon ay Apo
Jos. 32 Muti nu hugijon chita-o
ad ugwani ay Apo Jos ja atona ta
matukhun ta-o, ta achi ta-o
midchum ay ni pundusaan Apo
Jos hana agkhuy namati chin
Panugijana hi tatakhu.

33 Hotti hitay chi aton ju,
a-akhi. Nu na-amung aju an
mangat ay tay inalin Apo Hesus,
ja ipatikhaw ju hini

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

pun-oh-ohhaan ju. 34 Nu gway
munhenaang ja mangan pay
hichi nunhitugwana ta na-amung
aju ayya ja ma-id chumalat hi
adusaan ju. Ja hana uchumna an
aton ju ja allo' to hi umaliya'
hina.

Hini oma'-atan hana apfalinan an ichat ni Espiritu Santo

12 1 A-akhi, penhod u an
innilaon ju hini
umannung an oma'-atan hay
hana apfalinan an ichat ni
Espiritu Santo. 2 Nomnomon ju
an chin agkhuy ju pay namatiyan
ja un loglokhomna hon inunud
ju. Ti inallilaw cha'ju ta dayawon
ju hana pfolor an achi humapit.
3 Hotti, ta achi aju ma-allilaw, ja
ituchu' hini aton ju an
mangmatunan nu umannung an
hini Espiritu Santo chi
narpugwan ni allon ni ohan
takhu. Hini takhu an khun
echalan ni Espiritu Santo, ja achi
na allon hi, “Milunud hi Hesus.”
Ja ma-id chi hay mangali hi, “Hi
Hesus hini umannung an Apo,”
nu pfu-un hini Espiritu Santo chi
mangchalan ay hija.
4 Numpfino-ob-on hana
apfalinan an michat ay chita-o
an namati muti un oh-ohha hini
khun mangchat an hija hini
Espiritu Santo. 5 Ja
numpfino-ob-on khu hini aton an
munserbi muti un oh-ohha hini
khun ta-o punserbiyan an hi Apo
Hesus. 6 Numpfino-ob-on khu
hini apfalinan an nichat ay
chita-o hi usaron ta-o an
munserbi, muti un oh-ohha hi
Apo Jos an narpugwan hana
apfalinan chi oha-ohanna ay
chita-o.
7 Oha-ohanna ay chita-o an
namati ja nichatan hi apfalinana
an mangpatikhaw ay ni
apfalinan ni Espiritu Santo an
gwa ay hija. Ja an amin hato
apfalinan ja nichat ay chita-o ta
usaron ta-o an tomolong an
amin hay hana namati. 8 Hana
uchumna ja ichat ni Espiritu
Santo ay chicha hini apfalinan
an mangawatan hana planon
Apo Jos ta ipa-innila cha. Ja
hana uchumna ja ichat nay
apfalinan cha an mangpa-innila
hana impa-innilan ni Espiritu
Santo ay chicha. 9 Ja hana
uchumna ja ichat ni Espiritu
Santo ay chicha hini nehamad
an pammati. Ja hana uchumna
ja ichat ni oh-ohha an Espiritu
hini apfalinan an mangpatenong
hana munchokhoh. 10 Hana
uchumna ja michatan cha hi
apfalinan an mangat hi milagro.
Ja hana uchumna ja michatan
cha hi apfalinan cha an
mumpadtu. Ja hana uchumna ja
michatan cha hi apfalinan an
mangmatunan nu umannung an
narpu ay ni Espiritu Santo hini
inalin hana numpadtu. Ja hana
uchumna ja michatan cha hi
apfalinan an munhapit hi
natnat-on an hapit. Ja hana
uchumna ja michatan cha hi
apfalinan an mangpatarus ay ni
natnat-on an hapit. 11 Hini
oh-ohha an Espiritu Santo chi
mange'cha hay hato apfalinan
hana namati. Hija ja angkhay

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

chi mangpadchong hay hana
apfalinan an penhod na an ichat
hi oha-ohanna.

Oha hitay achor Kristo muti cho-or hana alimatong na

12 Hitay achor ja un oh-ohha,
muti cho-or chi alimatong na. Ja
hay hato alimatong na, anong un
cha cho-or, ja ne-ohha ay ni
oh-ohha an achor. Amat hina
khu ay Kristo ja hana namati ay
hija. 13 Chin numpabautisaran
ta-o, ja chinagwat ta-o an amin
hini oh-ohha an Espiritun Apo
Jos, Hudju man wenno Hentil,
himpfut man wenno pfu-un, hotti
numpfalin ta-o hi oh-ohha hi
achor. Ja hini Espiritun Apo Jos
chi gawwacha ay chita-o an
amin.
14 Ja chita-o an achor Kristo ja
amat ta-o ay tay achor an cho-or
chi alimatong na an achi
oh-ohha. 15 Nu khulat ta
humapit hitay hu-i ta allona hi,
“Pfu-una' mangkay ngamoy, hotti
pfu-una' alimatong tay achor”
muti anong un amat hetoy allona
ja ninidchum chamchama an
alimatong chi achor. 16 Ja nu
khulat ta humapit khu hitay inga
ta allona hi, “Pfu-una' mangkay
mata, hotti pfu-una' alimatong
tay achor” muti anong un amat
hetoy allona ja ninidchum
chamchama an alimatong chi
achor. 17 Ja nu khulat ta hitay
achor ja un hay mata chi
alimatong na ja angkhay, ja ngay
mah pangngor hu-un ma-id inga?
Ja nu khulat ta hitay achor ja un
hay inga chi alimatong na, ja
ngay mah ihunghung hu-un
ma-id olong? 18 Muti achi amat
hina hitay achor, ti hi Apo Jos
chin nange'cha ay ni penhod na
an panuh an amin tay alimatong
na. 19 Ti achi ma-ali hi achor nu
oh-ohhay alimatong na. 20 Hini
umannung an oma'-atana ja
cho-or hana numpfino-ob-on an
alimatong muti un oh-ohha an
achor.
21 Amat heto khu an achi
mapfalin an allon tay mata ay ni
ngamoy hi, “Achi' mahapor
he-a.” Ja achi khu mapfalin an
allon tay ulu ay ni hu-i hi, “Achi'
mahapor he-a.” 22 Ti anong un
hana alimatong tay achor an
nahalinan heto unig, ja
mahahapor chamchama. 23 Ja
hana alimatong an allon ta-o hi
achi maphod hi tikhan, ja hana
mahamma hi ipatpatikhaw, ja
ep-ephod an halimunan ja
hophopan. 24 Achi khahin un
aton hina hana allon ta-o hi
maphod hi tikhan. Hini khapo na
an amat hetoy enat Apo Jos an
namanuh hay hato alimatong tay
achor ja ta halimunan ja pfalolan
ta-o hana amat hi ma-id
piherpfiyana an alimatong, 25 ta
an amin hay hato an alimatong
ja achi cha mumpunchu'-ukhan
ta un chaot muntitinnolong.
26 Ja nu gwa ayya hay oha ay tay
alimatong chi achor hi mahukhat
ja male'na an amin ay tay achor.
Ja nu gwa ayya hay oha an
mipfilang hi napfalor ja
mun-an-anla cha an amin.
27 Hay in-arig u ay tay ja
chita-o an namati an achor

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Kristo, ja oha-ohanna ay chita-o
ja mipadchung hi oha hi
alimatong na. 28 Ja ay tay an
achor Kristo ja gwa hana enhaad
Apo Jos an numpfino-ob-on chi
tamu na. Hay nahhun ja gwa
hana enhaad na an numpfalin hi
apostol. Ja hini me-aggwa ja
gway profeta. Ja hini me-atlo ja
gwacha hana muntudtuchu ay ni
Hapit Apo Jos. Ja unot hana
khun mangat hi milagro, ja
hana khun mangpatenong hi
munchokhoh, ja hana khun
tomolong hi tatakhu, ja hana
khun mangpadchong ja
mangpanuh ay ni iglesia, ja hana
khun munhapit hi natnat-on an
hapit. 29 Achi an amin ja mehaad
cha hi apostol, ja achi an amin ja
profeta cha, wenno manudtuchu
ay ni Hapit Apo Jos, wenno
mangat hi milagro, 30 wenno
mangpatenong hi chokhoh. Ja
achi an amin ja munhapit hi
natnat-on an hapit wenno
mangpatarus ay ni nat-on an
hapit. 31 An amin hay hato
apfalinan an ichat Apo Jos ja
maphod, muti hay mapmaphod
hi epfokha ju koma ay hija ja
hana napfarpfalor an apfalinan
an tomolong ay cha'ju an amin.

Ja ipa-innila' pay hini
mapmaphochan hi unuchon ju.

13 1 Anong un gway
apfalina' an munhapit hi
numpfino-ob-on an hapit chi
takhu, wenno hapit chi angher,
nu ma-id matikhaw hi pamhod u
hana i-ibpfa' an takhu ja una'
amat hi khangha an homo'leng.
2 Ja anong un gway apfalina' an
mangpa-innila hana impa-innilan
Apo Jos ay ha-in, ja anila' an
amin anong un hana agkhuy
empfaag Apo Jos hi uchumna, ja
anong un otong hitay pammati'
ta kaya' an mangpa'-igwin hachi
pfuludna, muti ma-id matikhaw
hi pamhod ay tay pi'takhuwa', ja
ma-id chamchama herpfi'. 3 Ja
anong un u pun-ichat an amin
chi gwa ay ha-in hana napubli, ja
apfuluto' an mapalikhatan hitay
achor u ta gway eh-ehnger u,
muti nu agkhuy narpu hi
pamhod ja ma-id oh-ohha hi
lagpfu'.

4 Hini atikhan an gway
pamhod ni ohan takhu ja
na-anuh ja ma-uloy. Achi
omaamoh ja achi mumpahija ja
achi mumpa-akhaja. 5 Ja achi na
aton chi hay umipapfa-in, ja achi
mumpapilit ay ni penhod na, ja
achi mabmapfungot, ja achi
na-ulu'. 6 Hini gway pamhod na
ja achi mun-an-anla nu gway
napukhit hi ma-at, ti hay
pun-an-anlaana ja hana
magpong. 7 Ja hini gway
pamhod na, ja achi humikha an
manganuhan hana aton chi
takhu ay hija. Munchunu hana
ibpfa na an takhu ja gway
namnama na an pomhod hini
pe'-at cha. Ja anong un napukhit
hini aton cha ay hija, ja una
an-anuhan.

8 Hini pamhod ja achi
mapogpog. Achi amat hana
apfalinan an ichat ni Espiritu
Santo, an amat ay ni aton an
mumpadtu, ja hini apfalinan an
munhapit hi natnat-on an hapit,

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ja hini panginnilaan hay hana
penhod Apo Jos an ipa-innila, an
mapogpog an amin hay hato. 9 Ti
hana anila ta-o ja gway
tumunaana. Ja anong un hana
nipadtu ja gway tumunaana.
10 Nu umali hini ma-id
akuchangana ja mapogpog an
amin hay hato apfalinan.
11 Amat chin a-ung-ungnga',
an hana hapit u ja hapit chi
ung-ungnga, ja amat hina khu
hini ato' an munnomnom. Muti
ad ugwani an immilokha' ja
tenayna' hana khun aton chi
ung-ungungnga. 12 Ja amat hina
khu ay chita-o an namati, an
agkhuy ta-o emmanapot ay ni
panginnilaan ta-o ay ni
oma'-atan Apo Jos. Hay pannig
ta-o ay hija ja amat ay ni angah
an matikhaw hi na-uhpuwan an
chagkhar. Muti umali han
arkhaw an humango ta-o hot
mattag hini pannig ta-o. Ay chuy
an arkhaw ja ma-id mahpay
akuchangan tay panginnilaa' ay
hija, ti un mi'padchung ay ni
nanginnilaana ay ha-in.
13 Hotti munchochodcha hitay
tolo, an hini pammati, ja
namnama, ja hini pamhod. Muti
hini napfarpfalor ay cha tay an
tolo ja hini pamhod.

Hay itukhun Paul hana mamhod an munhapit hi natnat-on an hapit

14 1 Pachot-anan ju hini
aton ju an
mumpepennohhochan, ja
ni'hahalichit ju khu hana
numpfino-ob-on an apfalinan an
ichat ni Espiritu Santo, om-omod
hini apfalinan an mumpadtu an
hija hini pangpa-innilaan hay
hana impa-innilan Apo Jos. 2 Ti
hini munhapit hi natnat-on an
hapit ja hi Apo Jos ja angkhay
chi khuna pi'hapitan an pfu-un
hana munchongor, ti achi cha
ma-awatan hini khuna allon.
Hini Espiritu Santo chi khun
mangchalan ay hija muti ma-id
nanginnila ay ni khuna hapiton.
3 Hini ayya mumpadtu ja hana
tatakhu hini khuna pi'hapitan, ja
hapitona hana tomolong ay ni
pammati cha, ja hana tukhun, ja
hana mangpapfi-ah ay ni
nomnom cha. 4 Hini munhapit hi
natnat-on an hapit ja hini
pammati na chi khuna
papfi-ahon ja angkhay. Hini ayya
mumpadtu ja papfi-ahona hini
pammatin hana papadchung na
an na-amung an khun
mummeha. 5 Ay ha-in ja maphod
nu munhapit aju an amin hi
natnat-on an hapit, muti hay
pa-appodho' ja mumpadtu aju an
amin. Ti hini mumpadtu ja
cho'cho'-or hini ma-itolong na
mu hini munhapit hi natnat-on
an hapit, nu achi ma-ipatarus ta
matulungan koma hana khun
ma-am-amamung an mummeha.
6 A-akhi, nu umaliya' hina ja
khuna' munhapit hi natnat-on an
hapit an achi ju ma-awatan, ja
un chah gway ma-itolong ni
amat heto? Hini gway ma-itolong
na ay cha'ju ja hini umalija' ja
muntudtuchuwa', wenno ipadtu'
hana impa-innilan Apo Jos ay
ha-in an ituchu na, ja hay

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

na-awata' an oma'-atana, wenno
hay itudtuchu' an pfumi-ahan ni
pammati ju. 7 Ti anong un hana
instrumento an amat hana
tungngali ja tadcheng, nu agkhuy
napanuh hini aton cha an
khumangoh ja ngay panginnilaan
nu ngachah nuy khun cha
tukalon? 8 Ja nu achi
ma-imatunan hini khangoh ni
tolompeta ja ngay panginnilaan
hana hinchalo an gway mun-ajag
ta i cha mi'khukhubpfat? 9 Amat
hina khu nu munhapit aju hi
natnat-on an hapit, ti ngay
mangawatan ay ni khun ju
hapiton? Hotti un ma-id herpfin
ni khun ju allon.

10 Umannung an cho-or hana
numpfino-ob-on an hapit heto
lota ja an amin ja gway penhod
na an hapiton. 11 Muti nu achi'
ma-awatan hini hapit ni ohan
takhu ja achi na khu ma-awatan
hitay hapit u, ja anong un at
hichi hini aton mi an munhapit,
ja achi ami chamchama
mungkina-awatan. 12 Ja tan
mun-e-egkhad aju an omagwat
hana apfalinan an ichat ni
Espiritu Santo, hotti hahalichiton
ju hana apfalinan an
mangpapfi-ah hi pammatin hana
papadchung ju an na-amung an
mummeha.

13 Hotti hini takhu an khun
munhapit hi natnat-on an hapit
ja mungkalalag koma ay Apo Jos
ta michatan khu ay ni apfalinan
an mangpatarus ay ni hapit an
inali na. 14 Ti nu mungkalalakha'
hi natnat-on an hapit, ja khuna'
echalan ay ni Espiritu Santo,
muti achi' ma-awatan hana khun
u allon. 15 Hotti ngay mah ato'?
Hay ato' ja mungkalalakha' hi
hapit an narpu ay ni Espiritu
Santo ja mungkalalakha' khu hi
mismo an hapit u an ma-awatan
hana na-amung. Mungkantaa' hi
hapit an narpu ay ni Espiritu
Santo, ja mungkantaa' khu ay ni
mismo an hapit u. 16 Ti nu
khulat ta mungkalalag a an
munyaman ay Apo Jos hi
natnat-on an hapit an narpu ay
ni Espiritu Santo, ja ngay nin
aton hana uchumna an ni'-amung
an mi'-apfulut? Ti agkhuy cha
na-awatan hini inalim. 17 Hotti
anong un maphod hini atom an
munyaman ay Apo Jos ja achi na
papfi-ahon hini pammatin chi
uchumna.

18 Munyamana' ay Apo Jos ti
ay ni ato' an munhapit hi
natnat-on an hapit ja ma-id chi
hay oha ay cha'ju hi mangapfak
ay ha-in. 19 Muti nu me'mehaa' ja
napfarpfalor hini lemah hapit hi
hapito' an muntuchu ta
matuchugwan hana namati an
na-amung mu hay himpoloh
lipfu chi hapit hi hapito' hi
natnat-on an hapit an achi cha
ma-awatan.

20 A-akhi, nu ma-ipanggep
hato an apfalinan ja achi aju
koma amat hi ung-ungungnga an
ma-id nomnom na. Nu ay ni
pangatan hi pfahor ja oma'-at aju
koma hi pfu'jug an ma-id anila
na an mangat hi napukhit. Muti
nu ma-ipanggep hato apfalinan
ja nehamad koma chi
punnomnoman ju an amat hi

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ma-ilog. 21 Ja allona ay ni hapit
Apo Jos hi, “Gwa hana honakho'
an marpu hi achawwi an
natnat-on chi hapit cha, ta
ipa-innila cha hato tatakhu' hana
penhod u an ipa-innila. Muti
achiya' chamchama chonglon.”[l]
22 Hini allona ay tay ja nu gway
munhapit hi natnat-on an hapit
ja ipatikhaw na hini pun-ukuman
Apo Jos hana agkhuy namati, ti
achi cha ma-awatan hini
ipa-innila na. Muti hitay ja achi
mipa-ay hana namati. Ja nu
gway mangpa-innila hay hana
impa-innilan Apo Jos ta
ma-awatan hana munchongor, ja
ipa-innila na an ipfilang Apo Jos
hana namati ay hija.

23 Hotti na-amung aju ayya an
mummeha ja gwahchinonon hon
nunhapit hi natnat-on an hapit,
ja ngay nin allon hana agkhuy
namati an ni'jali? Hay nin allon
cha ja un aju kaykhu
mumpun-angaw. 24 Muti nu hana
munhapit ja khun cha ipa-innila
hana impa-innilan Apo Jos ay ni
hapit an ma-awatan ju an amin,
ja gway immali hi agkhuy
namati, hot ma-awatan cha hana
nitudtuchu ja ma-innila cha an
napfahulan cha hot hugijon Apo
Jos chicha. 25 Ja khapo ay tay
chengngor cha, ja mapfu-ihan
hana nehaha'pfa an napukhit an
nomnom cha, hot mumpunheppe
cha an mundayaw ay Apo Jos, an
allon cha hi, “Umannung an
gawwa hi Apo Jos ay cha'ju.”

Mahapor an napanuh hini aton an mummeha

26 Hitay chi aton ju, a-akhi, hi
un aju ma-amung an mummeha.
Un ohanna hon gway pe'-at na.
Mungkantay oha, ja
muntudtuchuy oha, ja
mumpadtuy oha, ja gway
munhapit hi natnat-on an hapit,
ja gway mangpatarus ay nuy an
nat-on an hapit. Muti tikhan ju ta
an amin hay hato an aton ju ja
tomolong an mangpapfi-ah ay ni
pammati ju. 27 Nu gwa hana
munhapit hi natnat-on an hapit
ja ammuna un chugwa wenno
tolo ja angkhay chi munhapit, ja
achi cha munchechehhan ta un
cha mumpenpenalog. Ja
mahapor an gway mangpatarus
ay ni hapiton cha. 28 Nu ma-id
anila ju hi mangpatarus ja
anongkay ja khemmenong hana
khun munhapit hi natnat-on an
hapit, ta khenong ta umi-igway
cha ja un cha mi'hapit ay Apo
Jos. 29 Ja amat hina khu hana
mumpadtu, an ammuna hay
chugwa wenno tolo chi
munhapit. Ja mahapor an
chodchonglon hana uchumna ta
tikhan cha nu umannung an
narpu ay Apo Jos hana impadtu
cha. 30 Nu khulat ta khun
munhapit hini oha an mumpadtu
ja nu gwachay impa-innilan Apo
Jos ay ni oha an inu-umpfun, ja
khomenong hini khun munhapit
ta mepallog hini oha an

[l] **14:21** Isaiah 28:11-12

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

mumpadtu. 31 Nu amat hetoy
aton ju, ja mapfalin an munhapit
an amin hana echalan ni Espiritu
Santo, muti mahennohennohha
aju ta matuchugwan aju an amin
ja pfumi-ah hini nomnom ju.
32 Ti hini namati an echalan ni
Espiritu Santo an mumpadtu, ja
anila na an mangpapto' ay ni
atona. 33 Achi munchenor hi Apo
Jos nu ma-uh-uhu hini aton ta-o
an mummeha, ti hay penhod na
ja hini napanuh.

34 Hana pfinapfai ja
khomegkhenong cha hichi meha,
ti hitay chi khun aton an amin
hana tatakhun Apo Jos. Achi
koma huhumlu hana pfinapfai an
munhapit ta un cha na'na-unnud,
ti hijah tay hini nitula' an urchin
Apo Jos. 35 Nu gway penhod
hana pfinapfai an hanhanan ja
khenong ta umanamut cha ja un
cha epfokha hana ah-ahagwaan
cha an linala-e. Ti apfapfa-in nu
khun munhaphapit hana
pfinapfai hichi meha.

36 Un chah khemhon ju un
cha'juy narpugwan ni Hapit Apo
Jos ta ikhad aju ay ni aton ju? Ja
un chah cha'ju ja angkhay chi
nituchugwan ay tay Hapit Apo
Jos? 37 Nu gway mangali hi un
nichatan hi apfalinan an
mumpadtu wenno khun
epadchong ni Espiritu Santo hija,
ja apfulutona an in-urchin Apo
Hesus hay hato intula' u.
38 Achi na ayya apfuluton ja achi
khu ma-apfulut hija.

39 Hotti, pi'hahalichit ju,
a-akhi, ta pe'-agwat ju hitay
apfalinan chi mumpadtu, muti
achi ju epagwa hana khun
munhapit hi natnat-on an hapit.
40 Ja tikhan ju ta napanuh an
amin chi aton ju an mummeha
an ma-id apahigwana.

Umannung an nummahu hi Kristo

15 1 A-akhi, podho' an
epanomnom ay cha'ju
hini Ebanghelyo an engkasaba'
ay cha'ju. Hija chin pinati ju ja
hijay nangpognachan ju ay ni
pammati ju ad ugwani. 2 Ja hijay
panginnilaan ju ay ni aton ju an
mi'takhu, nu ehemad ju an
mamati. Muti khulat ta agkhuy
nehamad chin namatiyan ju, hot
ma-id herpfi na.

3 Hay hato hana nipa-innila ay
ha-in an napfarpfalor an
mahapor an annilaon, ja hija khu
hato intuchu' ay cha'ju. En-atoy
Kristo hana pfahor ta-o ta
mipa-annung chin nitula' an
Hapit Apo Jos. 4 Nilupfu' ja
nummahu chin me-atloh arkhaw
ta mipa-annung hini nitula' an
Hapit Apo Jos. 5 Numpatikhaw
ay Peter ja unot khu
mumpatikhaw hay hachi
uchumna an adalana.
6 Nakhibpfoh hitay, ja
numpatikhaw khu hachi nahulok
hi lemay khahot an namati an
na-a-amung. Natoy hana
uchumna muti cho'cho'-or ay
chicha chi mamattakhu ingkhana
ad ugwani. 7 Numpatikhaw khu
ay James ja unot khuh an amin
hana apostol. 8 Ang-angonoh na
ja numpatikhaw khu ay ha-in,
anong una' amat hi pfu'jug an
neto'khong ay ni pfu-un ohto an

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

timpo na. 9 Ti ha-in hini
kababa-an hana apostol ja
achiya' mipfilang an ma-ali hi
apostol, ti nunlinapoh chin enat
u an namalikhat hachi namati an
tatakhun Apo Jos. 10 Muti khapo
chin khohkhoh na ja
numpfalinona' hi apostol na. Ja
hitay khohkhoh na ay ha-in ja
matikhaw an maphod hitay
pfimmungaana, hijaot un
munna'naud hini enat u an
nuntamu mu hana uchumna an
apostol. Muti hitay ayya ja
agkhuy narpu ay ni pfi-ah u, an
un atag khohkhoh Apo Jos ay
ha-in. 11 Hotti anong un ha-in
chi mangaskasaba wenno hana
uchumna an apostol, ja un
numpapadchung hini ekasaba mi
an amin, ja hijah tay hini
pinati ju.

Umannung an mummahu hana nun-atoy

12 Hay khun mi ekasaba ja
minahuwan Apo Jos hi Kristo. Ja
allon hana uchumna ay cha'ju
chi un achi anu mummahu hana
achor chi nun-atoy. 13 Muti nu
ma-id amahuwan chi natoy ja hi
Kristo ja agkhuy khu nummahu.
14 Ja nu agkhuy nummahu hi
Kristo ja ma-id inherpfin ni khun
mi ekasaba, ja ma-id khu herpfin
ni pammati ju. 15 Me'chagkha
khu ja, nu amat hetoy allon ju ja
hay penhod ju an hapiton ja
nunlahlah ami. Ti khun mi
tihtikhuwan an minahuwan Apo
Jos hi Kristo, ja achi umannung
hitay nu achi mummahu hana
nun-atoy. 16 Nu achi mahuwan
Apo Jos hana nun-atoy hot un
hay allon ju ja agkhuy
minahuwan Apo Jos hi Kristo.
17 Ja nu umannung an agkhuy na
minahuwan hi Kristo hot ma-id
herpfin ni pammati ju, ja un kan
munchochodcha hini pfahor ju
an agkhuy napakawan. 18 Ja
amat hina ayya hot anong un
hay hana namati ay Kristo an
nun-atoy, ja na-utaw cha an achi
cha mi'takhu ay Apo Jos. 19 Nu
umannung hitay, an ma-id chi
hay hahadchon ta-o hi
pi'takhuwan ay Kristo ta un
mepogpog hini nidchuman ta-o
ay hija heto lota, ja chita-oy
munna'naud an ka-ahi.

20 Muti hini umannung ja
minahuwan Apo Jos hi Kristo, ja
hitay chi panginnilaan an
mahuwan Apo Jos an amin hana
natoy an namati. 21 Chin enat ni
oh-ohha an takhu an hi Adam
chi khapo na an matoy ta-o an
amin. Ja khapo khuh ay ni enat
ni oh-ohha an takhu an hi Kristo,
ja mummahu an amin hana
natoy an namati. 22 Matoy ta-o
an amin khapo ta holag chita-o
ay Adam. Ja amat hina khu an
mahuwan Apo Jos an amin ta-o
an namati khapo hi nidchuman
ta-o ay Kristo. 23 Hi Kristo chi
namangulu an namahuwan, ja
chin pumpfangngachana ja
mahuwan Apo Jos an amin chi
tatakhu na. 24 Napfalin ja
machakngan hini apogpokhan
tay lota an pangapfakan Kristo
an amin hana pfuhur na an gway
apfalinana an mun-ap-apo ja an
mangpapto' heto lota, ja unaot

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ipulang hini pun-ap-apugwana
ay Jos Ama. 25 Ti ene'chan Apo
Jos an hi Kristo chi mun-ap-apo
ingkhana hi apfakona an amin
chi pfuhur na. 26 Ja hini
omangonoh an pfuhur an
apfakon Kristo ja hini patoy.
27 Ti gwa han impatula' Apo Jos
hi nangarjana hi, “Impulang Apo
Jos ay hija an amin chi
nagwacha ta epapto' na.”[m] Muti
ma-awatan ta-o an agkhuy
nidchum hi Apo Jos an epapto'
Kristo, ti hi Apo Jos chi
nangpulang an amin hana
nagwacha ta epapto' Kristo.
28 Napfalin an nipulang an amin
ay Kristo an Empfalay Apo Jos ja
ipulang khu Kristo hini achor na
ay Ama na, ta hi Apo Jos chi
mangpapto' an amin.

29 Nomnomon ta-o khu hitay
amahuwan chi natoy. Gwacha
hana uchumna ay cha'ju an
numpabautisar ta hijay mipfilang
hi bautisar hana natoy an agkhuy
nabautisaran. Hotti gway
pammati cha an machakngan
hini arkhaw an mummahu hana
nun-atoy an enta'chokhan cha hi
bautisar. Ti nu achi amat heto
hini pammati cha, ja un cha
la-ahnaon enat cha chi amat
hina? 30 Ja ay cha'mi, ja anagkha
tugwali ta ipusta mi hitay
pi'takhuwan mi hi
a-arkha-arkhaw nu ma-id
hahadchon hi amahuwan chi
natoy? 31 A-akhi, umannung an
mun-an-anlaa' ay cha'ju, ti
nidchum aju ay Kristo Hesus an
Apo ta-o. Ja umannung khu an
a-arkha-arkhaw ja humangowa'
hi patoy. 32 Munlinapoh hana
likhat an henortap u heto ad
Efesus khapo hana khun
pfumuhur ay ha-in. Ja ngay
linagpfu' an nangedpor hi likhat
nu omata' hana agkhuy namati
an achi mamati an gway
amahuwan? Hotti nu umannung
an achi mummahu hana
nun-atoy ja to'-onot un ta-o
unuchon hini allon cha an, un ta
mangmangan ja umin-inum ad
ugwani, ti mapfalin an matoy
ta-o hi magwiit ja
angkhaynana.[n]

33 Achi aju ma-allilaw hay
hana munhapit hi amat heto. Ti
umannung hini allon cha an
midchum ta-o ayya hana
nun-apukhit chi nomnom cha ja
lo'tat ja ma-alinan ta-o ja
pumukhit chi ugali.
34 Punhalemottongan ju gwot ja
chu'khon ju hana pfahor ju. Ti
gwacha hana uchumna hina an
ma-id oh-ohhah anila cha ay Apo
Jos ja umipapfa-in hitay.

Maparkhan hitay achor an matoy hi achor an me-ajaw ad langit

35 Nu gway mangpfokha hi,
“Ngay nin aton hana nun-atoy an
mummahu? Ngay nin oma'-atan
ni achor cha?” 36 ja un natottot.
Ti nu ipadchung ay ni pfugwa,
nu itanum ja achi homangaw nu
achi mapfulu' hini pfugwa.

---

[m] **15:27** Psalms 8:6 [n] **15:32** Isaiah 22:13

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

37 Hini tikhaw hana
numpfino-ob-on an pfugwa an
meho', an amat hana pakhuy ja
hana uchumna, ja achi
mipadchung ay ni tikhaw ni
hangaw cha. 38 Hitay chi
oma'-atana ti hi Apo Jos chi
nange'cha ay ni oma'-atan hana
numpfino-ob-on an homangaw
an pfugwa. Ja an amin chi
pfugwa an meho' ja hi Apo Jos
chi nange'cha ay ni tikhaw ni
neho' an hemmangaw. 39 Achi
mumpapadchung an amin chi
achor chi mun-od-odmay. Ti
nat-on hini achor chi takhu ay ni
achor chi animar, ja nat-on khu
hini achor chi hagwiti, ja hana
khu khachiw. 40 Hini tikhaw
hana gwa ad uchu ja nat-on ay ni
tikhaw hana gwah to lota. Hotti
hana aphod hana gwa ad uchu ja
achi mi'padchung ay ni aphod
hana gwah to lota. 41 Anong un
hana gwa ad uchu ja
numpfino-ob-on hini aphod cha.
Ti hini aton ni hukhit an
humilaw ja achi amat ay ni
hilaw chi pfulan, ja achi khu
amat ay ni pfittuwan an
himitimiti. Ja anong un hachi
pfittuwan ja numpfino-ob-on hini
aton cha an mumpfinang.

42 Amat hina khu an nat-on
hini achor ta-o ad ugwani ay ni
achor ta-o hu-un mahuwan Apo
Jos. Ti hini achor ta-o ad ugwani
ja matoy hot mapfulu', muti hini
achor an mahuwan Apo Jos ja
achi matmatoy. 43 Hini achor
ta-o ad ugwani ja achi maphod
hini tikhaw na. Muti namahuwan
ayya ja ma'-aphod chi tikhaw na.
Hitay achor ta-o ad ugwani ja
nalaka an omjad, muti
namahuwan ayya ja mapfi-ah an
achor. 44 Nichatan ta-o hi achor
an me-ajaw ay tay pi'takhuwan
heto lota, ja michatan ta-o khu hi
achor an me-ajaw ay ni
pi'takhuwan ad langit. Nu gway
achor an me-ajaw ay ni
pi'takhuwan heto lota, ja gwacha
khu hini achor an me-ajaw ay ni
pi'takhuwan ad langit.

45 Hija khu hitay nitula' an
Hapit Apo Jos hi nangarjana hi,
“Chin nahnahhun an takhu an hi
Adam ja nichatan hi pi'takhuwan
heto lota.”[o] Muti akha'khaja hi
Kristo an hija hini me-angonoh
an Adam an hi Kristo, ja
naparkhan hini achor na hi
pfakhu an achor an me-ajaw ad
langit, hijay khun mangchat hi
na-ilangitan an pi'takhuwan an
ma-id chi pogpogna. 46 Muti hini
oma'-atana ja nichatan ta-o pay
hi achor an me-ajaw heto lota, ja
hachon ta-o hini amahuwan an
pichatan ni achor an me-ajaw ad
langit. 47 Chin nahhun an takhu
ja me-ajaw heto lota hini achor
na, ti hay apja na ja lota. Muti
hini me-aggwa an takhu an hi
Kristo ja nichatan hi achor an
me-ajaw ad langit. 48 An amin
chi tatakhu heto lota ja holag
Adam an lota hini na-apja hi
achor na, hotti oma'-at cha ay

[o] **15:45** Genesis 2:7

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

hija. Muti chita-o an nidchum ay
Kristo an narpu ad langit ja
michatan ta-o hi achor an amat
ay hija. 49 Ay chita-o ad ugwani
ja oma'-at ta-o ay Adam an takhu
ay tay lota, muti umali han
arkhaw an mi'padchung ta-o ay
Kristo an narpu ad langit.
50 Hay penhod u an hapiton
ay tay, a-akhi, ja hitay achor ta-o
ad ugwani an khun matoy, nu
achi maparkhan ja achi mapfalin
an midchum ay ni
Pun-ap-apugwan Apo Jos an
gwachaan hana achi matmatoy.
51 Chonglon ju hitay
nakaskasda-aw an impa-innilan
Apo Jos an ma-at ay chita-o an
namati. An achi ta-o matoy
an amin ja un mumpfangngad
hi Apo Hesu Kristo, muti an
amin ta-o ja maparkhan hitay
achor ta-o. 52 Ti un hin-a'-alina
ja ma-at hay hato hu-un
machakngan hini
pumpfangngachana. Magngor
hini abpfuun Apo Jos an hinjar
an nachakngan hini apogpokhan
tay lota. Ja khimmangoh ayya
hitay abpfuu ja mahuwan Apo
Jos hana achor hay hana namati
an nun-atoy ja achi cha mahpay
matmatoy. Ja chita-o an
mamattakhu ja parkhana khu
hitay achor ta-o. 53 Ti hitay
achor ta-o an khun matoy ja
mapfulu', ja mahapor an
maparkhan hi maphod an achor
an achi matmatoy. 54 Nu ma-at
hitay hot mipa-annung hini
Hapit Apo Jos hi nangarjana hi,
hini Patoy ja apfakon Apo Jos,
hot angkhaynana an ma-id chi
patoy.[p] 55 Hotti mapfalin ta-o an
allon hi, “Ma-id apfalinan chi
patoy an mangapfak. Ja ma-id
apfalinan chi patoy an
tomattata-ot.”[q] 56 Hini pangalan
chi patoy ay ni apfalinana ja hini
khun ta-o pfumahulan. Ja hini
pangapfak ni pfahor ay chita-o ja
hini achi ta-o khun pangunuchan
ay ni urchin Apo Jos. 57 Muti
munyaman ta-o ay Apo Jos, ti
inchatan chita-o hi apfalinan an
mangapfak hi pfahor ja patoy
khapo chin natajan ja
nummahuwan Hesu Kristo an
Apo ta-o. 58 Hotti hay aton ju,
cha'ju an a-akhi an penpenhod u,
ja etortoloy ju an mamati, ja achi
aju ma-alinan hana nehahalla an
tudtuchu, ja pfumi-ah aju an
munserbi ay Apo ta-o an hi Hesu
Kristo, ti an amin chi aton ju an
munserbi ay hija ja anila ju an
gway piherpfiyana.

Hay itolong cha hana i-ibpfa cha an namati ad Jerusalem

16 1 Hana ayya amung an
mipi-uy an i cha itolong
hana tatakhun Apo Jos ad
Jerusalem, ja hay allo' ja maphod
nu unuchon ju hini amat ay ni
intukhun u hana namati ad
Galatia. 2 Hotti oha-ohanna ay
cha'ju ja chinumingkhu an
ipa'-igwina hini amung na an
me-okor ay ni kaya na an ichat

[p] **15:54** Isaiah 25:8 [q] **15:55** Hosea 13:14

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ta mehahagkhana, ta achi ju
e-ehhod ay ni umaliya'. 3 Ta
immaliya' ayya hina ja empachon
ta-o hini amung ju hay hana
tatakhu an pinili ju an mang-uy
ad Jerusalem. Ja idchum u han
tula' ta i-an-annila' chicha hay
hana namati hichi. 4 Muti tikha'
ta mahahapor ayya an mi'juja' ja
un ami muntutunud an umuy.

Nenomnom Paul an i manggwangar hay hachi eKorinto

5 Hini nenomnom u an aton ja
mahhun pay an umuja' ad
Macedonia an i muntudtuchu
hichi ja una' umali hina achaan
ju an omegwangar. 6 Alom ja
mapfaypfajag an mihihinnaa' ay
cha'ju ingkhanah malahin hini
ahitungnin ta tulungana' hana
mahapor u an umuy hana
uchumna an pfuglay an omaja'
pay. 7 Muti pfu-un pay ad
ugwani, ti achi' penhod an un
na'na'-omtang chi pihihinnaa' ay
cha'ju, ta mapfaypfajakha' an
mihihinna nu penhod Apo Hesu
Kristo. 8 Muti tayya kaykhu an
mehethettuwa' pay ad Efesus
ingkhana hi machakngan hitay
umali an pfehtan chi
Pentekostes. 9 Ti anong un
cho-or hato pfumuhur ay ha-in,
muti cho-or chamchama hato
khun u itudtuchugwan ja
napfalor hitay pfunga na.
10 Nu umali hi Timoti hina
achaan ju ja ep-ephod ju an
mangiliyon, ti oha khu hija an
khun mangat ay tay tamun Apo
Hesus an amat ay ha-in.
11 Tikhan ju ta achi ju
u-ungngohan hija, ta un ju gwot
tulungan ta numpfangngad ayya
heto ja maphod chi ina
punnomnoman ay cha'ju. Ti
tayya an hahadcho' hija ja hana
uchumna an namati an pun-ibpfa
na. 12 Hi ayya akhi ta-o an hi
Apolos ja khun u chagchakhon
an mitnud koma hana a-akhi ta-o
an namati an umali hina an
manggwangar ay cha'ju. Ja hay
allona ja achi na penhod an
umali ad ugwani muti umalin to
anu nu gway timpo na.
13 Khun ju gwot pa-ennongan,
ja khenokhotan ju hini pammati
ju. Ja tikhan ju ta achi aju
tomatta-ot, ta un aju gwot
pfumi-ah hi pammati. 14 Ja an
amin hini aton ju ja aton ju an
gwachaan hi pamhod.
15 A-akhi, anila ju an cha
Stefanas ja hini pamilya na chi
nahhun an namati ad Greece, ja
impapati cha ingkhana ad
ugwani an khun munserbi hay
hana tatakhun Apo Jos. Tikhan
ju adni', a-akhi, 16 ta lihpituwon
ju hana tatakhu an amat heto, ja
hana uchumna an khun
tomolong ay ni tamun Apo
Hesus. 17 Nunhegla hitay
pun-an-anlaa' ay tay immaliyan
cha Stefanas ja hi Fortunatus ja
hi Akaykus. Tan impuhuy u hitay
ingoho' ay cha'ju khapo ay tay
immaliyan cha. 18 Tayya an
impapfi-ah cha hitay nomnom u,
ja anila' an amat khu heto an
papfi-ahon cha'ju ay ni
pumpfangngachan cha hina
achaan ju. Hana amat heto an
tatakhu ja lihpituwon ju.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

19 Hay hato namati heto ad
Asia ja pakumustaan cha'ju.
Pakumustaan cha'ju khu ay cha
Akila ja hi Priscila, ja hana
uchumna an khun mummeha ay
ni pfalay cha. Podhon cha an
ipa-innila an podpodhon cha'ju
khapo hi ne'-oh-ohhaan ju ay
Hesu Kristo. 20 An amin hato
a-akhi heto ad Efesus ja
pakumustaan cha'ju an namati ad
Korinto. Ja manghenpfopfogkha
aju khu an hin-a-agkhi hina an
pangtikhan hi
pumpepennohhochan ju.
21 Tayya an ha-in an hi Paul ja
permaa' hitay tula' u ay cha'ju.
Omod hini pi'takhuwan ju hina.
22 Hini achi mamhod ay Apo
Hesu Kristo ja dusaon Apo Jos.
Umali a adni', Apo Hesus. 23 Hi
Apo ta-o an hi Hesu Kristo chi
mangkhohkhohan ay cha'ju.
24 Umannung an podpodho'
cha'ju an amin an nidchum ay
Kristo Hesus.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

2 KORINTO

Hini oma'-atan tay an libju

Chin nahhun an tula' Paul hana namati ad Korinto, ja nuntukhun hija khapo hana khun cha punhahannugwan ja hana uchumna an problema cha. Hotti immuy khu an i pfimmihhita hichi muti un cha hihiya an agkhuy cha enegngor hichin intukhuna. Hotti munnaud chi chokhoh chi i na punnomnoman hi numpfangngachana ad Efesus. Amat hichi ja immuy an i nangaskasaba ad Troas ja ad Macedonia. Hichi chi nanittumana ay Titus an narpu ad Korinto, ja munnaud chi pun-an-anlaan Paul, ti inalin Titus hini numbarbarliwan hana eKorinto an chin-ug cha mahpay hana pfahor cha ja maphod hini nomnom cha ay Paul (2 Korinto 7:5-7). Hotti hichin gwachaana hichi ad Macedonia ja intula' na hitay me-aggwa an tula' na hana eKorinto.

Gwa han apat an importante an inalin Paul ay tay an tula'. Nahhun ja inali na hini maphod an punnomnomana ja an-anla na khapo hi nan-ukhan cha hana pfahor cha. Me-aggwa ja inali na khu hini oma'-atan chi pi'takhuwan ja hana itudtuchun hana apostoles an khun munserbi ay Kristo. Me-atlo ja inali na an amungon cha gwot hini amung cha an mitolong hana namati ad Jerusalem. Me-apat ja inali na hini apfalinana an apostol an inchat Kristo ay hija. Ti gwacha pay hana nidchum hana namati ad Korinto an mamapa'-i ay ni kina-apostol Paul, ja allon cha khu hi chicha anu hana umannung an apostoles.

---

1 1 Ha-in hi Paul an numpfalin hi apostol Kristo Hesus, ti hitay chi penhod Apo Jos. Hitay nun-i-ibpfa' heto ja hi akhi ta-o an hi Timoti. Tayya an muntula' ami ay cha'ju an tatakhun Apo Jos an khun ma-am-amamung an mummeha hina ad Korinto, ja ay cha'ju khu an amin an gwahna ad provincian chi Akaya.

2 Hi Apo Jos an Ama ta-o ja hi Apo Hesu Kristo chi mangkhohkhohan ay cha'ju ja mangchat hi pomhochan chi pi'takhuwan ju.

Hi Apo Jos chi tomolong hi un ta-o malikhatan

3 Edaydayaw ta-o hi Apo Jos an hijay Jos ja Aman Hesu Kristo an Apo ta-o. Hitay Ama ta-o ja otong chi khohkhoh na ja hijay khun arpugwan an amin chi tolong. 4 Ja tulungan chita-o an amin hi i ta-o punlikhatan, ta gway aton ta-o an tomolong khu hana i-ibpfa ta-o hi un cha malikhatan an amat ay ni khun aton Apo Jos an tomolong ay chita-o. 5 Ti anong un nunheglay punlikhatan ta-o an oma'-at chin

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

nunlikhatan Kristo, ja en-ar-ala
na an otong hini tolong Apo Jos
ay chita-o an ne'-oh-ohha ay
Kristo. 6 Hotti anong khu ja
cho-or hay hato horhortapon mi
an likhat hu-un aju gwot
matulungan ta mi'takhu aju ay
Apo Jos. Ja khapo ta khun
cha'mi tulungan ay Apo Jos ja
anila mi an tulungan cha'ju khu
ta edpor ju hana likhat an khun
ju horhortapon an amat ay
cha'mi. 7 Munchomo' ami an
madpor aju ti anila mi an anong
un aju midchum ay cha'mi hi
likhat ja midchum aju khu ay
cha'mi an tulungan Apo Jos.
8 A-akhi, podhon mi an
ipa-innila an nunlinapoh chin
nunlikhatan mi chin
agawwachaan mi hichi
provincian chi Asia. Nunhegla
chi i mi nunlikhatan, hotti hay
anila mi ja un angkhaynana an
achi ami mi'takhu. 9 Ja khemhon
mi un hijay atajan mi. Muti na-at
hay hato an nunlikhatan mi ta
achi ami munhochor ay ni
apfalinan tay achor mi ta hi Apo
Jos an manakhu hana nun-atoy
chi punhocholan mi. 10 Ja
umannung an hinalimunan
cha'mi hi gwa an atajan mi, ja
anong khu hi uchum chi arkhaw.
Ja munchomo' ami an etortoloy
na an khun manalimun ay
cha'mi. 11 Hotti hay mahapor hi
pe'-at ju, ja tulungan cha'mi hi
kalalag. Hot hongpfatan Apo Jos
hana cho-or an kalalag ju ta
ekhohkhohan cha'mi, hot cho-or
chi munyaman ay hija.

Hini khumapo an agkhuy natoloy chin nenomnom Paul an omajan ad Korinto

12 Ja achi ami mun-okhon an
muntihtikhu an ma-id oh-ohha hi
anila mi hi enat mi an napukhit
hi tatakhu ja om-omod ay cha'ju.
Ti hi Apo Jos chi nangpadchong
ay cha'mi, hotti magpong an
amin chi enat mi, ja ma-id
pfinarpfalijan mi. Ja an amin
hato enat mi ja agkhuy nepognad
hi nomnom chi takhu, an un
narpu ay ni khohkhoh Apo Jos.
13-14 Hana intula' mi ay cha'ju ja
ma-id chi hay inlili'-ud mi hi
penhod mi an hapiton, ti nalaka
hi pfahaon ja ma-awatan. Ja nu
gway agkhuy ju pay na-awatan
ja munchomo-a' an uchum chi
arkhaw hot annilaon ju. Hot chin
arkhaw an pumpfangngachan
Apo Hesus ja mun-an-anla aju
khapo ay cha'mi an amat khu ay
ni pun-an-anlaan mi khapo ay
cha'ju.
15 Anila' an immingoho aju an
manikhaw ay ha-in. Hotti hay
nenomnom u ja mumpiggwaa' an
umali an manggwangar ay cha'ju
ta mapiggwa aju an matulungan.
16 Chin nenomnom u an aton ja
mun-agwaa' koma hina ay ni
omaja' ad Macedonia. Ja ay ni
pumpfangngacha' ja mun-agwaa'
khu hina ta tulungana' ay ni
omaja' ad Judea. 17 Agkhuy
natoloy hitay nenomnom u an
aton ja unchani ja hay allon ju ja
un munhempfalang chi nomnom
u, muti achi. Achi' unuchon hini

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ugalin chi tatakhu heto lota, an
anong un cha allon hi, “Aa,”
muti hini gwa ay ni nomnom cha
ja, “Achi.” 18 Achiya' amat heto
ti mapagtarkan hi Apo Jos ja
amat hina khu ay ha-in an chin
inali' ja pfu-un agkha-agkhah.
19 An amat khu ay Hesu Kristo
an Empfalay Apo Jos an
engkaskasaba mi ay Silas[a] ja hi
Timoti chin agawwachaan mi ay
cha'ju. Achi munhempfalang hini
nomnom Kristo, ti an amin hini
allona ja ipa-annung na. 20 Ti an
amin hana ingkarin Apo Jos ja
nipa-annung khapo ay Hesu
Kristo. Hijaot un ta-o apfuluton
an nahamad hana ingkarin Apo
Jos, hotti hijay madaydayaw.
21 Hi Apo Jos chi mangpapfi-ah
ay cha'mi, ja amat khu ay cha'ju,
ta mehamad hini pammati ta-o
ay Kristo, ti hijay nanghaad ay
chita-o. 22 Ja inchat na hini
Espiritu Santo ay chita-o an
pangmatunan an chita-oy
tatakhu na. Ja khapo ay tay
Espiritu Santo an gawwacha ay
chita-o ja munchomo' ta-o an
ipa-annung Apo Jos an amin
hana ingkari na.

23 Ja anilan Apo Jos an
umannung hitay allo', an agkhuy
natoloy hini nenomnom u an
umali an manggwangar ay cha'ju
khapo ta achi' podhon an umali
hina ad Korinto ja una' humingar
hay hana nangat hi napukhit.
24 Ja achi mi podhon an gway
mangali hi un cha'mi hon
empagpong mi hini pammati ju,
ti matikhaw an nehamad hini
pammati ju. Hay penhod mi ja
un ami tomolong ta
machumchuman chi i ju
pun-an-anlaan.

2 1 Ti chin immaliya' hina ja
inhingar u cha'ju ja
chimmalat hi immayyungan ju.
Hotti hay nenomnom u ja achi'
ipiggwa an umali ta pa-ayyungon
cha'ju khu. 2 Ti umayyung aju
ayya ja ngachah kaykhu chi
mangpa-anla ay ha-in? 3 Hijaot
una' nuntula' ay cha'ju ta alom
adni' ja matukhun aju, ti achi'
kaykhu podhon an umali hina ta
pa-ayyungona' ay cha'ju an
punhohodlana' an mangpa-anla
ay ha-in. Ti anila' an hini
pun-an-anlaa' ja me'-an-anla aju
an amin. 4 Ja chin nuntula-a' ay
cha'ju ja un na-ugman hi luwa, ti
munnaud an munchokhoh hi
punnomnoma' hana ena-enat ju.
Muti agkhuja' nuntula' ta
pa-ayyungon cha'ju ti hay
penhod u ja annilaon ju hitay
otong an pamhod u ay cha'ju.

Pakawanon hay ibpfa an pfimmahor hu-un muntutuju

5 Hinuy oha an ibpfa ju an
pfimmahor ja hijay chimmalat hi
immayyungan ta-o. Ja pfu-un
ha-in ja angkhay muti niya an
anong un cha'ju. Ja anong ja
agkhuy aju nin immayyong an
amin, ti unchah la-ahna ja uja'
hinurpfuchan. 6 Hotti ammuna ti

[a] **1:19** Hay allona ay ni Griego ja Silvanus, an nangadnan khu hi Silas.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

nujan chamuna aju an nanitilod
ay nuy an pfimmahor. 7 Ti nujan
nuntutuju, hotti hay aton ja
pakawanon ju hija, ja tinulungan
ju ta achi ma-apfak chi nomnom
na khapo ay ni munnaud an
immayyungana. 8 Hotti tikhan ju
adni' ta ipatikhaw ju hini otong
an pamhod ju ay hija.
9 Ja hay oha hi khapo na hi
nuntula-a' ay cha'ju ja podho' an
tikhan hi un ju khun unuchon an
amin chin tukhun u ay cha'ju.
10 Ja niya an inunud ju. Hotti
penakawan ju ayya hini
pfimmahor ja anong un ha-in ja
pakawano' khu hija. Ja nu
gwacha pay chi uchumna hi
pfahor an mapakawan ja khapo
ay Kristo ja pakawano' cha'ju, ti
ap-aphochan ju. 11 Ti achi
khulaton an ichatan hi Satanas hi
hay panghi'-ingana hi i na
pangapfakan ay chita-o. Ti
ani'-ila ta-o hana na-uti-ot an
nomnom Satanas.

Chin nangaskasabaan Paul ad Troas

12 Chin immaja' ad Troas an i
nangkasabaan ay tay
Ebanghelyon Kristo ja maphod
chi impfunga na, ti matikhaw u
an enhahagkhanan Apo Jos hachi
tatakhu an nangapfulut ay ni
intuchu'. 13 Muti mun-o-onan ay
tay nomnom u hini agkhuy
immaliyan ni akhi ta-o an hi Titus
an marpu hina an manittum koma
ay ha-in ad Troas. Hotti tenayna'
hachi tatakhu ad Troas ja
nuncha'puha' an immuy ad
Macedonia, ja hichi chi
nanittuma' ay hija.

Hi Kristo chi mangab-apfak

14 Muti otong chamchama chi
punyamana' ay Apo Jos, ti cha'mi
an manudtuchu ja amat hi
nidchum ami hana tiniliw Kristo
an pfuhur na an impfulog na ta
pangtikhan chi tatakhu hi
emmapfakana. Ja khun cha'mi
honakhon an i mangali hi
apfuglapfuglay ay ni oma'-atan
Kristo, an me'me'nong hi
mumpfango an insenso an
hunghungon chi tatakhu an amin
hi omajan mi. 15 Ti hini
pangtudtuchugwan mi ay ni
Ebanghelyon Kristo ja amat hi
insenso an nidaton ay Apo Jos an
hunghungon an amin chi
munchongor, hana mamati an
takhuwon Apo Jos ja hana achi
mamati an ma-u'-utaw chi
pi'takhuwana. 16 Hana tatakhu an
takhuwon Apo Jos ja amat hi
mumpfango hi panonghongan
cha ay ni itudtuchu mi, ti pattiyon
cha hot michatan cha hi
pi'takhuwan hi ma-id chi
pogpogna. Hana ayya achi
mi'takhu ja amat hi mun-akhub hi
panonghongan cha ay tay
itudtuchu mi, ti achi cha pattiyon
hot madusa cha hi ma-id chi
pogpogna. Munnaud an
machamot hitay an tamun chi
muntudtuchu, hotti un chah olog
chi takhu an mangat? 17 Muti
aton mi khapo ta hennag cha'mi
ay Apo Jos, ja anila na an
umannung hini itudtuchu mi, ti

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

inunud mi hi Kristo. Achi ami
amat hana cho-or an manudtuchu
an alan cha hitay hapit Apo Jos hi
pumpihuwan.

Hini apfalinan cha Paul ja narpu ay Kristo

3 1 Unchani ja gway khu
mangali hi un hitay achor
mi chi epa-akhaja mi. Unchah
khahin un gway napermaan hi
tula' hi ipatikhaw mi ay cha'ju ta
annilaon ju an gway apfalinan
mi an muntudtuchu? Ja unchah
khahin un gway tula' ju hi
ipatikhaw mi hana uchumna an
apfuglapfuglay an khun mi
omajan? Hitay chi khun aton chi
uchumna muti ay cha'mi ayya ja
khahinon hato. 2 Ti hini
pi'takhuwan ju ja amat hi tula'
an nitutula' ay tay nomnom mi,
ja nalaka hi pfahaon chi hay
takhu an manikhaw ay ni
maphod an pfungan ni tamu mi
ay cha'ju. 3 Ja matikhaw an
cha'ju chi tula' Kristo khapo ay
cha'mi an nuntudtuchu. Muti
pfu-un hay tinta chi nanula' na
an hini Espiritun tay
mamattakhu an Jos. Ja agkhuy
khu nitula' hi pfato an amat chin
nitula-an chin urchin Apo Jos,
muti intula' Kristo ay ni nomnom
ju.

4 Hay nangarjan mi ay tay ja
hi Apo Jos chi punhocholan mi
khapo ay Kristo. 5 Ma-id chi hay
i mi panghunungan hi i mi
pangallan an gway apfalinan mi
an mangat ay tay an tamu. Muti
hi Apo Jos chi nangchat ay tay
an apfalinan mi 6 hi
nanghaachana ay cha'mi an
muntudtuchu ay tay pfakhu an
ne'tobpfalana hi tatakhu. Ja
hitay pfakhu an ne'tobpfalana ja
achi amat chin nitula' an urchin,
ti un nepognad ay ni tamun ni
Espiritu Santo. Ti chin nitula' an
urchin ja chimmalat hi adusaan
chi tatakhu hi ma-id chi
pogpogna. Muti hini ayya
Espiritu Santo ja ichat nay
pi'takhuwan an ma-id chi
pogpogna.

Napfarpfalor hitay pfakhu an ne'tobpfalan Apo Jos hi tatakhu

7 Chin nangchatan Apo Jos ay
ni urchina ay Moses ja
impatikhaw na hini pfinang na.
Ti chin nang-ataman Moses ay
chuy urchin an nitula' hi pfato, ja
pomoo' chin angah na. Ja anong
un khun ma-a'-aanan chin
pfinang na ja pomoo'
chamchama, hotti hachi holag
Israel ja achi cha me'pfottog ay
Moses. Amat heto chin
impatikhaw Apo Jos an kinajos
na chin nangchatana ay ni urchin
an chumalat hi adusaan hi ma-id
pogpogna. 8 Hotti ejar-alana an
matikhaw hini kinajos ja
apfalinana ay ni pangchatana ay
ni Espiritu Santo khapo ay tay
Ebanghelyo an khun mi
itudtuchu. 9 Ti nu matikhaw hini
kinajos Apo Jos ay ni
nangchatana ay ni urchin an
manugi hi tatakhu ja ejar-alana
an matikhaw ay ni atona an
mangaan hi pfahor ta mipfilang
ta-o hi magpong. 10 Hini
oma'-atana ja amat hi napfau

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

hini apfalor chin urchin Moses
nu ipadchung ay tay pfakhu an
ne'tobpfalan Apo Jos an
munnaud an napfalor. 11 Ti nu
allon ta-o an gway pfalor hana
khun malahin ja mapogpog, ja
munna'naud an napfarpfalor
hana nepallog an
munchochodcha ja ingkhana.
12 Hitay chi khun mi
punhocholan, hijaot un mi achi
ipfa-in an mangpa-innila hay
hana khun mi itudtuchu. 13 Achi
ami amat ay Moses an khahin
una uklupan hini angah na ta
achi tikhagwun hana holag Israel
hini a-upfahan chin pfinang na.
14 Muti pfimmato hini nomnom
cha hotti agkhuy cha na-awatan
hichin na-at ay Moses. Ja
ingkhana ad ugwani ja oma'-at
hina hana Hudju an holag cha.
Nu mumpfaha cha ay ni Da-an
an Tulag, ja amat hi
na-u-uklupan hini nomnom cha,
ti achi cha ma-awatan hini
penhod na an hapiton. Ja achi
ma-aan hitay an nanguklupan ay
ni nomnom cha ingkhana hi
midchum cha ay Kristo. 15 Un
chah achi umannung hitay, an
niya mah an gwa ayya chi
mamaha ad ugwani ay ni urchin
Moses hon achi cha ma-awatan,
an amat hi gway nanahallinan ay
ni nomnom cha. 16 Muti nu
mamati cha ta midchum cha ay
ni Apo ta-o hot ma-aan hini
nunhahhalin ay ni nomnom cha.
17 Hitay Apo an khun u hapiton
ja hija hini Espiritu Santo. Ja
hini takhu an nagwachaan ay tay
Espiritu Santo ja amat hi
nipfu-aan. 18 Hotti chita-o an
namati ja agkhuy nahalinan
hitay angah ta-o ti matikhaw ay
chita-o hini apfagton Apo Hesus.
Ja khuna papapphochon hitay
pi'takhuwan ta-o ja ingkhana hi
me'me'nong ta-o ay hija. Hini
mangat ay tay ja hini Apo an hija
hini Espiritu Santo an khun
muntamu ay tay pi'takhuwan
ta-o.

Hilagwan Apo Jos hana mamati ay hija

4 1 Hitay tamun chi
muntudtuchu ja impulang
Apo Jos ay cha'mi khapo hi
khohkhoh na, hotti achi ami
humikha. 2 Ja chin-ug mi hana
nilili'-ud an apfapfa-in an khun
aton chi takhu, ja achi ami khun
pfumarpfali. Ja achi mi khu khun
hurpfuchan hini Hapit Apo Jos,
an un mi epachot-anan an
ipa-innila hini umannung an
mitudtuchu. Ja ma-id i mi
pfuma-inan hi tatakhu, ti
apfuluton cha an maphod hini
khun mi aton hi pannig Apo Jos.
3 Gwacha hana uchumna an
amat hi na-u-uklupan hini
nomnom cha hijaot un cha achi
pi'-innila hitay Ebanghelyo an
khun mi itudtuchu, ti chicha hay
hana madusa hi ma-id chi
pogpogna. 4 Ti hi Satanas an
khun unuchon hay hana agkhuy
namati ja henerngana hana
nomnom cha ta achi cha
pi'-innila hitay khenong chi
hilaw an Ebanghelyo an
mangpa-innila ay ni apfagton
Kristo. Ti matikhaw an amin ay

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Kristo hini oma'-atan Apo Jos,
5 hot hijah tay hini khun mi
ekaskasaba an pfu-un hitay achor
mi. Ja hay khun mi allon ja hi
Hesu Kristo chi Apo, ja hijay
inunud mi ay tay khun mi
punserbiyan ay cha'ju. 6 Ti hi
Apo Jos chi nangali hi, "Marmu
ah ton hilaw!"[b] ta gway
manilagwan hi munhehellong. Ja
hi Apo Jos chi nanilagwan ay tay
nomnom mi ta annilaon mi hay
oma'-atan jos ay Kristo.

7 Otong chi pfalor tay
Ebanghelyo an hijay
panginnilaan ay ni oma'-atan
Kristo, ja impulang Apo Jos ay
cha'mi an ma-id nitagtakhuwana,
ta mipatikhaw an narpu ay hija
hitay ma-id nipadpadchungana
an apfalinan an agkhuy narpu ay
cha'mi. 8 Cho-or hana
numpfino-ob-on an likhat an
khun mi hortapon, muti achi ami
ma-apfak. Ja hin-umu-udchum
hon ma-id mapto' hi i mi aton,
muti achi ami chamchama
makhilat. 9 Khun cha'mi
palikhaton, muti achi cha'mi
te'te-a-an ay Apo Jos. Un khun
odche-odchehna an patajon
cha'mi, muti tayya an
mamattakhu ami. 10 Ay tay
a-arkha-arkhaw an khun mi
punlikhatan ja amat hi
nipapippi-ug ay tay achor mi
chin natajan Hesus, ta gway
atona an matikhaw ay tay achor
mi hitay pi'takhuwan an narpu
ay hija, ti khun cha'mi
takhuwon. 11 Ti ay tay an
pi'tatagkhuwan mi ay tay lota ja
khenong chi un mitotopfo'-or chi
atajan khapo hi ni'-unuchan mi
ay Hesus, ta hini achi mapogpog
an pi'takhuwan Hesus ja
matikhaw ay tay achor mi an
gway pogpogna. 12 Hotti tayya
an ay cha'mi ja un metata-echer
hini atajan ay cha'mi, muti
ipfunga na ay cha'ju chi
pi'takhuwan hi ma-id chi
pogpogna.

13 Gwa han nitula' an Hapit
Apo Jos an inalin han oha an
khun munlikhat an, "Namatiya'
ay Apo Jos, hijaot un u hinapit
hini oma'-atana."[c] Ja amat hina
khu ay cha'mi, an anong un ami
khun munlikhat ja pun-i-ali mi
hitay pinati mi. 14 Ti anila mi an
hi Apo Jos ja minahuwana hi
Apo Hesus, hotti mahuwan
cha'mi khu khapo hi
ne'-oh-ohhaan mi ay hija. Ja
amat hina khu ay cha'ju, ta
amungon chita-o an namati ta
midchum ta-o ay ni
gawwachaana. 15 Hotti tayya an
un mi an-anuhan hay hato likhat,
ti hay penhod mi ja ipfunga nay
ap-aphochan ju. Ja chom-or ayya
hana tatakhu an ekhohkhohan
Apo Jos, hot chom-or khu chi
munyaman ay hija, ta hi Apo Jos
chi mipapfagpfagto.

16 Hotti achi ami humikha ti,
anong un khun omjad hitay
achor ta-o muti a-arkha-arkhaw
ja khomenkhentongan hitay

[b] **4:6** Genesis 1:3 [c] **4:13** Psalms 116:10

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

na-ispirituwan an pi'takhuwan
ta-o. 17 Ti un na-omtang hot
malahin hato an khun ta-o
punlikhatan hotti amat hi ma-id
chamot na nu i ta-o ipadchung
ay ni lagpfu an ichat Apo Jos ay
chita-o. Ti hato an likhat ja un
chita-o ehakhana ay ni i ta-o
idchuman ay ni mapmaphod an
pi'takhuwan ad langit an ma-id
chi pogpogna ja ipadchungana.
18 Hotti pfu-un hana
mamattikhaw an gwah to lota
chi pachot-anan ta-o, ta hay
pachot-anan ja hana gwa ad
langit an achi matikhaw. Ti an
amin hana gwah to lota an
mamattikhaw ja mapogpog cha,
muti hana gwa ad langit an achi
tikhan ad ugwani, ja
munchochodcha cha ja ingkhana.

Umijahop ta-o ay ni aparkhan tay achor hi na-ilangitan an achor

5 1 Ja tayya an anila ta-o an
maju'ma ayya hitay
khenong chi pfagwi an
nunhitugwan ta-o heto lota, an
hija hitay achor ta-o, ja mepallog
hini pfakhu an achor an ichat
Apo Jos. Hitay pfakhu an achor
ja achi ephod chi takhu, ti hi
Apo Jos chi mangephod ja un
munchochodcha ja ingkhana.
2 Tayya an omella-er ja umijahop
ta-o ay ni aparkhan tay achor ta
mepallog hini na-ilangitan an
achor, 3 ta hitay lennagwa ja
achi mummumukhikhi muti
magwachaan hi punhitugwan.
4 Ay tay pi'tatagkhuwan ta-o ad
ugwani ja cho-or chi likhat, ja
tan un ta-o omella-er, achi khapo
hi pamhod ta-o an manaynan ay
tay achor an khun matoy, muti
penhod ta-o gwot an mepallog
hini pfakhu an achor an achi
matmatoy. 5 Hi Apo Jos chi
nangehakhana ay tay an
aparkhan tay achor ta-o, ja
inchat na ay chita-o hini Espiritu
na ta panginnilaan ta-o an
umannung an atona.

6 Hijaot un ami mun-an-anla
hi a-arkha-arkhaw. Ja ad ugwani
an gawwachaan mi heto lota ja
anila mi an agkhuy ami pay
nidchum ay Apo Hesus ay ni
gawwachaana. 7 Ti hitay
pi'takhuwan mi ja nepognad hi
pammati ay Kristo an pfu-un
hana mamattikhaw heto lota.
8 Ja mun-an-anla ami
chamchama, ti mapmaphochan
nu taynan hitay achor ta umuy
ami me'heto ay Apo Hesus.
9 Hotti anong un ami gwa heto
lota wenno gwacha ami hichi ad
langit an agawwachaana, ja hini
gwa ay cha'mi ja aton mi hini
omepa-anla ay hija. 10 Ti an
amin ta-o ja humango ta-o ay
Kristo an manugi ay chita-o. Hot
un ohanna hon enagwat na hini
lagpfun chi maphod an ne'-at na
ja ohong chi napukhit an ne'-at
na heto lota.

Penogpog Apo Jos chin ni'pfipfinnuhulan ta-o ay hija

11 Anila mi an mahugi ami ay
Apo Hesus, hijaot un mi aton
hitay tamu mi ta gway aton chi
tatakhu an makhujukhuy an
mamati ay hija. Ja anilan Apo
Jos an maphod hini gwa ay tay

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

nomnom mi, hotti alom ja amat
hina khuy nomnom ju ay cha'mi.
12 Achi mi khun hapulon chi hay
pangpapfagtuwan ju ay cha'mi,
an hay penhod mi ja aton mi hay
maphod ta gway panghunungan
ju an mangpa-akhaja ay cha'mi.
Hot hitay chi eh-ehnger ju hana
tatakhu an hay pa'pa-atigkhan
cha ja hay haad chi takhu an
pfu-un hini maphod an
nitakhuwana. 13 Nu khulat ta
hay pannig chi tatakhu ay cha'mi
ja un ami mun-angaw ja anong
khu kaen, muti hi Apo Jos chi
khun mi punserbiyan. Ja khulat
ta allon chi uchumna hi maphod
hitay nomnom mi ja hay ipfunga
na ja ap-aphochan ju. 14 Hini
pamhod Kristo chi khun
mangpapto' an amin hana khun
mi aton. Ja anila mi an, khapo hi
natajan ni oha an takhu an hi
Kristo, ja mipfilang hi natoy ta-o
an amin. 15 Natoy hija khapo hi
tatakhu ta chita-o an
mamattakhu ja pfu-un hini
penhod tay achor chi unuchon
ta-o, an hini penhod Kristo an
natoy khapo ay chita-o ja
nummahu.

16 Ad ugwani ja achi mi
itikhaw ay ni ohan takhu an
gway haad na heto lota. Ti
chin hopapna ja nehalla hini
enat mi an nangmatunan ay ni
oma'-atan Kristo, ti un narpu
ay tay nomnom mi an takhu.
Muti nahukatan ad ugwani.
17 An amin hana nidchum ay
Kristo ja numpfalin cha hi
pfakhu an takhu. Ti chin
nihikhud an atatakhu ja
napogpog, ja tayya an nepallog
hitay pfakhu an pi'takhuwan.
18-19 Hi Apo Jos ja angkhay
chi mangat ay tay. Penogpog
na chin ni'pfipfinnuhulan ta-o
ay hija chin natajan Kristo
hichi kros, ja impulang na ay
cha'mi hitay tamu an i
mangpa-innila ay tay enat na,
ta me'-oh-ohha chi tatakhu ay
hija. Hot hay pfilang na ay
Apo Jos ja ma-id pfahor cha ti
napakawan. Hitay chi impulang
Apo Jos hi i mi itudtuchu.
20 Tayya an hi Kristo chi khun
mi eta'chokhan, ja hi Apo Jos
chi khun mungkhujukhuy hi
tatakhu khapo hana khun mi
itudtuchu. Hotti hay
pa'pa-allon mi hana tatakhu ja
me'-oh-ohha cha ay Apo Jos.
21 Ja hitay chi enat Apo Jos
an aphochan ta-o, ti hi Kristo
an ma-id pfahor na ja
empaha'pfat Apo Jos ay hija
hana pfahor ta-o, ta ipfilang
chita-o hi magpong khapo hi
nidchuman ta-o ay Kristo.

6 1 Tayya an khun ami
tomolong ay tay tamun Apo
Jos. Ja hay ipakpaka-ahi mi an
allon ja achi ju adni' chu'khon
hitay nangkhohkhohan Apo Jos
ay cha'ju ta matikhaw chi hay
ipfunga na ay ni pi'takhuwan ju.
2 Ti gwa han impatula' Apo Jos
hi nangarjana hi,

"Ay ni timpo an nenomnom
u an nignikhaon chi-a
ja chengngor u hini kalalag
mu.
Ja ay ni arkhaw an takhuwo'
he-a

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ja emmat an tinulungan
chi-a."[d]
Chonglon ju hitay inalin Apo Jos
an ad ugwani chi timpo na an
agwaton hini khohkhoh na ti ad
ugwani chi timpo na hi
panakhuwana hi tatakhu.
3 Cha'mi an manudtuchu ja khun
mi pa-ennongan an amin chi
aton mi ta ma-id chumalat hi
achi pamatiyan hana tatakhu,
hot ma-id koma chi hay
pamahigwan cha ay tay tamu an
impulang Apo Jos ay cha'mi.
4 An amin chi aton mi ja un mi
ipatikhaw an hi Apo Jos chi
khun mi punserbiyan. Ti khun mi
an-anuhan an mangedpor hana
apalikhatan ja hana cho-or an
khun pundanakhan ja hana
atattata-ot an khun ma-at ay
cha'mi. 5 Amat heto hana
uchumna an likhat an henortap
mi, an nahuplihuplit ja
nipfalupfalud ami hon
tenattata-ot cha'mi hana cho-or
an tatakhu. Na'-ablay ami an
khun muntamu ja cho-or chi
timmu-alan mi ja anong un hay
hemmenaangan khapo ay tay
tamun Apo Jos. 6 Ma-innila an hi
Apo Jos chi khun mi punserbiyan
ti maleneh chi nomnom mi ja
inannila mi hi Apo Jos. Ja
na-anuh ja ma-uloy ami. Ja
gwacha hini Espiritu Santo ay
cha'mi ja nahamad hitay pamhod
mi hi tatakhu. 7 Umannung hini
khun mi itudtuchu, ja
nagwachaan ami hi apfalinan an
narpu ay Apo Jos. Ja hitay
magpong an pi'takhuwan mi chi
amat hi pfangid ja hapiyaw mi
an mangapfak hay hana
mipfuhur ay Apo Jos. 8 Ay tay
khun mi punserbiyan ay Apo Jos
ja gwacha hana khun
mangpapfagto ay cha'mi ja
gwacha khu hana
mangongohmor ay cha'mi. Ja
gwacha hana mangpadayaw ay
cha'mi muti gwacha khu hana
mamappahiw ay cha'mi. Ja
gwacha hana mangali hi un ami
munlahlah muti hini khun mi
atag allon ja hana umannung.
9 Gwacha hana mangali hi ma-id
nitagtakhuwan mi muti
nunchongor chi ngachan mi.
Netotopfo'-or ami hi atajan muti
tayya an mamattakhu ami. Hato
likhat an henortap mi ja hijay
amat hi nanuplit Apo Jos ay
cha'mi, muti agkhuy na inchuja'
an matoy ami. 10 Cho-or chi
khun mi umayyungan muti
nunchochodcha hitay an-anla mi.
Ma-id pihu mi muti cho-or hana
khun michatan hi nahamad an
enachangjan khapo hana khun
mi itudtuchu. Ja ma-id chi hay
khina-u mi heto lota muti an
amin hana nahamad an
itakhuwan ja gwacha ay cha'mi.
11 Cha'ju an a-akhi mi hina ad
Korinto, ja ma-id chi hay inli'li'-ud
mi, ti enopot mi an amin chi gwa
ay tay nomnom mi an inali ay
cha'ju khapo hi otong an pamhod
mi. 12 Ja agkhuy mi in-ik-ikot

[d] **6:2** Isaiah 49:8

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

hitay otong an pamhod mi, muti
niya an cha'juwot hini nang-ikot
ay ni pamhod ju ay cha'mi.
13 Hotti cha'ju an impfilang u hi
empfapfalay, ja lamon ju mah ni'
an ipatikhaw hay pamhod ju ay
cha'mi ta khenong hi ojoh tay
pamhod mi ay cha'ju.

Achi me'-adchum chi namati hana agkhuy namati

14 Cha'ju an namati, achi aju
me'-adchum hana agkhuy
namati, ti achi mun-unnuchan
chi magpong ja napukhit. Ja achi
mapfalin an mun-adchum chi
mumpapattar ja munhehellong.
15 Ti hi Kristo ja hi Satanas ja
umannung an achi cha
mun-unnuchan hi nomnom.
Hotti amat hina khu hana namati
ja hana agkhuy namati. 16 Achi
mapfalin an midchum hana
pfolor hichi Templon Apo Jos. Ja
amat hina khu ay chita-o, ti
chita-o hini templo an
punhitugwan ni mamattakhu an
Jos. Ti inalin Apo Jos hi,

"Mi'takhuwa' ay chicha ja
mimidchuma' ay chicha.
Hot ha-in chi Jos cha ja
chichay tatakhu'."[e]

17 Hijaot un inalin khu Apo Jos
hi,

"Taynan ju hana agkhuy
namati,
Ja umachawwi aju an amin
hana napukhit hot
apfuluto' cha'ju.[f]
18 Hot mipfilanga' hi Ama ju, ja
mipfilang aju hi
empfapfalay u."[g]

Hay hato chi inalin Apo Jos an
achi malukud chi apfalinana.

7 1 A-akhi an podpodho',
khapo ay tay karin Apo Jos
ay chita-o ja chu'khon ta-o an
amin chi napukhit an khun ta-o
aton ja nomnomnomon, ja
epa-ennongan ta-o an mi'takhu
hi magpong khapo hi ta-ot ta-o
ay Apo Jos.

Chin nunlinapoh an nun-an-anlaan Paul

2 Achi aju adni' amat hina
ta ipatikhaw ju adchiya hini
pamhod ju ay cha'mi. Ti ma-id
chi hay enat mi hi napukhit
ay cha'ju, ja ma-id chi oha ay
cha'ju hi pina'-i mi chi
pammati na, ja ma-id ohanna
hi pfinarpfalijan mi. 3 Agkhuy
u inali hay hato ta amujuwa'
cha'ju, ti ina-alli' an napfalor
aju ay cha'mi. Ti anong un
ngay amatana ay tay
pi'takhuwan ta-o ja anong un
ta-o matoy ja achi umap-apud
hitay pamhod mi ay cha'ju.
4 Nahamad hitay punchomo-a'
ay cha'ju ja cha'juy khun u
eh-ehnger hana uchumna an
tatakhu. Hijaot un pfumipfi-ah
hitay nomnom u ja khuna'
mun-an-anla, anong un cho-or
hay hato likhat an khun mi
hortapon.

---

[e] **6:16** Leviticus 26:11-12 [f] **6:17** Isaiah 52:11
[g] **6:18** Hosea 1:10; Isaiah 43:6

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

5 Ti anong un chin
emmataman mi heto ad
Macedonia ja un hihiya an ma-id
chi hay pun-enanaan chi achor ja
hitay nomnom mi khapo hana
cho-or an likhat an henortap mi.
Ti gwacha hana mabmapfohhor
ay cha'mi ja un hay hato chi
akurkulan tay nomnom mi.
6 Muti hi Apo Jos an khun
tomolong hana emmenglay an
tatakhu, ja impapfi-ah na hato
nomnom mi chin emmataman
Titus an narpu hina gwachaan
ju. 7 Ja pfu-un chin immaliyan
Titus ja angkhay chi
pfimmi-ahan chi nomnom mi
muti emmomod chi
pun-an-anlaan mi hi
nangpa-innilaana ay ni enat ju
an nangpa-anla ay hija. Ja inali
na hi podpodhon ju anu an
manikhaw ay ha-in, ja
nunlinapoh anu chin tutuju ju
hichin napukhit an enat ju. Inali
na khu hi khuna' eta'chokhan ay
cha'ju nu gway mamahiw ay
ha-in. Hijaot un emmom-omod
hitay uja' pun-an-anlaan.
8 Chin nuntula-a' ay cha'ju ja
nundanakha', ti anila' an
machamot hi punle'naan ju ay
ni intula' u an hingar u ay
cha'ju. Anong kay muti nuja an
un na-omtang ja na-akhahan. Ja
tan ad ugwani ja achiya'
muntutuju hi nuntula-a'. 9 Ti
tayya an una-ot mun-an-anla,
pfu-un khapo ay ni machamot
an lene'na ju, muti
mun-an-anlaa' ti hitay an
machamot an lene'na ju ja
impfunga nay nan-ukhan ju ay
ni pfahor ju. Hitay an
nunchoghan chi nomnom ju ja
apfuluton Apo Jos hot achi
mapa'-i hini pammati ju khapo
hay hachi intula' u. 10 Ti hini
puntutujuwan an apfuluton Apo
Jos ja ipfunga nay pan-ukhan
chi tatakhu ay ni khun cha
pfumahulan, hot mi'takhu cha
ay hija. Ja ma-id ohah
muntutuju ay ni nan-ukhana hi
pfahor na. Muti nat-on hini
puntutujuwan chi agkhuy
namati, ti achi cha chamchama
chu'khon hini khun cha
pfumahulan, hot madusa cha hi
ma-id chi pogpogna.
11 Nomnomon ju adchiya hini
maphod an impfungan ni
nunchoghan chi nomnom ju an
apfuluton Apo Jos. Ti niya an
podhon ju an ipatikhaw an
agkhuy aju nidchum ay ni
napukhit an enat nuy ibpfa ju.
Hihigkhaon ju chin enat na an
umipapfa-in, ja toma-ot aju an
madusa khu. Penhod ju an
mepfangngad hitay
pun-oh-ohhaan ta-o, hotti
emmamad ju an nangdusa ay
nuy oha an pfimmahor. Ja
khapo ay cha tay an enat ju ja
impatikhaw ju an ma-id chi
mapfalin hi ipapfahor cha ay
cha'ju. 12 Ja pfu-un hini
pfimmahor ja hana
pfimmahulana ja angkhay chi
khapo na an nuntula-a'. Muti
nuntula-a' ta ipatikhaw Apo Jos
ay cha'ju an umannung hinuy
pamhod ju ay cha'mi nu
unuchon ju hana intukhun u.
13 Hijaot un pfimmi-ah hitay

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

nomnom mi, ti nipa-annung an
amin hato.
Muti pfu-un hay hato ja
angkhay chi pun-an-anlaan mi, ti
na-ug-ugman pay hitay anla mi
chin nannikhan mi ay Titus an
mun-an-anla khapo ta na-aan
hini khuna pundanakhan ay
cha'ju. 14 Ti khun u eh-ehnger
cha'ju ay Titus ja tayya an
agkhuja' napfa-inan khapo hato
inali mi. Ti ni'tikhaw na an
umannung chin khun mi allon an
oma'-atan ju. An amat khu hana
khun mi allon ay cha'ju an
umannung cha. 15 Hotti tayya an
pfimmi-ah hitay pamhod Titus ay
cha'ju ad ugwani. Ti khuna
nomnomon hini enat ju an
nunlihpito ay hija khapo hi ta-ot
ju nu pfumahor aju ay Apo Jos,
ja hini enat ju an immunud an
amin chin inali na. 16 Ja
mun-an-anlaa' khu, ti otong chi
punchomo-a' ay cha'ju.

Hini namati ja ichat nay tolong na

8 1 A-akhi, penhod mi an
ipa-innila ay cha'ju hana
maphod an pfungan ni
nangkhohkhohan Apo Jos hana
namati ad Macedonia. 2 Ti anong
un cha nunnaud an nalikhatan ja
otong chamchama chi an-anla
cha. Ja anong un cha nunnaud
an napubli, ja cho-or chin inchat
cha hana papadchung cha an
namati. 3 Ja tihtikhuwa' an hitay
inchat cha ja agkhuy me-o-okor
ay ni nitakhuwan cha, muti
chenchen-or cha ja narpu ay ni
puhu cha an mangchat. 4 Ja
impapilit cha an pi'-i'chat hay
tolong cha hay hana tatakhun
Apo Jos ad Jerusalem hu-un mi
apfuluton. 5 Hotti inapfulut mi,
muti unagkhu munna'naud chin
enat cha mu hichin khun mi
nomnomnomon an aton cha. Ti
pinahhun cha an nangdaton ay
ni pi'takhuwan cha an munserbi
ay Apo Jos, ja inunud cha hana
inali mi. Ti inannila cha an hijay
penhod Apo Jos. 6 Hotti chin
immaliyan Titus hina, ja ina-alli
na ta mun-amung aju hi hay
pi-i'chat ju. Ja na'na'-allon mi ay
hija ta mumpfangngad hina ta
tikhana an ichat ju an amin hini
inali ju an itolong. 7 Gwacha ay
cha'ju an amin hana nahamad an
mahapor, an hini pammati ju, ja
hini aton ju an muntudtuchu
ja hini enat ju an nanginnila ay
Apo Jos. Ja maliya' aju an
munserbi ay hija, ja otong hini
pamhod ju ay cha'mi. Hotti
tikhan ju ta ekhohkhohan ju
hana i-ibpfa ju ja chenchen-or
juy ichat ju an tolong ay chicha.
8 Achi' i-urchin hitay ta
chagchakhon cha'ju an tomolong,
muti un u ipa-innila hini pamhod
hana uchumna an mangchat, ta
tunchon ju ayya ja hijay
panginnilaan an nahamad hini
pamhod ju. 9 Ti anila ju hini
lukud ni khohkhoh Hesu Kristo
an Apo ta-o, an anong un
munnaud an achangjan ad langit,
ja tenaynana hinuy
enachangjana ja neto'khong an
napubli khapo ay chita-o. Khapo
ay tay nangapfulutana an
numpfalin hi napubli ja ipfunga
na chi omachangjanan ta-o hi

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

na-ispirituwan. 10 Ja hay itukhun
u ay cha'ju ja etoloy ju chin
nenomnom ju ad tagwonan an
amungon hay pi'tolong ju hana
napubli an namati. Ja nahhun
aju an nangte'te-a ja otong hini
pamhod ju an mangat, hotti hay
maphod ja hi'nuton ju an ichat
chin inali ju an ichat. 11 Hotti
etoloy ju gwot ingkhanah
mahi'nut. Nun-an-anla aju chin
nunhahappitanan ju hay aton ju
an tomolong, hotti mahapor an
mun-an-anla aju khu an mangat
ay ni nenomnom ju an aton.
12 Ti otong ayya hini pamhod ju
an mangchat hi tolong an
me-okor ay ni gwacha ay cha'ju,
ja apfuluton Apo Jos. Achi na
hengelon hini achi ju kaya an
ma-ichat. 13-14 Ja achi' allon hi
tomolong aju hi pfuma'nangan
chi uchumna ta cha'juy
malikhatan. Muti khapo ta achi
aju khun makuchangan ad
ugwani, ja ad ugwani chi
tumulungan ju hana ibpfa ju an
khun makuchangan. Ti uchum
chi arkhaw an cha'ju chi
makuchangan ja chichay
tomolong khu ay cha'ju. Nu amat
hetoy aton ta-o hot
mumpapadchung an ma-id chi
akuchangan ta-o an amin an
namati. 15 Amat heto chin nitula'
an hapit Apo Jos an nanapitana
chin enat hachi Hudju an
nun-amung hi mana hichi
let-ang, an nangarjana hi, “Hachi
tatakhu an cho'cho'-or chi
inamung na ja ma-id chi hay
nahagwar. Ja hachi tatakhu an
tortollo chi inamung na ja un
ammuna hi inan cha.”[h]

Chin pannakhan Paul ay cha Titus an mang-uy chin tolong cha

16 Munyamana' ay Apo Jos, ti
hijay nangchat ay ni pani-ar
Titus an tomolong ay cha'ju, an
hihiya ay ni pani-ar u ay cha'ju.
17 Ti un mi timpug ja penhod na
an umali hina, ti nenonomnom
na tugwali an umali an mannig
ay cha'ju. 18 Ja tayya han
honakhon mi an pun-ibpfan Titus
an umali hina an akhi ta-o an
namati, ja lihpituwon an amin
chi namati khapo hi
pangkaskasabaana ay tay
Ebanghelyo. 19 Ja hija khu hini
pinilin hana namati hi
apfuglapfuglay an mitnud ay
cha'mi an mang-uy ad Jerusalem
hana amungon ju an tolong, ja
hana inamung hana uchumna an
namati hi apfuglapfuglay. Hot
madaydayaw hi Apo Hesus ay
tay aton mi, ja ipatikhaw mi hini
pamhod mi an tomolong hana
napubli. 20 Hini khapo na an
gway mitnud hi pun-ibpfa mi ja
tayya an u-ugnan mi hitay cho-or
an inamung, hotti ma-id chi hay
mangali hi un nat-on chi
nang-atan mi ay nuy pihu. 21 Ti
penhod mi an ep-ephod an
epadchong hini aton mi ta
magpong hi pannig Apo Jos ja
anong un hi pannig chi tatakhu.

[h] **8:15** Exodus 16:18

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

22 Ja tayya khu han oha an ibpfa
ta-o an namati an honakhon mi
an mitnud ay cha Titus. Ja
tihtikhuwan mi an maliya' hija
an munserbi ay Apo Jos. Ja
umannung ti penachapacha mi.
Khapo ta munchomo' ay cha'ju ja
om-omod hini pamhod na an
tomolong ay cha'ju. 23 Hi Titus
ayya ja hija chi pun-ibpfa' ay tay
tamu' an tomolong ay cha'ju. Ja
hana a-akhi ta-o an pun-ibpfana
an umali hina, ja chichay hennag
hana namati an khun ma-amung
an mummeha. Ja khun
madaydayaw hi Kristo khapo ay
chicha. 24 Hotti emmatam cha
ayya hina ja impatikhaw ju hini
pamhod ju ay chicha, ta tikhan
hana namati hi apfuglapfuglay
an umannung hini khun u allon
an aphod ju hina.

9 1 Achi khahin una' muntula'
ta ituchu' chi aton ju an
mangchat hi tolong hana
tatakhun Apo Jos ad Judea. 2 Ti
anila' an podpodhon ju an
tomolong. Ja hitay hini khun u
hapihapiton an pedayawan ju
hato namati heto ad Macedonia.
Khun u allon an nehahagkhana
aju hina ad Akaya an tomolong,
nete-a ad tagwonan. Ja tayya an
nakhujukhuy hato uchumna an
umchat khapo hi nangngolan cha
ay ni pamhod ju an khun
mangchat. 3 Muti honakho'
chamchama hay hato a-akhi ta-o
an tomolong ay cha'ju ta
mehakhana aju an mangat ay ni
khun u hapihapiton an inali ju
an aton. Ti unchani kaykhu ja
hana tatakhu an khun u
i pangarjan ay tay en-aphod ju,
ja numpfalinon cha hi un
haphapit ja angkhay an ma-id
i na pumpfanakhan. 4 Ti
una-akkay umali hina ja gway
pun-ibpfa' an eMasedonia, ja una'
chah achi mapfa-inan nu tikhan
cha an achi umannung chin
nunhohodlana' an nehahagkhana
hini tolong ju? Ja mapfa-inan aju
khu. 5 Hijaot un u nenomnom an
mahapor an honakho' hato
a-akhi ta-o an
mangpangpangullu an umali
hina ta tomolong cha ay ni aton
ju an mun-amung hana inali ju
an itolong ju, ta mehahagkhana
ja una' umali hina. Nu aton ta-o
heto ja matikhaw an enat ju
khapo hi pamhod ju an agkhuy
aju nachagchag.

6 Hitay hini oma'-atana, an
hini takhu an una e-aamoh ja un
tortolloy egpfay na ja un khu
tortolloy pfot-ona. Ja hini takhu
an agkhuy na-amhan ta
cho'cho'lonay egpfay na ja cho-or
khu chi pfot-ona. 7 Hotti ohanna
hon nenomnom na nu atanay
ichat na, ta un marpu ay ni puhu
na an agkhuy nachagchag. Ti
podpodhon Apo Jos hana gway
an-anla na an umchat. 8 Ti hi
Apo Jos an gway apfalinana ja
ichat na an amin chi maphod ay
cha'ju, ta machachaan an
magwacha an amin chi mahapor
ju ja ug-ugmana pay, ta gway
aton ju an tomolong an amin hi
maphod an tamun Apo Jos. 9 Ja
gwa han impatula' Apo Jos an
oma'-atan ni magpong an takhu
hi nangarjana hi,

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

"Ma'ma-idchat hija ti
pun-ichat na chi mahapor
hana nun-apubli.
Hot achi malidlichuwan
hitay an aphod na."[i]
10 Hi Apo Jos an khun mangchat
hi pfugwa an khun ta-o itanum,
ja hija khu chi mangchat hi khun
ta-o anun, ja hijay mangchat ja
mangpacho-or an amin hi gwa ay
cha'ju, ta ma-ug-ugman pay hini
maphod an pfungan ni khun ju
umchatan. 11 Ja ichatan cha'ju hi
cho'cho'-or ta gway aton ju an
ma'ma-idchat an amin hi timpo.
Hot cho-or hana munyaman ay
Apo Jos an pichatan hana tolong
ju an epachon ju ay cha'mi.
12 Hotti hitay itolong ju hana
tatakhun Apo Jos ja pfu-un hini
mahapor cha ja angkhay chi
michat, muti chomchom-or khu
hana khun munyaman ay hija.
13 Hitay chi pangmatunan chi
tatakhu an umannung hini
pammati ju, hot cho-or chi
mundayaw ay Apo Jos khapo hi
ni'-unuchan ju ay ni Ebanghelyon
Kristo an inapfulut ju. Ja
dayawon cha khu hi Apo Jos
khapo ay tay otong an tolong ju
ay chicha ja hana uchumna an
tatakhu. 14 Ja ekalalakhan cha'ju
an nangchat, ja ma-ugman hini
pamhod cha ay cha'ju, ti
matikhaw cha ay cha'ju hini achi
malukud an khohkhoh Apo Jos.
15 Hotti munyaman ta-o ay Apo
Jos khapo ay ni inchat na an
ma-id ipadpadchungana,
an ma-id uchumna nu pfu-un hi
Hesu Kristo an Empfalay na.

Chin nepognachan ni apfalinan Apostol Paul an muntudtuchu

10 1 Ha-in an hi Paul, ja
gwacha han
ipakpaka-ahi' an allon ay cha'ju.
Ti niya an gwacha anu hana
khun mangali hi una' toma-ot an
me'hangngab an humingar ay
cha'ju an manu anu una'
muntula' ja pun-emohag uy
hingar u. Hotti tayya an
ep-ephod u an mangali ay cha'ju,
khapo ay ni anuh ja nignikhan
Kristo an khun u unuchon, 2 ja
tikhan ju adni' hini aton ju ta
achi khahin un u ipatikhaw hini
tulid u an humingar ay cha'ju
una' umali hina. Ti achiya'
toma-ot an humingar hana khun
mangali hi un mi khun
tuntunchon hana at-aton chi
agkhuy namati. 3 Umannung an
un ami takhu, muti hini aton mi
an mi'khupfat hi napukhit, ja
achi mi e-ehchor ay ni apfalinan
mi. 4 Ti hini armas mi an
mi'khupfat ja achi amat hana
armas chi tatakhu ay tay lota.
Ti hi Apo Jos chi nangchat
hato napfagpfagto an armas
mi, an gway apfalinana an
mangapfak an amin hi pfuhur
na. 5 Hitay chi pangapfak mi
hana nalubchi an nomnom, ja
hana anomnonomnom chi
mumpa-akhaja an takhu an un
chichay manahhachuy hana

[i] **9:9** Psalms 112:9

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

tatakhu ta achi cha pi'-innila hi
Apo Jos. Muti a-abpfakon mi
hana napukhit an nomnom hot
pi'panuy cha ay ni penhod Kristo.
6 Hotti ipatikhaw ju gwot an
khun ju unuchon an amin hana
penhod Kristo, ti unchani ja hi
umaliya' ja ma-annila hana khun
manglukhangeh hay hato
intuchu', hot hortapon cha hini
allo' an dusa cha.
7 Cha'ju ayya ja niya an un
hini mamattikhaw an
atatakhun chi ohan takhu chi
titigkhan ju. Hana tatakhu
hina an munchomo' an
tatakhun Kristo chicha ja
pa-anomnomon chaot ni', ti
anong un cha'mi ja tatakhu
cha'mi ay Kristo. 8 Anong un
ha-in chi khun manapihapit ay
tay apfalinan mi an apostol ja
achiya' pfuma-in, ti hi Apo Jos
chi nangchat ay tay apfalinan
mi an mangpapfi-ah ay ni
pammati ju, ja achi mi alan hi
pama'-i ay cha'ju. 9 Achi' atag
tattata'ton cha'ju hato tula' u.
10 Ti gwacha hana khun
mangali hi, muntula-a' ayya
hon hijay pangpatikha' hi
apfalina' an apostol ja hijay
pumpangarja' hana
mun-achamot, ja gwachaa'
ayya anu ay cha'ju ja achiya'
mata'tan ti ma-id anu herpfin
ni khun u hapiton. 11 Hana
khun munhamunhapit ja
podhon mi an annilaon cha an
hana khun mi itula' ay ni tula'
mi, ja hihiya an aton mi hu-un
ami umali hina.

Enta'chokhan Paul hini tamu an inchat Kristo ay hija

12 Achi mi ipadchung hitay
achor mi ay cha nuy tatakhu an
mangpa-akhaja ay ni achor cha.
Ti chicha ayya ja un ma-id
nomnom cha, an un cha
khemhon hi un chicha chi
pangchipatan hana uchumna an
tatakhu, ti hay ipfilang cha hi
maphod ja hana khun
mangunud ay ni khun cha aton.
13 Cha'mi ayya ja achi mi khun
hurpfuchan hay hato khun mi
hapiton an en-enat mi. Ti ma-id
chi hay i mi ehnger an un atag
hini tamu mi an impulang Apo
Jos chi empa-ennongan mi, ja
midchum aju an pfungan ni
intamu mi. 14 Hotti achi mi
khun hurpfuchan hato khun mi
haphapiton an enat mi hina
adchaan ju, ti un chah achi
umannung an cha'mi chi
nangte-a an nangtudtuchugwan
ay cha'ju ay tay Ebanghelyon
Kristo. 15 Ja achi ami khun
pomloh hi tamun chi uchumna
ta gway khun mi ehnger. Ti
hini hahadchon mi ja hay
khomentongan chi pammati ju
16 ta gway aton mi an
muntomman an i
mangkaskasaba ay tay
Ebanghelyo hana uchumna an
ni-ad-achawwi an pfuglay an
ma-id pay muntudtuchu. Ti achi
mi penhod an i khottapan chi
hay tamun chi uchumna ja inali
mi hi un tamu mi. 17 Ti hijah
tay chin impatula' Apo Jos hi

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

nangarjana hi, “Hini takhu an
podhona an gway eh-ehnger na,
ja hay ehnger na ja hana enat
Apo Jos.”[j] 18 Achi apfuluton
Apo Jos hini takhu an un hijaon
hinapit na chi kina-aphod na, ti
hini apfulutona ja hana tatakhu
an madayaw hi pannig na.

Napilitan hi Paul an nangeta'chokhan ay ni kina-apostol na

11 1 Achi aju akay ni' amat
hina ta anuhana' ay
cha'ju. Ti tayya kaykhu an
omata' hi napfongang, ti tan
lo'tat ja nachagchakha' an
mangtannong hon hinapihapit u
hitay achor u, muti achi aju adni'
amat hina ta chonglon ju hitay
allo'. 2 Tayya kaykhu an achi
anhan hitay olom u ay cha'ju an
amat ay ni a'loman Apo Jos ay
cha'ju. Ti ichipat u cha'ju hi oha
hi pfalahang an inhapit u an
me'-ahagwa ay Kristo. Hijaot un
u halimunan cha'ju ta ma-id chi
hay machakngan hi khinit ju
hu-un machakngan chin arkhaw
an pe'-adchuman ju ay Kristo.
3 Ti unchani ja gway apfalijan ju
ja nehalla aju ja hijay chumalat
hi panaynan ju ay ni nahamad an
pamhod ju ay Kristo, an amat ay
Eva an pfinarpfalijan chin ulog.
4 Ti niya an khun ju chonglon
hana natnat-on an khun
ekasaban hana khun umali hina
an achi mipadchung chin
engkasaba mi an oma'-atan
Hesus. Ja niya an achi ju
ut-utnuwon hon inakhamid ju
chi nat-on an espiritu ja nat-on
an ebanghelyo, an pfu-un
Espiritu Santo ja pfu-un hini
Ebanghelyon Kristo an hunan chi
inapfulut ju. 5 Achi' mangkay
apfuluton an nunchacharmona'
hana khun mangali hi un cha
napfagpfagto an apostol ju.
6 Anong un u achi pe'-at hini
aton chi uchumna an khun
mumpfugpfukhu' an munhapit
muti ani'-ila' an amin hini khun u
hapiton. Ti an amin hi
nuntudtuchugwa' ay cha'ju ja
enhemahemad u an
nangpa-innila ay ni umannung
an mitudtuchu.
7 Ma-id oh-ohha hi empfokha'
ay cha'ju hi ojoh tay
nangkaskasabaa' ay tay
Ebanghelyon Apo Jos, anong un
hay hepheppeng. Empajah-op u
hitay achor u ta inanuha' an
khun me'pfo'la hi hay mahapor u
ta gway aton ju an matulungan
hi panudtuchugwa' ay cha'ju.
Hotti un chah pfahor hitay an
enat u? 8 Hini umannung an
oma'-atana ja khenonga' hi
mangakaw, ti khuna' omagwat hi
tolong an narpu hay hana namati
hi uchumna an pfuglay ja pfu-un
chichay khun u punserbiyan an
cha'ju. 9 Ti napohana' ayya hi
mahapor u ja agkhuja'
numpfogpfokha ay cha'ju, ti
gwacha hana khun i-alin hana
a-akhi ta-o an namati hichi ad

[j] **10:17** Jeremiah 9:24

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Macedonia. Hotti agkhuy u
pinalikhat cha'ju khapo hi hay
mahapor u, ja ma-id
nenonomnom u an mun-achaw
ay cha'ju hi uchum chi arkhaw.
10 Hitay chi anila' an maphod, an
achiya' munhenghenger ay
cha'ju, ja anong un hana
uchumna an namati hi
apfuglapfuglay hina ad Akaya, ta
achi mapa'-i hitay an inali'. Ja
umannung hay hato inali' ti
gawwacha hi Kristo ay ha-in.
11 Ja ma-awatan ju koma an enat
u hitay khapo hi pamhod u ay
cha'ju. Ja tihtikhuwan Apo Jos
an umannung an otong hitay
pamhod u ay cha'ju.

12 Ja etoloy u an achi
mun-achaw hi tolong ay cha'ju
ta ma-id panghi'-ingan hana
achi umannung an apostol an
mumpa-akhaja an mangali hi
ma-id nat-onan ni khun mi aton
ay ni khun aton cha Paul.
13 Hato ayya an tatakhu ja achi
cha umannung an apostol
Kristo, ti un cha khun
eng-enghon hini aton chi
umannung an apostol. Ti un
mangkay pamarpfali hini khun
cha ituchu ay cha'ju. 14 Achi aju
masda-aw ay tay, ti anong un
hi Satanas ja khun
mumpatikhaw an amat hi
mumpfinpfinang an angher Apo
Jos. 15 Hotti achi ta-o khun
masda-aw nu hana khun
mangat ay ni penhod Satanas ja
mumpatikhaw cha an amat hi
magpong an tatakhu an khun
munserbi ay Apo Jos. Muti
oma'-angonoh ja madusa cha ta
ohong hana napukhit an enat
cha.

16 Tayya an allo' khu hi achi
ju koma allon hi un ma-id
nomnom u khapo ta un hitay
achor u chi khun u hapihapiton.
Anong un hijay allon ju ja
ne-egngor ju akay hitay
pi'-ar-ali'. 17 Achi' podhon chi
mumpa-akhaja, ti ma-id intuchun
Apo Hesus hi amat heto, muti
tayya an un lo'tat ja
nachagchakha' an
mangeta'chokhan ay tay achor u,
an amat hi un ma-id nomnom u.
18 Ti cho-or cha hina hana
mangpa-akhaja hay hana allon
chi tatakhu an napfalor heto lota.
Hotti tayya an pi'-ali' hitay
oma'-ata' 19 ta alom ja chonglon
ju. Ti niya an nichukhah hini
amanomnom ju, ti na-ala aju
agkhu ja mun-an-anla aju an
munchongor hana tatakhu an
ma-id nomnom na. 20 Anong un
cha'ju alan hi pfaar, ja me'-opot
cha khu hana khahto ju, ja khun
cha'ju puntakhalan, ja anong
un cha'ju ilalait, ja khun cha'ju
hoplaton, ja akamoh kaykhu un
la-ahna ja inanuhan ju chicha.
21 Ja tan ha-in agkhu kaykhu
hitay napfa-inan. Muti allo' hini
umannung, an ma-id olog u an
mangat hay hato khun cha aton.

Nu ngachah nuy an itulid cha
an epa-akhaja, ja mapfalin khu
an me'pa-akhajaa', anong kay
kan un mahahamma hitay hi
allon. 22 Ti nu epa-akhaja cha
an Hudju cha ja ti Hudjuwa'
khu. Ja nu allon cha hi holag
Israel chicha ja ti holakha' khu.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Ja nu allon cha hi narpu cha ay
ni holag Abraham, ja hijay
narpugwa' khu. 23 Allon cha hi
khun cha anu munserbi ay
Kristo. Ja manahkhu ni' kaykhu
ja tan un lo'tat ja khenong chi
una' mun-ang-angaw an mangali
ay tay, muti ngay aton, ti tan
mahapor an allo' an hini ato' an
munserbi ay Kristo ja munnaud
an napfarpfalor mu chicha. Ti
naliglikhat hini enat u an
nuntamu mu chicha. Ja
cho'cho'-or chi uy u
nipfaluchan. Ja achi mapfilang
chin uja' nahuplihuplitan, ja un
khun odche-odchehna an
matoja'. 24 Ja numpalema hi
nanuplitana' hana papadchung u
an Hudju hi numpatolompolo ta
hijam an huplit. 25 Ja gwa khu
han numpetlo hi
namang-upang-ulana', ja
namenghan hi nangajangana'. Ja
numpitlo khu chi uy u
nunlukhanan hi papor an
nunlinong. Ja gwa chin oha an
papor an ni'lukhana' ja
nunlinong, ja limmablapfi ja
emma-arkhagwa' an
mi-annu-annud ay chuy baybay.
26 Ja cho-or hana atattata-ot an
na-at ay ha-in hi khun u
punlawlagwan. Gway chatong,
ja namta-ana' hi chalan, ja
gway namalikhatana' hana
papadchung u an Hudju, ja
uchumna ja Hentil. Hotti tayya
an cho-or hato atattata-ot an
na-ana-at ay ha-in hi achaa' hi
pfuglay ja hichi let-ang ja hichi
baybay. Ja pinalikhata' khu
hana achi umannung an namati.
27 Ja agkhuy u enepfot an khun
muntamu ingkhanah nablaja'. Ja
timmu-atu-ala', ja penacha' chi
nahichingan ja na-ugaw, ja
la-ahnaon nalichuwa' an
mangan khapo ay tay tamu'. Ja
penacha' chi pfimmaneng ti un
uy-ujabpfot chin lopfong u.
28 Ja me'chagkha khu ja
a-arkha-arkhaw ja khun u
nomnomnomon nu ngay amatan
hana namati hana
apfuglapfuglay. 29 Ti nu gway
kimmapoy chi pammati na ja
me'le'naa' ay chicha. Ja nu
gway natopngan ja pfimmahor,
ja ma-id an munchokhoh hi
punnomnoma'.

30 Achi' podhon an amat hi
mumpa-akhaja muti tan lo'tat ja
nachagchakha' an manapit ay
tay oma'-ata'. Hotti hay hato
matikhaw chi tatakhu an
pungkuchanga' chi eh-ehnger u.
31 Hi Apo Jos an Jos ja Aman
Apo Hesus ja anila na an pfu-un
lahlah hitay khun u allon.
Madaydayaw hija hi ma-id chi
pogpogna. 32 Hichin
agawwachaa' ad Damaskus ja
penhod ni gobernador an
enhaad Ari Aretas an
mangpatiliw ay ha-in. Hotti
hennag na hachi hinchalo an i
munggwarja an amin hana
chalan ta ma-id lompfota' an
pfumutay ay chuy an pfuglay.
33 Muti gwa hana temmolong
ay ha-in. Hotti inuynuwa' han
otong an pfahkit ja inujuja' han
tagwa ay ni alad chuy an
pfuglay, ja empacheh u an
lomajaw.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Hana natnat-on an impatikhaw Apo Hesus ay Paul

12 1 Ma-id ma-itolong ni un
ta mumpa-akhaja, muti
tayya an una' nachagchag an
amat hi mangpa-akhaja ay tay
achor u. Hotti allo' ay cha'ju
hana natnat-on an impatikhaw ja
impa-innilan Apo Hesus ay ha-in.
2-3 Gwa han anila' an ohan
namati ay Kristo an nipatolo ad
langit an gawwachaan Apo Jos.[k]
Himpolo ta apat an tagwon chi
nalahin hi na-atan tay. Ja ma-id
machoto' nu ngachah chi immuy
ad langit, hini lennagwa na ja
achi ayya ja nidchum hini achor
na, hi Apo Jos chi nanginnila ja
angkhay. An un hay anila' ja
nipatolo hitay an takhu ay ni
Paradise. 4 Ja hichi ad langit chi
nangngolana hana natnat-on an
tumuna chi hapit an manaphapit,
ja achi podhon Apo Jos an i
khun hapiton chi tatakhu. 5 Hini
amat heto chi padayawo', muti
khapo ta ha-in hini khun u
hapiton an immuy ad langit ja
achi mapfalin an ehnger u. Ti
hini ehnger u ja hana
mangpatikhaw an ma-id mihmu
hi apfalina'. 6 Cho-or hana
mapfalin an ehnger u nu penhod
u, ja achi mapfalin an allon cha
hi ma-id nomnom u, ti
umannung hana khun u allon.
Muti un u engkhegkhenong ta
pfu-un hato chi khumapo hi
pangpadayawan chi tatakhu ay
ha-in. Ti hay podho' hi
panghunungan cha an
manginnila hi atatakhu' ja hini
tinnig cha an enat u ja
chengngor cha an inali'. 7 Ja achi
penhod Apo Jos an uja'
epa-akhaja hato natnat-on an
nipatikhaw ay ha-in, hotti
inapfulut na an impa-alin
Satanas hay apalikhata' ta achiya'
mumpa-akhaja, an amat hi
tenompfo' an khun
munchomunchokhoh nu achi
ma-aan.

8 Ja numpitlo an ene'chaw u
ay Apo Hesus ta ánuna hitay an
khun u apalikhatan. 9 Muti una
agkhu tompfar ja inali na hi,
“Omanay hini khohkhoh u ay
he-a, ti mipatikhaw hini apfalina'
ay ni takhu an ma-id
apfalinana.” Ja munnaud chi
punchenola' ay ni a-id chi
apfalina' ta mipatikhaw hini
apfalinan Kristo an gawwa ay
ha-in. 10 Ja khapo ay Kristo ja
apfuluto' nu umali chi
pungkapujan ja hana uchumna
an likhat ja hana atattata-ot an
ma'ma-at. Ja apfuluto' khu nu
gway ipfapfa-inan ja apalikhatan
khapo hi ni'-unucha' ay Kristo. Ti
ma-id ayya apfalina' ja
ipapfi-aha' ay Apo Jos.

---

[k] **12:2-3** Literal: nipatolo ay ni me-atlo an langit. Tolo hini hapiton tay Biblia an langit—hini mahhun ja ad ulop an gwachaan chi pfonot, hini me-aggwa ja ad uchu an gwachaan chuy hukhit, pfulan ja pfittuwan, ja hini me-atlo ja hini gwachaan Apo Jos.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Hay nunnomnoman Paul hana eKorinto

11 Tayya kaykhu la-ay an
omata' hi natottot an khun
mangpa-akhaja hi achor na. Muti
cha'ju chi chumalat hi pangata'
hi amat heto. Ti hini amatana ja
cha'ju koma chi mangpapfagto
ay ha-in. Ti anong un ma-id
herherpfi' muti ma-id mangatiw
ay ha-in hana achi umannung an
apostol an allon chay chichay
napfagpfagto. 12 Umannung an
hi Apo Jos chi nanghaad ay ha-in
hi apostol, ti matikhaw ju ay cha
tay enat u hina an milagro ja
hana uchumna an achi ma-at chi
takhu. Ja anong un cho-or chi
homalegwa ja inanuha'. 13 Ja
allon ju adchiya hay maphod hi
enat u hana namati hi uchumna
an pfuglay an agkhuy u enat ay
cha'ju. Ma-id, an un
numpapadchung, an angkhay
hini agkhuy u nunhengelan hi
mahapor u ay cha'ju. Muti nu
allon ju ayya hi un napukhit
hitay, ja una' pakawanon ay
cha'ju!

14 Tayya an enhahagkhana'
khu an umali hina. Hotti me-atlo
hitay an umaliya' an
panggwangalan ay cha'ju. Achi'
palikhaton cha'ju khapo hi
mahapor u, ti pfu-un hay
khina-u juy hapulo', an cha'juy
mahapor u. Ti impfilang u cha'ju
hi empfapfalay u, ja pfu-un hana
empfapfalay chi mangchat hi
khahton ni ammod, an hana
ammod chi mangchat hi
mahapor hana empfapfalay.
15 Otong chi uja' pun-an-anlaan
nu mapohana' hi pela' ja pfi-ah
khapo hi punserbiya' ay cha'ju.
Ja anagkha ta un agkhu khun
omot-ottong hitay pamhod u ay
cha'ju ja khun ma-a'-aanan hini
pamhod ju ay ha-in? 16 Inapfulut
ju an agkhuja' nun-ad-achaw hi
mahapor u ay cha'ju muti niya
an najuna ja gway khun mangali
hi un u pfinarpfalijan cha'ju ja
gway nange-encharmo' hi
napukhit an enat u. 17 Hotti
allon ju adchiya nu ngay enat u
an namarpfalijan ay cha'ju. Un
chah pfinarpfalijan cha'ju hana
hennag u an immali hina?
18 Amat ay Titus ja chin
nun-ibpfa na an chinagchag u an
immali hina. Un cha'ju chah
pfinarpfalijan? Agkhuy cha. Hotti
nu maphod chi nomnom cha
Titus ay cha'ju ja ngay nat-onan
cha ay ha-in an nannag ay chicha
an immali hina?

19 Unchani ja hay khemhon ju
ja un mi khun paphochon hitay
achor mi. Achi, ti nidchum ami
ay Kristo ja hongpfatan mi ay
Apo Jos an amin chi hurpfuchan
mi an hapiton. Ja ma-id
uchumna hi ihihi-ar mi nu
pfu-un hini pfumi-ahan ni
pammati ju an a-akhi mi.
20 Mun-okhona' nu umaliya' hina
ja chakngan cha'ju an khun
mangat ay ni achi' podhon an
khun ju aton. Ja nu amat heto,
hot hini khuh achi ju podhon an
ato' chi titigkhan ju ay ha-in.
Hini pun-okhona' ja unchani ja
gway khun munhahannu, ja
ma'ma-aamoh, ja mabmapfungot,

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ja un hitay achor chi
pachot-anan, ja hana
pepappahiw, ja hana peleleppot,
ja hana mumpa-akhaja ja ma-id
panuh ju. 21 Mun-okhona' ti
unchani ja mapfa-inana' khu ay
Apo Jos nu umaliya' ja napukhit
hana khun ju aton hina. Ja
unagkhu kaykhu hay uja'
kumilaan khapo hana pfimmahor
an agkhuy cha pay chin-ug hana
akhakha'-ihaw an khun cha aton
an amat hana me-elo' hi pfu-un
ahagwa cha, ja aton cha hana
napukhit an penhod chi achor.

Hay angonoh chi nuntukhunan Paul hana eKorinto

13 1 Me-atlo hitay an
umaliya' an
panggwangalan ay cha'ju. Ja
unchani ja gway iliput ju an
pfimmahulan chi oha an ibpfa ju
an namati, ja unuchon ta-o chin
impatula' Apo Jos hi nangarjana
hi, "Nu gway mangchalom hi
padchung na an takhu ja
mahapor an gway chugwa, ja
achi ayya ja tolo an
mun-oh-ohha an muntihtikhu an
umannung hini ipapfahor na."[l]
2 Chin me-aggwa hi immaliya'
hina ja ina-alli' hana pfimmahor
an dusao' an dusaon chicha hi
pumpfangngacha' nu achi cha
chu'khon hana pfahor cha. Ja
amat hina khu nu gway
uchumna an pfimmahor.
Ni-a-achawwiya' muti tayya an
allo' khu ad ugwani 3 hi dusao'
chicha ta pangtikhan ju an
umannung an hi Kristo chi khun
mangtuchu ay tay khun u allon.
Ma-id pungkuchangan ni
apfalinan Kristo hotti matikhaw
ju hini otong an apfalinana an
mangdusa hi tatakhu an gway
pfahor na. 4 Chin natajan Kristo
hichi kros ja amat hi ma-id
apfalinana. Muti nummahu ja
matattakhu an nagwachaan hi
apfalinan Apo Jos. Ja cha'mi
khu, ja ma-id apfalinan mi an
amat ay Kristo an nidchuman mi.
Muti anong ja mi'takhu ami ay
Kristo ad ugwani, ja gwa ay
cha'mi hini apfalinan Apo Jos, ja
hijay ipatikhaw mi hi un ami
umali an mangdusa ay cha'ju.
5 Cha'juy managjagpaw ay ni
khun ju aton ta annilaon ju nu
umannung hini pammati ju.
Toptopngan ju hini pammati ju.
Nahamad koma an hi Kristo ja
gwa ay cha'ju, ti ma-id ayya ja
hijay panginnilaan ay ni agkhuy
namati ay hija. 6 Ja hay penhod u
ja annilaon ju khu an umannung
an apostol cha'mi ay Kristo.
7 Khun mi ekalalag ay Apo Jos ta
achi ju aton chi napukhit. Ti
ma-id ni' chi hay nomnom u hi,
anong kay ja enat juy napukhit ta
gway pangkha-icha' an humingar
ay cha'ju, ta pangtikhan ju ay ni
apfalina' an apostol Kristo. Anong
kay ja ma-id tikhan ju hi apfalina'
hu-unot ni' magpong hini
pi'takhuwan ju. 8 Pfu-un tamu mi
chi manalegwa hay hana

[l] **13:1** Deuteronomy 19:15

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

mi'-unud ay ni umannung an
tudtuchu, ti un ami gwot
tomolong ay ni pi'-unuchan cha
ay ni umannung. 9 Mun-an-anla
ami hu-un omot-ottong hini
pammati ju ta achi khahin un mi
ipatikhaw hini apfalinan mi
khapuh huminglan mi ay cha'ju.
Hijaot un mi khun ekalalag ay
Apo Jos ta pompomhod hini pe'-at
ju.
10 Hotti tayya an intula' u an
amin hato an gawwachaa' pay
heto, ta immaliya' ayya adni'
hina ja achi khahin un u
ipatikhaw chi hay apfalina' an
mumpanghingar ay cha'ju. Hini
nangchatan Apo Hesus ay tay an
apfalina' ja ta papfi-aho' cha'ju hi
pammati, an pfu-un agkhu hay
apa'-iyan ju.
11 Hotti tayya an hay
me-angonoh hi allo' ay cha'ju an
a-akhi', ja epaphod ju hini
ugali ju, ja chonglon ju hato an
intukhun u. Mun-oh-ohha aju
koma hi nomnom ta malenong
hini pi'takhuwan ju. Hot hi Apo
Jos an arpugwan chi pamhod ja
lenong chi magwacha ay cha'ju.
12 Manghenpfopfogkha aju an
mangpatikhaw hi
pumpepennohhochan ju.
13 Omod aju anu hina an allon
hato a-akhi ju an tatakhun Apo
Jos an gwa heto.
14 Hini adni' khohkhoh Apo
Hesu Kristo ja hini pamhod Apo
Jos ja hini itata'-ichilan chi
Espiritu Santo chi
munchochodcha ay cha'ju.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

GALATIA

Hini oma'-atan tay an libju

Hitay an tula' ja intula' Apostol Paul hay hachi namati ad Galatia. Hato eGalatia an namati ay Kristo ja agkhuy cha narpu hi ohan pfuglay. Allon hana nun-achar ay tay Biblia an hini allon Paul hi Galatia ja hato pfuglay an Iconia, Listra, Derbe, ja Antokya ad Pisidia. Hay hato an pfuglay ja chichay immajan cha Paul ay Barnabas chin pengpenghan chi i cha nunlawlagwan ta i cha engkaskasaba hini Ebanghelyon Hesu Kristo (Acts Kapitulo 13 ja 14). Cho-or hachi tatakhu ay cha tay an pfuglay chi namati chin khun cha itudtuchu. Muti unot nakak cha Paul ja gwa hachi Hudju an immuy ta nepallog cha an i nuntudtuchu ja inallilaw cha hachi namati. Hay allon cha ja hana munhochor ay ni namatiyan cha ay Kristo ja angkhay ja achi cha mi'takhu ay Apo Jos. Mahapor anu an unuchon chin Urchin Moses an nichat ay chicha an Hudju. Pinahiw cha khu hi Paul, ti allon cha an achi umannung hini khuna itudtuchu, ti un narpu ay ni nomnom na. Ja allon cha hi pfu-un umannung an apostol hija ti agkhuy nidchum hachi apostol an khun mitnud ay Hesus chin agawwachaana heto lota.

Hotti unot chengngor Paul hato ja nuntula' hay hachi namati ad Galatia ta annilaon cha hini umannung an ituchun Apo Jos an oma'-atan hay hato. Intukhun Paul an ma-id uchumna hi aton cha an mi'takhu nu pfu-un hini i cha pamatiyan an hi Hesu Kristo chi natoy khapo hi pfahor cha, hot mahaniyan cha hi i cha adusaan ay Apo Jos, an achi hini pangunuchan cha ay ni Urchin Moses. Ja inali na khu an hi Hesu Kristo chi namili ay hija an numpfalin hi apostol, ja inapfulut khu hachi pangpangulun chi namati an gway kalintikhana an muntudtuchu. Hay hato chi intula' Paul.

---

1 **1** Ha-in hi Paul an oha an apostol Hesu Kristo. Pfu-un hay takhu chi nannag ja namili ay ha-in an mumpfalin hi apostol. Ti hay namili ay ha-in ja hi Hesu Kristo ja hi Jos Ama an

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

nummahu ay hija. 2 Tayya an
muntula-a' ay cha'ju an namati
an khun ma-am-amamung an
mummeha hay hana
apfuglapfuglay hinad Galatia. Ja
tayya an hato i-ibpfa an namati
heto ja pi'pakumustaan cha'ju.
3 Hi Jos Ama ja hi Apo Hesu
Kristo chi mangkhohkhohan ay
cha'ju ja mangchat hi
pomhochan chi pi'takhuwan ju.
4 Hi Hesu Kristo ja inchat na chin
achor na hi nang-atajana hana
pfahor ta-o, ta mergwang ta-o hi
i ta-o elakhatan hana napupukhit
an khun aton chi tatakhu ad
ugwani, ti hitay chi penhod Jos
Ama hi ma-at. 5 Hi Apo Jos chi
mipapfagpfagto hi ma-id chi
pogpogna. Amen.

Un na-ohha hini Ebanghelyon Apo Jos

6 Ngay ngachah ni chengngor u
an un aju agkhu pa'-ihu'pap an
namati ja chin-ug ju gwot hi Apo
Jos an nangajakhan ay cha'ju ta
mi'takhu aju khapo ay ni
khohkhoh Kristo. Ja inunud ju
agkhu hana nat-on an tudtuchu
an khemhon ju un umannung an
Ebanghelyo muti pfu-un. 7 Hay
oma'-atana ja ma-id uchumna hi
Ebanghelyo, ti un na-ohha. Muti
hay hana uchumna an immali
hina gwachaan ju ja un cha'ju
ulagwon, ja podhon cha an
lomanon hitay Ebanghelyon
Kristo. 8 Hay allo' ja nu gway
mangaskasaba hi achi
mi'padchung chin engkasaba mi
ay cha'ju, ja dusaon Apo Jos hi
ma-id chi pogpogna. Ti anong un
cha'mi an apostol ja anong un
hay angher an narpu ad langit,
nu lomanon mi chin intuchu mi,
ja madusa ami. 9 Hitay chin
ina-alli mi ja tan ipiggwa' an
mangali ad ugwani, an hay
mangaskasaba hi achi
mi'padchung ay ni Ebanghelyo
an inapfulut ju chin hopapna, ja
madusa ad impferno hi ma-id chi
pogpogna.
10 Ay tay khun u
puntudtuchugwan ja pfu-un hay
pa-idayawa' hi takhu chi
mahapor u an hay dayaw Apo
Jos ay ha-in. Ja pfu-un khu hana
tatakhu chi penhod u an
pa-anlaon, ti nu amat hina ayya
hot achiya' mipfilang hi pfaar
Kristo.

Hi Apo Jos chi nangpa-innila ay Paul hana khuna ekasaba

11 A-akhi an namati, hay
podho' hi ipa-innila ja hitay ayya
Ebanghelyo an engkasaba' ja
agkhuy narpu hi nomnom chi
takhu. 12 Pfu-un hay takhu chi
nun-achala' ja ma-id oh-ohha hi
nangtuchu ay ha-in, an un hi
Hesu Kristo chi nangpa-innila
ay tay khun u ituchu.
13 Inannila ju chin
nitagtakhuwa' an oha an Hudju,
an limmapoh chin enat u an
namarpalikhat hay hana
tatakhun Apo Jos an namati ay
Hesu Kristo ta ma-umah cha.
14 Ja enapfak u hachi cho-or an
papadchung u an Hudju ay ni
enat u an nangunud hay hana
pammati mi, ti enephod u an
khenokhotan chin ugali an

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

intuchun chin a-apo mi hichin
hophopapna. 15 Muti
engkhohkhohana' ay Apo Jos, ti
piniliya' chin agkhuy u pay
nitu'khungan, ja tayya an
enajakhana' ad ugwani an
munserbi ay hija. 16 Hi Apo Jos
ja inhumang na an nangpa-innila
ay ha-in ay ni oma'-atan Hesu
Kristo an Empfalay na, ta
ekasaba' ay cha nuy Hentil.
Ma-id oh-ohhah takhu hi
numpatuchugwa', 17 ja agkhuja'
immuy ad Jerusalem an i
mi'hapit hachi nahnahhun an
apostol, an una' immuy hichi ad
Arabia ja una' mumpfangngad ad
Damaskus.

18 Ja umuy hi toloy tagwon hi
namatiya' ja una' umuy ad
Jerusalem an i mi'-an-annila ay
Peter, hotti nunnanannonga' hi
agawwachaana hi chugwah
markhachu. 19 Ma-id uchumna hi
apostol hi chinittum u, an un
angkhay hi James an akhin Apo
Hesus. 20 Anilan Apo Jos an
umannung hay hato khun u itula'
an achiya' munlahlah.

21 Nakhibpfoh hato ja immuja'
hana pfuglay ad Syria ja ad
Silisya. 22 Hachi ayya namati ay
Kristo ad Judea ja agkhuja' pay
tinikhaw, 23 an un cha
chengngor ja angkhay an, “Chin
takhu an namarpalikhat ay
chita-o an namati ta gway aton
ta-o an man-ug ay tay pammati
ja niya an ad ugwani ja khuna
ekasaba hitay pinahiw na.”
24 Hijaot un cha dinaydayaw hi
Apo Jos khapo hi nunlomanana
ay tay pi'takhuwa'.

Chin ni'-amungan Paul hana uchumna an apostol

2 1 Nalahin chi himpolo ta
han apat hi tagwon ja
immuy ami khu ay Barnabas
hichi ad Jerusalem, ja initnud mi
hi Titus. 2 Immuja' hichi, ti hijah
tay chi empanomnom Apo Jos hi
ato', ta ipa-innila' hana namati
hichi hini Ebanghelyo an khun u
ekaskasaba ay cha nuy Hentil.
Emmatam ami hichi ad
Jerusalem ja enajakha' hachi
papangulun chi namati hotti un
ami immi'-igway. Ja nun-ali' an
amin ay chicha hana khun u
itudtuchu ta mapto' un cha
apfuluton. Ti unchani kaykhu ja
achi me'-oh-ohha hato an
papangulu ja ma-id kan inherpfin
hachi intudtuchu' hana Hentil
chin hopapna ja ingkhana ad
ugwani. 3 Hotti inapfulut cha, ti
hi Titus an nun-ibpfa' an Hentil,
ja agkhuy cha impapilit an
mumpakugit an amat ay ni khun
aton chi Hudju. 4 Ti gwacha
hana uchumna an ni'-amung
ay cha'mi an khun mangali hi
un cha namati, muti agkhuy cha.
Hay hato ja ni'-amung cha ta
e-ellengan cha nu ngachah chi
khun mi aton an namati ay
Kristo an achi khun mangunud
hana urchin chi Hudju. Unagkhu
la-ahna ja hay penhod cha ja un
mi pfangngachon hay hana
urchin an namabpfalud ay
cha'mi. 5 Muti agkhuy mi
mangkay inunud hato an penhod
cha, ta achi marmarman hitay
umannung an Ebanghelyo an i

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ta-o pinati. 6 Ja hay hachi
papangulun chi namati ad
Jerusalem ja ni'-apfulut cha hana
khun u itudtuchu, ti ma-id ma-ali
cha ay ha-in. Achi' kaykhu
ehnger hay hato papangulu an
nangapfulut hana intudtuchu', ti
ay Apo Jos ja ma-id allona hi
akha'khaja khapo hi haad na.
7 Hotti hay hachi papangulu ja
na-orman cha an impulang Apo
Jos ay ha-in an mangtuchu ay ni
Ebanghelyo hay hana Hentil, an
amat khu ay Peter an impulang
Apo Jos ay hija an
manudtuchugwan hay hana
Hudju. 8 Ti hi Apo Jos chi
nangchat ay ni apfalinan Peter
an manudtuchugwan hachi
Hudju, ja hija khu chi nangchat
ay tay apfalina' an
manudtuchugwan hana Hentil.
9 Hotti hay hachi nipfilang hi
nun-atakhay an papangulun chi
namati ad Jerusalem, an cha
James ja hi Peter ja hi John, ja
un chaagkhu inannila an hi Apo
Jos chi nangchat ay tay apfalina',
ja ni'-alamanu cha ay cha'mi ay
Barnabas ta pangtikhan an
apfuluton cha'mi an midchum ay
chicha an muntamu ay ni tamun
Apo Jos. Ja hay
nunhahappitanan mi ja cha'mi ay
Barnabas chi umuy hana Hentil
ta ikhad cha an
manudtuchugwan hana Hudju.
10 Hay oha an empfokha cha ja
etoloy mi koma an tulungan hay
hana napubli an Hudju, ja hijah
tay chi ehehemad u an aton.

Chin nanghinglan Paul ay Peter ad Antokya

11 Numpfangngad ami ad
Antokya ja immali hi Peter. Ja
inhingar u hija, ti gwa han
impukhit na. 12 Ti chin
pengpenghana ja maphod chi
khuna pe'-at an, anong un Hudju
wenno Hentil, hon khun
me'-orpfong. Muti unagkhu
immali hachi narpu ad Jerusalem
an hennag apostol James ja khun
cha allon hi paniyaw chi
mimidchum hay hana namati an
Hentil an agkhuy nakugit.[a]
Toma-ot hi Peter hi pamahigwan
cha ay hija, hotti empokhong na
an khun me'-orpfong hi Hentil.
13 Hachi uchumna an namati an
Hudju ad Antokya, ja ne'ta-ot cha
ja achi cha khu podhon an
midchum hachi Hentil an anong
un cha anila an nehahalla hitay.
Anong un hi Barnabas ja
ne'-ampoy ay chicha.
14 Hi nanginnilaa' an achi cha
khun unuchon hitay umannung
an Ebanghelyo, ja nun-ihingar u
hi Peter ay chuy acho'lan chi
namati ja inali' hi, “Anagkha ta
un he-aon impapilit mu an
unuchon hato Hentil hana ugalin
chi Hudju? Chun he-a ja Hudju a,
ja tenaynam chin ni'takhuwam

[a] **2:12** Hay allon ni Urchin Moses ja achi mapfalin an me'-an chi Hudju hana pfu-un Hudju an ma-ali hi Hentil, ti hana uchumna an khun ihchan chi Hentil ja paniyaw ay chicha an Hudju.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

khapo hi namatiyam ay Hesu
Kristo, hotti amat a hi Hentil ad
ugwani.”
15 Ja nun-echalanchan u an
nangali ay Peter hi, “Neto'khong
ta an Hudju. Hotti achi ta
mi'padchung hana Hentil an achi
khun umunud hana urchin
Moses. 16 Muti ani'-ila ta an
pfu-un hini pangunuchan ay ni
urchin Moses chi khapo na hi
pipfilangan ay Apo Jos hi
magpong, ti un hini pamatiyan
ay Hesu Kristo ja angkhay. Hotti
chita khu an Hudju ja namati ta
ay Kristo Hesus ta ipfilang chita
hi magpong ay Apo Jos khapo hi
namatiyan ta, an achi khapo hi
i ta pangunuchan ay ni urchin
Moses. Ti ma-id oh-ohha hi
mipfilang hi magpong khapo hi
khuna pangunuchan hi urchin.
17 Ja hay penhod ta ja ipfilang
chita ay Apo Jos hi magpong
khapo hi nidchuman ta ay Kristo.
Ja tayya an inapfulut ta an ma-id
nat-onan ta hay hana Hentil an
un ta-o numpapadchung an
napfahulan. Unchani ja gway
mangali hi, ‘Niya an hi Kristo chi
khumapo hi pfumahulan cha, ti
achi cha unuchon hana urchin.’
Munnaud an nehalla hitay hi
i cha allon. 18 Ti hitay urchin ja
una ipatikhaw an pfimmahor
ta-o, ti ma-id olog ta-o an
mangunud an amin ay ni urchin.
Hotti, nu pfangngacho' hini
punhochola' hi urchin ja
pfumahola'.
19 Chin khun u punhocholan
ay ni urchin Moses ja anila' an
ma-id olog u an mangunud an
amin ay ni allona, hot dusaona'
chamchama ay Apo Jos khapo ay
ni urchin. Hijaot un ad ugwani ja
pfu-un hini urchin chi
punhohodlana' ta gway ato' an
mi'takhu ay Apo Jos hi ma-id chi
pogpogna. 20 Nidchuma' an
ne-etoy ay Kristo hichi kros, hotti
hi Kristo mahpay chi
mamattakhu ay ha-in. Ti hini
nepognachan tay pi'takhuwa' ad
ugwani ja hitay pammati' ay
Kristo an Empfalay Apo Jos, an
nangpatikhaw ay ni pamhod na
ay ha-in hi nangchatana ay ni
pi'takhuwana. 21 Hotti achi'
ipa'-igwin hitay khohkhoh Apo
Jos. Ti nu hini pangunuchan ay
ni urchin Moses chi khapo na ja
un ta mipfilang hi magpong hot
ma-id inherpfin chin natajan
Kristo.” Hay hato chi nun-ali' ay
Peter ad Antokya.

Achi punhohodlan hini urchin an mangchat hi pi'takhuwan

3 1 Natottot aju an eGalatia!
Ngay nangapfu ay cha'ju ta
i aju na-allilaw? Anagkha ta
emmat aju hina? Chu-un
nalawag chin enat mi an
nangtuchu ay cha'ju ay ni
oma'-atan chin natajan Hesu
Kristo hichi kros. 2 Epfokha'
adchiya tugwali ay cha'ju, ngay
enat ju ta nagwachaan aju ay ni
Espiritu Santo? Un chah khapo hi
ni'-unuchan ju ay ni urchin
Moses? Pfu-un, ti nagwachaan
aju ay ni Espiritu Santo khapo hi
namatiyan ju ay ni Ebanghelyo
an chengngor ju. 3 Un aju
munnaud an natottot! Chu-un

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

chin namatiyan ju ja khun aju
munhochor ay ni Espiritu Santo.
Ja anagkha ta unagkhu ad
ugwani ja hay toloy ni khun ju
aton ja un aju agkhu munhochor
ay ni apfalinan ju an
mangpaphod ay ni pi'takhuwan
ju? 4 Un chah ma-id chi hay
impfungpfungan hay hana cho-or
an maphod an enat Kristo ay tay
namatiyan ju? Alom adni' ja achi
amat hina. 5 Nomnomon ju akay
nu ngay khapo na ta khun ichat
Apo Jos hini Espiritu na ay cha'ju
ja khun ma-at chi milagro ay
cha'ju. Pfu-un mangkay hini
ni'-unuchan ju hi urchin Moses,
muti khuna aton hato khapo hi
namatiyan ju ay ni chengngor ju
an Ebanghelyo.

6 Nomnomon ta-o hi
Abraham. Allon ni Hapit Apo Jos
hi, "Pinatin Abraham hi Apo Jos,
hijaot un impfilang Apo Jos hija
hi magpong."[b] 7 Hotti niya an
ituchu na ay cha'ju an hana gway
pammati na, ja mipfilang cha hi
holag Abraham. 8 Ja ene'chan
Apo Jos chin hunhunana an
mipfilang hi magpong hana
Hentil nu mamati cha. Hitay hini
penhod na an hapiton chin
nangpa-innilaan Apo Jos ay
Abraham hi nangarjana hi,
"Khapo ay he-a, Abraham, ja
ekhohkhoha' hana tatakhu hi
apfuglapfuglay."[c] 9 Hotti an
amin hana nahamad chi
pammati na ay Apo Jos an amat
ay Abraham, ja midchum cha an
mekhohkhohan.

10 Hana ayya munhochor ay
ni khun cha pangunuchan ay ni
urchin Moses ja ma-id
chamchama olog cha an
mangunud an ami-amin, hot
dusaon Apo Jos chicha hi ma-id
chi pogpogna. Ti allona ay ni
hapit Apo Jos hi, "Madusa hi
ma-id chi pogpogna hana achi
khun mangunud an amin hay
hana urchin an impatula' Apo
Jos."[d] 11 Hotti matikhaw ta-o an
ma-id oh-ohhah takhu hi
mipfilang hi magpong ay Apo
Jos khapo hi khuna
pangunuchan hay hana urchin.
Ti amat heto chin impatula' Apo
Jos hi nangarjana hi, "Hana
mipfilang hi magpong khapo hi
namatiyan cha ay ha-in ja chicha
hana mi'takhu ay ha-in."[e]
12 Muti munnaud an nat-on hitay
pammati ay ni pangunuchan hi
urchin. Ti allon tay Hapit Apo
Jos hi, hini mamhod an mi'takhu
ay Apo Jos khapo hi
pangunuchana ay ni urchin
Moses ja mahapor an unuchona
an amin hana ni-urchin.[f] 13 Muti
ma-id olog ta-o an mangunud an
amin hana urchin hotti madusa
ta-o koma an amin, muti immali
hi Kristo ta hinaniyan chita-o ay
ni i ta-o adusaan, ja hijay
nepfakhat hichi kros ta pfu-un
chita-o. Hijah tay hini nitula' an
Hapit Apo Jos hi nangarjana hi,

---

[b] **3:6** Genesis 15:6 [c] **3:8** Genesis 12:3; Genesis 22:18
[d] **3:10** Deuteronomy 27:26 [e] **3:11** Habakkuk 2:4 [f] **3:12** Leviticus 18:5

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

“Nu gway patajon cha hi takhu
an i cha impfitin hi ajiw, ja hitay
chi panginnilaan an dinusan Apo
Jos hija.”[g] **14** Enat Hesu Kristo
hitay ta gway aton hana Hentil
an midchum an me'pfanoh hana
ingkarin Apo Jos ay Abraham, ja
ta magwachaan ta-o ay ni ingkari
na an Espiritu Santo khapo hi
pammati ta-o.

Nahhun chin ne'tobpfalan Apo Jos ay Abraham ja un michat hini urchin Moses

15 Hotti tayya a-akhi, han
pangchipatan an khun aton chi
tatakhu, an hini napermaan an
tulag, ja achi mapfalin an
mapa'-i. Achi mapfalin an
a'-aanan ja chumchuman.
16 Hotti amat hina khu hana
ingkarin Apo Jos ay Abraham ja
hini oha an holag na. Allo' hi un
oha chi holag na, ti chin hapit an
impatula' Apo Jos an “holag” ja
pfu-un hana cho-or an Hudju an
holag Abraham, muti hay
podhona an hapiton ja hini oha
an holag na an hi Kristo.
17 Ma-awatan ju koma an
nahhun chin ne'tobpfalan Apo
Jos ay Abraham, ja umuy chi
apat hi khahot ta han tolompolo
hi tagwon ja un ichat Apo Jos
chi urchin hay hachi Hudju.
Hotti chin nangchatan Apo Jos
hay hana urchin ay Moses ja achi
mapfalin an ipa'-igwina chin
ingkari na ay Abraham. **18** Ma-id
chi inherpfin ni ingkarin Apo Jos
nu khahin un unuchon an amin
hana urchin Moses ja un michat
hini ingkari na. Hay umannung
an oma'-atana ja inchat Apo Jos
ay Abraham chin ingkari na
khapo ta inali na, an
pfu-un khapo hi nangunuchan
Abraham hi urchin.

19 Unchani ja allon ju hi, “Un
chah ma-id itolong tay urchin an
inchat Apo Jos?” Ja gwacha, ti
hini nangchatan Apo Jos ay ni
urchin ja ta annilaon hana
tatakhu an khun cha pfumahor
khapo hi achi cha khun pangatan
ay ni urchin. Gawwacha hini
urchin ingkhana chin immaliyan
chin holag Abraham an hi Kristo
ja un mipa-annung chin ingkarin
Apo Jos. Matikhaw an
napfarpfalor chin ingkarin Apo
Jos ay Abraham mu hini urchin,
ti chin nangpa-innilaan Apo Jos
chin urchin ja hennag na hachi
angher an i nangpa-innila ay
Moses ja unaot ipa-innila chin
tatakhu. **20** Muti chin
ne'tobpfalan Apo Jos ay
Abraham ja ma-id uchumna hi
hennag na, ti inhimung Apo Jos
an ni'hapit ay Abraham.

21 Unchani ja khemhon ju un
hay podhona an hapiton ja un
munchu'-ukhan hana urchin ja
hana ingkarin Apo Jos. Achi
mapfalin. Agkhuy
numpapadchung hini itolong cha
muti achi cha munchu'-ukhan.
Nu gwa koma hay inchat Apo Jos
hi urchin an pangalan hana

[g] **3:13** Deuteronomy 21:23

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

immunud hi pi'takhuwan an
ma-id chi pogpogna, hot
mapfalin an un cha ikhad hon
numpfalin cha hi magpong ay
Apo Jos khapo hi pangunuchan
cha ay nuy urchin. 22 Muti
ma-id. Ti allona ay ni nitula' an
hapit Apo Jos hi an amin chi
tatakhu ja nakhakha'-utan cha hi
pfahor. Hotti hana mamati ay
Hesu Kristo chi pangchatan Apo
Jos hana maphod an ingkari na.
23 Chin agkhuy immaliyan
Kristo an pinati ta-o ja
napfabpfalud ta-o ay ni urchin an
khenong chi hijay nangalad ay
chita-o ingkhana chin
nangpa-innilaan Apo Jos ay ni
oma'-atan chi pammati. 24 Hotti
hay hachi urchin chi
nangpadchong ay chita-o
ingkhana hi immaliyan Kristo, ja
un ta-o mipfilang hi magpong
khapo hi namatiyan ta-o ay hija.
25 Ad ugwani ja pfu-un mahpay
hini urchin chi mangpadchong
ay chita-o, ti immali mahpay hi
Kristo an pinati ta-o.

Hana umannung an empfapfalay Apo Jos

26 Anong un cha'ju an Hentil,
khapo hi pammati ju ay Kristo
Hesus, ja numpfalin aju hi
empfapfalay Apo Jos. 27 Ti an
amin hana numpabautisar
khapoh namatiyan cha ay Kristo
ja nidchum cha ay hija ta hini
atona ja hijay pe'-at cha.
28 Hotti oh-ohha ta-o an amin
ay Kristo Hesus, Hudju ja
Hentil, himpfut ja pfu-un, lala-e
ja pfupfai. Ma-id allon Apo Jos
hi akha'khaja ay chicha an un
numpapadchung. 29 Hotti
gwacha ta-o ayya ay Kristo hot
mipfilang ta-o an holag
Abraham, ja me'pfanoh ta-o an
amin hana ingkarin Apo Jos hi
ichat na ay Abraham ja hana
holag na.

4 1 Hitay chi oma'-atana, an
hini ung-ungnga an
mamanoh an amin ay ni
enachangjan ama na, ja un
mipadchung chamchama hi
himpfut. 2 Ti gwacha hana
pfantay na, ja gwacha hana
mangpapto' ay ni pfanoh,
ingkhana hi machakngan chin
arkhaw an ene'chan ama na an
pipulangan ni pfanoh ay hija.
3 Amat hina khu ay chita-o chin
agkhuy ta-o namatiyan, an un
ta-o amat hi unga, an cho-or chi
un-unuchon ta-o an ugalin chin
a-ammod ta-o. 4 Muti unot
nachakngan chin timpo an
ene'chan Apo Jos ja hennag na
hini Empfalay na ta eto'khong
han ohan pfupfai. Ni'takhu hija
an khun mi'-unud hana urchin
Moses, 5 ta matoy an
mangpfu-aan hana napfalud hi
urchin, ta gway aton cha an
mipfilang hi empfapfalay Apo
Jos. 6 Ja hay enat Apo Jos an
nangpatikhaw hi
nang-empfalajan chita-o ay hija,
ja hennag na hini Espiritu Santo
an ingkarin Hesu Kristo an
Empfalay na ta me'gawwacha ay
chita-o. Hijaot un ta-o allon hi
“Ama” ay Apo Jos. 7 Hotti pfu-un
aju mahpay himpfut, ti
empfapfalay cha'ju ay Apo Jos, ja

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

me'pfanoh aju hana pfanoh an
michat hana empfapfalay na.

Chin pani-ar Paul hachi eGalatia

8 Chin agkhuy ju pay
nanginnilaan ay Apo Jos ja
himpfut aju hay hachi khun ju
daydayawon an pfu-un
umannung an jos. 9 Muti ad
ugwani ja inannila ju hi Apo Jos,
an hijay nangi'-innila ay cha'ju.
Ja anagkha ta podhon ju an
pfangngachon hay hachi khun ju
dayawon an ma-id herpfi cha ja
ma-id apfalinan cha an manakhu
ay cha'ju? Un ju chah podhon an
mumpfalin khu hi himpfut cha?
10 Allo' hitay, ti niya an khun ju
unuchon hay hana urchin chi
Hudju an khun mungngilin hi
arkhaw, ja pfulan, ja pfehta, ja
tagwon! 11 Gwacha han ta-ot u,
ti unchani ja ma-id pfungan chin
pfinlay u an nangtudtuchugwan
ay cha'ju.
12 A-akhi, tayya han ilulud u
an itukhun ay cha'ju. Aton ju
koma hitay enat u an anong una'
Hudju, ja numpfalino' hitay
achor u an amat ay cha'ju an
Hentil an agkhuy nakha-utan ay
ni urchin chi Hudju. Ja ma-id chi
hay pukhito' ay cha'ju. 13 Anila'
an agkhuy ju nalichuwan chin
nun-agwaa' hina gwachaan ju
khapo ta nunchokhoha'. Ja
hichuy chin pengpenghan chi
nangkasabaa' ay cha'ju ay ni
Ebanghelyo. 14 Anong un aju
nalikhatan khapo ay chuy
nunchogha' ja ma-id impatikhaw
ju hi napukhit an agkhuja'
enenghay ay cha'ju. Minangiliya'
an amat hi angher Apo Jos ja
amat khu ay Kristo Hesus. 15 Ja
tihtikhuwa' hini otong an
pamhod ju, an un ad-achi hot
u-iton ju hinuy mata ju ta ichat
ju ay ha-in. Ngay chimmalat ta
napfau chin pamhod ju? 16 Un
aju chah pfimmuhur ay ha-in
khapo ay ni umannung an khun
u allon? Achi adni' amat hina.
17 Hay hana khun muntudtuchu
hi nehahalla ja inaku-akuy
cha'ju, muti nange-enchallomot
hini napukhit an nomnom cha.
Podhon cha pay an
mi-achawwiya' ay cha'ju ta
chichay tangachon ju. 18 Achi
napukhit chi mangakuy hi takhu
nu ma-id chi hay napukhit hi
nomnom cha. Ti maphod hinuy
enat ju ay ha-in chin
agawwachaa' hina, ja alom ja
etoloy ju ad ugwani. 19 Cha'ju an
empfapfalay u, nunhegla chin
nunlikhata' ay cha'ju an amat ay
ni punlikhatan chi pfupfai hu-un
tomo'khong, ta gway enat ju an
namati ay Kristo. Ja tan amat hi
un u ipiggwa an amat hi
tomo'khong, ti tan etoloy u an
munlikhat ingkhana hi matikhaw
ay ni pi'takhuwan ju hini
oma'-atan Kristo. 20 Gawwachaa'
koma hina gwachaan ju ta
ma-uyyad hitay nomnom u, ti
tayya an ma-id mapto' hi uja'
aton ay cha'ju.

Hini ipadchungan cha Hagar ay Sarah

21 Cha'ju an mamhod an
mi'-unud hay hana urchin Moses
ta gway aton ju an mi'takhu ay

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Apo Jos, anila ju chah hini
podhona an hapiton? 22 Ti
allona ay ni hapit Apo Jos an
chugwa chin empfalay Abraham
an linala-e. Chin oha ja
empfalay na chin himpfut an hi
Hagar, ja chin ayya aha ja
empfalay na ay Sarah an
ahagwana an pfu-un himpfut. [h]
23 Chin ayya empfalay na hi
himpfut ja nihapfin khapo hi
nomnom chi takhu. Chin ayya
empfalay na ay ahagwa na an
hi Sarah ja nihapfin an
me'-annolot ay ni ingkarin Apo
Jos. 24 Gwa han ituchun tay an
na-at. Hay hato pfinapfai ja
ipatikhaw cha chin chugwa an
ne'tobpfalan Apo Jos hi tatakhu.
Hi Hagar ayya ja ipatikhaw na
chin ne'tobpfalan Apo Jos ay
Moses hichi pfuludna an Sinai
ad Arabia an nangchatana chin
urchin chi Hudju. Ja hana ayya
holag Hagar ja chicha chi
himpfut chin urchin Moses.
25 Hi Hagar ja mipadchung ay
ni pfuludna an Sinai ad Arabia.
Ja mipadchung khu ay ni
pfuglay an Jerusalem ad
ugwani, ja amat hi ammod an
amin chi Hudju an khun
munhochor ay ni pangunuchan
cha hi urchin Moses ta mi'takhu
cha ay Apo Jos, hotti himpfut
cha hi urchin.
26 Hi Sarah ayya an pfu-un
himpfut ja ipatikhaw na hini
na-ilangitan an Jerusalem an
amat hi hija chi ina ta-o an
namati an nawaya-an ay ni
urchin an namabpfalud ay
chita-o. 27 Ti allon ni hapit Apo
Jos hi,

> "Mun-an-anla a an pfupfai an
> mumpfahig.
> Mun-ugwap a an
> mangpa-innila ay ni
> pun-an-anlaam,
> he-a an pfupfai an agkhuy
> namacha hi likhat chi
> tomo'khong.
> Ti hini pfupfai an tenaynan
> ahagwa na, ja cho'cho'-or
> chamchama hay hana
> empfapfalay na
> mu hay hana pfinapfai an
> agkhuy nihijan."[i]

28 A-akhi, chita-o an namati
ay Kristo, ja oma'-at ta-o ay
Isaak, an numpfalin ta-o hi
empfapfalay Apo Jos khapo chin
kari na. 29 Amat khu chin na-at
ay Isaak an nihapfin khapo ay ni
apfalinan ni Espiritun Apo Jos,
an pinalikhat chin ibpfa na an hi
Ismael an un nihapfin khapo hi
nomnom chi takhu. Ni'padchung

---

[h] **4:22** Chin enat Ismael an empfalay Hagar an nitu'khung ja mapfaha ay ni Genesis 16:1-16; chin enat Isaak an empfalay Sarah an nitu'khung ja mapfaha khu ay ni Genesis 21:1-7.

[i] **4:27** Isaiah 54:1. Hay ituchun Paul ay tay ja hana mipadchung hi empfalay Sarah ja hana namati ay Hesu Kristo an neto'khong hi na-ispirituwan. Ja cho'cho'-or hay hato mu hana Hudju an holag Abraham muti ma-id pammati cha ay Kristo.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ad ugwani, an pfuhulon hana
pfinalud chi urchin hay hana
numpfalin hi empfapfalay Apo
Jos khapo hi namatiyan cha ay
Kristo. 30 Muti nomnomon ta-o
hitay nitula' an Hapit Apo Jos hi
nangarjana hi, “Pakakom hini
pfupfai an himpfut ja hini
empfalay na. Ti achi me'pfanoh
hini empfalay chi himpfut ay ni
pfanoh ni empfalay chi pfu-un
himpfut.”[j] 31 Hotti chita-o ayya,
a-akhi, an namati ja achi ta-o
ma-ali hi empfalay chi himpfut,
ti empfapfalay chita-o hi pfu-un
himpfut.

Impfu-aan Kristo hana himpfut ni urchin Moses

5 1 Impfu-aan chita-o ay
Kristo ta achi ta-o
munchochodcha an himpfut.
Hotti hitay chi eta'chokhan ju an
achi ju khu pfangngachon hini
urchin Moses ta mumpfalin aju
khu hi himpfut. 2 Chonglon ju
hitay allo'. Ha-in an hi apostol
Paul, ja hay allo' ay cha'ju ja nu
khulat ta apfuluton ju an
mi'pakugit, hot ma-id inherpfin
chin enat Kristo ay cha'ju. 3 Ti
ipiggwa' an allon ay cha'ju an
hini lala-e an mumpakugit ja
mahapor an unuchona an amin
hay hana urchin Moses. 4 Cha'ju
an mangehchor ay ni khun ju
pangunuchan hi urchin ta
mumpfalin aju hi magpong, ja un
aju immachawwi ay Kristo, ti
chin-ug ju hini khohkhoh
Apo Jos. 5 Chita-o ayya an
nange-ehchor ay Kristo, ja un
ta-o hahadchon hot pumpfalinon
chita-o ay Apo Jos hi magpong.
Hitay chi mamahhod hi ma-at
khapo hi pammati ja apfalinan ni
Espiritu Santo an gawwacha ay
chita-o. 6 Ti nu nidchum ta-o ay
Kristo ja pfu-un hay i ta-o
nakugitan chi tikhan Apo Jos, ti
hay podhona ja gway pammati
ta-o ay Kristo Hesus, hotti
matikhaw koma ay ni aton ta-o
an mamhod hana i-ibpfa an
tatakhu.

7 Chin pengpenghana ja
maphod chin ni'-unuchan ju ay
Kristo. Ja ngachah chi
hemmalegwa ay ni immunuchan
ju ay ni umannung an tukhun?
8 Hini khun cha aton an
mamarpfali ay cha'ju ja agkhuy
narpu ay Apo Jos an
nangajakhan ay cha'ju. 9 Un
ammuna ay ni oh-ohha an takhu
an muntuchu hi nehahalla ja
ma-alinan aju an amin, an amat
ay ni it-ittang an pfino'pfo' an
ipala'-ukhu na hini cho-or an
alena. 10 Munchomo-a' an
inapfulut ju hini intuchu' an
umannung an tukhun khapo ay
Kristo. Hotti dusaon Apo Jos nu
ngachah nuy an takhu an
mangallilaw ay cha'ju.

11 A-akhi, achi ju pattiyon
hini allon cha an anong un ha-in,
ja khun u anu ekasaba an
mumpakugit hana Hentil an
namati. Nu umannung hitay ja

[j] **4:30** Genesis 21:10

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

anagkha mah ta pahipahigwona'
hana Hudju ingkhana ad
ugwani? Hay pfom-onan cha ay
ha-in ja hini khun u itudtuchu an
un angkhay chin natajan Hesus
hichi kros chi punhocholan ta-o.
Hotti nu pi-idchum u an ituchu
chi mumpakugit hot ma-id koma
pamahigwan cha ay ha-in.
12 Hay hana khun umali hina an
komorkor hi nomnom ja
epa-akhaja cha hini nakugitan
cha, ja anong khu ja e-ar-alla
chaot mah ta mumpapnah cha!
13 A-akhi, enajakhan chita-o
ay Apo Jos ta mawaya-an ta-o hi
urchin. Muti ad ugwani an
nawaya-an ta-o ja achi ta-o
unuchon hana napukhit an
penhod chi achor, ta un ta-o
gwot muntitinnolong khapo hi
pamhod. 14 An amin hana urchin
Apo Jos ja ne-ohha ay tay an oha
an urchin hi nangarjana hi,
"Podpodhon ju hana papadchung
ju an tatakhu, an amat ay ni
pamhod ju ay ni achor ju." [k]
15 Muti nu khulat ta
mumpipinnahiw aju ja amat aju
hi aho an pomanapattoy, ja
tikhan ju ti lo'tat na ja mapa'-i
chi oha-ohanna ay cha'ju ja hini
pun-oh-ohhaan ju.

Hini Espiritu Santo chi mangpadchong ay ni pi'takhuwan ta-o

16 Hitay chi itukhun u ay
cha'ju, a-akhi. Apfuluton ju
hini aton ni Espiritu Santo an
mangpadchong ay ni
pi'takhuwan ju. Hotti achi ju
unuchon hana napukhit an
penhod chi achor. 17 Ti hana
napukhit an penhod chi achor
ja mipfuhur ay ni penhod ni
Espiritu Santo. Ja hana penhod
ni Espiritu Santo ja mipfuhur
hana penhod chi achor.
Munchichinnu'-ukhan cha, hotti
achi ta-o ma-at hana penhod
ta-o an aton. 18 Nu hini
Espiritun Apo Jos chi
mangpadchong ay chita-o ja
achi ta-o mahpay himpfut chi
urchin.
19 Matikhaw hay hato
napukhit an khun aton chi achor,
an amat ay ni pe-er-an hi pfu-un
ahagwa, ja hana napupukhit an
penhod chi achor an khun aton
hana agkhuy nanginnila an
pfuma-in. 20 Ja amat ay ni
pundayawan hi achi umannung
an jos, ja hana pfuni, anap ja
hiblot, ja pumpfipfinnuhhulan,
hahannu, olom, pfungot, ja un
hitay achor chi pachot-anan. Ja
amat ay ni punchichinnu'-ukhan,
21 ámoh, pfinutong, ja hana
numpfino-ob-on an
na-inlubungan an pun-an-anlaan,
ja hana uchumna an amat heto.
Ina-alli' ay cha'ju, ja tan ipiggwa'
an allon ad ugwani, an hana
khun mangat hay hato ja achi
cha midchum ay ni
Pun-ap-apugwan Apo Jos.
22 Muti hay hato hini
pfungan ni Espiritu Santo an

[k] **5:14** Leviticus 19:18

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

gwa ay ni ohan takhu. Gway
pamhod na, mun-an-anla,
malenong chi nomnom na,
na-anuh, ja magmakhohkhoh.
Ja atona chi maphod hi
padchung na an takhu,
mapagtarkan, 23 na-upfay, ja
natukhun. Ma-id urchin hi
mangpagwa ay cha tay
maphod an ugali. 24 Hotti
chita-o an tatakhun Hesu
Kristo, ja nepfakhat hana
na-inlubungan an nomnom ta-o
hichi kros ja an amin hana
napukhit an penpenhod chi
achor. 25 Nichatan ta-o hi
pi'takhuwan an narpu ay ni
Espiritu Santo, hotti mahapor
an hijay mangpadchong ay ni
aton ta-o an mi'takhu. 26 Achi
ta-o mumpa-akhaja, ja
manengehenger, ja
manghen-e-ennaamoh.

Aton ta-o chi maphod an amin hi tatakhu

6 1 A-akhi, nu khulat ta gway
ma-innila hi pfimmahor ay
cha'ju, ja cha'ju an khun echalan
ni Espiritu Santo ja tukhunon ju
hini pfimmahor ta chu'khona.
Ep-ephod ju an tukhunon ja
pa-ennongan ju, ti unchani ja
nakhujud aju ja ne'-at ju hini
pfahor na. 2 Hay maphod hi aton
ja, nu gway machamot hi
punlikhatan chi ohanna ay
cha'ju, ja manghintitinnolong
aju. Hitay chi aton an umunud
hana in-urchin Kristo. 3 Ja nu
khulat ta gway mumpa-akhaja
anong un ma-id chi epa-akhaja
na, ja un hini achor na chi
lenahlahana. 4 Oha-ohanna hon
inut-utnu na hini ne'-at na ta
maphod ayya ja munchenor. Ja
achi khahin una
ipadchupadchung hini enat na hi
enat chi uchumna. 5 Ti
gwahchinonon hon ikhad hija ay
ni enat na.

6 Hini takhu an
natuchugwan ay ni Hapit Apo
Jos, ja mahapor an ichatan na
hini nangtuchugwan ay hija
hana maphod an gwa ay hija.

7 Achi mapfalin an lahlahan hi
Apo Jos, hotti achi ju pfarpfalijan
hini achor ju. Ti hini itanum ni
ohan takhu ja hijay pfot-ona.
8 Hotti hini takhu an mangat ay ni
napukhit an penhod ni achor na ja
padchungnay un nuntanum hi
napukhit, ja hay pfot-ona ja hini
apa'-iyana an ma-id chi
pogpogna. Hini ayya muntanum
hi maphod an ituchun ni Espiritu
Santo, ja hay pfot-ona ja hini
nahamad an pi'takhuwan an
ma-id chi pogpogna an ichat ni
Espiritu Santo. 9 Achi ta-o
humikha an khun mangat hi
maphod, ti umali han timpo ja
maphod han pfot-on ta-o nu achi
ta-o inganuy. 10 Hotti, an amin hi
timpo nu mapfalin, ja aton ta-o
chi maphod an amin hana
tatakhu, om-omod hana i-ibpfa
ta-o an namati.

Hini gway pfalor na ja hini nunlomanan Apo Jos ay tay pi'takhuwan ta-o

11 Tayya an ha-in chi muntula'
ay tay ang-angonoh na, hotti
ma-imatunan ju, ti mango-otong

hitay panula' u.[l] 12 Gwacha hana
mamhod an madayaw cha hi
tatakhu ja chicha hana
mangpapilit an mumpakugit aju.
Ti anila cha an palikhaton hana
i-ibpfa cha an Hudju chicha nu
ituchu cha an angkhay chin
natajan Hesu Kristo hichi kros hi
pipfilangan hana namati hi
magpong ay Apo Jos. 13 Muti
anong un hana nakugit, ja achi
cha khun unuchon an amin hana
urchin Moses. Hay podhon cha ja
mumpakugit aju ta gwa kan
kaykhu chi ehnger cha khapo ta
chichay nangali. 14 Ay ha-in, ja
ma-id uchumna hi uja' eh-ehnger
nu pfu-un chin natajan Apo Hesu
Kristo hichi kros ta en-atoy na
hana pfahor ta-o. Ja
padchungnay nidchuma' an
ne'pfakhat ay Kristo hotti chin-ug
u an amin hana pfalolan chi
agkhuy namati heto lota, ja achi
khu pfalolan hay hana agkhuy
namati hana ipfilang u hi
napfalor ad ugwani. 15 Ma-id
akha'khaja ay cha nuy nakugit
wenno agkhuy, ti un hihiya an
numpadchung, ti hay napfalor ja
hini nunlomanan Apo Jos ay tay
pi'takhuwan ta-o.

16 Hay kalalag u ay cha'ju an
khun mangunud ay tay intuchu',
ja epaphod koma Apo Jos hini
pi'takhuwan ju ja nignikhaon
cha'ju. Ja amat hina khu an amin
hana tatakhun Apo Jos.

17 Mete-a ad ugwani ja
mepokhong hini khun cha
pamalikhatan ay ha-in, ti tan
napfilapfilatan hitay achor u
khapo hi ni'-unucha' ay Hesus, ja
hitay chi panginnilaan an ohaa'
an pfaar na.

18 Angkhaynana hi allo',
a-akhi', hotti hi adni' Apo Hesu
Kristo chi mangkhohkhohan ay
cha'ju. Amen.

[l] **6:11** Hay khun aton Apostol Paul ja khuna ipatula' hana tula' na hay skriba an amat hi sekretario. Muti ay ni angonohna hon hijay numperma ta panginnilaan an narpu ay hija hini tula'.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

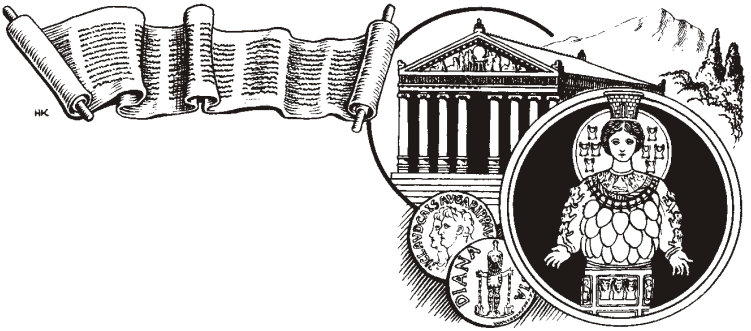

EFESUS

Hini oma'-atan tay an libju

Hitay an Efesus ja otong an pfuglay ay ni provincian chi Asia. Ja gwah chi han enha'-ad cha an napfarpfalongabpfingan an templo an hijay khun cha pundayawan ay ni didiosen cha an hi Artemis. Hi Apostol Paul chi nangepfangon ay ni iglesia ad Efesus ja chugwah tagwon chin nuntudtuchugwana hichi. (Acts 19:1-41; 20:17-38)

Chin nangtula-an Paul ay tay an tula' ja nipfabpfalud hija khapo hi nangtudtuchugwana ay ni Ebanghelyon Apo Hesu Kristo. Mapfalin an ad Rome chi nipfapfalluchana. Pfahaon hini kapitulo 3:1, kapitulo 4:1, ja kapitulo 6:20. Ay chuy an timpo ja inidchum na an nuntula' ay Filemon ja tinula-ana khu hachi namati ad Kolosas. Empachona hitay tolo an tula' ay Tikikus ja nitnud hi Onesimus (Kolosas 4:7-9; Filemon 10-12; Efesus 6:21-22) Chin me-apat an tula' na ay chuy an timpo ja chin intula' na hay hachi namati ad Filipos.

Hay mahhun an ituchun Paul ay tay tula' ja ipa-innila na an hi Apo Jos chi namanuh an amin hana gwah to lota ja hana gwah chi ad langit, ja hi Kristo chi Apo cha. Itukhuna khu hana namati an un cha mun-oh-ohha hi nomnom khapo hi nidchuman cha ay Kristo, ta me'-annolot hini pi'takhuwan cha ay ni podhon Apo Jos.

Gwa hana allon Paul an pipadchungan ni aton chi namati an mun-oh-ohha. Allona an hana namati ja mipadchung cha hi alimatong chi oh-ohha an achor, ja hi Hesu Kristo chi ulun chi achor. Allona khu an hay hana namati ja mipadchung cha hi pfalay ja hi Kristo chi pognad. Ja ipadchung na khu hana hempfalay ay Kristo ja hana namati ay hija.

Ma-achar ta-o khu ay tay an tula' hana nahamad an ugalin chi hempfalay, ammod ja empfapfalay na, himpfut ja ap-apon chi himpfut.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Hay me-ang-angonoh an ituchun Paul ay tay an tula' ja ma-achar hana armas an inchat Apo Jos hana namati ta usaron cha an mangapfak ay Satanas an khun manoptopngan ay chicha.

1 1 Ha-in hi Paul an enhaad Apo Jos an numpfalin hi apostol Kristo Hesus. Tayya an muntula-a' ay cha'ju an tatakhun Apo Jos hina ad Efeso an na'na-unnud ay Kristo Hesus.

2 Hi Apo Jos an Ama ta-o ja hi Apo Hesu Kristo chi mangkhohkhohan ay cha'ju ja mangchat hi pomhochan chi pi'takhuwan ju.

Hana na-ispirituwan an ap-aphochan chi namati

3 Madayaw hi Apo Jos an Jos ja Aman Hesu Kristo an Apo ta-o, ti inchat na an amin chi na-ispirituwan an aphochan tay pi'takhuwan ta-o an narpu ad langit, khapo hi nidchuman ta-o ay Kristo. 4 Chin agkhuy pay narmugwan tay lota ja pinippili chita-o ay Apo Jos an midchum ay Kristo ta mumpfalin ta-o hi magpong hot ma-id i ta-o hongpfatan hi pfahor. 5 Khapo hi pamhod na ja ene'cha na an mumpfalin ta-o hi empfapfalay na khapo ay Hesu Kristo. Hitay chi penhod na ja inhumang na hi aton. 6 Hotti daydayawon ta-o hija khapo ay tay khohkhoh na an ma-id ipadpadchungana khapo hi nidchuman ta-o ay ni podpodhona an Empfalay na. 7 Khapo chin chalan Hesus an immajuh chin natajana, ja nipfu-aan ta-o ay ni pfahor an namabpfalud ay chita-o, ti napakawan cha an amin. Achi malukud hitay napfalor an khohkhoh Apo Jos 8 an pun-ipatikhaw na ay chita-o. 9 Magpong hini kinala-eng Apo Jos, ja impa-innila na ay chita-o hana agkhuy na pay empfaag an ene'cha na an ma-at, an nenomnom na an ipa-annung Kristo. 10 Hotti nachakngan ayya chin timpo an akhibpfohan an amin hana mahapor an ma-at, ja pun-oh-ohhaon Apo Jos an amin chi gwa ad langit ja heto lota ta hi Kristo chi apo cha.

11 Hi Apo Jos chi nanghumang an amin hana ma-at, ti gway apfalinana an mangpadchong an amin. Ja pinippili cha'mi chin hunhunana ta gway aton ni penhod na an ma-at, 12 ja ta madayaw hini kinajos na khapo ay ni pi'takhuwan mi an nahnahhun an namati ay Kristo. 13 Ja amat khu hina ay cha'ju. Chengngor ju hini umannung an Hapit Apo Jos an Ebanghelyo, an panginnilaan ay ni aton an mi'takhu ay hija, ja namati aju ay Hesu Kristo. Hotti enat Apo Jos chin ingkari na an impa-ali na hini Espiritu Santo ta un me-a-achor ay cha'ju ta panginnilaan an cha'juy tatakhu na. 14 Ja hitay agawwachaan ni

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Espiritu Santo ay chita-o chi
panginnilaan an ipa-annung Apo
Jos an ichat an amin hana
ingkari na an pfanoh ta-o ta
madayaw hini kinajos na.

Chin khun ekalalakhan Paul hay hana namati ad Efeso

15 Nete-a chin nanginnilaa' ay
nuy pammati ju ay Apo Hesus ja
ay ni pamhod ju an amin hana
i-ibpfa ju an tatakhun Apo Jos,
16 ja agkhuy u empokhong an
munyaman ay Apo Jos khapo ay
cha'ju, hotti khun cha'ju
pi-i-pi-idchum hi kalalag u.
17 Hay khun u epfokha ay tay
madayaw an Ama ta-o, an Jos
tay Apo ta-o an hi Hesu Kristo, ja
ichat na hay maphod hi nomnom
ju, ja ipa-innila na ay cha'ju hini
kinajos na, ta pa'-annilaon ju.
18 Hay kalalag u ja hilagwan Apo
Jos hini nomnom ju ta annilaon
ju hini maphod an i ta-o
hahadchon khapo hi
nangajakhana ay chita-o. Achi
mapfilang hana nun-apfalor an
bindisyon an ichat Apo Jos ay
chita-o an tatakhu na. 19 Hay
oha khu hi kalalag u ja ta
annilaon ju adni' hini achi
malukud an apfalinan Apo Jos an
gwa ay chita-o an namati. Hitay
apfalinan Apo Jos an gwa ay
chita-o ja hihiya chin apfalinana
20 an nipatikhaw chin
nummahuwan Kristo ja chin
timmalakhujana ad langit ta
inumpfun ay ni nun-appit hi
agwan Apo Jos. 21 Hot
gawwacha hichi hi Kristo an
mun-ap-apo ja mangpangulu an
amin hi gway apfalinana ad uchu
ja anong un hana a-ap-apo heto
lota. Ma-id oh-ohha hi
napfagpfagto mu hi Kristo, ad
ugwani ja anong un hana umali
an ar-arkhaw. 22 Enhaad Apo Jos
hi Kristo an napfagto ta hijay
tangachon an amin chi a-ap-apo,
ja hija khuy enhaad Apo Jos hi
mangpangulu an amin hi namati.
23 Hotti an amin ta-o an namati
ay Kristo ja chita-o chi achor na,
ja hija chi ulu. Hot ma-id i ta-o
pungkulangan ti an amin hana
gwa ay hija ja gawwa ay chita-o
an achor na. Ja hijay
mangpaphod an amin chi
nagwacha ta magpong cha.

Hana namati ay Kristo ja nichatan cha hi pfakhu an pi'takhuwan

2 1 A-akhi, nomnomon ju
hichin agkhuy ju
namatiyan, an natoy aju hi
pannig Apo Jos khapo hana
pfahor ju. 2 Ti khun ju pe'-at
hana napukhit an khun aton chi
agkhuy namati ja hini ap-apon
chi napukhit an ispiritu ad uchu,
an khun mangtagtakhadtad hana
tatakhu ta ngumanu cha ay Apo
Jos. 3 Ja an amin ta-o ja amat
ta-o ay chicha an khun ta-o aton
hana nihikhud an napukhit an
ugali ta-o. Khun ta-o unuchon
hana napukhit an nomnom ja
penhod chi achor. Hotti nidchum
ta-o hana tatakhu an madusa ay
Apo Jos, ti hijah tay chi ohong ni
pfahor ta-o. 4 Muti
magmagkhohkhoh hi Apo Jos ja
otong hini pamhod na ay chita-o.
5 Ti anong un ta-o natoy khapo

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

hi pfahor, ja inchatan chita-o ay
ni pfakhu an pi'takhuwan khapo
hi nidchuman ta-o ay Kristo.
Hotti un angkhay hi khohkhoh
Apo Jos ja tinakhu chita-o ta
achi ta-o madusa. 6 Khapo ta
ne'-oh-ohha ta-o ay Kristo ja
nidchum ta-o ay hija an
minahuwan Apo Jos, ja
impapfagto chita-o ta ni-ipfun
ta-o an mi'-ap-apo ay hija ad
langit. 7 Enat Apo Jos hay hato
ta mete-a ad ugwani ja ingkhana
ja ipatikhaw na hini munnaud an
napfalor an khohkhoh na ja oloy
na ay chita-o khapo hi
ne'-oh-ohhaan ta-o ay Kristo.
8 Ma-id uchumna hi khapo na ta
tinakhu chita-o nu pfu-un hitay
enat Apo Jos an
nangkhohkhohan ay chita-o
nete-a hichin i ta-o namatiyan.
Ja pfu-un chita-oy narpugwana
an hi Apo Jos chi nangat, 9 hotti
achi la-ahnaon gway ehnger, ti
pfu-un chita-oy nang-intamu.
10 Lemman Apo Jos hitay
pi'takhuwan ta-o ta me'-oh-ohha
ta-o ay Kristo an mangat hana
maphod an ene'cha na hichin
hunhunana hi i ta-o aton.

Nun-oh-ohhaon chita-o ay Apo Jos

11 Hotti nomnomon ju chin
oma'-atan ju an un aju holag chi
Hentil. Ma-id pfirpfilang ju an
allon hana Hudju, ti agkhuy aju
nakugit. Allon cha hi chicha ja
angkhay chi tatakhun Apo Jos, ti
chicha chi ma-ali an Nakugit.
Muti hitay enat cha ja un takhu
chi nungkugit, ja un hini achor
cha ja angkhay. 12 Nomnomon ju
an chin agkhuy ju pay namatiyan
ja ni-achawwi aju ay Kristo.
Agkhuy aju nidchum hachi holag
chi Israel an pinilin Apo Jos hi
tatakhu na ja agkhuy aju nidchum
chin ne'tobpfalan Apo Jos ay
chicha an honakhona han umali
an Manakhu hi tatakhu. Hotti ay
chuy an timpo an i ju
ni'tatagkhuwan ja ma-id
hahadchon ju hi i ju aphochan, ja
ma-id anila ju ay Apo Jos. 13 Ad
ugwani ja achi amat hina, ti
nidchum aju mahpay ay Kristo
Hesus, ja hijay nangehnot ay
cha'ju ay Apo Jos khapo chin
chala na an immajuh chin
natajana. 14 Ti hi Kristo chi
pognad chi nun-oh-ohhaan ta-o
an Hudju ja Hentil.
Nun-oh-ohhaon chita-o chin i na
nangaanan hi hay i ta-o
numpfapfattanan. 15-16 Inchat na
chin achor na ja natoy ta
napogpog chin urchin chi Hudju
an na-ugman hi numpfino-ob-on
an a-urchi-urchin. Hotti
numpfalinon chita-o an namati ay
Kristo hi oh-ohha an achor na,
Hudju man wenno Hentil. Khapo
hi natajana chin kros ja napogpog
chin numpfipfinnuhhuulan ta-o
an Hudju ja Hentil.
Numpapadchung ta-o ad ugwani
an enehnot Kristo ay Apo Jos an
oh-ohha an achor. 17 Hijah tay chi
immaliyan Kristo heto lota, ta
engkasaba na hini aton an
me'-oh-ohha ay Apo Jos ta
midchum aju an nun-i-achawwi,
ja anong un cha'mi an Hudju an
nun-ehnot ay hija. 18 Hotti khapo
ay tay enat Kristo, ja mapfalin an

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

mehnot ta-o an amin ay Jos Ama
khapo ay ni tolong ni Espiritu
Santo an gawwacha ay chita-o an
amin. 19 Agkhuy aju nilalahin, ti
nidchum aju mahpay hana
tatakhun Apo Jos. Hot
hen-a-amma ta-on amin ay hija.
20 Mipadchung ta-o hi nehamad
an pfalay an empognad hachi
profetan Apo Jos ja hachi apostol
ay Kristo Hesus, an hija hini
na-ahammad an pognad tay an
pfalay. 21 Hijay neta'chan ta-o an
amin an khenong chi alimatong
tay an pfalay. Khapo ay tay
ne'-oh-ohhaan ta-o ay Kristo ja
khun omot-ottong hitay an pfalay
ja mumpfalin ta-o hi nasantuwan
an templon Apo Jos. 22 Nidchum
aju khu khapo hi ne'-oh-ohhaan ju
ay Kristo ta mapakhad ta-o hi
punhitugwan Apo Jos khapo ay ni
Espiritu Santo an gawwacha ay
chita-o.

Enhaad Apo Jos hi Paul an manudtuchugwan hana Hentil

3 1 Hotti ha-in an hi Paul an
oha an pfalud khapo hi
nangunucha' ay Kristo Hesus, ja
khun cha'ju ekalalakhan. Ja hay
nipfalucha' ja khapo hi
nanudtuchugwa' ay cha'ju an
Hentil. 2 Anila ju an impulang
Apo Jos ay ha-in hitay tamu' an
mangpa-innila ay cha'ju an
Hentil ay ni khohkhoh na. 3 Ti
impa-innilan Apo Jos ay ha-in
hini penenhod na an aton an
agkhuy nipa-innila hichin
hophopapna. Ja hijah tay chi
khun u hapiton ay tay ho'ho'chod
an intula' u. 4 Nu pfahaon ju hot
ma-awatan ju hini nanginnilaa'
ay ni ene'chan Apo Jos an
mipa-annung khapo ay Kristo.
5 Hitay an penenhod na an aton
ja agkhuy impa-innilan Apo Jos
hana tatakhu chin hophopapna.
Ad ugwani chi nangpa-innilaan
ni Espiritu Santo hana apostol ja
profetan Apo Jos an pinili na.
6 Ja hini impa-innila na ja amat
heto. Anong un hana Hentil an
mangapfulut ay tay Ebanghelyo,
ja midchum cha ay cha'mi an
Hudju an mi'takhu ay Apo Jos,
hotti mun-oh-ohha ta-o an
namati an achor Kristo. Ja
me'pfanoh chi Hentil an amin
hana ingkarin Apo Jos an michat
hana ninidchum ay Kristo Hesus.
7 Khapo ay ni khohkhoh Apo
Jos an nangchat hi apfalinan ay
ha-in an mangat ay tay tamu na,
ja numpfalinona' hi pfaar na an
manudtuchu ay tay Ebanghelyo.
8 Anong un ha-in chi kababa-an
an amin hi tatakhun Apo Jos ja
piniliya' an mangaskasaba ay
cha'ju an Hentil hana
nun-apfalor an pun-ichat Kristo
an achi ma-awatan chi tatakhu.
9 Ja ne-ehnakha' khu ta
ipa-innila' an amin hi tatakhu
hana ene'cha na chin hunhunana
an ma-at. Hi Apo Jos an Nampfu
an amin, ja agkhuy na
impa'pa-innila hitay penenhod
na an aton 10 ta ad ugwani chi
atikhagwana ay chita-o an
namati. Ja hana a-ap-apon chi
angher ad langit ja hana
napukhit an ispiritu an khun
mangpapto' ad uchu, ja tikhan
cha hitay pun-oh-ohhaan ta-o an

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

namati ja immunud ay Hesus,
hot annilaon cha hana
numpfino-ob-on an nomnom Apo
Jos. 11 Hitay enat Apo Jos ja
hijah tay chi nenomnom na an
aton chin agkhuy pay
narmugwan tay lota, ja ma-at ad
ugwani khapo ay Kristo Hesus an
Apo ta-o. 12 Hotti chita-o an
nidchum ay hija ja munchomo'
ta-o an mungkalalag ay Apo Jos,
ti chonglona khapo ay tay
namatiyan ta-o ay Kristo.
13 Hotti allo' ay cha'ju hi achi aju
humighikha khapo ay tay
punlikhata', ti hay ap-aphochan
juy ipfunga na.

14 Gwa ayya ta nomnomo' hay
hato hon nunheppeya' an
mungkalalag ay Jos Ama 15 an
ammod an amin chi pamilya heto
lota ja ad langit. 16 Khuna'
mungkalalag ay Apo Jos an
gwachaan an amin chi apfalinan ta
ichat ni Espiritu na hay pfi-ah ni
nomnom ju. 17 Ja ekalalag u khu ta
hi Kristo chi munheto ay cha'ju an
namati ay hija, ja ta lumamot ja
mehamad hini pamhod ju, 18 ta
cha'ju ja an amin ta-o an tatakhun
Apo Jos ja mapfalin ta-o an
annilaon hini lukud tay nehamad
an pamhod Kristo ay chita-o.
19 Anong un ma-id olog chi takhu
an mangawatan an amin ay tay
pamhod Kristo, muti
ma-ug-ugman koma hini anila ju
an pamhod na, ta pompomhod hini
aton ju an mi'takhu, ingkhana hi
amat ay Apo Jos an magpong.

20 Madaydayaw hi Apo Jos an
achi malukud chi apfalinana. Ti,
khapo ay tay apfalinana an khun
muntamu ay tay pi'takhuwan
ta-o, ja atona an amin chi hay
epfokha ja cho'cho'-or pay chi
atona an ad-adchi ta-o
pa'-anomnom. 21 Madaydayaw hi
Apo Jos hi ma-id chi pogpogna
khapo ay Kristo Hesus ja khapo
an amin hay hana namati an
tinakhu na. Amen.

Mun-oh-ohha hana namati

4 1 Hotti hitay chi itukhun u,
ha-in an pfalud khapo ay
Apo Hesus. Allo' ay cha'ju hi
mi'takhu aju an me'-annolot ay ni
na-ajakhan ju ay Apo Jos.
2 Mahapor an mumpakumbaba ja
ma-uloy aju. Anuhan ju hay hana
pungkulangan hana papadchung
ju an tatakhu, ti hitay chi amatan
chi mumpepennohhochan.
3 Epa-e-ennongan ju an aton an
amin chi hay ma-at ju ta
munchochodcha hini
pun-oh-ohhaan ju an inchat ni
Espiritu Santo. Ti nun-oh-ohhaon
cha'ju ay Apo Jos hi nomnom.
4 Chita-o an gawwacha ay Kristo
ja un ta-o oha an achor, ja un
oha hini Espiritu Santo an
gawwacha ay chita-o an amin.
Amat hina khu an un na-ohha
hini hahadchon ta-o an
pi'takhuwan ay Apo Jos an
nangajakhan ay chita-o.
5 Oh-ohha hini Apo ta-o an amin,
ja na-ohha hitay pammati ta-o, ja
na-ohha hini i ta-o nabautisaran.
6 Un oh-ohha hi Apo Jos an Ama
ta-o an amin, hijay gawwacha ay
chita-o an khun mangpapto' ay
tay pi'takhuwan ta-o ja
epadchong chita-o an amin an

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

namati ta ma-at hini penhod na.
7 Ja khekhempong Kristo hana
empe-apong na an na-ispirituwan
an apfalinan an inchat na hi
oha-ohanna ay chita-o. 8 Ti hitay
hini nitula' an Hapit Apo Jos an
allona hi,

"Chin numpfangngachana ad
langit
ja impfulog na hana cho-or
an pfuhur na ta matikhaw
an enapfak na,
ja gwa han nun-ichat na
hana tatakhu na."[a]

9 Allon tay Hapit Apo Jos hi
numpfangngad hija ad langit,
hotti ma-awatan ta-o an immali
hi nahhun heto lota. 10 Hotti hi
Kristo an immali heto lota ja
timmalakhuy ad langit ta hija chi
mangpapto' an amin ad langit ja
heto lota.

11 Ja hay hato hana
numpfino-ob-on an
na-ispirituwan an apfalinan an
inchat na. Enhaad nay apostol,
uchumna ja profeta, ja
uchumnay ebanghelista an i
mangtudtuchu ay ni Ebanghelyo
ay cha nuy agkhuy namati.
Enhaad na khuy uchumna hi
papastor an manalimun hana
namati ja an manudtuchu.
12 Inchat na hay hato
na-ispirituwan an apfalinan ta
matuchugwan an amin hana
tatakhun Apo Jos hot
mehahagkhana cha an munserbi
ay hija. Ja hay ipfunga na ja
pfumi-ah ta-o an namati an
ma-ali hi achor Kristo,
13 ingkhana hi mun-oh-ohha ta-o
hi pammati ja hi anila ta-o ay ni
Empfalay Apo Jos. Hot
khomentongan hini pammati ta-o
ja hana ugali ta-o ta mi'padchung
ay ni ugalin Kristo an ma-id
kumuchangana. 14 Ti hay
podhon Apo Jos ja achi ta-o
amat hi ung-ungungnga an
nalaka an ma-arjan wenno amat
hi papor an kompormi hini
pang-edchongan chi ijah. Achi
ta-o ma-allilaw ay cha nuy
itudtuchun hay hana nun-ala-eng
ja mumpunlahlah an tatakhu.
15 Hay aton ta-o ja epognad ta-o
hitay pi'takhuwan ta-o ay ni
umannung an tudtuchu ja hi
pamhod, hot khun homa'ha'jab
hini pomhochan ni pi'takhuwan
ta-o ingkhana hi mipadchung ay
ni nitakhuwan Kristo. Hijay ulu
ta-o, 16 ti hijay mangpadchong ja
mangpanuh ay chita-o an
alimatong tay achor na ta
mepmephod an
mumpun-ummum. Hotti nu
gwahchinonon hon
empa-ennongana chi hay tamu
na, hot pfumi-ah ja pomhod
hitay achor Kristo. Hijah tay chi i

[a] **4:8** Psalms 68:18. Hini allona ay ni Psalm 68:18 ja *"Chin nunti-ichana ja impfulog na …"* ja hay hapitona ja chin nunti-ichan ni arin chi Israel ad Jerusalem ta mun-ap-apo. Hay allon Paul ay tay an texto ja etalato na hi Kristo an numpfangngad ad langit ja nangchat hi na-ispirituwan an apfalinan hay hana tatakhu na.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ta-o oma'-atan nu
mumpepennohhochan ta-o.

Mi'takhu ta-o ay ni mumpapattar

17 Hotti chonglon ju hitay
allo' ay cha'ju khapo ay ni
apfalinan an inchat Apo Hesus
ay ha-in. Chu'khon ju chin
ni'tatagkhuwan ju an
ninidchuman ju hay hana
agkhuy namati an un hini
nomnom cha chi unuchon cha
an ma-id poot na. 18 Naherngan
hini nomnom cha ti ma-id ay
chicha hini pi'takhuwan an
marpu ay Apo Jos. Khapo ta
ngumanu cha ja achi cha
podhon an annilaon hi Apo Jos.
19 Un ne-a-achor ay chicha an
amin hana napukhit hijaot un
ma-id anila cha an pfuma-in.
Aton cha an amin hini
napupukhit an penhod chi
achor ja achi cha humikha an
mangat. 20 Muti cha'ju ayya, an
chin namatiyan ju ay Kristo ja
inannila ju an achi amat hina
hini podhona an i ju
pi'takhuwan. 21 Ti ay tay
immunuchan ju ay hija, ja
nituchu ay cha'ju hini
umannung an Ebanghelyo an
nipatikhaw ay ni ni'takhuwan
Hesus. 22 Hotti hay aton ju ja
chu'khon ju hana napukhit an
nomnom ja ugali ju chin
agkhuy ju namatiyan. Ti unot
umallilaw ja puma'-i ay ni
pi'takhuwan ju. 23 Mahapor an
marman hana napukhit an
nomnom ju. 24 Mepallog koma
hini pfakhu an nomnom an
marpu ay Apo Jos ta
mipatikhaw hini oma'-atan Apo
Jos an magpong ja nasantuwan.
25 Hotti epokhong ju an
munlahlah, ta hay umannung
chi i allon ay ni ibpfa an takhu,
ti un ta-o oh-ohha an achor ay
Kristo. 26 Nu gway pfumungtan
ju ja tikhan ju ta pfu-un hijay i
ju pfumahulan. Ma-uyyad koma
hini pfungot ja un ma-uynu hini
hukhit. 27 Nu achi ma-uyyad
hini pfungot ju hot chenor
Satanas an mangtuja ay cha'ju
an pfumahor. 28 Hini takhu an
khun omakaw ja mahapor an
epokhong na ad ugwani, ta un
mi'liya' ta gway pangalana hi
hay mahapor na, ja hay ika-ahi
na hana uchumna an
manmanikha. 29 Achi aju
munhapit hi napukhit. Hay
hapiton ju ja hay hana maphod
an mahaphapapit, ta
matulungan hana
munchochongngor. 30 Achi ju
pa-ayyungon hini Espiritu Santo
an inchat Apo Jos ay cha'ju an
markan hana tatakhu na an
panginnilaan an umali han
arkhaw an pangpfu-aanan Apo
Jos ay chita-o hi pfahor.
31 Hotti ánun ju hana chokhoh
chi nomnom, hihigkha ja
pfungot. Achi aju
munhohongnger ja
mumpipinnahiw. Chu'khon ju
an amin hana khun aton an
mama'-i hi ibpfah takhu. 32 Hay
maphod hi aton ja
muntitinnolong ja
mungkikinna-ahi aju. Ja
mumpepennakawan aju, an
amat ay ni enat Apo Jos an

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

namakawan ay cha'ju khapo
chin nangchatan Kristo ay ni
pi'takhuwana.

5 1 Podpodhon cha'ju ay Apo
Jos an empfapfalay na, hotti
hijay tuntunchon ju. 2 Ja
mi'takhu aju koma an
magwachaan hi pamhod an amat
ay ni pamhod Kristo ay chita-o,
an impatikhaw na chin
nangchatana ay ni achor na an
natoy khapo ay chita-o. Inchat
na ay Apo Jos hini pi'takhuwana
an amat hi mumpfango an
insenso an nidaton.

3 Cha'ju hana nasantuwan an
tatakhun Apo Jos hotti tikhan ju
ta ma-id chi i ju aton hi
chumalat hi panaphapitan cha'ju
hi tatakhu hi un aju khun me-elo'
hi pfu-un ahagwa ju ja napukhit
chi nomnom ju ja na-amnagwan
aju. 4 Achi koma nalukhit hini
aton ju an munhuhupfug, ja achi
ju koma hapiton hana
napupukhit ja hana ma-id chi
poot na. Hay gwot haphapiton ju
ja hay hana panagyaman ay Apo
Jos. 5 Ti hana khun me-elo' hi
pfu-un ahagwa cha ja hana khun
mangat hay hana napupukhit an
penhod chi achor ja achi cha
midchum ay ni Pun-ap-apugwan
Kristo ja hi Jos Ama. Achi khu
midchum hana tatakhu an
na-amnagwan, ti un hana
khina-u heto lota chi jos cha.

6 Achi ju pattiyon hana
mangali hi pfu-un pfahor hay
hato, ti munlahlah cha. Ti hini
umannung ja hortapon hay hato
ngumangannu hini pfungot Apo
Jos. 7 Hotti achi aju
i mimidchum hay hana amat
hina, 8 ti nalahin chin
ni'takhuwan ju an munhehellong.
Gawwacha aju ay ni
mumpapattar ad ugwani khapo
hi nidchuman ju ay Kristo. Hotti
mi'takhu aju ay ni mumpapattar
an pi'takhuwan. 9 Hana ipfungan
ni takhu an nahilagwan ja hana
maphod ja magpong ja
umannung an pe'-at na.
10 Achalon ju nu ngachah ni
podhon Apo Jos ja hija chi
aton ju.

11-12 Achi aju midchum an
mangat hana khun aton hay
hana khun mi'takhu ay ni
munhehellong an pi'takhuwan an
khun mangat hana ma-id chi
poot na. Achi koma
mahaphapapit hana khun cha
ili'-ud an aton, ti apfapfa-in.
Etoloy ju an mangat hi maphod
ta gway aton cha an manginnila
ay ni pinukhit ni khun cha pe'-at.
13 Ti nu mahilagwan hana gwa
ay ni hehellong hot matikhaw
hini pinukhit cha. 14 Ja an amin
hana mahilagwan hot pomatar.
Hijah tay hini oha an nitula' an
allona hi,

"He-a ton nanallo' ja
pfumangon a,
He-a ton natoy ja tumakhu a
Hot hilagwan Kristo hini
nomnom mu."

15 Hotti pa-ennongan ju an
mi'takhu ta unuchon ju hana
khun aton hana mun-anomnom
an tatakhu an pfu-un hay hana
nun-atottot. 16 Mehahagkhana
aju koma an amin hi timpo an
mangat hi maphod, ti ad ugwani

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ja cho-or hana khun pfumahor.
17 Achi aju munggwonggwong ta
un ju gwot annilaon nu ngachah
chi podhon Apo Jos hi pe'-at ju.
18 Tikhan ju ta achi aju khun
mumpfutong, ti hitay chi
apa'-iyan ju. Pfu-un koma hini
pfinutong chi mangechalan ay
cha'ju ta hini Espiritu Santo.
19 Hotti na-amung aju ayya ja
engkankanta ju hana hapit Apo
Jos an Psalm, ja hana uchumna
an kantan chi namati an
pundayaw ay Apo Jos ja
mangpapfi-ah hi pammati. Ja
mun-an-anla aju an mungkanta,
ti hi Apo Jos chi khun ju
ekantaan. 20 Anong un ngachah
chi hay i na amatan, ja achi ju
alichuwan an khun munyaman
ay Jos Ama khapo hana enat Apo
Hesu Kristo.

Hay mitukhun hi hempfapfalay

21 Khun aju manghin-u-upfay
khapo ta e'khonan ju hi Kristo an
Apo ju an amin. 22 Cha'ju an
pfinapfai, mahapor an
na'na-unnud aju hay hana
enah-ahagwaan ju, an amat ay ni
aton ju an mangunud ay Hesu
Kristo an Apo ta-o. 23 Ti hini
lala-e ja hijay ulun ni ahagwa na,
an amat khu ay Kristo an ulun
hana namati an achor na. Ja hi
Kristo khu chi Manakhu an amin
hi namati. 24 Hotti hini aton chi
namati an umunud ay Kristo ja
hija khu hini aton chi pfupfai an
umunud ay ni ahagwa na.
25 Cha'ju ayya an linala-e,
mahapor an podpodhon ju hana
enah-ahagwaan ju an amat ay ni
pamhod Kristo ay chita-o an
namati. Hitay pamhod Kristo ja
nipatikhaw chin natajana khapo
ay chita-o. 26 Ja pumpfalinona
chita-o hi nasantuwan an
tatakhun Apo Jos, ti na-ulahan
ta-o khapo chin nangngolan ja
nangunuchan ta-o ay ni hapit na,
ja natihtikhuwan chin
numpabautisaran ta-o hi
chanum. 27 Hitay chi enat Kristo,
hot mumpfangngad an
mangagwit ay chita-o an namati
an mipadchung hi napintas an
pfalahang an ahagwaona. Ay
chuy ja ma-id oh-ohhah pfahor
ta-o, ja mapmaphod ta-o hi
pannig na, ti magpong ta-o.
28 Hotti amat hina koma chi aton
ju an linala-e an mamhod hana
enah-ahagwaan ju, an amat khu
ay ni pamhod ju ay ni achor ju.
29 Ti un chah gway oha hi achi
mamhod hi achor na? Ma-id an
gwahchinonon hon
hinalimunana hini achor na. Ja
amat hina chi enat Hesus ay
chita-o an namati, 30 ti
impfilang chita-o hi alimatong ni
achor na. 31 Gwacha han nitula'
an Hapit Apo Jos hi nangarjana
hi, “Hijaot un mahapor an
taynan ni lala-e hi ama na ja hi
ina na ta i midchum ay ni
ahagwa na an pfupfai ta
mumpfalin cha hi oh-ohha an
achor.”[b] 32 Gwa han na-unig an

[b] **5:31** Genesis 2:24

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ma-achar ay tay, ja hay allo' ja
etalato na hini ne'-oh-ohhaan
ta-o an tatakhun Apo Jos ay
Kristo. 33 Muti gwacha khu han
ituchu na ay cha'ju an
hempfapfalay an amat heto. Hini
lala-e ja podpodhona hini
ahagwa na an amat ay ni atona
an mamhod ay ni achor na. Ja
hini ayya pfupfai, ja mahapor an
lihpituwona hini ahagwa na an
lala-e.

Hay mitukhun hana hen-a-amma

6 1 Cha'ju an ung-ungungnga,
unuchon ju hana tukhun chi
a-ammod ju, ti hitay chi maphod
hi aton hana immunud ay Apo
Hesus. 2 Nomnomon ju chin
urchin Apo Jos an allonay,
"Dayawom cha amam ay inam."
Hitay hini nahhun an urchin an
gway kari na, an allona hi, 3 "Nu
aton ju hitay hot pomhod ja
chumu'chu'-oy chi pi'takhuwan ju
heto lota."[c] 4 Ja cha'ju ayya an
a-ammod, achi ju khun
papfungton hana empfapfalay ju.
Un ju gwot ituchu hini penhod
Apo Hesu Kristo an pe'-at cha, ja
inhingar ju nu pfumahor cha.

Hay mitukhun hana himpfut ja hana apo cha

5 Cha'ju an himpfut, mahapor
an unuchon ju hana apo ju heto
lota. Ta'tan ju chicha ja
pena-ennongan ju an mangat ay
ni allon cha, ti ma-id uchumna hi
khun ju pangatan nu pfu-un hi
Kristo. 6 Unuchon ju chicha, an
achi khapo ta tittinnig cha'ju ta
gway aton cha an mamhod ay
cha'ju, muti amat aju hi himpfut
ay Kristo an gway pamhod na an
mangat ay ni penhod Apo Jos.
7 Hotti ep-ephod ju an aton hana
tamu ju, ti ma-id uchumna hi
khun ju pangatan nu pfu-un hi
Apo Hesus, an pfu-un hay takhu
ja angkhay. 8 Ja anila ta-o an, nu
ngachah nuy maphod an enat chi
ohah takhu, himpfut ja pfu-un, ja
lagpfuwon Apo Jos chicha.
9 Cha'ju khu an ap-apon chi
himpfut, mahapor an maphod
khu chi aton ju. Achi ju tata'ton
chicha hu-un aju humingar. Ti
anila ju an numpapadchung an
himpfut ta-o an amin ay ni Apo
ta-o an gwa ad langit, ja
punchichipatona hini atona an
amin hi tatakhu.

Hana armas chi namati

10 Hitay chi angonoh chi
itukhun u ay cha'ju.
A-arkha-arkhaw ja munhochor
aju ay ni apfalinan Apo Hesu
Kristo an michat hana nidchum
ay hija, ta mehamad hini
pammati ju. 11 Ja usaron ju an
amin hana inchat Apo Jos an
armas, ta gway pangapfak hay
hana na-uti-ot an pangilor
Satanas ay cha'ju. 12 Ti pfu-un
takhu hini khun ta-o
pe'-ahchangan, an hay hana
a-ap-apon chi dimonyo ad uchu
ja an amin hana napukhit an

[c] **6:2-3** Deuteronomy 5:16

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ispiritu ja hana achi matikhaw
an gway apfalinana an khun
mangedchong hay hana tatakhu
ay tay pi'takhuwan an
munhehellong. 13 Hijaot un
mahapor an ihu'lub ju hana an
armas an inchat Apo Jos ta gway
hakhanib ju an mi'khupfat hana
tamun chi munhehellong, ta
nakhibpfoh ayya ja gwacha aju
pay an timmata'chug an agkhuy
na-apfak.

14 Hotti mehahagkhana aju an
mi'khukhubpfat. Ja hay hato chi
hakhanib chi hinchalo an
mahapor ta mehakhana ta-o an
mi'khukhubpfat. Hay pfalekeh
chi namati ja hini umannung an
intudtuchun Apo Jos. Ja hay
hanin chi achor ta-o ja hini
magpong an pi'takhuwan ay Apo
Jos. 15 Ja hay hapato ta-o ja hini
pi'takhuwan an nehahagkhana
an mangpa-innila ay ni

Hinchalo an nun-a-armas

Ebanghelyo. 16 Hay khu oha an
mahahapor ja hini hapiyaw ta-o
an ihani hay hana khun
munchalang an panan Satanas an
hija hini pammati ta-o ay Kristo.
17 Ja hay ihermet ta-o ja hini
khun panakhuwan Apo Jos ay
chita-o. Ja hay pfangid ta-o ja
hini Hapit Apo Jos an
epanomnom ni Espiritu Santo.
18 Ay ni pangusaran an amin hay
hato hakhanib, ja mahapor an
mungkalalag aju ay Apo Jos an
amin hi timpo, ta epfokha ju
hana epanomnom ni Espiritu
Santo. Hotti pe'hehemad ju an
mungkalalag, ja ni-idchum ju an
pe'kalalakhan an amin hana
tatakhun Apo Jos.

19 Ja pi-idchuma' adni' an
pe'kalalakhan ta ituchun Apo Jos
hay hapito', ja ta achiya'
pfuma-in an mangpa-innila ay ni
Ebanghelyo an agkhuy
nipa-innila hichin hopapna. 20 Ti
hennakha' ay Kristo ta ituchu'
hitay Ebanghelyo an chimmalat
hi uja' nipfapfalluchan ad
ugwani. Hotti ekalalakhana' ta
achiya' toma-ot an muntudtuchu,
ti hitay chi mahapor hi uja' aton.

21 Penhod u an ipa-innila ay
cha'ju hitay oma'-ata' ja hay hato
khun u aton. Hijaot un u hennag
hi Tikikus an umali hina. Oha
hija an akhi ta-o an podpodho' ja
punchenla' an munserbi ay Apo
Jos. Hotti hijay mangpa-innila ay
cha'ju hay hato khun ma'ma-at.
22 Hennag u hija ta annilaon ju
hini oma'-atana heto ja alom
adni' ja mehamad hini
nomnom ju.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

23 Cha'ju an a-akhi an namati,
hay kalalag u ja hi Apo Jos an Ama
ja hi Apo ta-o an hi Hesu Kristo chi
mangchat hi pomhochan chi
pi'takhuwan ju hina, ja
mangpapfi-ah ay ni pammati ju, ta
mehamad hini aton ju an
mumpepennohhochan. 24 Hi Apo
Jos chi mangkhohkhohan an amin
ay cha'ju an munchochodcha chi
pamhod na ay Hesu Kristo an Apo
ta-o.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

FILIPOS

Hini oma'-atan tay an libju

Hitay an tula' ja intolong Apostol Paul hay hana namati ad Filipos, chin nahhun an iglesia an pfinangon Paul hichi provincian chi Masedonia ad Europa. (Acts 16:6-40) Chin nuntula-an Paul ja gwa an nipfabpfalud khapo hi i na nangkaskasabaan ay ni Ebanghelyon Apo Hesu Kristo.

Hay oha hi nuntula-an Apostol Paul ja podhona an munyaman hachi namati ad Filipos hana tolong an impipaw-it cha ay hija. Podhona khu an tukhunon chicha ti unchani ja na-upay cha khapuh nipapfalluchana ja hachi cho-or an likhat an horhortapon cha khapuh namatiyan cha.

Intukhuna khu ay chicha an un-unuchon cha hini enat Kristo an impa-umlong na hini achor na chin gwachaana heto lota. Ja nomnomon cha koma hana ap-aphochan chi ibpfa cha an takhu ta pfu-un hini achor chay nomnomon cha ja angkhay. Empanomnom na ay tay an tula' an tinakhun Apo Jos chicha khapo ay ni otong an khohkhoh na ja hini pammati cha ay Hesu Kristo ja angkhay, ta achi cha punhohodlanan hini pangatan cha ay ni urchin Moses ja hana uchumna an allon chi tatakhu hi ma-unud. Inali na khu ay tay an tula' an ichat Apo Jos chi lenong hana khun mungkalalag ay hija ja ichat na khu hana linagpfun an amin hana namati chin pidchuman ta-o ay Kristo ad langit.

---

1 **1** Ha-in an hi Paul, ja hitay nun-ibpfa' an hi Timoti, an pfaar Kristo Hesus, ja tayya an muntula' ami ay cha'ju an tatakhun Apo Jos hina ad Filipos. Tula-an mi cha'ju an khun mangpangpangulu hana namati hina ja cha'ju an khun tomolong ay chicha, ja an amin aju an nidchum ay Kristo Hesus. **2** Hi Apo Jos an Ama ta-o ja hi Apo Hesu Kristo chi

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

mangkhohkhohan ay cha'ju ja
mangchat hi pomhochan chi
pi'takhuwan ju.

Hana nunyamanan Paul ay Apo Jos khapo hana namati ad Filipos

3 Gwa ayya ta nenomnom u
cha'ju hon nunyamana' ay Apo
Jos. 4 Ja mun-an-anlaa' an amin
hi khun u pangkalalakhan ay
cha'ju. 5 Munyamana' ay Apo Jos
khapo chin enat ju an
temmolong ay ha-in hi khun u
puntudtuchugwan ay tay
Ebanghelyo, nete-a chin
namatiyan ju ja ingkhana ad
ugwani. 6 Hitay tolong ju chi oha
hi panginnilaan an ente-an Apo
Jos an mangpaphod ay ni
pi'takhuwan ju. Ja anila' an hitay
tamu an ente-an Apo Jos ay ni
pi'takhuwan ju ja ipacha'puh na
ingkhana chin arkhaw an
pumpfangngachan Kristo Hesus.
7 Amat heto tugwali chi
punnomnoma' ay cha'ju, ti otong
hitay pamhod u. Nidchum aju ay
ha-in an engkhohkhohan ay Apo
Jos ay tay uja' nipfapfalluchan ja
ay tay khun u puntudtuchugwan
ay tay Ebanghelyo an khun u
eta'chokhan. 8 Ja anilan Apo Jos
an otongngan hitay ingoho', ti
podpodho' cha'ju an amat ay ni
pamhod Kristo Hesus ay cha'ju.
9 Hay kalalag u ja omot-ottong
koma hini pamhod ju, ja
mehamad hini nomnom ju, ja
annilaon ju hana pe'-at ju, 10 ta
gway aton ju an mangmatunan
ay ni mapmaphochan an i ju
aton. Nu amat hina hot ma-id
i ju apahigwan, ja maleneh aju hi
pannig Kristo ay ni arkhaw an
pumpfangngachana. 11 Ja
tulungan cha'ju ay Hesu Kristo ta
magpong an amin chi aton ju,
hot edayaw ja ipapfagton chi
tatakhu hi Apo Jos.

Hini maphod an impfungan chin nipfaluchan Paul

12 A-akhi an namati, podho'
an ipa-innila ay cha'ju an hay
hato nunlikhata' ja maphod chi
impfunga na, ti chenomchom-or
chay nunchongor ay tay
Ebanghelyo. 13 An amin hana
hinchalo heto ja hana uchumna
an tatakhu, ja inannila cha an
nepfabpfalucha' khapo hi
nangunucha' ay Kristo. 14 Ja
khapo ay tay nepfapfallucha' ja
nehamhamad hini aton hay hana
cho-or an a-akhi an namati an
munhochor ay Apo Hesus. Ja
en-ar-ala cha an pfimmi-ah ja
achi cha toma-ot an
muntudtuchu ay ni Hapit Apo
Jos.
15 Anila' an hana uchumna ja
khun cha ekasaba hi Kristo
khapo hi ámoh ja pfohor cha ay
ha-in. Ja hana ayya uchumna ja
khun cha ekasaba khapo ta
maphod hini nomnom cha. 16 Ti
ekasaba cha hi Kristo khapo ta
gwa ay chicha hini pamhod, ti
anila cha an piniliya' ay Apo Jos
an mangeta'chokhan ay tay
Ebanghelyo. 17 Muti hana ayya
muntudtuchu an na-amhan ja un
hini achor chay epa-akhaja cha,
ja anong un hi Kristoy ekasaba
cha ja nat-on hini
nange-encharmon cha, ti chenor

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

chaot una ejar-alla hana
punlikhata' ay tay an
nipfapfallucha'. 18 Ja anong kay
un amat heto muti ay ha-in ja
maphod man wenno napukhit
hini nomnom cha an khun
muntudtuchu, ja mun-an-anlaa',
ti hi Kristo chamchama hini
khun cha ipa-innila. Ja khapo ay
tay ja etoloy u an mun-an-anla,
19 ti anila' an khapo hay hana
kalalag ju ja hini tolong ni
Espiritu Santo an inchat Hesu
Kristo ja hay aphocha' chi
ipfungan tay na-at ay ha-in.
20 Ja otong hitay pammati' an
achiya' mipfapfa-in ay tay uja'
puntudtuchugwan ay ni
oma'-atan Kristo. Ja
munchochodcha an achiya'
toma-ot ti, matakhuwa' man
wenno matoja', ja
mipapfagpfagto hi Kristo ay tay
pi'takhuwa'. 21 Ti ha-in ayya, ja
ay tay pi'takhuwa' heto lota ja
itamu' hay pa-idaydayawan
Kristo. Ja nu hitay chi chumalat
hi ataja' ja mapmaphochan pay,
ti umuja' ay ni gawwachaana.
22 Muti nu muntortoloja' an
mi'takhu heto lota hot
chomchom-or chi pfungan tay
khun u itamu. Hotti ma-id
mapto' hi uja' piliyon, 23 ti
matikhaw u an maphod cha tay
an chugwa. Nu hay ap-aphocha'
chi nomnomo' ja angkhay, hot
penhod u gwot an matoy ta
umuja' ay Kristo, ti munnaud an
mapmaphochan hinuy an
pi'takhuwan mu hitay
pi'takhuwan heto lota. 24 Muti
tayya an matikhaw u an
mahapor an mi'takhuwa' pay
heto lota khapo ay cha'ju.
25 Anila' an hitay chi oma'-atana,
hijaot un ma-id uja'
punharhalinchugwaan an
mi'tagtakhu pay heto lota ta
gway ato' an mangtoloy an
tomolong ay cha'ju, ta
omer-ellog aju hi pammati, ja
munna'naud chi i ju
pun-an-anlaan. 26 Nu makaka'
heto pfaluchan ta umaliya' hina
agwachaan ju, hot munnaud chi
i ju punchenolan an mundayaw
ay Kristo Hesus.
27 Hay itukhun u ay cha'ju,
a-akhi, ja pe'-ampoy ju hana
khun ju pe'-at ay tay
Ebanghelyo an mangpa-innila
ay Kristo. Hotti umaliya' man
wenno achiya', ja hay podho' hi
chonglon ja mun-oh-ohha aju hi
nomnom, ja muntitinnolong aju
an mangeta'chokhan ay tay
Ebanghelyo. 28 Achi aju
matmata-ot hana pfomohor ay
cha'ju, ti hijay panginnilaan an
tinakhu cha'ju ay Apo Jos muti
chichay madusa hi ma-id chi
pogpogna. 29 Ti khapo hi
khohkhoh Apo Jos ja namati
aju ay Kristo. Ja achi aju
mamati ja angkhay, ti in-apfulut
na an mi'likhat aju khapo ay
Kristo. 30 Ja hay hana khun ju
horhortapon an likhat ja hihiya
chin namalikhatan cha ay ha-in
hichin nunnanangnga' hina ad
Filipos. Ja anila' an khun ju
chonglon an khun ma'ma-at
ingkhana ad ugwani.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Unuchon ta-o chin enat Hesus an numpakumbaba

2 1 Anila ju an pfimmi-ah hini
nomnom ju khapo hi
ne'-oh-ohhaan ju ay Kristo, ja
mun-an-anla aju khapo hi
pamhod na ay cha'ju. Ja
gawwacha hini Espiritu Santo an
nidchum ay cha'ju. Ja anila ju an
mumpepennohhochan ja
manghinkikinna-ahi. 2 Hotti hay
hato chi nomnomnomon ju ta
mun-oh-ohha aju hi nomnom ja
pamhod, ja mun-oh-ohha aju khu
hi panggep. Nu amat hetoy
aton ju hot munnaud chi ija'
pun-an-anlaan. 3 Pfu-un hini
achor ju chi pachot-anan ju ja
angkhay ja achi aju
mumpa-akhaja ta un aju gwot
mumpakumbaba, ta ipfilang ju
hana ibpfa ju an takhu hi
napfarpfalor mu hini achor ju.
4 Pfu-un hini ap-aphochan ju chi
nomnomon ju ja angkhay ta
pe'nomnom ju khu hay
ap-aphochan chi uchumna.
5 Mahapor an tunchon ju hini
na-upfay an nomnom Kristo. 6 Ti
hi Kristo, ja anong un gwa ay
hija hini kinajos, ja empfaja na
hitay apfagton chi Jos, 7 hotti
tenaynana hitay an haad na ja
numpfalin hi takhu, ja impfilang
na hini achor na hi pfaar chi
tatakhu. 8 Chin numpfalinana hi
takhu an immaliyana heto lota ja
numpakumbaba ja na'na-unnud
ay ni penhod Apo Jos, anong un
hijay khimmapo hi natajana ja
nipfapfa-inana hichi kros.
9 Hijaot un empapfagton Apo Jos
hija ja inchatana hi
napfagpfagtuwan an haad ja
ngachan 10 ta madayaw hija. Ti
an amin hana gwah chi ad langit
ja hana gwah to lota ja hana
nun-atoy ja umajong cha hot
mumpunheppe cha ay hija.
11 Hot an amin cha ja
tihtikhuwan cha an umannung
an hi Hesu Kristo ja hijay Apo, ja
hitay chi mangchat hi otong an
dayaw ay Jos Ama.

Mahapor an na'na-unnud ta-o ay ni penhod Apo Jos

12 Hotti hitay chi pa'pa-allo'
ay cha'ju an a-akhi an
penpenhod u. Chin agawwachaa'
ay cha'ju ja khun ju unuchon hi
Apo Jos, hotti om-omod koma ay
tay a-a'-icha'. Hay mahapor ja
ehemad ju an mangunud ay Apo
Jos an gwachaan aju hi ta-ot, ta
mipa-annung hini panakhuwana
ay cha'ju. 13 Ti hi Apo Jos chi
khun mangchat ay ni pamhod ju
an umunud, ja ay ni apfalinan ju
an mangat ay ni penhod na.
14 Aton ju an amin hini
penhod Apo Jos an ma-id
munlillili ja munhohongnger,
15 ta ma-id oh-ohhah i ju
apahigwan ja ma-id chi hay
nange-encharmon ju hi napukhit
an nomnom. Anong un aju
gawwacha ay tay lota an achaan
hana tatakhu an khun pfumahor,
ja magpong koma hini
pi'takhuwan ju ta amat aju hi
pfittuwan ad uchu an
manilagwan ay chicha 16 ay ni
pangpa-inilaan ju ay tay Hapit
Apo Jos an mangtuchu ay ni aton

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

an mi'takhu hi ma-id chi
pogpogna. Hot mun-an-anlaa' ay
ni arkhaw an pumpfangngachan
Kristo, ti hay hato chi
pangtikhan an gway herpfin ni
na-ungla' an nanudtuchugwan ay
cha'ju. 17 Hini pammati ju ja
mipadchung hi daton an idaton
ju ay Apo Jos. Ja khapo ta
khumaju an patajona', ja
mipadchung khu hitay
pi'takhuwa' ay ni chanum chi
ubas an midchum an midaton.[a]
Anong un amat hina ja
munchenola' ja me'-an-anlaa' ay
cha'ju an amin. 18 Ja amat hina
khu an me'-an-anla aju ay ha-in.

Chin nannakhan Paul ay cha Timoti ay Epafroditus

19 Hay khun u nomnomnomon
ja achi nin mapfajag hot
honakho' hi Timoti an umali hina
hu-un apfuluton Apo Hesus, ta
annilao' adchiya nu ngay
oma'-atan ju hina ta
mun-ar-alenagwa akay hitay
puhu'. 20 Ma-id uchumna hi
anila' hi mapmaphochan hi
honakho' nu pfu-un hi Timoti ti
nahamad chi pani-ar na ay ni
ap-aphochan ju. 21 Ti hana
uchumna ja un hini ap-aphochan
cha chi khun cha hapulon, an
pfu-un hay pun-an-anlaan Hesu
Kristo. 22 Muti anila ju hi Timoti
an achi mapfilang hini tolong na
ay ha-in ay ni khun u
puntudtuchugwan ay tay
Ebanghelyo. Amat ami hi
hen-ama ay ni atona an
tomolong. 23 Hijaot un hijay
nenomnom u hi honakho' an
umali hina. Muti khenong
adchiyaot ni' ta annilao' nu ngay
ma-at ay ha-in ja un u honakhon
ta umali. 24 Ja anong un ha-in ja
munhochola' ay Apo Hesus an
achi mapfajag hot umaliya' hina.
25 Hay nomnomo' ja mahapor
an pumpfangngacho' hina hi
Epafroditus an akhi ta-o hi
pammati, an hennag ju an
immali heto an temmolong, ja
nangpachonan ju ay ni tolong ju
ay ha-in. Ipfilang u hija hi ibpfa'
an khun mi'tamu ay ha-in ja
amat hi hinchalo an natulid an
mangeta'chokhan ay tay
Ebanghelyo. 26 Muti
mumpfangngad koma hija hina,
ti tan munnaud chi ingoho na ay
cha'ju, ja madanakhan hi
nanginnilaan ju ay ni
nunchoghana. 27 Ja umannung
an nunchokhoh hija ja gwa an
ma-u'lud. Muti ninignikhan Apo
Jos ja temmenong. Ja
ninignikhaa' khu ay Apo Jos ta
agkhuy na-u'lud ta achi
ma-ug-ugman chi hay uy u
umayyungan. 28 Hitay khu oha
an pannakha' ay hija hina, ja ta
mun-an-anla aju an
muntitinnikhaw, ja ta
mun-ar-alenagwa hi
punnomnoma'. 29 Hotti
mun-an-anla aju an mangapfulut

[a] **2:17** Hay ituchun ni Urchin Moses ja nu gway animar an idaton cha ay Apo Jos ja gwacha khu han chanum chi ubas an ihiit cha an pi'daton.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ay hija hi umanamutana hina, ti
oha hija an pfaar Hesu Kristo.
Amat hina koma chi aton ju an
mangpfilang hi hay tatakhu an
amat ay hija. 30 Ti
khayyukhayyudna an matoy
khapo ay tay tamun Kristo. Ja
chin-ug na hini pi'takhuwana ta
gway atona an mangat ay ni
penhod ju an itolong na ay ha-in.

Pfu-un hini pangunuchan hi urchin chi khumapo hi pangpfilangan chita-o hi magpong

3 1 A-akhi, mun-an-anla aju
khapo hi ne'-oh-ohhaan ju
ay Apo Hesus. Achiya' humikha
an khun mangali hay hato, ti
hitay ja ap-aphochan ju. 2 Tikhan
ju ta achi aju ma-allilaw hay
hana tatakhu an mangpapilit an
mumpakugit aju ta unuchon ju
hini urchin cha an Hudju. Un cha
khurkhulaton an hukhatan chi
achor, an amat cha hi na-akhar
an aho an omalat. 3 Ti hini
oma'-atana ja chita-o hini
ipfilang Apo Jos hi umannung an
nakugit, pfu-un chicha, ti chita-o
hana khun mundayaw ay Apo
Jos an nagwachaan hi Espiritu
Santo. Mun-an-anla ta-o ay Hesu
Kristo an hijay ponhocholan ta-o
an pfu-un hini pangunuchan ay
ni urchin.

4 Nu khulat ta mapfalin chi
mi'takhu ay Apo Jos khapo hay
hato khun cha epa-akhaja, hot
ha-in koma chi oha. Nu allon cha
agkhu ni' hi gway pangehcholan
hi amat heto, hot munna'naud ay
ha-in. 5 Ti nakugita' chin
me-agwalo an arkhaw hi
nitu'khunga'. Ja nitu'khunga' an
Hudju ti holakha' hi Hudju an
apon Benjamin an holag Israel.
Ja nu epa-akhaja cha hini khun
cha pangunuchan ay ni urchin
Moses, ja achiya' apfakon, ti
ohaa' an Farisee. 6 Ja otong chin
pamhod u an mangeta'chokhan
ay nuy pammati mi an Hudju,
hijaot un u pinarpalikhat hachi
namati ay Hesu Kristo. Ja chin
khun u pangunuchan ay tay
urchin Moses, ja ma-id oh-ohha
hi impahiw chi Hudju ay ha-in.
7 Khenemho' una' mi'takhu ay
Apo Jos khapo hay hato an uja'
nunhohodcholan, muti ad
ugwani ja chin-ug u khapo ta
namatiya' ay Kristo. 8 Nu
ngachah man hana napfalor ay
ha-in ja achi' mahpay ipfilang, ti
ma-id oh-ohhah inherpfi cha nu
ipadchung ay ni nanginnilaan ay
Kristo Hesus an Apo. Khapo ay
hija ja chin-ug u an amin.
Impfilang u hi lukhit, ta gway
ato' an manginnila ay Kristo 9 ja
an midchum ay hija. Hot
ipfilanga' ay Apo Jos hi magpong
khapo hi ne'-oh-ohhaa' ay Kristo.
Achiya' munhochor hi
pangunucha' ay ni urchin ta
ipfilanga' hi magpong, ti hini
pangpfilangan Apo Jos ay ha-in
hi magpong ja nepognad ay tay
namatiya' ay Kristo. 10 Hay
pachot-ana' ja annilao' hi Kristo,
ja pe'pacha' hini apfalinan an
gwa ay hija ta nummahu. Ja
pachot-ana' khu ta anong
kajadchiya ja ni'hortap u hana
likhat an henortap na, ja anong
una' matoy an amat ay Kristo.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

11 Hay hato chi pachot-ana' ta
mi'mahuwa' an mi'takhu ay
Apo Jos.

Pe'hehemad an mi'-unud ingkhanah alaon ta-o hini linagpfu

12 Muti achi' allon hi
gwachaot ay ha-in an amin hay
hato. Ja achi' khu allon hi ma-id
oh-ohha hi uja' pfumahulan. An
hay oma'-atana ja pa-ennonga'
hini pe'-at u ingkhanah ato' an
amin hini penhod Kristo Hesus,
ti piniliya' ay hija an numpfalin
hi takhu na. 13 A-akhi, anila' an
gwacha pay chi pungkulanga',
hotti hay ato' ad ugwani ja achi'
gwigwingngijon hini narpugwa'
ta un u gwot hahalichiton an
mangtoloy ingkhana an chaknga'
hini hahadcho' an pi'takhuwan
ay Apo Jos. 14 Mipadchunga' hi
mi'-uk-ukkit an ipfi-ah na ta
mangapfak ta gway atona an
mangala ay ni lagpfu na.
Pi'pfipfi-ah u hini pe'-at u ta
mi'juja' ad langit, ta pe'-ala' hini
linagpfu' an ichat Apo Jos an
amin hana enajakhana an
ne'-oh-ohha ay Kristo Hesus.
15 Amat hina koma chi
nomnom ta-o an amin an
mena'ma-ellog hi pammati. Ja nu
khulat ta gway nabnab-on chi
nomnom na, ja hi Apo Jos chi
mangtuchu ay hija. 16 Hotti hana
maphod an khun ta-o unuchon ja
mahapor an achi ta-o eponag.
17 A-akhi, nu ngachah chi
tinnig ju hi khun u aton an
umunud ay Apo Jos, ja hijay
pe'-at ju. Ja tikhan ju khu hana
khun mangat ay ni khun u aton
ta hijay unuchon ju an amin.
18 Ti cho-or chay tatakhu an
mangali hi ni'-unud cha ay Kristo
muti agkhuy cha, ti matikhaw ay
ni pi'takhuwan cha an un cha
pfumuhur ay tay pinati ta-o, an
en-atoy Hesu Kristo hana pfahor
ta-o hichi kros. Khun u allo-allon
ay cha'ju hay hato, ja tayya an
mun-a-agkhah chi luwa an
mangali khu ay cha'ju. 19 Muti
madusa hana amat heto hichi
impferno hi ma-id chi pogpogna.
Hay jos cha ja hini achor cha, ti
hini napupukhit an penhod ni
achor cha chi khun cha unuchon.
Achi cha pfuma-in hay hana
ugali cha an un chaagkhu
epa-akhaja. Ja hay hana gwah to
lota chi khun cha pachot-anan ja
angkhay. 20 Muti chita-o ayya, ja
ad langit chi gwachaan chi
nahamad an punhitugwan. Hotti
umijahop ta-o an mamannod ay
ni Manakhu ay chita-o an marpu
ad langit, an ma-id uchumna nu
pfu-un hi Apo Hesu Kristo.
21 Gwa ay hija hini apfalinan an
mangpapto' an amin, hotti gway
apfalinana khu an manukatan ay
tay achor ta-o heto lota ta
mipadchung ay ni na-ilangitan
an achor na.

Hay tukhun Paul hana namati hichi ad Filipos

4 1 Hotti cha'ju an podpodho'
an a-akhi, ja ehemad ju
koma hini pammati ju ay Apo
Hesus. Umijahopa' an umali hina
ta muntitinnikhaw ta-o khu. Ti
hay pun-an-anlaa' ja linagpfu' ay

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

tay uja' nuntudtuchugwan ay tay
Ebanghelyo, ja hini nahamad an
pammati ju.
2 Ja tayya han allo' ay cha'ju
Euodia ay Sintike. Epfanag ju
adni' chin nunhod-ilan ju, ti
hin-akhi aju hi pammati ay Apo
Hesus. 3 Ja he-a khu an e-ehchor
u an akhi', hay allo' ay he-a ja
tulungam cha tay chugwa an
pfinapfai. Ti ne'lengot cha an
temmolong ay ha-in an
i nangpa-innila ay tay
Ebanghelyo. Ja amat hina khu ay
Klement ja hana uchumna an
ni'tamu, an ne'lehta chi ngachana
ay ni libju an nitula-an chi
ngachan hana mi'takhu ay Apo
Jos.
4 Ja ipiggwapiggwa' an
mangali hi mun-an-anla aju
koma. A-arkha-arkhaw ja
mun-an-anla aju khapo hi
ni'-ibpfaan ju ay Apo Hesus.
5 Hay koma anuh chi matikhaw
chi tatakhu ay cha'ju. Ti achi
mapfajag hot mumpfangngad hi
Apo Hesus. 6 Anong un ngachah
chi ma-at ay cha'ju ja achi aju
madanakhan ta un ju gwot
ekalalag ay Apo Jos an amin chi
mahapor ju, ja achi ju alichuwan
an khun munyaman ay hija.
7 Hot ma-id mahpay i ju
pundanakhan, ti magwachaan
aju hi lenong chi nomnom an
marpu ay Apo Jos an achi
ma-awatan chi tatakhu.
Haniyana hini nomnom ju khapo
hi ne'-oh-ohhaan ju ay Kristo
Hesus.
8 A-akhi, hay me-angonoh hi
itukhun u ja hana mun-o-onan
koma heto nomnom ta-o ja hay
hato. Nomnomon ta-o an amin
hana umannung, hana gway
herpfi na, hana magpong ja achi
mapahiw, hana mapmaphod ja
hana omepachenor. Hotti an
amin hana mapmaphod ja
madayaw, ja chichay
mun-o-onan heto nomnom ta-o.
9 Mahapor an etoloy ju an
khun mangat hana intudtuchu'
ay cha'ju, ja an amin hana
chengngor ju an inali' ja hay
hana tinnig ju an khun u aton.
Hot hi Apo Jos an khun
mangchat hi lenong chi
magwacha ay cha'ju.

Chin nunyamanan Paul hachi khun itolong chi namati ad Filipos ay hija

10 Otong hitay uja'
pun-an-anlaan khapo ay tay
inchat ju. Ja munyamana' ay
Apo Jos ta nenomnom ju an
ihalimuwat an tomolong. Ti
napfajag an nataktak aju an
tomolong muti anila' an agkhuja'
nalichuwan ay cha'ju. 11 Achi'
allon hitay khapo hi
pungkuchanga' hi mahapor u, ti
empa-engha' hitay achor u an
mun-an-anla nu ngachah man
chi hay oma'-atan chi
pi'takhuwan. 12 Penacha' chi hay
makuchangan ja penacha' khu
chi hay magwachaan. Enachar u
an mappog nu ngachah ni
gwacha ay nuy an timpo. Anila'
hini oma'-atan ni timpo an
acho'lan chi khina-u ja anun, ja
anong un hi akuchanga' ja
punhenaanga'. 13 Mapfalin an

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ato' an amin hay hato, ti gwa hi
Kristo an mangchat hi pfi-ah u.
14 Anong un amat heto ja
maphod ta khuna' tulungan hay
hato cho-or an punlikhata'. 15 Ja
agkhuy ju nin nalichuwan chin
enat ju hichin namatiyan ju ay ni
khun u itudtuchu an Ebanghelyo.
Ti chin nakaka' ad Macedonia, ja
ma-id uchumnah namati hi
temmolong ay ha-in nu pfu-un
cha'ju ad Filipos ja angkhay.
16 Ja anong un hichin
agawwachaa' ad Tesalonika ja
khun u ala-alan chin khun ju
ipa-ali an tolong ju ay ha-in.
17 Pfu-un hay hato khun ju ichat
chi pachot-ana' an hapulon, ti
hay khun u nomnomon ja
hinujot ni' pangug-ugman Apo
Jos ay ni lagpfu ju khapo hay
hato khun ju aton. 18 Gwa ay
ha-in an amin chi hay mahapor u
ja tan na-ugman pay, ti enala'
hay hana empachon ju ay
Epafroditus. Hitay tolong ju ja
amat hi mumpfango an insenso
an poolan cha an pundaydayaw
ay Apo Jos. Apfuluton Apo Jos
hitay indaton ju ja podpodhona.
19 Ja anila' an hitay Jos an khun
ta-o unuchon ja ekhohkhohan
cha'ju, ta ichat na an amin chi
hay mahapor ju khapo hi
ne'-oh-ohhaan ju ay Kristo Hesus.
Ti hi Apo Jos chi Nampfu an
amin hotti achi malukud hini
atona an mangchat.
20 Madaydayaw hi Apo Jos an
Ama ta-o hi ma-id chi pogpogna.
Amen.
21 Pakumustaa' an amin hana
tatakhun Apo Jos an namati ay
Kristo Hesus an gwa hina.
Pakumustaan cha'ju khu hato
numpun-ibpfa' an namati heto.
22 Ja pakumustaan cha'ju khu an
amin hana uchumna an tatakhun
Apo Jos, om-omod hana khun
muntamu ay ni pfalay ni
Emperador. 23 Hay kalalag u ja
hi Apo Hesu Kristo chi
mangkhohkhohan ay cha'jun
amin.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

KOLOSAS

Hini oma'-atan tay an libju

Hitay an tula' ja intolong Apostol Paul hachi namati ad Kolosas an ohan pfuglay ad Asia an negpong hichid Efeso hi pfutajan omarkhaw. Pfu-un hi Paul chi i nangte-a ay ni tamun Apo Jos hichi ja agkhuy na tinnig hay hachi namati, muti gwa hini otong an pani-ar na ay chicha, ja ikhimoh na khu an mangekalalakhan ay chicha.

Chengngor Paul an gwa hana immuy ad Kolosas an khun muntudtuchu hi nehalla. Hay ituchu cha ja maphod hi Apo Jos muti pfu-un hijay Nampfu ay tay lota, ti gwacha anu hana napukhit an achi matikhaw an gway apfalinana ja chicha anu chi nangephod ay tay lota. Hotti an amin hana gwah to lota ja napukhit cha. Hay ehongpfat Paul ja hi Apo Jos chi Nampfu ay tay lota ja hi Hesu Kristo chi nangpa-apjaana (1:16). Ja enapfak Kristo an amin chi napukhit chin natajana ay ni kros, hotti ma-id i ta-o toma'tan hay hachi napukhit an espiritu (2:9-10).

Hay oha hi khun cha ituchu ja napukhit hitay achor. Hotti achi cha apfuluton an immali hini Mamahhod an numpfalin hi takhu. Ja achi anu mapfalin an mepfakhat hini Mamahhod hi kros. Hotti hay pannig cha ay Hesus ja un pfanig, wenno pfu-un hija hini Mamahhod. Hay ehongpfat Paul ja gwa an amin ay Kristo hini kinajos Apo Jos (1:19). Ja hi Kristo chi natoy ta gway aton chi pfahor an mapakawan (1:19-20). Hotti importante an hana namati ja achi cha mehalla ta i cha unuchon hana paniyaw ja hana in-urchin chi takhu, ta hi Kristo chi unuchon ja punhocholan cha.

---

1 1 Ha-in hi Paul an
numpfalin hi apostol Hesu
Kristo, ti hitay chi podhon Apo
Jos. Ja hitay nun-ibpfa' heto ja hi
Timoti an akhi ta-o. 2 Tayya an
muntula' ami ay cha'ju an
nasantuwan ja mapagtarkan an
a-akhi hina ad Kolosas ti
nidchum ta-o an amin ay Kristo.

Hi Apo Jos an Ama ta-o chi
mangkhohkhohan ay cha'ju ja
mangchat hi pomhochan chi
pi'takhuwan ju.

Chin nangkalalakhan Paul hay hana namati ad Kolosas

3 An amin chi pangkalalakhan
mi ay cha'ju ja khun ami
munyaman ay Apo Jos an Aman
Hesu Kristo an Apo ta-o, 4 ti
chengngor mi hini oma'-atan ni
pammati ju ay Kristo Hesus ja
hini pamhod ju an amin hana
tatakhun Apo Jos. 5 Hitay
pammati ja pamhod ju ja
nepognad ay tay mamahhod an

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Hi Paul an khun muntula'

enchachaag Apo Jos an michat
hay hana namati ay hija. Ja
inannila ju hini oma'-atan tay
enhahagkhanan Apo Jos ad
langit chin nangngolan ju ay tay
umannung an Ebanghelyon
Kristo. 6 Pfu-un cha'ju ja angkhay
chi nanginnila, ti nunchongor
hitay Ebanghelyo hana
apfuglapfuglay, ja maphod hini
khuna ipfunga ay ni pi'takhuwan
hana namati. Ja amat hina khu
hini pfunga na ay cha'ju nete-a
chin nunchongolan ja
nanginnilaan ju ay ni umannung
an oma'-atan ni khohkhoh Apo
Jos. 7 Hi Epafras an oha an
podpodhon mi an pun-ibpfa ay
tay punserbiyan mi ay Kristo chi
nahhun an nanuchugwan ay
cha'ju. Mapagtarkan hija an
pfaar Kristo an khun mi
honakhon an tomolong ay tay
tamu mi. 8 Hijay nangpa-innila
ay cha'mi ay ni otong an pamhod
ju hay hana tatakhun Apo Jos
khapo ay ni Espiritu Santo an
gawwacha ay cha'ju.
9 Nete-a chin nangngolan mi
hay hato, ja ingkhimoh mi an
mangkalalakhan ay cha'ju. Hay
kalalag mi ja hini Espiritu Santo
ja ichat na koma an amin hini
pannaka-awat ja maphod an
nomnom ta annilaon ju hini
penhod na an pe'-at ju. 10 Hot
mi'takhu aju an me-anag hay
hana nidchum ay Apo Hesus ta
aton ju hana omepa-anla ay hija
ja pe'hehemad ju an amin hana
maphod an khun ju aton, hot
ma-ug-ugman hini panginnilaan
ju ay Apo Jos. 11 Hay kalalag mi
ja papfi-ahon cha'ju ay Apo Jos
khapo ay ni nakaskasda-aw an
achi malukud an apfalinana, ta
mun-an-anla aju an mangedpor
nu ngachah chi hay ma'ma-at ay
cha'ju. 12 Khun aju koma
munyaman ay Jos Ama, ti hijay
nangpfilang ay chita-o an
me'pfanoh hana mun-aphod an
enchachaag na an ichat hana
tatakhu na, chita-o an ni'tattakhu
ay ni mumpapattar an
pi'takhuwan. 13 Enekak chita-o
ay Apo Jos ay ni munhehellong
an pun-ap-apugwan Satanas ja
inidchum chita-o ay ni
mumpapattar an
pun-ap-apugwan ni podpodhona
an Empfalay na. 14 Khapo chin
natajan tay Empfalay na ja
nawayawaya-an ta-o, ti
napakawan mahpay an amin chi

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

pfahor ta-o an nidchum ay
Kristo.

Hi Kristo chi napfagpfagto an amin

15 Hi Kristo chi pannikhan ay
ni oma'-atan Apo Jos an achi
matikhaw. Gawwacha hija chin
agkhuy narmugwan tay lota ja
napfagpfagto hija mu an amin
chi hay limmun Apo Jos. 16 Ti hi
Kristo chi nangpa-apjaan Apo Jos
an amin hana gwa ad langit ja
hana gwah to lota, hana
matikhaw ja hana achi
matikhaw, ja hana a-ap-apon chi
angher ja hana uchumna an achi
matikhaw an gway apfalinana.
An amin hana narmu ja hijay
nunlumu ta madaydayaw hija.
17 Gawwacha hi Kristo hi
narmugwan an amin chi
nagwacha, ja hijay khun
mangpapto' ja mamanuh an
amin. 18 Ja hijay ulu ta-o an
amin an namati, ti hijay
mangpapto' ay chita-o an achor
na, ja hijay arpugwan tay pfakhu
an pi'takhuwan ta-o. Hija hini
nahhun an nummahu an achi
mahpay matmatoy ta hijay
napfagpfagto an amin. 19 Ti hay
ene'chan Apo Jos ja gwa an amin
ay Kristo hini kinajos na. 20 Ja
hijay ene'chan Apo Jos hi
mangehnot ay hija an amin hana
gwah to lota ja hichi ad langit.
Ja khapo chin chala na an
nun-ajuh chin natajana hichi
kros ja ne'-oh-ohha cha ay Apo
Jos.

21 Ja hijah tay chi na-at ay
cha'ju. Chin hopapna ja
ni-achawwi aju ay Apo Jos, ja
pfuhur cha'ju ay hija khapo chin
nomnom ja ugali ju an napukhit.
22 Muti penogpog Apo Jos chin
pfimmuhulan ju ay hija chin
natajan Kristo an i na
nangdatunan chin achor na, ta
magpong ja maleneh aju hi
pannig na, ja ma-id oh-ohha hi
i ju apahigwan. 23 Muti mahapor
an tikhan ju ta etoloy ju an
mamati ja ma-id i ju
punharhalinchugwaan ja
pehallaan. Achi aju koma
makhinu ay ni pammati ju ta un
juwot pi'hahalichit hini
hahadchon ju an ichat Apo Jos
khapo hi namatiyan ju ay ni
Ebanghelyo an chengngor ju.
Hitay an Ebanghelyo ja hija khu
hini khun mekasaba hi
apfuglapfuglay. Ja ha-in an hi
Paul, hija khu chi khun u
itudtuchu.

Hini nunserbiyan Paul ay ni iglesia

24 Mun-an-anlaa' ad ugwani
khapo hay hato aparpalikhata', ti
ipfunga nay ap-aphochan ju. Hay
hato an uja' punlikhatan ja toloy
hana likhat an ene'chan Kristo an
horhortapo' ay tay khun u
punserbiyan hay hana namati ay
hija an chichay achor Kristo.
25 Ha-in ayya ja enhaacha' ay
Apo Jos an tomolong an amin hi
namati ja impulang na ay ha-in
hitay tamu' an mangpa-innila an
amin ay tay hapit na ay cha'ju an
Hentil. 26 Ti nete-a chin
hophopapna ja gwacha an
agkhuy impa'pa-innilan Apo Jos

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

hi tatakhu, muti ad ugwani ja
impa-innila na ay chita-o an
tatakhu na. 27 Hitay hini plano
na an impa-innila na ad ugwani,
an ipatikhaw na hini ma-id
ipadpadchungana an khohkhoh
na ay cha'ju an Hentil. Ad
ugwani ja gwacha hi Kristo ay
cha'ju ja hijah tay chi
panginnilaan an ichatan cha'ju
ay ni mapmaphod an
pi'takhuwan ay Apo Jos ad
langit. 28 Hotti hi Kristo chi khun
mi ipa-innila an amin hi tatakhu.
Aton mi an amin chi hay
manomnom mi hi aton an
manukhun ja manudtuchugwan
an amin hi tatakhu ingkhanah
mi'-ilog chi oha-ohanna ay ni
pammati na ay Kristo. 29 Hotti
tayya an ehehemad u an mangat
ay tay impatamun Apo Jos khapo
ay ni pfi-ah ja apfalinan an
inchat Kristo ay ha-in.

2 1 Penhod u an annilaon ju
hitay otong an pani-ar u an
mangat hana ap-aphochan ju ja
hana namati ad Laodisea ja an
amin hana uchumna an agkhuy
pay nannig ay ha-in. 2 Ti podho'
an pfumi-ah hini nomnom ju ja
pomhod hini pun-oh-ohhaan ju
khapo hi numpepennohhochan
ju. Ja podho' khu an
magwachaan aju hana napfalor
an bindisyon an pfungan chi
punchomo-an ju ay ni na-awatan
ju an oma'-atan Kristo an agkhuy
impa-innilan Apo Jos hichin
hophopapna. 3 Hi Kristo ja
angkhay chi pangalan ay tay
napfalor an la-eng ja nomnom ta
ma-innila hitay planon Apo Jos
an agkhuy na impa-innila. 4 Inali'
hay hato ta achi aju mepfallong
hana hapit hay hana khun
pfumarpfali. 5 Anong una'
mama-id hina ja khun cha'ju
chamchama nomnomnomon.
Mun-an-anlaa' an nangngor hi
khun ju pun-oh-ohhaan hi
nomnom ja hi agwachaan chi
nehamad hi pammati ju ay
Kristo.

Hini pfakhu an pi'takhuwan ay Kristo

6 Inapfulut ju mahpay hi
Kristo Hesus an Apo ta-o, hotti
mahapor an mi'takhu aju an
amat ay ni pi'takhuwan chi ohan
takhu an nidchum ay hija.
7 Hotti hini pammati ju ay hija ja
amat koma hi ajiw an anchu-oy
chi lamot na, ja amat hi pfalay
an napakhad ja nehamad chi
tu-ud na. Amat heto chi nituchu
ay cha'ju hotti aton ju hay hato
an gwachaan hi panagyaman.
8 Tikhan ju ta achi aju
mepfallong hana munhapit hi
umallilaw ja hana ma-id chi poot
na, an nepognad hi nomnom ja
urchin chi tatakhu. Achi
mi'padchung hay hato ay ni
umannung an oma'-atan Kristo.
9 Ti hay umannung an oma'-atan
Kristo ja numpfalin hi takhu
muti gwacha chamchama ay hija
an amin hini kinajos Apo Jos.
10 Hotti napfagpfagto hi Kristo
mu an amin chi achi matikhaw
an gway apfalinana, ja khapo hi
ne'-oh-ohhaan ju ay hija ja gwa
an amin chi mahapor ay ni
pfakhu an pi'takhuwan ju.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

11 Ja khapo ay tay nidchuman
ju ay hija ja mipfilang aju hi
nakugit. Muti pfu-un hini kugit
an khun aton chi takhu, ti hini
penhod u an allon ja hini
nangaanan Kristo ay ni
napfahulan an atatakhu ju. 12 Ti
chin numpabautisaran ju, ja
nidchum aju an ni'lupfu' ja
ni'mahu ay Kristo khapo ay ni
pammati ju ay ni apfalinan Apo
Jos an nanakhu ay Kristo.
13 Chin pengpenghana, ja natoy
aju hi pannig Apo Jos khapo hi
pfahor ju ja khapo ta agkhuy
na-aan hana nihihikhud an
napukhit an atatakhu ju. Muti ad
ugwani, ja inchatan cha'ju ay ni
pi'takhuwan an gwa ay Kristo, ja
penakawana hana pfahor ju.
14 Ti hachi nitula' an urchin Apo
Jos ja amat hi hijay nangchalom
ay chita-o. Muti ma-id mahpay
ma-at tay urchin ti enalan Apo
Jos hini lehtaan chi pfahor ta-o
ja empfakhat na hichi kros
Hesus, hotti na-upfah. 15 Ja
enameh Apo Jos hini apfalinan
hana a-ap-apon chi
nun-apupukhit an ispiritu ja
hana uchumna an napukhit an
gway apfalinana. Ja impatikhaw
na chin natajan Kristo chin
nangamehana ay chicha ta
ma-innila an enaana hini
apfalinan cha chuy an ispiritu.
16 Hotti achi ju chonglon
hana manugi ay cha'ju khapo ta
achi aju me'-ampoy hana allon
cha an paniyaw, an amat hana
ma-u'mun, ja hana
metennagwon ja pfinulan an
ngilin, ja hana Hapfachu an
ngilin. 17 Hay hato an khun
mitudtuchu ja un ágwan hana
mepallog an umannung an
ma-unud. Ti immali hini
umannung an hija hi Kristo,
hotti ma-id koma hana
paniyaw. 18 Achi ju
ekhokhongngahan hana tatakhu
an mamahiw ay cha'ju, an
mangali hi achi aju mi'takhu ay
Apo Jos khapo ta achi ju khun
dayawon hana angher ja achi ju
unuchon hini khun cha
ipatpatikhaw an aton cha an
mumpakumbaba. Allon cha hi
un cha akha'khaja khapo hana
nabnab-on an nipatikhaw ay
chicha. Muti achi umannung, an
un cha mumpa-akhaja, ti hini
na-inlubungan an nomnom cha
chi mangpadchong ay chicha.
19 Agkhuy cha neta-od ay Kristo
an ulu ta-o an namati. Chita-o
an achor na chi neta-od ay hija.
An amin hato alimatong chi
achor ja nun-oh-ohha cha khapo
hay hana ulat an nangaputan
hana laman, ja hana khalutkhut
an nano'-op hana tungar. Ja nu
neta-od cha ay ni ulu hot
pfumi-ah ja pomhod cha. Amat
hina khu hini penhod Apo Jos
ay chita-o, an meta-od ta-o ay
Kristo ta mun-oh-ohha ta-o, ja
pomhod hini pangunuchan ta-o
ay hija. 20 Khapo ta ne-etoy aju
ay Kristo ja pfu-un mahpay
hana urchin chi takhu chi
mangpadchong ay cha'ju. Hotti
anagkha ta khun ju pay
unuchon hana ugalin chi
na-inlubungan an tatakhu? Achi
ju koma unuchon hana allon

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

cha an, 21 “Paniyaw hi ugnan,
paniyaw hi tamtaman, paniyaw
hi ho'-on.” 22 Hay hato ja un
ab-apfig ja nehahalla an
tudtuchu an enephod chi takhu.
Ma-id inherpfi cha, ti hay hato
khun cha panijagwon ja inchat
Apo Jos ta gway anun ja
inumon ja angkhay. 23 Oma'-at
hi maphod hato an unuchon, ti
ipapilit cha hini aton chi takhu
an mange-ar-alla an mundayaw,
ja hini aton an mumpakumbaba
ja hana aton an mamalikhat ay
tay achor. Muti ma-id oh-ohha
hi ma-itolong cha ta mepagwa
hana napukhit an podhon tay
achor.

3 1 A-akhi, khapo ta nidchum
aju ay Kristo an ni'mahu, ja
hay nomnomon ju ja hana gwa
ad langit an gwachaan Kristo an
inu-umpfun ay ni nun-appit hi
agwan Jos Ama. 2 Hana gwa ad
langit chi nomnomnomon ju,
pfu-un hana gwah to lota. 3 Ti
natoy chin kanaman an
nitakhuwan ju, ja nichatan aju hi
pfakhu hi pi'takhuwan ay Kristo
an gwa ay Ama na ad langit. 4 Ja
machakngan ayya chin
ipatikhagwan ni gloryan Kristo
an narpugwan tay pfakhu an
pi'takhuwan, ja matikhaw khu
hini glorya ta-o an ninidchum
ay hija.

Chu'khon ta-o chin napfahulan an pi'takhuwan

5 Mahapor an chu'khon ju chin
napukhit an nomnom ja ugali ju.
Epokhong ju hana akhakha'-ihaw
an ugali, amat hana me-elo' hi
pfu-un ahagwa, ja hana khun
mangat ay ni napukhit an
penhod chi achor. Achi aju
na-amnagwan, ti hana
na-amnagwan ja un hana khina-u
heto lota chi jos cha. 6 Khapo
hay hato an ugali ja umali hini
pfungot Apo Jos hana tatakhu.
7 Amat heto chin nitakhuwan ju
chin agkhuy ju immunuchan ay
Apo Jos. 8 Muti ad ugwani ja
epokhong ju an amin hay hato:
hana pfungot, ja hana puma'-iyan
hi ibpfah takhu, ja hana pahiw,
ja an amin chi hay napukhit hi
hapit. 9 Ja achi aju munlahlah hi
ibpfa ju hi takhu, ti chin-ug ju
hana napukhit an nomnom ja
ugali ju chin agkhuy ju
namatiyan, 10 ja inchat Apo Jos
ay cha'ju hini pfakhu an
nomnom, ja khuna khu
ipabpapfakhu ingkhanah oma'-at
aju ay hija ja umannung an
annilaon ju hija. 11 Ay tay an
pfakhu an pi'takhuwan ad
ugwani ja numpapadchung ta-o
an ma-id chi hay akha'khaja,
Hudju ja Hentil, nakugit ja
agkhuy, ja hana narpu hi
uchumna an pfuglay an
numpfino-ob-on chi hapit ja
ugali cha, ja hana ma-id achar
na, himpfut ja pfu-un. Hi Kristo
chamchama ja angkhay chi
ma-ar-ali ja gawwacha hija ay
chita-o an amin an namati.

12 Hotti cha'ju an pinilin Apo
Jos an tatakhu na ja an
podpodhona, ja hay hato chi
aton ju. Manghinkikinna-ahi aju
ja muntitinnolong aju.
Mumpakumbaba aju ja

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

na-umlong ja na-anuh aju.
13 Anuhan ju hana pungkulangan
hana papadchung ju an tatakhu,
ja manghempepennakawan aju
nu gway pfimmahor ay cha'ju an
amat ay ni enat Apo Jos an
namakawan ay cha'ju. 14 Ja achi
omanay hay hato, ti mahapor an
gway pamhod. Ti nu makha-utan
aju ayya hi pamhod hot
mehamad hini pun-oh-ohhaan ju.
15 Pachot-anan ju hini i ju
pun-oh-ohhaan hi nomnom
khapo hi ne'-oh-ohhaan ju ay
Kristo. Ti enajakhan chita-o ay
Apo Jos ta mun-oh-ohha ta-o an
amat hi ohah achor. Ja khun aju
munyaman ay hija. 16 Hay hana
hapit Kristo ja etoloy ju an
khokhotan ta pa'-innilaon ju.
Inchatan cha'ju hi maphod an
nomnom ta khun aju
manghintitinnuchu ja
manghintitinnukhun. Ekanta ju
hana Hapit Apo Jos an Psalm, ja
hana uchumna an kantan chi
namati an pundayaw ay Apo Jos
ja mangpapfi-ah hi pammati an
gwachaan hi panagyaman ay
Apo Jos. 17 Cha'juy tatakhun
Hesus an Apo ta-o hotti mahapor
an pa-ennongan ju an amin chi
aton ja hapiton. Ja khun aju
munyaman ay Jos Ama khapo ay
ni enat Hesus.

Hay mitukhun hana pamilya

18 Cha'ju an pfinapfai,
mahapor an na'na-unnud aju
hana enah-ahagwaan ju, ti hitay
chi aton chi hay nidchum ay Apo
Hesus. 19 Ja cha'ju an linala-e,
mahapor an podpodhon ju hana
enah-ahagwaan ju ja achi aju
mabmapfungot ay chicha.
20 Cha'ju khu an empfapfalay,
unuchon ju an amin hana tukhun
hana a-ammod ju, ti hitay chi
penhod Apo Jos an ugalin chi
namati. 21 Cha'ju an a-ammod an
linala-e, tikhan ju ta achi
munheglay aton ju an humingar
hay hana empfapfalay ju, ti
pfumanug cha.

Hay mitukhun hana himpfut ja hana a-ap-apo cha

22 Cha'ju an himpfut, unuchon
ju an amin chi allon hana
a-ap-apo ju heto lota.
Pa-ennongan ju an muntamu,
anong un cha'ju achi titigkhan, ti
pfu-un hay takhu ja angkhay chi
khapo na hi i ju puntamuwan ta
podpodhon cha'ju, muti aton ju
khapo ta podhon ju, ja podhon ju
khu an munserbi ay Apo Hesu
Kristo. 23 Nu ngachah ni
tamuwan ju ja ipa-annung ju
koma, ti hi Kristo chi
punserbiyan ju an pfu-un hay
padchung ju an takhu. 24 Ti anila
ju an gway lagpfu ju an hija hini
pfanoh an ichat Kristo, ti hi
Kristo hini Apo an khun ju
punserbiyan. 25 Muti hana ayya
muntortoloy an mangat hi
napukhit ja hay pundusaan Apo
Jos chi hahadchon cha, ti ma-id
chi hay akha'khaja ay Apo Jos, ti
punchichipatona hini atona an
manugi hi tatakhu.

4 1 Cha'ju an a-ap-apon chi
himpfut, ja ono'nongon ju ta
hay magpong chi aton ju ay
chicha. Ti anila ju an anong un

cha'ju ja gway Apo ju ad langit
an manugi ay cha'ju.

Hay mitukhun an amin hana namati

2 Hay oha hi allo' ay cha'ju an
amin, ja itugtukha ju an khun
mungkalalag, ja enhehemad ju,
ja khun aju munyaman ay Apo
Jos. 3 Mungkalalag aju ayya ja
khun cha'mi pi-idchum an
ekalalakhan. Epfokha ju ay Apo
Jos ta hijay mangpa'-igwin hay
homalegwa ay ni i mi aton an
mangtudtuchu ay ni oma'-atan
Kristo an agkhuy nipa-innila chin
hophopapna. Hitay an khun mi
itudtuchu chi khimmapo hi uja'
nipfaluchan ad ugwani.
4 Ekalalakhana' ta hini ato' an
muntudtuchu ja nalaka hi
ma-awatan, ti hitay chi amatan
chi muntudtuchu. 5 Ep-ephod ju
an mi'takhu ta ma-id koma
pahigwon hana agkhuy namati,
ja mehahagkhana aju an amin hi
timpo an mangali ay ni
oma'-atan Kristo. 6 Tikhan ju ta
megngor ja ma-uloy hini aton ju
an mangali ja annilaon ju koma
hini maphod an pampfar ju hi
oha-ohanna an gway epfokha na.
7 Hi Tikikus ja oha an akhi an
namati an podpodhon ta-o. Hijay
honakho' ta ipa-innila na ay
cha'ju an amin hana na'na-at ay
ha-in. Mapagtarkan hija an khun
tomolong ay ha-in, ja padchung
u an khun munserbi ay Apo
Hesus. 8 Hijaot un u honakhon
hija ta ipa-innila na hini
oma'-atan mi heto ja ta ipapfi-ah
na hini nomnom ju. 9 Hi
Onesimus an narpu hina ja oha
khu an mapagtarkan an ibpfa an
podpodhon ta-o. Hijay
pun-ibpfan Tikikus an umali hina
ja ipa-innila cha an amin hana
na'na-at heto.
10 Hi Aristarkus an
ni'pfabpfalud ay ha-in ja
pakumustaan cha'ju, ja amat khu
ay Mark an ibpfan Barnabas. Hi
Mark chin inali' an mangiliyon ju
hu-un umali hina. 11 Ja
pakumustaan cha'ju khu ay
Hesus Justus. An amin hana
Hudju heto an namati, ja un
angkhay hay hato tolo chi
nun-i-ibpfa' an khun
muntudtuchu hato tatakhu ta
gway aton cha an midchum ay ni
Pun-ap-apugwan Apo Jos.
Mun-an-anlaa' khapo hi tolong
cha ay ha-in.
12 Hi Epafras an narpu hina
gwachaan ju an khun munserbi
ay Kristo Hesus, ja tan
pakumustaan cha'ju. Itugtukha
na an mangkalalakhan ay cha'ju
ta mehamad hini pammati ju ja
pa'-innilaon ju an amin hana
penhod Apo Jos. 13 Tihtikhuwa'
hana liya' na an khun
manamuwan hay hana
ap-aphochan ju, ja hay hana khu
namati ad Laodisea ja Hierapolis.
14 Ja pakumustaan cha'ju khu ay
Luke, hini podpodhon ta-o an
choktor, chicha ay Demas.
15 Allon ju hana i-ibpfa ta-o
an namati hichi ad Laodisea an
pakumustaa' chicha, ja amat khu
ay Nimfa ja hana namati an khun
mummeha ay ni pfalay na.
16 Napfalin ayya an empfaha ju

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

hitay tula' ja impi-uy ju ad
Laodisea ta pe'pfahan hana
namati an khun ma-amung an
mummeha hichi. Ja gwa khu han
tula' u hichi ad Laodisea hotti
pe'pfaha ju khu nu ipa-ali cha ay
cha'ju. **17** Ja allon ju ay Arkipus
ta ikhibpfoh na hini tamu an
impulang Apo Hesus ay hija.

18 Ha-in an hi Paul chi
nangkhulit ay tay
me-ang-angonoh an tula'. Omod
aju hina? Achi ju alichuwan an
nipfabpfalucha' pay hotti
ekarkalalakhana'.

Hi Apo Jos chi
mangkhohkhohan ay cha'ju
an amin.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

1 TESALONIKA

Hini oma'-atan tay an libju

Hitay an Tesalonika ja oha an pfuglay ay ni provincian chi Masedonia. Hitay chi nangpfangunan Apostol Paul hi oha an iglesian chi namati ay Hesu Kristo chin narpugwana ad Filipos.

Unot ma-id mapfajag ja hachi Hudju ja munhohongnger cha khapo ay hija, ti omaamoh cha hachi cho-or an Hentil an namati an pfungan chin enat Paul an mangaskasaba. Ja khapo hato ja enakhakhan Paul an makak ja immuy hichi ad Berea ja ad Atenas. Chin gawwachaana hichi ja chengngor na an anong un hachi namati ad Tesalonika ja naparpalikhatan cha khu. Hotti hennag Paul hi Timoti an nun-ibpfa na ta hijay immuy ta i na papfi-ahon chicha ay ni pammati cha, ja immuy khu hi Paul ad Korinto.

Gawwah chi pay ad Korinto hi Paul ja immanamut cha Timoti ay Silas an narpu ad Tesalonika, ja inali cha an nehamad chin pammatin hachi eTesalonika anong un cha maparpalikhatan. Amat hichi ja nuntula' hi Paul ta papfi-ahona hini nomnom cha ja pammati cha ay Apo Jos.

Ay tay tula' na ja khun munyaman hi Paul ay Apo Jos khapo ay ni otong an pammati ja pamhod cha. Hay oha an impa-innilan Paul hay hana eTesalonika ja hini oma'-atan hana nun-atoy an namati ay Kristo, ja hana ma'ma-at chin pumpfangngachana. Gwacha khu hana inali na ay tay tula' na an mahapor an annilaon cha an oma'-atan chi pi'takhuwan an omepachenor ay Apo Jos.

1 **1** Ha-in an hi Paul, ja hato
numpun-ibpfa' an hi Silas ja
hi Timoti, ja tayya an muntula'
ami ay cha'ju an khun
ma-am-amamung an mummeha
hina ad Tesalonika, cha'ju an

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

tatakhun Jos Ama ja hi Apo ta-o
an hi Hesu Kristo.
Hi Apo Jos chi
mangkhohkhohan ay cha'ju ja
mangchat hi pomhochan chi
pi'takhuwan ju.

Hini maphod an pammatin hana eTesalonika

2 An amin hi pungkalalakhan
mi, ja achi cha'ju alichuwan an
khun idchum an ekalalakhan, ja
khun ami munyaman ay Apo Jos
khapo ay cha'ju. 3 Ti khun
epanomnom Apo Jos an Ama
ta-o hana khun ju aton an
atikhan chi pammati ju, ja hini
liya' ju an tomolong hi ibpfa ju
hi takhu khapoh pamhod ju ay
chicha, ja hini anuh ju an
umunud ay Hesu Kristo khapo ta
hahadchon ju hini
pumpfangngachana an
panakhuwana ay cha'ju. 4 Ja
anila mi an ni'pili cha'ju an
a-akhi mi an podpodhon Apo Jos
ta mi'takhu aju ay hija, 5 ti chin
nangtuchugwan mi ay ni
Ebanghelyo ja pfu-un hini inali
mi ja angkhay chi chengngor ju,
muti ni'tikhaw ju hini apfalinan
ni Espiritu Santo. Hotti ma-id
i mi punharhalinchugwaan an
umannung an amin hana
intudtuchu mi. Ja tinikhaw ju an
maphod chi ugali mi chin
ninidchuman mi ay cha'ju, ti
hachi khun mi aton ja
ap-aphochan ju. 6 Hay oha khu ja
inunud ju hini khun mi aton ja
chin enat Apo Hesu Kristo. Ti
anong un at hichi hana
nunlikhatan ju, ja inapfulut ju
chamchama chin intuchu mi an
hapit Apo Jos, ti gwacha hini
Espiritu Santo an nangpa-anla ay
cha'ju. 7 Ay nuy an enat ju ja
mipatikhaw chi hay maphod hi
unuchon hana namati hina ad
Macedonia ja hichi khu ad
Akaya. 8 Ti nete-a ay cha'ju hitay
nunchongolan tay hapit Apo Jos
ay tay chugwa an provincia. Ja
an amin hi apfuglapfuglay ja
inannila cha hini oma'-atan ni
pammati ju, hotti achi khahin un
mi ipa-innila khu. 9 Ti tan
chichay mangali ay ni
nangapfulutan ju ay cha'mi chin
immaliyan mi hina, ja khun cha
hapiton chin enat ju an nan-ug
hay hana achi umannung an jos
an khun ju ongngan, ta hini
umannung an mamattakhu an
Jos chi khun ju unuchon. 10 Ja
allon cha khu an khun ju
hahadchon hini
pumpfangngachan Hesu Kristo
an marpu ad langit, an hijay
Empfalay Apo Jos an
minahuwana, ja hijay mananiyan
ay chita-o ay ni pundusaan Apo
Jos nu umali hini Panugijana hi
tatakhu.

Chin maphod an ugalin cha Paul hachi eTesalonika

2 1 A-akhi, anila ju an chin
immaliyan mi an
nuntudtuchugwan ay cha'ju ja
mapmaphod chi pfunga na ay ni
pi'takhuwan ju. 2 Anila ju khu an
naparpalikhat ja napfa-ipfa-inan
ami chin immajan mi ad Filipos,
muti inchatan cha'mi ay Apo Jos
hi tulid. Hotti agkhuy mi

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

impfa-in an nangtudtuchu ay
cha'ju ay ni Ebanghelyo an
impa-innila na, anong un cho-or
khu hana pumapa'-i ay cha'mi
hina ad Tesalonika. 3 Ti achi
omepfahhaw hini khun mi
itudtuchu, ja achi mi khun
nomnomon an mangat hay hana
napukhit an penhod chi achor, ja
achi ami khun pfumarpfali.
4 Muti hay amatana ja inapfulut
Apo Jos an cha'mi chi ipulangan
tay pangtudtuchugwan ay tay
Ebanghelyo. Ja achi mi unuchon
hini penhod chi takhu an allon
mi, ta hini penhod Apo Jos an
nanginnila an amin hi nomnom
chi tatakhu. 5 Ja anila ju an
agkhuy ami nuntuchu ta
pfarpfalijan mi chi tatakhu, ja
ma-id chi hay inli'-ud mi hi hay
i mi nenomnom hi aton ta
omachangjan ami. Anilan Apo
Jos an umannung hitay. 6 Ja
ma-id inali mi hi daydayawon
cha'mi ay cha'ju ja hay uchumna
an tatakhu, 7 anong un ami
apostol Kristo an mapfalin an
mipapfagpfagto. Ti un ami
ma-uloy an amat hi ammod an
manalimun hi empfapfalay na.
8 Khapo ay tay otong an pamhod
mi ay cha'ju ja nun-an-anla ami
an nangitudtuchu ay tay
Ebanghelyo, ja inchat mi hitay
pi'takhuwan mi an tomolong ay
cha'ju, ti munnaud aju an
napfalor ay cha'mi.
9 A-akhi an namati, agkhuy ju
nin nalichuwan chin pfinlay mi
an khun muntamu chin
agawwachaan mi hina. Ti
engkasaba mi ay cha'ju hini
Ebanghelyo an impa-innilan Apo
Jos, ja ingkhikhimoh mi khu an
i me'pfo'la hi a-arkha-arkhaw ja
anong un lapfi ta achi aju
malikhatan an mangchat hi
mahapor mi. 10 Cha'ju ja hi Apo
Jos chi tihtikhu mi an inunud mi
hini podhona an pe'-at mi chin
agawwachaan mi ay cha'ju an
namati. Magpong chi ugali mi, ti
ma-id oh-ohhah tinnig ju hi
napukhit hi enat mi. 11 Ja
tinukhun mi chi oha-ohanna ay
cha'ju an amat hi panukhun chi
ammod ay ni empfalay na.
12 Impapfi-ah mi hini pammati ju
hon tinukhutukhun mi cha'ju ta
mi'takhu aju an me'-annolot ay ni
penhod Apo Jos. Ti hijay
nangajakhan ay cha'ju an
midchum ay ni
Pun-ap-apugwana ja ay ni
kinapfagto na.
13 Etortoloy mi an khun
munyaman ay Apo Jos, ti
inapfulut ju hini hapit na an
chengngor ju ay cha'mi. Ja
inannila ju an umannung an
hapit Apo Jos, an pfu-un hapit
chi takhu ja angkhay. Ti hitay
hapit Apo Jos chi munloman hi
pi'takhuwan ta-o khapo ta pinati
ta-o. 14 Matikhaw an umannung
an namati aju, ti hihiya an na-at
ay cha'ju chin na-at hay hachi
tatakhun Apo Jos an namati ay
Kristo Hesus hichi ad Judea. Ti
inapfoholan hay hana ka-iliyan
cha an Hudju, ja amat hina khu
ay cha'ju an inapfoholan cha'ju
hay hana ka-iliyan ju. 15 Hudju
hay hachi namatoy chin profetan
Apo Jos chin nahop, ja hachi

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

holag cha an Hudju chi namatoy
ay Apo Hesus. Ja hachi
papadchung cha an Hudju chi
khun mamarpalikhat ay cha'mi.
Un cha ipahikha hi Apo Jos, ja
apfoholan chay tatakhu 16 an
epacha cha an mangpagwa ay
cha'mi an manuchugwan hana
Hentil ta achi cha mi'takhu ay
Apo Jos. Hotti khun
ma-ug-ugman hato an pfahor
cha, ja tayya an lo'tat ja hinugin
Apo Jos chicha ta madusa cha.

Immingoho hi Paul hay hachi eTesalonika

17 Ay cha'mi an a-akhi ju,
tayya an munnaud hitay ingoho
mi ay tay at heto an arkhaw an
nanaynan mi ay cha'ju. Agkhuy
cha'ju nalichuwan ja empacha mi
an umali an omegwangar.
18 Pa-appodhon mi an umali an
mannig ay cha'ju. Ja ay ha-in an
hi Paul, ja numpacho-or an
nenomnom u an umali hina,
muti khuna' halegwaon ay
Satanas. 19 Maphod nu umali
ami hina, ti munchomo' ami an
nunchochodcha hini nehamad an
pammati ju, hijaot un otong
hitay an-anla mi khapo ay cha'ju.
Ja cha'juy mipatikhaw chin
pumpfangngachan Hesu Kristo
an pfungan chi i mi enat.
20 Hotti cha'ju tatagwa chi
mangchat hi dayaw ja an-anla
mi.

3 1-2 Ja khapo ta achi medpor
chin ingoho mi ay cha'ju ja
nunhahappitanan mi ay cha
Timoti ta hija mah ni' chi immali
an nanggwangar ay cha'ju, ti tan
nuntaynan ami heto ad Atenas.
Hi Timoti ja oha an akhi mi an
khun mangitamtamu ay Apo Jos
an khun muntudtuchu ay ni
Ebanghelyon Hesu Kristo.
Hennag mi hija an immali hina
an manukhun ay cha'ju ja
mangpapfi-ah ay ni pammati ju
3 ta mapfalin ju an hodlon hay
hana umali an apalikhatan ju
hina. Ti anila ta-o an amat hina
chi i ta-o pi'takhuwan ay Kristo.
4 Chin nidchuman mi ay cha'ju ja
ina-alli mi an gway umali hi
likhat ta-o an namati. Ja anila ju
an hijah tay tatagwa hini na-at.
5 Hijaot un u hennag hi Timoti,
ta annilao' hini emma'-atan ni
pammati ju ti ma-id eke-ekejana
hi punnomnoma'. Ti unchani ja
natopngan aju ay Satanas ja
na-apfak aju, ja ma-id inherpfin
ni pfinlay mi an nuntudtuchu ay
cha'ju.

6 Ja tayya an numpfangngad
hi Timoti an narpu hina
gwachaan ju ja mun-an-anla ami
ay tay impa-innila na an
intortoloy ju hini pammati ja
pamhod ju ay Apo Jos. Ja inali
na khu an mun-an-anla aju nu
nonomnomon cha'mi, ja
immingoho aju anu an amat khu
ay cha'mi. 7 Hotti tayya an anong
un cho-or hato khun mi hortapon
an apalikhatan, ja mun-an-anla
ami chamchama khapo ay ni
hemme'nad an pammati ju. 8 Ja
maphod hi punle'naan mi, ti
anila mi an nehamad hini aton ju
an mi'-unud ay Apo Jos. 9 Achi
ami humikha an munyaman ay
Apo Jos ay ni pangkalalakhan mi

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ay cha'ju, ti otong chi
pun-an-anlaan mi khapo ay ni
pammati ju. 10 Ja ipapati mi an
mungkamungkalalag ay Apo Jos
ta gway aton mi an umali an
manggwangar ay cha'ju, ta
ipapfi-ah mi hini pammati ju, ja
ituchu mi hana agkhuy ju pay
anila.

11 Hay khun u ekalalag ja hi
adni' Apo Jos an Ama ta-o ja hi
Apo ta-o an hi Hesus chi
tomolong ta ma-id homalegwa hi
umaliyan mi ay cha'ju. 12 Ja
epa-ot-ottong adni' Apo Jos hini
pamhod ju ta
mumpepennohhochan aju ja
podhon ju khu an amin chi
tatakhu, an amat ay ni pamhod
mi ay cha'ju. 13 Hot hi Apo Hesus
chi mangpapto' ay ni
pi'takhuwan ju ta ma-id
apahigwan ju ta magpong aju hi
pannig Apo Jos an Ama ta-o chin
pumpfangngachan Apo Hesus ja
hana tatakhu na.

Hini pi'takhuwan an mapmaphod ay Apo Jos

4 1 A-akhi, khapo ay ni
apfalinan an inchat Apo
Hesus ay cha'mi, ja intudtuchu
mi ay cha'ju hini podhon Apo Jos
an aton ju an mi'takhu. Ja
maphod ti niya an khun ju
unuchon. Hotti hay ipakpaka-ahi
mi ay cha'ju, ja pe'hehemad ju
pay an mangat hi maphod. 2 Ti
anila ju hana tukhun an narpu ay
Apo Hesus an impa-innila mi ay
cha'ju. 3 Ja hay podhon Apo Jos
hi aton ju ja chu'khon ju an amin
chi napukhit an amat hana khun
me-elo' hi pfu-un ahagwa cha.
4 Cha'ju an linala-e, achalon ju
koma an manalimun hana
ah-ahagwaan ju[a] ta unuchon ju
hini penhod Apo Jos hi aton chi
hempfalay an mi'takhu hot ma-id
apahigwan ju. 5 Achi aju koma
makhujud hay hana
akhakha'-ihaw an le'nan chi
achor an amat hay hana agkhuy
namati an agkhuy nangannila ay
Apo Jos. 6 Ina-alli mi ay cha'ju
an dusaon Apo Jos hana khun
mangat hay hato. Hotti achi
la-ahna ja i ta pimma'-i ay ni
ohan takhu khapo hi i pamlohan
hi ahagwana. 7 Ti enajakhan
chita-o ay Apo Jos ta achi ta-o
aton hay hato napukhit an
penhod chi achor ta un ta-o gwot
mi'-unud ay ni magpong an
pi'takhuwan ay hija. 8 Hotti hana
achi mangunud ay tay intuchu
mi ja pfu-un takhu chi
nginangannu cha, an hi Apo Jos
an khun mangchat ay ni Espiritu
Santo ta gway aton ta-o an
mangaan hay hato napukhit.

9 Achi khahin un mi itula' hay
aton ju an mamhod hi padchung
ju an namati. Ti intuchun Apo Jos
chi aton ju an
mumpepennohhochan. 10 Ja tan
matikhaw hini aton ju an
mamhod an amin hana
papadchung ju an namati ad
Macedonia. Muti hay itukhun mi

[a] **4:4** Wenno: *achalon ju koma an mangor-olo'la ay ni aton ju.*

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ay cha'ju, a-akhi, ja pfumi-ah aju
pay an mangat ay tay, 11 ja
pa-ennongan ju an mi'takhu. Achi
aju koma tomatabpfi-ang an
mangat hi tamun chi uchumna ta
un ju gwot ihi-ar an mangat ay ni
tamu ju, ti hijay pangalan ju hi
mahapor ju. Hitay chi intuchu mi
hi aton ju 12 ta ma-id chi hay
panghi'-ingan hana agkhuy
namati an mamahiw ay cha'ju, ja
ta achi ju punhohodlanan chi hay
ichat chi takhu hi mahapor ju.

Chin pumpfangngachan Apo Hesus

13 A-akhi, podhon mi an
annilaon ju hini emma'-atan
hana nun-atoy an namati ta achi
aju umayyong an amat hay hana
agkhuy namati an ma-id anila
cha hi amahuwan chi natoy.
14 Ti namati ta-o an natoy hi
Hesus ja nummahu. Hotti
mamati ta-o an mahuwan khu
Apo Jos hana nun-atoy an
namati ja ipitnud na chicha ay
Hesus chin pumpfangngachana.
15 Ja hitay chi intuchun Apo
Hesus an allon mi ay cha'ju, an
hay amatana ja chita-o ayya an
mamattakhu chin
pumpfangngachana ja achi ta-o
mahhun an i mi'chittum ay hija
ta mataynan hana nun-atoy. 16 Ti
amat heto, an mumpfangngad hi
Apo Hesus an marpu hichi ad
langit ja mun-ugwap an
mun-ajag. Ja midchum an
magngor hini hapit ni
pangpangulun hana angher Apo
Jos, ja khumangoh khu hini
abpfuun Apo Jos. Ja hay
amatana ja mahhun an
mummahu hay hana nun-atoy an
namati ay Kristo. 17 Ja chita-o an
mamattakhu ja midchum ta-o ay
chicha an mipatolo an umuy ad
uchu an i mi'chittum ay Apo
Hesus. Hot mi'takhu ta-o ay hija
hi ma-id chi pogpog na. 18 Hotti
hay hato chi haphapiton ju ta
manghinpipinnapfi-ah aju hi
nomnom ta achi aju umayyong.

Hini punhakhanaan ay ni pumpfangngachan Hesu Kristo

5 1 Tayya, a-akhi, achi khahin
una' muntula' ay cha'ju an
mangpa-annila nu a'-anunay
pumpfangngachan Hesu Kristo.
2 Ti anila ju an hini ayya
pumpfangngachan Apo Hesus ja
ma-id nanginnila, an amat ay ni
mangakaw nun madhom an achi
na ipa-annila hini umaliyana.
3 Ja ay nuy an timpo ja khemhon
hana tatakhu hi un malenong ja
mapmaphod hini pi'takhuwan
cha, ja himpfumagkha ja
na-ah-upan cha ay ni umali an
pundusaan Apo Jos ja ma-id i
cha ihaniyan. Ti hini
pumpfangngachan Hesu Kristo ja
amat ay ni tumu'khungan ni
pfupfai an nachakngan ayya hini
timpo ja achi mapfalin an
etaktak na. 4 Muti cha'ju, a-akhi,
ja achi aju amat hay hana
agkhuy namati an naheherngan
chi nomnom cha. Hotti achi aju
koma tomakhaw nu
mumpfangngad hi Kristo, ti
ani'-ila ju. 5 Hinilagwan chita-o
ay Apo Jos ja en-egwer chita-o
ay ni mumpapattar an

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

pi'takhuwan. Hotti achi ta-o
amat hay hana agkhuy namati an
naheherngan chi pi'takhuwan
cha. 6 Amat cha hi nanallo' an
achi cha anila nu ngachah chi
khun ma'ma-at. Hotti chita-o
ayya ja un ta-o pi'hahalimuwat ja
enan-ano'nong chi khun pe'-at.
7 Hana malo' ja lapfi chi alo-an
cha an munhehellong, ja lapfi
khu chi apfukngan hana i
mumpfutong. 8 Muti chita-o an
namati ja mi'takhu ta-o ay ni
mumpapattar, hotti mahapor an
khun ono'nongon chi pe'-at. Achi
ta-o alichuwan hini pammati ta-o
ay Kristo ja hini pamhod hi ibpfa
ta-o hi tatakhu. Ti hini pammati
ja pamhod ta-o ja hijay hapiyaw
ta-o. Ja munchomo' ta-o ay ni
hahadchon ta-o an panakhuwan
Apo Hesu Kristo ay chita-o, ti
hijay hermet ta-o. 9 Ja tan
ene'chan Apo Jos an achi ta-o
tamtaman hini pfungot na
khapo hi pfahor, ta un ta-o
mi'takhu khapo ay ni enat Hesu
Kristo 10 an nang-atoy hi pfahor
ta-o. Ja midchum ta-o an
mi'takhu ay Kristo hi
pumpfangngachana,
mamattakhu ta-o man wenno
natoy ta-o. 11 Hotti etortoloy ju
gwot an manghintitinnukhun ja
muntitinnolong an
mangpapfi-ah hi pammatin chi
oha-ohanna.

Chin me-ang-angonoh an tukhun Paul hana eTesalonika

12 Hay ipakpaka-ahi mi ay
cha'ju, a-akhi, ja achi ju
ngangannugwon hana
mang-an-anuh an manuchugwan
ay cha'ju, ti hi Apo Jos chi namili
ay chicha an mangpadchong ja
manukhun ay cha'ju. 13 Egngor
ju ja ipatikhaw juy otong hi
pamhod ju ay chicha, ti
ehehemad cha an muntamu hi
ap-aphochan ju. Ja mun-oh-ohha
aju an amin.

14 Ja hay khu oha hi allon mi
ay cha'ju a-akhi, ja tukhunon ju
hay hana nahachot ta lumiya'
cha. Ja ipaturid ju hay hana
matmata-ot ja hay hana
mun-enabpfakon. Hotti
an-anuhan ju an tomolong hi
ibpfa ju an tatakhu. 15 Nu
gwachay mangat hi napukhit ay
cha'ju ja achi ju epfalloh. Un ju
gwot nomnomon hay maphod hi
aton ju hi oha-ohanna ja an amin
hi tatakhu.

16 Mun-an-anla aju hi
a-arkha-arkhaw ay ni
pi'takhuwan ju ay Hesu Kristo.
17 Ja achi ju inganuy an khun
mungkalalag. 18 Maphod man
chi pi'takhuwan ju, ja anong un
nalikhat, ja achi ju alichuwan an
munyaman ay Apo Jos. Ti hay
hato chi podhona an aton ta-o an
namati ay Hesu Kristo.

19 Achi ju halegwaon hini
tamun ni Espiritu Santo, 20 ja
achi ju pipillohon hana tatakhu
an echalan ni Espiritu an
mumpadtu. 21 Muti orman ju
hana inali cha nu me'-annolot ay
ni penhod Apo Jos ta khokhotan
ju hana maphod. 22 Ja chu'khon
ju an amin chi napukhit.

23 Hay kalalag u ja hi Apo Jos
chi mangpadchong ay ni

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

pi'takhuwan ju ta ma-ulahan ta
ma-id oh-ohhah napukhit. Ja hija
adni' chi mangchat hi
pomhochan chi pi'takhuwan ju ja
manalimun ay ni achor ju, ja
nomnom ju, ja ay ni lennagwa
ju. Ja un cha'ju adni' i-achawwi
hi i ju pfumahulan ingkhana chin
pumpfangngachan Apo ta-o an hi
Hesu Kristo. 24 Ja hi Apo Jos an
nangajakhan ay chita-o ja atona
hay hato ay cha'ju, ti achi
munlahlah.

25 A-akhi, achi cha'mi
alichuwan an khun ekalalakhan.
26 Manghenpfopfogkha aju an
amin an namati an mangpatikhaw
hi pumpepennohhochan ju. 27 Ja
pa'pa-allo' ay cha'ju ta ehapata ju
ay Apo Hesu Kristo ta epfaha ju
an epfaha hitay tula' u an amin
hay hana namati hina. 28 Ja hay
kalalag u ja hi Apo ta-o an hi Hesu
Kristo chi mangkhohkhohan ay
cha'ju an amin.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

2 TESALONIKA

Hini oma'-atan tay an libju

Anong un pfinahan hachi namati ad Tesalonika chin nahhun an tula' Apostol Paul ja munharhalinchugwa cha pay ay ni oma'-atan ni pumpfangngachan Hesu Kristo. Ti gwacha kaykhu tugwali hachi khun khu mangali hi un nakhigkhibpfoh an numpfangngad hi Hesu Kristo. Hijaot un impiggwan Paul an nuntula' ta ipa-innila na ay chicha an mahhun an pfumutay hana allon cha an Ma-am-amchan an Pfomopfohhor ay Apo Jos ja chom-or hana pfumahulan chi tatakhu ja unot machakngan hini pumpfangngachan Hesu Krsito.

Intukhun khu Paul an mun-an-anla cha an mamati ja mangat hana maphod, anong un cho-or hana apalikhatan cha khapo ay ni pammati cha. Ja gwacha hana uchumna an nahachot an muntamu ti allon cha hi nehnot anu chin pumpfangngachan Hesu Kristo hotti ay-ayyu hini liya' cha. Hotti intukhun khu Paul an achi cha munhadhachot, ta un cha koma maliya' an amat ay hija.

Chin punhugijan Hesu Kristo hi tatakhu chin pumpfangngachana

1 1 Ha-in an hi Paul, ja hato numpun-ibpfa' an hi Silas ja hi Timoti, tayya an muntula' ami khu ay cha'ju an khun ma-am-amamung an mummeha hina ad Tesalonika an namati ay Apo Jos an Ama ta-o ja ay Apo ta-o an hi Hesu Kristo. 2 Hi Jos Ama ja hi Apo Hesu Kristo chi mangkhohkhohan ay cha'ju ja mangchat hi pomhochan chi pi'takhuwan ju.

3 Mahapor an etortoloy mi an khun munyaman ay Apo Jos khapo ay cha'ju an a-akhi. Maphod hitay hi khun mi aton, ti niya an khun pompomhod hini pammati ju ja hini aton ju an mumpepennohhochan. 4 Hijaot un cha'ju chi khun mi padayawon nu munhahapit ami hana uchumna an namati ay Apo Jos, ti agkhuy ju enenghay hini pammati ju, an anong un cho-or hana pfumuhur ay cha'ju ja hana likhat ju.

5 Hitay an panganuhan ju hi punlikhatan ja hijay pangtikhan an magpong hini aton Apo Jos an munhugi. Ti mapalikhatan aju khapo hi nangunuchan ju ay Apo Jos, hot ipfilang cha'ju ay hija an midchum ay ni Pun-ap-apugwana. 6 Ja hi Apo Jos ja magpong an hugi, hotti palikhatona hana mamarpalikhat ay cha'ju, 7 ja mapogpog chi i ju punlikhatan ja amat hina khu ay cha'mi. Ma-at hay hato chin pumpfangngachan Apo Hesus an marpu ad langit, ja mitnud hana

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

napfagto an angher na. Ja
midchum han khun mungkhelab
an apoy 8 an pangdusa na hana
agkhuy nanginnila ay Apo Jos ja
agkhuy ni'-unud ay ni
Ebanghelyon Apo Hesus.
9 Madusa cha hi ma-id chi
pogpog na ja mi-achawwi cha ay
Apo Hesus, hotti achi cha tikhan
hini apfalinana an ma-id chi
ipadchungana. 10 Ay tay an
pumpfangngachana ja
mipapfagpfagto hija khapo hi
nanakhuwana hana tatakhu na.
Ja mipfilang aju hi tatakhu na, ti
namati aju hana intudtuchu mi
ay cha'ju. 11 Hijaot un mi khun
eka-ekalalag ta matulungan aju
an mi'takhu an me'-annolot ay ni
podhon Apo Jos an nangajakhan
ay chita-o. Ja khun mi khu
epfokha ta magwachaan aju hi
apfalinan Apo Jos an mangat an
amin hana maphod an
nenomnom ju an aton khapo hi
pammati ju. 12 Hitay chi kalalag
mi ta hini pi'takhuwan ju ja
mangchat hi ipapfagtuwan Hesus
an Apo ta-o, ja ta ipapfagpfagto
cha'ju khu ay hija, khapo ay ni
khohkhoh Apo Jos ja hi Apo ta-o
an hi Hesu Kristo.

Hini Ma-am-amchan an Pfomopfohhor ay Apo Jos

2 1 A-akhi, gwa han podhon
mi an ituchu ay cha'ju ta
annilaon ju hini amatan chin
pumpfangngachan Apo ta-o an hi
Hesu Kristo, ja chin i ta-o
a-amungan an pi'chittuman ay
hija. 2 Ja hay allon mi ay cha'ju
a-akhi, ja achi aju
mun-inabpfugwon, ja achi aju
manongchongor hay hana khun
muntudtuchu an mangali hi un
nalahin hini arkhaw an
pumpfangngachan Apo Hesus an
panugijana hana tatakhu. Achi ju
chodchonglon chicha, anong un
cha allon hi impa-innilan ni
Espiritu Santo, wenno hay
intuchu mi wenno hay intula' mi
ay chicha. 3 Tikhagwun ju ta
achi aju ma-apfu, ti achi pay
machakngan chin arkhaw an
pumpfangngachan Hesu Kristo
ingkhana hi chom-or hay hana
pfumuhur ay Apo Jos ja
ma-annila hinuy takhu an hijay
Ma-am-amchan an Pfomopfohhor
ay Apo Jos ja hini khu urchina.
Hitay an pfuhur Apo Jos ja hijay
ne'cha an mituud ad impferno.
4 Pfuhulona an amin chi hay
allon cha hi jos ja hana khun
dayawon chi tatakhu, ti podhona
an mun-oha an mipapfagpfagto.
Humikhop pay hija hichi
Templon Apo Jos ja inumpfun ja
allona hi, “Ha-in hi Apo Jos.”
5 Alom ja agkhuy ju
nalichuwan an hay hato chin
ingkhimoh u an allon ay cha'ju
chin nihihinnaa' hina ad
Tesalonika. 6 Inannila ju an gwa
han manalegwa ay tay an pfuhur
Apo Jos ta achi mumpatikhaw
ingkhana hi machakngan hini
ne'cha an arkhaw an
pumpatikhagwana. 7 Anong un
cho-or hana khun ma'ma-at ad
ugwani an pfumuhur ay ni
urchin Apo Jos, muti achi pay
ma-innila hichuy Ma-am-amchan
an Pfomopfohhor ay hija

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ingkhana hi machakngan chin
timpo an pangpa'-igwinana ay
nuy manalegwa 8 ta ma-annila
hichuy pfuhur na. Muti ma-apfak
hija chin pumpfangngachan Apo
Hesus an magwachaan hi
pfinang ja mahongapfan hija ay
ni apfalinan ni hapit Hesus.
9 Muti ay ni pfumutajan tay an
takhu ja ichatan Satanas hija hi
apfalinan an mangat hi
numpfino-ob-on an milagro ta
gway aton hana tatakhu an
ma-allilaw. 10 Hay hana
mapfalijan ay ni lahlah tay an
pfuhur Apo Jos ja chicha hana
umuy ad impferno, ti achi cha
podhon an apfuluton hini
umannung an tudtuchu ta gway
aton cha an mi'takhu ay Apo Jos
hi ma-id pogpogna. 11 Hotti
lomanon Apo Jos hini nomnom
cha khapo ay ni apfalinana ta
ma-allilaw cha hot pattiyon cha
hini lahlah ni pfuhur na. 12 Hotti
hini oma'-angonoh an amatana ja
mahugi ja madusa an amin hay
hana agkhuy immunud ay ni
umannung an hapit Apo Jos, ti
penpenhod cha an mangat hi
napukhit.

Hana namati ad Tesalonika ja pinilin Apo Jos an mi'takhu ay hija

13 A-akhi mi an podpodhon
Apo Hesu Kristo, mahapor an
etortoloy mi an khun munyaman
ay Apo Jos, ti pinili cha'ju chin
hunhunana an mi'takhu khapo ay
ni apfalinan ni Espiritu Santo an
nangpaphod ay ni pi'takhuwan
ju, ja khapo hi namatiyan ju ay
ni umannung an tudtuchu.
14 Enajakhan cha'ju khapo ay tay
Ebanghelyo an intudtuchu mi ta
midchum aju an mipapfagpfagto
ay Apo Hesu Kristo. 15 Hotti
pe'hehemad ju, a-akhi, ja
khokhotan ju hay hana
intudtuchu mi chin
agawwachaan mi hina ad
Tesalonika, ja chin tukhun an
intula' mi ay cha'ju.
16 Hay kalalag mi ja hi Apo
Hesu Kristo ja hi Jos Ama chi
tomolong ay cha'ju. Ti penenhod
chita-o ay Apo Jos, ja ichat na
hini hahadchon ta-o an
pi'takhuwan ja pun-an-anlaan an
ma-id chi pogpog na, ti
magmakhohkhoh hija. 17 Hay
ekalalag mi ja papfi-ahona hini
nomnom ju ja tulungan cha'ju an
mangat ja mangali an amin hi
maphod.

Chin nangarjan Paul hi ekalalakhan cha hija

3 1 Hotti tayya, a-akhi, an hay
podhon mi hi allon ja
mahapor mi hini kalalag ju, ta
khagkhaju an chom-or hana
munchongor ay ni hapit Apo Jos
an khun mi itudtuchu, ja
apfuluton cha an amat ay ni enat
ju hina ad Tesalonika. 2 Ekalalag
ju khu ta hi Apo Jos ja haniyan
cha'mi hay hana achi matukhun
an tatakhu an napukhit chi ugali
cha. Ti achi an amin chi tatakhu
ja gway pammati cha. 3 Muti
anong un amat heto ja hi Apo
Jos ja mapagtarkan hot
papfi-ahon chita-o ja haniyan
chita-o hay hana napukhit an

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

aton Satanas. 4 Ja khapo hi
ne'-oh-ohhaan ta-o ay Apo Hesus
ja munchomo' ami an khun ju
unuchon hana inali mi an aton
ju, ja etortoloy ju an khun aton.
5 Hay ekalalag mi ja tulungan
cha'ju ay Apo Jos ta
ma-ug-ugman hini anila ju ay ni
oma'-atan ni pamhod na ja hini
aton ju an manganuhan hi likhat,
an amat ay ni enat Kristo.

Hay nitukhun hana nahachot

6 A-akhi, cha'mi an hennag
Apo ta-o an hi Hesu Kristo, ja
tayya an allon mi ay cha'ju hi
achi aju mimidchum hana ibpfa
ju an namati an nahachot an
muntamu hi anun cha, ti pfu-un
hitay chi intukhun mi ay cha'ju.
7 Ja anila ju mit chin enat mi hi
nihihinnaan mi ay cha'ju an
agkhuy ami himmachot. Hotti
hitay koma chi pe'-at ju.
8 Pfinajachan mi an amin hini
inchat ju an inan mi. Ja inhihi-ar
mi an i ne'pfo'la hi a-arkhagwan
ja anong un lapfi, ta achi aju
malikhatan an mamangan ay
cha'mi. 9 Ti cha'ju koma chi
mamangan ay cha'mi an khun
mangtudtuchu ay ni hapit Apo
Jos muti agkhuy mi enehchor ay
cha'ju ta gway aton mi an
mangpatikhaw ay ni maphod an
unuchon ju. 10 Ti hitay chi
inali-ali mi chin agawwachaan
mi ay cha'ju, an hini nahachot an
i muntamu ja achi mangan. 11 Ja
tayya an ipiggwa mi an mangali
ay cha'ju, ti chengngor mi an
nahachot hana uchumna ay
cha'ju an i muntamu. Ingnganuy
cha an i muntamu ja enchagkha
cha khu an i tomaktak hay hana
tamun chi uchumna. 12 Hotti hay
pa'pa-allon mi hay hato an
nahachot ja hay podhon Apo ta-o
an hi Hesu Kristo ja pa-ennongan
cha an muntamu ta gway
pangalan cha hi mahapor cha.
13 Ja cha'ju khu an a-akhi, achi
aju humikha an mangat hana
maphod.

14 Unchani ja gway achi
mangat ay tay inali mi ay tay
tula'. Ja tikhan ju ta achi aju
midchum ay chicha ta gway aton
cha an pfuma-in. 15 Muti achi ju
ipfilang chicha hi pfuhur ta un
ju gwot ihingar ja tinukhun ju
chicha an amat hi akhi ju.

Hay kalalag Paul hay hachi eTesalonika

16 Hi adni' Apo Hesu Kristo
chi mangchat hi malenong an

Khun me'pfo'la hi Apostol Paul an hay tamu na ja khun mun-okhot hi torcha

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

pi'takhuwan ju an amin hi timpo,
anong un ngachah chi hay
amatana, ti hijay arpugwan chi
lenong. Hi Hesu Kristo chi
magwacha ay cha'ju an amin.
17 Omod aju, a-akhi, hina?
Ha-in hi Paul an nangtula' ay tay.
Hitay chi khun u itula' an amin
hi tula' u ta pangmatunan ju an
narpu ay ha-in. **18** Hay kalalag u
ja hi Apo ta-o an hi Hesu Kristo
chi mangkhohkhohan ay cha'ju
an amin.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

1 TIMOTI

Hini oma'-atan tay an libju

Hi Timoti ja unga an lala-e an narpu ad Lystra an namati ay Hesu Kristo. Chinittum Apostol Paul chin khuna pangasabaan ad Likonia. Khapo ta nehamad chin pammatin tay an unga ja initnud Paul ta tomolong ay ni i na pangasabaan ja puntudtuchugwaan. Ad Efesus an ohan pfuglay an i cha nangaskasabaan chi nanaynan Paul ay Timoti ta hija chi manalimun hachi namati hichi. Napfaypfajag hi nihihidchijan Timoti, hijaot un tinula-an Paul hija.

Hini oha an intula' Paul ay tay tula' ja mipanggip hana khun muntudtuchu hi nehahalla. Inalin Paul ay Timoti ta epagwa na hato nat-on an muntudtuchu. Hana uchumna ja khun cha ituchu an penhod ayya ni takhu an mi'takhu ja cho-or hana paniyaw an achi cha anun, ja achi cha anu khu marhin.

Hay oha hi intula' Paul, ja hay aton hachi khun mummeha an mungkalalag ja mundayaw ay Apo Jos. Ja intula' na hini oma'-atan chi nitakhuwan hay mapfalin an mapili an mangpangpangulu hi namati, ja hana khu mapili an tomolong hana mangpangpangulu. Ja inalin Paul hana itukhun Timoti hana numpfino-ob-on an grupon chi namati, amat hana pfalo, ja hana ap-apo ja himpfut.

Hini khu oha an intukhun Paul ay Timoti ja hini atona an manalimun ay ni iglesia an tatakhun Apo Jos. Ay ni angonoh tay an tula' ja intuchu na khu hana mitukhun hana mamhod an omachangjan ja hini oma'-atan chi umannung an enachangjan.

1 1 Ha-in hi Paul an
numpfalin hi apostol Kristo
Hesus, ti hijah tay chi inalin Apo
Jos an nanakhu ay chita-o, ja hi
Kristo Hesus an khun ta-o
punhocholan. 2 Tayya an
muntula-a' ay he-a, Timoti, an
impfilang u hi umannung an
empfalay hi pammati.

Hi Jos Ama ja hi Apo Hesu
Kristo chi mangkhohkhohan ja
munnignikha ay he-a ja
mangchat hi pomhochan chi
pi'takhuwam.

Ihingar Timoti hana khun muntudtuchu hi nehahalla

3 Gwa chin inali' ay he-a ja
una' umuy ad Macedonia, ja
tayya an hija hitay ipiggwa' an
allon ay he-a, an mihihinna a
pay hina ad Efesus ta gway khun
manghingar hay hana tatakhu an
khun mangtudtuchu hi nehahalla
ta epokhong cha. 4 Allom ay
chicha ta ammuna hana hudhud
an ma-id chi poot na, ja hana
achi mapogpog an pun-umanan

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

cha hana i cha narpugwan. Ti un
hay punhohongngilan chi
ipfungan hay hato an
pfu-un agkhu hay panginnilaan
ay ni penhod Apo Jos an ma-at.
Ti hini panginnilaan ja
pangunuchan ta-o ay tay penhod
Apo Jos ja khapo hi pammati.
5 Hini khapo na hi nangarja' hay
hato an ipa-innilam ay chicha, ja
ta mapfangon hini pamhod an
marpu hi maleneh an nomnom ja
maphod an konsensia ja
nahamad an pammati. 6 Hana
uchumna an tatakhu ja
immachawwi cha ay tay maphod
an tudtuchu, ta hana agkhu
ma-id chi poot na chi lupiton cha
an hapihapiton. 7 Penhod cha an
mumpfalin hi memehtolon chi
urchin Apo Jos, muti achi cha
anila hini khun cha hapiton.
Anong un hana ipapilit cha an
ituchu ja achi cha
ma-aw-awatan.

8 Anila ta-o an hini urchin
Apo Jos ja maphod, nu hana
mangtuchu ja anila cha hini
umannung an piherpfiyana.
9 Nomnomon ta-o an agkhuy
enephod Apo Jos hitay urchin
khapo hana magpong an tatakhu,
muti enephod na khapo hana
agkhuy natukhun, ja hana achi
mangngor, ja hana khun
pfumuhur ay Apo Jos ja achi cha
unuchon hini penhod na,
pahigwon cha hana allon Apo
Jos an maphod, ja patajon chay
ammod cha, ja pomatoy cha hi
ibpfa chah takhu. 10 Me-elo' cha
hi pfu-un ahagwa cha,
akhamangon hana linala-e hay
hana padchung cha an linala-e,
omelajaw cha hi tatakhu, ja
munlahlah cha, tihtikhuwan
chay achi umannung, ja aton cha
hana uchumna an achi
mi'-apfulut ay ni umannung an
tudtuchu. 11 Hay hato an
nitudtuchu ja machakngan ay ni
Ebanghelyo an impulang tay
napfagto ja madayaw an Jos ay
ha-in ta ipa-innila'.

Chin nunyamanan Paul ay Hesu Kristo khapoh nangekhohkhohana ay hija

12 Munyamana' ay Kristo
Hesus an Apo ta-o an
nangpapfi-ah ay ha-in an khun
muntudtuchu ay tay Ebanghelyo
khapo ta impfilanga' hi
mapagtarkan, ja enhaacha' an
munserbi ay hija. 13 Chin
agkhuy u pay namatiyan ja
nunlinapoh chi enat u, ti
nunhapita' hi mipfuhur ay Apo
Jos, ja pinarpalikhat u ja
pfina-ipfa-ina' hija. Muti anong
un amat hetoy enat u ja
engkhohkhohana' chamchama
ay hija, ti agkhuy u anila an
napukhit hay hato an ena-enat
u, ti agkhuja' pay namati.
14 Otong hini khohkhoh Apo
Jos ay ha-in, ti inchatana' hi
pammati ja pamhod khapo hi
ne'-oh-ohhaa' ay Kristo Hesus.
15 Tayya han napfalor an
tudtuchu an mahapor an
pattiyon an amin chi tatakhu,
an hi Kristo Hesus ja immali
heto lota ta takhuwona hana
napfahulan. Ja umannung an
ha-in chi am-amchan an

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

napfahulan muti tinakhuwa' ay
Apo Jos. 16 Ja hay khapo na hi
nangekhohkhohana' ay Apo Jos,
ja impatikhaw Hesu Kristo hini
ma-id pogpogna an anuh na ay
ha-in an oha an munlinapoh an
napfahulan, ta gway pangtikhan
hana uchumna an mamati ay
hija, ta pe'-agwat cha hini
pi'takhuwan an ma-id chi
pogpogna. 17 Hotti hini Ari an
ma-id pogpog chi i na
pun-ap-apugwan chi
medaydayaw ja mipapfagpfagto
ja ingkhana. Hija ja angkhay
chi Jos an achi matikhaw ja
achi matmatoy. Amen.

18 Timoti an empfalay u, hay
hato an inali' hi atom ja hihiya
chin impadtun hachi
pangpangulun chi iglesia an
pe'-at mu. Nu hay hato chi
unuchom hot apfakom an amin
chi napukhit. 19 Hotti
khokhotam hini pammatim ja
hini maphod an konsensiam.
Tikham akay ni' an napa'-i hini
pammatin hana uchumna an
tatakhu, ti agkhuy cha inunud
hini konsensia cha. 20 An amat
ay cha Himeneus ja hi
Alexander, an lo'tat ja en-agwat
u chicha ay Satanas ta gway aton
cha an matukhun ta epokhong
cha an mangtudtuchu hana
nehahalla an mipfuhur ay
Apo Jos.

Hini maphod an apanuhan chi meha

2 1 Hotti hitay chi pa'pa-allo'
ay he-a ta allom hana
namati ta pa-ennongan cha an
mangekalalakhan an amin hana
padchung cha an tatakhu. Ja
ekalalag cha ta ekhohkhohan
Apo Jos chicha, ja khun cha
munyaman hana maphod an
khuna aton ay chicha.
2 Pe'kalalakhan cha khu hana
ar-ari ja an amin hana a-ap-apo,
ta un adni' malenong ja ma-id
ar-ali ay tay pi'takhuwan ta-o, ja
un ta-o na'na-unnud ay Apo Jos,
ja hay mapmaphod chi aton ta-o
hana i-ibpfa an tatakhu. 3 Nu
amat hetoy aton ju an
mungkalalag, hot maphod ja
omepachenor ay Apo Jos an
nanakhu ay chita-o. 4 Ti hay
podhon Apo Jos ja an amin chi
tatakhu ja mi'takhu cha ay hija,
ja annilaon cha hana umannung
an tudtuchu. 5 Ti un na-ohhay
Apo Jos ja oh-ohha khu hini
khun mangepfattan hi tatakhu ay
Apo Jos, an ma-id uchumna nu
pfu-un hi Kristo Hesus an
numpfalin hi takhu. 6 Inapfulut
nay natajana ta hijay hugwar chi
pfahor an amin chi tatakhu,[a] ja
na-at hitay ay chuy timpo an
ene'chan Apo Jos hi a-atana.
Hitay chi nangpatikhana an

[a] **2:6** Hitay ja achi na penhod an allon an mi'takhu an amin chi tatakhu, ti hana achi mamati ay Hesus an nange-atoy hi pfahor ta-o ja achi cha mi'takhu. Muti an amin hana mamati an munhochor ay Hesus ja achi mehalla an mi'takhu cha hi ma-id chi pogpogna.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

podhona an mi'takhu hana
tatakhu ay hija. 7 Hitay khu chi
khimmapo hi uja' nehaachan an
muntudtuchu, ja an numpfalin hi
apostol, ta gway mangkaskasaba
hana Hentil ay ni umannung an
tudtuchu ta gway aton cha an
mamati. Ja umannung hitay allo'
an pfu-un lahlah.
8 Ja an amin chi hay i ju
a-amungan an pundaydayawan,
ja hay podho' ja hana linala-e chi
mangpangpangulu hi kalalag.
Muti tikhan cha ta hini
pi'takhuwan cha ja me'-annolot
ay ni penhod Apo Jos, ja achi
cha mabmapfungot ja achi cha
khun me'hohongnger. 9 Ja hay
hato khu chi allo' hi pe'-at hana
pfinapfai nu mummeha aju.
Pi'tikhaw cha hini aton cha an
me'lopfong ta achi cha ma-arti
an mun-usar hana nun-angina ja
napfalitu-an an ar-arkos chi
achor ja pfuu' ja lopfong, ta
pa'pa-atigkhan kan kaykhu chi
tatakhu chicha. 10 Achi maphod
hini amat heto, ti hay maphod hi
ahaphapitan ja hini mapmaphod
an khun aton chi oha an pfupfai
an mangali hi un namati ay Apo
Jos. 11 Hana pfinapfai ja
khomegkhenong cha nu gway
khun muntudtuchu ay ni Hapit
Apo Jos ta ekhongahan cha ja
lihpituwon cha hini khun
muntuchu. 12 Achi' ipalubos an
ngongohmolon hana pfinapfai
hay hana linala-e ta chicha
agkhu chi manuchugwan ja
mangepadchong ay chicha.
Khomenong cha koma ta
munchongor cha. 13 Ti chin
nangephochan Apo Jos hi takhu
ja hi Adam chi nahhun an
enephod na ja unot hi Eva. 14 Ja
pfu-un hi Adam chi nahhun an
na-allilaw an chin pfupfai an hi
Eba, an hijay nahhun an
pfimmahor ay Apo Jos. 15 Hitay
chi khapo na an khun
malikhatan hana pfinapfai ay ni i
cha tumu'khungan, muti
mi'takhu cha chamchama ay Apo
Jos hi ma-id chi pogpogna nu
pa-ennongan cha an mi'takhu hi
magpong ta magwachaan cha hi
pammati ja pamhod hi ibpfah
takhu, ja maphod an amin chi
pe'-at cha.

Hay atatakhun hana mapili an mumpfalin hi pangulu

3 1 Tayya han napfalor an
tudtuchu, an hini gway
pamhod na an mumpfalin hi
pangulun chi namati ja pfuher
hitay hi i na pi'tamuwan. 2 Hotti
hini mapili an mangpangulu ja
mahapor an ma-id apahigwana.
Un ohay ahagwana, na-umlong
chi nomnom na, ja manomnom,
malihpito, mangiliyonay takhu,
ja anila na an muntudtuchu.
3 Achi khun mapfutong ja achi
mabmapfungot ta un ma-uloy an
achi ak-akidchi hon
ne'hohongnger, ja pfu-un hay
pela' chi mun-o-onan ay ni
nomnom na. 4 Ja mahapor an
anila na an mangepapto' hi
pamilya na, ja tikhana an
nalihpito ja na'na-unnud hana
empfapfalay na ay hija. 5 Ti nu
ma-id anila na an mangepapto' hi
pamilya na, hot om-omod an

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ma-id anila na an mangepapto'
hay hana namati ay Apo Jos.
6 Achi mapfalin an mehaad hini
pa'-ihu'pap an namati, ti
khenemhon ja numpa-akhaja ja
chumalat hi i pundusaan Apo Jos
ay hija an amat ay ni enat na ay
Satanas. 7 Hini pangulu ja
mahapor an gway lihpiton chi
tatakhu ay hija, anong un hana
agkhuy namati. Ti napukhit ayya
hini ugali na hot pahigwon chi
tatakhu ja hitay hini aton
Satanas an mangapfak ay hija.

Hay atatakhun hana mapili an tomolong hana pangpangulun chi namati

8 Amat khu heto hini mehaad
an tomolong hana pangpangulu.
An mahapor an gway lihpiton
chi tatakhu ay hija ja achi cha
munlahlah. Ja achi khun
mapfutong ja pfu-un hay pela'
chi mun-o-onan ay ni nomnom
na. 9 Mahapor an khokhotana
hini umannung an tudtuchu an
impa-innilan Apo Jos an
nagwachaan hi maphod an
konsensia. 10 Hay amatana ja
matopngan pay hi mahhun hana
ugali na. Ja nu matikhaw an
ma-id mapahiw ay ni
pi'takhuwana ja mapfalin an
mehaad ta tomolong hana
pangpangulu.
11 Ja mahapor an hana
ah-ahagwaan cha ja gway
lihpiton chi tatakhu ay chicha, ja
achi cha munhapit hi apa'-iyan
chi ibpfa cha hi takhu, na-umlong
cha ja mapagtarkan cha.
12 Hay mehaad an tomolong,
ja un ohay ahagwa na ja anila na
an mangpapto' ay ni pamilya na
ja hana uchumna an nidchum an
ne'heto ay chicha. 13 Ti nu
ep-ephod cha an tomolong hot
lihpituwon chi tatakhu chicha,
hot pfumi-ah cha an muntihtikhu
ay ni oma'-atan ni pammati cha
khapo hi ne'-oh-ohhaan cha ay
Hesu Kristo.

Impa-innilan Apo Jos ad ugwani hini oma'-atan Kristo

14-15 Alom ja achi mapfajag
hot umaliya' hina. Muti unchani
ja mataktaka' hotti tayya an
intula' u an amin hay hato ta
annilaom hini atom an
mangpapto' ay ni pamiryan Apo
Jos an hija hana namati an
iglesian tay mamattakhu an Jos.
Ti chita-o an namati chin
nangpulangan Apo Jos ay tay
umannung an tudtuchu ta
mepmephod an mituchu ja achi
ta-o ehahalla. 16 Achi mehaot an
hini pinati ta-o an oma'-atan
Kristo Hesus ja munnaud an
napfalor. Agkhuy impa-innilan
Apo Jos chin hopapna muti ay
chita-o ad ugwani an timpo chi
nangpa-innilaana.

Ti immali hi Kristo an
numpfalin hi takhu.
Impa-innilan ni Espiritu
Santo an magpong hija.
Ja tinnig hana angher,
Nekasaba hini nitakhuwana
hi apfuglapfuglay,
Ja hana tatakhu heto lota ja
pinati cha.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Ja timmalakhuy ad langit ta
mipapfagpfagto.

Hana khun cha itudtuchu an nehahalla

4 1 Achi mehalla hini
impa-innilan ni Espiritu an
chin ang-angonoh chi ar-arkhaw
ja gwacha hana man-ug ay ni
pammati cha khapo ta egngor
chaagkhu hana achi umannung
ja omepfahhaw an tudtuchu.
Ma-id uchumna hi nun-achalan
cha hay hato an nehalla an
tudtuchu nu pfu-un hana
dimonyo. 2 Narpu hay hato an
napukhit an tudtuchu hana
umallilaw ja munlahlah an
tatakhu an napa'-i chi konsensia
cha, hotti achi cha imatunan
chi hay maphod ja napukhit.
3 Hay hato an tatakhu ja
epagwa chay marhin ja mangan
hana uchumna an anun an
paniyaw anu ay Apo Jos. Hay
umannung ja hi Apo Jos chi
nangephod an amin hay hato
an khun anun, ta chita-o an
namati ay Kristo ja an
nanginnila ay ni umannung an
tudtuchu, ja anun ta-o an amin
hato enephod Apo Jos an
gwachaan ta-o hi panagyaman.
4 An amin hana anun ja ihcha
an enephod Apo Jos ja maphod,
hotti ma-id chi hay allon ta-o hi
paniyaw hu-un ta-o i anun.
Hotti anun ta-o an amin hana
inchat Apo Jos an gwachaan
ta-o hi panagyaman. 5 Ti
netpfar hini anun ja ihcha
khapo ay ni Hapit Apo Jos ja
hay kalalag.

Hini maphod an pfaar Hesu Kristo

6 Ituchum hay hato an tukhun
hana a-akhi ta-o hina hot
maphod hini atom an munserbi
ay Hesu Kristo. Ja hijay
pangtikhan an khun mu achalon
hana maphod an tudtuchu an
khun mu unuchon ja hijay khun
pfumi-ahan ni pammatim.
7 Achim ay chodchonglon hana
hudhud chin nahop an ma-id chi
poot na, ti agkhuy narpu ay Apo
Jos. Un mu gwot epa-engha an
aton hini penhod Apo Jos.
8 Hitay ayya achor ja
matulungan an pfumi-ah nu
epa-engha ta-o an manchuwon.
Muti cho'cho'-or hini ma-itolong
na nu epa-engha ta-o an unuchon
hini podhon Apo Jos. Ti ipfunga
nay mapmaphod an pi'takhuwan,
ay tay achaan ta-o ay tay lota ja
anong un hichi ad langit. 9 Hay
hato chi umannung, hotti
mahapor an pattiyon ta-o an
amin. 10 Hitay chi khapo na hi
pangkhimohan ta-o an muntamu,
ja panganuhan ta-o hi likhat. Ti
hi Apo Jos an mamattakhu chi
hahadchon ta-o an manakhu ay
chita-o. Ti hay penhod Apo Jos
ja mi'takhu koma an amin chi
tatakhu, ja umannung an
takhuwona an amin hana
mamati ja munhochor ay hija.
11 Ituchum an amin hay hato
an inali' ay he-a, ja allom ta
unuchon cha. 12 Achi mapfalin
an pahigwon chi-a hay hana
namati khapo hi a-ungam. Hay
gwot atom ja ipatikhaw muy
maphod ta gway unuchon hana

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

namati. An amat ay ni atom an
munhapit ja an mi'takhu, ja hini
pamhod mu hi ibpfam an takhu.
Ipatikhaw mu hini punchomo-am
ay Apo Jos ja hini magpong an
ugalim. 13 Pachot-anam hay hato
inali' ay he-a ingkhana chin
umaliya' hina. Khun mu epfaha
hini hapit Apo Jos an amin hi
akhawngan chi namati, ja
impfipfi-ah mu an
mangkaskasaba ja mangtudtuchu
ay tay Hapit Apo Jos.
14 Pa-ennongam ta achi la-ahna
ja na-ubtiw hini apfalinan an
inchat ni Espiritu Santo ay he-a
hichin nangeh-aan hachi
pangpangulun chi namati hi
ngamoy cha hi nangekalalakhan
cha ay he-a ja numpadtuwan cha
an magwachaan a ay nuy
apfalinan.
15 An amin hay hato inali' ay
he-a, ja hijay pa-ennongam an
aton, ta tikhan an amin chi
tatakhu hini khun
pompomhochan chi atom an
munserbi. 16 Pa-ennongam hini
pe'-at mu ja hini khun mu ituchu,
ti nu amat hetoy atom ja
mi'takhu a ay Apo Jos, ja amat
khu hana tinuchugwam.

5 1 Nu gway pfumahulan hana
lallakay ja achim i
punhonglar chicha ta un mu
gwot ep-ephod an tukhunon an
amat hi ammod mu. Ja amat
hina khu hana linala-e an
ungunga mu he-a, ja tukhunom
khu chicha an amat hi a-akhim.
2 Amat hina khu hana pfabpfakit,
an amat hi chichay inam. Ja
hana pfinapfai an ungunga mu
he-a, ja amat hi a-akhim.
Muntukhun a ay chicha an ma-id
koma chi hay napukhit hi
nomnom.

Hay aton an tomolong hana pfinapfai an napfalo

3 Tulungam hana pfalo an
pfinapfai an ma-id tomolong ay
chicha. 4 Muti gwacha ayya chi
empfapfalay ja a-apon nuy an
pfalo, ja annilaon cha an hay
mahhun hi aton cha an munserbi
ay Apo Jos ja hay panalimunan
cha hana a-ammod ja a-apo cha
ta humupfalit cha ay chicha, ti
hitay chi podhon Apo Jos. 5 Hini
pfalo an ma-id manikhaw ay
hija, ja ma-id uchumna hi anila
na hi tomolong nu pfu-un hi Apo
Jos. Hotti etortoloy na an
mungkalalag hi a-arkha-arkhaw
ja lapfi ta hi Apo Jos chi
tomolong ay hija. 6 Muti hini
pfalo an un hay pun-an-anlaan ni
achor na chi at-atona, ja hay
pannig Apo Jos ja pfilang nay
natoy anong un khun
mun-od-odmay.
7 Allom hay hana namati hina
ta aton cha hay hato ta ma-id chi
hay panghunungan chi tatakhu an
mamahiw ay chicha. 8 Ti hini
namati an achi na ichat hini
mahapor hana ammod na wenno
a-akhi na ja hini pamilya na, ja
ma-id herpfin ni pangallana hi un
namati ay Apo Jos. Hini namati
an amat heto chi atona ja
munnaud an napukhit mu hana
agkhuy namati, ti anong agkhu ni'
un hana agkhuy namati ja anila
cha an tomolong hi ammod cha.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

9 Hana mun-impfalo an
melehta an matulungan ja hana
muntagwon hi unum chi polo ja
mumpangato, ja agkhuy cha
inlugtap hana enah-ahagwaan
cha. 10 Mahapor khu an hini
maphod an pi'takhuwana ja
an-annilan chi tatakhu, an amat
ay ni maphod an enat na an
nangpa-ilog hay empfapfalay na.
Ja mangiliyonay tatakhu, ja
na-umlong an tomolong hana
tatakhun Apo Jos, ja
ekhohkhohana hana
maliglikhatan, ja maphod an
amin chi atona.
11 Muti hana ungunga an
napfalo ja achim pe'lehta, ti
unchani ja gway le'na cha pay an
marhin, ja nama-id chin ingkari
cha an un cha ohhaon an munserbi
ay Kristo. 12 Pfumahor cha nu
hitay chi i cha aton, ti nahhun an
enhapata cha an munserbi ay
Kristo. 13 Hay khu oha hi achim
pangidchuman ay chicha ja
unchani ja himmachot cha, ja un
cha i gumananggwangar hi
pfarpfalay ja ingkhimoh cha an i
mi'-ay-ayyupfu, ja haphapiton
chay apukhitan chi ibpfa chah
tatakhu. 14 Nu ay ha-in ja hay allo'
ja un cha gwot marhin, ta
omempfalay cha ja hinalimunan
cha. Hot ma-id panghi'-ingan hana
agkhuy namati an mamahiw ay
chita-o. 15 Itukhun mu hay hato, ti
gwacha gwot hana pfalo an
chin-ug cha hini maphod ja
immunud cha ay Satanas.
16 Hotti hini pfupfai an namati
an gway ammod wenno a-akhi
na an pfalo ja hija chi tomolong
ay chicha ta achi na ehchor hana
i-ibpfa cha an namati. Intakhinon
hana pfalo an ma-id oh-ohha hi
tomolong ay chicha chi tikhan
chi iglesia ta tulungan cha.

Mipanggep hi papangulun chi namati

17 Hana mangpachot-anan an
mangpangpangulu hana namati
ja michatan cha hi ot-ottong an
linagpfu, om-omod hana
manghihi-ar an khun
mangkaskasaba ja mangtudtuchu
ay tay Hapit Apo Jos. 18 Ti
allona ay ni hapit Apo Jos hi,
“Achim ukupan hini ta-on ni
pfakah an khun mun-ili' ta gway
atona an mangan.”[b] Ja allon khu
tay Hapit Apo Jos hi, “Hana
khun muntamu ja kalintikhan
cha an malagpfuwan.”[c] 19 Nu
gway ipapfahor cha hi ohanna ay
cha nuy khun mangpangpangulu
hi namati ja achim
ekhokhongngahan ingkhana hi
gway chugwa wenno tolo an
mun-oh-ohha an muntihtikhu an
gway enat na hi napukhit. 20 Ja
umannung ayya an gway pfahor
na ja achi na podhon an
chu'khon, ja inhingar mu ta
chodchonglon hana khun
mummeha ta gway aton cha an
toma-ot ta achi cha pe'-at.
21 Hotti tayya an allo' ay he-a
Timoti, khapo ay Apo Jos ja hi

[b] **5:18** Deuteronomy 25:4 [c] **5:18** Luke 10:7

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

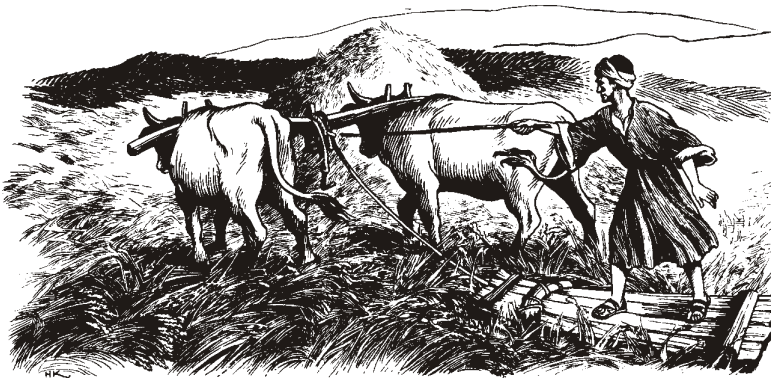

Pfakah an khun mun-ili'

Hesu Kristo ja hana nasantuwan
an angher na an mammangngor
hay hato allo' ay he-a, ta un mu
adni' unuchon an amin hay hato
inali' an atom, ta un mu
punchichipaton chi atom hi
tatakhu an ma-id chi akha'khaja.
22 Pa-ennongam ta achi a
mungkhekhelah an mangehaad[d]
hi mangat hi tamu ay ni iglesia.
Ti unchani ja ma-innila an gway
pfahor na ja amat hi un a ne'jat.
Tikham ta umachawwi a an amin
hi pfahor.
23 Gwacha ta'gwa han itukhun
u ay he-a an pfu-un hay chanum
ja angkhay chi khun mu inumon,
muti khun a uminum hi hay
it-ittang hi chanum chi ubas an
narpoh, hot poh-ona hini khun
munchomunchokhoh ay ni
potom.
24 Hotti nu mumpili a ayya hi
hay mehaad an mangat ay ni
tamun Apo Jos, ja pa-ennongam.
Ti gwacha hana uchumna an,
anong un cha agkhuy pay
nahugi, ja matikhaw chamchama
an gway pfahor cha. Ja gwacha
khu hana uchumna an achi
ma-innila an gway pfahor cha
ingkhana hi ep-ephod an
hanhanan. **25** Amat hina khu
hana khun mangat hi maphod.
Hana uchumna ja matikhaw hini
maphod an khun cha aton, ja
hana uchumna ja achi. Muti
anong un achi, ja ma-annila nu
ep-ephod an hanhanan.

Hay mitukhun hana himpfut an namati

6 **1** Hay allo' ja an amin chi
himpfut an namati ja
lihpituwon cha hana apo cha ta
ma-id chi hay chumalat hi
pamahigwan cha ay Apo Jos ja
hana umannung an pinati ta-o an

[d] **5:22** Literal: *achi a mungkhekhelah an mangeh-a ay ni ngamoy mu hay mehaad ...*

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

khun mitudtuchu. 2 Ja hana ayya
himpfut an namati chi apo na, ja
achi cha agkhu allon chi, tan
namati hitay apo' hotti anong
kay ja achi lihpituwon. Mahapor
an ipatikhaw cha chi hay
mapmaphochan pay hi i cha aton
ay ni apo cha, ti hini khun cha
pi'tamuwan ja padchung cha an
namati an podpodhon Apo Jos.
Hotti hay hato chi pa'pa-arjom ja
ituchum hana namati hina.

Hini umannung an enachangjan

3 Nu gway mangtudtuchu hi
hay nabnab-on ja pfuhulona
hana umannung an hapit tay Apo
ta-o an hi Hesu Kristo ja hana
umannung an tudtuchu an
mangedchong ay chita-o hi
najusan an pi'takhuwan, 4 ja
chicha hana mumpa-akhaja an
ma-id oh-ohha hi anila cha. Hini
takhu an amat heto ja un cha
podpodhon an khun
mi'tumi'tukki hi ma-id chi poot
na. Khapo hato ja narmu chi
ámoh, punhohongngilan,
punhapitan hi napukhit hi ibpfa,
ja hana napukhit an elom hi
ibpfah takhu an anong un achi
umannung, 5 ja hana khun
punhahannugwan. Napukhit hini
amat heto an nomnom cha, ti
immachawwi cha ay ni
umannung an tudtuchu, an hay
anila cha ja un hay
omachangjanan hini
pangunuchan ay Apo Jos.
6 Ja umannung an pfa'nang
ta-o nu mamati ta-o ay hija, ja
mappog ta-o ay ni gwacha.
7 Nomnomon ta-o akay ni' an un
ta-o neto'khong heto lota an
ma-id chi hay khina-u hi
inu-ugnan ta-o. Ja amat hina khu
an un ta-o taynan hitay lota an
ma-id oh-ohhah khina-u hi ekak
ta-o. 8 Hotti un ta-o mappog nu
gwachay khun pe'-an ja gway
khun pe'lopfong. 9 Hini takhu an
hay i na omachangjanan chi i na
nomnomnomon ja nalaka an
masulisog, ja mahiw hay hana
cho-or an ma-amnagwan, an
mama'-i ja mangutaw ay ni
pi'takhuwan ay Apo Jos. 10 Hini
otong an pamhod chi takhu hi
pela' ja hijah tay chi te'te-an chi
punnomnoman hi cho-or an
napukhit hi at-aton. Ja khapo ay
tay ja cho-or hana nan-ug ay ni
umannung an pinati ta-o, ja
hitay khu chi nangalan cha hana
cho-or an punchoghan chi
nomnom.

Hana tukhun Paul ay Timoti

11 Muti ay he-a Timoti, an oha
an khun munserbi ay Apo Jos, ja
umachawwi a hay hato, ta hay
pachot-anam ja hini magpong ja
nasantuwan an pi'takhuwan ja
hini pammatim, ja hini pamhod
ja anuh, ja un a ma-uloy.
12 Pi'pfipfi-ah mu an mamati ja
munserbi ay Apo Hesus an amat
hi mi'-ap-appot an podhona an
mangapfak, hot ma-alam hini
linagpfum an pi'takhuwan hi
ma-id chi pogpogna. Ti pinili
chi-a ay Apo Jos ja
tinihtikhuwam hini pammatim hi
acho'lan chi tatakhu. 13 Tayya
han allo' ay he-a Timoti, khapo
ay Apo Jos an arpugwan an amin

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

chi pi'takhuwan ja khapo ay
Hesu Kristo an nuntihtikhu ay
Pontius Pilato ay ni umannung
an me-e'-egngor ay tay allo' ay
he-a. 14 Ta un mu adni'
khokhotan hay hato an inali' an
atom, ja tikham ta achi
ma-alinan hay hato maphod an
tudtuchu hi hay nehalla, ta ma-id
chi hay apahigwana ingkhana
chin arkhaw an
pumpfangngachan Hesu Kristo
an Apo ta-o. 15 Hitay an
pumpfangngachana ja ma-at ay
ni timpo an ene'chan tay oh-ohha
an madayaw an Jos, an hija ja
angkhay chi pangulu, ja Arin an
amin chi a-ari-ari ja Apon an
amin chi a-ap-apo. 16 Hija ja
angkhay chi achi matmatoy ja
hijay arpugwan chi pi'takhuwan
an ma-id chi pogpogna.
Munnaud an mumpfinang hi Apo
Jos, hotti achi mapfalin an
mehnot chi takhu. Ja ma-id
oh-ohha hi nannig ay hija, ti achi
olog chi takhu an me'pfottog ay
hija. Hija chi madaydayaw ja
mun-ap-apo hi ma-id chi
pogpogna. Amen.

17 Hitay khu chi itukhun mu,
Timoti, hana a-achangjan heto
lota ta achi cha epa-akhaja hini
enachangjan cha, ja achi cha
punhohodlanan, ti mapogpog. Ta
unchaot ehchor ay Apo Jos an
khun mangchat an amin hi
pun-an-anlaan ta-o an namati.
18 Allom ta hay maphod chi aton
cha, ja pfuma'nang cha hana
maphod an khun aton ta pfu-un
hay khina-u ja angkhay. Ja allom
khu ta achi cha i-ikot hini
enachangjan cha ta itolong cha
hana i-ibpfa cha an tatakhu.
19 Nu amat hetoy aton cha hot
ma-amung ad langit chi hay
enachangjan cha. Hijah tay chi
nahamad hi epognachan chi
enachangjan cha hi uchum chi
arkhaw, hot michat ay chicha
hini umannung an pi'takhuwan.

20 Hay allo' ay he-a, Timoti, ja
khokhotam hay hato nipulang ay
he-a an itudtuchum ta
umachawwi a hana ikhimoh cha
an hapiton an ma-id herpfi na hi
pannig Apo Jos, ja hana
nehahalla an tudtuchu an allon
hana uchumna an tatakhu an
narpu ay ni kinala-eng cha.
21 Khapo ay tay allon cha an
tudtuchu ja la-eng cha ja
immachawwi cha ay ni
umannung an pammati.

Hi Apo Jos chi
mangkhohkhohan ay cha'ju an
amin.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

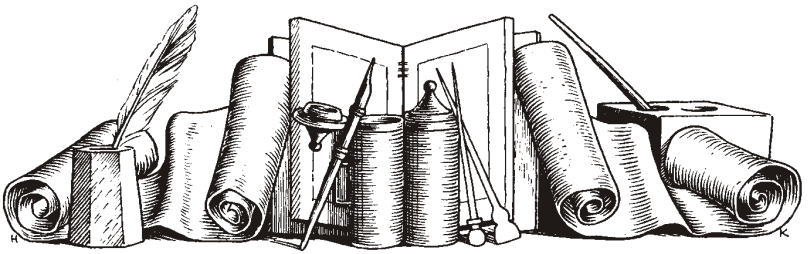

2 TIMOTI

Hini oma'-atan tay an libju

Chin nangtula-an Paul ay tay me-aggwa an tula' na ay Timoti, ja gawwa hija hichi pfaluchan ad Rome khapo hi khuna pangtudtuchugwan ay ni Ebanghelyon Kristo. Hi ayya Timoti ja gawwacha pay hichi ad Efesus an khun muntudtuchu hachi namati hichi.

Ay tay an tula' na ja cho-or hana inalin Paul an mangpapfi-ah hi nomnom ta anuhan Timoti an mangaskasaba, ja atona pay hana uchumna an tamu an inalin Apo Jos hi atona, anong un gwa hana mamapa'-i ay hija ja hana achi mangapfulut ay ni ituchu na. Empanomnom na khu ay Timoti hana napukhit an at-aton chi tatakhu nu umali chin ang-angonoh chi arkhaw. Intukhuna an chu'khon Timoti an amin chi napukhit ja achi i midchum hana munhahapit hi ma-id chi poot na an achi omepachenor ay Apo Jos, ta unaot aton hini tamun chi manudtuchu, ta ituchu na hana umannung an narpu ay Apo Jos.

Anilan Paul an achi mapfajag hot patajon cha hija, hijaot una inali ay Timoti ta umali gwot an manggwangar ay hija (4:6).

---

1 **1** Ha-in hi Paul an
numpfalin hi apostol Kristo
Hesus, ti hitay chi podhon Apo
Jos, ta honakhona' an
i mangpa-innila ay ni amatan chi
pi'takhuwan an inalin Apo Jos hi
michat hana nidchum ay Kristo
Hesus.

2 Tayya an muntula-a' ay he-a
Timoti an podpodho' an
empfalay u hi pammati. Hi Jos
Ama ja hi Kristo Hesus an Apo
ta-o chi mangkhohkhohan ja
munnignikha ay he-a ja
mangchat hi pomhochan ni
pi'takhuwam.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Khokhotan Timoti hana umannung an tudtuchu

3 Maphod hitay konsensia' an
munserbi ay Apo Jos amat chin
a-ammod mi an Hudju.
A-arkha-arkhaw ja lapfi ja khuna'
munyaman ay tay Jos hi
pangekhalalakha' ay he-a. 4 Khun
u khu nomnomnomon chin khun
mu kumilaan chin nunhijanan ta,
ja tan achi anhan hitay ingoho'
an mannig ay he-a ta mehamad
hi uja' pun-an-anlaan.
5 Anila' an nahamad hini
pammatim. Ja achiya'
munharhalinchugwa an
hini pammatim ja amat chin
pammatin apom an hi Lois ja hi
inam an hi Eunice, chicha an
nahnahhun an namati.
6 Hijaot un u allon ay he-a ta
pachot-anam an mangusar ay ni
na-ispirituwan an apfalinan an
inchat Apo Jos chin nangeh-aa'
ay tay ngamoy u hi
nangkalalakha' ay he-a. 7 Achi a
toma-ot an mangat ay tay
apfalinam, ti hini Espiritu Santo
an impa-alin Apo Jos ay chita-o
ja pfu-un ta-ot chi ichat na, an
ichat nay apfalinan an munserbi
ay Apo Jos ja an mamhod hi
ibpfah takhu, ja an
mangpa-ennongan an amin hi
pe'-at.
8 Hotti achi a pfuma-in an
manihtikhuwan ay Apo Hesus, ja
achiya' khu ipfa-in ay tay
nipfapfallucha' khapo hi
punserbiya' ay hija. Khapo ay ni
pfi-ah an ichat Apo Jos ja un mu
gwot anuhan an mi'likhat hay
hana likhat an khun ta-o
hortapon khapo hi khun ta-o
puntudtuchugwan ay tay
Ebanghelyo. 9 Hi Apo Jos chi
nanakhu ja nangajakhan ay
chita-o an mi'takhu an
me'-annolot ay ni penhod na.
Hitay ja pfu-un khapo hi hay
i ta-o enat muti khapo ta
nenomnom Apo Jos an
nangkhohkhohan ay chita-o. Ti
chin agkhuy pay narmugwan tay
lota ja implanon Apo Jos an
mangpatikhaw hi khohkhoh na
ay chita-o khapo ay Kristo Hesus.
10 Ja umannung an impatikhaw
nay khohkhoh na ad ugwani, ti
immali hi Kristo Hesus an
nanakhu ay chita-o. Enapfak nay
apfalinan chi patoy ja
impa-innila na an hana tatakhu
an mamati ay ni Ebanghelyo ja
magwachaan cha hi pi'takhuwan
an ma-id chi pogpogna. 11 Ja
piniliya' ay Apo Jos an numpfalin
hi apostol ja manudtuchu ja
mangkasaba ay tay Ebanghelyo.
12 Hitay chi khapo na hi khun u
panortapan hato cho-or likhat,
Muti achiya' pfuma-in, ti anila' hi
Hesu Kristo an pinati' ja achiya'
munharhalinchugwa an gway
apfalinana an manalimun hana
impulang na ay ha-in ingkhana
ay ni arkhaw an
pumpfangngachana.
13 Hana nehamad an tudtuchu
an chengngor mu ay ha-in ja
hijay pangpatnucham ay ni atom
an muntudtuchu. Ja khun mu
ipatikhaw hini amatan chi
pammati ja pamhod an gwacha
ay chita-o khapo hi i ta-o

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ne'-oh-ohhaan ay Kristo Hesus.
14 Hini apfalinan ni Espiritu
Santo an gwacha ay chita-o chi
tomolong ay he-a ta halimunam
hana nehamad an tudtuchu an
impulang Apo Jos ay he-a, ta
achi la-ahna ja i nahukatan.
15 Anilam an cho-or hana
namati hina ad Asia an nan-ug
ay ha-in, nidchum cha Figelus ja
hi Hermogenes. 16 Muti hi
Onesiforus ja hi Apo Jos chi
mangkhohkhohan ay chicha an
pamilya. Ti hijay khun
uma-umali an manggwangar ja
mangpa-anla ay ha-in ja achi na
ipfa-in hitay nipfapfallucha'.
17 Ti chin immaliyana heto ad
Rome ja ingkhimoh na an
maningit ay tay nipfapfallucha'
ingkhana hi emmamad na an
nannig ay ha-in. 18 Ja anilam
khu an amin hana enat
Onesiforus an temmolong ad
Efesus. Hotti hi adni' Apo Jos chi
mangkhohkhohan ay hija ay ni
umali an punhugijan chi tatakhu.

Hini madpor an hinchalon Apo Hesus

2 1 He-a Timoti an empfalay u
hi pammati, mahapor an
pfumi-ah a khapo ay ni
khohkhoh Kristo Hesus. 2 Hato
chengngor mu an intudtuchu' an
khun tihtikhuwan hachi cho-or
an tatakhu, ja ipa-innilam hana
mapagtarkan an namati ta chicha
khu chi manuchugwan hana
uchumna.
3 Mi'-anuh a koma an
mangedpor hi likhat an umali ay
chita-o an namati ay Kristo
Hesus an amat ay ni aton chi
hinchalo an mangedpor an amin
hi i na hortapon. 4 Ti ma-id
hinchalo hi mangat hi tamun chi
sibiliyan, ti hini tamun chi
hinchalo chi pachot-anana an
omepachenor ay ni apo na.
5 Amat ay ni mi'-uk-ukkit an
achi na ma-ala hini lagpfu na an
emmapfak nu achi na ep-ephod
an unuchon hini urchin chi
mi'-uk-ukkit. 6 Amat hina khu ay
ni mangkhikhimoh an muntamu
an hija chi mahhun an mangala
ay ni pfungan ni inliya' na.
7 Hato an inali' ay he-a ja
ep-ephod mu an nomnomon, ti
hi Apo Hesus chi tomolong ay
he-a ta annilaom hini podhona
an ipa-innila.
8 Achim alichuwan hi Hesu
Kristo an holag Ari David, an
natoy ja nummahu. Hijah tay
hini Ebanghelyo an khun u
ekasaba. 9 Khapo hi
pangtudtuchugwa' ay tay
Ebanghelyo ja tayya an
mapalikhata' ja
napfangkelengana' an amat
hana i khun pomatoy. Muti
anong una' aton heto, ja hitay
hapit Apo Jos ja un chah
chamchama mapfangkelengan?
10 Hijaot un u anuhan an amin
hato likhat an horhortapon
khapo hana tatakhu an pinilin
Apo Jos ta gway aton cha an
mi'takhu khapo hi
ne'-oh-ohhaan cha ay Kristo
Hesus ta magwachaan cha hi
mapmaphod an pi'takhuwan ad

langit hi ma-id chi pogpogna.
11 Umannung hitay nitula' an
allona hi,
Nidchum ta-o ayya an
ne-etoy ay Kristo chin
natajana,
ja mi'takhu ta-o khu ay hija
hichi ad langit.
12 Nu anuhan ta-o an amin chi
likhat
ja midchum ta-o ay hija an
mun-ap-apo.
Muti ehaot ta-o ayya hini
nidchuman ta-o ay hija,
ja ehaot chita-o ay ni arkhaw
an panugijan Apo Jos ay
chita-o.
13 Nu achi ta-o mamati ay hija,
ja munchochodcha an
mapagtarkan hija,
ti achi mapfalin an i na
ehalla hini inali na.

Hini maphod an ministron Apo Jos

14 Khun mu epanomnom hay hato hana tatakhu khapo ay Apo Jos ta achi angkhay hay haphapit an ma-id chi poot na hon i cha nunhohongngilan, ti ma-id chi hay itolong na, an una pa'-iyon hini pammatin hana munchochongngor. 15 Muti he-a ja un mu gwot ehemad an ep-ephod an ituchu hitay umannung an Hapit Apo Jos. Hot ma-apfulut a an amat hi takhu an khun muntamu an ma-id pfuma-inana nu ngachah ni tamu an khuna pe'pe'-at. 16 Achi a

Khun muntula' hi Paul hi nipfapfalluchana

i mimidchum hana tatakhu an un cha munhaphapit hana ma-id herpfi na ay Apo Jos. Ma-id itolong na, ti unaagkhu i-achawwi chi tatakhu ay ni penhod Apo Jos. 17 Hana khun cha ituchu ja amat hi chokhoh an lomo'lo' an amin heto achor. Nidchum cha Himeneus ay Filetus an khun muntuchu hi amat heto. 18 Immachawwi cha ay ni umannung an tudtuchu ti allon cha hi napfalin anu hini amahuwan chi namati. Ja hitay hini chimmalat an napa'-i hini pammatin chi uchumna. 19 Muti anong un gway muntudtuchu hi nehahalla, ja hitay ayya Hapit Apo Jos ja nehamad. Ti mipadchung hi nehamad an pfato an epognachan chi pfalay, ja hitay an pfato ja gwa han nitula' an allonay, “Hi Apo Jos ja anila na hana tatakhu na.”[a] Ja

[a] **2:19** Numbers 16:5

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

inali na khu hi, “Hini mangali hi
namati ay Apo Jos ja mahapor
an chu'khona an amin hana
napukhit.”
20 Ay ni pfalay chi pfa'nang ja
gwacha hana pengkhan ja
malokong an pfalitu' ja
khampfang chi apja na, ja
gwacha khu hana napa-ot an
ajiw, ja gwacha hana lotay apja
na. Hay hana napfarpfalor ja
ma-usar hi nahamad an
khagwong, ja hana uchumna ja
ma-usar hi kompormi an
khagwong. 21 Amat heto chi aton
Apo Jos hi tatakhu. Hana
tatakhu an umachawwi hana
napukhit an ugali hot gwacha
han napfalor an pangusaran cha
ay Apo Jos, ti me-anag ja
nehahagkhana cha an ma-usar ta
aton cha hana maphod an epa-at
Apo Jos. 22 Hotti chu'khom hana
napukhit an podpodhon chi
ungunga an khun at-aton, ta un
mu gwot pachot-anan hini
magpong an pi'takhuwan ja hana
mangpaphod ay ni pammatim. Ja
pachot-anam an mamhod hi
uchumna an tatakhu, ja hapulom
hini pun-oh-ohhaan ju an
namati. Midchum a hana khun
munhochor ay Apo Jos an
maleneh chi nomnom cha.
23 Achim chodchonglon hana
ma-id chi poot na an khun
hapihapiton hana tatakhu an
ma-id anila cha, ti mangchat hi
punhohongngilan. 24 Ti hini
khun munserbi ay Apo Hesus ja
achi khun me'hohongnger, ta
unaot nignikhaon hana tatakhu.
Nala-eng an manudtuchu ja
na-anuh. 25 Ep-ephod na an
manudtuchugwan hana
pumapa'-i ay tay nahamad an
tudtuchu, ta alamadni' ja
lomanon Apo Jos hini nomnom
cha, ta chu'khon cha hana pfahor
cha ja ni'-innila cha hini
umannung an tudtuchu. 26 Nu
amat heto hot mipfu-aan cha ay
ni enat Satanas an namalud ay
chicha ta aton cha hini
penhod na.

Hana ma'ma-at ay ni ang-angonoh chi ar-arkhaw

3 1 Mahapor an ma-awatam
an ay ni ang-angonoh chi
ar-arkhaw ja gwacha han umali
an timpo an munnaud chi likhat.
2 Ti hay ugalin chi tatakhu ja
hini achor chay nomnomon cha
ja angkhay, ja un hay pela' chi
mun-o-onan ay ni nomnom cha,
ja mumpa-akhaja cha ja hini
achor chay padayawan cha.
Pahigwon cha hana ibpfa chah
tatakhu, ja achi cha ekhongahan
chi ammod cha. Ma-id anila cha
an munyaman, ja achi cha
unuchon hini penhod Apo Jos.
3 Hen-a-amma ja hin-i-inna ja
achi cha mumpepennohhochan,
ja achi cha mumpepennakawan.
Munhapit cha hi napukhit hi
ibpfa chah tatakhu. Ja un cha
ngumanu ja mun-apfungot cha.
Ja pfuhulon chay maphod.
4 Pililipput cha ja un cha achi
matukhun ja epa-akhaja chay
achor cha. Ja un hay
na-inlubungan an an-anla chi
podpodhon cha, an pfu-un hi
Apo Jos. 5 Uchumna ja

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ipatpatikhaw cha an khun cha
mundayaw ay Apo Jos, muti achi
cha apfuluton hini apfalinan Apo
Jos an munloman hana napukhit
an ugali cha. Achi a mimidchum
hana amat heto an tatakhu.
6 Uchumna ja umuy cha hana
pfarpfalay ta ar-alo-on cha hana
pfinapfai ta pattiyon cha hana
nehahalla an khun cha
itudtuchu. Gwa hachi pfinapfai
an nalaka cha an ma-allilaw,
hana ma-id nomnom na an
nakhakha-utan hi pfahor, hot
makhujud cha an mangat hana
napukhit an podhon chi achor.
7 Podpodhon hato pfinapfai an
achalon hay khun cha ituchu, ja
achi cha imatunan hini
umannung an tudtuchu ta hija
koma chi khokhotan cha. 8 Ja
hato an khun mangallilaw hay
hana pfinapfai ja nehahalla hini
nomnom cha. Khemhon chaot ja
hitay an ipatpatikhaw cha an
pammati ja ma-id inherpfi na ay
Apo Jos. Ti mipfuhur ay ni
umannung an tudtuchun Apo
Jos, an amat ay cha Janes ja hi
Jambres an kemmontra ay
Moses. 9 Muti achi
munchochodcha hitay i cha khun
pamarpfalijan hi tatakhu, ti
ma-annila chamchama an ma-id
nomnom cha an amat cha ay
Janes ja hi Jambres.

Mapalikhatan hana umunud ay Kristo

10 Muti ay he-a Timoti, ja
inannilam chi oma'-atan chin
intudtuchu' ja hay oma'-atan chi
ugali' ja hay panggep u ay tay
pi'takhuwa'. Ja anilam khu hini
oma'-atan chi hay pammati' ja
anuh u ja pamhod u hi ibpfah
tatakhu, ja hini nangedpola' hi
likhat. 11 Ti cho-or hana uja'
napalikhatan an amat chin na-at
ay ha-in hichi ad Antokya ja ad
Ikonium ja ad Listra. Muti anong
un amat heto chi likhat hi uja'
henortap ja hi chamchama Apo
Jos chi nanalimun ay ha-in. 12 Ja
pfu-un ha-in ja angkhay chi
munlikhat hi amat heto, ti an
amin hana mamhod an mi'takhu
hi maphod khapo hi pammati
cha ay Kristo Hesus ja palikhaton
hachi papadchung cha an takhu.
13 Ja hana tatakhu an khun
mangat hi napukhit an khun
mangallilaw hana i-ibpfa cha an
tatakhu, ja khun cha omala, ja
ikhimoh cha an i mangallilaw hi
tatakhu an amat ay chicha an
khun ma-allilaw. 14 Muti he-a
ayya ja khokhotam hana
umannung an enad-achar mu an
pinatim, ti anilam hana
nangitudtuchu ay he-a hay hato.
15 Ja nomnomom an nete-a chin
a-ung-ungngam ja ina'-annilam
hato an impatula' Apo Jos an
hijay nangpadchong ay ni
nomnom mu ta mi'takhu a khapo
ay ni pammatim ay Kristo Hesus.
16 An amin hato an nitula' an
Hapit Apo Jos ja hijay
narpugwana, ja ma-usar hi
puntuchugwan hi umannung, ja
panginnilaan nu gway
pfimmahulan. Hijay manukhun
ta mahukatan hana napukhit an
ugali, ja hijay mangtuchu ay ni
oma'-atan chi magpong an

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

pi'takhuwan, 17 ta chita-o an
khun munserbi ay Apo Jos ja
ma-id chi i ta-o akuchangan ta
un ta-o koma mehahagkhana an
mangat an amin hi maphod.

Cho-or hana man-ug ay ni umannung an tudtuchu

4 1 Allo' ay he-a Timoti, an
unuchom hitay itukhun u
khapo ay Apo Jos ja hi Kristo
Hesus an manugi an amin hi
tatakhu, hana mamattakhu ja
anong un hana nun-a-atoy. Hay
pangalla' ay tay ja nehnot chin
pumpfangngachan Hesu Kristo
an mun-ap-apo. 2 Hotti
mehahagkhana a an amin hi
timpo an mangkaskasaba ay tay
Hapit Apo Jos, podhon cha man
an chonglon wenno achi cha. Ja
ipa-innilam ay chicha ta gwa
ayya chi hay nehallaan ja
pfimmahulan cha ja chu'khon
cha. Ipapfi-ah mu chicha an
mangat hi maphod. Ep-ephod mu
an mangpatikhaw hi hay anuh
mu an manudtuchu ay chicha.
3 Ti umali han timpo an achi
podhon hana tatakhu an
chonglon hana nehamad an
tudtuchu. Ja khapo ta podhon
cha an aton hana napukhit an
nitanum ay ni nomnom cha, ja
ajakhan cha hana cho-or an
mangtudtuchu hi nehahalla an
hija hini podhon cha an
chonglon. 4 Hotti khun cha
himpo'-iton ay ni umannung an
tudtuchu ta hay agkhu chonglon
cha ja hana nehahalla an hudhud
chi tatakhu chin nahop. 5 Muti
he-a ja mahapor an
pa-ennongam. Nu umali chi
likhat ja anuham. Ja etortoloy
mu gwot an mangtuchu ay tay
Ebanghelyo ja pa-ennongam an
mangat ay tay tamu an inalin
Apo Jos an atom.
6 Ti tan ha-in ja nakhajuhan
hini timpo an pa-idatuna'. Hotti
nehnot tatagwa chin arkhaw an
panayna' ay tay pi'takhuwan heto
lota. 7 Ja nu ipadchung u hini
enat u an nunserbi ay Apo Jos hi
uk-ukkit, ja enhehemad u an
ni'-uk-ukkit ingkhanah
empa-opoh u. Ja enep-ephod u
an inunud hana umannung an
tudtuchu an pinati ta-o ja
hinalimuna' ta agkhuy
narnarman. 8 Hotti ad ugwani ja
anila' an gwacha hini hahadcho'
an linagpfu' an ichat Apo Jos an
magpong an hugi ay ni arkhaw
an Panugijana hi tatakhu. Ja
pfu-un ha-in ja angkhay chi
michatan hi linagpfu muti
midchum an amin hana
munhohhood hi
pumpfangngachan Hesu Kristo.

Hana empfokhan Paul ay Timoti

9 Achi a adni' amat hina ta
umali a gwot heto ta gway
pun-ibpfa'. 10 Ti tayya an
tene-a-ana' ay Demas ja
empacheh naagkhu an immuy ad
Tesalonika, ti nahiw hay hana
ma-amnagwan ay tay lota. Ja hi
Kreskens ja immuy ad Galatia ta
hichi punserbiyana ay Apo Jos.
Ja amat hina khu ay Titus an
immuy ad Dalmatia. 11 Ja tan un
hi Luke ja angkhay chi gwahto
an pun-i-ibpfa'. Umali a ayya ja

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

initnud mu hi Mark ti cho-or chi
ma-itolong na ay tay tamu' heto.
12 Ti tan hennag u khu hi Tikikus
an immuy ad Efesus. 13 Achim
alichuwan ta alaom chin oha an
lopfong u an gwa hichi pfalay
Karpus ad Troas. Pi'-ugnam khu
hana libju ja panga-ahim ta
pe'-alam hana nalolo-ot an lalat.
14 Hi Alexander an oha an
khun munluchit ja munnaud an
napukhit hana enat na ay ha-in.
Muti hi Apo Jos chi nangamong
hi mangdusa ay hija khapo hay
hato an ena-enat na. 15 Hotti
khun mu tikhan hitay an takhu,
ti impapati na mangkay an
mama'-i hana khun mi itudtuchu.
16 Chin pengpenghan chi ija'
nanumarjaan ja ma-id oh-ohha hi
nangeta'chokhan ay ha-in, ti an
amin cha ja tenaynana'. Alom
adni' ja pakawanon Apo Jos
hitay an enat cha. 17 Muti anong
un amat heto chi enat cha ay
ha-in ja hi Apo Jos chamchama
ja agkhuja' tene-a-an. Ja una'
gwot impapfi-ah ta gway enat u
an nanghakhujahid an
nangituchu ay tay Hapit Apo Jos
hachi cho-or an tatakhu an
Hentil. Ja energwanga' khu hana
atattata-ot an likhat. 18 Anila' an
hi Apo Jos ja ergwanga' an amin
hana napukhit an ma'ma-at
ingkhana chin pang-ajana' ay ni
Pun-ap-apugwana ad langit.
Hijay madaydayaw hi ma-id chi
pogpogna. Amen.
19 Pakumustaam cha Priscila
ja hi Akila, ja hi khu Onesiforus
ja hini pamilya na. 20 Hi Erastus
ja nuntaynan hichi ad Korinto ja
tenayna' khu hi Trofimus ad
Miletus, ti nunchokhoh. 21 Nu
mapfalin ja umali a gwot ja un
machakngan chin ahitungnin.
Kumusta a anu an allon cha
Eubulus, Pudens, Linus ja hi
Claudia ja an amin hato akhi ta-o
an namati.
22 Hi Apo Jos chi gwa ay he-a,
Timoti, ja mangkhohkhohan ay
cha'ju an amin.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

TITUS

Hini oma'-atan tay an libju

Hitay an tula' ja intula' Apostol Paul ay Titus an oha an Hentil an namati. Hi Titus ja matalek ja maliya' an khun tomolong ay Apostol Paul. Initnud cha Paul ay Barnabas chin immajan cha ad Jerusalem an i ni'hapitan hachi papangulun chi namati. Ja enat na khu chin inalin Paul an tamuwana ad Korinto. Hijay imbilin Paul an mangamung han pihu an mitolong hachi namati ad Jerusalem. Ja hija khu chi nangeta'chokhan ay ni kalintikhan Paul an apostol hay hachi khun mummeha ad Korinto, ta mepfangngad hini maphod an punnomnoman cha ay hija. Nuntunud cha Paul ay Titus hi i cha nuntudtuchugwan ad Krete, ja tenaynan Paul hija ta etoloy na an manudtuchugwan hachi namati hichi.

Chin nangtula-an Paul ay tay an tula' ja hachi khun mummeha ad Krete ja napukhit chi ahaphapitan cha. Ti cho-or chi khun muntuchu hi achi umannung ja cho-or hana nepfahhaw chi pammati na. Ja ma-id khu chi hay napili hi mangpangpangulu hato namati ta gway mangtuchu ay ni umannung an mituchu. Hijaot un nuntula' hi Paul ay Titus ta ituchu na hay aton Titus an mangpanuh hato an problema.

Gwacha han tolo an importante an intula' Paul ay tay an tula'. Hini mahhun ja impa-innila na ay Titus hini maphod an atatakhun chi mapili hi pangulun chi namati. Ti ay chuy an pfuglay ja gway khun mangtuchu hi nehahalla, ja khun cha aton chi napukhit. Hini me-aggwa ja intula' na hana nehamad an mitudtuchu an amin hana kalahin chi tatakhu, an amat hana lallakay, pfabpfakit ja hana ungunga an linala-e ja hana himpfut. Hini me-atlo ja intuchu na khu hini pi'takhuwan an unuchon chi namati.

---

1 1 Ha-in hi Paul an oha an pfaar Apo Jos ja apostol Hesu Kristo. Piniliya' an mangtudtuchu ay tay Ebanghelyo ta papfi-aho' hini pammatin hana tatakhun Apo Jos an pinili na. Hitay chi nannakhana' ay Apo Jos ta gway aton cha an mangannila ay tay umannung an tudtuchu ta mi'takhu cha hi najusan. 2 Hot annilaon cha an magwachaan cha hi pi'takhuwan an ma-id chi pogpogna, ti hitay chi ingkarin Apo Jos chin agkhuy pay narmugwan tay lota ja achi munlahlah hija.

3 Ay ni enegpong Apo Jos an timpo ja impa-innila na hitay maphod an tukhun an impulang

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

na ay ha-in ja hija hitay khun u
ekasaba, ti hitay chi inalin Apo
Jos an nanakhu ay chita-o.
4 Tayya an muntula-a' ay he-a
Titus, an impfilang u hi
umannung an empfalay khapo hi
i ta-o nun-oh-ohhaan hi
pammati. Hi Jos Ama ja hi Kristo
Hesus an nanakhu ay chita-o chi
mangkhohkhohan ay he-a ja
mangchat hi pomhochan ni
pi'takhuwam.

Hini tamun Titus ad Krete

5 Tenayna' he-a hina ad Krete
ta etoloy mu an panuhon hana
agkhuy mi pay pinanuh an pe'-at
hana namati hina, ja ta unuchom
chin inali' an ehaad mu khu hay
mangpangpangulu hana namati
hi apfuglapfuglay an gwachaan
cha. 6 Hana ehaad mu an
mangpangpangulu ja ma-id koma
chi hay i cha apahigwan, ja un
henohhay ahagwa cha ja
angkhay. Ja hana khu
empfapfalay cha ja namati cha,
ja achi cha mapahiw khapo hi
pangatan cha hana
na-inlubungan an pun-an-anlaan,
ja achi cha ngumangannu. 7 Hini
khun mangpangpangulu hana
namati ja mahapor an ma-id chi
hay i na apahigwan ti hija hini
nipulangan ni ipatamun Apo Jos.
Hotti mahapor an na-umlong, ja
achi mabmapfungot ja achi khun
mapfutong, ja achi malilichi', ja
pfu-un hay pela' chi mun-o-onan
ay ni nomnom na. 8 Hay maphod
ja mangiliyonay tatakhu, ja gway
pamhod na an mangat hi
maphod, ja pa-ennonganay
atona, magpong chi atona, ja
nasantuwan ja manomnom.
9 Mahapor an khokhotana ja
eta'chokhana hana nehamad an
tudtuchu, ta papfi-ahona hini
pammatin hana papadchung na
an namati, ja ta apfakona hana
pumahiw ay ni ituchu na.
10 Umannung an cho-or hana
achi matukhun an khun
munhaphapit hi ma-id chi poot
na. Un cha allilagwon hana
tatakhu, om-omod hachi Hudju
an mangali hi mahapor an
mumpakugit an amin chi namati,
anong un hana pfu-un Hudju.
11 Mahapor an epagwam hay
hato, ti un cha allilagwon hana
cho-or an pamilya khapo hana
nehahalla an khun cha
itudtuchu, ja un cha khun
pumpihpihuwan chicha.
12 Gwacha chin padchung cha
an eKrete an manomnom an
takhu, ja hijay nangali hi, “Hay
hato eKrete ja un cha munlahlah,
ja hini ugali cha ja hihiya hana
atap an animar. Nun-ahachot cha
an muntamu muti nahopo cha an
mangan.” 13 Hitay an inalin tay
an eKrete ja umannung. Hotti
tikham ta pun-ihingar mu chicha
ja intuchugwam chicha ta gway
aton hana pammati cha an
mepognad hay hana nehamad an
tudtuchu. 14 Allom ta achi cha
chodchonglon hana ma-id chi
poot na an hudhud chi Hudju ja
hana in-urchin chi tatakhu an
nan-ug ay ni umannung an
tudtuchu.
15 Hana maphod chi nomnom
cha, ja an amin hana enephod

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Apo Jos ja maphod ay chicha.
Muti hana tatakhu an napfahulan
an achi mamati ay Apo Jos, ja
ma-id anila cha hi hay maphod.
Hotti cho-or hana paniyaw ay
chicha, ti un nalukhit hini gwa
ay ni nomnom cha ja napa'-i hini
konsensia cha. 16 Allon cha hi
anila cha hi Apo Jos muti agkhuy
cha, ti matikhaw ay ni khun cha
aton an un cha umipahingar ja
ngumangannu, ja ma-id
oh-ohhah anila cha an mangat hi
maphod.

Hana maphod an itudtuchun Titus

2 1 He-a ayya Titus, ja tikham
ta ituchum hana
me'-annolot ay ni umannung an
tudtuchu. 2 Tukhunom hana
lallakay ta pa-ennongan cha ja
ne'-ep-ephod cha hini pe'-at cha,
ta un cha pe'hemad hini pammati
ja pamhod cha, ja edpor chay
likhat. 3 Ja amat khu hetoy
itukhun mu hana pfabpfakit, ta
mi'takhu cha an me'-annolot ay
ni penhod Apo Jos. Mahapor an
achi cha munhaphapit hi
apukhitan chi hay ibpfa cha, ja
achi cha khun mapfutong. Un
chaot ituchu hana maphod an
podpodhon Apo Jos 4 ta
matukhun hana ungunga an
pfinapfai ay ni aton an
mangpatikhaw hi pamhod cha
hana enah-ahagwaan ja
empfapfalay cha. 5 Ja mahapor
an pa-ennongan cha ja magpong
chi ugali cha, ja ipanuh chay
pfalay cha. Ma-uloy cha ja
na'na-unnud hana
enah-ahagwaan cha, ta ma-id
chumalat hi pamahigwan cha ay
ni Hapit Apo Jos an inunud cha.
6 Pi'tukhun mu hana ungunga an
linala-e ta pa-ennongan cha hini
pe'-at cha.

7 Hotti he-a ja ep-ephod mu
an amin chi hay pe'-at mu ta
hijay tuntunchon hana i-ibpfam
an tatakhu. Nu muntudtuchu a ja
ipatikhaw mu an nehamad ja
napfalor hini atom an muntuchu.
8 Tikham khu ta an amin hini
ituchum ja umannung an achi
mapahiw. Nu amat hetoy aton
hot pfuma-in hana pumapa'-i ay
chita-o ti ma-id chi hay allon cha
hi hay impukhit ta-o.

9 Ituchugwam hana himpfut
an namati ta na'na-unnud cha hi
hay allon chi apo cha, ja
enep-ephod cha an munserbi.
Achi cha hallengpfat 10 ja achi
cha elepfahan hana apo cha, ta
un cha gwot ipatikhaw an
mapagtarkan cha ja magpong an
amin hini pe'-at cha, ta annilaon
ni apo cha an nehamad hini
nitudtuchu ay chicha an
oma'-atan Apo Jos an nanakhu
ay chita-o.

11 Ti impa-innilan Apo Jos an
amin hi tatakhu hini khohkhoh
na ta gway aton cha an mi'takhu.
12 Ti hitay an khohkhoh Apo Jos
ay chita-o ja hijay pun-achalan
ta-o an mahapor an taynan ta-o
an amin hana achi me'-annolot
ay ni podhon Apo Jos ja
chu'khon ta-o hana napukhit an
podpodhon chi achor. Mahapor
an khun ta-o ono'nongon chi
pe'-at, ja magpong ja najusan
hini aton ta-o an mi'takhu ad

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ugwani an a-adchaan ta-o ay tay
lota, 13 an panpanochan ay ni
arkhaw an pumpfangngachan
Hesu Kristo an mamahhod, hija
an madayaw an Jos an nanakhu
ay chita-o. 14 Inapfulut nay
natajana ta mipfu-aan ta-o hay
hana pfahor ta-o ja ta ulahana an
amin chi napukhit ay tay
pi'takhuwan ta-o. Enat na hitay
ta pumpfalinon chita-o hi
tatakhu na an mangpipitti-an an
mangat hi maphod.
15 Hay hato an nun-ali' ja
ituchum. Achi a mun-okhon ta
tukhunom hana namati, ja
inhingar muy mangat hi
napukhit, ti hi Apo Jos chi
nanghaad ay he-a. Hotti tikham
ta achi cha ngongohmolon hana
allom.

Hana maphod an unuchon chi namati

3 1 Epanomnom mu hana
namati hina an mahapor an
unuchon cha hana papangulu ja
hana a-ap-apo ay tay khupferno.
Ja ituchum ta mehahagkhana
cha an mangat hi maphod.
2 Allom ta achi cha pumahiw ja
mi'hahannu, ta un cha ma-uloy
ja maphod chi ipatikhaw cha an
amin hi tatakhu. 3 Ti chin
hopapna ja un ta-o natottot, ja
ngumangannu, ja na-allilaw.
Pfinalud chita-o hana cho-or an
napukhit an podpodhon chi
achor. Chin oma'-atan ni
ni'takhuwan ta-o ja un ta-o
mabmapfohhor ja na-amhan.
Cho-or chi achi mamhod ay
chita-o ja cho-or khu chi achi
ta-o podhon. 4 Muti nachakngan
chin timpo an hi Apo Jos an
nanakhu ay chita-o ja
impa-innila na hini khohkhoh ja
pamhod na. 5 Tinakhu chita-o
khapo hi khohkhoh na an pfu-un
hay magpong an enat ta-o.
Tinakhu chita-o chin
nangulahana hana pfahor ta-o, ja
inchatan chita-o hi pfakhu an
pi'takhuwan an narpu ay ni
Espiritu Santo. 6 Ja agkhuy
in-ik-ikot Apo Jos an nangchat
ay ni Espiritu Santo khapo ay
Hesu Kristo an nanakhu ay
chita-o. 7 Ja khapo ay ni
khohkhoh na ja mipfilang ta-o hi
magpong hi pannig Apo Jos, ja
michatan ta-o hi pi'takhuwan an
ma-id chi pogpogna an hija hini
pfanoh an hahadchon ta-o.
8 Nehamad hato an
mitudtuchu. Hotti hay podho' hi
atom ja pa'pa-allom ta hana
munhochor ay Apo Jos ja
pi'hahalichit cha an mangat hi
maphod. Hay hato an tukhun ja
napfalor ja aphochan an amin hi
tatakhu. 9 Chu'khom hana ma-id
chi poot na an punhohongngilan,
ja pun-umanan cha hana i cha
narpugwan ja punhohongngilan
khapo hi urchin Moses. Ma-id
herpfin hato ti ma-id itolong na.
10 Nu gway takhu hi chumalat
hi punchichinnu'-ukhan chi
namati, ja tukhunom hija hi
mumpenghan, achi ayya ja
mumpiggwa ta una ayya
ilukhangeh, ja achim
pi-idchumon ta un ikhad hija.
11 Ja anilam an hini amat hina ja
nepfahhaw chi nomnom na.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Anila na an pfahor hini khuna aton ja una tugwali khurkhulaton.

Hana me-ang-angonoh an intula' Paul ay Timoti

12 Nu omatam ayya hi Artemas, ja pfu-un ayya ja hi Tikikus, an honakho' an umali hina an mepallog ay he-a, ja empacheh mu adni' an umali ta munchittum ta ad Nikopolis. Ti inhumang u an umuy hichi ad ugwani an ahitungnin. 13 Atom chi mapfalin mu an tomolong ay nuy abugado an hi Zenas, ja hi Apolos, ta etoloy cha an umuy ay ni omajan cha. Tikham ta magwacha an amin chi mahapor cha. 14 Tuchugwam hana i-ibpfa ta-o an namati hina an mangat hi maphod ta tomolong cha hana munhapor hi tolong ta matikhaw an gway piherpfiyan ni pammati cha.

15 Omod a anu hina an allon an amin hato nun-ibpfa' heto. Pakumustaam khu hana i-ibpfa ta-o hi pammati hina an manghihi-ar ay chita-o.

Hi Apo Jos chi mangkhohkhohan ay cha'ju an amin.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

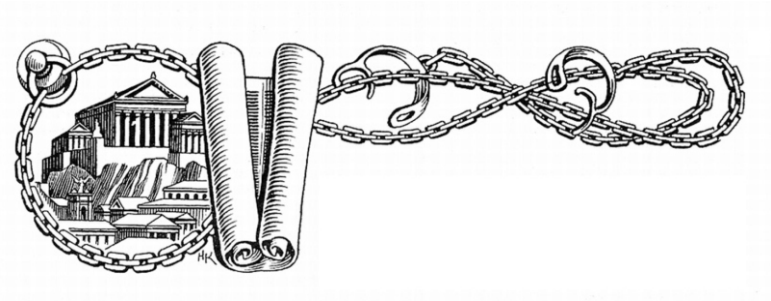

FILEMON

Hini oma'-atan tay an libju

Hi Filemon ja oha an namati. Mapfalin an oha hija an membron chi iglesia hichi ad Kolosas. Pfa'nang hija ja hi Onesimus chi oha an himpfut na. Gwa han ohan arkhaw an lemmajaw hi Onesimus ja tenaynana hi Filemon an apo na. Enedchong Apo Jos hija an immuy ay ni gawwachaan Apostol Paul an nipfabpfalud khapo hi i na nangkaskasabaan ay ni Ebanghelyo. Hotti khapu ay Paul ja numpfalin hija hi oha an Krischano. Ay tay an tula' Paul ay Filemon, ja hay allona ja mahapor an honakhona hi Onesimus ta mumpfangngad ay Filemon. Ja omatam ayya hi Onesimus hichi pfalay Filemon ja apfulutona koma an pfu-un la-eng himpfut muti ipfilang na khu hi oha an akhi an namati ay Kristo.

---

1 Ha-in hi Paul an pfalud
khapo ay Kristo Hesus ja hitay
nun-ibpfa' an hi Timoti an akhi
ta-o. Tayya an muntula-a' ay he-a
Filemon, an podpodhon mi an
akhi an khun tomolong ay tay
tamun Apo Jos. 2 Ja midchum
cha Apia an akhi ta-o, ja hi
Arkipus an padchung ta-o an
hinchalon Kristo, ja an amin aju
an khun mummeha ay ni pfalay
mu.
3 Hi Apo Jos an Ama ta-o ja hi
Apo Hesu Kristo chi
mangkhohkhohan ay cha'ju ja
mangchat hi pomhochan ni
pi'takhuwan ju.

Hini pamhod ja pammatin Filemon

4 Akhi' Filemon, khuna'
munyaman ay Apo Jos an amin
hi pangekalalakha' ay he-a. 5 Ti
khun u chonglon hini oma'-atan
ni pammatim ay Apo Hesu Kristo
ja hini khun mu aton an
mammamhod hana papadchung
mu an tatakhun Apo Jos. 6 Hay
kalalag u ja hitay koma im
ne'-oh-ohhaan ay cha'mi hi

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

pammati ja pfumunga hi
nahamhamad pay hi atom an
manginnila hana bindisyon Apo
Jos ay tay pi'takhuwan ta-o ay
Kristo. 7 Ja hini pamhod mu,
akhi', ja inchat nay munnaud hi
uja' nun-an-anlaan, ja maphod hi
le'na', ti impa-anlam hana
tatakhun Apo Jos.

Hini impakpaka-ahin Paul ay Filemon an atona ay Onesimus

8 Hotti tayya han
ipakpaka-ahi' ay he-a. Ikhacha'
koma an mangali hi hay atom ti
ohaa' an apostol Kristo. 9 Muti
achi, ti khapo hi pamhod u ay
he-a ja un u ep-ephod an ippug
ta atom adni' hitay allo', pfilang
na an ha-in ja ma-ilokha' ja
pfalud khapo ay ni
pangtudtuchugwa' ay ni
oma'-atan Kristo Hesus. 10 Hitay
allo' ay he-a, ja achi a adni' amat
hina ta ka-ahiyam hi Onesimus
an chin himpfut mu an nanaynan
ay he-a. Ti tayya an numpfalin
ad ugwani hi empfalay u hi
pammati ay tay an uja'
nipfapfalluchan. 11 Ma-id
inherpfin Onesimus hichin
agawwachaana ay he-a, muti ad
ugwani ja gwacha chi ma-itolong
na ay he-a ja ay ha-in.
12 Hotti tayya an honakho' ta
mumpfangngad ay he-a, ja tan
munchokhoh hitay nomnom u ti
podpodho' hija. 13 Ti hay podho'
ja mehehetto koma hi Onesimus
ta tomolong ay ha-in ay tay an
uja' nipfapfalluchan khapo ay tay
Ebanghelyo, ta hijay mipfilang hi
tolong mu ay ha-in. 14 Muti
anong un amat heto chi penhod
u, ja honakho' chamchama hi
Onesimus ta, nu penhod mu an
tomolong hija ay ha-in, ja marpu
koma ay he-a. Ja podho' an
ipa-annila ay he-a, an achi'
ipapilit hitay penhod u nu achim
apfuluton.
15 Hay nin aphod tay i chi-a
nanaynan hi na'na'-omtang ay
Onesimus ja tan mumpfangngad
ad ugwani ta mihihinna ja
ingkhana. 16 Ja pfu-un mahpay
himpfut ja angkhay, ti oha hija
an podpodhon ta-o an akhi ay
Kristo. Napfalor hija ay ha-in, ja
en-ar-allana ay he-a, ti himpfut
mu ja numpfalin hi akhim ay
Apo Hesus.
17 Hotti, nu ipfilanga' hi
ibpfam an namati, ja apfulutom
koma hija an amat hi atom an
mangapfulut ay ha-in. 18 Ja nu
gway enat na hi napukhit wenno
enala na ay he-a, ja ha-in chi
manukatan. 19 Hotti tayya an
penermaa' hitay tula' u an ha-in
an hi Paul chi manukatan an
amin, nu gway enalan Onesimus
ay he-a. Ja tayya an ha-in chi
mahenger ad ugwani an amat hi
gway utang u ay he-a. Amat khu
hina ay he-a an utang mu ay
ha-in hini pi'takhuwam ay Kristo.
20 Hotti achi a amat hina,
Filemon, ta apfulutom hitay inali'
ay he-a, ti hin-akhi ta khapo ay
Apo Hesu Kristo, ta
maphochakkay hi punnomnoma'.
21 Munchomo-a' an muntula' ti
anila' an atom hato inali', ja
mapfalin an ug-ugmam pay.
22 Hotti hay khu epfokha' ay he-a

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ja ehakhanaana' hi kwarto hi
alo-a' nu umaliya'. Ti mamatiya'
an hongpfatan Apo Jos hana
kalalag ju ta ipapfutaja' heto
pfaluchan ta gway ato' an umali
hina gwachaan ju.
23 Hi Epafras an nun-ibpfa' an
nipfalud khapo ay Kristo Hesus,
ja tayya an pakumustaan cha'ju.
24 Ja pakumustaan cha'ju khu ay
cha Mark, Aristarkus, Demas ja
hi Luke an khun tomolong ay tay
tamun Apo Jos heto.
25 Hi Apo ta-o an hi Hesu
Kristo chi mangkhohkhohan ay
cha'ju an amin.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

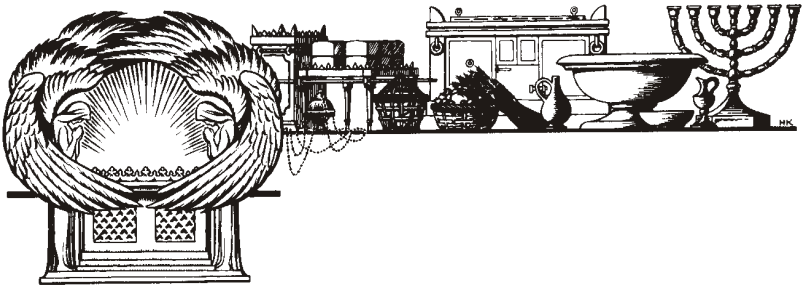

HEBREWS

Hini oma'-atan tay an libju

Hitay an tula' ja nitolong hana namati an Hudju wenno Hebrew ta pfumi-ah cha hi pammati. Ti cho-or chi likhat cha, ja gwa an inganuy cha hini pammati cha ay Kristo ta munpfangngad cha hana tudtuchun chi Hudju. Hotti hini enat ni nuntula' an mangpapfi-ah ay chicha ja una impa-innilana hini apfagton Hesu Kristo.

Gwa han tolo an importante an nipa-innila ay tay an tula' an oma'-atan Hesu Kristo. Hini mahhun ja hija hini Empfalay Apo Jos hi ma-id chi pogpogna. Ja khapo ta hijay Empfalay Apo Jos ja napfagpfagto hija mu hana profeta ja hi Moises ja hay hana angher. Me-aggwa ja hini enat Kristo ja napfarpfalor mu hini khun aton chi pachin chi Hudju. Hotti hi Kristo chi nepallog an khun mangeta'chokhan hi tatakhu ay Apo Jos hi ma-id chi pogpogna. Me-atlo ja umannung an mi'takhu hini takhu an mamati ay hija, ti hija hini magpong an daton an namogpog hana ugali ja animal an daton chi Hudju ay Apo Jos.

Hini nuntula' ja ipatikhaw na hini oma'-atan chin pammatin hachi Hudju chin nahop, ta hay hato Hudju an namati ay Hesus ja etortoloy cha an mamati anong un munnaud chi i cha apalikhatan. Ay ni angonoh tay an tula' ja itukhuna an achi cha umachawwi ay Apo Jos ta un cha gwot unuchon hini maphod an pi'takhuwan an mangchat hi i cha pun-an-anlaan.

Napfagpfagto hini haad ni Empfalay Apo Jos mu hana angher

1 1 Chin timpon chin
a-ammod ta-o, ja gwacha
ayya chi penhod Apo Jos an
allon ay chicha ja khuna epa'gwa
hay hachi profeta na. Ja gwacha
hana numpfino-ob-on an inalin
Apo Jos ay chicha hi aton cha an
mangpa-innila. 2 Muti ad ugwani
an angonoh chi arkhaw ja hi
Hesu Kristo an Empfalay Apo Jos

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

chi nangpa-innila ay chita-o hana
penhod Apo Jos an allon. Hitay
an Empfalay na chi
nangpa-apjaana an amin chi
nagwacha, ja hijay pinilin Apo
Jos an mamanoh an amin hato
na-apja. 3 An amin hini aphod ja
apfagton Apo Jos ja matikhaw ay
hija, ti un angkhay hija chi
mangpatikhaw ay ni umannung
an oma'-atan Apo Jos. Khapo ay
ni apfalinan ni hapit tay
Empfalay Apo Jos ja epapto' na
an amin hay hato nagwacha.
Napfalin an en-atoy nay pfahor
chi tatakhu ta mapakawan cha ja
timmalakhuy ad langit ja
inumpfun ay ni nun-appit hi
agwan ni Napfagto an Jos.
4 Hijaot un nichatan hi Kristo
hi haad an napfagpfagto mu hini
haad hana angher Apo Jos. Hay
pangmatunan ja nipa-innila an
hija hini Empfalay Apo Jos an
ma-id ipadpadchungana, an
pfu-un angher. 5 Ti ma-id chi oha
hi angher hi nangallan Apo Jos
ay tay impatula' na hi
nangarjana hi,
"He-a hini Empfalay u,
ad ugwani chi
pangpatikhagwa' an ha-in
chi Amam."[a]
Ja pfu-un khu angher chin
nangallan Apo Jos hi,
"Ha-in chi Ama na
ja hijay Empfalay u."[b]
6 Ja hay hato chi inali-alin Apo
Jos ja unaot honakhon hini
oh-ohha an Empfalay na an
umali heto lota, an allona hi,
"An amin aju an angher u,
ja mahapor an dayawon ju
hija."
7 Ja hitay chi inalin Apo Jos hi
oma'-atan hana angher na, an
"Hana angher u, ja un
pfaar u,
an amat cha hi ijah ja
apoy."[c]
8 Muti hay allona an oma'-atan ni
Empfalay na ja,
"He-a Apo Jos, chi
mun-ap-apo hi ma-id chi
pogpogna,
ja magpong hini atom an
mun-ap-apo.
9 Hana magpong chi podhom
an khun ma-at
ja pfuhulom hana napukhit
an ma-at.
Hijaot un ha-in an Jos mu ja
pinili chi-a
ja inchatan chi-a hi
ot-ottongan an dayaw mu
hana numpun-ibpfam
ta magwachaan a hi
an-anla."[d]
10 Ja oha khu hi inalin Apo Jos
an oma'-atan ni Empfalay na ja,
"Chin hunhunana, ja he-a an
Apo chi Nampfu
ay tay lota
ja an amin chi gwa ad uchu.
11 Umali han arkhaw an
ma-upfah an amin hato,
muti he-a ja
munchochodcha a.

[a] **1:5** Psalms 2:7 [b] **1:5** 2 Samuel 7:14 [c] **1:7** Psalms 104:4
[d] **1:8-9** Psalms 45:6-7

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Mapa'-i cha an amat hi
lopfong an machonot.
12 Ipa'-igwin mu an amat hi
napfajag an lopfong ta
mahukatan.
Muti he-a ja achi a
marmarman
ja ma-id apogpokhan chi
pi'takhuwam."[e]
13 Ja ma-id oh-ohha hi angher hi
nangallan Apo Jos ay tay inali na
ay ni Empfalay na an,
"Umpfun a ay tay nun-appit
hi agwan u,
ingkhanah apfako' hana
pfuhur mu."[f]
14 Hotti ngay haad chi angher?
Chichay pfaar Apo Jos an achi
matikhaw an khuna honakhon
an tomolong hana tatakhu an
takhuwona.

Madusa hini achi mangunud ay ni tukhun Apo Hesus

2 1 Hijaot un mahapor an
pa-ennongan ta-o hana
umannung an chengngor ta-o ta
achi ta-o mepfahhaw.
2 Nipa-innila an umannung chin
urchin Apo Jos an inalin hachi
angher na chin hopapna, ja nu
gway mangtello ay tay an urchin
wenno achi mangunud ja
madusa, ti hijay ohong ni enat
na. 3 Hotti nu amat hina chi
na-at hachi nangtello chin urchin
Apo Jos an impa-innilan hana
angher ja achi mehalla an
om-omochot an madusa ta-o nu
inganuy ta-o hini napfalor an
intudtuchun Apo Hesus, an hija
hini aton an mi'takhu ay Apo
Jos. Ti hi Apo Hesus hini nahhun
an nangpa-innila ay tay an
tudtuchu, ja hay hana
nunchongor ay hija chi
nanihtikhuwan ay chita-o an
umannung hay hato. 4 Ja
tinihtikhuwan khuh Apo Jos hi
nangpatikhagwana hi
numpfino-ob-on an milagro an
ena-enat na ja hana uchumna an
achi apfalinan chi takhu an aton.
Ja ene'cha-e'cha na hana
apfalinan an inchat ni Espiritu
Santo ay ni penhod na an
pangchatan.

Hi Hesu Kristo hini magpong an Manakhu

5 Hini khun mi allon an umali
an pun-ap-apugwan ja pfu-un
hana angher chi enhaad Apo Jos
hi mun-ap-apo muti hay takhu.
6 Ti gwa han nitula' an Hapit
Apo Jos hi nangarjana hi,
"Anagkha agkhu ni' cha'mi
an tatakhu an im
nomnomnomon Apo Jos,
ja khun mu ekhohkhohan?
7 Ja enhaad mu khuy tatakhu
an nababbabaan mu hana
angher hi na-omtang,
muti ene'cham an
machaknganto hini arkhaw
an pangpapfagpfagtuwam
ay chicha ta ichatam
chicha hi otong an dayaw.
8 Ja nun-ap-apugwom hana
tatakhu ta chichay

[e] **1:10-12** Psalms 102:25-27 [f] **1:13** Psalms 110:1

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

mangpapto' an amin chi
nagwacha."[g]
Nu amat heto, ja ma-id chi hay
oha hi achi epapto' chi takhu,
muti achi ta-o pay matikhaw ad
ugwani. 9 Muti ay Hesus ja
nipa-annung. Ti numpfalin hi
nababbaba mu hana angher Apo
Jos chin immaliyana heto lota.
Numpfalin hi takhu ta e-atoy nay
pfahor chi tatakhu khapo hi
khohkhoh Apo Jos. Ja anila ta-o
an ad ugwani ja nipapfagpfagto
ja nichatan hi otong an dayaw
khapo chin enat na an nunlikhat
hi i na natajan.
10 Magpong hitay an enat Apo
Jos an Nampfu an amin chi
nagwacha ta hijay medaydayaw.
Ti ene'cha na an munlikhat hi
Hesus ta mumpfalin hi magpong
an Manakhu an amin hi
empfapfalay Apo Jos ta cho-or
chi midchum an mipapfagpfagto
ay hija ad langit. Ti hi Hesus chi
arpugwan ni pi'takhuwan ta-o ay
Apo Jos. 11 Hi Hesus chi khun
mangulahan hi pfahor ta-o. Ja
chita-o an inulahana ja hija an
nangulahan ay chita-o ja un oha
hini Ama ta-o. Hijaot un chita-o
achi ipfa-in ay Hesus an ipfilang
hi a-akhi na. 12 Ti inali na ay
Apo Jos hi,
"Ipa-innila' he-a hana a-akhi',
ja ekanta' he-a hi agwachaan
an amin hana ma-amung
an mundaydayaw
ay he-a."[h]
13 Ja inali na khu hi,
"Munhochola' ay Apo Jos."
Ja unaot khu allon hi,
"Toja' ja, ja hay hato
empfapfalay Apo Jos an
impulang na ay ha-in."[i]
14 Hay hato empfapfalay Apo
Jos an inali na ja tatakhu cha
an gway achor cha an matoy.
Hotti hi Hesus ja numpfalin hi
takhu ta gway atona an matoy,
ta khapo chin natajana ja
enapfak na hi Satanas an hijay
nanangchon hi apfalinan chi
patoy. 15 Ti hay nangakha'-utan
hay hana tatakhu ja hini
nihikhud an ta-ot cha hi patoy.
Muti winayawaya-an Hesus
chicha.
16 Umannung an pfu-un hana
angher hana wayawaya-ana muti
chita-o an tatakhu an mipfilang hi
holag Abraham. 17 Hijaot un
mahapor an numpfalin hija hi
takhu ta amat ay chita-o an a-akhi
na, ta gway atona an mumpfalin
hi natakhay an pachi an gway
nignikha na ja mapagtarkan an
khun munserbi ay Apo Jos. Hijay
nana'pfat hi ohong chi pfahor ta
gway aton ta-o an mapakawan.
18 Ti khapo ta penacha nay likhat
ja natopngan hot anila na an
tomolong ay chita-o an tatakhu hi
hay i ta-o atopngan.

Napfagpfagto hini haad Hesus mu hi Moses

3 1 Hotti cha'ju an a-akhi an
pinilin Apo Jos, ja
enajakhana an midchum ay hija

[g] **2:6-8** Psalms 8:4-6 [h] **2:12** Psalms 22:22 [i] **2:13** Isaiah 8:17-18

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ad langit, nonomnomon ta-o hi
Hesus an hennag Apo Jos an
Apostol, ja Natakhay an Pachin
tay pammati an khun ta-o
tihtikhuwan. 2 Na'na-unnud ay
Apo Jos an nanghaad ay hija, an
amat khu ay Moses an
na'na-unnud an nangpuno' ay ni
pamilyan Apo Jos. 3 Muti hi
Hesus chi napfagpfagto an
madayaw mu hi Moses. Amat ay
ni numpakhad hi pfalay an
ot-ottong hini dayaw na mu hini
pfalay. 4 Ma-id pfalay nu ma-id
numpakhad, ja hi Apo Jos chi
nangapja an amin chi nagwacha.
5 Umannung an mapagtarkan hi
Moses an nunserbi hachi i-ibpfa
na an pamilyan Apo Jos muti un
takhalan Apo Jos hija. Ja hana
enat na ja ipatikhaw na hay hana
ipa-innilan Apo Jos hi uchum chi
arkhaw. 6 Hi ayya Kristo, ja
pfu-un pfaar Apo Jos ja angkhay
an hija hini Empfalay na an
mapagtarkan an mangpuno' ay ni
pamilyan Ama na. Ja midchum
ta-o ay tay pamilyan Apo Jos nu
etortoloy ta-o an mange-ehchor
ay Hesu Kristo ja
munchochodcha hini otong an
an-anla ta-o ay ni hahadchon
ta-o an pi'takhuwan an ma-id chi
pogpogna.

Hini enhakhanan Apo Jos an pun-enanaan hana empfalay na

7 Hotti mahapor an unuchon
ta-o chin intukhun ni Espiritu
Santo hi nangarjana hi,
"Ad ugwani, ja chonglon ju
hini tukhun Apo Jos,
8 ja achi ju ilukhangeh
an amat chin enat chin
a-ammod ju an
ngimmangannu ay Apo Jos
chin i cha nanopngatopngan
ay hija hichi let-ang.
9 Allon Apo Jos hi, 'Anong un
cha khun tikhan hachi
milagro an ena-enat u hi
apat chi polo hi tagwon,
ja khuna' topngatopngan.
10 Hijaot un lo'tat ja
impapfungota' hay hachi
tatakhu,
ja khun u nomnomnomon hi,
manahkhu ni' hato tatakhu
una' chu'khon ay chicha
hon inlukhalukhangeh cha
hana tukhun u.
11 Impapfungota' ja enhapata'
ta achi cha me'-atam ay ni
enhakhana' an i
pun-enanaan hana
tatakhu'.' "[j]
12 Hotti pa-ennongan ju,
a-akhi, ta alom ja ma-ichadni' chi
oha ay cha'ju hi ngumangannu an
achi mangunud ay ni tukhun Apo
Jos. Ti unchani ja immachawwi
aju ay ni pammati ju ay tay
mamattakhu an Jos. 13 Ad ugwani
gwot chi allon Apo Jos hi timpo
an unuchon ta-o hini tukhuna ta
ma-id malachaw. Hotti un aju
gwot manghintitinnukhun hi
a-arkha-arkhaw ta ma-id chi oha
ay cha'ju hi mapfunggwitan hi
pfahor, ja ta achi pfumato hini

[j] **3:7-11** Psalms 95:7-11

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

nomnom ju. 14 Ti mimidchum
ta-o ay Kristo nu khokhotan ta-o
hini ente-a ta-o an pammati ta
munchochodcha ja ingkhana.
15 Epanomnom u pay ay cha'ju
hitay impatula' Apo Jos an
nangarjana hi,
"Ad ugwani, ja chonglon ju
hini tukhun Apo Jos
ja achi ju ilukhangeh
an amat chin enat hachi
a-ammod ju an
ngimmangannu
ay Apo Jos."[k]
16 Ngachah tugwali hana
nunchongor ay ni tukhun Apo
Jos ja inlukhangeh cha
chamchama? Chicha hana
impanguluwan Moses an nakak
ad Egypt. 17 Ja ngay ngachan
hachi nangpapfungot ay Apo Jos
hi apat chi polo hi tagwon?
Chicha khu hana pfimmahor an
nun-a-atoy hichi let-ang. 18 Ja
ngay ngachah hay hachi
nanghapataan Apo Jos an achi
cha me'-atam ay ni enhakhana na
an i pun-enanaan hana
empfapfalay na? Chicha khu
hana ngimmangannu ay hija.
19 Hotti hay ma-achar ta-o ay tay
ja immannung an agkhuy cha
ne'-atam ay ni enhakhanan Apo
Jos an i pun-enanaan hana
empfapfalay na khapo hi agkhuy
cha namatiyan ay hija.

4 1 Muti chin ingkarin Apo
Jos an enhakhana na an i
pun-enanaan ja mapfalin pay an
mipa-annung ay chita-o. Hotti
eta-ot ta-o ta ma-id chi oha hi
machakngan an achi mipfilang
an me-atam ay tay pun-enanaan.
2 Ti chengngor ta-o hitay
maphod an ingkarin Apo Jos an
amat chin a-ammod ta-o. Muti ay
chicha ja ma-id inherpfin chin
nunchongolan cha ti agkhuy cha
inunud. 3 Chita-o an namati ja
angkhay chi me-atam ay tay
pun-enanaan, an hay
panginnilaan ja hitay impatula'
Apo Jos hi nangarjana hi,
"Impapfungota' ja enhapata'
ta achi cha me'-atam ay ni
enhakhana' an i
pun-enanaan hana
tatakhu'."[l]
Hay oma'-atana ja hitay
pun-enanaan an ingkari na ja
napfalin an nechachaag chin
hunhunana an nun-enanaan Apo
Jos chin nakhibpfohan chin
nangapjaana ay tay lota. 4 Ti
anila ta-o hitay allon tay Hapit
Apo Jos an na-at chin me-apeto
an arkhaw, an allona chi, "Chin
me-apeto an arkhaw ja
nun-enana hi Apo Jos, ti
nakhibpfoh mahpay chin tamu
na."[m] 5 Ja inali na khu hi,
"Impapfungota' ja enhapata'
ta achi cha me'-atam ay ni
enhakhana' an i
pun-enanaan hana
tatakhu'."
6 Hotti matikhaw ta-o an
hachi nahhun an nangngor ay
nuy maphod an ingkarin Apo Jos
ja agkhuy cha ne'-atam ti

[k] **3:15** Psalms 95:7-8 [l] **4:3** Psalms 95:11 [m] **4:4** Genesis 2:2

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ngimmangannu cha. Muti
gwacha hana uchumna an
me-atam ay tay i pun-enanaan an
enchachaag Apo Jos an michat
hay hana tatakhu na. 7 Hotti chin
timpon Ari David, anong un at
hichi hi tagwon chi nalahin chin
ni'tatagkhuwan hachi agkhuy
ne'-atam ay tay i pun-enanaan, ja
gwa han impatula' Apo Jos ay
Ari David hi nangarjana hi,

"Ad ugwani ja chonglon ju
hini tukhun Apo Jos,
ja achi ju ilukhangeh."

Ja matikhaw ta-o an enchaag
Apo Jos han ohan timpo an
idchuman hana tatakhu ay tay
pun-enanaan, ja ad ugwani chi
inali na an timpo. 8 Anila ta-o
khu an hitay pun-enanaan an
ingkarin Apo Jos, ja pfu-un
hichuy pfuglay ad Kana-an an
nangedchongan Joshua hachi
a-ammod ta-o. Ti nu ad Kana-an
chi i pun-enanaan ja anagkha ta
i khu allon Apo Jos hi gway ohah
timpo hi idchuman hana tatakhu
ay tay pun-enanaan? 9 Hitay chi
panginnilaan an gwacha pay chi
pun-enanaan an nechachaag hay
hana tatakhun Apo Jos an amat
chin nun-enanaan Apo Jos chin
me-apeto an arkhaw. 10 Ti hana
me-atam ay tay an i pun-enanaan
an enchachaag Apo Jos ja
mun-enana cha hi tamu an amat
ay Apo Jos an nun-enana hi
nakhibpfohan chin nangapjaana
ay tay lota.

11 Hotti pe'hehemad ta-o ta
gway aton ta-o an me'-atam ay
tay an pun-enanaan ay Apo Jos
ta ma-id koma chi oha ay chita-o
hi achi me'-atam, an amat chin
a-ammod an nanglukhangeh chin
inalin Apo Jos. 12 Ti hitay Hapit
Apo Jos ja gway apfalinana ja
cho-or chi ma-at na, ja
matadtachom mu hay henalong
an chugway tachom na an
mepfogwo' ayya ja chakngana
hini tungar. Hitay Hapit Apo Jos
ja munchagchakhah ta pfu-ihana
hana enhaha'pfa ta-o heto
nomnom ja puhu. 13 Achi
mili'-uchan hi Apo Jos, ti
titigkhana an amin. Ja
hongpfatan ta-o ay hija an amin
chi hay ne'ne'-at ta-o ay tay an
ni'tatagkhuwan.

Hi Hesus chi Natakhay an Pachi

14 Hotti khokhotan ta-o hini
pammati an khun ta-o
tihtikhuwan. Ti hi Hesus an
Empfalay Apo Jos ja numpfalin hi
Natakhay an Pachi ja immuy ad
langit an mangta'chokhan ay
chita-o an tatakhu ay Apo Jos.
15 Ja hitay Natakhay an Pachi
ta-o ja me'le'na hay hana arngujan
ta-o an tatakhu an khun
matopngan. Ti penacha na an
amin chi oma'-atan chi
matopngan, muti hija ja agkhuy
pfimmahpfahor. 16 Hotti achi ta-o
mun-okhon an mehnot ay Apo Jos
an magmakhohkhoh. Ja anila ta-o
an nignikhaon chita-o ja ichat na
hini mahapor ta-o ay ni timpo an
mahapor ta-o hay tolong na.

5 1 Hana ayya khun mehaad
hi Natakhay an Pachin chi
Hudju, ja hay oha an padchung
cha an takhu ta eta'chokhana
chicha ay Apo Jos. Hija chi khun

mangdaton ay Apo Jos hana
animar ja hana uchumna an
khun idaton ta mapakawan chi
pfahor. 2 An-anuhana hana
tatakhu an khun pfumahor ja
khun mipfahhaw khapo ta
agkhuy cha anila hini maphod, ti
padchung cha an takhu an gway
pungkapujana. 3 Ja khapo ta
padchung cha an takhu hini
pachi an khun me'pfahor ja
mahapor an gway idatona hi
animar ta mapakawan chi pfahor
na, an amat ay ni atona an
mundaton ta mapakawan hana
pfahor chi tatakhu. 4 Pfu-un hini
takhu chi manghaad ay ni achor
na an mumpfalin hi Natakhay an
Pachi, an hi Apo Jos chi khun
manghaad, an amat chin
nanghaachana ay Aaron.
5 Amat hina khu ay Kristo an
pfu-un hijay nanghaad ay ni
achor na an numpfalin hi
Natakhay an Pachi, an hi Apo
Jos chi nanghaad ay hija, ja una
allon hi,

"He-a hini Empfalay u,
ad ugwani chi
pangpatikhagwa' an ha-in
chi Amam."[n]

6 Ja inalin khu Apo Jos ay hija
hi,

"Mehaad a an pachi hi ma-id
pogpogna
an amat ay Melkizedek an
pachi."[o]

7 Hichin agawwachaan Hesus
heto lota, ja chin
nungkalalakhana ja ini'gwap na ja
ingkila na hini kalalag na, ti anila
na an gway apfalinan Apo Jos an
mangergwang ay hija hi patoy.
Hotti chengngor Apo Jos chin
kalalag na ti numpakumbaba hija
ja inunud na an amin chin penhod
Ama na. 8 Ti anong un Empfalay
Apo Jos ja inannila na chi amatan
chi oha an na'na-unnud khapo ta
cho-or chi i na nunlikhatan.
9 Khapo ta empapadchong na an
nangunud an amin hi penhod
Ama na, hotti hijay Manakhu an
amin hana mi'-unud ay hija ta
mi'takhu cha hi ma-id chi
pogpogna. 10 Ja hijay enhaad Apo
Jos an Natakhay an Pachi an amat
ay Melkizedek.

Mahapor an umilog ta-o hi pammati

11 Cho-or pay koma hana
penhod u an ipa-innila ay cha'ju
an oma'-atan hay hato khun u
allon, muti nalikhat chi
manghalocha'cha' an mangali ti
niya an pfimmato hini nomnom
ju. 12 Hot akamoh an napfajag
hitay namatiyan ju hotti cha'ju
koma chi manudtuchugwan hana
uchumna. Muti tan achi, ti niya
an mahapor ju pay hay
manuchugwan ay cha'ju hana
mahmahhun an tudtuchu an
pangpognachan ay tay pammati
ta-o ay Apo Jos. Un aju amat hi
pfu'jug an khun mun-inum an
ma-id olog na an mun-utay.
13 Hini takhu an khun pay
mun-inum ja hija hini ma-id pay

[n] **5:5** Psalms 2:7 [o] **5:6** Psalms 110:4

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

anila na an mangmatunan hi
maphod. 14 Muti hini
mipadchung hi ma-ilog an olog
na an mangutay, ja hija hini
immilog hi pammati an enachar
na an mangmatunan hi maphod
ja hay napukhit.

6 1 Hotti achi ta-o
munchochodcha hachi
pengpenghan chi tudtuchun
Kristo an enad-achar ta-o, ta
lamon ta-o an me'ha'ha'jab ta
gway aton ta-o an me'-er-ellog.
Ti napfalin an inannila ju hachi
pengpenghan chi tudtuchun
Kristo an hija hay hato. Chin
nan-ukhan ta-o hachi ugali ta-o
an ma-id herpfi na ta hi Apo Jos
chi pinati ta-o, 2 ja hana
mitudtuchu an aton an
mumpabautisar, ja hini aton an
mungkalalag an eh-a hini
ngamoy, ja hana oma'-atan chi
amahuwan chi natoy, ja hini
panugijan Apo Jos hi tatakhu an
adusaan cha hi ma-id chi
pogpogna. 3 Achi ta-o lupiton
hay hato ta un ta-o gwot
me'ha'ha'jab hi pammati.
Omer-ellog ta-o koma khapo hi
tolong Apo Jos.

4-5 Gwa hana uchumna an
nahilagwan ja inannila cha hini
aton an mi'takhu ay Apo Jos, ja
penacha cha hana na-ispirituwan
an bindisyon ja anong un hini
apfalinan ni Espiritu Santo, ja
penacha cha hini aphod tay
Hapit Apo Jos, ja penacha cha
hini oma'-atan ni apfalinan Apo
Jos an ipatikhaw na hi uchum
chi arkhaw. Muti unagkhu
unchani ja chin-ug cha ja
pinahiw cha hitay pammati ay
Kristo, ja pukhid na an achi
mapfalin an epfangngad chicha
ta chu'khon cha khu hana pfahor
cha. 6 Ti nu pahigwon cha hato
inannila cha an maphod ja ma-id
aton cha an muntutuju, ti amat
hi un cha ipiggwa an
mangpfakhat ay ni Empfalay Apo
Jos hot mipfapfa-in hija hi
tatakhu.

7 Ipadchung ta-o akay ni' ay ni
lota an khun ma-ucha-uchanan.
Nu pomhod hini nitanum hot
mun-an-anla hini nanglota ti
gway pfot-ona. Ja hini takhu an
amat ay tay an lota ja
bindisyonan Apo Jos. 8 Muti nu
khulat ta hay holo' chi
homangaw ay ni lota hot
muntubtub hini nanglota ja
pinoolana, ti ma-id inherpfi na.
Amat hina khu an dusaon Apo
Jos hana tatakhu an amat ay tay
an lota.

9 A-akhi' an penpenhod u,
anong un amat heto hana intula'
u ja mamatiya' an ma-id chi amat
hina hi ma-at ay cha'ju, ta hay
agwaton ju ja hana
mapmaphochan an ichat Apo Jos
hana tinakhu na. 10 Ti hi Apo Jos
an magpong ja achi na
alichuwan hana impapati ju an
enat, ja hini pamhod ju ay hija
an impatikhaw ju ingkhana ad
ugwani ay ni khun ju
tumulungan hana i-ibpfa ju an
tatakhun Apo Jos. 11 Hotti hay
podho' ja oha-ohanna ay cha'ju ja
etortoloy na an hahadchon hini
ipa-annungan an amin hana
enchaag Apo Jos ingkhana chin

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

omangonoh an arkhaw. 12 Achi
ju e-enghay hini aton ju an
me'ha'ha'jab ta ichipat ju chin
enat hachi nahnahhun an
nangagwat hana ingkarin Apo
Jos khapo hi anuh ja pammati
cha.

Nahamad chin ingkarin Apo Jos

13 Nomnomon ta-o chin
nanghapataan Apo Jos chin kari
na ay Abraham. Ma-id chi hay
nangatngato mu hija hi
punhapataan, hijaot un hini
ngachanay nanghapataana.
14 Ja hay ingkari na ja inali na
ay Abraham hi, "Umannung an
ekhohkhoha' ja punholakho'
he-a."[p] 15 Hotti hi Abraham ja
agkhuy himmikha an nanannod
ingkhana an enagwat na hitay
karin Apo Jos ay hija. 16 Hay
hana tatakhu, nu penhod cha
ayya an ehemad hini allon cha,
ja munhapata cha an pfugwaon
cha hay nangatngato an
ngachan. Hotti chengngor cha
ayya hitay an hapata hon
empokhong cha an
munhohongnger. 17 Amat hina
khu chin nanghapataan Apo Jos
ay Abraham, an nunhapata hija
ta pa'-annilaon hana mangagwat
ay tay ingkari na an achi
marman hana inali na an ma-at.
18 Ma-id lahlah Apo Jos hot achi
marman chin kari na ja hapata
na. Hitay chi mangpapfi-ah ay
chita-o an khun mangehchor ay
hija ta mehamad hini pammati
ta-o ay ni hahadchon ta-o an
pi'takhuwan ay hija. 19 Hitay an
i ta-o punhocholan chi
mangpapa-ud ay chita-o ta achi
makhinkhinu hini pammati ta-o
ay hija. Khapo ay tay pammati
ta-o ja impahikhop chita-o ay ni
presensyan Apo Jos an amat ay
ni khun humigpan ni Natakhay
an Pachi ay ni Na-assantuwan an
Kwarto hichi Templo an
nahalinan chin kurtina.
20 Impangpangullun Hesus an
himmikhop ta hijay khun
mangepfattan ay chita-o ay Apo
Jos. Ti hijay nehaad hi Natakhay
an Pachi hi ma-id chi pogpogna
an amat ay Melkizedek an pachi.

Chin nipachiyan Melkizedek

7 1 Hitay an hi Melkizedek ja
Ari ad Salem, ja oha khu an
pachin ni Napfagto an Jos. Chin
numpfangngachan cha Abraham
chin i cha nangupfatan hachi
ar-ari ja immuy hi Melkizedek an
i nanittum ta bindisyonana hi
Abraham. 2 Ja inchat Abraham
ay Melkizedek chin intapig na an
apagkapollon an amin chin
khina-un hachi ar-ari an enapfak
na. Hay podhonan hapiton ay tay
ngachan an Melkizedek ja
magpong an ari. Ja hija khu chi
arin chi lenong, ti hichuy pfuglay
an nun-ariyana ad Salem ja
lenong hini podhona an hapiton.
3 Ma-id nanginnila nu ngay
nang-empfalay ay hija ja ngay
holag hi narpugwana. Ja ma-id

[p] **6:14** Genesis 22:16-17

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

khu nanginnila nu chaah chi
nitu'khungana ja natajana. Hotti
hitay an apachi na ja
mipadchung ay ni Empfalay Apo
Jos an munchochodcha an pachi
hi ma-id chi pogpogna.
4 Tikhan ju akay ni' an
nangatngato hi Melkizedek. Ti hi
Abraham an khun ta-o tangachon
an nangholag ay chita-o an
Hudju, ja inchat na pay ay
Melkizedek chin apagkapollon
chin enala na an khina-un hachi
ar-ari. 5 Nu holag Levi hi
Melkizedek ja ma-awatan nu
anagkha ta inchat Abraham hini
apagkapollo ay hija. Ti gwa hitay
urchin ta-o an Hudju an allona
hi, hana holag Levi an chicha
hana mehaad hi pachi, chi
pangchatan hachi papadchung
cha an Hudju ay ni apagkapollon
hana khun cha iliya', anong un
cha numpapadchung an holag
Abraham.[q] 6 Muti hi Melkizedek
ja pfu-un holag Levi, ja inchat
chamchama Abraham hini
apagkapollo ay hija. Me-aggwa
ja binindisyonan Melkizedek hi
Abraham, anong un hi Abraham
chin nangarjan Apo Jos hay hana
ingkari na. 7 Ja anila ta-o an
nangatngato hini gway
apfalinana an mumbindisyon mu
hini mabindisyonan. 8 Me-atlo ja
hana holag Levi an khun
mangala ay ni apagkapollon
hana tatakhu, ja tatakhu cha an
matoy. Muti hi Melkizedek ja
ma-id allon tay Hapit Apo Jos hi
natajana, an hay allona ja
munchochodcha hija an pachi hi
ma-id pogpogna. 9 Me-apat ja
anong un cha Levi an khun
mangala hi apagkapollo, ja amat
hi nidchum cha ay Abraham an
nangchat hi apagkapollo cha ay
Melkizedek. 10 Ti anong un
agkhuy pay nitu'khung hi Levi
chin nanittuman Melkizedek
ay Abraham, ja hitay an enat
Abraham ja mipfilang hi enat
cha an amin, ti hijay nangholag
ay cha Levi.

Hini nipachiyan Hesu Kristo

11 Chin nangchatan Apo Jos
ay ni urchin hay hachi Hudju ja
enhaad na hana holag Levi an
mumpachi ta chichay mangat
hana allon ni urchin. Muti hitay
tamu cha an papachi ja achi na
kaya an pumpfalinon hana
tatakhu hi magpong. Hijaot un
mahapor chi hay oha hi pachi an
mepallog, an hija hi Hesu Kristo.
Hija hini Natakhay an Pachi an
amat ay Melkizedek, an pfu-un
holag Aaron an narpu ay Levi.
12 Ja nu maparkhan hana
papachi ja kapilitan an
maparkhan khu hana urchin an
khun ta-o unuchon an Hudju.
13-14 Hotti hi Hesu Kristo an Apo
ta-o an inalin Apo Jos hi
mumpfalin hi pachi an amat ay
Melkizedek ja pfu-un holag Levi.
Anila ta-o an narpu hija ay ni

[q] **7:5** Chin enat Apo Jos an nanghaad hachi holag Levi an pachi ja mapfaha ay ni Numbers 1:47-54

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ohan tribo an holag Judah. Ja
ma-id oh-ohhah holag Judah an
numpfalin hi pachi an khun
mundaton. Ja ma-id khuh inalin
Moses hi gway holag Judah an
mumpfalin hi pachi.
15 Nalaklaka an ma-awatan
ad ugwani hitay namarkhan
Apo Jos chin nahhun an aton
chi pachi an mehaad ja hini
khu urchin an khun cha
unuchon, nu nomnomon ta-o an
hi Hesus an nepallog ja
natnat-on an pachi an amat ay
Melkizedek. 16 Chin
numpfalinan Hesus hi pachi ja
agkhuy nepognad ay ni holag
an narpugwana khapo hi
urchin, muti nepognad ay ni
apfalinana an narpu ay ni
pi'takhuwana an ma-id chi
pogpogna. 17 Hijah tay chin
impatula' Apo Jos hi nangarjana
hi,

"Mehaad a hi pachi hi ma-id
pogpogna
an amat ay Melkizedek an
pachi."[r]

18 Hijaot un naparkhan chin
urchin, ti ma-id apfalinan chi
urchin an mangehnot hana
tatakhu ay Apo Jos, ja ma-id
itolong na 19 ta mumpfalin hana
tatakhu hi magpong. Ja
nehamhamad hitay punhocholan
ta-o, ti khapo ay Hesus ja
mapfalin an mehnot ta-o ay
Apo Jos.
20-21 Hay khuh oha hi
pangtikhan an nangatngato hi
Hesus an pachi ja nunhapata hi
Apo Jos hi nanghaachana ay hija
ja inali na hi,

"Ha-in an Apo Jos ja
nunhapataa'
ja achi marmarman hitay
enhapata'
an mehaad a hi pachi hi
ma-id pogpogna."[s]

Muti hana ayya holag Levi an
numpfalin hi pachi ja ma-id amat
heto hi enhapatan Apo Jos.
22 Khapo ay tay ingkarin Apo
Jos, ja hi Hesus chi punchomo-an
an mipa-annung hini
mapmaphochan an ne'tobpfalan
Apo Jos ay chita-o. 23-24 Hay oha
khu hi aphod Hesus an pachi ta-o
ja achi matmatoy, hotti
munchochodcha an mumpachi hi
ma-id chi pogpogna. Achi amat
hachi cho-or an numpenpenalog
an holag Levi, ti khun cha matoy
hotti khun mapogpog hini aton
cha an munserbi. 25 Khapo ta
achi matoy hi Hesus ja achi
mapogpog hini apfalinana an
manakhu hay hana mehnot ay
Apo Jos khapo hi pammati cha
ay hija, ti matakhu hija hi ma-id
chi pogpogna an khun
mangekalalakhan ay chicha.
26 Hijaot un hi Hesus hini
Natakhay an Pachi an mahapor
ta-o. Ti nasantuwan ja ma-id chi
hay pfahor ja khinit na. Achi
mi'padchung ay chita-o an
napfahulan, ti hijay munnaud an
napfagpfagto an amin, anong un
hana gwa ad langit. 27 Hi Hesus

[r] **7:17** Psalms 110:4 [s] **7:20-21** Psalms 110:4

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ja achi amat hachi uchumna an
Natakhay an Papachi an khun
mundaton hi a-arkha-arkhaw, ti
mahapor an gway idaton cha ta
mapakawan hana pfahor cha ja
un chaot mundaton ta
mapakawan hana tatakhu. Muti
ay Hesus ja namengpenghan an
indatona hini achor na ay Apo
Jos ta mapakawan hana pfahor
chi tatakhu, ingkhana ad ugwani
ja anong un hana umali an
ar-arkhaw. 28 Chin intuchun ni
urchin Moses an mehaad hi
Natakhay an Pachi ja hay holag
Levi an padchung ta-o an
tatakhu an napfahulan. Muti hini
oma'-atan chin enhapatan Apo
Jos an netob chin urchin, ja
mehaad hini Empfalay na an
mumpfalin hi pachi an ma-id
oh-ohhah akuchangana.

Chin pfakhu an ne'tobpfalan Apo Jos hi tatakhu

8 1 Hay podho' hi ma-awatan
ju ay tay khun u allon ja
gwacha hitay Natakhay an Pachi
ta-o, an i inumpfun ay ni
nun-appit hi agwan tay Napfagto
an Jos ad langit. 2 Hini nahamad
an khuna punserbiyan ja ay ni
agawwachaan Apo Jos an
enephod na, an pfu-un chin
ma-ali hi Na-assantuwan an
Kwarto ay chuy tabernakulo an
enephod chi takhu chin nahop.
3 An amin chi Natakhay an Pachi
ja chichay nehaad an mangdaton
ay Apo Jos hana animar ja hana
uchumna an midaton. Hotti hitay
Natakhay an Pachi ta-o, ja
mahapor an gwa khu chi idatona
ay Apo Jos.[t] 4 Muti pfu-un heto
lota chi pumpachiyana. Ti nu
gwacha pay koma heto lota ja
achi ma-ali an pachi, ti
gawwacha hana papachi an khun
mangdaton hana allon ni urchin
Moses. 5 Muti hini khun cha
punserbiyan heto lota ja un
talato ja ágwan ni umannung an
oma'-atana ad langit. Ja chin
nunhakhanaan cha Moses an
pamakhachan cha ay ni
tabernakulo ja intuchun Apo Jos
hini aton cha, an inali na ay
Moses hi, “Tikham ta pakhachon
ju ayya hini tabernakulo ja
e'-e'nong ju chin impatikhaw u
ay he-a hichi pfuludna ad
Sinai.”[u] 6 Muti hini tamu an
impulang Apo Jos ay Hesus ja
napfarpfalor mu hini tamun chin
nahnahhun an papachi, ti
napfarpfalor hitay pfakhu an
ne'tobpfalan Apo Jos hana
tatakhu khapo ay Kristo, ti
nepognad hichin napfarpfalor an
karin Apo Jos. 7 Ja nu ma-id
nungkulangan chin nahhun an
ne'tobpfalana ja achi koma
mahapor chi hay oha khu.
8 Muti impa-innilan Apo Jos an
ad-adchi chin nahhun an
ne'tobpfalana hi

[t] **8:3** Hi Kristo an Natakhay an Pachi ta-o ja ma-id chi hay animar hi indatona ti un hini mismo an chala na. (Hebrews 9:12)
[u] **8:5** Exodus 25:40

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

nangamujuwana hana tatakhu
an nangarjana hi,
"Allon Apo Jos hi, 'Umali
han arkhaw an
pangephocha' han pfakhu
an pe'tobpfala' hana
tatakhu' an holag Israel ja
holag Judah,
9 an achi amat chin enat u
an ne'tobpfar chin
a-ammod cha
hi nangekaka' ay chicha ad
Egypt.
Ti entello cha chin
ne'tobpfala' ay chicha,
hijaot un u tene-a-an chicha.
10 Amat heto hini pfakhu an
pe'tobpfala' hana holag
Israel.
Uchum chi arkhaw ja ichata'
chicha hi pfakhu an
nomnom
ta ma-awatan cha hana
urchin u,
ja lomano' hana puhu cha
ta marmuy pamhod cha an
umunud.
Hot ha-in chi Jos cha
ja chicha hana tatakhu'.
11 Ay chuy an timpo ja achi
mahapor an
munhintitinnuchu ja
munhintitinnukhun cha
ta gway aton cha an
manginnila ay ha-in.
Ti annilaona' ay chichan
amin,
anong un hana nabnababba
ingkhana hana
nun-atakhay an tatakhu.
12 Nignikhao' chicha ja
pakawano' hana
pfahor cha,
ja alichuwa' hana
nun-apukhit an
ena-enat cha.' "[v]
13 Ay tay nangarjan Apo Jos hi
gway pfakhu hi pe'tobpfalana ja
impa-innila na an naparkhan
chin nahhun. Ja anila ta-o an
ma-upfah hana napfajag an
ma-id mahpay herpfi na.

9 1 Hichin nahhun an
ne'tobpfalan Apo Jos ay
chicha ja gwacha hana ni-urchin
an unuchon chi tatakhu ay ni
aton cha an mundayaw ay Apo
Jos. Ja gwacha khu hichin
tabernakulo an pundayawan heto
lota. 2 Hitay an tabernakulo ja
chugway kwarto na an
nun-ahalinan hi kurtina. Hini
mahhun an kwarto an humigpan
ja hija hini ma-ali an
Nasantuwan an Kwarto. Hijay
gwachaan ni hilaw ja hini
lamehaan an khun pegwallangan
ni tenapay an Netpfar ay Apo
Jos. 3 Hini oha an kwarto an
nahalinan ay ni me-aggwa an
kurtina ja hija hini ma-ali hi
Na-assantuwan an Kwarto. 4 Gwa
ay tay an kwarto chin
napfalitu-an an altar an khun cha
puntorkhan ay ni insenso. Ja
gwa khu chin napfalitu-an an
kahon an nittugwan hana
chugwa an pfato an nitula-an
chin himpolo an urchin Apo Jos.
Ja hana uchumna an ninitto ja

[v] **8:8-12** Jeremiah 31:31-34

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

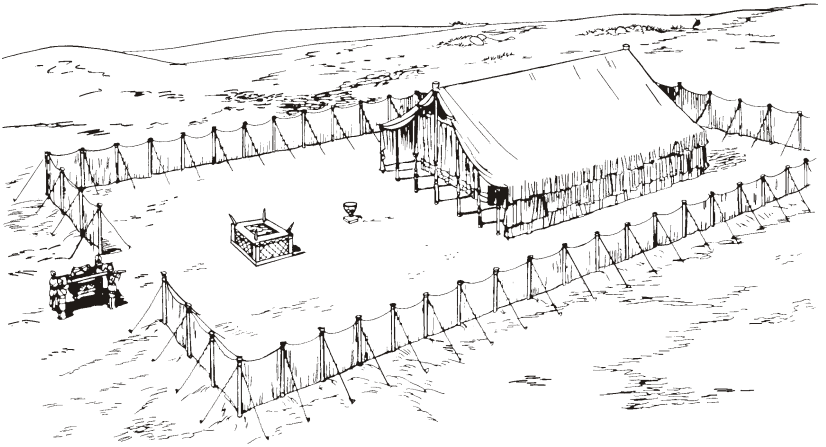

Chin tabernakulo an khun pundayawan hachi Hudju hichi let-ang

chin pfunguhan Aaron an
hemmalepeng, ja chin
napfalitu-an an khalapun an
nittugwan chin mana. 5 Ay nuy
uhun tay an kahon ja gwacha
chin chugwa an enephod cha an
kerubim an hijay hinjar ni
gawwachaan Apo Jos. Ay ni
chaor ni nanaja-ag an paja' cha
tay kerubim ja hijay
panggwala'khiyan ni Natakhay
an Pachi ay ni chala an
apakawanan chi pfahor hana
tatakhu. Ja cho-or pay muti achi
khahin un u op-opngon an
mangali an amin.

6 Hotti oma'-at heto hini
panuh chi aton an khun
mundayaw. A-arkha-arkhaw hon
himmikhop hana papachi ay ni
mahhun an kwarton ni
tabernakulo an i mangat ay ni
ne'cha an tamu cha. 7 Muti ay ni
ayya me-aggwa an kwarto, ja un
angkhay hini Natakhay an Pachi
chi khun humikhop, ja un
mamenghan hi ohay tagwon. Ja
ay ni humigpana ja u-ugnana hay
chalan chi animar an idaton ta
gway aton hana pfahor na an
mapakawan ja midchum an
mapakawan hana pfahor chi
tatakhu an agkhuy nanginnila an
gway numpfahulan cha. 8 Hay
ma-achar ta-o ay tay ja ituchun
ni Espiritu Santo an achi ta-o
apfalinan an mehnot ay Apo Jos
hu-un ta-o munchochodcha
hichin urchin chi aton an
mundayaw, ti ma-id apfalinan
chi takhu an mi'hikhup ay ni
Na-assantuwan an Kwarto. 9 An
amin hay hato ja gway ituchu
cha ay chita-o ad ugwani.
Ipa-innila cha an hana animar ja
hana uchumna an midaton ja
achi na apfalinan an
mangpaphod hi konsensian hana
khun mundayaw. 10 Ti hay hato
an urchin ja un munherpfi ay ni
achor chi takhu, amat hana khun
anun ja inumon ja hini aton an

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

mumpfulu. Hay hatoy khun
ma-unud hichin agkhuy pay
nangephochan Apo Jos ay ni
pfakhu an mapmaphochan an

Ipattu-an chi hilaw hichi templo

ne'tobpfalana.
11 Ad ugwani ja immali hi
Kristo an numpfalin hi Natakhay
an Pachi ta gway aton ta-o an
mangagwat hana maphod an
enchachaag Apo Jos. Hini khuna
punserbiyan ja hinuy
Na-assantuwan an Pundayawan

Insenso an tenorkhan tay pachi

an ma-id ipadpadchungana.
Hitay an Pundayawan ja
munna'naud an madayaw mu
chin khun cha pundayawan chin
hopapna, ti pfu-un takhu chi
nangephod ja pfu-un heto lota
chi nangephochana an ad langit.
12 Hitay an himmigpan Kristo ay
tay Na-assantuwan an
Pundayawan ja un
namengpenghan an achi na
ipiggwa. Ja chin inhikhup na an
chala ja pfu-un chalan chi

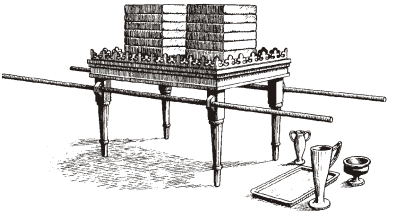

Chin lamehaan an egwallangan ni tenapay an netpfar ay Apo Jos

khancheng ja pfakah muti hini
mihmu an chala na. Ja un
ammuna hitay an enat na ja
nawayawaya-an ta-o hi pfahor ja
ingkhana. 13 Gwachay khun
piherpfiyan ni chalan chi
khancheng ja pfakah, ja hini
chapor ni napoolan an pfakah an

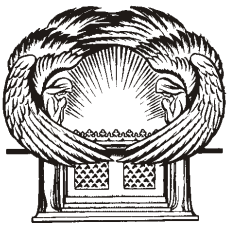

Chin kahon an ninittugwan chin himpolo an Urchin Apo Jos

inggwala'khi cha hana tatakhu.
Hijay khun cha punleneh ay ni
nitakhuwan cha an achi maleneh
hi pannig Apo Jos ta gway aton
cha khu an me'dayaw. 14 Muti
munnaud an napfarpfalor hini
chalan Kristo. Ti khapo ay ni
apfalinan ni Espiritu Santo an
achi matmatoy ja indatona hini

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

achor na ay Apo Jos, hija an
ma-id oh-ohhah akuchangana ja
pfahor na hi pannig Apo Jos.
Hini chala na ja otong chi
apfalinana an manganchong ay
tay nomnom ta-o. Hotti
malenong chi aton ta-o an
munserbi ay tay mamattakhu an
Jos, hot achi ta-o mahpay aton
chi hay napukhit an i ipfallungan
ay patoy.
15 Hotti munherpfi mahpay
hitay pfakhu an ne'tobpfalan Apo
Jos, ti hi Kristo chi
mangeta'chokhan hi tatakhu ay
Apo Jos. Hotti epfanoh na hana
achi mapogpog an bindisyon an
ingkari na ay chita-o an
enajakhana. Ti chin natajan
Kristo ja pfinajachana hana
pfahor ta-o ta achi ta-o madusa
khapo hi agkhuy ta-o
nangunuchan ay ni urchin an
nepognad chin nahhun an
ne'tobpfalan Apo Jos.
16 Amat ay ni ohah takhu an
e'cha na hana epfanoh na ja
unot matoy. Achi cha pay
khekhe'-ojon hato an mepfanoh
an ingkhana hi umannung an
natoy 17 ja un cha mahpay
alaon hini pfanoh cha. Ti hini
ene'cha na ja achi michat ay
cha nuy epfanhana hu-un
mamattakhu. 18 Amat hina khu
chin nahhun an ne'tobpfalan
Apo Jos, an ma-id pfalor na nu
ma-id mun-ajuh hi chala an
mumpfalin hi tihtikhu an gway
natoy. 19 Ti chin enat Moses ja
impa-innila na hana tatakhu an
amin hana urchin Apo Jos. Ja
enala na han chalan chi pfo'tot
an pfakah ja chinammana. Ja
enala na khu han chutchut chi
karnero an nitina hi
mumpfolah, ja empa-aw na han
hepeng chi hisopo. Napfalin ja
entamor na ay ni chala ja
inggwala'khi na ay chuy nalo-ot
an tula' an nitula-an ni urchin
Apo Jos, ja gwinala'khiyana khu
hachi tatakhu ta malenehan cha
hi pannig Apo Jos. 20 Ja inali
na hi, “Hitay an chala chi
mangtihtikhu ay ni ne'tobpfalan
Apo Jos an in-urchina chi
unuchon ju.”[w] 21 Napfalin ja
gwinala'khiyana khu chin
tabernakulo ja an amin hachi
khina-u an nun-egwallang ta
malenehan cha an ma-usar ay
ni pundayawan ay Apo Jos.
22 Ti hay ituchun ni urchin ja
ma-id uchumna hi punleneh nu
pfu-un hini chala. Ja ma-id
pfahor hi mapakawan hu-un
ma-id chala hi midaton.

Mapakawan chi pfahor khapo chin natajan Hesu Kristo

23 Hitay tabernakulo ja hana
khina-u ja un amat hi ágwan ni
umannung an aton an
mundayaw ay Apo Jos, muti
mahapor chamchama an
malenehan cha hi chalan chi
animar an nidaton. Hotti hini
mangpasanto ay ni umannung
an pundayaw ay Apo Jos ad

[w] **9:20** Exodus 24:8

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

langit ja mahapor hay munnaud
an napfarpfalor an midaton.
24 Ja chin Na-assantuwan an
Kwarto an enephod chi takhu ja
una etalato ad langit an
gawwachaan Apo Jos. Ja pfu-un
hijay himmikhupan Kristo muti
umannung an numpfangngad ad
langit. Hotti gawwa hichi an
hijay khun mangeta'chokhan ay
chita-o an namati ay Apo Jos.
25 Chin enat Kristo ja achi amat
ay ni khun aton ni Natakhay an
Pachin chi Hudju. Ti hija ayya
ja metennagwon an humikhop
ay ni Na-assantuwan an Kwarto
an u-ugnana hay chalan chi
animar an nidaton. Muti hi
Kristo ja agkhuy na
impiggwapiggwa an nangdaton
ay ni achor na. 26 Ti nu amat
hetoy enat na hot
numpiggwapiggwa koma an
nunlikhat nete-a chin
narmugwan tay lota. Muti hini
oma'-atana ja, ay tay an
angonoh chi arkhaw, ja
namengpenghan an immali heto
lota an nangdaton ay ni achor
na ta gway aton chi pfahor an
mapakawan. 27 Ti ne'cha an
mamenghan an matoy chi takhu
ja un chaot mahugi ay Apo Jos.
28 Ja amat heto khu an un
namenghan an nidaton hi Kristo
ta ha'pfatona chi pfahor hana
cho-or an tatakhu. Ja
mumpfangngad hija muti achi
umali ta e-atoy na khuy pfahor,
an una agwiton hana
manahalimid an manahalichit
ay ni pumpfangngachana ta
mi'takhu cha ay Apo Jos hi
ma-id chi pogpogna.

10 1 Hini urchin Moses ja
un amat hi ágwan ni
oma'-atan hana maphod an
bindisyon an ichat Kristo, ti
pfu-un hitay hini oma'-atana.
Hijaot un anong un tennagwon
an mundaton hana mundayaw ay
Apo Jos ay ni inalin ni urchin hi
midaton ja ma-id apfalinana an
mangaan hi pfahor ja
mangpagpong ay ni pi'takhuwan
cha. 2 Ti nu umannung an
na-ulahan hana pfahor cha hot
achi cha mahpay nonomnomon
an napfahulan cha ja empokhong
cha koma an mundaton.
3 Muti hini umannung an
oma'-atana ja hay hato ayya
metennagwon an idaton cha ja
una epanomnom ay chicha an
napfahulan cha. 4 Ti umannung
an ma-id apfalinan ni chalan chi
pfakah ja khancheng an
mangulahan hi pfahor. 5-6 Hitay
chi khapo na an chin umaliyan
Kristo heto lota ja inali na ay
Ama na hi,

“Tayya an pfu-un hana khun
maparti an animar
ja hana uchumna an daton
chi penhod mu,
ja achi a ma-ay-ayu hana
animar an mapoolan ay ni
altar
ja hana uchumna an midaton
khapo hi pfahor.
Hijaot una' enephochan hi
achor ta gway midaton ay
he-a.”

7 Ja inali na khu hi,

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

"Toja' ja, Apo Jos, an mangat
ay ni penhod mu ta
mipa-annung hini nitula'
an Hapit mu."[x]

8 Nomnomon ta-o hini podhon
Hesu Kristo an hapiton ay tay
inali na, an achi podhon Apo Jos
hana animar an khun cha idaton
ja khun cha poolan, ja hana
chalan chi animar an idaton cha
ta gway aton chi pfahor an
mapakawan. Pfu-un hay hato chi
mangpachenor ay hija, anong un
in-urchin Moses. 9 Ja unaot allon
hi, "Toja' ja an mangat ay ni
penhod mu." Hitay an hinapit na
chi panginnilaan an lemman
Kristo hichin khun cha aton an
mundaton ja empallog na hini
achor na an nidaton, ti hijah tay
chi penhod Apo Jos. 10 Ja
inunud Hesu Kristo hitay penhod
Apo Jos, hijaot un ta-o na-ulahan
hi pfahor khapo chin
namengpenghan an nangdatunan
Hesu Kristo ay ni achor na.

11 Hachi papachin chi Hudju
ja a-arkha-arkhaw an tuma'chug
cha an mangat ay ni tamu cha.
Ja mumpiggwa cha ay ni ohan
arkhaw an mundaton ja un
hihiya hini khun cha idaton.
Muti ma-id oh-ohhah apfalinan
hato an daton an mangaan hi
pfahor. 12 Muti hi Kristo ayya ja
namengpenghan an indatona
hini achor na. Ja un ammuna
hitay an enat na ja na-aan chi
pfahor ja ingkhana. Ja napfalin
hitay an tamu na ja inumpfun ay
ni nun-appit hi agwan Apo Jos,
13 hotti gwa hichi an
munhohhood ingkhana hi
apfakon Apo Jos hana pfuhur na.
14 Ja khapo ay tay
namengpenghan an
nangdatunana ay ni achor na, ja
an amin hana nalenehan chi
pfahor cha ja pumpfalinona
chicha hi magpong ja ingkhana.
15 Ja tihtikhuwan ni Espiritu
Santo an umannung hay hato ti
amat heto chin impatula' na an,

16 "Allon Apo Jos hi, 'Amat
heto hini pfakhu an
pe'tobpfala' hana Israelitas.
Uchum chi arkhaw ja ichata'
chicha hi pfakhu an
nomnom
ta ma-awatan cha hana
urchin u,
ja lomano' hana puhu cha
ta marmuy pamhod cha an
umunud.' "[y]

17 Ja unaot allon hi,
"Alichuwa' an amin chi
pfahor cha ja hana
nun-apukhit an ena-enat
cha."[z]

18 Hotti nakhibpfoh an
napakawan hay hato an pfahor ja
penogpog na an khahinon chi
mundaton khuh.

Ma-id homalegwa ay ni ehnotan ta-o ay Apo Jos

19 A-akhi, khapo chin chalan
Hesus an nun-ajuh chin
nang-atajana hi pfahor ta-o, ja
achi ta-o toma-ot an mehnot ay

[x] **10:5-7** Psalms 40:6-8 [y] **10:16** Jeremiah 31:33 [z] **10:17** Jeremiah 31:34

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ni agawwachaan Apo Jos an
e'-e'nongan chin Na-assantuwan
an Kwarton ni tabernakulo.
20 Ti chin natajana ja
mipadchung chin nahakgwi-an
chin kurtina an nanahhalin chin
Na-assantuwan an Kwarto, hotti
nipfughor hini pfakhu an agwun
ta-o an umuy ad langit an
ma-id uchumna nu pfu-un hi
Hesu Kristo an mamattakhu.
21 Hi Hesus chi pachi ta-o ad
ugwani an ma-id ipadchungana,
ja hijay mangpapapto' ay ni
pamilyan Apo Jos. 22 Hotti achi
ta-o mun-okhon an mehnot ay
Apo Jos ti nagwachaan ta-o hi
nehamad an pammati ja
nalenehan hato nomnom ta-o an
nun-apukhit, an amat hi
nagwala'khiyan ay ni chalan
Hesu Kristo ja amat hi
na-ulahan hato achor ta-o hi
maleneh an chanum.
23 Mahapor an khokhotan hini
pammati ta-o hana maphod an
ingkarin Apo Jos hi hahadchon
ta-o an hija hitay khun ta-o
tihtikhuwan. Achi ta-o
munharhalinchugwa ti achi
munlahlah hi Apo Jos an
nangali. 24 Ja nomnomon ta-oy
aton an muntitinnolong ta
om-omlot chi i ta-o
pumpepennohhochan ja
pangatan hi maphod. 25 Ja achi
ta-o inganuy hitay khun ta-o
aton an ma-am-amamung an
mundayaw ay Apo Jos an amat
ay ni khun aton hana uchumna,
ta un ta-o gwot koma e-ar-alla
an manghinpipinnapfi-ah hi
pammatin chi ohanna ay
chita-o, ti matikhaw ta-o an
khun homhomnot hini arkhaw
an pumpfangngachan Hesu
Kristo. 26 Ti napfalin ayya an
inannilan ni ohan takhu hini
umannung an oma'-atan chin
nang-atajan Hesus hi pfahor ja
una tugwali khurkhulaton an
khun pfumahor, ja angkhaynana
an ma-id khuh uchumna hi
midaton an mangaan hi pfahor
na. 27 Hotti un hay hahadchona
ja hini atattata-ot an adusaan ja
hini khun mungkhelab an apoy
an mamoolan hana pfuhur Apo
Jos. 28 Nomnomon ta-o hini
khun cha aton ay ni ohan takhu
an nanglukhangeh ay ni urchin
Moses. Nu gway chugwa wenno
tolo an mun-oh-ohha an
muntihtikhu ja mapfu-ihan an
pfimmahor hija, ja patajon cha
an ma-id harhalinchugwaana.
29 Nu amat heto hini dusan ni
oha an nanglukhangeh ay ni
urchin Moses, ja un chah achi
om-omod hini adusaan ni takhu
an mangpa'-igwin ja man-ug ay
ni Empfalay Apo Jos, ja
pinahiw na khu hini Espiritu
Santo an nangkhohkhohan ay
hija? Cho-or chi hongpfatana ay
Apo Jos ti achi na pfalolan hini
chalan Hesu Kristo an
mangtihtikhu ay ni ne'tobpfalan
Apo Jos hi tatakhu an hijay
nangulahan hi pfahor. 30 Ti
inannila ta-o hi Apo Jos an
nangali hi, “Un angkhay ha-in
chi mangchat ay ni ohong chi
numpfahulan cha.” Ja gwacha
khu hitay nitula' hi nangarjana
hi, “Hugijon Apo Jos hana

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

tatakhu na."[a] 31 Atattata-ot
mangkay nu hitay mamattakhu
an Jos chi mangdusa ay chita-o.
32 Nomnomon ju an khapo chin
namatiyan ju an nanilagwan
Apo Jos hi nomnom ju, ja
inanuhan ju chin cho-or an
likhat. 33 Ja gwa chin timpo an
napfa-inan aju hi acho'lan chi
tatakhu ja napalikhat aju. Ja nu
gway padchung ju an namati an
pinalikhat cha ja agkhuy ju
enhaot an ibpfa ju, 34 ja
ninignikha ju hana i-ibpfa ju an
nipfalud. Ja inanuhan ju hay
namlohan cha hana khina-u ju,
ja un aju gwot mun-an-anla, ti
anila ju an mapmaphochan
hana enachangjan an
enchachaag Apo Jos an michat
ay cha'ju, ja munchochodcha
cha ja ingkhana. 35 Hotti
punchochodchaon ju hini
pammati ju, ti otong hini lagpfu
ju nu achi ju epfot. 36 Ja
mahapor chi anuh an mangat
ay ni penhod Apo Jos ta gway
aton ju an mangala hana
maphod an ingkari na. 37 Ti
gwa han impatula' Apo Jos hi
nangarjana hi,

"Achi mapfajag hot umali
hini hahadchon ju an achi
mataktak.
38 Hana magpong an takhu' ja
mi'takhu cha an nepognad
hi pammati,
muti hana man-ug hi
pammati cha, ja achiya'
ma-ay-ayu."[b]

39 Muti chita-o ayya, ja agkhuy
ta-o nidchum hay hana nan-ug hi
pammati cha an dusaon Apo Jos
hi ma-id chi pogpogna, ti namati
ta-o hotti mi'takhu ta-o ay
Apo Jos.

Hini oma'-atan chi pammati

11 1 Hotti ngachah chi
oma'-atan chi pammati?
Hini gway pammati na ja
munhochor an michat hana
hahadchon ta-o an ingkarin Apo
Jos. Ja anong una agkhuy pay
tinnig, ja anila na an umannung
cha. 2 Hachi a-ammod ta-o chin
nahop ja gway pammati cha,
hijaot un ma-ay-ayu hi Apo Jos
ay chicha. 3 Khapo ay tay
pammati ja inannila ta-o an hitay
lota ja an amin chi nagwacha ja
limmun Apo Jos ay ni apfalinan
ni hapit na. Hotti enephod na an
amin hana matikhaw khapo ay ni
apfalinana an achi matikhaw.

4 Nomnomon ta-o akay ni' hi
Abel, an khapo hi pammati na ja
napfarpfalor hi pannig Apo Jos
chin indatona mu chin daton
Kain. Ja khapo khu hi pammati
na ja impfilang Apo Jos hija hi
magpong. Hotti anong un natoy
hi Abel ja khun pay munhapit ay
chita-o an nanginnila ay ni
amatan tay an pammati na.

5 Hay khu oha an gway
pammati na ja hi Enok. Khapo hi
pammati na ja enalan Apo Jos
hija an mamattakhu an agkhuy
natoy. Ja hiningi-hingit cha ja

[a] **10:30** Deuteronomy 32:35-36 [b] **10:37-38** Habakkuk 2:3-4

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

agkhuy cha chakngan, ti enalan
Apo Jos hija. Ja gwa han
impatula' Apo Jos hi nangarjana
hi, chin a-adchaan Enok heto
lota ja ma-ay-ayu hi Apo Jos ay
hija. 6 Ja nu ma-id pammati ja
un chah ma-ay-ayu hi Apo Jos?
Ti hini mamhod an mehnot ay
Apo Jos ja mahapor an pattiyona
an gwachay Apo Jos ja pattiyona
khu an gway lagpfun hana
maningit ay hija.
7 Oha khu hi Noah an khapo
hi pammati na ja enegngor na
chin inalin Apo Jos an ma-at,
anong una agkhuy tinnig, ja
enephod na chin da-ong ta
atakhuwan cha an pamilya.
Inunud na hi Apo Jos khapo hi
pammati na, hot nipatikhaw an
napfahulan an amin hana
tatakhu an agkhuy namati. Hotti
oha hija an impfilang Apo Jos hi
magpong khapo hi pammati na.
8 Hi khu Abraham ja inunud
na chin inalin Apo Jos khapo hi
pammati na. Ti chin nangarjan
Apo Jos hi umuy ay ni lukhar an
epfanoh na ay hija ja empacheh
na an umuy, an anong una
agkhuy anila hini omajana. 9 Ja
khapo ay tay pammati na ja
immuy an i pfimmagwi ay chuy
an lukhar an mepfanoh ay hija.
Ja nunhehetto han apfong an
torcha ja amat khu ay cha Isaak
an empfalay na ja hi Jakob an
apo na, an nidchum cha an
michatan ay ni pfanoh an
ingkarin Apo Jos. 10 Inanuhan
Abraham hay hato ti munchomo'
hija an mi'takhu ay ni
hahadchona an munchochodcha
an pfuglay ad langit an enephod
Apo Jos. 11 Ja khapo hi
pammatin Abraham ja
nagwachaan cha hi empfalay
anong un nunnaud an nala-ay ja
numpfahig hi Sarah an ahagwa
na. Nunhochor ay Apo Jos an
mangat chin ingkari na.[c] 12 Hotti
hay pfilang Abraham ja achi
munholag ti nunnaud an nala-ay.
Muti unagkhu la-ahna ja
nunholag hija, ja chin holag na
ja amat hi pfilang chi pfittuwan
ad uchu, ja amat khu hi panag
an achi mapfilang.
13 An amin hay hato tatakhu
an hinapit u, ja natoy cha an
agkhuy pay nachakngan hini
timpo an pangchatan Apo Jos
hana ingkari na ay chicha. Muti
amat chamchama hi ena'-amang
cha hana inalin Apo Jos hi
ma-at to an penpenhod cha an
agwaton. Anila cha an un cha
pfimmabpfagwi an ma-id mismo
hi pfuglay cha heto lota. 14 Hitay
an nomnom cha ja matikhaw an
gwa hini umannung an pfuglay an
hahadchon cha. 15 Ja pfu-un
hachi pfuglay an tenaynan cha chi
khun cha nomnomnomon. Ti un
amat hot numpfabpfangngad cha.
16 Muti achi, ti hini hahalichiton
cha an podhon cha an omajan ja
hini mapmaphochan an pfuglay

[c] **11:11** Wenno: *Ja khapo hi pammati na ja nunhapfin hi Sarah anong un pfakit, ti nunhochor ay Apo Jos an mangat chin ingkari na.*

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ad langit. Hijaot un inapfulut Apo
Jos an hijay Jos cha. Ja
umannung hitay ti enhakhanaana
chicha hi pfuglay ad langit.
17-18 Nomnomon ta-o chin
pammatin Abraham an natikhaw
ay chin natopngana. Hi Abraham
chi nangallan Apo Jos an hi
Isaak an oh-ohha an empfalay na
chi ihunaan chi holag na. Muti
khapo hi pammati na ja agkhuy
na intulli chin inalin Apo Jos an
patajona hi Isaak ta midaton.
19 Ti pattiyon Abraham an gway
apfalinan Apo Jos an takhuwon
hi Isaak. Ja amat un immannung
an tinakhu na hi Isaak, ti entoloy
koma Abraham an indaton nu
agkhuy empagwan Apo Jos.
20 Hi Isaak ja inijapfana cha
Jakob ay Esau an empfapfalay na
khapo hi pammati na, ja in-ijab
na chi hay aton Apo Jos an
mumbindisyon ay chicha hi
uchum chi arkhaw. 21 Amat khu
hina ay Jakob, an gwa an
khumaju an matoy ja ingkhu-ad
na chin pfunguhana ta
timma'chug an nundayaw ay Apo
Jos. Ja khapo hi pammati na ja
inijapfana hana a-apo na an
empfapfalay Josep. 22 Hi khu
Josep an gwa an khumaju an
matoy, khapo ay ni pammati na
ja impadtu na chin akakan an
amin chin holag Israel ad Egypt.
Ja ni'-ali na khu hi pe-ekak cha
chin tungar na ta i cha ilupfu' ay
ni pfuglay an omajan cha.
23 Hachi a-ammod Moses ja
gway pammati cha khu. Hotti
chin nitu'khungana ja agkhuy
cha temma-ot an nanglukhangeh
ay ni in-urchin chin ari an
patajon cha hana pa'-eto'khong
an linala-e an empfalay chi
Hudju. I cha inhinop hi toloh
pfulan ti tinnig cha an maphod
hija an unga.
24 Immilog hi Moses ja khapo
hi pammati na ja agkhuy na
inapfulut an pun-empfalay chin
pfupfai an empfalay ni Faraon.
25 Ti napfarpfalor ay hija hini
i-idchumana hana tatakhun Apo
Jos an maparpalikhat mu hana
pun-an-anlaan hana khun
pfumahor an un na-omtang ja
napogpog. 26 Un cha
ngongohmolon hija khapo ay ni
pammati na ay ni Mesias. Muti
napfarpfalor ay hija hitay khuna
apahigwan khapo ay Kristo mu
hini una alaon an amin hini
enachangjan ad Egypt. Ti
inhihi-ar na an gway linagpfu na
an michat ay hija hi uchum chi
arkhaw. 27 Khapo hi pammati na
ja nakak ad Egypt an ma-id ta-ot
na hu-un pfumungot hini ari.
Inanuhana hay hato
nunlikhatana ti amat hi khuna
tikhan hi Apo Jos an achi
matikhaw. 28 Ja khapo hi
pammati na ja intuchugwana
hana papadchung na an Israelitas
hi aton cha ay ni alohan chin
angher an mamatoy hana
pangpanguluwan an empfalay
hachi e-Egypt. Inali na hi alaon
cha hini chalan chi karnero ta
igwala'khi cha ay ni pantaw, ta
maloh ayya hini angher ja achi
na pe'patoy hana
pangpanguluwan an empfapfalay
cha.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

29 Khapo hi pammatin hachi
Israelitas ja pfinad-ang cha chin
nangadnan hi Mumpfolah an
Baybay, ti un himpfumagkha ja
napegwa' chin chanum ja nephod
han mamakha an chalan an
enenggwa cha. Ja unot gwa an
me'pfad-ang chin e-Egypt ja
nun-a'jum khu chin chanum ja
nun-arteng cha. 30 Ja khapo hi
pammati cha ja khun cha
le'gwole'gwohon ad Jeriko hi
petoh arkhaw ja un mituchor
chin nunlene'gwod an alad chuy
an pfuglay. 31 Ay chuy an
pfuglay ja gwa hichuy pfupfai an
hi Rahab chi ngachana an putah.
Khapo ta gway pammati na ay
Apo Jos ja minangili na hachi
hennag Joshua an i mun-eleng
ad Jeriko, ja tinulungana chicha.
Hijaot un cha agkhuy inidchum
an ne'patoy hija chin namatajan
cha hay hachi ka-iliyana an
ngimmangannu ay Apo Jos.
32 Cho-or pay hini mapfalin an
istoryao' an oma'-atan chi
pammatin chin a-ammod ta-o,
muti ammuna otni' hitay ti
munnaud an umanchu-oy nu
pfo-ajo' an amin hana enat cha
Gideon ja hi Barak ja hi Samson
ja hi Jefta ja hi Ari David ja hi
Samuel ja chin uchumna an
profeta. 33 An amin cha tay ja
gway pammati cha. Ja khapo hi
pammati cha, ja gwa ay chichay
mangab-apfak hi khukhupfat,
empapadchong cha an
nun-ap-apo, ja enagwat cha hana
ingkarin Apo Jos. Chin uchumna
ja khapo hi pammati cha ja
ni'tim hachi ta-on chi layon ta
achi cha omalat. 34 Intuud chay
uchumna hi apoy ja agkhuy cha
naghob, ja chin uchumna ja
nergwang cha hachi mamhod an
mamatoy ay chicha. Ma-id pfi-ah
chi uchumna muti inchatan Apo
Jos chicha hi pfi-ah. Chin khu
uchumna ja pfimmi-ah cha an
mi'khukhubpfat, hot empata-ot
cha hachi hinchalo an narpu hi
uchumna an pfuglay an
mi'khupfat ay chicha. 35 Ja gwa
chin pfinapfai an namati an
timmakhu chin empfapfalay cha
an nun-atoy.

Ja chin uchumna, ja angkhay
un cha achi penhod an ehaot
chin pammati cha ja inapfulut
cha an mipfabpfalud. Hotti
naparpalikhat cha ingkhanah
nun-atajan cha. Hay
nenonomnom cha ja
mapmaphochan hini hahadchon
cha an amahuwan ja hini
pi'takhuwan ad langit. 36 Khapo
hi pammati cha ja
natangkhatangkhaan chin
uchumna, ja nahuplit cha, ja
napfangkelengan cha an
nipfalud. 37 Chin uchumna ja un
cha numpfu-or chicha hi pfato ja
ingkhanah natajan cha. Ja un
cha nungkhahakhah an
nun-ittang chin achor chi
uchumna, ja nun-apfagwo' chin
uchumna ingkhanah natajan cha.
Chin uchumna ja munnaud an
ahighikha ti napalikhat cha ja
ma-id i cha pangalan hi mahapor
cha. Chin atag lopfong cha ja un
op-op chi karnero ja khancheng,
38 ja ma-id i cha panghinchan,
hotti un ato'togna hichi let-ang

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

hon pfimmagwi cha, achi ayya ja
hichi pfuludna ja un hay lijang
hon nalo' cha. Khapo ay tay
otong an pammati cha ja achi
me-ajaw hitay lota hi
punhitugwan cha.
39 An amin hay hato ja
na-apfulut cha ay Apo Jos khapo
hi pammati cha, muti agkhuy
cha ne'-ah-up hana ingkari na.
40 Gwa han mapmaphochan an
inhumang Apo Jos an aton, ta un
omod na ta gway aton ta-o an
midchum ay chicha, ta
pumpfalinon chita-o an amin hi
magpong an tatakhu na.

Hi Apo Jos ja tukhunon chita-o

12 1 Hotti hay hato tatakhu
chin nahop an nahamad
chi pammati cha ay Apo Jos chi
nomnomon ta-o an amat hi khun
chita-o titigkhan, ta gway
managchag ay chita-o an
mangtoloy an mi'-unud ingkhana
hi me'-atam ta-o ay ni immajan
cha. Hotti mahapor an eponag
ta-o an amin chi homalegwa ja
hana pfahor an amat hi ha'pfat
an machamot. 2 Hi Hesus ja
angkhay chi pattiyon ja
punhocholan ta-o, ti hija chi
pangulu ta-o an mangpagpong ay
ni pammati ta-o. Inanuhana an
nunlikhat hichi kros ja agkhuy
na nenomnom chi hay
ipfapfa-inana. Ti hay
empa-ennongana an hahalichiton
ja hini anla an agwatona. Hotti
inumpfun ad ugwani ay ni
nun-appit hi agwan ni tronon
Apo Jos hotti madaydayaw hija.
3 Nonomnomon ju chin enat
Hesus an nangedpor chin
nunlinapoh an pfimmuhulan chi
napfahulan an tatakhu ay hija, ta
achi la-ahna ja i ju ingnganuy ja
i aju himmikha an mi'-unud.
4 Nalikhatan aju an ni'khupfat hi
pfahor muti ma-id pay oha ay
cha'ju hi penatoy cha khapo hi
pammati na. 5 Amat hi
nalichuwan ju chin intukhun
Apo Jos ay cha'ju an empfapfalay
na chin nangarjana hi,

"Heton empfalay u, achim
ngongohhajon hini aton
Apo Jos an manukhun
ay he-a,
ja achi a madismaya nu
ihingar chi-a.
6 Ti tukhunon Apo Jos hini
empfalay na an
podpodhona,
hijaot una hupliton hato an
impfilang na hi
empfapfalay na."[d]

7 Hotti anuhan ju hana umali
an likhat, ti hitay chi aton Apo
Jos an manukhun ay cha'ju. Ti
hitay chi panginnilaan an
impfilang cha'ju ay Apo Jos hi
empfapfalay na. Ti un chah gway
empfalay hi achi tukhunon ni
ammod na? 8 Hotti tukhunon
Apo Jos an amin hana
empfapfalay na. Ja nu achi ju
pe'pacha chi panukhun Apo Jos,
ja hijay panginnilaan an agkhuy
aju nidchum hana umannung an

[d] **12:5-6** Proverbs 3:11-12

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

empfapfalay na. 9 Hana ayya
ammod ta-o heto lota ja khun
chita-o tukhunon ja enegngor
ta-o chicha. Hotti om-omod
koma an unuchon ta-o hitay Ama
ta-o an gwa ad langit ta gway
aton ta-o an mi'takhu hi ma-id
chi pogpogna. 10 Hini panukhun
chi a-ammod ja un mamagpong,
ti immilog ta ayya ja emmopoh
chi puntukhunan cha.
Napopogpog hini anila cha an
maphod an aton chi muntukhun.
Muti hini aton Apo Jos an
manukhun ja aphochan ta-o ta
gway aton ta-o an amat ay hija
an ma-id pfahor na. 11 Tukhunon
chita-o ayya ja ma-id chi ay
pun-anlaan ti munchokhoh hi
punle'naan. Muti unchani ta
ar-alegwohgwohon ja matikhaw
ta-o hini maphod an ipfunga na
an lenong chi nomnom ja hini
magpong an pi'takhuwan.

Ipapati ta-o an mi'-unud ay Apo Jos

12 Hotti achi ju epfot hini aton
ju an mi'-unud ja achi aju
humikha ta un ju gwot khun
ipfi'pfi-ah. 13 Unuchon ju hini
magpong an chalan ta
pangtikhan hana
munharhalinchugway nomnom
na, ta achi cha e-enghay ta gway
aton cha an manghehemad an
mi'-unud ay Apo Jos. 14 Un ju
gwot ihihi-ar an itamu hini
pun-oh-ohhaan ju an namati. Ja
ipapati ju an mi'takhu ay ni
magpong an pi'takhuwan, ti hini
takhu an achi magpong ja achi
mi'takhu ay Apo Jos.
15 Pa-ennongan ju ta achi
la-ahna ja gwacha chi hay
man-ug ay ni khohkhoh Apo Jos.
Ja tikhan ju ta ma-id chi hay
man-ug ay ni umannung an
pammati ju, ti hini ayya takhu
an amat hina ja un amat hay
nitanum an pfumininu chi
pfunga na. Nu home-on hitay ja
cho-or hana ma-alinan an amat
hi napfininuwan. 16 Ja
pa-ennongan ju ta achi la-ahnaon
immilugtap aju. Ja achi ju
unuchon chin enat Esau an ma-id
hi Apo Jos ay ni nomnom na.
Angkhay chin henaang na ja
inhugwar na chin pfanoh na an
panguluwan chin namenghan an
nanganana. 17 Anila ju an otong
chin tutujun Esau chin enat na, ti
podhona an hay ijab chi
panguluwan chi i-ijab ama na ay
hija muti agkhuy na-apfulut hija.
Ja anong una ingkila an
mumpakpaka-ahi, ja ma-id
mapfalin.

18 Hotti ipapati ta-o an
mi'-unud a-akhi, ti
mapmaphochan hini ne'tobpfalan
Apo Jos ay chita-o ad ugwani mu
chin ne'tobpfalana chin a-ammod
ta-o hichin nahop. Ti hay enat
cha an nanginnila ay Apo Jos ja
khun cha tikhan hana
mamattikhaw an atattata-ot.
Tinnig cha han khun
mumpfilachaw an apoy ay chuy
pfuludna ad Sinai, ja hemmelong
ad uchu ja pimmuwo'. 19 Ja
chengngor cha chin abpfuu ja
chin atattata-ot an hapit Apo Jos.
Khapo hi ta-ot cha ja inali cha hi,
“Anong kay ayya ja achi etoloy

Apo Jos an mi'hapit ay chita-o."
20 Ti achi cha pa'-ahcha' chin
khun punhapitan Apo Jos an
nangarjana hi, "Nu gway
mangcha'-ang ay tay pfuludna ja
pungkhajang ju ingkhana hi
matoy, anong un hay animar."[e]
21 Munnaud an atattata-ot hato
tinnig cha, hotti anong un hi
Moses ja inali na hi, "Khuna'
munggwoggwog hi ta-ot u."
22 Muti chita-o ayya ja nehnot
ta-o ay ni pfuludna an Sion an
hija hini Jerusalem an gwa ad
langit. Nehnot ta-o ay ni pfuglay
ni mamattakhu an Jos, an
a-amungan hana linipfulipfu an
angher an mun-an-anla an khun
mundayaw ay Apo Jos.
23 Nidchum ta-o hana impfilang
Apo Jos hi panguluwan an
empfapfalay na an nelehta chi
ngachan cha ad langit.
Gawwacha ta-o ay ni presensyan
Apo Jos an Manugi hi tatakhu, ja
ne'-oh-ohha ta-o hay hana
magpong an nun-atoy an tatakhu
an lemman Apo Jos chi
nitakhuwan cha ta ma-id
akuchangan cha. 24 Ja nidchum
ta-o ay Hesus an hijay
nihunungan ni nephochan ni
pfakhu an ne'tobpfalan Apo Jos
ay chita-o. Chin chala na an
nun-ajuh, ja napfarpfalor hini
ma-at na mu chin chalan Abel an
mangpfokha hi pfalloh chin
namatajan Kain ay hija.
25 Tikhan ju ta achi ju itulli
hini tukhun Apo Jos. Ti chin khun
aton Apo Jos an mi'hapit chin
a-ammod ta-o ja hay takhu chi
nunhapitona hi a-adchaan cha ad
Sinai. Ja nadusa hay hana agkhuy
nangunud hana inali na. Hotti
om-omod ay chita-o an madusa
ta-o nu chu'khon ta-o hana
impa-innilan Apo Jos an gawwa
ad langit. 26 Ja chin nunhapitan
Apo Jos ad Sinai ja nungkhihu. Ja
gwacha han inalin Apo Jos an
agkhuy pay na-at an allona hi,
"Mamenghan pay ja egwakhot u
khu hitay lota, ja midchum an
megwakhot ad uchu."[f] 27 Chin
nangarjana hi mamenghan pay an
egwakhot na hitay lota ja
podhona an hapiton an upfahona
an amin hana limmuna an achi
munchochodcha. Angkhay hay
hana achi makhinu chi mataynan.
28 Hotti munyaman ta-o ay Apo
Jos ti nidchum ta-o ay ni
Pun-ap-apugwana an achi
makhinu. Hot daydayawon ja
lihpituwon ta-o hija ta mi'panuy
ay ni penhod na. 29 Ti hini aton
tay Jos ta-o an mundusa hi
tatakhu ja amat hi apoy an
khomhob.

13 1 Etoloy ju an
mumpopohhochan an
amat hi hin-a-agkhi. 2 Ja tikhan
ju ta khun ju mangiliyon hay
marpu hi uchumna hi pfuglay an
umali hina pfalay ju. Ti gwacha
hana nummangili, ja un najuna
agkhu ja angher Apo Jos hana
minangili cha. 3 Nignikhaon ju
hana nipfapfalud an amat hi

[e] **12:20** Exodus 19:12-13 [f] **12:26** Haggai 2:6

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ni'pfapfalud aju. Ja nignikhaon
ju khu hana maliglikhatan an
amat hi nidchum aju ay ni
punlikhatan cha. 4 Tayya han
allo' ay cha'ju an amin. Hini
arhinan ja mahapor an pfalolan
ju ta achi la-ahna hon i aju
immilugtap ja me'-akhamang. Ti
dusaon Apo Jos hini mangat
heto. 5 Pfu-un koma hini pamhod
ju hi pela' chi mangpadchong ay
ni aton ju an mi'takhu, ta un aju
koma mappog nu nga chah ni
gwa ay cha'ju. Ti hi Apo Jos chi
nangali hi, "Achi cha'ju
taytaynan ja te'te-a-an."[g] 6 Hotti
munchomo' ta-o an mangali hi,

"Hi Apo Jos chi khun
tomolong ay ha-in,
hotti ma-id chi hay uja'
toma'tan
hi hay aton chi tatakhu
ay ha-in."[h]

7 Nomnomon ju hachi
nahnahhun an pangpangulu ju
an nangpa-innila ay tay Hapit
Apo Jos ay cha'ju. Nomnomon ju
hini maphod an pfungan chin
ni'takhuwan cha ta tuntunchon
ju chin pammati cha. 8 Ti hi
Hesu Kristo ja achi marmarman,
an chin oma'-atana chin
hunhunana ja hija khu chi
oma'-atana ad ugwani ja
ingkhana. 9 Hotti achi aju
ma-allilaw hana natnat-on an
khun mituchu an achi mi'panuy
ay ni umannung an tudtuchu.
Hini mangpapfi-ah ay tay
nomnom ta-o ja hini khohkhoh
Apo Jos an pfu-un hini urchin
chi anun. Hay hato an khun cha
unuchon ja ma-id chi hay itolong
na ay ni pammati cha. 10 Ja hana
mumpapilit an mangunud an
amin hana urchin Moses ja ma-id
kalintikhan cha an me'-agwat
hana maphod an ichat Apo Jos
ay chita-o khapo hi nangdatunan
Hesu Kristo ay ni achor na.
11 Hini ayya chalan chi animar
an nidaton ay Apo Jos ja ihikhop
ni Natakhay an Pachi ay ni
Na-assantuwan an Kwarto ta
gway aton chi pfahor chi tatakhu
an mapakawan. Muti achi cha
ihcha hini achor ni animar an
nidaton khapo hi pfahor, an un
cha ekak ay ni pfuglay cha ta
i cha poolan. 12 Ja amat khu ay
Hesus, an enekak cha ay ni
pfuglay ad Jerusalem an i cha
epfakhat. Ja natoy ta gway aton
hana pfahor ta-o an ma-ulahan
khapo chin chala na an nun-ajuh.
13 Hotti me-ekak ta-o ta umuy
ta-o ay hija, an hay podhona an
hapiton ja taynan ta-o hachi
ugalin chin nahop ja midchum
ta-o ay hija an mapahiw. 14 Ti
pfu-un heto lota chi achaan chi
punhitugwan hi ma-id chi
pogpogna, ti hini uchukhon ta-o
ja hini pfuglay ad langit an hijay
punhitugwan ta-o hi ma-id
pogpogna. 15 Ja hay khun ta-o
koma idaton ay Apo Jos khapo
ay Hesus ja hini pundayawan ja
punyamanan ta-o ay hija. Hay
hato chi idaton hana tatakhu an

[g] **13:5** Deuteronomy 31:6 [h] **13:6** Psalms 118:6-7

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

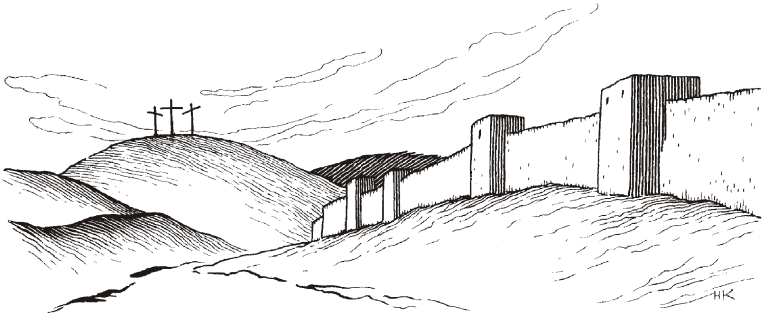

Enekak cha hi Hesus ay ni pfuglay ad Jerusalem an i cha epfakhat. 13:12

mangali hi hijay Apo cha. **16** Ja
achi ta-o khu alichuwan an
mangat hi maphod ja an
tomolong hana papadchung ta-o.
Hay hato chi daton an
omepachenor ay Apo Jos.
17 Unuchon ju ja na-upfay aju
hana khun mangpangpangulu ay
cha'ju, ti chichay khun
manalimun ay ni pammati ju, ja
anila cha an hongpfatan cha ay
Apo Jos hini aton cha an
munserbi. Hotti unuchon ju ta
mun-an-anla cha an mangat ay ni
tamu cha. Ti nu achi ju unuchon
ja ma-id pohodna hi i cha
punserbiyan ja cha'juy ka-ahi.
18 A-akhi, etotoloy ju an
mangekalalakhan ay cha'mi, ti
anila mi an maphod hitay
konsensia mi ja podpodhon mi
an mi'takhu an ma-ichadni'
chumalat hi apahigwan Apo Jos
ay cha'mi. **19** Achi aju adni' amat
hina ta ekalalakhana' ta alom ja
achi umijahop ja empfangngacha'
ay Apo Jos ay ni gwachaan ju.

20-21 Hi Apo Jos an arpugwan
chi lenong chi nummahu ay Apo
Hesus. An hija hini madayaw an
Pastor an khun manalimun ay
chita-o an amat hi karnero na, ja
hini chala na an nun-ajuh chi
nangpa-innila ay ni achi
mapogpog an ne'tobpfalan Apo
Jos ay chita-o. Hay kalalag u ja
hitay an Jos ja ichat na ay cha'ju
an amin chi mahapor ju ta gway
aton ju an mangat ay ni penhod
na. Ja pumpfalinona chita-o hi
tatakhu an maka-ay-ayu ay hija
khapo ay Hesu Kristo an
nidchuman ta-o. Hijay
madaydayaw hi ma-id chi
pogpogna. Amen.
22 Hay allo' ay cha'ju, a-akhi,
ja achi ju adni' ilukhangeh ta
apfuluton ju hay hato tukhun u
ay tay ho'ho'chod an tula' u ay
cha'ju.
23 Podho' an ipa-innila ay
cha'ju an pfimmutay hini ibpfa
ta-o an hi Timoti hichi
pfaluchan. Nu umali gwot heto

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

hot mitnud ay ha-in an umali
hina gwachaan ju.
24 Pakumustaan ju hana
mangpangpangulu ay cha'ju ja an
amin hana tatakhun Apo Jos
hina. Hato a-akhi ta-o an namati
an narpu ad Italy ja
pakumustaan cha'ju khu. **25** Hi
Apo Jos chi mangkhohkhohan ay
cha'ju an amin. Amen.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

JAMES
(Santiago)

Hini oma'-atan tay an libju

Hini nangtula' ay tay ja hi James an pangulun chin nahnahhun an namati ay Hesu Kristo an gawwa ad Jerusalem. Intolong na hitay an tula' an amin hana namati an numpanguy hana apfuglapfuglay ay tay lota. Cho-or hana intula' na an pangpadchungan ta gway aton an manginnila hana tukhun hi amatan chi maphod an nomnom ja hay hana maphod an ugali ja atatakhun chi oha an namati. Ay tay tula' James ja inlawlawag na hana apalikhatan chi umunud. Gwacha khu hana intukhuna hay hana achangjan ja hana napubli. Allona hi mahapor an punchichipaton hini aton hi tatakhu, ja or-olo'laon hini aton an munhapit.

Hini oha an impa-innila na ja ma-id inherpfin ni pammati nu ma-id midchum hi maphod an khun aton an atikhan ni nidchuman ta-o ay Kristo.

---

1 1 Ha-in hi James, an pfaar
Apo Jos ja hi Apo ta-o an hi
Hesu Kristo. Tayya an muntula-a'
ay cha'ju an tatakhun Apo Jos an
gwa hi apfuglapfuglay ay tay
lota. Omod hini pi'takhuwan ju
hina?

Anuhan hana umali an likhat

2 A-akhi, anong un umali chi
numpfino-ob-on an punlikhatan
ju ja un aju gwot mun-an-anla.
3 Ti anila ju an hay hana umali
an atopngan ja hijay pfumi-ahan
chi pammati ta munchochodcha
an madpor aju nu gway umali hi
likhat. 4 Hotti un ju etortoloy an
mun-an-anuh nu gway likhat ta
mehamad hini pammati ju ja
ma-id oh-ohhah akuchangan ju
hi pannig Apo Jos.

5 Nu khulat ta ma-id anila
ta-o hi penhod Apo Jos pe'-at
ta-o, ja un ta-o epfokha ay Apo
Jos. Ti hi Apo Jos ja
ma'ma-idchat ja tulungana an
amin hana mumpatolong ay
hija, an achi humingar. 6 Muti
nu gway epfokha ja mahapor an
nahamad hini aton an
munhochor ay Apo Jos ta achi
munhalinchugway nomnom. Ti
hini takhu an munhalinchugway
nomnom na ja un amat ay ni
chanum hichi baybay an
muntipja'-ong. 7 Achi na
nomnomon an aton Apo Jos
hini epfokha na, 8 ti achi na
e-ohha hini nomnom na an
mangat ay ni penhod Apo Jos
ja agkhuy nehamad an amin
hini pe'-at na.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Hini amatan chi enachangjan

9 Cha'ju an ibpfa an namati an
nun-apubli, ja mun-an-anla aju,
ti empapfagpfagto cha'ju ay Apo
Jos. 10 Ja cha'ju khu an gway
enachangjana, ja mun-an-anla
aju hi nangpababaan Apo Jos ay
cha'ju chin namatiyan ju, ti
pfu-un hini enachangjan ju chi
pfalolana. Ti hay hana achangjan
ja hana enachangjan cha heto
lota ja un malemat ja nama-id,
an oma'-at hana hapfong an un
na'na'-omtang hon narngoy cha.
11 Ti ay ni pfumi-ahan chi hukhit
ja ma'leng hana holo', na'khah
hana hapfong cha ja napa'-i hini
maphod an tikhaw cha. Oma'-at
hina khu ay ni achangjan an
makhimoh an mungkumerchu ja
natoy hot taynana hana
enachangjana.

Hini atopngan chi namati

12 Akha'khaja hini takhu an
achi na epfot an umunud ay Apo
Jos nu umali chi likhat. Ti
napfalin ayya an nangapfak ay ni
atopngana ja apfuluton Apo Jos
hot michatan hi pi'takhuwan an
ma-id chi pogpog na, ti hijah tay
chi ingkari na an lagpfun hana
mamhod ay hija. 13 Nu gwa ayya
hay natopngan ja pfimmahor, ja
achi na koma amujuwan hi Apo
Jos. Ti hi Apo Jos ja achi
mapfalin an matopngan ta
atonay napukhit ja achi na khu
topngan chi takhu ta aton chay
napukhit. 14 Ti hini mangchat hi
pfumahulan chi ohan takhu ja
hini napukhit an penhod ni
achor na an chumalat hi
punnomnomana an pangatan hi
napukhit. 15 Ja unuchona ayya
hay hato napukhit an nomnom
na ja ipfunga nay pfahor. Ja
emmengha ayya hini pfahor ay
hija ja ipfunga nay patoy.
16 Cha'ju an penpenhod u an
a-akhi, achi aju ma-allilaw ta
allon ju an hi Apo Jos chi
arpugwan chi pfumahulan. 17 Ti
hini umannung an oma'-atana ja
hi Apo Jos an gwa ad langit chi
arpugwan chi maphod, ja an
amin hana ichat na ja ma'-aphod.
Hijay Nampfu ay chuy hukhit, ja
pfulan ja pfittuwan. Ja hay hato
an khun munhilaw ja gwachay
armanan cha, muti hija ja
munchochodcha ja ingkhana.
18 Numpfalinon chita-o hi
empfapfalay na nete-a hi
namatiyan ta-o ay ni umannung
an hapit na, ti hitay chi
inhumang na hi aton, ta chita-oy
napili an amin hay hana himpfu
na.

Unuchon hini chengngor an urchin Apo Jos

19 A-akhi an podpodho',
ekhongahan ju hitay allo'. An
amin ta-o ja ehehemad ta-o an
chonglon hini hapit Apo Jos ta
annilaon hini penhod na an
allon. Ja achi ta ay uh-uhaha an
manapit hana marpu ay tay
nomnom. Ja achi ak-akidchi
hon pfimmungot ta-o. 20 Ti hini
pfungot ja ma-id chi hay
ipfunga na an magpong hi
pannig Apo Jos. 21 Hotti
mahapor an ánun ta-o an amin

hay hana akhakha'-ihaw an
khun ta-o aton ja nomnomon.
Hay maphod ja na'na-unnud
ta-o ay ni hapit Apo Jos an
nitanum ay tay nomnom ta-o, ti
gway apfalinana an manakhu ay
chita-o. 22 Achi omanay hini un
chonglon hini hapit Apo Jos ja
angkhay, ti un ta-o allilagwon
hitay achor ta-o. Mahapor an
unuchon. 23 Hini takhu an
munchongor ay ni hapit Apo
Jos muti achi na unuchon, ja
oma'-at ay ni takhu an
nunchagkhar 24 an una tinnig
an nalukhitan hini angah na,
muti achi na lenehan an una
empacheh ja nalichuwana hini
tinnig na. 25 Muti hini takhu an
mangpa-ennongan an
mangachar an amin hana
magpong an urchin Apo Jos an
mangwayawaya hi tatakhu ta
gway aton cha an mangat ay ni
penhod na, ja etoloy na an
khun unuchon an achi na
alichuwan, hot epaphod Apo
Jos an amin hini atona.

26 Hini takhu an mangali hi
nehamad hini atona an
mi'-unud ay Apo Jos muti achi
na or-olo'laon hini atona an
munhapit, ja un hini achor na
chi allilagwona hot ma-id
inherpfin ni atona an mi'-unud.
27 Hini ipfilang Apo Jos an Ama
ta-o hi umannung chi aton an
mi'-unud ja hini panakha-ujan
hi ngoho, ja tumulungan hana
pfalo hi likhat chi pi'takhuwan,
ja hini pan-ukhan hana
napukhit an khun aton hana
agkhuy namati.

Punchichipaton hini aton hi tatakhu

2 1 Cha'ju an a-akhi an namati
ay tay napfagpfagto an Apo
ta-o an hi Hesu Kristo,
punchichipaton ju hini aton ju hi
tatakhu ta ma-id koma chi hay
ipfilang ju hi akha'khaja. 2 Nu
khulat ta mummeha aju ja gway
chugwa hi takhu hi umali an
midchum. Pfuher hini lopfong ni
oha ja nunhehengheng hi
pfalitu', ja hini oha ja napubli an
nakhaykhajot chi lopfong na.
3 Ja achi maphod nu allon ay ni
achangjan hi, “Maphod ti tayya
an immali a, hotti umpfun a ay
tay nehakhana an umpfunan,” ja
inali ay ni napubli hi,
“Tuma'chug a ay chuy wenno
umpfun a ay tay cholong.”
4 Napukhit hini amat heto an
nomnom ja un chumalat hi achi
pun-oh-ohhaan chi namati.

5 Chonglon ju akay ni' hitay,
a-akhi an podpodho'! Hana
napubli an ma-id mapfalinana
heto lota ja pinilin Apo Jos ta
ipatikhaw na hini otong an
khohkhoh na ay chicha khapo hi
pammati cha, ja midchum cha ay
ni pun-ap-apugwana. Ti hijah tay
chi inali na hi atona hay hana
mammamhod ay hija. 6 Muti
niya an cha'ju ja pumpfa-inan ju
hay hana napubli. Ja ngay
tugwali khun mamalikhat ay
cha'ju, ja ngay khun
mangchalom ay cha'ju nu pfu-un
hay hana achangjan? 7 Chicha
khu chi khun munhapit hi
mipfuhur ay Hesu Kristo an hija

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

hini magpong an Apo an
nidchuman ta-o.
8 A-akhi, hay maphod hi aton
ja unuchon ta-o hitay napfalor an
in-urchin Apo Jos hi nangarjana
hi, “Podpodhon ju hini padchung
ju an takhu an amat ay ni
pamhod ju ay ni achor ju.”[a]
9 Muti nu achi munchichipat hini
aton ta-o hi tatakhu ja
pfimmahor ta-o, ti agkhuy ta-o
inunud hitay an urchin Apo Jos.
10 Ti anong un ta-o unuchon an
amin hay hana urchin Apo Jos ja
gwacha ayya chi oha hi agkhuy
ta-o inunud, ja hihiya an intulli
ta-o hini urchin Apo Jos ja
mahugi ta-o ay hija. 11 An amat
ay tay urchin Apo Jos an achi
ta-o umilugtap,[b] ja inali na khu
hi achi ta-o pomatoy.[c] Mapfalin
an achi ta-o umilugtap muti
pemmatoy ta-o ayya ja hihiya an
intulli ta-o hini urchina.
12 Pa-ennongan ju hini
hapiton ju ja hini aton ju hi
ibpfa ju hi tatakhu, ti anila ju
an hugijon chita-o ay Apo Jos
an mepognad ay ni in-urchina
an aton an mi'takhu ta
mergwang ta-o hay adusaan
khapo hi pfahor. 13 Ti hitay hini
allona, an hini takhu an achi
omekhohkhoh ja achi
ekhohkhohan Apo Jos ay ni
arkhaw an punhugijana. Ja hini
takhu an ma-agkhohkhoh ja
mun-an-anla, ti ma-id i na
toma'tan ay ni umali an
Punhugijan Apo Jos.

Hini nahamad an pammati ja ipfunga nay maphod

14 A-akhi, ngay herpfi na nu
gway mangali hi namati ay Hesu
Kristo muti ma-id ipatikhaw na
hi maphod an khuna aton hi
padchung na an takhu? Un chah
takhuwon Apo Jos hini takhu an
amat hina chi pammati na?
15 Nu khulat ta gway ibpfa hi
namati an ma-id pohodna hi
pe'lopfong na ja pe'-ana, 16 ja
ngay inherpfi na nu allom ay hija
hi, “Un adni' hi Apo Jos chi
tomolong ay he-a ta ep-ephod
mu an me'lopfong ja mangan!”
muti ma-id oh-ohha hi ichat mu
hi tolong ay hija? 17 Hotti anong
un allon hi gway pammati, nu
ma-id midchum hi maphod an
khun aton ja ma-id herpfi na.
18 Unchani ja gway mangali
hi, “Hana uchumna ja mi'takhu
cha khapo hi pammati cha ay
Apo Jos ja angkhay, ja hana
uchumna ja mi'takhu cha khapo
hana maphod an khun cha aton
hi tatakhu.” Ja hay allo' ay hija
ja, “Ngay panginnilaan un
nahamad hini pammatin ni ohan
takhu nu ma-id midchum hi
maphod an khuna aton? Muti
ha-in ayya ja ipatikhaw u an
nahamad hitay pammati' khapo
hana maphod an khun u aton.”
19 Manu ti pattiyon ju an un
oh-ohhay Apo Jos, muti achi
omanay hinuy. Ti anong un hay
hana napukhit an espiritu ja

[a] **2:8** Leviticus 19:18b [b] **2:11** Exodus 20:14 [c] **2:11** Exodus 20:13

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

pattiyon cha ja munggwoggwog
cha hi ta-ot cha. 20 Ja he-a an
natottot an takhu, ipatikhaw u
ay he-a an ma-id pfungan chi
pammati an un khun hapiton ja
angkhay ja ma-id maphod hi
khun aton. 21 Nomnomon ta-o
akay ni' nu anagkha ta impfilang
Apo Jos hi Abraham hi magpong.
Khapo ta inunud na hini inalin
Apo Jos an i na patajon hini
empfalay na an hi Isaak ta
idatona ay Apo Jos.[d] 22 Hotti
matikhaw ta-o an muntunud hini
pammati na ja chin enat na an
nangunud chin inalin Apo Jos. Ti
hitay an enat Abraham ja
impatikhaw na an nahamad hini
pammati na. 23 Ja impatikhaw
na an umannung hitay nitula' an
hapit Apo Jos hi nangarjana hi,
"Pinatin Abraham hi Apo Jos,
hijaot un impfilang Apo Jos hija
hi magpong."[e] Ja impfilang na
khuh hi Abraham hi khayyum
na.[f] 24 Hotti matikhaw ta-o an
achi angkhay hini pammati ja
ipfilang chita-o hi magpong, an
mahapor an midchum hini
maphod an khun aton. 25 Amat
khu ay Rahab an putah, an
impfilang Apo Jos hi magpong
ay chuy enat na an nummangili
chin hennag Joshua ja intuchu
na hay agwun cha an lomajaw.[g]
26 Amat khu ay tay achor an
nakak ayya hini lennagwa ja
ma-id ma-at na, ti natoy. Amat
hina khu an ma-id herpfin chi
pammati an ma-id ipfunga na hi
maphod an khun aton.

Or-olo'laon hini aton an munhapit

3 1 A-akhi, achi aju koma
mun-e-egkhad an amin an
mumpfalin hi manudtuchu ay tay
hapit Apo Jos. Ti anila ta-o an
machamchamot hini aton Apo
Jos an manugi hana manudtuchu
mu hana khun cha
tudtuchugwan. 2 Ti an amin ta-o
an tatakhu ja cho-or hana
ehallaan ta-o, om-omod ay ni
aton ta-o an munhapit. Hotti hini
takhu an nanginnila an
mangor-olo'la ay ni atona an
munhapit ja ma-id akuchangana
ti anila na an mamanuh an amin
hi pe'-at na. 3 Amat ay ni
ampfaju an ammuna hini
it-ittang an khumo' an
nepa-angaw ja unuchona hini
pangedchongan ni munhakay.
4 Amat khu ay ni papor an anong
un otongngan, ja mapfi-ah hini

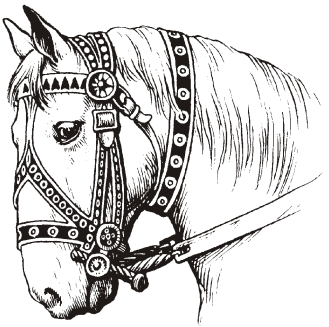

James 3:3

[d] **2:21** Chin enat Abraham ja mapfaha ay ni Genesis Kapitulo 22.
[e] **2:23** Genesis 15:6 [f] **2:23** 2 Chronicles 20:7; Isaiah 41:8
[g] **2:25** Joshua Kapitulo 2

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ijah an mangtulud, ja un
ammuna hini it-ittang an ajiw an
apja na an hijay usaron ni
mummanihu, ja edchong na ay
ni penhod na an pangedchongan.
5 Amat hina khu hini himot chi
takhu, an anong un it-ittang ja
otong hini apfalinana an puma'-i.
Nomnomon ta-o khu hini
it-ittang an apoy an nehonor
ayya ja hakhapfana hini otong an
pfuludna. 6 Hitay chi
pipadchungan tay himot, ti
lumugwonay cho-or hi napukhit
an mama'-i ay ni atatakhu ta-o.
Ja hay hato napukhit ja narpu ay
Satanas ja mipadchung hi apoy
an puma'-i ay tay enarkhaw an
pi'takhuwan.

7 Mapfalin an amuwon hana
numpfino-ob-on an he-od-odmay
ay tay lota, an hay hana atap an
animar, hana hagwiti, ja hana
khun mun-achap ay tay lota, ja
hana he-od-odmay hichi baybay.
Ti khun cha aton hato. 8 Muti
ma-id oha hi takhu hi mangamu
ay ni himot na. Achi na
epokhong an munhapit hi
napukhit, ja amat hi pfininu an
pomatoy. 9 Hitay himot chi
mundayaw ay Apo Jos an Ama
ta-o, ja hija khu chi muntubtub
ay ni ibpfa an takhu an limmun
Apo Jos an oma'-at ay hija.
10 Oh-ohha hitay ta-o muti
hapitonay dayaw ay Apo Jos ja
hapitona khuy tubtub. Achi
koma amat heto chi aton, a-akhi.
11 Ti un chah pfumutay hini
napukhit ja maphod an chanum
ay ni oha an opfob? 12 A-akhi,
hini ajiw an higos, achi na
ipfunga hay olibo. Ja hini ubas,
achi na ipfunga hay higos. Ja
hini opfob an pfumutajan chi
napukhit an chanum ja ma-id
khu pfumutay hi maphod an
chanum.

Hini nomnom an narpu ay Apo Jos

13 Nu gway mangali hi
manomnom hija ja cho-or chi
anila na, ja matikhaw koma ay ni
maphod an pi'takhuwana. Ja hini
manomnom ja achi na
epa-akhaja hini maphod an
khuna aton. 14 Muti nu gwa ay
chita-o hini ámoh, ja hini penhod
ta-o chi ipapilit ta-o, ja achi ta-o
allon hi un ta-o manomnom, ti
un ta-o munlahlah. 15 Hay hato
an nomnom ja agkhuy narpu ay
Apo Jos an un narpu ay ni
na-inlubungan an nomnom chi
tatakhu ja me'-annolot ay ni
penhod Satanas. 16 Ti hana
omaamoh ja mangpapilit ay ni
penhod cha, ja chichay chumalat
hi achi apanuhan ja pangatan chi
cho-or an pfahor. 17 Muti nu hi
Apo Jos chi arpugwan ni
nomnom ni takhu, hot
umachawwi hija hi pfahor.
Napanuh hini pi'takhuwan na, ja
ma-uloy, ja matukhun, ja gway
nignikha na. Atona an amin chi
maphod, ja punchichipatona hay
pannig na hi tatakhu, ja ma-id
ili'-ud na. 18 Ja hana napanuh chi
pi'takhuwan cha an khun mangat
hi pun-oh-ohhaan chi tatakhu, ja
amat cha hi nuntanum hi pfugwa
an mangpfunga hi magpong an
pi'takhuwan.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Achi amnagwan hana gwah to lota

4 1 Allo' ay cha'ju hana khun chumalat hi pumpapattajan ja punhahannugwan. Marpu hay hana napukhit an podhon chi achor ja khupfatona hini maphod an nomnom. 2 Cho-or hana pa-appodhon ju an alaon muti achi ju ma-ala, hijaot un ju podhon an patajon hana mangpagwa. Ja cho-or khu chi amnagwan ju muti achi michat, hijaot un aju munhahannu ja mumpapattoy. Achi michat ay cha'ju hini podhon ju, ti niya an achi ju epfokha ay Apo Jos. 3 Ja anong un ju epfokha ja achi chamchama michat, ti napukhit hini nenomnom ju an un aju mun-achaw hi pun-an-anlaan ni achor ju ja angkhay.

4 Achi aju mapagtarkan ay ni aton ju an mi'-unud ay Apo Jos. Ti un ju chah agkhuy anila an hana mamhod an mangat hana napukhit an pun-an-anlaan heto lota ja pfumuhur cha ay Apo Jos? Hotti hana mumpapilit an mangat hay hato napukhit ja mumpfalin cha hi pfuhur Apo Jos. 5 Ti un ju chah allon hi ma-id inherpfin tay impatula' Apo Jos hi nangarjana hi, "Ma'lom hini Espiritu Santo an inchat Apo Jos ay chita-o nu achi ta-o e-ohha hitay pamhod ta-o ay Apo Jos ja angkhay." 6 Muti otongngan hini khohkhoh Apo Jos. Hijaot una impatula' hitay hi nangarjana hi,

"Pfuhulon Apo Jos hay hana mumpa-akhaja,
ja ekhohkhohana hana napakumbaba an tatakhu."[h]

7 Hotti na'na-unnud aju ay Apo Jos. Muti achi ju unuchon hi Satanas ta un ju khupfaton hot lomajaw.

8 Hontan ju hi Apo Jos hot hakha-ujon cha'ju. Cha'ju an khun pfumahor, epokhong ju an pfumahor! Ja cha'ju an munhalinchugway nomnom na, ohhaon ju hini aton ju an mi'-unud ay Apo Jos! 9 Ikila ju an muntutuju ay ni pfahor ju. Achi aju agkhu komeke ta un aju kumila. Ja achi aju agkhu mun-an-anla ta un aju umayyong. 10 Mumpakumbaba aju ay Apo Jos hot ipapfagpfagto cha'ju.

11 A-akhi, achi aju manghinpapa'-i. Ti hini pumahiw ja manugi ay ni padchung na an takhu, ja hihiya an pinahiw ja hinugi na hitay urchin Apo Jos an allona hi mumpepennohhochan ta-o. Muti pfu-un chita-oy hugi an mangali nu napukhit wenno maphod hini urchin, ti hini aton ta-o ja un ta-o unuchon. 12 Ti hi Apo Jos ja angkhay chi narpugwan ni urchin ja hija khu chi gway apfalinana an munhugi. Ja ma-id uchumna hi gway apfalinana an manakhu ja

[h] **4:6** Proverbs 3:34

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

mangdusa ay ni ohan takhu. Hotti
anagkha ta un cha'ju hon hinugi
ju hini padchung ju an takhu?

Ehchor ay Apo Jos an amin hana pe'-at

13 Chonglon ju hitay allo',
cha'ju an mangali hi, “Ad ugwani
wenno hi magwi'gwiit, ja umuy
ami hi uchumna an pfuglay ja
mihihidchi ami hi ohay tagwon
an mungkumerchu ta gway aton
mi an omachangjan.” 14 Amat
heto hini gwa ay ni nomnom ju
muti agkhuy ju pay anila nu
ngay ma-at hi magwiit. Ti hitay
pi'takhuwan ja amat hi aho' an
un na'na'-omtang ja na-upfah.
15 Hay koma allon ju ja “Nu
penhod Apo Jos ja etoloy mi an
mi'takhu ami ta aton mi hitay
wenno umuy ami hichi.” 16 Muti
niya an un cha'ju hon
empa-akhaja ju hana nenomnom
ju an aton. Napukhit hini amat
hina. 17 Hotti nomnomon ju an
hini takhu an nanginnila hi
maphod muti achi na aton, ja
pfimmahor ay Apo Jos.

Hay nitukhun hana achangjan

5 1 Cha'ju an a-achangjan,
chonglon ju hitay allo'!
Mun-okhab aju an kumila, ti
umalin to hini punlikhatan ju.
2 Ti niya an ma-id herpfin hana
enachangjan an enhaha'pfa ju, ti
napa'-i cha. Ja hana pfuher an
lopfong ju ja napfutan. 3 Hana
pfalitu' ja pela' an inamung ju ja
nunlati, ja hitay lati chi
mangpatikhaw an pfimmahor aju
khapo ta na-amnagwan aju. Hotti
hitay chi khapo na an dusaon
cha'ju ay Apo Jos, ja hinuy lati ja
amat hi apoy an omman ay ni
achor ju. Ja tayya an umalin to
hini Panugijan Apo Jos an amin
hi tatakhu, hot hay hana
inamung ju an enachangjan ja
ma-id inherpfi na. 4 Nomnomon
ju an agkhuy ju pay inchat hini
pfino'lan hay hana tatakhu an
nuntamuwon ju an i ne-ebto', hot
khun cha kumila ay Apo Jos. Ja
chengngor Apo Jos an achi
malukud chi apfalinana hini aton
cha an mumpakpaka-ahi.
5 Pfuher hini ni'takhuwan ju heto
lota ja enlamo' ju hini
enachangjan ju. Amat aju hi
pfakah an khun mangamangan ta
tomapfa, muti agkhuy cha anila
an maparti cha. 6 Enchalom ju ja
empapatoy ju hana tatakhu an
ma-id pfahor na ay cha'ju, ja
agkhuy pfimmuhur ay cha'ju.

An-anuhan ta-o an munhood ay ni pumpfangngachan Hesu Kristo

7 A-akhi, an-anuhan ta-o hana
umali an likhat ingkhana chin
pumpfangngachan Hesu Kristo
an Apo ta-o. Amat ta-o koma ay
ni muntamu hi pajaw an
an-anuhana an munhood ay ni
penghan ja angonoh chi uchan ta
pomhod hini intanum na ta gway
pfot-ona. 8 Hotti amat hina khu
chi pun-an-anuhan ta-o!
Papfi-ahon ta-o gwot hini
nomnom ta-o, ti nehnot hini
pumpfangngachan Apo ta-o an hi
Hesu Kristo. 9 A-akhi, achi ta-o
manghinpipinnapfahor ta achi
chita-o hugijon ay Apo Hesu

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Kristo. Hijay manumarja ay
chita-o ja nehnot hini
pumpfangngachana.
10 Nomnomon ta-o akay ni',
a-akhi, hay hachi profeta an
hennag Apo Jos an nangali ay ni
hapit na. Chichay punchipatan
ta-o ti anong un cho-or chi
nunlikhatan cha ja inanuhan cha.
11 Allon ta-o un hana amat ay
chicha an nangedpor hi likhat ja
apfuluton Apo Jos. Chengngor
ta-o chin oma'-atan chin anuh
Job. Anong un munnaud an
nalikhatan ja entoloy na an
munhochor ay Apo Jos. Ja
emma'-angonoh ja na-innila hini
maphod an planon Apo Jos ay
hija. Ti hi Apo Jos ja
ma'ma-agkhohkhoh ja gway
nignikha na.
12 A-akhi, hay pa'pa-allo' ay
cha'ju ja achi ta-o koma ehapata
hini hapiton hay hana napfagto
an ngachan ad langit, ja heto
lota, ja hana uchumna pay an
ngachan. Nu allon ta-o hi, “Aa,
ato',” ja aton. Ja nu allon ta-o
khu hi, “Achi' aton,” ja achi gwot
aton. Amat heto chi aton ta achi
ta-o madusa ay Apo Jos.
13 Nu gwacha chi malikhatan
ay cha'ju ja hay atona ja
mungkalalag. Ja nu gwacha chi
oha an gway pun-an-anlaana ja
hay atona ja mungkankanta an
mundayaw ay Apo Jos. 14 Ja nu
gwachay munchokhoh ay cha'ju
ja epapfokha na hana
pangpangulun chi namati ta
ekalalakhan cha hija. I-apjut cha
hay lanob ja nungkalalag cha
khapo ay ni apfalinan Apo Hesu
Kristo. 15 Ja hini kalalag cha an
nepognad ay ni pammati cha ay
Apo Hesus, ja hijay
mangpatenong ay hija ti akhahan
Apo Jos. Ja nu gway
numpfahulan ni munchokhoh ja
midchum an mapakawan.
16 Hotti manghinpupudnu ja
manghinpepennakawan aju nu
gway pfimmahulan chi
oha-ohanna ay cha'ju, ja
mungkikinnalalag aju ta gway
aton ju an tomenong. Ti hini
kalalag ni magpong an takhu ja
gway apfalinana ta otong chi
ma-at na. 17 Amat ay Elijah an un
takhu an amat ay chita-o, ja
impapati na an nungkalalag ta
achi umud-uchan, ja agkhuy
immud-uchan hi tolo ta han
khaggwa hi tagwon. 18 Ja unot
khu mungkalalag ta umuchan ja
immuchan tatagwa ja pfimmunga
hachi nitanum.[i]
19 A-akhi, nu gwachay oha hi
immachawwi ay tay nahamad an
tukhun Apo Jos ja tukhunon ju
koma ta mumpfangngad an
mi'-unud ay Apo Jos. Nu
chu'khona hinuy pfahor na, 20 ja
hay nomnomon ni nanukhun ay
hija ja otong hitay tolong na ay
ni pfimmahor, ti achi madusa hi
ma-id chi pogpogna, ta unot
mi'takhu ay Apo Jos. Ja
midchum an mapakawan hana
cho-or an pfahor na.

[i] **5:17-18** 1 Kings 17:1; 1 Kings 18:42-45

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Ma'khah hini hapfong na, muti hini Hapit Apo Jos ja achi marmarman. 1 Peter 1:24-25

1 PETER

Hini oma'-atan tay an libju

Hitay an tula' ja hi Apostol Peter chi nangtula', an intolong na hana namati an gawwacha ay ni lema an provincia ad Asia. Hini nuntula-ana ja podhona an papfi-ahon hana nomnom cha, ti munnaud hini aparpalikhatan cha khapo hi pammati cha. Hotti ay tay tula' na, ja epanomnom na ay chicha hini maphod an hahadchon cha an nepognad ay ni natajan ja nummahuwan Kristo ja hini pumpfangngachana. Ti anilan Peter an nomnomon cha ayya hana hahadchon cha an gwa ad langit, hot edpor cha hato an liglikhat cha. Ja epanomnom na khu ay chicha an unuchon cha hana na-ispirituwan an oma'-atan chi pi'takhuwan, ja unuchon cha hana nehaad an mangpangpangulu ay chicha.

1 **1** Ha-in hi Peter an oha an apostol Hesu Kristo. Tayya an muntula-a' ay cha'ju an pinilin Apo Jos hi tatakhu na, an pfimmabpfagwi heto lota, cha'ju an gawwa hina ad Pontus, ja ad Galatia, ja ad Kapadosya, ja ad Asia, ja ad Bitinia. **2** Hi Jos Ama chi namili ay cha'ju, ti hijah tay chi ene'cha na an ma-at. Ja pumpfalinon cha'ju hi magpong ay ni Espiritu Santo an gawwa ay cha'ju. Pinili cha'ju ta hi Hesu Kristo chi unuchon ju ja ta malenehan aju ay ni chala na.[a]

[a] **1:2** Allona ay ni hapit Apo Jos ay ni Da-an an Tulag an hachi Hudju ja nagwala'khiyan cha hi chalan chi nidaton an pfakah ta hinjar chin ne'tobpfalan Apo Jos ay chicha. Hay allon Peter ay tay ja hini chalan Hesu Kristo an nun-ajuh chin natajana chi panginnilaan ay ni ne'tobpfalan Apo Jos hana tatakhu na khapo ay Hesu Kristo.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Hay kalalag u ja ma-ug-ugman
hini khohkhoh Apo Jos ay cha'ju
ja hini pomhochan ni
pi'takhuwan ju.

Hana nahamad an hahadchon chi namati

3 Madaydayaw hi Apo Jos an
hijay Jos ja Aman Hesus Kristo
an Apo ta-o! Otong hini
khohkhoh na ti inchatan chita-o
hi nahamad an pi'takhuwan
khapo chin nummahuwan Hesu
Kristo. Hijaot un ta-o munchomo'
an gway hahadchon ta-o 4 an
epfanoh Apo Jos. Hitay pfanoh
ta-o ja achi mapa'pa'-i ja achi
pumugpukhit ja achi
ma-ub-upfah, an nehahagkhana
ad langit. 5 Namati aju ay Apo
Jos an otong chi apfalinana an
manalimun ay cha'ju ingkhanah
umaliyan chin omangonoh an
ar-arkhaw. Hot mipa-annung
chin ene'chan Apo Jos an
ma-at, an takhuwon cha'ju.
6 Hotti hitay chi pun-an-anlaan
ju, anong un aju maliglikhatan ad
ugwani. Ti mahapor an munlikhat
aju hi na'na'-omtang hi
numpfino-ob-on an likhat 7 ta
mapacha hini pammati ju nu
nehamad. Ti anong un hay pfalitu'
an ma-upfah hi uchum chi
arkhaw ja ujangon cha hi apoy ta
emamad nu namahmah an
pfalitu'. Hotti om-omod pay an
mahapor an mapacha hini
pammati ju ti napfarpfalor mu
hay pfalitu'. Ja nehamad ayya hot
edayaw ja ipapfagto cha'ju chin
arkhaw an pumpfangngachan
Hesu Kristo. 8 Agkhuy ju tinnig
hija muti podpodhon ju
chamchama. Ja anong un ju achi
tikhan hija ja pinati ju. Hijaot un
aju nagwachaan hi an-anla an
achi ma-i-ali ti ma-id
nipadpadchungana. 9 Ti khapo hi
pammati ju ja ente-a ju mahpay
an mi'takhu ay Apo Jos hi ma-id
chi pogpogna.
10 Hitay ayya an pi'takhuwan
ay Apo Jos ja impadtun hachi
profeta na hitay khohkhoh na hi
nanakhuwana ay chita-o. Ja
agkhuy cha inannila chin khun
cha ipadtu ja khun cha
nomnomnomon nu ngay
podhona an hapiton. 11 Ti
gawwa hini Espiritun Kristo ay
cha chuy an profetan Apo Jos ja
impa-innila na hana impadtu cha
an punlikhatan Kristo ja unot
chin pipapfagtuwana. Ja
empacha cha an annilaon chin
timpo an a-atana ja hini atona an
ma-at, muti agkhuy cha
chamchama inannila. 12 Ja
impa-innilan Apo Jos ay chicha
an hay impadtu cha ja hini
aphochan ju an pfu-un hini
aphochan cha. Ti hay hato khun
cha allon chin nahop ja hija khu
chin inalin hachi nangaskasaba
ay cha'ju ay ni Ebanghelyo.
Enchalan ni Espiritu Santo
chicha an narpu ay Apo Jos ad
langit ta impa-innila cha ay
cha'ju, ja anong un hana angher
ja podpodhon cha an pi'-annila.

Mi'takhu ta-o an nasantuwan

13 Hijaot un mahapor an
mehahagkhana aju an mangat ay
ni penhod Apo Jos. Hotti khun ju

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ono'nongon chi hay pe'-at ju. Ja
hahalichiton ju an hahadchon
hana maphod an ichat Apo Jos
ay cha'ju chin pumpfangngachan
Hesu Kristo. 14 Na'na-unnud aju
koma an empfapfalay Apo Jos.
Achi la-ahnaon inunud ju hana
napupukhit an podpodhon chi
achor an emmengha ay cha'ju
chin agkhuy ju nanginnilaan ay
Apo Jos. 15 Hay mahapor ja hini
pi'takhuwan ju ja nasantuwan an
amat ay Apo Jos an nangajakhan
ay cha'ju an numpfalin hi
tatakhu na. 16 Ti gwa han
impatula' Apo Jos hi nangarjana
hi, "Mahapor an nasantuwan aju
ti ha-in ja nasantuwana'."[b]

17 Ma-id chi allon Apo Jos hi
akha'khaja ti munchichipat an
hugijona chi tatakhu an me-okor
ay ni ne'ne'-at chi oha-ohanna.
Hotti nu allon ju chi hija chi
Ama ju ja eta-ot ju koma ay tay
pi'takhuwan ju heto lota. 18 Ti
winaya-an cha'ju ta taynan ju
chin ma-id herpfi na an
pi'takhuwan an empfanoh chin
a-ammod. Ja anila ju an chin
numpfajad Apo Jos ta
napakawan hana pfahor ta-o ja
pfu-un hay pela' ja pfalitu' an
ma-upfah chi pfalor na, 19 muti
hay numpfajad na ja chin
napfalor an chalan Kristo an
ma-id oh-ohhah pfahor na, ja
mipadchung hi pfo'tot chi
karnero an machengeh an
midaton ay Apo Jos. 20 Chin
agkhuy pay narmugwan tay lota
ja ene'chan Apo Jos an hi Kristo
chi manakhu ay ni tatakhu na. Ja
ad ugwani an omangonoh an
ar-arkhaw ja immali heto lota ta
tinakhu chita-o. 21 Khapo ay hija
ja namati aju ay Apo Jos ti
minahuwana ja impapfagpfagto
na hija. Hijaot un hi Apo Jos chi
pangehcholan ju ja hijay
neta'chan ni pammati ju.

22 Na-ulahan aju hana
napukhit an ugali ju khapo hi
ni'-unuchan ju ay tay umannung
an Ebanghelyo, hotti nahamad
hini pamhod ju hana i-ibpfa ju
an namati. Hotti ehemhemad ju
pay an mumpepennohhochan.
23 Ti nipiggwa aju an neto'khong
ja hitay pfakhu an pi'takhuwan
ju ja agkhuy narpu hi takhu an
matoy, an narpu ay ni apfalinan
ni achi marmarman an Hapit
Apo Jos an intanum na ay ni
nomnom ju. Hitay Hapit na ja
munchochodcha ja ingkhana, ja
gway apfalinana, ti otong hini
ma-at na ay ni pi'takhuwan ni
ohan takhu. 24 Hijah tay khu chi
impatula' Apo Jos hi nangarjana
hi,

"An amin chi tatakhu ja
mipadchung cha hi holo',
ja hini aphod cha ja oma'-at
hi hapfong chi holo'.
Mipadchung cha hi holo' an
un na-omtang hon
narngoy,
ja ma'khah hini hapfong na.
25 Muti hini Hapit Apo Jos ja
achi marmarman."[c]

---

[b] **1:16** Leviticus 11:44-45 [c] **1:24-25** Isaiah 40:6-8

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Hitay allona an Hapit Apo Jos ja hijah tay hini Ebanghelyo an nekaskasaba ay cha'ju.

Hi Kristo ja hana namati ay hija ja mipadchung cha hi mamattakhu an pfato

2 1 Hotti tayya an nagwachaan aju hi nahamad an pi'takhuwan. Hijaot un mahapor an chu'khon ju an amin chi napukhit ja achi aju lomahlalahlah ja pfumalipfali. Ma-id chi hay ámoh ja pahiw. 2 Amat aju koma hi pa'-eto'khong an pfu'jug an omarkhaw an mun-inum. Ma-ugaw aju koma ta uminum aju ay ni na-ispirituwan an khatah an hija hini umannung an Hapit Apo Jos. Hot omer-ellog aju hi pammati ja mi'takhu aju ay Apo Jos hi nahamad. 3 Ti tenamtaman ju mahpay hini aphod ni khohkhoh Apo Jos.[d]

4 Mehnot aju ay tay arpugwan chi pi'takhuwan an hi Kristo, an mipadchung hi mamattakhu an pfato an pognad chi pfalay. Hitay an pfato ja chin-ug chi tatakhu muti pinilin Apo Jos ja napfalor ay hija. 5 Mehnot aju ta amat aju khu hi mamattakhu an pfato an e-apjan ni Espiritu Santo ay tay oh-ohha an na-ispirituwan an pfalay. Pinili cha'ju ay Apo Jos hi papachi na an khun mangdaton ay hija hana na-ispirituwan an daton an apfulutona khapo ay Hesu Kristo an nangdaton ay ni achor na. 6 Ti allona ay ni hapit Apo Jos hi,

> "Tayya an pinili' han napfalor an pfato
> an pognad chi pfalay an empaha'-ad u ad Sion.
> An amin hana mamati ay hija ja achi cha muntuttutuju an umunud."[e]

7 Hotti chita-o ayya an namati ja impfilang ta-o hija an napfalor. Muti hana ayya agkhuy namati, ja nomnomon cha koma an umannung hitay impatula' Apo Jos hi nangarjana hi,

> "Hini pfato an namlenan hay hana khun mumpakhad hi pfalay,
> ja hijay numpfalinon Apo Jos hi na-ahammad an pognad tay an pfalay."[f]

8 Ja allona khu hi,

> "Hitay an pfato ja chumalat hi ihorpi-an chi tatakhu
> ta matu'-in cha."[g]

Matu'-in cha ti ilukhangeh cha hini Hapit Apo Jos ja hijah tay chi ene'chan Apo Jos an dusa cha.

9 Muti cha'ju hini napili an pamilyan Apo Jos ja papachi an munserbi ay hija an Ari ta-o. Cha'ju khu hini pun-ap-apugwan Apo Jos an nidaton ay hija ti pinili cha'ju an tatakhu na. Enajakhan cha'ju ay ni munhehellong ta empoy cha'ju ay ni mumpapattar an pi'takhuwan an ma-id

---

[d] **2:3** Psalms 34:8 [e] **2:6** Isaiah 28:16 [f] **2:7** Psalms 118:22 [g] **2:8** Isaiah 8:14

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

pipadpadchungana. Pinili cha'ju
ta ipa-innila ju hay hato
ma'-aphod an ena-enat na.
10 Chin hopapna, ja pfu-un aju
tatakhun Apo Jos muti tayya an
ad ugwani ja numpfalinon cha'ju
hi tatakhu na. Chin hopapna ja
agkhuy ju penacha hini nignikha
na muti tayya an penacha ju ad
ugwani.

Na'na-unnud ta-o hana enhaad Apo Jos an mun-ap-apo

11 A-akhi, un aju
pfimmabpfagwi ay tay an lota ja
un na'na'-omtang hitay
pfumagwiyan ju. Hotti chu'khon
ju adni' hana napukhit an
penhod chi achor an mama'-i ay
ni aton ju an mi'takhu ay ni
penhod Apo Jos. 12 Hay mahapor
ja matikhaw koma hana agkhuy
namati an hahakhokhong ju hini
maphod an aton ju an mi'takhu.
Ti nu amat hetoy aton ju, ja
anong un cha'ju papahhigwon an
allon chay napukhit hana ugali
ju, ja khun cha chamchama
tikhan hana maphod an khun ju
aton, hot dayawon cha hi Apo
Jos ay nuy arkhaw an
panakhuwana ay chicha.
13 Hay podhon Apo ta-o an hi
Hesu Kristo ja unuchon ta-o an
amin hana gway haad na an
ap-apo, an amat ay ni Ari an
hijay napfagpfagtuwan an
ap-apo. 14 Ja unuchon ta-o khu
hana gobernador an inchatan
Apo Jos hi haad ta gway aton
cha an mangdusa hana mangat
hi napukhit ja ta padayawon cha
hana mangat hi maphod. 15 Ti
penhod Apo Jos an hay maphod
chi aton ju ta mapfa-inan hana
napfongang an tatakhu an achi
mamhod an manginnila ay ni
umannung hon pinahiw cha'ju.
16 Umannung an achi aju
himpfut chi takhu hot matikhaw
koma ay ni pi'takhuwan ju an
nawayawaya-an aju. Muti achi
na allon an hitay wayawaya ju
chi panghunungan ju hi
pangatan hi napukhit.
Nawayawaya-an aju ta
numpfalin aju hi pfaar Apo Jos.
17 Lihpituwon ju an amin chi
tatakhu ja podpodhon ju hana
i-ibpfa ju an namati. Hi Apo Jos
chi toma'tan ju ja haluchuwon ju
hini Ari.

Hay tukhun Peter hana himpfut

18 Cha'ju an himpfut, mahapor
an na'na-unnud aju an amin hana
apo ju an maphod ja na-anuh, ja
anong un hana malilichi'.
Mahapor an lihpituwon ju
chicha. 19 Ti nu khapo hi
nanginnilaan ju ay Apo Jos ja
enedpor ju chi pamalikhatan cha
ay cha'ju anong un ma-id khapo
na, hot edayaw cha'ju. 20 Achi'
allon hi maphod nu gway enat ju
hi napukhit ja inanuhan ju an
nahuplit. Ma-id dayaw ju ay nuy.
Muti nu palikhaton cha'ju khapo
ta maphod chi khun ju aton, ja
padayawon cha'ju ay Apo Jos nu
anuhan ju hitay an likhat. 21 Ti
hay oha an khapo na an
nangajakhan chita-o ay Apo Jos
ja ta edpor ta-o hana likhat. Ti
anong un hi Kristo ja enedpor
nay likhat khapo ay chita-o ja

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

impatikhaw na hini aton ta-o.
22 Ma-id oh-ohhah enat Kristo hi
pfahor ja agkhuy nunlahlah.
23 Pinahiw cha ja pinarpalikhat
cha muti agkhuy na empfalloh.
Hay enat na ja enehchor na ay
Apo Jos an hijay magpong an
munhugi. 24 Hi Kristo chi
nana'pfat hana pfahor ta-o chin
natajana an nepfakhatana ay ni
kros, ta taynan ta-o hana pfahor
ja ta mi'takhu ta-o hi magpong.
Hijay nahukhatan ta mi'takhu
ta-o.[h] 25 Ti chin hopapna ja amat
aju hi karnero an ma-id mapto'
hi i na agwun. Muti tayya an
ad ugwani ja numpfangngad aju
ay Kristo an hijay Mumpahtor ja
Mun-enchog ay cha'ju.

Hay tukhun Peter hana hempfalay

3 1 Cha'ju an pfinapfai an
nun-arhin, mahapor an
unuchon ju hana enah-ahagwaan
ju, ta nu gwacha ay chicha chi
agkhuy immunud ay ni Hapit
Apo Jos ja ma-awis cha an
mi'-unud. Anong un ma-id chi
hay ar-allon ju ja mamati cha,
2 ti matikhaw cha hana magpong
an ugali ju ja hini ta-ot ju ay Apo
Jos. 3 Hini ipatikhaw ju an
aphod ju ja pfu-un koma hana
lumapoh an ar-artin chi
pfinapfai, an amat hana na-apid
an pfuu', ja pangpfuungan ja
panghinghingan hi pfalitu', ja
hana nun-apfalor an lopfong.
4 Ipatikhaw ju koma hini
maphod an nomnom an gwa ay
cha'ju. Ti hini aphod chi ma-uloy
ja na-anuh an takhu ja achi
marmarman, ja munnaud an
napfalor ay Apo Jos. 5 Hay hato
chi ugali an inunud hachi
nasantuwan an pfinapfai chin
nahop an nangehchor ay Apo
Jos. Chin aphod cha ja chin khun
cha pangunuchan chin
enah-ahagwaan cha. 6 Hitay chi
enat Sarah, an inunud na hi
Abraham an ahagwa na, ja
impfilang na hi Abraham hi apo
na. Ja amat aju ay Sarah nu aton
ju khu hini maphod an achi aju
tomatta-ot.

7 Amat hina khu ay cha'ju an
linala-e an nun-arhin, mahapor
an ma-awatan ju hana
enah-ahagwaan ju, ja
enep-ephod ju an halimunan ti
nakapkapoy cha mu chita-o.
Pi'pfipfilang ju khu hana
enah-ahagwaan ju an pfinapfai,
ti midchum cha an michatan ay
ni pi'takhuwan an ma-id
pogpogna an ichat Apo Jos.
Unuchon ju hay hato ta achi
mahalegwa hay hana kalalag ju.

Hay aton chi namati hu-un mapalikhat

8 Hotti hay me-ang-angonoh
hi allo' ay cha'ju an amin ja
mun-oh-ohha aju hi nomnom, ja
manghinkikinna-ahi aju. Ja
mumpepennohhochan aju an
hin-a-agkhi an namati. Mahapor
an ma-agkhohkhoh ja
napakumbaba aju. 9 Achi

[h] **2:24** Literal: *Hijay nahukhatan ta na-akhahan ta-o.* Isaiah 53:5,6

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

la-ahnaon empfalloh ju chi hay
enat cha ay cha'ju hi napukhit
wenno hay pahiw cha, ta un ju
gwot ekalalakhan ta
ekhohkhohan Apo Jos chicha. Ti
enajakhan cha'ju ay Apo Jos ta
ekhohkhohan cha'ju. **10** Ti gwa
han impatula' Apo Jos hi
nangarjana hi,
"Hini mamhod an mi'takhu
hi maphod heto lota ja
mamhod an mun-an-anla,
mahapor an achi munhapit
hi napukhit ja achi
munlahlah.
11 Mahapor an chu'khonay
napukhit ta hay maphod
chi atona,
ja mahapor an hapulonay
pun-oh-ohhaan chi tatakhu
ja inunud na.
12 Ti titigkhan Apo Jos hana
magpong an tatakhu
ja chodchonglona hana
kalalag cha. Muti hana
mangat hi napukhit ja
chu'khona."[i]
Hitay chi impatula' Apo Jos.
13 Hotti nu pa-ennongan ju an
mangat hi maphod ja un chah
gway mamalikhat ay cha'ju?
14 Muti anong un aju malikhatan
khapo ay ni magpong an
pi'takhuwan ju ja mabindisyonan
aju chamchama. Hotti achi aju
toma-ot hana mamarpalikhat ay
cha'ju ja achi aju mundanag,
15 ta ipfilang ju hi Kristo hi
nasantuwan an Apo ju. Mahapor
an mehahagkhana hay ehongpfat
ju hana munhanhan nu ngay
oma'-atan ni pinati ju. Muti
tikhan ju ta ep-ephod ju hini
ehongpfat ju ta ma-uloy chi aton
ju an munhapit. **16** Tikhan ju ta
ma-id chi hay i ju aton hi
napukhit ta ma-id chi hay
panghunungan cha an mamahiw
ay cha'ju. Nu amat hetoy aton ju,
ja anong un gway mamahiw ay
cha'ju khapo ay ni maphod an
pi'takhuwan ju an Krischano, ja
mapfa-inan cha. **17** Ti akha'khaja
un aju malikhatan khapo hi
pangatan ju hi maphod, nu hinuy
chi penhod Apo Jos, mu hini un
aju malikhatan khapo hi pfahor.
18 Ti anong un hi Kristo ja
nalikhatan ja en-atoy na hana
pfahor ta-o. Namengpenghan an
natoy, achi mahapor an ipiggwa
na. Hija an magpong ja
nang-atoy ay chita-o an
napfahulan ta ehnot chita-o ay
Apo Jos. Penatoy cha chin achor
na muti matakhu hija ay ni
kinajos na. **19-20** Ja ay ni kinajos
na ja immuy hachi tatakhu chin
timpon Noah ja inali na ay
chicha hini tukhun Apo Jos. Muti
ngimmangannu cha, hijaot un
nipfabpfalud hana lennagwa cha
ad ugwani. Ay chuy an timpo an
khun pangephochan Noah chin
da-ong ja nunhohhood hi Apo
Jos ta mamati koma hana
tatakhu ay hija. Muti un cha
tortollo an agkhuy narteng chin
nartotan tay lota, ti gwaloh
tatakhu ja angkhay chi

[i] **3:10-12** Psalms 34:12-16

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

himmikhop ay chuy da-ong an
agkhuy narteng ay chuy chanum.
21 Chin chanum ja etalato na
hini bautisar. Ti numpabautisar
ta-o ja tinakhu chita-o ay Apo
Jos khapo chin nummahuwan
Hesu Kristo. Hini oma'-atan tay
bautisar ja pfu-un hitay achor chi
malenehan ta ma-aan chi chi-a.
Hay oma'-atana ja ehemad ta-o
an mi'-unud ay Apo Jos khapo ta
penakawana hana pfahor ta-o.
22 Ja napfalin an nummahu hi
Kristo ja numpfangngad mahpay
ad langit, hotti gawwacha hija ay
ni nun-appit hi agwan Apo Jos
an khun mangpapto' hay hana
angher ja an amin chi hay achi
matikhaw an gway apfalinana.

Narman hitay pi'takhuwan ta-o an namati

4 1 Hi Kristo ja nalikhatan
hichin ni'takhuwana heto
lota ja natoy, hotti me'hakhana
aju khu an mi'likhat. Amat hi
ne-etoy aju ay Kristo hotti
tenaynan ju chin napukhit an
ugali ju. Ja hini takhu an
nanaynan ay ni napukhit an
pi'takhuwana ja ipatikhaw na an
chin-ug nay pfumahulana.
2 Hotti ehakhana ju hini
nomnom ju, ta mete-a ad ugwani
ja ingkhana hi apogpokhan tay
pi'takhuwan ju ay tay lota, ja
chu'khon ju hana napukhit an
penhod chi achor ta hini podhon
Apo Jos chi unuchon.
3 Intakhinonot ni' chin ne'-ane'-at
ju an khun aton hachi agkhuy
nanginnila ay Apo Jos. Hotti
ammunana hato nalukhit an
pi'takhuwan ja umipapfa-in an
penpenhod chi achor, ja hana
pfinutong, ja hana lumapoh an
an-anlan tay achor, ja hini
pundayawan hi achi umannung
an jos an puma'-i ay ni urchin
Apo Jos. 4 Hachi numpun-ibpfa
ju ja achi cha ma-awatan nu
anagkha ta empokhong ju an
midchum ay chicha an mangat
hachi akhakha'-ihaw. Hijaot un
cha'ju pipillohon. 5 Muti
hongpfatan cha ay Kristo hay
hato khun cha aton, ti nehnot
chin panugijana hana
mamattakhu ja anong un hana
nun-atoy. 6 Ja hijah tay chi
khapo na an nekasaba hitay
Ebanghelyo hay hana namati an
nun-atoy. Natoy chin achor cha
ti hijay hortapon an amin chi
tatakhu khapo hi pfahor. Muti
nitudtuchu ay chicha hitay
Ebanghelyo ta mi'takhu cha hi
ma-id chi pogpogna, an amat ay
Apo Jos.

Usaron ta-o hana apfalinan an inchat Apo Jos hi oha-ohanna

7 Nehnot chi apogpokhan an
amin chi gwah to lota, hotti
mahapor an epaphod juy
punnomnoman ju, ja khun ju
ono'nongon hay pe'-at ju ta
ehemad juy pungkalalakhan ju
ay Apo Jos. 8 Elanna ta achi
la-ahna ja ingnganuy ju hini
pamhod ju hi oha-ohanna, ti nu
mumpepennohhochan aju hot
alichuwan ju hana pfimmahulan
chi oha-ohanna ay cha'ju.
9 Mun-an-anla aju an
mummangili hana namati an

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

narpu hi uchumna an pfuglay.
10 Hana ayya inchat Apo Jos an
apfalinan chi oha-ohanna, ja
usaron ju an muntitinnolong ta
mipfilang aju hi na'na-unnud an
pfaar Apo Jos an khun
mangpatikhaw ay ni
numpfino-ob-on an sagot na.
11 Hana ayya nichatan hi
apfalinan an muntudtuchu, ja
achi cha alichuwan an Hapit Apo
Jos hini khun cha itudtuchu.
Hana ayya nichatan hi apfalinan
an tomolong hi tatakhu, ja achi
cha alichuwan an hi Apo Jos chi
khun mangchat ay ni apfalinan
cha an tomolong. Ja an amin chi
khun ju aton, tikhan ju ta hi Apo
Jos chi pangchatan ju an amin hi
dayaw khapo ay Hesu Kristo an
nidchuman ju.

Hi Apo Jos chi madaydayaw
ja hijay mun-ap-apo hi ma-id chi
pogpogna. Amen.

Hay oma'-atan chi punlikhatan chi namati

12 A-akhi an penpenhod u,
achi aju tomakhaw khapo hay
hato nunlinapoh an likhat ju, ti
hijah tay chi oma'-atana tugwali,
ta matopngan hini pammati ju
nu nehamad. 13 Hay aton ju
koma nu umali chi punlikhatan
ja mun-an-anla aju, ti nidchum
aju ay Kristo an nunlikhat chin
agawwachaana heto lota, hot
munnaud chi i ju pun-an-anlaan
chin arkhaw an atikhan ni
apfalinan ja pfinang na.
14 Akha'khaja hini mapahiw
khapo hi pammati ay Kristo ti
hini pamahigwan cha ay chita-oy
panginnilaan an gwa ay chita-o
hini napfagto an Espiritun Apo
Jos. 15 Muti nu khulat ta
pomatoy aju, wenno omakaw
aju, wenno aton juy napukhit,
wenno o-ongngohan juy ibpfa
juh takhu, ja hijay chumalat hi
apalikhatan ju, ja achi maphod
hay hato. 16 Hay allo' ja nu hini
pammati ju ay Kristo chi
chumalat hi apalikhatan ju ja
achi aju pfuma-in ta un ju gwot
dayawon hi Apo Jos, ti nipfilang
aju hi tatakhun Kristo. 17 Nete-a
gwot ad ugwani hini panugijan
Apo Jos hi tatakhu, ja chita-o an
pamilya na chi pahhunona ja
unot hana uchumna. Hay hato
punlikhatan ta-o chi ete-aana,
muti munna'naud pay hana
ma-at hana achi umunud ay tay
Ebanghelyo an impa-innilan Apo
Jos. 18 Umannung hitay
impatula' Apo Jos hi nangarjana
hi,

> "Anong un hana magpong an
> tatakhu ja nalikhat hini
> aton cha an mi'takhu ay
> Apo Jos.
> Hotti un chah hana
> napfahulan an
> ngumangannu ay Apo Jos
> ja mi'takhu cha?"[j]

19 Hotti, nu penhod Apo Jos an
munlikhat aju, ja etortoloy ju
gwot an mangat hi maphod ja
impulang ju hini achor ju ay tay

[j] **4:18** Proverbs 11:31

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Nampfu, ti mapagtarkan hija an
mangat an amin ay ni inali na.

Hay tukhun Peter hana mangpangpangulu ja hana uchumna an namati

5 1 Allo' ay cha'ju an khun
mangpangpangulu ay ni
iglesia hina, an ohaa' khu an
mangpangpangulu hi namati, ja
ohaa' an ni'tikhaw chin
nunlikhatan Kristo, ja ohaa' khu
an midchum an mipapfagto ay
Kristo chin pangpatikhagwana ay
ni kinapfagto na. Gwa han
penhod u an itukhun ay cha'ju.
2 Ep-ephod ju an halimunan
hana namati hina gwachaan ju,
ti mipadchung cha hi karneron
Apo Jos an impulang na ay
cha'ju. Mun-an-anla aju koma an
mangat ay tay tamu ju ta achi
aju agkhu mungngulungur an
mangali hi una' napirpilitan an
munserbi. Pfu-un hini
pfuma'nangan ju chi khapo na hi
pangatan ju ay tay an tamu ti
napukhit. Tomolong aju koma
khapo hi pamhod ju an mangat.
3 Achi la-ahnaon impapilit ju
hini penhod ju hay hana tatakhu
an impulang Apo Jos ay cha'ju.
Mahapor an cha'ju chi
mangte'te-a an mangat hi
maphod ta gway tuntunchon
cha. 4 Nu aton ju hay hato hot
maphod chi lagpfu ju. Ti chin
pumpfangngachan Hesu Kristo,
an hijay napfagpfagto an
mangpangpangulu hi namati, ja
mipapfagto aju hi ma-id chi
pogpogna.
5 Cha'ju khu an ungunga,
mahapor an unuchon ju hana
mangpangpangulu ay cha'ju an
namati. An amin aju an namati,
mahapor an mumpakumbaba aju
ja muntitinnolong aju. Ti gwa
han impatula' Apo Jos hi
nangarjana hi,

"Pfuhulon Apo Jos hana
mumpa-akhaja,
ja ekhohkhohana hana
mumpakumbaba."[k]

6 Hotti mumpakumbaba aju ay
Apo Jos an otong chi apfalinana,
ta ipapfagpfagto cha'ju ay nuy
arkhaw an ene'cha na hi
ipapfagtuwan ju. 7 Ehchor ju an
amin hana likhat ju ay Apo Jos ti
hijay manalimun ay cha'ju.
8 Mahapor an khun ju
ono'nongon hay pe'-at ju ja
ne'hehemad ju. Ti hinuy pfuhur
ta-o an hija hini Diablo wenno hi
Satanas ja mipadchung hi
khenger an khun mun-uliyod an
lome-ole-od an maningit hi hay
chupopona ta anuna. 9 Ehemad
ju hini pammati ju ta gway aton
ju an manchor hana aton Satanas
an umallilaw. Ti anila ju an hay
hato an likhat ju ja hija khu chi
khun ma-at an amin hana i-ibpfa
ta-o an namati hay hana
numpfino-ob-on an pfuglay heto
lota. 10 Achi mapfajag hitay
punlikhatan ju, hot hi Apo Jos ja
epaphod cha'ju ta ma-id
pungkuchangan ju. Ipapfi-ah

[k] **5:5** Proverbs 3:34

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

cha'ju ta mehemad hini pammati
ju, ti hija hini magmagkhohkhoh
an Jos an nangajakhan ay cha'ju
ta midchum aju ay ni kinapfagto
na an ma-id pogpogna khapo hi
ne'-oh-ohhaan ju ay Kristo.
11 Madaydayaw hi Apo Jos an
hijay mun-ap-apo hi ma-id chi
pogpogna! Amen.

12 Tayya an intula' u hitay
ho'ho'chod an tula' ay cha'ju, ja
temmolong hi Silvanus an
impfilang u hi mapagtarkan an
ibpfa ta-o an namati. Nuntula-a'
ta tukhuno' cha'ju ja ta
tihtikhuwa' hini umannung an
oma'-atan chi khohkhoh Apo Jos.
Achi la-ahna ja chin-ug ju hini
khohkhoh na.

13 Pakumustaan cha'ju anu
hay hana i-ibpfa ju an namati ad
Babilon an pinilin khu Apo Jos.
Ja kumusta aju anu khu an allon
Mark an impfilang u hi empfalay.
14 Ja manghenpfopfogkha aju
khu hina an mangpatikhaw hi
pumpepennohhochan ju.

An amin aju an nidchum ay
Kristo ja pomhochadni' hini
pi'takhuwan ju.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

2 PETER

Hini oma'-atan tay an libju

Hitay an tula' ja intula' Peter an intolong na hana namati ay Hesu Kristo an gwa ay ni provincian chi Asia Minor. Intula' Peter hitay me-aggwa an tula' na ta pa'-iyona hana khun cha aton an nehahalla ja akhakha'-ihaw an pfungan chi khun itudtuchun hana achi umannung an manudtuchu. Hotti hay tukhuna ja achi cha ay makhujud hay hato an nehahalla ta un cha gwot omot-ottong ay ni aton cha an manginnila ay ni khohkhoh Apo ta-o an hi Hesu Kristo.

Hay khu oha hi nehahalla an khun cha itudtuchu ja achi anu munpfangngad hi Hesu Kristo, ti akamoh an napfajag ja ma-id umali. Hotti intula' Peter an hini khapo na an ahop ja achi mumpfangngad ja khapo hi pamhod na hana tatakhu an napfahulan. Ti podhon Apo Jos an ichatan hi timpo an muntutuju cha ta achi cha madusa ta un cha koma mi'takhu hi mid pogpogna.

Maphod hitay an tula' ti papfi-ahona hini pammati ta-o an mumpfangngad hi Kristo. Ja tihtikhuwana khu an hitay Biblia ja agkhuy narpu hi nomnom chi takhu, ti hana profeta ja hana uchumna an nunhapiton Apo Jos ja hini Espiritu Santo chi nangchalan ay chicha an mangali.

---

1 **1** Ha-in hi Simon Peter an
oha an khun munserbi ay
Hesu Kristo ja ohaa' ay cha nuy
pinili na hi apostol na.
Muntula-a' ay cha'ju an nichatan
hi pammati an ma-id nat-onana
ay ni pammati mi khapo ta hi
Hesu Kristo an magpong an Jos
ta-o an Nanakhu ay chita-o, ja
numpapadchungona hini enat na
ay chita-on amin.
2 Hay kalalag u ja
ma-ug-ugman koma hini
khohkhoh Apo Jos ay cha'ju ja
hini pomhochan ni pi'takhuwan
ju khapo hi nanginnilaan ju ay
hija ja hi Hesus an Apo ta-o.

Pinili ja enajakhan chita-o ay Apo Jos

3 Khapo ay ni apfalinana an
Jos ja narman hitay pi'takhuwan
ta-o ta gway aton ta-o an
mi'takhu hi najusan. Mapfalin an
aton ta-o hitay, ti inannila ta-o
hija an nangajakhan ay chita-o
an mi'takhu hi amat heto an
pi'takhuwan, ta midchum ta-o ay
ni kinapfagto ja kina-aphod na.
4 Khapo ay tay kinapfagto ja
kina-aphod na ja engkhohkhohan
chita-o ta immachawwi ta-o hana
napupukhit an khun unuchon
hana tatakhu ay tay lota an

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

puma'-i hi achor ja nomnom. Ti
inchatan chita-o hana
napfarpfalor an ingkari na ta
mi'takhu ta-o ay tay najusan an
pi'takhuwan. 5 Khapo ta otong
hay hato enat Apo Jos ay chita-o,
mahapor an pe'hehemad ta-o ta
chita-o an namati ay Hesu Kristo,
ja khun ta-o aton an amin chi
maphod. Ja achalon ta-o khu an
mangmatunan hi maphod hi
pe'-at. 6 Ja nu inannila ta-o hini
maphod ja mahapor an achi ta-o
unuchon hana napukhit an
penhod chi achor. Ja
mun-an-anuh ta-o khu, ja
mi'takhu ta-o hi najusan an
pi'takhuwan. 7 Ja hay oha khu hi
mahapor ja muntitinnolong ta-o
an amat hi hin-a-agkhi, ja
mumpepennohhochan ta-o pay.
8 Ti nu pompomhod hini aton
ta-o an mangat hay hato ja
ipfunga nay nehamhamad an
aton ta-o an manginnila ay Hesu
Kristo an Apo ta-o. 9 Muti nu
gway achi mangunud hay hato ja
mipadchung hi napfulaw wenno
na-ulap. Ti nalichuwana an
napakawan ja na-ulahan chin
pfahor na.

10 Hotti pe'hehemad ju a-akhi,
an mi'takhu ay tay magpong an
pi'takhuwan ta munchomo' aju
ay ni namiliyan ja nangajakhan
Apo Jos ay cha'ju. Nu amat hetoy
aton ju hot achi aju makhah hi
pammati. 11 Ja mun-an-anla hi
Apo Jos an mangidchum ay
cha'ju ay ni achi mapogpog an
pun-ap-apugwan Hesu Kristo an
Apo ta-o an Nanakhu ay chita-o.

12 Hijaot un u e-arkhaw an
epanomnom hay hato ay cha'ju,
anong un ju ina'-annila ja
nehamad hini khun ju
pangunuchan hay hana
umannung an tudtuchu an
chengngor ju. 13 Hay anila' hi
maphod hi ato', ja etoloy u an
khun epanomnom hay hato ay
cha'ju ad ugwani an atattakhu'.
14 Ti anila' an nehnot hini ataja',
ti hitay chi impa-innilan Hesu
Kristo ay ha-in. 15 Hotti ato' an
amin hini apfalina' ta anong un u
taynan hitay lota ja achi ju
alichuwan hato, ti nitanum
mahpay ay ni nomnom ju.

Nipatikhaw hini pfinang ja kinapfagton Kristo

16 Annilaon ju an hachi
intuchu mi an oma'-atan ni
apfalinan Apo Hesu Kristo ja
chin pumpfangngachana, ja
pfu-un hudhud an enephod chi
nala-eng an takhu. Ti umannung
an tinnig mi hini kinajos Hesu
Kristo. 17-18 Ti cha'mi chi
nun-ibpfa na an immuy chin
nasantuwan an pfuludna hi
nangpatikhagwan Jos Ama ay ni
pfinang ja kinapfagton ni
Empfalay na. Chengngor mi chin
hapit tay Napfagto an Jos an
narpu ad langit chin nangarjana
hi, “Hitay hini podpodho' an
Empfalay u. Mun-an-anlaa' ay
hija.”[a]

[a] **1:16-18** Matthew 17:1-9

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

19 Hotti munchomo' ta-o an
ma-id nehallaan chin inalin hachi
profeta chin nahop. Ja egngor ju
hay hato inali cha, ti amat hi
chilag an humilaw hi nun lapfi
ingkhana hi magwa-ah an
ahilagwan ta-o ay ni Mamikhat an
Pfittuwan an ma-id uchumna nu
pfu-un hi Hesu Kristo hichin
pumpfangngachana. 20 Hay
mahapor an pa'-innilaon ju ja an
amin hana nipadtu an impatula'
Apo Jos hay hachi profeta ja
agkhuy narpu hi nomnom chi
takhu. 21 Pfu-un hay takhu chi
nangali ay ni impadtu cha, ti hi
Apo Jos chi nangpanomnom ay ni
penhod na an allon, ja enchalan
ni Espiritu Santo hachi profeta ta
impa-innila cha.

Madusa hana achi umannung an apostol ja manudtuchu

2 1 Muti anila ju an gwa hachi
papadchung cha an
Israelitas an numpadtu, muti
achi umannung ti agkhuy narpu
ay Apo Jos. Ja amat hina khu ad
ugwani, an gwacha hana
midchum ay cha'ju an
muntudtuchu hi achi umannung.
Ili'li'-ud cha an mangtuchu hi
natnat-on an apa'-iyan chi
pammati, ja ehaot cha hi Apo
Hesu Kristo an namajachan hi
pfahor. Achi mapfajag hot
dusaon Apo Jos hay hato. 2 Ja
cho-or hana ma-allilaw ja
ni'-unud cha hana akhakha'-ihaw
an ugalin cha tay. Ja hitay chi
chumalat hi pamahigwan hana
agkhuy namati ay tay umannung
an tudtuchu an i ta-o pinati.
3 Khapo ay ni ongoh cha ja
ituchu cha hato nehahalla hana
tatakhu ta gway aton cha an
mangala hi pela' ay chicha. Muti
agkhuy nanallo' hi Apo Jos an
manugi ay chicha, ti inu'-ukkom
na chicha chin nahop ja
nehahagkhana hini i cha
adusaan.
4 Hay panginnilaan an madusa
cha ja anila ta-o an dinusan Apo
Jos hachi angher an pfimmahor
chin nahop. Intuud na ad chalom
ja nipfabpfalud cha han
munhehellong an lukhar
ingkhanah chin arkhaw an
panugijana ay chicha. 5 Dinusan
khu Apo Jos hachi tatakhu an
ngimmangannu chin timpon
Noah, ti lentot na hitay lota ja
nun-arteng cha. Muti hi Noah an
magpong an takhu an
manudtuchu ay chicha ja
tinakhun Apo Jos, nidchum chin
peto an membron chi pamilya
na. 6 Ja dinusan Apo Jos hachi
tatakhu ad Sodom ja Gomorah,
ja naghob cha an amin ja anong
un chin pfuglay cha, ta
pangtikhan hana tatakhu an
ngumangannu ay Apo Jos.
7-8 Muti tinakhu na hi Lot an
ne'heto ay chicha ad Sodom ti
magpong hija an takhu.
A-arkha-arkhaw ja khuna tikhan
ja chonglon hana napupukhit an
khun aton hachi tatakhu an
pfumuhur ay ni urchin Apo Jos,
ja munnaud an munchokhoh hi
punnomnomana.
9 An amin hay hato an na-at
chin nahop ja hijay panginnilaan
an anilan Apo Jos an manakhu

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

hana mi'-unud ay hija hi timpon
chi punlikhatan cha. Ja hana
ayya ngumangannu ay hija ja
enchachaag na hini adusaan cha
ay ni arkhaw an Panugijana hi
tatakhu. 10 Machamchamot pay
hini dusan hana khun mangat ay
ni napukhit an penhod ni achor
cha, ja pahigwon cha hini
apfalinan hana nangatngato mu
chicha.

Hachi muntudtuchu hi achi
umannung ja ma-id pfa-in cha ja
ipapilit cha hini penhod cha. Ja
achi cha pfuma-in an mamahiw
hay hana munnaud an
napfagpfagto mu chicha. 11 Hana
ayya angher an tumata'chug ay ni
agwachaan Apo Jos, ja anong un
ot-ottong hini pfi-ah ja apfalinan
cha mu hay hato munlahlah an
muntudtuchu, ja achi cha
pahigwon hana kakadwa cha an
angher an pfimmahor. 12 Muti
hato agkhu kaykhu an tatakhu ja
un amat hina hon pinahiw cha
hana maphod an tudtuchu an un
cha achi ma-aw-awatan. Oma'-at
cha hay hana animar an un
lokhomna hon enat cha hini
penhod cha an aton, ja hehennod
cha hini appapan cha an
apartiyan cha. Ja amat hina khu
hato munlahlah an muntudtuchu,
an hini hahadchon cha ja hini
adusaan cha hi ma-id chi
pogpogna. 13 Hortapon cha hana
likhat an pfalloh hana napukhit
an enat cha. Hay anila cha hi
pun-an-anlaan ja aton cha an
amin hini penhod ni achor cha, ja
ma-id anila cha an pfuma-in.[b]
Mipadchung cha hi lukhit an
mummansa hi pfakhu an lopfong,
ti khun cha me'-orpfong ay cha'ju,
ja pa'-iyon cha hini khun ju
a-amungan ay ni khun cha
pangatan hay hato na-inlubungan
an pun-an-anlaan cha. 14 Ti hay
mun-o-onan ay ni nomnom cha ja
hay i cha punlukuwan hi pfupfai
hi tikhan cha, ja achi cha mappog
ay ni pfahor an khun cha aton. Ja
pfalipfalijan cha hana agkhuy
nehamad chi pammati na ta pe'-at
cha hay hato khun cha aton.
Nitanum mahpay ay ni nomnom
cha hini achi cha appokhan an
mangat ay ni penhod ni achor
cha. Umannung an hay hato ja
dusaon Apo Jos chicha.
15 Tenaynan cha hini magpong an
agwun ta immuy cha ay ni
nehahalla an chalan. Inunud cha
chin enat Balaam an empfalay
Bosor an nunnomnom an mangat
hi napukhit ta gway atona an
malagpfuwan. 16 Muti chin asnu
an nunhahakkajana an achi koma
humapit hi hapit chi takhu, ja
inhingar na hi Balaam ta achi na
etoloy hini na-uti-ot an
nenomnom na an aton.[c]

17 Hay hato khun
muntudtuchu hi achi umannung
ja gwa han munnaud an

[b] **2:13** Literal: *achor cha anong un a-arkhagwan.* Hay ma-awatan ja ma-id pfa-in cha an mangat hi napukhit, anong un hi sangwanan chi tatakhu.
[c] **2:15-16** Numbers Kapitulo 22

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

munhehellong an pfaluchan an
enhakhanan Apo Jos hi
pangtuuchana ay chicha. Ti
mipadchung cha ay ni opfob an
natchu' an ma-id maha'chu, ja
amat cha hi pfonot an
in-uladchib chi ijah hot ma-id
mang-ali hi uchan. 18 Ja cho-or
hana epa-akhaja cha an ituchu
an amat hi maphod hi
pangngolan muti ma-id
ma-achar. Ituchu cha an pfu-un
pfahor hini pangunuchan hi
napukhit an penhod chi achor.
Ja hana pa'-ihu'pap an namati ja
mapfalijan cha ta
mumpfangngad cha khu an
me'-at hana pfahor chin kakadwa
cha. 19 Ituchu cha an
nawayawaya-an hi urchin hini
takhu an mangat ay ni napukhit
an khun cha aton. Agkhuy cha
gwot anila an anong un chicha ja
nakhakha'-utan cha ay cha tay
pfahor an khun cha aton an
mama'-i ay chicha. Ti hini takhu
ja mumpfalin hi himpfut ni
mangchachalan ay hija. 20 Gwa
hana takhu an nanaynan hana
napupukhit an khun aton hana
agkhuy namati khapo ta
chengngor cha hini oma'-atan
Apo Hesu Kristo an Manakhu hi
tatakhu. Ja nu mumpfangngad
cha an mumpfalin khu hi
himpfut chin pfahor cha, ja
munnaud an ka'ka-ahi cha.
21 Akhaja un cha agkhuy
inannila hini chalan an
mangedchong hi magpong an
pi'takhuwan mu hini un cha
annilaon hitay maphod ja i cha
khu chin-ug hay hato
nasantuwan an urchin. 22 Hini
takhu an mangat heto ja hija hini
pitulungan ni umannung an
khun cha allon, an hini aho an
immuta ja pfinangngad na khu
an anun hini uta na. Ja hini
pfapfuy an na-amoh ja
numpfangngad an numpfilud ay
ni petla'.

Na-ikari hini pumpfangngachan Kristo

3 1 A-akhi an penpenhod u,
me-aggwa hitay an tula' u
ay cha'ju. Ay tay chugwa an tula'
u ja penhod u an epanomnom
hana umannung an Hapit Apo
Jos ta mehamad hini aton ju an
munnomnom. 2 Achi ju koma
alichuwan hachi inalin hachi
nasantuwan an profetan Apo Jos
chin nahop ja hana in-urchin ni
Apo ta-o an Manakhu ay chita-o,
an impa-innilan hachi apostol ay
cha'ju. 3 Pa'pa-allo' ay cha'ju hi
mahapor an ma-awatan ju an
chin ang-angonoh chi ar-arkhaw
ja gwa hana tatakhu an un cha
puntakhalan hitay Hapit Apo Jos
ja unuchon cha hana napukhit an
penhod ni achor cha. Kekejan
cha'ju 4 an allon cha hi, “Hot
chaad mah kaykhu hini inalin
Hesu Kristo an mumpfangngad?
Toja an nun-a-atoy hachi a-apo
ta-o ja agkhuy pay immali. Ja
nete-a chin narmugwan tay lota
ingkhana ad ugwani ja tayya
mah an un nunchochodcha.”
5 Un cha tugwali lumlumugwon
hay hato an allon cha ti ani'-ila
cha chin nunlototan Apo Jos ay
tay lota. Chin hunhunana ja

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

nunhapit hi Apo Jos ja narmu
hitay lota ja hana gwa ad uchu.
Hini chanum chi numpfalinon
Apo Jos hi lota hotti hitay
chanum chi linumti-an tay lota.
6 Ja hitay chanum chi inusar Apo
Jos an nunlotot ay tay lota ja un
ma-upfah. 7 Ja hitay lota ad
ugwani ja hana gawwa ad uchu,
ja epadchong Apo Jos an aton
hini inali na an pfantajana
ingkhana chin arkhaw an
Punhugijana. Ay nuy an arkhaw
ja khobhona hitay lota ja hana
gawwa ad uchu, ja hugijona
hana tatakhu an achi mamati ta
madusa cha hi ma-id chi
pogpogna.

8 A-akhi an penpenhod u, achi
ju alichuwan an ay Apo Jos ja
hini hinlipfu an tagwon ja un
hihiya hi ohay arkhaw. Ja hini
ohay arkhaw ja mapfalin khu an
hihiya hi hinlipfuh tagwon.
9 Nehalla hini khun allon chi
uchumna an un khun etaktaktak
Apo Jos an mangat hana inali na.
Ti hini umannung ja un cha'ju
an-anuhan ay Apo Jos, ti achi na
podhon an gway oha hi takhu hi
ma-utaw, hotti inchatana hana
tatakhu hi timpo ta chu'khon cha
hana pfahor cha. 10 Muti umali
an umali hini arkhaw an
pumpfangngachan Apo Hesu
Kristo, ja oma'-at hi omakaw ti
ma-id oh-ohha hi nanginnila. Ay
nuy an arkhaw ja gway otong an
apoy an mungkhehom ad uchu ja
ma-umah. Ma-ujang hichuy
hukhit ja hini pfulan ja hana
pfittuwan. Ja anong un hitay lota
ja mapoolan, ja an amin hana
enapjan chi tatakhu an gwa ay
tay lota.[d]

11 Tayya an amat heto hini
apa'-iyan an amin chi gwacha,
hotti mahapor an tikhan ta-o ta
magpong ja nasantuwan hini
aton ta-o an mi'takhu 12 ad
ugwani an panpanochan ta-o ay
nuy arkhaw an Panugijan Apo
Jos hi tatakhu. Pi'hahalichit ta-o
koma an mi'takhu hi nasantuwan
ta khagkhaju an umali hi Apo
Hesus. Ay nuy an arkhaw ja
mapoolan ad uchu, ja an amin
hana gwah chi ja ma-ujang cha.
13 Muti mahukatan ad uchu ja
hitay lota hi pfakhu, ja magpong
hini pi'takhuwan an amin hana
munheto. Hotti un ta-o
hahadchon hinuy a-atan hay
hato ingkarin Apo Jos.

14 A-akhi an penpenhod u,
hay hato chi hahadchon ju hotti
mahapor an pa-ennongan ju ta
ma-id chi hay oh-ohha hi
pamahigwan Apo Jos ay cha'ju,
ja mehamad hini pe'-oh-ohhaan
ju ay hija. 15 Nomnomon ju an
hini khapo na ta na-anuh hi Apo
Jos hi tatakhu ja ta ichatana pay
chicha hi timpo hi
puntutujuwan, ta chu'khon cha
hana pfahor cha ja ni'takhu cha.
Hija khu chi intula' akhi ta-o an
hi Paul an podpodhon ta-o,
khapo ay ni la-eng an inchat
Apo Jos ay hija. 16 An amin hana

[d] **3:10** *mapoolan*: hay nitula' hana uchumna an manuskrito ja *ma-upfah*.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

intula' na an amat heto chi
hapitona ja un hihiya an hitay
chi ituchu na. Muti gwa hana
uchumna an intula' na an
nalikhat hi ma-awatan. Ja na-ala
hana tatakhu an agkhuy
natuchugwan ja ma-id nehamad
hi pammati cha, ja hinuhunni
cha hato intula' na ja anong un
hana uchumna an nitula' an
Hapit Apo Jos. Ja khapo hato
at-aton cha ja madusa cha hi
ma-id chi pogpogna.
17 Muti cha'ju, a-akhi an
penpenhod u, ani'-ila ju hini
oma'-atan hay hato napfahulan
an tatakhu an khun
muntudtuchu hi achi umannung.
Hotti pa-ennongan ju ta achi
la-ahna ja i aju nakhujukhuy hay
hana i cha nehahallaan, ta achi
aju umachawwi ay ni nehamad
an pammati ju. 18 Ta un ju gwot
epappaphod hini maphod an
ugali ju an atikhan ni
nangekhohkhohan Hesu Kristo
ay cha'ju. Ja ma-ug-ugman khu
hini panginnilaan ju ay hija an
Apo ta-o ja Manakhu ay chita-o.
Hijay medaydayaw ad ugwani ja
ingkhana. Amen.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

1 JOHN

Hini oma'-atan tay an libju

Hini nangtula' ay tay ja hi John an oha an adalan Hesus an ninitnud ay hija chin agawwachaana heto lota. Intolong na hitay an tula' na hachi namati an numpanguy hachi apfuglapfuglay hichi provincian chi Asia. Lakay hija chin nangtula-ana ay tay an tula'.

Hini khapo na an nuntula' hi John ja gwa hachi khun me'meha an nakak cha ja i cha khun itudtuchu hana achi umannung an oma'-atan Hesus. Ituchu cha an, an amin chi gwa ay tay lota ja na-alinan hi napukhit, anong un hitay achor ta-o. Hotti achi cha apfuluton an numpfalin hi Kristo hi takhu an gway achor na. Ja khun cha khu itudtuchu an hi Hesus, ja pfu-un hija hini Hennag Apo Jos an Mamahhod. Ja pfu-un hini tudtuchu cha ja angkhay chi nehahalla, ti nidchum hini khun cha aton, ti allon cha hi achi khahin un ta-o chu'khon hana pfahor.

Hotti hitay an tula' John ja epanomnom na hana mamaha an hi Hesu Kristo ja umannung an empfalay Apo Jos an numpfalin hi takhu. Ja inali na khu ay tay tula' na an hana mamhod ay Apo Jos ja podpodhon cha khu hini padchung cha an takhu ja inunud cha khu hana tukhun Apo Jos.

Hini arpugwan chi pi'takhuwan

1 **1-2** Tayya an muntula' ami ay cha'ju ta ipa-innila mi hi Hesu Kristo an hija hini ma-ali an Hapit Apo Jos, an gawwacha an ninidchum ay Apo Jos chin hunhunana ja un marmu hitay lota. Hitay an Hapit Apo Jos ja hijay arpugwan chi pi'takhuwan an ma-id chi pogpogna. Numpfalin hi takhu ja ni'takhu ay tay lota, ja khun mi'hapit ay cha'mi, ja immannung an tinnig mi ja mapfalin an ma-ugnan hija. Hini pi'takhuwana ja ma-id te'te-aana ja ma-id pogpogna, ti gawwacha hija an ninidchum ay Apo Jos an Ama ta-o. Hitay an tinnig mi ja hijah tay chi khun mi tihtikhuwan. **3** Hotti tayya an ipa-innila mi ay cha'ju hay hato

Hi John an khun muntula'

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

tinnig mi ja chengngor mi ta
gway aton ju an midchum ay
cha'mi an me'-oh-ohha ay Apo
Jos an Ama ta-o ja ay Hesu
Kristo an Empfalay na. 4 Intula'
mi hay hato ta makhotop hitay
pun-an-anlaan ta-o.

Mi'takhu ta-o ay ni mumpapattar

5 Hitay ipa-innila mi ja hijay
chengngor mi ay tay Empfalay
Apo Jos, an hi Apo Jos ja hijay
hilaw ja ma-id munhehellong ay
hija. 6 Nu khulat ta gway oha hi
mangali hi un ne'-oh-ohha ay
Apo Jos muti hini pi'takhuwana
ja munhehellong, ja un
munlahlah hija, ti agkhuy na
inunud hini umannung an hapit
Apo Jos. 7 Ja khulat ta nehamad
hini pi'takhuwan ta-o ta
nahilagwan ta-o an amat ay Apo
Jos an gawwa ay ni
mumpapattar, hot maphod hini
pun-oh-ohhaan ta-o an namati.
Ja midchum khu an ma-ulahan
hato pfahor ta-o khapo ay ni
chalan Hesu Kristo an immajuh
chin natajana. 8 Nu allon ta-o hi
ma-id oh-ohha hi pfahor ta-o ja
un ta-o lahlahan hitay achor ta-o,
ti agkhuy ta-o inapfulut hini
umannung an hapit Apo Jos.
9 Muti nu ipudnu ja empakawan
ta-o hana pfahor ta-o ay Apo Jos,
ja pakawanona, ja ulahana khu
an amin hana napukhit ay tay
pi'takhuwan ta-o. Atona hitay an
inali na, ti magpong hija. 10 Nu
allon ta-o hi ma-id pfahor ta-o, ja
un ta-o ipatikhaw an agkhuy
limmamot hini hapit Apo Jos ay
tay pi'takhuwan. Ja un ta-o
pumpfalinon hi Apo Jos hi
munlahlah, ti achi amat hetoy
allon ni hapit na.

Hi Hesu Kristo chi natoy khapo hi pfahor

2 1 Cha'ju an impfilang u hi
empfapfalay, itula' u hay
hato ta achi aju pfumahor. Muti
nu gway i ta-o pfumahulan ja
gwa hi Hesu Kristo an ma-id
oh-ohhah pfahor na an hijay
mangeta'chokhan ay chita-o ay
Apo Jos an Ama ta-o ta
pakawanon chita-o. 2 Ti hitay an
hi Hesu Kristo ja hijay nana'pfat
ay ni dusan ni pfahor ta-o ta
mapakawan. Ja pfu-un hini
pfahor ta-o ja angkhay chi
en-atoy na muti hana tatakhu
ton apfuglapfuglay.

Hana ne'-oh-ohha ay Apo Jos ja unuchon cha hana urchina

3 Nu unuchon ta-o hana
urchin Apo Jos, ja hitay chi
panginnilaan an inannila ta-o
hija. 4 Hotti hini ayya mangali an
inannila na hi Apo Jos ja achi na
khun aton hana in-urchina ja un
munlahlah, ti ma-id ay hija hini
nahamad an tudtuchu. 5-6 Hini
ayya khun mangat ay ni urchin
Apo Jos ja hijay umannung ja
nahamad chi pamhod na ay hija.
Hotti hini ayya mangali hi
“Ne'-oh-ohhaa' ay Apo Jos” ja
mahapor an e'-e'nong na hini
pi'takhuwana chin ni'takhuwan
Hesu Kristo. Nu amat hetoy aton
ta-o ja hijay panginnilaan an
nahamad hini nidchuman ta-o ay
Apo Jos.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

7 Cha'ju an penpenhod u,
hitay itula' u ay cha'ju ja
napfajag an inannila ju. Ti nete-a
chin namatiyan ju ay Hesu Kristo
ja khun ju chonglon hitay an
in-urchin Apo Jos, an mahapor
an mumpepennohhochan ta-o.
8 Muti amat un ad ugwani ja un
ta-o annilaon hitay an
in-urchina, ti khahin un
impatikhaw Hesu Kristo ay ni
pi'takhuwana hini oma'-atan chi
pamhod. Ja tayya an ad ugwani
ja un ta-o mahpay unuchon.
Ma-id mahpay munhehellong, ti
khun humilaw hini umannung an
hilaw.
9 Nu gway mangali hi
nahilagwan chi nomnom na,
muti ma-id pamhod na hi ibpfa
na an namati, ja un hihiya an
munhehellong hini
pi'takhuwana. 10 Hini ayya
mamhod hi ibpfa na an namati ja
hija hini nahilagwan an mi'takhu
ay ni mumpapattar hot ma-id
pukhiton Apo Jos ay hija.[a]
11 Muti hini takhu an ma-id
pamhod na hi ibpfa na an namati
ja hija hini khun mi'takhu hi
munhehellong, an ma-id mapto'
hi omajana, ti naheherngan hini
pannig na.
12 Cha'ju an impfilang u hi
empfapfalay, muntula-a' ay
cha'ju, ti napakawan mahpay
hana pfahor ju khapo chin enat
Hesu Kristo. 13 Cha'ju an
mena'ma-ellog, muntula-a' ay
cha'ju, ti inannila ju hi Hesu
Kristo an hijay gawwacha chin
hunhunana. Ja cha'ju khu an
ungunga, muntula-a' ay cha'ju, ti
nan enapfak ju hi Satanas. 14 An
amin aju an empfapfalay u hi
pammati ja muntula-a' ay cha'ju,
ti inannila ju hi Apo Jos an Ama
ta-o. Ja tayya an ipiggwa' an
mangali hi muntula-a' ay cha'ju
an mena'ma-ellog, ti inannila ju
hi Hesu Kristo an hijay
gawwacha chin hunhunana. Ja
cha'ju khu an ungunga,
muntula-a' ay cha'ju, ti nehamad
hini pammati ju, ja gawwacha ay
ni nomnom ju hini hapit Apo
Jos, ja enapfak ju hi Satanas.

Chu'khon ta-o hana gwah to lota

15 Tayya han aha an itukhun
u ay cha'ju. Chu'khon ta-o hana
gwah to lota an pfumuhur ay
Apo Jos. Ti podpodhon ta-o
ayya hana pfumuhur ay hija ja
ma-annila an un ma-id pamhod
ta-o ay Apo Jos an Ama ta-o.
16 Cho-or hana napukhit an
nomnom chi tatakhu heto lota
an amat hana napukhit an
podpodhon tay achor, ja hana
khun tikhan an ma-amnagwan
ja hana pa-akhaja. Hay hato ja
un marpu hi nomnom chi
tatakhu heto lota an agkhuy
narpu ay Apo Jos. 17 Ti heto
lota ja hana ma-amnagwan ja
mapogpog. Muti hay hana
mangat ay ni podhon Apo Jos
ja mi'takhu cha ay hija hi ma-id
chi pogpogna.

[a] **2:10** Wenno: *hot achi chumalat hija hi pfumahulan ni ibpfa na an namati.*

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Hana pfumuhur ay Apo Jos

18 Cha'ju an impfilang u hi
empfapfalay, allo' ay cha'ju hi
nehnot hini pumpfangngachan
Hesu Kristo an apogpokhan tay
lota. Ti nipa-a'-annila ay cha'ju
an hay mahhun an umali ja hini
Antikristo an Pfuhur Kristo. Ja
tayya an ente'te-a na an chom-or
hay hana pfumuhur ay Kristo.
Hay hato chi panginnilaan an
nehnot hini pumpfangngachan
Kristo. 19 Hay hato ayya an
pfimmuhur ay Kristo ja
ninidchum cha ay chita-o chin
pengpenghana, muti tayya an ad
ugwani ja tenaynan chita-o, ti
pfu-un ibpfa ta-o hi pammati. Ti
nu khulat ta ni'padchung chi
pammati cha ay chita-o hot
agkhuy chita-o tenaynan. Hotti
hitay an nakakan cha chi
panginnilaan an ma-id
ni'-ibpfaan cha ay chita-o hi
pammati.
20 Cha'ju ayya ja gawwacha ay
cha'ju hini Espiritu Santo an
manuchugwan ay cha'ju, hijaot
un ju inannila hini umannung.
21 Hotti achi' allon hi muntula-a'
khapo ta ma-id anila ju ay ni
umannung an tukhun Apo Jos,
muti muntula-a' khapo ta anila'
an ani'-ila ju. Ja inannila ju
mahpay an ma-id lahlah hi
nidchum ay ni umannung an
tukhun.
22 Hay hana khun munlahlah
ja pfuhur Apo Jos, om-omod hay
hana mangali an hi Hesus ja
pfu-un hija hini Hennag Apo Jos
an Mamahhod. Chicha hana
pfumuhur ay Kristo an achi
mangapfulut ay Jos Ama ja hi
Kristo an empfalay na. 23 Ti an
amin chi man-ug ay ni Empfalay
Apo Jos ja ma-id ay hija hi Apo
Jos an Ama na. Hana ayya
mangapfulut ay ni Empfalay Apo
Jos ja gwa ay chicha hi Jos Ama.
24 Hotti hay hato umannung an
tudtuchu an chengngor ju nete-a
chin namatiyan ju, ja khokhotan
ju. Nu amat hetoy aton ju, hot
me'-oh-ohha aju ay Jos Ama ja hi
Hesus an Empfalay na ja
ingkhana. 25 Ti hijah tay chi
ingkarin Apo Jos, an mi'takhu
ta-o ay hija hi ma-id chi
pogpogna.
26 Intula' u hay hato ta
imatunan ju hini oma'-atan hana
mamhod an mangallilaw ay
cha'ju. 27 Muti gawwacha ay
cha'ju hini Espiritu Santo an
inchat Kristo, hotti achi khahin
un gway uchumna hi
mangtuchugwan ay cha'ju ay ni
oma'-atan chi umannung ja achi
umannung. Ti hini Espiritu Santo
chi mangtuchu an amin ay ni
umannung an ma-id pi'tuchu na
hi lahlah. Hotti unuchon ju hini
ituchu na, ja punchochodchaon
ju hini pe'-oh-ohhaan ju ay Hesu
Kristo.

Hay amatan chi empfapfalay Apo Jos

28 Cha'ju an impfilang u hi
empfapfalay, hay allo' ay cha'ju
ja etoloy ju an mimidchum ay
Kristo ta achi aju toma-ot ja
pfuma-in ay hija ay ni
pumpfangngachana. 29 Ani'-ila ju

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

an magpong an amin chi aton
Apo Jos. Hotti anila ju khu an
empfapfalay Apo Jos hana khun
mangat hi magpong.

3 1 Otongngan hini pamhod
Apo Jos ay chita-o an ma-id
ipadchungana. Ti impfilang
chita-o hi empfapfalay na, ja
umannung an empfapfalay
chita-o ay Apo Jos. Muti hana
agkhuy namati ja achi cha
imatunan hana empfapfalay Apo
Jos, ti agkhuy cha inannila hi
Apo Jos an Ama ta-o. 2 A-akhi,
tayya an numpfalin ta-o mahpay
hi empfapfalay Apo Jos. Achi
pay matikhaw hini oma'-angonoh
an pumpfalinan ta-o. Muti ani'-ila
ta-o an mipadchung ta-o ay Kristo
ay ni pumpfangngachana, ti
matikhaw ta-o mahpay hini
umannung an oma'-atana. 3 Hotti
an amin hana mamannod ay ni
pumpfangngachan Kristo, ja
chu'khon cha hana pfahor cha ta
magpong hini pi'takhuwan cha an
amat ay Kristo an magpong.

4 Hana pfumahor ja chicha
hini achi umunud ay ni urchin
Apo Jos. Ti hitay hini amatan
chi pfahor, an hini achi
pangunuchan ay ni urchin Apo
Jos. 5 Hi Kristo ayya ja ma-id
oh-ohhah pfahor na muti
immali heto lota ta aanunay
pfahor ta-o. 6 Hotti hana
me'-oh-ohha ay Kristo ja
chu'khon cha hana pfahor cha.
Ti anila ta-o an hana khun
pfumapfumahor ja agkhuy cha
na-awatan hini umannung an
oma'-atan Kristo, ja ma-id anila
cha ay hija.

7 Cha'ju an impfilang u hi
empfapfalay, hay allo' ay cha'ju
ja hana khun mangat hi maphod
ja chicha hana magpong an
takhu an amat ay Hesu Kristo.
Hotti tikhan ju ta achi aju
ma-allilaw nu gway umali hina
an muntudtuchu hi nabnab-on.
8 Hana achi mangta'chug an
pfumahor ja hi Satanas hini khun
cha unuchon. Ti nihikhud hini
pfahor an hijay ni'takhuwan
Satanas. Muti immali hini
Empfalay Apo Jos heto lota ta
pina'-i na an amin hini tamun
Satanas. 9 An amin hana
empfapfalay Apo Jos ja
epokhong cha an pfumahor
khapo ta gawwacha ay ni
pi'takhuwan cha hini atatakhun
Apo Jos. Ja achi mapfalin an
muntortoloy cha an khun
pfumahor, ti numpfalinon Apo
Jos chicha hi empfapfalay na.
10 Hay pangmatunan ay ni
empfalay Apo Jos wenno Satanas
ja matikhaw ay ni ugali na.
Pfu-un empfalay Apo Jos hini
khun mangat hi napukhit ja
ma-id pamhod na hi ibpfa na hi
tatakhu.

Mumpepennohhochan ta-o

11 Nete-a chin namatiyan ju ja
ingkhana ad ugwani, ja khun ju
chonglon hitay khun mituchu an
mumpepennohhochan ta-o.
12 Achi ta-o amat ay Kain an
inunud na hini podhon Satanas
ja penatoy na hi ibpfa na.
Anagkha tugwali ta enat na
hitay? Penatoy na ti napukhit
hini ugali na ja magpong hana

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

khun aton ibpfa na.[b] 13 Hotti
achi aju masda-aw, a-akhi, nu
hay hana agkhuy namati ja
pfomopfohhor cha ay cha'ju.
14 Muti chita-o ayya ja anila ta-o
an achi ta-o mahpay amat hi
nanattoy hi pannig Apo Jos, ja
nichatan ta-o hi pi'takhuwan an
ma-id chi pogpogna, ti
podpodhon ta-o hana
papadchung ta-o an namati. Hini
ayya ma-id pamhod nah ibpfa
nah takhu ja hihiya hi natoy, ti
ma-id pi'takhuwana ay Apo Jos.
15 Ti hini humihigkha hi ibpfa
nah takhu ja hihiya hi
pemmatoy. Ja anila ta-o an hay
hana pomatoy ja ma-id ay chicha
hini pi'takhuwan an ma-id chi
pogpogna.

16 Hitay chi panginnilaan ay
ni oma'-atan chi pamhod, an
amat ay ni enat Hesu Kristo an
nangchat ay ni pi'takhuwana
khapo hi pamhod na ay chita-o.
Hotti amat khu hina ay chita-o,
an ipatikhaw ta-o hini pamhod
hi ibpfah takhu, an anong un
hijay khumapo hi atajan. 17 Nu
khulat ta hini ohan takhu ja
gway mapfalinana muti achi na
nignikhaon hini ibpfa na an
takhu an ma-id mapfalinana ja
ma-innila an ma-id ay hija hini
pamhod Apo Jos. 18 Hotti hay
allo' ay cha'ju an impfilang u hi
empfapfalay, ja hay aton ta-o an
mamhod hi ibpfah takhu ja
pfu-un hapit ja angkhay muti un
ta-o gwot ipatikhaw hini maphod
an marpu ay tay puhu an aton
ta-o ay chicha.

19 Mumpepennohhochan ta-o
ayya ja hitay chi panginnilaan an
inunud ta-o hini nahamad an
tudtuchu. Hot achi ta-o mahpay
toma-ot an humango ay Apo Jos.
20 Nu umu-udchum ta nomnomon
ta-o ayya an napfahulan ta-o ay
Apo Jos, ja achi ta-o chamchama
mun-okhon an mungkalalag. Ti
manomnomnom hi Apo Jos mu
chita-o ja anila nan amin.
21 A-akhi an penpenhod u, nu
anila ta-o an napakawan hana
pfahor ta-o, ja achi ta-o
mun-okhon an mungkalalag ay
Apo Jos. 22 An amin chi
achagwon ta-o ay hija ja ichat na
ay chita-o an khun mangunud
hana in-urchina ja khun mangat
hi maphod an punchenolana.
23 Ja hitay hini in-urchin Apo Jos
an mamati ta-o ay Hesu Kristo an
Empfalay na. Ja
mumpepennohhochan ta-o, ti
hijah tay chi in-urchina. 24 Nu
unuchon ta-o ayya hana in-urchin
Apo Jos hot me'-oh-ohha ta-o ay
hija ja gawwacha hi Apo Jos ay
chita-o. Ja hay panginnilaan an
gawwacha hi Apo Jos ay chita-o,
ja inchat na hini Espiritu Santo ay
chita-o.

Hay pangmatunan hi hapit an marpu ay ni Espiritu Santo ja hana achi

4 1 A-akhi, achi an amin chi
hay mangali hi un hini

[b] **3:12** Chin enat cha Kain ay Abel ja mapfaha ay ni Genesis 4:1-8.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Espiritu Santo chi khun
mangchalan ay chicha ja pinati
ju. Un ju gwot pachaon chicha ta
annilaon ju hu-un hi Apo Jos chi
narpugwan ni khun cha allon. Ti
cho-or gwot hana achi
umannung an profeta an
numpangoy hi apfuglapfuglay an
i muntudtuchu. 2 Hay
pangmatunan hu-un narpu hi
Espiritun Apo Jos hini khun cha
allon ja tihtikhuwan cha an hi
Hesus Kristo ja umannung an
numpfalin hi takhu ja immali
heto lota. 3 Muti achi ayya
mi'padchung hini ituchu cha ay
tay ja hijay panginnilaan ju an
pfu-un hi Apo Jos chi
narpugwana, an un narpu ay ni
Antikristo an Pfuhur Kristo.
Chengngor ju an gwa hini Pfuhur
Apo Jos an umali ja anong un ad
ugwani ja gwa hana amat hina
an pfumuhur ay Hesu Kristo.
4 Cha'ju ayya an impfilang u
hi empfapfalay, ja cha'juy
tatakhun Apo Jos, hijaot un ju
enapfak hichin mumpunlahlah ja
agkhuy aju na-allilaw. Ti hini
Espiritun Apo Jos an gawwa ay
cha'ju ja ot-ottongan chi
apfalinana mu hi Satanas an
khun unuchon hana agkhuy
namati. 5 Hay hana ayya
munlahlah an muntudtuchu ja
mi'takhu cha ay ni pi'takhuwan
an mipfuhur ay Apo Jos, ja amat
hina khu hini itudtuchu cha.
Hotti hana agkhuy namati chi
mammamhod an munchongor ay
chicha. 6 Muti chita-o ayya an
tatakhun Apo Jos, ja hana
mamhod an munchongor ay
chita-o ja hana ibpfa ta-o an
nanginnila ay Apo Jos. Ti achi
chita-o egngor hana pfu-un
empfapfalay Apo Jos. Hotti hay
hato chi pangmatunan ay ni
tudtuchu an narpu ay ni
umannung an Espiritu ja hana
lahlah Satanas.

Hay amatan ni pamhod Apo Jos

7 A-akhi, etoloy ta-o an
mumpepennohhochan, ti hini
pamhod ja narpu ay Apo Jos.
Hotti hana gway pamhod na hi
ibpfa nah takhu, ja chicha chi
empfapfalay Apo Jos ja chicha
chi nanginnila ay hija. 8 Hini
ayya ma-id pamhod na hi ibpfa
nah takhu ja una agkhuy
ni'-innila hi Apo Jos, ti nihikhud
ay Apo Jos an gway pamhod na.
9 Ja hitay chi enat Apo Jos an
nangpatikhaw hi pamhod na ay
chita-o, an hennag na hini
oh-ohha an Empfalay na an
immali heto lota an nang-atoy hi
pfahor ta-o ta gway aton ta-o an
mi'takhu ay hija hi ma-id chi
pogpogna. 10 Ti hini oma'-atan
chi umannung an pamhod ja hini
enat Apo Jos an namenhod ay
chita-o an pfu-un hini enat ta-o
an namenhod ay hija. Ti hennag
Apo Jos hini Empfalay na ta
hijay nana'pfat ay ni dusan ni
pfahor ta-o chin natajana hichi
kros ja un ta-o mapakawan.
11 Hotti tayya a-akhi an
penpenhod u, an otong hitay an
pamhod Apo Jos ay chita-o, hotti
mahapor an
mumpepennohhochan ta-o khu.
12 Anong un ma-id ohah nannig

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ay Apo Jos, nu
mumpepennohhochan ta-o, hot
matikhaw an gawwa hi Apo Jos
ay chita-o, ja ma-at hini penhod
na an ma-at ay chita-o khapo ay
ni otong an pamhod na.
13 Inchat Apo Jos hini Espiritu
Santo ay chita-o hot hijah tay chi
panginnilaan an ne'-oh-ohha ta-o
ay hija ja gawwacha hija ay
chita-o. 14 Ja cha'mi ayya,
umannung an tinnig mi hini
Empfalay Apo Jos, ja
tihtikhuwan mi an hennag Jos
Ama hitay Empfalay na an
immali heto lota an nanakhu hi
tatakhu. 15 Hotti hini takhu an
mamati ja tihtikhuwana an hi
Hesus ja hija chi Empfalay Apo
Jos, ja gawwa hi Apo Jos ay hija
ja ne'-oh-ohha ay Apo Jos.
16 Hotti ehchor ta-o ay tay otong
an pamhod na an inannila ta-o.
Un nihikhud ay Apo Jos an
gway pamhod na. Hotti hini
takhu an nagwachaan hi pamhod
ay Apo Jos ja hana i-ibpfa nah
takhu, ja nehemad hini
ne'-oh-ohhaana ay Apo Jos ja
gawwa hi Apo Jos ay hija. 17 Nu
amat heto hot omot-ottong hini
pamhod ta-o ay Apo Jos
ingkhanah ma-id i na
pungkuchangan. Hijaot un ma-id
i ta-o toma'tan hu-un
machakngan hini arkhaw an
Panugijan Apo Jos hi tatakhu. Ti
nu gway pamhod ay chita-o, hot
amat ta-o ay Kristo chin
agawwachaana heto lota. 18 Ja
khapo ay tay pamhod ta-o ay
Apo Jos hot ma-id i ta-o toma'tan
ay hija. Ti hini nahamad an
pamhod ja hi-ikhona hini ta-ot.
Hotti hini takhu an tomatta-ot hi
adusaan, ja ma-annila an gway
pungkuchangan ni pamhod na
ay Apo Jos.
19 Narmu hini pamhod ay
chita-o khapo ta nahhun an
penenpenhod chita-o ay Apo Jos.
20 Hotti un munlahlah hini
mangali hi gway pamhod na ay
Apo Jos ja ma-id pamhod na hi
ibpfa nah takhu. Ti nu ma-id
pamhod na hi ibpfa nah takhu
an mamattikhaw ja un chah
agkhu ni' hi Apo Jos an achi
matikhaw ja una podhon?
21 Hotti hitay chi in-urchin Apo
Jos ay chita-o, an hini gway
pamhod na ay Apo Jos ja
podhona khu hini ibpfa na an
takhu.

Hini pammati ay Hesus an Empfalay Apo Jos

5 1 An amin hana mamati an
hi Hesus ja hija hini Hennag
Apo Jos an Mamahhod, ja
chichay empfapfalay Apo Jos. Ja
hana gway pamhod na ay Apo
Jos an Ama ta-o ja gwacha khu
hini pamhod cha hana tatakhu
an empfapfalay na. 2 Hotti nu
gway pamhod ta-o ay Apo Jos ja
khun ta-o unuchon hana urchina,
ja hitay chi panginnilaan an
gway pamhod ta-o khu hana
i-ibpfa ta-o an empfapfalay Apo
Jos. 3 Ti hini atikhan ni pamhod
ta-o ay Apo Jos ja hija hini
pangunuchan ay ni urchina. Ja
achi nalikhat hini urchina, 4 ti
gway apfalinan ta-o an
empfapfalay na an mangapfak

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

hana napukhit an gwah to lota
an mipfuhur ay hija. Hay
pangapfak ta-o ja hini pammati
ta-o ay Hesu Kristo. 5 Ti ma-id
chi hay mangapfak hana
napukhit an gwah to lota nu
pfu-un hana namati an hi Hesus
ja hija hini Empfalay Apo Jos.
6 Hitay an hi Hesu Kristo ja
numpabautisar hi chanum chin
agawwachaana heto lota ja
immajuh khu chin chala na hi
natajana. Pfu-un chin
numpabautisarana ja angkhay
chi panginnilaan an hija chi
Kristo muti chin khu immajuhan
chin chala na. Ja tihtikhuwan ni
Espiritu Santo an hi Hesus ja hija
hini Manakhu, ti umannung an
amin hini ituchun ni Espiritu
Santo. 7 Tolo cha hana
muntihtikhu ay ni oma'-atan
Hesu Kristo. 8 Hini mahhun ja
hini Espiritu Santo, ja hini
me-aggwa ja chin
numpabautisarana hi chanum, ja
me-atlo chin immajuhan chin
chala na hi natajana. Ja
mumpapadchung hini
impa-innilan tay an tolo. 9 Nu
pattiyon ta-o hana tihtikhun chi
tatakhu, ja om-omod koma an
pattiyon ta-o hini tihtikhuwan
Apo Jos an amatan ni Empfalay
na, ti napfagto hi Apo Jos an
nangali. 10 Hini mangapfulut ja
mamati ay ni oma'-atan ni
Empfalay Apo Jos ja munchomo'
hija an umannung hitay an
tinihtikhuwan Apo Jos. Hini
ayya achi mamati ay ni inalin
Apo Jos ja amat hi pumpfalinona
hija hi munlahlah, ti achi na
pattiyon hini inalin Apo Jos an
amatan ni Empfalay na. 11 Ja
hay umannung ja inchat Apo Jos
ay chita-o hini pi'takhuwan an
ma-id chi pogpogna, ja hitay an
pi'takhuwan ja chakngan ta-o ay
Kristo an Empfalay na nu
mamati ta-o ay hija. 12 Hotti hini
takhu an ne'-oh-ohha ay Hesus
an Empfalay Apo Jos ja mi'takhu
ay hija hi ma-id chi pogpogna.
Hini ayya achi mamati ja achi
mi'takhu.
13 Cha'ju an namati ay Hesus
an Empfalay Apo Jos, intula' u
hay hato ta ma-emamad ju an
gway pi'takhuwan ju hi ma-id chi
pogpogna. 14 Munchomo' ta-o an
mungkalalag ay Apo Jos, ti anila
ta-o an chonglona hana epfokha
ta-o nu me'-annolot ay ni penhod
na. 15 Ja nu anila ta-o an
chonglona hana epfokha ta-o ja
pattiyon ta-o khu an ichat na.
16 Hay allo' ay cha'ju, ja hay
aton nu gway ibpfa hi namati an
pfimmahor ja amat heto. Nu
anila ju an mapakawan hini
pfahor na ja ekalalakhan ju hija,
hot pakawanon Apo Jos ta etoloy
na an mi'takhu. Muti gwacha han
pfahor an mamogpog ay ni
pi'takhuwan ni takhu ay Apo Jos
ja achi' allon hi ekalalakhan ju
hana pfumahor hi amat heto.
17 An amin hana napukhit an
aton ja pfahor ay Apo Jos. Muti
achi an amin hana pfahor ja
pogpokhonay pi'takhuwan ay
Apo Jos.
18 Anila ta-o an hana
empfapfalay Apo Jos ja achi cha
etoloy an khun pfumahor, ti hi

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Hesus an Empfalay Apo Jos ja
halimunana chicha, hotti ma-id
aton Satanas an mama'-i. **19** Anila
ta-o khu an empfapfalay chita-o
ay Apo Jos, muti hana ayya
tatakhu ay tay lota an agkhuy
namati ja hi Satanas chi khun
mun-ap-apo ay chicha. **20** Ja
anila ta-o khu an immali hini
Empfalay Apo Jos heto lota ja
hinilagwanay nomnom ta-o ta
gway enat ta-o an nanginnila ay
ni umannung an Jos. Ja
me'-oh-ohha ta-o ay hija,
ja me'-oh-ohha ta-o khu ay ni
Empfalay na an hi Hesu Kristo.
Hija hini umannung an Jos an
arpugwan chi pi'takhuwan an
ma-id chi pogpogna.

21 Cha'ju an impfilang u hi
empfapfalay, hay
me-ang-angonoh hi itukhun u, ja
achi ju dayawon hana achi
umannung an jos ta hi Apo Jos ja
angkhay chi dayawon ju.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

2 JOHN

Hini oma'-atan tay an libju

Hitay me-aggwa an tula' John ja mitolong ay ni pfupfai an pinilin Apo Jos ja hana empfapfalay na. Mapfalin an hay etalaton tay pfupfai ja hini oha an iglesia. Ja hana ayya empfapfalay na ja chicha hana kamkameng na.

Hitay ja oha an tukhun hi hay aton cha an mumpepennohhochan. Ja itukhun khu John hay hana namati ta achi cha ma-allilaw hay hana khun muntudtuchu hi nehahalla.

---

1 Ha-in hi John an oha an
pangpangulun chi namati. Tayya
an muntula-a' ay he-a an pfupfai
an pinilin Apo Jos, ja hay hana
khu empfapfalay mu. Umannung
an podpodho' cha'ju, ja an amin
hana nanginnila ay ni umannung
an Tukhun Apo Jos ja podpodho'
khu cha'ju. 2 Khun ta-o
mumpepennohhochan, ti
gawwacha ay chita-o hini
umannung an Tukhun Apo Jos ja
ingkhana.
3 Hi Apo Jos an Ama ta-o ja hi
Hesu Kristo an Empfalay na chi
mangkhohkhohan ja
munnignikha ay chita-o, ja
mangchat hi pomhochan chi
pi'takhuwan ta-o. Hay hato chi
akhajaon ta-o an namati an khun
umunud ay ni umannung an
Tukhun, ja an nagwachaan hi
pamhod an narpu ay Apo Jos.
4 Mun-an-anlaa' ti impa-annila
cha ay ha-in hini amatan cha nuy
uchumna an empfapfalay mu, ja
niya an khun cha unuchon hini
umannung an tukhun an hija chin
in-urchin Apo Jos ay chita-o. 5 Ad
ugwani ja gwa han podho' an
itukhun ay cha'ju. Mahapor an
mumpepennohhochan ta-o. Achi
angkhay ad ugwani chi
pangngolam ay tay an ni-urchin,
ti khun mituchu nete-a chin
namatiyan ta-o. 6 Ja matikhaw
hini pamhod ta-o ay ni
pangunuchan ta-o hay hana
Urchin Apo Jos. Ja hitay chi
in-urchina chin pengpenghana an
mahapor an
mumpepennohhochan ta-o.
7 Epanomnom u hay hato ay
cha'ju khapo ta cho-or gwot hana
numpangoy hi apfuglapfuglay an
mangulaw hana tatakhu. Achi
cha apfuluton an hi Kristo ja
numpfalin hi takhu. Hay hato
hana mangallilaw an pfumuhur
ay Kristo. 8 Hotti pa-ennongan ju
ta achi ma-utaw hana na-unglan
ju ta michat ay cha'ju an amin
hana enchaag Apo Jos an lagpfu
ju. 9 Hini takhu an achi

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

mangtortoloy an mi'-unud ay ni
tudtuchun Kristo ta una
hurpfuchan, ja matikhaw an
ma-id hi Apo Jos ay hija. Hini
ayya muntortoloy an mi'-unud ay
ni tudtuchun Kristo ja ma-innila
an gwa ay hija hi Jos Ama ja hi
Hesu Kristo an Empfalay na.
10 Hotti nu gway umali hina an
muntudtuchu ja pfu-un hini
tukhun Kristo chi ituchu cha,
achi ju mangiliyon ja achi ju
lamon an i mi'haphapit ay
chicha. **11** Ti nu mangiliyon ju
chicha ja hihiya an nidchum aju
ay ni napukhit an khun cha aton.
12 Cho-or pay hana podho' an
allon ay cha'ju muti achi' podhon
an itula'. Ti hay nenomnom u ja
umaliya' an manggwangar ay
cha'ju ta munhahhahapit ta-o.
Hot munnaud chi i ta-o
pun-an-anlaan nu
muntitinnikhaw ta-o.
13 Omod a anu an allon hato
empfapfalay tay ibpfam an
pfupfai, an pinilin khu Apo Jos.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

3 JOHN

Hini oma'-atan tay an libju

Hitay an me-atlo an tula' John ja mitolong han oha an khayyum na an hi Gayus an pangpangulun chi namati. Dayawona hi Gayo khapo ta khuna mangiliyon an amin hana namati. Ja tukhunona hi Gayus ta achi munchomo' ay Diotrefes, ti napukhit hini khuna aton.

---

1 Ha-in hi John an oha an
pangpangulun chi namati. Tayya
an muntula-a' ay he-a, Gayus, ti
umannung an podpodho' he-a.
2 Akhi', khun u ekalalakhan
he-a ta pomhod hini
pi'takhuwam. Ja alom adni' ja
ma-id ar-ali ay he-a, ja anila' an
amat hina khu ay ni pammatim.
3 Otong chi pun-an-anlaa' ti
gwa hana ibpfa ta-o an namati
an narpu hina gwachaan ju ja
tihtikhuwan cha hini khun mu
aton an mangtortoloy an
mi'-unud ay ni umannung an
Tukhun Apo Jos, ja an mi'takhu
ay ni podhona. 4 Ti ma-id
uchumna hi pun-an-anlaa' nu
pfu-un hini pangngola' an hana
impfilang u hi empfapfalay hi
pammati ja khun cha etortoloy
an mi'-unud ay ni umannung an
Tukhun.
5 Akhi', maphod hini khun mu
aton an mummangili hay hana
ibpfa ta-o an namati. Ti, anong
un mu agkhuy anila chicha, ja
khun a tomolong. 6 Ti
impa-innila cha ay cha'mi an
namati heto hini namenhod mu
ay chicha. Maphod nu atom an
amin chi mapfalin mu an
tomolong ay chicha ja hana
uchumna, ti tamun Apo Jos hini
khun cha aton. 7 Ti hi Hesu
Kristo chi khun cha ituchu hay
hana khun cha omajan, ja ma-id
tolong hi ma-ala cha hay hana
agkhuy namati ay Apo Jos.
8 Hotti gwa ay chita-o an namati
ay Kristo an mummangili ay
chicha ta muntitinnolong ta-o ay
ni aton an mangpa-innila ay ni
umannung an tukhun Apo Jos.
9 Gwacha chin namenghan an
nuntula-a' ay cha'ju an namati
hina muti hi Diotrefes ja
agkhuy na enegngor, ti achi na
apfuluton hini kalintikhan mi
an mumpangulu. Ti hay
podhona ja hijay mumpfalin hi
pangulu ju. 10 Hotti nu umaliya'
hina, pun-ali' hana napukhit an
inali na an mama'-i ay ha-in. Ja
achi angkhay hitay, muti achi
na pay khun mangiliyon hana
i-ibpfa an namati an khun umali
hina. Ja empagwa na khu hana

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

namati an mummangili ay
chicha, ja aton cha ayya ja
epagwa na chicha an mi'-amung
ay cha'ju.
11 Akhi', achim unuchon hana
mangat hi napukhit ta hay hana
mangat hi maphod chi unuchom.
Hini mangat hi maphod ja
empfalay Apo Jos, muti hini
mangat hi napukhit ja ma-id
anila na ay Apo Jos. 12 Hi
Demetrius chi oha an khun cha
allon an maphod an takhu. Ja
umannung hitay ti matikhaw ay
ni pi'takhuwana. Ja anong un
cha'mi, ja tihtikhuwan mi an
maphod hija an takhu, ja anila ju
an umannung hini khun mi
allon.
13 Cho-or pay hana podho' an
allon ay he-a, muti achi' podhon
an itula'. 14 Ti hay nenomnom u
ja umaliya' hina an mannig ay
he-a ta un taot munhapit.
15 Hi Apo Jos chi mangchat hi
pomhochan ni pi'takhuwam.
Omod a anu an allon hato
a-akhi heto. Ja oha-ohaom khu
an pakumustaan hana a-akhi
hina.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

JUDE

Hini oma'-atan tay an libju

Hitay an tula' ja intula' Jude an uchichiyan James (Santiago). Intolong na hitay an tula' hana namati, muti ma-id mapto' nu ngay pfuglay hato an tinula-ana. Hini khapo na an nuntula' ja tukhunona hana namati ta achi cha i midchum hana khun muntudtuchu hi nehahalla. Hay ituchu cha ja allon chay mapfalin an anong un ta namati ja enat hana akhakha'-ihaw, muti hi Apo Jos ja ma-agkhohkhoh hotti mammakawan. Nuntula' hi Jude ta ipa-innila na hachi namati hana napukhit an ugalin hay hato khun muntudtuchu hi nehahalla ja hini i cha adusaan ay Apo Jos. Ja tinukhuna khu hana namati ta pa-ennongan cha an unuchon hini umannung an tudtuchu an narpu ay Apo Jos.

---

1 Ha-in hi Jude an uchichiyan
James, an oha an khun munserbi
ay Hesu Kristo. Tayya an
muntula-a' ay cha'ju an
na-ajakhan an numpfalin hi
tatakhun Apo Jos. Hitay Jos Ama
ja podpodhon cha'ju ja a-allungan
cha'ju ingkhana chin
pumpfangngachan Hesu Kristo.
2 Hay kalalag u ja ug-ugman
Apo Jos hini nignikha ja pamhod
na ay cha'ju ja hay pomhochan ni
pi'takhuwan ju.

Mahumarja hana khun muntudtuchu hi nehahalla

3 Cha'ju an a-akhi an
penpenhod u, hay itula' u koma
ay cha'ju ja hini aton Apo Jos an
manakhu ay chita-o an namati, ti
hitay chi penpenhod u an allon.
Muti tayya an nat-on hitay itula'
u, ti mahapor an allo' ay cha'ju ta
eta'chokhan ju hini umannung an
tudtuchu an pinati ta-o. Ti hitay
umannung an tudtuchu an
impa-innilan Apo Jos hana
tatakhu na ja achi marmarman.
4 Hotti itula' u hay hato ay cha'ju
ti gwacha anu hana uchumna an
nidchum ay cha'ju an achi
mangunud ay Apo Jos, an gway
nange-encharmon cha hi
napukhit an nomnom. Ti podhon
cha an lomanon hini podhona an
hapiton ay ni khohkhoh Apo Jos,
an allon cha hi achi humingar hi
Apo Jos nu unuchon ta-o hana
napukhit an penhod chi achor, ti
ma-agkhohkhoh anu. Ja achi cha
apfuluton an hi Hesu Kristo ja
angkhay chi Apo an unuchon ta-o.
Napfajag an nipa-innila ay ni
Hapit Apo Jos hini umali an
adusaan hay hato tatakhu an
nan-ug ay hija.
5 Ani'-ila ju hitay hapito' an
dusaon Apo Jos hana pfimmahor

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

chin nahop, muti penhod u khu
an epanomnom ay cha'ju.
Nomnomnomon ju an tinakhun
Apo Jos[a] hachi Israelitas an
tatakhu na chin nangpakakana ay
chicha ad Egypt. Muti gwacha
hana agkhuy namati ay hija,
hijaot una dusaon chicha ja
nun-a-atoy cha hichi let-ang.[b]
6 Nomnomon ju khu hay hachi
angher an achi mappog ay ni
haad an inchat Apo Jos ay chicha
ja tenaynan cha agkhu ni' hini
maphod an gwachaan cha ad
langit. Hijaot un pfenangkelengan
Apo Jos chicha hi pfangkeleng an
achi mahopchot, ja impfalud na
chicha han munhehellong an
lukhar hichi ad Chalom, ingkhana
hi machakngan hini arkhaw an
Punhugijana. **7** Dinusan khu Apo
Jos hana tatakhu ad Sodom ja ad
Gomorah ja hana nunlenawlaw
an pfuglay an pfimmahor an amat
chin pfimmahulan hachi angher.[c]
Ti hachi tatakhu ja khun cha
akhamangon hana pfu-un ahagwa
cha, ja nunhegla hini aton cha an
mangat hi akhakha'-ihaw. Hijaot
un khenhob Apo Jos chicha ja
hachi pfuglay cha, ja hitay enat
na chi pun-achalan ta-o an dusaon
Apo Jos hana achi umunud ay
hija hi apoy an achi
madmachop.[d]

8 Ja hija khu chi oma'-atan hay
hato muntudtuchu hi nehahalla.
Hini khun cha empon ja hijay
panghunungan cha ay ni khun
cha aton, muti un khuminit ay ni
achor cha. Achi cha apfuluton an
gway mun-ap-apo ay chicha, ja
pahigwon cha pay hana angher.
9 Hi agkhu ni' Michael an
pangpangulun an amin hana
angher Apo Jos, ja mun-okhon an
mamahiw hi angher. Ti chin
ni'hongilana ay Satanas hi hay
gway kalintikhana an mangala
chin achor Moses, ja agkhuy na
intubtupfan hi Satanas. Un hay
inali na ja, "Nangamong hi Apo
Jos an manghingar ay he-a."
10 Muti hay hato tatakhu ja
munlinapoh chi pamahigwan cha
hana achi cha ma-awatan.
Mipadchung cha hay hana animar
an un lokhomna hon enat cha hini
podhon cha an aton. Amat hina
khu ay chicha an unuchon cha
hana napukhit an penhod chi
achor cha, ja hija hini mama'-i ay
chicha.

11 Ka'ka-ahi cha ti atattata-ot
hini i cha adusaan! Gwa ay
chicha hini napukhit an nomnom
Kain.[e] Amat cha khu ay Balaam[f]
an ephod cha hay pfumahulan
chi uchumna ta gway aton cha
an pfuma'nang. Ngumangannu

---

[a] **1:5** Hay nitula' hana uchumna an manuskrito ja *tinakhun Kristo.*
[b] **1:5** Hitay an na-at chin Israelitas ja mapfaha ay ni Numbers 14:26-35.
[c] **1:7** Allon chi uchumna an hay hato angher ja khun cha elo' hana pfinapfai heto lota. Mapfaha ay ni Genesis 6:2-4 ja 2 Peter 2:4.
[d] **1:7** Pfahaon hini Genesis 19:1-28. [e] **1:11** Pfahaon hini Genesis 4:1-8.
[f] **1:11** Pfahaon hini Numbers Kapitulo 22-24 ja 31:16, ja Apokalipsis 2:14.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

cha hay hana ap-apo cha an
amat ay Korah[g] an
nanglukhangeh ay Moses an
enhaad Apo Jos. Machamot chin
dusan Korah ja amat hina khu ay
cha tay, an dusaon Apo Jos
chicha hi ma-id chi pogpogna.
12 Hay hato ja un cha pa'-iyon
hini khun ju a-am-amungan an
panganan ja pangnomnoman
chin natajan Kristo. Achi cha
mun-okhon an me'-orpfong ja
ma-alum cha an mangan, ti hini
achor cha chi anila cha ja
angkhay. Ma-id herpfi cha, an
amat cha hi pfonot an ni-ijah an
ma-id i-ali na hi uchan. Ja amat
cha khu hi ajiw an achi
pfumunga hi ahipfungaan, ja
nun-a'leng ti napfa'khut. 13 Hana
khun cha aton ja munnaud an
umipapfa-in. Amat cha ay ni
lukhit an inin-in chi mapfi-ah an
tepja' hichi baybay. Amat cha
khu hi pfittuwan an ma-id
mapto' hi i cha pangedchongan.
Hotti enhakhanan Apo Jos han
munnaud an munhehellong an
pipfaluchan cha ja ingkhana.
14 Hi Enok an aleman chi
apon Adam, ja impadtu na hini
adusaan hay hato khun
muntudtuchu hi nehahalla.
Inalin Enok hi, “Chonglon ju.
Umali an umali hini Apo ja hay
hana linipfulipfu an nasantuwan
an angher na 15 ta hugijona an
amin chi tatakhu. Ukumona hana
napfahulan an tatakhu khapo
hana pfahor ja napukhit an ugali
cha. Ukumona hana tatakhu an
gway inali na hi mipfuhur ay
hija.” Hitay chi impadtun Enok.
16 Hay hato ja un cha
nangulungulan ja un cha
ma'ngoh an achi cha
mapmappog. Unuchon cha hini
penhod ni achor cha, ja hini
pidaydayawan ni achor cha chi
hapihapiton cha. Ja khun cha
e-ar-alla an padayawan hana
uchumna an tatakhu ta alom ja
gway aton cha hi maphod ay
chicha.
17 Muti cha'ju an penpenhod u
an a-akhi, achi ju alichuwan chin
impa-innilan hachi apostol Apo
Hesu Kristo an ma-at. 18 Inali
cha mit ay cha'ju hi, “Chin
ang-angonoh chi ar-arkhaw ja
gwa hana umali an khun mangat
ay ni napukhit an podpodhon chi
achor cha an mipfuhur ay Apo
Jos, ja epoy cha hi hupfug hini
pammati ay Apo Jos.”
19 Unuchon cha hini nomnom
cha an tatakhu ti ma-id ay chicha
hini Espiritun Apo Jos. Hay hato
chi chumalat hi apa'-iyan ni
pun-oh-ohhaan ju an namati.
20 Muti cha'ju ayya, a-akhi an
penpenhod u, ehemad ju hini
pammatin chi oha-ohanna ay tay
umannung an tudtuchu an narpu
ay Apo Jos. Tikhan ju ta hini
Espiritu Santo chi
mangpadchong ay ni aton ju an
mungkalalag. 21 Achi aju
umachawwi ay ni pamhod Apo
Jos ad ugwani an panpanochan

[g] **1:11** Pfahaon hini Numbers 16:1-35.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ju ay ni pi'takhuwan an ma-id
chi pogpogna an michat ay cha'ju
khapo ay ni khohkhoh Hesu
Kristo an Apo ta-o. 22 Tulungan
ju hana munharhalinchugwa chi
nomnom na ta mehamad hini
pammati cha. 23 Ja nu gway
na-allilaw ja lapchu-on ju ta achi
meloh an makhah ay ni apoy.
Nignikhaon ju khu hana khun
pfumahor, muti chu'khon ju hini
pfahor an khun cha aton ta achi
aju ma-alinan.

24-25 Madaydayaw hi ma-id
chi pogpogna hini oh-ohha an
Jos an Nanakhu ay chita-o khapo
ay Hesu Kristo an Apo ta-o.
Gway apfalinana an manalimun
ay cha'ju ta achi aju ma-utaw
khapo hi pfahor. Ja gway
apfalinana ta pumpfalinon cha'ju
hi magpong ta mehnot aju ay
hija, ja munlinapoh hini anla ju
an manikhaw ay ni glorya na.
Madayaw hija ti hija hini
natakhay an Jos an achi malukud
chi apfalinana, ja hija chi khun
mangpapto' nete-a chin
hunhunana ingkhana ad ugwani
ja ma-id chi pogpogna. Amen.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Patmos

APOKALIPSIS
(Paltiing)

Hini oma'-atan tay an libju

Chin nuntula-an Apostol John ay tay Apokalipsis ja emmom-omod an naparpalikhat hachi namati ay Hesu Kristo. Hotti inalin Hesu Kristo hi tula-an John hana papadchung na an namati ta papfi-ahona hini nomnom cha ta mun-an-anuh cha, anong un cho-or hana apalikhatan cha khapo hi namatiyan cha.

Hini cho'cho'-or an nitula' ay tay libju ja hana impatikhaw Hesu Kristo ay John an amat hi en-enop an gway podhona an hapiton. Mapfalin an hachi namati chin timpon John ja na-awatan cha hato an en-enop. Muti ad ugwani an timpo ja achi nalaka hi ma-awatan hana uchumna. Anong un amat heto ja gwacha hana pangngarig an intula' John an ma-awatan. An amat koma ay ni allona an mata, an hay podhona an hapiton ja kinala-eng. Ja hini allona an ha'khud ja hija hini apfalinan. Ja hini allona an hu-i ja hija hini nahamad. Nalaka khu hi ma-awatan hini nitula' ay tay libju an na-apfak an amin hana pfuhur Kristo, nidchum hi Satanas ja an amin hana napukhit an angher na, khapo chin natajan Kristo hichi kros. Hotti oma'-angonoh hot madusa cha ad impferno hi ma-id chi pogpogna. Ja nitula' khu hini aton Apo Jos an mangchat chi linagpfun an amin hana muntortoloy an namati ay hija.

Ay ni ang-angonoh tay libju ja gwacha hana nitula' an pun-an-anlaan chi nomnom, an hija hini ehakhanan Apo Jos an mapmaphod an pi'takhuwan ay hija ad langit.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

1 1 Hitay nitula' ay tay an
libju ja hija hini
impa-annilan Apo Jos ay Hesu
Kristo ta ipa-innila na hay hana
namati ay hija hana khumaju an
ma-at. Hijaot un hennag Hesu
Kristo han angher na an immali
ay ha-in an hi John, an oha an
pfaar na. 2 Ja ay tay tula' u ja
tihtikhuwa' an amin hay hana
impatikhaw na ay ha-in, ti
umannung an hapit Apo Jos hay
hato an impa-innilan Hesu
Kristo. 3 Akha'khaja hana
tatakhu an i mangpfaha hay hato
nipadtu. Ja akha'khaja khu hana
munchongor ja mangat. Ti achi
mapfajag hot ma-at hay hato.

Chin tula' John chin peto an iglesia ad Asia

4 Ha-in hi John an muntula' ay
cha'ju an namati ay Apo Jos an
khun ma-am-amamung an
mummeha ay nuy peto an iglesia
hina provincia ad Asia.

Hi Apo Jos ja hini Espiritu
naan gawwacha ay ni trono na[a]
ja hi Hesu Kristo chi
mangkhohkhohan ay cha'ju ja
mangchat hi pomhochan ni
pi'takhuwan ju. Hi Apo Jos ja
gawwacha chin hunhunana ja
ingkhana ad ugwani ja ma-id
apogpokhana. 5 Hi Hesu Kristo ja
umannung an amin chin
intudtuchu na hi agawwachaana
heto lota. Hija hini nahhun an
nummahu an achi matmatoy ja
hija khu chi khun mangpapto' an
amin hana ap-apo heto lota.

Penpenhod chita-o ay Kristo ja
winayawaya-an chita-o hay hana
pfahor ta-o khapo chin chala na
an nun-ajuh chin natajana.
6 Inidchum chita-o ay ni
pun-ap-apugwana ja numpfalinon
chita-o hi papachi an munserbi ay
Apo Jos an Ama na. Hi Hesu
Kristo chi medaydayaw ja hijay
mun-ap-apo hi ma-id chi
pogpogna! Amen.

7 Pa-ennongan ju ti
mumpfangngad hi Hesu Kristo an
marpu ad uchu. Mun-opah hija
an midchum hi pfonot ja
tikhagwun an amin chi tatakhu.
Anong un chin nangpfakhat ay
hija hichi kros ja pi'tikhaw cha.
Ja an amin hana tatakhu ay tay
lota an agkhuy namati ja kumila
cha hi tutuju cha. Umannung an
ma-at hay hato. Amen.

8 Hi Apo Jos an achi malukud
chi apfalinana ja allona hi,
"Ha-in hini Alfa ja Omega,"[b] an
hay penhod na an allon ja
gawwacha hija chin hunhunana
ja ingkhana ad ugwani ja ma-id
apogpokhana.

9 Ha-in hi John an akhi ju an
namati ay Hesu Kristo. Khapo

---

[a] **1:4** Literal: *hini peto an Espiritu.* Ay tay hapit Apo Jos ja hay podhona an hapiton ay nuy pfilang an peto ja kompleto. Ja hitay Espiritu Santo ja ma-id oh-ohhah pungkuchangana hotti umannung an kompleto hija.

[b] **1:8** Hini Alfa ja hija hini mahhun an letter ay ni alphabet chi Griego, ja hini ang-angonohna ja hija hini Omega.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

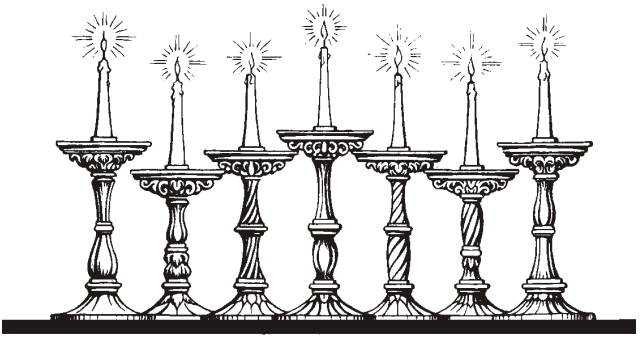

Peto an ipattu-an chi hilaw

hi nidchuman ta-o ay Hesus, ja
midchuma' ay cha'ju an
mangedpor hi punlikhatan chi
namati ja midchuma' khu ay
cha'ju ay ni pi'-ap-apugwan ta-o
ay Kristo. Hay enat cha ay ha-in
ja in-aliya' an impipfalud heto
ad Patmos an pfuglay an
lene'gwoh chi baybay. Hay
nangpapfaluchan cha ay ha-in ja
hini nangpa-innilaa' ay ni hapit
Apo Jos ja hana tudtuchu an
impa-innilan Hesu Kristo.
10 Gwa han oha an Markhachu
an arkhaw chi Pundayawan ay
Apo Jos, ja immali hini
apfalinan ni Espiritu Santo ay
ha-in ja chengngor u han
makhangoh an hapit an
negpong ay tay khatud u an
khenong chi abpfuu. 11 Ja inalin
tay hapit hi, “Itula' mu an amin
hana mipatikhaw ay he-a, ta
ipi-uy mu hana khun
ma-am-amamung an mummeha
ay tay an peto an pfuglay, an
ad Efesus, ja ad Smirna, ja ad
Pergamum, ja ad Tiatira, ja ad
Sardis, ja ad Filadelfia, ja ad
Laodisea.”
12 Nalanigkhuha' an
manikhaw nu ngachah chuy
khun mi'hapit ay ha-in, ja tinnig
u han peto an ipattu-an chi
hilaw an pfalitu'. 13 Ay ni
khawwan hachi ipattu-an chi
hilaw ja gwacha han oma'-at hi
takhu chi tikhaw na, an
nunlolopfong hi makhajad ja
nun-epfalangon han pfalitu' an
amat hi allot ay ni pfokha' na.
14 Chin pfuu' na ja munnaud an
mapohja' an amat hi apoh, ja
chin mata na ja amat hi apoy
an mumpfinang. 15 Chin hu-i na
ja pomoo' an amat hi
khampfang an munlengaw. Chin
hapit na ja amat hi chanum an
mungkhongaah. 16 Inu-ugnana
ay chuy agwana han peto an
pfittuwan, ja gwa han pfangid
an chugway tachom na an khun
pfumutay ay chuy ta-o na.[c] Ja
chin angah na ja pomoo' an
amat ay ni hukhit hi nun
maha'-ad.

[c] **1:16** Hitay pfangid ja hijah tay hini Hapit Apo Jos an gway apfalinana.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

17 Ay chuy nannikha' ja
natu'-ina' ay chuy negpongana
ja omata' hi natoy. Muti eneh-a
na chin agwan an ngamoy na
ay ha-in, ja inali na hi, “Achi a
toma-ot. Ha-in chi gawwacha
chin hunhunana ja gawwachaa'
khu chin ang-angonohna.
18 Ha-in hini matakhu, ta anong
una' natoy muti nummahuwa' ja
achiya' matmatoy. Ha-in chi
nanangchon ay ni pi'takhuwan
chi tatakhu ja ha-in khu chi
mangpadchong ay ni omajan ni
lennagwan chi takhu an natoy.
19 Hotti itula' mu an amin
hana ipatikhaw u an ma-at ad
ugwani ja hana ma-at hi uchum
chi arkhaw. 20 Hitay peto an
pfittuwan an tinnig mu ay tay
agwan u, ja hato peto an pfalitu'
an ipattu-an chi hilaw, ja gwa
han podhon cha an hapiton an
ipa-annila' ay he-a. Hato peto an
pfittuwan ja chicha hana pinilin
Apo Jos an khun manalimun hay
hana namati ay ni peto an
pfuglay. Hay hato ayya ipattu-an
chi hilaw ja chicha hana namati
an khun mummeha ay ni peto an
pfuglay.”

Chin tukhun Hesu Kristo hay hana namati hichi ad Efesus

2 1 Inali na khu ay ha-in hi,
“Hay hato chi itula' mu ja
impi-uy mu ay nuy pinilin Apo
Jos an khun manalimun hay
hana namati an khun
ma-am-amamung an mummeha
hichi ad Efesus.

‘Ha-in an nanangchon ay tay
peto an pfittuwan ay tay agwan
u, ja gawwachaa' ay ni achaan
tay peto an pfalitu' an ipattu-an
chi hilaw, ja hitay chi allo' ay
cha'ju an namati ad Efesus.

2 Anila' hini ni'takhuwan ju an
maliya' aju an muntamu ja
na-anuh aju an mangedpor hi
likhat. Anila' an achi ju
ma-anuhan hay hana khun
muntudtuchu hi nehahalla, ja
penacha ju hay hana khun
ituchun hay hana mangali hi un
cha apostol, ta annilaon ju hana
pfu-un apostol an un cha
munlahlah. 3 Anila' an na-anuh
aju ti enedpor ju hay hana
empahortap cha ay cha'ju khapo
hi pangunuchan ju ay ha-in, ja
agkhuy ju enenghay hini
pammati ju.

4 Muti gwa han oha an achi'
podhon ay ni pi'takhuwan ju.
Hini pamhod ju ay ha-in ja achi
amat hichin pengpenghana.
5 Nomnomon ju hichin otong an
pamhod ju chin pengpenghana
ta annilaon ju nu ngachah nuy
an pfimmahulan ju ta chu'khon
ju. Ti nu achi ju epfangngad
chin otong an pamhod ju ay
ha-in ja umaliya', ta ánu' hinuy
hilaw ay cha'ju[d] hot mate-a-an
aju. 6 Muti gwacha han oha an

[d] **2:5** Literal: *ta ánu' hitay ipattu-an ni hilaw ju ay ni nehaha'-achana.*

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

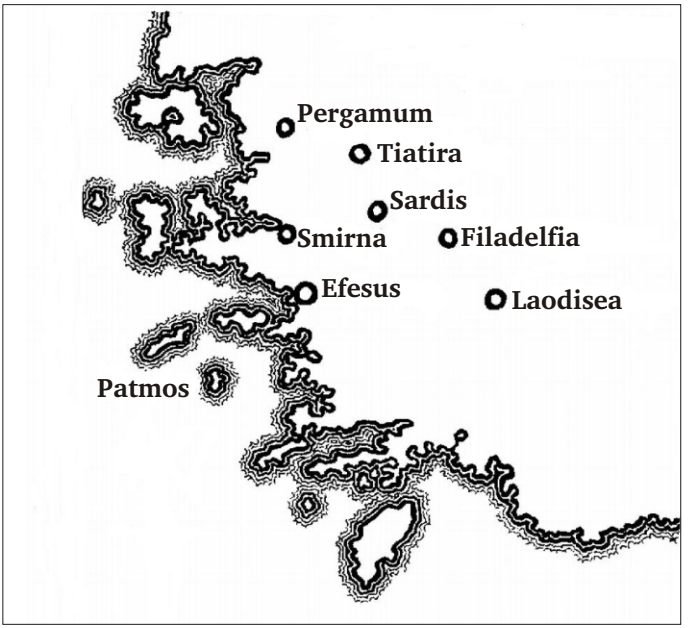

Chin peto an pommehaan ad Asia

maphod ay cha'ju, an achi ju
podhon hana ugalin chi
Nikolaita[e] an achi' khu podhon.
7 An amin aju an khun
munchongor, chonglon ju hitay
allon ni Espiritun Apo Jos ay
cha'ju an namati. Cha'ju an
mangameh hi napukhit, ha-in chi
mangali hi mangan aju ay ni
pfungan ni ajiw an mangchat hi
pi'takhuwan[f] an gawwacha hichi
Paradise an gawwachaan
Apo Jos.' "

Chin tukhun Hesu Kristo hay hana namati hichi ad Smirna

8 Ja unaot khu allon ay ha-in
hi, "Hay hato khu chi itula' mu ja
impi-uy mu ay nuy pinilin Apo
Jos an khun manalimun hana
namati an khun ma-am-amamung
an mummeha ad Smirna.
'Ha-in an gawwacha chin
hunhunana ja gawwachaa' khu
chin ang-angonohna, ha-in an
natoy ja nummahu, ja hitay chi

[e] **2:6** Hay hato Nikolaita ja khun cha itudtuchu hini nehahalla, an allon cha hi mapfalin anu ay ni ohan Krischano an umunud ay ni napukhit an penhod chi achor. Ja mapfalin khu anu an idchum na hana ugalin chi pagano ay ni pammati na ay Kristo.

[f] **2:7** Hini oma'-atan tay an ajiw ja mapfaha ay ni Genesis Kapitulo 2 ja 3.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

allo' ay cha'ju an namati ad
Sardis.
9 Anila' hana likhat ju, ja oha
pay ja napubli aju, muti hini
umannung ja gwa ay cha'ju hini
nahamad an enachangjan an
narpu ay ha-in. Anila' khu an khun
cha'ju pahigwon hana Hudju.
Allon chay chichay tatakhun Apo
Jos ti Hudju cha, muti hay
umannung ja chichay tatakhun
Satanas. 10 Achi aju toma-ot hana
umali an punlikhatan ju. Hay allo'
ja ipipfalud Satanas hana uchumna
ay cha'ju ta matopngan hini
pammati ju. Ja mapalikhatan aju
hi mapoloh arkhaw.
Munchochodcha ajuwot ay ni
pammati ju ay ha-in, anong un
hijay pamatajan cha ay cha'ju, hot
ichatan cha'ju ay ni korona an hija
hini pi'takhuwan an ma-id chi
pogpogna.
11 An amin aju an khun
munchongor, chonglon ju hitay
allon ni Espiritun Apo Jos ay
cha'ju an namati. Cha'ju an
mangameh hi napukhit, achi aju
matoy ay ni me-aggwa an
atajan.' "

Chin tukhun Hesu Kristo hay hana namati hichi ad Pergamum

12 Ja unaot khu allon ay
ha-in hi, "Hay hato khu chi
itula' mu ja impi-uy mu ay nuy
pinilin Apo Jos an khun
manalimun hana namati an
khun ma-am-amamung an
mummeha hichi ad Pergamum.
'Ha-in an nanangchon ay ni
pfangid an chugway tachom na,
ja hitay chi allo' ay cha'ju an
namati ad Pergamum.
13 Anila' hinuy pfuglay ju, an
hijay nipapabpfunan ni tronon
Satanas an khun mun-ap-apo.
Anong un amat hina, ja anila' an
nehamad hini pammati ju, ja
agkhuy ju enenghay, anong un
chin namatajan cha ay Antipas an
oha an na'na-unnud ay ha-in.
Penatoy cha hina pfuglay ju an
agwachaan Satanas khapo ay ni
nanihtikhuwana ay ha-in. 14 Muti
gwa hana achi' podhon ay ni
pi'takhuwan ju. Hay oha ja hini
nangidchuman ju hay hana
immunud chin tukhun Balaam.
Hitay an hi Balaam ja intukhuna ay
Balak chin enat na an namalijan
hachi holag Israel ta gway enat cha
an pfimmahor. Hotti napfalijan
cha an i ni-ihcha hana nabnijan ja
an ne-elo' hi pfu-un ahagwa cha.
15 Hihiya khu ay cha'ju, ti gwacha
hana uchumna hina an khun
mangunud ay nuy khun ituchun
cha nuy Nikolaita. 16 Hotti
chu'khon ju gwot hay hato an
pfahor. Ti achi ju ayya ja achi
mapfajag hot umaliya' hina ja
pun-ehegwat u hitay pfangid an
khun pfumutay ay tay ta-o' an
me'patoy hay hana pfimmahor hi
amat heto. [g]

[g] **2:16** Hitay pfangid an i-arig na ja hija hini hapit na an otong chi apfalinana. Pfahaom khu hinuy John 11:38-44 ja Efesus 6:17.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

17 An amin aju an khun
munchongor, chonglon ju hitay
allon ni Espiritun Apo Jos ay
cha'ju an namati. Cha'ju an
mangameh hi napukhit, ichat u
ay cha'ju hini nechachaag an
anun ad langit[h] an achi
matikhaw ad ugwani. Ichat u
khu hi oha-ohanna ay cha'ju han
mapuchaw an pfato an nitula-an
han nabnab-on an ngachan. Ja
ma-id chi hay nanginnila ay nuy
an ngachan, an angkhay hini
nichatana.' "

Chin tukhun Hesu Kristo hay hana namati hichi ad Tiatira

18 Ja unaot khu allon ay ha-in
hi, "Hay hato khu chi itula' mu ja
impi-uy mu ay nuy pinilin Apo
Jos an khun manalimun hana
namati an khun
ma-am-amamung an mummeha
hichi ad Tiatira.
'Ha-in an Empfalay Apo Jos an
khun mumpfinang chi mata na
an amat hi apoy, ja pomoo' chi
hu-i na an amat hi khampfang an
munlengaw, ja hitay chi allo' ay
cha'ju an namati ad Tiatira.
19 Anila' chi ni'takhuwan ju,
hini pamhod ja pammati ju, ja
hini khun ju aton an tomolong
hay hana padchung ju an
tatakhu, ja hini anuh ju an
mangedpor hi likhat. Anila' khu
an penompomhod hini khun ju
aton ad ugwani mu chin
pengpenghana an namatiyan ju.
20 Muti gwa han oha an achi'
podhon ay ni pi'takhuwan ju. Ti
ne'-opon ju ay ni pummehaan ju
hinuy pfupfai an oma'-at ay
Jezebel an nangallilaw hachi
Israelitas chin nahop.[i] Inali na
chi un profetan Apo Jos hija.
Muti pfu-un an unagkhu nab-on
chin intuchu na, an una
intudtuchugwan hay hana
immunud ay ha-in an i me-elo' hi
pfu-un ahagwa cha ja an ni-ihcha
hi nabnijan. 21 Henod u hay
puntutujuwana ay nuy pfahor na
an i khun umilugtap muti achi
na podhon an muntutuju.
22 Hotti ichat u hay chokhoh an
mangpaletna' ay hija, ja
palikhato' khu hana linala-e an
khun mangakhamangan ay hija
nu achi cha chu'khon hitay an
pfahor cha. 23 Patajo' khu hay
hana khun mangat ay ni khuna
itudtuchu. Ato' hay hato ta
panginnilaan an amin hay hana
namati, an ha-in chi nanginnila
hi nomnom chi tatakhu ja hini
podhon cha. Ichat uy lagpfun chi
oha-ohanna ay cha'ju an me-okor
ay ni ne'-at na.
24 Cha'ju ayya an uchumna an
eTiatira an agkhuy ne'-at hay
hana napukhit an khun cha
ituchu, ja agkhuy ne'-achar ay
nuy allon cha an lemmochalod

[h] **2:17** Literal: *hini mana,* an hija chin inan hachi Israelitas chin agawwachaan cha hichi let-ang.
[i] **2:20** Mapfaha hana napukhit an enat chin pfupfai an hi Jezebel ay ni 1 Kings 21:1-25.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

an nomnom Satanas, achi'
ug-ugman hini allo' an pe'-at ju,
25 an un ju gwot khokhotan hana
umannung an ni'-innila ju
ingkhanah pumpfangngacha'.
26 Cha'ju an mangameh hi
napukhit, ja khun mangamangat
ay ni penhod u ingkhana hi
apogpokhan chi pi'takhuwan ju,
ja ichat u ay cha'ju chi apfalinan
an mun-ap-apo hi
apfuglapfuglay, 27 an amat ay ni
enat Ama an inchat na chi
apfalinan ay ha-in. An amat ay
nuy nitula' an Hapit Apo Jos hi
nangarjana hi,

"Mun-ap-apo hija ja ma-id
chi mangapfak ay hija.
Ja punchehecheh na hana
mangat hi napukhit
ta amat cha hi nun-agmu' an
pfanga."[j]

28 Cha'ju an mangameh hi
napukhit, ichat u ay cha'ju hini
pfinang u an amat ay ni pfinang
ni mamikhat an pfittuwan.
29 An amin aju an khun
munchongor, chonglon ju hitay
allon ni Espiritun Apo Jos ay
cha'ju an namati.' "

Chin tukhun Hesu Kristo hay hana namati hichi ad Sardis

3 1 Ja unaot khu allon ay
ha-in hi, "Hay hato khu chi
itula' mu ja impi-uy mu ay nuy
pinilin Apo Jos an khun
manalimun hana namati an khun
ma-am-amamung an mummeha
hichi ad Sardis.

'Ha-in an gwachaan ni
Espiritun Apo Jos an peto chi
numpfino-ob-on an apfalinana, ja
nanangchon ay tay peto an
pfittuwan, ja hitay chi allo' ay
cha'ju an namati ad Sardis.

Anila' hini ni'takhuwan ju, an
khun cha allon hi nahamad hini
pammati ju muti achi, ti nan un
aju amat hi nanattoy. 2 Hotti un
ju gwot pi'halimuwat an
mangpapfi-ah ay ni pammati ju,
ti niya an ma-o'-ongoh. Ti
matikhaw u an nan ad-adchi hi
mangpachenor ay Apo Jos hinuy
khun ju at-aton. 3 Un ju gwot
nonomnomon ja khenokhotan
chin intuchutuchu cha ay cha'ju
an pinati ju, ja chin-ug ju hana
pfahor ju. Ti nu achi ju
ihalimuwat ja un mangkay amat
hi mangakaw an ma-id
manginnila hi umaliya' hot
dusao' cha'ju.

4 Muti gwacha han tortollo ay
cha'ju hina ad Sardis an
epa-e-ennongan cha an ma-id
khun cha aton hi napukhit. Hotti
chichay mipfilang hi pun-i-ibpfa'
ay ni pun-ap-apugwa', ja
mimitnud cha ay ha-in ja
mumpunlopfong cha hi
mapuchaw. 5 Cha'ju an
mangameh hi napukhit chi
munlopfong ay ni mapuchaw an
lopfong. Ja achi' upfahon hini
ngachan ju ay nuy libju an
nitula-an chi ngachan hay hana
gway pi'takhuwana hi ma-id chi
pogpogna. Ja tihtikhuwa' ay Ama

[j] **2:27** Psalms 2:9

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

ja hana angher na an tatakhu'
cha'ju.
6 An amin aju an khun
munchongor, chonglon ju hitay
allon ni Espiritun Apo Jos ay
cha'ju an namati.' "

Chin tukhun Hesu Kristo hay hana namati hichi ad Filadelfia

7 Ja unaot khu allon ay ha-in
hi, "Hay hato khu chi itula' mu ja
impi-uy mu ay nuy pinilin Apo
Jos an khun manalimun hana
namati an khun
ma-am-amamung an mummeha
hichi ad Filadelfia.
'Ha-in chi nasantuwan ja
umannung, ja ha-in chi
mangu-udnan ay ni torpfo' ay
nuy khun Pun-ap-apugwan Apo
Jos.[k] Nu ipfughor u ja ma-id
olog chi hay mangpfukhot, ja
nu ipfukhot u ja ma-id khu olog
chi hay mangpfughor. Hitay chi
allo' ay cha'ju an namati ad
Filadelfia.
8 Anila' hini ni'takhuwan ju an
anong un it-ittang hini apfalinan
ju, ja inanuhan ju an mangat an
amin hana inali-ali' an aton ju, ja
agkhuy ju enha'haot hini
pammati ju ay ha-in. Hotti
impfughor u hini pantaw ta gway
aton ju an mi'hikhop ay ni
Pun-ap-apugwan Apo Jos ja
ma-id olog chi hay mangpfukhot.
9 Chonglon ju khu hitay. Anila
ju hay hana Hudju hina an khun
mangali hi tatakhun Apo Jos
chicha, muti un cha munlahlah ti
chichay tatakhun Satanas.
Punhippiyo' chicha ay cha'ju ta
panginnilaan cha an cha'juy
umannung an tatakhu' an
podpodho'. 10 Khenokhotan ju
chin inali' an pangedpolan ju an
amin hi likhat an hortapon chi
namati. Hotti halimuna' cha'ju
hu-un umali chin timpo an
pamalikhatan Apo Jos hay hana
tatakhu hina lota.
11 Nehnot hini umaliya' hotti
ehemad ju hini pammati ju ta
achi la-ahna ja i aju na-allilaw, ti
ma-utaw hini korona an lagpfu
ju. 12 Cha'ju an mangameh hi
napukhit, pumpfalino' cha'ju hi
tu-ud an neha'-ad ay ni Templon
Apo Jos, an hay podhona an
hapiton ja munchochodcha aju
ay hija. Emarka' hini ngachan
Apo Jos ay cha'ju ja hini ngachan
ni pfuglay na, an pfakhu an
Jerusalem an marpu ay hija ad
langit. Emarka' khu hini pfakhu
an ngachan u ay cha'ju.
13 An amin aju an khun
munchongor, chonglon ju hitay
allon ni Espiritun Apo Jos hay
hana namati.' "

Chin tukhun Hesu Kristo hay hana namati hichi ad Laodisea

14 Ja unaot khu allon ay ha-in
hi, "Hay hato khu chi itula' mu ja
impi-uy mu ay nuy pinilin Apo
Jos an khun manalimun hana
namati an khun
ma-am-amamung an mummeha
hichi ad Laodisea.

---

[k] **3:7** Literal: *mangu-udnan ay ni torpfo' Ari David.*

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

‘Ha-in hini nangadnan hi
“Amen” ti nahamad ja
umannung hini ato' an
mangpa-innila ay ni Tukhun Apo
Jos. Ha-in khu chi nete-aan an
amin chi enapjan Apo Jos. Hitay
chi allo' ay cha'ju an namati ad
Laodisea.
15 Anila' hini ni'takhuwan ju
an oma'-at aju hi chanum an
mun-at-atong, an achi lumahu ja
achi khu manottoneng, ti
ad-adchi hini enat ju an
immunud ay ha-in. Hay podho'
koma ja lumahu aju. Un aju ayya
achi ja to'-onot un aju
manottoneng.[l] 16 Muti niya an
un aju mun-at-atong, hot ipfula'
cha'ju. 17 Allon ju hi un aju
achangjan ti gwa an amin hana
mahapor ju hina lota. Muti ma-id
chamchama an un aju ahighikha
ay ni pi'takhuwan ju ay Apo Jos,
ti un aju napubli, napfulaw, ja
nummomolleh hi pannig na ay
cha'ju. 18 Hotti hay itukhun u ay
cha'ju ja umali aju ay ha-in an
me'-ala ay ni umannung an
pammati an amat hi namahmah
an pfalitu', ta ma-ali aju an
achangjan. Ja me'-ala aju hi
pe'lopfong ju an mapuchaw ta
achi aju pfumapfa'-in. Ja me'-ala
aju khu hi akhah chi mata ta
gway aton ju an tumikhaw.
19 Hana podpodho' ja tukhuno'
ja huplito' chicha. Hotti
pa-ennongan ju gwot ta chu'khon
ju hana pfahor ju. 20 Tayya an
timmata'chukha' an khun
mungkorkug ay ni pantaw. Hini
ayya mangngor ay ni hapit u ja
impfughor na hot humikhopa' ja
me'-orpfonga' an me'-an ay hija.
21 Cha'ju an mangameh hi
napukhit, ichat u hini
kalintikhan ju an mi-ipfun ay
ha-in an mi'-ap-apo, an amat ay
ha-in an enameh uy napukhit, ja
tayya an mi-i-ibpfuna' ad ugwani
ay Ama an mun-ap-apo.
22 An amin aju an khun
munchongor, chonglon ju hitay
allon ni Espiritun Apo Jos ay
cha'ju an namati.’ ”

Hana mundaydayaw ad langit

4 1 Emmopoh hay hato an
inali na ja entangad u ja
tinnig u han pantaw ad langit an
nipfupfughor, ja chengngor u
khu chin makhangoh an hapit an
khenong chi abpfuu. Ja inali na
hi, “Hongkhop a ta ipatikhaw u
ay he-a hay hana ene-e'chan Apo
Jos an ma-at.” 2 Ay chuy gwot ja
immali hini apfalinan ni
Espiritun Apo Jos ay ha-in, ja
tinnig u han trono ad langit an
gwa han inu-umpfun 3 an khun
munlitto' hi pannig u an oma'-at
hay hana munlitto' an pfato, an
hinuy haspe ja karnelya. Ja gwa
han atipfungalon an neneggwod
ay chuy trono an amat ay ni
pfato an esmeralda chi tikhaw
na. 4 Ja gwa han chugwam polo
ta han apat an trono an

[l] **3:15** Hini penhod Hesu Kristo hi allon ja to'-onot un cha agkhuy namati mu hini un cha allon hi gway pammati cha ja achi cha pe'hehemad.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

nunlawlaw ay chuy nuntotonga
an trono, ja gwa khu han
chugwam polo ta han apat an
pangulu an numpanga-umpfun
ay cha chuy an trono.
Numpunlopfong cha hi
mumpuchaw ja numpungkorona
cha hi napfalitu-an an korona.
5 Ja tinikhaw u han ilat ja
chengngor u han
mungkhikhinlunud an ichor an
narpu ay chuy nuntotonga an
trono. Ja gwacha han peto an
hilaw an khun pfumilachaw ay
chuy negpongan chuy an trono,
an hija hini Espiritun Apo Jos.[m]
6 Ja gwacha khu ay nuy
negpongan chuy trono han amat
hi chagkhar an baybay an
munletaa'.

Ja gwa han apat an himpfun
Apo Jos an khun mun-od-odmay
an nunlene'gwoh ay chuy
nuntotonga an trono, ja

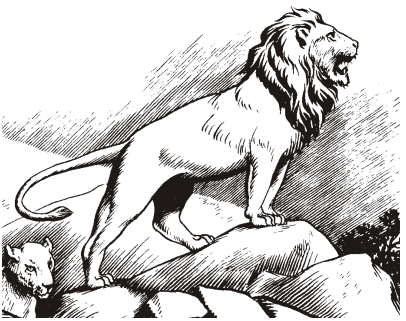

Layon

namataan an amin chin achor
cha. 7 Chin oha ja amat hi layon,
chin me-aggwa ja amat hi
pfuta-ar an pfakah, chin me-atlo
ja chin angah na ja amat hi
angah chi takhu, ja chin me-apat
ja amat hi tugwi an khun
tomajap. 8 Hay hachi apat an
khun mun-od-odmay ja
hengkhogchang cha hi paja', ja
namataan chin numpfinahher an
paja' cha. Ja a-arkha-arkhaw ja
achi cha epogpokhong an
mungkankanta an,

"Hi Apo Jos an munnaud an
nasantuwan ja achi
malukud chi apfalinana,
ma-id uchumna hi
mipadchung ay ni
kinasanto na.
Gawwacha hija chin
hunhunana ingkhana ad
ugwani ja ma-id
apogpokhana."

9 Hay hato an apat an
he-od-odmay ja khun cha
dayawon hichin inu-umpfun ay
chuy nuntotonga an trono, ja
ipapfagpfagto cha hija an
mamattakhu hi ma-id chi
pogpogna. Ja khun cha
munyaman ay hija. Gwa ayya an
mundayaw chin apat an
he-od-odmay 10 hon nunjongot
chin chugwam polo ta apat an
pangulu chin negpongan chuy
inu-umpfun ay chuy nuntotonga
an trono, hon dinaydayaw cha
hija an matakhu hi ma-id chi
pogpogna. Hon egwallang cha
chin korona cha ay chuy
agwachaan chin trono hon inali
cha hi,

11 "He-a an Apo mi ja Jos mi,

[m] **4:5** Literal: *hini peto an Espiritu.*

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

he-a ja angkhay chi
mipapfagpfagto ja
medaydayaw,
ja achaan chi apfalinan.
Ja he-ay nampfu an amin chi
nagwacha.
Narmu cha ja nagwachaan
cha hi pi'takhuwan khapo
ta hitay chi penhod mu.”

Chin impatikhaw Apo Jos ay John an nalolo-ot an tula' ja hini Pfo'tot an Karnero

5 1 Ja tinnig u khu an chin
inu-umpfun ay chuy
nuntotonga an trono ja
inu-ugnan chin agwana han
nalolo-ot an tula'. Natula-an chin
numpfinahher ja numpapeto an
nalo-ot ja nun-asilyuwan ta achi
mapfilag. 2 Ja tinnig u khu han
mapfi-ah an angher Apo Jos an
khuna i'gwap an mangali hi,
“Ngay gway apfalinana an
mangaan hay hachi silyo ta
pfilakhona hichuy tula'?” 3 Muti
ma-id chi hay oha hi gway
apfalinana an mamilag chin tula'
ta pfahaona, anong un hichi ad
langit ja heto lota ja ad chalom.
4 Amat hichi ja ene'khab u an
kumila, ti ma-id oh-ohha hi
machakngan hi gway apfalinana
an mamilag chin tula'. 5 Muti
inalin chin oha ay cha chuy an
pangulu ay ha-in hi, “Achi a
kumila, ti tayya hini
Mangab-apfak an hija hini
nunchongor an holag Ari David
an nangadnan hi layon ni tribon
Judah. Hijay nangapfak an amin
hi napukhit hotti hijay gway
apfalinana an mangaan ay chuy
silyo ta pfilakhona hichuy tula'.”
6 Un u agkhu emmohgwat ta
tikha' chin impatikhaw na ja
tinnig u han pfo'tot an karnero
an timmata'chug chin negpongan
chuy nuntotonga an trono, an
linili-ub hachi apat an
he-od-odmay ja hachi chugwam
polo ta apat an pangulu. Ja hay
tikhaw chuy pfo'tot ja napfilatan
chin hukhat na an amat hi un
cha pinarti. Ja gwa han peto an
ha'khud na, ja peto khu han mata
na. Hay hato an mata ja talaton
ni Espiritu Santo,[n] an khun
honakhon Apo Jos ta magwacha
hija ay tay nunlene'gwoh ta lota.
7 Ja hitay an pfo'tot ja i na enala
chin nalolo-ot an tula' an
inu-ugnan chuy inu-umpfun ay
chuy nuntotonga an trono.
8 Enala na chin tula' an nalolo-ot,
ja numpunheppe cha ay hija chin
apat an he-od-odmay ja chin
chugwam polo ta apat an
pangulu. Ja gwahchinonon ay
chicha hon gway inugnana hi
tadcheng, ja han pfalitu' an

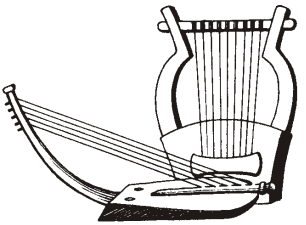

Tadcheng

[n] **5:6** Literal: ni peto an Espiritu.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

malokong an napnu hi insenso
an hijah tay hay hana kalalag
hana tatakhun Apo Jos. 9 Ja
nabnab-on han chengngor u an
kantan hachi papangulu an khun
cha allon hi,
"He-a ja angkhay chi gway
apfalinana an mangala ay
chuy tula'
ja an mangaan hay hachi
silyo na ta pfilakhom.
Ti penatoy chi-a ja nun-ajuh
chin chalam
ta napfajachan hana pfahor
chi tatakhu,
ta gway mumpfalin hi
empfapfalay Apo Jos
an amin hana
numpfino-ob-on an holag
ja tribo hichi lota an
numpfino-ob-on chi hapit
cha.
10 Inidchum mu chicha ay ni
Pun-ap-apugwam
ta mi'-ap-apo cha ay he-a
hichi lota,
ja numpfalinom chicha hi
papachi an munserbi ay
Apo Jos."
11 Emmohchong u khu, ja
chengngor u chin hapit hachi
linipfulipfu an angher an achi
mapfilang. Ja lini-ub cha chin
nuntotonga an trono ja hachi apat
an he-od-odmay ja chin chugwam
polo ta apat an pangulu. 12 Ja
ma'gwap chin hapit hachi angher
an allon cha hi,
"Hini Pfo'tot an Karnero an
penatoy cha, ja hijay
medaydayaw,
mipapfagpfagto ja
ma-ar-ali,
ti gway apfalinana, ja gway
enachangjana, ja
manomnom, ja hijay
mapfi'pfi-ahan."
13 Ja chengngor u khu chin
hapit an amin hachi
mun-od-odmay hichi ad langit, ja
heto lota, ja ad chalom ja hichi
baybay an khun cha allon hi,
"Ma-ar-ali hichuy
inu-umpfun ay chuy trono
ja hichuy Pfo'tot an Karnero,
ja mipapfagpfagto ja
medaydayaw cha hi ma-id
chi pogpogna,
ti otong hini apfalinan cha."
14 Hon inalin hachi apat an
he-od-odmay hi, "Amen." Hon
nunjongot chin chugwam polo ta
apat an pangulu ta dayawon cha
hichuy Pfo'tot an Karnero ja
hichuy inu-umpfun ay chuy
nuntotonga an trono.

Nipatikhaw ay John hini Pangaanan Hesu Kristo ay ni unum an silyo ay chuy tula'

6 1 Ja tinnig u an enaan chin
Pfo'tot an Karnero chin oha
an silyo ay chuy tula', ja
chengngor u han amat hi ichor
an hapit chi oha ay cha chuy
he-od-odmay, ja inali na hi,
"Umali a." 2 Ja napfanpfannutay
han ampfaju an mapuchaw. Han
nunhahakkay ay chuy an
ampfaju ja inu-ugnana han pana
ta i me'papattoy, ja gwa han
nichat ay hija an korona. Ja
empacheh tay an mangam-ameh
ta i na apfakon hana pfuhur na.
3 Amat hichi ja tinnig u khu
chin Pfo'tot an Karnero an

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

enaana chin me-aggwa an silyo
ay chuy tula', ja chengngor u
chin me-aggwa an khun
mun-od-odmay an nangali hi,
“Umali a.” 4 Ja pfimmutay khu
han ohan ampfaju an
mumpfolah. Han nunhahakkay
ay chuy an ampfaju ja gwa han
nichat an otong an khampfelan,
an hay tamu na ja una i
pumpapattajon hana tatakhu
heto lota ta gway aton cha an
manghinpapatoy.
5 Amat hichi ja tinnig u an
enaan ni Pfo'tot an Karnero chin
me-atlo an silyo ay chuy tula', ja
chengngor u chin me-atlo an
mun-od-odmay an nangali hi,
“Umali a.” Tinnig u ja gwacha
gwot han ampfaju an
mangmangitit. Han nunhahakkay
ay chuy an ampfaju ja
inu-ugnana han kiluwan. 6 Ja
chengngor u han hapit an narpu
chin gwachaan hay hachi
he-od-odmay an nangali hi,
“Gwa han umali an timpon chi
ulat, ja hay nginan chi ohah
hupa hi pfokhah ja ammuna hi
pfo'laon chi muntamu hi ohay
arkhaw, ja ammuna khu hi
nginan chi toloh hupa hi
khahhilang. Muti achi ju
punnauchon chi nginan hana
mantika ja chanum chi ubas.”
7 Amat hichi ja tinnig u an
enaan ni Pfo'tot an Karnero chin
me-apat an silyo ay chuy tula'. Ja
chengngor u chin me-apat an
khun mun-od-odmay an nangali
hi, “Umali a.” 8 Ja tinnig u ja
gwa han ampfaju an
immu-ubhat. Ja hay ngachan
chuy nunhahakkay ja Hi Patoy,
ja nenettob ay hija hini allon cha
an Ad Chalom. Gwa ay chicha
hini apfalinan an mamatoy ay ni
me-apat hi pfilang hi khaggwan
chi tatakhu heto lota hi khupfat,
ja ulat, ja chokhoh, ja hana
pomatoy an animar.
9 Amat hichi ja tinnig u an
enaan ni Pfo'tot an Karnero chin
me-alema an silyo ay chuy tula'.
Ja tinnig u ay ni chaor ni altar
hana lennagwan hana penatoy
cha khapo hi i cha
nangpa-innilaan ay ni hapit Apo
Jos ja hini nangeta'chokhan cha
ay ni umannung an tudtuchu na.
10 Hi-u-ugwap cha an nangali hi,
“Jos an Napfagpfagto,
nasantuwan a ja atom an amin
chi inalim hi atom. Hotti
a'-anunay panugijam hana
tatakhu ta epfalloh mu chin
namatajan cha ay cha'mi?” 11 Ja
nichatan cha an amin hi lopfong
an mapuchaw, ja chengngor cha
han nangali ay chicha hi
mun-an-anuh cha, ti agkhuy pay
emmopoh hana a-akhi cha an
pfaar Apo Jos an patajon cha an
amat ay ni enat cha an namatoy
ay chicha.
12 Amat hichi ja tinnig u an
enaan ni Pfo'tot an Karnero chin
me-adchang an silyo ay chuy
tula'. Himpfumagkha ja gwacha
han mapfi-ah an khihu. Ja
ngimmitit chin hukhit an amat hi
mangmangitit an lopfong, ja
pfimmolah chin pfulan an amat
hi chala. 13 Ja nun-a-akhah hachi
pfittuwan heto lota an amat hi
pfunga an mun-epfornag hu-un

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

pumuwo'. 14 Ja na-upfah ad uchu
an amat hi nalupig an paper. Ja
an amin hachi pfuludna ja hachi
pfuglay an lene'gwoh chi baybay,
ja nepangnger cha. 15 Ja
temma-ot an amin chi tatakhu
heto lota. Gwacha hana ar-ari ja
uchumna an a-ap-apo, ap-apon
chi hinchalo, hana achangjan, ja
hana gway apfalinana, ja hachi
uchumna pay, anong un takhala,
ja immuy cha an i numpunhinop
hi lijang ja hana pfato hichi
pfuludna. 16 Ja hi-u-ugwap hachi
tatakhu an nangali hachi
pfuludna ja pfato hi, "Megchay
aju adni' ta khapfunan cha'mi, ta
achi cha'mi tikhan ay chuy
inu-umpfun ay chuy trono, ja ta
achi mi tamtaman hini pfungot
chuy Pfo'tot an Karnero. 17 Ti
nachakngan hini arkhaw an
pundusaan cha ay cha'mi, ja achi
ami pa'-edpor!"

Nipatikhaw ay John hini amarkaan han hingkhahot ta han apat chi polo ta han apat an lipfu (144,000) an tatakhu

7 1 Unot napfalin hay hato ja
tinnig u han apat an angher
Apo Jos an nepnepong an
timmata'chug ay chuy apat an
chugkhun tay lota ta hagwanan
cha an amin chi ijah, ta achi na
ijahan hitay lota ja hana baybay
ja hana ajiw. 2 Hay hato hana
inchatan Apo Jos hi apfalinan an
mama'-i ay tay lota ja baybay. Ja
tinnig u khu han ohan angher an
timmalakhuy an narpu hichi
pfutajan omarkhaw, ja
inu-ugnana hini khun pummarka
hana ni'-unud ay ni mamattakhu
an Jos. Ja nun-ugwap hija an
nangali hay hachi apat an angher
hi, 3 "Achi ju pa'-iyon hana lota
ja baybay ja ajiw ingkhana hi
mamarkaan hay hana tu'paw
hana khun munserbi ay Apo
Jos." 4 Napfalin an namarkaan
cha ay ni markan Apo Jos ja gwa
han nangali ay ha-in an hay
pfilang hachi namarkaan ja
hingkhahot ta han apat chi polo
ta han apat hi lipfu (144,000), ja
chicha hachi holag chin himpolo
ta chugwa an empfapfalay Israel.
5 Hana namarkaan an holag
Judah ja himpolo ta han
chugway lipfu (12,000) chi
pfilang cha. Ja himpolo ta han
chugway lipfu khu chin holag
Ruben. Ja himpolo ta han
chugway lipfu chin holag Gad.
6 Ja himpolo ta han chugway
lipfu chin holag Aser. Ja himpolo
ta han chugway lipfu chin holag
Naftali. Ja himpolo ta han
chugway lipfu chin holag
Manaseh. 7 Ja himpolo ta han
chugway lipfu chin holag
Simeon. Ja himpolo ta han
chugway lipfu chin holag Levi.
Ja himpolo ta han chugway lipfu
chin holag Isakar. 8 Ja himpolo
ta han chugway lipfu chin holag
Zebulun. Ja himpolo ta han
chugway lipfu chin holag Josep.
Ja himpolo ta han chugway lipfu
chin holag Benjamin.

Nipatikhaw ay John han cho-odcho-or an tatakhu ad langit

9 Nakhibpfoh hitay ja tinnig u
hachi cho-odcho-or an tatakhu

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

an achi mapfilang! Narpu cha an
amin hana numpfino-ob-on an
holag ja tribo ay tay lota an
numpfino-ob-on chi hapit cha.
Timmata'chug cha ja
henahhakhang cha chin
nuntotonga an trono ja hini
Pfo'tot an Karnero.
Numpunlopfong cha hi
mapuchaw ja numpun-ochon cha
hi tupfu an amat hi tupfun chi
lijog. 10 Ja ini'gwap cha an
nangali hi,
"Ma-id chi uchumnah
Nanakhu ay cha'mi
nu pfu-un hi Apo Jos an
inu-umpfun ay chuy trono,
ja hini Pfo'tot an Karnero."
11 Ja an amin hachi angher ja
khinagong cha chin nuntotonga
an trono ja hachi apat an
he-od-odmay ja chin chugwam
polo ta apat an pangulu.
Numpunjongot cha ta
daydayawon cha hi Apo Jos an
inu-umpfun ay chuy trono, 12 ja
khun cha allon hi,
"Amen! Hi Apo Jos chi
medaydayaw ja
mipapfagpfagto hi ma-id
chi pogpogna.
Hijay pangchatan ta-o hi
panagyaman.
Manomnom hija ja ma-ar-ali,
ja nagwachaan hi
apfalinan ti hijay
mapfi'pfi-ahan! Amen!"
13 Ja inalin han oha ay cha
chuy pangulu ay ha-in hi,
"Anilam chah nu ngay ngachah
hay hato numpunlopfong hi
mapuchaw ja ngay
numpun-arpugwan cha?" 14 Ja
inali' hi, "Apo, ma-id anila' ti
he-a chi nanginnila." Ja inali na
ay ha-in hi, "Hay hato hana
tatakhu an nangedpor hay hana
nunlinapoh an likhat. Ja
mapuchaw hachi lopfong cha ti
inulahan cha ay ni chalan ni
Pfo'tot an Karnero. 15 Hijaot un
cha mapfalin an humango ay ni
tronon Apo Jos ja munserbi hichi
Templo na an amin hi timpo. Ja
hi Apo Jos an gawwacha an
inu-umpfun ay chuy trono na ja
halimunana chicha. 16 Achi cha
mahpay homenaang ja ma-ugaw.
Ja ma-id aptangan cha hi hukhit
ti angkhaynana an ma-id mahpay
hukhit. 17 Ti hini Pfo'tot an
Karnero an gwa ay chuy
a-adchaan chuy nuntotonga an
trono ja hijay mumpahtor ay
chicha, ja edchong na chicha
hana opfob an mangchat hi
pi'takhuwan an ma-id chi
pogpogna. Ja pu'nahan Apo Jos
an amin chi luwa cha."

Nipatikhaw ay John hini aton Hesu Kristo an mangaan ay ni me-apeto an silyo ay chuy tula'

8 1 Ay chuy nangaanan chuy
Pfo'tot an Karnero chin
me-apeto an silyon chin nalolo-ot
an tula', ja an amin hana gwa ad
langit ja khemmenong cha hi
khaggwah upfun. 2 Ja tinnig u
hachi peto an angher an
numpangata'chug ay chuy
gwachaan chi tronon Apo Jos, ja
nichatan cha hi henohhah
abpfuu.
3 Immali khu han ohan
angher an nanangchon hi

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

pfalitu' an pangittugwan hi
insenso, ja i timma'chug ay
chuy agwachaan chi
napfalitu-an an altar an gwa ay
chuy negpongan chi tronon Apo
Jos. Ja nichatan hija hi cho-or
hi insenso ta idchum na hana
kalalag an amin hana tatakhun
Apo Jos ta idatona ay chuy
altar. 4 Immaho' chin insenso an
inu-ugnan chuy angher an
nidchuman hachi kalalag chi
namati ja temmolo ay ni
gwachaan Apo Jos. 5 Amat hichi
ja enalan chuy angher chin
pangittugwan hi insenso ja
pinnu na hi pfala an enala na
ay chuy altar, ja impuhit na ay
tay lota. Ja ente-an chin ichor
an mungkhikhinlunud ja khun
mun-ilat ja khun mungkhihu.

Nipatikhaw ay John chin peto an angher an mun-abpfuu nu timpon chi pundusaan Apo Jos hi tatakhu

6 Amat hichi ja enhakhanan
chin peto an angher chin abpfuu
cha. 7 Nun-abpfuu chin oha an
angher ja nun-epochag hachi
chalallo ja apoy heto lota an
nidchuman hi chala. Ja napoolan
chi me-atloh ittang tay lota ja
hay me-atloh ittang chi a-aji-ajiw
ja an amin chi holo'.
8 Nun-abpfuu khu chin
me-aggwa an angher ja gwa han
amat hi otong an pfuludna an
khun chumalang an nituud hichi
baybay. Ja hay me-atloh ittang
chuy baybay ja numpfalin hi
chala, 9 ja me-atloh ittang hachi
he-od-odmay hi baybay ja
nun-a-atoy cha. Ja me-atloh
ittang hachi papor hichi baybay
ja nun-apa'-i cha.
10 Nun-abpfuu khu chin
me-atlo an angher ja nakhah han
otong an pfittuwan an narpu ad
uchu. Khun pfumichang an amat
hi chilag ja me-atloh ittang an
amin chi gwanggwang ja opfob
ja eno'pfana. 11 Hichuy an
pfittuwan ja nangadnan hi
Mumpa-it. Pimma-it chi me-atloh
ittang chi chanum ja cho-or hana
nun-atoy an takhu an imminum.
12 Nun-abpfuu khu chin
me-apat an angher ja hemmelong
chi me-atloh ittang chuy hukhit
ja pfulan ja hana pfittuwan. Ja
me-atlo an ittang ni a-arkhagwan
chi hemmerngana ja amat khu ay
ni lapfi.
13 Tinnig u khu ja gwa han
tugwi an khun tomajap hichi ad
uchu. Ja chengngor u an khuna
i'gwap hi, “Ka-ahi hana tatakhu
heto lota. Ti munnaud an
atattata-ot chi hay ma-at ay
chicha hi un mi'-abpfuu hachi
tolo an angher.”

9 1 Nun-abpfuu chin
me-alema an angher. Ja
tinnig u han oma'-at hi pfittuwan
an nakhah an narpu ad uchu an
immali heto lota. Ja nichat ay
hija hini torpfo' ni pantaw nuy
pfito an ma-id pogpogna.
2 Impfughor chin oma'-at hi
pfittuwan hichuy pantaw ja
pfimmutay han aho' an amat hi
aho' chi otong an poor.
Nahalinan hichuy hukhit ja
hemmelong ad uchu. 3 Ja gwa
hana chuchun an pfimmutay ay
chuy aho' ja nun-ohop cha heto

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

lota. Nichat ay chicha hini
apfalinan an tumilod an amat hi
oneneper. 4 Ja gwa han nangali
ay chicha hi achi cha pa'-iyon
hana holo' ja hana ajiw ja hana
uchumna an hemmangaw, ta hay
tilochon cha ja hana tatakhu ja
angkhay an agkhuy namarkaan
chi tu'paw na ay ni markan Apo
Jos. 5 Ma-id apfalinan hay hachi
chuchun an mamatoy hachi
tatakhu, an un cha palikhaton
chicha hi lemah pfulan. Tumilod
cha ayya ja amat hi tilod chi
oneneper an ma'-agkhoh. 6 Hotti
ay nuy an lemah pfulan an
apalikhatan hachi tatakhu ja
podhon cha an matoy muti achi
mapfalin. Anong un cha epacha
an mamatoy ay ni achor cha ja
achi cha chamchama matoy.
7 Hay hachi an chuchun ja
amat cha hi ampfaju an
punhakajan hana i
mi'khukhubpfat.
Numpumpfato-ong cha hi amat
hi pfalitu' an korona, ja chin
angah cha ja amat hi angah chi
takhu. 8 Chin pfuu' cha ja amat
hi pfuu' chi pfupfai, ja amat hi
pfapfan chi layon chin pfapfa
cha. 9 Nahophopan hachi pfokha'
cha han amat hi khumo'.
Tomajap cha ayya hon
khimmangoh hachi paja' cha an
amat hi ongor chi cho-or hi
kalesa an mapfi-ah ja ma-aher an
umuy. 10 Ja gwachay tilod chi
igwit cha an amat hi oneneper,
ja gwa ay ni igwit cha hini
apfalinan cha an mamarpalikhat
hachi tatakhu hi lemah pfulan.
11 Ja gwa han apo cha an khun
mangpapto' ay chicha, ja hijah
tay hini napukhit an angher an
mun-ap-apo ay nuy pfito an
ma-id pogpogna. Hini ngachana
hi hapit chi Hudju ja Abadon. Ja
Apolyon hi hapit chi Griego.[o]
12 Hitay hini mahhun an
atattata-ot an ma-at. Nalahin
ayya ja gwacha pay han chugwa
an atattata-ot an ma-at.
13 Nun-abpfuu chin
me-a-unum an angher. Ja
chengngor u han hapit an narpu
ay chuy apat an chugkhun chuy
napfalitu-an an altar an
gawwacha ay chuy negpongan
ni tronon Apo Jos. 14 Inalin
chin nunhapit ay chuy
mi-a-unum an angher an
nanangchon hi abpfuu hi,
“Umuy a ay ni otongngan an
gwanggwang ad Eufrates ta im
ipfu-aan chin apat an angher an
nun-akha-utan!” 15 Immuy hija
ja impfu-aana hachi apat an
angher an nehahagkhana ay
chuy an ene'chan Apo Jos an
oras, ay chuy an arkhaw, ay
chuy an pfulan ja tagwon, ta
patajon cha chi me-atloh pfilang
hi khaggwan chi tatakhu ay tay
lota. 16 Ja gwa han nangali ay
ha-in an hini pfilang hachi
hinchalo cha an
i mi'khukhubpfat ja chugway

[o] **9:11** Hay podhona an hapiton ay cha tay chugwa an ngachan ja Pumapa'-i.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

khahot hi milyon
(200,000,000). 17 Ja ay tay an
impatikhaw Apo Jos ay ha-in ja
tinnig u hachi ampfaju ja hachi
numpunhakay. Toloy kalahin
chin tikhaw chuy hophop chin
pfokha' cha. Gway
mumpumpfolah an amat hi
apoy, ja gway khortang an amat
hi pfato an safiro, ja gway
muntitipfa an amat hi asufre.
Amat hi ulun chi layon chin
ulun hachi ampfaju, ja gway
apoy, aho' ja asufre an khun
pfumutay chin ta-o cha.
18 Natoy chi me-atloh pfilang hi
khaggwan hay hachi tatakhu
khapo ay chuy tolo an likhat,
an hini apoy ja hini aho' ja hini
asufre an khun pfumutay ay
chuy ta-on hachi ampfaju. 19 Ti
hini apfalinan chin ampfaju ja
gwa ay chuy ta-o cha ja ay
chuy igwit cha. Ti chin igwit
cha ja amat hi ulog an gway
ulu cha, ja hijay panengot cha
hachi tatakhu.

20 Hay hachi uchumna an
tatakhu an agkhuy ne-etoy ja
achi cha chamchama muntutuju
ja agkhuy cha chin-ug chin enat
cha an nun-apukhit. Agkhuy cha
empokhong an khun
mundaydayaw hay hana
napukhit an ispiritu ja hana
enephod cha an pfolor an
pfalitu' ja hana pfolor an
munlitto', ja hana uchumna an
pfolor an khumo', pfato ja ajiw,
an achi tumikhaw ja achi
chomngor, ja achi chumalan.
21 Ja agkhuy cha khu intutuju
hana khun cha pomatajan,
pumpfunijan, omakagwan ja
pe-er-an cha hi pfu-un ahagwa
cha ta epokhong cha.

Nipatikhaw ay John han oha an angher an nanangchon hi tula'

10 1 Tinnig u khu han
mapfi-ah an angher Apo
Jos an nun-ohop an narpu ad
langit. Nali'nupan hi pfonot chin
achor na ja gwa han
atipfungalon an nele'gwoh ay
chuy ulu na. Pomoo' chin angah
na an amat hi hukhit, ja amat hi
apoy an khun chumalang hachi
hu-i na. 2 Ja inu-ugnana han
it-ittang an tula' an napfipfi'lag.
Encha'-ang na chin agwan an
hu-i na ay chuy baybay ja chin
ikhid na ay tay lota.
3 Nun-ugwap ja amat hi layon an
mun-uliyod. Ja tenompfar hachi
peto an ichor an
mungkhikhinlunud. 4 Chengngor
u chin inalin hachi ichor ja gwa
an itula' u. Muti chengngor u han
hapit an narpu ad langit an
nangali hi, “Achim epfaag hini
inalin hachi ichor, ja achim
itula'!”

5 Amat hichi ja chin angher an
tinnig u an timmata'chug ay
chuy baybay ja ay tay lota, ja
entag-oy na chin agwan an
ngamoy na 6 ta ehapata na hini
napfagto an ngachan Apo Jos an
ma-id apogpokhana, an Nampfu
hichi ad uchu, heto lota ja hichi
baybay, ja an amin hana gwa ad
uchu ja heto lota ja hichi baybay.
Ja inalin chin angher hi, “Ma-at
an amin hana inalin Apo Jos an
ma-at an achi mapfalin an

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

metantan. 7 Umali ayya chin
timpo an mun-abpfuu hini
me-apeto an angher ja ma-at an
amin hana ene'chan Apo Jos an
ma-at, an inali na hachi profeta
an pfaar na muti agkhuy
nipa-innila hana uchumna an
tatakhu."
8 Ja chengngor u khu chin
hapit an narpu ad langit an
nangali hi, "Umuy a ta im alaon
hichuy napfipfilag an tula' an
inu-ugnan chuy angher an
nangchacha'-ang ay chuy baybay
ja ay chuy lota." 9 Nehnota' ay
chuy angher ja inippug u ta ichat
na hichuy tula'. Ja inali na hi,
"Toja. Alaom ja inan mu.
Munlameeh nu tamtamam an
amat hi chilu, muti puma-it nu
umuy hina potom." 10 Enala'
chin it-ittang an tula' an
inu-ugnana ja inan u. Ja
munlameeh an amat hi chilu hi
nanamtama', muti un u agkhu
inu'mun ja nale'na' an mumpa-it
heto poto'. 11 Ja gwa han nangali
ay ha-in hi, "Mahapor an
ipa-innilam khu hitay an
impadtun Apo Jos an ma-at hana
numpfino-ob-on an holag ja tribo
ay tay lota an numpfino-ob-on
chi hapit cha, ja hana a-ari-ari."

Nipatikhaw ay John hini chugwa an profeta an honakhon Apo Jos

11 1 Amat hichi ja nichat
khu ay ha-in han lopong
an amat hi pfunguhan. Ja gwa
han nangali ay ha-in hi, "Umuy a
ta im lopngon hichuy Templon
Apo Jos ja hichuy altar, ja
pfinilang mu nu atana hana khun
mundaydayaw hichi. 2 Muti
achim pe'lopong hini
nangimpfuttay an partug ni
Templo, ti hijay michat hana
pfu-un tatakhun Apo Jos an khun
mangat hi napukhit ay chuy an
nasantuwan an Siudad Apo Jos
hi apat chi polo ta han chugway
pfulan, 3 wenno hinlipfu ta han
chugway khahot ta han unum
chi polo (1,260) hi arkhaw.
Pfaalo' hana chugwa an profeta'
an umuy hichi an muntihtikhu.
Munlopfong cha hi kamma, ja
ichata' chicha hi apfalinan an
mangpa-innila hana ipa-innila' ay
chicha." Angkhaynanah inali na.
4 Cha tay an chugwa an
profeta ja chicha chin na-ali an
chugwa an ajiw an olibo, ja
chugwa an ipattu-an chi hilaw an
gawwacha ay Apo Jos an Apo
ta-o an amin ay tay lota.[p] 5 Nu
gway pfuhur cha hi munnomnom
an manukhatan ay chicha hon
pfimmutay han apoy ay ni ta-o
cha ta patajona chicha. Amat
heto hini ne'cha an atajan hana
manukhatan ay chicha.
6 Michatan cha hi apfalinan an
mangpita'chug ay ni uchan ta, ay
ni tolo ta han khaggwa an
tagwon an khun cha
pangpa-innilaan hana ipa-innilan
Apo Jos ay chicha, ja achi
umud-uchan. Ja mapfalin cha
khu an pumpfalinon hana opfob

[p] **11:4** Tikhan ay ni Zechariah 4:1-14.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

hi chala. Ja gwacha khu chi
apfalinan cha an mangchat an
amin hana numpfino-ob-on an
likhat chi takhu nu penhod cha.
7 Nu nakhibpfoh an
impa-innilan cha chuy an chugwa
an profeta hana impa-innilan Apo
Jos ay chicha, ja pfumutay han
atattata-ot an animar an marpu ay
nuy pfito an ma-id pogpogna ta
me'patoy ay chicha. Amehona ja
patajona chicha 8 ja
mun-egwallang hini achor cha ay
ni kurhan ni otong an Pfuglay an
nepfakhatan ni Apo cha hichin
kros. Hitay an pfuglay ja amat ad
Sodom ja ad Egypt. 9 Hana
tatakhu an narpu hi
numpfino-ob-on an holag ja tribo
ay tay lota an numpfino-ob-on chi
hapit cha ja epagwa cha an
milupfu' hachi chugwa an
nun-atoy ta ipatikhaw cha hi
toloh arkhaw ta han khaggwa hi
atakhutakhu ay tay nunlene'gwoh
tay lota. 10 Ja mun-an-anla hachi
agkhuy namati hi natajan cha
chuy chugwa an profeta hotti
mumpfehta cha. Ja
manghin-i-idchat cha hi legalo ti
achi anhan hini anla cha. Ti
napfalin chin inchat cha chuy an
profeta an punlikhatan hachi
tatakhu hichin atattakhu cha.
11 Muti mapfalin chin toloh
arkhaw ta khaggwa ja takhuwon
Apo Jos chin chugwa an natoy hot
pfumangon cha. Hot
mang-entata-ot hachi mannig.
12 Ja chonglon chin chugwa an
profeta han ma'gwap an hapit an
marpu ad langit an khun mangali
hi, “Umali ajuh to!” Ja tikhan
hachi pfuhur cha an tumalakhuy
chin chugwa an profeta ad langit
an nidchum hi pfonot. 13 Ay chuy
gwot ja gwa han mapfi-ah an
khihu ja mapa'-i chi cho-or hi
pfalay ay chuy an pfuglay,[q] ja
petoy lipfu an tatakhu chi matoy.
Ja toma-ot hachi tatakhu an
mataynan hot daydayawon cha
hini apfalinan Apo Jos an gwa ad
langit. 14 Hitay hini me-aggwa an
atattata-ot an ma-at. Nalahin ayya
ja gwa khu han me-atlo an umali.

Nipatikhaw ay John hini me-apeto an angher an mun-abpfuu

15 Nun-abpfuu chin me-apeto
an angher ja gwacha hana
ma'gwap an hapit ad langit an
inali cha hi,

“Mete-a ad ugwani ja ma-id
uchumna hi mun-ap-apo
hina lota nu pfu-un hini
Apo ta-o ja hini Hennag na
an Manakhu hi tatakhu,
ja achi mapogpog hitay
Pun-ap-apugwana!”

16 Napfalin ja hachi chugwam
polo ta apat an pangulu an
inu-umpfun ay chuy trono cha an
nehahangot ay Apo Jos, ja
nunjongot cha an mundaydayaw
17 an khun cha allon hi,

“Apo Jos an achi malukud
chi apfalinam,

[q] **11:13** *cho-or hi pfalay ay chuy an pfuglay*. Literal: *“one tenth” ay chuy an pfuglay.*

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

gawwacha a chin hunhunana
ja ingkhana ad ugwani.
Munyaman ami ta
impatikhaw mu hini otong
an apfalinam
ja ente-am mahpay an
mun-ap-apo.
18 Pfimmuhur an amin chi
tatakhu,
ja nachakngan ad ugwani
hini pangpatikhagwam ay
ni pfungot mu
ay ni atom an manugi an
amin hana nun-atoy.
Nachakngan khu chin timpo
an pangchatam hi
linagpfun hay hana profeta
an pfaar mu,
ja an amin hana tatakhum an
nanginnila an toma-ot ay
he-a,
natakhay man wenno
nababa.
Timpo na an madusa hana
tatakhu an namarpalikhat
hana gwa hina lota!”
19 Nipfughor chin Templon
Apo Jos hichi ad langit ja
matikhaw chin kahon an
nangittugwan cha chin chugwa
an pfato an nitula-an chin
himpolo an urchin Apo Jos. Ja
mun-ilat ja mungkhikhinlunud
chin ichor, ja nungkhihu ja
immuchan hi cho-or hi chalallo.

Nipatikhaw ay John han pfupfai ja han dragon

12 1 Amat hichi ja gwa khu
han nabnab-on an
nipatikhaw ad uchu an
pangmatunan. Tinnig u han
pfupfai an timmata'chug ay chuy
pfulan. Pomoo' chi lopfong na an
amat hi hukhit, ja nungkokorona
hi himpolo ta chugway
pfittuwan. 2 Khumaju an
tomo'khong hichuy an pfupfai
hotti khun mun-okhab hi
chokhoh na.
3 Ja gwacha khu han oha an
pangmatunan an tinnig u ad
uchu. Nipatikhaw han
otongngan an mumpfolah an
dragon[r] an peto chi ulu na an
numpunkorona ja himpolo chi
ha'khud na. 4 In-akhamid na
chin igwit na hachi me-atloh
khaggwan chi pfilang hachi
pfittuwan ad uchu ja
empa-a'pfaw na heto lota.
Immuy timma'chug ay chuy
gwachaan chin pfupfai an
tomotto'khong ta henehemmona
hi pfumutajan chin pfu'jug ta
anuna. 5 Muti unagkhu
ento'khong chuy pfupfai chin
empfalay na an lala-e ja
himpfumagkha ja nala'-oy
hichuy unga an timmalakhuy ay
chuy agawwachaan Apo Jos an
inu-umpfun ay chuy trono na.
Hitay an empfalay na ja umali
han timpo an mun-ap-apo hija
an amin hana tatakhu ay tay
lota ja ma-id chi hay mangapfak
ay hija. 6 Chin ayya pfupfai ja
lemmajaw ja immuy han lukhar
an ma-id chi nunheto an
enhakhanan Apo Jos ta

[r] **12:3** Hini dragon ja hija han atattata-ot an animar an khun cha hudhuchon an oma'-at hi pfugwaja. Ja hitay an dragon ja etalato na hi Satanas.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

mahalimunan hi himpolo ta han
chugway khahot ta han unum
chi polo (1,260) an arkhaw.
7 Himpfumagkha ja
nungkhukhubpfat cha ad langit.
Hana angher Apo Jos an
impanguluwan Michael[s] ja
khinupfat cha chin dragon. Ja
hichuy an dragon ja hachi
numpun-ibpfa na an napukhit an
angher ja himmango cha an
mi'khukhubpfat. 8 Muti na-apfak
chin dragon ja hachi
numpun-ibpfa na an napukhit an
angher, hotti ma-id kalintikhan
cha an mihihidchi ad langit.
9 Hotti nituud chin dragon ja
chin angher na heto lota. Hitay
an dragon ja hijah tay chin
numpatikhaw an ulog chin
hophopapna.[t] Hitay hini allon
cha an hi Satanas wenno hini
Diablo an khun umallilaw hana
tatakhu hi apfuglapfuglay.
10 Napfalin ja chengngor u
han ma'gwap an hapit ad langit
an nangali hi,
"Nachakngan hini
panakhuwan Apo Jos hay
hana tatakhu na.
Impatikhaw na hini ma-id
ipadpadchungana an
apfalinana an mun-ap-apo.
Hi Kristo an hennag na an
Mamahhod ja impatikhaw
na hini apfalinana.
Ti hi Satanas an khun umuy
ay Apo Jos hi
a-arkha-arkhaw ta
papfaholona hay hana
a-akhi ta-o an namati
Ja penakak Apo Jos ad
langit.
11 Enapfak hana a-akhi ta-o hi
Satanas khapo ay ni chalan
ni Pfo'tot an Karnero an
nun-ajuh chin natajana,
ja khapo hi nanihtikhuwan
cha ay ni oma'-atana.
Ti agkhuy cha
inay-ayyugwan hini
pi'takhuwan cha,
anong un cha matoy khapo
hi pammati cha.
12 Hotti mun-an-anla aju an
amin an gwa heto ad
langit!
Muti ka-ahi aju an gwa hina
lota ja hichi baybay.
Ti engkhah cha hi Satanas
hina gwachaan ju ja
munnaud an mapfungot,
ti anila na an un ho'ho'chod
hini timpo an pangatana
ay ni podhona an aton."
13 Unot nunhalemottongan tay
an dragon an nituud hija heto
lota, ja numpuchug na chin
pfupfai an nangto'khong chin
pfu'jug an lala-e. 14 Muti
nichatan hichuy pfupfai hi
chugwah o-otongngan an paja'
chi tugwi ta gway enat na an
temmajap ta immuy han lukhar
an ma-id chi nunheto an
enhakhanan Apo Jos. Ja
mahalimunan hija hichi hi toloh
tagwon ta han khaggwa, ja ma-id

[s] **12:7** Hi Michael ja oha an pangpangulun chi angher.
[t] **12:9** Genesis Kapitulo 3

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

mapfalin chuy dragon an umuy
ay chuy an lukhar. 15 Hotti
impapfutay chuy dragon han
chanum an narpu ay chuy ta-o
na ta chimmatong ta mi-anud
hichuy pfupfai. 16 Muti
natulungan chin pfupfai, ti
naknga' chin lota ja na-unog chin
chanum an narpu ay chuy ta-on
chuy dragon. Hotti agkhuy
ni-anud chin pfupfai. 17 Hijaot
un pfimmungot chin dragon ay
chuy pfupfai ja empacheh na an
ay mangupfat hachi nataynan an
holag chuy pfupfai, an chicha
hana khun mangunud ay ni
urchin Apo Jos ja khun
manihtikhuwan ay ni umannung
an oma'-atan Hesu Kristo. 18 Ja
immuy chin dragon ay chuy
pingngit chi baybay ja
timmata'chug.

Nipatikhaw ay John han atattata-ot an animar

13 1 Ja tinnig u khu han
oha an atattata-ot an
animar an chimma-ar hichi
baybay. Peto chin ulu na ja
himpolo chin ha'khud na an
numpunkorona. Ja an amin chin
ulu na ja gwa han nitula' an
ngachan Apo Jos ti una khun
tortorpon hini apfalinana.
2 Oma'-at hi khenger hini tikhaw
na muti chin hu-i na ja amat hi
hu-in chi bear, ja amat hi layon
chin ta-o na. Inchat chin dragon
ay hija hini apfalinana ja hini
nangato an kalintikhana an
mun-ap-apo. 3 Chin oha an ulun
tay atattata-ot an animar ja gwa
han lemmo'lo' an hukhat an
mamatoy ay hija, muti napoynan
chamchama. Ja nanor hachi
tatakhu heto lota ja nakhujud
cha ta namati cha ay chuy an
animar. 4 Dinaydayaw cha chin
dragon ti hijay nangchat hi
apfalinana. Ja dinaydayaw cha
khu chin animar ja inali cha hi,
“Ngay ngachah ay chita tay an
animar an achi ma-ab-apfak ti
ma-id chi hay ipadchungana!”
5 Hitay an animar ja himmapit.
Ja numpa-akhaja ja nunhapit hi
mipfuhur ay Apo Jos. Ja nichatan
hija hi apfalinan an mun-ap-apo
hi apat chi polo ta han chugwa hi
pfulan. 6 Ja ingkhimoh na an
munhapit hi napukhit ta pa'-iyona
hini ngachan Apo Jos ja hini
punhitugwana ad langit, ja an
amin hana gwa hichi. 7 Ja
nichatan hija hi apfalinan an
me'patoy an amin hana tatakhun
Apo Jos ja an mangapfak ay
chicha. Ja nichatan khu hija hi
apfalinan an mun-ap-apo an amin
hana numpfino-ob-on an holag ja
tribo ay tay lota an
numpunpfino-ob-on khu chi hapit
cha. 8 Hotti cho-or chi tatakhu hi
mundaydayaw ay chuy an
atattata-ot an animar, an amin
hana agkhuy nitula' chi ngachana
ay ni libju an nitula-an hana
mi'takhu hi ma-id chi pogpogna.
Nituttula' hay hana ngachan hana
mi'takhu ay tay an libjun ni
Pfo'tot an Karnero an nidaton ta
natoy khapo hi pfahor, nete-a hi
agkhuy pay narmugwan tay lota.
9 Tayya han allo' ay cha'ju an
namati, hotti chonglon ju.
10 Gwa hana uchumna ay cha'ju

an ne'cha an chupopon hana
pfuhur Apo Jos. Ja ne'cha khu
hana uchumna an patajon cha.
Ja ma-at an ma-at hay hato.
Hotti hana tatakhun Apo Jos ja
mahapor an ehemad cha hini
pe'-at cha an mi'-unud ay hija ta
gway aton cha an mangedpor
hay hato an likhat.
11 Tinnig u khu han
nabnab-on an atattata-ot an
animar an pfimmutay ay tay lota.
Chugwa chin ha'khud na an amat
hi ha'khud chi pfo'tot an karnero,
ja amat hi dragon chin hapit na.
12 Pfinanoh na chin apfalinan
chin oha an atattata-ot an
animar an nannag ay hija, ja
impapilit na hachi tatakhu ay tay
lota ta dayawon cha hichuy an
animar an lemmo'lo' chi hukhat
na an napoynan. 13 Hitay metob
an animar ja cho-or chi
impatikhaw na hi
numpfino-ob-on an milagro.
Impa-ali na han apoy an narpu
ad uchu ja tittinnig hachi
tatakhu. 14 Inallilaw na hana
agkhuy namati an tatakhu heto
lota khapo ta tinnig cha hini
apfalinana an pfinanoh na chin
nahhun an animar. Ja inalin tay
an animar hachi tatakhu ta
mun-ephod cha hi pfolor an
me'me'nong chin animar an
lemmo'lo' chi hukhat na an
napakhit hi pfangid ja agkhuy
natoy. 15 Ja nichatan hichuy
netob an animar hi apfalinan an
mangchat hi hochohchan chuy
pfolor ta mapfalina an humapit,
ja an mamatoy an amin hana
achi mundayaw ay hija. 16 Ja
impapilit chuy netob an animar
ta an amin chi tatakhu, nababa
ja natakhay, achangjan ja
napubli, himpfut ja pfu-un, ja
mamarkaan cha ay ni agwan an
ngamoy cha wenno ay ni tu'paw
cha. 17 Ja hini takhu an agkhuy
namarkaan ja mepagwa ay
chicha chi ngumina ja
mungngina. Hitay an memarka ja
hijah tay hini ngachan chin
nahhun an animar wenno hini
pfilang chi ngachana.
18 Mahapor an manomnom aju
an tatakhu ta annilaon ju nu
ngay podhon tay pfilang an
hapiton. Ti hitay an pfilang an
ngachan ni animar an unum chi
khahot ta han unum chi polo ta
han unum (666) ja pfilang an
ngachan chi takhu.

Chengngor John hana tinakhun Apo Jos an khun mungkanta

14 1 Tinnig u khu ja gwacha
chin Pfo'tot an Karnero
an timmata'chug hichi pfuludna
ad Sion. Ja ni'tata'chug hachi
hingkhahot ta han apat chi polo
ta han apat chi lipfu (144,000)
an tatakhu an nun-emarka ay ni
tu'paw cha hini ngachan ni Pfo'tot
an Karnero ja hini ngachan Ama
na. 2 Chengngor u han hapit an
narpu ad langit an amat hi
munchojaah hi chanum ja amat
khu hi mungkhikhinlunud an
ichor. Ja hitay an chengngor u an
hapit ja amat hi gwa hana khun
manadtadcheng. 3 Hitay an
hingkhahot ta apat chi polo ta
apat chi lipfu (144,000) an
tatakhu ja henahhakhang cha

chin nuntotonga an trono ja chin
apat an he-od-odmay ja hachi
pangulu. Ja khun mungkankanta
hay hachi an tatakhu hi
nabnab-on an kanta an ma-id
uchumna hi nanginnila nu
pfu-un chicha an winayawaya-an
Apo Jos hichi lota. 4 Hay hato
hana ma-id pfahor na ay ni
Pfo'tot an Karnero ti hija ja
angkhay chi nidchuman cha an
ma-id uchumna. An amin chi
omajan ni Pfo'tot an Karnero,
hon nangu-unnud cha. Chicha
chi winayawaya-ana an napili an
amin hana tatakhu heto lota an
mi'takhu ay Apo Jos ta midaton
cha ay hija ja ay ni Pfo'tot an
Karnero. 5 Ja ma-id i cha
nunlahlahlahan ja ma-id
i cha apahigwan.

Nipatikhaw ay John han tolo an angher an nangpadtu ay ni adusaan hana tatakhu ad Babilon

6 Amat hichi ja tinnig u han
oha an angher Apo Jos an khun
tomajap hichi ad uchu. Ja gwa
ay hija hini achi marmarman an
Ebanghelyo an ipa-innila na
hana numpfino-ob-on an holag ja
tribo ay tay lota an
numpunpfino-ob-on chi hapit
cha. 7 Ja ini'gwap na an nangali
hi, “Eta-ot ju hi Apo Jos ja
dayawon ju hija an
Napfagpfagto! Ti nachakngan
hini Panugijana an amin hi
tatakhu. Dayawon ju hija an
Nampfu ad uchu ja heto lota ja
hachi baybay ja hay hana
opfob!” 8 Ja nangunud khu han
ohan angher an nangali hi,
“Napa'-i mahpay hinuy ma-ar-ali
an pfuglay an Babilon! Hay hachi
eBabilon ja impa-inum cha hini
pfajah cha hay hana tatakhu heto
lota ta mapfutong cha, ti
inallilaw cha hana tatakhu ta
ne'-at cha hana akhakha'-ihaw an
khun cha aton.” 9 Pfimmutay
khu han me-atlo an angher ja
ini'gwap na an nangali hi, “An
amin chi mundaydayaw ay nuy
atattata-ot an animar ja ay ni
pfolor an me'me'nong ay hija, ja
nun-amarkaan hini tu'paw cha
wenno hini ngamoy cha hi
ngachana, 10 ja inumon cha hini
pfajah Apo Jos an napkhot. An
hay podhon tay an hapiton ja
male'na cha hini nunlinapoh an
pfungot Apo Jos. Ja tikhan hana
nasantuwan an angher Apo Jos
ja hini Pfo'tot an Karnero hinuy
apalikhatan cha ay ni asufre an
khun muncharchalang. 11 Ja achi
madmachop hitay an apoy an
mamarpalikhat ay chicha. Ja
munchochodcha hini apalikhatan
cha an achi ma-a'-aanan, ti
chicha hana nundaydayaw ay
chuy atattata-ot an animar ja ay
ni pfolor, ja namarkaan cha ay ni
ngachana. 12 Hotti hana
tatakhun Apo Jos an khun
mangat hana in-urchina ja etoloy
cha an mi'-unud ay Hesus, ja
mahapor an ehemad cha hini
pammati cha ta gway aton cha
an mangedpor hana apalikhatan
cha an achi umunud ay ni
atattata-ot an animar.”

13 Amat hichi ja chengngor u
khu han hapit an narpu ad langit
an nangali hi, “Itula' mu hitay

allo'. Mete-a ad ugwani ja
akha'khaja hana matoy an
namati ay Kristo ta midchum cha
ay hija!" Ja allon ni Espiritu
Santo hi, "Umannung hitay
inalim, ti mun-eblajan cha hi
akhibpfohan ni machamot an
tamu cha ti hitay hini pfungan ni
maphod an enat cha."

Chin pumpfot-an Apo Jos heto lota

14 Tinnig u khu ja gwa han
mapuchaw an pfonot an
inu-umpfunan han oma'-at hi
takhu an nungkokorona hi
pfalitu', ja inu-ugnana han
matachom an kumpay. 15 Ja gwa
khu han oha an angher an
pfimmutay hichi Templo ad
langit, ja inggwapana chin
inu-umpfun ay chuy pfonot ja
inali na hi, "Lajatom hinuy
kumpay mu ta ete-am gwot an
mumpfoto'! Ti ahebto' hichi lota
ja natong cha hay hana mabto'!"
16 Amat hichi ja numpfoto' chin
inu-umpfun ay chuy pfonot ja
pfinalina chin pfoto' heto lota.
17 Ja tinnig u khu han ohan
angher an pfimmutay ay chuy
Templo ad langit, ja inu-ugnana
khu han matachom an kumpay.
18 Ja gwacha khu han ohan
angher an pfimmutay an narpu
ay chuy negpongan chuy altar an
hija hini khun manalimun ay ni
apoy hichi altar. Ja inggwapana
hichuy angher an nanangchon hi
kumpay ja inali na hi, "Pe'lajat
mu hinuy kumpay mu ta
pokhahom hachi ubas hichi lota
ti chiya an nun-alom cha!"
19 Amat hichi ja nun-e-egwah
chin angher hichuy kumpay na
heto lota ja inamung na hachi
pfungan chi ubas. Ja intuud na
hachi ubas han nalu'-ungan an
pfato an khun cha
pangkhamchitan ta pfumutay
hini chanum na. Hay etalaton tay
ja hini nunlinapoh an pfungot
Apo Jos hi tatakhu. 20 Ja
nun-ikhamchit na hachi ubas ay
chuy pfato ja numpangapfutay
chi chala. Ja immajuh hichuy
chala hi toloy khahot ta han
chugwam polo (320) hi kilomitlu
ja hinta'chug chin inu'tor chuy
chala.

Nipatikhaw ay John han peto an angher an nichatan hi malokong

15 1 Amat hichi ja gwa khu
han nabnab-on an tinnig
u ad langit an pangmatunan.
Gwa han peto an angher ja gwa
ay chicha hini peto an
me-ang-angonoh an
mamarpalikhat hi tatakhu. Ti
hay hato chi ang-angonoh chi
likhat an ichat Apo Jos heto lota.
2 Ja tinnig u khu han oma'-at hi
chagkhar an baybay an khun
umapoy. Tinnig u khu hachi
tatakhu an nangameh chin
atattata-ot an animar khapo hi
agkhuy cha nundayawan chin
pfolor na ja agkhuy cha
numpamarkaan chin pfilang chin
ngachana. Timmata'chug cha ay
chuy pingngit chi amat hi
chagkhar an baybay, ja
inu-ugnan cha hachi tadcheng an
inchat Apo Jos ay chicha. 3 Ja
khun cha kankantaon chin

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

kantan Moses an pfaar Apo Jos
an hija khu chin kantan ni Pfo'tot
an Karnero, an khun cha ekanta
hi,
"Apo Jos an achi malukud
chi apfalinam!
Napfagpfagto a ja ma-id
mangat hana khun mu
aton!
He-a an arin an amin chi
tatakhu,
magpong a ja maphod an
amin chi khun mu aton.
4 Ja mata'tan a Apo, ja
ma-ar-ali hini ngachan mu
ti napfagpfagto a.
Ma-id chi hay mi'padchung
ay he-a an nasantuwan.
He-a chi daydayawon an
amin chi tatakhu hi
apfuglapfuglay,
ti tinnig cha an magpong
hana khun mu aton."
5 Napfalin hato ja tinnig u an
nipfughor chin Na-assantuwan
an Kwarton chi Templo ad langit
an gawwachaan hachi nitula-an
chin urchin Apo Jos. 6 Ja
pfimmutay ay chuy Templo
hachi peto an angher ja gwa ay
chicha hachi peto an likhat. Ja
maleneh an munherhelat chin
lopfong cha ja napfalitu-an hachi
nun-elepfod chin pfokha' cha.
7 Ja oha ay cha chuy apat an
he-od-odmay chi nanggwanah
han peto an pfalitu' an malokong
ay cha chuy peto an angher. Ja
hay nun-itto ay cha tay an
malokong ja hini pfungot Apo
Jos an hija chi mamattakhu hi
ma-id chi pogpogna. 8 Unagkhu
la-ahna ja napnu hichi Templo hi
aho' ti impatikhaw Apo Jos hini
dayaw ja apfalinana. Hotti ma-id
chi hay humikhop hichi Templo
ingkhana hi mapoh an ma-at
hachi peto an likhat an gwa ay
chuy malokong an nichat hachi
peto an angher.

Nipatikhaw ay John hini peto an me-ang-angonoh an likhat an pundusaan Apo Jos hi tatakhu

16 1 Amat hichi khu ja
chengngor u han
ma'gwap an hapit an narpu ay
chuy Templo ja inali na ay chuy
peto an angher hi, "Ijuy ju hana
malokong ta ihichug ju hini
pfungot Apo Jos hichi lota."
2 Hotti immuy chin oha an
angher ja inhichug na hichin
ninitto ay chuy malokong an
inu-ugnana. Inhichug na ja hachi
tatakhu an nundayaw ay chuy
pfolor chin atattata-ot an animar
ja an nun-amarkaan ay ni
ngachana, ja nunlikhat cha hi
pogha an akharkhalamha ja achi
megpor chi chokhoh na.
3 Ja chin me-aggwa an angher
ja inhichug na chin malokong an
inu-ugnana hichi baybay. Ja
numpfalin chin chanum hi amat
hi cholong. Hotti an amin hay
hachi mun-od-odmay hichi
baybay ja nun-a-atoy cha.
4 Inhichug khu chin me-atlo
an angher chin malokong an
inu-ugnana hachi gwanggwang
ja opfob, ja numpfalin hachi
chanum hi chala.
5 Ja chengngor u chin inalin
ni angher an khun manalimun
hana chanum an inali na hi,

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

"Nasantuwan an Jos an
gawwacha ad ugwani ja
anong un chin hunhunana,
magpong hitay atom an
mangdusa hachi tatakhu.
6 Ti chicha hana namatoy ja
nangpa-ajuh hichin chalan
hachi profeta an hennag
mu ja hana uchumna an
tatakhum.
Hotti ad ugwani ja hay chala
chi inchat mu hi inumon
cha ta hijah tay chi pfalloh
chin enat cha."
7 Chengngor u khu han hapit
an narpu ay chuy altar ja inali na
hi,
"Apo Jos an achi malukud
chi apfalinam,
umannung an magpong hini
atom an mangdusa hi
tatakhu!"
8 Inhichug khu chin me-apat
an angher chin malokong an
inu-ugnana ay chuy hukhit. Ja
pfimmi-ah hichuy hukhit ja
nun-alahuwan hachi tatakhu.
9 Muti anong agkhu ni' tugwali
un linahuwan chi hukhit chin
achor cha ja un chaagkhu
intubtupfan hi Apo Jos an gway
apfalinana an mangchat ay chuy
likhat cha, ja achi cha podhon an
man-ug hi pfahor cha ja an
mundayaw ay hija.
10 Inhichug khu chin
me-alema an angher chin
malokong an inu-ugnana hichin
pfuglay an gawwachaan chin
atattata-ot an animar. Ja
hemmelong an amin hachi
pfuglay an nun-ap-apugwana. Ja
nun-itib hachi tatakhu chin
himot cha khapoh chokhoh chin
pogha cha, 11 ja intubtupfan cha
hi Apo Jos an gwa ad langit, ja
agkhuy chaagkhu chu'khon chin
napukhit an khun cha aton.
12 Inhichug khu chin
me-a-unum an angher chin
malokong an inu-ugnana ay chuy
otong an gwanggwang an
Eufrates. Ja natchu' hichuy
gwanggwang ta gway agwun
hachi ari an marpu hichi
pfutajan omarkhaw. 13 Unagkhu
la-ahna ja tinnig u han tolo an
nun-apupukhit an ispiritu an
amat cha hi tu-a'. Hini oha ja
pfimmutay ay chuy ta-on chuy
dragon, ja hini oha ja pfimmutay
ay chuy ta-on chuy nahhun an
atattata-ot an animar ja
pfimmutay hini oha ay chuy
ta-on chuy me-aggwa an
atattata-ot an animar, an hijah
tay hini munlahlah an profeta.
14 Hay hato an napukhit an
ispiritu ja gway apfalinan cha an
mangat hi milagro. Immuy cha
an amin hi agwachaan hana
a-ari-ari heto lota ta amungon
cha chicha ta chichay
mi'khukhupfat ay Apo Jos an
achi malukud chi apfalinana chin
arkhaw an Panugijana hi
tatakhu. 15-16 Hotti inamung
hachi napukhit an ispiritu hachi
ari ay ni pungkhukhubpfatan cha
an ma-ali hi Armagedon hi hapit
chi Hudju. Muti allon Hesu
Kristo hi, "Chonglon ju! Umaliya'
ay ni timpo an ma-id oh-ohhah
nanginnila, an amat hi
mangakaw. Akha'khaja aju an
mangpipitti-an hi umaliya', ti

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

apfapfa-in hu-un cha'ju ah-upan
an agkhuy nunhahagkhana."
17 Inhichug khu chin
me-apeto an angher chin
malokong an inu-ugnana hichi
ad uchu. Ja magngor han
makhangoh an hapit an narpu
ay chuy trono an gwa hichi
Templo ad langit an nangali hi,
"Angkhaynana, hijah tay hini
omangonoh an ma-at." 18 Amat
hichi ja hi-i'-ilat ad uchu ja
mungkhikhinlunud chin ichor ja
mapfi-ah chin khihu. Nete-a
chin narmugwan chi tatakhu ja
hitay chi mapfi'pfi-ahan hi
khihu an na-at heto lota. 19 Ja
nun-atlo an na-ittang chin
otongngan an siudad ad
Babilon. Ja nun-apa'-i khu hachi
uchumna an siudad heto lota.
Ti agkhuy nalichuwan Apo Jos
an dusaon hana tatakhu ad
Babilon hotti hitay chi
nangpale'naana ay chicha ay ni
otong an pfungot na. 20 An
amin hachi lota an
nunlene'gwoh chi baybay ja
nalimoh cha, ja na-upfah an
amin hachi pfuludna. 21 Ja
immuchan khu hi chalallo an
atotot hi pfato an himpipi-ug.
Ja nun-e'na hachi tatakhu ja
khun cha muntubtub ay Apo
Jos ti munnaud cha an
malikhatan.

Nipatikhaw ay John han napukhit an pfupfai an nunhahakkay han atattata-ot an animar

17 1 Napfalin hay hato ja
immali ay ha-in han oha
ay cha chuy peto an angher an
nanangchon hi malokong. Ja
inali na ay ha-in hi, "Hichuy
otong an pfuglay an acho'lan chi
gwanggwang, ja amat hi putah
hana tatakhu ay chuy an pfuglay.
Hot umali a ta tikham hichuy
adusaan cha.[u] 2 Amat hi
ni'khayyum hana ari heto lota ay
tay an putah ti khun cha pe'-at
hana akhakha'-ihaw an ugali na
an pfumutong an amat hi pfajah.
Ja amat hi napfutong hana
tatakhu heto lota an ni'-inum ay
nuy pfajah na ti ne'-at cha hana
akhakha'-ihaw an khuna aton."
3 Gwacha ay ha-in hini
apfalinan ni Espiritu Santo ja
in-uja' ay ni angher hichi let-ang
ta ipatikhaw na hay hato
napukhit an ma-at. Ja hay tinnig
u ja han pfupfai an nunhahakkay
han atattata-ot an mumpfolah an
animar an natula-an an amin
chin achor na ay ni ngachan Apo
Jos, ti una khun tortorpon hini
apfalinana. Peto chin ulu na ja
himpolo chin ha'khud na.
4 Hichuy an pfupfai ja
nunlolopfong hi pfuher an

[u] **17:1** Hitay an pfuglay an hapitona, an ngadnan John hi Babilon, ja mapfalin an hija hinuy siudad an Rome. Ti chin timpon John ja cho-or hana lukhar an nun-ap-apugwan chi eRome ja nunlinapoh chin enat cha an namarpalikhat hachi namati ay Kristo.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

mumpfolah. Ja nungkhikhina-u
hi numpfino-ob-on an pfalitu' ja
chin uchumna an nun-angingina
an pfato ja perlas. Ja inu-ugnana
han pfahu an pfalitu' an napnu hi
pfahor, an hija hana
akhakha'-ihaw an khuna aton.
5 Ja natula-an chin tu'paw na hi
ngachan an gwa han na-unig an
podhona an hapiton. Ja hay
nitula' ja, “Hitay hini Babilon an
pfuglay an nunchongor heto lota,
an ammod an amin chi putah ja
hay hana akhakha'-ihaw chi
ugali na.” 6 Matikhaw an
munnaud chin pfinutong chuy an
pfupfai khapo hachi ininum na
an chalan hachi tatakhun Apo
Jos an penatopatoy cha khapo hi
nangunuchan cha ay Hesus.

Nanola' hi nunlinapoh an
nannig ay chuy an pfupfai 7 ja
inalin chin angher ay ha-in hi,
“Anagkha ta nanannor a?
Ipa-innila' ay he-a hini oma'-atan
chuy an pfupfai ja hichuy an
atattata-ot an animar an
nunhahakkajana an peto chi ulu
na ja himpolo chi ha'khud na.
8 Hichuy an animar an
nipatikhaw ay he-a ja gawwacha
chin pengpenghana muti ma-id
ad ugwani. Hi uchum chi arkhaw
ja mumpfangngad hija an marpu
ay nuy pfito an ma-id pogpogna,
muti angonohna ja umuy ay ni
adusaana an ma-id chi pogpogna.
Ja hachi tatakhu heto lota an
agkhuy nitula' chi ngachana ay
ni libjun chi pi'takhuwan nete-a
chin narmugwan tay lota, ja
manoto'-ong cha an mannig ay
nuy an animar khapo ta
gawwacha chin penghana ja
ma-id ad ugwani muti pfumutay
khu.

9 Mahapor an manomnoman
chay tatakhu ta annilaon chay
oma'-atan hachi peto an ulun
chuy animar. Hini peto an ulu na
ja chicha han peto an natakhay
an pfuglay 10 an
pun-ap-apugwan han peto an
ar-ari. Natoy hachi lema ay
chicha ja khun mun-ap-apo chin
me-a-unum ja ugwani pay hi
umaliyan nuy me-apeto an
mun-ap-apo, muti un
na'na'-omtang hi
pun-ap-apugwana. 11 Hichuy an
animar an nunhahakkajan chuy
pfupfai an gawwacha chin
pengpenghana ja ma-id ad
ugwani, ja hijay oha ay cha chuy
peto an ari ja nu pfumutay hija
ja hijay me-agwalo an ari. Muti
hay angonohna ja umuy ay ni
adusaana an ma-id chi pogpogna.
12 Hay hachi himpolo an ha'khud
an tinnig mu ja chicha han
himpolo an ari an agkhuy pay
nichatan hi apfalinan cha an
mun-ap-apo. Midchum cha an
mi'-ap-apo ay ni atattata-ot an
animar hi hin-upfun.
13 Mun-oh-ohha hato an himpolo
an ari ta ichatan cha hinuy
atattata-ot an animar ay ni
apfalinan ja haad cha.
14 Khupfaton cha hini Pfo'tot an
Karnero muti apfakona chicha, ti
hija chi Apon chi a-ap-apo heto
lota ja Arin an amin chi a-ari-ari.
Ja midchum hana pinili na an
na'na-unnud ay hija ja an
enajakhana ta mitnud cha ay

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

hija.” 15 Ja inalin khu chin
angher hi, “Hachi gwanggwang
an tinnig mu an inu-umpfunan
chuy putah ja chicha hana
numpfino-ob-on an holag ja tribo
ay tay lota an numpfino-ob-on
chi hapit cha. 16 Ja pfuhulon
chin tinnig mu an himpolo an ari
ja chin animar hichuy pfupfai an
putah. Ja alaon cha khu an amin
hana khina-u na ta un
mummomolleh. Anun cha hini
lamoh na ja khenhob cha hay
nahagwar ay ni achor na. 17 Ti hi
Apo Jos chi nangpanomnom ay
chicha an mangat ay tay penhod
na. Hotti mun-oh-ohha cha ta
ichat cha an amin hini apfalinan
cha ay ni atattata-ot an animar
ingkhana hi ma-at chin inalin
Apo Jos. 18 Hichuy tinnig mu an
pfupfai ja hija hini otong an
pfuglay an punhippiyan an amin
hana ari heto lota.”

**Nipa-annila ay John an dusaon
Apo Jos hana tatakhu ad Babilon**

18 1 Napfalin hay hato ja
tinnig u han oha khu an
angher an khun mun-ohop an
narpu ad langit. Nagwachaan
hija hi otong an apfalinan ja
nahenakhan an amin hitay lota
ay ni pfinang na. 2 Ini'gwap na
an nangali hi, “Napa'-i hichuy
otong an pfuglay an Babilon!
Ma-id mahpay chi munheto,
angkhay hana dimonyo ja
napukhit an ispiritu, ja hana
numpfino-ob-on an hagwiti an
napukhit ja paniyaw hi ihcha.
3 Nadusa hachi tatakhu ay chuy
an pfuglay, ti inallilaw cha an
amin chi tatakhu an nangat hana
akhakha'-ihaw an khun cha aton,
an amat hi mumpa-inum hi
pfajah ta gway aton chi tatakhu
an mapfutong. Nidchum khu
hana mun-ap-apo heto lota an
nadusa, ti amat hi ni'khayyum
cha ay chuy an putah ti khun cha
pe'-at hachi akhakha'-ihaw an
khun aton hachi eBabilon. Ja
emmachangjan hachi khun
mungkumerchu heto lota ti khun
cha ikumerchuwan hachi cho-or
an numpfino-ob-on an khina-u
an amnagwan hana tatakhu ay
chuy an pfuglay.”
4 Chengngor u khu han oha an
khun munhapit ad langit an
nangali hi, “Cha'ju an tatakhu' an
namati ay ha-in, makak aju ad
Babilon ta achi aju midchum hay
hana pfahor na, ja achi aju
midchum an madusa. 5 Ti
chimmamot hana pfahor na an
amat hi na-upon an pfato an
emmatam ad langit. Ja
nenomnom Apo Jos hana
napukhit an enat na ta dusaona
hija. 6 Mepfangngad ay hija hi
mumpiggwa hini pallog hana
napukhit an ena-enat na.
Padchungnay una pina-inuman
hachi tatakhu hi mumpa-it, hot
michat khu chi ma-apa'-it an
inumona. 7 Empapfagto na hini
achor na ja nun-amung hi
enachangjan. Hotti hini lopong
hay hana empa-akhaja na ja hija
khu hini lopong hana likhat an
hortapona. Khuna
nomnomnomon hi, ‘Tayya an
inumpfuna' hi trono an
mun-ap-apo. Achiya' umayyong

an amat hi pfalo ti ma-id ar-ali
ay ha-in.' 8 Amat hetoy khuna
nomnomnomon muti un
na-omtang hot munchechehhan
hana numpfino-ob-on an
apalikhatana, ti munchokhoh ja
mun-ayyong ja ma-ulat, ja
maghob hini achor na. Ti
otongngan hini apfalinan Apo
Jos an mangdusa ay hija."
Angkhaynanah inalin chin
nunhapit.
9 Kumila hana a-ari-ari heto
lota an nangat hana
akhakha'-ihaw an ena-enat na ja
ne'lamo' cha khu ay ni
enachangjana. Kilaan cha hichuy
an pfuglay nu tikhan cha hini
aho' hi aghopfana. 10 Memebtaw
cha ti toma-ot cha an midchum
ay chuy aghopfana. Ja allon cha
hi, "Inay atag! Ka-ahi hichuy an
pfuglay an Babilon, ti anong un
otongngan an pfuglay ja
ma-ar-ali ja un hin-upfun ja
chiya an napa'-i ti nadusa!"
11 Anong un hana khun
mungkumerchu ja mi'kila cha ja
umayyong cha, ti ma-id mahpay
chin ngumina ay ni khun cha
ikumerchu. 12 Ma-id chi hay
ngumina ay ni pfalitu' cha, ja
hana mun-ilag an khumo', ja
nun-apfalor an pfato ja perlas.
Ma-id ngumina ay ni
numpfino-ob-on an nun-angina
an pfinacha cha. Amat khu hina
hana mumpfango an ajiw, ja
hana na-apja an na-ala hi
pagweng chi elepan ja hana
numpfino-ob-on an nangina an
ajiw, ja hana khacheng, ja hana
khumo', ja hana marmol an
pfato. 13 Ma-id khu chi hay
ngumina ay ni cinamon cha, ja
hana uchumna an likado,
insenso, mira ja lanob an
olibano. Amat hina khu hana
pfajah, mantika, alena, hapfug,
pfakah, karnero, ampfaju ja
kalesa, ja hana tatakhu an
himpfut an ingina cha. 14 Allon
hana khun mungkumerchu ay
hija hi, "Ay-ayyu a! An na-upfah
an amin hana mun-aphod an
enamnagwam ja enachangjan
mu, ja hana numpfino-ob-on an
khina-um, ja angkhaynana an
achi mumpfangngad ay he-a."
15 Hay hato an emmachangjan
ay ni enat cha an nungkumerchu
ay chuy an pfuglay ja memebtaw
cha, ti toma-ot cha an midchum
ay ni likhat na. Kilaan cha ja
umayyong cha 16 an allon cha hi,
"Inay atag! Ka-ahi hichuy
ma-ar-ali an pfuglay an Babilon.
Ay tay immuy an timpo ja pfuher
chin lopfong hachi tatakhu hichi
an amat hi lopfong chi ari. Ja
cho-or chin khina-u cha an
pfalitu' ja nangina an pfato ja
perlas. 17 Muti tayya an un
hin-upfun ja na-upfah an amin
hini enachangjan cha."
Ja memebtaw khu hana khun
mungkumerchu an kapitan chi
papor, ja hana khun muntamu ay
ni papor, ja hana khun
mi'lukhan. 18 Tikhagwun cha
hini aho' hi aghopfana hot allon
cha hi, "Angkhaynana! Ma-id
uchumnah pfuglay hi
mipadchung ay chuy an
ma-ar-ali an pfuglay." 19 Hot
chapolan cha hini ulu cha khapo

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

hi chokhoh chi nomnom cha, ja
kumila cha ja umayyong cha an
mangali hi, “Inay atag! Ka-ahi
hichuy ma-ar-ali an pfuglay!
Atanay gway papor na an
emmachangjan an
nungkumerchu ay chuy an
achangjan an pfuglay. Ja tan un
hin-upfun ja na-upfah an amin
chin gwa ay hija!” Hitay chi
allon cha.
20 Mun-an-anla aju an gwa ad
langit, ti napa'-i hinuy an
pfuglay. Mun-an-anla aju an
tatakhun Apo Jos, cha'ju an
apostol ja profeta! Ti dinusan
Apo Jos hana eBabilon khapo
hana enat cha an namarpalikhat
ay cha'ju.
21 Amat hichi ja gwa han
mapfi-ah an angher, ja lena'-oy
na han otongngan an pfato an at
hi khelengan, ja intuud na hichi
baybay. Ja inali na hi, “Amat
heto hini atattata-ot an
punlikhatan ju an eBabilon. Ti
etapar Apo Jos hinuy otong an
pfuglay ju hot angkhaynana an
ma-upfah. 22 Ja angkhaynana an
ma-id magngor hana
manadtadcheng ja hana
mungkanta, hana manongngali ja
hana mangabpfuu. Ma-id
mahpay oh-ohhah muntamu hina
pfuglay ju ja ma-id magngor hi
imug chi mumpfaju. 23 Ja ma-id
am-amungit hi matorkhan hi
hilaw, ja ma-id magngor hi
mun-an-anla hi timpon chi kasar.
Chin pengpenghana ja cha'juy
nangpangpangulu an khun
mungkumerchu heto lota, ja
cho-or chin inallilaw ju an
tatakhu ti inunud cha hana
napukhit an ena-enat ju. Muti
tayya an madusa aju! 24 Ja cha'ju
an tatakhu hina ad Babilon chi
ipfa'jukhan chi dusa khapo hi
natajan hana profeta ja hana
uchumna an tatakhun Apo Jos an
penatopatoy cha hi
apfuglapfuglay.”

Chengngor John hana khun mundaydayaw ad langit.

19 1 Napfalin hay hato ja
chengngor u han hapit
chi cho-ocho-or an tatakhu an
narpu ad langit, ja hay khun cha
allon ja,
“Madaydayaw hi Apo Jos!
Dayawon ta-o hi Apo Jos an
nanakhu ay chita-o.
Napfagpfagto hija ja gwacha
ay hija chi apfalinan!
2 Umannung an magpong hini
atona an mangdusa!
Dinusa na hinuy
mahaphapapit an pfupfai
an nama'-i hi cho-or an
tatakhu hichi lota.
Ti hitay an pfupfai ja
khinujukhuy na chicha ta
pe'-at cha hana
akhakha'-ihaw an khuna
aton.
Nadusa hija khapo ta hijay
namatoy hana namati an
pfaar Apo Jos.”
3 Ja ini'gwap cha khu an nangali
hi,
“Madaydayaw hi Apo Jos ti
magpong hija an munhugi.
Khenhob na hinuy otong an
pfuglay ja khun tomolo
hini aho' na

ja ma-id apogpokhan ni
likhat na.”
4 Nunheppe chin chugwam
polo ta apat an pangulu ja chin
apat an he-od-odmay ta dinayaw
cha hi Apo Jos an inu-umpfun ay
chuy nuntotonga an trono, ja
inali cha chi, “Amen!
Madaydayaw hi Apo Jos!”
5 Ja gwacha han hapit an
narpu ay chuy negpongan chuy
trono ja inali na hi,
“Cha'ju an pfaar Apo Jos an
nanginnila an toma-ot ay
hija, natakhay man wenno
nababa, mundayaw aju an
amin ay Apo Jos.”

Hini kasar ni Pfo'tot an Karnero

6 Ja chengngor u han hapit chi
cho-or an tatakhu an amat hi
khongaah chi chanum, ja amat hi
ichor an mungkhikhinlunud.
Chengngor u an inali cha hi,
“Madaydayaw hi Apo Jos an
Apo ta-o!
Ti hija hini Jos an achi
malukud chi apfalinana an
khun mun-ap-apo.
7 Mun-an-anla ta-o ja dayawon
ta-o hija an Napfagpfagto!
Ti nachakngan chin
pungkasalan ni Pfo'tot an
Karnero
ja nunhahagkhana hini
pfupfai an ahagwaona.[v]
8 Nichatan hitay an pfupfai hi
pfuher ja maleneh ja
munlitto' an lopfong.”
Angkhaynanah inali cha. Hay
hato an pfuher an lopfong na ja
hijah tay hana magpong an
ugalin hana tatakhun Apo Jos.
9 Ja inalin ni angher ay ha-in hi,
“Pi'tula' mu hitay. Akha'khaja aju
an na-ila an me'khagong ay ni
kasar ni Pfo'tot an Karnero.” Ja
inali na khu hi, “Umannung an
hapit Apo Jos hay hato.”
10 Emmopoh hitay an inali na ja
nunheppeya' ta dayawo' koma
hichuy an angher muti inali na
ay ha-in hi, “Achiya' dayawon ay
he-a! Ti ohaa' khu an pfaar Apo
Jos an amat ay he-a ja cha nuy
i-ibpfam an namati, an amin aju
an khun mi'-unud ay ni
umannung an tukhun an narpu
ay Hesus. Hi Apo Jos ja angkhay
chi madayaw! Ti hitay magpong
an tudtuchu ja hija hana khun
ipa-innilan hana profetan
Apo Jos.”

Nipatikhaw ay John hi Hesu Kristo an nunhahakkay hi ampfaju

11 Entangad u khu ja
nipfughor ad langit ja tinnig u
han mapuchaw an ampfaju. Ja
hini nunhahakkay ja hija hini
ma-ali hi Mapagtarkan ja
Umannung. Magpong hija an
manugi, ja magpong khu hini
atona an mi'khupfat hay hana
pfuhur na. 12 Chin mata na ja
amat hi apoy an khun
pfumichang, ja cho-or chin

[v] **19:7** Hay penhod tay an hapiton ja umali hi Hesus an mangala an amin hana ne'-oh-ohha ay hija ta mi'takhu cha ay hija.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

korona na. Gwa han ngachan an
nitula' ay ni achor na ja ma-id
nanginnila ay ni podhona an
hapiton nu pfu-un hija ja
angkhay. 13 Chin lopfong na ja
netamor hi chala. Ja hay allon
cha hi ngachan tay nunhahakkay
ja Hapit Apo Jos.[w] 14 Ja nitnud
hachi cho-or an hinchalo ad
langit. Numpunhakay cha hi
ampfaju an mun-apuchaw ja
numpunlopfong cha hi maleneh
ja mumpuchaw an lopfong.
15 Hichuy khun
mangpangpangulu ay chicha ja
gwa han matachom an pfangid
an khun pfumutay ay chuy ta-o
na,[x] ja hijay pangapfak na hay
hana pfuhur na an tatakhu hi
apfuglapfuglay. Ay ni
pun-ap-apugwana ay chicha, ja
dusaona an amin hana achi
mangapfulut ay ni apfalinana, ti
pun-ikhamchit na an amat ay ni
mumpfaypfay hi pfungan chi
ubas ta pfumutay hini chanum
na. Hitay chi pangpatikhagwana
ay ni munlinapoh an pfungot
Apo Jos an achi malukud chi
apfalinana. 16 Nitula' han
ngachana ay ni lopfong na ja ay
ni orpo na. Ja hay nitula' ja,
"Arin an amin chi a-ari-ari
ja Apon an amin chi a-ap-apo."
17 Tinnig u khu ja gwa han
angher an timmata'chug ay chuy
hukhit. Inggwapana hay hachi
hagwiti an khun tomajap ad
uchu ja inali na hi, "Umali aju ta
me'-orpfong aju ay tay
enchachaag Apo Jos! 18 Umali
aju ta pun-a-an ju hay hato
lamoh hana ari, kapitan ja
hinchalo an nun-a-atoy ti
na-apfak cha. Ja ne'-an ju hay
hato lamoh hana ampfaju ja
hana numpunhakay ja hana
cho-or an tatakhu, himpfut ja
pfu-un, natakhay ja nababa!"
19 Napfalin ja tinnig u chin
atattata-ot an animar ja hana
ar-ari heto lota ja hana hinchalo
cha an na-amung ta
me'papattoy cha ay chuy
nunhahakkay ay chuy
mumpuchaw an ampfaju ja
hana hinchalo na. 20 Muti
nappap chin atattata-ot an
animar ja chin munlahlah an
profeta an nichatan hi apfalinan
an mangat hi milagro. Ja hay
hachi an milagro chi
nangallilaw na hay hana
tatakhu an nun-amarkaan ay ni
pfilang an markan ni atattata-ot
an animar, ja hay hana
nundayaw ay ni pfolor na.
Hitay atattata-ot an animar ja
hitay munlahlah an profeta, ja
nituud cha an mamattakhu ay
chuy pfannaw chi asufre an
khun munchalang. 21 Ja chin
nunhahakkay ay chuy
mumpuchaw an ampfaju ja
nun-ehegwat na chin pfangid an
khun pfumutay ay chuy ta-o na
ja nun-a-atoy hachi hinchalon
hachi a-ari-ari. Ja nun-a-an
hachi hagwiti chin lamoh cha
ingkhana hi nun-abhug cha.

---

[w] **19:13** John 1:1. [x] **19:15** Efesus 6:17.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Hini pun-ap-apugwan Hesus ay ni hinlipfun tagwon.

20 1 Tinnig u khu ja gwa
han ohan angher an
khun mun-ohop an marpu ad
langit. Inu-ugnana han
machamot an pfangkeleng ja han
torpfo' ni pantaw nuy pfito an
ma-id pogpogna. 2-3 Chimpap
chuy angher chin dragon an hija
hini Diablo wenno hi Satanas an
numpatikhaw ay Eva chin
hophopapna an amat hi ulog.[y]
Pfinangkelengana ja intuud na ay
chuy pfito. Impfukhot na chin
pfito ja unaot silyuwan ta ma-id
mahpay aton Satanas an
mangallilaw hay hana tatakhu hi
apfuglapfuglay ingkhana hi
umuy chi hinlipfu an tagwon.
Napfalin hitay ja mipfu-aan muti
un na'na'-omtang.
4 Tinnig u han
numpanga-umpfun hi trono an
nichatan hi apfalinan an
munhugi. Ja tinnig u khu hana
lennagwan hana nun-a-atoy
khapo hi khun cha
i panihtikhuwan ay ni oma'-atan
Hesus ja hini hapit Apo Jos.
Hay hato hana agkhuy ne'dayaw
ay ni atattata-ot an animar ja
hini pfolor na, ja agkhuy khu
ne'pamarka hi tu'paw ja ngamoy
cha ay ni pfilang an ngachana.
Timmakhu cha ja ni'-ap-apo cha
ay Kristo hi hinlipfun tagwon.
5 Hitay hini penghan chi
amahuwan chi tatakhu. Hana
uchumna an nun-a-atoy ja achi
cha mi'mahu ingkhana hi
malahin hini hinlipfun tagwon.
6 Akha'khaja hana midchum
ay nuy penghan chi amahuwan ti
mun-an-anla cha, ja achi cha
hortapon hinuy likhat ay ni
me-aggwa an atajan. Munserbi
cha an amat hi papachi ay Apo
Jos ja ay Kristo, ja mi'-ap-apo
cha ay Kristo ay ni hinlipfun
tagwon.

Hini a-apfakan Satanas

7 Nalahin ayya hitay an
hinlipfun tagwon ja mipfu-aan hi
Satanas ay ni nipfapfalluchana
8 hot epacheh na khu an i
mangallilaw ay ni allon cha an
Gog ja Magog, an hijah tay hachi
numpfino-ob-on an holag an
amin ay tay lota. Amungon
Satanas chicha ta i cha
mi'khukhupfat, ja cho-odcho-or
cha an amat hi panag an achi
mapfilang. 9 Megwa-at cha hi
apfuglapfuglay ay tay lota, ja
li'muton cha hini pfuglay an
penpenhod Apo Jos an
agwachaan hana tatakhu na.
Muti makhah han apoy an marpu
ad langit hot mumpun-agpfu
hachi tatakhu an inamung
Satanas. 10 Hi Satanas ayya an
mangallilaw ay chicha ja mituud
ay chuy pfannaw chi asufre an
khun munchalang ja midchum ay
ni atattata-ot an animar ja chin
munlahlah an profeta. Hot
maparpalikhat cha hi

[y] **20:2-3** Genesis Kapitulo 3.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

a-arkha-arkhaw hi ma-id chi
pogpogna.

Hini ahumarjaan an amin chi tatakhu

11 Ja tinnig u han otongngan
ja mapuchaw an trono, ja tinnig
u khu hini inu-umpfun.
Himpfumagkha ja na-upfah hitay
lota ja hana gwa ad uchu, ja
ma-id mahpay matikhaw.
12-13 Ja tinnig u khu an amin
chin nun-a-atoy, nun-atakhay ja
nababa, an timmata'chug cha an
nanahhangot ay chuy trono.
Numpummahu chin nun-atoy
hichi baybay ja chin uchumna an
natoy ja anong un hachi gwa ad
chalom. Pfinilag Apo Jos hini
libju an nitula-an chi ngachan
hay hana mi'takhu hi ma-id
pogpogna. Ja pfinilag na khu
hachi uchumna an libju an
nitula-an chi ena-enat hachi
tatakhu chin atattakhu cha. Ja
oha-ohanna hon nahugi ay ni
ena-enat na. 14-15 An amin hana
agkhuy nitula' chi ngachana ay
ni libjun chi pi'takhuwan, ja
nituud cha ay chuy pfannaw chi
asufre an khun munchalang.
Hitay hini allon cha an
me-aggwa an atajan. Ja
angkhaynana an hini Patoy ja
hini allon cha an Ad Chalom, ja
intuud Apo Jos ay chuy pfannaw
an apoy an khun munchalang.

Naparkhan hitay lota ja ad uchu

21 1 Tinnig u khu ja gwa
han pfakhu an lota an
nepallog chin nahhun an
na-upfah an lota, ja amat khu ad
uchu an naparkhan, ja anong un
baybay ja na-upfah. 2 Ja tinnig u
hini nasantuwan an Siudad Apo
Jos an khun mun-ohop an marpu
ad langit. Hitay hini pfakhu an
Jerusalem, an hija hana tatakhun
Apo Jos an amat cha hi
pfalahang an enep-ephod na an
nunlopfong ta mehahagkhana an
i manittum ay ni mangahagwa
ay hija.
3 Chengngor u han ma'gwap
an hapit an narpu ay chuy
negpongan chi nuntotonga an
trono ja inali na hi, “Ad ugwani
ja me'heto hi Apo Jos hi tatakhu
ja ipfilang na chicha hi tatakhu
na. Mimidchum hija ay chicha ja
hija chi Apo Jos cha. 4 Pu'nahana
an amin chi luwa cha, ja
mapogpog chi atajan cha ja
umayyungan cha, ja kumilaan
cha ja an amin chi chokhoh cha.
Ti angkhaynana an nalahin hachi
khun ma'ma-at ta nepallog hini
pfakhu.”
5 Ja inalin chin inu-umpfun ay
chuy nuntotonga an trono hi,
“An amin chi nagwacha ja
parkha' hi pfakhu.” Ja inali na ay
ha-in hi, “Itula' mu hay hato allo'
ti umannung ja nahamad.” 6 Ja
hay inali na ja, “Ma-at an ma-at
hay hato. Ha-in hini ma-ali an
Alfa ja Omega, an hay podhona
an hapiton ja ha-in chi
gawwacha chin hunhunana ja
ingkhana chin ang-angonohna.
Ichata' hana ma-ugaw ay ni
chanum an achi manginaan, an
marpu ay ni opfob an mangchat
hi pi'takhuwan an ma-id chi
pogpogna. 7 Hitay chi linagpfun

hana mangab-apfak. Chichay
empfapfalay u ja ha-in chi Jos
cha. 8 Muti hana manghaot ay
Kristo khapo hi ta-ot cha, ja hana
ma-id pammati na, ja hana
mangat hi akhakha'-ihaw, ja
hana khun pomatoy, ja hana
khun me-elo' hi pfu-un ahagwa
na, ja hana khun mumpfuni, ja
hana khun mundayaw hi achi
umannung an jos, ja hana
mumpunlahlah, ja hay omajan
cha ja hichuy pfannaw an asufre
an khun munchalang. Hitay hini
me-aggwa an atajan."

Hini pfakhu an Jerusalem

9 Hini oha ay cha chuy peto
an angher an numpangchon chin
peto an malokong an
ninittugwan ay ni peto an
me-ang-angonoh an
mamarpalikhat hana tatakhu, ja
hija chi nangpatikhaw ay ha-in
ay ni pfuglay Apo Jos. Immali ay
ha-in ja inali na hi, "Umali a ta
ipatikhaw u hini pfupfai an
ahagwaon ni Pfo'tot an Karnero."
10 Gawwacha ay ha-in hini
apfalinan ni Espiritu Santo ja
in-uja' ay ni angher han
munnaud an nata'nang an
pfuludna. Impatikhaw na ay
ha-in hini Nasantuwan an Siudad
Apo Jos an Jerusalem an khun
mun-ohop an marpu ay Apo Jos
ad langit. 11 Ja munlitto' hichuy
an pfuglay ti nabnangan ay ni
pfinang Apo Jos. Ja hini tikhaw
chuy an pfuglay ja munherhelat
an amat hi chagkhar, ja amat ay
ni napfalor an pfato an allon cha
hi haspe. 12-13 Nata'nang ja
nehamad chin apat an
nunliniblib an ator na, ja
hintotlo chi pantaw na, tolo an
pantaw hi nun-appit hi pfutajan
omarkhaw ja amat khu hi
alimhan omarkhaw, ja ay ni
chugwa an numpfinahher, hotti
himpolo ta chugwa an amin
hachi pantaw. Ja ohah pantaw
hon ohay angher an
munggwarja. Ja natula-an hato
an pantaw ay ni ngachan chin
himpolo ta chugwa an empfalay
Jakob an nangholag hana
Israelitas. 14 Hini pognad chin
ator chuy pfuglay ja himpolo ta
han chugwa an pfato an
natula-an ay ni ngachan hachi
himpolo ta chugwa an apostol ni
Pfo'tot an Karnero.
15 Chin angher an ni'hapit ay
ha-in ja nichatan hi pfalitu' an
pfunguhan an punlopong na
hachi pantaw ja ator ja hichuy
an pfuglay. 16 Lempong na ja
numpapadchung chin
inanchu'-oy chuy apat an ator an
nunliniblib. Chugway lipfu ta
han apat hi khahot (2,400) hi
kilomitlu chin inampfilog na, ja
chin inanchu'-oy na ja tena'nang
na. 17 Ja lempong chin angher
hichuy ator ja unum chi polo ta
han unum chi mitlu chin
tena'nang na. Chin mitlu an
panglukud na ja hihiya ay ni
mitlu an panglukud chi takhu.
18 Hichuy an pfuglay ja pfalitu'
an namahmah ja munlenang an
amat hi chagkhar. Ja chin ator
na ja haspe. 19 Hana pfato an
pognad chuy ator ja na-arkuhan
cha hi numpfino-ob-on an

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

nun-angingina an pfato. Chin
oha an pfato ja haspe, chin
me-aggwa ja safiro, chin me-atlo
ja kalsedonya, chin me-apat ja
esmeralda, 20 chin me-alema ja
sardonika, chin me-a-unum ja
karnelya, chin me-apeto ja
krisolito, chin me-agwalo ja
berilo, chin me-ahijam ja
topasyo, chin me-ahimpolo ja
krisoprasyo, chin me-ahimpolo ta
oha ja hasinto, ja chin
me-ahimpolo ta chugwa ja
amatista. 21 Ja henohenohha an
perlas chi nephod ay cha chuy
himpolo ta chugwa an pantaw.
Hachi kurhan chuy pfuglay ja
namahmah an pfalitu' ja amat hi
chagkhar an munlenang.
22 Ma-id tinnig u hi templo ay
chuy an pfuglay ti gawwa hichi
hi Apo Jos an achi malukud chi
apfalinana, ja gwacha khu hichi
hini Pfo'tot an Karnero, hotti
achi khahin un gway pfalay hi
pundayawan ay chicha. 23 Ja
achi mahapor chi hilaw ni hukhit
ja pfulan, ti nahehennakhan
hichuy pfuglay ay ni pfinang Apo
Jos ja hini Pfo'tot an Karnero.
24 Nahehennakhan an amin hana
tatakhu hi apfuglapfuglay ay ni
pfinang tay an pfuglay, ja ijuy
hay hana a-ap-apo heto lota hay
hana enachangjan cha ay chuy
an pfuglay ta midchum an
mangchat hi dayaw ay Apo Jos.
25 Ja mipfupfughor hachi pantaw
ti un a-arkhagwan an ma-id chi
lapfi. 26 An amin hana aphod ja
enachangjan hachi
numpfino-ob-on an
apfuglapfuglay ja ihikhop cha ay
chuy an pfuglay. 27 Muti achi
pahigpon Apo Jos hay hana
ipfilang na an nalukhit, an amat
hana akhakha'-ihaw chi khuna
aton ja hana mumpunlahlah.
Angkhay hana machakngan ay
chuy libjun ni Pfo'tot an Karnero
an nitula-an ni ngachan hana
mi'takhu hi ma-id chi pogpogna
chi humikhop.

Nipatikhaw ay John hini gwanggwang ja ajiw an mangchat hi pi'takhuwan an ma-id pogpogna

22 1 Impatikhaw ni angher
ay ha-in hini
gwanggwang an arpugwan ni
chanum an mangchat hi
pi'takhuwan an ma-id chi
pogpogna. Mamakhanah hichuy
an gwanggwang an khun
pfumutay ay chuy negpongan chi
tronon Apo Jos ja hini Pfo'tot an
Karnero. 2 Ja titinnud tay an
gwanggwang hini khawwan ni
ampfilog an kurhan chuy an
pfuglay. Ay chuy
nunchinammangan chuy
gwanggwang ja gwa han ajiw an
mangchat hi pi'takhuwan.
Pfinnulan an pfumunga hitay an
ajiw hotti mumpahimpolo ta
chugwa an pfumunga hi
hentagwon. Ja hana tupfu na ja
ichat nay pomhochan chi achor
ta ma-id munchogchokhoh.
3 Ma-id oh-ohhah machakngan
hi napukhit hi dusaon Apo Jos ay
chuy an pfuglay. Gawwacha
hichi hini tronon Apo Jos ja hini
Pfo'tot an Karnero, ja an amin
hana khun munserbi ja

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

daydayawon cha hija.
4 Tikhagwun cha hini angah na
ja mitula' hini ngachana ay ni
tu'paw cha. 5 Ma-id mahpay
hehellong hichi ja achi cha
mahapor chi hilaw ja hukhit, ti
hi Apo Jos chi manenakhan ay
chicha. Ja mi'-ap-apo cha ay hija
hi ma-id chi pogpogna.
6 Inalin ni angher ay ha-in hi,
"Umannung ja nahamad hay
hato nipa-innila ay he-a. Ti hi
Apo Jos an khun mangchat ay ni
Espiritu na hay hachi profeta, chi
nannag ay ha-in an angher na, ta
ipa-innila' ay cha'ju an pfaar na
hay hato khumaju an ma-at."

Mumpfangngad hi Hesus.

7 Allon Hesus hi,
"Pa-ennongan ju, ti ma-id
umijahop hot mumpfangngacha'.
Madmachennor an amin hana
khun mangat hay hato nipadtu
ay tay an libju an intuchun Apo
Jos." 8 Ha-in hi John an
nangngor ja nanikhaw an amin
hato an intula' u. Napfalin an
impatikhaw chin angher an
amin hay hato ja nunheppeya'
ta dayawo' hija. 9 Muti inali na
hi, "Achiya' dayawon ay he-a.
Ti una' oha khu an pfaar Apo
Jos, an amat ay he-a ja hana
numpun-ibpfam an profeta ja an
amin hana khun mangat hay
hato nitula' an tukhun ay tay an
libju. Hotti hi Apo Jos chi
dayawon ta-o an amin." 10 Ja
entoloy na an nangali hi,
"Achim eha'pfa hay hato an
nipadtu ay tay an libju an
impa-innilan Apo Jos, ta un mu
gwot ipa-innila hi tatakhu, ti
khumaju an ma-at hay hato.
11 Ja nachakngan ayya hini
timpo an pa-atan hay hato, ja
hana khun mangat hi napukhit
ja akhakha'-ihaw, ja etortoloy
cha an mangat. Ja hay hana
magpong chi pi'takhuwana ja
na'na-unnud cha ay Apo Jos, ja
etoloy cha."
12 Allon khu Hesus hi,
"Pa-ennongan ju ti achi mapfajag
hot mumpfangngacha' ta ijali'
hini linagpfun chi oha-ohanna an
me-okor ay ni ne'-at na ay ni
ni'tatagkhuwana. 13 Ha-in hini
ma-ali an Alfa ja Omega, ti ha-in
chi nahhun ja me-ang-angonoh,
ja ha-in chi gawwacha chin
hunhunana ja chin
ang-angonohna.
14 Akha'khaja aju an
na-ulahan chi lopfong na, an hay
podhona an hapiton ja na-ulahan
hana pfahor ju, ti cha'juy gway
kalintikhana an humikhop ay ni
pantaw nuy pfuglay Apo Jos ja
an me'-an ay ni pfungan ni ajiw
an mangchat hi pi'takhuwan an
ma-id chi pogpogna. 15 Muti achi
mi'hikhop hana khun mangat hi
napukhit, hana mumpfuni, hana
me-elo' hi pfu-un ahagwa na,
hana khun mundayaw hi achi
umannung an jos, hana
mumpunlahlah, ja hana khun
mangallilaw hi tatakhu.
16 Ha-in hi Hesus an nannag
ay ni angher u ta ipa-innila na
hay hato hana khun
ma-am-amamung an mundayaw
ay ha-in hana numpfino-ob-on an
pfuglay. Ha-in hini holag Ari

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

David ja ha-in hini ma-ali an
mamikhat an pfittuwan.”
17 Hini Espiritu Santo ja hana
namati an ahagwaon ni Pfo'tot
an Karnero ja khun cha allon hi,
“Umali aju, cha'ju an ma-ugaw ta
michatan aju ay ni achi
manginaan an chanum an
mangchat hi pi'takhuwan an
ma-id chi pogpogna.” Ja an amin
khu hana mangngor ay tay ja
mahapor an pi'-ali cha hi, “Umali
aju ta midchum aju!”

Chin ang-angonoh an intukhun John

18 Ha-in an hi John ja hay
allo' ay cha'ju an mangngor ay
cha tay nipadtu ay tay an libju
an impa-innilan Apo Jos, ja achi
ju hulukan hato nitula'. Ti hana
manulukan ja dusaon Apo Jos
chicha ay ni likhat an nitula' ay
tay an libju. 19 Ja hana
manga'-aanan ay cha tay inalin
Apo Jos an nipadtu ay tay an
libju, ja achi apfuluton Apo Jos
an me'-an cha ay ni pfungan ni
ajiw an mangchat hi
pi'takhuwan. Hot achi cha
mi'takhu ay ni Nasantuwan an
Siudad Apo Jos an na-ali ay tay
an libju. 20 Hi Hesu Kristo an
nangpa-innila hay hato intula' u
ja allona hi, “Achi mapfajag hot
mumpfangngacha'.” Amen.
Umali a, Apo Hesus!
21 Hi Apo Hesus chi
mangkhohkhohan ay cha'ju an
amin an tatakhun Apo Jos.

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

Hini Penhod na an Hapiton

Aaron Hi Aaron ja hija hini panguluwan Moses an temmolong ay hija chin pangekakan cha hachi Hudju ad Egypt. Hija hini pengpenghan chi natakhay an pachin chi Hudju. (Exodus 4:14-16; Exodus 40:12-13)

Agripa Hija hini nangngachan hi Herod Agripa II. Chin A.D. 53 ja ente-a na an mun-ap-apo ad Abilene ja ad Traconite. Hija hini enajakhan Gobernador Festus ta ne-egngor chin kason Paul hi i cha ponhahapitan. (Acts 25:13)

Agustus Hitay hini pungngachan cha ay Emperador Gayus Octavius an nun-ap-apo ad Rome nete-a chin 27 B.C. ingkhana chin A.D. 14. Hijay Emperador chin nitu'khungan Hesus. (Luke 2:1)

Altar Hitay hini khun cha pamoolan hana midaton ay Apo Jos. Chin nahnahhun an altar an mapfaha ay ni Da-an an Tulag ja chin enephod Noah (Genesis 8:20), ja gwacha khu chin enephod Abram (Genesis 12:7). Hay enat na an nangapja ja una inator hachi pfato. Gwa han chugwan altar an empephod Apo Jos ay Moses ta gway usaron cha hichi Tabernakulo an khun i pundayawan ay Apo Jos. (Exodus 25:23; 27:1) Chugwa khu han altar an gawwa hichi templo chin timpon Hesus. Hini oha ja gwa hichi partug ni templo, an hay apja na ja ajiw ja nidchuman hi copper. Ja hitay chi khun cha pamoolan hi animal an midaton ay Apo Jos. Hini oha ja gwacha hichi hikhup ni templo an hay apja na ja ajiw ja nidchuman hi pfalitu'. Ja hitay hini khun cha pamoolan ay ni insenso.

Amen Hapit chi Hebrew an hay penhod na an hapiton ja umannong, mapagtarkan, ja nehamad. Napfalin ayya hay kalalag cha ja idchum cha an allon hi, Amen, ti penhod cha an ipa-annong adni' Apo Jos hini empfokha cha. (1 Kings 1:36; Romans 16:27)

Angher Hana maphod an angher ja achi cha matikhaw ja un cha khun munserbi ay Apo Jos. Ja khuna pfaalon chicha ta aton cha hini penhod na. (Hebrews 1:7) Hay hato angher ja cho-odcho-or cha, ja otong hini apfalinan cha. Gwa khu hana napukhit an angher an ma-ali hi napukhit an ispiritu wenno dimonyo. Chicha hachi

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)

nidchum ay Satanas an pfimmuhur ay Apo Jos chin agkhuy pay narmugwan tay lota. (Matthew 25:41) Hijaot un penakak Apo Jos chicha ad langit. (2 Peter 2:4)

Apostol Hato an apostol ja chicha hana 12 an adalan Hesus an pinili na an ay muntihtikhu hana tatakhu ay ni oma'-atana. (Matthew 10:2) Na-aan hi Judas an nangngina ay Hesus, ja napili hi Mattias ta nepallog ay hija. (Acts 1:26) Numpatikhaw hi Apo Hesus ay Saul ja enhaad na hija hi apostol. (Romans 1:1) Hana uchumna an pengpenghan chi namati an khun mangaskasaba ja ma-ali cha khu hi apostol, nidchum hi Barnabas (Acts 14:14).

Arkhaw chi ngilin Hini arkhaw an pun-enanaan hachi Hudju ja Hapfachu. Mepagwa ay ni urchin Moses chi muntamu wenno chumalan hi nebtaw ay tay arkhaw chi ngilin. (Exodus 20:8-11) Hini ugwalin chi Hudju ja mete-a hini ngilin ay ni Alemana hi alimhan ni arkhaw ingkhanah Hapfachu hi alimhan ni arkhaw.

Artemis Han oha an didiosen an khun dayawon chi Griego. Gwa han templo an khun cha pundayawan ay Artemis ad Efesus. (Acts 19:35) Hini ngachana hi Latin an hapit chi eRome ja Diana.

Asufre Hitay asufre ja mun-akhub ja munnaud an lumahu hu-un mapoolan. Gwa han asufre an khun chumalang ay ni pangtuuchan Apo Jos ay cha Satanas ja an amin hana tatakhu an nahugi an madusa. (Apokalipsis 19:20)

Baal Han oha an didiosen an khun dayawon hachi eKana-an. Hija anu hini gway apfalinana an mangpaphod hi nitanum ja hana khun cha pe'pangan. Khun cha ongngan ja pfehtaan. Chin immajan hachi Hudju ad Kana-an ja chin-ug cha hini umannong an Jos cha, ta ni'-ampoy cha hachi eKana-an an mundayaw ay Baal. (Judges 2:11; Romans 11:4)

Baybay ad Galilee Hitay an baybay ja numpfattanan ni probinsyan chi Galilee ay ni Himpolo an Siudad. Hini enotong na ja 21 x 13 kilomitlo. Hitay Baybay ad Galilee ja hihiya an hija khu hini ma-ali an Baybay ad Genesaret ja Baybay ad Tiberias. (John 6:1; Luke 5:1)

Beelzebub, Beelzebul Hitay ja han pungngachan cha ay Satanas an hija hini Diablo. (Matthew 10:25)

Chalom Hitay hini Hades an pungngachan chi Griego ay ni gwachaan hana nun-atoy, ja Sheol hi hapit chi Hudju. Hay pammatin hachi Hudju chin timpon Hesus ja an amin hana lennagwan chi natoy ja umuy cha ad Sheol wenno Chalom. Ja allon cha an gwa hini Paradise wenno gwachaan

Abraham an nidchum ad Chalom, an hijay omajan hana ipfilang Apo Jos hi maphod. Ja gwa khu hini allon cha an Gehenna an nidchum ad Chalom an omajan hana napukhit an tatakhu. (Matthew 11:23.)

Chanum chi ubas Hitay ja hini pfajah chi Hudju. Na-apja hi chanum chi ubas an narpoh ja oma'-at hi pfajah hini atona an pfumutong. (John 2:3)

Denarius Hitay ja pihu chin timpon Hesus an hay pfalor na ja hini pfino'lan chi ohay takhu hi hen-arkhaw. (Matthew 20:2)

Diablo Hini pangulun an amin chi dimonyo wenno napukhit an ispiritu. Hi Satanas chi ngachana. (1 Peter 5:8)

Dimonyo Hana dimonyo wenno napukhit an ispiritu, ja chicha hana pun-i-ibpfan Satanas an khuna honakhon ta aton cha hini penhod na. Chin hunhunana ja chichay angher Apo Jos ad langit, muti chin pfimmuhulan Satanas ay Apo Jos ja ne'-op cha ay hija, hijaot un penakak Apo Jos chicha ad langit. Gway apfalinan hay hato dimonyo an mangchat hi chokhoh ja mapfalin an meho'long cha ay ni ohan takhu. Cho-or hana nehoho'long an napupukhit an ispiritu an penakak Hesus chin agawwachaana heto lota, ta matikhaw an ot-ottong hini apfalinana mu hay hana dimonyo. (Matthew 8:16; 12:24-26)

Emperador Hitay hini pangali cha ay ni mun-ap-apo ad Rome, nidchum hachi cho-or an pfuglay an enapfak chin hinchalon chi Rome, ja nidchum khu chin pfuglay hachi Hudju. Gwa hana enhaad na an tomolong an mun-enchog ay cha tay an pfuglay, amat ay cha Ari Herod ad Israel ja hi Gobernador Pilatus ad Judea. (Acts 25:21)

Faraon Hitay hini pangali cha ay ni Ari ad Egypt chin nahop. (Acts 7:10)

Farisee Oha cha an grupon chi Hudju. Hini penhod tay ngachan an Farisee an hapiton ja nilahin. Hay pachot-anan cha ja hini pangunuchan cha ay ni urchin, ja hana ugwali an inidchum cha ay ni urchin hi at hichi an atagwotagwon, ja achi cha khun midchum hana uchumna an tatakhu an pfu-un Farisee. Achi cha cho-or, an un cha lemay lipfu wenno unum chi lipfu chin timpon Hesu Kristo, muti otong hini apfalinan cha. (John 3:1; Acts 23:8) Hi Apostol Paul ja oha an Farisee chin agkhuy na pay namatiyan. (Philippians 3:5)

Griego Hana tatakhu an nunheto ad Akaya ja chichay ma-ali hi Griego. Hini hapit chi Griego ja ma-awatan chin mano'cho'-or an tataku chin

tempon tay Baro an Tulag, ja hitay hini hapit an inusar ni mano'cho'-or an khun muntula' hi libju. (John 12:20; Acts 16:1)

Hebrew Hitay ja oha an pungngachan cha hachi holag Abraham an Hudju. Hini hapit hato Hudju ja Hebrew. (Genesis 14:13; Genesis 40:15)

Hentil An amin chi takhu an pfu-un Hudju ja ma-ali cha hi Hentil. (Romans 3:29)

Hermes Oha an didiosen an khun dayawon chi Griego. (Acts 14:12)

Herod Agripa I Hijay apon chin Natakhay an Herod, ja amuna-on Herod Antipas. Hija chin nangpapatoy ay Apostol James, ja nangpapfalud ay Apostol Paul. (Acts 12:1) Nun-ap-apo hija ad Iturea ja Traconite nete-a chin 37 A.D. ja nidchum ad Judea, ad Samaria ja ad Abilene chin 41 A.D. ingkhana chin natajana hi 44 A.D.

Herod Agripa II Hitay an Herod Agripa ja empfalay chin oha an Herod Agripa. Hijay nun-ap-apo hana uchumna an pfuglay an gwachaan chi Hudju nete-a chin 53 A.D. ingkhana hi 70 A.D. (Acts 25:13)

Herod Antipas Hija ja empfalay chin Natakhay an Herod. Umu-udchum hon inali cha hi Ari (Mark 6:14) muti hini haad na ja un amat hi gobernador. Hijay nangpapfalud ja nangpapotor chin ulun John Bautista. (Matthew 14:1-12) Nun-ap-apo hija ad Galilea ja Perea nete-a chin 4 B.C. ingkhana hi 39 A.D.

Herod Arkelaus Hija ja oha khu an empfalay ni Natakhay an Herod. Nun-ap-apo hija ad Judea, Samaria ja Idumea nete-a chin 4 B.C. ingkhana chin 6 A.D. (Matthew 2:22)

Herod Philip Hija ja empfalay khu ni Natakhay an Herod. Nun-ap-apo hija ad Iturea ja Traconite nete-a chin 4 B.C. ingkhana chin 34 A.D. (Luke 3:1) Hijay nangahagwa chin pfupfai an penloh ibpfa na an hi Herod Antipas. (Mark 6:17) Tikhan khu hini Natakhay an Herod.

Herodianes Hachi Herodianes ja grupon chi Hudju chin timpon tay Baro an Tulag. Hay penhod cha an mun-ap-apo ay chicha ja hay holag chin Natakhay an Herod ta pfu-un hay gobernador an eRome. Hachi ayya Farisee ja achi cha podhon an mun-ap-apo hay enhaad chi eRome ay chicha an Hudju, muti ni'-apfulut cha chin achi pamhochan hachi Herodianes ay Hesus. (Mark 3:6)

Higos Hitay ja kalahin chi pfunga an penpenhod hana tatakhu an khun anun. Hini ajiw an higos ja homapfong ja un tumupfu. Hotti nu cho-or chi tupfu na ja expectaron cha an gway pfunga na. Muti umu-udchum ja masapa an

makhah hini pfunga na, hotti un hini tupfu na chi nahagwar. (Mark 11:12-14)

Hudju Chicha hana holag Abraham an pinilin Apo Jos hi tatakhu na. Chicha khu hana ma-ali hi holag Israel, ti oha hitay Israel an ngachan Jakob an apon Abraham. Hi Hesu Kristo an Empfalay Apo Jos ja Hudju khu hija. (Matthew 27:37)

Impferno Hitay hini omajan cha Satanas ja an amin hana agkhuy namati an humarjaon Apo Jos ta madusa cha. (Matthew 10:28) Hitay hini gwachaan ni apoy an achi madmachop. Hitay khu hini allona an ampfilog an pfannaw an gwachaan chi asufre an khun munchalang.

Insenso Hitay insenso ja na-apja hi lotan chi ohah ajiw ja mumpfango hu-un mapoolan. Khun usaron hachi Hudju ay ni pundayawan cha ay Apo Jos. Ananonanong ja mahilip hon khun torkhan ni ohan pachi han insenso ay ni altar hichi templo. (Luke 1:9)

Israel Hitay hini oha an ngachan Jakob an nangholag hachi Hudju. Hotti hachi Hudju ja nangadnan cha khu hi holag Israel wenno Israelitas. Ja hija khu hini ngachan ni pfuglay cha. (Romans 9:27; Matthew 2:20)

Jakob Hi Jakob chin empfalay Isaak an empfalay Abraham. Hini khu oha an ngachana ja Israel. Hijay nang-empfalay chin himpolo ta chugwa an linala-e an nangholag hana himpolo ta chugwa an tribon chi Hudju. (John 4:5)

Kugit Hachi linala-e an empfapfalay chi Hudju ja makugit cha ay ni me-agwalo an arkhaw mete-a ay ni nitu'khungan cha. Hitay chi panginnilaan chin ne'tobpfalan Apo Jos hay hachi tatakhu na an Hudju. (Genesis 17:9-14; Luke 1:59)

Klaudius Hija chin Emperador ad Roma nete-a chin 41 A.D. ingkhana chin 54 A.D. (Acts 11:28; 18:2)

Korona Hini ihu'lub ni ohan ari an mangpatikhaw an gway apfalinana an mun-ap-apo, om-omod hana timpon chi occasion. Hini mano'cho'-or an korona ja apja nay pfalito', ja na-artiyan hi napfalor an pfato. (Apokalipsis 4:4)

Kristo Kristo ay ni hapit chi Griego ja hitay hini Mesias ay ni hapit chi Hudju. Hini penhod na an allon ja hini enhaad Apo Jos an mun-ap-apo. Hi Hesus ja nangadnan hi Kristo ti hija chin hennag Apo Jos an manakhu hi tatakhu ja an mun-ap-apo ay chicha.

Lakotta Han it-ittang an pfugwa muti omotong an umajiw. Hini ayya lakotta an khun cha itanum hichi pfuglay chi Hudju ja ingkhana hi apat hi mitlu hini inanchu-oy na. (Matthew 13:31)

Latin Hitay Latin ja hapit chi eRome, an chicha hana khun

mun-ap-apo ad Israel chin timpon tay Baro an Tulag. (John 19:20)

Levi Hi Levi ja oha an empfalay Jakob an lala-e. Hana holag Levi ja chicha hachi khun tomolong chin tamun chi pachi hichi templo. (Hebrew 7:5)

Mana Hitay chi khun ichat Apo Jos hi anun hachi Hudju chin i cha chimmallachallanan hichi let-ang hi apat chi polo an tagwon. Hini tikhaw na ja amat hi it-ittang an pfugwa an mapuchaw, ja munlameeh hu-un anun. Khun marpu ad uchu hi nun lapfi. (Numero 11:7-9; John 6:31)

Mehtolon chi urchin Moses Chicha hana khun manalimun ay ni nitutula' an Hapit Apo Jos. Anila cha hana penhod na an hapiton, hotti khun cha ituchu hi tatakhu. (Matthew 7:29)

Mesias Hitay allon chi Hudju an Mesias ja hija hini allon cha an Kristo ay ni hapit chi Griego. Hini penhod na an allon, ja hini enhaad Apo Jos an mun-ap-apo. (John 1:41)

Mira Han mumpfango muti mumpa-it an lotan chi ajiw an pfalolan hachi Hudju. Hay oha hi pe-usarana ja ipa-inum cha nu gway chomkhoh ay ni achor cha ta mangmanghan hini male'na cha an chokhoh. (Mark 15:23) Hay oha khu hi pe-usarana ja ebalsam cha hi natoy. Khun cha idchum ay ni pfinacha an i cha iputtiput ay ni achor ni natoy. (John 19:39)

Munhenger hi pakha Hay hato hana Hudju an khun herchuwan chi eRome an munhenger hi pakha hana papadchung cha an Hudju. Hini pakha an khun cha hengelon ja un cha ipaw-it ad Rome ja khun cha khu hulukan hini hingilon cha. Hotti apfopfohor hi pannig chi tatakhu ay ni khun munhenger hi pakha ja ipfilang cha hi napfahulan. (Luke 3:12-13)

Natakhay an Herod Hija hini Ari ad Israel chin a-ung-ungngan Hesus. (Matthew 2:1) Nun-ap-apo hija nete-a chin 37 B.C. ingkhana hi 4 B.C.

Natakhay an Pachi Hini pangulun an amin hana pachin chi Hudju an khun munserbi ay ni templo hichi ad Jerusalem. Hay oha hi tamu na an achi khun aton chi uchumna an papachi ja mamengpenghan hi ohay tagwon an humikhop ay ni Na-assantuwan an Kwarto ay ni templo, ta ijuy na hini chalan chi animar an idatona ay Apo Jos ta mapakawan hana pfahor na ja hana pfahor hachi Hudju. Chin timpon chi Da-an an Tulag ja khun mepfanoh hini haad chi natakhay an pachi, hotti khun mepallog hini lala-e an empfalay chi Natakhay an Pachi ay hija. Muti chin

nun-ap-apugwan ni Ari an Herod ja hijay khun mangehaad hi natakhay an pachi. Hini natakhay an pachi ja hija khu hini palakhintin hachi petoy polo an pangulun chi Hudju an ma-ali hi Sanhedrin. (Matthew 26:3) Hay oha an ituchun ni libju an Hebrews ja hi Hesu Kristo hini Natakhay an Pachi ta-o an namati, ti indatona hini mismo an achor na an pfajad hana pfahor ta-o ja hijay mangeta'chokhan ay chita-o hi presencian Apo Jos. (Hebrew 3:1; 4:14-16; 6:20; 8:1-6)

Na-ilangitan an Takhu Hitay chi oha an pungngachan Hesu Kristo ay ni achor na. Na-ala hitay ay ni Hebrew an hay literal an allona ja "Empfalay chi Takhu." Muti pfu-un hini nangto'khongan Mary chi podhona an hapiton ja angkhay, ti hay khu podhona an hapiton ja hija hini Apo an napfagto an mangeta'chokhan ay chita-o an tatakhu. (Matthew 8:20)

Pachi Hana papachin chi Hudju ja chicha chi khun mangpapto' ay ni pundayawan chi Hudju ay Apo Jos hichi templo. Chicha ja angkhay chi gway apfalinan an mamarti hana animar an midaton ay Apo Jos, ja an mamoolan ay ni insenso. Khapu ta cho-or cha ja nagrupo cha hi chugwam polo ta han apat an grupo, ja khun cha mumpenpenalog an munserbi hichi templo. Khun himpfulan hini punserbiyan ni ohan grupo. Nu gway takhu an mipfilang hi achi maleneh, an amat hana na-unit, ja chicha khu chi gway apfalinana an mangali hi nalenehan hinuy an takhu. (Matthew 8:4)

Pangngarig Hitay ja han estorya an gwa han ituchu na. Pangngarig chin enat Hesus an nuntudtuchu ay ni oma'-atan ni Pun-ap-apugwan Apo Jos. (Matthew 13:3)

Pilato Hi Pontius Pilato ja oha an eRome an hijay gobernador ad Judea, Samaria, ja Idumea nete-a chin 26 A.D. ingkhana hi 36 A.D. Hija chin nanugi ay Hesus an mepfakhat hichi krus. (Mark 15:1)

Pfarkon Solomon Hitay ja han ampfilog ja nangato an pfarkon an nunlene'gwoh chin partug chin templo. Hana tu-ud na ja 12 an mitlu. (Acts 3:11)

Pfehta an Panginomnoman cha chin Nalohan chin Angher Apo Jos chin A-apo cha ad Egypt Hitay ja pfehtan chi Hudju an me'chehhan ay ni me-ahimpolo ta han apat an arkhaw ay ni pfulan Nisan (April 1). Aton cha hitay an pangnomnoman cha chin nakakan chin a-ammod cha an himpfut ad Egypt. Gwa han angher an hennag Apo Jos an mamatoy hana panguluwan an empfapfalay hachi e-Egypt, muti inlahiyana hana empfapfalay hachi Hudju.

(Exodus 12:1-13; Matthew 26:17-29)

Pfehta an Pangephochan cha hi A-ab-abpfong Hitay an pfehta ja ohay markhachu. An amin chi Hudju ja mun-ephod cha hi ab-abpfong ta hijay punnangngan cha. Aton cha hitay ta pangnomnoman cha chin khun pfumagwiyan chin a-ammod cha an Hudju hichi let-ang chin nakakan cha ad Egypt. (John 7:2)

Pfehtan an Pangnomnoman cha chin Nangdatunan cha ay ni Templo Hitay ja pfehtan chi Hudju an umuy hi gwaloh arkhaw, mete-a ay ni arkhaw an 25 ay ni pfulan Kislev (December 10). Chin 168 B.C. ja gwa han Ari ad Siria an numparti hi pfapfuy ay ni altar ni templo cha an Hudju, ti anila na an angangaja hana pfapfuy ay chicha, an paniyaw chi ihcha ja mepagwa hi idaton ay Apo Jos. Hitay an pfehta ja pangnomnoman chi Hudju chin nunlenehan Judas Makabeus ay ni templo chin 165 B.C. ta midaton khu ay Apo Jos. (John 10:22)

Pfehtan chi Pentekostes Hitay ja pfehtan chi Hudju an punyamanan cha ay Apo Jos ay ni pfento' cha. Me'chehhan ay ni me-a-lemay polo an arkhaw hi napfalinan chin munnaud an napfalor an pfehtan chi Hudju an hija hini pfehta an Nalohan chin Angher. Ja hini penhod tay Pentekostes an hapiton ja hini me-a-lemay polo an arkhaw. (Acts 2:1)

Pfehtan chi Tenapay an Ma-id Pfino'pfo' na Hitay ja pfehtan chi Hudju an me'chehhan ay ni arkhaw an 15 ingkhana hi 22 ay ni pfulan Nisan (penghan chi markhachu chi April). Ay ni me-ahimpolo ta han tolo an arkhaw chi Nisan ja khun cha ánun an amin hini pfino'pfo' an gwa ay ni nunhitugwan cha ta i cha poolan ay ni me-a-himpolo ta han apat an arkhaw. Mete-a ay chuy ja achi cha idchuman hini tenapay cha hi pfino'pfo'. Aton cha hitay ta pangnomnoman cha chin nakakan hachi a-ammod cha ad Egypt. Ti ay chuy ja un cha nun-ekhalakhar an nakak ad Egypt ja ma-id timpo cha an munhakha'-ang hi tenapay an mipala'-ukhu. (Matthew 26:17)

Rabbi Hapit chi Hudju an hay penhod na an hapiton ja mehtolo wenno manudtuchu. (John 1:38)

Rome Hitay ja oha an siudad an capital chi Italy. Cho-or hachi pfuglay an enab-apfak hana eRome chin timpon Hesus an inidchum cha ay ni pun-ap-apugwan cha. (Acts 18:2)

Saducee Hana Saducee ja grupon chi Hudju an cho-or chi anila cha an oma'-atan ni urchin Moses. Hini mano'cho'-or ay chicha ja papachi. Pattiyon cha hana

lema an libju ay ni Da-an an Tulag an intula' Moses, muti achi cha mamati hana uchumna an libjun hachi profeta. Intuchu cha an ma-id amahuwan chi nun-atoy. (Matthew 22:23) Achi cha pattiyon an gway lennagwan chi tatakhu, ja achi cha khu pattiyon an gway angher ja dimonyo.

Samaria Hitay ja han pfuglay an numpfattanan chi Judea ja Galilea. Hana eSamaria ja mistiso an Hudju ja nat-on khu hana ugwali cha. Hotti hachi Hudju ja hana eSamaria ja khun cha munchichinnu'-ukhan ja munpipinnahiw. (John 4:9)

Sanhedrin Hitay Sanhedrin ja han grupon chi tatakhu an khun manugi an amin hana tatakhu ad Israel. Hini nangnangruna an tamu cha ja chichay mangchalom hana mangtudtuchu hana mekontra ay ni pammati cha ja hana mamarpfalijan hi tatakhu. Hini pfilang hato an membron chi Sanhedrin ja petompolo cha ta han oha an linala-e, midchum hana a-ap-apon chi papachi ja hachi uchumna an memehtolon chi Urchin Moses ja hana uchumna an ma-ar-ali an linala-e. (Matthew 5:22)

Satanas Hi Satanas ja ap-apon chi napukhit an ispiritu wenno dimonyo. Chin hunhunana ja angher Apo Jos an nangato chi haad na. Muti ay numpa-akhaja ja podhona an artapan hi Apo Jos. Hotti empakak Apo Jos hichi ad langit ja nidchum hana angher an ne'-op ay hija an pfimmuhur ay Apo Jos. Gawwacha cha heto lota ad ugwani an khun umallilaw ja manopngan hi tatakhu. (Mark 1:13)

Sinagoga Hitay sinagoga ja khun a-amungan hachi Hudju an mundayaw ay Apo Jos nun Hapfachu an arkhaw chi ngilin. Hana uchumna an arkhaw ja usaron cha hi pun-ehkolan hana empfapfalay cha an linala-e. An amin chi pfuglay chi Hudju ja gwa han sinagoga. (Matthew 4:23)

Sion Hitay Sion ja siudad chi Hudju an hija hini Jerusalem. (Matthew 21:5)

Talento Hini ohan talento ja pfalor na hini 6,000 an denarius. Hini oha an denarius ja pfalor nay pfino'lan ni ohan takhu hi hen-arkhaw.

Templo Hini templo ja otong an pundayawan chi Hudju ad Jerusalem an allon cha hi Pfalay Apo Jos. Un oh-ohha hini templon chi Hudju. Hichi ja angkhay chi khun cha pamartiyan hana idaton cha ay Apo Jos. (Matthew 21:12)

Tiberius Hija chin Emperador ad Rome nete-a chin 14 A.D. ingkhana hi 37 A.D. Hija chi Emperador chin nangte-aan John an Bautista an khun muntudtuchu. (Luke 3:1)

Trono Hitay ja na-ar-artiyan an umpfunan chi ari. Hijay

simbolon ni kina-ap-apo na ja umpfunan ni ari hi timpon chi okasyon. (Acts 12:21)

Ubas Hitay ubas ja oha an nitanum an amat hi gwa-ar hini tungar na. Hini pfunga na ja maphod hi ephod cha hi ma-inum. (Matthew 7:16)

Urchin Hini allon chi Hudju an urchin cha ja an amin hini nitula' ay ni lema an libjun Moses an nidchuman hana himpolo an urchin. Nginadnan cha khu hi urchin Moses. Mapfalin khu an allon cha hi urchin an amin hana libju an gwa ay ni Daan an Tulag. (Matthew 5:18; Matthew 7:12)

Zealot Hay hato Zealot ja han grupon chi Hudju an ngumangannu hi goberno ti achi cha apfuluton an mun-ap-apo chi pfu-un Hudju ay chicha. (Matthew 10:4)

Zeus Hija hini napfagpfagtuwan an jos chi Griego. (Acts 14:12-13)

HAPIT APO JOS. 2004 © WPS - Mayoyao Ifugao (ify)